AUREAE DECISIONES SAC. REG. CONS. NEAP. NICOLAI ANTONIJ GIZZARELLI...

Giuseppe Mele, Francesco Mele, Diego De Mari, ...

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
4 1
20

PLENISSIMAE
ADDITIONES
SEV ANNOTATIONES
ANALYTICAE
AD PERSPICVAS DECISIONES
REG. CONSIL. NICOLAI ANTONII
GIZZARELLI
IOSEPHO MELE BITONTINO I. C.
PRESTANTISSIMO AVTHORE.

HIS ACCEDVNT RESPONSVM SINGVLARE.

FRANCISCI MELE Eius Filij, non minus in vtraque Poesi, quam in vtroque iure expertissimi.

NECNON AD EASDEM DECIS.
DIDACI DE MARI I. C.
EXIMII RECONDITAE ADDITIONES.

Cum Summarijs, & Indice rerum notabilium.

SVPERIORVM PERMISSV.

Neap. Ex Typographia Francisci Sauij, Impressoris Curię Archiepisc. MDCXXXII.

Expensis Dominici Vecchi Bibliopolæ sub Signo Sanctiss. Nominis IESV.

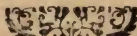

EXCELLENTISS. DOMINO

D. EMANVELI DE FONSECA ET ZVNICA COMITI MONTEREY, ET FVENTES

Domino Statuum Domorum de Viedma, & Vglioa, & Domino Domus de Ribera, & del Solar de Arauio, vni ex tresdecim Ordinis S. Iacobi de Spata, Cubiculario Suæ Cath. Maiest. Status Consiliario, in Supremo Italiæ Consilio Præsidenti, & apud Summum Pontif. Extraordinario Oratori; in præsenti tandem Regno Proregi, Locumtenenti, & Capitaneo Generali, &c.

IOSEPH MELE I. C. S. P. D.

ET si lucubrationes istas, quas nunc ad te mitto, Comes Excellentissime belligerum præsens tempus sibi non exposcat, cum te assiduis bellorum curis in ordinandis, & animandis in hæreticas acies agminibus detentum inspiciam, & hæc (cum iustitiæ fętus sint) ad prælia, & discrimina sedanda, tranquillitatem, pacemque inducendam consentanea magis videantur; Tamen cum tu Dux non Martis dumtaxat gloria, sed & iustitiæ præsertim splendore, vndique decorrias, & tantus es, vt eodem tempore non minus in expellendis hostibus, quam in legibus promulgandis æquè potes incumbere, illas, te clangentium, in medio tubarum, armorum strepitus, commilitonumque audacium ardoris non aspernaturum confido. Principis enim maiestas, cuius tu meritissimas, & exactissimas in hoc Regno Vices geris armis decoratam simul, & legibus armatam, vt se præbeat, oportet. Quod sanè in te hodie fatemur, cum te populorum gubernationi, & ab hostium incursu defensioni satis studere agnoscimus: &

adeò te geris in hoc ſublimi munere, tibi ab inuictiſſimo Rege noſtro Philippo IV. pro immenſis de rebus geſtis, meritis elargito, vt quemadmodum ſucceſſoribus tuis authoritate tua trades illud auguſtius, ita obſeruantia, & integritate anguſtius. Tua igitur pro ſingulari humanitate nutantem hunc fœtum erigere, claudicantem fulcire, titubantem vitali aura perfundere, & à tenebris ad ſplendidiſſimam lucem euocare non grauaberis, cum ob eximias tui animi virtutes, tantus in te gloriæ ſplendor eniteat, vt poſſis, & quaſuis, vel obſcuriſſimas tenebras tuis radijs nouus fere Sol illuminare. Nouus, inquam, ferè Sol, nam ſola inter te, & Solem obſeruatur diſcrepantia, ſcilicet, quod vbi tu excelſis ortus ſplendoribus totam Hyſpaniam, totumque orbem illuſtras, ibi Sol ſæro tandem cadens occaſu totam Hyſpaniam, totumque Orbem obtenebrat; Sol es & ſimul tecum non nocturna, ſed diurna vigent ſydera. Vale ergo inclytus optimarum virtutum Mæcenas, teque Deus Opt. Max. Chriſtianæ Reip. quam diutiſſimè aſſeruet, tuamque fortunet felicitatem. Datum Bitonti die 17. Iulij 1632.

AD LECTORES
FRANCISCVS MELE
AVCTORIS FILIVS.

Oseph Mele I.C. Genitor meus diutissimè insudando, & elucubrando (cum imò difficilius sit inuentis addere, quando inuentor plura dixerit) ex fragantissimo, sed disperso variarum Apium Melle vobis magis mellifluos, ac dulciores fauos elegit. Dulciores sanè, nam si ex flore mel quidem dulcissimum traducitur, quid erit si ex melle mel componatur? Mele, ex melle mel vobis eduxit, Gustate, pastus enim erit dulcissimus, ac placidissimus, sicut elaboratissimus. Nec vos inter nectaream cibi suauitatem ex acutissimis spiculis turbabimini; ille enim nè vos Apis nomine deterreret, sibi potius mellitum nomen adscripsit. *V*os quoque spicula non figatis, sic enim egomet adhuc adolescens post meas amator. *E*pist. iam impressas in distic. fol. 117 vobis cecini.

Mella Pater tibi dat, non figit spicula Lector.
Tu quoque non figes spicula mella dabis.

*V*num tamen vos moneo, nam & si in alijs decis. eiusdem Consiliar. Gizzar. olim Siciliæ impressis, in earum ordinatione aliquantulum fuit erratum, Additiones tamen istæ, necnon I.C. Didaci de Mari, non secundum earum ordinem, sed secundum verum Neapolitana in Typographia obseruatum regulantur in hoc ergò animaduertite, & valete.

Imprimatur.

Paulus Squillante Canon. Dep. vid.

Felix Tamburellus Vic. Gen.

Excellentissime Princeps.

VIdi Iussu Excellentiæ Tuæ Additiones Iurium singulis Decisionibus Regij Consiliarij Gizzarelli, quas intendit in lucem edere *V*.I.D. Ioseph Mele Ciuitatis Bitonti, & illas Thypis dignas existimaui. vale die 23. Augusti 1629.

Excellentiæ Tuæ.

Minimus seruus.

Federicus de Rosis.

Imprimatur.

Tapia Regens, Enriquez Regens, Lopez Regens, Roultus Regens.

ALL' ECCELLENTISS. SIG.

CONTE DI MONTEREY VICERE DI NAPOLI

DEL SIG. GIOSEPPE DE DOMINICIS.

PRia in giouenile etade Eroe inuitto,
Cinto l'Elmo nel crin l'vsbergo al petto.
Lo ferro al braccio, in fulminante aspetto,
Piagaste molto il predator d'Egitto.
Hora d'Astrea seguendo il camin dritto
La spada del voler giusto, e perfetto
Vibri, e di maestà senil ricetto
Trafiggi il trafittor, alzi il trafitto.
Col giusto gouernar tu dai ristoro
A questo poco men, ch'estinto Regno;
E fai età del ferro età dell'oro.
Tu in pace ci mantieni, e ci dai segno,
Che spreggiando ogni freggio ogni tesoro,
Sei de la nostra fè scudo, e sostegno.

DEL SIG. HORATIO MELE, ALLE STELLE DEL MEDESIMO.

QVesta splendida luce,
Che te Sebeto inalba
Nasce dal Nume, che'l bel giorno adduce,
Ma non puoi dir se prende
Altra luce, e splendor vaga si rende,
Onde s'ammira, & Cole,
Che s'hà lume dal Sol, da gloria al Sole.

D. IOANNIS ANGELI GALA BITONT.

CAROLO TAPIA REGENTI

ANAGRAMMATYSMVS.

Olor canit, & rapit apes.

Epigramma.

GRandiloquam resonare lyram, grandesque cothurnos
Induere obtineat, qui tua facta canet;
Calliopaea, Linusque silent, & cantor Apollo
Verba, modosque negat, concinat albus olor.
Ipse sibi sic alta canit, sic allicit omnes
Mellifluas, & apes attrahit, atque rapit.
Vt cum melle fauos dulci cum nectare cellas
Transfert, & prompto sentiat obsequio.
Carole, quos tibi collectos dicat accipe flores
Mele velut libans sedula legit Apis.
Hinc odor, & dulcor, qui, te, surgente, trahetur.
Nomen ab occasu proteget esse suum.

SONETTO.

del Señor

DON IVSEPPE FILIV

AL SEÑOR

FRANCISCO MELE

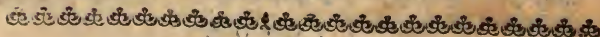
POETA FAMOSISSIMO.

POR los ayres, estiendase la fama,
Y publique del vno al otro Polo,
Prodigios y Excelencias, tuyas solo,
Que muchas mas tendra, si mas derrama.

Si fue, vnico Marcial en la Epigramma,
En su lengua lo fue; tu qual Mausolo,
Gudiciaste la agena, pues de Apolo,
Tu dignas sienes, el laurel, aclama.

Mele, en tu lengua te apellidan todos.
Con raçon: pues la miel de la latina.
Brota tu ingenio, con prodigio tanto;

Y viendo, cosa en ti tan peregrina,
Que excede à todos limites, y modos;
Te admiro mas, si mas, tus glorias canto.

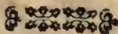

PEREGRINI SCARDINI

AD AVCTOREM.

Epigramma.

PAce tua hæc dico; satis est tinxisse Palatum
Turba oleum dulci nectaris imbre tuum;
Si licet, apponas succo tua labra parumper
Terreno: & nostris vtere læta cibis.
En melle hic lepido carchesia plena Iosephus
Suggerit, & tali corda liquore beat.
Iam bibe: mellita dices dulcedine capta;
Non alio vesci Nectare posse Iouem.

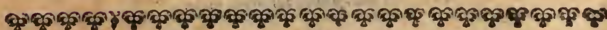

AD IOSEPHVM MELE
I. C. EXIMIVM, ATQVE ELOQVENTISSIMVM.

MARCI ANTONII QVINCTI
E MONTE ALBANO.

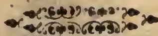
Carmen.

Ver erat, Hybleos raptura examina flores,
Vergebantque nouis castra mouere fauis.
Colle sub aprico niueo de pumice fontem,
Ramorum est modico frigore Sylua tegens.
Fulua hic deposita Tritonia, casside, & hasta,
Hac prope (lata tamen) corde premebat aquas.
Palladis en quaenam Iosepho numen alumno,
Perpetuo vt maneat, munera donet, bonos?
Sic ait, atque decus metiens tibi corde futurum
Palantes Syluis anxia vidis apis
Protinus excipiens tibi Ioseph, inserit illis,
Inque os, & mellis nomina dixit habe.
Mille amplis pariter te ornauit dotibus, omnes
Eloquio legerent, vt noua mella tuo.
Mellifer vnde tuae celeres super astra volatus.
Praedulcis famae dirigit vsque sonus.
Praesidiumque tuum perquirunt, vndique cuncti,
Iurisdicique decus diceris omne fori.
Quod mihi mellifluo si dependere licebit
Ore tuo, felix tunc ego Quinctus ero.

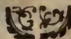
AVCTOR.

AD HONVPHRIVM SAVIVM
HVIVS OPERIS IMPRESSOREM.

Palladium cognomen habes Sapientis HONVPHRI,
Nunc non Palladium nomen habebis Apis.

Mellea sub praelo, dum mittis opuscula temet
Perpetuas: tibimet nomina mittis Apis.

ADDITIONES PLENISSIMAE AD DECISIONES REG. CONSIL. NICOLAI ANTONII GIZZARELLI

AVTHORE

IOSEPHO MELE BITONTINO VTR. IVR. DOCT.

Fœliciter incipiunt.

SVMMARIVM.

106 Opin.

AD DECIS. I.

Decisio ista satis docta, satis elegans est, sic eam celebrat nouissimè *D. Marchio Corleti Regens Constantius in l. 1. nu. 20. C. de iur. fis. lib.* 10. Ad cuius materiam vide tradit per *Eminentiss. Card. Mant. in tract. de tacit. et ambig. tit. 26.* & nouissimè omnium *Io. Dominicum Gait* virum eruditissimum post hæc scripta visum in suo celebri, & perutili *tract. de credito cap. 4. quæsit. 11. num. 1596. & seq.* vbi pluries de ha decis. meminit. Et dum pro fun danda ista decis. *D. Gizzarell.* præmictit com
1 munem opin. quæ se habet, quod mulier habens hypothecam expressam pro dote posteriorem præfertur tantum creditoribus habentibus anteriorem tacitam, non autem expressam, de dicta communi vide *Bellacom. 2. tom. commun. opin. tit. qui pot. in pig. habeãt. num. 12. fo. 347.* vbi etiam de opinione contra dictam communem, quam dicit esse *Ang. in § bis consequens Auth. de æqual. dot.* & sequi *per Aret. in l. 1. ff. sol. matr. & Bal. Nouel. tract. de dot. 19. p. lim. 6.* quibus adde *Card. & Panorm. in c. ex literis de pign. Azor. in 2. p. summ. lib. 4. c. 37. vers. ait 2. opin. fo.* 312. & alios cit. per *Sylu in sum. in ver. Dos,* & vltra illos vide *Vacon. lib. 6. declaratio iur. declarat. 92.* & nouissime eruditissimum *Merend. controuers. iur. lib. 3. c. 9. Coras. in d. l. 1. 2. lect.* qui testatur pro opin. contra communem fuisse sepius decisum in Sena. Tholosan. pro vt refert *Barbos. in d. l. 1. num. 5. & in Cam. Imp. Mysing. hic per Authorem cit. num. 1. & Cappell. Tholosan. decis. 217.* quorum etiam meminit *Ricc. p. 3. collectanearũ collect. 437. vers. 3. limita.* & re vera opinio contra communem euidentissimis iuribus, palpabilibus, validissimis argumentis, & ineuitabilibus rationibus fundatur adeò, quòd etiam ij, qui in contrariam iuere sentẽtiam illam inuitis dentibus faxi sunt veriorem. Verum quia decisio ista fuit super communi ędificata, &
2 propterea decisũ, quod sicut mulier pro dote non præfertur creditoribus anterioribus habentibus expressam ex dicta communi in alijs bonis, ita etiam in bonis postea quæsitis per virum in consulendo, & iudicando adhærendum erit communi, quam *D. Gizzarel. consumatissimus Consil.* testatur vsu frequentissimo in iudicijs receptam, idemq; in praxi testatur *Ricc. collect. 146. circa med.* nouissimè *Gallupp. in recenti prax. S.C. p. 3. c. 3. post num. 43. fo. 255.* & eam pro vera præsupponit *And. Gail. lib. 2. obser. 25. nu. 10.* vbi testatur Cam Imp. ab hac opin. nunquam discessisse tempore suo, & quod ita ipse semper iudicaret per rationes per eũ adductas, pro vera etiam præsupponit *D. Reg. de Pont. in quibusdam allegatio. insertis per Thor. in compen. decis. Reg. in ver. Creditor. viri. 1. p. fo. 135. Barz. decis. 108. num. 22.* maximè, quia vti magis æqua iudicata per S.C. cuius decisionib. contradicere non modo inconueniẽs esset vt dicit *Musca. prax. S.C. glo. fin. num. 109.* verum etiam temerarium, quin imò illas in iudicando, & consulendo semper præ oculis habere debemus, vt aduertit *D. Rouit. cons. 18. & 78 num. 2. & seq. 1. p.* Cum illius authoritas magna sit, terruitq; *Det.* tantum virum, vt ipsemet testatur *cons. 379.* eiusq; decisiones faciant ius vniuersale in Regno, *vt per Affl. decis. 190. D. de Franch. add. ad suam decis. 238.* & ibi *Amend.* quorũ nouissime meminit *Medic Senen. examin. 21, num 45.* & dixit *in decis. 81. num. 2. Nouar. in prælud, collect. ad Reg. pragm. nu. 5. D. Rouit.* qui alios allegat loco cit. adestq; *Reg. Pragm 38. §. fin. incip. & si decreta de off. S. C.* edita per Ill. & Excell. DVC. ALCALA-

NORVM PROREGEM recolendę memoriæ, cuius ænconia, quam libentissimè vnà cum illis huius dignissimi Nepotis ad præsens huius Regni Proregis recenserem, verum quia immensæ sunt, & propè infinitæ ampliusue Theatrum requirunt, eas prętermissas faciam, oportuniori (Deo fauente) loco, magis appositè relaturus.

Nec te moueat, quod opin. ista communis amplum non tribuat priuilegium doti, quia non modicum est priuilegium, quo mulier potitur quando præfertur creditoribus habentibus anteriorem tacitam, *vt per Bal. Nouel.p.8.priu.28.* Circa quod ne Tyrones
3 errent sciant, quod priuilegium † quod habent mulieres pro dotibus habent post dissolutum matrimonium ante dotis restitutionem *Iaſ.post alios in rub.ff.sol.matr.Socc. conſ.177.viſa facti.col.3.vol 1.Neguſ. tra. de pig.4.mem.2 p.n.112.Facchin.lib.10.controuerſ.Iur.c.27. Manti. d.tra. de tacit. & ambig.p.1.lib.12.tit.1.& ſeq.* & ita procedit ille *tit. sol. matrim.* secus soluto matrimonio post dotis restitutionem, vt distinguit *Molfeſ.ad conſue.Neap.p.6.q.3.nu.17. & nouiſſimè Viſcon. in concl. incip. fundus dotalis, verſ.& adeò procedit hæc Concl.col. 3.fo.107.* qui multis authoritatibus id comprobat, quib.adde *Apicell.in tutam.paup.tit.1.n.64. verſ.et quod dict.eſt fo. 26.& ibi filius add.* reddit rônem ibi pater, quia subest ratio prohibitionis, sexus, & fragilitatis *l.1.§. lege C. de rei vxo.actio.*
4 Id aût priuilegiũ † quod cõpetit mulieri, an cõpetat ipsi soli, ita vt non egrediatur eius personam, vel transeat ad eius hæredes vide *Apicel.tutã.paupe.tit.1.n.63.* & ibi filiũ add. apud quos multa de subsequentib. post hoc opus perfectum visos nu.seq.& *Gait. d.c.4. quaſ.11.n.1590.* & quod nõ transeat ad hęredes est tex.apertus *in l.1.ibi ſcire debes etc. C.de priuil.dot.& in l.aſſiduis ibi, ei dedimus &c.* nisi sint filij, & alij descẽdẽtes ipsius mulieris *Molin.de cõtra diſputat.438.n.3. et 4. Teſau.fil.deciſ.5.Socc.Iun.d.l.1.n.104.ff.ſol. matr.Aret.in d.§.fuerat col.11.& ibi Iaſ.nu. 94.122.& 138.Gomeſ.n.34.& 36.Oinot.nu. 68.* faciunt dicta *per Affl.deciſ.306. Molf. ad cõſuetud.Neap.q.3.n.18.& ibi idem add.in 2 tom.* multos adducit *Barboſ.6.p.d.l.1. n. 13. & 14.& nouiſſ.Medi.dec.Sene.51.fo. 371.et Cartar.deciſ.exequut.Genuæ 124.nu.5.* apud quos, quod priuilegiũ prælationis extendit ad filios hęredes, & nepotes licet contrariũ in disputando potius probat *Franciſc. Mele filius meus dilectiſſ.in in cent.1.altereat. iur. altere.93.per d.l.1.iuncta l.ex facto §.fi.ff.ad Trebell.* cuius opinio absq; dubio ꝓcedit in hęredib.extraneis quib.dictũ priuilegiũ non cõpetit, vt pręcitati Doct. asserũt *Bal. nou. tra.de dot.p.9.priu.2.& p.12.n.19.per tex.in d.l.aſſiduis §.exceptis glo.Bar.Bald.& alij in d.l.1.C.de priu.dot. Neguſ.vbi ſup. nu 30.& 34.Dec.conſ 31.vol.2.cũ alijs cita.per Gomeſ. in d.§ fuerat n.36.Socc.Iun.d.l.1.n.101.* Nã
5 licet verũ sit, quod priuilegiũ † hypothecæ trãseat in quẽcunq, transit ipsa actio de dote ẽt in diabolũ infernalem, vt dicit *Bart.in l.poſt dotẽ nu.32.ff.ſol.matr.et in l.1.ff.eo.per tex.in d.§.fuerat, vbi Gomeſ.n.36.Oino.n.50. Iaſ.n.69.Neguſ.d.n.30.Molf d.q.3.n.19.* qui cõfusè intellexit doctri. *Bar. in l. poſt dotem* tamen transit sine priuilegio prælationis.
6 An aût dicti filij, & descendentes † in quos transit illud priuilegiũ necesse sic, vt sint eiusdem matrimonij, quod sit *gloſ. cõiter approbata in l.ſi cum procurator ff.de re.iud. Alex. cõſ.58.n.4.lib.7.no.in l.ẽt ff.ſol.matr.Neguſ. loc.cit.n.95.ver.ſed contrariũ Barboſ.d.p.6.l. 1.n.14.Bellac.cõ.opin uer.priuileg.in 2.tom. com.opin.tit. qui potior in pign. n.4.fo.346.* & vide nouissime *Medi.deciſ.Sen.66 nu.1.*
7 Et si ius prælationis † cedi possit adeas *Capibl.in pragm.1.de Baro.n.157.* & an trãseat in cessionarium *Meno.lib.4.præſump. 189.n. 153.vbi n.154.limitat latè Viſcõ.in cõcl.mulier, an poſſi priuilegiũ,* & aliqua in *cõcluſ.priuileg.quando alicui conceditur ver. itẽ priuileg conceſſum vni fo.233.Rouit.* qui loquitur de priuilegio prẹlationis dotis, sed remissiuè *in pragm.1. nu. 8 de legat.Bal. nouell. tra.de dot.p.12.q.4.Meno. d. præſump. 185. Neguſ. vbi ſup.n.31.& 107.Monter.deciſ. Arag. 35. Piſanell.ad prag.4.n.56.de poſſeſſ.non turbã. Gait.d quæſit.11.n.1712.Miſing.cẽt.3.obſer. 3.Coſta de portion.rat. q.47. ad quos ſe refert Rouit. ibi; Affl.ab eo non citatus d. deciſ.306.*
8 *& ibi Vrſill.* loquẽs an priuilegium dotale † possit cedi extraneo, quanquã valdè dubiã dicit *Maſul. ad Capy.dec.183 n.4.Oino. in d. §.fuerat n.70.& ibi Iaſ n.125.* qui dubitat si actio de dote cedi põt obstat.n. *tex. in l.ex plurib.ff.de adm.tut Amend.ad de Frãch.dec. 33.n.3.et ad dec.75.n.3.et contra Affi.Bertazol.in tra.clauſul.clauſ.29 gl.11.n.7. Mart. in trac.clauſ.p.2.clauſ.3.num.14.relati à Io. Bap.de Thor.in comp dec.ver.priuileg.prælationis fo.417.lata Apicell tutã.paup.tit.4.nu. 91.ver.ſed an dictũ priuileg fo.131.* post hæc scripta completa visus.

Et quid si mulier petat assecurationem
9 an possit † actionẽ hypotecariã sibi contra maritum, & possessores bonorum ipsi competẽtem obligatorũ alteri cedere, quod nõ. *Neguſ.in 1.mem.5.p.nu.38 Tiraq. de retra. glo.1.§.26.num.8.Viu.qui de communi teſtatur opin.x.p.1.refert Viſcõ.in d.concl mulier col.3.fo.190. Apicell. Pater, & filius d. num.*

91.

91.ver.& si mulier, & filius lit.A.

Limitarē tamen prędicta de cessione di-
10 cta, nisi in † instrumento cessionis ad esset clausula v3. ponēs in locū vicem s3.& constituens cū procuratorem velut in rē propriam, cedensq; omne ius, omnemq; actionē vt quotidiè eius modi clausulæ in instrumētis cessionū apponūtur, de quib. clausulis *per Marta. in tra. clausula claus ul. 188. Barz. dec. 56. n. 39 & 41. & dec. 70. n. 28. Intrigl. dec. 8. n. 10. Mōter. dec. Aragon. 25. n. 2. Gratiā. dec. 13. p. 33. Bertaz. de clauf. clauf. 28. Gratia. tō. 1. discep. forens. c. 20 n. 20. & seq. Gait. de cred. c. 4. in appendice in fin. operis*, & nisi cessionarius constitueretur procurator ad exigendū à tali debitore tantam pecuniarum quantitatem vigore talis, obligationis eumq; quietandum, & ipsam obligationem cassandum, & de exactis pęnes se retinendum pro totidem ab eo receptis, quia per istum cessionis modum, & clausulas prędictas in cessionarium transiret ius prælationis ex traditis *per Carau. rit. 166. n. 7.* cū etiam Doct. non negant, quòd priuilegium mulieri competens pro dote cōpetat eis procuratori per *glo. in l. alia ff. sol. ma. Oinot. d. §. fuerat. num. 69.* & sic vti procuratori, non vti cessionario competere ius prelationis, quia, & si ius prelationis non est cessibile, *vt per Bal. nouell. tra. de dot. p. 10. n. 16. ver. tamen hoc videtur fo. mihi 813. Barbos. in d. l. post dotem n. 65. vers. vltimo infertur*, tamen vt ipse met *Barbos.* dicit si mulier cedat actionem dotis ita tamē, vt omnis vtilitas pertineat ad mulierē, tūc cessionario competunt priuilegia dotis, non. n. attenditur persona agentis, sed illius, ad quem vtilitas est per ventura *l. fideicommissa §. interdū ff. de leg. 3. Bal. nouell. p. 12. à n. 18. Negus. vbi sup. n. 107. in fin. Paris cōs. 64. n. 11. lib. 4.* vndè *Barbos.* distinguit, quòd aut cessionarius agit nomine mulieris, & gaudet priuilegijs, aut intentat vtiles actiones, & non gaudet per allegata ibi diffusa per eum.

Limita etiā prędicta de cessione in priui-
11 legio, quod habet mulier pro dote † vt in casu dubij præferatur fisco, vt infra, quia illud trāsit ad quēcunq; extraneū ad quē transit dotis actio, vt videtur tenere *Bal. noue. loc. cit. Barbos. & alij in d. l. 1. sol. ma. Negus. loc. cit. n. 111. cōtra Socc. in d. l. 1. 3. not.* cōtrariū tenentem, ratio illorū est quia priuilegiū mulieris in dubio non est adeo exorbitans put est quādo sumus in claris *per d. l. assid.*

12 Illud autem priuilegiū † quod habet mulier habet etiā, & eius pater, quippè qui dotem seruat ipsi filiæ *glo. in d. §. fuerat, vbi Gomes. n. 12.* qui id intelligit viua filia, secus ea mortua *Ias. ibi n. 138.*

13 Non tamen competit legatario † quia si per dicta supra id priuilegiū non transit ad omnes hæredes nisi ad descendentes, & hęr. qui representant personam defuncti, quātò minus transibit in legatarium, qui improprijssimè illū representat *l. cū tēpus §. 1. ff. de vsucapio.* ibi (quodammodo quasi hæres.)

14 Sicuti nec etiam dictum priuilegium cōpetit extraneo dotanti etiamsi dotes stipulatus sit sibi reddi soluto matrimonio *Card. Mant. de tacit. & amb. tit. 26. n. 36. Barbos. l. 1. 3. p. n. 30. sol. matr. Rod. de priuil. cred. p. 1. art. 1. n. 17 et seq. Gait. d. q. 11. n. 1593.* de quo etiā videndi sunt *Negus. vbi sup. n. 30. 67. & 94. Bal. Nouell. p. 6. priu. 7. Gomes. in d. §. fuerat n. 42. & ibi Ias. nu. 36. vsq; ad n. 39.*

Aduertas tamē quod quādo dicitur quod
15 competit priuilegium † mulieri intelligitur de muliere catholica, nam mulieri infideli, quæ matrimoniū cū infideli contraxit id priuilegiū non competit *Bal. nouell. in d. tra. de dot. p. 11. vers. hactenus n. 45. Negus. vbi sup. n. 65. & seq. Apicell. tutā paup. vbi sup. tit. 1. n. 67. Medices. compilator decis. Senen. exam. 11. n. 17. & seq.* omninò videndus.

16 Et quid de muliere hęretica † si amictat id priuilegium, vel dotem *Barbos. in 2. p. rub. n. 39. sol. matr.* & quid in muliere sterili *vide Crass. com. opin. 2. tom. tit. de priu. dotis n. 10. fo. 331.* Et an mulier, contra mulierē habeat prælationem suam dotem repetentem quod non *Gait d. quęsit. 11. n. 1652.*

17 Competit autem id priuilegium † mulieri pro vera dote, quæ est quando verè contrahitur matrimonium *l. 3. ff. de iur. dot. l. fi. C. de donat. ant. nup. Molfes. d. q. 3. per tot.*

18 Et quia vera dos, & putatiua conueniūt † *vt per Bal. nouell. loc. cit.* id. priuilegium etiā pro dote putatiua competere dixit secundum communem de qua per *Doct. in d. l. 1. sol. ma. Negus. loc. cit. n. 104. per tex. in d. l. si cum dotem §. fi. & ibi DD. ff. sol. ma. Bal. in l. 1. C. de cond. indeb.* vbi dicitur quòd instru-
19 mentū † putatiuę dotis habet exequutionē paratā sicuti instrumentū verę dotis, sed in hoc quinq; refert opin. *Bal nouell. ibi in d. p. 11. in prin fo. mihi 627.* vbi explicat, quę sit dos putatiua. Sed tu vide omninò *Rolan. de lucro dot. q. 97.* declarantem, & ad partes disputantē articulum, & circa prædicta. vide etiam *Apicell. ad tutā paup. tit. 1. n. 67. sup. cit. & ibi fil. addē.* post hęc scripta visos.

Caue ne intelligas prædicta in dote pu-
20 tatiua † & quæ datur sponso, quæ antè cōtractum matrimonium venit restituenda, quia in ista mulier, cùm illa non sit dos non reperitur priuilegiata *Negusan. loco cit. num. 71. qui nu. seq. respondet contrarijs*

de quibus videri eſt *Molfeſ.p.6.q.2. nu.* 22. *& ea.p.6.q.3.num.7.& ſeq.Iaſ.in d.§.fuerat num.140.Gomeſ.num.40.* & de quaſi dote, quæ promiſtitur ſponſo *Molin.de contra.q.438.num.2.*qua autem actione petatur dos
21 † declarando matrimonio nullo. *Molfeſ.d. q.3.num.8.2.tom.fo.199.*

Sed quid in dote promiſſa,an habeat pri-
22 uilegium † quo ad anterioritatem? quod ſic quia eſt verè dos cùm adſit verum matri monium *Rolan.de Lucr.dot.q.5.nu.14.Surd. deciſ.287.num.2.Guttierez. tra.de Iuramen. p.1.c.46.Surd. conſ.45. vol.1. latè defendit Molfeſ.p.6.q.2.nu.14.& ſeq.* confutata opinione *Card.Mant.*contrarium tenentis *lib.12.tit.4.de tacit.& ambig.*vti loquentis contra veram ſententiam, *& nouiſſime Conſiliar.Paſca.in tra.de vir.patr.pot.p.1.c.4. nu.70.& ſeq.*omnino viden. in allegationib. ibi per eum inſertis,& *Ricc.collect.*804. *Tiraq. de retract.conuent.in fin.nu.35.fo.* 978. *Apicell tutam paup.tit.1.nu.64.& ibi fil.add.*

23 Et quid in dote confeſſata † negatiuè reſpondent *D.in d.l.1.glo. in d. l. aſſiduis ver. data Iaſ.in d.§.fuerat num. 73. & 82. & ibi Oinot.num.63.& ſeq.1.Barboſ.d.6.p.l. 1.nu. 25.*vbi multos cumulat, & refert alteram opinionem *Bar.in d.l.aſſiduis* contrarium tenentis,*Socc.reg.157.incip.dotis cauſa 1.fallen.*& quando,& quomodo *d.glo.*locum habeat videndus idem *Socc.* ibi per, ſequentes limit.poſitas ad explanationem quãdo dos confeſſata habeat priuilegium *d.l.aſſiduis* de quo etiam videndi ſunt *Bar. & Bal. in d. l. aſſiduis Bapt.à Villal.concl.* 178. *Soccin.in l. dotis n.87.Sol.matri. Bal.nouell. loco cit.nu. 76.Molfeſ.in addit.ad 6.p.q.9.num.6.2.tom. & ſeq.fo.203.Aſſl.deciſ.402.Boer. deciſ.330.* D.*de Franch.deciſ.613. num.8. Maſull. vbi ſupra num.5.Velaſ.deciſ.Luſit.6.num.9.Villalob.com.opin.ver.dos confeſſata,*apud quem multa ad propoſitum reperies,*et Meno. lib. 4.præſump.90.num.50.& 51.& Molin.de contract. diſputat.439.num.* 13. tetigerunt *Apicell. pater, & filius in tutam paup.tit.1. num.67.*poſt completa hæc ſcripta omnia
24 viſus.Verum quòd dos confeſſata habeat † priuilegium prælationis, quod habet dos vera numerata contra creditores viri ſi lapſa ſunt tempora opponendi exceptionem dotis nõ numeratæ habes ex præcitat *Doct. & ex Iaſ.in d.§.fuerat nu.74. Bald. Nouell. d.p.10.priu.1.num.8.& ſeq. Oino.d.§. fuerat num.64.& 66. & no. in l. fin. cum auth. ibi poſita C.de dot.caut.non numer. Molin. de contract.diſput.440.in prin.*vbi optimè materiam declarat per tot.illam diſput.*& diſp. 39.& nouiſſ.Paſca.in tra.de vir.patr.pot.p.7 cap.51.* vbi declarat duobus modis, vt ibi per eum, ſed quia articulus iſte valde controuertitur à DD.& recipit nonnullos am pliationes,& limitationes te non pigeat videre *Barboſ.vbi ſup.n. 27.cum ſeq. & Bella. com.opin.in ver.dos confeſſata tom.2.commu. opin.tit.de priu.dot.num.8.fo.330.Medi. deciſ.Sen.examin.51.num.36.& deciſion.80.fo. 572.Gait.poſt hæc ſcripta viſus d.quæſit.à nu.* 1715.vbi late materiam ex aminat, & dilucidat more ſuo.

25 Sed quid dicendum ſi dotis receptæ † eſſet geminata confeſſio dic,quòd tollitur exceptio dotis non receptæ, nec ſolutæ, nec numeratæ *glo.in l.in contractibus* C. *de non num.pecun.Pelin.in c.ſi cautio vlt. col.de fid. inſtr.Mod.reg.3.incip.dotis receptæ,*idq;virtu-
26 te geminationis,quæ † multa operatur, vt per *Morot.conſ.28.num.21. Pereg. in tract. de fideicom.art.49.nu. 28. Caual. de tuto nu. 38.Alphan.de offit.eius nu.111.Car.bb.ſing. 83.Petr.ad Capy.deciſ.19.ver.geminata,et cõfeſſio geminata.Ann.alleg.85. num.5. & 127. num.9.D.de pont.conſ.46.num. 28.vol.2. & conſ.138.eo.vol.2.D.Marchio Belmontis* Re*gens* T*app.in rub.de conſtit.Princip.c.2.num.* 14.remittendo ſe ad *Felin.in c.nulli nu.* 14. *& ſeq.& in c.ſi quando de reſcrip.* cuius meminit etiam idem *Regens in lib.2. Iur. regn. in conſtit.offitia num.4. in Rub. de offitial. in Reg. Conſt.* quem cum ſupra cit. adduxi *ad deciſ.*D.*de Franch.624.*extra quos vide *Barboſ.d.6.p.d.l.1.num.56. nouiſſime Ambroſin deciſ.3.num.18.& deciſ.19.n. 17.*

27 Et quod id priuilegium † ſe extendat ad dotem pręſumptam,vt puta quia mulier nubat traditis bonis marito nulla facta men-
28 tione dotis ex eo quia præſumpta dos † vera dos eſt,*vt not.in l.fin.C.ſol.matr.Ricc.collect.804.*

29 Et an ſe extendat ad dotem † à lege conſtitutam *Rolan. in tract. de lucr. dot.q.76. num.9.*

30 Et an ad pretium rerum dotalium† quod
31 vti ſubrogatum † efficitur dotale ſi interuenit conſenſus vxoris, & ſuperioris licentia *Capyc. deciſ.78. in fin. Gam.deciſ. Luſit. 314.num.7.Ann.conſ.123.num. 8. 11.12. cum alijs nouiſſimè alleg. per Viſcon. in concluſ. pretium fo.231.Molfeſ.p.2.q.3. & 5. de quo etiam vide Neguſ.vbi ſupra n.57.*

32 Quia vero aumentum dotis habet † eadem priuilegia dotis *l. etiam vbi D. C. de iur.dot.Tiraq.de retra.lign.§.1.glo.18. num. 51.Ama.deciſ.Rot.Marcb.34.*& verè,& ſubſtantialiter dos eſt *idem Ama.deciſ.27.nu.4. Gratian.deciſ.19.num.4. D. de Franch. deciſ. 613.Rolan.de Lucro.dot.q.100. num.5.& 6.*

33 an id priuilegium † se extendat ad dotis augmentum, *vide Negusan. vbi sup. num. 46. & 47. Oinot. d. §. fuerat. num. 41. Tesaur. dec. 45. num. 2. Mant de tacit. & ambig. tit. 26. num. 13. Surd. cons. 397. lib. 3. num. 17. & seq. nouissime D. Gait. d. quæsit. 11. nu. 1595. & seq.* vbi an idem procedat in aumento dotis cõfessato de quo num. 1759. *Molfes. in add. ad d. q. 3. num. 7. 2. tom. Tesaur. decis. 45. & 46. D. de pont. in cons. 75. num. 46. & 47. vol. 2.* alios nouissimè citat *Apicella. filius in add. ad tutam paup. sui Genitoris num. 145. fo. 12.* post hæc scripta completo visus.

34 Et an ad bona † paraphrenalia *Neguſ. ibi num. 63. Oino. loco cit. num. 37. & 74. Ias. in d. §. fuerat nu. 41.*

35 Et an ad interesse dotis? † quod non *Frecc. de subfeud. lib. 2 q. 20. D. de Franch. decis. 613. D. de Franch. decis. 34. nu. 30. Molfes. p. 6. q. 3. nu. 24.* Vide *Carrabb. sing. 92. Felicia. tra. de censibus lib. 3. c. 5 num. 18. fo. mihi 250. Pasca. de vi. pa. po. p. 2. c. 7. num. 40.* vbi multa more suo materiam concernentia cumulat dixi *ad decis. de Franch. 613. Thor. in compen. decis. in ver. prælatio, seù prioritas à iure concessa fo. 408.* vbi diffuse referendo decis. de materia loquitur. Sed quod fructus

36 dotis dicantur † habere idem priuilegium cum ipsa dote, quia fructus ipsius non sunt accessorij, vt sunt fructus alterius rei, sed

37 sunt † ipsamet dos quia dotem augent probat *Molfes. in p. 4. q. 10. num. 12. ex l. si marito §. vn ff. sol. matr. ex Campeg. tra. de dot. p. 3. q. 253. & par. vlt. q. 19. & alijs per eum, & vide decis. D. de Franch. decis. 642. num. 6. vbi alios adduxi.*

38 An autem eodem priuilegio † quo potitur mulier pro dote potiatur etiam pro antifato videtur quod sic ob parilitatẽ dotis,

39 & antifati *Auth. æqualitas C. de pact. conuen. & in Au. b. de æqual. dot. Rolan. de Lucr. dot. q. 10. num. 5. & 6. Affl. in const. patriis pro filijs num. 8. ne fil. pro patr. & in const. mulieri num. 6.* Contrarium tamen testatur verius *Neguſ loco alleg. num. 64. Cum num. seq.* ratio diuersitatis est, quia in donatione prop-

40 ter nupt. † lucrum, in dote damnum consideratur si amictitur *D. de pont. cons. 80.* quod cons. hic per authorem adducitur licet ad aliud propositum, qui D. de pont. refert ita decisum, idem etiam tenet in d. allegatio. insertis *per Thor. in compen decis. In ver. creditor viri fo. 135. Ricc. collect. 1488.* à quo videtur discedere *Ias. in d. §. fuerat nu. 40.* vbi distinguit inter priuilegium prælationis, & tacitæ hypotecæ *in 3. no. nu. 125.* tamen cum d decisione pertransit *Gomes in d. §. fuerat nu. 39.* tenendo contra Ias. *Oino. num. 35.* sed additio ibi Ias. d. declarat, vt donatio propter nup. habeat tacitam hypotecam non ius prælationis, vt dicit ibi *Ias.* & cum d. decis. concordant dicta *per D. de Franch. decis. 71. & 126. num. 7. & 182 n. 3. & 16. Affl. decis. 154. num. 4. & ibi Vrsill. num. 3. D. de Pont. cons 8. num. 42. & seq. & cons. 80. num. 8. & 9. vol. 1. Gram. decis. 103. num. 123. Adden. ad Clar. in §. donatio q. 11. Barbos. in d. l. 1. 6. p. nu. 16. Apicella filius nouissime visus in addit. ad tutam paup. eius Genitoris ad num. 66. num. 145. fo. 12.* qui non omnium prædictorum meminit. Quibus adde *Thor. in 2. p. cõp. decis. reg. & D. per eũ cit. in ver. hypoteca* Priuilegio vero prædicto potitur mulier non modo quando habet anteriorem tacitam, sed in dubio, vt puta si

41 reperiuntur duo instrumenta † eodem die confecta prefertur mulier creditori alterius instrumenti eodem die confecti etiam si illud instrumentum habeat expressam, & instrumentum mulieris non contineat expressam *Bal. Nouell. p. 7. priu. 1. num. 3.* vbi subdit idem esse si cum muliere concurrat fiscus, de quo inf. dicemus. Quid de duob. testamentis die confectis vide *Rot. Lucen. Mago dec. 32. num. 3. & ibi add.*

Quod secus est quando sumus inter creditores priuatos, & reperiuntur duo Instru-

43 menta † eodem die confecta ab eodem notario, quo casu quando alter prætẽdit præferri, & graduari, & simul concurrunt, pro rata, & per œs, & libram sunt graduandi nõ obstãte, quòd in protocollo appareat prius

43 scriptum vnum, quam alterum † nisi sit apposita hora *Marta decis. Pisana 75. D. de Franch. decis. 160. refert nouissimè Barbat. in tract. de assisten. glo. 12. num. 65.* quia hypo-

44 theca † anterior consideratur per horam, & vti anterior contrahitur *D. de Franch. decis. 649. num. 3. Apicell. in tutam pauper. tit. 4. de dilat. quinquẽnali ver. sed illud quæri posset.*

45 Et quòd horæ † anterioritas est in consideratione *Ricc. coll. 1544 Berta. ver. horæ respectu. Felicia. de censi. lib. 3 c. 5. nu 16. fo. 240.* omninò videndus. *Carrabb. sing. 92. Viscon. in concl. incip. hypotheca vers. quæ hypotheca, Affl. decis. 387.* dixi abundè *ad d. D. de Franch. decis. 649. num. 3.* & si non adsit hora, an prosit pro anterioritate ordo scripturæ, vide adducta per *Viscon. in concl. incip. ordo scripturæ.* Verum quod ille qui habet instrumentum cum die, & hora præferatur habenti instrumentum eodem die confectum absq; expressione horæ *Gait. d. quæs. 11. num. 1863.*

46 An verò è contra sicut competit priuilegium

46 legium † prælationis mulieri, ita & viro videndus est *Bal.nouell.par.9.priuil.2.& par. 12 num.4.Negus.de pigno. vbi sup. num.34. Oinot.d.§.fuerat num.44.et 72.*verum quod
47 priuilegium † tacitæ hypothecę sicut competit vxori ita, & viro pro ea consequenda *Surd.tra.de alim. priuil. 50. num.3. Viscon. iu d.conclus.hypotheca in prin. Mant. de tacit.& ambig.tit.26. num.33. Gait. vbi supra num.1592.*

N.1. ibi ¶ mulierem habentem hypothecam expressam pro dote posteriorem præferri tantum creditoribus habentibus anteriorem tacitam ¶

48 Sed quid in tacita hypotheca † quam mulier habet à *l.vn.§.et vt plenius C.de re.vxo. act.*de qua *per Ricc.collect.217.*an mulier cũ tacita posteriori præferatur creditoribus habentibus tacitam anteriorem? quod sic *Negus.vbi supra num.97.Barbos.in d. l.1.6. p.n.1.Ricc.d.coll.217.Rip.in l priuilegia nu. . ff.de priu.cred.* qui extendit ab bona postea quæsita, quem cum *Negus.* adducit *Viscon.iu d.concl.hypotheca.*
49 Quod amplia etiam si inter creditores † esset pupillus habens tutoris bona tacitè hypothecata ad quod probãdũ multos allegat *Molfes.p.6.q.2.num.26.* quod intelli-
50 ge nisi tacita † hypotheca esset inducta à statuto cum hoc priuilegio, quod illa tacita hypotheca habeatur pro expressa, perinde ac si esset in instrumento posita ita *Rom. cons.147.*quia tali casu cessat dispositio *d. l. assiduis,*sequitur *Alex.cons.58.vol.7.Negus. vbi supra in fin.Barz.decis.Bonon. 108. post num.22.Barbos.vbi supra nu.10.*

Illud tamen notandum, quod si concurreret pro dotibus, & antiphato cum creditore pro salario sibi competente, esset pręferendus creditor pro salario dotibus, & antiphato, & ita decisum testatur *Thor. 2. p.comp.decis. Reg.ver. salarium debitum alicui ex causa offitij.*
51 Quid autem si hypotheca † dotis posterior concurreret cum hypotheca tacita anteriori priuilegiata vide optimè *Barbos. d. 6.p l.1.n.1.& seq.sol.ma.*

Quod verò diximus de hypoteca fauore
52 mulieris, idem quoq; † in actione personali intelligas in qua fuit olim quoq; mulier priuilegiata, *vt in l.1.ff.de priu. cred.* vt mulier veniat pręferenda, & antè omnia solui debeat dos, vti priuilegiata in actione personali, vt per *Molfes. cons.13. num. 7.Maxill. in consue.Baren quæ incip. dotis causam sub tit.de iur.dot.in prin.Soccin.Iun.in d.l.1.nu. 108.& 139.sol.matr.*

Sed quero (cum sæpius supra dictum est de priori hypotheca, & posteriori, vt sciri
53 possit, quæ sit prior †, & posterior hypotheca, à quo tempore mulier habeat hypothe-
54 cam in bonis viri, prioritas enim † vt supra dictum est n.45. etiam respectu horæ consideratur, vt in alleg.*decis.D.de Fran.649.nu. 1.& 8.* & de dote loquitur *Carabb.sing.90. Ricc.coll 1544.Muta decis. Sicil.20. num.1. Affl.decis.387.num.5. Barba. de assisten. glo. 12.num.64.*In quo nonnulli dixerunt, quod
55 hypotheca † pro muliere incipit à die dotis promissæ nõ à die dotis consignatę *Rip. obser.263.Thesau.lib.2.q.foren.q 34. per tot D.de Fran.decis.677.*vbi multa dixi. *Viscõt. in d.conclus.hypotheca,*& vide *Molin. de contract.disput.439.num.13.* & nouissimè *Merend.controuers.iur.c.35.* vbi quod hypotheca dotalis retrotrahitur ad tempus dotis promissę.

Alij, quos refert *Muta decis. 93. num. 8. & Marta decis.Pisana 13.num.9.D.de pont. cons. 80.* in contrariam iuere sententiam,
56 quòd sc.non oriatur hypotheca † nisi à die quo fuit matrimonium effectualiter cõtra-
57 ctum. Priorem tamen sententiam † limitat Ripa in casu quo de promissione fuit expressè, cautum inter partes, quod fieret prædictum instrumentum, quo casu dicit nõ oriri hypothecam nisi à die celebrati instrumenti non autem promissionis, quod intellige *secundum Barba.in d tra.de assisten. glo. 12. num.14.* Tu verò de prædictis vide nouissimè *Medi.decis.Senen.76.tota so.551.*
58 Et quod dicta hypotheca † tribuit ius apprehendendi, adipiscendi, & retinendi possessionem *Gram. decis. 58. num.2. Det. cons. 449.num.12.Mago.decis.flor. 68.nu. 1.Ann. alleg. 22. & 80.in fin. Carabb.d.sing. 90.incip.hypotheca,*& de dicto articulo vide *Boer. decis.331.Affl.decis.402.Rip.obser.253.Molfes.p.6.q.1.& 2.num.6.in add.2.tom.so.197. Bald.nouell.in tra.de dot.priu.823.p.8.& p. 10.priu.1.num.37.vbi nu.38.* declarat quomodo procedat.*Negus.loco cit.num.77.vsq; ad num.82. & Molfes. loco paulò ante citato*
59 *num. 5.* vbi hypotheca dotis † in matrimonio contracto inter consanguineos, an incipiat à die constitutionis dotis, vel dispensationis.

N.3. ibi ¶ an in bonis post matrimonium quæsitis mulier pro consequutione suarum dotium gaudeat priuilegio prælationis ¶

Hunc articulum, an mulier in bonis, quæ
60 sitis † per virum post contractum matrimoniũ præferatur creditoribus habentibus

hypo-

hypotecam expressam anteriorem, disputabilem esse dicit *D. Regens de ponte in quibusdam allegationibus adductis per Thor. in 1. p. compen. decis. Reg. sup. per nos alias alleg. in ver. creditor viri fo. 135. col. 1.* vbi quod præferatur dicit magis communiter teneri, tu vide omninò *Felician. tra. de cens. 2. tom. epitom. ad c. 5. nu. 18. & authores per ipsum ibi cit. pro, & contra.*

N. 3. ibi ¶ Fiscum præferendum creditoribus habentibus anteriorem expressam in bonis per debitorem quæsitis post contractum cum ipso fisco gestum ¶

61 In hac q. quando fisco detur prelatio † in bonis quæsitis post obligationem, & præferatur creditori anteriori *Merend. controuers. iur. lib. 6. c. 39. Felicia. tract. de censib. lib. 3. c. 15. num. 12. & seq. fo. 248. & D. per eum alleg.* quibus adde nouissimè *Apicell. d. tit. 4. num. 8. et seq. fo. 127.* & ibi tradita *per filium adden.* optimè, & melius, quam alij materiam explicat *D. Gait. d. quæsit. 11. nu. 1546. vsq; ad num. 1555. & num. 1831. & 1896.* &
62 cui incumbat † onus probandi acquisitionem factam antè, vel post fisci obligationem s3. primo, an secundo creditori vide nouissimè *D. Marchionem Corleti Regen. Constanti. in d. l. 1. C. de iur. fisc. lib. 10. à num. 15. et de materia Barbos. in d. l. 1. num. 12. 2. p. sol. matr. Bal. nouell. p. x. priu. primo num. 2. & seq. Conna. commen. Iur. ciuil. p. 4. c. 17. nu. 7.* quem refert *D. Regens Tappia in Constit. officia num. 11. lib. 2. iur. Regn. fo. 126.* & an cō-
63 stitutum † operetur ad bona postea quęsita *Cassan. in consue. Burgun. tit. de success. §. 1.*
64 *Affl. decis. 139. & 335.* & quid si adesset † clausula ex nunc pro tunc *Guid. Pap. decis. 268. Vrsill. ad d. decis. Affl. 335.* quos refert *Petra ad Capyc. decis. 14. in ver. constitutum.* Et quid de immunitate concessa an extendatur ad bona postea quæsita. *Anna sing. 698.* cuius meminit idem *Petr. ad Gram. decis. 4. nu. 8.*

N. 3. ibi ¶ dos, & fiscus paribus passibus ambulant ¶

65 An dos, & fiscus † paribus passibus ambulent, vide *D Regen. Constan. in d. l. 1. n. 21. Seraph. decis. 482. n. 12. Castr. cons. 394.* quanquam multa copiosè 2. col. *Gait. vbi sup. num. 1879.* qui alios adducit *Neguf. loco sæpe cit.*
66 *num. 108.* qui dicit, quòd dos, & fiscus † paribus passibus ambulant respectu hypothecæ *Bar. in l. 1. ff. sol. ma. per tex. in l. 2. C. de priu. fisc.* vbi de materia, *& l. dotis iunct. glo.*
67 *C. de iur. dot.* Et quod dos, & fiscus † dicantur æquale priuilegium habere tenent *Cano. post glo. in c. ex litteris de pigno.* quos refert *Sair. lib. 10. Clau. Reg. tract. 5. cap. 10. n. 14 et seq. Molfes. cons. 13. num. 8.* & eorum
68 priuilegia † conquassantur, sed non communicantur, vt per *D. de Pont. & alios cit. per Gait. d. q. 11, num. 1909.* & aduertit *Author hic num. 22.* & dicunt apertè *tex. in d. l.*
69 *2. & in d. §. dotis,* & sic quando expressè † apparet quis sit anterior fiscus, vel dos conquassatis priuilegijs habet locum Regula. Qui prior in tempore &c. de qua per *Gait. d. quæsit. 11. num. 1909.* quę regula etiam locum habet interlocatorem, & dotem, vt locator, & dos paribus passibus ambulent, vt per *Gait. d. quæs. 11. num. 2007.* quando tractatur de fructibus industrialibus, & à solo separatis absq; dolo.
70 Sed vide casum in quo fiscus præfertur † doti etiam anteriori, quem ponit *D. Regens de pont. in tra. de potest. proreg. tit. de regal. impositión. §. 8. Capibl. sing. 62. incip. Fily administratorum,* & è contra, sed quod mulier præferatur fisco pro dote vigore eius instrumenti non tantum in expressa, sed etiā in tacita obligatione fisci hoc est pro delicto viri pro quo inquietatur mulier *Paris. tra. de Sindica. ver. publica bonorum num 3.* quem refert *Thor. in compen. decisio. ver. mulier, an præferatur fo. 345.* dos enim dicitur potior fisco *Gait. d. quæs. 11. num. 1884. vbi num. seq* quomodo id procedat declarat.

Verum pro Tyronibus erit sciendum,
71 quod non valet consequētia dos † & fiscus secundum temporis prærogatiuam se inuicem præcedunt ergo in cæteris pari passu
72 ambulant, cùm priuilegia † quæ sunt data doti non communicentur fisco *Socc. Iun. in d. l. 1. num. 19. sol. matr.* sicut è contra priuilegia fisci non extenduntur ad dotem, ex antiqua, & obseruātia Tribunalium, & pręsertim S.C. de qua testatur *D. Regens Constan. vbi sup. nu. 22.* Imo est notab. differen-
73 tia † quo ad priuilegia prælationis, & alia personalia fisco competentia, quia hæc transeunt in cessionarium si hoc agatur; tamen per suprascripta priuilegia dotis non transibunt in cessionarium, vt supra diximus. *Barbos. in l. post dotem num. 63. ver. Inferas*
74 *etiam ff. sol. matr.* Hinc in soluentem † fisco transeunt priuilegia fiscalia *Surd. cons. 444. vol. 3. Pasca. in tra. de vir. patr. pot. p. 1. c. 8. n. 176. est tex. in l. fin. C. de priu. fisc.* etiam per-
75 sonalia † si ita agatur in cessione, quę requiritur, vt prædicta priuilegia transeant in cessionarium *l. 3. C de priu. fisc.* quod probat ibi *Surd. & D. allati per Barbos. vbi sup. nu. 62.*

de

de quo vide etiam *Consiliar. de Georgio. alleg.39.num.7.8.& 23.* vbi quòd tenetur cedere,& nouissimè,vide tradita *per eruditissimum D.meum D. A. Palmerium in allegationibus insertis per Thor in 2.p.comp. decis. Reg.ver.sub ingressio à col.2.fo. 662.*

76 Cæterum an fiscus † habeat priuilegium contra mulierem de iure consuetudinario Neapol.quod non *Molfes. p.8. q.2. num.7. Idem sibimet add. in d.q. 2. tom. 2. Card. Mant.de tacit.& ambig.tit.25. & 26.*

77 Et quando sunt creditores † in actione personali, quòd præfertur, qui fauorabiliorem causam habet, *vide supra cit. D.& est tex.in l.priuilegia C.de priuil credit.*

78 Sed quid si non constat de prioritate† inter dotem,& fiscum neq; per ordinem naturæ,neq;per ordinem protocolli, neq; per hore appositionem, neq; per alios modos quos recenset *Negus.vbi supra nu.109.ver. sed difficultas,*& sic essemus in ambiguis puta,quia reperirentur duo instrumenta vnũ fauore fisci,alterum fauore mulieris eodem die facta,quod illorum esset præferendum? dic illud mulieris *Doct.in d.l.1.Negusan.vbi supra Bal. nouell.d.p. 9. priu. primo per tot. Ias.in d.§.fuerat num.70.& Gomes. post nu. 29.Barbos.in d.l.1.2.p.n.22.*Molfes. *d. p.8.q. 2.n.27.* & sunt luen aperta *in l. in ambiguis ff.de iur.dot.& in l.in ambiguis ff.de reg.iur.* & vide M*erend.controuers.iur.lib.6.c.40. & nouissimè optimè declarat D. Gait.d. quæst.11. num.1887.& seq.* omninò videndus ad manus .n. meas peruenit post opus hoc absolutum.Et ad tex.*in l.satis notum C.in qui.ca.*

79 *pig.vel hypo.tacit.contrah.* † qui nimis in contrarium vrgere videtur respõdet *Negus.* ibi esse casum spetialissimum fauore primipili,vt ibi declarat *Bald.*& propterea non trahendus in consequentiam *per l.ius singulare ff.de legi.Barbos.d.2.p.l.primæ nu.24.*

80 *cum alijs per eum cit.* vbi quis sit † Primipilus , & quòd hodie hoc officium non est in vsu,de quo offitio, & an hodie sit in vsu , & quis olim fuerit primi pilus, latè *D. Gait.d. quæst.11.num.1898 cum multis seq. Capibl. sing.62.incip. Filij administratorum D. de pont.de pot.proreg.tit.de regul.impos.§.8.* & *Escobar de ratiocinijs cap.36.num.10.* & pro hoc ad sunt validissimæ rationes, quia dos

81 in iure † reperitur magis priuilegiata,quam fiscus *Barbos. vbi supra num. 24.*vbi multas rationes adducit,quibus adde *Villalob.com. opin.quæ incip.dos est magis priuilegiata*. Itẽ

82 quia in dubijs † quęstionibus est potius contra fiscum,quam contra priuatum iudicandum *l.non puto ff. de iur. fis. d. Rouit. pragm.7.de susp.offit.num.7.fo.608. Affl. in constit.si dubitatio sub rub. de probatio , per instrum.num.20.& 24. & in* Constit. *Violentias sub rub.de Viol.num.51.* ergo magis iudicandum contra fiscum, quam contra dotem , & ego suprascriptis rationibus ad-

83 do aliam s3. quòd fiscus † est vltimus priuilegiatorum,vt per *Seraph.decis.594. num. 25.*ergo præferenda est dos fisco, & contra fiscum in dubio iudicandum,vt dicit *Seraph.*

84 *ibi* † nisi in eo , quod supra diximus de ambiguis inter fiscum, & priuatum vellemus adhęrere distinctioni, quòd aut sumus in causa onerosa, & præfertur fiscus priuato, aut in causa lucratiua,& præfertur priuatus fisco,vt distinguit *Negus. ibi num. 118.* qui dicit communem, & vt communem refert *Villacob.com.opin.fiscus, & priuatus adde Becc.cons.52.num.19.Guttierez in tract.de Gabell.q.6.n.11.12.& seq.Bonacoss.ver.pronuntiandum in 2.tom.com.opin. tit. de priu. fis.num.12.fo.330.*

85 Quando autem fiscus † concurrit cum alijs vtitur priuilegijs sibi à iure indultis

87 quorum 31.enumerat † *Castr.in l.si in te C. de priu.fis.32.Gallus in 9.Parlamen. Paris. q.156.66. priu. ponit Iacob.de S.Georg.in tract.feud.ver.sed an princeps à num.2. vsq; in fin.91.*priuil.ponit *Affl.in c.si domino fratres à num.15.de fra.de no.in vestin. in vsib. feud.140.Franc.Luca de parma in tra. de fis. & eius priuil.1.p.à num.7.vsq; in fin.*& moderni omnia cumulant, & reperies cumulata per *Pereg in suo sollen.tra. de iur. fis. remissiuè* annuit *Masull. ad Capy.dec.197.nu. 1.* & nonnulla *per Escobar.tra.de raciocin. cap.23.nu.54 & cap.39.nu.8. & 9.*

Inter quæ mirabile est id cuius author meminit in præsenti *decis.* & non minus est

87 aliud quòd fiscus † auocat pecuniam solutam posteriori creditori de quo per *Ann. sing.538.Anna fil.cons.123. vol.2. Masull. ad capy.decis.78.num.2.Pereg. de iur. fis. tit. de pigno.num.8. D.de ponte de potest. proreg. in tit.de regalib.impositio §.3.num. 12. Barbos.p.6.d.l.1. num.19. & nouissimè Capibl. sing.63.incip. fiscus condicit pecuniam omni-*

87 *nò videndus,*vbi quod auocatio habet † locum in subsidium,& quod ista auocatio ha-

88 bet locum etiamsi pecunia † sic soluta secundo creditori ex causa onerosa *Valenz. cons.64.num.23.*& de alijs amplia. & lim. in hoc vide eum,& latissimè *Couar.pract.q. c. 26.per tot,& Gait. vbi supra num. 1303. & seq.* in quibus ponit nonnullas modificationes ad regulam supra positam, quam habere etiam locum in dote probat multis authoritatibus *num.312.*

89 Verum quod hæc auocatio † non habet

locum

locum inter priuatos *Affl.decis.190. Consiliar.de Georg.omninò videndus alleg.35. nu. 10.& 11.Capy.decis.78.num.1. Reg.de pont. de potest.Proreg.tit.7 §.9. num.18. Ricc.coll. 63.*alios cumulat *Tber.in compen. decis.Reg. in ver.creditor primus fo.130. col.2. tu vide Cartar.dec.exequut.Genuę 19.Couar.et Gait. vbi sup.n.1297.Mariscott optimè lib.2.var. resol.cap.26.incip.ambiguus. Ricc.coll. 507.*
90 vbi etiam de pecunia soluta † posteriori creditori primo venienti ab hęrede cum beneficio l. & inuentarij, qui sciebat adesse priores creditores.

Extra verò priuilegia à iure tributa in
91 dubio fiscus † semper vtetur iure priuati *l. idem ff.de compens.l cum vitiosè ff. de pign. l. iustas* C.*de iure fis.l.fin.*C.*de vsur.fis.lib. 10. Pereg.de iur.fis.lib 6.tit.1.num.1.Pasca. de vir.pa.pot.p.1.c.7.num.66.*alios refert *d.Rouit.d.prag.7.de suspit.offit.num. 7.* non enim
92 est priuilegiatus † nisi expressè in iure ità reperiatur *Amen.ad de Franch.decis.148.n. 2.glo.in l.item veniunt §.in priuatorum in ver.prædicto ff.de pe.. har.* Fulgos. *cons.127. Tiraq.de retra.lign.§.1.gl.14.post num.100. Guid.pap.decis.536.Barbos.in d.l.1. p....n. .... Meno.de arbitr.q.98.nu.4.* Morot. *de cred.offeren.nu.60.*
93 Hinc in fiscum † non transeunt, quę transeunt in extraneum *Bal.cons.29.vol.3.*vnde
94 publicatis bonis † non publicantur feuda ita *Molfes.p.4.q.47.n.18.*
95 Idem est in dote † per allega.*per Autho. hic num.20.*quæ licet priuilegiata sit, & de eius priuilegijs latè apud *Bal.nouell. in sæpe cit.tract.de dot.Campeg. & alios* de materia scriben.tamen extra eius priuilegia à iure tributa non erit priuilegiata, nec eius priuilegia vltra legalia multiplicanda *glo. in l. 1. C.de dot.promis.cum alijs alleg.per Auth. hic*
96 *num.53.*dos enim non est priuilegiata † nisi in casibus à iure expressis *Tiraq. vbi sup. num.99.quod explicat Gomes.in d §.fuerat, num.21.Oino.ibi num.18.Soc.in d.l.1. nu.8.*
97 *sol.matr.* specialia † enim, & priuilegia nō sunt multiplicanda *l.quod verò ff. de legi.traditur in c.sunt de priu.*sunt namq; priuilegia
98 † priuata lex *c.priuilegia 3.dist.* nisi quando
99 vnum † venit in consequentiam alterius *Bar.in l.si is qui pro emptore de Vsucap. Saly.in l.1 C.de dot.prom.Pascal.de vir.pa.pot. p.1 c.4.n.114.*

N.14.ibi ¶ fit extensio ex identitate rationis ¶
100 Adde quod extensio † ex identitate rationis fit etiam in casibus exceptis à regula *c.cum dilecta ver.nos igitur extra de confirm. vtil.vel inutil.not.Rouit.in rub. de admin.et quod person.seru.num.21.& in prag.24. de offit.S.R.C.num.16.* & hoc quia quando est
101 eadem ratio † & omnimoda similitudo
102 non dicitur propriè † extensio vltra adducta *per Authorē hic*, Idem tenet *Bal.in l. omnes populi ver.nota secundo ff. de iust. & iur. de quo Alber.de rosat in suo oper.statut.1.p.q. 8.in 2.col.cum multis quos citat Cepoll. intra.de extens.c.1 num.118.fo.16. & seq. & in c.quæ fuer.ca.inducen.extens.nu 117. & alijs locis d.tra* Quos ipsemet citat *ibi num.118.*
103 & quomodo, & quando in correctorijs † fiat extensio ex identitate rationis, vide eũdem *Cepoll.in cap.vlt.d.tract.n.20.*& quan-
104 do fieri possit extensio † per eandem rationem, vel de similibus ad similia *Matthes. in tra.de interpret.extens.num.30.vsq; in fin.* vbi doctissimè per distinctiones tractat materiam, & quando in odiosis circa æquiparata, & similia *Euerar. in loco à l. larga ver. alias autem fieret extensio, Farinac. in fragment.Crim.p.1.ver.extensio nu.118.& seq.et nu.202.nouissimè D.Gait. tra. de credit. c.2. tit.8.num.2918.fo.181.*

N.17.ibi ¶ sed in bonis per vxorem marito traditis ¶
105 De hoc est tex.sing.† quem adducit *Maxill.in consue.dotis causam num.4. in l. hac edictali §.in omnibus C. de secundis nup.* ibi (ex eo die quo eædem res ad eam peruenerunt) & ibi (post traditas matri, vel demptas ab ea res contractum aliquem cum muliere inierint &c.)

N.18.ibi ¶ communis opinio non dicitur ex numero Doctorum, sed ex pondere rationum ¶
Adde Villalob.in ver.com.opin. Oino. in §.item pretium nu.13.inst.de emp. & vend. & quod
106 opinio communis † non est attendenda, quando validiores rationes eam vincunt *D.de Franch.decis.30 Gram.decis.314.* quos adducit *Capibl.prag.9.de Baron.num.43. & nouissimè Gait.d.quæs. 11.* qui loquitur in terminis huius decis.*nu.1603.* vbi multa cumulat in eo quando communis opin. sectanda, & quando non

N.23.ibi ¶ regula æquiparatorum procedit vbi per viam regulæ est facta æquiparatio in iure. &

N.27.ibi ¶ in œquiparatis certum est non fieri extensionem de casu ad casum ¶
107 Adde dicta † per *Præsid.de Amat.cons.11. num.9.10.& 11. Doct.in l.1.ff.de leg.1. vbi incip.*

*Socc.Iun.num.*117.*Matthesil.in d.tra.*de in-*terpret.extens.num.*74.Dona.*fina. in reg.qua incip.æquiparatum 1.tom.reg.fo.*60. & quod
108 argumentum † ab æquiparatis validum, & dispositum in vno, quod censetur dispositũ in alio *glo.in l.si quis seruo C.de fur. in fin. Tiraq.de retra.lign.§.*15.*post nu.*15.*fo.* 549. *Caldas peyera de iur.emph.lib.*3.*c.*7. *num.* 5.
109 & 7.quando ex eadem ratione † secus si ex diuersa,vt ibi *nu.* 9. ad quod multos allegat

N.28. ibi ¶ ratio œquiparatorum non militat, nec à maioritate rationis pro dote fit extensio de casu ad casum, vbi ius commune lęderetur. ¶

Secus autem quando ius commune non lęderetur, & regulariter quia fit extensio de casu ad casum,vt *per Barz.decis.*108.*à n.* 26.*dec.*121.*Peregr.de fideicom.art.* 11. *n.* 46. *Mastrill.dec* 6.*Surd.dec.*207.& 255.*Medic. decis.Senen.*1.*n.*82.& *seq.* & *examin.*24.*tot. Anna cons.*84.*Barz.in cõs. vn. post decis.à n.* 26. *vsq; ad fin.* Et supradictis adde quod
110 lex noua † disponens in vno ex casibus æquiparatis per legem veterem habet locũ in alio *glo.in d.l. si quis seruo*, alios allegat *Pascal.in tra.de vir.patr.pot.p.*1.*c.*4. *nu.*89.
111 & duobus casibus † æquiparatis in l. antiqua dispositum in vno censetur dispositum in alio,*Bellon.cons.*69.*num.*1. *Villalob. com. opin. ver. duo casus fo.* 118. vbi multos allegat

N.33.ibi ¶ quod priuilegium d.l.si is qui &c. ¶

Hugo Donell.in tra.de pigno. & *hypot. c.*12.
112 dicit ex supradicta l. † non colligi id priuilegium,de quo per *D.Gizzarell.* hic, sed ipsum putare creditorem hypotecarium, siuè tacitum,siue expressum tempore anteriorẽ in iure esse potiorem fisco, vt colligitur ex *l.fin.ff.qui pot.in pig.hab.* & *in d. l. si is qui* non contineri oppositum,quia verbum cõtraxerit significat si fiscus contraxerit prius ante priuatum sequitur *Azor. in* 3. *p. sua sum.lib.*4.*c.*37.

N.35.ibi ¶ nam fiscus,& Ecclesia æquiparantur ¶

113 Quod fiscus, & Ecclesia æquiparentur † habetur *in l.vlt.C.de sacrosan.Eccles. Tiraq. de retra.lign.§.*15.*glo.*1.*num.*11. *Meno.de arbitr.Iud.c.*162.*num.*26. *Euerard.in loco à fisco ad ecclesiam fo.*592.
114 Verum quòd cum Ecclesiæ est † fauorabilior causa fisci *Seraph.d.decis.*594.*num.*24. & in f & quod Ecclesia sit fauorabilior dote,& quod fauor Ecclesię dicitur dignior,& communior cęteris vide *latè D.Gait.d.quæs.* 11.*num.*2021.*cum seq.*
115 Quando autem concurrit Ecclesia fiscus† & dos,quis præferendus *Molfes. d. cons.*13. *num.*9.
116 Et in rit.23.secundum ordinem scripturę qui in iure attenditur *l. hæredes mei §. fin. ff. ad Trebell.Gugliel.de Bened.in c.rainutius in ver.testamentũ lo* 2. *Nouissimè Viscont.* qui multos cumulat in *d.concl.ordo scripturæ*,&
117 quod Ecclesia præferatur † miserabilibus personis nempè viduis pupillis &c. & in cõstit.reg. quæ incip. iusti cultoris ver. causas
118 pręponitur,& Ecclesia † nedum personis miserabilibus, sed fisco,vt aduertit *Carau. in d.rit.*23.*num.*3.*vbi num.*4. *no.* quod Ec-
119 clesia † ęquiparatur minoribus,& pupillis *glo.in l.resp.publ.C.ex qui Ca. maio. Alex.in l.properandum §.si vero C.de Iud.* Vnde Ecclesia habet priuilegia minorum, & sicut
120 minores habent benefitia in causa ita, & Ecclesia etiam quando litigat cum alia Ec-
121 clesia,*vt in c.auditis de in integ.rest.* qui tex. fecit mihi magnum honorem in vna causa Ven.Monasterij,& Regulis Abbatię S.Leonis Ciuitatis Bitõti cũ vna Vidua nomine Iulia Martuccia,quæ cum d.Ven. Monasteriũ petijsset prædictum beneficium, prætendebat non esse concedendum, quia existente ipsa priuilegiata, vti Vidua conquassabantur priuilegia, aduersus quod ipse adduxi dictum *tex.in d.c.auditis*, & punctualem *decis. Affl.in Constit.obscuritatem q. x.* & *Ca-*
122 *uens.in rit.*71. vbi † minor contra minorem,ecclesia contra ecclesiam, vniuersitas cõtra vniuersitatem restituitur ad pinguius probandum *l.fin.cum glo.ff.ex quib. ca. maio.Maran.*6.*p.ver.* & *quandoq; appellatur n.* 97.& *seq.Losæs tra.de iur.vniuers.p.*3.*c.*18. *nu.*21.*Muscatell.in prax.p.*6.*glo. communis in prin.*per quæ fuit decisum esse concedendum prędictum benefitium per Illustriss. & Reuerendiss. Dominum D. FABRITIVM Carafa Dominum meum Colendissimum Episcopum Bitont. Et quando priuilegiatus vtatur, vel non vtatur priuilegio aduersus priuilegiatũ tractant *D.in Auth. quas actiones C.de sacrosan.eccles.Cano.in d.c.auditis,et in c.ad aures de in in. restitut. optimè Gomes. in reg.Cancell.*12.*nu.*4.*de impe. benef. vacan. per Obit.fam.Card.*

N.39. ibi ¶ vxor constante matrimonio naturaliter possidet, maritus ciuiliter ¶

Dominium rerum dotalium quomodo sit penes

penes maritum, & quomodo penes vxorē vide *Barbos.in l.doeem ff.sol.matr.optimè D. Gait d.quæs.11.num.1493.& seq.vbi meminit D.Autboris* hic dicens, quod optima est ista declaratio, quam hic facit circa supradicta.

N. 42. ibi ¶ marito effetto non soluendo dominium talium rerum sic extimatarum transfertur in vxorem ¶

Quòd marito effecto non soluendo domi-
123 nium † rerum dotalium etiam si extimatæ sint transfertur in vxorem, & præfertur alijs creditoribus *Molin.de contract.disput. 426.nu.13.Pinell.de bon.mat.l.1.p.7.nu.15. Gomes.ad l.tauri.50.num.44.& vide Regiū. Consiliar.Scip.Theodor.alleg.39.num.5.* vbi quod corpota dotalia constante matrimonio quo ad vsumfructum, & etiam quo ad dominium reuocabile sint mariti, & post mortem vsusfructus reconsolidatur in beneficium vxoris ad quam ipso iure dominiū eorundem corporum dotalium transfertur *iux.l.in rebus* C.*de iur. dot & alia alleg. per eum*, & quando æstimatio rerum dotalium faciat emptionem vide nouissime *Ricc. vlt. collect.7.p.quæ est 3187.Meno.lib.3. præsūp. 14.& Medic.decis.Senen.*
124 Et dominium † rerum dotalium quando ad maritum pertineat, & quando ad vxorem, & cui res dotales pereant optimè explicat *Molin.d.disput. 426. Barbos. in l. si æstimatis ff.sol.matr. Viscon. in concl. incip. fundus dotalis, sed melius Thor.in comp. decis.Regn.ver.dotis æstimatio.*

N.55.ibi ¶ & ideò iudicare contra consuetudinem, & communem practicam,& opinionem in iuditijs inueteratam &c. ¶

125 Opinio † recepta in iuditijs præualere debet *l.filius ff.de fal.ibi* (sic.n.inueni Senatum censuisse) *Mastrill. dec.137 n.25.Gait. d.quæs.11.nu.1618.qui citat Dec. & Cannet. quib.adde Præsid.de Amato cons 1 num.133.*
126 *qui cons.61.n.41.* dicit opinionem † in iudicando receptam à Iudice tenendam, & sequendam, & opinionem probatam in re dubia recipiendam, *Idem cons.97.nu. 12.*&
127 opinionem † vsu probatam recipiendam *Idem cons.40.n.16.&* 17.vbi quod dubietas
128 omnis † ex obseruantia declaratur per iura per ipsum allegata, & infra *per Authorem decis.5.nu.10.*& adde hic dicta *per Ias. in §.fuerat num.72. ver. in eadem glo. & ibi Oinot.n.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Assensus post mortem impetratus non suffragatur.*
2 *Assensus si non fuit præstitus in vita defuncti non potest operari translationem dominij in personam ipsius.*
3 *Assensus impetratus post mortem venditoris non valet.*
4 *Assensus nouus est necessarius super venditione defuncti per hæredem consumata.*
5 *Assensus super venditione subhasta, an possit impetrari post mortem debitoris per hæredem, qui est dominus feudi.*
6 *Assensus licet possit præcedere, & subsequi intelligitur si viuit alienator, & res est integra.*
7 *Hæres an possit reuocare alienationem, & venditionem factam subhasta,& quid possit iudex repræsentans partem, & an requiratur nouus consensus n.8.*
9 *Assensus domini, an validet testamentum post mortem testatoris disponentis de re feudali,& in quorum præiuditium.*
10 *Testamentum validatur si post mortem assensus interueniat.*
11 *Reuocaiio feudi sine assensu alienati competit, ita ementi sicut vendenti.*
12 *Hæres an reuocat feudum alienatum à patre iux.Const.diuæ memoriæ.*
13 *Dominium bonorum patris in filium ipso iure continuatur etiam ignorantem.*
14 *Curator hæreditari iacenti dari non potest stante filio suo.*
15 *Filius quasi naturaliter censetur eadem persona cum patre nu.187.*
16 *Pater quodamodo perpetuatur propter repræsentationem filij.*
18 *Dominium omnium bonorum ipso iure cū viribus realibus, & personalib. continuatur in filium siue aliqua traditione.*
19 *Dominium in fæudo transit absq; traditione.*
20 *Possessio ciuilis, & naturalis maioratus in quem transeat.*
21 *Ius feudale sequitur ius ciuile.*
22 *Assensus quando sit mentio intelligitur de valido.*
23 *Paria sunt non esse, et esse,& in vtiliter esse.*
24 *Paria sunt nullo modo facere, & facere,& minus legitime.*
25 *Actum nullum faciēs non solum nō videtur facere illum actum nullum, sed negare.*
26 *Assensus impetratus post mortem fauore dotis valet.*
27 *Reuocatio alienationū feudorū à testatore factarū etiā pro restitutione dotiū, et antifati obtenta per hær. non nocet vxori defuncti.*
28 *Assēsus impetratus post mortē super feudali-*

 bus

AD DECIS. II.

OMnia contenta in pręsenti, & sequēti decis. reperies apud D. Rouit. virum omni eruditione ornatū, quo patrocinante fuit causa, de qua hic agitur decisa in suis *Commen. ad pragm. Regni prag. 1, de fide memorial. à n. 12. vsq; in fi.* vbi in fine in vltima impress. meminit huius decis. & seq.

N. 1. ibi ¶ an quemadmodum quando decedit venditor rei feudalis assensu adhuc non impetrato nō potest per emptorem impetrari assensus absq; nouo contractu, & consensu hæredis venditoris, ita e conuerso mortuo emptore, viuoq; venditore non teneat contractus, & assensus absq; nouo contractu, & consensu hæredis emptoris ¶

1 Ex his verbis percipitur, quod † assensus post mortem impetratus non suffragatur, sed debet impetrari in vita venditoris, quia assensus viuis contrahentibus est impetrandus latè probat ex multis nouissimè *Apicell. alleg. 14. n. 15.* Hinc si † assensus non fuit
2 præstitus in vita defuncti non potest operari translationem dominij in personam ipsius *Rouit. vbi sup. n. 19. Viscont. in concl. incip. assensus enim. Regis in fin. vide Consiliar. de Georg. alleg. 6. num. 44. & seq.* & si fuit impetratus † post mortem venditoris, vt di-
3 xi non valet *D. de pont. conf. 157. nu. 19. vol. 2. & ibi nu. seq.* declarat doctrinam *Andr. in c. imperialem, quod est necessarius † nouus assensus super venditione defuncti per hæredem consumata D. de Franch. decis. 620. num. 2. &*
4
5 3. vbi an assensus † super venditione facta subhasta possit impetrari post mortem debitoris per hęredem qui est dominus feudi, & per *D. Regen. de pont. in tract. de pot. proreg. tit. 6. §. 16. & 21. Thor. in compen. decis. Regni in ver. assensus super venditione subhasta*. Licet .n. assensus † possit præcede-
6 re, & subsequi contractum alienationis, tamen id intelligitur quando viuit alienator, & res est integra ad quod multos allegat *Viscon. in concl. incip. assensus enim Regis 3. col. vers. potestq; fo. 14.* Et an possit hæres †
7 reuocare alienationem, & venditionem factam sub hasta, & quid possit facere Iudex, qui in dicta venditione representat factum partis *idem D. de Franch. d. decis. 620. Viscon. loco cit. 2. col. fo. 13. vers. & si assensus non fuit petitus Marta vot. 40. n. 6.* & quod
8 requiritur † nouus consensus *Georg. vbi supra n. 45. D. de pont. conf. 96. n. 6.* alios cumulat *Viscon. vbi sup.* An autem assensus do-
9 mini † validet testamentum post mortem testatoris disponētis de re feudali in præiuditium tamē ipsius Domini non tamē agnatorum, quorum consensus requiritur, & id in feudo antiquo, & paterno, *Capy. dec. 115. Thor. in compend. decis. Reg. ver. assensus Do-*
10 *mini fo. 51. 1. p.* Et an testamentum † validetur etiam si post mortem assensus interueniat declaratur *per Io. Dom. de anna conf. post alleg. Annæ n. 29. & seq.*

Descendendo tamen magis propè ad
11 tradita in præsenti decis. An reuocatio † feudi sine assensu alienati competat, ita ementi sicut vendenti ita, vt emens possit alienationem eiusmodi factam infringere? *vide D. de Franch. decis. 540. D. Regen. de pont. in tra. de potest. proreg. tit. de assens. §. 1. num. 31, nouissime Capibl. qui vltra præcitatos alios adducit in pragm. 4. de Baron.*

nu.

num.87.in nouiss.impress fo.121. & omninò Thor.in compen.decis.Reg.ver.reuocatio alienationis feudi iuxta Constit.Regni absq; assen
12 *su fo.487* Et de reuocatione † hæredis feudi alienati à patre iuxta Constit. diuæ mem. *Thor.in compen.ver.reuocare, an possit hæres*, apud quem multa videre poteris circa reuocationem feudi iuxta supradictam Cõstit.diuæ memoriæ *in ver. reuocatio, & in fin.nu.* 10.

N. 4. ibi ¶ qnia dominium statim continuatum est, & translatum in hæredem ¶

Inter mortem defuncti, & existentiam sui
13 hæredis non est dare medium cum statim † ipso iure continuetur dominium bonorum patris in filium etiam ignorantem *glo. in l. cum hæreditas C.bon.poss.Corn. in l.3.C.de iure delib.tex.est notab.in l.si post mortem ff. de leg.*1.ex quo dixit *Bal.& Salyc.in d.l.cum*
14 *hæreditas*, quod stãte filio † suo non potest dari curator hæreditati iacenti, ratio est,
15 quia filius † quasi naturaliter ex iuris dispositione cẽsetur eadẽ persona propter patris partem, & substantiam, quam recipit à patre in generatione, & pater quodammodo
16 pertuatur † propter repræsentationem filij *tex.est in l.liberorum in fi.ff.de verb. sing. & & in l.fi.C.de imp.& alijs subst.l. isti quidem ff.quod me.ca.* ex qua coniunctione naturali
17 filius dicitur habere † quodamodo identitatem cũ persona patris, & bonis eius per
18 quã post mortem patris statim† & ipso iure dominiũ omnium bonorũ iura realia, & personalia transeunt, & continuantur in filium sine aliqua aditione iuxta *vulg. tex. in l.in suis ff.de lib. & posthum.*
19 Sed an dominiũ † in feudo transeat absq; traditione, *vide Bal.in c.1.§.si facta si de feu.fuer.controuers.Dec.in l traditionib.n.5.C.de pact.omninò Barbos.in l.diuortio n.17.& seq.*
20 *ff.sol.matr.fo.450.* Et de possessione † ciuili, & naturali Maioratus, qui transit in verum successorẽ, & non in aliũ nisi successor maioratus ex negligentia decẽnij, vel alias amictat suã possessionem vide tradita per *Dyn. reg.sine possess de reg.iu.lib.6.Abb.et Fel.in c. vigilanti de præscrip.*
21 Verũ quod ius feudale in hoc voluit sequi ius ciuile, quod sibi iustius visũ fuit, vt filius non possit se abstinere ab hæreditate paterna, & retinere feudũ, vt per *Camill. de Curt. diuers.iur.feud.1.p.§.59. num.33.*

N. 5. ibi ¶ paria sunt assensum non esse sequutum, vel inualidum ¶

22 Qñ fit mẽtio de assensu † intelligitur de valido iuxta tradita per *DD.in l.4.§.condẽnatũ ff.de re iud.D.de Franch decis. 86. D. Rouit.*
23 *prag.26.de feud.n. 25.* cùm parit sint † non esse, & esse, & inutiliter esse, & inualidè *l. do*
24 *tẽ ff.sol.matr* & paria sũt † nullo modo facere, & facere minus legitimè *l. quoties ff. qui satisd.cogã.§.1.inst. de hær. quæ ab intest. deferun* multos cumulat *Barz. dec. Bonon. 15.n.20.Ricc.collect.300* r.& faciẽs actũ nul
25 lũ † non solũ non videtur facere illũ actum nullum, sed negare *Surd.decis.7.nu 28.Molfes.ad consue.Neap.q.10.n.4.Amat. dec. Rot. March.10.n.29.* vbi multa ad propositũ. paria.n. sunt nõ fieri, vel minus sollẽniter fieri, & non esse, vel minus sollẽniter esse *l. 1.§. quod si nemo cũ cõcord.in glo.fi.ff.quodquisq; iu.*& non sufficit quid impleri nisi in mõ, & forma specifica adimpleatur *c. pisan. de rest. spol Nig.in c.frequens n.50.Carta.decis.85.*

N. 8. ibi ¶ quod fauore dotis valet assensus post mortem præstitus. ¶

26 Quod assensus † impetratus post mortẽ fauore dotis valet adde *D.de Frãch.dec.620.n. 9.& 10.D.de Põt.de potest proreg.tit. de assẽ. super dot.§.1.n.7.& seq.Masull.ad Capy.dec. 100.n 9.Borrell.in suum.dec.1.p.tit.36 n.47*
27 Hinc reuocatio † alienationũ feudorũ à testatore factarũ ẽt pro restitutione dotiũ, & antifati obtẽta per hæredẽ non nocet vxori defuncti impetranti assensũ post mortẽ viri quia hæres nõ põt reuocare obligationem bonorũ feudaliũ ꝓ dote *Affl.dec. 111. Ann. alleg.66.Ric.coll.1818.4.lim.de Põt.dec.6.n 4*
28 Sed an assensus † impetratus post mortẽ super feudalib.circa dotẽ porrigatur ad antifatũ, ꝙ non *D.de Frã.dec.126.in fin.Frecc. de subfeud. 9.lim.*D.*de põt.de potest.proreg.tit. 6.§.1.n.6.Thor.in cõpen.dec.Reg.ver.assensus super feudalib. & in ver. reuocatio alienationis feudi fo.487.col.1.in fin.*
29 Et an valeat assensus † si fuit pręstitus post mortẽ debitoris tẽpore quo feudũ erat delatũ hęredi, fauore dotis ita quod possit peti assistẽtia super feudo obligato *Thor. in cõpẽ.dec.reg.ver.assistẽt.an peti possit super feudo obligato fo.58.refert per Ann.alleg. 66.*decisũ ꝑ S.C. ꝙ ꝑ tetur assistẽtia sup feudo ꝓ dote in subsidiũ, vide *Ricc.coll.* 1818.5.*lim.*
30 Et an assẽsus † ab vxore possit impetrari super bonis feudalibus post mortẽ viri, & retrotrahatur in pręiudiciũ tertij possessoris habẽtis assensũ primo impetratũ vide *Affl. dec.286.D.de Franch.dec.86.Ricc.coll 1802. Thor. in compen.decis. ver.Assensus ab vxore impetratus Viscon.d.conclus.assensus.n.regis.*

N. 10. ibi ¶ an hæres post mortẽ alienantis possit reuocare alienationem. ¶

31 Quod hęres† feudũ alienatũ a pr̃e iux.cõst.

diuę memoriæ possit reuocare dicit decisũ *Thor.in compen.decis.in ver. Reuocare. Ann. in d.Constit.n.251.* & si pater non reuocat, an filius possit reuocare *Ann. in Const. diu.mem.n.236.quem refert Petra ad cap.dec. 100.lit. A.*alios congerit *Pasca.p.1.c.2.n.*81 & quid viuente Patre idem *Pascal. ibi n.42.* contrarium tenet *de* Curt.*fo.54. diuers. iur. feud.n. 113.* Quid si fuerit hęres † cum benefitio l.ex inuentarij, an poterit alienationem factam per Patrem defunctum reuocare vide *Authorem hoc.eo. .n.paulo inf.*& multos DD. cumulatos per *Viscon. in conclus. quæ incip. hæres post mortem defuncti ver. an hæres filius,in fin.Vide Consil. de Georg.alleg.*
34 *20.num.1.*Et an iuxta prædicta hæres † possit alienata bona subiecta fideicõmisso per defunctum reuocare *Bart.cons.125. alios citat Viscon concl hæres dicit.*Sed de hac re disertissimè,& copiosissimè loquitur *Pereg.de fideicom. art.33.per tot.*eò recurras.
35 Et quid si pater † alienauit bona aduentitia filij,an filius hęres possit illa vindicare latissimè tractat *Pasca.in tra.de vi.pat.pot.p.1 c.2.à n.43.Pinell.de bo.matr.p.3. n.73.*

N.10.ibi ¶ an tex.in l. cum à Matre ibi locum habeat ¶.

36 Ex hoc tex.elicitur regula, quod hęres † non potest venire cõtra factum defuncti ad cuius ornatum quam plura scribunt feudistę *And.Affl.& alij in c.1.an agna.idem And. in c.imperialem §.præterea de prob.feu.alien.per Feder.*Loffred.*cons.*1.*et* 13.*n.42.*multos alios cumulans *Regens de Curt.diuers. iur.feud.fo. 54.n.100.& n.seq.*discurrit per materiã, sed vltra per eum cita.Vide *Consiliar. de Georg. alleg.29.n.7.& seq.Phanut.de inuent.p.7.nu. 110.fo.mihi 256.Barbos. in l. Lutius Titius n.18.& seq.ff.sol.matr.fo.399.*omnino vidẽdus *Caldas Peiera.de reno.emph.lib.3.c.16.n. 20.& seq.fo.209.& seq.Consiliar Pasca.* qui vti modernus alios recẽset, & dilucidat materiam *de vi.pa.pot p.1.c.2.n.44. cum multis seq.Petr.& alij add.ad Capy.dec.*101. *Molfes. ad consue. Neap.p.2.tit.de bon.q.23.num.*10. *& p.4.tit.de renunt.q.4 nu.*11. *& seq. & ea. p q.61.num.10.& q.4.nu.18.& in 2.tom.q. 61.& in cons.28.num.12.2. tom.* & de vero sensu *d.l.cum à matre,Barz.decis. Bono. 64.* & ad materiam *d.l.*vide *Petr. ad* Capy.*decis.*
37 *78.lit.F.fo.207.*qui tractat an filius hæres † possit reuocare alienationem fundi dotalis per matrem alienati adducendo *Gram. decis.93.Affl dec.240.D.de Franch. decis. 435. & cons.de pont.35.& 61. & ibi latius in seq.* & vide *Ritc.*.qui in materia collegit decisiones *collect.*469. dixi plura *ad decis. D. de Franch.665.* & vide nouissimè *M. Apicell. alleg.14.nu.55.& seq. & 72.& Capibl.sing. 184.*
38 Sed an hęres possit † venire contra factũ defuncti quod tendit ad fraudandum hæredem latè *Reg.de Curt.loco cit. nu.*114. *Molfes.d.q.23.nu.*10.
39 Et quod si fuerit factum inualidum,& nullũ *D. de Frã.dec. 665.Tesaur.Iun.qq.*Foren. *q.60.nu.*14.16.*p.4.* quos adducit *Viscon. in concl. hæres post mortem 2.col.* quibus adde alios nouissimè cit.per *Ambrosin.*qui declara materiam *decis.14.nu.*11.*& tot.*vide *gló. in d.l cum à matre,*quæ non procedit quan-
40 do ex facto defuncti nulla nascitur actio † vel exceptio aduersus hæredem,ita *Gabriel com.opin.lib.9.tit.de reg.iur.conclus.11.n.24 Zuarez.in rep.l. quomodo in priorib. C.de in off.testam.*Sed contra hanc limitatioñẽ multa adducit *Barbos.in d.l Lutius titius n. 18. ff.sol.matr.* qui admonet cauendum *à decis. Gram.93.Affl.lib.3.constit.rub.5. num.2.&*
41 *Bal.cons.161.lib.5.*dum dicũt,quod hęres † potest venire cõtra factum defuncti qñ illud est nullum propter l.prohibitionẽ: vnde ipse constituit regulam negatiuã s3. quod hæ-
42 res † non potest venire contra factũ defuncti etiam nullum propter legis resistentiã ex
43 *Menoch.cons.89.à n.10.lib.1.*etiam si hęres † conficiat inuentarium,nam pro parte hęreditaria contra factum defuncti venire non põt de quo videndus est *in Viscõ. in d. cõcl. hæres post mortem,& in conclus.hæres dicitur* D.de Franch.*decis.83.*vbi quod hæres cũ benefitio l.& inuen.quatenus est in hęreditate tenetur habere ratum factum defuncti tenendo *contra d.decis.Gram.93.* quam nõ dicit esse S.C.prout etiã refert *Viscon. d.cõcl. hæres post mortẽ in fi.1.col.fo.113.& Peregr. de fideicom.art.33.n.10.in fi.& de dicta decis. Gram.93.vide quæ dicit D.de Franch.d.decis. 83.& 355.& Petr.ad Capy. decis. 78. in ver. peruenisse præsumitur. Valas.consult. 52.& 66.& Mari ad d.decis.Gram.93.*
44 Plures alias limitationes † ad *d. l. cum à matre* ponit *Barbos.loco cit.* inter quas prima facit aliquantulum pro adductis hic per
45 Authorem dum dicit,quod si feudum † alienatur sine consensu Domini contra *tex. in c.imperialem in prin.*hęres potest venire aduersus eiusmodi alienationem, vti nullam ex defectu consensus quem hęres adiens supplere minimè potest. *Affl.in d. c. Imperialem q.24 num.*10.*& decis.286. num.3.& lib.3.constit.rub.5.num.* 2. & in emphiteusi vide nouissime *Ambrosin.* declarantem regulam *d.l.cum à matre in decis. Perus.9. à n. 2.& decis.14.à nu.8.*

N.15.

N.15.ibi ¶ & sic ex his adfuit nouus consensus hæredis ¶

46 Sed an hæres † possit compelli consentire dispositioni factæ per testatorem,& se obligare cũ hypotheca bonorum, & super hoc nouo cõtractu assensũ præstare,in duab.causis fuisse decisum testatur *Thor.* *in compen. decis.regn.in ver.hæres an compelli fo.256.D. Reg.de Pont.de pot.proreg.tit.de assen.Reg.super dot.§.1.nu.22.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Assensus per verbum fiat quomodo expediatur ex dispositione R.pragm.*

2 *Assensus per verbum fiat, an contineat gratiam perfectam, ita vt impediatur reuocatio vigore Const diuæ mem.*

3 *Assensus per verbum fiat, an stet in suspenso.*

4 *Datio insolutum similis venditioni.*

5 *Est voluntaria,& necessaria.*

6 *Datio insolutum, an reddatur nulla si fiat in vno obulo vltra verum debitum.*

7 *Assensus requirit scripturam, & per testes probari nequit.*

8 *Assensus debet registrari.*

9 *Assensus per verbum fiat infra quantum tempus debet registrari.*

10 *Prorex si fuerit mortuus per quem debet assensus expediri.*

Et quid si PP.fuerit mortuus.

11 *Assensus non registratus non operatur validitatem contractus.*

12 *Emens feudum cum assensu quem non curauit registrari facere inf. annũ non præfertur alteri posteriori emptori,qui curauit regiſtrum nisi rex declarauerit, quod vult haberi illum assensum pro forma etiam etiam quod non sit registratus.*

13 *Registrationis defectus an reddat actum nullum.*

14 *Refutationes registrantur inf. die 15. in quinternioribus R C.*

15 *Registratio refutationis,an fieri possit ad instan.alterius quam refutantis, vel refutatarij.*

16 *Refutationis scripturam, vel instrumentum an sufficiat consignare conseruatori quinternionum per illa registranda inf.dies 15. & non fuit registrata defacto conseruatoris.*

17 *Clausula annullatiua nimium operatur.*

18 *Assensus an debeat registrari si contrahitur cum Rege,Prorege, vel R.Cam.*

19 *Et quid si in præsentia Proregis, & quid si fiat alienatio rerum Ecclesiæ coram Sum. Pont.*

20 *Assensus tacitus in quò feudo sufficiat.*

21 *Assensus an sit difformis si exponatur, quod terræ tenentur immediate à R. Cur.in concessione in feudum a Barone.*

22 *Confirmatio assensus non registrati, an retrotrahatur in præiudicium tertij.*

23 *Rebus sic stantib. intelligitur omnis dispositio iuramentum & priuilegium.*

24 *Confirmatio quibus modis dicatur fieri ex certa scientia.*

25 *Confirmatio priuilegij confirmantis ex certa sciẽtia confirmat priuilegiũ etiã nullũ.*

26 *Princeps quod facit ex certa scientia in dubium reuocari non potest.*

27 *Confirmationis in forma communi, & in forma specifica materia remis.*

28 *Clausula & certa scientia,& motu proprio, an operetur in præiuditium tertij.*

AD DECIS. III.

HVius dec.meminit *Rouit.in anteced. decis.relatus in Prag.1.de fid.mem.*

In prin.ibi ¶ fuit impetratus assensus per verbum fiat ¶

1 De hoc assensu † per verbum fiat vide *Reg. Pragm.9.sub rub.de feud.incip. considerato il gran danno*, quæ mandat, quod expeditis priuilegiis assensuum apponantur sigilla, & memorialibus obtentis per verbum fiat expediantur priuilegia iuxta formam *R.Prag. de quo Vrsill.ad Affl.decis.253.viui.d.c.240. Borrell in sum.decis.tit 35. num.4. Nouar. collect.super d pragm.122 Rouit in d.pragm. 9.*qui in prin.dicit quod pragm. ad quas se refert *d.prag.9.*sunt *sub tit.de fid.mem.*

2 Et quia vt dicit ibi *Rouit.num.2* gratia † quam continet dictus assensus est perfecta, quæro an sit ita validus assensus per verbũ fiat,vt reuocatio virtute Const. diuæ mem. impediatur vide *Affl.decis.254.D.de pont.de potest proreg.tit.de assen.§.3.n.1* . & post eũ nouissimè *Rouit.pragm 4.de feud. num.34. Ricc.coll.50.& D.de Franch decis.663.num. 2.vbi dixi.*

3 Et an assensus † per verbũ fiat stet in suspenso,& quomodo intelligatur decretatio per d.ver.fiat.Idem *de pont.in d.tit.§. 9. nu. 11.& 12.*

N.2.ibi ¶ quod datio insolutum rei certæ pro debito censetur emptio, & venditio ¶

quod datio insolutum † similis est venditionis est *tex in l.fin.ff.ex qui ca.in poss. eat.l.si prædium C.de euict.Ricc.coll.582.Ludou.decis.65.latè Nouar.in prax.datio.insolut.q.7. D.de Franch.decis.50.* adde tradita per *Viscon.in suis concl. ver. datio insolutum, & Thor. in eo. ver.datio insolutum Bellacom. com.opin.ver.datio insolutum in 2.tom.com. opin tit.de solutionibus num.2 fo.391.vbi n.*
5 3.quòd datio insolutum † alia voluntaria,
6 alia necessaria, & ibi an datio insolutum † reddatur nulla si fiat in vno obulo vltra verum creditum.

N.6.ibi ¶ assensus non fuit registratus infra quadrimestre ¶

Ex hoc no. quod assensus requirit † scripturam in Regno adeò quod per testes probari nequeat, vt per *Viscon. in suis conclus. concl.quæ incip.Assensus.n.Regis 3.col.in fin. fo.14.vbi citat Afft.decis.243.& 398. nouissimè Gallupp.in recent prax.S.C.p.2. c. 21.n. 15.fo.189.Capibl.in pragm.11.nu. 44. Viu.*
8 *decis.240.* Hinc est quod † assensus debet registrari, de qua registratione, & infra quantum tempus vide *R.Pragm.1. de fid.memor. pragm.20.de feud.& in pragm.1.de priu.inf. ann. præsen. D. de Franch.decis.62. & 663. nu.5.Vrsill.ad Afft.decis.197.Regen.de Pont. cons.5.cons.150.num.25.cons.157.nu.17.D. Rouit.d.pragm.1. & pragm.26. de feud. Capibl.pragm.8.p.1.num.27.de Baron.Nouar. collect.supra pragm.collect.103. Petr. ad Capy.decis.9.& 100.Thor.in compen.decis.in ver.reuocatio iux.Const.Regn. an fieri possit de contractu cessionis Gallupp.vbi supra,* vbi
9 quod assensus † per verbum fiat expeditus debet registrari infra annum, & quod elapso anno non valet *Mastrill. de Magistr. lib. 5.c.6.num.71.Vrsill decis.283.num.4.& deci..197.& 398. nu.3.* & prorex non poterit dispensare d. Pragm. sed expediuntur supra cartæ à R.Maiestate *D.de Pont. cons.3.nu. 30.quem cum Frec.refert D.Rouit. d.pragm. 1.num.4.* Sed hodie *per pragm.27.de feud.* est biennium, vt aduertit *Rouit.vbi sup. num.1. & seq.D.de Franch.decis.540. D. de Pont.d. cons.5.nu.61 cum seq. vol.1. Apicell. alleg.14. num.47.*
10 Etsi fuerit mortuus Prorex, an assensus expediatur per successorem. *Rouit.vbi sup. num.2.Consiliar.Theodor.alleg.30.num. 21.* & quod mortuo Prorege assensus expeditur per R.Coll.Cons. quod expedit ea omnia, quæ viuus Prorex expediebat *Liparol.in c.imperialem n.12.Petr.ad d.decis.100. lit.A. in fin dixi ad d.D.de Franch decis.540.* Sed quid in Cardinalibus, qui sunt pars corporis PP. vt per *D.de Franch.decis.107. n.7. Tiraq.in præfat.l.si vnquam num. 17.* an mortuo PP. possint præstare assensum *Apicell.d.alleg.24.n 103. & sequen.*

Prædicta autem assensus registratio om-
11 ninò requiritur, nã assensus † non registratus non operatur validitatem contractus, quia habetur pro non apposito, & pro non præstito *Afflict.decis.331.ante num.16.Gallupp.d.prax p.3.c 3.num.46.* vbi quod is qui
12 emit † rem feudalem cum assensu, quem nõ curauit registrari facere infra annum, vt requiritur, quod non præferatur alteri posteriori emptori, qui curauit registrari facere assensum infra annum, nisi Rex declarauerit ad supplicationem illius, quod vult assensum haberi pro firmo etiam, quod non sit registratus, & quod vult haberi, ac si esset registratus, quia tunc retrotrahitur in præiuditium tertij, qui medio tempore acquisiuit ius cum assensu registrato super eadem re, & ita decisum refert per S. C. in causa creditorum Fabritij Villani penes Galterium de anno 1569. & de hoc defectu registra-
13 tionis † si reddit actum nullum *Rouit. d. pragm.20.de feud.num.5.* & quid de assensibus expeditis ante *R. Pragm.* omninò *Capibl.dicta Pragm.11.de Baron.nu.158. cum multis seq.*
14 Registratio quoquè † refutationum feudorum fieri debet in quinternioribus R.Cameræ infra quindecim dies, vt per *Rouit.d. prag.20.de feu.num.5.* vbi an sufficiat si re-
15 gistratio † fiat ad instan. alterius, quam refutantis, aut refutatarij.
16 Et quod non sufficiat † si consignetur scriptura, siuè instrumentum refutationis conseruatori quinternionum per illa registranda infra quindecim dies, & non fuit registrata in curia, obliuione, malitia, siuè alia ex causa d.conseruatoris nimium enim ope-
17 ratur clausula † nullatiua apposita *in d. pragm.* ex adductis *per Petr ad d. dec. 9. lit. D.ver.clausula annullatiua in fin.*
18 Sed an si is qui contrahit contrahat cum ipso Rege, vel Prorege, requiratur assensus registratus, quod non idem quando cõtrahitur cum *Reg.Cam Camer.in c. imperialem col.3.ver.limitarem Frecc.de subfeud.lib. 2.q.21.fo.159.* & ita decisum refert nouissimè *Gallup.in sua prax.S.C.p.2.c.21. nu.15. fo.189.vide Gram.dec.65.num.47. & alij citati per Pasca.de vi.pa.po.p.1.c.6. num.61. quem vide nu.seq.*

Et quid si contrahatur in præsentia Pro-
19 regis † an illa præsentia sufficiat pro assensu *Theodor.Reg.Consiliar.alleg.81. num. 27.* vide *Capy decis.100. ante num.6.& 156.nu. 15.*

25.*Lyparol.ad Isern.in c.1.§. hac edictali de prob.feu.alie.per lotha Ann. in Consl. diua mem num.48.& c.1.num.108. de Vasi. decrep.ata* quorum meminit *Petr. ad d. Capy. decis.100.ver.debet esse expressus. Nouissimè Maurit.Apicell.alleg 13.num.25.* vbi adducit *Vrsill.ad Affl.decis.243. nu. 4. & 5.* & Et quid si fiat alienatio rerum Ecclesiæ coram Iun. Pont.an requiratur alia follemnitas vide *Ricc.collectan.3053.ver.item in alie nat.7.p.*

20 Et in quo feudo sufficiat tacitus † & in quo expressus assensus *Camill. de Curt. diuers.Iur.feud.fo.11.nu.20.& 21.* & in quib. casibus requiratur assensus in alienatione rerum feudalium dixi abundè ad *D. de Franch.decis.663.* vbi multa ex prædictis inuenies,& ex supradictis dixi inf.*ad decis.36. num.9.& 10.*

N. 9.ibi ¶ non tenet assensus ratione difformitatis ¶

21 An assensus dicatur difformis † & sic nullus si in eo dicitur, quod terræ teneẽtur immediate à R.Cur. in concessione in feudum à Barone *D.Franch decis.48.num.9. Thor. in compen.decis.ver.assensus, an dicatur nullus fo.28 col.2.in fin.& nouissimè Regen.Cõstan.in l.1.num.36.vend.rerum fisca. & nu. 41.*vbi doctissimè examinat doctrinam *Affl.in c.imperialem* si assensus vtriusq; domini nempè directi, & sub alterni requiritur in alienatione feudi quaternati secundum quid.

N. 16. ibi ¶ Confirmatio retrotrahitur ad illud tempus ¶

22 Confirmatio assensus † non registrari, an retrotrahatur in præiuditium tertij dixi supra *ex Gallupp.p.3.c.3.n.46.& 47.*

N.17.ibi ¶ rebus sic stantibus ¶

23 Omnis dispositio debet intelligi † rebus sic stantibus de quo vide latè *Viscon.in suis conclus.in ver.omnis dispositio, & in ver.dispositio Barbos.in opus.Prin.V.l.lit.D. num. 28.*& in iuraméto semper intelligitur clausula rebus sic stantibus *Pasca. de vi. pe.po.c. c.9.nu.91.114.349.& 351.* Idem est in priuilegio,quod semper censetur concessum cum illa clausula rebus sic stantibus,*vt p.D. de pont.cons.15 num.10.vol.2 cons.131. nu. 36.eod vol.Anna alleg.64.num.3.Thor.in add.ad D.de Pont.tit.5.num.31.* vbi ad id tenendum mouetur *ex l. cum quis ff. de solut.ex c.suggestum de decem.*assignando rationem,quia statu mutato priuilegium incipit fieri iniquum, & propterea non obseruandum *l.ex facto ff.de vulgar. et pup.* Hinc est quod etiam contractus, & qualibet alia res,quę tractu temporis efficeretur iniqua possit,reduci ad æquitatem per Iudicẽ etiã contra paciscentium pactionem, & stipulationem,vt est *tex.no.in l.cum quidam ff.de vsur.* de quo vide optimè *Thesaur. decis. 226.*

N.22.ibi ¶ & non dicitur ex certa scientia confirmari actus ¶

24 Confirmatio quibus modis dicatur † fieri ex certa scientia vide optimè *R.Consil. Rouit.in pragm.4.de possess. non turb. num. 20. & seq.* & quod confirmatio priuilegij con-

25 firmantis † ex certa sciẽtia confirmat priuilegium etiam nullum, & reuocatum *Lanar.cons.21.sub num 2.Pasca.de iur.pa.pot. p.1.c.1.num.61.Mago.dec.Lucens.13. nu.42.*

26 ea ratione quia id quod Princeps † facit ex certa scientia in dubium reuocari non potest *dicit ibi Pasca.num.seq.* vbi de pluribus alijs circa materiam confirmationis, & ibi *.n. antecedet* de materia confirmationis in

27 forma † communi, vel in forma specifica de quo *Rouit.vbi sup.Sess.decis.93. quam citat Nouar.coll.ad pragm.194. num. 6. Campag.in c.1.Isern.in cap.quidam de Vass.decrep. ætat.*

28 Verum an clausula ex certa scientia † operetur in præiuditium tertij vide optimè *Capibl.quod non in pragm.16.de Baro. nu.4. Affl.decis. 334.* D. *Regen.Tapp. de Constit. prin.in 2.Rub.* Et plura de clausula ista vide *Gabr.com.concl.tit.de clausul.concl.1. D. de pont.cons.3.& 42.Ann.cons.44.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Decisio ista est eadem cum decis.D.de Franch. 578.*

2 *Decisio ista compugnatur à D. Reg.de Ponte, & contra eam testatur decisum Thor. et quę sit melioribus fulcita rationibus.*

3 *Mulier pro negotio ad ipsam spectante non iuuatur, Velleiano, & si res sit communis num. 4 & quod si mulier confitetur pecuniam cum altero receptam ad se spectare.*

5 *Sena. consul. Velleia subuenit fęminis alienam obligationem suscipientibus.*

6 *Intercedere quid sit, & quid hoc verbum importet.*

7 *Sena.consul. Velleia. succurrens mulieribus late*

late interpretandum. Subuenit deceptis nu. 8. & illius pietas commendabilis n. 9.

10 *Iudices contra exceptionem,* Sen. Conf. *Velle. non possunt iudicare.*

11 *Sena. Conf. Velle. exceptio, an sit perpetua, et possit quandocunq; opponi, & an possit opponi per hæredes.*

12 *Pragm. 1. de Sena. Conf. Velle. probibuit renuntiationes posse fieri per mulieres etiam cum iuramento penas Notarijs imponendo contractus nullos, & meticulosos declarando.*

13 Sena. Conf. *Velleia. extenditur ad omnes fœminas, siue viduas, siue virgines, siue maritatas.*

14 *Mulieres hæretica excluduntur à benefitio Sen. Conf. Vell.*

15 *Casus in quibus mulieres non iuuantur, Velleiano remis.*

16 *Sena. Conf. Velleia. renuntiatio inspecto iure communi facta etiam cum iuramento non extenditur ad benefitium Auth. si qua mulier.*

17 *Auth. si qua mulier, & Auth. siue à me in quib. casib. procedant.*

18 *Auth. prædictorũ, an possit benefitio renuntiari, & quando d. Auth procedat.*

19 *Mulieres solutum ex causa intercessionis repetunt secus, si sine intercessione soluunt num. 20.*

21 *Mulierum genus auarissimnm, & ideo donatio non præsumitur facta à muliere.*

22 *Mulieris donatio loco miraculi habetur, & potius circumuenta præsumitur, quam, vt liberè donet.*

23 *Correlatiuorum eadem est natura, & dispositio loquẽs in vno extenditur ad aliud. Sed quid in penalibus nu. 24.*

25 *Argumentum à correlatiuis habet locum quando militat eadem ratio.*

26 *Filius tenetur se obligare pro patre carcerato, & quid si pater carceratus esset culpa sua 37.*

27 *Filius obligatur pro patre debitore ad carceres donec pater soluerit, & si est minor potest obligare bona pro redemptione patris ab hostibus, et pro redimendo patrem à creditoribus vrgentibus.*

28 *Filius fam. si obliget se pro patre absq; illius præsentia, & consensu, & sic contra formam Reg. Prag. an iuuen. macedoniat,*

29 *Vassallus, an teneatur se obligare pro Barone.*

30 *Filius si recuset se obligare pro patre carcerato an possit exhæredari.*

31 *Causa ingratitudinis est sufficiens causa exhæredationis, & multa de ingratitudine num. seq.*

32 *Pater poterit filium alimentis priuare si recuset se obligare pro ipso.*

33 *Filius ingratus desinit esse filius.*

34 *Parentes desinunt esse parentes filijs ingratis.*

35 *Parentes si negant alimenta filijs ingratis si ob hoc perirẽt nõ tenẽtur pęna parricidij.*

36 *Ingratitudo pessimum vitium, & quid statutum apud Medos. & quibus casibus censetur remissa, & nu. 38. & quod per eam possunt reuocari remissiones, & priuilegia.*

39 *Filius an sicut ob dictam ingratitudinem potest exhæredari ita, & priuari vita, & militia feudo, & quid in Regno, & quomodo.*

40 *Filius ingratus quomodo reputetur.*

41 *Pater si non priuauit filium ingratum uel non exhæredauit, an censeatur remisisse.*

42 *Pater tenetur se obligare pro filio, & pro illo fideiubere.*

43 *Pater tenetur redimere filium captiuum, et si non redimit potest exhæredari n 45.*

44 *Pater, an teneatur soluere tertio illud quod soluit pro redemptione filij.*

45 *Filius tenetur redimere patrem captiuum Carcerationis, et captiuitatis parilitas n. 72*

46 *Mater tenetur redimere filium captiuum, & si obligatur valet obligatio.*

Carceratorum liberatio pijssima.

47 *Parentum vocabulo, qui contineantur.*

48 *Mater nõ tenetur regulariter dotare filiam nisi in subsidium.*

49 *Mater an possit alienare bona fideicommisso subiecta pro dote filia.*

50 *Filia an possit prætendere dotem bonorum fideicommisso subiectorum si mater sit diues.*

51 *Dotandi onus naturale paternum est, & auitum, subsidiarium in matre.*

52 *Causa naturalis semper præualet accidentali.*

53 *Pater an teneatur dotare filiam spuriam, an filiam diuitem.*

Iudex patre absente potest filiã dotare de bonis paternis.

54 *Mater tenetur dotare filiam inopem, sed an filiam naturalem 55.*

56 *Dos filia naturalis, an corrispondere habeat quantitati alimentorum, & an computetur in legitima.*

57 *Mater dotando filiam censetur præuenire.*

58 *Mater dotans filiam communem dotem ad quam se obligauerat, cum viro, an repetat.*

59 *Pater, & mater quando promittunt dotem filia pater tenetur, vti principalis mater, vti fideiussor.*

60 *Mater quando succedit in obligatione dotandi succedit cum omnib. qualitatib. quib. succedit pater.* *Mater*

AD DECIS. IV.

HAEc decisio de qua pluries meminit, & eã laudãdo sequitur *Gait. tra. de cred. c. 4. quæsit. 11. nu. 40.*
1 *& seq.* est eadem decisio † cum registrata à *D. de Franch. in 4. p. in ordine*
2 *578.* quam *Domini de Franch.* † decisionem impugnat *D. de Pont. de potest. proreg. tit. de diuers. prouis. fieri solit nu.* 30. *& seq.* vt etiã aduertit *D. Consil. Rouit. pragm. 1. de Sena. Consul. Vell. nu. 7. & Pasca. de vir. patr. pot. p. 3. c. 5. num.* 13. contra quam decisum testatur *Io. Bapt. de Thoro in compen decis. Reg. in ver. fideiubere* Referente D. *Consil. de Georgio,* penes mondellum. Sed quæ decisio melioribus, & validioribus sit rationibus se fundamentis suffulta recurras ad infrascriptos qui eandem tractarunt materiam, eorumq; dicta rumines, nempè *ad Surd. decis. 86. Gama decis. Lusit. 318. Tesa r. decis. 223. Amat. decis. Marcb. 62. Farin. decis. 112. & 851. Seraph. decis. 1187. Fabr. decis. 16. C. ad Velleia. Papen. lib. 12 tit. 5. arrest. 8. & 9.* quos duos vltimos cum Gama adducit nouissimè *Nouar. collect. super prag. 1. de Sen. Conf. Vell. in coll. 209. n. 17. & ad Papon se remictit Amen. in add. ad decis. D. de Fran. 182. num. 4. vide Mariscott. lib. 1. var. resol. c. 43. nu.* . . & meritissimum, & nunquam satis laudatũ Marchionem Belmontis *Regen. de Tapp. lib. 4. iur. Reg in d. pragm. 1. ver. pro quibus intercederent ver. bis additur fo. 49. Azor. in 3. p. sua summa lib. 11. cap. 22. ver. dubium quartum fo. 952.* vbi multos cumulat super hoc articulo, an mulier fideiubere possit pro marito. Vide *Viscon. in suis conclus. incip. fundus dotalis in fin. & in conclus. mulier, quæ alienam, & aliqua per Amend. ad D. de Franch. decis. 84. nu. 5. & seq.* & an pro fratre, vide *Thor. in ver. creditor alicuius mulieris p. p. fo. 134.*

N. 2. ibi ¶ non ob aliud factum fuisse tit. ff. & C. ad Senat. Conf. Velleiani nisi, vt mulieri intercedenti, & alienam obligationem suscipienti succurratur ¶

Hinc pro negotio spectante ad ipsam mu-
3 lierem † non iuuatur Velleiano, *l. si aliquãdo ff. ad Senat. Conf. Velleia. D. Consil. de Georg. alleg. 32. nu. 2. Griuell. decis. Senat. Dolan. 20.* vbi extendit etiam ad rem communem, quem refert *Nouarr. in d. collect. 209. num. 25.*

Et quid si mulier confitetur partem pecuniæ à certo Creditore receptam insimul cum

cum alio ad se spectante, & non ad correum debendi, an sibi praeiudicet, & eius haeredibus, vel censeatur pura intercessio, vide *decis. Reg apud Thor. nouissimè 2.p. ver. confessio facta fo.98.* & quod per hoc Sena. Cons. & quod per hoc Senatus cons. quod A Marco Syllano, & Velleio tutore Cons. factum
5 est fęminis alienam obligationem in se suscipientibus subuenitur *l.1.& 2.ff. eo.* & ideò Senatus Cons. de intercessionibus appellatur *l.quamuis l. si aduersarius l. cum ad eas C.eo.*

6 Quid autem sit intercedere † & quod importet illud verbum intercedere explicat *Trois.in d pragm.1.nu.1.& ibi scaglio.num. 63.Schard in lexi.iur.ver.intercedere.*

7 Et quia d.Sen.Cons.est fauorabile † ex eo quod mulieribus succurrit; idcirco latè interpretandum, ne indotatae remaneant, & deceptę sexus fragilitate ex susceptione alienae obligationis damnum patiantur, subue-
8 nit.n. deceptis † *D.de Franch.decis.613.nu.*
9 12.& propterea illius pietatem † valdè cōmendabilem appellat *D. Reg.de Tapp. d. lib. 4.iur.Reg.rub.de Sen Cons.Vell.in prin.* vndè
10 iudices non posse iudicare † contra exceptionem Velleiani dicit idem *D. Reg. vlt.lib. iur.Reg fo.49.ver.Iudices.*

11 Et an exceptio sit perpetua † & quandocunq; opponi possit *Molin.de contra disput. 540.num.5.& seq.* vbi optimè explicat, & *n. 8.& seq.* quod aliquando poterat renunciari Velleiano, & quod possit per haeredes opponi vide *Thor.in 2.p.comp.ver.Confessio facta per aliquam mulierem fo.98.*

Verum plenius iure communi prouisum
12 est per ius regni per pragm. 1. † sub eo. tit. de Sen cons Vell. quae prohibuit renunciationes fieri per mulieres etiam cum iuramento pęnas notarijs imponendo, nè illas scribant, contractus nullos, & meticulosos declarando, quam prag exornauit *D. Rouit.* & multis decis *Nouar.d.collect.209. per ampliat.& lim.* Cui addo aliam ex *D. de Frach. decis.623.& D.de pont.de pot proreg.fo. 48.* ampliationem nempè, quod Sena.Cons.prę-
13 dictum extenditur ad omnes fęminas † siuè viduas, siuè maritatas, siuè virgines quibus addo *Viscon.in d.concl.quae incip.mulier quae alienam in prin.* Addo etiam alteram limitationem ex Palasios Ruuios alias *Lup. in rub.de don.inter vir.& vxo.§3. quod à di-*
14 *cto Sen.Cons.* benefitio † excluduntur mulieres haereticae, haeretici.n.multis benefitijs iuris, & à iure praelationis excluduntur *Medic compilator decis.Senen. examin. 11.num. 17.& seq.*

N.2.ibi ¶ exceptis casibus particularibus ¶

octo enumerantur casus *per D. Regen. de Tapp.in d.prag.1 de Sen.Cons.Vell. in prin.*
15 in quibus de iure mulier non iuuatur Velleiano Selecti *ex l.3.4.& 5.ff.eod.& ex l.2.et 6.C.eod.à num.1.* Multos congerit *Scaglio. in ead pragm.1.à num.1.& ibi Trois nu. 6. D.Consil.de Georg.d.alleg.32. num.2.& seq. Nouar.vbi supra à num.9.Ricc. collect. 295. & Molin.de contra.disp.540.nu.54.& seq.*

N.3.ibi ¶ Auth. si qua mulier C. ad Velleianum ¶

16 Renuntiatio Velleiani † inspecto iure communi facta etiam cum iuramento non extenditur ad benefitium d. Auth. si qua mulier *secundum Bal.in l.1.C.ne ux. pro marit. per glo. ibi, & Alex.in l. generali C.ad Vell. Balb.decis.506.*
17 Et de intell d. Auth. si qua mulier † & Auth. siue à me C. eo. & in quibus casibus procedant *Barbos.5.p l.1.sol.matr.à nu.54. vbi num seq.ampliat, & limitat multis modis, & in 2.p.l.2.eo.tit.sol.matr.nu.11.* & an
18 possit beneficio d.Auth. renuntiari † *Barbos.loco pracit.Balb.d.decis.506.Fran. Mar. decis.526.num.8.& 502.num.8 Tesau. d.decis.223.* ad quos se remictit *Amen.ad D.de Fran.dec.182.num.6.* nulla facta mentione de *Barbos.* quem citat deindè simpliciter in fin.& quando d. Auth. si qua mulier procedat vide omninò *Cent. in nouissimo tract.de censib.vbi post 1.tom.ponit Rot.dec.in ordine 32.fo.30.& Medi.decis.Senensi 48.num.3. et seq.nouiss.visus, & editus.& decis.93.*

N. 5. ibi ¶ non procedit in muliere soluente ¶

19 Aduerte quod mulieres † solutum ex causa intercessionis repetunt de quo per *Gomes.var.resol.tom.2.tit.de fideiuss. nu. 16. D. de Fran.decis.623 num.9.optimè Molin.de contra.d disput.540.num.4.fo.755.vbi num.*
20 *6. declarat.* Sed si sine intercessione soluunt non repetunt, idem si sciens mulier se posse iuuari exceptione Velleiani nihilominus soluit *Molin.d.disput.540 n.7.*

N. 5. ibi ¶ mulierum genus auarissimum ¶

Hac ratione donatio non praesumitur fa-
21 cta à muliere, quia mulierum † genus auarissimum ad quod multa cumulat *Viscon. in concl.incip.Donatio non praesumitur fo.54.&*
22 donatio mulieris † loco miraculi habetur, & potius praesumitur circumuenta, quam

vt

vt liberè donet *Molfes. ad consue. Neap. p. 3. q. 11. nu. 13.* est .n. genus auarissimum *Barz. decis. 83. num. 6. & 103. nu. 4. Borrel. cons. 4. num. 33. Maxill. ad consue. Baren. fol. 90. n. 189. Ama. decis. Marcb. 61. nu. 10 Scaglion. d. pragm. 1. n. 8. de Sen. Cons. Vell.*

N. 6. ibi ¶ Senatus. n. obligatæ mulieri succurrere voluit non soluenti, & donanti ¶

Adde *Georg. in d. alleg. 32. nu. 3.*

N. 8. ibi ¶ & dispositum in vno ex correlatiuis censetur dispositum, & in alio ¶

23 Correlatiuorum eadem est † natura, & propterea dispositio loquens in vno ad aliud extendetur, quod latissimè probant ampliant, & limitant *Gabriel. lib. 6. conclus. 3. in 3. tom. com. opin. fo. 350. Diaz. reg. 158. & Med. reg. 7 Dona. fina. lib. 1. reg. iur. Incep. Gorrelatiuorum Euerar. in argum à Correlatiuis fo. 125. Viscon conclus. incip. correlatiuorum. D. de Franch. dec. 225. Gait. de cred. c. 4. quæs. 7. num. 628. repetentes omnes in rub. ff. de acquir. possess. vbi optimè, & disertè D. Emanuel. Nauarr. vir. eruditissimus art. 1.*

Sed an procedat in pęnalib. & correcto-
24 rijs † quod sic *per l. fin. hic alleg. C. de in d. uid. & l. 1. C. de cupress. lib. 10.* licet contrariam amplectetur sententiam *Arcbid. in c. non satis per illum tex. 86. dist. gl. in c. si qui filij 30. dist. & in d. c. non satis*, & hanc dicit communem *Surd. de alim. tit. 9. q. 19. nu. 12. fo. 15. a ter. uide Euerard. loco cit.*

N. 8. ibi ¶ vbi est eadem ratio ¶

25 Argumentum à correllatiuis † habet locum quando militat eadem ratio *Pedemon. decis. 140. num. 7.* cum alijs cumulatis per *Surd. d. q. 19. nu. 10.* quam sententiam multis rationibus iuuari testatur *Euerard. loco cit. Gait. c. 2. tit. 7. q. 2. n. 1732.*

N. 10. ibi ¶ sed filius tenetur se obligare pro patre carcerato ¶

26 Quòd filius teneatur † se obligarè prò patre carcerato vide *Capiblan. in pragm. 10. num. 66. & seq. de Baro. Boer. decis. 128. & 221. num. 6.* liberatio enim à carceribus dicitur causa naturalis pro redemptione proprij sanguinis *D. de pont. de pot. proreg. tit. de diuers. prouis. fieri solit. num. 31. Gait. de cred. c. 4. quæsit. 7. nu. 539.* Et filius obligatur pro
27 patre † debitore ad carceres donec pater soluerit *Castr. cons. 43. Io. Fab. in l. antiquitas C. de vsuf. Petr. ad Capy. decis. 135. lit. C. in fin.* Vide omninò *Pasca. de vi. pa. po. p. 3. c. 5. num. 123. fo. 104. Viscon. in suis Concl. in conclus. quæ incip. fideiussor vt sit idoneus in fin.* Idemq; dicas si pater esset in manu hostium, quia pro liberatione patris ab hostibus etiam minor potest bona sua obligare *Affl. in Const. minorum iura nu. 18. Gratia. discept. foren. tom. 3. c. 479. num. 36 Pascal. de viri patr. pot. p. 3. c. 5. nu. 21. & 22.* alios refert nouissimè *Gait d. c. 4. quæs. 7. num. 540. & seq. vbi num. 542.* idem dicit si minor obligaret bona pro redimendo patrem à creditoribus à quibus vrgetur, & si sit filius
28 fam. & obligetur alteri pro patre absq; illius præsentia, & consensu, & contra formā R. Pragm Per excellentem, an iuuetur macedonian. Vide *Viscon. in concl. quæ incip. filius fam. Pascal. inf. cit.* vbi refert decisum & quid si est minor, an iuuatur beneficio restitutionis in integ. *Pascal. de vi. pa. pot. p. 1. c. 6. num. 123.* vbi latè, & ibi an iuuetur tali casu Macedonian.

Et quod potest filius se obligare ad carceres pro patre donec debitum soluat *Apicel. alleg. 6. num. 9.* dummodo sit pubes, vel pubertati proximus iuxta tradita *per Gait. d. quæs. 7 nu. 546.*

29 Et an Vassallus teneatur se obligare † pro Barone vide *Capiblan. d. pragm. 10. nu. 65.* & in quibus Vassallus teneatur domino, & dominus Vassallo. Vide *Io. de orco in sua prax. lib. 5. c. 1. et 2.*

30 Quod si filius recuset † se obligare pro patre carcerato, an possit exhæredari, quòd sic *Vrsill. ad Affl. decis. 308. num. 25. Molfes. ad consue. Neap p. 5. de alim. q. 13. num. 28. 1. tom. Capibl. loc. cit. et nu. 67. Oino. in tit inst. de exhær. lib. in prin. num. 13.* nàm redditur
31 propterea ingratus. & sufficiens est causa † pro exhæredando causa ingratitudinis iux. *§. causas in auth. vt cum de appell. Pasca. de vi patr. pot. p. 2. c. 5. n. 2. & seq.* & hac eadem
32 causa poterit † pater filium alimentis priuare *Surd. de alim. tit. 7. per tot Merlin. de legitim. lib. 4. tit. 1. q. 1. & seq. D. de Franch. decis. 576. Pasca. d. p. 1. c. 6 num. 123. Marchesan. de Commiss. in caus. appellat. alim. p. 1. §. 1. num. 154. & seq. per tot. Molfes. p. 5. q. 12.* vbi recenset omnes causas, quibus filius à patre alimentis priuari potest, exordiendo ab ingratitudinis vitio, & hoc quia filius in-
33 gratus † desinit esse filius. *Surd. d tit. 7. q 3.*
34 *num. 9.* & parentes † desinunt esse paren-
35 tes filijs ingratis vndè si negarent † alimēta filijs ingratis, & ob hoc perirent non tenerentur pęna parricidij *Molfes. vbi sup. n. 5.* & quod alimenta præstita alicui ex affectione. quæ alias non repeterentur si fuerit ingratus, quod repetantur *Surd. latè in d. tract.*

36 *tract.de alim.tit.6.q.18.* est, n. † ingratitudo pessimum vitium, & reprobatur legum, & canonum authoritate *Det.consi.686. nu. 13.Sur.qui ad multa infert loco proximè cit. num.9.* Hinc aduersus ingratos actionem institui posse apud Medos testatur *D. Reg. Constan.de filijs offitial.n.38.cum seq.fo.280.* Et B. Bernardus inquit quod ingratitudo, est ventus vrens, exiccans fontem misericordiæ rorem pietatis, & fructum gratiæ, vt refert *Ricc.collect.197.Panor. in cap. fin. donat.*

Hinc est quod si fuerit facta remissio per accusatorem potest reuocari vitio ingratitudinis de qua vide *D. Rouit.tit. de compos. num.8.* sicut etiam ex causa ingratitudinis priuilegia reuocantur *Gaill. obser.lib.2. obser.60.Ozas.dec.139.Capibl.prag.8. p. 3. nu. 208.de Baron.*

37 Sed quid si pater esset carceratus † culpa sua, an adhuc filius teneatur se pro illo obligare, vide tradita *per Pasca. de vi. patr. pot p.3.c.5. n.13.*

38 Ingratitudo autem quibus casibus censeatur remissa. *Molfes.vbi sup.nu.28.& seq. Pasca.p 2.c.5.num.92. Surd. vbi sup.& tit. 1.q.48 num.46.* & an pœnitentia tollat maculam ingratitudinis *Merlin.de legitim. lib. 4.tit 1.q.7.*

Sed an sicut filius ob eam ingratitudinē
39 potest exhæredari ita † & priuari vita, & militia vite *Cam.Salern.ad Neap.consuet. in omnibus apost. incip. ad istam consuetudinē* cuius meminit *Rouit.prag.34.de feud. n.13.* & an etiam potest priuari feudo? *Bened.in c.Raynutius ver. in eodem testamento 2. nu. 27.Pasca.de vi pa.pot.p.2.c.5. num. 88.* vbi
40 quid in Regno, & quomodo reputetur † filius ingratus *Bened.vbi sup.num.32.* & si priuetur feudo statim, quod cōmisit ingratitudinem sine alia exhæredatione, & si pa-
41 ter non exhæredauit † filium ingratum, an censeatur remisisse, vide latè *Regen.de Curt. in diuers.iur.feudal.cap quod incip. Nunc de alia feudi spetie à num.110. cum multis seq. fo.64.vbi num.123.quid in maioratu.* Caueāt ergo filij se exhibere ingratos in parētes nè pœnas à l.ingratis inflictas patiantur; à filiis enim parentibus ex duplici charitatis vinculo filialis debetur amor, honor, & reuerentia, vt explicat *Gait. in d.tract. c.3. tit.1.num.1091.*

Sicuti autem filius pro patre ita pater
42 pro filio tenetur se obligare, & fideiubere *l.si quis §.1.de excus.tuto.* alios congerit *Capibl.pragm.10.de Baro.n.67.*

43 Et an pater teneatur redimere † filium captiuum *Pasca.d.p.2.c.5.nu. 1.vbi num. 2.*
44 quòd si tertius † aliquid soluit pro redemptione filij, illud repetere potest à patre inuito, & *nu.5.* de obligatione, quam habet
45 filius † redimendi patrem captiuum, & sub qua pœna, & sicuti tenetur redimere filium captiuum ita etiam liberare à carcerib. pacificantur enim hęc duo *Gratia. discep. foren.tom.1.c.108. num.5. relatus post Reg. de Pont.vbi sup. à Gait.d.quæs.7.num.540. in fin.& dicam inf.nu.72.*

Etsi pater fuit ingratus filio potest etiā legitima priuari *Merlin.de legitim. lib.1.tit. 2.q.12.num.11.& lib.4.tit.2.q.8.* qui causas ingratitudinis subnectit *q.seq.* inter quas q. 14.est ista de patre non redimente filium captiuum ob quam exheredari potest, & de fratre ingrato vide eundem *d.tit.2. q.13. n. 24.& lib.4.tit.2. q.19.*

46 Non modo autem pater tenetur † filiū captiuum redimere, sed etiam mater, & si obligatur pro redimendo filio à captiuitate, valet obligatio *Barz.decis.106.num. 11.* cum eidem pietatis ratio militet, & si liberatio carceratorum piissima dicitur *Gratia.d c.108. De pont. vbi sup. relati à Gait. vbi sup.num.545.* multò magis liberatio ab hostibus. Et filius sicut tenetur redimere patrem captiuum multo magis matrem cū filius magis matrem, quam patrem alere teneatur iuris rigore *Gaitus vbi sup. c.3.tit. 1.nu.1089.*

N.13.ibi ¶ sed de parentibus, & sic comprehendit vtrosq; patrem, & matrem ¶

47 Adde circa hoc verbum parentes † & qui illo contineantur *Schard. in suo lexi. Iur. ver.parentes,& Surd.de alim.tit.1.q.15.nu. 15.& in quest.iur.consuet.Neap.nu.20. post Rouit.opera Ricc.ad decis.D.de Franch. 62.*

N.15.ibi ¶ mater tenetur dotare filiam inopem ¶

48 Regulariter mater † non tenetur dotare filiam *l.neq;mater C.de iur.dot.Hotom.de dot.num.36.Viscon.concl.dotandi,* vbi multa nisi in subsidium *Mastrill.decis.256.nu.22.*
49 Vbi an possit alienare † bona fideicomisso subiecta declarat, & ampliat multis modis.
50 Et an filia prætendere posset si mater † esset diues bonorum subiectorum fideicommisso dotem ex dictis bonis, quod sic. *Ruin. consi.199.vol.2.Peregr.art.52.num.47.* quicquid in contrarium *Petr.de fideicom.q.8.nu.*
51 *461.* ratio est quia † onus dotandi naturale est paternum, & auitum, & vt dixi subsidiarium in matre, de quo latè per *Cened. qq.Canon.q.13.tot.&* causa naturalis sēper pręua-

52 prævalet † accidentali *l.qui habet ff. de tut.* sequitur *Barbat.de assisten.glo.5.n.* 60. adeò
53 quòd dictum onus † paternum dotandi extendatur etiam ad filiam spuriam probant *Amen.ad D.de Franch.decis.178.nu.5.* & fusius *Franc.Mele filius meus in Annot. ad Arnon.Soliloq.25.* vbi multos citat, & an teneatur pater dotare filiam diuitem, vide *2.tom.com.opin.tit.de priu.dot.fo.*330. Quinimò licitum est iudici patre absente filiam de rebus paternis dotare ne perdat tempus nubendi sub expectatione paterna *l. prof.ctitia ff.de iur.dot.Mysing.cent.3.obser.4.n.5.fo.mihi* 48.

Quando verò filia est inops tenetur ma-
54 ter † dotare, vt in his pręno.verbis annuit *D.Gizzarell.* Maxill.*ad consue. Baren in consue. quæ incip.ex antiqua num... fo.*21. *Surd.quem hic citat Authot tit.*1. *de alim.q.14.num.*13.*Molfes.p.5.q.11.nu.*12. & quid
55 in filia † naturali. Idem M*olfes.p.1.q.4. nu. 9.& 10.& 11. Surd.de alim.d. q.14.& 15. Manti.de tacit.& ambig lib.12.tit.16. num.*
56 *28.*Vbi habes, an ista dos † correspondere habeat quantitati alimentorum, & an computetur in legitima *Surd.decis.119 nu.*3.&
57 dotando mater † censetur præuenire in eo quod debet M*astrill.decis.*248.*n.27.*

58 Et an mater dotans † filiam communem dotem, ad quam se obligauerat cum marito, repetat vide *Surd.vbi sup nu.15. Rauden.decis.3.num.9.&* 58. *Viscon in conclusione, quæ incip.mulier.& Consil.Pasca.intra de viri.pa.pot.p.2.c.6.nu.32. 33.fo.303.*
59 Vbi quid quando pater, & mater † promittunt dotem filiæ, qui pater tenetur, vti principalis, & mater, vti fideiussor. *Viscon.d.concl.mulier.Cacher. decis.144.nu.7. Mastrill.decis.186.num.*8. *Mastrill. d.dec. 256.num.3.*& vide omninò de materia nouissimè scriben.*Medi. decis.Senen 93.& Cened.Canon qq.q.13.nu.6.& seq.fo.123.*omnino vidend.

60 Et quod quando mater † succedit in obligatione dotandi succedit cum omnibus qualitatibus quibus succedit pater *Gama. decis.Lusitan.376.vbi limitat Ricc.coll.2246 ver.si autem pater fo.107.*

An autem supradicta locum habeant in
61 matre Iudęa, quod sic quoad dotationē filiæ Iudeę si pater sit diues, secus autē si filia sit catholica, nā eo casu ēt si pater sit diues tenetur mater dotare filiam catholicā *Sur.*
62 *de alim.tit.1.q.4.n.4.*& de matre † hęretica loquitur *Surd.d.q.14.n.17.Nouell.de dot.p.6 priu.16.n.6.Hotom.vbi sup.n.* 37.
63 Quid vero in fratre † an teneatur dotare sororem pauperem *Barbos.4 p.l.1.nu.125.*

*sol.matr.D.de Franch decis 73.nu.4.5. 6. & decis.87.num.12.Molfes.p.4.q.16.n.16.& p. 6.q & nu.*13.& an sororem vterinam *Bar-*
64 *bos.vbi sup.Amen.ad decis.D.de Fran.73.n.* 10.vbi se remittit *ad decis.26.D.de Franch.* vide *Neapo.allega per D.de Fran. d.decis 26*
65 & quod teneatur dotare sororem † consanguineam, quæ non habet vnde se dotet *Triuisa decis 14.& 22.vol.*1. etiam si sit cle
66 ricus † de fructibus beneficij, vt ex *decis. Tolosan.190.& Boer.decis.129.nu.8.* refert *Amen.ad d.D.de Franch.decis.73.n.6.*& ego scio quendam Clericum *Ruben.*qui tempore fel.record.CLEMEN.VIII. ab illo obtinuit, vt liceret dare fructus benefitij in dotem sorori, & de fratre clerico loquitur M*olfes.d.q.3.n.13.vide Giurb.dec.45.nu.12.*
67 Et si frater habet † maioratum, an teneatur dotare sororem inopem *Barbos.vbi supra num.*130.& dotando, an possit stipulati dotem sibi reddi ibi *nu.136.*& amissa dote, an fratr teneatur redotare, quod non *nu.* 140. *Molfes.p.4 q.16.nu.18.& sequen.* secus
68 in patre † qui tenetur redotare, vt per *Barbos vbi sup.n.*141.
69 Et an frater teneatur † dotare vigore Const.Reg.in aliquib.vide *Minado.in Constit.prad.in 7.no.* vbi latè quod sic, & quo-
70 modo paragiū † cōsideretur in fratre vide *D.de Frāch.dec.6*16.& an sit idē quod legitima, vel loco successionis legitimæ eundem *D.de Franch.decis.618.in fin.*
71 Et de fratre minore † dotante sororem, quod non restituatur *Barbos.d.4.p.l.1.num. 129.fo.200.dixi inf.latius n.82.*

N.19.ibi ¶ quia non faciunt differentiam inter filium captiuum apud hostes, & captiuum carceratum ¶

72 An sit differentia inter captiuū, & carceratū vide *Tiraq.ad ll.connub.glo.8.nu* 285. *Ama.dec.Marth.62.n.5.& 11.adde tex.in l. quamuis,& l.seq.ff.sol.matr.*in quib. ll. parificātur liberatio ab hostib.vel à vinculis *D. Reg.de Pōt.in tra.de pot.proreg.tit. de diuers. prouisionib.fieri solit.nu.31.fo.494. Gratia. dec.108.n.5.Gait.loc.sup.cit.& c 4 quęsit.7. n.* 940.vbi meminit huius dec.pluries *n.seq.*

N. 24. ibi ¶ quod si mulier promisit aliquid ex aliqua pia causa ¶

73 Sena.Cons.Vell.cessare qn mulier † se obligat pro aliqua causa pia dicit *Greg.Lopez. ad l.3.tit.12.p.5.D.de Frāch.dec.237. Refert D.R.Tapp.vbi sup.Seaglion d.prag.1.n.43.*
74 causāq; dotis † esse piā dicit *Barz.dec.86.n. 12.Boer.dec.44.Ricc.dec.217 p.2.*quem citat *Nouar.collec.ad prag.83.num.1.Gait.latè d.*

tract.de cred.loco sup.cit. vide Calcan. cons. 31.Tiraquell.de Priuileg.in præfat. num.23. Surd.decis.86 nu.12.

N.25. ibi ¶ sed causa dotis, & libertatis ¶

75 Libertatẽ inter † causas pias conumerari habetur *in l.1.C.de cõ.ser.man.*& ideò in dubio ei fauendum *l. quoties ff. de reg.iur.vbi Dec & alij.*

N.26.ibi ¶ & si pro dote extraneę ¶
Differentia est, an dos promittatur pro filia.vel pro extranea de qua differentia omninò videndus *Medices decis.48.& 49.nu.9.*
76 & Mulier † pro dote se obligans, an iuuetur Velleiano *R.Consiliar.Theodor.alleg.13 in prin.* nouissimè *Medi.d.decis. Senen.48.* vbi multa iura cumulat in prin. *d.decis.* quæ per te videre poteris,& *d.dec.49.Molfes.ad consue.Neap.p 7 q.3.num.18.& 20.*& quòd
77 mulier † validè se obliget pro dote extraneæ ita,quod Velleiano nõ iuuetur est tex. *in l.si dotare C.de iur. dot.* vbi nonnulla annotaui.*ex l.fin.C. ad Velleia.* de quo vide *Scaglio.in d.pragm 1.n.34.Barbos.in 4.p.l.1. ff.sol.matr.num.106.109.& 110.fo. 194.* Et quod potest mulier se pro dote obligare. *Amat.decis.Marcb.35.n.13.*vbi alias cumulat decision. & pro dote intercedere *D. de Franch.decis.182.*Vide *Mariscott.lib.1.var. resol.c.43.Bal.nouell.p.6.priuil. 12. & Viscon.concl.mulier qua alienam,* & in pulcro
78 casu *Surd.dec.164.*Sed an pro antifato † vide eundem *D.de Franch.d.decis.182.Nouar. in collect.ad pragm.83.num. 7.*
79 Quid autem si mulier fuerit minor † an poterit constituere dotem sine decreto iudicis,& si dat, an sint obligata eius bona, quod non.*Neguf de pigno.4.mem.2. p.n.74. & 75.Rolan.de lucr.dot.q.45.num.6.*Sed tu vide omninò *Gait.in tra.de credit. post hæc scripta visum c.4.quæs.7.n. 531.& seq.* vbi distinguit referendo rationem diuersitatis inter casum in quo maritus minor recipiendo dotem obligatur, & casum in quo mulier minor promittendo dotem non obligatur absq; sollemnibus, & iudicis decreto post *Barbos sol.ma.l.1 p.1. num.25. fol.96.* quem etiam circa prędicta videas post alios per eum cumulatos *in l.si constante nu.129.*
80 *& seq.*vbi etiam extendit ad dotem † datã per minorem Ecclesiæ *ex Paul.de Cittadin. in tra.de iur.patro.p.3.caus.2 num.20.* quicquid in contrarium sentiat *Lambertin. 3. art.5.q.prin.1.p.lib.1.*Quod autem diximus de dote, an habeat locum in matrimonio,
81 vt minor † sine decreto possit matrimonium contrahere, quod sic *Barbos. d.l.si constante nu.126.& seq vbi latè,* & aduerte quod hoc casu non restituitur.
82 Et de fratre minore dotante † sororem quod non restituatur *Barbos.in d.l. 1. 4.p. n 129.fo.100.sol.matr.* multa tradit ad propositum *Medi. compilator decis. Sene.examin.34.post decis.56.fo.406.* de quo, & an possit minor se obligare, & fideiubere pro dote mulieris *Gabriel.cons.20. num.8. cum seq.vol.2.Benin decis.61.* Quid si statutum prohibet huiusmodi obligationes fieri *Medi. decis.49.Barz. decis.74.* vbi quod minor habet personam legitimam in causa dotis si excedat 14.ann.sine tutoris authoritate, sed de quibus bonis *Rolan.de lucr.dot.q.45. nu.6.Semin.tra de decret.lib.3. tit.8. inspect. 23.nu.68.*vbi habetur in quibus casibus iudicis decretum,& curatóris authoritas requiratur quibus adde tradita per *Barbos.d. l.si constante n.129 sol.matr.omninò vidend. & n.seq.Viscon.in suis conclusion.in cõcl.quę incip.Minor.*vbi licet minor non possit immobilia in dotem dare,vel mobilia prætiosa per tex.*in l.lex,quæ tutores C. de adm. tuto.Caual.de tuto.nu.157.Maran.de multipl. alie.n.31.Nouell.de dot.p.6.priu.58.*tamen quod eius bona tacitè obligantur pro dote *Surd.de alim.tit.7.q.14.n.43. & tit.9.q. 44. n.15.de quib.omnib.latè Gait.loc.cit.à n.514*
83 An autem filius fam. promittens † dotẽ, & renuntians beneficio deducto ne egeat obligetur *Giurb.decis.45. Bald. nouell. p 6. priu.48. & 57.* Et quid si filius promittat dotem sorori vna cum patre vide *Apicell. d.tra.tit.4.n.44.*

N. 27. ibi ¶ nullus amor vincit paternum ¶

84 Nullus amor † vincit paternũ adde *Surd. in tra.de alim.tit.1.q.106.nu.3.* ex quo Author omnia verba ista cum authoritatibus per eum allegatis trãscripsisse videtur quibus adde *Pascal.in tra.de vi.pa.pot.p.3 c. 1.*
85 *n.1.vbi n.2.*an sit maior amor † paternus, quam maternus *Mastrill. decis.233.nu.70. Grat.cons.83.n.12 vol.2.Gait.tra. de cred.c. 3.tit.1.nu.1087.*& an idem amor, qui est in parentibus sit etiam in filijs.

N.32.ibi ¶ bona Eccl.pro redẽp.¶

86 Ecclesiæ bona posse † pro redemptione captiuorum alienari vide *Meno. de presũp. lib.4.præsump.192.num.2. Viscon.in concl. incip.Ecclesiæ bona,* vbi colligit alios casus in quibus Ecclesiæ bona possunt alienari, *Marant.in tra.de multipl alien.n.4.*

N.33.

N.33.¶ Auth.res quæ C.com.de legat. ¶

87 Adde quod in multis casibus possunt † bona fideicomisso subiecta alienari vltra dotem de quo in d. Auth.res quæ de cuius materia multa dixi *ad D. de Franch. decis.* 613.refert multa *in conclus. . Bona subiecta fideicommisso per* 2. *col. Barbat. de assisten. glo.*1.*à num. 55.* Sed quo ad materiam no-
88 stram possunt bona † fideicommisso subiecta alienari,vt se eximat à carceribus *Fulgos in dict.auth. res quæ num. 7. Alex.in l. quamuis num.*11.*fol.matr.in l. marcellus* §. *res quæ num.3.ff. ad Trebell. Surd.in decis. 86.num.6.& in tra.de alim.tit.6. q.12.nu. 16.&* 17. Item pro redemptione ab hostibus *Bar.in d.auth.res quæ q. 10. Surd.de alim.tit.6 q.8.num. 97. Sola ad decret. Saband.tit.de feud.glo.*1.*2.p.num.7.ver. tertius Barbat.de assisten. glo.5. num. 69.* & quod eximendo se à carceribus possunt minores eorum bona obligare *Gait.loco cit. quæs. 7. num.538.*

N.45.ibi ¶ paria sunt habere virum inutilem,& non habere ¶

89 Adde quod mulier habens † virum inutilem dicitur vidua facit tex. in c. inter corporalia de transl.Epis.*Barz.decis.*128.*num. 59.glo.in l.fin. C.ad l. Flau.de plag. & ibi Salyc.*Cott.*in memo.in ver.vidua Pasca.de vir.pa.pot.p.7.c.2. Amat.cons.31.num.* 13. *Capibl. de Baro.prag.8.p.1.num.* .. D.*de Franch.decis.*100.*n.*18.*Amen. ad decis. D.de Franch.257.& 233.n.9.*vbi adducit *Couar. lib.pract.qq.c.7.Cumia.c.38.n.475.in rit.Sicil.viu.decis.34.n.27.& decis.*197.quas allegat ad hoc *Petr.ad Gram.decis.27.n.*14. *Caroc.decis.*106.*Ricc.collect.3005.7.p.*alios adducit *Nouar.in prax.elec.for.sect.1. q.7. nu. 10.& q.8.n.2.& seq.* vbi ex multis probat, quod mulier habere virum inutilem dicitur si habet virum captiuum relegatum,condẽnatum ad thryremes *D. de Franch. & ibi Amen.num.9.decis.233. D. Reg. de Tapp.ad Constit.statuimus sub rub.de offit. mag. instit.n.19.lib.2.iu.reg. fo.252. vbi citat Azeued.*& quod habeat fori electionem *Cala de Mod.art. in prin.n.*110.*fo. 13.* vbi quid si culpa sua.

90 Et de muliere,quæ † habuit virũ absentẽ per 10. annos quod dicitur vidua *in d. q.8. Nouar.*vbi inserit allegationes super hoc,&
91 hoc quia morti æquiparatur † absẽtia *Ricc. coll.*1056.maximè si absẽtia est remota *Rouit.in rub.de adm.& qui pers.seru.nu.*25. &
92 de foriudicato qui † æquiparatur mortuo *D.de Franch.dec.639.n.*1.vbi dixi, & adduxi multa,& an mulier,quæ litigat cum viro dicatur virum inutilẽ habere, ita vt ei cõpetat fori electio *Thor.in 2.p.compen.dec.ver. electio fori fo.*171.

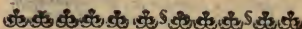
N.41.ibi ¶ quod si maritus alicuius est in carcere,& mulier, vt eum liberet se obliget alicui &c. ¶

Adde quod sicut potest vxor se obligare qñ vir est carceratus,ita etiam quando vir de facili,& de proximo potest carcerari *Surd. cons.367.n.21.& 22.Rot.decis.775. n.4.p.2. recẽt.Merlin.dec.8.n.19.post tract.de legitim.*

N. 46. ¶ donatio inter virum, & vxorem prohibita,quia tunc iuramento firmaretur ¶

De prohibitione don.in.vi.& vxo.† & si iuramento firmetur habes *tit integ.de don.in. vir.& vxo.*tractat latè Francisc. Mele filius meus in annot.ad Arnon.soliloq.1.& in centur.Altercat.iur.altercat.18. per tot iuncta cõcord.vbi ad materiam infinitos vtrobiq; adducit, quibus adde *Barbos. in l. quæ dotis n.92.sol.matr.fo.347. Rol.de lucr. dot. in q.* ... *Ricc.coll.799.Regulist. in ver.donatio inter vi.et vxo.Gabr.cõ.cõcl.*131.*tit.de dõ.in vi. et vxo.*& quod nõ solũ intelligitur ista prohibitio de donatione inter viuos,sed etiam causa mortis secundũ cõmunem de qua testatur *Clar.§.donatio q.9.in prin. Due. reg. 221.Meno.de arbitr.cas.132.nu.3.Viu.com. opin.209.n.1.p.1.nouiss.Visc.in suis conclus. cõcl.incip.donatio nõ præsumitur facta in fi.*
94 *fo. 57.* & donationẽ factam à viro † sorori vxoris suę nõ valere cõsuluit *Castr. cõs.*193. *vol.2.*quẽ citat,& sequitur *Pascal. de vi. pa.*
95 *pot.p.1.c.4 n.23.* Valet tamẽ donatio † in. vi.& vxo.si sumus in Magnatib. *l. pen.* C.*de don.in.vi. & vxo.* vbi ne retractetur verbũ principis valet eiusmodi donatio *Capib. de Baro.prag.8.p.1.n.170.fo.225.Gail.lib.2.obser.38. in fi.* vbi idem dicit de donatione facta à patre Principe suo filiofam.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Conductor vetus non præferendus nouo conductori procedit in reb.priuatis,secus in fiscalib.contrarium nu.2.concordatur n.3.*
4 *Conductor rerum fiscalium pro tempore præterito,an possit cogi ad conducendum in*

futurum n.8.& quid in Vassallo,qui conduxit introitus baronales n. 9.

5 *Inuitus nemo cogitur emere, vel vendere, & permanere in locationi regulariter.*

6 *L.cotem ferro §. qui maximos de pub. & vect. habet locum tribus concurrentibus additur quartum n. 7. & Patauij non obseruatur n.9.*

10 *Conductor an possit expelli si offerat quantum alius nouus offert, & quid si sit melior oblatio num.11.& quid si fiat à Principe, & suo procuratore, & quid si sit à ministris ibid.*

12 *Offerens primo loco, an possit ob oblationem prælationem pretendere.*

13 *Vniuersitas nō restituitur ob meliorem oblationem superuenientem post possessionem traditam.*

14 *Gabellarius, qui non soluit integram mercedem anni præcedentis non admictitur in licitatione.*

15 *Licitator plus offerens, an admictatur conductione durante, sed finita.*

16 *Princeps præfertur pro tanto pretio in pascuis solitis locari per Baronem,& vniuersitatem quando habent defensas vltra vsum.*

17 *Princeps in hoc Regno dispensat pascua animalibus,quæ fidantur in Regia Dohana apuliæ.*

Scholaris præfertur pro eodem pretio in reconducta.

18 *Conductores fiscalium liberi sunt finito tempore, & conductione. Idem e conuerso in fisco.*

19 *Reconductio quando habet locum, an sine scriptura probetur.*

20 *Hypoteca expressa in contractu locationis censetur repetita in reconductione.*

21 *Reconductio pro quanto tempore censeatur facta distinguitur inter rustica,& urbana prædia.*

22 *L.emptorem C.loca.non habet locum in conductoribus fisci.*

23 *Conductores fiscales coram fisco sunt conueniendi,quando causæ ad affictum pertinent,& de prærogatiuis istorum n. 26.*

24 *Conductores fiscales possunt exequutiue exigere debita siue per se, siue per interpositam personam, & quid in subaffictatoribus n.25.*

27 *Domus locata scholari, an possit alteri locari.*

28 *Scholaris non potest expelli à domo conducta etiam ob necessitatem locatoris superuenientem.*

29 *Subhastationes necessariæ sunt in vendendis rebus fiscalibus, & etiam in locandis, & plus offerenti liberantur.*

AD DECIS. V.

Concluditur in hac decis. Cuius nouissimè meminit *Ricc.colle.2519.7.p.*vbi alias cumulat, & *Viscon. in add.ad dec D de Franchis 406.*

1 quod vetus cōductor † nō est præferendus nouo conductori quando sumus in conductoribus rerum priuatarum secus rerum fiscalium in quibus habet locum prælatio.

2 Huic conclusioni contradicit *Ruginell. pract.q.c.22.per tot.*tamen vt ipsemet fatetur in contrarium est communis opinio. Cui adhæret *Fab.de anna cons.77. nu. 2. D. Reg.de ponte cons.23.n.10.cum seq. Stephan. Gratia.lib.2.discep.foren.q.357.per tot. Cartar.decis.97.* Sed illas † concordat *Marty.* 3 *vot.35.nu.12.*Tu adeas *Mastrill.dec.309.4. p.*& nouissimè *D.Consil. Pascal.in tra. de vir.patr.pot.p.4.c.6.nu.33.vsq;ad n. 35. Viscon. in consl. quæ incip. emphiteuta nouus Thor.in cōpen.dec.ver.cōductor.Marāt.cons. 96.Petr.ad Capy.dec.36.in ver.qui habet maiorē partē circa med. Affl.in rub. de iur. protomis.n 2.fo.5.Ricc.coll.1725.circa fi. et coll. 2033.Nouar.coll.ad prag.127.n.10.fo. 183. Capibl.in sing. incip. agri concessi,sed melius sing.96.incip.locare, vbi adducit D. Regen. de Valenzuola cons 75.* alios adducit *Viscon. ad D.de Fran. decis.406.* qui vt dixi meminit huius decisionis, *Amen.in add.ad d.dec. 406.in prin.Affl.in decis.238. latè Molin.de contract.disput.498.n.6.*

4 Sed quid è contra,an si res fiscales †non inueniant conductorem, an possit compelli conductor,qui pro præterito tempore cōduxit ad conducendum? videtur quod non ex illa vulg. regula generali, quod sicut ne-

5 mo † cogitur inuitus emere, vel vendere. vt dixi *inf.ad dec.38.& ad D.de Franch.dec. 675.ex l.inuitum C.de con.emp.l. nec emere C.de iu.delib. et de d. regula est videre apud regulist.latè Nouar.coll.ad prag.28. Carabb. sing.248.Capibl.sing.182.& in pragm.1.nu. 115.de Baron.Mastrill. dec.280.* ita nec locare *l.ne cui l.inuitos C. locat.* ea ratione, quia nemo inuitus cogitur permanere in locatione *Ludou.dec.perus.106.n.24.& 26.* in contrarium est tex.*in l.cotem ferro. §.qui maximos:Gutierez.de Gabell.q.140.num.7.*

6 Verum iste tex. intelligendus † est tribus concurrentibus.

Primo quando pro proximo tempore preterito conduxerit.

Secūdo quod maximè super lucratus sit.

Tertio quòd pro futuro tpe cōductores

non

non reperiantur, alias reconducere non te netur *l.licitatio §.1.ff.de publ.et vectig. Bar. & DD.in d.§.qui maximos*, & de istis tribus requisitis in Barone volente locare feudales introitus vide *Capiblan. in pragm.1. nu. 162.de Baron.*

7 Tu adde quartum s3.rebus sic stantibus † & non mutatis de primo ad alium annum causa pestis, belli, vel alia iusta causa impediente exactionem rerum fisci, quo etiam casu non erit cogendus conductor pro seq. anno *Rip.tra. de pest.tit.1.n. 199. Pereg de iur.fis.lib.6.tit.5.n.5.Guttierez. vbi sup.n.8. Boer.decis.249.quem refert Bellaeom.in com. opin.ver.conductores in tit. de vect. & commiss.tom.1.com.opin.fo.648. 2. col.*

8 Et quod fiscus possit veteres † conductores cogere ad fiscalia prędia reconducendũ *Mising.cēt.4. obser.23.* Quē refert *Ricc.coll. 447.in fi.* multos congerit *Ann.cons.77.n 3*

9 Sed Patauij † non obseruari tex.in d. §. qui maximos testatur *Pereg.vbi sup.num.6.* neq; in Hispania dicit *Guttierez.loco cit.n.9.* Tu tamen non desinas videre *Præsid. Ama. cons.21.n.11.* vbi multa ad propositum reperies *Meno.cons.34.num.13. Carocc.de loca.p.3.tit.de locat.vectig.q.176.concl.n.6.fo. 143.Ricc.collect.922.*

Et de Vassallo, qui alios baronales introitus cõduxit superlucratus fuit pro quib. de futuro conductor non reperiretur, an possit cogi per baronem ad reconducēdos dictos introitus, quod sic *D.de Pont. de potest. proreg.tit.de regal.impositión.§.8.nu.14. Pereg. de iur.fis.tit.de cond.n.6.* alios nouissime adducit *Nouar.in allegatio. post Ricc.7.p.collect.2793.ver.& vbicunq;* & ad suprascripta circa conductores rerum fiscalium vltra *Peregr.loco cit.& D.de Pont.* vide alios cit. *per Thor.adden. ad d. D. de Pont. sup.cit.d. n.14.*

N.8.ibi ¶ veteres conductores tantundem offerentes ¶

10 An conductor possit expelli † si offerat quantum alius. *Crau.cons.107. Capy.dec.87. Amend.ad D.de Franch.decis.123.nu.8.vide Affl.d.decis.238.& ibi add.Ias.in l.vectigal. §.2.ff.de pub. & vectig.& in l. qui Romæ §. cohæredis nu.28.ff.de ver.oblig. Bouadilla in sua polit.de corrector lib.1.c.4.n. 21. Molin. de contract.disp.498.n.6.et seq. Pereg.de iur. fis.lib.6.tit.5.n.5.& vide Cauall.com.contra comm.q.756.n.61.& seq.*

11 Sed quid si sit melior oblatio † an possint reuocare locationes, & cõcessiones dic quod non si à Principe fuerunt factæ, vel à suo procuratore immediatè *D.de Pont.cõs. 53.* secus si à ministris, & an hoc casu is

12 qui primo obtulit † possit prætendere pręlationem *Guttierez.pract.qq.lib.1.q.58.n.6. & de Gabell.q.40.n.10.Valenz.d.cons.75.* de quo videndus est *Capibl sing.99. incip.locationes*, vbi quod vniuersitas non restituitur

13 † ob meliorem conditionem superuenientem post post possessionem traditam *Mastrill decis.84.Mnsca.de appellat.glo.vendũtur n.72.fo.215.Ricc.collect.1726.* nã aliud cum fisco aliud cum vniuersitate, & minoribus *l.& fine ff. de minor.Guttierez. pract. qq.q.38.lib 1.Ricc.collect.1726.Guttierez de Gabell.vbi sup.q.40.nu. 10.Masull.ad Capy. decis.36.nu.5.Bouadill vbi sup.n.20. vide Affl.dec.340.& Guid.pap.dec.536.*

Et in licitatione rerũ vniuersitatis, quod

14 non admictatur † is qui non soluit integrã mercedem affictus anni præcedentis est prag.*1.§.8.de adm.rer. vniuers. vbi Rouit.*

15 Sed quando admictitur licitator † plus offerens, an admictatur conductione durante, quod non *Pereg.de iur.fis.tit.5. n.5. glo. in l.si tempora C.de fid.instr per tex.in l. fin. C.de loca.præd.Ciuil lib.11.* qui tex. intelligitur finita illa conductione, vt ibi per eũd. *Guttierez de Gabell.q.140.n. 1.& 3.*

16 Suprascriptis autem de prelatione † pro tãto prætio adde quod Princeps præfertur per tãto pretio in pascuis solitis locari per Baronē, & vniuersitatem quando habēt defensas vltra vsum, qui Princeps postea dispē sat pro animalib. quæ fidantur in Reg. Dohanę menepecudum Apulię, vt per *Capibl. prag.1.n.16.de Baron.* & Scholares, & DD. præferuntur pro eodem prętio in re conducta *glo.in c.1.& ibi D.de locat.& inf.n.27.*

N. 14. ibi ¶ finito tempore habet locum tacita reconductio. ¶

18 Finito tempore † & conductione fiscalium conductores liberi sunt, & in eis non habet locum tacita reconductio *l. non intelliguntur §.eum qui nimium ff.de iur.fis.* tamen secus est in priuatis per tex. hic allegatum *in l.item quæritur §.qui impleto ff.loca.* ergo idem dicēdum est è conuerso in fisco ex vi correlationis per ea, quæ latius congerit *Euerar.in sua cētur.leg.Guttier.vbi sup.n.4.*

19 In casib.autē † in quib. habet locũ reconductio, an sine scriptura probetur *Rou.*

20 *prag.1.de loca.nu.11.* & an hypotheca † expressa in cõtractu locationis censeatur repetita in recõductione *Barbat.de assist.gl.12*

21 *nu.70.* & pro quanto tēpore † cēseatur facta recõductio *ibi n.71.* quod de anno in annũ quoad rustica prędia, secus quoad vrbana *Cornaz.dec.77.n.4.Affl.dec.365.n.5.Gratian.dec.119.n.1.*

N.15.ibi ¶ in priuatis successor non tenetur stare colono secus in conductoribus fisci ¶

22 Regula *l. emptorem C. loca* † de qua vide nonnulla apud *Consil.Rouit. & D. per eum cit.prag.* 1. *de loca,& conduct.nu.*21. *& seq.* ideò non habet locum in conductoribus fisci ne alios expulso conductore venditor fiscus ad interesse teneatur *Pinel. in l.*1. C. *de bon.mat.p.*3.*nu.* 68.*vers. infertur decimo Couar.var resol.lib.*2.*c.*15.*nu.*5.*Barbos.in l. filio fam.*§.*fin.num.*38.vbi multos cumulat & declarat qua ratione id ratione id sancitum *fo.*313.

N.15.ibi ¶ quia conductores fiscales habent proprios iudices ¶

23 Conductores fiscales † coram fisco conueniendos habetur *in l.*3.*cũ seq. C. de Castr. & mil.& l.*2.*C.de sua.lib.* 11. quod intellige quoties causæ ad affictum pertineant *Pereg.de iur.fis.tit.de conductor. nu.*15. & pos-
24 sunt † exigere exequutiuè debita, siuè per se,siuè per interpositam personam, quia cognitio potest de iure concedi in propria causa contra transgressorem *l.non est singularis ff.de reg.iur.c.*1.*de pœn. in* 6. *Capibl. sing.*25.quod incip.conductores , vbi quod
25 sub affictatores † non habent has prærogatiuas *l.vn. C. qui mun.excus. lib.*10. nisi aliud fuerit in primo instrumento conuentum *D.Reg. de pont.in tract. de potest. proreg.tit.de regalib.imposit.*§.8.*num.*18.& de
26 exequendo † fisci debitores,& prærogatiuis affictatorum *idem Capibl. pragm.* 16.*de Baron.num.*82.*fo.*425.vbi multos cumulat.

N.22. ibi ¶ nisi in conductore fisci & scholarium ¶

27 De hoc an domus locata † scholari possit alteri locari vide *Duen.reg.*213.*in* 3.*ampliat.Rom.cons.*22.*Boer.decis.*406.*num.*2.&
28 quod scholaris non potest expelli † à domo conducta etiam ob necessitatem locatori superuenientem ex multis probat *Pascal.de vir.pa potest.p.*4.*c.*6.*nu.*22.

N.22.ibi ¶ Sed respectu scholarium hoc malè seruatur in Ciuitate nostra Neapol.¶

Quid seruetnr in Ciuitate Neap. in Scholaribus,& meretricibus dicam inf.latè *in decis.*56.

N.26.ibi ¶ quod Reg.Cam.plus offerenti liberat gabellas ¶

29 In vendendis rebus fiscalibus † necessarias esse subhastationes *dicit glo.in l.loca.C. de loca.præd.ciu.lib.*12. quod etiam locum habet in locandis rebus fiscalibus siuè ad modicum tempus *Ozas.decis.* 109. *Escobar. de ratiocin.c.*16.*num.*3.*Auend.de exeq.mãd. cap.*12.*p.*2.*refert Capibl.sing.*175. *incip. subhastationes Musca.de appellat. glo. venduntur num.*46.*& seq.& nu.*56.*& seq.* & quod bona fisci subhastantur, & plus offerenti liberantur *Mart.decis.*28.*p.*2. quem adducit *Ricc. collect.*447. de qua subhastatione viden.est tract.de subhast. post Negus. alligatus *c.*3.*num.*33. vbi in specie tractat, an subhastatio requiratur in locatione fiscalium rerum.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

19 Ar-

AD DECIS. VI.

IN præced.decis.fuit dubitatum, an vetus conductor priuatarum rerum, & fisc alium nouo conductori præferendus esset. In præsenti, de qua meminit nouissimè *Ricc.collect.2520.§7.p. Mari ad Gramat. decis.* 95. agitur de prælatione veteris emphiteutæ siuè eius hęredum nouo concessionario finita emphiteusi, & an teneatur dominus facere renouationem absq; iniuria veteris emphiteutæ, & quod teneatur
1 dominus ẽt ecclesi.renouationem facere finita emphiteusi; vel caducata, generationis defectu ante decis. istã latè probauit *Clar. in §.emphiteusis q.43.ex opin. Bar.in l. 1.§. permictitur ff. de aq. pluu.* amplexata *à Ioseph Ludo.decis.Lucen.63.Boer.decis.*107. & *ab alijs cumulatis per Ric.collect.76.et 2129. & Gratia.discep.forens.357.num.25. tom.*1. *Zerola in prax.episc.ver.ius congrui in prin. p 1.quos a ducit Thor.in compend. dec.Regn. ver.emphiteuta, an finita concessione fo.* 178. *vide eundem Thor.ver.renouatio fo.468.Mi sing.obser 23.cent.4.C.rtar.decis.97.Nouar. coll.ad prag.collect.127.nu.*10. quam opin, communem testatur *Gozodin.* & in Ecclesiastica emphiteusi procedere prout est casus præsentis decis.*cons.86.nu.24.Clar. vbi sup.ver.sed quæro nunquid hac Concl. Palasio in tra.de benef.vacan.in Cur.* §.11.*col.5, Thob.non cons.3.num.4.Staph.de liter.grat. fo.146. Ant.Gabr. lib.3.de iur. emph. concl, prima lim.3.ver.contrarium nu.* 13. & rursus *ampliatione 5.nu,3.Det.cons.*38.& 131. cum alijs cumulatis *per Caldas Peyera de renouat.emph.lib.1.q.8. nu.5.* quibus addo *Caputaq.decis.*304.*Molin.* qui integram disputationem expendit super articulo præsentis decis. *disput.*484.*fo.*619. vbi materiam istam dilucidat.& vide *D. de Franch. decis,* 123.

Verum contra istam decis.non modo vrgent adducta *per D.Gizzarell.hic*, sed multa alia iura.

Primo tex.in §.quod autem in fin. col. 2, Auth. de non alien. vbi etiam ex pacto ex-
2 presso † & promissione præcedente de renouando prælatus non potest astringi ad renouationem faciendam, quantò minus absq; vllo pacto, & promissione? & quod non astringitur prælatus eo pacto *Gama. decis.Lusitan.326.num.4. Gratia. optimè disceptat,*

sceptat.forens.88.p.1.n.10. vbi sustinet quod non modo non operatur pactum, sed neq; consuetudo *idem Gratian.ibi nu.14.* qui omninò viden. *ibi nu.14.* & in tota illa disputatione, vbi accuratè tractat materiam istam renouatiouis. Verum de diuersitate pacti de renouando ab ipsa renouatione. Vide *Ricc. collect.3045.7.p.*

3 Secundo *tex.in c.ad aures* † *de reb.eccl.nō alienan.* vbi probatur aperte inuitum prælatum cogi non posse ad renouandum finitam emphiteusim.

Tertio *Nonell.7.cap.*4.in illis verbis (nā & illam pactionem &c.

4 Quarto quia hęredes vltimi possessoris † nullam habent actionem ad petendam renouationem carent .n. actione, stante quod in vltimo possessore ius est extinctū, ita vt nullus ius post mortem vltimi emphiteutæ saluum remaneat hæredi arg. *l. vxor patrui C. de lega.& l. nemo plus iuris ff. de reg.iur.cum alijs alleg.per Peyera vbi sup. n. 6.vsq;ad num.8.* apud quem latius de prædictis, & alijs opin. Bar. aduersantibus, ob quę *Franc.de Sarmiento.Select.interpetr. c.7.nu. 2.& alij D.etiam ex præcitatis, qui sequuti sunt Bar.* in contrariam iuere sententiam, quam veriorem, communioremq; testati sunt pro qua *Gama. decis.41.nu.6.& decis. 326.*

Quinto quia nunquam finiretur tempo-
5 ralis emphiteusis † si Ecclesia cogeretur renouare, vt perpendit idem *Peyera ibi nu.17. ver.sed nihilominus.*

Has ad inuicem inter se pugnantes opi-
6 niones conati sunt † aliqui concordare sic, vt opinio Bart. procedat quando Ecclesia finita emphiteusi vellet extraneo concedere, contraria vero quando vellet pro se Ecclesia retinere, quia ęquius est proximiores pręferri extraneis *Gratia.d.discep.88. n. 24.* vbi ampliat ad fęminas non obstante, quod inuestituræ sint factæ pro masculis, vt debeant admicti ad petendam renouationem quamuis in inuestitura non sint comprehensæ, & de supradicta concordia vide *Gabriel.lib.5.de iur.emph. concl.1.n.14.lim. 4.& alios citat.per Peyer.vbi sup.num.16.& 17.quibus addo* Caputaq.*decis.*313.licet contrarium testetur decisum ibi *Peyera nu. 21. de quo latius n.22.* Quicquid tamen dicant
7 D. non recedendum ab opinione *Bart.* † communiter recepta, & Canonizata in. S. C. vt testatur *D. Gizzarell. hic* à qua nec etiam discedit *Peyera loco cit.*

8 Quæ opin. † an habeat locum in bonis realis patrimonij, & in bonis feudalibus, quod sic *Peyera d.q.8.n.3.*

N. 2. ibi ¶ in causa concessionis in èmphiteusim factæ quarundam domorum per Monasterium ¶

9 Concessio facienda † per Monasterium quomodo fieri debeat, an capitulariter, & an requiratur assensus apostolicus *Thor. in ver.emphiteuta Ecclesiæ fo. 179.* latè *Molfes. cons.44.tom.2.* & de sollemnitatibus requisitis in concessione *ad tex.in c.sine exceptione 12.q.2.& in Auth.hoc ius porrectum* C.*de*
10 *sacros.Eccles.* & an differat concessio † ad perpetuam èmphiteusim, & concessio ad perpetuum censum vide *Ricc.decis. 58. fo.*
11 57.& quomodo differat concessio † in emphiteusim à submissione in emphiteusim. *Rouit.nouissime cons 24.cent. prima dixi ad D.de Franch decis.61.*
12 Et an sollemnitates † requisitæ in concessione requirantur in renuntiatione *Caldas Peyera lib.1.q.14.de renouat.per tot.*

N.4.ibi ¶ verbum liberè ¶

13 Verbum istud libere † iuxta materiam nostram quid importet *Caldas Peyera d. lib.1. q.14.in prin.& q.8.num.11.& seq. Plot. in l.si quando §.2.num.28.fo. mihi 14. latissimè de ista dictione,* & de pluribus significationibus illius vide. *Canedo. sing.58. fo.478.post quæstio.Canon.*

N.5.ibi ¶ legibus ciuilibus nisi sint expresse à canone approbatæ ¶

14 Leges ciuiles † loquentes de emphiteusi an habeant locum in emphiteusi Ecclesiæ *Clar.in §.emphiteusis q.48.*

N. 6. ibi ¶ finito tempore poterat Monasterium propria authoritate emphiteutam expellere ¶

15 Adde quod emphiteuta † si finito tempore negat restituere dicitur expoliare *Barbos.in l.si aliena n.32.sol.matr.fol.81.*

N.9.ibi ¶ malè versatus in re conducta ¶

16 Emphiteusis † tribus modis finitur primò propter commissum, secundo propter finitam generationem. Tertio culpa emphiteutę, qui malè versatus sit in re emphiteutica, vel alienauit irrequisito Domino, vel cessauit à solutione Canonis per tempus à l. præscriptum *Caldas Peyera lib.1. q. 8. Ioseph Ludou.decis.Perus.22.n 15.* & quando vltimo loco finitur emphiteusis renouatio denegatur, siuè culpa sit emphiteutæ, siuè successoris. *Idem Peyera d.lib.1. q.9.nu.4. cum multis seq.* & culpa emphiteutæ finitur

quam

emphiteusis, quãdo dicitur quis malè versatus in illa, & quãdo deteriorauit rẽ emphiteuticam, vt subiungit hic *D.Gizzarell.* quo casu potest emphiteuta expelli à re emphiteutica siuè priuata, siue Ecclesiæ, quod optimè declarat *Ioseph.Ludo.d.decision. 22. & 94.per tot.* ad enucleationem *tex. in auth. qui rem C.de sacros.Eccl.Villalob. com.opin. ver.emphiteuta priuari*, & in conductore idem dicit *Viscon. in conclus.incip. Conductor in fin.* &
17 quæ deterioratio † requiratur, vt possit emphiteuta expelli *Ludo.d.decis.22.num.3.& 17. Pascal. de virib. patr.potest.p.4.c 5.nu.50.& seq.* vbi latè de tribus requisitis, quę copulatiuè requiruntur adhoc, vt emphiteuta expelli possit ob deteriorationem, quæ etiam sequitur *Viscõ. in concl.emphiteuta per incisionem*, vbi multas cumulat decisiones quas non refero *Meno vbi supra*. Et quando adest considerabilis deterioratio, quæ iudicis arbitrio remictitur. *Secundum Meno. de arbitr.cas. 78.& loco cit.* quod potest expelli emphiteuta, siuè deterioratio successit facto proprio, siuè alieno *Barz.decis.17.n.11.*

18 Et quod malè versatur † in re conducta quando conductor, siuè emphiteuta incidit arbores fructiferas ex multis probat *Pascal.vbi sup.num.46. Viscon.in d.concl. emphiteuta per incisionem Molin. de contract.*
19 *disp.457.* vbi quod arbores † scindere, & domus destruere paria esse probat *nu.4. fo.*
20 *535.* ex arborum .n. incisione † fundum reddi deteriorem quis dubitat? *Morot.cõs. 38.* probatur in *l.æquissimum § vsufructuarius ff.de vsufr.* Ideo secundum vnam opin. incidens arbores in fundo emphiteutico ab illo potest expelli licet nonnulli contradicant, vt per *Barbos.in l.diuortio §. si fundũ num.15.vsq;ad n.17.* vbi in affirmatiuam inclinare videtur, *Gratian. decis.174.* Tu videas omninò nouissimè *Medi. decis. Senen. 46.& 47.& decis. 90.* vbi multa circa præ-
21 dicta, & quod non dicatur deterioratio † si in locum arborum cęsarum alias emphiteutæ substituant per quam subrogationẽ, quia deterioratio cessat, cessat etiam amissio iuris propter deteriorationem incursa *l in fraudem §.si conductor ff.de iur. fis.à cõtrario sensu Ioseph. Ludo.d.decis.94.nu.13. Viscon & Pasca.vbi sup.num. 15.Gam.decis. 147.Valas.consultat.50.num.7.cum aliis per Barbos.cit.vbi sup.num.18. ver. sunt tamen prædicta.*

22 Et de eo qui † præscindit oliuetum, vt plantet vineam, an dicatur deteriorare *Mo-*
23 *lin.d.disput.457.n.2.* & quod non dicitur † deteriorare, imò meliorare is, qui in vineis plantat oliuas, vt fit in his partibus nostris, quia melioris redditus esse oliuas vineis non est, qui dubitet.

24 Quid si emphiteuta † neq; meliorauit neq; deteriorauit fundum? *vide tex.in l.qui agros C.de omn.agr.desert. lib.12.* de quo *per Capibl.sing.4. quod incip. Agri concessi, & Garz.de expen.c.15. nu.8.* Et de emphiteuta non colente fundum, quod non possit expelli *Barbos.in l.si mora nu. 91. solut.matr. fo.41.vide Gratia.decis.174.num.3.* & quod possit expelli ob debitas culturas non factas *Capibl.sing. 15.* & de eo quod nõ purgauit fossum. *Viscon.d.concl conductor*. Et
25 quid si † meliorauit, & deteriorauit, an melioramenta compensanda sint cum deterioratione ad euitandam caducitatem? quod non *Giacch. ad clar. in §. emphiteusis q.45.*

26 Et an quod dicimus † de emphiteuta procedat in feudatario, qui malè versatur in re feudali *Molin.d.disput.457. nu.1.*

27 Sed an dominus † in supradictis casibus possit propterea authoritate expellere emphiteutam, & propria authoritate ingredi rem deuolutam. *Clar.in §.emphiteusis q. 10. Anna sing.151. Meno de recup. poss.remed.1.num.28. Mising.centur.3. obser.65. Affl.& Vrsill. decis. 97. & alij quos refert Petr.ad Gram.decis.49.nu.12. vbi remiss. ad Viu.decis.308.* quid in conductore, colono, & inquilino, vel requiratur Iudicis sententia *Castr.in d.auth.qui rem §.fi. n.120. Gratia.d.decis.174. Idem Gratia. discep.forens. 19.num.15.p.1.Meno.de adipiscen. rem.5.n. 87.Caualcan. de vsufr. mulier. relict. in repert.ver.proprietarius, & in ver. hæres proprietatis.*

28 Bene verum est, quod conductor † ob non solutionem potest propria authoritate expelli *secundum Carocc.de loca.tit.de recusat.q.14.num.16.* quem refert *Pascal. vbi sup.num.61.* licet ipse dicat, quod tutius sit iuditiariam implorare authoritatem. Tu vide omninò *Thor.in compen. decis. in ver. emphiteuta si fuerit propria authoritate.Ric. decis.133.num.1.p.1.& collect.1804.* Verum quod conductor ad simplicem petitionem Domini expellitur, & si est conductor domus claud tur domus *Petr. ad Gram.decis. 58.n.10.& D.per eum cit.*

29 Et quod sine sententia ob canonem † non solutum emphiteuta non expellatur *Mastrill.decis.193.Corbul.tra. de iure emph. tit.de caus.priuat.ob deterioration. nu.18.& seq.Pascal.vbi sup. faciunt tradita per Gonzal.reg.8.Cancell.glo.56.num. 126. limit.2. cum tex. per eum alleg.* per quo etiam per

Gratian.

Gratian.d.decis.174. Ricc. collect. 1704. & 1515.Viscon.d.conclus.conductor, quamuis ob non solutionem canonis cadat ipso iure *Clar.d.§.emphiteusis q 9.* & quid si emphi-
30 teuta deficiat non in totum † à solutione, sed in parte, vide *Bursat.cons.429. Benintt. decis.6.clar.d.§.emphiteusis q.8. Anna. alleg. 3.n.4.Affl.& Vrsill.decis.107.& 153. Petr. ad Gram.decis.49. nu.1.* vbi quod incidat in commissum ad quod alios adducit, ponendo limitationem nisi emphiteuta sit minor ex DD. per eum cit. & ibi *num.2.* de emphiteuta, qui credens totam rem emphiteuticam cum tamen non erat si soluit canonē pro tota, an sibi præiudicet. Et quid si emphiteuta alienat partem rei vide *Thor.in compend.in ver.emphiteuta a lenans partem.* & de emphiteuta alienante irrequisito domino quando cadat à iure suo *latè Petr. d.decis.49.nu.7.& seq.*
31 Et in conductore † vectigalium si non soluit, an possit ei locatio auferri videndus est *Guttierez.tra.de Gabell. q.139. & vide tex in l.vectigalia §.nondum solutis ff. de publ.& vect. Guid.pap. decis.3. Capy.decis. 148.* quorum meminit nouissimè *Petr. ad Gram.decis.58.num.13.* nulla facta mentione de *Guttierez.*& quid in hęredibus, vide *Cacheran.decis.132.Mising.cent.3. obser.65. Meno.de recup remed.1.nu.28.Gabriel. cōm. concl.lib.7. de Malef. concl.35. Petr. ad d. Gram.decis.49.nu.13.in fin.*
32 Casus autem † in quibus locator potest conductorem expellere ante finitum tempus recenset *Molin.de contract.disput.499.* & vide nonnullos apud *Petr. vbi sup. nu.8. & seq.& nouissimè* Medices *examin.28. omni nò videndus.*

Et è contra sunt aliqui casus, in quibus conductor migrans à re conducta sine culpa sua puta timore malignorum spirituum non tenetur ad pensionem *l. habitatores ff. loca.Cagno.in l.contractus nu.55. ff.de regul. iur.*latè *Couar.pract.q.c.39. num. 1.& lib. 4.var.resol. c.6.* sicuti recedens timore pestis *l.de ætate ff. ad Trebell. Petr. ad Gram. decis.58.num.11. D.Rouit.pragm.1.de loca. num.27.*

N.11.ibi ¶ nolebant pro eorum vsu, sed vt ipsi alijs concederent ¶

33 Proprietarius † si eget re emphitheutica pro vsu proprio, an possit emphitheutam expellere *Valas.de iur.emph.q.22.cum seq.* & quòd dominus directus possit petere pręlationem pro se, & vtilitate propria secus pro amico, quia non potest *D. de Franch.decis.226.* & quid in locatore pro vsu proprio *Pascal. vbi sup. num. 10.*

N.16. ibi ¶ iniustum est enim labores nostros ab alijs possideri ¶

Adde *Rip.in tract. de remed. contr. pest. remed.262.Caldas Peyera vbi sup.nu.16.* Hinc
34 dixit Bal. quod male faciunt † illi prælati, qui concesserunt res steriles, & postquam vidēt illas melioratas, vti viridaria, illas quęrunt vindicare *in l.pen. C.de solut. Add. ad Affl.decis.129.& D.de Franch. decis.561.in fin.* vbi dixi. Sicuti etiam male faciunt Barones circa hoc idem facientes, vt per *Capibl.sing.4.& melius sing. 72.incip.* fundus omninò videndus, faciunt dicta per *Caldas vbi sup.lib.1.q.8. num.18.* & propterea di-
35 cendum, quod locator † ad tempus, qui reddit fundum sterilem prætiosiorem, & fructuosiorem, quod illa locatio ad tempus efficiatur perpetua *Pascal. in tract. de virib. patr.potest.p. . . . . . .* & quod debet in conductione præferri *Amen. ad de Franch. decis.154.num.8.vbi num.seq.* alia reperies circa prædicta.

Sed si colonus habet relinquere fundum non potest in præiuditium noui coloni exfructuare fundum. *Ludo.decis.Perus.62.cum alijs cit.per Amen.ad* D.*de Franch. decis. 96. num. 1.*

N.17.ibi ¶ reintegra ¶

Adde *Clar.in §.emphiteusis q.43.vers.sed pone post finitam.* vbi loquendo in hęrede em-
36 phiteutæ dicit, quod potest † reintegra petere renouationem, secus postquam alius extraneus inuestitus fuit per cons.Rom.30. & communem dicit *Gozad.cons.71.nu.1.*& ratio est in promptu, quia inuestito extraneo ius quæsitum est.

N.18.¶ si concessio fieret alicui ex agnatis etiam quod non essent descendentes primi inuestiti ¶

37 Renouationem † petens, an sit necesse, quod sit hęres vltimi possessoris, vel sufficiat, quod sit de genere sanguine, & agnatione primi acquirentis, & de alijs quæstionibus concurrentibus istam materiam, vide ad Saturitatē *Caldvs de Peyera lib.1.q.9. num.16.& seq.vsq;in fin.& q. seq.vsq; in fi. d.primo lib.Valas.decis.103. Clar. in §. emphiteusis q.38.& 43.D.de Franch.decis.123. nu.3.Nouar.ad prag.collect.127. nu.6. Ricc. collect.1053.ver.in alien.col.1.fo.240.7.p.* & quid si esset femina *Seraph.dec 610.nu.1. & 6.* & quid in emphiteusi Ecclesię idem *Seraph.dec.1487.nu.2.*

N.18.

N. 18. ibi ¶ quia tunc durat anno hæc facultas ¶

38 De hoc tempore anni infra † quem debet peti renouatio *Clar. d.§. emphiteusis q. 4.3.ver.Seraph.dec.610.nu.7.& 9.* quinimo & an minui, & coharctari possit pacto initio concessionis per dominum adiecto latè *Caldas peyera.d.lib.1.q.11.* ferè per tot. *Ludo.d.decis.Lucens 63. Gama. dec. Lusit.117.*
39 *Viu.decis.446.* & de renouatione † inuestituræ feudalis petendæ inf.annum *Ricc. coll. 2150.*
40 Quando autem actio petendi † renouationem duret spatio 30. annorum, quod annuit sup. *D.Gizzarell.n.17. vide dec.Lips. per Thoming.52.cita.per Caldas Peyera loco cit. Gama. Ioseph. Ludou. & Viu.locis antè cit.Tesaur.decis.23.* Sed quia decisiones sunt inuicem pugnantes adeas *Ricc.collect.2129*
41 vbi etiam an † idem in feudo, quod in emphiteusi,& an renouatio possit peti per curatorem *Ricc.collect.2735.7.p.*

N.18 ibi ¶ adesse meliorationes factas per prædictos Cannauales ¶

Nimis proficuum est in hac materia melio-
42 rationes † allegare, adeò .n. prosunt ad renouationem petēdam, vt cogatur dominus renouare saltem ex æquitate, vt sup. *per D.Gizzarell. num.16.* & habetur per *Garsia.in tra de expen.& melioratio c.18.n. 8.Valas.de iur.emph.q.1.nu.20. ad fin. & q. 2.nu.7. Marzar cons.15.col.fin. Bursa.cons. 24.num.8.vol.1.* & propter meliorationes
43 factas debet † iudex cogere dominum ad renouandum sequendo opinionem istam æquam, quæ fauet agnatis *Affl. lib.3 feudo. cap.si contigerit,an agnat.vel fil.n.10.* etiam si domina sit Ecclesia *Caldas Peyer.* qui testatur, ita seruari per Tribunalia Lusitaniæ *lib.2.q.23.num...* & circa prædicta videndus est *Ricc.collect.2128 Clar.in d.§.emphi-*
44 *teusis q.45.vbi adden.* & quod conductor † faciens expensas necessarias, & vtiles non possit expelli vide *Viscon.in d. concl.conductor.qui expens.u.* Hinc est quod licet con-
45 ductor † negando restituere rem locatam dicatur expoliare, secus tamen est quando fecit meliorationes. *Viscon in concl incip. conductor negando*; & de meliorationibus
46 † factis ab emphiteuta recuperandis à directo domino vide *Ricc.collect.2128.6.p.* & an amictat illas si cecidit ab emphiteusi culpa sua *Seraph.dec.546.num.1.* secus quando non adest culpa idem *dec.1496.* nisi adsit pactum in contrarium, vt ibi.
47 Quæ autem melioramenta † amictat emphiteuta incidens in commissum optimè explicat *Molin.de contra.disput.455.& disput.462.& seq.* quas verò expensas pos-
48 sit emphiteuta petere à proprietario *Molin.d.disput.456.de contract.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Decisionis huius meminerunt multi.*
2 *Hæres cum benef.l.& inuentarij, an possit offerre bona hæreditaria creditoribus insolutum, vel ea cogatur vendere,& soluere in pecunia quando hæreditas est opuleta,& num.4.*
3 *Creditores non tenentur accipere bona insolutum ab hærede.*
Et debitor, an admictatur ad benefitium Auth.hoc nisi C.de solut. quando viget penuria pecuniæ,& n.8.
5 *Hæres rei feudalis, an possit cogi ad illam vendendā, vt satis fiat creditoribus, & legatarijs non haben.assensum,et renuente venditore, an possit carcerari, & an sequestrari iurisdictio n.6.*
7 *Hæres simpliciter, an possit carcerari vigore instrumenti censualis.*
8 *Creditor vt possit cogi capere insolutum bona sui debitoris iux.d.Auth. hoc nisi, quæ requirantur.*
9 *§.Et si præfatam l.fin. C. de iu.delib.intellectus traditus à multis.*
10 *Creditores non tenentur inuiti accipere bona insolutum abhærede cum beneficio l.& inuentarij, sed eis sunt tradenda vendenda, vel pretium soluendum si hæres non patiatur damnum,& hæreditas sit soluendo, & quæ concurrere debent.*
11 *Decis.Gram. 93. impugnatur à multis,& non est decisio* S.C.*n.12.vnde ab ea cauendum nu.13.*
14 *L.cum à matre C. de rei vend. sensus apud quos tractetur.*
15 *Hæres quando teneatur habere ratum factum defuncti.*
16 *Hæres cum benef.l.& inuentarij. an sit proprie hæres pro,& contra.*
17 *Differentia inter hæredem simpliciter, & hær.cum benef.l.& inuen.*
18 *Pragm.de cebsib.mandat, vt exequatur contra hæredes illius, qui vendidit annuum censum. Si tamen sunt hæredes simpliciter secus si cum benef.l. & inuen. & quæ praxis seruetur contra hæredes.*

19 *Hæres*

19 *Hæres vendentis annuum censum condemnatur ad correspondendum singulis annis in futurum, & quem affectum ista prouisio producat.*

AD DECIS. VII.

1 HVius decision. meminit *Flauius Amend.in add.ad dec.D.de Fräch. 83.circa prin.cuius* meminit,etiã nouissime *Gallupp. in sua recenti prax.S.C.p.3.c.3.n.42.& Thor.in compend. decis.Reg.in ver. hæres an possit bona hæreditaria fo.256.Viscon.in addit.ad D.de Fräch. decis.81.ver.& in puncto in fin.*

Circa cuius articulum,an hęres cum be-
2 neficio l.& inuentarij † possit offerre bona hæreditaria creditoribus in solutum, vel ea cogatur vendere,& soluere in pecunia,præsertim quando hæreditas est opulenta *Nouar.in auth.hoc nisi p.2.q 23.Gratia.dec.141 vide Morot.cons.13.Surd. decis. 30. & 318.* quem cum alijs multis adducunt *Amend. et Viscon.in add.ad d.dec. 83 quib. adde Amat. decis.*Marcb.*91.Pasal.de vir.patr. pot.p. 2.c. 9.num.78.fo.345.*qui in fin. *d.c.* ponit allegationes pro Comite loreti quibus cona-
3 tur probare, quod ob insolitam † & maximam pecunię deficientiam, quæ viget in hoc Regno,& hodie, vt cum maxime non obstante contractu iurato debitor possit admicti ad beneficium dictę Auth. quas allegationes subscribunt *Fran. Viu. Alexan. Trentacinq.& Hipp.Vann.*Dominus meus vir eminentissimę doctrinæ, qui dum ego practicabam in Tribunalibus Neap. erat Aduocatus Ducis Vrbini, sed quid fuerit decisum in dicta causa Comitis Loreti vide *Consiliar.Rouit.cons.*18. & in materia eundem *cons.* 78. quorum nouissimè meminit *Thor.in 2.p.Compen.decis.Regn. ver.Creditores pecuniarij fol.123* quem ibi vide in seq. vers.Creditores hæreditarij, vbi de hac decis.contra quam modernis tẽporibus iudicari testatur *Rouit.d.cõs.*18.& ad principa-
4 lem † articulum huius decis. vide quoque *Nouar in comment.ad d. Auth.hoc nisi, seù dation insolut.p.2.q.23.per tot.Phanut.in tract.de inuent.n.149.150.& seq.*

5 Seu quid in re feudali, an hæres † possit cogi ad illam vendendam,vt satisfiat creditoribus, & legatarijs non habentibus assensum *D.de Franch.decis.704.quod sic Viscon. in concl.incip.exequutio, & in concl. quæ incip.feudi hæreditarij hæres col. 3.* quod intelligas in subsidium, & in feudo hæreditario
6 & renuente hærede vendere, an possit † carcerari *D.de Franch.d.decis.704.in fi. vbi* addidi,& de multis vide *D.Rouit.prag. 4.de ord.iud.num.12.& seq.* vbi an iurisditio sequestrari possit, & fructus feudi, & nouissimè *D.Gait post hæc scripta visus in tra. de credit.c.4.quæs.11.num.1857.* qui meminit etiam, & *D.de Pont. in tract.de pot. proreg. tit.de assen.Reg.super dot.§.1.nu.23.fo.263.* & quod suspenditur iurisdictio, & mictitur capitanius ad exigendum introitus,vt satisfiat creditoribus *Anna sing.180. in fin. Viscon.d.concl.quæ incip.exequutio*, vbi tradit quomodo exequutio facienda sit contra defunctum possidentem fundum.

7 Et in hærede simpliciter, quod possit † carcerari vigore instrumenti censualis, secus si est hæres cum beneficio legis, & inuentarij. *Viscon.in concl. incip. instrumentum quando est illiquidum.*

Et quando non sumus in hærede, sed in debitore principali,quæ requirantur,vt cre
8 ditor † possit cogi capere bona insolutum sui debitoris iuxta *Auth hoc nisi. Latè Viscon.in concl.incip.creditor Nouar.d.tra.datio insol.q.3.& seq. Muscatel.de appell. glo. ad iudicant. num.25.& seq.D.Consil.Rouit. cons.18.78.81.82.83.Tesaur decis.153.*& in quibus casibus remedium cesset *Tiraq. decis.153.per tot Pasca.vbi sup. num.88. Adde Rot. decis coram Vbaldo in vna S. Seuerini 17.Martij 1621. à nura. 6.* quam reperies post *add.ad tract.de censib. Censi in ordine 99.fo.191.*

N. 4. ibi ¶ in tex. in §.& si præfatam ¶

9 De intell.huius tex. † vide latè *D.de Ponte cons 64 num.30.& seq.vsq.ad nu. 39. vol. 2.Consil.Rouit.cons.18.num.18.& cons.78.à num.17.*vbi doctissimè more suo d.tex.illustrat, *& Barbos.in l.1.6.p.num.25.ff.solut. matr.* Qui tex.an procedat in hærede cum beneficio l.& inuentarij, vel in omni hærede *D.de Franch.decis.246.* & de materia d. tex.vide *Io.Bap. de Thoro in compen. decis. Reg.in ver. hæres cum benefitio l. & inuentarij.*

N. 19. ibi ¶ sed posse si vuult illa insolutum dare creditoribus inuitis ¶

10 Aduerte, vt hic quod creditores hæreditarij,non tenentur accipere insolutum bona ab hærede cum beneficio l. & inuentarij,sed eis sunt tradenda vendenda, vel prętium soluendum si hæres non patiatur damnum,& hæreditas sit soluendo secundum communem de qua per *Bursat.* quem sequutus est *D.de Franch.decis.81. cons.9. nu. 29 &*

& 33. lib. 1. vbi quod tria concurrere debent de quibus per *Emanuel Suarez.comm. opin.in tit.de reuocan. bis quæ in fraud. cred. ver.creditores 2.tom.com.opin.fo.333. col.1. & Morot.d.cons.13.num.*10. & istam opin. strenuè defendit *D.Consiliar Rouit.cit.cons. 18.& 78.*quæ consilia sunt dupplicata,& in fin.*d.cons.*78. facit mentionem huius decis. quæ est contraria eius opin.& tamen ipse dicit in illa secundum eius opin. fuisse decisum.

N.22.ibi ¶ & inuehit contra Gram. decis.93. ¶

11 Decisio ista *Gram. 93.* † non modo impugnatur à *Pinell hic cit.* verum etiam à *Pereg.in tra. de fideicom. art.33. num.*10.*ver. contrarium,& ab eodem dec.*21. vbi dicit di-
12 ctam decisionem non esse decisionē S.C. † de quo etiam per *Viscon.in concl. incip. hæres post mortem ver.subdens in fin. 1. col.* qui non meminit *de Pereg.in d.art.* sed solum de *d.decis.*21.vnde à d. Gram. decisione ca-
13 uendum admonet *Barbos. in l. Lutius titius num.*20.*ff.sol.matr.fo.399.* vt dixi sup. in addit.ad primam decis.

N.23.ibi ¶ dispositionem l. cum à matre cessare in hærede cum benefitio l.& inuentarij ¶

14 De vero sensu huius l. † vidēdus est *Barz. dec.Bono.64.Petr.ad Capy.dec.78. lit.F. Cacbera.decis.*180.*Barbos in d.l. Lutius Titius nu.20.& seq.dixi in addit.ad D. de Franch. decis.665. n.18.*

N.24.ibi ¶ hæres cum benefitio l. & inuentarij tenetur habere ratum factum defuncti ¶

15 Hæres quando teneatur † habere ratū factū defuncti latiss. *Camill.de Curt.in diuers. iur.feud.in c.quod incip.multoties nu.*110.*& seq.Phanut.de inuen.p.7.n.110.fo.256.Cōsil. de Georg.alleg.29.n.7.& seq. Barbos.d.l.Lutius n.20.& seq.Caldas de Peyera.in tra.de renouat.emphiteus.lib.3.c.16.n.20.fo.207. et seq.Consil.Pascal.in tra.de uir. pa. pot.p.1.c. 2.à nu.43.vsq.ad num.81.Petr.ad Capy.dec.* 101.*Molfes.ad consue.Neap.tit. de bon.q.23. nu.*10.*& p.4.tit.de renunt.q.4.n.11.& seq.et ead.p.q.61.n.10.& q.4 nu.18.& in 2 tom.q. 61.n.1.& cons.28.nu.12.2 tom.Io.Domin.de Anna in suo cōs.post allegat.Io.V in.de Anna impress.Consil.Theodor.alleg.78.n.13.et seq. & alleg.18.n.48.& 49.*

N.29.ibi ¶ hæres cum benefitio l. & inuentarij est propriè hæres ¶

16 Hæres cū benef.l.& inuētarij, an sit † propriè hęres,quod sic *D.de Franch.dec.83.n.2 Pereg.d.dec.21.n.4.Vide Viscont. in Cōcl.incip.hæres,& Caual.in tra.de tuto. in ver. hæres cum benef.l.* & quod non sit propriè hęres *Anna sing.* 233. *post Cassan. quem citat,* quia perindè est,ac si ab hęreditate se abstinuisset *Minad.cons.17.nu.3.*

17 Et de differentia † inter hæredem simpliciter,& hæredem cum benef.l.& inuentarij *vidēdus Pascal.de uirib.patr.pot.p.1.c.2.n.65*

N.51.ibi ¶ si ex forma statuti exequutio potest fieri contra hæredem, tale statutum non habebit locum in hærede cum benefitio l.& inuentarij ¶

Simile statutū est in Regno, statuitur enim per *R.prag.sub tit.de cens.* quòd contra hæredes illorum, qui vendiderunt annuū censum detur prompta,& parata exequtio realiter,& personaliter, quod debet intelligi contra hæredes simpliciter constito prius esse hæredes defuncti *D. de Franch.dec.405. Foller.in cōmen.ad d.prag.in ver.tanquā res iudicatas nu.18.*secus tamen est in hæredib. qui adierunt hęreditatē cū benef.l.& inuentarij,cōtra quos non exequitur de persona, quia iuditio ordinario conueniri debēt. *Feller.vbi sup.n.20.*& quæ sit praxis procedendi contra hæredes venditoris annui census, & contra possessores bonorum subiectorū annuo censui *vide D.Regen.de Tapia.4.tom. iur.Reg.fo.122.n.137.&* 138.& nouiss. *Viscon.*qui alios cumulat referendo obseruantiam,& stilum M. C. V. circa hoc *in concl. quę incip. Instrumentum quando est illiquidum 3.col.fo.125.*& quando hęres condem-
19 natur ad correspondendum singulis annis in futurum vide *Vrsill.ad Affl. decis.279. & Altimon in prax.liq.instrum.2.p.1.p.ver aduertat ad debita,& causas num.6.fo. 99.* vbi quem effectum pariat ista prouisio.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Releuium quid sit,& n.2.& 9.*
3 *Releuium non soluitur,vbi fit acquisitio feudi ex alieni iuris resolutione,quia soluitur iure hæreditario.*
Et quid in casu alienationis ibi.
Et quid in refutatione, & in venditione cum pacto de retrouendendo ibi.

4 *Releuium fuit introductum ex antiquissima Regni cōsuetudine, et nō agnitū de iure*
5 *Releuÿ materia apud quos tractatur.*
6 *Releuium non est onus feudi.*
7 *Minor an teneatur ad solutionem releuÿ, et quando, refertur decis. R. Cam.*
8 *Minor si non petat inuestituram infra annum, an restituatur in integ.*
9 *Releuium ad quid soluatur.*
10 *Releuium, an debeatur si non petitur inuestitura.*
11 *Releuium, an sufficiat soluere ita quod successor in feudo non teneatur infra annum petere inuestituram.*
12 *Releuium, an debeatur in refutatione feudi.*
13 *Et quid si alienatio fit in prox. successuri.*
14 *Tertius, an teneatur soluere releuia prgterita.*
15 *Releuium exigitur in quocunq; possessore.*
16 *Releuium præfertur quibuscunq; creditorib.*
17 *Releuium est medietas fructuum anni quo moritur feudatarius.*
18 *Annus in materia releuÿ quomodo computetur à R. Cam.*
19 *Practica liquidationis medietatis fructuum posita à D. Reg. Tapp.*
20 *Releuium, an debeatur si illo anno nulli percipiātur fructus, & quomodo taxetur.*
21 *Releuium si non soluitur, quæ erit pæna.*
22 *Mortis denuntiatio à successore in feudo infra quod tempus fieri debeat, & an purgatio moræ admictatur n. 23.*
24 *Minor, & prodigus an aduersus tempus d. denuntiationis restituantur.*
25 *Casus in quibus hæredes excusantur si non soluunt releuium.*

AD DECIS. VIII.

RELeuium, de quo in hac decis. cuius nouissimè meminit *Ricc. collect. 2515. 7. p.* vbi multa ad
1 materiam, est præstatio quædā † quæ à successore in feudo soluitur directo domino in signum deuotionis, & census, ac reuerentiæ, quæ illi debetur *Frecc. lib. 2. de subfeu. auth. 3. num. 3.* quem refert, & sequitur *Marchio Belmontis dignissimus Reg. Tapp. ad prag. 8. de off. procur. Cęsar. in lib. 2. Iu. Reg. fo. 2-8. D. Reg. de pont. in tra. de pot. proreg tit. 4. de regal. impositıon. nu. 13. fo. 94.* vbi quod releuium soluitur morte feudatarij in recognitionem directi dominij, recipiendo inuestituram confirmatoriam, quod solui debet infra annum, & diem, quo elapso tenetur ad duplicatum releuium, & est
2 medietas † fructuum illius anni quo moritur feudatarius, vt inf. n. 8. vbi dicā, & ideò
3 non soluitur † vbi fit acquisitio feudi ex alieni iuris resolutione *Præses de Amat. cōs. 14. vol. 1.* quia vt ipse subdit soluitur iure hæreditario, & an in casu alienationis *Mastrill d. dec. 112. Fus. sing. 16. de Frāch d. dec. 121. nu. 4. Rouit. prag. 4. de feud. n. 90. & seq. & in prag. 2. de off. procur. cæs. num. 9. & 15. Thor. in ver. releuium, & Ricc. coll. 1627.* & an debeatur pro refutatione feudi *Rouit. d. prag. 2. nu. 10. Anna allegat. 23. De Pont. de pot. proreg. tit. de refut. feud. §. 4. nu. 3.* vbi refert decisionem, quam refert etiam *Molfes. p. 3. q. 8. n. 7* quem in hoc etiam vide *nu. 10. inf. nu 12.* & quid in venditione cum pacto de retrouendendo. *Ricc. coll. 1627. & Rou. vbi sup.* ex quib. multa.
4 Hoc autem releuium † & illius solutio non fuit à iuris dispositione cognitum, sed antiquissima huius Regni consuetudine, vt inquit *And. in c. 1. per quos fiat inuest. nu. 7. Pasca. de vi. p. a. pot. c. 1. num. 13. Nouar. ad prag. collect. 166.*
5 Et de eius materia vltra præcitatos *D. de Franch. dec. 121. et 306. & ibi adden. Amen. & Viscon. idem Viscon. in concl. in ver. Releuium, Capibl. in prag. 1. de Baron. num. 58. Thor. in Comp. decis. Reg. in ver. releuium. Mastrill. decis. 112. Campag in cap. reg. quod incip. Apud fuggiam fo. 216. Ricc collect. 585 1337. 1627. & 2041. Rouit. prag. 2. de off. procur. cęs. Anna alleg. 95.*

N. 3. ibi ¶ cum hoc onus non sit reale, & non insit feudo ¶
6 Quod releuium non sit onus feudi *Mastril. d. decis. 112. nu 55. Rouit. prag. 2. de off. procur. Cæsar. n. 15.*

N. 4. ibi ¶ minor in feudo non tènetur soluere releuium, sed tunc demum quando iurat fidelitatem, & inuestituram obtinet factus pubes ¶
7 Adde *tex. in c. si minori si de feud. def. fue. cōtro. & c. 1. quo temp. mil. & in c. Regni apud fuggiam*, vbi quod exactio releuij pupillis ob eorum priuilegium retardatur vsq; ad pubertatem, sed contrarium testatur decisum per R. Cam. *Ricc. coll. 2041.* quod pupilli teneantur soluere releuium non obstante pupillari ætate *Rouit. d prag. 2 n. 4. Mormil. in suis sing. in Const. post mortem n. 8.* quem refert *Nouar. d. coll. 166. nu. 9. vide Thor. in ver. releuium, an debeatur per pupillum fo. 452. col. 2.*
8 Sed an si minor non petat inuestituram infra annum restituatur *Tapp. lib. 3 iur. reg. nu. 3. fo. 187. Ricc. coll. 1337. in fin.*

N. 5.

N.5.ibi ¶ ergo si ratione inuestituræ debetur ¶

9 Quod releuium præstatur ad obtinendam inuestituram feudi, siuè illius confirmationem, & renouationem in signum deuotionis, & reuerentiæ. *Nouar. coll.166.ad prag. num.2. Præsid.de Ama. consf.14.num.5.Consiliar.de Georg.allegat.18.nu.23.*

10 Sed quid si non petitur inuestitura, an debeatur *Ama.d consf.14. n. . . .*

11 Verum quod successor in feudalibus non tenetur mortuo prædecessore petere inuestituram infra annum, sed sufficiat soluere releuium testatur decisum *D. Consil. Rouit. prag.4.de feud.num.90.ex Isern.& Capy. ibi cit.quib.adde Viscon. & per eum cit. in conclus. quæ incip.inuestitura in fin.1.col.*

12 Sed an debeatur quando feudum refutatur *vide Nouar.d.coll.166. num.10. Viscon. add.ad D.de Franch.dec.121. Anna alleg.23. D.de pont.de pot.proreg.tit.de refut.feud.§.4. num.3.* vbi refert decisionem, quam etiam refert *Molfes.p.3.q.8.n.7.& 10. vide Rouit. in prag.2.de off.proc.cæs.nu.10.*

13 Et quid si alienatio fit in proximè successurum *Rolan.consf.41 num.19.vol.2. Nouar. d.coll.166.n.10. Amat.consf.14. n.3.*

N.7.ibi ¶ non potest dari contra tertium possessorem, licet R. Camera de facto obseruet contrarium. ¶

14 Feudum si alienatur in tertium iste tertius tenetur fisco ad releuia præterita debita per antiquos possessores ipsius feudi *Affl. decis.95.nu.4.vbi Vrsill. Mastrill. decis.112. num.21.*

15 Et quod releuium exigitur à quocunq; possessore, si successor feudatarius non est in possessione feudi *Rouit. ad pragm. 2. d. feud.num.12. Frecc.de subfeud. lib.2. author.3.* cuius meminit *D. Regens de Ponte vbi*
16 *sup.*& quod pro illo præferatur quibuscunque creditoribus *Mastrill.d.decis.112.n.23.*

N.8. ibi ¶ esse medietatem fructuum illius anni ¶

17 Releuium est medietas fructuum illius anni quo moritur feudatarius, vel vnius anni sup.diximus,& *D.de Franch.d decis.121. n. 2.& 3.& ibi Viscon.Georg.alleg.18.nu. 23. Viscon.in d.concl.Releuium Pascal. de vi.pa. pot.p.4.c.1.nu.13. Nouar.d.collect. 166.nu. 2.Isern.in c.1.§.si mulier num.4.de cap.Corrad. Mastrill d.decis.112.num.6.& seq.* vbi quid in Regno Siciliæ.

18 Et Regia Camera quomodo computet annum in exactione releuius vide Authorem *inf.dec.33.n.9.*

Practicam verò liquidationis medietatis fructuum releuij, vt coaceruentur fructus
19 trium annorum, & ex ipsis eliciatur vnus annus cuius medietas soluitur R. C. ponit *D.Reg.T app.loco cit.& Capibl.pragm.1.de Baron. nu.51.*

20 Quid si successor in feudo nullos percipiat fructus illo anno, an debeatur releuium, & quomodo taxetur *D. de Franch.d. decis.121. num.9. Frecc. & Pasca. loco cit. num.16.*

21 Et si dictum releuium non soluitur, quæ erit pęna, dic quod non denuntianti mortem feudatarij, nec soluenti releuium olim erit pęna amissionis feudi, hodie tamen est duplicati releuij *D. de Franch. d.decis.121. & 425.num.1.D.Rouit.d.prag.2. Capiblan. vbi sup.de Pont.decis.1.Pasca.de vi.pa.pot.p. 4.c.1.num 11.& seq. Nouar d.coll.166.nu. 3.qui num.4.*etiam videndus est; dictaq; de-
22 nuntiatio mortis fieri debet infra annum, & diem, & soluere releuium, *vt in c.1 quæ fue.prima ca.benef.amict.D.de Franch. d.decis.425.nu.1.De pont.d.decis.1.* vbi disputat
23 articulum, an admictatur moræ purgatio,
24 licet minori, & prodigo detur restitutio, vt decisum testatur *Ricc.collect.1337.* & à quo tempore computetur hic annus, & dies. *Rouit.d.prag.2 n.5.& 6.*

25 Casus autem 24.ponit *Capy.de proh.feud. alien.§.pręterea* in quibus hæredes excusantur si non soluunt releuium quem citat *Capibl.pragm.1.de Baron.n.57.vide aliquos per Mastrill.d.decis.112.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Author in hac decis. videtur inclinare pro validitate liquidationis.*

2 *Sententia lata contra illum, qui graui morbo laborat est nulla, & quid in febricitante.*

3 *Sententia lata infra nouem dies luctus est nulla, & quomodo intelligendum num. 4. & qui Doct. loquantur de materia num.5.*

6 *Creditor vexans debitorem moribundum, vel suos amictit ius suum. Debitor non tenetur comparere vsq; ad nouem dies luctus vbi de hac nouena.*

7 *Sententia an possit ferri contra procuratorē effectum dominum litis, si principalis est mortuus, & n. 10. & 11.*

 8 *Sen-*

8 *Sententia lata contra mortuum est nulla fallit vt n.12.& nu.24.& contra effectum monacum lite pendente, & quid si contra viuos,& mortuos nu.12.*
9 *Sententia lata pro mortuo etiam est nulla.*
13 *Comparitio de sero, quæ fit per debitorem citatum super tenore instr.*
14 *Liquidationis instrumenti practica traditur quando creditor est infirmus, & debitor est infirmus, & n.16.*
15 *Absentia, & infirmitas quomodo quando, & à quo allegentur.*
17 *Absentiæ, & infirmitatis impedimentum æquiparantur.*
18 *Absens,& infirmus quando teneantur comparere,& constituere procuratorem.*
19 *Absentiæ, & infirmitas allegationis practicab.qui ponunt.*
20 *Impedimentum non sufficit allegari nisi probetur.*
21 *Mors non solum alleganda, sed probanda. Impedimentum quomodo probandum, & quæ impeditus probare debeat.*
22 *Impeditus excusatur à contumatia, & restituitur, & an teneatur mictere procuratorem.*
23 *Sententia, & acta non sunt nulla data Iudicis ignorantia infirmitatis, & mortis si procedit ad vlteriora.*
24 *Sententia lata contra prælatum mortuum, an sit nulla.*
25 *Ecclesia nunquam moritur.*

AD DECIS. IX.

DEcisionem istam latè examinat *D. Gait.* pluries de illa mentionem faciendo, & multa ad propositum deducens *in tract. de cre dit.c.3.tit.1.à num 1112.* quibus adde tradita per *Mastrill.decis.*137. & licet punctus
1 istius decis. † non fuerit decisus,tamen Author videtur inclinare pro validitate liquidationis.

N. 2. ibi ¶ acta facta contra graui morbo affectos, & sententia inde sequuta sunt nulla ¶

2 Quòd sententia † lata contra illum, qui graui morbo laborat est nulla,& in febricitante testatur *Mysing.cent.4.obser.57. Mastrill.* qui alios cumulat *d.decis.137. num.4.*
3 Idem si est sententia lata † infra nouem diem luctus quos nouenam appellant *per tex.in §. Sancimus Auth. vt cum de appell.*
4 *Auth.sed neq;C.de sepul.viol.* quod † intelligendum stante Iudicis scientia,secus stante ignorantia,vt inf.*num.*10.& de ista senten-
5 tia † quæ fertur intra tempus luctus loquitur *Rim.Iun.consi.179.num.34.lib.2. Surd. cons.99.num.11.& 12.lib.1. Gratian.discep. forens.18.p.1.nu.54.Menoch.de arb.cas.*387. *num.22.* qui loquuntur etiam de vexante debitorem moribundum,vel suos, qui amictit ius suum, & tantundem vexatis restituit *Farin.in tit.de delict.& pęn.num.*141.&
6 talis † debitor, quod vocatus non tenetur comparere vsq;ad nouem dies.*Scbard.in lexi iur.ver. Feriæ nouem dierum. Author. inf.decis.79.* prohibetur enim is, qui in luctu est in ius vocari *l. 2. ff. de in ius vocan.* sicuti is,qui est in lętitia prout est is, qui vxorem duxit *d.l.2.vbi Doct. & Escobar. de ratiocin.c.17.num.30.Oinot.in §.pęnales instit.de actio num.34.*& de dicta nouena luctum, & quod hæres infra illam conueniri nequeat *Suarez. in l. post rem iudicatam ampl.5. num.* 3. quod intellige in hærede sanguinis secus in extraneo. *Alber. in d.l.* 2. Idem in eius fideiussore, qui dicta nouena gaudebit *§. meminimus Auth. vt cum de app.cogn.Petr.ad Gram.decis.82. numer. 19.*
7 Sed quid si in causa fuerit constitutus † procurator effectus dominus litis, an possit contra eum ferri sententia si principalis est mortuus,scimus enim,&in ore omnium est quod sententia contra mortuum lata est nulla *D.de Franch.decis.245.& ibi Amt.*
8 tradit casus in quibus sententia † contra mortuum lata valet, de quo non desinas videre *Vant. de null.ex defect. iurisd. num. 106.Gait.vbi sup.num.1136.D.Rouit.Prag. 5.de offit.S.C.num.29.* vbi limitat in pręlato Ecclesiæ, quia prælatus representat Ecclesiam, & Ecclesia nunquam moritur, & alias lim.apud *Gallupp.in prax. p.2.c.7. nu. 15.fo.289.Mastrill.d.decis.137.num.2.Pute.d.decis.586. Balb.decis.27.Gail.lib. 1.obser.109.num.4.Polid.Rip.obser.23. Ricc.collect.341.& 1529.*alios allegat *Thor.in compend.decis.ver.sententia lata contra aliquem, qui lite pendente*, vbi de sententia lata contra eum,qui lite pendente est effectus Monachus.

Et non modo dicta sententia est nulla si fertur contra mortuum verum etiam si fer-
9 tur † pro mortuo per tex.hic alleg.per Authorem *in l.in summa §.si quis ff. de re. iud. iunct.l.paulus la.1.ff.quę sent sin.app. rescin. Capyc.decis.1. Mysing.cent.1.obser.85.Viu. decis. 52.* ratio est quia morte finitur iuditium *Rubin. decis.91. Ricc.collect. 341.& 1529.Caualllier. decis.182.* vbi de prædictis omnibus post scripta visus.

Modo dico sic, quod si adest procurator

10 tor † dominus litis effectus, quod potest ferri sententia in damnum hæredum, sed cũ distinctione, quam ponit *Guid.pap.decis.86.* ad quem se refert *Amend.ad d.D. de Frãcb. decis.245.num.6.* de quo videndus est *Gallup.vbi sup. Mantica.de tacit. & amb. lib.7. tit.26.num.1.& seq.Anna sing.336.ad* quos se remictit *Mastrill.vbi sup.num.5.Thor.in ver.sententia,an nulla iudicari debet.*

11 Et de sententia † concipienda, & ferenda in personam procuratoris *Gail.d obser.109 lib.1.num.7.Mising.lib.1.obser.43. n.3.* & quid obseruetur in Camera Imperiali. Idem *Mising.lib.2. obser.39. numer. 6. & 11.*

12 Verũ dicta regula, quod sententia lata † contra mortuum est nulla fallit in multis casibus, vt supra dixi num.8. .f fauore libertatis, fauore, & vtilitate Ecclesiæ *Veral. decis.140.Rebuff.tit.de sent.& Constit.bull.Rubin.dec.99.vltra Amen.ad de Fran.dec. 245. sup.cit.vide Mastrill.d.decis.137.*qui limitat etiam d.reg.in hæreticis, qui etiã post mortem condemnantur *c.à nobis de hæret.Pegn. direct.inquis. p.3.q.63.* Quid si sententia fertur contra viuos, & mortuos vide *Thor.in ver.sententia lata contra viuos,& mortuos.*

An autem in casu quo sententia est nulla remaneant acta.*Crau.cons.270.*

N 3. ibi ¶ potuisset vtiq; comparere de sero ¶

13 De hac comparitione † de sero quando debitor citatus super tenore instrumenti potest facere vsq; ad primum somnum vide *D.de Franch.decis.685. in prin. Altimon. in prax.liquid.instrum. vers. verum debitor de persona num.3.& Carauit. rit. 206. Robert. de liq.instr.Consid.4.in fin.*vbi tradit practicam.*Viscon.in conclus.qua incip.debitor aduersus requisitoriam,*& D. ibi per eum cit.

N.6. ibi ¶ vbi quis citatur super tenore instrumenti, & est infirmus, vel absens debet mictere excusatorem ¶

14 In liquidatione instrumenti † vel creditor qui intendit liquidare est infirmus, & hoc casu non potest fieri liquidatio per accessum Iudicis ad domum creditoris *Carauit. rit.166. num.22. Tartagl. in prax.c.1.post nu.13.Altimon.in prax.liquid.instr.ver.personaliter in Curia comparens num.17. Borrell.in summa decis.2.p. tit de instrumen.liquid.num.62.nouissimè Viscon.in concl. qua incip.creditor infirmus,qui in alia concl.qua incip.instrum.* docet quomodo facienda est liquidatio à creditore infirmo, à carcerato, & contra carceratum.

Si autem debitor est infirmus fit liquidatio per accessum ad eius domum secundum supradictos *Viscon. d.concl. creditor infirmus* de quibus omnibus viden. est *Robert. de liq.instr d.consider.4.n.19. D.de Franch. decis.676.4 p.per tot.* de qua meminit *Altimon.in prax.liq.instr.ver.aduertat num. 20. ver.amplia 8.* Sed quod diximus de creditore infirmo, quod mediante accessu ad eius domum non potest fieri liquidatio, intellige nisi obtinuisset Regiam dispensationem, quia tunc liquidatio potest fieri domi. *Altimon. in d.ver. personaliter in Curia comparens num 20. Io.Franc. de Leon.in prax.offitial.cap.13.num.46.*vbi testatur ita obseruatum, & circa eiusmodi dispensationem quomodo sit practica docet ibi *Altimon.nu.seq.*

N.6. ibi ¶ excusator admictitur ad allegandam absentiam, vel infirmitatem de qua in promptu constare debet ¶

15 Absentia † & infirmitas quomodo quando, & à quo allegetur. Vide *Io.Fran.de Leonar.& D.per eum cita.in prax. offitial. cap. 13.n.27.& seq.*vbi ponit practicam, & vide inf *decis.17.n.12.*

Verum quod attinet ad materiam nostram in liquidatione instrumenti hodier-
16 na † praxis circa allegationem infirmitatis desumpta ex nouell.prag. Comit. Benauēt. edita sub die 9.Iulij 1608.de qua per *Thor. in comp.in ver. instrum. an liquidari possint creditore existente infirmo.fo.273.& per Altimon.in ver.audiantur excusatores num. 4. uers.bodie autem fo.333.* est quod debitor infirmus mediante actu publico constituit procuratorem afferendo Notarium se ad præces accessisse ad domum debitoris, illumq; infirmum, & in lecto iacentem inuenisse, & ante lectum N. Doctorem phisicum de publico conductum, qui asseruit d. N. in dicto lecto iacentem tali infirmitate laborare, de qua sequentem fidem facit, & inserat Notarius in actu fidem Phisici, qua inserta subiungat, & quia ob dictam infirmitatem non valet personaliter interesse, & comparere in tali Tribunali in quo ad instantiam N. fuit citatus super tenore instrumenti ideo confisus de fide N. illum Procuratorem constituit cum omnimoda potestate eius iura, & exceptiones in dicto Tribunali aduersus dictum instrumentum, & creditorem opponendi inserendo in d.mandato omnes clausulas necessarias, & oportunas &c.& cũ d.procuratore

proceditur ad interrogationē, ac si ipse esset principalis de qua praxi dixi *ad dec. D. de Franch. 676.* Et hoc quando sumus extra Ciuitatem, & debitor infirmus est extra illam, quando autem sumus in Ciuitate, & infirmus est in Ciuitate obseruanda sunt, quę tradidit in praxi *Altimon. in d. ver. audiantur excusatores. Circa allegationem infirmitatis num. 4.* & circa allegationem absentię quam dicit ibi num. 7. vbi ponit formulam libelli, & decreti *fo. 323. & seq.*

17 Et tantum est allegare infirmitatem † quantum absentiam necessariam, impedimentum enim infirmitatis iustum reputatur, quia infirmitas à Deo est, & comprehenditur sub impedimento absentię ideò ęquiparatur necessariæ absentiæ, ex multis probat *D. Consil. Rouit. in rub. de adm. & quæ person. seru. nu. 13. 14. 15. & 16. fo. 23.* qui idem repetit *in pragm. 24. de offit. S. R. C. num. 8. & seq* & dixi *ad decis. D. de Frāch. 589. n. 9.* Sicuti æquiparatur casus mortis, & absentiæ remotæ, vt est *tex. in c. 1. §. fin ne sed Vacan. in 6. Sesſa decis. Arog. 57. Giurb. decis. 9. Bouadill. lib. 2. c. 16. nu. 145.* quorum meminit *Rouit. vbi sup. in vlt. impress. n. 25. in d. rub. de adm. & quæ person.* vbi adducit etiam tex. *in l. quæsitum ff. de tutel.*

18 Et quando infirmus, & absens † teneatur constituere procuratorem, & quando teneantur comparere *Masull. ad Capy. decis. 223.*

19 Et in materia criminali quando † allegatur infirmitas vide multa practicabilia *per Foller. in prax. crim. ver. audiantur excusatores, Clar. §. fi. q. 34. & ibi addent. vide D. Regen. Tapp. lib. 3. iur. regn. fo. 104.* vbi an sufficiat fides vnius medici, & de alijs.

N. 7. ibi ¶ nisi infirmitas allegetur, & probetur ¶

20 Non sufficit † allegare impedimentum nisi etiam probetur, quod si non fuisset impeditus adimpleuisset illud, ad quod tenebatur, quod latè probant *Viscon. & D. per eum allegati in concl. impedimentum Lu-*

21 *dou. decis. Lucen. 44.* & quomodo † probetur impedimentum *Ricc. coll. 2890. Seraph. de priu. iuram. priu. 35.* & quæ debeat probare impeditus *Petr. ad Capy. decis. 123. lit. B. & ad Grām. decis. 52. in fin.* & quod cessante impedimento debet adimplere ea, quæ si non fuisset impeditus adimpleuisset *Petr. ad*

22 *Gram. decis. 52 nu. 6.* & de impedito quod † excusetur à contumacia, & restituatur in lapsu instantiæ, & quod non teneatur mittere procuratorem, & de alijs vide *Ricc. collect 155. & Nouar. in alleg. post collect. Ricc. 3018. ver. essem tamen voti, & collect. 2742.*

N. 10. ibi ¶ quia si iudex ignorat impedimentum infirmitatis, & procedit ad vlteriora processus, & sententia non est nulla ¶

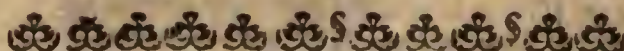
Hæc est magis recepta in praxi. opinio

23 quod data † ignorantia infirmitatis, vel mortis, & de eis Iudici non constito processus, & sententia sunt validi, quam probat *Mising. dicta obseruat. 85. Gail. d. obseruat. 109 num. 4. lib. 1. Guid. Papa decis. 86. n. 2. in fin. Viu. comm opin. 710. Gama. dec. 324. Masirill. qui alios cumulat decis. Sicil. 137.* vbi testatur secundum eam decisum in Cōsistorio, & *Castill decis. eiusdem Reg. Sicil. 60.* ad quem se remictit *Rouit. inf. cit. Marant. 4. p. dist. in 16. num. . . . & p. 6. ver. & demum fertur sententia num. 107.* licet in contrarium citet *Cornazz. decis. Lucen. 145. Verall. decis. 140. 3. p. Ricc. coll. 1529. in prin. vide Gratia. discep. Foren. 18. p. 1.* vbi multa reperies, & *Thor. in ver. sententia lata contra eum, qui lite pendente.*

24 Et ad supradicta a Inotes, quod ea quę † dicta sunt circa nullitatem sententiæ latæ contra mortuum ex iuribus alleg. *& l. pen. ff. quæ sen. sin. ap. rescin.* non procedunt quando sententia esset lata contra prælatum Ecclesiæ idem mortuum, nam prælatus

25 representat Ecclesiam, & Ecclesia † nūquam moritur, vt dixi sup. num. 8. ita notabiliter limitat *Rouit. pragm. 5. de offit. S. R. C. num. 29.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Nobilitas quid, & unde dicta. Nobilitas filij, an porrigatur ad patrem. Dignitas filij gloria patris.*

2 *Nobilitas patris transmittitur, ad filios, & quid de nobilitate matris n. 3.*

3 *Doctoris priuilegium trasit ad filios mortuo patre.*

Delictum patris, an noceat nobilitati filij.

4 *Nobilitas fratris, an transeat in fratrem.*

5 *Nobilitas ex quibus exercitijs amictatur, & an proprijs manibus colens agrum.*

6 *Exercitium, an sit vile attenditur reputatio illius loci.*

7 *Mercatura Ianuæ non reputatur inter artes viles.* 8 *No-*

AD DECIS. X.

Dum in præsenti decis. tractatur de nobilitate filij, an porrigatur ad patrem, sciant Tyrones quòd no-
1 bilitas appellata fuit à noscibilitate, quasi quod nobiles sunt, quia generis claritate, gestorum virtute, & bonis moribus noti fiunt hominibus, vt ex multis probat nouissimè *Gait. in tract. de cred. c. 2. tit. 7. q. 5. nu.* 1085. *& seq.* vel secundum aliquos nobilitas per syncopen quasi notabilitas dicta est, quæ prærogatiuam aliquam astruit in subiecto. Non enim de per se quicquam est, sed alteri potius inest, qualitas sc. bonũ aliquod excellens connotans in re, quæ dicatur nobilis, quo rebus, vel alijs pręferatur vt habetur in *tract. de dignit. legum c. 1. in prin.* Verum accedendo ad id, quod dicitur in præsenti decis. Quod nobilitas filij non porrigatur ad patrem apertissimè probatur *in l. 1. cum ibi no. per glo. & Bar. ff. de Senat. & per Io. de Rayn. tract. de nob. in 13. q. 5. q. prin. dicit Pascal. in tract. de virib. patr. pot. p. 4. c. 2. n. 27.*

Sed quod dignitas filij, & laus, & gloria patris habetur *in §. generaliter in fin. Auth. const.*

Const.qua dig.vbi glo & per Oinot. & Mysing.in §.filius fam.instit.quib.mod.ius patr. pot.solu.num 4. Sed quod è contra nobili-
2 tas patris † transfundatur,& ad filios transmittatur, & dignitas patris transeat in filios. *Viscon.in concl.incip. ciuilitatis in fin.* vbi refert decisionem factam in filio cuiusdam Medici, & ipsum vidisse seruari in filio
3 cuiusdam Doctoris. Et de priuilegio † Doctoris, quod transeat ad filios patre mortuo optimè *Barbos. in l. quia tale num.37. sol.matr.fo.157.* Sed an delictum patris obsit nobilitati filij *Anna.cons.17.* & nobilitas matris,an transeat ad filios *Gait. vbi sup.n.2126.* Quod autem nobilitatis in causa filius non dicitur eadem persona cum patre *Gama.decis.174.*& vide *Ricc.collect.733.* An
4 autem nobilitas † fratris transeat in fratrē vide tex.*in l.1.§.fin.cum trib.seq.de lib.agnos. Pascal.vbi sup.num 69.D.de pont.cons.107. num.4. vol.2. Rouit. cons.80. & nouissimè Gait.d.c.2.tit 3.num.622. & Anna cons.80. nu.16.& 17.*

In prin.ibi ¶ quia artem Sutoriam exercuerat ¶

5 Per exercitia † artium mæchanicarum perditur nobilitas *Pascal.d.c.2. Tiraq. de nobil.c.33.Ricc.collect.37.*& an qui proprijs manib. proprios agros colunt *Guid. Pap. decis. 393.* & de prædictis omnibus *Anna cons.34.Petra.ad Gram.decis.34.nu.3. Gait. vbi sup.num.2030.*

Et quæ sint vilia exercitia, ex quibus nobilitas amictitur, vide plenè *Cæphal. cons. 237.per tot.vol.2.Tiraq.de nobil.c.33.& seq. Viscon.in concl quæ incip.nobilitas in fin.* &
6 quod debeat † actendi communis reputatio illius loci,an illud exercitium reputetur pro vili *Alciat. de præsump.reg.1. præsump. 48.num.12. Cæph.cons.612.num.29. vol.4. Pascal.vbi sup.nu.48.& seq.* prout est mercatura Ianuæ,Florentiæ, Venetijs,nam licet
7 † mercatura inter viles artes sit *Ricc.collect. 2177 Guid.Pap.decis.196.* D.*de Franch. dec. 128.& probat Pascal.vbi sup.num.44.* secus tamen reputatur in aliquib.Ciuitatibus, vt paulò ante mentionatis.*Gait.loco sup. cit.n. 2101.& seq.*vbi de Baronibus Neapolitanis qui propter hoc dedignantur mercaturam exercere, & ibi narrat casus in quibus ob mercaturam non amittitur nobilitas, & vide *Petr.ad d.Gram.decis.34.nu.3.* de Barone exercente mercaturam, an amictat nobilitatem,& dixi infra ad secundæ part. de-
8 cis.80.sed si cupis habere casus † in quibus nobilitas amictatur adeas *Ricc.collect.278. 279.& 2177.& in suis resolutionibus resolut. . . . Nouar.d.collect.24. num. 8.* & quod nobilitatem amictunt,qui conducunt vectigalia.*Doct.cita.per Pasca.vbi sup.num. 65.* & de vili exercitio patris, an noceat filio *Anna d.cons.80.n.8.*

N.2.ibi ¶ non posse inficiari doctoratum esse dignitatem ¶

9 Quod Doctoratus sit dignitas † non est ambigendum latè .n. id probat *Pascal. p.2. c.5.num.69.D.de Franch.decis.164.n.3.Barbos.in d.l.quia tale num.32. ff sol. ma.* imò
10 Doctor † quod sit illustris,& dicatur habere dignitatem dicit *Bar.in l.ex.eo. ff. de test. mil.Bal.in l.1.C.de aduo.diuers. iud. no.in l. prouidendum C.de postul.Saly. in prima Cōstit.Cod.& ibi Bar.num 10.Idem Bar. in l.1. C.de dign.lib.12.& in l.omnes C. de decurio. lib.10. Affl.in Constit.constitutione num.4. 3.lib. fo.201.& in constit. Sancimus de iur. protom.in proem.num.3.vbi dixi,*& de Doctoribus, & eorum priuilegijs multa reperies apud *Petr.Leuander.in tract de Doct.& eorum priuil.6.vol.tract.vers.164.* & apud *Salutat. in elegantissimo tract. de nobilitat. legum. Thor.in Compen.decisio. Reg. in ver. Doctor,qui pro suo delicto,* vbi multa reperies not.digna. De quo etiam non desinas videre *Muscatel.in tra.de Doct. dignit. post prax.de appell.* vnde lex ipsa connumerat
11 doctores † inter nobiles, & nobilissimos habetur *in l.2.§.fin.& in l.diximus §.si pater ff.de excus.tut.* Vbi Vlpian. propter legis scientiam nobiles, & nobilissimos appellat probat *tex.in l. prouidendum C. de postul. Affl.in proæm feud.num.9. & in c.quis dicatur dux.col.5.num 10.Rip.in l.centurio de vulg.& pupill.num.15.*eos illustres vocandos dicit *Luc. de penn. in l. mulieres col.2. ver.quinimò C.de dign.* quod facit contra
12 cętus † nobilium, qui dedignantur acceptare Doctores contra omnem rationem,
13 nam ipsa nobilitas † à virtute originem sumpsit, imò ab ipsa virtute creata dicitur *Bar.in d.l.1. C.de dign. & ibi Luc.de penn. lib.12.* omnes enim vnico descendimus ab Adam,vnde inoleuit illos appellari nobiles qui maiorum suorum claritate conspicui sunt non quidem antiquitate sanguinis,sed antiquæ denominatione familię, quæ suum nomen virtute pro genitorum fama, gloria,potentia,dignitatibus diuitijs diù famosum potuit conseruare maxime cùm de-
14 terminatum non reperiatur nobilitatem ex genere nobilitati ex scientia præferendam,imò cōtrarium *ex Senec.in 3. ad Ebur.* vbi nemo altero nobilior, nisi cui rectius ingenium est,actibusq; bonis abundet, quo proba-

probatur prudentiores nobiliores de quo latè *Thor in ver.doctor qui pro suo delicto, & D.de pont.in tra.de potest.proreg. tit.3. §. 8.num.23.fo.89.* dicit quod merita scientiæ nobilitant homines, & qui sua virtute meruit nobilitatem habere magis dicitur nobilis, quam hi qui descendunt ex nobili genere, de quo vide etiam omninò *Staphil. de liter.grat.fo.137.Molf.2.p.ad consue. Neap.* & patet ex electione, quam fecit Moises cùm diuisis tribus Israel dixit ad populum. Date nobis viros sapientes,& Gnaros, de quo *in d. tract. de nobil.leg. cap.* 1. & patet clarè ex Prouerb.c.8. vbi nobilibus sapientia est nobilior,& *ex l.cum acutissimi C.de fideicom.Affl.in d.c.quis dicatur dux.* decem nobilitatis species esse asserit, easq; secundū maioritatem ponendo, sapientiæ nobilitatem dicit fore primam scientiam verò legis secundam ita demonstrat *Cyn. in d.l. prouidendum, vbi Saly.& alij,& Abb. in c. venerabilis,& in cap.de multa de præb.* & per doctoratum acquiri nobilitatem latè *Viscon.d.concl. nobilitas Pasca. loco cit.* Hinc
15 Doctor † in ciuili debet dominus appellari
16 probat *Pasca loc.cit.* gaudetq; † omnibus priuilegijs concessis militibus *Gram. qui alios citat vot.1.num.6.vbi num.9.& 10.* ni-
17 mium Doctores extollit. De alijs autem † prerogatiuis Doct. vide *Pasca.præcit.loco,et Doct.per ipsum cit.quib.addo Molf.in addit. ad consue.Neap.in addit.ad cons.9. num. 36. 2.tom.De pont.cons.14.num.42.Mastrill.decis.130.Guid.pap.decis. 389.* & de quinquè insignibus Doctoratus *Masull.ad Capy.de-*
18 *cis.48.num.2.in fin.* Quare iniuria † commissa in Doctorem est grauior,& punitur *l. Iulia de vi publ. Guid.pap.q.88. Socc.cons. 257.col.4.lib.2.* quos refert *Crau.cons.* 168.
19 *post num.168.* maximè si sit Doctor † actu legēs,vel qui legerit per xx. annos qui propterea est effectus Comes Palatinus *l.2. & ibi Bar.Cod.de profess.qui in vrb. Constantinop.& in d proęm. Cod.Franch. decis.115. Ricc.coll.1848.Mastrill. de Magistrat. lib. 4 2.p.c.10.num.3.Camil.de Curt.diuers.iur. feud.in c.feudorum num.22.in fin.* quōs citat *Thor in Compen.decis.vers.Doctor legēs,* nam isti Doct. qui legunt, & scribunt videntur veram assequi doctoratus dignitatem,
20 non autem alij Doctorelli, siquidem illi sūt veluti stellę in firmamento cęli perpetuò permansuræ, vt no. *in Rub. & in c. quanto de mag.* quia non solum sibi laborant, sed omnibus exquirentibus veritatem *Luc. de penn.in l.mulieres C.de dign. ver.36. lib.12. col.pen.Cassan.in catalog.glor.mund. p.x.cōsider.28.* & isti sunt præferendi alijs Doctoribus etiam antiquioribus vide *Carauit. in*
21 *in rit.M.C.V.101.nu.6.* & de prælatione † in sedendo Doct. subrogati in locum nobilis alijs nobilibus ex genere *Thor in in compen.decis.in ver.Doctor subrogatus,* vbi refert decis.R.Collateral. cons. *Ricc.d.collect. 1848.*
22 Adeò autem doctor consequitur † nobilitatem, vt si relegatur pro delicto,& carēs cautione de seruandis finibus iuraret pęnā triremium in casu fractionis relegationis non posset condemnari, siue exequi pęna triremium contra ipsum, vt fuit decisum in Collat.Cons. coram Excellentiss. Com. Lemen.de anno *1610.* refert *Thor.in loco præcit.ver.Doctor qui pro suo delicto.* Vbi validissimis rationibus per 4.col. id cōprobat, vt ibi per eum.*Capibl.de Baro.prag.7. n.40.* vide *Bellag.ad spec.prin.de form. & ordin. rub.6.& alios citat Petr.ad Gram.dec. 32.n.* 18.

Et in Doctore inquisito de falsa moneta,
23 quod Regentes noluerunt illum condemnare pęna triremium idem *Thor.in ver.Nobilis,an debeat.*
24 Sed an prædicta in doctoribus † extendantur ad medicos vide integrum *tract.de nobil.legum.dixi ad decis.D.de Franch.* 564. vbi de Chirurgo, qui non fuit pęna plebeiorum condemnatus,& vide *Anto.Fab.dec.9. Boer.dec.222.nu.11.& 323.n.22.*

N. 14. ibi ¶ quin pater cohonestetur nobilitate filij ¶

25 Adde *Anto.Gama decis.Lusit.112.per tot.et Pasca.de vi.patr.pot.cap.sup.cit.n.29.*

N.15.ibi ¶ pęnas viles non esse infligendas personis honestis ¶

26 Pęnæ quibus plectuntur † nobiles sunt diuersæ ab illis quibus plectuntur plebei, *Petr.ad Gram.decis.32.num.14.D.de Frāch.*
27 *decis.452.* nam quando tractatur de pęna † mortis nobili obtruncatur caput in hoc regno colligitur *ex prag.8.tit.de arm. vbi Nouar.collect.24.D.de Franch.decis.96. num.9. 240.num.4.& 569. vbi dixi Thor.in Compend. decis.in ver.doctor qui pro suo delicto ver.quare Farin.de pæn.temper.q.98. nu.98. Pascal.d.p.4.c.2.num.61.latè Ricc.coll.19. et 232.Viscon.d.concl.incip.nobilitas col.2. Capibl.sing.122.* pęna verò furcarū datur ignobili, vt ijdem pręcitati DD. dicunt pęna relegationis nobili, pęna triremium ignobili *Fab.de anna cons.34.col.1.* Verum fallit, & in crimine proditionis *Mars.sing.15.Rouit. prag.1.num.12.& seq. de pæn.* & in crimine lęsæ Maiestatis pro quo nobiles furcis suspen-

ſpenduntur, vt tenent DD. citati per *Thor. in comp.deciſ. & ipſe refert obſeruatum, & Ricc.collet.*2177. & in quodam Barone Calabro in ver.nobilitas in crimine lęſæ Maieſtatis licet cõtrariũ dicat hic Author, & in cauſa hæreſis vide *dec.Ricc.224.p.2. & collect 278.2.p.Nouar. d.coll.24. num.8.* vbi quid in crimine falſi, & ob enormia delicta furcis fuiſſe nobiles ſuſpenſos in contigentia facti *D. de pont.conſ.36. vol. 2.* & magiſtratus, *vide Baiard.ad Clar.q.62.num.96.et 97.& in §.furtum ver.eſt igitur.Gandin.de Maleſ.tit.de pęn.2002.num.58.vbi 8.* caſus enumerantur quibus nobiles furca ſuſpenduntur apud quos multa, & ego multa adduxi *ad dec.* D.*de Frãch.569.*vbi etiam dixi, quod non modo pęnæ ſunt diſtinctæ inter nobiles,& ignobiles verum etiam carceres,

28 carceres .n. † nobilium ſunt diuerſi à carceribus ignobilium,vt teſtatur *D. de Frãch. deciſ.630.Nouar.d.collect 24.nu.7. Carabb. ſing. 125. Thor. d. ver. Doctor qui pro ſuo delicto,*& de carcere nobilium loquitur *Bouadill.in ſua polit.tom.2.fo.355.& 541.*

29 Et de carceribus titulatorum † quod hi non poſſunt carcerari inconſulto Prorege nec contra eos capi informatio, nec citari quamuis criminibus grauioribus maculati *l.grauis C.de dign.lib.12.Capibl ſing.148.* & quando carcerantur, detinentur in Caſtro nouo,vel Oui,& ita vidi ſeruari,& ſeruatur hodie *Surg.de Neap.Ill.lib.1.c.2.* licet viderim in carceribus nobilium, & in d.Caſtris carceratos non nullos,qui nobilitate non gaudent,nec ſunt titulati.

30 Et iſti titulati † ſi damnantur ad mortem non fit exequutio iuſtitiæ in publico patibulo,& in loco delicti,ſed in carcerib.*Surg. de Neap.illuſtr.lib.1.c.2.* vbi ſubdit quod ea

31 ratione Io. & Paulus † fratres Iuliani Imp. non fuerunt publicè, ſed in carceribus decollati (Non (inquit) decet vos intra aulam Regiam nutritos,vt publicè occidamini.) Vide quæ refert *Caſſan. in Catal. glor. mund.p.6.conſid.38.& Surg. vbi ſup.Bened. in c.Raynutius in ver. & vxorem nomine adelaſiam in materia ſucceſſ. ab inteſt. num. 808.*& de alijs prærogatiuis iſtorum titulatorum *Maſtrill.de mag.lib.4. cap.13.* ad quẽ ſe remictit *Capibl ſing.148.incip.perſonæ Illuſtres.*

32 Prædicta autem prorogatiua † gaudent non modò titulati,ſed etiam milites,& patritij priuati vulgò (Cauallieri) qui morte non mulctantur, vbi cęteri facinoroſi mulctari ſolẽt,ſed in carcerib.*Surg.frater in annotat.ad fratr.lib.1.c.21.fo.373.priu.4.*vbi refert in nobiles ſeditioſos ex humanitate Comit.Oliua. Proreg. pęnam fuiſſe ad Oſtium Palatij M.C.V.exequutam.

33 Sed quid in baſtardis † titulatorum vide *Surg.vbi ſup.*vbi dicit quod sũt nobiles,& admictuntur ad aſſumendum habitum Hieroſolimitanum abſq; legitimatione *Surg. lib.1.c.23. n.14.*

Et vt redeamus ad carceres ſicuti dixi, quod ſunt nonnulla crimina pro quib. etiã nobiles furcis ſuſpenduntur,& vide *Rouit. in prag.1.de pęn.num 14.*vbi quod pęna triremium quandoq; nobilibus imponitur, vt illis ſeruiant proprijs ſumptibus,& an tunc debeant habere rationem *nu. 15.* ita etiam

34 poterunt † pro illis in carceribus plebeiorum nobiles carcerari, & ideò in crimine furti nobilem poſſe carcerari in carceribus plebeiorum dicit *Carabb.ſing.60.*quod an ſit verum,& procedere poſſet cogita; nam *Preſes de Franch.deciſ.569.nu.6.*dicit quod pro furto nobiles puniuntur pœna capitis *per cap.Reg. quod incip. placuit, vbi Niger.* quæ eſt pęna nobilium ſicuti plebei pęna furcarum, & ſic videtur ſopita illa quæſtio

35 † ſi per furti delictum amictitur nobilitas de quo per *Paſca.de vir.patr.pot.p.4. c.2.n. 61.Tu vide Capibl.d.ſing.122. & De Pont. de pot.proreg tit.1 § 1.& deciſ.D. de Franch.*

36 *571.* in qua dicit Clericum † pro magno furto fuiſſe degradatum Cur.ſeculari traditum,& furca ſuſpenſum.

37 Et an ſatisfiat ſtatuto † dictanti quod quis pro delicto detineatur carceratus ſi nobili aſſignatur Palatium,vel tota Ciuitas pro carcere,quod ſic, *Ang.in l. qui in carcerem ff.de eo.quod me.ca.Paſca.d.p.4.c.2. nu. 70.*prout ſatisfit etiam ritui noſtro dictanti vt quis aduerſus inſtrumenti liquidationẽ non audiatur niſi in vinculis, ſi nobili aſſignatur tota Ciuitas pro carcere, vt dicit *Paſca.ibi num.81.ex Barthol.de cap. ſuper d.rit.qui incip.Quod ſi debitores num.16.* quod ego ſeruari hucuſq; non vidi.

38 Sed an huic priuilegio † nobilis ſibi conceſſo circa carcerationem, & pęnas ignominioſas renuntiare poſſit, quod non *Ceuall.q.689.*quẽ refert Paſchal.*vbi ſup.nu. 88.*qui refert ibi aliam opin.*Ameſc.de pot.in*

39 *ſemet ipſum lib.2.c.3.*& de renuntiatione † priuilegij nobilitatis,an poſſit,& valeat fieri *Capibl.pragm.7.de Baro.num.38.* Verum ſi

40 eſt electus † nobilis ad aliquod offitium populare,poteſt cogi illud acceptare, ſed debet cum proteſtatione,citra præiuditium nobilitatis, vt dicit *Thor.in ver. nobilis ſi fuerit electus.*

41 Nobiles autem † vndè dicti ſunt *Surg.de Neap.Illuſt.lib.1.c.23.n.1.Gait.in prin.huius deciſ.*

decis.cit. Et quis propriè dicatur nobilis *Paris.de Pute.tra.de re mil.vol.6.tract.fo.32.n.4.* Et quod tribus modis quis dicatur nobilis *Meno.de arbitra.cas.67.*

42 Et an forensis † in aliena patria dicatur nobilis quod non *Bal.in c quæ in Ecclesiarum de offit.ordin Baiard. ad Clar. d.q. 62.nu.93 vbi n.95.* declarat quomodo intel-
43 ligendum quod † mitius puniuntur nobiles,. quam ignobiles apud quem multa in materia nobilium reperies.

Quæ autem diximus de nobilibus de pœ-
44 nis infligendis † extẽdas ad populares diuites hi.n.dicuntur nobiliter viuentes *Fab.de Anna d.cons.34 n.5.* de quo meminit *Thor. in d.ver. Doctor.qui pro suo delicto 3. col. fo. 151.Farin.d.q.98.num.99.Pascal.vbi sup.n. 62 De Pont.de pot.proreg.tit.de diuers. priu. fier.solit.§.2.nu. 2.fo. 11.per tex. in l. capitalium §.serui ff de pæn. Viscon d.concl.nobilitas,& Capibl.d.sing.122.* Quorum non meminit *Petr.* idem tenens ex d. cons. Annæ *ad Gram.decis.32.nu.25.*

N.16 ibi ¶ si mulier nobilis nupserit viro plebeio quo casu amictit nobilitatem ¶

45 Quod obumbratur nobilitas † mulieris si viro plebeio nubit *est tex. in l.fin C.de nup. Lopez in rub.de dona.in vi.& vxor. §. 31.n. 6.& §.32.num.1.* & istam ignobilitatem re-
46 tinet † mulier etiam post mariti obitu m *Guid.Pap.decis.349.& 380. Pascal. d.c. 2.n. 35.* qui refert ad alia, quæ apud eum videre poteris.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Remissio an fieri possit sub conditione afferuntur decis.n.3. & 4.*

2 *Guidatica quando sub conditione conceduntur, quod non accedant ad locum quomodo obseruanda.*

AD DECIS. XI.

1 DE hoc art. an remissio † possit fieri sub conditione vide *Thor. in compend. decis. Reg.in ver.Remissio obtenta ab hæredibus offensi fo.459.Rouit.prag.8.de compòsit.num.16.& seq.* vbi refert quid decisum *Mastrill. decis. 38.* vbi refert plures decis. *& in tra. de indult.q.24.à num.34.fo.216. Gama. decis.1 usitan.63.& 368.Pasca.de vi.patr potest.p. 2. c.1.n.124 fo.181.* cum alijs per eum cita. *Viu. com.opin.574 Farin.3.vol.q.107 num.262. cum seq.* vbi diffusè. *Capibl.de Baron.prag.6. nu.47.fo.164.Carauit.Rit.275. 3.q. Baiard. ad Clar. q.77. in fi.Vrsill.ad Affl.dec.350.n. 5.nouissimè Viscon.in conclus.incip Remissio siuè pax.* vbi refert decisiones sua tempestate emanatas late *Giurba cons. 74. crim.* qui alios citat, & de remissione si requirat scripturam,& quomodo fieri debeat *Petr, ad Gram.dec 24.*

2 Et de conditione † simili, quæ apponitur in guidaticis, quod non accedat ad locum partis offensæ obseruanda, & quid si non obseruatur vide omnino *Capibl.d. prag.6.n. 158.& seq.Rouit.d.prag.8.de compos nu. 8. nouissimè Thor.in 2.p.Compen. decis Reg.in ver.Guidaticum,& ver. Guidatus. Nouar. lib.1.qq.Foren.q.130.incip. Guidaticum.*

Et quia supracitatus art. fuit olim agitatus tempore Regen. Salernitani in S. C. emanataq; super illo decisio, quam habeo ad pennam, & non est impressa ideò hic inserendam sum arbitratus.

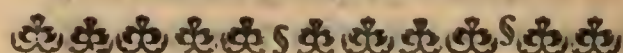
Fuit dubitatum in S. C. an ille qui remis-
3 sionem † fecit parti inquisitæ de aliquo delicto omnis iniurię passæ, vel actionis competentis contra inquisitum nihil sibi reseruando nisi quod inquisitus non possit morari, vel ingredi in tali Ciuitate alias, quod prædicta remissio sit nulla, & inualida, & habeatur pro non facta; si demum inquisitus contrauenit, possit pars offensa, quæ tali modo remissionem fecit accusare, & accusationem prosequi.

Dubium facit tex. in *l. si vnus §. pactus ne peteret ff. de pact.* ibi (quia primo actio sublata est,& posterius pactum inefficax est ad agendum,& decisio *Bart. in d. §. pactus* vbi determinat, quod si legatus absoluat præfectum sub certis pactis alias, quod reincidat in pęnas prædictas si non est superior. qui potestatem legis condendæ habeat cuius contractus vim l. obtinet, vel per stipulationem non adiecta pęna pecuniaria talis adiectio clausularum nihil operatur,& idem *Bar.in l.tale pactum §. qui prouocauit ff.eo.tit. & in l.non solum §. iniuriarum ff. de iniur.* & maius dubium facit tex. *in l.quãuis C.ad Turpil.* vbi videtur casus prima fronte. Fuit conclusum, quod aut post dictam pacem, & remissionem à parte offensa habitam modo prædicto sequuta est Indulgentia Principis, qui simpliciter, & nõ cum dictis qualitatibus indulsit, & tũc quia Principi placuit indulgere sine dictis reseruatio-

uationibus,& pôt Princeps hoc façere fine remissione partis, vt tradit *And. quæ sint regal.in ver.& bona nonnulla* 1.col. & tunc etiam quod sequatur contrauentio non potest pars offensa aliquid prætendere postquam indulgentia extinsit crimen, vel criminis iuditium *l.indulgentia C. de abolit.* & isto casu quandoq; S. C. iudicauit in fauorē inquisiti. Aut verò sequuta non est Indulgentia Principis,& sic remanet contractus remissionis in puris terminis prout celebratus est, & tunc si est factus sub dicta conditione,vel pacto,quod sit pars dicti contractus,sequuta contrauentione,non prohibetur pars,quę remissionem fecit accusationē suam prosequi, nam per dictam remissionē non est extinctum delictum, sed tantum est impeditum ius accusandi, vel accusationem prosequendi, & ideò si contrahentes hoc modo voluerunt contrahere,& nō aliter nihil impedit quominus possit, quia ex eodem actu ex quo oritur remissio, oritur facultas prosequendi accusationem, & iura clamant in re propria quemlibet moderatorem, & arbitrum, & rursus id quod alicui inest non posse ab eo sine eius facto euelli,& cum consensus contrahentium sit indiuiduus infertur,qui si pro parte non sustineatur debet corruere in totum tex.*in l. tutor §.curator ff.de min.cum sim.ibi per glo. adductis.* Et illa quæ supra dubium faciebāt cessant quia *tex.in d.§.pactus* loquitur quādo pactum propter cuius contrauentionē prætendebatur remicti deberc actionem, fuit ex interuallo appositum, vt patet ibi (& post.) Bar.verò loquitur non in conuētione facta inter partes, sed in gratia concessa à superiore,qui poterat facere gratiā, non autem poterat prouidere, quod actiones reuiuiscerent, & sic eum intelligit ibi Alex.tex. verò *in d.l. quamuis* magis fundat contrarium,quia ibi loquitur in abolitione, quæ per accusatorem impetrabatur à Præside ex causa cognita, quę impedit quò minus agi possit iterato, quo casu licet accusator,& accusatus pacti essent de aliquo,vt de hoc facta abolitione accusatori præstaretur,vt no.ibi glos. tamen accusator erat impetraturus abolitionem à Iudice, quæ abolitio impetrabatur simpliciter, & ideò si accusator sic illam impetrauit etiam non adimpletis promissis non reddit ad accusationem, quia conuentio contrahentium nihil poterit operari ex consensu ipsorum in actu,qui non dependebat ab eorum voluntate, sed à superioris ordine concedentis abolitionem,quæ tanquam actus legitimus neq; tempus,neq; conditionem recipiebat *l.actus legitimi ff.de reg.iur.* quæ omnia cessant in quæst.de qua agitur.Quare fuit iudicatum, quod dictus quęrelans admictatur ad faciendam partem in iuditio die primo Aprilis 1568. Hæc ille.

3 Mihi autem magis placet distinctio † relata *per Rouit.d.prag.8.nu.16.& decis.S.C.* per ipsum ibi adducta,quam sequerer.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Sententia si sunt plures condemnati in certa summa, & tenebantur insolidum censentur condemnati pro rata.*
2 *Extenditur etiam quoad condemnatos in expen.fructus,et similia,& vide remis.n.3*
4 *Tutor, quę teneatur adimplere antequam incipiat administrare.*
5 *Sententia est indiuidua,& quando, & quid si continet diuersa capita.*
6 *Hypotecaria est indiuidua pro Affl. contra Capy.*
7 *Vtile per inutile quando vitietur,& nu.8.*
9 *Actio hypotecaria est pedissequa actionis personalis.*
10 *Hæres tenetur pro portionibus hæreditarijs.*

AD DECIS. XII.

Regula,quæ desumitur ex *l.1. C.si plur.vn.sen.* de qua per Autho. inf.num.2.ver.secundò dicebat,
1 est quod plures,qui tenebātur † insolidum, si simpliciter condemnentur in certa summa, intelliguntur cōdemnati pro rata,quam regulam exornat *Ricc. coll.246* & per d.tex.ita alias iudicauit S.C. de quo per *Affl.decis.215.* quorum nouissimè meminit *Gallupp in sua recen.prax.S.C.p.3.c.2.n.12.*nulla facta mentione de *Gram.decis.68.*cuius meminit *Amend. ad D.de Franch. dec.228.in prin.*apud quem de materia *d. l. 1.& apud Boer.decis.59.n.8.& 310.nu.4.& 6.Rot.Genuæ dec.28.n.11.Caual.decis.38. n. 2.Cartar.decis.28.n.3.D.de Franch.dec.680.* quorum neq; meminit *Ricc loc.cit.*benè tamen nouissimè illorum meminit *Viscon. in in concl.quæ incip.sententia condemnatoria fo.258.*qui alios citat,sed non meminit *Masull.* qui de eadem materia tractat. *in addit.ad* Capy.*dec.8.num.1.& Capibl.rub.de Baron.nu.59.* & eam extendit etiam ad cōdemnationem in expensis ad fructus, & ad alia,vbi per eum.

Et

3 Et de pluribus † condemnatis ad expensas, an teneantur insolidum, vel pro rata *Borrell. in 2. p. sum. decis. tit. 39. num. 235. cum seq.*

N. 1. ibi ¶ quamuis inuentarium, & solemnia non confecerat, & proindè non poterat administrare. ¶

4 Tutor † quę teneatur præsertim adimplere antequam administret, vide *Viscon. & DD. per eum longa serie cit. in concl. incip. tutore minus legitimè constituto fo. 278. Altimon. in prax. tut. in ver. vel acceptans sollemnia adimpleat per tot. Caual. de tuto. & curat. nu. . .*

N. 2. ibi ¶ quia sententia est indiuidua. ¶

5 Quod sententia est † indiuidua, & quando vide *Gail. lib. 1. obser. . . .* & de sententia continente diuersa capita vide *Tiraq. de retra. conuen. in fi. n. 142. fo. mihi 1013. Viscon. concl. incip. sententia.*

6 Hypotecaria quoq; est indiuidua † vt per *Affl. dec. 213.* cōtra quam pugnat *Capy. dec. 173.* qui diuiduā dicit, etiam *dec. 122. & Anna sing. 73.* sed magis verā dicit *dec. Affl. ibi Vrsill. n. . & Guttierez. pract. qq. lib. 1. q. 67. Capibl. prag. 8. 2. p. n. 200. de Barō. fo. 289.* nō mirum igitur, si ratione hypotecæ, & indiuidui, cum hic fuerit actum, non modò actione reali, verum etiam hypotecaria, assistētia poterat exequutioni mandari contra possessorem, nā etiā si debitores plures essent, & obligassent omnia sua bona, sequuta sententia condemnatoria super obligatione de necessitate debet intelligi insolidum, & nō in virili ratione indiuidui, sicut est hypoteca, ita *Ludo. de peguer. dec. 181.* quam re colligit vbi sup. *Ricc.* de quo vide *Capibl. in d. rub. nu. 59. & Bombin. in repet. l. 4. §. cato nu. 53. & seq. de ver. oblig.*

N. 2. ibi ¶ quo casu vtile per inutile vitiatur. ¶

7 Vtile † per inutile in contractib. an vitietur, & quando vide multas *decis. & DD. cumutatos per Viscon. in concl. quæ incip. vtile per inutile fo. 291. Tiraq. de retra. lig. in fi. n. 63. fo. 775. & alios cumulatos per Petr. ad Capy. dec. 49. in ver. vtile &c. Cartar. dec. 39. n. 11.* omninò vidend. ad propositum huius decis.

8 Et quod quando est separabile † non vitiatur idē *Tiraq. ibi et Auth. inf. dec. 22 n. 29.*

N. 5. ibi ¶ tam quo ad caput actionis realis, quā quo ad action. psonal. ¶

9 Adde quod actio hypotecaria † est pedissequa, & sequela actionis personalis, vt dicit *Bal. nouell. in tra. de dot. p. 7 priu. 31.* & in proprijs nostris terminis dicit *D. de Franc. decis. 581. nu. 3.*

N. 6. ibi ¶ quod hæredes tenentur pro hereditarijs portionibus ad onera hæreditaria, si fiscus sit creditor nisi intercedat pignus, vel hypoteca. ¶

10 Quod hęredes teneantur † pro portionib. hęreditarijs, & quod procedit, tā in exigendo, quam soluendo etiā si testator mandasset, vt vnus ex hæredib. solueret totū debitum cum ampliationib. & limitationib. dixi ad *D. de Franch. dec. 681. et dicam inf. dec. 52.* & materiam latè tractat *Viscon. in concl. hęres est eadem persona. Bombin. vbi sup. n. 9. 75. 102. & 104.* & alij *in d. decis. 52.* adducendi.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Foriudicari non pro omni crimine quis debet, sed pro quo nu. 3.*
2 *Citatio ad foriudicandum, vt possit expediri quomodo debet constare de delicto.*
3 *Foriudicari non potest percutiens cum baculo, vel lapide, & quod pęna exilij puniendus venit nu. 23.*
Quis offitialis possit foriudicare.
4 *Carcerum effractor indulgentia gaudere non debet.*
5 *Carceres frangens offendit offitiales carcerum.*
6 *Carcerum effractorum auxilium, & opem præstantium pęna.*
7 *Bannitos posse impune occidi dictat Constit. Reg. cum qua concordat ius commune.*
8 *Banniti, an possint proditoriè occidi, vel ex odio priuato, & eis auferri vestes.*
9 *Quid si bannum continet ista verba (in lo miglior modo che lo potranno pigliare) & an iudex possit tale mandatum concedere.*
10 *Banniti, an possint per pecuniam occidi, & quid in vxore patre, & filio.*
11 *Banniti, an appellatione pendente possint occidi.*
Bannitorum domus destruuntur.
Recaptus crimen commictens, an possit impunè offendi.

AD DECIS. XIII.

1 QVòd pro omni crimine quis † foriudicari non debet, sed pro illo tantum, pro quo venit imponenda pena mortis naturalis, vel deportationis post *Isern. Affl. & alios tradit Reg. de pon. in suo tra. de pot. proreg in tit. de diuers. prouis. fieri solit. §. 4. nu. 47. & seq. fo. 30. Thor. in compen. decis. in ver. foriudicatio fo. 241. Molf. ad consue. Neap. p. 4. q. 47. & seq. Foller. prax. crim. in ver. banniantur num. 27. nouissimè vide omninò Giurba. cons. 83. vbi nu. 4.* meminit huius decis. *Campag. in c. si quis forbannitus num. 19. & in c. siue num. 2. 7. 18. & 19. D. Consil. Rouit. in pragm. 1. num. 34. tit. de sent. foriudica.* qui dicit, quod foriudicari quis debet in casu quo venit imponenda pena mortis naturalis tantum, nouissimè *Viscont. in conclus. foriudicatus col 2. fo. 101.* & ego antequam Viscon. edidisset illud opus citaui *ad decis. D. de Franch. 639. nu. 17.* & apud Viscon. vide quomodo † debeat constare de delicto, vt possit expediri citatio ad informandum, & capitula, & deueniri ad foriudicationem, quam non admicti nisi in causis criminalibus ex *reg cap. hic cit. per Authorem dicit D. Reg. Tappia ad rit. 166. tit de liq. instr. nu. 25. fo. 240. lib. 3 iu. Reg.* & vide *Foller. prax. crim. ver. banniantur in prin. Leonar. prax. offitial. c. 13. nu. 24.* vbi tradit practicam.

3 Vndè non posse † foriudicari percutientem cum baculo, vel lapide dicit *Campag. in c. si quis cum ronca nu. 5. Thor. in ver. foriudicari, an poterit.* Et si fuit foriudicatus, qui ob delictum veniebat puniendus pena exilij, an si fuit captus, contra cum debeat exequi sententia foriuditationis *Tho. in ver. foriudicatus si fuerit captus.* Et à quo offitiali possit fieri foriudicatio, an ab offitialibus baronalib. quod sic *Ricc. collect. 2576. 7 p.* ad exornationem Const. Reg. siue quis, & ibi infra quantum tempus foriudicatus à curia Baronali per illã curiã assecurari, & à bãno extrahi possit, quod infra annum id agere poterit ex *Nouar. q. forens. 147.*

N. 4. ibi ¶ quod magis est aufugere à carcerib. quã citatus non cõparere ¶

Haec eadem verba habes apud *Campag. in d. c. si quis forbannitus num. 10. 11, 12. & 13. fo. 145.* à quo habuisse credo Authorem eo non citato. Et adde quod effractor †
4 carcerum, & ab eis aufugiens non debet gaudere indulgentia *D. de Franch. decision 679. in fin. D. Consiliar. Rouit. pragm. 5. de abolit. num. 33.* vbi quod

5 per tale delictum † offenditur officialis carceris, quo casu non remictitur delinquens, prout ita in facti contingentia practicasse testatur in Audientia Calabriæ *Capibl.prag.*
6 *8.p.1.nu.225.* & de pęna † fugientis à carceribus illosq; frangentis, opem præstantis, & auxilium, vide *Clar.§.fin.q.21.vers.3. & ibi Baiard.& alios adden. Farin. de carceribus,& carcerat.* . . . . . .

N.5. ibi ¶ constitutio permictens foriudicatos occidi posse per priuatos ¶

Cum ista constitutione dictante Bannitos
7 posse impunè occidi, quia est † extra Principis protectionem, concordat ius commune *in l.amissione §. qui deficiunt ver. sed ij quos Senatus hostes iudicauit,& ibi Bal.ff. de cap.dimin.* quam exornat *Ricc.collect.291.*

Et quod possint Banniti impunè occidi *Clar.in §.homicidium nu. 49. & ibi Baiard. num.228.Meno.de arb.q.90.num.43.& seq. vide Rouit.sup.pragm.rub. de exul. num. 1. Giurb.cōs.3.* vbi multa de materia. *Mastrill. decis.285.num.14.& decis.104.nu.6. in qua*
8 *decis.* vide an possit bannitus † occidi proditoriè, vel ex odio priuato. *Giurb. d. cons. crim.3.Greg.Lopez.l.3.tit.27.p.7 glo.4.Nell. de bann.1.p.2.temp.q.12.Alber.4.p.statut. q. 20.* vbi quod taliter occidens peccat, & vide *Ambrosin.in decis.Perusin.23.nu.25. Carauit. in pragm.1.de exul.num.134.* vbi an taliter occidens consequatur præmium *Baiard.ad Clar.§.homicidium,& ibi alij adden. num.120.Foller.d.prag.1. de exul.* & de eo qui occidit bannitum auferendo ei vestes, & de antè dictis *Pascal.de vi.pa.pot.p.4.c.3. num.26.27.28.D.de Franch.decis.276.nu.4. Arno.soliloq.40.* & an captus per homines priuatos resistens possit impunè occidi dic, quod sic si est notoriè bannitus. *Penn. in l.quoties C.de exa.trib.lib.10.Petr.ad Gram. decis.41.nu. 9.*
9 Et quid † si in banno continerentur ista verba (in lo miglior modo, e forma, che potranno pigliarlo) an per ista verba po-
10 terit bannitus † vel delinquens impunè etiam per pecuniam occidi *Bal. in l. addictos num.3.C.de epis. aud.* de quo videndus est in pulchro casu *Meno. de arbitr. cent.6. cas.588.& Petr.ad d.Gram.decis.41. num.8.* qui non meminit de *Scaglion.* qui videndus est circa prædicta *in rub.de exulib. nu. 5. & Carrab.sing.29.incip. bannitus.*

Et an Iudex possit hoc mandatum concedere, & quando *Foller.prax. crim. ver. notatos capiat de persona nu.3. ver. si autem esset foriudicatus, quam refert Petr. vbi sup. num.8. vbi num.11.* quod non debet concedi partibus offensis, & vide in materia *Amen ad de Franch.decis.102. num.25.* vbi an vxor, & pater possint foriudicatum virum, vel filium occidi facere *D. de Franch.*
11 *decis.276.Grand.de bell.exul.fo.161.* Et an † pendente appellatione bannitus possit occidi *Viu.decis.335.*

Et quod non modò banniti possunt occidi, sed eorum domus destrui *Nig.in c. cum apud Tranum Boer. decis.230.* sicuti etiam domus receptatorum *Petr. ad Gram.decis. 32.num.5.& 71.num.9.* sicuti domus commictentium crimen lęsæ maiestatis diuinæ, vel humanæ, vt optimè probat tex. *in c.felices de pęn.in 6 & Cęned.qq.Cano.q.16.num. 18. fo. 152.* vbi multos cumulat ex quibus eiusmodi delinquentium domus etiam aratro subijci, et sale conspergi testatur, sed si non est quis foriudicatus, sed habetur pro foriudicato, vt est ille, qui recaptus crimen commisit, an possit impunè occidi, quod sic, vt in *Pragm.12. de exul.* quia isti habentur pro foriudicatis si non comparent inf. quatuor dies post citationē, vt in d.prag. adeò quod non est opus alia sententia declaratoria, vt dictant verba dictæ Prag. & tenet ibi
12 *D.Rouit.n.3.* & quid si bannitus † obtinuit gratiam, sed non dum est cancellatus à banno, an possit impunè occidi *Pascal.d.c.3.nu. 8.* ad quem te remicto, de alijs, & multis q.
13 circa licitam † & illicitam bannitorum occisionem, & D. per eum adductos, nam per tot.illud caput prosequitur materiam istā, & alia per *Viscō.in uer.foriudicatus,* & apud *Boss.et Farin.* quorū meminit *Viscō. in cōcl.*
14 *bānitus in prin.* habes an bannitus † possit bānitum capere, & illū occidere, & præmiū
15 consequi; & in fin. an occidēs foriudicatū † dolosè qui habet saluum conductum, siuè guidaticū teneatur de occiso, vbi citat *Capibl.prag.6.de Baro.* & an consequatur præmium *Clar.in §.homicidium, & ibi Baiard. n.120.& alij adden. Carauit.& Ambrosin. vbi sup.* qui alios adducunt, & de bānito carcerato, quod non possit offendi cum sit sub protectione Curiæ est *tex.in l.fin. C. de cust. reo.Clar.d.§.homicidiū ver. quæro etiā Petr. ad d.Gram.dec.41.n.17.* vide *Ambrosin. dec.*
16 *23.* & an si iniustè † quis fuerit bānitus possit impunè offendi *Mago dec. 128.* & an ex-
17 tra territoriū † foriudicantis *D. de Frāch. dec.pracit.276.vide D.Rou.d.prag.de exul.* &
18 de exfractu cōsanguineorum bannitorū, & ad quid teneātur consanginei illorum latè *Petr.ad d.Gram.dec.32.n.4.* & de alijs in materia pręter sup.cit. vide *Ann.in constit.termini vita, et alios cit.per Viscon.ad d.D.de*

E 2 *Franch.*

Franch. decis.276. quibus adde nouissimè *Ambros.d.decis. 23.* vbi multa reperies, quę post hæc scripta vidi.

Illos autem intelligo bannitos, quando præsertim de illorum offensione, & occisio-
19 ne tractatur, qui sunt † foriudicati, nàm in
20 hoc Regno solum banniti † non habentur pro mortuis, nisi fuerint foriudicati *Viscon. d concl.bannitus ex Clar.ibi cit. & Amen. ad D.de Franch.decis.102.nu.13.& 22.* fiunt .n. contumaces banniti priusquam foriudicentur, vt per *Foller. in prax. ver. banniantur*
21 *vbi n.4* ponit formam † banni, & banniti
22 † in Regno differunt à foriudicatis *Baiard. ad Clar.q.96.Amē.ad d.de Frā. dec.276.n 6.*

Sed secundū Cōst.Pōt.qui bāniti possint. occidi, vide *Ambrosin dec.Perus.23. à n. 12.*

Quid de assassinis, an possint impunè offēdi remicto te ad tradita exactissimè, & copiosissimè per *D. Syluium Maranta* virum alioquin non minus eruditū, quam integerrimum D.meum ad præsens R. Auditorem in Prouintia Otranti *in libell.quem edidit de impunibili assassinorum nece*, vbi etiam cumulat omnes casus in quibus à iure promi-ctitur quis offendi.

N. 5. ibi ¶ vt in eo tantum crimine locum habeat, pro quo si coram Iudice compareret, & de crimine conuinceretur, aut confiteretur, possit ad pęnam mortis iuditialiter condemnari ¶

Hinc dixi supra ex Thor. quod si quis fuit
23 † foriudicatus ob delictum, pro quo veniebat puniendus pęna exilij si est captus contra eum non debet exequi sententia foriudicationis, & dicit *Campag.in c. si quis cùm Ronca.n.5.* quem supra etiam adduxi, quod non potest quis foriudicari si percussit aliquem baculo, vel lapide.
24 Quid si quis est † contumax, & inobediēs pręceptis Principis, vt qui noluit præstare fideiussionem de non offendendo, an possit banniri, quod sic *Capy decis.141. Thor.in cōpen.dec.in ver.Bāniri,an possit contumax.*

Et banniti si voluerint contumatiam purgare, coram quo Iudice debent se præsentare vide *Ricc.collec.2825.7.p.*

N. 7. ibi ¶ statuens pęnam mortis aduersus eos, qui furati fuerint rem excedentem valorem vntiæ, & ab augustali ad vnciam pęnam amputationis manus. Hæc pęna neq; in vsu est, & illam non practicamus ¶

25 Adde *Iul Clar.in §.furtum nu.7.* † *& ibi adden.lit.K.lit.M.& N.Campag.in c.ad hoc n.8.Muscatell.in prax.delict.in gener.tit.de pen.fur.num.15. fo.178.* & de pęnis apud AEgyptios, Germanos, Græcos, & Romanos *Meno.de arbitr.lib.2.cas.295.& seq* relatus *à Giacch.& Baiard. add.ad Clar. d. §. furtum lit.K.* quem etiam refert *Rouit.in pragm 1.de furt.noctur.* & in hoc Regno habemus multas Regni Const. & pragm. de quibus per *Muscatell.in prax.cogn.deli.in genere, de pęn.furt.nu.2.& seq.* vbi quæ pęnę sint in vsu.

26 Et in Hyspania † etiam simplicem furem non gaudere immunitate Ecclesiæ testatur *Couar var.resol.cap.20.n.3.* Cuius meminit *D.Regens Tappia in ius reg.in tit. de his, qui ad Eccl.confug.num.33.fo.68. lib.1. Iu.Reg.* & vide *Viscon.in concl.incip. furtum.*

27 Sed an dispositio † cap.reg. de quo hic fit mentio imponentis furanti vltra vntiam pęnam mortis habeat locum in crimine peculatus, quod sic *D.de Franch decis.315.* & quę sit pęna peculatus *Straeca de mercatur. fo.77.nu.77.Menoc.de arbitr.iudic.cas. 586.* Et quod d.cap.habet locum concurrente violatione pacis, vndè non est mirandum de pęnis in eo inflictis dicit *Baiar. ad Clar. vbi sup.num.25.* vide *Campag. in d. c. ad hoc D. de Franch. d.decis. 315. & 521.* vbi habes
28 etiam quando in furto † procedatur ex offitio, & quomodo probetur valor rerum furto subtractarum *Amend.ad d.decis.315.*

N. 7. ibi ¶ nisi pro furto magno ¶

29 An pro furto magno quis † mori debeat vide *Clar.in §. furtum num.9. & ibi adden.* & pro affirmatiua *Caball resolut.58.Franc. Marc.decis.6.p.2.* quod est verum si æquiparatur tribus *Nouar. ad pragm. collet. 112. num.1.& Ricc.collect.1087.* qui refert tres casus in quibus quis pro furto punitur pęna mortis, vide etiam *Gomes.de delict.c.5. num.10.& seq.* Et quomodo puniantur minores pro furto vide *prag.2.de furt.noct.& ibi Nouar.*

30 Et pro furto magno † Clericum fuisse degradatum Cur.seculati traditum, & furta suspensum dixi supra *ad decis.* 10. *num. 36.*

31 An autem quis puniatur † pęna mortis tàm pro vno furto magno, quam pro trib. paruis vide *Nouar.d.collect.112.* & quando dicātur plura furta *Giurb. cōs.93.n.2.& seq. Caball.resolut.19. Thor. in compend. decis. in ver.fur diuersis vicibus fo.217.Gram. decis.48.* iuxtà quam decisum testatur *Farin. tit.de inquisit.q.2.num 15. in fin. vt ibi per Thor.& Visc.in cōcl.fustigatio in fi.* vbi de illis cōtinuò furantib. quos vulgo mariolos appel-

appellamus;quod ad hoc,vt possint ad mortem damnari sufficit, quod verificentur duo,vel tria furta *Gramat.decis.48.* quo vide etiam *Drapb.add.ad Clar.in d.§ furtum lyt.*
32 *S.fo.29.*& quando dicatur furtum † magnũ *Baiard.ad Clar.d.§.furtum nu. 42. Menoch.*
33 *de arbitr cas.295.n.10.* Et quid si furtum † sit minimum commissum cum violentia in strata publica, quod pęna mortis puniatur *Mastrill.tra.de indult.c.33.num.2. quem refert Viscon.in concl.furtum col. 4.* apud quẽ multa.*Giurb.d.cons.93.n.3.*

N.7. ibi ¶ nisi concurrant cum furto aliæ qualitates ¶
34 Adde quod statutum † habẽs plures qualitates omnes concurrere debent,vt locum habeat,probat *Muscatell. loco cit.* vbi in propria materia furti loquitur *n.40. & 41.*
35 Sed quando qualitates † aggrauant furtum vide *decis.Delph 6. n.4.* vbi de quodam magno furto de nocte cum gladio per fenestram commisso, quæ qualitates aggrauant refert *Baiard.ad Clar.d n 42.* & de fure nocturno,qui cum armis aggreditur,pro vnico furto,quod punitur pęna mortis *Cassan.in consue.Burgun.* quem refert *Baiard.*
36 *vbi sup.nu.41.* & de furto minimo † cum violentia siuè intra vrbem,siuè extra;quod punitur pęna mortis *Mastrill.decis.147.Viscon.d.concl.furtum col.4.*Et de furibus sca-
37 lantibus domos,frangentibus,& scassantibus Ianuas vide *Ricc.collect.282. & pragm.* super hoc editam de qua per Authorem infra *ad decis.78 in fi.*& vide *Viscon.d.concl. furtum,& Nouar.ad pragm.collect.205.n.1.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Fideiussionis iudicatum solui materia apud quos tractatur,& nu. 2. apud quos in terminis huius decis.*
3 *L.cum apud sempronium ff.iud.sol lim.*
4 *Fideiubens pro sorte, an teneatur pro interesse.*
5 *Fideiussores quomodo capi debent, & si appellatio fuerit interposita,an appellatio recipienda.*
6 *Fideiubens coram primo Iudice, an teneatur coram secundo. quid si mutaretur princeps nu. 7.*
8 *Fideiussor iudicatum solui, an mutato Iudice teneatur,& num. 10. Quid si principalis mutet statum,& efficiatur clericus.*
9 *Fideiussor,an teneatur si nomen Iudicis non est expressum.*
11 *Fideiussor, an teneatur si causa remictitur ad aliud tribunal.& nu.12.*
13 *M.C.V.& S.C.an sint idem tribunal.*
14 M.C. *V. est suprema omnium tribunalium excepto S.C. & R.C.*
15 *S.C.quis primo introduxit, & nu. 16.*
17 *R.C.quas causas cognoscat,& an causas feudi nu. 18.*
19 *R.C.antiquitus quomodo appellabatur.*
20 *R.C.olim erat iuncta cum tribunali Siclæ.*
21 *Carolus primus officium M.Camerarij creauit, eiq;curam patrimonij Regij dedit, sed Rex Alphonsus primus reduxit in hanc formam nu.22.*
23 *S.C.& R C.cum sint sub eodem Rege non sunt tribunalia diuersa.*
24 *Recursus habetur ad ipsum Principem à tribunali S.C. & R.C.*
25 *Tribunal S.C. & R.C. licet respectu partium sint competentia tamen respectu Principis sunt delegata.*
26 *Fideiussor de soluendo iudicatum per S. C. remissa causa ad R.Cam.tenetur.*
27 *Tribunalia Neap.quis vniuit.*
28 *Fideiussor in prima instantia,an teneatur si perit instantia, & nu. 29.*
30 *Fideiussor in prima instantia, an teneatur in causa appellationis.*
31 *Fideiussio in causa appellationis,an si appellatio declaratur deserta subsistat,vel pereat obligatio.*
32 *Fideiussori de iudicatum soluendo non competit remedium excussionis.*
33 *Sententia lata contra principalem mandatur exequutioni contra fideiussorem de iudicatum soluendo absq; nouo processu.*

AD DECIS. XIV.

1 FIdeiussionis iudicatum solui materiam † de qua hic, vide apud *Morot.cons.21. & 49. plenè Muscatell. in prax.fideiuss.p.1. mod.12.Cartar. Rot.exequut.Genuæ decis 119. Marsill.in Rub.de fideiuss.n 350.& ins.citan.*
2 Sed in terminis decis.nostræ vide *D. de Franch.decis.601.* & propè † illos terminos vide *Thor.in compen decis Reg. in ver. fideiussor iudicatum solui in vno tribunali fo.216.Ricc.collect.620.& 2717.Marta vot.2.nu.10.Molfes.ad consue. Neap.p.4. q. 16.num.30.1 tom.& p. 4. q.63. in 2.tom. Amend.in addit. ad D. de Franch. decis. 344.* plenè idem *ad decis. 208 & decis. 320.*

Pasca.de vi.pa.potest.p.1.s.4.n.200. qui multos cumulat *Gallupp.in sua recen.prax. S.C. p.1.c.3.n.38.fo.64.vsq;ad n.42.Mastrill.dec. 126.Meno.de arbitr.cas.* . . . .

N.2.ibi ¶ l.apud Sempronium ¶

3 Hanc l.limitat † *Bal.in l.fin.q.10.C.de cõtrah.emp.Curt.Iun.cons.36.n.4.*quos refert *Amend.ad d.D.de Franch.decis.208.n.17.& ad decis.320.*vbi alios adducit.

N.3.ibi ¶ fideiussores tenentur, quia in omnem casum, & causam videntur intercessisse. ¶

4 Sed an fideiubens † pro sorte teneatur pro interesse dic regulariter,quod non, secus si indeterminatè fideiussisset, quod ex multis probat *Viscon.in concl.fideiussio prę-*

5 *stita voce circa fin.*& vt teneantur semper † fideiussores,debet capi fideiussio prout docet *Boer.decis.315.* & an talis fideiussor teneatur ad expēsas creditori *Marsil. in rub. de fideius.n.187.Amen.ad d.dec. D.de Frãch. 208.nu.12.* & an si appellauerit eius appellatio recipienda *Mastrill.dec.302. 4.p.*

N.5. ibi ¶ quod vbi fideiussio est data coram vno Iudice, qui non iudicauit,sed successor, qui reputatur idē Iudex, fideiussores tenentur ¶

6 Quòd fideiubeas † coram primo Iudice teneatur coram secundo *Franc. Marc. dec. 252.877.p.1.& 357.p.2.* D.*de Franch. decis. 208.& 320.Rolan.cons.18.vol.1.Tesaur.decis.202* quos rẹfert,& sequitur *Amen. decis. 344.D.de Franch.nu.9.Thor.in 2.p.compen. ver.stipulatio,an cõ mictatur fo.660.* & quid

7 † si mutatur Princeps,an extinguatur obligatio iudicatum solui *Affl.in constit in consulibus n.47.Amen.ad d.dec. 208.n.10.*

8 Et de mutato Iudice,& successore † in offitio, si is iudicet, an fideiussor teneatur *Thor.in ver.fideiussor 1.p.compen.* quem vide etiam in *2.p.nouiter impressa ver.stipulatio.an committatur fo.6. 60. Muscatel. in prax.S.C.glo.expen.nu.35.* & de alijs *Guid. pap.dec.26.Ric.collect.2717.* vbi etiam quid si mutetur actio; & quid si quis fideiusserit, & se obligauerit soluere quicquid principalis,factis computis,debere constiterit, an possit cogi ad talem solutionem faciendam mortuo principali nullis factis computis vide *Allegatio.Nouar.post d. collect.sup.cit. 2717.* Et quid si principalis mutat statum, & efficitur Clericus, an si fertur sententia contra principalem possit exequi contra Clericum vide *D.de Franch.decis.400. Muscat.de fideiuss.p.2.q.9. num.35. & seq.*

N.7.ibi ¶ si Iudicis nomen non esset expressum ¶

9 Quid si in stipulatione nomen † non est expressum,an pęna debeatur, & an fideiussor de iudicatum soluēdo possit esse Iudex, & de alijs quæst. adeas *Boer. decis. 314.& 315.Amen.ad d.decis.D.de Franch. 208.n.4.*

N. 9. ibi ¶ quare si Iudex mortuus fuerit, vel recusatus, aut alias impeditus ¶

10 Quid si fideiussio † fuerit prẹstita coram vno Iudice,& deindè actor obtinuit coram variato Iudice *Marsil.in rub.de fideiuss.q.7. Amen.ad de Franch.decis.320. in fin.* vbi limitat.

11 Et quid si causa remictatur † ad aliud tribunal; & quid si reus esset absolutus à Iudice coram quo est datus fideiussor, *Molfes. d.q.63.n.2.& 3.2.tom.fo.167.*

N. 10. ibi ¶ de soluendo quicquid fuerit iudicatum per M. C. ¶

12 Si fideiussor fideiussit † de soluendo quicquid fuerit iudicatum per M.C. an si postea fuerit iudicatum per S. C. fideiussor teneatur,quod sic vide *dec.D.de Franch.601. sup.*

13 *cit.*quia M.C. & S.C. † vnum tribunal videtur,sed de veritate vide *Musca in prax.de appell.glo.tenebitur n.27. & tradita per Tesaur.dec.202.de qua per Ricc.d. collect.2717.*

14 Est verum quod M. C. suprema † est omnium Curiarum excepto S.C.& R.Cam.dixit *Borrell in sum.decis 2.p.tit.32.num.271.* verũ quod M.C. sit Tribunal subalternatũ, & subordinatum ad S.C.*D.de Franch.decis. 341.*ex quo Senatus Regis personam gerit *Affl.decis 120.post num.6.* de quibus meminit nouissimè *Thor.in 2.p.compen. ver. condemnatus ad remigandum 2. col. circa med.*

15 Sacrumq; Consil. primò † introduxit *Alphon.* primus,vt testatur *Marinus Frecc. de subfeu.lib.1.tit.de antiq.stat.Reg.n.38.*vt refert *D.Reg.Tapp.de offit.S.C.in proœm.nu.6.* vbi dicit,quod licet *Surg.de Neap. Illustr.c. 17.n.45.*dicat Ferdinandum Regem primũ fuisse authorem ex *pragm.2.de offit.S. C.* tamen Ferdinandus fuit is,qui primus in formam Consilij maiori adhibito numero cum Præside erexit, sed tamē Alphonsus Primus instituit,consiliariosq; conuocauit,& corã ipso congregari iussit. vndè dictum est Sacrum,quia Regis Consilium erat, & ideò supplicationes,quæ porriguntur continent tit.S.R.M.quia regi porriguntur eiusq; nomine Præsidens supplicationes decretat, &

senten-

ſententiæ,quæ per S. C. proferuntur nomine R.Maieſtatis proferũtur *Affl.deciſ.1.96.* *&* *386.* adeſt *R.Pragm.6. qua incip. ſacrum propterea de offit.*S.R.C.*Maran.conſ.25.n.2. Imbrian.in tra.de primo.& ſecundo beneſit.*
16 *conſid.2.n.42.*& de introductione † S. C. quo tempore fuit introductum *Affl. in cõſt. vt vniuerſis n.40.Rouit. in Rub.de offit.S.C. nu.3.& 4.* & vndè dicitur Conſilium *Iſern. cita.vbi ſup.per Rouit.& Tapp. in Rub.de offit.S.C.lib.2.iu.Reg. ver. Conſilij.*
17 Regia Camera quoquè † eſt ſupremum tribunal,& cognoſcit de cauſis fiſcum tangentibus,& habetur *in l.& proponas C. de bo.proſcrip.l.2.vbi Det.& tot.tit.C,vbi cauſ. fiſ.l.1.C.de offit.procur. Cæſ.Nouar.ad prag. coll.165.* ſiuè fiſcus ſit actor,ſiue Reus *Rouit.ad prag.62.de offit.procur.Cæſ.n.2.de quo per Pereg.in tra.de iur.fiſ.lib.7. tit.1.per tot. Caſſan.in catalog. glo. mund.p.7, conſid.15.*
18 Et an dictum † tribunal poſſit cognoſcere cauſas feudi*Rouit.vbi ſup.n.4.* ad quem te remiſto circa cõcernentes cauſas dicti Tribunalis *in prag.64.& alios ſub tit. prædicto de off.procur.Cæſ.*
19 Antiquitus † autem dicta Regia Camera appellabatur Audientia rationum,vt teſtatur *M.A.Surg.de Neap.Illuſt.c.7.num.7 fo.*
20 *44.*Hocq;tribunal † olim erat iunctum cũ Tribunali Siclæ.*Frecc.lib.1.de ſubfeud.cap.de offit.Mag.Cam.Surg.vbi ſup. nu.2.* Carolus
21 deinde † primus officiũ Mag. Camer.creauit,cui patrimonij curã comiſit, ſed in hanc
22 formam Rex Alphonſus primus † reduxit, vt teſtatur *D.Regens Tappia in rub. de offit. procur.Cæſar.num.5.lib. 2.iu.regni.fo.174.* apud quem multa de hoc Tribunali reperies,vbi in fin. d. Rub. ex quot offitialibus dictum Tribunal conſtet, & ſub dicto tit. multa notatu digna à tãto viro ediſces. Tu etiam de prædictis omnibus tribunalib. M. C.V.S.C.R.C.& aliorum tribunalium vide *Thor. latiſſimè in præfat.compend. deciſ. 1. p.* quibus adde tu accuratè, quod licet
23 iſta tribunalia † appareant diuerſa, tamen quia ſunt ſub vno eodemq; Rege non poſſunt dici diuerſa,ſed dumtaxat ſunt diuerſa pro diuerſis cauſarum generibus,ad decidẽdum enim facilius lites diuerſa fuerũt à Rege inſtituta Tribunalia iuxta *l. properandũ*
24 *C.de Iud.*à quibus tribunalibus † ad ipſum Principem tanquam vltimum,& ſupremum Iudicem recurſus haberetur, quorum tribunalium Iudices licet reſpectu partium
25 competentes † & ordinarij dicantur tamẽ reſpectu Principis delegatorum vice fungũtur *Surg.vbi ſup.cap.27.num. 42.& c.19. ante num.9.* & ideò in contingentia facti ex *deciſ.D.de Franch.601.* dixi quod fideiuſſor qui ſe obligauit ſoluere quicquid fuiſſet iudicatum per S.C. cauſa remiſſa ad Regiam Camerã tenebatur etiam ſoluere quicquid
26 eſſet iudicatum per d.*R.*Cameram in cauſa Marci Antonij Calò cum illis de brancia.
27 Supradicta autem † Tribunalia S. C. M. C.V.& R.C.S.in vnum, vt hodie videmus, vniuit D.Petrus de Toledo olim huius Reg. Prorex pro litigantium commoditate, vt teſtatur *Surg.d.c.7.n.9.*

N. 11. ibi ¶ & quando fideiuſſor in prima inſtantia ¶

28 De fideiuſſoribus † in prima inſtantia vide *Bart.in l.græcè §. & poſt ff. de fideiuſſ. Marſ.in rub.de fideiuſſ.n.108.* & quid ſi inſtantia perit, an pereat fideiuſſio de iudicio ſiſti,& iudicatum ſoluendo *Bar.in l.cum lite mortua ff.iud.ſol.quod ſic Paſcal. vbi ſup. nu.202.& 203.Muſca.in prax.S.C.p.3.glo. expenſ.n.35.Amend.ad d.deciſ.D.de Franch.*
29 *344.num.10.*qui limitat nu.11.quando † ex diſpenſatione prorogatur inſtantia ex multis per eum allegat.

N.11.ibi ¶ concludit durare in cauſa appellationis ¶

30 Contrarium,quod imò fideiuſſor † acceptus in prima cauſa, non tenetur in eo quod iudicatur in cauſa appellationis,tenet Hippol.*in rub.de fideiuſſ.num.208. Amen. ad d. deciſ.208.num.2.Teſaur. d. deciſ.202.& vide deciſ.Rot.de anno 1602. coram Coccino relatam per Ricc. ibi.*
31 Et quid ſi in appellationis inſtantia † promittatur iudicatum ſolui, & Iudex ad quem declarat appellationem deſertam,an obligatio pereat,vel ſubſiſtat *Affl.in conſt. vt vniuerſis n.29. Amend.ad d.deciſ.208.nu.*
32 *11.vbi in ſeq.* habes quod non competit † remedium excuſſionis huic fideiuſſori, &
33 quod ſententia † mandatur exequutioni contra hunc fideiuſſorem abſq; nouo proceſſu dummodo ſententia fuerit valida, vt ibi per eum.

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Delictum morte delinquentis vnà cum pœna extinguitur,ſed quid faciendum de cadaueribus eorum qui pendente inquiſitione moriuntur,& quid de illis qui mortem ſibi*

sibi consciuerunt, & quibus casibus memoria defuncti damnari possit.

2 *Delinquens si post condemnationem, aut delictum efficitur furiosus, an debeat in exequutione sententiæ si fuerit ad mortem damnatus supersederi.*

3 *Delinquens damnatus ad triremes si se debilitauit, vt redderetur in utilis puniendus.*

Cadauera rebellium, an reducantur in Ciuitatem.

4 *Appellare quando liceat in criminalibus.*

5 *Appellatio in criminalibus recipitur in regno.*

6 *Appellatio si est interposita post tempus ad appeelandum an iuuet.*

7 *Appellatum si non fuit in criminalibus differenda est exequutio donec sit elapsum tempus ad appellandum.*

8 *Appellans per simplicem appellationem interpositionem impedit exequutionis, & effectum sententię.*

9 *Appellatio extinguit pronuntiatum.*

10 *Appellans nō dicitur condemnatus, quia ex appellatione non acquiescit sententia.*

11 *Nullitatis causa pendente supersedendum in exequutione.*

12 *Appellatio de iure non admictenda si fuit admissa de facto, an suspendet exequutionem sententiæ.*

13 *Damnatus pęna capitis, & confiscatione bonorum si appellatione pendente decesserit, an extinguatur bonorum confiscatio, & quid si decedat pendente tempore ad appellandum.*

14 *Regnum Neap. quare latronum frequentia funestatur, & quando adest magnus incursus latronum quod teneantur ad expensas vniuersitates, vel Rex.*

15 *Bannitum interficienti si fuerit propositum præmium, & aliquis interfecerit illum, qui non erat bannitus punitur.*

Assassinus an possit etiam recepto prętio occidi.

16 *Præmium quando promictitur inuenienti bannitum debet intelligi de eo qui bannum cępit.*

17 *Præmium prædictū de cuius bonis soluitur*

18 *Præmium cui debetur si duo concurrunt in captura banniti.*

19 *Præmio reuelantium delicta, & de statuto dante pręmium indicanti bannitum, an habeat locum in socio criminis, & an in eo qui non vltro, sed casu occidit.*

20 *Bannitus capiens alium bannitum, an consequatur præmium.*

Gratia concessa capienti bannitum, an concedenda ei qui post bannum commisit homicidium.

21 *Indultus in Regno conceduntur bannitis, vt extirpentur, & de impunitate promissa à Principe etiam authori delicti ibi.*

22 *Bannitus quando possit alterū occidere, & quid si sint criminum impares, & quid si priuato odio occiderit.*

23 *Bannitus occidens alium, an possit alteri cedere beneficium sibi per bannum concessū, vt indultetur loco sui.*

24 *Latrones publicos apprehendens facile si delinquens est, Indulgentiam à Principe consequitur.*

25 *Latronum appellatione, an veniant latrones qui in mari furantur, & qui dicantur latrones.*

AD DECIS. XV.

DVm in hac decis. tractatur, an sit exequenda sententia contra cadauera inquisitorum, & delinquentium, morte naturali defun-
1 ctorum. Adde quod delictum morte † delinquentis vna cum pęna extinguitur *l. defuncto ff. de public. Iud. & l. pupillum §. in hæredem, vbi Cagno. & Det. ff. de reg. iur.* vbi an hæres teneatur *Viscon. in concl. delictum.*

Sed quęro quid de illis, qui moriuntur pendente inquisitione? dic quod si sunt insignes delinquentes cadauera suspendūtur; in frustra diuiduntur, & sepulturę non traduntur. Sed bestijs traduntur, quod ex multis probat *Petr. ad Gram. decis. 32. n. 3.* & vide eundem *ad decis. 44. nu. 5. & 6.* & quid de illis, qui mortem sibi consciuerunt vide *Meno. de arbitr. cas. 284. Bonacoss. com. opin. relatus 2. tom. fo. 557. n. 80. & 81.* vbi adducit multas decis. Delphin. Franc. Marc. latè *Viscon. in concl. incip. occidēs se ipsum Mars. in l. fin. num. 40. ff. de quæst. Farin. var. quæst. in q. 10. nu. 77. cum seq.* vbi latè, alios adducit *Baiard. ad Clar. q. 51. nu. 43. Clar. d. q. 51. num. 15. ver. sic & vidi alios, & ibi alij addē.* & *Thor. in 2. p. compen. decis. Reg. ver. condemnatus ad remigandum,* vbi de ista decis. plura dicit, & si procedat, vel ne, occasione quæstionis, quæ contigit in facto si condemnatus ad triremes accedere debeat ad seruiendum pendente reclamatione sententiæ per quam fuit condemnatus ad quinquennium, reformando sententiam inferiorum Iudicum, per quas fuerat condemnatus ad decennium vide *Boss. de exeq. sent. nu. 18. Gigas de crim. lęs. maiest. q. 33. Petr. ad d. Gram. decis. 44. num. 5. vide latè Guazzin. in tra. ad defens. reo. defens. 38. c. 6. & c. seq.* an corpora damnatorum sepelliri possint, & quid de eo qui in carceribus se interficit *defens. 39.*

Et

Et in quibus casibus memoria defuncti possit damnari *Cyrill.in sum.crim. in tit.ex delict.defunct.§.2.*

2 Et an sit supersedendum † in exequutione si post cōmissum delictum delinquens efficiatur furiosus, vel debet supersederi donec conualuerit, vide *Ioseph Ludo.decis. Perus.77. num.7.* Et quod in hoc Iudex debet diligentissimè inquirere, quia multi se furiosos fingunt, vt pęnam euadant *Cyrill.in d sum.tit de pęn.§ 3.nu. 8.ver. Iudex.*

3 Et quid si damnatus † ad triremes se debilitauit, vt redderet se inutilem quomodo puniendus *D.Reg. Constantius in l.vn C.de classicis nu.44.* & ad materiam huius decis. vide *Cartar.de exequut.sent.cap.fin nu.466. Carrer.in §.homicidium vltim.sub num.* 13. & quid dicendum de cadaueribus rebelliū, & relegatorum, an possint sine licētia Principis redduci ad Ciuitatem in qua viui stare non poterant, quod non, *secundum Bar. per illum tex.in l.si quis in insula ff.de cadau. pun. Card.in clem.1.de pęn. & remis.Bal.in l.2.C.qui test.fac.poss.Staph.in tract. de liter. grat & iust.tit.de rescrip. in form. breu. fo. 191.ver.*quando autem.

N.2.ibi ¶ quia pendet appellatio in S. C. quæ de iure suspendit iudicatum. ¶

4 Appellare quando † liceat in criminalibus
5 *Clar.in §.fin.q.94.n.*14.& quod appellatio† in hoc Regno in criminalibus recipitur *Baiard.ad d.q.94.n.9.*quicquid alias seruari de consuetudine Italiæ dicat *Clar. §.fin. q.96. Farin.in prax.q.101.n.1.*

6 Sed quid † si appellatio fuit interposita post tempus ad appellandum *Couar. lib.1. var.resolut.c.1.in fin.Baiard.d. q.94.n. 2.*

7 Et si non fuit appellatum † ad huc donec non sit elapsum tempus ad appellandum exequutio sententiæ in criminalibus differenda est *Dec.in l.qui vltimo vbi Bar.ff.de pęn.*de quo vide *Clar.d.q.96.* & ampliationes, & limitationes ad prædicta apud *Ricc. collect.1924.Farin.vbi sup.nu.3.*

8 Et quod appellans † per simplicem interpositionem appellationis impediat exequutionem, & effectum ipsius sententiæ, vt
9 hic, & appellatio † extinguat pronuntiatū *Capy.decis.202.num.8.Add.ad Affl.in Const. appellationum tempora ver. suspendit*, in-
10 tantum, quod appellans † non dicitur condemnatus ad tex.*in l.3.ff.de pęn. Feder. de Sen.cons.198.nu.9.*& ex appellatione non dicitur quis acquiescere sententiæ D. *de pont.cons.61.nu.31.Mastrill.in decis.166.n.* 11.multa adducit *Viscon ad concl. incip.appellatione pendente*, & ibi D. per eum citat. *Farin.d.q.*101. apud quem multa reperies materiam cōcernentia ad eum te remitto.

11 Quid pendente causa † nullitatis, an supersedendum est similiter in exequutione, quod sic *Boss.in tit.de null.aduers.sent.nu.4. Ias.in l.3.§ si seruus nu.9 ff.de acq.poss.Clar. d.q.94. nu.10.*

12 Quid si appellatio † fuit de facto admissa quæ de iure non erat admittenda, an exequutionem sententiæ suspendat, quod sic *Gomes.tit.de delict.c.23.nu.32.* contrarium tenet *Boss.in tit.de appell.n.26.vide Baiard. d.q.94. nu.14.*

13 Et si fuerit quis † damnatus pęna capitis, & bonorum confiscatione, & appellauerit, appellationeq; pendente decesserit, an extinguatur bonorum confiscatio, & quid si decedat pendente tempore ad appellandum *Clar.d.q.94.nu.7. & 8.& q.51. nu.14.* vbi quando transeat ad hæredes hæc pęna confiscationis.

N.13.ibi ¶ delinquentibus, & publicis latronibus, quibus hoc Regnum valdè abundat. ¶

14 Quod hoc Regnum † magna latronum frequentia funestatur, & quare id sit *Baiard.ad Clar.d.q.94.nu.10.*& quando in aliqua ipsius Regni prouincia insurgit magnus incursus latronum, an vniuersitates teneantur ad expensas erogandas, vel sit onus Regis vide *Mut.Surg. de Neap. Illustr. c. 22. priu.42. ver. cęterum*, & post eum *Thor.in compend.decis.Regni ver.contribuere, an teneantur vniuersitates fo.125.*

N. 13. ibi ¶ quandoq; occiduntur insontes ab his qui sperant pręmium ¶ Adde quod assassinorum cędes etiam pręmio recepto fieri licet *Gregor.Lopez.l.3. tit. 27.p.7. glo.4. Alberic. 4.p. statutor q.20. Nell.in tra.bannito.1.p.2.temp.q.11.* quorū meminit eruditus *Syluius Maran.in suo libell.de impuni.assassin. nece.ver.licebitq; Syluest.in sum.ver.assassinus nu.3.*& quod pręmium † propositum interficienti bannitū,
15 non modò non lucrabitur asserens mendaciter se bannitum occidisse, quinimò loco præmij morte punitur, & ita in contingenti casu decisum testatur Parisijs *Bened. in c. Raynutius in ver.mortuo itaq; testatore el.primo num.341.de testam.Baiard.ad Clar.q.27. num.16.qui nu.seq.*subiungit, quod quando
16 datur præmium † inuenienti bannitum, debet intelligi de eo qui bannum cęperit secūdum *DD.in l.1.§.fin.ff.quod quisq; iur.* &
17 præmium istud † de cuius bonis soluatur *Clar.*

Clar.d.q.27.nu.13.vbi nu.seq. an debeatur officiali de quo latè *Giurb. cons. crim.* 11.
18 & quid si duo † concurrerēt in captura cui præmium debeatur *Baiard.ad Clar. d.q. 27. nu. 25.* & de præmio occidenti bannitum quando debeatur latè *Ricc.collect. 2617.7.*
19 & de præmio releuantium delicta *Clar. vbi sup. Capibl.in prag.6.de Baron. nu.* 138. 143. vbi an fieri possint per Barones, & an statutum dans, præmium ei, qui malefactorem in dicat, habeat locum in socio criminis indicante socium criminis, quod nō *Affl.in const.si damna clandestina nu.50.* Et an consequatur præmium is qui occidit non vltrò, sed casu, & forte se defendendo, & ignorans, vide *Bart.in l.omnes populi num. 38.ff.de iust.& iur. Marant.sup.cit.ver.dum autem vsq.ad fin.* qui refert duas opin.

Et de impunitate à Principe in suo banno promissa etiam authori delicti, & illius complicibus, si author manifestat delictum & quid teneatur *Giurb.cons.crim.22.per tot. Ricc.vbi sup.*

20 Et quid de bannito † capiente alium bannitum, an consequatur præmium à statuto promissum quid sic si verba banni id dictāt. *Maran.in sing.incip.bānitus. Viscon.in cōcl. incip.bannitus Baiard. ad Clar.§. homicidiū num.266. Petr.ad Gram. decis.41. num* 10. alias si verba banni generaliter loquuntur non comprehendunt bannitum, *vt ibi per Viscon.* qui ad idem adducit *Farin.3. tom.q. 103.nu.121.* Et de gratia concessa per bannum capienti, vel occidenti delinquentem, an concedenda ei qui commisit homicidiū post publicationem bāni in Ciuitate Neap. ante publicationem banni in terra in qua homicidium commisit vide *D. de Franch. decis.360.Consil.de Anna add.ad sui Genitoris alleg.55.Nouar.in coll. ad pragm. 1. de abolit.Mastrill.de induit.c.74.nu.91.*

21 In hoc tamen regno † conceduntur indultus bannitis altero alterum occidente, vt in tit.de exul.Prag.Ducis Ossun.quia hoc modo extirpantur multi cętus latronum, vt contigit hoc anno 1627. quod cum esset in Apulia maxima turba latronum, quę totam infestabat Apuliam, inter se eiusmodi indulto fuit illorum maxima pars extirpata de quo vide *Ricc.coll.2022.vbi alleg.decis. de Franch.330.360.& 463.403. 433. & 468.*

22 Et quando bannitus † possit alterum occidere, & quid si sint criminis impares *Capibl.d.prag 6.n.147.& seq.* vbi de hac materia. & an occidens odio priuato bannitum consequatur præmium, sed solum impunitatem criminis vide omninò *Ambrosin. decis.Perusin.23.num.25.* alios adducentem, & apud eum vide multa de proditoriē occidente bannitum, & de alijs dixi alia *sup. ad decis.13.*

23 Et an occidens † alium bannitum possit beneficium sibi per bannum concessum alteri cedere, vt indultetur loco sui *Rouit. rub.de exul.num.24.* vbi quæstionem disputat ad partes. *Viscon.vbi sup.*

24 Et quod publicos latrones † apprehendētes, delicti veniam à Principe facile obtinent *Præses de Amat.cons.72.n.13.* & de ista indulgentia in pluribus casib. loquitur *Nouar.coll.1.ad pragm.nu.32.& seq.* & de omnibus supradictis, & alijs ad materiam faciētibus à num. 15. vide nouissimè *decis. Ambrosin.23.per tot.* & an latronum appella-
25 tione veniant latrones maris vide *D. de Franch.decis.142.nu.2.& seq. Mastrill.intra.de indult.c.33.num.10. Viscon. in concl. furtum 3. col.*

Et qui dicantur latrones famosi dixi inf. *ad decis.58. n.30.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Qualitas quando profertur à lege, statuto, vel rescripto debet probari.*
2 *Duo quando exponuntur, & vnum est de per se sufficiens non refert si vnum cesset.*
3 *Duo si concurrant, & vnum de per se non est sufficien. nihil operatur vinculum duorum.*
4 *Actus factus ex falsa causa non sustinetur ex vera.*
5 *Citatio si est nulla sententia, quoq; foriudicationis est nulla.*
6 *Foriudicatio sumit vires à citatione.*
7 *In citatione quæ concurrere debent.*
8 *Citationis ad informandum, & ad capitula materia apud quem tractetur.*
9 *Capitula an sint danda.*
10 *Copia citationis ad informandum, & ad capitula, an sit danda, & quomodo notificanda.*
11 *Citatio an reddatur nulla, si tempore illius fuerunt allegata iusta impedimenta, & si fuit expedita sine legitimis iuditijs.*
12 *Vagabundus quomodo citetur, & an sufficiat si citetur in domo vxoris.*
13 *Homicidium quomodo dicatur proditoriū & quomodo differat homicidium proditorium ab homicidio ex insidijs.*
14 *Vulnus proditorium quod dicatur.*

15 *Alapa*

15 *Alapa an sit grauis iniuria, & quomodo puniatur, & quid si fuerit data offitiali nu. 16. etiam in sindicatu intellige, vt ibi.*
17 *Offitiali ficas faciens qua pœna puniatur.*
18 *Clericus alapa percussus, vel baculo, an percutiens incidat in excommunicationem Papalem.*
Nobilis ad euitandam alapam à plebeio potest illum occidere.
19 *Proditor quis sit, & quot sint speties proditorum nu. 20.*
21 *Proditor, an dicatur occidens amicum reconciliatum, & quid si percussit inimicum suum à retro n. 22.*
22 *Proditor vere quis dicatur ad finem, vt non possit immunitate Ecclesiastica gaudere iuxta Bull. Greg. XIV.*
23 *Qualitas delicti si non constat à principio, an pendente iudicio, & processu poterit addi, vt pœna grauatur in sententia.*
24 *Qualitas si non fuit probata, & sententia fecit transitum in rem iudicatam, nec fiscus, nec alia persona potest restitui.*
Qualitas proditionis aggrauat omne crimen.
25 *Foriudicationis sententiæ nullitas non existente carcerato foriudicato à nullo potest allegari, & quando allegantur nullitates, quæ prouisio solet fieri.*
26 *Foriudicati agnati, an possint opponere exceptionem, & quid in exceptione clericatus, & ibi de praxi quando præsentantur Bullæ Clericatus.*
28 *Contumax licet à statuto habeatur pro confesso, & conuicto tamen potest probare suam innocentiam.*

AD DECIS. XVI.

AD hanc decis. adde ea quæ DD. nostri dicunt in simili de lege, statuto, seù rescripto requirente in eorum verbis aliquas qualitates,
1 quod quando † ab aliqua lege, statuto seù rescripto profertur aliquid cum qualitate debet illa qualitas probari, vt per *Felin. in c. examinata nu. 4. & 5. de Iud. Det. cons. 49. col. 1. & Hipp. in rub. de probat. num. 437. & pluribus seq. & in sua pract. in §. quoniam n. 57. & seq. Ozasch. decis. 88. nu. 6.* & probatio debet etiam plena, nec sufficit semiplena *Seraph. dec. 162. nu. 6.* què vide de qualitate probanda *dec. 326. & 1058. & Gratia. decis. 71. nu. 7. 89. n. 2. & 148. n. 3. & 224. & 228. Barz. decis. 115. nu. 7.* & magis ad propositum huius decis. *Barz. decis. 136. num. 22.* &
2 quod quando duo exponūtur † & vnum est de per se sufficiens, non refert si vnum cesset, vt hic, & explicat *Ozasch. loco cit.* Ita si
3 vnum † de per se non est sufficiens, etiam si duo concurrant nihil operatur vinculum duorum taciūt dicta *per Surd. cons. 113. vol. 2.* quem ad aliud propositum citat *Rouit. prag. 11. de feud. nu. 5.* Sed contra prædicta videntur tradita per *Masull. ad Capy. decis.*
4 *162. num. 5.* vbi quod actus † factus ex falsa causa non sustinetur ex vera licet probata.

N. primo ibi ¶ si illa qualitas absit reddit citationem, & sententiam foriudicationis nullam. ¶

5 Non est dubium, quod si citatio est † nulla sententia quoq; foriudicationis est nulla *D. de Franch. decis. 514.* quia foriudicatio sumit vires à citatione *Idem dec. 322. Ricc. coll. 140. ver animaduertas 3. Reg. Tapp. in Const. citationis littera*, & quæ concurrere debent
7 in citatione, vt valeat *Maran. in specul. 6. p. ver. citatio Gail. pract. obser. 48. 49. 54. lib. 1. Mising. obser 10. cent. 1. Amen. ad de Franch. decis. 514. nu. 10.* qui in prin. de hac citatione ad informandum, & foriudicandum *ad Gram in cons. 1. post decis. alios adducit Viscon. ad d. decis. 514.* quibus adde *Thor. in cōpen. decis. Reg. in ver. citatus ad informandum & ad capitula*, vbi de quadam inualiditate
8 citationis, & de ista citatione † ad informādum, & ad capitula vide *Borrell. in sum decis. tit. 44. de citatione nu. 43 & seq. Foller. in prax. ver. dentur capitula*, & capitulorum
9 datio † quibus casibus habeat locum *Rouit. prag. 2. de iuris. inui. non turban. nu. 69.*
10 *Nig. in c. regni si iuste nu. 14.* & an † sit danda copia citationis ad informandum, & ad capitula. vide *Carabb. sing. 14 in ver. copia citationis* cuius citationis formam ponit *Foller. in prax. in ver. vel eos verbaliter citari faciat num. 3. & seq.* & de forma citationis, quando peruenitur ad foriudicationem idem *in ver. foriudicentur nu. 4. vide Rouit. in rub. de sent. foriud. nu. 3. & seq.* & quod in citatione ad capitula debent adhiberi testes *D. de Franch. decis. 560. Thor. in ver. ci-*
11 *tatio*, & an reddatur nulla † citatio si tempore illius fuerunt allegata iusta impedimēta *Foller. d. ver. foriudicentur n. 34. Masull. ad Capy. decis. 131.* & de validitate citationis ad informandum expedita non præcedentibus inditijs legitimis vide *Clar. & Foller. cit. per Rouit. pragm. 39. de offit. mag. iustit. n.*
12 *3.* & quomodo † citetur vagabundus, & an sufficiat si fiat citatio in domo vxoris *Gui. pap. decis. 445. Medò. de præsump. lib. 2. præsump. 27. Rouit. prag. 3. n. 10. de cit.*

N. 1. ibi ¶ homicidio appensato, & proditorio ¶

Homi-

13 Homicidium † quando dicatur proditorium *Bocr.decis.217.nu.21.* quem ad hoc citat *Capibl.de Baron.prag.6.n.164.vide Clar. in §.homicidium §.proditoriè, & §. ex insidijs,vbi add D.Rouit.pragm.11.de abolit.nu. 55.Thor.in comp.decis. in ver. proditorium D.de Francb decis.713.vbi dixi. Alex. Ambros.in commen.ad Bull.Greg.XIV.c.6.* Detian.*in tract.crim. lib.7. tit.de prodito. cum duob.seq.tom.2.Guttierez.lib.1.pract.qq.c.2.*
14 *per tot.* & de homicidio † proditorio,& appensato *Caball.nu.471.* quem citat *Viscon. in concl.incip.homicidium*, & quomodo differat homicidium proditorium ab homicidio ex insidijs *Pasca.de vir.pa pot.p.3.c.6.D. de Francb.decis.713.* & de vulnere quando dicatur proditorium *Viscon. in concl. incip. indultus.omninò videndus.*

N.1.ibi ¶ alapa in faciem percussus à Lœlio grauissima apud nos offensa, & iniuria. ¶

15 An alapa sit grauis iniuria † & quomodo puniatur *Pascal.c.10.nu.61.* & de pęna alapæ *Ricc.collect.1782. Thor.in ver. pęna qua puniri debeat,& ver.alapam, & ibi cit. per eum D.de Pont.de pot.Proreg.tit.1.§.2.num. 17.& seq.Gram. decis.14.* vbi pro alapa fuit data pęna exilij,qui *dec.36. nu.4.* dicit quod
16 si alapa † fuerit data officiali est pęna mortis,vt etiam habetur,in *prax.offit.c. . . n. 13.fo.13.* etiam si data fuisset tempore sindicatus dummodo illata ex causa officium tãgente. *Mars.sing.179. Guid.pap. decis.557. Petr.ad Gram.decis.7.nu.2.& ad decis.Capy. 27.& vide Tesaur.decis.229.* vbi de eo, qui
17 ficas † fecit in contemptum officialis, qua pęna fuit punitus.Et de clerico,qui verba in iuriosa protulit Iudici laico. *Ricc. collect. 2552.7.p.* quem vide *collect.2552.* de pęna offendentis officialem,& de materia *Farin.*
18 *q.105.nu.207.* Et quid si Clericus † fuit alapa percussus,an incidat percutiens in excõmunicationem Papalem,vide *Petr. ad Capy.dec.161.ver.nec est enorme delictũ fo.417.* & ad euitandam alapam à Plebeio,an nobilis possit impunè occidere, quod sic vide *Viu.decis.46.nu.12.* quem refert, & sequitur *Petr.ad Gramat.dec.98.* vbi subdit quod nobilis potest cogere inferiorem ad sibi cedendum locum in Ecclesia ex *Petra sancta in sing.11.* etiam quod acquisiuisset locum per appositionem chirotecæ per quam appositionem posse in Ecclesia locum acquiri dicit *Pascal. tract.de vir.patr.pot.p. . . c. . . nu. . .*

Et quod alapa percutere est maius delictum,quam percutere pugno;nam alapa percussus tractatur pueriliter *Nig. in c. Regn.149.num.13.Petr.ad d.Gram.decis.17. num.3.*

N.5.ibi ¶ ille dicitur proditor vulgari, & communi sermone &c.

19 Quis sit ꝓditor, & quot sint speties ꝓditorũ vide *Nig.in c.13.Regn.quod incip.Nuper apud Tranum sub rub. de pęn. & vind. prod.* cuius non meminit *D.Rouit. in rub. de bonis proditor.nu.1.& 2.Luc.de penn.in l.fi. circa med.C.de delato lib.10.& Fari.q.18.n. 79.Petr.ad Capy. decis.30.in ver. qui prodit patriam fo.354.*
20 Et quod proditor † sit ille qui fingit se amicum,& tractat eum vti inimicum *Foller.in prax.in ver.item quod commisit crimen lesæ maiestatis num.9.& 10.fo.92.* vide *Ambros.in.decis. Perus. 23.num.22.Detia. lib.7. c.9.tract.crim.*
21 Et an occidens † amicum reconciliatum dicatur proditor, quod non *Ricc. decis.168. p.1.* quam refert, & sequitur *Nouar. collect. 2.super prag.11.de abo.it. num.9.* de quo latè per *Giurb.cons.crim.60.à n.7.* vbi an gaudeat Ecclesiæ immunitate.

Et quid si quis latet in loco appensatè, vt vulneret,vel occidat, an dicitur per insidias occidere *Giurb.cons.crim.2.num.34.&*
22 *seq.* Et quid de eo † qui percussit inimicum suum à retro *Ricc.decis.80.p.1. Pascal. d.c.6. num.18.vbi alios citat,* quibus adde *Nouar. vbi sup.num.10.* quos ego adduxi in causa cuiusdam Clerici de Sciotto de Barulo coram Illustriss. D. Fabritio Carafa delegato S.Sedis Apost.D.meo Colendissimo Episcopo Bitontino, & annuit author noster hic, & multa exempla tradit *P. Megala 3.p.Instit.pereg.lib.4.c.2.nu.18.& seq.* quis dicatur propriè proditoriè occidere.
23 Et quis dicatur verè † proditor,vt non possit gaudere immunitate Ecclesiæ, & sic exceptuatus à Bulla Greg. XIV. vide latè *Alex.Ambrosin.ad Bull.prædictam cap.6.per tot.* & ad saturitatem multa de proditorib. reperies apud *Det. & Guttierez. locis cit. & alios D.præcit.Giurb.cons.crim.10.à nu. 17. & seq.* vbi de vulnerante cum ictu Scoppittæ latè,& de proditore manifesto quis propriè sit *Rouit.prag.1.de bon. proditor. nu.6. & seq.*

N.15.ibi ¶ non errauit etiam cum dicta qualitate proditoria, quia constabat aliquatenus per depositionem patris matris,& fratris occisi. ¶

De qualitate probanda in delictis vide 1. *tom.*

tom.com.opin.ver.qualitas num.258.fo.505.
23 Quid si de qualitate non constat † à principio, an pendente Iudicio, & processu poterit addi, vt pęna grauetur in sententia, quod sic *Gomes. de delict.c.11.nu.28.* vbi de communi testatur secus post sententiam, vt idem *Gomes.d.c.1.nu.28.* quem sequitur *Baiard.ad Clar.§.fin.q.67.* vndè dicit *Bertaz. cons.196. & 197.* quem sequitur *Baiard. ad Clar.q.85.*
24 *nu.20.* quod si qualitas † non fuerit probata, quod nec fiscus, nec alia persona priuilegiata poterit restitui si sententia fecit transitum in rem iudicatam ad probandam qualitatem. Et quod qualitas proditionis aggrauat omne crimen *Rou.d. prag.1. n.113.*

N. 16. ibi ¶ Quod pater inquisiti prædictam exceptionem allegans non erat audiendus. ¶

25 Sicuti nō esset † audiendus neq; pater neq; alius si diceretur de nullitate sententiæ foriudicationis non existente foriudicato carcerato, quia hoc debet opponere idem carceratus foriudicatus, vt dixi *ad decis.D de Franch.688.* vbi an Baro pro suo interesse poterit admicti *Rouit.in rub.de sent. foriud. nu.24.* dixi *ad decis.de Franch.639. & 673.et 674.* & non existente foriudicato carcerato si dicitur de nullitate solet fieri prouisio, quod veniat foriudicatus ad se representandum cum guidatico duorum mensium.
26 Sed an agnati † ad impediendam foriudicationem possint opponere exceptionem, & quid in exceptione Clericatus *D. de Franch.decis.329.Roui.in rub.de sent.foriud. nu.10.Reg Tapp.in rit.65 num.4.fo.24.* vbi
27 ponit practicam, & nouissimè in vltima editione *Rouit.in loco etiam cit.nu.11.* tradit ex d.D.Præside practicam, quod scripturæ clericatus ponūtur extra processum, & super sedetur in foriudicatione, quod non solum obseruari dictat in clerico benefitiato, sed etiam in simplici clerico exhibita bulla Clericatus primæ tonsuræ, & fide seruitij, imò ex *Præsid.eiusdem de Franch.decis.688.* actendi solum validitatem Bullarum nulla requisita fide seruitij, quam pract. optimam, & necessariam dicit.

N.17.ibi ¶ nisi inquisitus ipse compareat, & de sua iustitia, & innocentia doceat. ¶

28 Adde quod licet contumax † habeatur à statuto pro confesso, & conuicto tamen potest probare suam innocentiam *Baiard. ad Clar.in §.falsum nu.126.* vbi refert decis.S. C.& est de mente *Arno.in Soliloq.19. & 14.* *vbi latè Mele filius Meus.*

Ioseph Mele

SVMMARIVM.

1 *Contumax banno supponitur annotantur eius bona, & bannitorum traditur pract.*
2 *Annotatio bonorum contumacis quomodo facienda, & quorum bonorum.*
3 *Foriudicatus inter alias pęnas patitur publicationem bonorum.*
4 *Excommunicatus persistens per annum in excommunicatione patitur publicationem bonorum.*
5 *Foriudicationis sententia profertur elapso anno.*
6 *Annus currit à die forbanni. Quomodo sententia foriudicationis exequutioni mandetur, & quid in commictentibus receptum.*
7 *Anno elapso fiscus poterit propria authoritate bona annotata capere si non adest legitimus contradictor.*
8 *Foriudicati bona quomodo diuidantur, & quid in bonis Neapolitanorum.*
9 *Annus foriudicationis potest per Proregem abbreuiari.*
10 *Annus foriudicationis in quibus casibus reperiatur abbreuiatus, & quando abbreuiatur per Reg.Coll.Cons. sub quibus verbis fiat.*
11 *Cap.post commissum per quos exornetur.*
12 *Absentia quando allegatur quomodo fiat decretum.*
13 *Absentia inquisiti si fuit allegata, & visus non gaudet.*
14 *Iudex superior si expediuit prouisiones directas Iudici inferiori, quod prouideat super grauamine absentiæ, an interim potest inferior procedere ad sententiam foriudicationis.*
15 *Absentia regulariter est admictenda secundum distantiam loci qualitatis personarum &c.*
16 *In criminalibus licet non admictatur procurator admictitur tamen ad allegandam absentiam, & in casibus in quibus venit imponenda pęna relegationis, vel exilij.*
17 *Absentia quando allegatur Iudex actendere debet, an sit verisimilis, quia si malitiose non debet admicti, & quando malitiose censeatur allegata.*
18 *Procurator an sicut admictitur ad allegandam absentiam ita ad infirmitatem.*
19 *Absentia, & infirmitas æquiparantur.*
20 *Foriudicandus prius est citandus cum affinibus, & consanguineis.*

F Citatio

2 *Citatio quomodo facienda, & quomodo in benefitialibus.*
21 *Citandus si non habet domum, et affines sunt absentes quid faciendum.*
22 *Citatio vagabundo quomodo fiat, & an sufficiat si fiat in domo vxoris.*
23 *Citata si fuit vxor in ædibus viri, an valeat citatio.*
24 *Citatio debet fieri in loco, in quo verisimiliter perueniat ad notitiam inquisiti.*
25 *Principis potestas ordinaria ius dominij tollere non potest.*
26 *Princeps quod facit in alterius iniuriam facere non debet.*
27 *Princeps quando vtitur potestate absoluta sine causa peccat.*
28 *Princeps an possit tollere ordinē iuditiarium.*
29 *Rex noster inuictissimus nunquam potestate absoluta vtitur.*
30 *Princeps, an possit de plenitudine potestatis bona demanialia alienare.*

AD DECIS. XVII.

DVm agitur in hac decis. de anno ad foriudicandum statuto, & an possit abbreuiari, sciendum est à tyronibus in praxi, quod citato inquisito, & effecto contumaci forbannitur, vt docet *Foller. in prax. crim. in verb. ban-*
1 *niantur*, quia qñ † quis reputatur contumax dicitur banno esse supponendum vt ibi per *Foller. in prin.* & post sententiam forbāni condemnatoriam annotantur bona, vt per *Peregr. de iu. fis. lib. 1. tit. 1. nu. 16.* quem citat *Rouit. in rub. de sent. foriud. nu. 12.* vbi adducit tex. *in l. si quis intra prouintiam C. de bon. proscrip.* docentem quo pacto sit fa-
2 cienda † annotatio prædicta, & quæ bona confiscantur *Rouit vbi sup. n. 15. Foller. ver.*
3 *annotentur num 6. & seq.* est. n. inter alias † pęnas foriudicati publicatio bonorum, vt in constit. Regni incip. Grandis vtilitas, sed *Foller.* prius ponit annotationem bonorum *in ver. Annotentur bona*, deindè bannum, quod
4 idem est † in excommunicato persistente per annum in excommunicatione, *vt per Viscon. in conclus. incip. excommunicati* deindè statur per annum quo elapso profertur
5 sententia foiudicationis *D. de Franch. decis. 515. n. 4. & 5 & 589. num... Foller. in prax. crim. in ver banniantur nu. 1. Masull. ad Capy dec. 131.* & adest *Reg. constit. incip. foriudicatorum; Rouit. vbi sup. n. 2.* qui etiā dicit ille
6 annus currit à die forbāni, & annotationis factæ, vt in d. constit. Grādis vtilitas *Ric. collect. 1401.* & quomodo sententia foriudicationis est exequutioni demandanda tradit *Petr. ad dec. Gram. 24. nu. 7.* quod facta recognitione personæ sunt foriudicati morti tradēdi pro exequutione sentētiæ foriudicationis, sed an hoc procedat in commictentibus crimē recaptus qui si non compareut infra quatuor dies post citationem habentur pro cōtumacib. & foriudicatis iuxta *prag. 12. de exulib.* vel sit opus sentētia declaratoria, vide *D. Rouit. d. prag. 12. à n. 3. vsq. ad fin.* & de istis personis, quæ cōmictūt recaptū, & quomodo contra eos procedatur, quod procedatur leuato velo ad modū belli, & manu militari *Mastrill. de indul. c. 33.* vbi quod sunt exclusi ab indultu, [redacted]. *Viscon. in concl. incip. furtum col. 4.*

Quid si nulla est facta annotatio, an currat annus à die forbanni, quod sic, vt in cōst. pęnā eorū in prin. ibi (à die banni edicti) *D. de Frāch. d dec. 515. Rou. vbi sup.* & q̃ elapso
7 anno † fiscus poterit bona annotata propria authoritate capere si non adest legitimus contradictor, qui alias esset audiendus *Rouit. vbi sup.*

8 Quomodo autem † diuidantur foriudicatorū bona in hoc Regno, & an stāte gratia Neapolitanis concessa remaneāt penes eūdem foriudicatum, vel applicentur successoribus *Pascal. de viri patr. pot. p. 4. c. 5. n. 43. D. de Franch. decis. 563. nu. 1.*

Et dum hic tāgitur abbreuiatio illius anni post quē fertur sententia foriudicationis,
9 & quod † pōt abbreuiari per Proregē adde *Masull. ad d. Capy. dec. 131. & 141. Molfes. ad consue. Neap. p. 4. q. 47. nu. 10. D. de Pont. dec. 22. num. 1. Mastrill. de indult. c. 30. Carauit. prag. 1 de exul. nu. 12. & seq. Ricc. coll. 1401.*
10 In quib. autem † casib. ille terminus anni possit abbreuiari vide *Rou. vbi sup. nu. 6.* qui adducit primū casū in crimine osculi violēti *Masull. ad d Cap. dec. 131. n. 4.* secūdū in duello. Tertiū in recapto, vt est prouisum per *d. pragm. 12 sub tit. de exul.*

Adde quartum in ictu scoppictæ, vt per *prag. Com. de Lemos in anno 1616. & Duc. Ossune*, & in supradictis casib. vide *pragm. cit. 1. per Viscon. ad dec. D. de Frāch. 213 nu. 35.* vbi quando abbreuiatur istud tempus à Collaterali Cōs. dicitur pro ista vice tantū in alijs autē delictis arbitrio Proregis, siuè per eius commissarios quib. talis potestas quandoq; ab eo conceditur, abbreuiatur, vt per *D de Frāch. dec. 213. n. 6. hic cit. n. 15.* & tali abbreuiatione facta elapso termino habetur pro mortuo *Ricc. vbi sup.*

N. 9. ibi ¶ cap. Regni post commissū denegans audientiam excusatori. ¶
11 Cap. hoc † vltra *Campag* exornat *Ricc. collect. 2318. Baiard. ad Clar. q. 34.*

N. 9.

N. 9. ibi ¶ quando inquisitus fuit visus tempore delicti. ¶

12 Absentia quando † allegatur fit decretum hoc modo. Fuit reputatus contumax verũ si infra dies tot.comparuerit deleatur &c.si fuerit visus, vel captus non gaudeat, vide *Amen.ad decis.D.de Franch.327.* vbi annuit dictam decreti formulam, & aliam adducit practicam quando allegatur absentia, & *Nig.d.c. post commissum n.7.Foller.in verb. audiantur excusatores num.12.fo.63.* Vndè quando allegatur absentia, & in decreto apponitur illa clausula, si fuerit visus, vel cap-
13 tus &c.si inquisitus fuit visus † in die delicti, vel post quod absentia non est admictenda, si id constiterit iudici coram quo allegatur absentia, vt ponit practicam, *Amend. ad d.D.de Franch.decis.327. num.2.* quam decis.vide cum alia *D.de Franch.589.* Sed si fue-
14 rit aditus Iudex † superior qui prouisiones expediuit, quod prouideat Iudex inferior super grauamine absentię non admisse, an possit per Iudicem inferiorem procedi ad sententiam foriudicationis, vide *D. de Franch. d.decis.327.Baiard.ad Clar.q.34. n.9. Thor. in compen.decis.ver.absentia Ricc. coll. 472.*
15 Verum quod absentia † nõ aliter constito de prædictis Iudici est admictenda secundũ distantiam loci, & qualitatis personarum alias terminus angustus esset nullus, *Carabb. sing.2.Baiard.d.q.34.n.3.* & secundum qualitatem personæ, vt per Authorem hic in fin. & de alijs materiam concernen. vide *Baiard.loco sup. cit.*

N.9.ibi ¶ tunc benè admictitur, & audietur excusator allegans absentiam inquisiti. ¶

16 In criminalib. † licet non admictatur procurator, admictitur tamen ad allegandã absentiam, *Masull.ad Capy.dec.5.nu.3. & seq. Clar.d.q.34.Baiard.ad Clar.q.32. & 34.* vbi de omnibus casib.in quib.procurator admictitur in criminalibus, *Ricc.coll.ect.856.1035 & 2622.Foller.d.ver.audiantur excusatores n.1.& seq.* & tu no.quod circa hoc dicit *Rouit.in prag.2.de iurisd.inui.nõ turb.n.59. in allegat.pro nostro deuotissimo S.Nicolao Barensi*, quod Procurator interuenire põt in casib.in quib.venit imponenda pęna relegationis, vel exilij, secus si venit imponēda pęna corporis afflictiua, & non modo procurator, sed quilibet ad allegandam absentiam admictitur, *Baiard.d.q.34. nu 7.*

17 Et circa absentiã, Iudex † attendere debet, an sit verisimilis, ꝙ annuit D.*de Frãch. dec.589.* nã si videt malitiosè allegari illam non debet admictere, & quando absentia præsumatur malitiosè allegari, *Baiard. loco cit.nu.15.& seq.* vbi ponit multos casus inter quos est, si quis personaliter fuit citatus, *Carauit.rit.266. nu.7.*

18 Et an sicuti admictitur † procurator ad allegandum absentiã ita quoq; ad allegandũ
19 infirmitatem cum absentia, & infirmitas ęquiparentur, *c.cũ in tua qui ma. accus.poss. & Bar. in l.is potest ff. de acq.hær.nu.7.* poteris hanc q.decidere ex adductis per *Costa. de portio.ratæ.q.117.& Clar.d.q. 34.*

N.12.ibi ¶ vbi citandus de persona reperiri non potest, citari possit domi in qua vxor filij, vel alia spetialis familia commoretur &c. ¶

Nullus foriudicari potest nisi prius citetur *And.in sup.cit.cõst.D.de Franch.dec.514.* requiritur etiam consanguineorũ cit. & affinium qui omnes debent spetialiter, & singuli citari, nec sufficit citatio generalis per proclama *D.de Frãch.dec.516.* & in faciēda citatione. Primo debet de iure diligentia fie-
20 ri † si quis potest citari de persona, deinde debet citari ad domum, vt probat iurib. & authoritatib. *Vãt.in tra.de nullit.tit.de nullit.ex defect.citat.n.83.* quẽ vide etiã *n.93.eo. tit.& nu.88.* & pręsertim in benefitialibus *Frãc.Marc.dec.121.p.2.Amend.ad dec.D.de Frãch.515.n.7.* & quomodo faciēda est cit. domi *Amẽd.ad d. D.de Frãch.dec.515. n.1.et seq.& n.11.& 17.Thor.in cõpen.dec.ver. Relatio nuntij omnino, & in 2.p.ver. citatio ad informandum col.1.in fi.* vbi meminit huius decis.sub hoc nu.12.& in fin.illius verbi.

21 Quid si citandus † nõ habet domũ, & affinis, & cognati sũt absẽtes, vel sint in prouincia in qua M.C.V non habet iurisdictionẽ quomodo prouidēdum *D. de Frãch.dec. 516.Amend.ad d.dec.515.nu.1[illegible].Ricc.collect. 140[illegible]. Thor. q[illegible] alios citat in ver. citatio ad*
22 *foriudicandum*, & quomodo fiat citatio † vagabundo, & an sufficiat si citatio fiat in domo vxoris. *Guid.Pap.dec.[illegible]45.Meno.lib. 2.pręsump.27.Rouit.pragm.3. nu 10. de cit.*
23 *vbi num.seq.* dicit quod si vxor † citetur in ædibus viri valet citatio, etiam si vxor alibi habitaret, & quis dicitur vagabundus *Rouit.in rub.de vagabun nu.1 Gail.lib.1.obser. 1.nu.34.& eo.lib.obser.57.nu.4.*

N.12.ibi ¶ non refert quod citatio non perueniat ad notitiam inquisiti. ¶

24 Sed quod aliàs citatio debet † fieri in loco in quo verisimiliter citat. possit peruenire ad notitiam citati *D. de Rot. decis. 5. de recep.*

in nouiss. Amen. ad d. decis. 515. num. 5.

N. 16. ibi ¶ malè facit Princeps vtẽdo potestate absoluta, quia peccat cum debeat vti ordinaria. ¶

25 Adde quod Principis † potestas ordinaria ius dominij tollere non potest *Capy. decis. 69. Ioseph Ludou. decis. Perus.* 45. quod enim
26 facit Princeps † sine alterius iniuria facere debet *Affl. decis. 186.* debent. n. sui actus regulari à iustitia poli, & fori, & sibi placere debet, quod iustum, & verum est *Gail. obser.*
27 *14.* & quando vtitur † potestate absoluta sine causa, & non ordinaria licet nemo possit dicere Principi cur ita facis, tamen peccat apud Deum *Capy. decis. 196.* quem cum supradictis refert *Ricc. collect* 2428. vbi multa subdit concernentia dicta hic, *& Capibl. prag. 1. de Baron. nu. 167. & seq. Pascal. de vi. pa. pot. p. 1. c. primo nu. 87. & seq.* vbi multa reperies.
28 Et an Princeps † possit tollere ordinem iuditiarium *Ricc. coll.* 2108. & an possit rem alteri tollere *coll. 1858. 1952. & 1966.* & de Principis potestate, & authoritate eundem *collect. 407. & 2022. Capiblan. de Baron. prag. 6. nu. 131. & seq. & prag. 14. num. 25. Pascal. vbi sup. p. 1. c. 1. vbi num. 104.* quod
29 Rex † noster inuictissimus nunquam absoluta potestate vtitur, & ibi plenissimè
30 disputat, an Princeps possit † de plenitudine potestatis bona demanialia alienare. Super quo *Bambacar.* edidit pro Ciuitate Bitonti Ciuitatis demanialis tempore quo venditio tractabatur cum Principe Hostiliani.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Homicidium commissum ab iniuriato post quatuor annos à die receptæ iniuriæ qua pœna ordinaria, vel extra ordinaria puniendum.*
2 *Iracundiæ tempus quanto tempore durare præsumatur referuntur opin. num. 4. & 5. 6.*
3 *Apostoli dictum. Sol non occidat super iracundiam vestram explanatur.*
7 *Honor omni commodo præferendus æqua lance perpenditur cum vita num. 6. rebus, & vitæ preponitur num. 9. nihil est homini carius nu. 10*
11 *Homicidium commissum in personam illius qui homicidam prius alapa percussit, qua pœna puniatur.*
Nobilis ad euitandam alapam à plebeio potest illum occidere.
12 *Homicidium commissum pro defensione vitæ, & propter inimici insidias quas sine magno periculo vitæ occisor euitare non poterat excusat etiam à peccato, & restitutione.*
13 *Defensio membrorum licita.*
14 *Defensio pro rebus licita.*
15 *Defensio pro bonore, & pudicitia licita.*
16 *Defensio pro amicis, & proximis licita.*
17 *Defendere tenetur Vasallus dominum vir vxorem pater filium, & è contra consanguineus consanguineum affinis affinem cognatus cognatum &c. num.* 18.
19 *Iniuria facta patri censetur facta filio, & facta vxori censetur facta viro, & vni de agnatione omnibus, et ob iniuriam factam filio offenditur pater sine cuius consensu remitti non potest.*
20 *Defendere potest filius patrem etiam aduersus Clericum, & è contra absq; censura.*
Inimicus consanguinei mei, an sit meus inimicus.
21 *Defensio in continenti, paribus armis, & cum moderamine inculpatæ tutelæ non diuertendo ad extraneos actus cum defensio sit omni iure ciuili naturali, & diuino permissa non est punibilis.*
22 *Homicidium committens solam defensionem intendens non peccat, nec tenetur restituere.*
Et quid de occisore, qui grauiter prouocauit occisum nu. 23.
24 *Prouocatus primo quando possit prouocantem offendere, & quis dicatur, & præsumatur aggressor, & quod mitius punitur prouocatus ad delinquendum.*
25 *Homicidium committens post receptam iniuriam ex interuallo diuertendo ad extraneos actus punitur, et peccatũ nõ euitatur.*
26 *Verbum (in continenti) quas interpetrationes recipiat, & nu. 28. & 29.*
27 *Homicidium quando dicatur præmeditatum, vel ex impetu, & rixa.*
30 *Iniuria, an possit vlcisci ad defensionem.*

AD DECIS. XVIII.

AD hanc decis. vide tradita per *Giurb. cons. 86. vbi nu. 8.* meminit huius decis. quæ quidem notabilis est dum in ea concluditur, ꝙ com
1 mictens † homicidiũ post 4 annos à recepta iniuria puniendus sit pęna extraordinaria, & ꝙ post dict. tẽpus dicatur incontinẽti

patra-

patratum homicidium, cùm magis larga licet communiter recepta opinio in hac materia sit illa *Luc. de penn. in l. omnes C. de de-*
2 *curio lib.* 10. extendẽs tempus † caloris iracundię vsq; ad 30. dies, quã sequutus est *Dec. in l. quicquid calore ff. de reg. iur. per tex. in l. si vindicari C. de pęn. Farin. cons. 2 num.* 8. quanquam nonnulli ab ea discesserunt putantes calorem iracundiæ non posse vltra 12. horas durare iuxta illud *Apost.* sol non occidat super iracundiam vestram *Barz. de-*
3 *cis. 132. nu. 26.* Verum ista authoritas † parum suffragatur illi opinioni. Apostolus .n. his verbis non decidit, quod iracundia non potest vltra 12. horas durare, sed consulendo illis verbis (irascimini, & nolite peccare sol non occidat super iracundiam vestrã) suadet, quod vnusquisq; temperet iram suã, nec vltra progredi faciat, vnde nonnulli ar-
4 bitrati sunt iracundiam illam † posse durare vsq; in sequentem diem, de quo per *Menoch. cons. 107. num. 4. vol.* 1. alij vsq; ad tres dies proximos *Gail. lib. 1. pract. obser. obser. 16. num. 1. & 13. Barz. d. decis. 132. num. 29.*

Verum quia secundum *Bar. in l. 2. §. cum*
5 *igitur ff. de vi. & vi arm.* arbitrio Iudicis † id semper remi&itur pro personarum, & rerum qualitate *glo. in c. an sit vbi no. & ibi add. de appell.* Ideò iste qui recepit iniuriam habito respectu ad qualitatem personæ offensę honoris sui causa vlciscendi, illam iniuriam continuò præoculis præsumitur habuisse, illamq; ruminasse seruando sub pectore vulnus iuxta illud Virg. lib. 1. Aeneid. de Iunone.

Oeternum seruans sub pectore vulnus. Fuit conclusum, & arbitratum per S.C. illud homicidium etiam post longum tempus commissum à die receptæ iniuriæ fuisse incontinenti commissum, nam alias extendi posse ad spatium decem annorum *dicit Barz. d. dec. 132. antè num. 32. Vrsill. ad Affl. decis. 289. num. 36.* vide omninò *Giurb. cons. crim. 86. nu. 20. & D. de Pont. in tra. de potest. proreg.* quod vis in continenti propulsari dicitur, & si ex interuallo quando vis est continuata, & permanens *tit. 2. §. 3. num. 21. & Guazzin. in tit. ad defens. reorum defens. 29.*
6 *c. 4. num. 9. &* 31. fuit. n. habitus † respectus ad qualitatem personæ, & defensionem ho-
7 noris, qui omni commodo † est præferen-
8 dus *Carauit. rit. 5. nu. 11.* imò æqua lance † perpenditur cum vita *Gram. decis. 98. nõ. in l. isti quidem ff. quod me. ca. Barz. d. decis. 132.*
9 *nu. 13.* vbi quod honor † rebus, & vitæ pręponitur *l. Iulianus ff. si quis omiss. ca. testam.*
10 & honori † nihil est homini carius nihil prætiosius *Laderch. cons. 182. num. 4. Bertaz. cons. 111. nu. 5. & 135. nu. 15. Gram. cons. 29. nu. 5.* multos cumulat *Pascal. de vi. pa. pot. p. 3. c. 6. num. 23. vide Vrsill. ad Affl. decis. 289. num. 36.*

N. primo ibi ¶ alapa in faciem percussum. ¶

11 De eo qui † occidit percutientem cum alapa vide *Socc. Iun. cons. 117. vol. 3. per tot.* quẽ refert *Pasca. d. c. 6. n.* . . & quod nobilis ad euitandum alapam à plebeio potest illum occidere impunè *Bero. cons. 173. Viu. decis. 46, nu.* 12. quos refert *Petr. ad Gramat. decis. 98. nu. 1. dixi sup. ad decis. 16. nu. 18.*

N. 2. ibi ¶ pro defensione vitæ. ¶

12 Homicidium commissum † pro defensione vitæ etiam propter inimici insidias quas sine magno periculo vitæ occisor vitare non poterat excusat etiam à peccato, & restitutione *Reu. P. Megala instit. Per g. 1. 2. lib. 3. c. 1. n. 10. & 11. Pascal. d. c. 6. n.* . .

N. 2. ibi ¶ & corporis proprij ¶

13 Adde quod etiam defensio † membrorum licita est prout licita defensio vitæ *Megal. d. c. 1. nu. 7, Pascal. d. c. 6. nu. 1.*

N. 2. ibi ¶ rerum ¶

14 Adde quod defensio pro rebus etiam † licita est *Megal. d. c. 1. nu. 8. Pasca. d. c. 6. n. 36.* qui declarat quomodo id procedat *Anna cons. 7. nu. 16. & 17.*

N. 2. ibi ¶ honoris ¶

15 Sicuti pro vita licita, & necessaria † est defensio ita pro honore, vt enim supra diximus honor vitæ æquiparatur *Megal. d. c. 1. nu. 6. 7. 8. Pascal vbi sup. num. 23.* Idem pro tuenda pudicitia dicit *Megal. d. c. 1. n. 9.*

N. 2. ibi ¶ amicorũ, & proximorũ. ¶

Adde quod sicuti personam nostram tueri possumus, ita proximorum consanguineorũ filiorum, & vxoris, imò amicorum *Ann. cõs. 7. Pascal. vbi sup cit.* Sicut. n. metus amissionis vitæ propriæ dicitur iustus, ita vitæ, & Affiniũ *Meno. de arb. cas. 135. nu. 8.* Et si lici-
16 ta est defensio † pro amicis, & proximis, vt per *Megal. d. c. 1. nu. 17. & lib. 2. c. 18. nu. 10. Pascal d. c. 6. n. 28. & seq.* tenebitur etiam
17 Vassallus † defendere dominũ suũ *Pascal. d. c. 6. n. 32.* etiam contra proprium patrem fratrem vel filium *Clar. in §. feudũ q. 21. ver. sed nunquid Petr. ad Gram. dec. 67. nu. 1.* sed quod Vassallus potest se contra dominum defẽdere *Ann. d. cõs. 7. n. 25.* vbi alios allegat,

18 & multò magis † vir vxorem pater filiũ, & è contra, cum illi sint vna, & eadem caro, isti vna eadẽq; persona *Anna d. cons. 7. n. 13.* & consanguin. consanguineum affinis affinem, cognatus cognatum, & sic deinceps
19 cum iniuria † facta patri censetur facta filio imò ex iniuria facta filio, magis offenditur pater, quam filius *l. in personam ff. de pact. vbi D.* qui dicunt quod filius non potest remictere eam, sine consensu patris, vt per *Petr. ad Gram. decis. 23. n. 4.* qui alios adducit, & ibi limitat, quibus adde tradita per *Consil. Pascal. in tra. de uir. pa. pot. p. 1. c 20. n. 3. & sequen.* & iniuria facta vxori censeatur facta viro *Viu. decis. 167. n. 3. & 322. per tot. Barz. d. decis. 132. nu. 1. 2. 3. & seq. Petr.* qui de prædictis non meminit, solum de supradicta decis. *Viu. 167. ad dec. Gram. 23. nu 3.* sed quod vxor non agat pro iniuria viri viuentis, sed benè post mortẽ viri vide *Consil. Theod. alleg. 9. nu 3.* & iniuria facta vni de agnatione censeatur facta omnibus *Ozasch. decis. 104. nu. 3. & Barz. d. decis. 132. num. 5.* quod ampliat *Pascal. d. c. 6. n. 33.* & quod ẽt
20 aduersus clericum, vt quis † teneatur ad defensionem patris, filij & similium personarum absq; censura. *Anna d. cõs. 7 n. 8.* Hinc sicut oritur inimicitia capitalis ex offensa propriæ personæ, ita ex persona consanguinei *Gig. in tra. de crim. læsæ ma. tit. quom. & per quos q. 2.* & propterea inimicus consanguinei mei dicitur inimicus meus *Bar. et add. in l. tutor §. si tutor ff. de susp. tuto.* cum alijs alleg. per *Petr. vbi sup. nu. 2.* vbi idem in consanguineo inimici mei & ibi nu. 1. an dicatur fractor pacis, qui offenderit consanguineum illius cum quo facta est pax, & an consanguineum percutiens clerici illius intuitu excommunicationem incurrat.

N. 3. ibi ¶ & dicitur incontinenti facta defensio quando extraneus actus non intercessit. ¶

21 Quando defensio † iuxta not. in Vulg. *l. vt uim ff. de iust. & iur.* fit in continenti, paribus armis, & cum moderatione inculpatæ tutelæ non diuertendo ad extraneos actus, cum defensio sit de iure ciuili, naturali, & diuino, ne per *Affl. in constit. pacis cultum 6. no. post nu. 50. & in const. asperitatem nu. 18.* cum alijs latissimè cumulatis per *Viscon. nouissimè in sua concl. incipit defensio*, eo modo facta defensio non est punibilis *Meno. de arbitr. cas. 277. & 278. Guazzi. in tra. ad defens. reor. defensio 27. c 5. num. 2.* vers. si circa
22 tempus. Hinc etiam homicidium † committens solam defensionem intendens non peccat, nec restituere obligatur etiam si ipse prius aggressor fuerat *Megal. 1. 2 lib. 3. c.*
23 *1. nu. 4.* Idem est si occisor † fuga propriam vitam saluare poterat dummodo ipse occisor ad offensionem occisum grauiter non prouocauerit, vt idem *P. Megala d. c. 1. n. 16.*
24 Et quando prouocatus † qui primò fuit possit impunè prouocantẽ offendere *Barz. decis. 133. Tira de pęn. temperan. caus. 1. nu. 10. Pascal. vbi sup. nu. 7.* Et est optimus *tex. in l. quoniam multa C. ad l. Iul. de vi. pub.* quẽ adducit *Mastrill. decis. 292. n.* & de prouocato ad delinquendum, quod mitius puniatur *Mars. in l. 1. ff. de sicar. Petr. ad Cap. decis. 58. & ad Gram. decis. 5. post nu. 1.* qui dicit ad id conferre *decis. Boer. 168.* Et quis præsumatur aggressor si vnus ex rixantibus reperiatur mortuus. *Idem ad decis. Gram 25. nu. 6. vers. verum si quis latè Ambrosin. mox visus, & post hac scripta dec. Perus. 22. tot.*
25 Verum si quis ad extraneos † actus diuertendo post receptam iniuriam ex interuallo se defendit, seu mauis iniuriam vlciscitur ista defensio est punibilis, & in hoc versatur arbitrium iudicis, an iste excessus ex interuallo factus sit puniendus pęna ordinaria, vel extraordinaria attenta qualitate personarum, & rerum *per glo et Abb. in dicto c. an sit*, si fuit in continenti facta per iniuriatum vltio, & si calor iracundię tempore patrati delicti durare poterat de quo latè *per Meno de arbitr. cas. 361. Tesaur. decis. 178. Viscõ. in concl. Homicidium Pascal vbi sup. Farin. de pęn. temper. q. 91. Gail. lib. 2. obser. 110. Barz. d decis. 132.* omninò viden. vbi latissime explicat illud verbum in cõtinenti quas
26 interpretationes recipiat. *Ascia latè in tra. de solut. in durior. caus. glo. 4. per tot.* & de isto ver. in continenti omninò *Crauett. cons. 156. nu. 18. & 19.* & hoc casu non euitatur peccatum quando pro reintegrando honore amisso fit homicidium nisi in consulto calore id faciat *Megal. vbi sup. n. 12.* ad quem recurras ad sciendum quando defensio sit licita, vel non.

N. 4. ibi ¶ homicidium factum ex causa. ¶

27 Homicidium † quando dicatur præmeditatè factum, vel ex impetu, & rixa declarat *Mastrill. omninò viden. decis. 297. Giurb. cons. 2. nu 29. & 44. & cons. 63. num. 20. & cons. 51. nu. 2.*

N. 5. ibi ¶ quia illud in cõtinenti. ¶

28 Hoc verbum (in continenti) † secundum materiam huius decis. vltra *Barz. sup. citat.* qui vt dixi, latissimè explicat, *Meno. d. cas. 361. Tesaur. decis. 178. circa fin. ver. intra* quot

quot dies.Pascal.d.c.6. Giurb.cons.crim.86. num. 4.

N.5.ibi ¶ illud in continenti etiam in causis ciuilibus ¶

29 Hoc verbum † in continenti,quid importet in causis ciuilibus vide optimum tex. quem tex.ego appello tex. & glo. idem .n, tex.est glo.*in l.fin.C.de erro.adu.* quem post hęc scripta reperij cita.à *Morot.cons.8.num.* 32. quem vide de hoc ver. (in continenti) vide *Affl.in constit.Reg.lib.1.rub.31.de cultu iustitiæ nu.8.Barz.d.decis.132.nu. 32.Seraph.decis.660.Petr.qui multos enumerat casus ad decis.Capy.167.lit.D. Amen. ad decis. D.de Franch.289.n.*10. latè de dicta dictione (incontinenti) *Cened.sing.56.*

N. 5. ibi ¶ dicatur in continenti se vindicasse. ¶

30 Vide optimum tex. † in *l.scientiam §.in aliter,& ibi glo.in ver vlciscēdi ff.ad l.aquil.* vbi habes,an possit vlcisci iniuria ad defensionem .

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Pactum in capitulis matrimonialibus, vt vir faciat perpetuum incolatum in aliquo loco,an sit validum, & de statuto simili.*
2 *Roma erat communis patria.*
3 *Vrbs Constantinopol.quoquè suo tempore communis patria.*
4 *Neapolis hodie cum sit Metropolis Regni,& ibi resideat Vicarius Principis, & tot supremi Magistratus, dicitur communis patria.*
5 *Regnum Neap. dicitur prætiosa hæreditas pomerium,& Iardenum amenissimum.*

AD DECIS. XIX.

HVius decis. meminit nouissimè *Thor.in compen.decis.2.p.ver.pactum fo.409.* vbi multas alias decis.& authores adducit,& *Apicel. alleg.6.num.11.* post hæc scripta visus, sed
1 contra decis.istam,quod imò pactum † in capitulis matrimonialibus de perpetuo incolatu appositum sit inualidum multis rationibus probat *Petr.ad Capy.decis.135.lit. D.per duas col.*contra dictam *Capy.decis.*idē quod in ista concludentem. Cuius Capy. decis.licet corruptè meminit *Thor.in compen.decis.Reg.in ver. Maritus,& pater, & ver.pactum*, & rationibus adductis ibi per Petr.ad stipulantur rationes adductæ licet ad aliud propositum per *D. Consiliar Scip. Rouit.in pragm.8.de comp.à nu.8.vsq;in fin.* quorum dicta de seruiēt hic pro additione: & de statuto contra libertatem matrimonij,ne possit mulier viro extero nubere vide *Pascal.de vi.pa pot p.3.c.2.nu. 30.*

N.27.ibi ¶ cum sit hæc Ciuitas Metropolis,& domicilium totius Regni ¶

2 Sicuti Roma † quando erat caput mundi erat communis patria *l. Roma communis*
3 *patria ff. ad municip.* & vrbs † Constantinopolitana suo tēpore,quoquè commun is patria dicebatur, vt per *Bal.in rub C. qui accus.non poss.nu.11.Dec.in c.1.nu.1.de pre-*
4 *ben.*cum id extendatur † ad locos, vbi residet Cur.& vbi residet princeps, vel eius Vicarius *e.fin.de foro comp.vbi Abb. Castr.in l. 2.C.de iuris.omn.Iud.nu.5.* Et in Ciuitate Neap.residet Principis Vicarius, & tot supremi Magistratus, vt Author noster dicit hic possumus iure merito Ciuitatem Neap. dicere cōmunem forum, vt probat *Capibl. Pragm.8.de baronibus p.2.nu 65.fo.271. in vltima impress.*maximè cum sit Metropolis totius Regni *Pragm.1.de immun.Neap.contest.D.de Franch.decis.360.nu.4. Thor.in 2. p.compen ver.Baro externæ nationis 1.col.cir*
5 *ca fin.fo.38.*quod Regnum † dicitur prætiosa hæreditas, quia in eo adest abundantia victualium,& fructuum *secundum Affl.in proem.constit.§.cū igitur,& in cap.reg.110.* dicitur hoc regnum pomerium, & iardenū amenissimum de quibus,& de alijs laudibus huius Regni vide *Viscon in concl.sua.Cuius est initium Regnum Neapolitanum.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Resoluto contractu,an debeantur vsuræ conuencte ex illo contractu.*
2 *Interesse an debeatur contractibus habitis pro rescissis in graduatione.*
3 *Rescisso contractu tertiæ non vocantur tertiæ,sed interesse.*
4 *Agi an possit exequutiuè pro interesse post liquidationem.*
5 *Contractu annullato,an debeantur fructus.*
6 *Interesse debetur etiam post sententiam ex mora*

mora debitoris condemnati, & non soluentis intellige nu.7.

8 *Moram quando quis ipso iure incurrit, illa mora non operatur effectum producendi interesse nisi sequatur sententia declaratoria.*

9 *Interesse absq; mora non debetur, & mora sine scientia, & interpellatione non comicitur.*

10 *Interesse ex quotuplici mora debeatur, & quando contrahatur.*

11 *Morosus debitor, an teneatur soluere interesse lucri cessantis, & quid si ob paupertatem soluere non potuit debitum principale.*

12 *Creditor plus debito petens non constituit debitorem in mora etiam ratione partis vere debitæ, & nu.12.*

13 *Creditor plus debito petens in expensis condamnatur, & amissione iurium num.19. & 21.*

14 *Quid si petijt, & non exegit cum effectu.*

15 *Apocas falsas præsentans, & pecuniam non exigens, an incurrat pęnam.*

16 *Petens debitum solutum si effectualiter non exegit, an incurrat pęnam pragm.7.de fals. & quid si est deuentum ad actum exequutionis.*

17 *Petere verbum quid importet.*

18 *Creditor plus debito petens si non est in dolo non condemnatur.*

Idem si adest clausula saluo iure, vel omni modo meliori &c.nu.20

21 *Probatio quę fieri debet per scripturas, an sufficiat si fiat per testes.*

22 *Debitor citatus super tenore instrumenti si appellet à citatione quas prouisiones obtinebit à tribunal. superioribus.*

23 *Creditor petens totum cùm debeat petere partem, an incidat in pęnam prag.7.de fals.*

24 *Et quid si petat partem debiti, quod fuit integrè solutum.*

25 *Creditor petens ante tempus plus petere dicitur, & quam pęnam patiatur.*

26 *Debitores fauore publicę vtilitatis possunt, antè tempus conueniri.*

27 *Carcerarij plus debito peten. possunt puniri, & qua pęna.*

28 *Offitiales debent sportulas iuxta pandectam exigere Idem in actuarijs contra quos sunt emanatæ R. Prag. &c. Reg. quæ recensentur.*

29 *Actore petente plus in qualitate, an reus possit totum negare debitum.*

30 *Actore agente assistentia; & peten. plus debito, an sententia sit nulla.*

AD DECIS. XX.

N.1.ibi ¶ resoluto contractu non debentur amplius vsuræ conuentæ &c. ¶

1 AN resoluto † cõtractu debeãtur vsuræ cõuentę ex illo cõtractu videatur omninò *D.Cons.l Scip. Rouit.in prag.1.de cens. nu.35.& in prag.1.de cessio.bono.num 21. &*
2 *à nu.12.* quid in contractibus † pro rescissis habitis in graduatione quid in debitore de-
3 cocto, & quomodo vocentur † illæ vsuræ rescisso contractu, quod non dicantur amplius tertiæ, sed interesse, & quare, & quod
4 † exequutiuè pro illis agi non poterit post liquidationem *Carauit.rit.167.Rouit d.nu. 30.Capibl.pragm.1.de Baro.nu.292. & seq.* vbi de supradicta principali q. de qua etiam *Viscon.in concl.incip.interesse 3.col.* vbi non meminit de Rouit. solum adducit *cons. Lanar.63.Mariscott.var.resolut.c.63.* quem adducit *Capibl. d.loco* apud quem quid de
5 fructibus † annullato contractu à *nu.* 221. & an fructus debeantur ex nunc, vel vt ex tunc *nu. 275.*

N.2.ibi ¶ quia contractus resoluitur culpa debitoris morosi. ¶

6 Quod interesse † debeatur etiam post sententiam ex mora debitoris condemnati, & non soluentis *Capibl.vbi sup l Kalendis ff.de re iud.c.mora vbi Dyn.de reg iur.in 6.* intel-
7 lige tamen quando sententia † continet certam, & liquidam quantitatem, secus si incertã, & liquidandã, vt *Gallupp.declarat in recen.prax.S.C p.3.c.2.num 39.& seq. fo.237.* cui addo *Viscont.in concl. moræ purgatio circa med* vbi adducit *Affl. & Vrsill. decis.205. Lanar.cons.28.num.24. Surd.decis.179.nu. 13.Fab.de ann.cons.93.nu.23.* tu vide *Ricc. collect. 2401.*
8 Et quando quis † incurrit moram ipso iure, vt in casibus no. per *Meno.de arbitra.cas. 220.lib.2.nu.8.& seq.* tunc illa mora non operatur effectum producendi interesse, nisi adhuc sequatur sententia declaratoria iudicis, vt per *Meno.ibi nu.7.*
9 Et quod interesse † absq; mora non debeatur, & mora sine scientia, & interpellatione non commictatur, quoniam solum aduersus eum locum habet, qui in dolo pręsumpto, siuè lata culpa versatur *Rot.diuers. decis.771. p.4.* quam adducit *Ricc. collect.*
10 *2464.ver.aduerte, vbi in seq.* interesse † ex quotuplici mora debeatur, & quando illæ contrahantur *Verall decis.108. p.2.*
11 Sed an debitor † morosus teneatur solue-

re interesse lucri cessantis vide *Visc n. in ver. interesse in suis conclus. cum D. per eum adductos*, & quid si ob eius paupertatem sol uere non possit debitum principale *Affl. dec. 20. num. 3.* quem cum alijs adducit *Viscon. loco antè cit.*

Verum magis propè ad dicta in hac de-
12 cis. descendendo dico, quod dum † creditor plus debito petit, non cõstituit debitorem in mora *Consil. de Georg. alleg. 1. nu. 27.* etiam ratione partis, vere & realiter debitæ nisi protestetur separatam recipere aliam partem iux. doctr. *Bar. communiter receptam in l. qui solidum vers. aliter ff. de leg. 2.* de qua per *D. Gizzarell. inf. nu. 16. Præses de Amat. cons. 92. nu. 22. vbi n. seq.* respondet doctrinæ eiusdem *Bar. in l. 1. §. si stipulanti ff. de ver. obl.* dicentis ratione partis non verè non posse totum negari, vide omninò quia nimis crudite loquitur more suo.

N. 9. ibi ¶ quod qui per dolum plu debito petit cõdemnatur in expen. ¶

Adde *Rot Auenio decis. 35. Tesaur. decis. 231. Masull. ad Capy. decis. 49. nu. 3.* alios refert *Carrabb. sing. 191. incip. petẽs plus debito*
13 Et quod Iudex † plus vero peten. debeat in expen. condemnare vide Viu. decis. 340. ad quam se remictit *Nouar. coll. ad pragm. 93. num. 1. & 141. nu. 5. Caball resol. 260.* quod
14 limitat *Barz. decis. 76.* in eo † qui petijsset tamen non exigisset cum effectu etiam si ad actum exequutionis deuenisset, & ita decisum testatur *in S.C. Nouar. collect. 93. & alteram decisio. Ricc. 70.* loquentem de præ-
15 sentante † Apocas falsas banci, & non exigente pecuniam nulla facta mentione de *D. Rouit.* à quo habuit d. decis. quam idem *Rouit inf. cit.* dicit obtinuisse ipso Aduoca-
16 to. Idem in petente † debitum solutum, vt non incidat in crimen de quo per *pragm. 7. de fals.* nisi effectualiter exegerit *Ricc. decis. 40. p. 1.* etiam si ad actum exequutionis deuentum esset probat latè *Rouit. ad d. prag. 7. nu. 4.* vbi testatur decisum *Gennarell. in commen. ad eamd. pragm. nu. 25. vbi num. 24.* quid importet illud verbũ † petere de quo in nouissimo *tract. de assisten. glo. 8. num. 1. & seq.*

Aliam limitationem adducit *Nouar.* ibi
18 vbi non adesset † dolus quia cessante dolo, vt ex his verbis elicitur, plus debito petens non condemnatur imò excusatur *Barz. d. decis. 76.* quam sequutus est *Rouit. d. prag. 7. de fals. nu. 6.* nulla facta mentione *Gennarel. ad d pragm. 7. nu. 16.* qui idem copiosè probauit, & *d. Gennarell.* fuit primus commentator d. pragm, vt ibi per eum *num. 3. Viui. decis. prædicta 340. Ricc. collect. 1781. Capy. decis. 49. Ricc. collect. 437.* vbi in fin. adducit
19 *decis. Viu. 427.* si petens † plus debito debeat vltra condemnationem in expen. puniri in amissione suorum iurium.

Præterea aliam lim. adducunt *Nouar. vbi sup. in fin. & Ricc. d. collect. 1781.* quan-
20 do † in libello apponitur saluo iure superflui ambo adducunt *decis. Ludo. Perusin. 51.* qui *decis. 117.* dicit idem procedere quando in libello fuit apposita clausula omni modo meliori in quo *Nouarr.* adducit etiam *decis. Rot. coram Blanchetto;* & præter *Ludo. d. decis. 51. dicit Gennarel. d. pragm. 7. nu. 35. in fin.* quem vide in materia peten. debitum iam satis factum ad Saturitatem.

N. 9. ibi ¶ & priuatur iure suo. ¶

21 Qua pęna † puniatur plus debito exigens dixi sup. vbi vide supra cit. DD. quibus addo *Menoch. de arb. tr. cas. 443.* & creditor plus petendo adhoc, vt debitum amictat quatuor requiruntur de quibus *per Thor. in compen. decis. Reg. in ver. creditor petens plus debito* vbi adducit *Capy. decis. 49. nu. 4. Ricc. d. collect 437.* & vide *Add. ad d. Capy. decis. 49.* Et quia adhoc, vt incurratur pęna prag. debet satisfactio probari per scripturas, vel per apocas de iure validas, vt ead. prag. dictat; adhuc si probatur satisfactio testibus non est exclusa pęna à iure communi statuta, quia generi per speciem non derogatur *Foller. in prax crim. ver. audiantur excusatores num. 135. Petr. ad decis. Capy. 49. à nu. 3. & ad decis. Gram. 28. num. 27.* verum quod supradicta pragm. Ducis Oxunæ non habeat locum quando satisfactio probatur per testes *Galter. in prax. liq. instr. ver. aut facta liquidatione nu. 58. in fin.* quem refert, & sequitur *Carabb. d. sing. 191.*

N. 12. ibi ¶ nisi præstet cautionem de parendo mandatis S.C. ¶

22 Hæc praxis † inoleuit in omnibus tribunalibus superioribus, ad quæ cum appellatur à citatione super tenore instrumenti expediuntur prouisiones in hanc formam. Comparente N. debitore personaliter, & præstante cautionem de parendo mandatis v.g. M.C.V. vel R.A. & de se pręsentando coram Iudice declarando transmictat acta, & per dies, & ita practicatur vide *prag. 9. §. item vogliamo de off. mag. Iust.* & ibi *Rouit. & dixi inf. decis. 72.*

N. 15. ibi ¶ in debitore à quo creditor petat totum cùm non debeat nisi partem. ¶

23 An creditor † petens totum cùm debeat petere partem incidat in pęnam supradictæ *pragm.7.de.falf.*quæ imponit pęnam peten. bis debitum vide *Gennarell. ad supradictam*
24 *pragm.7.nu.34.*vbi etiam quid si creditor † petat partem debiti, quod fuit integrè satisfactum.

25 Et quia qui petit † antè tempus plus petere videtur; quæro quid sit statutum contra creditorem, qui antè tempus petit, dic, quod debet stare alterum tantum tempus ad conueniendum debitorem *Alex. conf.9. verf.vndè videmus nu.1.Caual.de tuto.num. 194.fo.387.*

26 Verum licebit † fauore publicæ vtilitatis antè tempus petere, debitores .n. publici possunt antè tempus conueniri si publicam exactio concernit vtilitatē, vt firmat *Loff.in tract.de iur.vniuerf.p.3.q.6.in prin.*

N. 16. ibi ¶ ex communi opin.ab omnibus recepta in d. l. qui solidum quo loci Bar.&c.¶

Istam *Bar.opin.* latè defendit *Ama. conf.92. nu.22.*vt dixi sup. *ad nu.2.ver.verum magis omninò viden.*

N.27.ibi ¶ iura communia tam antiqua, quam noua, ac iuris nostri interpretes detestati sunt creditores peten. plus debito.¶

27 Non modo iura † loquuta sunt contra creditores, sed etiam contra alios petētes plus. vnde carcerarij petentes plus, possunt, & debent puniri, & qua pęna, vide *Capiblan.de*
28 *Baron.pragm.19.nu.41.*& ab officialibus † sportulæ non sunt exigendæ plus quàm dictat Pandecta, vt per *Thor. in compen.ver. sportulæ:*quod malè seruatur, & maximè ab actuarijs, contra quos est emanata *Reg. Pragm.38.de off.mag.iustit.*quę pragm.continet pandectam, emolumentorum, & diritiuum spectantium ad officium magistri actorum, qui exigentes vltra dictam pandectam puniuntur etiam pęna corporali arbitrio Proregis, vt in *c.vlt.de gratijs concessis per Ducem Offunæ in anno 1585.*inter capitula, & Priuilegia Neap. vt notat ibi *Rou.* qui subdit, quod actuarij neq; à spontè dantibus possunt vltra illam taxam exigere.

N. 27. ibi ¶ licitum esse reo negare totum propter partem plus debito petitam.¶

29 Sed quid de actore † plus re in qualitate petente, an liceat reo negare totum debitum. *Tesaur.decif.291.* quam sequitur *Nouar.ad pragm.collect.141.num.6.* vbi etiam
30 quid de actore † qui egit assistentia, & petijt plus debito, quod illa sententia non dicatur nulla *per Capy.decif.51.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Benefitiorum petendorum practica.*
2 *Benefitia introducta causa an putantur, et quid bodie nu.3.*
4 *Benefitia, vt possint obtineri, an requiratur lęsionem probare.*
5 *Benefitijs, an possit minor renuntiare in pręiuditium aduersariorum, & an minor cōuentus ex contractu paterno, vel minor succedens maiori habeat benefitia.*
6 *Vniuersitates habent restitu.in integ.et gaudent omnibus priuil.minorum.*
7 *Vniuersitates habent fori electionem.*
8 *Vniuersitas 30.foculariorum, an habeat benefitia.*
9 *Benefitia, an possit quis cogi ad petendum praxis.*
10 *Pręceptum vnicum, vt quis petat benefitia, an sufficiat, vel requiruntur plura, & n.13.*
11 *Monitio vna, an trina requiratur, vt quis amictat benefitia ob non residentiam.*
12 *Præcepta plura requiruntur in recognitione apocæ.*

AD DECIS. XXI.

HVius decisionis meminit *D. Marchio Belmontis Regens de Tappia in Const.minorum iura nu.10.3.*
1 *lib iur.reg.fo.196.*vbi tradit † practicam circa petenda benefitia, & *Viscon. in additio.ad decif.D.de Franch.261. verf.in eadem decif.nu.9.*ex qua *D. de Franch.decif.*
2 *nu.9.& 10.*habemus, quod causa † introducta neq; scripturæ præsentantur neq; benefitia conceduntur quanquam contrarium admiserit *Minado. decif.15.* quam adducit Author hic, & ita his temporibus seruati testatur *D.Reg.Rouit. prag.53.de offit.S.C.nu. 2.*qui de materia remictendo se ad *Tesaur. decif.33.* dicit opin. primam de qua *in d. decif.261.*esse veriorem *ex pragm. 63.§. per lo presente ancora, de offit.Procur.Cef.*& illam sustinuisse, *Affl.in constit.obscuritatem q.9. n. 13.Carauit.rit.71.*verum idem *Rouit. super pragm.11.incip. cursu dilationum sub tit.de ord. Iud.* dicit, reperijsse tempore Antonij Capicij post latam sententiam, & intimatā

manda-

mandatum de parendo fuisse concessa ista benefitia retardando exequutionem sententię de anno 1533. actuar. Cioffo. Sed per aliud decretum S. C. latum post Capy. de anno 1535. fuisse prohibita benefitia post descriptam causam in lista, & de anno 1579 in causa Dianæ Carafæ cum multis creditoribus actuar. Roppulo fuisse per S.C. decretum referente Lanario procedendum esse ad expeditionem causæ, vt testatur *Gallupp. in sua recenti prax. S.* C. *p.2.c.29.n.15.* Tu vide *Thor. in Compen. decis. in ver. benefitium, an sic concedendum, & in ver. minor, siuè pupillus.* Sed ego in causa propria cum Illust. Comitissa Briatici Delia Sanseuerina practicaui referente Fabio Riccardo in anno 1601. quod introducta causa fuit dictæ Comitissæ ex cuius parte in Rota fuit petitum benefitium concessum actuario Vaxallo, non obstante, quod fuerit replicatum non concedendum esse, quia erat introducta causa patrocinante pro me Domino Io. Vincentio Macedonio Aduocato acutissimo, & eruditissimo Domino meo Colendissimo, sed de prædictis omnibus vide *Imbrian. in tra de primo, & secundo benef. consid. 5. per tot. & præsertim à num. 15. fo. mihi 136. Amend. ad d. D. de Franch. decis. 261. & 421. nu. 5.*

3 Hodiè verò † per prag. Eminentiss. Card. Zapata videtur sopita quæstio, statuitur enim per illam terminus 20. dierum ad petendum benefitium à die publicationis, & secundum 30. dierum sequentium de qua Pragm. meminit *Gallupp. p.2.c.29. nu. 18. fo. 222.* Idem Madritia lege terminatum testatur *Couar. pract. qq. c.14. n.3. Imbria. d. considerat. 5. nu. 34.*

4 Et quia † pro obtinenda restitutione in int. requiritur lęsio, vt per *Gallupp. p... c... n.6. fo. 281.* an ad obtinendũ benefitium necessè sit probare lęsionem, quod non *Rouit. d. prag. cursu dilationum n. 27. latè Imbrian. in d. tra. consid. prima nu. 51. vsq; ad nu. 67. vide Capy. dec. 109. nu. 7.*

N.3. ibi ¶ si minor ipse repudiat restitutiones, & benefitia. ¶

5 Sed an minor † possit renuntiare benefitijs in præiuditium aduersariorum *Affl. in Const. obscuritatem nu. 78. & seq. Vrsill. ad Affl. decis. 89. & de Franch. decis. 269.* quos refert *Gallupp. vbi sup. num. 14. Nouar collect. 171. nu. 7. vide Thor. in ver. benefitium concessum* Illud autem est vulgatum apud causidicos, quod pupillo conuento ex contractu paterno non competit restitutio in integrum de Iure Regni, vt per *Rit. M.C.V. 234. D. de Franch. decis. 234. & 364.* Idem quando minor succedit maiori, *Affl. decis. 212. Viu. dec. 250.* quod intellige quando cum pupillo nullus est actus factus, vt *per Petr. ad Gram. dec. 52. nu. 1. & 2.* quod not. quia non omnes, ita intelligunt; vndè *Petr.* ibi damnat quemdam D. qui non ita intelligebat articulum istum.

N.8. ibi ¶ an vniuersitates restituantur iure minoris, vel iure maioris ex generali clausula. ¶

Adde *Losæ. in tract. de iur. vniuers. p.3.c.18.*
6 *fo.220.* & quod vniuersitas † gaudet omnibus priuilegijs minorum *l. respub. ex qui cau.*
7 *maio.* vndè habet † fori electionem, quod latè probat, & decisum refert *Gallupp. p.2.c. 6. nu. 58.* sed non omictas videre *Pasca. de viri. patr. pot. p.2.c.2. nu. 103.* vbi refert contrar. opin. & ex Carau. refert decis. sed quod
8 vniuersitas † etiam si esset 30. focularioru habeat benefitia *Affl. in prælud. constit. q.5. nu.4. tu vide Losæ. d. tract. p.3.c.18. nu.16. & Gallupp. p.2.c.28. nu.8.* qui subdit secus esse quando causa esset cum aliquo pretendenti se esse de nobilibus de quo per *Thor. in ver. Restitutio in integrum, an competat cętui.* vide eund. *Gallupp.* qui dicit aliud verbum circa supradicta *p.3. c.7. n. 21.*

N.12. ibi ¶ & decreta quod peteret secundum benefitium. ¶

9 Praxis quomodo † verseur, vt quis possit cogi ad petendã benefitia, & quę personæ cogi possint traditur *à D. Reg. Tapp. loco sup. cit. nu. 12. Gallupp. vbi sup. nu. 7. & alij citat. per Thor. in compend. decis. in ver. mulier inuita, & in ver. minor, siuè pupillus, an cogi possit Capy. dec. 110. vide Imbrian. in d. tract. de primo, & secundo benef. consid. 5. num. 22.* vbi quod Iudex, & parte instante, & ex officio poterit mandare parti, quod benefitia petat cum comminatione, & qualiter comminatio fieri debeat ibi docet nu. seq. & vide *inf. decis. 85.* & de prædictis vide etiam *Rouit. prag. 11. de ord. iudit. nu. 39.*

10 An autem quando fit præceptum personæ priuilegiatę, quod petat beneficium, alias præcludatur via sufficiat vnicum præceptũ, vel requirantur plura præcepta, nemo ex nostratibus, quos vidi id tangit, sed dubium facit *decis. Capy. 205.* ego in ea sum opinion. quod non requiratur nisi vnicum pręceptum, vnicaq; monitio; bina .n. monitio requiritur in illis casibus in iure spetialiter expressis, qui præsertim sunt quando quis venit à principio, & deinde, funditus priuandus iure suo, vt videtur *Idem Capy.* sentire contra *Ang. opin. in d. decis. 205.* vt est in casu

priua-

priuationis principalis actionis, vel accusationis iuxta terminos *l. diffamari C. de ingen. & man.* vltra quod contra *Ang.* dicentem requiri binam monitionem tenet *Alex. in l. titia C. de accus. Rom. in l. quandiu §. 1. ff. de acq. poss.* per multas rationes, & regula est in contrarium, quod sufficit vna monitio *per Fel. in c. ex literis col. 6. de constit.* & ego in S. C. ita practicaui.

11 Faciunt ad prædicta tradita per *Oced. in tract. de incompatibil. benef. 1. p. nu. 12. 24 25. & 26.* vbi vtrum vna monitio requiratur ad incurrendam amissionem benefitiorum ob non residentiam, vel requiratur trina.

12 Post hęc scripta vidi *Apicell.* in opere quod inscribitur *tut. im. pauper. tit. de dilatiõ. Quinquenn. nu. 14.* vbi in præceptis pro recognoscenda apoca dicit duo requiri *ex glo. in §. si qi is aut. ver. admonitus Auth. de her. & falcid.* vel vnicum cum contumatia, *ex Curt. in l. 2 nu. 26. C. de aden.* Sed in recognitione apocæ tria requiri pręcepta, & ita seruari in prax. & dixi inf. *ad decis. 49. num. 16.* & nouissimè reperij *Imbria, in d. tra. de pri-*

13 *mo, & secundo benefitio in d. consid. 5 nu. 23.* vbi in terminis nostris, quod vna sufficit cõminatio dummodo fiat cũ illis verbis (alias non audietur) secus si fiat cum verbis (alias prouidebitur, vt iuris, nam tale præceptum non dicitur vim peremptorij obtinere, vt præcedens ex doctr. *Bar. in l. si apparitur C. de Cohortal. lib. 12. Bal. in l. ad peremptorium ver. 2. quaro ff. de Iudit. Marant. de multipl. alie. nu. 341.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

AD DECIS. XXII.

IN nouissima editione commen. super Pragm. *D. Consiliar. Rouit.* meminit huius decisio. *in pragm. 1. tit. de abus. in scrib. subl.*

N. 1. ibi ¶ an ęstimatio deberetur, vbi pater donat filio primogenito feuda. ¶

1 An donato feudo † sine assensu debeatur æstimatio quemadmodum, & legato feudo debetur æstimatio, de quo inf. *decis. 36.* tractarunt multi ex nostratibus questionẽ istã *S3. Anna in Constit. diuæ memoriæ nu. 139. cũ seq. & alleg. 126. & seq. Anna filius cons. 81.* vbi allegat decem. & septem DD. tenentes quod legato feudo non debetur æstimatio quibus adde, *Surd. cons. 327. num. 54. vol. 3. Meno. cons. 986, n. 28. vol. 10. & alios. Camill. de*

de Curt.diuers.iur.feud.in cap. incip. multoties num 83.cum seq. Octau. Bambacar. in c. omnes filij num.68. si de feud. fuer. controu. & omninò Thor. qui refert decisiones in ver. æstimatio feudi legati, & in ver. æstimatio, an debeatur fo. 23. & in puncto huius decis. vide omninò D. Consil. Rouit. in d. pragm. 1. in tit. de abusu in scrib. subl. num. 129. cum multis seq. vsque ad fin. vbi defendit latè validissimis rationibus, quod
2 donato † feudo etiam contemplatione matrimonij non debeatur æstimatio, cuius scripta deseruient pro add. ad præsentem decis. omnia enim tacta per authorem hic reperies apud eum, ibi enim sunt allegationes factæ per dictum D. Rouit. in hac eadem causa eo patrocinante pro Cliente donante.

3 Extra tamen materiam huius decis. quando præstanda sit æstimatio † loco rei debitæ, quæ prçstari non potest vide cumulatas decis. per Ricc. collect. 1315. Et in materia vltimarum voluntatum, Peregr. de fideicommiss. artic. 10. numer. 97. & sequen.

4 Et si legatis bonis † emphiteuticis debeatur çstimatio vide Ama. decis. 39.

N. 6. ibi ¶ & quoad assensum quem impetrare promisit dicebat se porrexisse preces suę maiestati, & fecisse suum posse, sed sua Maiestas noluit assentire. ¶

5 An promittens † expediri facere regium assensum à Prorege, vel eius Vicario teneatur ad interesse? quæstio ista distinctione absoluitur, aut enim promittitur super solitis, & tunc si promittens non adimplet promissionem tenetur ad interesse, aut super insolitis, & quia tunc videtur promittere, quid impossibile à Principe, & non tenetur tex. est in l. apud Iulianum §. fin. ff. de leg. 1. vbi not. D. Ann. alleg. 140. num. 15. Surd. decis. 183. num. 5. Molfes. cons. 12. num. 18. & seq. D. de Pont. decis. 6. num. 10. & seq. alios nouissimè cumulat, Viscon. conclus. promittens expediri, vbi adducit etiam Rouit. loco cit. num. 135. quo loci Viscon. declarat conclusionem, & docet, quid facere debeat promissor etiam quando promissio super insolitis versatur ne sibi imputetur. Vide etiam Medi. exami. 17. num. 77. Viscon. in concl. assensus Regius col. 3. vbi citat Lanar. cons. 32. num. 4. & 5. omninò videndus, & Io. dom. de ann. post alleg. Ann. in suo cons. nu. 10.

Et quando super impossibili, & impossibilitas fuit præuisa, Rouit. d. pragm. 1. præsertim nu. 178. & seq.

N. 6. ibi ¶ quia docuit fecisse suum posse. ¶

6 Promittens † factum alienum, & se facturum, & curaturum quando teneatur, vel non, ad interesse, & excusetur à periurio, Carocc. latè in tract. de loca. tit. de facti alien. promissore omninò videndus fo. 215. vide decis. D. de Franch. 624. Maran. disp. 7. Pasca. de uir. pa. pot. p. 2. c. 9. numer. 120. in allegatio. ibi positis. Viscon. qui alios cumulat in concl. incip. Promittens factum alienum D. Regen. de Pont. de pot. proreg. tit. de successionibus mulier. num. 11. & in cons. 153. num. 3. vol. 2. Masull. ad Capy. decis. 93. Molfes. p. 4 tit. de renuntia. q. 10. numer. 24. & cons. 11. num. 45. & in tit. de renun q. 11. numer. 24. Thor. ver. promittens. Muscatell. in prax. de fideiuss. mod. 19. per tot. Regul. in 2. tom. regular. in ver. permissio facti alieni.

Et quod promissio facti alieni absq; iuramento non tenet est tex. in l. eum qui §. Iulianus el. 2. ff. de Constit. pecun. D. de Pont. loco supr. cit. & in dict. reg. promissio. dixi ad dict. Domini de Franch. decision. 624.

Et de marito, an teneatur ad interesse si promisit, quod vxor renuntiaret, & nolit renuntiare vide supra citatos, & D. de Franch. decision. 625. Gram. q. 2. post eius decision. quibus adde Valenz. cons. 14. adductus nouissimè per Maurit. Apicell. in add. ad tutam. paup. sui Genitoris nu. 695. post hæc scripta vi.um.

N. 7. ibi ¶ donatorem de euictione non teneri. ¶

7 An donator † teneatur de euictione vide Ricc. collect. 1030. an debeatur euictio ex donatione remuneratoria Thor. cum D. per eum cit. in ver. euictio, an debeatur vide eundẽ in ver. euictio, an sibi locum vendicat fo. 182. & vltra alios innumeros ibi cit. Viscon. in concl. euictio 2. col. in fin fo. 73. & quid in donatione reciproca. Seraph. decis. 534 num. 3.

N. 8. ibi ¶ impossibilium nulla est obligatio. ¶

8 Quæ impossibilia † dicantur, & quot modis sumatur impossibile. Cagno. in l. impossibilium num. 2. ff. de reg. iur. Pract. pap. in form. excipiend. contra posit. num. 1. fo. 109. & ad reg. principalem Pereg. vbi sup. & vide regulistas in ver. impossibilium.

Et à quibus impossibilitas excuset, *Marsil.* recensent omnes casus in *l. 1. §. praterea. n. 120. cum seq. ff. de quaestio.* quem refert *Petr. ad Gram. decis. 52. num. 6.* & quod impossibilia dicuntur, quæ pendent à potestate Principis, *Medi. examin. 17. nu. 78.*

N. 14. ibi ¶ ex causa necessaria nempè contemplatione matrimonij. ¶

9 Quòd donatio † contemplatione matrimonij dicitur ob causam probat, *Pasca. de vi. pat. po. p. 1. c. 4. n. 39. Ann. cons. 73. & Morot. cons. 43. nu 7.* vbi ex hoc per superuenientiam liberorum non reuocari firmat idem *Morot. D. de pont. decis. 39. nu. 28.* quem sequutus est *Molfes. 4. p. q. 25. ante nu. 8. in commen. ad consue. Neap.* cuius dicta deseruiunt per addit. ad dicta hic sub .n. hoc 14. *à nu. 7. vsq; ad num. 9. add. Fab. decis. 2. C. de reuo. donat.* quem citat *Ricc. coll. 463.* vide *Viscont. ad decis. D. de Francb. 205. ver. an donatio facta*, qui multos adducit decisionantes, & cõ-
10 sulentes, & quod eiusmodi donatio † sit irreuocabilis *Mastrill. decis. 211. num. 4. & 12.* vti pars ipsius contractus matrimonialis ad quod multos citat *Pascal. vbi sup. nu. 36.* vide etiam *Molfes. cons. 2. & 11.* vbi de materia huius donationis, & *Regen. de pont. de pot. proreg. tit. de assen. super dot. §. 2. num. 21.* vbi eruditissimè fundat, quod nec pater, nec filij possunt aliquo modo præiudicare vxori, & alijs, quibus est ius quęsitum ex tali donatione, *Thor. in ver. donatio facta à patre, &*
11 *seq. fo. 166.* & quod talis † donatio sit irreuocabilis, & computetur in legitimam donatario. *Tesaur. decis. 45. num. 11.* & an facta
12 † filio dicatur facta filio, vti filio, vel filio, vti hæredi *De Pont. d. dec. nu 2. et cons. 80. Pereg. de fideico. art. 36. post nu. 134. Mastrill. d. decis. 211. num. 16.* & an reuocari † possit, *Cappell. Tolosan. q. 454. Anna cons. 53. vol. 1. num. 22. Reg. de Pont. cons. 25. & d. cons.*
14 *80.* Et quid si declaratur † matrimonium inualidum, an valeat donatio facta contemplatione illius matrimonij, vide *Viscon. in concl. quæ incip. donatio omnium bonorum*
13 *inter viuos fo. 57.* Et an † matrimonium sit causa finalis, vel impulsiua donationis, vide *Molfes. & D. sup. cit.* quibus adde tradita per *Surd. dec. 322. num. 84. Mastrill. dec. 301. num. 9. & 11. seq. 4. p. Amen. ad d. D. de Francb. decis. 205.* & aliqua per eundem *ad dec. eiusdem Domini 436. à num. 19. & per Viscon. ad d. decis. 205.* & an in-
16 telligitur facta † filijs, vti filijs, vel vti hęr. & an pater disponere possit de tali donatione, & de alijs *Mastrill. dec. 301. 4. p. Molf. cons. 10.*

N. 17. ibi ¶ huiusmodi donationes antiphernas nuncupat Imperat. ¶

17 Antipherna † dicitur ab anti, quod est contra, & pherna, quod est idem, quod dos quasi contra dotem data, vt exponit, *glo. in l. cum multæ hic cit. C. de don. ant. nup.* sicuti dicimus in Regno antiphatum ab an-
18 ti † quod est contra, & phatum idest mortem quasi contra mortem, quia vxor lucratur ob mortem, ita explicat *Molfes. p. 7. q. 1. num. 12.* de quo vide *Sebard. in suo lexi.*
19 *iur. ver. antipherna.* Quomodo autem † differat donatio ob causam matrimonij à donatione propter nuptias, vide *Mastrill. d. dec. 211. nu. 19.*

N. 17. ibi ¶ esse donationem antidoralem, & remuneratoriam. ¶

20 De remuneratoria † donatione, *Pet. ad Capy decis. 121. ver. reuocari fo. 307.* & ad
21 materiam, quod si donatio fit † ob remunerationem adhuc medietas æstimationis debetur cum ius illud antidorale à patrimonio absit, & decisum testatur, *Ann. sing. 202. Ama. cons. 6. num. 13. vbi numer. 14.* quod interesse illius æstimationis non debetur ex *Minad. in consist. in aliquibus in 1. p. rub. numer. 30. & fin.*
22 Et quod donatio † remuneratoria habetur pro contractu oneroso, *Magon. decis. Florent. 77. num. 22.* & vide alia dicta per *Thoro in ver. donationes immensæ fo. 167.*

N. 20. ibi ¶ prædicta donatio non potest reuocari vitio ingratitudinis. ¶

23 Quòd donatio † contemplatione matrimonij non potest reuocari etiam ingratitudinis vitio. *Fab. decis. 1. C de reuo don.* quam adducit *Ricc. coll. 467. in prin. Molfes. p. 4. q. 25. num. 27.* Sed qualiter procedat explicat *cons. 2. num. 50. & seq. Nouar. collect. 139. num. 7.* vbi quod donatio ob causam, vt est illa non reuocatur ob ingratitudinem, *Boer. decis. 27.* Et quia regulari-
24 ter donatio † ingratitudinis vitio reuocatur, qua actione possit agere ille, qui illo vitio intendit reuocare donationem, & contra quem tradit, *Viscont. in concl. incip. donans licet fo. 57.* & de reuocatione donationis ingratitudinis ob vitium, *Pasca. de vi. pat. pot. p. 1. c. 8. num. 103. & seq.* Et an
25 eiusmodi donatio † rescindatur prætextu ætatis, motus reuerentialis, & lęsionis, & an per superuenientiam liberorum, *Thor. in ver. donatio contemplatione matrimonij facta fo. 162.*

N. 25.

N.25.ibi ¶ & mutantes inuestiturę tenorem. ¶

26 Adde quod tenor † inuestituræ non est mutandus sed semper seruandus, vt probat *Viscon. in concl. incip. Tenor inuestituræ*, vbi multos adducit, vide tradita per *Ric. collect.* 1625. *Capibl. in pragm.* 8. *de Baron. num.* 13. *& seq.*

27 Sed an compatronus † benefitij possit mutare tenorem fundationis, & de iure patro. hæreditario facere gentilitium scripsi multa pro D. Antonia Labini pro negatiua contra D. Lucretiam Labini, & licet Cur. Episcopalem Bitonti fuerit decisum pro dicta D. Lucretia, tamen pendet appellatio. vide Allegationes positas *inf. ad decis.* 28.

N.33.ibi ¶ talem protestationem non aliter, nec alio modo. ¶

28 De ista clausula † multa dixit sup. author sub num. 5. quib. adde tradita per *D. Consiliar. Rouit. loco citato sup.* & quod inducat formam *Benuen. Stracc. de mercato. fo. mihi* 116. *num.* 7. & de ista clausula vide *Seraph. in decision.* 114. 483. 838. *&* 1063. *Ricc. collect.* 526.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Exulatus à propria patria dicitur exulatus ab eius territorio, & districtu.*

2 *Patria, & Ciuitas licet idem sunt, tamen latius est verbum patria, quam Ciuitas, & num.* 3.

4 *Probibito ingressu in propriam patriam prohibetur ingreßus in Ciuitatem.*

5 *Guidatus prohibitus intrare in Ciuitatem si fuit captus extra muros est excarcerandum.*

6 *Interdictum Ecclesiasticum extenditur etiã ad suburbia Ciuitatis.*

7 *Exulatus à Ciuitate si accedit ad suburbia, & portas Ciuitatis, an incidat in exilium.*

8 *Extensio non fit in pęnalibus de persona ad personam, nec de vno casu ad alium fallit, vt nu.* 9. *&* 10. *&* 13.

11 *Pactum pęnale per quod interdicitur pomerium, aut suburbium extenditur ad Ciuitatem,*

12 *Probibitus per sententiam ab honore minori, censetur etiam probibitus à maiori.*

14 *Vsus communis loquendi plus est, quam quęlibet propria verbi significatio, & est seruandus etiam in materia odiosa, & pęnali num.* 15.

16 *Ciuitas, & patria sicut sunt vnum, & idem ita, & municipium.*

17 *Ciuitatis appellatione venit districtus, & territorium.*

18 *Probatio, quod locus sit in districtu, quomodo fit.*

19 *Villæ, castra, territoria adiacentia quando veniant appellatione Ciuitatis in materia fauorabili.*

20 *Ciuitas est caput territorij.*

21 *Ciuitas, & casalia sunt vnum corpus, & quę appellatione ciuitatis veniant.*

22 *Territorium quod dicatur.*

23 *Feudo vendito veniunt casalia, & suburbia solita accedere.*

24 *Territorium, an contineat mare.*

25 *Bannitus à territorio, an censeatur bannitus à mari adiacenti, & nu.* 27.

26 *Testamentum factum in lictore maris, vbi factum censeatur.*

27 *Mare eius est imperij cuius est territorium illi adiacens.*

Natus in territorio dicitur natus in Ciuitate.

28 *Territorij ambitus, quæ comprehendat.*

29 *Captus in territorio quando quis dicatur.*

38 *Ecclesia an dicatur de territorio, & habeat territorium.*

31 *Bannitus captus extra territorium bannientis, an valeat processus, & exequutio contra bannitum.*

32 *Territorium quomodo distinguatur à districtu, à comitatu dięcesi, & alijs.*

33 *Exulatus an possit per mænia, et territoria à quibus fuit exulatus permanere per modicum tempus, & per diem, & noctem, &* 37.

34 *Transitus simplex exulatis non censetur prohibitus.*

39 *Exulati animus quomodo possit probari.*

36 *Guidatus an possit transire per loca prohibita.*

38 *Exilium, vt quis dicatur fregisse quid requiratur.*

39 *Extensio fit quando tractatur de delictis puniendis.*

40 *Alex. Turam. laudatur.*

41 *Exulare, an possit Iudex aliquẽ extra suam iurisdictionem.*

42 *Exulatus finito tempore exilij potest redire ad locum à quo fuit exulatus absq; licentia & decreto.*

43 *Relegationis, & exilij à loco fugientis pęna.*

Fugiens à triremibus qua pęna puniendu s.
44 *Nobilis exulatus, vel relegatus si in casu fractionis exilij.vel relegationis surasset triremes, an possit ad triremes cum effectu condemnari.*
45 *Nobilis quo ad se potest renuntiare nobilitati.secus quo ad alios.*
46 *Exilium frangens pietatis, vel amoris furore an excusetur à pęna.*
47 *Amoris furore facta excusantur.*
Exilium frangenti ex probabili causa, an duplicetur.
49 *Exilium vndè dicatur, & an si simpliciter proferatur intelligatur de perpetuo, vel temporali.*
50 *In exilium condemnato, an possit dari facultas redimendi.*

AD DECIS. XXIII.

HVius decis. nouissimè meminit, *Rouit.prag.1.de relegat. nu.6.in vlt. impress.Ricc.nouiss. collect. 2680. 7.p.* vbi multa reperies ad materiam huius decis.

In qua duplici ratione concluditur, quod
1 exulatus à ꝓpria patria dicitur exulatus ab eius territorio, & districtu. Primò quia in sententia præcedebant illa verba à Ciuitate Neap. eius territorio, & districtu, quæ censentur reperita in illis verbis (à propria patria) Secundò quia etiā circumscriptis prędictis exulatus à propria patria cēsetur exulatus etiam ab eius districtu, & territorio,
2 quia licet patria, & Ciuitas † idem sint tamē latius est verbum patria, quam Ciuitas, & in plus se habet, quā Ciuitas, & ideò continet etiam territorium per alleg. hic per Authorem n.9. alias exilium redderetur elusorium, qnib. adde tradita per *Pasca.in tra.de vi. pa. pot.p.4.c.3.nu.23.* vbi per dvos tex. probat,
3 ꝙ patria, & Ciuitas † sunt sinonima, cuius dicta videntur aduersari huic decis. dum cō-
4 cludit, quod prohibito † ingressu in propriā patriam, quod prohibetur ingressus intus Ciuitatē, & dicit, quod cum à R.A. Salerni fuis-
5 set captus de anno 1596. guidatus † extra muros Ciuitatis, quā fuit prohibitus intrare fuit per Excellētiss. Com. Mirandæ tūc huius Reg. Proreg. eiusq; Coll. Cōs. ordinatū quod si fuerat captus extra muros Ciuitatis statim excarceraretur, & ita exequutum.

Verum id fuit, quia fuit prohibitus intrare, & accedere ad Ciuitatem, de quo in guidato vide *Nouar.ad prag.coll.113.n.3. et seq.* secus est per hanc decis. quando quis exulatur ab aliqua Ciuitate, quia alias exiliū redderetur elusoriū per tradita hic per Authorem, quæ adiuuātur ex *c. si Ciuitas de sen.ex-*
6 *com.in 6.* vbi Ecclesiasticum interdictū † etiā ad Ciuitatis suburbia extenditur, ea ratione particulari ne illius edicti sententia vilipendatur. Verum adhuc, *Capibl.in pragm.7.de Baron.nu.47.fo.193.in nouiss.impress.* tenet
7 quod si aliquis † fuit exulatus à Ciuitate, & ille accedit ad suburbia, vel ad portas, quod non incidit in exilium si præcisè non fuit interdictum territorium per doctrinam *Bart.in l.1. ff.de Cloacis §. hoc interdictum l.2. ff.de ver. sig. & Meno. de arbitrar. q. 99.* Sed an patriæ appellatione veniant suburbia, vide *Graff.cons.5.num.21.sub tit.de regular.tom.2.*

N. 3. ibi ¶ in pœnalibus non fit extensio. ¶

8 In pęnalibus † non fit extensio de persona ad personam, *Farin.cons. 85. num.72. Giurb.cons.41.num.1.& seq.* quod declarat *num.20.et 22.* nec de vno casu ad alium not. *scriben.in l. si verò §.de viro ff. sol.ma. in autb. quas actiones C.de Sacros.Eccl.in Clem. 1.de elect.& est tex.not.in l.at si quis in §. diuus autem marcus ff. de relig.* quem tex. extollit, *Bal.in l.3.in prin. C.de epis. & Cler. Dec.& Cagno.in l.factum suum §. pęnalibus col. 2.ff.de reg.iur.* & communem dicit, *Ias. in l.cum quidam num.10.& 24 ff.de liber.& posth. latè Crau.de antiq.p.5.nu.17.Viu.com. opin. ver. extensio ver.in odiosis* innumeros cumulat, *Giurb.cons.crim.6.num.17.* Quos consultò omitto. Prædicta tamen regula
9 non procedit quādo † est eadem ratio, quia tunc in pęnalibus fit extensio de vno casu ad alium ex identitate rationis expressę, *Giurb.d.cons.6 num.7.* & probat *tex.in l. cum mulier, vbi Alex.ff.sol.matr.Gem.in d.c.si Ciuitas §.1.in prin.de sen.excom. in 6. Dec.in d.l.si factum §.in pęnalibus in 7. Fallen.Ias.in d.l.cum quidam 5.fallen.* quos vide circa alias fallen.d.regul. & vide alios nouissimè adductos per *Apicell.in comm. de suspit offit. num 117. & filium add. ibi num. 815.fo.70. post hac omnia scripta visi*, inter quas illam non omictant, quia facit aliqualiter ad hanc decis. & est, quod non solum ex identitate rationis, & in pęnalibus
10 fit extensio, verum etiam à maioritate † rationis, vt inquit *Vrsill.ad Affl.decis.334. in fin.& 369.num.4.* alios cumulat, *Giurb. d.cons.6.num.17.* præter quos vide, *Alex. in addition. ad Bald. in l. mancipia ver. turbans de ser. fugit. Rocc de Curt in repet.c. fi.de consuet.in 7.lim. facit tex.in l.cui pacto*
11 *ff. de ser. aspor.* vbi pactum † pęnale per

per, quod interdicitur alicui pomerio, aut suburbijs extenditur ad Ciuitatem, vt à fortiori ad Ciuitatem accedere non valeat, & tex.similiter *in l. relegatorū §. potest ff. de in-*
12 *terd.& releg.* vbi prohibitus † per sententiā ab honore minori à fortiori censetur prohibitur à maiori. Et quamuis *glo.& scrib. in d.*
13 *Auth. quas actiones* tenent † quod in correctorijs non debeat fieri extensio à maioritate rationis, & sit communis, vt inquit *Det. in l. non debet cui, quod plus ff. de reg. iur. nu.4.* tamen dubium non est, quod talis extensio fieri debet quando si non fieret, resultaret absurdum, prout concludunt, *Doct. in l. in suis ff. de lib.& posth. Det. in c. quia in tantum de praeben. nu. 6. & concludit Author noster hic nu.12.*

N.6. ibi ¶ & si aliter esset communis vsus loquendi. ¶

14 Adde quod communis † vsus loquēdi plus est quàm quæuis propria significatio vocabuli *l. labeo ff. de supell. legat. c. 2. et c. quāuis, & ibi Abb. de verb. signific. tex. in l. librorum §. quod tamen cassius ff. de leg 3. Euerar. in centiloq. argumen. in loco à commun. vsu loquen. Mozzi. de contract. tit. de stipulatio. nu. 33. fo.70. Peccb. de testam. coniug. lib.5. cap.2. nu.1.* vbi multos cumulat, & in fin. d. lib.5. & omni regulæ omniq; cōstitutioni derogat in interpretationibus faciendis, *glo. in l. librorum hic alleg. §. quod tatem cassius ff. de leg. 3.* cum alijs alleg. quibus adde *c.1. de in iur. & dam. dat. lib.6. Alex. cons.69. in fin. lib.6. incip. perspectis his, & cons.25. consideratis verbis nu.13. vol.7. Socc. cons.152. in prin. incip. casus iste vol.1.* Estq; communis vsus loquen
15 di tanti momenti, vt etiam in materia odiosa, & pęnali seruandus sit, *Abb. in c.2. de arb. in prin. Crauett. omninò viden. cons.166. n.10. & cons.293. nu.6.* Ac etiam in statutis communis vsus loquendi præualet, licet statuta strictè intelligantur, & quando id procedat *Giurb. consue. Messin. glo.1. n.9. p.1. c.1.* quem vide in alijs locis *ad d. consuet. cit. per Apicell. fil. in add. ad cōmē. de susp. off. n.320. fo.70*

N.9. ibi ¶ Ciuitas, & patria idem sunt. ¶

Adde *Pasca. d. p.4. c.3. nu.23. Losæ. in tract. de iure vniuer. p.1. c.2. nu.30. fo.30.* & sicuti Ci-
16 uitas † & patria idem sunt ita etiam municipium, & Ciuitas dicit *ibi Losę.* apud quem multa similia.

N.9. ibi ¶ & ideo comprehendit territorium, & districtum. ¶

17 Adde quod etiam Ciuitatis † appellatione venit districtus, *Ricc. collect.1387. ver. notatamen*, & quod venit Ciuitatis appellatione territorium *glo. in l.2. C. de mun.& orig. lib. 10.* vndè consuet. Ciu. Neap. comprehendit etiam casalia, & districtus *D. de Franch. decis.*
18 *604.* vbi etiam habes quomodo admictatur probatio, quod locus sit in districtu ex *Se-*
19 *raph. decis.1370.* Et quando Villæ † Castra, territoriaq; veniant adiacentia ad ipsam Ciuitatem in materia fauorabili, *Losæ. d. tract.*
20 *p.3. c.3. nu.2. vbi nu.4.* quod Ciuitas † est ca-
21 put territorij, & quod Ciuitas † & casalia sunt vnicum corpus *Consil. de Georg. alleg.15 in prin.* & vide quę dicam *inf. ad decis.74.* & latè quæ veniant appellatione Ciuitatis, & si veniant suburbia, & quod in hoc standum est vsui communi *D. Iaco. de Graff. in cons.5. sub tit. de regular. ferè per tot. vol.2.* & an appellatione patriæ suburbia *sup. nu.7.*
22 Quod autem dicatur † territorium, *Ricc. collect.1633.* vbi latè de territorio, *Meno de præsump. lib.3. præsump.97. num.3. & 6.* & quod sit nomen generale, *Affl. inf. cit.* & quomodo differat à districtu, *Capibl. de Baron. pragm.8. p.2. num.14. & 15. fo.265.* vbi
23 vendito † feudo veniunt casalia, suburbia solita accedere. *De Pont. cons.57. Capibl. vbi sup. in prin. & num.13.* Et an territo-
24 rium † contineat mare vide DD. quos adducit, *Affl. in const. si damna clandestina nu. 9. D. Regēs Cōstan. nouissimè in l. vn. C. de clas-*
25 *si. lib.11. fo.173.* vbi bannitus † à territorio non dicitur bannitus à mare territorio adiacenti de quo ibi per eum *num. 6.* apud quem multa similia *num. seq.*
26 Et testamentum factum † in littore maris, vbi factum censeatur *decis. Delphin. 346.* nam mare eius est imperij, cuius est territorium illi adiacens, vt latè probat nouissimè, *Giurb. cons.79. num.30.* vbi subdit, quod propterea bannitus à territorio dicitur etiam bannitus à mari, *Felin. in c. Rodulphus num.12. de rescrip. Mars. de banni. ver. Ciuitate nu.150.* & natus in territorio dicitur natus in Ciuitate probat, *tex. in l. qui ex viro ff. ad municip. glo. in l.2. C. de muni.& orig. lib.10.*
28 Quæ autem comprehendat † ambitus territorij docet *Bal. in c. licet causam antè num.7. & ibi Felin. ante num. 2. de proba. & in c. Rodulphus de rescrip.* ad sciendum,
29 an quis capiatur † in territorio, vel extra, & an captus in Ecclesia dicatur captus in
30 territorio, & Ecclesia dicatur † de territorio, & habeat territorium *Pasca. vbi sup. nu. 15. & seq.* vbi refert decis. S.C.

31 Et de bannito capto † extra territorium bannientis si valet processus, & exequutio contra bannitum *Reg.Constan.vbi sup.num. 125.fo.206.Pasca.de vi.pa.pot.p. . c . . n. .*

Quomodo autem † distinguatur territorium à districtu vide *Benedell.de iur protom. in prin constit.Sancimus nu. 16.* vbi quid sit territorium;quid districtus quomodo vnum distinguatur ab altero,& à Comitatu diœcesi,& alijs & eadde dicta *per Schard. in suo lexi.iur.in ver.districtus,& ver. territorium.*

N. 10. ibi ¶ quod esset si extra mœnia patriæ complere posset exilium.¶

33 Sed an possit exulatus † per mœnia, & territoria à quibus fuit exulatus,vel in illis permanere per modicum temporis spatium, vt per diem,& noctem,quod sic,quia non dicitur venisse,qui non stetit *c.1.de iud.* & fingitur non fuisse in loco, qui ibi breui tempore permansit *l.ex facto ff.de her.inst.* cum alijs alleg.per *Pasca p.4.c.3.nu.22.* vbi sub-
34 iungit,quod simplex transitus † nunquam censetur prohibitus, *Viu.decis.505. Petr.ad Gram.decis.34 n.21.*quod varijs modis probati idem tenet *Foller.pragm.1.de exul.nu. 45.*& post eum,*Rouit.pragm.1.de Guida.nu. 45.*& nouissimè,*Capibl.de Baro.pragm.7.nu. 43. fo. 193.* qui ex multis docet quomodo
35 possit † probari illius exulati animus *n.seq.* & in guidato vide, *Petr. ad Capy.decis.155. Nouar.ad pragm collect. 113. num. 3. &*
36 *4.*si guidatus potest transire per loca prohibita, vel non, & quia *Pascalis* exemplifi-
37 cando *loco sup.cit.*moram † modicam illam exemplificat in quatuor dies, ego valdè dubito de hoc exemplo,redderetur .n.exilium elusorium si quis posset stare per spatium quatuor dierum in loco à quo fuit exulatus vndè per transeo cum *Rouit. & Capibl.* firmantibus, quod transiens non incidat in exilium dummodo appareat de animo,poteris cogitare.

38 Vt autem quis dicatur incidisse in exiliũ † an debeat capi,& comprehendi intra confinia ei prohibita,vel sufficiat esse visum in loco prohibito vide *Capibl.loco cit.num.42.* & quod requiratur apprehensio dicit seruari in M.C.V.*Viscon.in concl. incip. relegatus siuè exulatus*,vbi idem dicit tenere, *Viu.decis. 505.* licet aliter seruari in Regno Cataluniæ testetur *Peguera decis. 90.*

N. 11. ibi ¶ nè delicta remaneant impunita fit extensio.¶

39 Quod fiat extensio † quando tractatur de delictis puniendis,& coercendis *Franch.de-*
40 *cis.315.num.8.*si delicta † remaneant impunita extensione nõ facta. *D.Alex. Turamin.* preceptor meus lector Primarius tempore quo Il. studio in Ciuitate Neap. operam nauabam in Alma Academia Neap.vir celeberrimus *in l.non puto ff.de iu.fis.p.1.c.3.n. 64.Farin.fragm.p.1.num.148.& seq.Osasch. decis.67.num.6.* cum alijs nouissimè cit.per *Giurb.cons.crim.6.nu.18.*

N. 13. ibi ¶ tam à propria patria, quam eius territorio, & districtu exilium censeri datum.¶

41 Sed an Iudex † possit exulare, vel relegare aliquem eius subditum extra prouintiam,& locum suæ iurisditionis non subiectum *Clar. & ibi Baiard.q.71.nu.12.Rouit.pragm. de contumat & Farin.6.vol.fragm.p.1.num.69. & 70.Apicell.alleg.3.nu.23. Ricc.decis.28. p. 2.*ad quos se remictit *Viscon.in d.concl. exu-*
42 *latus*,vbi etiam quod exulatus † potest finito exilio recedere, & ad patriam reuerti absq;licentia, & decreto superioris, quia dies illa vltima licẽtiat relegatum, siuè exulatum ex *decis.Surd.75.num.3. & 244. Ricc. lect.72.& 139. p. 2.* & alij, quos cumulat *Amend.ad decis.D.de Franch.116. nu.3.* vbi ex *Franc.Marc.decis.362.* dicit quod exulatus debet probare seruasse fines exilij.

43 De pœna autem † fugientis ab exilio de iure communi,& Regn. *Amend.vbi sup.nu. 9.*vide *Clar.Gomes.Gaball.& Farin. cit.per Viscon.vbi sup.quibus* adde *Giurb nouissimè cum alijs per eum cit.cons.crim.47.num.1. & seq.* & de pœna rumpentis deportationem vide *Thor.in compend.decis.ver.deportati rũpentes fo.146.Nouar collect.202.nu.3. Petr. ad Gram.decis.6.nu.4.*vide *inf.decis.vlt. n. 1.* & de iure regni quomodo infligatur pœna exilium frangenti *D.Rouit. pragm.2. de relegat.num 2.& 44.in 3.& vlt.impress. Capibl. vbi sup.n 35.& seq.* vbi de pœna fugientium à tryremibus, & deportatione ex Prouisione R.Pragm.vbi *nu.38,*habes quod si nobi- 1
44 lis relegatus † vel exulatus iurasset tryremes in casu fractionis relegationis,vel exilij quod potest ad tryremes condemnari, nam
45 potest nobilis † quoad se priuilegio suę nobilitatis renuntiare secus in prǽiuditiũ aliorum,vt ibi *nu.39.* & an debeat puniri vnica pœna, vel duplici s3.pœna prag.& fideiussionis *Petr. vbi sup. nu 3.& 5.vide Pasca. post alios in tract. de iur. patr.pot.p.4 c.2.nu.88.*

46 Et quid si quis frangit † exiliũ n pietatis causa puta videndi parentes infirmos, an puniatur pœna frangentis exilium, vel excusetur, vide *Anna alleg.40. & Petr. ad Gram, decis.6.nu.3.* post hęc scripta visus.

Et quid si rumpat exilium furore amoris,

an excusetur à pęna, quod sic *Giurb.d.cons. 47.per tot.Clar.q.60.nu.37.& q.68 n.11.* &
47 amoris † furore facta, quæ defendunt recen set *Ricc collect.2117.& 2706.* & quod amore captus æquiparatur furioso, & quod mitius puniatur si deliquit *Pascal. d.p.4.c.5. num.61.* adde latè tradita *per Oino.in §.erat instit.de success.subl. num.7. & per Felician. tract.de censib.lib.2.c.2.n.15.fo.16.* & amor, affectio, affinitas, & sim. quam excusationem præbeant à delicto *Tiraq.de pęn. temp.caus. 22.Petr.ad d.decis.Gram.6. nu.2.* In illis autem, qui ex probabili causa frangunt exiliū fit prouisio, quod redeant in causam suam absq; additione duplicationis exilij, vel alterius pęnæ prout tradit *D.Rouit.in prag.7.de condemnatis in fin.in vlt.editione*, & quando
48 tractatur de dupplicatione exilij, quod non duplicetur in pęna remigationis vltra decennium vide *Reg.Pragm.4.sub tit.de releg.*

Et quid si fracto exilio, vel relegatione efficiatur clericus *de Franch.decis.395.*

49 Exilium † verò vnde dicatur, & an prolato verbo exilium intelligatur de perpetuo, vel de temporali tradit *D.Reg.Tappia in Const.ea quæ in tit.de offitial.in Regn. constit.num.31.& 36. D.Rouit.in prag.2.de iurisd.iniu. non turb.* & aliqua in materia exilij per eundem *in d.pragm. 1. de releg.*

50 Et quando quis † condemnatur ad exulandum, an possit ei dari facultas redimendi dic, quod non si non adest remissio partis prohibente *Regia pragm.45. sub tit.de offit. mag.iust.* secus existente remissione partis, quia tunc loco compositionis habetur, & ita in dies practicamus, & testatur, *Petr. ad Gram.decis.37.nu.6.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Rit.M.C.V.49.est triplicatus sub nu.51.& 61.& loquitur de excessibus offitialium puniendis ab ipsa M. C. cuius materia apud quos tractetur.*
2 *An extendatur ad omnes offitiales, etiam actuarios.*
3 *Actuarij sunt offitiales, & quomodo, & an sint annales, & nu. 44. & an possint esse in propria patria.*
4 *Sindici electi, camerarij, & bagliui offitialium nomine non comprehenduntur n 45.*
5 *Offitialium nomine comprehendantur solent illi qui iurisd. habent.*
6 *Offitialium nomine, an comprehendantur actuarij, an seruientes, & quando, & nu.7. & an comprehendantur scribæ nu.8. & an ciues associantes fam. Curiæ nu.6.*
Et an scribæ possint acta scribere.
10 *Actus qui sunt rogati à scribis substitutis si ab actuarijs signantur, sunt, ac si ab eisdem actuarijs fierent.*
11 *Scribę possunt omnes actus facere præter obligationes penes acta, contrarium tamen seruatur.*
12 *Instrumenta, an possint liquidari contra Mag.actorum S.C. & an contra eorum scribas refertur decisio.*
13 *Actuarij S.C. non recognoscuntur à M. C.*
14 *Regij Consil.non cognoscuntur à M. C. vide n.16. Sed visitantur à Regio visitatore n.16.*
15 *Barones, an recognoscantur à M.C. & quid in R.Consiliarijs.*
17 *Præsidum, & Reg.Auditorum delicta, an recognoscantur à M.C.*
18 *Offitiales conueniuntur sub quo militant.*
19 *Offitiales, an cognoscant de delictis eorum seruientium, & iniurijs eisdem illatis.*
20 *Offitialis procedens, vti delegatus à quo cognoscatur.*
21 *Offitialis delinquens intuitu offitij recognoscitur à M.C. & non aliter extende, siue delictum fuit passiuum, siue actiuum n 22.*
23 *Gratia facta inquisito de diffida data contra offitialem extra offitium, an valeat.*
24 *Offensa quæ dicatur facta offitiali, & an debeat esse grauis, vel sufficiat minima, & quando dicitur facta ob offitium nu.27. & qua pęna puniatur offendens offitialem.*
25 *Offitiales quando dicantur delinquere in offitio, vel intuitu offitij.*
26 *Offitiales qua pęna puniuntur in statū Ecclesiastico.*
28 *Offitialis delinquens in offitio intuitu offitij, an possit post offitium finitum recognosci à M.C. & an in propria patria.*
30 *Officialis si durante offitio inquiratur, an erit offitio, & exercitio offitij priuandus.*
31 *Offitialis delinquens non intuitu offitij, sed extra à quo cognoscendus distin. vsq; ad num. 37.*
32 *Præses potest cognoscere de delicto commisso per offitialem non intuitu offitij dummodo id faciat cum licentia D. Proregis.*
33 *M.C.V. quando citat Reg. offitiales id facit cum licentia Proregis.*
34 *Reg. Audientiæ hodie cognoscunt de delictis offitialium, & an de delictis Baronū. n.35.*
35 *Reg. Audientia Baren. & Hydruntina habent titulum Sacræ, & possunt spiritum insufflare.*
37 *Offitialis delinquens extra offitialium non priuatur offitio.*

91 *Dicta*

90 *Dicta in offitialibus militant in actuarys.*
91 *Actuary debent esse annales.*
92 *Offitiales non possunt esse in propria patria, item actuary.*
93 *Regina Ioanna, de qua meminit Author in hac decis. quæ fuit.*
94 *Actuarium interficiens, an gaudeat indultu.*
95 *Offitiales, & ministros offendentes, & occidentes non gaudent indultu.*
Et de quibus ministris intelligitur, & an offensio intelligenda intuitu offitij.

AD DECIS. XXIV.

DE hac decis. cuius meminit, *Viscon. ad D. de Franch. decis. 407. ver. adde, & Mari. Giurb. cons. crim. 89. nu. 6. Ricc. collect. 2658. et & 2776. Thor. in compend. decis. in verb. occidens magistrum actorum fo. 399. in ver. remissio, & in ver. actuarius, an offitialis dicatur,* vbi testatur nouissimis tẽporibus fuisse per plures decisiones S.C. per eum relatas iudicatum contrarium. Et dum in hac decisione fit mentio de *Rit. M C.V.* sciendum, quod
1 dicti Rit. sunt secundum ordinem *Carauit. 49. 51. & 61.* ijsdem verbis compositi, & triplicati, & hęc verba continent omnes. (Itẽ quod Curia ipsa, & quælibet ipsarum cognoscat de excessibus offitialium aliorum delinquentium in eorum offitijs ea exercendo, & non aliter.) hæc sunt verba d. Rit. quorum materiã exornat Ricc. collect. *433. & 2285.* illosq; in viridi obseruantia esse in hoc regno testatur *D. de Franch. in cit. hic decis. 407. & 274.* de qua materia vide *Mastrill. decis. 147 nu. 26, & 188. num. 21. D. Reg. de Pont. intra. de potest. proreg. fo. 84. num. 3. D. Reg. Tappia in constit. magister num. 1. lib. 2. lu. reg. fo. 261. Nouar. in prag. coll. 164. Baiard. ad clar. q. 16 nu. 10. fo. 125. & q. 35. num. 10. fo. 1-9. Gallup. in recen. prax. S.C. p. 2. c. 6. nu. 103. fo. 100. Capibl. pragm. 5. de Baron. nu. 57.* qui ex-
2 tendit d. rit. vt intelligantur de omnibus † offitialibus etiam in actuarijs in pręsenti de-
3 cis. quos offitiales etiam † esse Thor. in ver. actuariorum delicta. *De Ponte cons. 53. nu. 19. Carabb. de Sind p. 1. nu. 162.* Et quod actuarij sint offitiales videtur posse suaderi ex eo, quia sunt annales sicut cęteri offitiales, vt per *Ann. sing. 369. Nouar. collect. 31. n. 7. Viscõ. ad de Frãch. dec. 407. Ricc. coll. 2008.* Bene uerum, quod absolutus in Sindicatu pro vno anno potest exercere pro sequenti *Nouar. vbi sup. nu. 8.* vbi refert decis. *Capibl. d. prag. 5. num. 129.* Sed nouissimè vide eundẽ, *Thor. 2. p. compen. decis. Reg.* Si actuarius sit offitialis *in ver. actuarius, an offitialis dicatur fo. 6.* vbi refert multas decis. vbi meminit huius decisionis. Item hoc ex alio suaderi, quod sicut cęteri offitiales non possunt esse regulariter in propria patria. *D. de Franch. dec. 98 Ricc. coll. 1338. lim. 1. Capibl. in prag 5. de barõ. n. 57. Thesaur. dec 268. Amẽ. dec. 98 n. 6.* sic actuar. Et quomodo actuarij sint offitiales, vide *Carau. rit. 9. n 4. Petra ad Capy. dec. 121. Maurit. Apicell. alleg. 3. nu 29.* & alios per eum alleg. *in addit. ad comm. sui Genitoris de suspit. offit nu. 716. Amend addit. ad de Franch. decis. 407. D. Reg. Tapp.* quem refert *Capibl. prag 5. nu. 518. de Baron. vbi sup. nu. 12. ver. intellige primo,* vbi licet dicat varie fuisse decisum tamen, quia per prag. Com.
4 Oliuares fuit declaratum inter offitiales † non comprehendi Sindicos electos, Camerarios, & Balliuos; tenet ipse, quod inter offitiales includantur actuarij de qua pragm. nouissimè meminit, & ei dat intell. *Petr. ad Gram. decis. 40. nu. 17. & Capibl in pragm. 1. de Baron. nu. 60.* & ita seruari in M.C. affirmat, *Rouit. in comm. ad pragm. in rub. de offitial. & quæ ijs prob nu. 4.* quod licet *D. de Franch. d. decis. 407. & Carau. d rit.* dixerint
5 comprehendere † offitiales iurisdictionem habentes, & propterea dubitauerint, an actuarij comprehendantur *in d. rit. 49. Petra vbi supra,* nihilominus fuit interpretatus,
6 quod etiam actuarij † & seruientes cõprehendantur quando intuitu offitij commisſũ est delictum, & in sequelam iurisdictionis, & & in tribunalibus dictam interpetrationem receptam, & secundam eam iudicatum refert in S.C. *Anna sing. 48.* circa med. quem sequitur nouissimè, *Viscon. in add. ad d. D. de Franch. d. decis. 407. ver. adde,* vbi vt dixi meminit huius decis. & nulla de hac decis. facta mentione idem, *Viscon. in concl. quæ incip. Actuarius, sequitur Rouit. vbi supra, & Capibl. vbi sup. num. 69.* & practicari etiam cir-
7 ca seruientes † offitialium testatur *Mastrill. d. decis. 147. nu. 26.* & illos qui in contrariam iuere sententiã recẽset, *Viscon. d. cõcl. Actuarius,* & vide nouissimè, *Ricc. 7. p. collect. 2502. Maur. alleg. 77.*

Sed retenta prima opin. in tribunalibus
8 recepta, an quod diximus † de actuarijs extendatur ad eorum scribas? dicerem, quod sic hi .n. seruiunt etiam offitialibus in omnibus prout actuarij, & si dictus rit. per supradicta habet locum in seruientibus porterijs, & alijs huiusmodi, & *Rouit. vbi sup. nu. 5.* ex-
9 tendit † etiam ad Ciues associantes familiã Curiæ de quo etiam *Capiblan. d. pragm. 5. n. 69.* multò magis in istis actuariorum scribis sine quibus maximè in magnis Ciuitatibus actuarij eorum offitium complere non possunt,

sunt, multoties.n.per scribas eorum offitiũ exercetur in capiendo informationes, obligationes actitando,& alia faciendo, quæ recenset hic author quando loquitur de illis, quę actuarij facere valent, verum isti scribæ non possunt acta scribere si actuarius est absens, vel impeditus, aduertit *Petr.ad Gram.decis.27.nu.9.* vndè si acta scribuntur ab illis debent semper ab ordinario actuario signari,& sic habebũtur acta illa, ac si facta essent ab actuario ad latè tradita per eundem *Petr.ad Gram.decis.50.* omnino vi-
10 dendum omnes .n. actus † rogati à scribis substitutis si ab actuarijs signantur, sunt, ac si ab eisdem actuarijs fierent ad quod vide omninò, quæ latè tradit *Petr.ad d. Gram.decis.50.à nu 2.vsq;in fin.& D. ibi per eum cit.* quibus adde, *Mobeda decis.347.* quam adducit *Nouar.collect.ad pragm.4.num.1.* vbi no.
11 quod omnes † actus possunt fieri à scribis exceptis obligationibus penes acta ita dictãte *prag 9.sub rub.de actuar.& scrib.* quod ego non vidi vnquam obseruari maximè in partibus, vbi indistinctè obligationes pęnes acta capiuntur ab actuarijs, & eorum scribis.

Sed prædictis videntur aduersari dicta per *Thor.in Compen.decis. Reg.in ver.instrumenta,an possint liquidari contra mag actorũ S.C.* vbi dicit, quod licet alias per S.C. fuisset
12 alias decisum, quod sicuti instrumenta † nõ possunt liquidari contra mag.actorum S. C. alibi, quam in dicto tribunali, vt per *D. Reg. Tapp.ad pragm.24.incip.magistros actorum num.3.de offit.mag.Iustit.fo.201.* & testatur decisum idē de anno 1602. die 6. Martij *lib. 2.Iur.Regn.fo.281. In commen.ad rit.incip. præsentationibus instrumentorum*, de quo *Thor.ibi* non meminit, ita etiam contra eorum scribas non alibi, quam in eodem S. C. instrumenta liquidari non posse, tamen vltimo loco contrariũ testatur decisum. cogita.
13 Ex cuius dictis est no. quòd † actuarij S. C.non recognoscuntur à M. C. & de Regijs
14 † consiliarijs loquitur, *Capibl.prag.12.de*
15 *Baron.nu.6.* vbi quid † in Baronib.& quòd
16 Regij † Consiliarij cognoscantur à M.C. vide tex. *in l.Curiales C. de decurio. lib.10.add. ad Capy.decis.9.Anna sing.57. Nouar.collect. 37.ad pragm.in fin.* quod mihi videtur non obseruari, nàm hi visitantur à Regio Visitatore, qui mittitur à Regia Maiestate singulis quindecim annis, licet prius omni triennio visitabantur, vt per *Surgen. de Neap. illustr. fo.161.Capibl.de Baron.pragm.5. nu.150.* de qua visitationis materia, vide *Mastrill.in tract.de magistr. lib.6.c.2.*
17 Et an cognoscat † M.C.de delictis Præsidum,& Auditorum prouintialium, inclinat in affirmatiuam, *Capibl.d.pragm.5. n...* vbi dicit pendere in facto.
18 Et quod offitiales † conueniantur sub quo militant, loquendo de maioribus, vel minoribus Iudicibus, *D.de Pont.decis.36.n. 38.* & an Baro possit punire Nuntios,& Cõmissarios Regios delinquentes in eorum terris extra offitij causam *Capibl.sing.12.*
19 Et an magistratus † cognoscat de delictis eorum seruientium,& iniurijs eis illatis, vide *Leonard.in prax.offitial.cap.9.nu.11.Ricc. collect.2362.Mastrill.decis.300.Viscon.in conclus.quæ incip.offitialis maioris in fin.fo. 209.*
20 Et quid si offitialis † processit, vti delegatus à quo cognoscatur. *Viscon.loco cit.Carabb.sing.180.*

In prin. ibi ¶ vbi magister actorum deliquit in offitio ipsius offitij intuitu. ¶

21 In hoc dumtaxat casu M. C. † cognoscit de delictis offitialium nempè quando intuitu offitij committuntur, verba sunt clara d. rit.ibi (delinquentium in eorum offitijs ea exercendo,& non aliter) vt obseruauit, *D. Præses de Franch.in decis.274.nu.7.* & post eum *D.Consiliar.Rouit.* dicta verba ponderando *in dicta Rub.de offitial.nu.4.* cuius dicta vide etiam in *pragmat.5. de abolitionib. nu.7.D.Marchio.Belmontis Regen. Tappia lib.2.Iur Regn.in comment.ad Constit. Magist.nu.20.*
22 Id autem, quod diximus, quod M.C. † cognoscit de delictis offitialium intelligãt Tyrones, tàm de delictis actiuis, quàm passiuis, vt M.C. cognoscat, tam de delictis per ipsos offitiales commissis, quam de delictis per alios in personam offitialium commissis, vt per eundem, *D.Regen.Tapp.in Constit.excusantes nu.41.fo.39.lib.iur.Regn.* & per *Dom. de Franch.cit.decis.274.nu.4.& 505.num.6.* cuius in hoc meminit dictus *D. Tapp. in dicta Constit.magister num.10.* & affirmat author noster hic *nu.1.& Capibl.d.prag.5.nu. 70.Nouar. ad pragm.collect.164.nu.1. Ricc. collect.433 in prin.& collect.2285.* & ita passim practicari testatur *Rouit. loco cit. nu.6. Nouar.vbi sup.* dummodo committantur, vt supra dictum est intuitu offitij, vt per *D. de Franch.d.decis.274.nu.7.* licet dubitauerit *d.dec.407.D.de Frãch.* si dictus ritus sic debebat interpetrari, sed deinde decidit punctũ cum *Carauit.in d.decis.505.* dummodo offensa,& delictum sit ex causa offitij, vt aduertit, *Capibl.d.prag.5.num.71.* & quod Gratia
23 † facta inquisito de diffida data contra offitialem

fitialem extra offitium valeat non obstante Regia pragm.loquēte de offensis offitialium vt opus sit etiam partis remissione refert decisum *Thor.nouissimè in 2.p.compen.decis. ver. Gratia fo.254.*

24 Et quę dicatur † offensa *Rouit. pragm.5. de abolit.nu.32.*& quod debet esse grauis nō minima *Capibl.loco paulò ante cit.num.72.*& qua pęna puniatur offendēs offitialem, *Ricc. collect.2552.7.p.*

25 Et quando offitiales † dicantur delinquere in offitio,& intuitu offitij, *Ricc.ubi sup.*

26 vide *Clar.q.73 vbi n.* 4. qua pęna † punitur in statu Ecclesiastico, vide *Viscon. cum ibi cit. in concl. incip. offitialis maioris fo.* 209. *Rot.Rom.decis.754.p.1 in nouiss.* ad quam se remictit *D.Consil.Rouit.vbi sup.nu.*8 *Ama. dec.36.*vide *Carauit.rit.99.in fin.*ad quem se remictit *D.Reg.Tapp.d.Const. magister in fi.* vbi allegatur vitio impressoris *Carau. d.rit.* 99.voluit.n.allegare *rit.49.* vbi optimè declarat quando offitialis dicatur delinquere in exercitio offitij *nu.27.Viscon. vbi sup.& Giurb.cons.crim.65.nu.47.*

27 Et quando offensio † dicatur facta ob offitium *Farin.q.19.nu.41.Capibl.loco cit. nu. 71.Ama.d.decis.36.nu.10.& seq.cuius nouissimè meminit,Ricc.7.p. collect.* 2552.

28 Sed quid si quis † offitialis delinquat in offitio intuitu offitij, an possit post offitium finitum à M.C.cognosci de illo delicto tempore offitij commisso,vide *Capibl.in d.prag. 5 nu.60.*vbi refert decis.affirmat,*ex Affl. & Isern. in constit. magister* Iustitiarius *D.de*

29 *Franch.d.dec.407.vbi Amēd.n.4.*Et an offitialis absolutus in Sindicatu possit in propria patria conueniri, & de ordine Proregis iterum conueniri,*D.de Pont.dec.36.Petra ad Gram.decis.40.nu.5.*

30 Et si offitialis † inquiritur durante offitio,an erit offitio,vel exercitio offitij priuādus,an pęna incurratur ipso iure , vel requiratur declaratoria,*Gabr.comm.opin.concl.8. de probation.*D.*de Pont.cons.*1.42.66.*Petr.ad Gram.d.decis.40. nu.1.* Et in quibus delictis offitialis pendente administratione inquiratur, & ei debeat administratio offitij interdici optimè declarat *Viscon.post D.* per eum cumulatos quos vide in *d.conclus. offitialis, quibus adde Petr.ad Gram. decis.40.nu.7.& per eum cit.Nouar.collect.198. & Capibl.d. prag.5.nu.56.Giurb.nouissimè cons. crim.65. nu.45.& seq.*omnino videndus præsertim in eo quando offitialis delinquens priuandus,& puniendus veniat,vel non,

Verum quod accusato Barone suspendatur iurisdictio, *Gram.cons.ciu.162.Capy.dec. 131.vbi Petr.Idem Petr.ad Gram.d.decis.40. nu.8.*

31 Sed quid † si offitialis non intuitu offitij deliquit,sed extra à quo erit cognoscendus? In hoc distinguēdum, quod aut offitialis est offitialis Regius,aut Baronalis . Primo casu distingue,aut deliquit non in terra,aut Ciuitate in qua est offitialis , sed in terra Baronis,aut in Ciuitate quam ipse regit. Primo casu ille offitialis,& si Regius poterit puniri per Baronem,seu eius offitialem secundum, *Carau.d.rit.49.nu.* 14. dummodo id notum faciat superiori suo, *Baiard.ad Clar.q.38.n.* 89.cum alijs alleg.per *Viscon. in d. concl.offitialis maioris.*

Aut deliquit † in illa Ciuitate,cuius est offitialis,& eo casu,quia non obstant rit. prædicti deciderem,quod spectat delicti cogni-

32 tio ad Præsidem per ea,quę tradit *Carau.d. rit.49.nu.1.*ad quem ante rit. spectabat cognitio per iura, & authoritates per eum alleg.cum hoc tamen,vt faciat cum licentia D.Proregis Regni eiusq; Collater. Cons. nā

33 si id facere debet M.C. † quando vult citare Regios offitiales quorum cognitio ex d. rit.spectat ad ipsam,vt per *D. Tapp.loco cit. num.21,*quanto magis præses? licet hodie

34 etiam R.Audientiæ † cognoscant etiam de delictis offitialium,vt testatur *D. Tapp.*practicasse in R.A.principatus citra, *vbi sup.n. 3.& seq.* tempore quo erat Auditor in illa Prouintia;de quo videndus est *Petr.ad Grā. d.decis.40.nu.16.& seq.*qui post hæc scripta cōpleta ad meas manus per venit, vide etiā *Capibl vbi sup.num.70.. & de.Leon.in prax. offitial.c.3.nu.67.& seq.*vbi quod R. A, sicut M.C.cognoscunt de delictis offitialium maximè in hac Prouincia Baren.. & Hydrunt. R.A.cognoscunt de delictis offitialium, & ita multoties vidi practicari, & contra Offitiales capi informationes de quibus certioratur deinde S. E. habent .n. hæ R. Au-

35 dientiæ † Baren.& Hydruntina , quæ erant prius vnitæ, titulum Sacræ dicebatur .n. S. C.quæ R. A.Hydrūtina residebat prout hodiè residet in Ciuitate Litij, vti Metropoli illius partis huius Regni , quæ contigerat in portionem Regis Cattholici in diuisione facta cum Rege Gallorum , vt per *Rouit. ad pragm.in Rub.de Instan.caus.non restit.num. 17.& 18.*vbi quod illæ R.Audientiæ possunt insufflare spiritum vitæ, & *Capibl. pragm.8. p.1.num.264.* In istis .n. Audien. præfuit Rex Alphonsus II.vt testatur *D.Tapp. lib.2. Iu. Reg.Rub.de off.S.C.nu.40.fo.142.* dixi ad *decis.593.D.de Franch.nu.31.* Quod ego nunquā vidi practicari circa insufflationem spiritus.Et non modo offitiales possunt,vti delinquētes à præside cognosci, sed etiā Barones , qui alias sunt Ciues Neap. & illorum

forum

forum sortiuntur, vt per *Capy.decis.59. Anna sing.57.Thor.in compen. in prin. ver.Baro,& in 2.p.ver.Baro exteræ nationis 2. col. circa med.*

36 Aut sumus † in offitiali Baronali, & tunc quando delinquit extra offitium, aut est vna iurisditio, & tunc cognitio spectat ad Baronem, *Capibl.vbi sup.nu.75.* aut sunt duæ iurisdictiones, vna v3. ciuilis, altera criminalis, si deliquit offitialis iurisdictionis ciuilis potest cognosci à criminali, *Rouit.vbi sup.nu.* .. *Capibl.d.prag.5.num.. D.Reg Tapp. in d. constit. magister iustitiarius Capy.decis.27.* alias decis.cumulat *Nouar.d.collect.164.nu. 6.Ricc.d.collect.sup.cit.* & vide *Baiard. ad Clar.q.35.nu* 11.

Si verò deliquit offitialis criminalis, delicti cognitio spectat ad ciuilem *Nouar.d.collect.164.num.6.in fin.*& vide *Gail. de arrest. imp.c.4.num.*7. quando consors offitij possit consortem delinquentem punire. & quid si Baro deliquit in territorio alterius Baronis cuius ipse est Vassallus, an possit peti remissio à Vassallo domino, & ad quem delicti cognitio spectat, vide latè *Thor.in comp. decis. 2.p.ver.Baro.exteræ nationis per tot.fo.* 38.

37 Illud tamen sciendum, quod quando † offitialis deliquit extra offitium, quod non priuatur offitialis offitio, vt per *Giurb. cons. crim.65.num.*50. & quando dicatur offitialis delinquere extra offitium, *Baiard.d.q.35. nu.13.Capibl.vbi sup.*

In prin.ibi ¶ & inclinat pro Barone, cui hoc casu remissionem faciendam esse annuit. ¶

38 An Baronibus † sit concedenda, vel deneganda remissio per Vassallos offendentes offitiales cum vt dictum est de his solis sola M.C cognoscat? *Thor in compen. decis.2. p. ver.remissio.* Et quod regulariter sit denegãda talis remissio Baronibus fundat *Mastril. decis.147.nu.16.& seq.* per tex.*in l. nullum*

39 *C.de testib.*per quem tex. derogatur † omni priuilegio speciali, qui tex. licet loquatur in teste falsum deponente, & per eius falsũ testimonium iudicem coram quo deponit offendente, tamen semper ille tex.fuit intellectus quomodocunq; Iudex offendatur, vt per *D.de Francb.dec.*722. vbi subdit quod in isto casu erit maior ratio, vbi facto offitialis offenditur, quam in casu d.tex. vbi verbis dumtaxat offenditur, & propterea ita decisum ibi testatur *d.D.de Francb.*per S. C. secundum, quam decisionem testatur in Regno Siciliæ etiam decisum, *Mastrill.d. decis. 147.num.* 17. vbi dicit fuisse denegatam remissionem Comiti Moac prætenden.remissionem nonnullorum Vassallorum ob offensionem, & resistentiam factam cuidam porterio M. C. & duas alias decisiones refert *Amen.add.ad D.de Francb. decis.407. nu.11.* latè *Garau.d.rit.49. Rouit. vbi sup. num.8. Ascia determ.*107. *Campag. in c.ad quietem D.Reg.Tapp.in d.Constit.magister nu. 15. & seq.*vbi dicit quod licet fuit decisus articulus iste in *d.decis. D. de Francb. 274.* tamen in aula nostri Authoris pluries fuit decisum pro illis Baronibus, qui in priuilegio habebant clausulã, quod possint cognoscere de omnibus, etiam de quibus sola M.C. cognoscit, *Ricc.collect.453.ver.limita secundo, & collect.2285.* cùm virtute huius clausulę videatur communicata illa pręheminentia licet postea idem *D.de Francb. in decis. 458.* articulum istum fuisse controuersum, vt ibi per eundem *D.Tapp.*quem sequitur *Capibl. d.prag.5.nu.63.*de quo vide *Nouar.d.collect. 164.n.5.*vbi refert decis.S.C. de anno *1580.* Circumscriptis tamen priuilegijs continentibus d.clausulam quam habent nonnulli barones, quos enumerat *Capiblan.vbi sup.*offitiales Baronum comprehenduntur in d. rit. *Nouar.d.collect.164.nu.3. & seq. vt per Carauit.ibi,*quem sequitur *Tapp.loco cit.nu.* 4. vbi reprehendit *Foller.* aliter sentientẽ; pos-

40 sunt .n. † offitiales Baronum etiam dici offitiales Regij *Carau.d.rit.49.nu.7.Affl.in tit.quæ sint regal.ver.potestas nu.2.* alios nouissimè adducit *Thor.in 2.p.comp.ver.electio seù variatio in fin.2.col.Alcia.in rub. de offit. eius nu.30.& ibi Alphan.nu.123 & seq.* vbi id limitat nisi in aliqua constit. vel prag.specialis fiat mentio regiorum offitialium, quia tunc non comprehenderentur offitiales Baronum, sed regij tantum, vt ibi per eũ, qui num. seq. dicit quod licet Barones offitiales regij dicuntur, tamen appellatione Regiorum offitialium non veniunt.

Et adde quod Barones etiam R.offitiales dicuntur *D.de Francb.decis.274.num.* 3. & *decis.211.num.*7.ex quo Barones gerunt vices principis *Mastrill.decis.145.n.4.* imò dicuntur consiliarij idem *Mastrill.decis.163.n. 13.Thor.in comp.decis.2.p. ver. Baro exteræ nationis 2 col.in prin.fo.39.*

41 Quando verò Baro † dicitur, quod non potest cognoscere de delictis offitialium intelligitur quoad punitionem secus quoad capiẽdam informationem de excessibus pro quibus veniret offitio priuandus, quia pro reliquis remictẽdus est Sindicatui prout intelligit *Mastrill.d.decis.188.num.25.* quem refert, & sequitur *Capibl.vbi sup. nu.61.* Et quando Baro capit informationem intelligendum est quando intuitu offitij, vt supra

dictum

dictum est, delictum est commissum ad quod multos adducit, *Capibl.vbi sup.num.66.D. Reg.Tapp.vbi sup.nu.20.* secus si delictum esset commissum non intuitu offitij, quia tunc cognitio spectat ad Baronem ibi etenim sortitur forum *Capibl.vbi sup.nu.67.*

N.1. ibi ¶ quia ipse est persona mediata per quam peruenitur ad actum iurisdictionis, & iustitiæ cognitionem, & exequutionem est enim patrator, & conseruator actorum, & processuum. ¶

Hac eadem ratione *D.Reg.Tapp. lib.2.iur. Reg.in commen.ad constit.Statuimus sub rub. de off.mag.iust.num.14.fo.252.* dicit appella-
42 tione † curialium venire aduocatos procuratores, actuariosq;, & scribas, nam licet isti non sint astricti Curiæ; tamen absq; illis Curia regi non potest, sunt.n. cooperatores ad rectam iustitiæ administrationem quid .n. facere possint Iudices si deessent, qui acta conscriberent, quiq; processus compilarent, cùm offitiales non possint scribere acta *Capag.in c.280.* alias acta sunt nulla *Viu. decis. 48.Nouar.collect.4.num.3.* nisi tenue sit offitium, vt offitium pagorum *Capibl. pragm. 8.de baron.p.1.nu.369.fol.252.* vnde actua-
43 rij † destinati ad conscribendum acta cum Iudicibus faciunt vnum corpus quod ex pluribus membris constat, & propterea his, quoquè curialibus cōpetere declinatoriam fori dicit *D.Reg.Tapp.vbi sup.* practicasse in S.C.& in R.A.& de istis curialibus vide *Muscatell.in pra.glo.competentes nu. 74. Nouar. in prax.elect. for.p. .sect.num. Ricc.collect. 2312.*

N.1.ibi ¶ in concernentibus eius offitium exercet quodammodo iurisdictionem. ¶

44 Illi, qui sensiere actuarios † non comprehendi appellatione offitialium ea ratione moti sunt s3. quod actuarij non exercent iurisdictionem, vt per *Ricc.sup.cit. collect. 2502.* & quod sit. loquitur de offitialibus iurisdictionem haben. Hodie tamen habe-
45 mus Reg.Pragm. † Com.Oliuar. per quam declaratur appellatione offitialium non venire Sindicos, electos, Camerarios, balliuos, & de ea meminit *Ricc.collect.433.& collect. 2285.* eamq; exornat *Nouar.vbi sup.& D. Reg.Tapp.loc.cit.*& meminit *Capibl. vbi sup. nu.60.qui nu.74.* dubitat quid de Castellanis, & de Iudicibus baiulorum, quod cognoscendi sunt à M.C. V. *nu. 60. & 67.* cuius contrarium tenet *D. Consil. Rouit. loco cit.* cui respondet ibi *Capibl.* quem vide.

N. 2. ibi ¶ & ideò tenetur seruare secretum sicut Iudex. ¶

46 Offitiales † non debent secreta reuelare, vt latè per *Carau.rit.3.* & appellatione offitialium veniunt actuarij, vt per eundem *Carau. rit.9. numer. 4. Trois rit. 4.* Ideò actuarij quoque tenentur seruare secretum vt per *Baiard. ad Clar. q.73. numer.6.&*
47 *num. 8.* vbi quod dicatur † secretum, de quo vide omninò *Viscon. in conclus. incip. aduocatus post prin.* & nouissimè *Mar. Giurb. eruditissimus vir.* qui meminit huius decis. sub hoc num. *cons. 86. numer. 6.*
48 Et ideò malefaciunt † actuarij quando propalant inquisitis processus informatiuos ante concessionem copiæ repertorum quin imò tenentur pęna falsi *Ang. de Perus. in tra. de test. numer. 17. fo. 98.* nec
49 possunt † antè publicationem processus in ciuilibus ostendere articulos parti aduersæ *Paris. de sind. in rub. de excess. aduocat. Graph. decis. aur. eas cons. lib.2. de falsit. c.35. Carabb. sing. 4. incip. actuarius.* Examinator .n. debet pęnes se secretò retinere non solum articulos, sed etiam examen, & attestationes super illis factas, & si ostenderit, & illorum dederit copiam pęna falsi tenebitur, & sic iudicatum Paduæ testatur *Alex. in l. is apud quem C. de eden.* refert *Ga lupp. in recen. prax. S.C. p.2. c.23. numer.14. fo.205.* & de prædictis & alijs vide *Petr. ad Gramat. decis. 103. à nu.36.* vbi alios adducit, post hæc scripta visus; vbi de signis contra actuarium ostendentem processum informatiuum inquisitis, de teste reuelante dictum suum parti de quo etiam dicit ad *Capy decis.142. à numer. 2.* & de aduocato scripturas sui clientis aduersario ostendente *Menoch. consil. 311. numer. 11. Grapb. vbi sup.* & in actuario
50 sin dicatus † quod non potest quærelas pendente termino ad porrigendum demonstrare sindicando, & partibus quas interim tenetur in secreto habere, & non reuelare sub pęna falsi *Carabb. dict. sing. 4.* vbi adducit tex. *in l. 1. in prin. ff. de fals. & pęna l. si quis aliquid la 2. §. si quis instrumentum, & §. instrumen-*
51 *ta ff. de pęn.* & de actuario † qui secreta causæ reuelat, & pandit, quod iudicis arbitrio puniri debeat *Menoch. de arbitr. cent. 6. cas. . . numer. 6. Viscont. dict. concl. aduocatus circa med.* qui se remittit ad eundem *Menochium* de alijs personis, scilicet Consiliarijs, assessoribus Iudicibus, & alijs secreta pandentibus

52 & de reuelante † secreta Principis vltra *Tesaur.decis.1.* vide quæ abundè scripsit *Regens Valenzuola in tra.st.at.& bell.p.4. consider.2. num.13.fo.153.* apud quem multas reperies notatu digna, & quod reuelator secretorũ dicitur proditor *not.in l.athl:tas ff.de his qui no.inf.Guid.Pap.decis.191.in fin.*

N. 2. ibi ¶ nam capit fideiussiones. ¶

Hæc omnia verba posita hic per Authorẽ repetit *Giurb.nouiss.cons.crim.86.nu.6.* cir-
53 ca quæ scias, quod fideiussiones † capiunt actuarij,& modi diuersi sunt, quos recenset *Muscatell.in sua prax.fideiuss.per tot.* Hodie
54 circa modum capiendi † notandum secundum ius nouissimum Reg.quod tàm fideiussiones,quam obligationes sunt firmandę ab ipso principali fideiussore, & duobus testibus,qui cognoscant fideiussores,& principalem de quo vide Pragm. emanatam per Ill. D.Fran.de Castr.olim huius Reg.Proreg.de anno 1603. & quid si alius obligationi se suppos uit *D.de Franc.decis.262. Nouar coll. 16.de actuar.*
55 Et quod fideiussiones † capiantur risico actuariorum no.*in l.generaliter C. de Epis.et cler.Ricc.coll.1258.& 1494.* *Thor.* qui super hoc refert nouissimas dec.*in 2.p.cõpend.dec. Reg.ver.actuarius qui idoneum il 1.2.& 3. Petr.ad Gram.dec.60.nu.11, Muscatell. in prax fideius.p.1.mod.9 nu.11, & prax. S. C. p.3.glo.expen.nu.39.ver.sed ecce,* quem vide in materiam fideiussoris idonei, & de propro teneri actuarium si fideiussor non est idoneus *Fusc.sing.61.D.de Franch.decis.480 Thor.in comp.decis.Archiep.Cur. Neap. ver. Actuarius Farin.de delict.& pœn. q.24.num. 82.est tex.in l.2. §.vlt. ff. de mag.conuen.& in §.sciendum instit.de satisd. tut. Caball. resol.crim.73.Gratia.decis.69.& decisum refert in Rot. Rom. Nouar. nouissimè in collect. 5.num, 2.* quiduè disponat ius Reg. vide *pragm.15.sub rub.de actuar. Muscatel.in prax.fideius.p.1.mod.9.num.11. Thor.in ver.actuarius qui fideiussorem , & seq. Petr. vbi sup.* Quod est intelligendum si ipse actua-
56 rius capiat fideiussionem, secus † si mãdato Iudicis quia non tenebitur actuarius, sed Iudex *Ludo.dec.Luct.33.* de qua meminit *Petr. ad Gram.decis.vbi supra*, in hoc tamen sint
57 cauti actuarij, vt † de mandato Iudicis faciant constare in scriptis,& mandatum scribatur per alium actuarium roboratum, & subscriptum manu ipsius Iudicis, vel offitialis id mandantis ad *Affl.decis.317.* quem refert,& sequitur *Nouar.collect. ad prag.5.nu. 11.* & an si non apparet mandatum credatur actuario *Sess.decis.Aragon.83.nu.6.* sunt
58 tamen multi casus † in quibus actuarius nõ recipiendo fideiussorem idoneum excusatur de quibus per *Ricc.coll.49.* vltra quos *Nouar.loco præcit.* ponit alterũ casum 53. quod excusatur actuarius, quando principalis est satis idoneus,idem si fuit idoneus tempore fideiussionis latè *Farin.pract crim. tit.de carcer.q.33. Carau rit.35.Lip.ad Iser. quæ sint regal.ver.vectig.alia nu.13.* vel si de voluntate partium minus idoneus reciperetur *Ricc. decis 49.incip.Notarius p.2.* de qua meminit *Thor.in comp.decis. Cur. Archiep.ver.actuarius Petr.ad Gram.d.decis.60.nu.11.* vbi etiã idem dicit si cum approbatione actuarius fideiussorem recepit, & procedere in fideiussore iuditiali, secus in fideiussore cõtractus.
59 Quis autem † dicatur fideiussor idoneus *D. R.Tappia lib.3.iu.reg rit.160.n.1.fo.116.*
60 Et de discrimine † inter fideiussiones,quę stipulantur penes acta per actuarium,& de illis, quæ stipulantur per Notarium extra iuditium, & quomodo diuersimodè proceditur ad accusationem *Muscatell. d. prax. mod.1.num.8.& seq.*
61 Sed an credatur actuario † vel Notario si in bastardello reperiatur scriptum talis fideiussit pro tali,quod non *Amend. ad dec.D. de Franch.185.nu.1.*

Et quid si asserit fuisse admissum aliquem ad iuratoriam cautionem, & in quibus casibus quis possit admicti ad iuratoriã cautionem vide *Petr.ad Gram.dec.33.n.6.cum seq. Gail.de arrestis c.3.nu.19.*

N.2.ibi ¶ Obligationes. ¶

62 Obligationes quoq; penes acta † vt supra annuimus per actuariũ capiuntur,& scribũtur,in quib.requiritur mandatũ,vel præsentia Iudicis,sed nõ sẽper quia in d. obligatio-
63 nib.capiendis † actuarij semper dicũtur habere mandatũ Iudicis per alleg.ab *Vrsill.ad Affl.dec.3.nu.8.Gait.tra.de cred.c.3.tit.2.* qui alios adducit *n.22. & seq.* post hæc omnia scripta visus *Altimon.in prax.liquid.instr.in ver.in publicã formã n.39.* vbi aduertit quod
64 actuarij † conficiant librum in quo describant tales obligationes illius anni, in cuius initio faciant rubricam; indè Capitaneus, seù Gubernator concedat licentiam actuario recipiendi obligationes, & se subscribat, quia tunc dicentur omnes illæ obligationes receptæ Iudice mandante, & habentur, ac si ipsemet iudex caperet, quia omnia nostra facimus &c. *Altimon.vbi*
65 *sup.n.41.* Debet autem ipse actuarius † per se scribere dictas obligationes non autem per scribã,& si.n. scribæ possunt omnia alia

acta

acta conscribere, tamen excipiuntur obligationes penes acta, quas scribere scriba nequit, vt per pragm. 9 sub rub. de actuar. & scrib. & ibi per *Nouar. collect. 4. nu. 2.* de quo *per Gait.* mox visum *sup. cit. tit. 2 nu. 75.* Sed hoc ego non video seruari, de consuetudine .n. quotidiè scribæ capiunt obligationes, illasq; proprijs manibus in libros obligationũ redigunt promiscuè cum actuarijs in capite maxime in his Curijs inferioribus siue
66 regijs, siuè baronalibus, & semper istæ † obligationes habent exequutionem paratam *Ricc. coll. 2666. Affl. decis. 387. Capy. decis. 46. Franch. dec. 200. Capibl. de baro. prag. 8. p. 1. n. 355.* & ibi quod exequutio fit realiter, & personaliter prout in instrumento via ritus, & quod possunt accusari per procuratorẽ, & hoc quia habetur eiusmodi obligatio, vti confessio iuditialis, & sententia transacta in rem iudicatã *Capibl. d. prag. 8. p. 3. n. 18. Gait. vbi sup. nu. 13.* & accusantur nulla præuia citatione *D. de Franch. decis. 218.* vbi in fin. tradit pract. exequutionis harum obligationum etiam si non essent iuramento Vallatę *Affl. decis. 30. nu 4. & 6. Altimon. loco cit. nu. 43. fo. 53.* item accusantur per creditorem, etiã qui in obligatione non interuenit *Affl. dec 135. in fin. Gait. nu. 56.* quod secus est in accusatione instrumentorum, vt per *Capibl. vbi sup.* & de nimia parata exequutione, quam habent huiusmodi obligationes *Tesaur. decis. 26. Rou. prag. 2. de iurisd. in iu. non turb. n. 9. Graui. decl. 14. p. 3. nu. 35. Io. de ami. cons. 21.* multos cumulat *Gait. tra. de cred. c. 3. tit. 2. n. 5. & seq.* vbi tot. illo cap. tractat de his
67 obligationibus. Sed an habeant † exequutionẽ contra hæredes vide *Gait. loco sup. cit. nu. 14. & seq. & D. per eum cit. & Altimon. ver. aduertat nu. 32. fo. 198. & seq.* & an si est obligatus laicus, qui postea est effectus clericus possit cõtra illũ vigore illius obligationis exequi vide *prax. epis. cap. 6.* Et an † sẽper eiusmodi obligationes, & omni tẽpore habeãt exequutionẽ paratã, dic ꝙ nõ nisi infra decenniũ elapso .n. decẽnio à die natę actionis non possunt accusari, sed expeditur citatio ad dicendũ causã quare non debet accusari, & ęxequi *Carau. rit. 128. Careabb. sing. 20. incip. obligatio. Rober. de liq. instr. consid. 2. n. 4. D. de Franch. d. dec. 118. Gait. vbi sup. n. 68 & seq. Canar. q. 43. Altim. in ver. præsentet n. 8.* vbi dicit ita seruari per doctrin. *Affl. & Iser.* ad similitudinem instrumentorũ quę li-
68 quidari non possunt trãsactis annis viginti à die natæ actionis, vt per Rit. & ibi *Carau. Altim. d. ver. præsentet n. 8. fo. 287.* & quid si aduersus illas opponitur exceptio nullitatis vide *Affl. d. dec. 387. & dec. 30.* vel opponere-tur exceptio hostica *Masull. ad Capy. dec. 33* de quib. apud *Ricc. nouiss. d. collect. 2666. 7. p. 1. & 2. ampl.* & quid si obijceretur, quod est sine causa, vel quod est stipulata sine iuramẽto vide *Gait. vbi sup. nu. 50. & 52.* & an exceptiones contra has obligationes opponi possint extra cerceres, *Gait. vbi sup. n. 70.* & quando dicimus eiusmodi obligationes ha-
69 bere † exequutionem paratam intelligendũ est si tamen sint liquidæ, secus si essent illiquidæ *D. de Franch. dec. 292. Gait. vbi sup. n. 65. & seq. & nu. 76. Carabb. sing. 130.* Sed an obligationes Curię baiulorum habeant exequutionem vide *D. Regen. Tapp. in rub. de off. Baiul. Capibl. de baro. prag. 8. p. 1. nu. 355.*

70 Aduertant tamen actuarij † in capiendis huiusmodi obligationibus, vt obseruent *pragm. 16. sub tit. de actuarijs* sub dat. Martij *1603.* per quam mandatur actuarijs, vt obligationes non capiant nisi adhibitis duobus testibus notum habentibus obligatum cum subscriptione obligati propriæ manus, vel actuarij si nesciat scribere alias incurrũt in pęnam ducatorum mille per actuarium soluen. Regio fisco vltra damnum partis *Altimon. in ver. in publicam formam nu. 3.*
71 In quo corrigitur ius commune † per quod Notarij, & Actorum magistri non tenentur ad aliud, quam ex eorum assertionibus cognoscere contrahentes, vt per *D. de Franch. decis. 262.* de quo latè per *Ricc. collect. 713.* &
72 an testes † teneantur cognoscere contrahentes *Nig. in cap. Reg. fo. 99. num. 10. à terg. D. Regen. Tapp. in cap. caueant in ver. pęna falsi lib. 2. iu. reg. tit. de offit. nota. fo. 442.*

73 Supradicta autem prag. quæ † fuit emanata à D. Francisco de Castro declaratur per aliam pragm. sub die 9. Maij *1603.* vt habeat locum quando concipiuntur obligationes continen. summam supra quinquaginta ducatos; infra verò sufficiat subscriptio principalis obligandi si sciat scribere, si verò nesciat scribere loco sui se subscribat actuarius absque testium subscriptione, *Altimon. in ver. in publicam formam numer. 38. vers. alterum verò,* de quibus prag. nouissimè meminit *Gait. vbi sup. num. 72. & seq.* quod si actuarij pragm. prædictæ sollemnitates neglexerint obseruare tenebuntur ad omne damnum, & interesse creditorum arg. *tex. in l. fin. C. de mag. conuen. facit decis. Rot. Lucen. Ludou. 33. Nouar. collect. 6. n. 3.* vbi quod actuarij tenẽtur ex eorum culpa, & errore. Sed an sollemnitas ista introducta per dictam R. Prag. in conficiendis obligationibus requiratur etiã in illis cassandis, vel sufficit, quod cassentur per actuarium, vide *Nouar. qq. foren.*

*lib.*1.*q.* 154. eius nouissimè meminit *Ricc. collect.*2776.

74 De tempore autem † capiendi eius modi obligationes breuiter dico, quod omni tempore possunt capi etiam de die feriato, & semper habent exequutionem paratam, & ita obseruatur de quo per *Viu. decis* 35. *Altimon. vbi sup. nu.*42. *Gait. vbi sup. nu.*28. *vbi nu.*30. adducit in contrarium opin. *Scaccia.* sed non discedit à prima opin. vide tamen nu. 49. Verum quod aliter sit dicendum circa incusationem eiusmodi obligationum vt die feriato incusari non possint vide eundem *Gait. ibi nu.*40. *& seq.* & possunt in omni loco dictæ obligationes capi in Curia, & extra Curiam *Affl. decis.*335. & ita obseruari testatur *Ricc. d. collect.*2666. *ver. & an capi. Gait. vbi sup. nu.*26.

75 Et non modo originalia † habent exequu-
76 tioné, sed exempla † autentica, intellige tamen præuia citatione ad dicendū causā quare quādo accusatur in alio loco, quam vbi facta est, vt *in d. dec. D. de Frāch.*118.*n.*9. *Affl. dec.*3. *Gait. vbi sup. nu.*58. *& seq. Rouit. vbi sup. n.*5. & de ratione *Altimō. in d. ver. in publicā formam n.*45. quod limitat *Pute. dec.*415.
76 *lib.*1. quando præsentaretur copia † & originale non appareret in libro originali, quia in tali casu exemplum non probat, nec fidem facit. *Nouar. vbi sup. nu.*7.

77 Quid si talis obligatio † capitur per actuariū alterius territorij *Molf. ad consue. Neap. in* 2. *vol. in add. ad q.*10.*n.*20. *vol.*2. *Altim. fo.* 52. *num.*4.

78 An vero actuar. † Vassallus prohibeatur capere obligationes pro suo Barone quemadmodum Notarius stipulari instrumenta vide *d. dec. D. de Frāch.*118. quod nō *Ricc. collect.*187. Sed contrariū testatur decisū *Nouar. lib.*1. *qq. Forens. q.*156. *nu.*11. quē refert *Thorus in cōpen. dec. reg.*2.*p. ver. obligatio penes acta recepta fo.*391. vide *eundem in d.* 2.*p. ver. obligationis penes acta stipulatæ fo.* 398.

79 Et quid de actuar. † secundarū causarū, an capiāt has obligationes, & captæ habeāt exequutioné sicut illę, quę capiūtur p actuariū primarū causarū vide *Rouit. super prag. vn. de iurisd. inui. non turban. vbi latè. Gait, ubi sup. num.*63.

80 De discrimine † autem inter obligationes pęnes acta, & instrumēta dixi in tra. de Notar. ver. obligationes, vide etiam *Capibl. d. pragm.*8.*p.*1.*nu.*118. *&* 359.

N.2. ibi ¶ recipit testes, quib. etiam iuramentum exhibet. ¶

81 Adde *Giurb. cons.*89.*nu.*6. Intelligas tu de † mādato Iudicis, actua. .n. nō recipit testes sine mādato Iudicis *Cott. in memo. in uer. Not. Affl. & Vrsill. dec.* 315. cū alijs allegatis per *Petr. ad dec. Grā.*27.*n.*8. de quo etiā idē *Petr. ad eundem Gram. dec.*60.*n.*32. vbi alios citat vndè cū Iudicis mandato recipiendi testes ab actuario de quo latiss. per *Farin. tra. de testi. q.*77. *in. cap.*4. *fol.*311. vbi habes an, & qñ
82 † testium examen possit per Iudicem actua-
83 rio cōmitti. Hinc est quod actuarius † iuramentū testiū etiam affuturorū recipere non pōt absq; Iudicis commissione *Crescen. dec.*1. *de iur. iur.* refert *Nouar. collect.*4. *super prag.* 4 *de actuar. nu.*4. & de praxi circa hoc vide nouissimè *Gallupp. prax. S.C.p.*2.*cap.*23.*n.*13 *fo.*205. vbi paulò antè dixit, quod examina-
84 tor † in recipiendis depositionib. testiū non potest aliū substituere, sed proprijs manib. subscribere ex *prag.*16. *de off. S.C.* & ita ser-
84 uari testatur, sed hoc † procedit in examinatore S.C. sed alij actuarij maxime in partib. absq; mandato Iudicis testes recipiunt illis què iuramentum exhibent etiā per eorum scribas, per quos etiam illorū depositiones scribuntur; nam semper Iudicis mandatum præsumuntur habere, & ita in dies videmus seruari, tam in ciuilibus quam in criminalibus.

85 In criminalibus † autem quomodo testes recipere debent vide prag.6. sub tit. de actu. & circa testium receptionem disponit alia
86 *prag.*8. *sub eo tit.* Et quod in criminalibus † debet actuarius integra dicta testium scribere, tàm pro, quam cōtra inquisitum *Cartar. de exeq. sent. c.*2.*n.*26. *&* 27. *Ludou. dec. Luce.* 13.*n.*64. *Bursa. cons.*346.*nu.*4.*vol.*4. *Petr. ad Gram. dec.*96.*n.*3. qui citat prædictos quibus adde *Capibl. prag.*3. *de Barō. n.*115. *per prag.* 6. *tit. de actuar.* quod not. cōtra illos Diabolicos actuarios, & ferè omnes, qui omittendo scribere id quod testes dicunt pro inquisito, dumtaxat in scriptis redigunt, quæ contra illum deponunt.

Et de actuario testes falsos examinante vide *Petr. ad Gram. decis.*27.*nu.*21.

87 In assumendis † autem informationibus, an actuarius possit cogere testes ad testificandum, quod sic etiam de iur. Canon. probat *Foller. in pract. crim. Cano. fo.*121. *num.* 134. *in fin. Tartagl. pract. crim. M. C.V. c.*6. *num.*2. *Leonard. in prax. offitial. cap.* 13. *num.*24.

88 Quod intellexit † Tartagl. vbi sup. etiam si testis esset in magistratu per tex. *in l. ob carmen.* §.1. *ff. de test.* & etiam si testes semel testimonium prohibuerit, *l. fin. C. de testi.*

N. 3. ibi ¶ at Iudex regulariter, & pernecesse sine magistro actorum esse non potest ergo pars quotitatiua Iuditij est &c. ¶

89 Iudex sine † magistro actorum esse non potest, quia nulla sunt acta ab actuario non scripta *Maran. de iud. p. 6. act.* 10. *ver. actum nu. 21. Cornaz. decis. 201. nu. 9. Viui. decis.* 48. etiam si à Iudice conscripta sint *Guazzin. de defen. reor. defens. 20. cap. 14. nu. 3. Capibl. de Baron. prag. 8. nu. 165. nouissimè Giurb. cons. crim. 89. num. 7.* vbi hæc omnia verba Authoris sigillatim recitat faciendo bis mentionem huius decis. sub *nu. 6. & 7.*

N. 4. ibi ¶ Regina Ioanna enumerat inter offitiales. ¶

90 Et meritò, quia ea omnia † quę militant in offitialibus militant quoq; in actuarijs vndè sicut offitiales debent esse annales, vt *in pragm. 3. de Baro. D. Reg. Tapp. lib. 2. iur. reg. fo. 107. Anna alleg. 15. Nig. in c. item statuimus tit. de sindica. nu. 55. fo. 128. De Pont. de potest. proreg. rub. de elect. offitial. nu.* 1. *fo.* 84. *Carabb. sing. 179. Petr. ad Capy. decis. 121. lit.* C. præsertim baronales, vt per *pragm. 5. de Baron.* quam exornant, *Capibl. Leonar. in prax. offitial. fo. 75. num.* 68. idq; tam de iure communi, quam de iure Regni, vt per *D. de Franch. decis. 409. l. 1. ff. de fer. Amend. ad d. D. de Franch. decis. num. 6.* qui allegat alia iura, *Pascal. de vi. pa. pot. cap. 10. nu. 9. fo. 528. Ricc. collect.* 317. infra quem annum, an possit ob delictum remoueri, *Capibl. d. prag. 5. nu. 55.*

91 Ita actuarij † quoquè debent esse annales *Petr. loco cit. Viscon. in add. ad d. D. de Frãch.* 409. refert iudicatum in S. C. in anno *1599.* in actuario Olиueti refert *Nouar. collect.* 31. *num. 8. Anna sing. 369. ver. officia. Carau. rit. 295. num. 6. quem citat Anna filius ibi addens*, licet, vt supra dictum est si actuarius fuit absolutus pro vno anno potest anno sequenti etiam exercere, vt decisum testatur *Nouar. loco pracit.*

92 Secundo quia sicuti offitiales † non possunt esse in propria patria *l. si eadem ff. de offit. assess. Ricc. coll.* 1358. ita & actuarius *D. de Franch. decis.* 98. *Capibl. de Baron. prag. 3. nu. 142. Petr. add. ad d. decis. Capy. 121. Amẽd. ad decis. D. de Franch. 403. num. 10. vide Leonard. in prax. off. c. 2. nu. 93. fo. 20. Paris. de sind. ver. assessor. Tesaur. decis.* 268.

93 Quæ autem fuit ista Regina † Ioanna de qua meminit hic Author. vide *Leonard. in d. prax. c. 9. nu. 52. D. Reg. Tapp. lib. 2. iur. reg. fo. 119. nu. 7.*

N. 12. ibi ¶ fuit interfectus magister actorum. ¶

94 An interficiens † magistrum actorum gaudeat indultu, quo non gaudent offendentes

95 † & occidentes offitiales vide *D. de Frãch. d. decis. 403. Nouar. collect. 1. nu. 30. Mastrill. de indultu c. 36. per tot. Thor. in ver. Indulgentia. Ricc. in addit. ad d. D. de Franch. decis. 403. & 407.* & de quibus ministris intelligatur pragm. quando loquitur de indultu non concedendo illis, qui ministros regios offenderunt, & an offensio consideranda erit intuitu offitij, vel non *Rouit. prag. 5. de abolitio. nu. 26. & seq.* & quomodo puniatur occidens offitialem, *Nouar. collect. 1. nu...* & quod crimẽ commictit offendẽs R. Cõsiliariũ *Leonard. d. c. 9. n. 12. vbi n. seq.* de inferente alapam offitiali de quo per *Pascal. in tra. de uir. pa. pot. p. 1. c. 10. nu. 61.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Conatus, an puniatur.*
2 *Ictum scoppictæ emictens si leuauit de focone, & non de canna qua pęna puniatur.*
3 *Animus occidendi in emictente ictum scoppictæ quando præsumatur, & 11.*
4 *Animus occidendi, & animus deliberatus, & dolosus differunt.*
5 *Sclopi exoneratione ille contra quem fuit exoneratus dicitur offensus etiam non percussus.*
6 *Sclopum emictens, an gaudeat indultu absq; partis remissione.*
7 *Delictum proditoriũ excluditur ab indultu.*
6 *Sclopi an sint arma proditoria.*
9 *Sclopus rotatus, an faciat delictum proditorium.*
10 *Sclopi sunt arma determinata ad offendendum, & occidendum.*
12 *Ictum scoppittæ emictens ad sui defensionem non incidit in pęnam prag. sub tit. de ict. scopp.*
13 *Ictum scoppictæ emictens in rixa, an puniatur, & quid ad defensionem.*
Offitialis si emiserit ictum scoppictæ quando puniendus.
14 *Pragm. de ict. scopp. quibus concurrentibus habeat locum, & quid existente aliqua causa ob quam mors non fuit sequuta nu. 15.*
16 *Prag. prædicta nõ comprehendit clericos; sed, an opem dantes, & emictentes sagittas.*

17 *Pragm. nouiss. recensentur Comitis de Lemos, & Ducis Ossunæ contra emictentes ictum scoppictæ.*

AD DECIS. XXV.

EAndem materiam, de qua in ista decisione perbellè more suo tractat *Mastrill.* omninò videndus in tacti contingentia *in decis. 155.*

N. 1. ibi ¶ affectum deductum ad actum proximum pro effectu consumato haberi. ¶

1 Quæstio ista, an conatus † puniatur distinctione resoluitur, quod aut quis attentauit, & non fecit quod in se erat, & tunc non punitur pęna ordinaria, aut deuentum est ad actum proximum, & fecit quod in se erat, & mors sequuta non fuit, & tunc est locus pęnę ordinariæ ad *tex. in c. 1. de hom. Baiard. ad Clar. §. adulterium num. 48. Gram. dec. 2. nu. 12. Vrsill. ad Afff. decis. 21. num. 14.* Ludo. *decis. 80. nu. 3 Tesaur. decis. 243. Tiraq. de pæn. temp. cas. 37. Mastrill. decis 293. Foller. in commen. ad pragm. ad restringendum nu. 2. & 49. Muscatell. in prax. delict. in gener. tit. de ictu scopp. nu. 23.*

2 Exemplum est in eo qui † emisit ictū scoppictæ, & leuauit de focone, & non de canna nam ignis fecit effectum suum, & percutere volens fecit conatum suum, nec per eum stetit, cùm pro parte emictentis nil vltra agendum remanebat, vt deueniret ad effectum, intentione, opere, & affectu, & si non occidit, id fuit iuditio Dei vt per *Mastrill. d. decis. 155. num. 7.* quem sequitur *Nouar. collect. 114. nu. 3.* & hoc casu credo quod loquitur pragm. quam adducit Author hic, quæ est prima sub rub. de ict. scopp. incip. ad restringendum dum sanciuit, quod emictens ictum scoppictæ, vel balistæ ad nocendum etiam non sequuto effectu pęnam mortis naturalis incurrit, considerauit, n. prag. animum nocendi, & nō factum, qui animus fuit ordinatus pręparatus, & exequutus ad casum, vt dicunt *Mastrill. & Nouar. ibi.* Qui
3 † animus quot modis poterit à fisco probari quando ictus scoppictæ fuit emissus *Muscatell. d. prax. delict. in gen. tit. de ictu Scopp. nu. 11. & 17.* & quando præsumatur animus occidendi, *Foller. ad d. prag. num. 19. seq. & 45. Mastrill. d. decis. 155. nu. 10. & seq.* & multa reperies apud *Giurb. nouissimè in cons. 63. vbi nu. 1.* facit mentionem huius de-
4 cis. qui *nu. 10.* facit differentiam † inter animum occidendi, & animum deliberatum, & dolosum, & *n. 13. & 31.*

5 Et quod ex emissione † & exoneratione sclopi ad nocendum dicitur ille contra quem est immissus offensus post. *Bar. Castr. & alios* tenet *Octauia. Vulpel. in cons. 88 nu. 6.* etiam si non sit percussus per tex. *in l. item apud labeonem §. 1. ff. de iniur.*

6 Et in tali casu emictentem † sclopum licet non percutientem non posse gaudere indultu absq; partis remissione tenet *Viscon. in conclus. incip. indultus ver. hinc si quis animo deliberato, licet* contrariū teneat *D. Consil. Rouit.* ad præsens Præses R. C. Summariæ *in prag. 5. de abolitio.* Et quia delictum † proditorium excluditur ab indultu, vt per *D. de
7 Franch. dec. 713.* ideò quæro, an sclopi † sint
8 arma proditoria, vide *Foller. vbi sup. num.
9 7. & seq.* & an sclopus rotatus ex se faciat delictum proditorium idem *D. de Franch. d. decis. 713. num. 11. & 21.* vbi dixi *nu. 7. Ricc. collect. 1363.* adest *R. Pragm. 52. sub tit. de arm.* qua cautum est, vt delinquentes cum talibus armis reputentur proditores, sed ꝙ
10 sclopi † sint arma determinata ad offendēdum, & occidendum *Foller. vbi sup.* & ex
11 huiusmodi armorum † genere animus occidendi pręsumitur *Giurb. d. cons. 63. nu. 22.*
12 quod intelligas quando quis † emisit deliberatè ad nocendum, secus si ad se defendēdum, quia tali casu non incidet in pęnam pragmat. *Giurb. d. cons. 63. num. 17. & 33.* & antè eum *Caball. resol. crim. cas. 88. D. Consil. Rouit. d. pragm. ad restringendum nu. . Nouar. d. collect. 114. nu. 4. Pascal. de uir. pat pot. post part. 4. c. 10. & in addit. ad par. 3. c. 6. nu. 1. in fin. oper. nu. 16 fo. 535. Mastrill. d. dec. 155.
13 in fin.* vbi quòd pęna † non procedit in ictu scoppictæ emisso in rixa. *Burg. de mod. proceden. ex aprug. q. 27. nu. 180. Giurb. d. cons. 63. num. 33.* Et non mirum, quia etiam emictens ictum scoppictæ ad defensionem non incidit in prag. quia idem est si quis se defendit cum armis prohibitis, vt non incidit in pęnam à prag. inflictam contra asportantes arma prohibita *Caball. resol. 62. Ricc. decis. 48. p. 1. Nouar. coll. 24. ad prag. 8. de arm. n. 3.* Et quid si fuerit de ictu scoppictæ inquisitus offitialis, an expectandus exitus sindicatus, quod sic *Thor. in 2. p. comp. ver. offitialis inquisitus fo. 404.*

N. 10. ibi ¶ censuit prag. prædictam esse rigidam, & quod non vendicet sibi locum, nisi duobus concurrentibus. ¶

14 De illis duobus requisitis † latè *Mastrill. d. decis. 155. & Foller ad d. prag. vbi* multa ad materiam, & apud *Giurb. pracit. cons. 63.* & quod consimilis ordinatio est in Regno Lusitaniæ *Gama decis. 179.*

N.12.ibi ¶ non esse locum rigorosæ dispositioni d.pragmaticæ. ¶

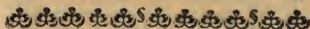
Idem testatur *Mastrill. d. decis. 155.* quod
15 concurrente † aliqua causa vbi mors non interuenit, vel vulnus, fuit recessum à pęna d.pragm.consulto tamen Prorege, cum Iudex non possit pęnas minorare, *Muscatell. vbi sup.nu.24.Foller. vbi sup. nu.62. vide Thor.in 2.p.compen.ver pęna.*

16 Et an d.pragm.comprehendat Clericos, quod non *Ricc.coll.dec.592.*& an opem dantes,& emittentes sagittas, *Trois.rit 276. Muscatell.vbi sup. Foller.vbi sup.nu.63. & 68.* vbi quid in emittēte sagittas cum arcu.

Sed præter d. pragm. ad restringendum
17 habemus † alias nouellas pragm.alteram Com. de Lęmos alteram Ducis Ossunæ sub tit.de ictu scopp. contra emittentes ictum scoppictæ, vt possint foriudicari infr. dies quindecim,quæ pragm. fuit emanata de anno *1616.*

Quæ quando, & contra quos sibi locum vendicent consulas *Thor. in 2.p. compend. ver prag.de ict.scopp.& in ea.2.p. in ver.conuictus fo.108.*vbi nonnulla reperies ad materiam huius decis.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Cęcus non potest delinquere, sed non potest semper à delicto excusari, & à quibus excusetur.*
2 *Surdus,& mutus quādo possunt delinquere.*
3 *Mutus,& surdus non æquiparantur infanti,& quando possint esse in iuditio num. 4. & quid de cęco nu. 5.*
6 *Mutus,& surdus imprudentes, & imbecilles à iure iudicantur.*
7 *Cęcus impotens redditur ad munera Ecclesiastica.*
8 *Surdus,& mutus prædictam personam agere non possunt,nec esse arbitri,nec Iudices.*
9 *Cęcus an possit esse Papa.*
10 *Cęcus potest iurisd. & magistratum iam adeptum retinere,& ad aliū non aspirare.*
11 *Cęcus an possit Baroniam, & feudum retinere paternum,& in ijs in iurisdictione sue cedere.*
12 *Cęcus an possit esse curator.*
13 *Cęcus an possit testari.*

AD DECIS. XXVI.

DVm in prin. huius decis. dicit Au-
1 thor, quod cęcus † non potest delinquere, aduerte quod non semper cęcus est à delicto exemptus quandoq; .n. cęcus potest delinquere hinc dicit *Bal.in l.1.5.col. ver. idem si cęcus mandat C.de ser.fug.*quod si cęcus mandauit fieri falsam scripturam,teneatur de mandato,& excusari teneo ab illis delictis, in quibus requiritur præcipuè sensus visus ad illa perp.tranda,& consumanda.Et quando sur
2 dus † & mutus possint delinquere vide post *Bellug.Rouit.prag.8.de extract.animal.n.26.*

N.1.ibi ¶ siquidem cęcus,mutus,& surdus sunt æquiparati,& mutus ęquiparatur infanti. ¶

3 Contrarium,quod mutus † & surdus non æquiparantur infanti, *Vant.in tra.de nullit. in loco inf.allegando nu.25.& 26.* sed absenti,& mortuo *l.iubemus C. de testam.* probat *Farin.tra.de testi.q.61.n.38.* & quando mu
4 tus † & surdus possint esse in iuditio, *Vant. de nullit.ex defect.inbabil.num.6.fo.148.* &
5 quid in cęco vide eundem *Vant. ibi nu.27. fo.152.*

N.2.ibi ¶ quia non possunt esse prudentes. ¶

6 Mutus, † & surdus non modo imprudentes, verum etiam imbecilles à iure iudicantur *l.discretis C.qui testam.fa poss.* cum alijs cumulatis per *Farin.de testi.q.61.num. 37. fo.106.*

N.4.ibi ¶ Cęci vtriusq;oculi luce carentes excusationem merentur à muneribus publicis, & personalibus.

7 Adde etiam quod cęcus † impotens redditur ad munera Ecclesiastica *c.aposto. dist.76. c.hinc etenim §.cęcus distin.49.Maiol.de irregularita.c.20.in prin.qui e.25.* idem dicit de
8 surdo † & muto quod publicam personam agere non possunt,nec esse arbitri,nec procuratores, *Vant.de nullit.ex defect. inbabil. seu mandat.comparen.n.25 fo.151. Speculat. tit.de arbitr.§.potest nu.3.Io.Bap.de san.blas. tra.de arbi.q.14.*

9 Sed an cęcus † possit esse Papa *Maiol. d. c.20.nu.3.& ibi* quid de Surdo *n. 4.* & quod
10 possit † cęcus iurisdictionem, & magistratum iam adeptum retinere, & ad alias aspirare non posse, *Vant.in tra.de nullit. ex defect. iurisd.d.leg.n.42.fo.132.vbi num.43.* an
11 possit baroniam † & feudum paternum retinere,& in ijs succedere in iurisdictione de

quo

quo vide tex.in *l. cæcus vbi Bar. ff. de iud.*

12 Verum quod cęcus † in totum non possit esse curator est tex in *l. luminibus C. qui tuto. da poss.* secus est monoculus *l. monoculus C. de adm. tuto.* quo textu cęcus vno oculo tantum non excusatur à tutela, sed cęcus in totum non potest esse tutor *l. 1. §. 1. ff de tute.* dixi cęcus in totum, quia cęcus, qui parum videt non dicitur cęcus *Bal. in tra. de schisma. in fin. §. itē Surdus instit. quibus non est permiss. facer. testam.* Sed an cęcus possit esse testis *Farin. vbi sup.* & esse in iuditio. *Vãt. d. tit. de null. ex defect. inbabil. seu mad. compar. nu. 27.*

13 Et an possit testari vide *Bertach in ver. cęcus fo. 274. & §. cęcus instit quib. non vt permiss. facer. testam.* & nota quod in huius sollemnitate testamenti necessario debet præcedere hæredis institutio aliter, si secus fiat inualidatur, quod non est in alijs; ita tenet *Cyn. in l. hac consultissima ff. de testam. Bartholome. Cępol. cautel. 90.*

Et dum hic dicitur, quod excusatur à muneribus personalibus, quid de onerib. personalibus, & an cogatur soluere collectas quod non *Bar in l. 1. C. qui morb. lib. 10. Rom. sing. ver. cęcus ver. quæro, sed nunquid & c. licere, & ibi Abb. de censib.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Audientia testium commictitur in causa repulsæ quid quando testes sunt in diuersis prouintijs 2.*
3 *Audientia testium commictitur in ciuilibus offitialibus locorum partibus non suspectis etiam actuarijs.*
4 *Audientia testium alicui commissa, an poterit alium substituere.*
5 *Audientiam testium, an poterit offitialis vnius iurisditionis alteri offitiali commictere.*
6 *Audientia testium commissa capitaneo, an possit explicari per eius locum tenentem.*
7 *Audientia testium, an commictatur indistinctè in omnibus causis siue arduæ, siue non, & quando commictatur nu. 8. & 10.*
9 *Audientia testium, an commictatur in causis suspitionum offitial. nu. 9. & in causis benefitialibus.*
11 *Examinatoribus* S.C. *commictitur receptio testium, siue in Curia, siue extra recipiãtur.*
12 *Examinatorum Sac. Cons. ad instan. fuerunt expeditæ prouisiones rer Reg. Coll. Cons. directas S.C. quæ recensentur.*
13 *Examinatorum S.C. apud quos materia tractetur, qui debeant eligi, de eorum salario, de modo recipiendi testes, an possint alium subdelegare si debeant eorum manu depositiones scribere.*
14 *Examinatores S. C. an debeant permictere, quod testes se referant ad aliud examen.*
15 *Examinatores S.C. possunt suspecti allegari.*
16 *Testes an possint peti examinari in S. C. coram Magnifico causæ Commiss.*
17 *Audientia testium in causa criminali non commictitur, & nu. 20. & quid quando testes sunt extra regnum nu. 21.*
18 *Audientia testium an commictatur in causis criminalibus, quæ agitantur per remedium appellationis.*
19 *Audientia testium in criminalibus quando concedenda, vel deneganda.*
22 *Causæ criminales, quæ dicantur.*
23 *Audientia testium in feudalibus, an commictatur.*
24 *Causæ feudales quæ.*
25 *Causa ardua, an sit commictenda, vel Iudex iubebit ad se venire.*
26 *Causa magna quę, & quę modica.*

AD DECIS. XXVII.

HVius decis. meminit *D. Reg. Tapp. lib. 2. Iur. Reg. super pragm. Ducis Alcala nu. 3. fo. 71.* In qua dum

1 concluditur, quod in causa † repulsæ commictitur audientia testium, & ita seruari ait Author noster, antè eum id dixit *Vrsill. ad Afft. decis. 351. num. 3.* Cuius miror quod non meminit, prout de eo idem referens *D. Consil. Rouit.* meminit *in prag. 11. de ord. Iud. n. 19.* & post eum *Thor. in comp. ver. Audientia testium, an sit commictenda in causa repulsæ, & D. Reg. Tap. super rit. 149. fo. 152. Gallup. in prax. S.C. p. 2. c. 22. nu. 7. fo. 200.* qui non meminit de *Rouit.* qui limitat prædicta nisi tractaretur de examinandis duobus testibus tantum, quo casu commictenda esset audientia testium in partibus

2 offitialibus, & quid quando testes sunt in diuersis prouintijs *Thor. in ver. Audientia testium.*

3 Regulariter autem audientia † testium in ciuilibus à Tribunalibus superiorib. commictitur in partibus offitialibus ordinarijs locorum non suspectis not. *in l. Iudices C. de fid. instr* & habetur. In *Const. Reg. in pecuniarijs D. Consil Rouit, prag. 7. de ord. Iud. nu. 31. Vestr. in prax. lib. 6. c. vlt. & ibi Additionator. D. Reg. Tapp. lib. . Iu. reg. sub tit. de testi.*

*testi.Farin.de testi.q.77.fo.302.*quandoq; cõ-
4 mictitur † actuarijs, vt per *Carau.rit.155. Rouit.prag.9.de ord.iud.nu.11.in prin.*dummodo non sint partib. suspecti *Gallup.prax. recen.S.C.p.2.c.23.nu.4.fo.299.*& an ij quib. commictitur possint alios substituere, *Musca.vbi sup.glo.suspectorum p.5. n.44. Rouit.*
5 *d.prag.9.nu.11.*& an officialis † vnius iurisdictionis possit alteri commictere, quod sic per *D.Reg.Tapp.vbi sup. n.2.* vbi multos allegat quibus adde *Barz.decis. Bono.88.*
6 Et an audientia † commissa Capitaneo possit explicari per eius locum tenentem *Musca.vbi sup.nu.46.*Et an in omnibus cau
7 sis † indistinctè commictatur audientia testium nulla facta distinctione si sint arduæ, vel minimæ *Muscatell. d.glo. suspectorum n. 10.D.Reg.Tapp.vbi sup.nu.1.* quem etiam vide *in Constit. in pecuniarijs Gallupp. vbi sup. nouissimè Thor.2.p.Compend.ver. nominatio testium.*
8 Et an, & quando audientia † testium cõmictatur vide *Petr.ad Capy.decis. 90. lit.C. Grimal.in add.ad prax.Tartagl.c.4. vers.antiquitas. Carau.rit.146.nu.4.fo.299.*& an
9 audientia † testium commictatur in causis suspitionum offitialium *Rouit.in prag.9.n.5. de susp.offitial.& in d.pragm.7.de ord.iud.*ad quem se remictit *Gallup.vbi sup.* In multis
10 autem casibus † audientia testium etiam in ciuilibus non commictitur de quibus *Farin.d.q.77.c.1.per tot. fo. 302. Muscat. vbi sup.Carauit.rit.158.nu.2.& seq.*qui materiã explicat *rit.83.87.141.142.156.& 158.* ad quem se remictit *D.Regens Tapp. in d.Constit.in pecuniarijs n.3.fo.142.Ricc.coll.*1607. 1721.1586.*Menoch.de arb.cas.250.à nu. 10.* Et an in causis iurispatronatus idẽ *coll.1576*

N. 5. ibi ¶ alicui ex examinatoribus S. C. ¶

11 Istis examinatoribus † commictitur receptio testium siuè in Cur. siuè extra recipiantur *D.Reg.Tapp.in d.Const. in pecuniarijs n.*
12 *4.*& ad eorum instantiam † nouissimè fuisse expeditas prouisiones per Coll. Cons.directas S.C.per quas prohibentur R. Consiliarijs, & Præsidis S.C. commissiones testium recipiendorum ordinarijs locorum, vt testatur *D.Reg.Tapp.vbi sup.nu.1.fo.171.* Et de
13 materia istorum † examinatorum vide latè *D.Rouit.ad dict.prag.9.de ord.Iud.*& qui debeant eligi, & de eorum salario, & modo recipiendi testes, & an possint alium subdelegare, & si debent eorum manu testium depositiones scribere vide *Gallup.p.2.c.23.nu. 12.& seq.dixi sup.ad decis.24.nu.* . & an
14 debeant † permictere, quod testes se referant ad alterum examen *Rouit. d.prag. 9.nu. 21.Nouar.ibi nu.3.collect.*181.& circa suspi-
15 tiones † examinatorum vide decisiones collectas per *Nouar. loco præcit.*
16 Et an in S.C.possit peti † testes examinari coram Magn.causæ commissario, & cuius expen. *D.Reg.Tapp.d.constit. in pecuniarijs post.nu.5.*

N. 7. ibi ¶ in receptione testium etiam in causa criminali potest Iudex ex causa delegare receptionẽ testiũ. ¶

17 Sed quod in causa criminali audientia † testium non commictatur est tex. *cum Auth. ibi posita in d.l.Iudices*, quam exornat *Ricc. coll.228.& D.Reg.Tapp. in d.Const.in pecuniarijs in prin.lib.iur.reg. fo. 143.* qui dicit
18 quod in criminalibus † causis, quæ coram R.Consiliarijs agitantur per remedium appellationis non per examinatores S. C. sed per scribas fiscales, aut offitiales locorũ examinatur *lib.3.iu.reg.fo.148.* & de audientia
19 † testium concedenda per aliquod Tribunal, vel deneganda in criminalibus latè *Farin.d.q.77.c.2.fo.305.* regulariter tamen au-
20 dientia † testium in criminalibus non conceditur, sed testes accersuntur ad locum iuditij infra terminum nominationi præscriptum nisi quando testes essent valetudinarij, aut aliter iustè impediti quo casu transmictitur Commissarius Doctor ad illorum dicta recipiendum, vt per *D.Consil.Rouit.loco cit.Nig.in c.Reg.incip. quia de Vsurarijs num. 10.Carau.d.rit.155.Foller.in frag. post prax. crim.num.95.&* 100 *fo.376. Musca.vbi sup.*
21 & quid quando testes † sunt extra Regnum idem *Foller.in prax.crimin.ver.detur copia capitulorum in rub.facta litis contestatione*
22 *nu.7.fo.248.*& quæ dicantur † causæ criminales explicat *pragm.11.sub rub. de iurisd. non turb.*
23 Et quod neq; in feudalibus † audientia testium commictatur *Gallup.vbi sup. nu.6.* de quo vide *Muscatell.prax. S.C. d.p.5.glo. suspectorum nu.13.Thor.vbi sup.* & quæ sint sint causæ feudales explicat *Milanes.dec.Si-*
24 *cil.6.* & quid si causa fuerit ardua † an sit commictenda, vel Iudex iubebit ad se venire testes *Muscatell.vbi sup.num.11.* & quæ sit causa magna, vel modica *DD. in l.admonendi sup.glo.magna ff.de iur.iuran. Thor.in d. 2.p.compen.ver.Nominatio testium fo. 382.*

Ioseph Mele.

SV M.

SVMMARIVM.

1 *Camillus de Curte oppugnauit decis. S.C.*
2 *Feudatarius, an possit de feudo testari absq; assensu.*
3 *Successor in feudo debet habere duo requisita.*
4 *In feudo hæreditario successor, vt hęres vocatur.*
5 *Constit. an sint Ius commune in Regno.*
6 *Hęres verbum, quod importet.*
7 *Hæredum appellatione, qui veniant, an particulares, & quid quando additur verbum successoribus, & quid quando adijcitur verbum in perpetuum, & quid important verba hæredes, & successores.*
8 *Tenor inuestiturę inspiciendus.*
9 *Iacobi de beluisio doctrina hic cit. intellecta in feudo ex pacto, & prouidentia, & affertur decis.*
10 *Hæres f.udi hęreditarij si inuentarium confecit non ei prodest, & quid in feudo ex pacto, & prouidentia.*
11 *Feuda omnia in Regno sunt hæreditaria.*
12 *Successor in feudo hæreditario non modo tenetur ad solutionem onerũ, & debitorum sed legatorum vndè potest cogi vendere feudum, & si renuit carcerari.*
13 *Feuda hæreditaria si perueniunt contra, siue pręter voluntatem testatoris pro legatis, & debitis, veniunt feuda in ęstimatione. Intellige, vt nu. 14.*
14 *Feudum quando dicatur hæreditarium, & quando ex pacto.*
15 *Fundator iur. pa. in limine fundationis potest mutare.*
16 *Patronus, an possit mutare voluntatem fundatoris iu. pa.*

AD DECIS. XXVIII.

1 NOn nominat Author illum, qui se opposuit decis. S.C. sed fuit † *Camill. de Curt. in diuers. iur. feud. in cap. multoties nu. 60. & seq. fo. 49.* Cuius oppositiones, si libet, poteris in fonte videre, qui sequitur *Ann. alleg. 126. nu. 14. & seq.* sed contra *d. D. de Curt. & Consil. de Georgio inf. cit.* tenet *D. de Pont. in tra. de pot. proreg. fo. 279. & 280.* quem citat *Viscon. in addit. ad decis. 1. D. de Franch.*

Et in articulo huius decis. vide *D. Consil. de Georg. alleg. 19. & 20.* quę allegationes fuerunt per ipsum factæ in hac eadem causa pro Fabio Galeota contra Ascanium Comũ vt ibi per eum *Viscon. in concl. incip. feudi hęreditarij in fin. fo. 85.*

In prin. ibi ¶ præter, vel contra voluntatem. ¶

Adde *Viscon. in concl. incip. Vassallus in eius testamento fo. 281.*

Ibid. ibi ¶ sed quia testamentum caruit assensu. ¶

2 An feudatarius † possit de feudo testari absq; assensu distingue, vt per *Viscon. in cõcl. incip. feudatarius, an possit fo. 83.* Et quid si fuit concessum, vt possit testari reseruato assensu, *Io. Dom. de Anna in respons. post alleg. Io. Vin. Ann. nu. 32.*

N. 4. ibi ¶ quod sit de sanguine. ¶

3 De istis duobus † requisitis, quod succedẽs in feudo hæreditario debet esse hæres sanguinis, & hæres progenitoris vide *Amen. ad*
4 *decis. D. de Franch. 1. nu. 51. & 52.* vbi quod † in feudo hæreditario successor, vt hæres vocatur *Io. Dom. de Ann. in sup. cit. respõs. n. 89.*

N. 10. ibi ¶ quæ constitutio &c. ¶

5 An constit. † sint ius commune in Regno vide *Campag. in pręlud. ad cap. Reg. Affl. in proœm. d. Constit. Gram. decis. 2. D. de Franch. decis. 102. Affl. decis. 404. Nouar. in prælud. collect. ad prag. nu. 4.*

N. 19. ibi ¶ tamen verbum illud hęredis. ¶

6 Hoc verbum † (hęredes) qd importet,
7 & quod appellatione † hæredum veniunt vniuersales non autem particulares, etiam si addatur verbũ successores, quia verb. hęredes veniunt hæredes de iure ciuili, & ver. successores de iure prætorio *Pereg. de fideicom. art. 32. nu. 84. Præses de Ama. cons. 18. n. 7. & cons. 74. num. 48. Ias. in l. quędam §. nihil interest ff. de eden.* & ante eũ *Imo. in d. l. quędam §. nihil interest. Caldas peiera in tra. de nominat. emph. lib. 2. q. 24. nu. 3. & seq.* Verum quod contineãtur etiam particulares. *Alex. cons. 192. vol. . . Dec. cons. 185.* & alij quos adducit *Bonauogl. in add. ad Ias. in d. §. nihil interest,* quibus adde omninò, *Pinell. in l. 2. in fin. C. de bon. mater.* qui impugnat d. opin. *Imo. in d. §. nihil interest,* & distinguendo docet quando, & in quibus casibus appellatione hęredis non veniat particularis. Sed quid importent ista verba (hæred. & succes.) & an comprehendant successores particulares, & quid quando adijcitur verbum quibuscunq; nouissimè *Theodor. alleg. 30. nu. 18. & 19.* & quid quando sumus in bonis non transitorijs ad eorundem bonorum incapaces idem *alleg. 50. num. 46. & 48.* & quos com-

comprehendant illa verba quando adijcitur dictio in perpetuum *idem alleg.41.nu.13. & seq.*

N.35.ibi ¶ Hinc formas inuestiturę inspiciendas. ¶

8 Quod inuestitura † eius tenor sint inspiciēdi *Viscon. latè concluſ. incip. inuestitura* post multos per eum adductos quos non recenseo quibus adde *Neuiz.conſ.10. nu.1. & inf. decis.seq.nu. 35.*

N.36.ibi ¶ nec authoritas, & doctrina Iacob.de Beluisio. ¶

9 Quod hæc doctrina † Iacobi de beluis. Fuit recepta, & intellecta in iuditijs in feudo ex pacto, & prouidentia non autem hæreditario vltra alleg.hic vide *D.de Francb. decis.1. & decis.704.num.2.* vbi testatur ita fuisse cōclusum in Regio Collater. Cons. coram duobus Regētibus, & Ferrante Fornario Locūtenente R.Cam. Sum. & habitum pro indubitato, sed vide *D.de pōt.de pot. proreg. in tit. de assen.sup.dot.§.1 nu.23.fo.263. & Ann.alleg.96.& ibi filium adden.lit.B.*

N. 38. ibi ¶ at filius non potest habere feudum nisi sit hæres patris, & consequenter tenetur agnoscere debita, & onera saluo benefitio inuentarij. ¶

10 Hæres † feudi hęreditarij si inuentarium confecit non ei prodest *Io. Domin. de Ann. d.responſ.nu.25.* ex multis probat *Viscon.in concl.incip.feudi hęreditarij*, vbi quid in feudo ex pacto, & prouidentia. *Anna conſ.5. per tot.* vbi quod inuentarium non iuuat in feudo ex pacto nouo per tot.ibi etiā quod feudum ex pacto nouum non differat ab hæreditario *ex decis.D.de Francb.364.n.4.* & alijs

11 probat, & quod in Regno omnia feuda † sint hæreditaria ex communi forma inuestiturarum, & sic præsumuntur *D. de Francb. decis.6.nu 3.& 9.Consil.de Georg.d. alleg.19. in fin.D.de ponte de feud.lect* 20.*nu.*19. & si *nu.20.& 21.*teneat contrarium, *Camerar. in c.1.an agna.nu. 146.* Et non modo succe-

12 dens † in feudo hæreditario tenetur ad debita, & onera, verum etiam ad solutionem omnium legatorum pro concurrenti valore feudi. Vndè potest cogi vendere feudum, & si renuit potest carcerari, vt per *D. de Francb.d.decis.704.D.de pont.lect.de feud.11 nu.58.Thor.in compend.decis.in ver.Feudum fo.139 & 207.*refert *Viscon.in add. ad d.D. de Francb.decis.1.ver.in eadem decis.nu.24.et in suis concl.in concl.quæ incip.exequutio sententia, & in alia qua incip. feudi hæreditarij; & dixi ad d.D.de Francb.decis. 704. in prin.* vbi ad id adduxi *Gallupp.in prax.S.C p.3.c.3. fo.247.num.15.* vbi dicit quod etiam si feu-

13 da † hæreditaria peruenissent contra, siuè præter voluntatem testatoris, quod pro legatis debitis veniunt feuda in æstimatione, & dicit fuisse decisum in S. C. in causa Iuliæ Piscicellę cum Fabio Galeota referente R. Consiliario de Haro. actua io de Felice, in-

14 tellige secundum ipsum quando feudum † peruenisset ad hæredem vti hęredem, secus si peruenisset vni ex hæredibus non vigore institutionis, sed iure successiuo feudorum, quia ad nihilum tenebitur ex *Anna alleg.96. nu.3.& 126.* vt ibi per eum, & vide *D. Consiliar.de Georg.alleg.19.* vbi quando dicatur feudum hæreditarium, & quando ex pacto, & prouidentia, de quo per *Mysing. cent.4. obser.2.& per D.de Francb.dec.387. Affl.decis.240.*

N. 47. ibi ¶ quare solus Rex potest mutare, & alterare formam. ¶

Adde omninò tradita per *D.Rouit. cōs.79. num.11.& seq.lib.1.* & idem, quod hic, dic in

15 fundatore † benefitij in limine tamen fundationis per ea, quæ dicam *inf.in seq allegat.*

16 Sed an patronus, qui non sit fundator possit mutare formam à fundatore iuris patronatus factam, habui in facto in causa D.Antoniæ Labini, cum D.Lucretia Labini. Et pro Domina Antonia ego scripsi seq. allegationes.

IN anno *1397.* Henricus de Labinis instituit quodam ius patronatus sub titulo S.Io.Euangelistæ, & disposuit, & in eo haberent ius præsentandi Henricus eius Nepos, & deinceps hæredes descendentes ex dicto Henrico.

Cumq; in anno *1543.* per multas manus dictum iuspatronatus peruenisset ad Franciscum Antonium de Labinis, in suo vltimo, cum quo obijt testamēto, alterauit ipse dispositionem primi fundatoris circa successionem in dicto iurepatron. & disposuit, vt in eo succederet Sanctorus eius filius, eiusq; filij primogeniti masculi, & deficiente linea masculina, voluit, vt succederent filiæ fęminæ eodem modo, prout disposuerit vltimus de linea masculina, & hæc eius dispositio caret assensu Episcopi, licet post eius mortem consensu Vicarij Generalis fuit Vallata.

Mortuus fuit Sanctorus relicto sibi hærede vniuersali Cęsare eius filio, qui similiter cum moreretur instituit sibi hęredes Io.Mariam eius filium secundogenitum, & D.Antoniam

toniam de Labinis eius Nepotem ex Io. Donato filio primogenito, statuitq; vt in d. iurepatronatus succederet dictus Io. Maria eiusq; filij masculi primogeniti, quibus deficientibus succederent etiam fęminæ, & deficiente in totum linea masculina, & fęminina succederet dicta D. Antonia, quæ postmodum renunciauit, & cessit dicto Io. Mariæ eius patruo hæreditatem dicti Cęsaris eius Aui reseruatis sibi iurib. competentibus in dicto iurepatronat.

Nouissimè fuit ab hac luce subtractus dictus Io. Maria, qui carens filijs masculis Dominam Lucretiam eius filiam ad dictum iuspatr. vocauit. Vnde super ius præsentandi contendunt dictæ Dominæ Lucretia, & Antonia videndum quid iuris?

Præsens consultatio ad duos articulos principaliter reducitur. Primus est an dicti Franciscus Antonius, & Cęsar potuerint dictum iuspatr. quod à primo fundatore fuit erectum liberum, vt ad hęredes etiam extraneos transiret; restringere, & in eo conditionem apponere, vt ius præsentandi spectaret ad Sanctorum eius filium, & descendentes, & primogenitos masculos. Secundus est articulus, an dicta D. Antonia, quæ hæreditatē Auitam cessit, & renunciauit dicto Io. Mariæ, reseruatis tamen sibi iuribus competentibus super dicto iurepatr. per dictam Renūciationem sibi præiudicauerit non obstante reseruatione prædicta.

Quod attinet ad primum negatiuè respōdendum arbitror non potuisse supradictos Franciscum Antonium, & Cęsarem in dicto beneficio eiusmodi conditiones apponere, & illius naturam, quam ab instanti suæ natiuitatis fuit adeptū, vt transiret ad quoscūq; hæredes etiam extraneos, immutare, illud restringendo ad primogenitos, quicquid .n. contra illius naturam apponitur contra ius esse dicitur, not. *in c.1. de iurepatr. Clem. plures eod. tit. & in c. significauit de testib. Abb. in c. cum sęculum de iurepatr. glos. in l. si operarum ff. de oper. lib. glos. & Arcbid. in c. considerandum 16. quæst. 7. glos. et Card. in Clem. fin. de iurepatr. Bald. in c. si decenti, qui feud. dar. poss. Lambert. in tractat. de Iurepatr.* 4. *art. 2. q. prin. 2. p. 1. lib. Viu. Comm opin. 606. in fin.* & ideò naturam illius nemini licet præuertere, vel immutare, nisi tantum in limine fundationis, secundum doctrinam *Bal. in l. 2. in princ. C. de in ius vocan glos. in c. si quidem 10. q. 1. c. 1. de condit. apposit c. si quis Laicus 16. q. 1. c. insinuante qui Cler. vel Vouent. Fran. Marc. decis. 476. nu. 6. Fastol. dubit. 18. incip. quartum dubium*, & fuit decisum in vna Toleta. Cappellan. de Barazas 15. Februarij 1591. coram Card. Pamphilio, & in ea 3. Martij 1598. & 4. Iunij 1590. coram Illustriss. Mantica, vt per *Garz. de benefic. p. 2. c. 5. nu. 222. & 223. & 224.* & fuit resolutum in vna Fauen. beneficij 20. Nouembris 1613. 3. Iunij 1614. coram Buratto *Verall. decis. 290. 2 p. nu. final.* idq; cum expresso consensu Episcopi *Lambert. in 4. art. 2. q. princ. 1. p. lib. 1. nu. 13. per tex. in c. eum dilecti de donat.* imò post perfectum actum fundationis, nec etiā operaretur consensus Episcopi secundum *Imol. in c. cum dilectus in 19. col. versic. item aduerte de Iurepatr. Hostiens. in c. ea quæ de stat. Regul. Io. Andr. & Dominic. in c. ex eo. §. fin. de Elect. in 6. Innoc. in c. Lateranensi de Præbend. tex. in c. nobis. & ibi omnes de Iurepatr. c. Eleuterius 13. q. 12.* & alij, quos allegat *Lambert. in 9 princ. quæst 1. p. lib. 1. num. 90.* vbi subdit, adeò conditiones, quæ contra ius sunt in limine fundationis esse apponendas, quod non sufficiat illas apponi per ipsummet fundatorem tempore traditionis bonorum, naturalia .n. sunt immutabilia vulgat *§. naturalia instit. de iur. natur. gent. & ciu.* & ait *Bald. in rubr. Feudor. in §. quarta diuisio nu. 46.* quod natura nihil aliud est nisi qualitas innata à principio generationis, quæ semper inest, ideò immutabilis est *l. Senatoris filius ff. de Senator. l. filius §. 1. ff. de condit. & demonstrat. l. assumptio in princ. ff. ad municipal.* non obstante quolibet accidenti ex causa superueniente. *Luc. de Penna in c. Regni cura nobis*, quem refert, & sequitur *Afflict. in constit. eos, qui scienter in. 2. q.* qui allegat *l. non putauit §. si quis Emancipatum ff. de bonor. possess. contra tab. D. de Franch. dec. 162.* ad quod vide *Massobr.* post hæc scripta visum *in tractat. de concursu ad Parochial. p. 7. dub. 9.* sic etiam dicimus naturam feudi esse immutabilem iuxta *not. per Bald. in vsib. Feudor in rubrica quid sit inuestitura §. præterea*. Hinc communiter concludunt Feudistæ, quod post declaratam naturam feudi à Rege non potest Vassallus illius naturam mutare, imò nec ipse Rex, vt optimè concludit *D. Consil. Gizzarell. decis. 28.* & quod validum sit argumentum de feudo ad beneficium, & è contra notatur *in c. 1. de Vassall. decrep. ætat. & in c. 1. § huius autem generis. Ex quib. caus. feud. amict. & in c. 1. Quæ sit caus. benef. amitt. per totum Card. in clem. 2. de Pęnit. in 1. quæst. Io. Vincent. de Anna in repetit. d c. 1. de Vassall. decrep. æta. nu. 34. cum sequenti Hisern. in c. 1. §. quicunque de Pac. tenen. col. 1.* & hoc quia feudum etiam beneficium appellatur *Camil. de Curt. in diuers. iur. feud. c. in hoc igitur nu. 31.*

Et quod conditiones appositæ per dict. Franci-

Franciscum Antonium, & Cęsarem sint cõtra primæuam naturam, & originem ipsius iuspatr. post longum Tẽporis spatium 300. decursorum à die fũdationis patet ex actis, & Bullis antiquis, ex quib. constat hoc iuspatron. ab initio suæ natiuitatis processisse liberum cum vniuersitate bonorũ in quoscunq; hæredes, & cum libera facultate præsentãdi quemcunq; extraneum, quod etiam per verba enunciatiua probare sufficeret, vt per *Grauin. in suo tractat. de ver. enun. lib.2.q.1.nu.95.*

Et quod hęc specialis, & expressa natura, & origo huius Iuspatron. sit adeò iuri communi consentanea, quod quidquid contra eam fuit appositum, contra ius esse dicitur patet ex adductis, & allegatis, ergo consequenter dicendum est, quod illæ qualitates adiectæ per supradict. Franciscum Antoniũ, & Cęsarem cum sint contra originalem naturam ipsius Iuspatr. sunt contra ius cõmune, ideòq; non potuerũt apponi, & habẽtur pro non appositis *d.c.dilecti de donat.* & fuit dictum in vna Cassanens. beneficij 29. Aprilis 1540. & Floren. Iuspatr. 10. Martij 1603. & 11. Feb. 1604. corã Illustriss. Lancellotto.

Ad idem fortius adduco, quæ dicit *Romã. cons.368.* quod intantum seruanda est natura ꝑpsius Iuspatron. quæ abhorret translationem titulo particulari, vt non possit principaliter, & absolutè, sed tantum accessorie, & concomitanter cum aliqua vniuersitate transire in feudum de primogenito in primogenitum per multa iura per ipsum allegata, quæ doctrina licet aliquantulum diuersa videatur, nihilominus illam ad proprios terminos casus nostri, & benè quidem inducit, *Lambert. art.20.2 q.princ.1. lib.num.2.* & reddit validam suæ inductionis, rationem, scilicet, quia hoc esset præuertere naturam ipsius Iuspatronat. imò plus dicit, quod nec etiam consuetudo immemorabilis, & præscripta hoc posset inducere, vt ibi per eum, addo quod dicit *Tiraqnell. de iur. Primog. q.36.* quod Iuspatronat. ab hæreditate gubernatur, vt qui hæres est, illud obtineat, qui non est, abstineat. Non obstat id quod dicit *Lambert.* sibi contrarius *in 4.art.4.q. prin.p.2. lib.1. post numer.3.* nam si vera est, prout est verissima ratio per ipsummet adducta in *d.art.20.* vt supra non esse præuertendam naturam Iuspatr. consequens est, vt sit falsa opinio, quam tenere videtur *in d.art.4.* dum dicit posse adijci Iuspatr. conditiones alterantes, & immutantes ipsius naturam.

Præterea illa ratio quam *Lambert. in d. art.4.* adducit non est vera, nec bona dum dicit transire Iuspatr. cum vniuersitate, est inductum fauore patronorum, qui possent suo fauori renuntiare, hoc enim falsum est, nam translatio Iuspatronat. cum vniuersitate est de propria natura ipsius, & successiue inducta in ipsius Iu.patr. fauorem, quia secundum *Roman. dict. cons. 368.* cum sit quid spirituale, vel spirituali annexum *c. de iura, de Iurepatron. c. quanto de Iudic. c. quæsitum de rer. permutat.* non licet patrono titulo particulari, & principaliter absque hæreditate transferre, ne pactio particularis interueniat *c. pręterea de transact. c. quod verò 16.q.7.* nè videantur laici ad sui libitum spiritualia tractare *c. secundum, & c. decernimus de Iudic. c. omnes Basilicę 16 q.7. c. fin. de Reb. Eccles. non alienan.* spernendo authoritatem superioris, & potestatem Clauium *c. quoniam de Iurepatr. c. quis Episcopum 16.q.5.* sed tantum accessoriè, concomitanter, & per viam appendicis cũ hæreditate permissa est patrono translatio Iurispatr. *c. ex literis de Iurepa. Gugliel. de Benedictis in c. Raynutius verb. absq; literis el.2. de compend. substit. n.24. de testam. subtilis Emanuel à costa in c. si Pater p.3. vers. Trebellianica n.4. verb. nimirum eod tit in 6.* & fuit decisum in vna Aretin. Cappellaniæ 8. Nouemb. 1599. coram Bubalo. Quomodo igitur *Lambert.* potest dicere inductum in fauorem patroni, id quod ipse Patronus non potest efficere, nisi efficiat titulus habilis ad trãslationem prædictã *l. si mercedẽ §. si cum fundũ ff. de action. empt. l. quidam ff. de acquir. rer. domin. Innocentius, & omnes in d.c. cum sæculum?* potius dicendum erit, quod sit inductum in fauorẽ Ecclesiæ, & odium Patroni, quia si Patronus posset quocunq; tit. vellet, tam particulari, quam vniuersali transferre ius patronatus, & non in hæredes, vtiq; difficilius Ecclesia posset aspirare ad libertatem. Est ergo falsa ratio adducta per *Lambert.* & cessãte ratione cessat dispositio *c. cum cessante de appellat. l. adigere §. quamuis de Iurepatr. D. de Francb. decis 468. nu. 1.*

Amplius dico, ꝙ dicta qualitas succedẽdi iure primogen. dũ excludit alios, est cõtra libertatẽ, & vtilitatẽ Ec. l. quidquid dicat *Lãbert.* multoties sibimet cõtrarius, idq; fundatur in magistrali doctrina *Card. Hostiens. in sũma tit. de Iurepat. §. qualiter trãsferatur n. 6.* vbi tenet nõ solũ non grauari Eccl. Patronis multiplicatis, sed imò magis alleuiari, nã vt ipse ait plures habet defensores *c. filijs 16. q.7.* idẽ. n. ius cõpetit plurib. quod cõpeteret vni, & vbi vnicus est patronus est quasi Tyrannus, & ex multiplicitate possunt oriri discordiæ arg. *c. qui diuersitatẽ de cõces. pręben.*

c.super literis de rescriptis, ideoq; poterit Episcopus ad sui libitum Ecclesiam ordinare, vel poterit alias propter inuidiam alterius remittere ius suum Ecclesiæ, & sic fieri libera, vt innuitur, *in c.1.de iurepatr.* Cuius Eminentiss.Card.atthoritas,& ratio, quam in praxis contingentia quotidie obseruamus proculdubio absorbent contrariam opinionem.

Vlterius rem perstringendo dico, quod dicta qualitas primogenituræ non modo non potuisset apponi, extra limen fundationis, quod supra probatum est, sed nec etiam in ipso instanti,& actu fundationis,in quo fundatores habent largiores habenas, si Episcopi expressus, non interuenerit assensus, vt not. *in c.illud,in c.cum laici in c.cura,& in c suggestum de Iurepatro.* quan tòminus à compatronibus extra limen fundationis

Et licet nimis videatur vrgere illud,quod per partem aduersam opponitur scilicet, quod Iuspatron. potest donari, quod est magis, ergo potest alterari, quod est minus ad Regulam tex. *in l. non debet ff. de Reg. iur.* tamen facili negotio soluitur oppositio, & dicitur quod negari non potest Iuspatro. donari, & legari posse, verum id expleri non potest absque consensu Episcopi,vt post *Card Florentin.voluit Io. And.in d. c. cum sæculum de Iurepatro. ibique Abb. num.6. Lambert.de Iurepatro.q.6. & sequen ti p.2.lib.1. Menoch.consf.90. numer.98.& 99.volum.1.* vbi *numer.* 207. communem esse testatur, hanc eamdem sequitur *Rocch. de Curt. in tractat. de Iurepatron. versic. pro eo, quod Diocesani quæst.2. numer. 5.* vbi alios allegans, etiam de communi testimonium facit, prout de ea similiter testatur *Ludouic.in libr. commun. opin.in titulo de Iurepatronat. Concl. vnic. versicul. acquiritur etiam amplius quæst. 2. Rot. in antiquis decision. 857. Verall. decision. 144. nnmer.4. libr. 1. Rota in nouis decis. 404. Cost.in decision.nouiss.Rom.165 p.2.*

Quod quidem verum est etiam si in compatronum fiat legatum secundum *Io. Andr.in cap. ex insinuatione de Iurepatron. ibique Abb. numer.4.* & secundum omnes communiter, vt infert *d Rocc.de Curt.in loco supra allegato numer. 4. in fin.* vndè cum in casu nostro Episcopi consensus non interuenerit, planè dispositiones d. Francisci Antonij, & Cœsaris locum obtinere non possunt.

Nec iuuari possunt consensu Vicarij, de cuius potestate non constat,nam Vicarius, vti Vicarius non habet talem potestatem ex priuata iurisdictione est.n.Episcopale ius *Abb.consf.59.& consf.89. per c. cum contingat de for.competent. Lambert. art.14. 2. q. principali p.1.lib.1.& in 20. art. eiusdem p. q & lib. . numer.14.& alibi*; *Federic.de Sen consf.264.in prin. Dec.in cap. cum accessissent numer. 9. vbi Felin. 15. de Constit. Calderin.consf. 1.de offic. Vicar.Rot. decision. 598. ante numer.7.p.1. Sbroz.de offic.Vicar. lib.2. quæst.31. Garz.de benefic.p.5. c.9.numer.75. & nouissimè Narbona de appellat. à Vicar.ad Episc. numer.215. latè Ferrett. consf. 327. per totum 345. & 344. & cum Ferrett. tenuit Rot.* in vna Placen. Parocch. de Mirabel. *19.* & vlt. Ianuarij coram Orano *Bursat. consf.310.nu.29.*

Dato tamen, sed nunquam concesso, quod Vicarius talem habuisset potestatem adhuc eius assensu ex duobus inualidus esset, ex quibus etiam si Episcopi assensus, & authoritas interuenissent, minimè valeret, & primò quia dictus Vicarius assensum, & authoritatem præstitit per triennium post mortem Francisci Antonij testatoris, quo casu nihil operatur *Abb. in disput.Augerio patronatus Soccin. Iun.consf. 79.numer. 37. vol.3. Afflict. decis. 335. numer.14.Duran.de art. testand. in titulo de legat.fol.67.num.2.* & licet multi DD. contrarium senserint,tamen hæc opinio verior est,& communium, vt ex d.*Duran. vbi supra* colligitur.

Et dato quod assensus tempore congruo interuenisset adhuc frustatorius fuisset,nam illud, quod dicitur Iuspatro. posse legari, & donari cum consensu Episc.fallit, & limitatur quotiescunquè ex tali legato,siue donatione præiudicaretur Agnatis quib. esset ius quæsitum,siue ex fundatione,siuè ex dotatione,siuè ex priuilegio,siuè ex alia causa, *Couarr.lib.2.variar.resolut. c.18. numer.9. ver. sed quæritur* omninò videndus; sic etiam videntur sentire *Ruin.consf.108.num. 4.volum.1.Crauett.consf.53.numer.5. Archidiac.in c.considerandum 16. quæst.7. & in c. præsenti numer. 2.20. quæst.3.* quem refert,& sequitur, *Dec. consil. 149. numer.1. Paris. 48. numer. 5. & per tot.*, & est communis opinio, vt post multos alios relatos testatur *Ioseph. Ludouic. in lib. commun. opinion. titulo de Iurepatronat. Concl. vni. vers. requiritur etiam Iuspatronatus in prima,& septima fallentia*, & ratio est,quia destrueretur, & immutaretur lex fundatoris, quod planè implicat, vt considerat *Lambert. artic.30.7.quæst. 1.p.1. libr. 2.* Vndè cum cum clarum sit per primum fundatorem fuisse D. Antoniam vocatam

cum

cum sit de descendentib. ex prædictis sequitur nullum ei prejuditiũ testamentũ Frãcisci Ant. afferre potuisse, & tantò minus Cesaris dispositio ei potuit præiudicare, quæ legem destruit, & neq; Epis. neq; Vic. authoritate fulcitur. Tantò magis quod per illos non donatur, neq; legatur iuspatronatus, sed mutatur, & destruitur lex fundatoris, & nõ valet illa consequẽtia iuspatronatus potest donari, & legari, ergo potest mutari, cũ magis sit donare, & legare, quam mutare ex Regula tex. in l. non debet cui 22. ff. de Regul. iur. quia negatur, nam magis est mutare, quam donare, & legare, quando .n. quis donat iuspatro. à se abdicat illud ius, quod habet, & in alium trasfert, quod potest, idem quando quis legat, ius .n. quod quis habet in alium transferre potest, cum iuris, & Rei suę quilibet sit moderator, & arbiter *l. in re mandata C. mandati*, sed quando quis mutat iurispatr. naturam, & de hęreditario restringit ad Gentilitiũ, in hoc ei ius resistit, & contra ius disponit ius .n. prohibet naturalia illius mutari arg. *d. §. naturalia*, & in specie, quod natura benefitij non potest mutari *Ioseph. Ludouic. vbi sup. ver. regulariter*, & patet ex supra allatis. Insuper dictat ius, vt voluntas fundatoris, vt lex seruetur iuxta *tex. in §. disponat Auth. de nupt.* & Patronus alias disponendo illam destruit, cum vt lex ratam haberet teneatur *l. cum à matre C. de Reiuendic.*

Secundus articulus est, an dicta D. Antonia, quæ hæreditatem Auitam cessit, & Renunciauit dicto Io. Mariæ reseruatis tamen sibi iurib. competentib. super dicto iurepat. per dict. Renunciationem sibi præiudicauerit non obstante reseruatione prædicta?

Et videtur prima facie dicendum, quod sic Regulatur .n. iuspatron. ex hæreditate etiam inter filios, & sic filius, qui non est hæres non succedit in iurepatr. *Abb. in c. cũ seculum nu. 5. de iurepatr.* Hinc *Petr. de Anchar. in c. ex insinuatione eo. tit.* voluit, quod si ex forma statuti stantibus masculis fęmina excludatur à successione, vt est in hoc Regno nostro, etiam excludetur à iurepatr. quem refert, & sequitur *Roccb. de Curt. in tract. de Iurepatr. super versic. ipse, vel is quaest. 8. num. 11.* Adde *Rot. in Lucan. Iur. patro. 6.* Nouembris 1589. Coram Licta, & in Aret. Cappellan. 15. Iunij *1584.* Coram Bubalo, quod similiter procedit in filia, quæ vti dotata renunciauit hæreditatẽ Patris secundum *Abb. & Roccb. vbi supra*, & licet *glos. in c. considerandum 17. q. 7.* voluerit quod filius renuncians hæreditatem paternam retineat Iuspatronatus per *tex. in l. filij ff. de Iurepatro.* vbi exprese dicitur filij, qui se abstinent ab hæreditate paterna, Iuspatronatus, quod habent in liberos non amictunt, tamen dicta glos. communiter reprobatur teste *Couarr. lib. 2. variar. Resolut. c. 18.* quibus sic stantibus nihil profuit dictæ Dominæ Antoniæ reseruatio Iurispatronat. quando renunciauit cum per ipsam non possit illud retineri absque qualitate hæreditaria, ad quod facit doctrin. *And. in cap. 1. col. fin. vers. sed filia de nat. succ. feudalib.*, vbi ait quod protestatio, quæ fit per filiam, vel sororem in dotis promissione, quod non renuntiat per hoc successioni feudi, non valet, quia per factum obuiat suæ protestationi, vt refert *Præses de Franch. decision. 52. numer. 14. & 15.* vbi in hoc, quod reseruatio contrario facto nihil operetur, optimè loquitur.

His tamen non obstantibus dictam D. Antoniam posse ad prædictum iuspatronatus, vt hæredem venire censeo, verum est enim illam hæreditatem aui adijsse, illiusq; hæredem Præuio præambulo fuisse declaratam, quo fit, vt quamuis postea dictam hæreditatem renunciauerit in beneficium Io. Mariæ eius patrui, non per hoc hæres esse desijt, per Regulam. Qui semel est hæres nunquam desinet esse hæres *l. sicut maior C. de Repud. hæredit. l. Ei, qui soluendo ff. de har. instit.*, nisi per viam restitutionis in integrum quando esset minor tot. titulo si min. ab hæred. se abst. quod non est in casu de quo agitur, & maxima est differentia, an quis hæreditatem repudiauerit, an verò alteri renuntiauerit, cesserit, seu donauerit, quia repudiando in nihilo tenetur, & conueniri non potest, sed cedendo, & renunciando recta via à creditoribus conuenitur *l. hæreditatem ff. de donat. Præses de Franch. decision. 14. nu. 22.* Quin imò etiam si hæreditatem quis vendat ea lege, vt emptor creditoribus hæreditarijs satisfaciat adhuc conueniri poterit *l. 2. C. de hæred. vel act. vendit. vbi glos. primo* ratione Assignat, quia non ideò, quod vendunt, desinunt hæredes esse, vel teneri per tex. *in l. 1. C. de Reuoc. bis, quæ in fraud. credit. & in l. quamuis hæres ff. de leg. 1.* & si creditores vellent emptorem iuris conuenire de rigore iuris non teneretur, vt habetur per de *Franch. decision. 273.*

Quę adeò vera sunt quod etiã hæreditate nõ adita ex sola hæreditatis cessione, quis cẽsetur adire, quia necessariũ antecedẽs ad cessionem est aditio *l. si auia C. de iur. deliber.*

ber.vbi Paul.de Castr. ait quod per vnicum actum duo in instanti fiunt, acquisitio s3. ex parte cedentis, & translatio dominij in cessionarium declarat *Praes.de Franch decis.14. nu.9.16.& 19.*& licet *Paul.de Castro*, vt refert idem de *Franch.decis.52.nu.10.* tenuerit, quod dicta aditio per supradicta procedat ad finem validandi cessionem, non autẽ vt cedens consequatur, & teneatur ad omnia ea, ad quę hęres simpliciter adeundo teneretur, tamen cõtrarium fuit *in d.decis* decisum. Si igitur quis dicitur ex sola cessione verus hęres, quid dubij remanet in hoc casu, in quo Domina Antonia hæreditatẽ adiuit, & per decretum fuit hæres declarata?

Iacto igitur hoc fundamẽto, quod fuit hęres, & remansit hæres etiam post renunciationem iure licito poterit sibi retinere iuspatronatus, & tãquam hæres habebit in eo ius pręsentandi, & sic resoluuntur, omnia in contrarium adducta, quæ loquuntur in simplici repudiatione, siuè renunciatione nulla data aditione, ita quod in repudiante, siuè renunciante nullo modo qualitas hæreditaria considerari possit, quod penitus cessat in casu de quo agitur.

Sed vt omnis prorsus cessat dubitatio, & difficultas adduco tex. punctualem *in c. ex literis de iurepatro.* vbi deciditur, quod iuspatronatus transit cum vniuersitate temporalium, nisi fuerit exceptum, ex quo *Abb. ibi in summario* desumit hanc regulam, & ait esse casũ notabilẽ, & quotidie allegari.

Igitur D. Antoniæ vti hæredi pro dimidia Cęsaris Aui competit in solidum ius præsentandi in dicto iurepatronatus, quod cum sit indiuisibile cõsistit penes hæredes in solidũ, vt notat *glos.in c.1.de iurepatr.* & declarat optimè *Abb.in c.querimoniã n.3.eo.tit.*& defertur pro portionib.hęreditarijs *Clem.plures eo.tit.*& traditur fusè per *Lambert.de iurepatr.art.25.p.9.prin.2.p.lib.1.*

Quib.actentis per sententiã Archiepisc. Cur.Barẽsis in anno 1504. fuit d.D.Ant.super d.Iurepat.Cõpatrona declarata, q̃ sentẽtia trãsiuit in rẽ iudicatã, & ideò ꝓ veritate habetur *l.res iudicata ff.de reg.iur.* super quo pulchra cõgerit *Cons.Scip.Rou. super Prag. 2.n.40.de iurisdict.inuicẽ nõ Turban.* Ex his igitur tum ex optimis iuribus, tum ex rei iudicatæ Authoritate satis credo de dictæ D.Antoniæ iustitia constare.

Post has alleg.ad manus peruenit *7.p. collect.Ricc.* quẽ videas in materia *collect.2247. & 3153.Parin.dec.171.Mastrill. dec.56.à n. 19.idem Ricc.collect 2796. & alleg. Nouar. post d.collect.& Massobr. in tractat. de concurs.Parocchial.p.7.dubit.9.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Clausula reseruato assensu suspendit, vnde alienatio feudi si sit facta saluo Reg. assensu, & fiat reuocatio feudi si assensus sequatur facta reuocatione nihil operabitur.*

2 *Clausula saluo iure Domini, tam in alienatione feudi, quam emphiteusis, quid operetur remiss.*

3 *Et quid quando adijcitur clausula non aliter, nec alio modo.*

4 *Resoluto contractu venditor tenetur restituere rem cum vsuris, & emptor rem cum fructibus.*

5 *Quid quando contractus rescinditur ob lęsionem.*

6 *Et quid rescissa venditione actione redibitoria.*

Fructus compensantur cum vsuris, & quod reliquum est restituitur.

7 *L.2.C.de pigno.dispositio cessat quando adest clausula ita quod specialitas, & in alijs casibus remiss.et quid in obligatione in forma Cam.*

8 *Statutum tollens exceptiones non erit seruandum, vbi quis lucratur cum damno alterius, & de ratione nu 9.*

10 *Statutum prædictum non est seruandum quando vnus ex contrahentibus non adimpleuit ex parte sua.*

11 *Contractus quando resoluatur ob adimplementum non sequutum.*

12 *Contractus non potest dissolui ab vno ex contrahentibus.*

13 *Contractus venditionis rerum, quæ consistunt in pondere numero, & mensura est conditionalis, & quando dicatur perfectus & detur penitentia.*

14 *Prætium, an succedat loco rei.*

15 *Alienationem feudi reuocat emptor prout venditor.*

16 *Tenor inuestituræ attendendus.*

AD DECIS. XXIX.

CAusæ, de qua in hac decis.meminit *Capibl.pragm.4.de Baro.num. 88.* apud quem multa reperies.

In prin.ibi ¶ reseruato assensu. ¶

1 Ista clausula † reseruato assensu suspendit contractũ etiã, quod assensus nõ sit necessarius ex multis probat *Theod.alleg.19.nu.6.* vnde alienatio feudi. Alienatio feudi si sit facta saluo Reg.assẽsu, & fiat reuocatio feudi vigore *Constit.Diu.memor.* vt hic, quod fieri po-

ri potest tam ab emptore, quam à venditore, vt per *D.de Franch.decis.* 140.*nu.1.Viscon.in concl.incip.emptor, & in add.ad dict. decis.* Etiam si assensus subsequatur facta reuocatione nihil operabitur *Affl.decis.33*1. *& ibi Vrsill. Capy. decis.*106. quos colligit, *Nouar.ad prag.collect.104.nu.13.Theod.vbi*
2 *sup.*Et de dicta clausula † saluo iure domini tam in alienatione feudi, quam emphiteusis vide late *Socc.reg.292. incip. Vassalius fo.*
3 *537. in 2 fallen.* vbi quid † quando adijcitur clausula non aliter, nec alio modo.

N. 1. ibi ¶ resoluto contractu venditor tenetur restituere pretium cum vsuris,& emptor rem cum fructib. ¶

4 Adde tradita † per *Capibl.d.prag.4.nu. 87. & per Viscont.ad dec. D. de Franch.*373.
5 Quid quando contractus † rescinditur ob læsionem,vide *Præsid.de Amat.cons.87.num.* 6.vbi in fin.habes decis.S.C. vide *decis. D.de*
6 *Franch.496. num.3.* Et quod venditor † rescissa venditione actione redhibitoria tenetur restituere pretium cum vsuris, & emptor rem cum fructibus *Anna alleg. 42.nu. 4.& seq.*vide quæ dixi *ad D. de Franch. decis. 675.nu.11.*& *Capibl.in prag.1.de Baron. nu. 272.fo.61.*

Sed aduerte,quod isto casu fructus intelliguntur compensati pro currenti quantitate,cum vsuris adeo, quod facta compensatione reliquum restituendum est, quod excedit,vt per *D.de Franch.decis.527.* & ita declaratur apud *Thor.in 2.p.comp. dec. reg. ver.compensatio opposita vers. secunda max. est.fo.92.*

N. 4. ibi ¶ L. 2. C. de pigno. quia etiam in cõtractu adest clausula, quod specialitas generalitati non deroget, nec è contra quo casu cessat dispositio d.l.2. ¶

7 Quòd dispositio † *d.l.2. C.de pign.* cessat quando adest clausula illa ita, quod specialitas generalitati non deroget,nec è contra vide *D.de Franch.decis.5.Cachera decis. 159. hic cit.* alios cumulat *Ricc. coll. 73. & 198.* vbi colligit multas limitationes *ad d. l. 2.* alias ponit *Surd.dec.44.Amend. ad d. D.de Franch.decis.5.* vbi inter alias limitat *d.l.2.* in obligatione in forma cameræ *Carocc. de excus. bon. lib.2. q. 55.* multos cumulat *Viscon.in add ad d.decis.5.*

Sed contra supradicta vide *Mising. obser. 94.cent.6.* alios adducit nouissimè, *Barbat. in tra.de assist.glo.10. nu.51. & seq.*

N. 9. ibi ¶ quod si statutum tollit exceptiones non erit seruandum, vbi quis lucraretur cum damno alterius. ¶

8 Adde † *Abb.in c.ex parte el.2.& ibi D.t.de offit.deleg.Dec.in l. iure naturæ num.3. ff. de reg.iur.*vbi infert ad multa, idq; ea ratione
9 huiusmodi statutum seruandum † non est, quia dolo malo facere dicitur, qui ex aliena iactura lucrum capit *l.si quis e mancipijs §.fin.ff.de instit.*
10 Eiusmodi quoq; statutum † non erit seruandum,quando vnus ex contrahentib.non adimpleuit ex parte sua, quia semper exceptio non adimplementi non obstante tali statuto opponi poterit, vt post multos per ipsum alleg.tenet *Viscon. in conclus.incip.exceptio non adimplementi fo.75.* vbi infert ad
11 multa,& quando defectus † implementi nõ sequuti resoluat contractum, vel non,vide eandem *Viscon. concl. contractus nominatus fo.42.& concl.incip.exceptio non adimplementi Gratia.decis.159.*

N. 14. ibi ¶ non licet altero inuito ex contrahentibus discedere à contractu,& illum reuocare.

12 Et hoc quia contractus † est duorum pluriumuè in idē placitum,& consensus;& nihil tam naturale est,vt id eo vinculo dissoluatur quo ligatum fuit vulg.*l.nihil tam naturale ff. de reg.iur.*ideò perfecto contractu non licet ab illo discedere vni ex contrahentib,altero inuito;bene verū possunt omnes contrahentes de consensu à pacto cõuento discedere *c.præ*
13 *terea vbi DD.de spons.*idq;in cõtractu † perfecto,secus in imperfecto,vt in venditione rerū,quę cõsistunt in pondere nu.& mēsura, quæ est cõditionalis,vt *in l quodsępe §.in ijs ff de cõtrah.emp* qui tex. mihi fecit magnum honorem,& de eo meminit *Guttierez.de Gabell q. 70.* Verum quando venditio bonorū consistentium in pondere, num. & mensura dicatur perfecta,vel nō,& in ea detur Pęnit. vide *Visc.in concl.vēditio facta bonor.fo.283*

N.16.ibi ¶ Res succedit loco ptij. ¶

14 Sed an pretium † succedit loco rei vide latè *Viscon.in concl incip.pretium*, vbi refert multos,quos videre poteris,quib.adde *Barbos.*omninò viden.in hac materia *in 3.p.rub. solut.matr.nu.74.& seq. Ricc.collect. 740.& 1850.Magon.decis.9 n... Alphan. in repet.l. l.quod dicitur ff.de impen.in reb.dotal.fact.c. 15.n.9.*vbi nouam explicationem adducit,& ad saturitatem vide nouiss. *D.Gait. tra.de cred c.4.q.11.à n.1388.*post hęc omnia scripta visus. I 3 N.25.

N. 25. ibi ¶ quia ad paria iudicatur. ¶

15 Quod emptor † reuocat alienationem seu di sine assensu prout venditor per consht. Reg. Diuæ memoriæ *D. de Franch. dec. 540. vbi dixi*, vide *D. ve Pont. in tract. de pot. proreg. fo. 264. num. 31. Viscon. in concl. incip. emptor reuocat fo. 70.*

N. 35. ibi ¶ formas inuestituræ esse inspiciendas. ¶

16 Inuestituræ † verba, attendenda dixit author supra *in anteced decis. n.* . vbi alios adduxi quibus adde *Meno. lib. 3. præsump. 92. n. 2.* & ad literam illius tenorem seruari, & attendi ex pluribus probat *Viscon. in concl. incip. tenor inuestituræ fo. 268. & in concl. incip. inuestitura latè Capibl. pragm. 8. p. 1. nu. 13. & 15. Camill. de Curt. in diuers. iur. feud. fo. 37. nu 64. & seq.* vbi alios adducit, & *Ricc. nouiss. collect. 3087. 7. p.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Offitialibus discessus prohibetur, antè aduentum successoris de iure communi nu. 2. & de ratione nu. 4.*

3 *Præsidi non licet discedere, antè successoris aduentum.*

5 *Iustitiarij, & R. Auditores pro discessu debent obtinere licentiam à Prorege, & an sufficiat litera vnius Regentis.*

6 *Offitialibus prohibetur discessus ab offitio nō solum de iure communi, sed de iure reg & recensentur iura reg.*

6 *Offitialis deserens offitium infra annum punitur.*

8 *Offitialis tenetur etiam vltra annum expectare successoris aduentum, & quod capiat possessionem.*

9 *Offitialis non potest pernoctare extra Ciuitatem, nec per breue tempus etiam animo redeundi deserere offitium absq; licentia Baronis si fuerit baronalis, vel Proregis si fuerit Regius, &* 10. *alias incurrit pœnam inhabilitatis ad similia offitia exercenda num.* 11.

Offitialis discedens ab offitio ante finitum tempus perdit salarium.

12 *Offitialis an possit ante aduentum successoris per dies deponere offitium declara num.* 13. *quid obseruetur nu.* 14.

15 *Offitialis quid obseruare debeat præsentatis literis desistentiæ.*

17 *Offitialis an possit renuntiare offitium, & quid offitial. Baron. nu. 18. & an possit inf. annum renuntiare, & ab administratione recedere nu. 19. & ibi refertur decis.*

20 *Offitialis quando discedit, an possit discedere relicto substituto.*

21 *Offitialis creantis substitutum, & substituti pœna recensentur.*

22 *Offitialis Regius non potest loco sui alium substituere, & de ratione.*

Electa industria persona non datur potestas seruiendi per substitutum.

23 *Regens M. C. V. alium Regentem sine licentia Regis, vel Proregis substituere non potest.*

24 *Prorex an possit substitutum, vel Locum tenentem sibi facere, &* 55.

25 *Vicarius an possit alium Vicarium substituere.*

26 *Offitiales qui habent potestatem substituendi quales teneantur facere substitutos.*

27 *Offitiales, an teneantur pro delicto, & excessu substituti.*

28 *Subrogatus an possit esse minus vno anno, & si substituens moritur, substitutus potest continuare vsq; ad aduentum successoris.*

29 *Offitialis Baronalis, an possit Locumtenentem relinquere, & per quod tempus, & an iste Locumtenens possit alium Locumtenentem substituere.*

30 *Gubernator regius habens penes se Iudicem Regium, si Iudex decedit, vel discedit, an possit alium loco illius Iudicis subrogare.*

31 *Offitiales Regij omnes creantur à D. Reg. Prorege.*

32 *Offitialium creatio est de regalibus.*

33 *Princeps semper consulendus quando tractatur de subrogando offitiali.*

34 *Offitia ad quem transferantur interest Regis scire.*

35 *Offitialis electio si irritatur per mortem electi, vel aliam causam superuenientem ius eligendi, vel substituendi aliquem in locum deficientis pertinet ad illum qui prædictam electionem fecit.*

36 *Contemnere propriè quid sit, & an in contemptu debeat concurrere voluntas.*

37 *Contemptus duplex.*

38 *Contemptus principis quomodo puniatur, & quid si fuerit factum præceptum pro quanto habet caram gratiam* 39. *& quid importent verba R. indignationis, & indignationis S. P. & Pauli.*

40 *Principi non obtemperatis, & inobedientis pœna.*

41 *Principi an semper obtemperandum, & quid si seue-*

si fecerit aliquid mãdet quid inferior facere debeat. Et an iussus superioris excuset.

42 *Præsidis nomen generale habet maius imperium omnibus post Principem 43.*

44 *Præses Prouintiæ, an semper debeat stare in vno loco, vel visitare Prouintiam, & per illam discurrere.*

45 *Præses Prouintiæ habet Capit. Campaneæ cum Comitiuа, & de eorum ortu, & ad quid dicti Capitanei sint destinati.*

46 *Preses Prouintiæ, an possit dare licentiam deferendi arma.*

47 *Præsidis in sindicatu quid obseruandum.*

48 *Præsidis ante præsentiam, & vbi residet R. A. an possit exiliatus residere.*

49 *Præsides tenentur bannitis latronibus, & malis hominibus purgare Prouintias quod extende ad Barones offitiales, & vniuersitates.*

50 *Pena capitalis, quæ dicatur, & quomodo intelligitur statutum illam imponens, & 51. & 52.*

53 *Mors ciuilis idem cum pęna capitali, & 54 & 56.*

55 *Pęna capitalis, & an possit commutari in publicationem bonorum, & quid in crimine lęsæ Maiestatis.*

57 *Prorex ob impedimentum infirmitatis, an possit sibi constituere Locumtenentem, & quid in alijs offitialibus.*

AD DECIS. XXX.

HVius decis. nouissimè meminit *Ricc. 7. p. collect. 2542. ver. sed præses*, in qua collect. multa ad propositum huius decis. reperies, ad cuius materiam dum in ea tractatur quando non potest offitialem deserere eius offitium

1 adde quod discessus † offitialibus prohibetur ante aduentum successoris per ius commune *tex. est vulg. in l. meminisse ff. de off. pro cons. & leg. & in l. 1. ff. de off. præfect. August.* de primo meminit *D. Regen. Tapp. in c. regni scire vos volumus, & ibi Campag. qui meminit de vtroq; & Leonard. in prax. offitial. c. fi.*

2 *num. 2.* Vndè non licet † offitiali, & Rectori loci sine licentia superioris ab eo discedere *l. illud vbi Bal. de offi. præsid. Paris. de Sindica. ver. licentia offitialis fo. 316.* & in præsi-

3 de † habente iurisditionē de quo in hac decis. quod ei non liceat discedere vsq; ad successoris aduentum est tex. *in l. si fortè ff. de off. præsid.* de quo meminit, idem *Leonard. in*

4 *d. prax. offit. loco cit.* Et de rationibus † quare offitialibus prohibeatur discessus vide eundem *Leonard. ibi.*

5 Et quòd Iustitiarij † & R. Auditores pro discessu debent obtinere licentiam à D. Regni Prorege, & an sufficiat litera vnius Regentis Reg. Cancellariam vide eundem *Leonard. c. 8. d. prax. nu. 4. fo. 85.* vbi quid obseruetur in alijs offitialibus, & Capitaneis ex *Carau. rit. 8. incip. Quod nullus*, qui loquitur de discessu offitialium à Ciuitate Neap.

6 Et vltra ius commune † prohiben. offitialibus, quod non discedant ab offitio, nec illud deserant etiam illo finito nisi expectato successore, multæ fuerunt super hoc editę prouisiones in hoc Reg. quas congerit *D. Reg. Tapp. lib. 2. iur. Reg. fo. 377. sub rub. de offit. iud. primo est cap. Reg. 235. incip. scire volumus*, quod ibi seruari dicit idē *D. Tapp.* fuisseq; idem confirmatum per Regias prag. quarum vna est secunda in ordine altera decima sub tit. de off. iud. *prag. 4. & 10. sub tit. de Baron. vbi D. Rouit. nu. 2. D. Reg. de pont. tract. de potest. proreg. tit. 7. §. 6. nu. 21. fo. 222. & ibi Thor. adden.* qui alios regnicolas cumulat, & supradictis in materia talis discessus prohibiti offitialibus adde *Capibl. pragm. 5. nu. 140. Rouit. pragm. 1. de sind. offit. nu. 36. & Grauinen. in tract. de sind. q. 1. Carau. rit. 7. num. 8.*

7 Vndè si offitialis † infra annum offitium deliquerit grauiter puniri debet *Paris. de sind. ver. licentia*, tenentur etenim offitiales residere *Vin. decis. 356. Capibl. d. pragm. 5. n.*

8 *10.* & quod vltra annum † debent expectare successoris aduentum, & quod capiat possessionem, & interim non relinquere offitiū *add. ad Capi. decis. 151. D. de Franch. dec. 393. Capibl. vbi sup. nu. 140. Campag. vbi sup.* In

9 tantum quod R. † offitiales, nec etiam possunt per noctare extra Ciuitatem in qua offitiales sunt *D. de Pont. tra. de pot. proreg. tit. 3. §. 6. nu. 8. fo. 83. D. Consil. Rouit. prag. 2. de offit. iudicum. & alio. offit. nu. 2. fo. 431.*

10 Et ideò offitiales † animo redeundi etiam per breue tempus non possunt deserere offitium, & recedere à loco administrationis absq; licentia Baronis si fuerint Baronales, & absq; licentia D. Proregis si fuerint Regij, quod multis iuribus comprobat *D. Consil. Rouit. ad dictam prag. 2. de offit. Iud. nu. 2.* & ante eum *Campag. in d. c. scire vos volumus. Paris. inf. cit.* vide *Carau. d. rit. 7. n. 4.* & quod

11 contra faciens † incurrat pęnam inhabilitis ad alia offitia similia exercenda vide *Id. pragm. 2. & Paris. de sind. in rub. de mod. & form. sind. in prin.* & per *Leonard. d. c. 8. nu. 3. Carau. d. rit. 7. nu. 7. in fin.* & quod offitialis si se absentauit ab offitio antè illud finitum perdit totum salarium *Bal. in l. ędem. C. locat.* refert *Campag. in c. statuimus vt quoties n. 6.* vbi infert *Bald.* ad salaria Doct. medici stipen-

pendiarij Fabri, & aliorum.

12 Sed an offitialis † per ; dies ante aduentũ successoris possit offitium deponere, vide *Camp. loco cit. Paris. vbi sup.* vbi declarat

13 quomodo † procedat illud, quod per duos dies antè aduentum successoris debet offitialis offitium deponere per *tex. in §. illud auth. de collat.*

14 Ego autem vidi obseruari † in Regijs offitialibus; quod offitium non deponitur antè aduentum successoris nisi de licentia D. Proregis, & in pleno Regimine vniuersitatis tu vide *Paris. in tract. de sindica. in ver. Rex concessit nu. 5. Leonar. d. c. 8. nu. 2.* Præsen

15 tatis; † literis desistentiæ quid facere debeat offitialis annuit *D. Reg. Tapp. vbi sup. et docet Foiler. per eum, & Leonar. cit. in prax. crim. in ver. & taliter se gerat, & Paris. in tit. qualiter offitial. debet se haber. depos. offit. ver. viso de modo proced.* quæ ego nunquam seruari vidi.

16 Sed an offitialis † possit renuntiare offitium vide *Capibl. d. prag. 5. nu. 11. & seq.*

17 Et quid si offitialis † discessit cum licentia ad tempus tales .n. licentias ad tempus vidi à D. Prorege concessas, an licentia suffragetur ei si extra terminum in licentia cõtentum officialis reuertatur, dic quod non sed habetur, ac si sine licentia decessisset, *Carau. vbi sup. n. 5. per tex. in l. 3. §. si ad diem ff. de re mil.*

18 Et an prædicta militent in offitiali Baronis, an possit cum illius tantum licentia reluctante vniuersitate discedere vide *Capibl. d. prag. 5. n. 9. Carrabb. sing. 179.*

19 Et quod offitialis † Baronis nõ possit infra annum etiam cum consensu Baronis renuntiare, & recedere ab administratione offitij fuisse in occurrenti casu factam prouisionẽ offitiali, quod continuaret, & si se absentauit, quod sub pęna rediret ad offitiũ *D de Franch. decis. 409. Capibl. in prag. 3. de Baron. num 138. Mastrill. decis. 188. nu. 22. et de Magistrat. lib. 1. cap. 23. nu. 25. 50. & 51. D. Reg. Tapp. d. prag. 5. de Baron. Pascal. de vir. pa. pot. c. 10. nu. 9.* refert *Thor. in Compen. decis. ver. offitialis creatus fo. 370,*

20 Et quando offitialis † discedit, an possit discedere relicto substituto latè materiam tractat *D Reg. Tapp. lib. 2. iu. reg. omninò viden. fo. 126.* vide multa *per Thor. in addit. ad D. de pont. tit. de pot substit. in off. fo. 174. Ricc. 9. p. collect. 2657.* ad exornationem *c. Reg. 28. & 29.* Reg. Siciliæ Regis Alphonsi, vbi multa, & quod non possit *D. de pont. decis. 28. per Reg. Constit. Leonard. d. c. 8. in prin.* vbi quod

21 tam substituens, quam substitutus capitali pęna tenebatur, quæ pęna deinde fuit angustata ad pęnam publicationis bonorum vltra, quod remouetur ab offitio, vt in *Constit. Reg. duram vind.* multę fuerunt editæ prouisiones in Regno &c. reg. quod offitiales de persona seruiant, & non per substitutos, quæ recenset *Nouar. ad prag. 24. de offit. S. C. collect. 69. & Leonard. d. c. 8. nu. 1.* & de materia vide *Grauin de sind. q. 76. Capy. decis. 151. & ibi add. Afflict. in d. constit. duran. & diram. Nig. in c. quia de Vicarijs n. 11. Nouar. vbi sup. Baiard ad Clar. q. 41. post nu. 6. fo. 196.* vbi tractat de offitialibus Regijs, & Baronalibus, & *Paris. per Carau. cit. d. rit. 7. nu. 3. Capiblan. d. prag. 5. nu. 94. & ego dixi in sing. meis incip. offitialis Regius,* vbi quod offi-

22 tialis † Regius non potest loco sui alium substituere, quia nemo potest exercere iurisditionem, nec merum, nec mixtum imperium sine licentia Regis, est. n. industria personæ electa, & electa industria personæ non admittitur potestas seruiendi per substitutũ *Azeu. l. 6. nu. 4. tit. 5 lib. 3. recop. Scaglo. rit. 2. nu. 1. Auenda. c. 4. pret. nu. 43. lib. 1. Giurb. in proprijs terminis cons. 36. à num. 1. vsq; ad nu. 4. Thor. & Nouar. vbi sup.* nàm aliter diceretur vsurpasse iurisditionem, & puniretur, vt in *d. constit Diran. & Duram.* Ex quo in-

23 fertur, quod substituere non potest † Regẽs M. C. V. alium Regentem sine licentia Regis, vel Proregis alias ipse, & substitutus incideret in pęnam illius constit. vide *Muscatell. in prax. de appellat. glo. 1. nu. 180.* & de materia habes vltra prædictam constit. aliã, quæ incip. offitia, quæ de personis de qua in *Iu. Reg. D. Tapp. fo. 125. lib. 2. & constit. Quia de Vicarijs fo. 137. & c. Reg. item quod prędicti, vide D. Consiliar. Rouit. in rub. de admin. & quæ pers. in seru. vbi nu. 8. & seq.* an Pro-

24 rex † possit sibi ex aliqua causa substitutũ, & locum tenentem sibi facere de quo etiã *D. de Pont. de pot. proreg. fo. 33. nu. 14. & cons. 139. vol. 2. Nouar. d. collect. 69. n. 8.* & *Capibl. sing. 174. incip. substituere,* qui ponit regulam negatiuam, quod in offitio suo quis substituere non potest, & ad d. reg. ponit nonnullas limit. quas ibi per te videre poteris; & vide *Mastrill. de magistr. lib. 1. c. 29. Viscont. in concl. sua incip. locum tenens D. Reg. Tapp. in d. Constit. offitia quæ de personis nu. 12 lib. 2. Iu. reg. fo. 126. Gallup. in sua prax. recen S. C. p. 1. c. 3. nu. 6. nouissimè D. Regen. Costan. ad l. 60. de decur. lib. 10. nu. 53.* vbi perfunctoriè loquitur.

25 Et quid de Vicario † an possit substituere alium *Gallupp. vbi sup. nu. 5. Boer decis. 152. Ricc. d. coll. 2542.*

26 Sed quando offitiales † habent potestatem substituendi, quales teneantur facere substitu-

substitutos *Rouit.loco cit.nu.6. Nouar. vbi sup.nu.7.* vbi ad hoc citat *R.Pragm.6.de off. iud.*

27 Et an teneatur † pro delicto, & excessu substituti vide *D.Reg.Costan.loco cit.nu.57. Rouit.in prag.1.de Sind.offit.num.53.vsq,ad 57.Giurb.d cons.36. num. 4.* vbi alios citat *Thor.in 2.p.comp.ver.Baro, an teneatur ad exbitionem circa med.* vbi habes an Baro teneatur per delicto officialis, & ad illius exhi-
28 bitionem, & an subrogatus † possit esse minus vno anno *Capibl.prag.5.n.94.* & si moritur substituens, quod potest substitutus exercere vsq;ad nouam creationem, & aduentum successoris *per tex.in l.curatorem ff. de tut.& cur.dat.ab his Boer.decis.149. D.de Francb.decis.255.Giurb.dec.9.* tenet *Nouar. d.collect.69.nu.6.*

29 Et an officialis † baronalis possit locum tenentem relinquere; & per quod tempus, *Capibl.vbi supra nu.16.& seq.D de Francb. d.decis.409.vbi Amen. & Viscon.*

Et si ille locum tenens possit alium locum tenentem substituere *Viscon. in d.cōcl. locumtenens.*

Sed quia iu multis Ciuitatibus solent es-
30 se Gubernator † & Iudex, an si discedit ex aliqua causa, vel decedit Iudex possit Gubernator alium loco illius Iudicis subrogare, hic casus multoties accidit, & in contingentia facti dixi adesse *Reg. Const. quę incip. de quaestionibus §. statuimus de iurisd.* quæ dictat, quod ob absentiam Iudicis Camerarius potest eligere alium, sed *d.Constit.* non seruari ait *D.Regen.T app.ibi lib.3.iu.Reg.fo.*
31 34. ex quo omnes officiales eligit † D. Reg. Prorex, vt per *Giurb.cons.19.nu.8.* quem vide *cons.65.in prin.* ad quos spectet officialis
32 creatio cùm officiales creare † sit de Regalibus *Capyc.decis.130. nu. 26.* probat latè *Giurb.d.cons.65.nu.11.& seq.* de facto tamē seruari vidi, sed ego semper dixi in tali casu
33 cōsulendum Principē, & sic S.E. si fuerit per Gubernatorem processum ad electionem alicuius consultoris in locum deficientis Iudicis causa non impediendi negotia, & decisiones causarum pro quibus ipse non est suf-
34 ficiēs, interest .n. Regis scire ad quem † offitia transferantur per quem possideantur, & exerceantur cum ex hoc totum pendeat negotium. *Giurb.cons.36.nu.3.* apud quem multa, & clari iuris est, quod si offitialis ele-
35 ctio † irritatur, vel per mortem electi, vel per aliā causam superuenientem ius eligendi, vel substituendi alium in locum defuncti, remoti vel exclusi ad illum pertinet, qui primeuā electionem fecit, vt perbellè probat idem *Giurb.cons.65.n.3.* omnino videndus ibi .n. infert ad multa, & interim vidi seruari, quod R.P.A. prouidet.

N.6. ibi ¶ Principem contemnere dicitur &c. ¶

36 Adde quod contemnere † est propriè spernere superioris præcipientis potestatem. *Fel.in c.si quis de maioritate.& obed.Baiard. ad Clar §.1.nu.21.* multos cumulat *Giurb. cons.32.nu.24.* vbi quod dicitur contemnere si voluntas in id dirigitur, & nolit obedire, cum non omnis inobediens dicatur contemnere.

37 Et aduerte, quod contemptus † potest considerari bifariam, vel in cōmitendo, vel in omictendo, & quomodo puniatur in re non magnæ considerationis *Guazzi. de defens.reor.c.33.p.8.n.2.* & in alijs casibus iuxta negotij qualitatem *Meno. de arbitr.cas. 363.num.14.Grama.decis.40.nu.20. Farin. q.19.nu.12.Caball.cas.30.nu.3.Giurb. d.cōs. 32.nu.22.* quem vide *nu.21.* quomodo pu-
38 niatur † contemptus Principis.

39 Et quam pęnam † incurrat contemnens mādatū principis si ei fuerit iniunctum pro quanto habet caram gratiam Regiam *Grama.d.dec.40.nu.22.* quam refert, & sequitur *Baiard.q.73.n.10.fo.mihi 302.à ter.* multos cumulat *Giurb.d cons.32.nu.1.Meno.de arbitr.cas.365.n.4.* Et quam pęnam importēt verba indignationis Regis, & in rescriptis PP. indignationis Petri, & Pauli *Ias.in l.1.ff. si quis ius.dicen.non obtemp.Affl.in const.patarenorū.Lip.ad Isern.c.1.§.sed quae sit prim. caus.benef.amict.Menoc.de arbitrar.cas.365. Borrell.ad Bellug.in specul.Princ.rub. 11.§. restat*, & alij de quibus per *Petr. in add.ad Gramat.decis.40 nu.23.* post hæc scripta visus, quibus adde *Rouitum prag.1. de pęnis n. 13.* Et an istæ pęnæ regulariter extendātur vsq;ad mortem idē *Rou. prag.5. de off. mag. iustitiar.nu.6.& 8.* & de supradictis omnibus vide *Foller.super prag.de sodomia n. 41.*

N.6. ibi ¶ vt qui non obediret principi morte moriatur. ¶

40 Adde quod ista † mortis pęna in non obediente Principis mandatis habetur *Esdrae lib.1.c.7.& lib.1.Reg.c.16.* Qui non obedierit principibus morte moriatur, quod relatum est in *c.2.de maior. & obed.* vt hic per authorem, vbi *Felin.* multa scripsit, & de prædictis omnibus meminit *Meno. de arbitr.d.cas.365.Surd.in tract.de alim.tit.7. q. 3.nu.2.& seq.* apud quos multa de pęnis nō non obtemperantis mandatis principum,
41 & an semper illis † obediendum, & quid si seuerius aliquid mādant, an sit parcendum

non

non obtemperantibus *Clar.q.60. nu.54.* & an iussus superioris excuset vide *Guid.Pap. decis.340.Viu.decis.394. Rauenn. sing.304. Petr.ad Capy.decis.132.& ad Gram. dec. 36. nu.9.* vbi subdit offitiales, quando Princeps aliquod iniustum ordinat, debent supersedere,& rescribere Principi ex *Maran. disp. 1.& Affl.in const. pacis cultum* maximè si actus sit retractabilis per tex.not. *in l.si vindicari C. de pœn.* qui idem dicit in Episcopo vidente literas PP.præiuditiales, & de iussu superioris,quando excuset *Foller. vbi sup. in d.pragm.sub tit.de Sodom.n.38.*

N.10. ibi ¶ ad præsidis offitium spectat. ¶

42 Præsidis nomen † generale est, vt per *Nig.in c.regn.quod incip. In forma nu.7. fo. 199.Schard.in suo lexi.iur.ver.præses fo.777.* apud quem multa;preter, quæ scias, quod
43 Præses † prouintiæ maius imperium habet omnib. post Principē *l.4.ff.de off. præsid. D. Reg.Tapp.in rit.de liq.instrum. nu.14 lib.3. iur.reg.fol.239.*& habet ius gladij *l. illicitas §.qui vniuersas ff.eod.tit.*& ex eod. tex. probatur, ei data potestas damnandi in metallum,& relegandi *l.relegatorum §.1. ff. de interdict.& relegat.*

Sed an ipse poterat deportare affirmat *Hotoman.lib.3.obseru.cap.12.* Sed ego contrarium per multa iura tenerē scilicet talē Præsidem deportare non posse, ita clarè *in l.2.§.1.ff.de pœn.*qui tex.cauillari non potest sic *in l.inter pœnas §.1. ff.de interd. & releg.l. 1.§.2.ff.de legat.3.* vndè habes limitationem magnā ad Regulā, qui potest magis potest minus,& de Præsidibus Prouintiarū multa reperies apud *Leonar.in prax. offit. cap. 3.*
44 Qui præsides † an semper debeant stare in vno loco,vel visitare Prouintiam,& discurrere per eam *Affl. in constit. Iustitiarij non per Kalendas Nig.in c.reg.hac edictali nu.13. fo.83.*& an sibi debeat prouidere de alimentis *Surd de alimen.tit.1.q.65.nu.1.* & quod
45 habent pęnes † se Capitaneos Campaneæ cum sua militum cohorte, & de eorum ortu *Capibl.prag.19. nu.51.* & quod isti Capitanei campaneæ sunt destinati ad persequutionem malefactorum, & per ipsorum stipēdio fuit facta impositio triū granorum pro quolibet foculari *D.Reg.de pont. de pot. pro-reg.tit.de regal.imposit.§.1.nu.59.* & an pos-
46 sint Præsides dare † licentiam deferendi ar-
47 ma,& quid obseruandum † in eorum sindicatu *Rouit.in rub.de armis num.11.* Et an
48 exiliati † qui non possunt residere, vbi residet Princeps possit accedere, vbi residet Tribunal Præsidis, & R. Audientiæ vide *Capiblan.prag.7.de Baron.num.20.& seq.*

N.9.ibi ¶ quo tempore illa prouintia erat bannitis, & latronibus vndiq; referta. ¶

49 Præsides tenētur † bannitis, & latronibus & alijs malis hominibus purgare prouintiam,vt probatur *in l.congruit,& l.præses ff. de offit.præsid. Bart.de Capua in c. regni hac edictali,& ibi Nig.num.13.fo.83.* Sed cuius expensis, vide quæ *dixi sup.ad decis.15.sub num. 14.* Quod etiam extenditur ad Barones,vniuersitates,& corū offitiales ad quos spectat etiam per tex. *in d.l. congruit* purgare loca malis hominibus ad quod compelli possunt ad tradita per *Capibl. prag.19. nu.35.& seq.de Baro.* & maximè officiales, qui ad id ex necessitate officii tenentur,nam licet tex.loquatur per verbum potest, illud verbum imponit necessitatem prout *in l. Gallus ff.de lib.& posth.* & ideò si negligentes fuerint tenebūtur de negligentia in syndicatu,de quo per *Campa.in c.crescit nu. 18.* & de pœna Iudicis negligentis *Meno. de arb.cas.341.*

N. 14. ibi ¶ pęnam capitalem non esse intelligendā de morte naturali. ¶

50 Pœna capitalis † quæ dicatur tradit *Clar.*
51 *q.67.in prin.fo.mihi 282.* & statutum † de pœna capitali quando intelligatur de morte naturali *Baiard.ad Clar.q.67.nu.6.& seq.* omnino videndus.
52 Et an pœna † vitæ ipso iure imposita per pragm. vel statutum intelligatur de morte
53 ciuili, cum mors ciuilis † idem sit cum pœna capitali *l.iusta ff.de manu.vind. Padill.in l.transigere nu.34.C. de transact.* & appella-
54 tione pœnæ † capitis intelligitur de ciuili secundum communem,de qua post *glo.in l. vn.C.ne Christ. man.* testatur post alios *Farin.de delict.& pœn.q.19. nu.13.* de quo latè *Mastrill.decis.155.nu.21.& seq.* & an pos-
55 sit cōmutari † pœna capitalis in publicationem bonorum, & quid in Regno in crimine lęsæ maiestatis,vide *Capy. post And. in Constit.offitia.in decis. 130. nu.25.*
56 Et quod mors † ciuilis,& naturalis æquiparentur, & quando mortis appellatione comprehendatur ciuilis vide per me notata *in decis.D.de Franch.562.nu.4. & seq. & in decis.689.* quibus adde tradita nouissimè *per Giurb.cons.65.num.26. & per Francisc. Mele filium meum in Annot. ad Arnon. Soliloq.1.num.36.cum duob.seqq.*

N.18.

N. 18. ibi ¶ qui sui discessus rationem reddiderunt ob grauissimæ vxoris infirmitatis repentinum nuntium acceptum. ¶

57 Infirmitatis ob impedimentum † an Prorex possit locum tenentem sibi constituere *Rouit.in rub.de admin.& per qu.pers.seru.n. 13.*& quid in casu absentiæ necessariæ ibi *n. 12.& seq.*vide *D.Regen. Tappia decis.supremi sent.Ital.9. Nouar.prax.elect.for.sect.2. q.7* quarum meminit *Ricc.d.collect.2542.* Et de prædictis, & alijs vide *Nig in d.c.Statuimus nu.7.fo.181.Carau.d.rit 7.*qui loquuntur in alijs officialibus inferioribus, vt etiã existentibus dictis impedimẽtis,& alijs causis ibi per eundem *Carau.* enumeratis semper petant licentiam à superiore.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Huius decis.meminit D. Reg.Costan.*
2 *Vniuersitas quando eligit ærarium Camerlingum, & similes personas quas tenetur dare Baroni tenetur eligere idoneum alias tenetur.*
3 *Baro quando habet facultatem eligendi ærarium,& similes personas,& eligit non idoneum mala electio est in culpa,& vniuersitas non tenetur.*
4 *Vniuersitas,quæ Sindicum non idoneum eligit sibi imputet.*
5 *Vassallus duplex feudatarius, & burgensis, & quid sit feudatarius, & burgensis, & eorum differentia n.6.& quis eorum possit prorogare iurisditionem nu.7.*
8 *Angariæ, & perangariæ,quid significent haditiones,& de angarijs, & per angarijs.*
9 *Baro quando eligit ærarium Camerlingũ,et sim.debet eligere iuxta solitum,& qualitatem personæ.*
10 *Doctores,& nobiles non debent eligi à Barone ad offitia vilia.*
11 *Vassalli feudatarij quatenus æquiparentur libertis.*
12 *Vassallus potius liberto, quam seruo æquiparatur.*
13 *Vassalli,an dicantur serui,& nu.15.*
14 *Vassallus de iure Romano quomodo appellatur.*
16 *Vassalli angarij, an dicãtur,qui Baroni Camerlingum præstare tenentur.*
17 *Eligens tenetur eligere idoneum alias tenetur ad interesse in foro poli, & in foro fori,& eligens indignum, an scienter præsumatur elegisse.*
18 *Superior scienter eligens inhabilem, an videatur cum illo dispensare.*
19 *Inhabilis electus quam pœnam incurrat.*
20 *Electio mala est in culpa,etiam si minus idoneus eligatur.*
21 *Electionis inualiditatis pendente controuersia,an interdicatur administratio electo.*
22 *Eligens inhabilem,& non idoneum,an possit iterum eligere.*
23 *Baro eligens offitialem exterum,qui deliquit in offitio,an teneatur pro illo, & pro mala electione,& an teneatur ad exhibendum d. offitialem.*

AD DECIS. XXXI.

Meminit nouissimè huius † decis.*D.Reg.Costan.* omninò in illius materia videndus *in l. 60.C.de decurio.lib.x.* vbi hoc idem,quod in hac decis. concludit, prout etiam *Capibl.pragm.16.de Baro.nu.77.* vbi
2 quando † vniuersitas eligit personam, quã de iure ipsa tenetur dare, vt Camerlingum, ærarium &c. quod tenetur eligere idoneum alias esset obligata in subsidium ad periculũ *per l.1.C.de peri.nom.lib.10.& inf.nu.5.* Ve-
3 rum quando Baro † habet facultatem eligẽdi tunc mala electio est in culpa, *vt inf.n.7.* & vniuersitas ad nihilum tenetur *Nig. in c.*
4 *reg.15.* & vniuersitas † quæ non idoneum elegit sindicum sibi imputet *Montaner. ad pragm.2.de admin.vniuers.num.322. & Capiblan.loco cit.* refert,& sequitur *Thor.in Compend.decis.Reg. in ver. electio offitialium hoc est AErarij,vel Camerarij fo.177.*

In prin.ibi ¶ Vassallos burgenses. ¶ Pro tyronibus dum hic fit mentio de Vas-
5 sallo burgensi sciendum, quod Vassallus † duplex est s3.feudatarius,& burgensis;Feudatarius est, qui tenet feudum ab aliquo, cuius ipse dicitur Vassallus, & ratione feudi,dicitur illius Vassallus,vt est Baro, cæteriq;dominorum feudi; Burgensis verò dicitur ratione iurisditionis, cui subest, vt est Vassallus Baronis, de vtroq; vide *And.de Isern.in c.1.§.præterquã n. 11. si de inuest.in dom.& Vass.lis oriatur Affl. decis. 304. D. Consil.Rouit.pragm.11,de ord.Iud.nu.15.fo. 507.* & de istis Vassallis burgẽsib. vide *Ann. alleg.105.Isern.in Constit. Reg.incip. prosequentes*, & de eis mentionem facit nouissimè *D.Reg. Constan. in l.vnic.C. vt armor.*
6 *vsus lib.11.num.27.*& de differentia † inter Vassallos feudi,& Vassallos burgenses vide

Capibl.

Capibl.de Baronib.pragm.10.nu.66. vbi adducet c.in causis §. Vassalli. de pace Cost. & 7 Capy.decis.262.nu.14. & quis † eorum possit prorogare iurisditionem. Idem Capibl. prag.8.p.1.nu. 122.

N.1.ibi ¶ ex forma inuestituræ,quę fit cum angarijs,& perangariis. ¶

8 Hæ ditiones † angarię,& perangarię quid significent,vide DD.cit.per Petr. add.ad Capy.decis.168.lit.B.fo.mihi 468.Rouit.pragm. 16.de Baron.num.1.& seq.vbi multa de istis angarijs,& per angarijs de quibus etiam videndus est Capibl.pragm.10.de Baro.nu.55. Freec.tract.de subfeud.auth.Nouar.ad prag. collect.39.& an,& quando Vassalli dicantur angarij,& perangarij Amen.ad D. de Franc. decis.79.nu.18.

N.2.ibi ¶ quod potest Baro eligere in ærarium suũ vnum ex vassallis &c.¶

9 Aduerte quod licet possit Baro † vt hic, eligere vnum ex Vassallis in ærarium tamẽ tenetur eligere personam iuxta munus, & qualitatem personarum considerare,nam non potest eligere nisi iuxta solitum, veluti doctorem,vel nobilem,cum offitium debet iniungi iuxta regionis consuetudinem l.sem-10 per §.legem ff.de iur.immun.vndè nobiles † & doctores exhimuntur ab his,vt refert decisum Capibl.de baron.pragm.16.n.98. & in prag.10.& eandem decis.relatam d.n.98.per Capibl.in S.C.refert Thor.in d.ver.electio offitialium.

N.3.ibi ¶ sicut libertus tenetur patrono suo naturaliter ad prętandum opera &c. ¶

11 Vassalli feudatarij † quatenus æquiparentur libertis docet And.in c.1.num.5.qui mo. feud.amict. D.Consil.Rouit. in rub. de seru. manumis.nu.4.fo.583. multos alios cumulat Capibl d.prag.16.n.49. vbi multa de istis 12 angarijs à nu.8.Et quod Vassallus † potius æquiparetur liberto, quam seruo Cam.de Curt.in diuers.iur.feud.fo.8. nu. 44.

13 Et an Vassalli dicantur † serui vide Mastri'l.cons.vnic.post decis.100.nu.2.nu.50.51. 52.& 53.Anna in rub.de Vass.decrep.ætat n. 13.& antè. Vide de iure Romano quomo-14 do † appellatur Vassallus R.Pat.Megala in summ.instit.Preg.ver.Vassallus. Schard.in 15 lexi.iu.ver.Vassallus. Et quod Vassalli † non dicuntur serui Bal.in l.in summa ff. de stat.hom.Et quod à Vassallagiis non possint recedere.

N.3.ibi ¶ Quorum postea Baro vnũ eligit in Camerlinghum. ¶

16 An dicantur Vassalli † angarij qui tenẽtur dare Camerlingum, ærarium, & exactorem Baroni,quod non quia illa dicuntur munera. Capibl.d.prag.10.nu.62.& an hi Vassalli si recedunt alibi habitando possint à Barone cogi,vt veniant ad habitandum, quod non refert decisum Thor.ver.Vassalli angarij fo.565.Capibl.sing.14.incip.Barones posse reuocare.

N.4. ibi ¶ Si tempore administrationis non fuerunt reperti idonei.¶

Tenetur quis eligere idoneum,quia nomi-17 nans † & eligens minus idoneum tenetur ad damna,& interesse,tam in foro poli, quã in foro fori explicat Capibl. d.pragm. 10. nu. 133.& seq. hinc dicit author nu. seq. quod eligens, & nominans aliquem suo periculo nominat, & an scienter eligendo indignum præsumatur scienter elegisse Bar. & alij in l.si patronus ff.de conf.tut itaut priuatur potestate alium eligendi D.de pont.cons.44.nu. 13.vol.2.et cons.2.n.46 vol.1.de quo,& alijs hanc materiam concernentibus vide nouissimè Apicell.fil.ad tit.3.tutam paup.nu.654. fo.45.post hæc omnia scripta visus.

18 Sed quid in superiore † an si scienter eligat inhabilem censeatur,& videatur cum illo dispensare Capy.decis.178.nu.2.vbi nu. 3. 19 inhabilis † electus ad offitia si exerceat in quam pęnam incidat.

N.7. ibi ¶ mala electio eligenti est imputanda. ¶

Adde D.Regen.Constan.in suprà cit. l.60.de 20 decurio lib.10.nu.60.vbi dicit quod † non modo mala electio eligenti imputanda verum etiam dicitur esse in culpa, qui minus idoneum eligit per l.quod si nolit §. culpa ff. de ædil.edict.cum concord. & quando teneatur minus idoneum eligens Capibl.d.pragm. 10.nu. 33.

21 Et mala,& inualida † electione facta donec de illa pendeat controuersia, an interdici debeat administratio electo, quod sic D.de Franch.decis.419.cuius meminit Petr. ad Capy.decis.178. in fin. & in taliter electo vniuersitatis pragm.2.nu.43 de admin vniuer.fo.29.& in ea.pragm.Montanar. n 362.

22 Et an eligentes † inhabilem, & non idoneum possint iterum eligere Loff. de iur. vniuers.p.1.nu.103.

23 Et quid si Baro † eliget offitialem, qui deliquit,& fuit exterus, qui non potest eligi offitialis,an teneatur pro illo, & ad illum exhiben-

exhibendum vide *Thor.in 2.p. compen.decis. ver.Baro,an teneatur ad exhibitionem fo.42.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Res quęlibet pręsumitur libera, et allodialis.*
2 *Castra omnia titulo decorata praesumuntur allodialia.*
3 *Castrum habitatum cum Vassallis licet in Regno praesumatur feudum quaternatum limitatur per And.*
4 *Bona quando potius feudalia praesumantur, quam allodialia.*
5 *Barone possidente feudum, omne, quod possidet intra fines feudi dicur feudale limitatur nu.6.*
7 *Feudalia quando pręsumuntur pędia sita in territorio Castri*
8 *Feudalem rem, an possit testator facere allodialem.*
9 *Feudum quae augmenta accrescant.*
10 *Castrum quando dicatur de per se, & quando de Comitatu, & membrum illius.*
11 *Castrum, an differat à Villa.*
12 *Castro vēdito praesumūtur vēditę pertinētiae.*
13 *In concessionib. principum veniūt pertinētię.*
14 *Adiecta alteri rei loco adiectionis cedere dicuntur.*
15 *Pertinentia, an aliqua sint ad castrum, vel ad Ciuitatem, destinatio attendenda.*
16 *Destinatione fundorum nomina, & res non natura constituuntur.*
17 *Castro nihil incorporale est deputatum, quod sit eius pertinēs, sed assignatur ab hominib.*
18 *Pertinentię quae dicantur.*
19 *Pertinentiae feudi, quae dicantur, tam de iure, quam de consuetudine, & an comprehendant titulo particulari quaesita.*
20 *Castro vendito veniūt munitiones, annonę, arma, bombardae, & sim. destinata pro fortalitio, et quae pertinētiae dicantur nu.21.*
22 *Castro vendito, an veniant Molendina aquę pascua, Valles, herbagij.*
23 *Palatia aedificata in terra, an cedant feudo, & quid de palatio Regio nu. 24.*
25 *Castro concesso, an veniat merum, & mixtū imperiū, & iurisdictio aliunde quaesita, et an iurisdictio, & territorium, quae Castro sunt annexa nu.26 an praedia Castro adiacentia nu.28.*
29 *Fundo Vendito veniunt dolia, & quid fundo legato nu. 30.*
31 *Praedio vendito, an veniant fossę.*
32 *Vendita re continentur alia ad eam pertinentia.*
33 *Domo vendita, vel legata, quae veniant nu 34. 36. 37 40.*
35 *Aedifitia centinentia iudicantur eodem iure quo principalia.*
41 *Domo legata cum instrumentis, vel domo, et instrumentis, quae veniant.*
42 *Fundo instructo legato, quae veniant animalia, & vendita vacca, vel equa, an veniat vitulus, vel pullus.*
43 *Differentia inter venditionem, & legatum fundi, & venditionem, & legatum fundi instructi.*
44 *Differentia non est inter legatum fundi instructi, & legatū fundi cum integro statu.*

AD DECIS. XXXII.

In prin. ibi ¶ praetendente Ducissa fabricam praedictam esse burgensaticam, & non feudalem. ¶

1 ADde quęlibet res † de sui natura pręsumitur libera, & allodialis *And. in c. 1. de controuers. in mascul. & fęm. ver. item si sit. Ardizo. in sum. in rub. cui incumb. prob. in ca. feud. Anna. sing.* 195. multa iura ad id adducit *D. Consil. de Georg. alleg.* 10. *n.*2. quib. adde *DD. in c.*1.*§. si verè de mili. Vassal. c.*1. *§. callidis de prob. feu. a ie. Mascard. de probat. q.*79. *Genuen. practicabil. Eccles.* ..... et vide omninò *Capibl. prag.*11. *de baron. n.* 53. *et prag.*8. *p.*1. *nu.*32. *& seq.* vbi multa *sese de inhibit. c.*5. *§.*10. *Meno. de praesump. lib.* 3. *praesump.*90.

Vnde dicit *Georg. vbi sup. nu.*3. quod receptum est communiter apud Doct. quod
2 etiam † castra tit. decorata praesumuntur allodialia refert *Capy. in inuest. ver. feu. allodia, & alij per eum ibi cit.* vbi quod li-
3 cet in regno castrum † habitatum cum vassallis semper praesumatur feudum quaternatum, vt per *glo. in constit. iustitiarij nomē*, *& normam de offit. iustitia. ver. prętr. in pen. glo.* tamen eadem limitatur *per And. ibi super ver. de feudis,* vt ibi per eum.

4 Et quando potius bona † praesumantur feudalia, quā allodialia *Alber. Brun cōs.*127. *vol.*2. ad quē se remittit *D Consil Rouit. in rub. de feud. n.*1. qui subdit, quod licet regula
5 sit quod Barone † possidente, quicquid est intra fines feudi praesumatur feudale tamen
6 ista † regula limitatur multis modis, vt ibi per eum, & *per Capibl. prag.* 11. *de Baron. n.* 53. *&* 54. vbi de d. regul. quem *Rouit.* corruptè allegat *prag.*8. *nu.*200.

7 Et praedia sita † in territorio Castri, vel terrae quando praesumantur feudalia *Meno. lib.*3. *praesump.*101. *per tot.*

8 Et an testator † possit rem feudalem facere allo-

K

allod.& è cõtra *Cõſ. de Georg.alleg. 50.n.15*

Ante n.1.ibi ¶ augere pretium, & valorem.¶

9 Quæ augmenta † accreſcant feuda *Anna.al leg. 29.Pereg.de fideicom.art. 50. de Curt. diuerſ.iur.feud.fo.83.Capibl.d.prag.8.p.2.n.18*

N.1.ibi ¶ vnicũ feudum eſt, in quo ſitum eſt,& fabricatum caſtrum.¶

10 Caſtrũ † qñ dicatur eſſe de per ſe,et quãdo de comitatu,et mẽbrum illius,vide *D.Conſ. Rou.in prag.1.n.97. et ſeq.in tit. de abuſu in ſcribẽ.ſubl.fo.630.et Capibl.prag.8.p.1.n.49.* vbi multos allegat quos conſulto non recẽ

11 ſeo,& caſtrum † an differat à villa *Bar. in l.1 §.ſiuè autem ff.de no.op.nun.*

N.1.ibi ¶ vendita terra venit Caſtrum in eo ædificatum.¶

12 Vẽdito † Caſtro,vel terra,ſiuè oppido pſumũtur vẽditæ eorũ ptinentiæ *Bar.in l.inter eos ff.de acq.rer.dõ.Corſet.in ſing.in ver.princeps.Melchior.palaez.tra.de maiorat. p.4. q. 20.col.*1.cũ alijs cumulatis per *Meno. lib. 3.*

13 *præſũp.99.n.1.& ſeq.*vbi ꝙ in cõceſſionib. † principũ contineãtur ptinentię,pbari dicit ex *l.ſi quando la pri.C.de bõ.Vacã.lib.10.* ibi (cũ adiacentib.& omni iure ſuo) & rationẽ

14 adducit,quia quæcunq; alteri rei † adiecta sũt loco adiectionis cedere dicũtur,*l.in rem §.ſi quis,& §.quicunq;ff.de rei vend.l.ſed et ſi ex meis § proculus ff.de acq.rer.dom.* de quo vide *pract papiẽ.in form.libell.actio.real.ver. cũ omni iure,& pertinẽtijs.*Quoties tamẽ de

15 pertinẽtijs † cõtrouerſia incidit vtrũ talis fundus,villa,ſuburbia caſalia,& cœtera ſint pertinẽtia ad caſtrũ ,|vel ad Ciuitatem antè omnia deſtinationẽ attẽdendã dicit *Capibl.*

16 *prag.8. p.2.n.* 1. .ſ. nũ fundus † fuerit deſtinatus conſuetudine,vel priuilegio ad feudũ; de quo videndus *Gail.de pace pub.c.6.n. 29.* deſtinatione .n. fundorũ nomina, & res nõ natura conſtituuntur *l.quod in rerũ §.ſi quis ff.de lega.1.*cum alijs per eum ibi cumulatis,

17 caſtro .n. † nil incorporale eſt deputatũ, ꝙ ſit eius pertinẽs,ab hominib.tamẽ, & eorũ ſtatutis cũſueuit caſtro,vel Ciuitati certum territoriũ aſſignari *DD.in c.ſi Ciuitas de sẽt. excom.in 6.* & Regis ſola deſtinatione fit Baronia *Anna.filius conſ.44.num.7.& ſeq.*

18 Quæ aũt † dicãtur pertinẽtiæ docet *Meno.loc.cit.n.7.et Schard.lex.iur.ver.ptinẽtię.*

19 Et feudi pertinẽtiæ † quæ ſint tã de iure, quã de conſuetuetudine,& an cõprehẽdant bona allodialia tit.particulari quæſita *Cõſil. de Georg. alleg.50.n.9.& 10.D.Reg. de Pont. cõſ.63.vide Capibl.d. prag.8.de Baro.p.2.n.5*

N.2. ibi ¶ & hoc caſu veniũt etiam munitiones,quæ ſunt ad defenſionem Caſtri.¶

20 Quod vẽdito † caſtro veniunt munitiones, annonæ in illo repoſitæ,arma, bombardæ, manganellæ,baliſtæ,catapulſæ,machinæ, & & ſimilia deſtinata pro fortalitio *Bal. in c.1. §.ſi quis de manſo.de controu.inueſtit. Luc.de penn.in l.quicunq;C. de fun.limitroph.lib.11. Iaſ.in prælud feud.col.8.ver.& per hoc,quod feudũ,Cott.in memor.in ver. Caſtro mihi cõceſſo,Gail de pace publica.lib.c.6.n.28.Capibl. in prag.8.de baron.p.2.n.5.& 6.* multos cumulat *Tiraq.de retra.lign.§.1 glo.7.n.96.& ſeq.& §.36.gl.3.n.4.Meno.vbi ſup.n.*8.apud

21 quos reperies vtrum iſta † ſint pertinẽtiæ proximæ,vel remotæ,& an referat ſi ſint diſtinctę,vel affixæ, & ibi Tiraq. allegat optima iura,quorum miror, ꝙ hic Author non meminerit,& *Meno.lib.4 præſũp.154.n.21.* vbi legato caſtro quid veniat. *Gail.vbi ſup. omninò videndus.*

22 Et an veniant in eiuſmodi † venditionib. & conceſſionib.molẽdina,aquæ paſcua, valles,herbagij,vide *Meno.loc.cit. n.10.Capibl. d.p.2.prag.8.n.25. & ſeq.* & quid de palatio

23 † edificato in terra, an cedat feudo *Tiraq. de retract.§.23.n.35.Capibl.loc.cit.n.5.18.*&

24 quid ſi ad eſt palatium † regium in caſtro,an illo cõceſſo cenſeatur,quoq;conceſsũ palatiũ regiũ vide nouiſſ. *D.Reg.Coſtan.in l.vn. de palat.lib.11.nu.1.& 2.fo. 236.*

25 Et an conceſſo † caſtro veniat merũ, & mixtũ imperiũ, & iuriſdictio aliũdè quæſita *D.Reg.Tapp.lib.2.iu.reg.n.21.& 27.fo.133. Georg.alleg.50.n.11.Ricc.cellect.2841.7.p.*&

26 an veniat † iuriſdictio,& territoriũ,quæ caſtro sũt annexa vide latè *Capibl.d.prag.8.p. 1.nu.48.ver.conceſſo caſtro,& p.2.n.3. & 5. Meno.lib.3.præſum.97.& 98.*poſt alios per

28 eos cit.& an † caſtro prędia adiacentia *eo. lib.3.Meno.præſũp.100.Capibl.d.n.3.& 5.*

N.3.ibi ¶ vendito fundo accedere etiam dolia.

29 Quod vendito fundo † veniãt etiã dolia illi affixa eſt *tex.in l.dolia ff.de cõtrah.emp. l.granaria l.pen.§.ſi dolia ff.de act.emp.*& integraliter vendito fundo quod veniant ei adiacentiá latè *Bertazz.de clauſ.inſtr.clauſ.26 glo.7.* cuius meminit *Petr. ad Grã.dec.97. n.5.* Sed

30 quid legato † fũdo an veniãt dolia negatiuè videtur reſpõdendũ ex tex.*in l. Lutius §.collegio ff.de leg.3.*qui tex.videtur ſupra allegatis paulò antè iurib.aduerſari, niſi dicatur, quod in iſto ſit menda, vt per *Tiraq.de retra.§.1.glo.7.n 98.ſo.mihi 102.*

Et

31 Et vendito † prædio, an veniant fossæ *Alex.conf.54.nu.4.vol.5.*

N.4. ibi ¶ ædibus distractis, vel legatis accedere ea, quæ pars ædium vel propter ædes habentur. ¶

32 In venditione † cuiuslibet rei continentur alia ad eam pertinentia probant *l.fistulas in prin.& l.qui fundū §.1.ff de con. emp. l.si venditor in fin.& l.Iulianus cum multis seqq.ff.de act.emp.Meno d.præsum. 99.nu.3.* & propterea dicit Author hic quod distractis ædibus accedunt partes illarum. Hinc
33 vendita † domo venit hortus ad domum paratus sicut camera, cellarium, & alia mēbra ad domum parata,& seruientia, quia tota dicitur vna domus,& vnum corpus, sicut manus,pes, & alia membra constituunt
34 vnum corpus.Comprehenditur † etiam appellatione domus ostium ipsius,scala,area, vt ex multis iuribus probat *Reg. Costan.in d.l.vn.C.de palat.lib.11.nu.18.fo.239.* Idque locum habet siuè simus in vltima voluntate,vt in legato,siuè in contractibus, vt per *Io.de Ami. conf.1. vers.nunc ad propositum cum seq.*vbi dicit,quod appellatione domus venit hortus horreum.Sed an veniat porticus.vide eundē *Io.de Ami.d.conf.1. ver.plus dico Reg.Costan.d.l.vn.nu.19.* vbi latè,& ibi
35 quod ædificia † continentia iudicantur eodem iure quo principalia *l.ædificia l.in continentibus ff.de ver.sig.*secus in pœnalibus,vt ibi per eum.
36 Sed an vendita † domo veniat fistula extra domū,& de alijs ad materiā concernentib.recurrere ad *d.conf.1.Io.de Ami.* vbi omnia iura circa prædictam materiam coaceruat,ad quæ poteris in occurrenti casu recurrere,& an veniat apoteca,vide *Ricc. collect. 669.*vel hortus *Gail.vbi sup.nu.22. & Mysing.cent.4 obser.69 nu.3.*
37 Et quid de † columnis,& alijs affixis domib.vide *Tiraq.*post alios per ipsum copiosè citatos *d.§.1.nu.114.fo. mihi 108.*
38 Et aduerte quod vt veniant istę † columnæ vendita domo debent esse ita affixæ, vt perpetuò sint in loco remansuræ iuxta *tex. in l.Iulianus §.fi.cum l.seq.& l.fundus §. labeo ff.de act.emp.*ex quo *§.labeo.*plus dicit *Cephal.conf.92.n.26.lib.1.Mysing.cent 4.obser. 69.n.3.* quod non sufficit destinatio perpetua,sed quod sint affixæ applumbatæ,vel terra contentum,& sic etiam Castelli Fistulæ, & similia,quia taliter affixæ statuæ dicuntur immobilia *l.quæsitum §.papinianis ff.de fun. instr.Ceph.d.conf.92.n.10.*ad quē recurras ibi enim *n.16* habes quod in vēditione domus non veniūt conositi,nec transennę licet sint positæ in domo,vt ibi perpetuò maneât,& ita refert decisū in *Rot.Florē.de mē.Iul.1578*
39 Sed quod veniāt claues † hostij fenestrę, & serraturæ *Caph.d.cōf.92 n.33 et 34.* & de prædictis omnib. vide *Io.Ludo.conclus. unica.de ver.sig.in 3.tom.com opin.fo.541.*
40 Et domo † legata,quæ veniant *Meno.lib. 4.præsump.154 nu. 1.vide D.Regen. Constan. loco cit.* quod domo legata omnia eius additamenta veniant ex *l. prædys* quam allegat *§.pen.& fi.ff.de leg.3.* Et quid quando lega-
41 tur † domus cum instrumentis, vel domo, & instrumentis *Meno.d.præsump.154.n.18.*

N. 10. ibi ¶ qua ratione etiam boues aratorios, & alia ad instructionem fundi parata,& destinata venire.¶

42 Fundo † instructo legato, an veniant boues,& cętera animalia fundi addicta *Meno. d.præsūp.154.n.6.*& quid de seruis adscriptitijs *Tiraq.d.§.1.glo.7.num.118 fo.109.*vbi etiam de bobus,asinis,& alijs,& vēdita vacca,vel equa, an veniat vitulus,& pullus distingue cum *Fab de Anna.conf.64.nu.8.*

N. 12. ibi ¶ secus in fundo simpliciter legato,vel vendito. ¶

Constituit differentiā hic Author n. præ-
43 ced.& in hoc n.12. inter venditionem † & legatum fundi, & venditionem,& legatum fundi instructi.De materia vide omninò *Meno.d.prēsump.154.* vbi distinguit plures casus,& ex illis casib.colliges facillimè differētiam hic ab authore positam, & præsertim *in prin.& nu.14.* & alijs ex diuersitate casuum per eum congestorum.
44 Sed an sint diuersa † legare fundum instructum, & fundum cum integro statu, quod non *Georg.alleg. 50.nu. 24.*

N. 14. ibi ¶ conseruandi fructus gratia veluti granaria. ¶

45 Vide *Io.de Ami.* † *d. conf. 1. vers. nunc ad propositum.Meno. d præsump.154. lib.4.nu. 10.vsq;ad nu.14.præsertim nu.13.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Annus à quo tempore incipiat.*
2 *Annus incip. à primo die* Ianuarij *ex Reg. Prag.Com de Lemos.*
3 *Indictio quid sit.*
4 *Indictiones à Romanis quare institutæ, & quando incipiant.*

5 *Fructus feudi ad quem spectent mortuo feudatario post Kalen. Martij.*
6 *§. His consequenter . . . . . materia.*
7 *Feudales consuetudines fuisse approbatas, & toleratas per vsum sufficit.*
8 *Feudalia iura qui dicunt in se non continere rationem sunt bestiæ.*
9 *Anni mores diuersarum regionum, qui tractent.*
10 *Annus quotuplex sit.*
11 *Annus quod constat ex diebus 365. vbi probatur.*
12 *Anni quando fit mentio intelligitur de vtili.*
13 *Annus Romuli fuit 10. mensium.*

AD DECIS. XXXIII.

AD hanc decis. vide tradita per *D. Marchionem Belmontis Regen. Tapp. in c. Regni electionem lib. 2. iur. Reg. fo. 106.* vbi de casu huius decisionis *Ricc. collect. 3089. ver. dubium tamen est.* & cùm in ea fuerit dubitatum à quo tempore sit computandus an-
1 nus † respectu fructuum, qui inter hæredes diuidendi sunt, & æstimandi mortuo feudatario de anno, & à quo tempore incipiat vide *Reg. Consiliar. Theodor. alleg. 21.* apud quē multa reperies in materia huius decis. & *D. Rouit. pragm. 4. de feud. nu. 88. And. in § his consequenter col. pen. tit. hic finitur lex* cuius meminit *Amen. ad decis. D. de Franch. 19. nu. 3. & 13.* & extra materiam decis. quādo annus incipiat vide nouissimè *Gait. in tract. de credit. c. 3. tit. primo nu 140. Capibl. in prag. 5. de Baron. nu. 29 vbi nu. 31.* quod annus incipiat à media nocte, vel ab aurora.

N. 1. ibi ¶ à die primo Septemb. ¶

2 In multis locis † Apuliæ annus incipiebat à primo die Septembris, & in alijs locis Regni, vt testatur *Theodor. d. alleg. 21. num. 7.* & ibi quia mundus fuit creatus de mense Septembris, sed hodie ad tollendas varias computationes ex quibus iurgia oriebantur prouisum per Reg. Pragmat. Com. Lemos recolendæ memoriæ, quod annus in omnibus Regni partibus inciperet à die primo Ianuarij meminit ibi *Capibl. & Theodor paulò antè cit.*

N. 2. ibi ¶ annum sumi posse ab indictione. ¶

3 Indictio † quid sit vide *Altimon. in prax. liquidat. Instrumen. vers. in publicam formam numer. 9. & sequen sum. Roland.* apud quem multa de indictione reperies *fo. 517. Sebard. in suo lexi. iur. in ver. indictio. Gait. d. tract. de credi.* qui nouissimè alios refert *c. 3. tit. 1. nu. 153.* post hæc scripta visus, &
4 quòd indictiones † olim à Romanis fuerūt institutæ maximè ad cauendum errorem, qui de temporibus eorumq; calculo nasci poterat, dum anni fortè medio Princeps aliquis Romanus interibat moxque alius existebat eruditissimè tradit more suo *D. Ant. Contius lib. 1. lect. iur. ciu. cap. 7. præsertim num. 5.*

N. 2. ibi ¶ quæ incipit in men. Septembris.

Annus indictionis, quod apud multos incipiat à men. Septembris vltra sup. cit. *Hostien. in rub. de fid. instr. col. 3. nu. 4. Affl. in §. his consequenter hic finitur lex. nu. 1. Theodor. d. alleg. 21. nu. 8.*

N. 5. ibi ¶ decedente feudatario ante Kalen. Martij. ¶

Sed quid mortuo feudatario post Kalen.
5 *Martij* † ad quem spectent fructus ad hæredes Vassalli, vel ad dominum vide *D. de Franch. decis. 572* vbi addidi. *Anna fil. cons. 173. Morot cons. 12. Surd. de alim. tit. 7. q. 14. nu. 34. Cost. de portio. Rat. q. 87. Couar. lib. 1. var. resolut. cap. 5. nu. 14. Capy. ver. feudorum fructus Thor. in compen. decis. ver. fructus feudi D. Rouit. prag. 4. de feud. nu. 88. Capibl. d. prag. 5. de Baron n. 36. D. de Pont. decis. 12. & cons. 49. 2. tom. & in lect. feudor. lect. 14. nu. 39. Gail. lib. 2. obser. 154. nu. 1. Molin. de primogen. Hyspan. lib. 3. c. 11. D. Reg. Tapp. in d. cap. Reg. electionem sub tit. de offit. in Regn. Constit. in fin. lib. 2 iur. Reg. fo. 106. Ricc. nouissimè add. ad decis. D. de Franch 572. Viscō. in addition ad decis. eiusdem Domini 19. & in concl. incip. fructus feudi fo. 105.* qui inferunt ad multa, & qui fructus diuidendi iux. *§. his consequenter* omninò *Fab. de Anna cons. 20.* vbi quod d. §. intelligitur de fructibus industrialib. probat ex multis *Peregr. in tra. de fideicom. art. 49. nu. 108. fo 278.*

N. 10. ibi ¶ & de tex. in §. his consequenter nulla fuit habita ratio. ¶

6 De isto tex. † vide latè *D. Consil. Rouit. d. prag. 4. nu. . de feud. D Reg. Tapp. in d. cap. electionem,* & nouiss. *Scipionem Theodor. alleg. 21 nu. 21. & seq.* multos cumulat *Anna. d. cons. 20. nu. 43.*

N. 10. ibi ¶ quia nullam ille tex. in se continet rationem. ¶

7 Satis est cōsuetudines † feudales esse approbatas, & toleratas per vsum licet nō habeāt omni-

omnimodam rationem *Bal. & Aluarot. hic cit.n.11.in c.vn.de feud. cogn.* & esse bestias
6 illos † qui dicunt iura feudalia in se non habere rationem *Capy. in c. imperialem fo.4.* quos adducit *Viscon.in add. ad dict. D.de Franch.decis.19.*apud quem multa reperies in materia hujus decis.& apud *Theod. d.alleg.21.nu.3.& seq.*

N.12.ibi ¶ annus & si multipliciter sumitur secundum varios regionis mores.¶

9 Mores diuersarum † nationum circa annum recēsentur à *D.Regen.Tapp.loco cit.seù seù mauis ab V.I.D.Reg.Consil.Io.Bap. Meliore,*qui fuit Aduocatus in causa præsentis decis. cuius esse labores testatur *D. Regens ibi,* & si cupis mores totius mundi legere circa annum incipiendum, & terminos varios illius adeas *Schard.in suo lexi. iur. ver. Annus,& Pelliccia ad consue. Auersan.cap. 9.nu.185.& seq.Escobar.de ratiocin. computatio.21.nu.1.& seq.*

N.12. ibi ¶ aut enim est naturalis, & legalis,aut industrialis,seù communis.¶

10 Quotuplex † sit annus vide *Luc.de penn. in l.siuè C.de exact. tribut.* quem refert *Capibl.pragm.5.de baro.num.28.* vbi de anno vsuali,ceremoniali,naturali, & emergenti, & de emergenti loquitur *D. de Franch. decis.306.* vide *Bertaz.de clauf.glo. 4.clauf.1. Pelliccia vbi sup.& Escolar.loco cit.num. 4. & seq.*

N. 12. ibi ¶ constat indifferenter, ex tercentum sexaginta quinque diebus,& sex horis.¶

11 Annus † quod constet ex 365. diebus vltimo tex.hic alleg.est tex. in *l.ita vulneratus §.æstimationem ff.ad l.aquil. glo. in l.3. §.minorem ff. de min.Capibl.d. pragm. 5.nu. 23.vbi nu.seq.*de anno bisextili *Pelliccia vbi sup.& Escobar.d.computatio.21.nu.3.* Et cū
13 Iurisconf.dicunt de anno † quod intelligitur de vtili,qui constat ex diebus 365.*Anto. Gouean.lib.1.lect.iur.var.cap.*10.
13 Et quod annus † Romuli fuit decem mēsium vide *Iacob.Reuard.lib.1.iur. ambiguit. c.20.nu.8.Pelliccia vbi sup.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Nix est in fructu.*
2 *Niuem vendentes si pro venditione fructuū debetur gabella debent soluere gabellam.*
3 *Manna quæ de celo cadit est in fructu, tam quæ est de frondibus,quam de corpore n. 4.*
5 *Frondes arborum sunt in fructu.*
6 *Fructus feudi,an sint feudales,& an possint vendi absq;assensu.*
7 *Fructus nomen generis est, & quæ contineat in genere sumptum hoc nomen.*
8 *Fructus propriè qui dicatur.*
9 *Fructus vndè dicitur.*
10 *Vsufructuarius non habet id quod in fundo non renascitur.*
11 *Obuentionum verbo,quę contineantur, & num. 16.*
12 *Obuentiones quomodo à fructu differant, & num.15.*
13 *Fructus verbum,redditus pro ventus obuentiones,& emolumentum quid importent.*
14 *Fructus ab obuentione differt, & quandoq; vnum pro alio accipi.*
17 *Venationes piscationes aucupia, an sint fructus.*
18 *Venatio in fructu est.*
19 *Fructus piscationis publicus nisi adsit ius probibendi.*
20 *Flumina,& maria publica.*
21 *Rota per quam ducetur aqua in fructu.*
22 *Fructus licet non perfecti fructus dicimus exemplum in Oliua,feno, & vindemia.*
23 *Aqua est in fructu.*
24 *Aqua vbi venditur alimentorum appellatione venit.*
25 *Aqua vnde dicitur.*
26 *Aqua nascens in fundo priuato est Domini fundi,& potest diuerti, & alienari in pręiuditium inferioris etiam si per mille annos non diuertit à suo cursu.*
27 *Palea est in fructu.*
28 *Nuzzoli, siuè nuclei, qui percipiuntur ex trituratione Oliuarum sunt fructus,& 30*
29 *Barones solent habere ius nuzzoli,& an nuzzoli possint esse feudales nu. 30.*
31 *Fructus appellatione quid contineatur.*
32 *Fructus an contineatur sub vocabuli vsus fructus.*
33 *Fructus an veniat sub nomine interesse, & nu. 34.*
35 *Fructus si veniant vti fructus, vel vti interesse differentia est.*
36 *Fructus appellatione,an veniat vsura.*
37 *Salaria fructus ciuiles dicuntur,& quare fructus ciuiles dicantur.*

AD DECIS. XXXIV.

HAEc est notabilis decisio, cuius nouissimè tempore, quo additiones istæ erant sub prælo meminit *Rendell. in nouiss. tract. de Pascuis forestis, & Aquis 1. p cap. vlt. fol. 55. vers. quid dicendum de niue,* vbi ad hanc decis. addendum ait *Senec. lib. 4. q. nat. 13. & vlt. cap. in fin. d. libri.*

In

In princ.ibi ¶ an nix de cęlo cadens sit in fructu.¶

1 Nix est † in fructu, quia colligitur, quæritur, & conseruatur, prout quæruntur, & conseruantur fructus *l. si à patre §. fructus ff. de pet. hæred.*

2 Et si pro venditione † fructuum debetur gabella, an vendentes niuem soluere debeant gabellam vide *Guttierez. de Gabell. q. 35 nu. 33.*

3 Et an manna † quæ de cęlo cadit, & in medicamentis vtimur augeat fructus feudi dicerem, quod sic per rationes adductas in hac dec. s. quæ sicut in niue sic militant in manna.

4 Quid in manna † quæ vocatur de corpore, quæ nascitur ex arborum incisione dic idem, quia hæc est magis certa, quam illa, quæ cadit de cęlo.

5 Et de frondibus † arborum vide *Pascal de vir patr. pot. p. 1. c. 3. nu. 122.*

Ibid. ibi ¶ & quod sit in fructu, & augeat fructus, & redditus feudi. ¶

6 Sed an fructus † feudi sint feudales, quod non sed burgensatici *D. de Franch. decis. 18. num. 10. Paris. de reinteg. feud. in rub. de fini. feud. cap. nunc videndum nu. 20.* quem adducit *Thor. in 2. p. compen. decis. Reg. ver. electio facta per Clericum col. 1. circa med. fo. 177. Frecc. tra. de subfeud. lib. 2. 6. lim. n. 64. Surd. in tract. de alimen. tit. 4. q. 10. nu. 26. Gratian. lib. 1. discep. foren. cap. 42. Camer. in c. imperialem D. Consil. Rouit. in pragm. 4. nu. 54. de feud.* alios cumulat *Viscon. in concl. sua incip. exequutio sententiæ latæ fo. 77.* vbi an isti fructus possint vendi absq; assensu, & *Meno. de arbitr. cas. 560. col. 1. & 2.* alios adducit *Thor. d. ver. electio.* qui idem dicit de fructibus beneficij.

N. 1. ibi ¶ quicquid ex re, vel propter rem ad nos peruenit fructus dicitur. ¶

7 Adde quod fructus † nomen generis est; adeò quod fructus quandoq; dicuntur, quod ad vsum hominis paratum est, vt in *l. in fructu ff. de vsuf. Pract. pap. in form. libell. in actio. real. in ver. simul cum fructibus Carocc. de locat. q. 10. nu. 50. fo. 248.* Ideò eo nomine significātur ea omnia, quæ in terra gignuntur, vt sunt fruges. Item refertur hoc nomen generale ad omnem rei corporalis, & incorporalis prouētum; vndè merces rerum, quæ locari solent, & omnes res, ex quibus commodum, & emolumentum aliquod percipitur fructuum nomen obtinent *l. videamus l. vltima ff. de vsur. & l. mercedes, & l. ancillarum ff. de pet. hæred.* vel pensiones à colonis, vel inquilinis perceptæ, operæ seruorum, vecturæ nauium, vel iumentorum. omnes item actiones, & iura, & alia vt per *Azor. in sum. 3. p lib. 4. c. 2. ver. 4. quæritur fo. 224.* de quibus inf. suo oportuno loco dicemus.

Sed an fructus appellatione veniant spolia, & mortitia de quibus per *Boer. decis. 224* vide *Gallupp. in sua recen. prax. S. C. c. 1. nu. 24.* & an distributiones quotidianæ *Ricc. collect. 1451. Escobar. infr. cit. nu. 44. Couar. lib. 3 var. resol. c. 13. nu. 1. Viu. com. opin. 194. in prin. Viscon. in concl. incip. distributiones quotidianæ versus finem.*

8 Propriè tamen fructus † dicitur, qui ex corpore rei singulis annis percipitur *l. vsura 118. ff. de verb. signif.* quod ergo non renascitur, & non reproducitur fructus propriè dici non potest, & inter fructus non connumeratur *Barbos. in l. diuortio §. si vir. num. 4. & 36. ff. sol. matr. fo. 523. glo. in l. si ex lapidicinis 33. ff. de iur. dot. Amen. ad decis. D. de Franch. 172. nu. 5. & 6.* vide *Escobar. de ratiocin. c. 29. nu. 4.*

9 Dicitur autem fructus † à ferendo, siuè potius à fruēdo quasi quod rebus, quas fundus fecit, & quæ in fundo feruntur fruamur. *Conna. lib. 4. c. 1. nu. 2.* Ideò fructus emolumentum ex fundo est *l. item §. 1. ff. de vsufr.* & ex corpore natum *l. vsura ff. de ver. sig.* quod Indè percipi, & renasci potest *d. l. diuortio §. si vir.*

N. 2. ibi ¶ legato vsufructu quicūq; redditus est ad vsufructuarium pertinet. ¶

10 Intelligas, & de reddítu † qui renascitur, nam in vsufructu non cōtinetur id, quod in fundo non renascitur, vt in *d. l. diuortio §. si fundum, & §. si uir. ff. sol. matr.* quare lapis qui non renascitur non est in vsufructu, cum vsufructum dicimus quicquid in fundo nascitur, & quicquid indè percipi potest *Azor.* optimè explicat in *d. 3. p. suæ sum. c. 26. ver. 3. quæritur,* vbi de rebus, quæ pertinent, vel non pertinent ad vsufructuarium *fo. 83.*

N. 2. ibi ¶ quęcunq; obuentiones.

11 Hoc verbum † obuentiones comprehendit omnia, quæ ex facto hominis proueniūt *c. vbi maius §. prouisiones de elect. in 6. Clem. statutum eo. tit. l. obuenire ff. de ver. sig. glo. in l. 1. §. exercitorem ff. de exercito. c. præsenti §. porrò de off. delega.* & vide *Boer. decis. 224.* vbi quid obuentionis nomine veniat, quem citat ad hoc *Petr. ad Gram. decis. 46. num. 1.* & dif-

12 differunt à fructu † quia propriè fructus percipitur ex re, vt supra diximus, vt frumẽtum ex prædio, obuentiones propter rem, vt pensiones ex domo locata, vt per *Alber. in l. vsufructu legato in prin. ff. de vsufr. Carocc. de loca. fo. 248. nu. 54.* apud quem ibi *à num. 50. vsq; ad fin.* reperies quid importet
13 verbum † fructus quid verbum redditus, quid, verbum prouentus, quid verb. obuen
14 tiones, & quid verbum † emolumentum, & quomodo inter se differant, & vnum pro alio quandoq; accipiatur in iure. De differẽ
15 tia † tamen inter obuentiones, & fructus vltra *Alber. loco cit. vide Iaf. in l si vrbana n.*
16 *6. ff. de cõdit. indeb.* & ꝙ obuẽtiones † significant, quæ vel ex ipso rei corpore, vel hominis industria accedunt veluti mercedes, pensionesq; ex locationibus prædiorum vrbanorum debitas, vecturas iumentorũ naulorũ nauiũ *l. 1. §. exercitatores ff. de instit. l. 7. ff. de vsuf. l. 34. ff. de vsur. l. 5. §. non passim ff. de reb. cor,* quamuis fructus, redditus, obuẽtiones, vt plurimum eadem significatione appellantur. Idem & dicendum de verbo pro ventus, quia nomẽ generale est de quo per *Cassan. consue. Burg. tit. des droit ver. à fare les faciles §. 17. nu. 28. Petr. vbi sup.*

N. 5. ibi ¶ Venationes, piscationes, & aucupia in fructu esse. ¶

Venationis, & aucupij differentiam ponit eruditissimè *Gail. de pigno. obser. 24. nu. 4. D. Rouit. pr gm. 1. de aucup. & venat. nu. 2.* vbi etiam multa tradit de venatione. Adde *Azor. in sum. d p. 3. tit. quid nam vsusfructus*
17 *cõtineat fo. 84.* qui ait quod aucupia † venationes, & piscationes sunt fructus fundi, quando fructus fundi ex his constat, secus
18 si ex his non constat, & quod venatio † sit in fructu *Maynard. decis. 39.* quem refert *Nouar. ad pragm. collect. 27. in fin.* Fructus
19 tamen † piscationis publicus est sicut flu
20 mina, & maria † sunt publica, & ipsius Regis, nisi adsit ius prohibendi legitima præscriptione quæsitum *Ann. alleg. 79. & sing. 35. Affl. decis. 140.* quorum, & aliorum meminit *Amen. ad decis. D. de Franch. 183. in prin. de quo etiam per Capibl. pragm. 14. nu. 31. & seq. Rouit. vbi sup. n. 4. & seq.* & quando Principes possint prohibere venationes, & piscationes vide *D. de Franch. decis. 158. & ibi adden.*

N. 7. ibi ¶ rota per quam trahitur aqua. ¶

21 Adde doctrinis adductis † hic per authorem loquentibus de rota qua trahitur aqua tex. *in l. 2. ff. com. præd.*

N. 8. ibi ¶ etiam oliuam, & si immatura lecta sit. ¶

22 Idem quod dicitur hic de oliua † & fœno dic de vua adempta, quia quamuis non dum frumentum, aut oleum factum sit, vel vindemia coacta, fructus percipi dicimus *l. si vsufructuarius. ff qui. mo. vsuf. amict.* & sic etiam de alijs.

N. 8. ibi ¶ item fęnum. ¶

Fenum esse in fructu *Ludo. decis. 106. n. 11. Pascal. de vi. pa. pot. p. 1. c. 3. nu. 122.* vbi de frondibus sicomorum, & alijs, & de canneto arundinum *Ludou. loco cit.*

N. 9. ibi ¶ aquam. ¶

23 Aquam † esse in fructu habemus in *l. mala § fin. ff. de alimen. lega.* & vendi *Guttierez. de*
24 *gabell. q. 35. n. 33.* & vbi venditur † alimentorum appellatione continetur *l. 1. ff. de*
25 *alim. lega* dicitur autem † aqua *secundũ Fa stum* à qua iuuamur, vel à qua. i. sine qua viuere non possumus.

Et de aqua nascenti in fundo priuati,
26 quod sit † Domini illius, & possit diuerti, & alienari etiam in præiuditium inferioris etiam si per mille annos non diuertit à suo cursu, & de alijs vide *tex. in l. 1. cum ibi not. de flumin.* vide *Viscon. in concl. incip. aquæ nascentes Ricc. collet. 3091. 7. p.* & aliqua per *Amend. ad d. D. de Franch. decis. 183. & ibi Viscon. Add.* & per *Thor. ver. Aqua nata* optimè *Capibl. prag. 8. de baron. p. 2. num. 28. & seq. Anna. alleg. 28. Vrsil. ad Affl. decis. 338. Tesaur. decis. 245. Mascard. concl. 123. Viscõ. in concl. incip. Molendinum.*

N. 10. ibi ¶ paleam in fructu computari. ¶

27 Quod palea † sit in fructu vide *Capibl. in pragm. 11. de Baron. nu. 70. & pragm. 14. nu. 11.* allegat *Ann. sing. 192. & alleg. 94. D. de Franch. decis. 103.* quem vide, & *in prag. 14. nu. 10. Ludou. decis. 14. nu. 9. & 10. Pascal. de uir. pa. pot. p. 1. c. 3 post nu. 122. Amen. ad de Franch. decis. 172. nu. 6.*

N. 11. ibi ¶ quamuis commoditatem, & vtilitatem ex re, vel propter rẽ quomodocunque peruenientem fructum esse existimauit. ¶

28 Ideò Nuzzoli † siuè nuclei, qui proueniũt ex trituratione Oliuarum fructus esse probat *Capibl pragm. 14. de Baro. nu. 11.* Vndè
29 solent Barones habere ius nuzzoli, quod esse in fructu feudi arbitror, & de hoc iure nuzzoli, quod habent Barones vltra *Capibl. loco cit.*

*rit.*meminit quoquè *Viscon.in concl.quæ incip.exequutio circa med.*hos autem nuzzolos
30 fructus fructuum dicerem,sed qui verè sint fructus fructuum habes *in l.cum autem redhibitio §.cum redhibetur mancipium ff.de edil.edict.*& quod dicti Nuzzoli possunt esse feudales vide *Castill.decis.15. Ricc.nouissimè collect.3172.7.p. Viscon.in concl. incip.exequutio sententiæ,ver.an ius Nuzzoli,vbi adducit Borrel.cons.3. & alios.*

N.12.ibi ¶ omne id quod ad vsum hominis inductum est venit appellatione fructus.

31 Fructus appellatione † quid contineatur annuimus supra in prin.declarat *Roma sing. 155. Cassan.in consue. Burgun.rub.4. §.17. glo.& faire à nu.1.Amend.ad de Franch. decis.172.nu.6.Viu.decis..*& an vsus rei sine fructu, vta equi, serui comprehēdatur no-
32 mine fructus quod sic. Sed an fructus † cōtineatur sub vocabulo vsusfructus, quod sic *Varro.lib.4.de ling.lat.* quē refert *Azor. in sum.loco cit.ver.tertio quærit.*

N.12. ibi ¶ sub nomine interesse venire fructus. ¶

33 Quod sub nomine interesse † venit fructus probant iura allata per Authorem hic prętertim *l.loci corpus §. in confessoriam ff. si ser.ven.& in l.si quid C.de seru. & aqua vbi Bal.nu.3.*quibus adde *l.si fortè §.fin.& in l.minor 25.ann.cui §.1.ff.de mino.* nam interesse, quod ex re sequitur licet re vera fru-
34 ctus non sit comprehenditur tamen sub nomine fructus *l.si quid. & ibi Bal.ff.de seru.Guttierez.de Gabell.q.36 nu.19.*Verum
35 est differentia,an fructus † veniant, vti fructus,vel vti interesse de quo per *Barbos.in l.de diuisione nu.16 sol.matrim.*
36 Sed an veniat † vsura vide tex. *in l.vsuræ ff.de vsur.*& quid interest inter vsurā,& fructus vide tex.*in l.item §.pen.ff.de pet. hæred.* & sæpe fructus pro vsufructu poni *Cuia. ad l.38 §.si quis ita ff.de ver.obl.*

N.15.ibi ¶ in fructu esse actuarij,& tabellionis salarium. ¶

37 Ista salaria † fructus ciuiles dicuntur sicuti,& pensiones,dicuntur.n.ciuiles,quia iure percipiuntur,vide quæ dicam *inf.adn.43. & 4*.de salario offitialium.

N.16.ibi ¶ presentationem, quoq; iuris patronatus in fructu esse. ¶

38 Quod præsentatio † & collatio est in fructu ex multis DD cumulo, probat nouissimè, *Giurb.consil.65.nu.65.quibus adde Capibl.pragm.5.de Baron num.111. Gonzal. in reg.8.Cancel.glo.45.§.2.nu.8.& seq.*omninò videndum *glo.in c.cum olim ver.capitulo, & ibi Fel.de maio.& obed.Cassad. decis.3.nu 6. de pensio.*Idem Gonzal. qui alios cumulat *ad d.reg.8.§.4.probem.nu.61.& glo. 56.nu 42. D.Consiliar Rouit.cons.81.nu.7.* Indè infertur,vbi an hoc ius transeat in conductorem ad breue tempus, vel ad longum tempus. Sed de collatione beneficiorum, quod non sic verè,& propriè fructus, sed tantum largè, & impropriè *Suarez.5.tom.de censur. disp.27.sect.1.nu.33.Garz.de benef. p.5.c.1. nu.691.qui in addit. ad d. nu. 691.citat dec. Farin.600. Moscou. de Maiest.milit. Eccles. p.3.lib.3.c.3.*

N.17.ibi ¶ potestas conferendi eligendiq; inter fructus annumeratur. ¶

39 Idem est dicendum de potestate † quam habent nonnulli nominandi, & eligendi offitialem;creare .n. officialem est fructus *Felyn.in c.cum olim de maio.& obed. D.Reg.de Ponte cons.31.& in tit.1.§.1.sub nu.6.in tra. de potest.proreg.Capibl.d pragm.5.nu.111.fo. 142.quem vide nu. 113.Rouit. cons.81.nu.6. & 8.*exemplificari potest in eligente Iudicē Ciuitatis Tarenti,& Auditorem Portulani residentis in Ciuitate Baruli.

N. 21. ibi ¶ quicquid ex opera hominis prouenit est fructus, quia illa opera fructum parit, vt puta mercedes colonorum, opera seruorum. ¶

40 Operæ † seruorum, an sint in fructu *Bar-*
41 *bos.in d.l.de diuisione num.93.* & in seruis † quid fructus nomine contineatur habetur *in l.in hominis ff.de oper.seruo. & l fructus*
42 *eo. tit.* & in fructu † hominis operæ sunt, vt in cæteris rebus fructus, & intelliguntur
43 hi fructus sicut cęteri deductis expen. *Azor. loco cit.ver.sextò quæritur,* & deductis alijs, quæ deduci ex fructibus solent, de quib. per eundem *Azor.d.p.3.lib.4.c 2.ver.animaduertendum fo.224.*
44 Sed an mercedes † magistrorum, & fabrorum sint in fructu vide *Carocc in d tra. de locat.fo.246. q.10.* & quid de salario offitialis,an sit in consideratione fructus, quod non *D.de Franch.decis.216. in fin.Frecc.de subfeud.auth.3.Anna.c.1.de Vass.decrep.æta. nu.223.*quos refert *Capibl.d.prag 5.n. 116.* & an distributiones quotidianæ *Escobar. & ratiocin.c.29.16.dixi sup.nu.7.*

N.22.ibi ¶ sic & pecudum lac, pilus,& lana. ¶

45 Hos fructus † extraordinarios appellat *Varro,*

Varro.lib.2.de re rustica c.2. de quibus fructibus videndus est *Meno de arbitr cas.710. nu.* . Et quod sint fructus,& an sint natu-
46 rales,vel industriales;& quid de caseo † vide *Vaco.à Vacun.lib.2. declarat.iur. declar.*
47 *41.nu.12.& seq.*fo.mihi *69*,& de lacte † pilo,& lana,item de agnis,hædis,vitulis, quod sint in fructu,& ad vsufructuariũ pertineant *Azor.in sum.loco cit.ver.quinto quæritur fo. 843.p.Consil.Pascal.de vi.pa.potest. p.1.c.3. nu.120.Meno.de arbitr.cas.120.num.2.* & si isti fętus sint in fructu vide *Anna.cõs.64.n.6 & seq.& cõs.seq.et 79.Pinel.de resci.vẽd. 3.p. c.4.n.52.Boer.dec.224.* quos adducit *Capibl. d prag.5.nu.48.* & an agni qui sugunt lac dicãtur fructus separati *Anna.d.cons.64.n.15.*
48 Et quid de examinibus † apium vide *tex. in l.si fund.ff.de vsufr.Azor.loco cit. ver.tertiò quæritur ver.celsus 1.col.in fin. & lib.1.c. 13.fo.46.*

N.23. ibi ¶ vestimenta, & scyphus fructus non sunt.¶

49 Ideò vestimenta non † sunt in fructu, quia si locantur,vt hic consumitur substantia rei, & ea,quorum substantia consumitur non sunt in fructu *Sarmient. lib 3. select. interp. c.10.num.4.*

N.27. ibi ¶ partus ancillę non est in fructu.¶

50 Prisca fuit quæstio,an partus † ancillæ in fructu sit,teste *Cic.lib.1.de finib. bonorum l. vetus ff.de vsufr.* de quo vide *Azor. optimè loco cit.vers.7.quæritur,& lib.4. c.2.vers.6. quæritur,p.3.fo. 226.* vbi latissimè per integram col.*Escobar inf.cit.nu.20.& Pascal.de vir.patr.pot.p.2 c.3.nu.120.& seq.fo.46. vide tex.in l.in pecudum §.partus ff.de vsur.*vbi isti fructus sunt in redditu,& serui ex ancilla dotali, an sint fructus dotis vide *Escobar de ratiocin.c.29.nu.29.*

N.31.ibi ¶ quare differentia est inter fructus,& redditus. ¶

51 Redditus dicitur quicquid ex re aliqua obuenit,& redit *l pen. ff.de vsu. & vsufr. leg.l.si reditus ff.de fun.instr. l.titia ff. de solut.Azor.lib.4.c.2.vers.hanc veterum fo.226 vide* Caroc.*loco cit.*
52 Differentia tamen est inter fructus † & redditus, quia redditus vocabulum, vt ait *Conna.lib.4.c.1.* propria est in eo agro, qui nummo locatur,idem in ædibus dici potest, fructus verò in eo qui naturalibus emolumentis,vt sunt fruges, & similia,quæ in terra coalescunt,& renascuntur, *vt hic nu.33.* & de differentia inter verb. fructus, & ver. redditus *glo.fin.in c.generali 13.de elect.in 6. Alex.in l.deducta §.hæreditatem num.4.ff.ad Trebell.Coras.lib.1.Miscellan.c.8.nu 7. Menoch.cons.66.num.10.vol.1.Barbos in l.fructus nu.33.ff sol.matrim. Caroc.d. q 10.nu. 51 fo.248.Schar.omninò vidend. in lexi. iur. ver.redditus fo.844.2.col.*
53 Verum omnis fructus † consistit in redditu,sed non è contra de quo vide *glo. in clem.1.de reb. Eccles.non alienan in ver.redditus,& in ver.fructuum,*& quod verb.red-
54 ditus † est nomen generale *Schard.loco cit. uer.redditus nomẽ general.est fo.844.1.col.cit. 1 de exces.prælat.glo.in c.grandi glo.in c.grandi ver.redditus de supplen.neglig.prælat.in 6.* vbi quod verbum redditus est nomen generale,& plus est in redditu, quam in fructu,
55 nam partus † ancillæ est in redditu,& tamẽ non est in fructu *l.in pecudum §. partus ff.de vsur.§.pecudum ver.partus instit. de rer.diuis.*declarat optimè *Gonzal.ad regul.8.Cancellar.in progm.§.7.num.194.& seq. fo. 79. Escobar.vbi sup.nu.20.*

N.32.ibi ¶ iumentorum,& nauium vecturis quæsitum in fructu est. ¶

56 Vecturæ † bestiarum,& nauium quod sint in fructu *Caroce.loco cit.Pascal.de vi. pa.pot. p.1.c.3.nu.120.fo.46. Affl.decis.44. num.6. Couar.varia resol.c.3.num 6.Azor.3.p.sum. lib.4.c.2.vers.quartò quæritur fo.224.Pereg. de fideicom.art.49.nu. 72.*
57 Vecturæ autem nauium † naulum appellatur vulgo (nolo)vt apud *Vlpian.l.6.ff.qui pot.in pig.& in l.39.ff.de leg.1.*
Quod verbum etiam ad vecturas iumen-
58 torum † & operas seruorum extenditur,& de dicto Naulo vide *Beneuẽ. Stracca tract.de nauib.nu.31.Schard in lexi iur. ver.Naulũ,* & quod naulum sit in fructu *Pereg vbi sup.*

N.34.ibi ¶ lapidicinæ argenti fodinæ,auri fodinæ,creti fodinæ, quæ non renascũtur non dicũtur esse fructus. ¶

59 Lapidicinæ † seù mauis secundum alios lapicedinæ, cretifodinæ, argentifodinæ, quod sint in fructu *Azor.d.3 p.summ. lib.1. c.26. ver.tertio quæritur* per tex.*in l. arbores ff. de vsuf.*Verũ in vsufructu non contineri, quia non renascuntur per tex.hic allegatum *in l. diuortio §.si fundum,& §.si vir ff sol.ma.* & fructus sunt illi,qui renascuntur, vt hic, & per *Alph.in l. quod dicitur ff. de impen. in reb.dotalib fact.c.15.n.* . Verum in fructu
60 esse minas † cretæ,arenæ,auri, argenti,sulphuris,ęris,plũbi,ferri, & ideò vsu fructuarium fundi legati lapidicinis, vti posse, sicut & alijs ex eo prouenientibus ex supradictis

ctis fodinis,quæ res locabiles sunt, vt probat *Guttierez.de gabell.q.36.n.11. & 12.vbi n.15.& seq.* respondet ll. in contrarium adductis 13.ad *d.§ si fundum, & §. si vir.* vbi

61 habes de marmore † quod renascitur in Gallia,& in Asia, de quo etiam per *Barbos. in d. §. si vir. in prin.* quod esse in fructu *Garz.*etiam testatur *in tract. de expen.c.33. n.4.*si illius excauatio sit vtiliter,secus si red dit fundum inutilem, & cum hac distinctione pertransit *Barbos.vbi sup.* cum qua arguit contra *Isern.c.1. nu.93. quæ sint regal.*

62 *vbi num.15.*quid in venis † auri, & argenti *Barbos.d.§.si vir nu.13.vbi nu.18.* quando perueniant ad Regem, & quando ad priuatum.

63 Et quod supradicti lapides † vt marmor, porfidi,& similes sint fructus naturales fundi,si reperiantur in fundis priuatis *Capibl. prag.8.p.2.num.61.de Baron.*vbi quando veniant in inuestitura feudali.

64 Quid autem de cæmentis † & pipernis, an sint in fructu,dicerem idem, quod in alijs lapidicinis,solent .n. concedi tot cannæ mõtis cum facultate ibi cedendi cęmenta, &

65 pipernos,in qua concessione,an veniant lapides,qui non manu hominum excisi sunt, sed ceciderunt, quod non *Paris.de reinteg. feud.q.79.n.1.*per tex. *in l.cũ manu sata 80. §.sylua ff.de contrab.emp.Petr.ad Capyc. dec. 14 vers.non est venditio perfecta in fi.*& quid

66 de salinis † dic idem,& de illis salinis loquitur *Barbos.ibi nu.28.* & quod sint de regalibus *Boss.in tit.de vectigal.in prin. Bertacb. & Scbardi.in lexi.iur.ver.salinæ.Rouit.in rub.de sale vendendo num.1.*siuè in locis publicis, siue priuatis, & ita videmus in Calabria adesse montes salis, qui exciditur sicut lapis,& sũt Regis,& similiter in Gallia omnes salinas esse principis, et locari publicanis affirmat *Cuiac. obseruat. lib. 3. de Salin. & salinarum vectigalib c.31.Forcatul. in penu.iur.ciu.c. 19.* et quod salinæ sint Regis etiam, quod in feudis priuatis reperiantur, *Capibl.d.prag.8.p.2.nu.55.*vbi idem dicit de uenis auri,argenti,et ferri.

67 *Et nu.seq.*quod si salinæ † reperiantur in fundis priuatis,quod de iure sunt Dominorum fundi,sed debet dari decima fisco; de cõsuetudine tamen omnia esse fisci affirmat,et aliquid solere præstari dominis fundi,quod ex multis confirmat, vt ibi per eũ, et per *D.de pont.de pot. proreg. tit. de regal. impos.§.8.nu.36.Farin.q.104. & nouissimè Prosp.Rendell.*virum omni eruditione refertum *in tract. de Vinea.ad l. barbaricum C. quæ res pig.asport.poss.uer.esse potest ratio fo. 61.*vbi ex *Isern.c.1.ver.redditus piscatorum nu.72.*dicit Salinas ad R. Curiam pertinere etiam, quod in agris priuatorum reperiantur,post hæc omnia scripta visus.

Et quod de iure communi distinguntur

68 salinæ † publicæ à priuatis vide *Rouit. vb sup.*et habetur *in l.17.ff.de ver.sig.l.3.ff.de publ.in l.4.§.Salinæ ff.de censib. l.5.§.1. ff.de reb.eor.l.8.§.in ministerium ff.de pgn.*

69 In Apulia autem fiunt salinę † propè Barolum ex aqua maris,et istæ salinę sunt fructus Regij, qui maximè augent Catholici, et inuictiss.nostri Regis Philipp.redditus in annuis ducat.quib. arrendantur, de quibus salinæ meminit *Rendell. loco paulò ante cit. vbi dicit,* quod salinæ, quæ ad pręsens sunt Baroli primo loco erant Tarenti.

N. 35. ibi ¶ non venit illud, quod percipitur ex exemplatione prothocollorum. ¶

70 Quod percipitur † ex prothocollis, an sit in fructu *Bart.in d.§.si vir.nu.3.& in l.quędam §.nihil nu.6.ff de æden.& cons. 50 in fi. Boer.decis.19.nu.5.& decis.224.num.4.Socc. cons.100 num.4.lib.1. alios cumulat Consil. Pascal.in tra.de vir.patr.pot.p.1.c.3. nu.122.* vbi in negatiuam inclinat ea ratione, quia

71 ex prothocollis † vnum tantum exemplũ deduci potest, et non aliud nisi ex magna causa *l. si quis ex argentarijs §.fin. in fin.ff.de eden.*contra quam opin. tenent multi relati per *Barbos.in d.§.si uir.num.37.* vbi refert etiam nonnullorum distinctionem, quam ipse respuit probando opin.Bar. et contrarijs respondendo, de quo vide eundem *Barbos. ibi num 40.*Tu vide *Escobar. d.c.29.num.6.* vbi quod si vxor fuit relicta vsufructuaria à marito non habebit sportulas scripturarũ.

N.36. ibi ¶ in tesauro. ¶

72 Tesaurus † quid sit, et quod sit depositio pecunię vetus,cuius non extat memoria, vt iam dominum non habeat dicit tex. *in l. nunquam §.Tesaurus ff.de acq.rer.dom.D.in l.1.C.de Thesau.lib.10.*adeò quod si memo-

73 ria † extaret cuius fuerit illa depositio pecuniæ diceretur Thesaurus impropriè *l. itẽ labeo in prin.ff.fam.bercis.l. Thesaurus ff. ad exbiben.Affl.in Const.dohane secreti n.2.Muscatell. in prax.delict. in gen.in rub. de extract.& Thesaur.inuent.nu.72.& seq.vbi n.*

74 *74.*an thesaurus † consistat solum in pecunia, vel in alijs speciebus, de quo *Capibl.d.*

75 *prag.8.p.2.nu.58.*et cuius sit † si reperiatur in fundo priuati *Muscatell.vbi sup. nu.137. & seq.Thor.in add.ad D.de pont. de pot. proreg.tit.de Thesaur.nu.2.3.4.& seq.* vbi de Tesauro inuẽto in loco religioso,et publico Ciui-

Ciuitatis,& quod Tribunal Regiæ Cameræ cognoscit de inuentione Tesauri *Capibl.vbi sup.nu.59. Muscatell.loco cit.num.* 113. vbi
77 quod offitialis nō debet procedere ad capturam personæ,nisi certiorato Rege, vide *Cap. regn. prædicti magistri procuratores, vbi Campagn.nu.16.& 17.* nisi apparerent iuditia verisimilia *nu.18. Tbor.in add. ad D. de ponte de Tesaur.*& de alijs materiam concernentibus vide apud eos , & apud *Pereg. de iur.fis.tit.de Tesaur. & apud Campag. in c.regni.*Quia docet,& apud *D.de pōt.in tra. de potest.proreg.d.tit.de Tesaur. & ibi Tbor. Barbos.in l.si fundum ff.sol.matr.num.*26.&
78 *in d.§.si uir.vbi nu.*22.de differentia †inter thesaurum,& venam auri.

N.36.ibi ¶ in arboribus , quæ non renascuntur. ¶

79 Arbores † tamen cęduę in vsufructu veniunt,vt salices,populi,& id genus *l. in Sylua ff.de vsufr.* & vide *Tbor. in 2 p. compen. ver.possessor rei lite pendente 2. col. & 3.* secus si arbores non essent ceduæ, sed magnæ *per l. arboribus ff. eo. tit. de vsufr. Azor.d.p.3.sum. lib primo c. 26. vers. tertio*
80 *quęritur.*Quæ autem†sit silua cedua,qualiter eius arbores excidi possint,& quę dicantur arbores cremiales explicat *Barbos.in d. §.si fundum Pinell.in l.1.nu.59.C.de bo.mater.2.p.Pascal.de vir.patr.pot.p.4 c.6.nu.57.*
81 *vbi nu.*48.de arboribus vi. ventorū † euulsis ad quem spectent ad dominum , vel ad conductorem,vide *Ludou. decis.58. Gratia.*
82 *lib.1.discep.forē.c.21.*& quod istæ arbores† vi tempestatis , vel terremotu euulsæ sicut arbores siccę non sunt in fructu *Gratia. decis.208.num.16.Fuscus sing.*139. nouissimè *Viscon. in concl. incip. colonus , qui tenetur fo.31.*

N.37.ibi ¶ in pęnis pecuniarijs resultantibus ex bannis , & malefitijs ratione feudi,seu Castri. ¶

83 Quòd pęnæ † delictorum , & prouentus sunt fructus iurisdictionis *Boss.in prax.crim. tit.de crim.lęsæ maiest.nu.85.& tit.de pæn.n. 32.Bal.in l.vltima n.7.ff.sol.matr. Mastrill. decis.12.Molin.de primog. lib.1.c.25. nu.72. nouissimè Consil.Theodor.alleg.47.nu.5. Rouit.prag.24.de feud.n.5.Pereg. de fideico. art. 50.nu.7.& in tract.de iur.fis. tit. de conductor.nu.43.Tiraq.de retra. conuentio. ad fin. tit.nu.110.nouissimè* Cencius *in tract.de censib.p.1.c.3.q.1.nu.21. Paris.de sind.ver. prouentus,& Escobar de ratiocin.c.29.nu.1.*optimè *D.Reg.Costan.in l.1.C.de pæn.fiscal.lib. 10.nu.70.*vbi dixit , quod istæ pęnę,& condemnationes sunt fructus iurisdictionis , ac quodamodo si nō in spetie,in genere tamen renasci videntur,vt per *Barbos.in d.§.si vir.*
84 *nu.41.in fin.*tamen reuera non sunt † sicuti cœteri fructus certi, & naturales , vndè potius prouentus, & obuentiones vocantur,vt per *Precc. de subfeud.in 3. author. in fin.*Sicuti etiam confiscationes bonorum sunt fructus iurisdictionis *Viscon. in concl. incip.fructus iurisditionis,*vbi multos cumulat,quos non recenseo , quibus adde *Barbos.loco cit.Cassan.in consue.Burgun tit.de iustices rub.1.§.7.n 2.Gallupp.in recen.prax. S.C.p.2.c.1.nu.24. Capibl.de Baron prag.4. nu.75.& prag.5.nu.*24.*Capy.decis.*28 *Paris. de sind.ver.prouentus* , & nouissimè *Guirb. cons.*58.*nu.7.& cons.*75 *n. 6.* & quid de bānis *Bal.in d.§.si uir.D.Reg.Costan.post d.nu.*
86 70.& quod isti †fructus pertinent ad eum , qui inuestitus est de mero , & mixto imperio, & ad eum , qui iurisditionem exercet, *Mastrill.decis.145.nu.1.16.&17.* Et an ma-
87 ritus † qui habet Castrum in dotem teneatur vxori restituere has pœnas, quæ sunt in fructu *Marant.in tra.de multipl.alienat.nu.*
88 127.*Escobar vbi sup.n.3.* Et ad quos † pertineant hi fructus,& quod tempus attendatur,Si initij delicti,litis contestationis , vel sententię *Capibl.d.prag.5. nu.44.*
89 Et quid in conductoribus † talium pęnarum,& prouentuum , quod tempus attendatur *Barbos.vbi sup.num.43.ver. iuxta hæc vsq;ad nu.57. Mastrill.d.decis.*12.huiusmodi tamen pęne , & prouentus licet fructus sint non tamen veniunt in liquidatione releuiorum decisum bis testatur *Tbor. in 2. p. Comp.in ver.pęnæ fo.447.& Reg. Moles , & Constan.ibi cit.*

Et an prouentuum concessione facta s3. illorum , qui fiunt ex offitio Capitanei veniant commutationes pęnarum , quæ fiunt per Barones commutantes personales in pecuniarias vide *Petr. ad Gram.dec.4.n. 10.*

N.41.ibi ¶ fructus reperiuntur in triplici differentia,aut sunt naturales , aut industriales, aut ciuiles. ¶

90 Qui sint fructus naturales † qui industriales,& qui ciuiles vide *Vaco. lib.2. declarat. iur.declar.41.Meno.de arb.cas.*210.ad quem se remictit *Capibl.prag.5.de Baron.num.48. Pascal.de vi.patr.pot.p.1.c.3.nu.119. Azor. in sum lib.4.c.2.ver.quinto quæritur Pereg. in tra.de fideicom.art.49.nu.128. Pontan. in tra.de spol.lib.4.num.11.Consil.de Anna cōs. 20.num 5.Megal.instit. Peregr.ver.fructus,* vbi de fructibus naturalibus industrialibus , & mixtis , dicens quod naturales sunt illi in

quibus

quib. quærendis modica industria est necessaria, vt poma, & similia. Industriales sunt illi, in quibus sola industria interuenit, prout sunt illi, qui percipiuntur ex seruo, naui, & domo, mixti sunt illi in quibus quærendis hominis industria, & solicitudo vna cum natura concurrit, vt frumentum vinum, oleum, & similia *lib.2. c.32. num. 44. & lib.2.c.6.num.215.* & sic declarat terminos istos iste R. Pater ab alijs discedendo. Tu vide *Oino.* optimè, & dilucidè more suo declaran. *in §.si quis à non domino nu.3. de rer.diuis.*

N.42.ibi ¶ naturales sũt ex terra.¶

91 Naturales fructus sunt quos natura hominum causa procreauit, natura enim omnes plantas, omnia animalia, omnesq; fructus, aliasuè quæ ad viuendum homini necessaria sunt produxit *Arist.1. polit. & Genes. c.1. & 2.* omnes igitur fructus, qui ex terra, & animalibus percipiuntur naturales appellandi sunt; hos .n. natura spontè producit, illisq; hominum industria non dat initium, vt poma, lac, pilus, lana, agni, vituli hædi, succuli &c. *l. fructus ff. de vsur.* & quæ generaliter medici simplicium nómine intelligunt, quæ in terra producuntur aluntur, vegetantur, at quod omnes plantæ sunt naturales docet *Arist.2. phisico. in prin.*

N.42. ibi ¶ Industriales sunt. ¶

92 De his † fructibus industrialibus, quos natura non profert citra hominis industria, & operã, vt sunt segetes, & fruges omnes *d.l. fructus ff. de vsur.* vide *Meno. de arbitra. d.cas.210. Forcatul. in pęna iur. Ciu. c.18. Vide eundem Meno. de recuper. poss. remiss. q.40. num 577. Coras. lib.5. Miscel. c.9* Sed quid

93 de oliua, & vua vide *Pereg. de fideicom. art. 49. num.128. fo. mihi 219.* vbi dicit quod oliua, & vua, sunt fructus industriales, & oliuas esse fructus industriales *Bart. in l. ex diuerso ff. de rei vend. Abb. in c. grauis de rest. spol. Pinel l.2.p.2.c.4. num.52. Castill. de vsufr. lib.1.q.36. num.54. Hartam. Pistor. q. iur. lib.1.q.24. num.90.* Ego autem opinor esse fructus naturales, & præsertim oliuam, quæ absque hominis industria à natura producitur, & licet circa eam versetur hominis industria, id fit vt perfectior fructus oliuę cultura, & hominis industria reddatur, sed negari non potest, quod absque hominis industria ille fructus à natura producatur experientiaque docet in Arboribus oliuarum, quæ in vijs publicis sitæ sunt, quæ non coluntur, & tamen fructus reddunt, benè tamen oleum, quod exindè premitur fit ex industria hominis. Tu vide nouissimè *Rendell. in supr. citato tract. de vindem. q.63.* vbi quod vinum sine dubio industriale est, ad quod adducit *Corn. cons. 139.* & quod sint fructus naturales, & industriales *Ricc. collect. 3089 ver. restringe 7.p.fo.231.*

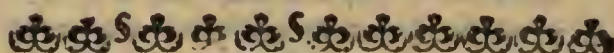
N.43.ibi ¶ ciuiles vero sunt.

94 Hos fructus D. Gizzarell. iure satis diuersos ab industrialibus, & naturalibus appellat, nam nequè spontè nascuntur, vt sunt naturales, nequè ex facto hominis, sed iure percipiuntur. vt sunt salaria, mercedes, pensiones ex locatione ædium, vecturæ iumentorum nauium &c. & in summa proueniunt ex re non producente fructus, vt in *decision. Rot. Rom. Coram Vbal. 4. Decembris 1623.* post *addit. ad tra. Cencij de cens. in ordine 135. num.1.* & de mercede pro pensione domorum, quod est fructus *D. de Franch. decision. 572. num.4. & 5.* est quoq; differentia inter naturales, & ciuiles, quia in naturalibus inspicimus tempus collectionis; in ciuilibus tempus cessionis, quo deberi inspiciunt, nisi fortè debeantur ratione fructuum naturalium, vt per *Bal. in tit. de vsufr.*

N.49.ibi ¶ eius vsus immoderatus interficit, & potius causa infirmitatis. ¶

An vsus niuis proficiat corporibus humanis, vel sit damnosus vide *Monardes de vsu niuis, & alios medicos de materia tractantes.* Verum de vsu refrigerandi potum quo tempore, & à quo inuentus, & quod antiquitus ad delitias bibebant calidum, vide authores cit. nouissimè per *Rendell. d. tra. de vinea fo.88. & 89.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Aestimatio, an debeatur feudo legato, & num.2. & 4 quid si instituatur hæres, & quis hæres teneatur ad æstimationem.*

5 *Feudum est a ienabile, & alienatione transfertur quatuor concurrentibus.*

6 *Feuda non possunt alienari sine assensu, & num.11.*

7 *Aßensus qui requiritur in alienatione feudi, an sufficiat tacitus quid de iure comm. & quid de iur. reg. & nu. 9.*

8 *Præsentia Principis, an sufficiat in alienatione feudi pro assensu.*

10 *Aßensus an requiratur in alienatione rei feudalis, si Vassallus contrahit cum ipso Principe, vel R.Cam.*

12 *Emptor feudi pretium amictit, si non fuit impetratus assensus.*

13 *Assensus an requiratur in alienatione feudi plani, & de tabula, vel sufficiat assensus Baronis.*

14 *Assensus an requiratur in adiudicatione feudi exequuti, vel quando capitur in vim iudicati, vel venditur sub hasta.*

15 *Assensus, an requiratur si in instrumento est data potestas capiendi bona propria authoritate, & vendendi, & alienandi, & quid si impetratur post conclusionem in causa.*

16 *Assensus an requiratur si fiscus cessit alicui iura, etiam super feudalibus.*

17 *Assensus requiritur quando feuda dantur in dotem, & quomodo procedat.*

18 *Aßensus non requiritur quando feuda sunt concessa cum potestate alienandi.*

19 *Assensu impetrato feudum non distat ab allodio.*

20 *Assensum quando possit Prorex præstare, & quando impetrandus à Rege.*

21 *Proreges in hoc regno passim assensum præstant in alienatione feudorum.*

22 *Assensus à forensibus impetrandus à Rege, & quid si lite pendente forensis fit Ciuis.*

23 *Assensus quibus casibus impetrādus a Rege.*

24 *Regentes R.Cancellariam, an valeant mortuo, vel absente prorege præstare assensum, & ea facere, quæ poterat prorex.*

25 *Prorex an possit præstare assensum si adhuc non capit possessionem, licet sit ingressus Regnum.*

26 *Proregis iurisdictio incipit à capta possessione, & postquā præstitit iuramentū in maiori Ecclesia, & publicatur eius commissio nam antea prædecessor administrat.*

27 *Prorex præstat assensum authoritate ordinaria omnib. obligationib. & alienationib. rerum feudalium, quia subditi non debent, quærere regem extra regnum.*

28 *Assentire potest prorex in omnibus casibus præter nomem.*

29 *Princeps tenetur assentire, intelligas de congruo.*

AD DECIS. XXXV.

IN decis. 22. fuit summis labijs, & per tranlennam tactus hic articulus, de quo in præsenti decis. per Authorē, vt per eum ibi nu 12. & nos in prin. illius decis. modo in hac decis. plenè illum tractando concludit, & concludendo testatur decisum per S.C. iunctis aulis, quod le-
1 gato feudo † sine assensu debetur æstimatio. Idem testatur, *D. de pont. in tra. de potest. proreg. tit. de assens. sup. dot. §. 1 sub nu. 2. & §. 2. num. 20.* & eo relato *Molfes. ad consue. Neap. p. 2. tit de bonis q. 7. nu. 9. & 10.* vbi le-
2 gato † feudo non deberi æstimationem iudicatum refert iunctis Tribunal. R.C. & S. C. licet idem *de pont. cons. 87. Anna. cons. 80.* dicant diuersimodè iudicatum per S.C. *Facchin. lib. 5. controuers. iur. c. 37.* de quo vide *Io. Dom. de Anna post alleg. & sing. Ann. hic cit. num. 19. Thor. in* Compend. *decis. ver. æstimatio, an debeatur fo. 23. & in ver. æstimatio feudi legati,* vbi refert decisiones, & nouissimè ex magis communi, & veriori opinione supradictam opin. receptam testatur *Præses Anellus de Amat. cōs. 7. n. 35. & cons. 8. nu. 26.* post *Regen de pont. de feud. lect. 11. num. 37. Pereg. de fideicom. art. 33. num. 23.* de quo omninò videndus *Amend. ad de Franch. decis. 1. num. 8. D. Consil. Rouit. in pragm. 1. de abus. in scriben. subl.* cum alijs per me *cit. in prin. sup. d. decis. 22.* Et an
3 quæ dicuntur † de legatis procedant in hac materia circa hæredis institutionem *Ama. loco citato,* sed quis hæres teneatur ad extimationem feudi legati hæres in feudalibus, vel hæres in burgensaticis, vide *Thor. in 2. p. Compen. ver. hæres in feudalibus fo. 258.*

N. 3. ibi ¶ & antesignanus pro opinione affirmatiua. ¶

4 Quindecim DD. † enumerat Author tenentes hanc opin. affirmatiuam, quod legato feudo debetur æstimatio, decem, & septem DD. enumerat *Consil. Fab. de Anna cons. 87.* tenentes legato feudo non deberi æstimationem, cuius consilij idem de Anna meminit in *Addit. ad Conslit. diuæ memoria Commen. sui genitoris ad num. 139.* quibus addit *Surd. cons 327. num. 54. vol. 3. Meno. cons. 986. nu. 48. vol. 10. & alios. Adde Camill. de Curt. p. p. diuers. iur. feud. c. incip. multoties nu. 83. cum seq. Bambacar. in c. omnes filij num. 66. si de feud. fuer. contro.* quos adducit *Rouit. loco cit. nu. 139.*

N. 23.

N. 23. ibi ¶ feuda esse alienabilia iussu Principis. ¶

5 Non est dubium, quod feudum est † alienabile, & alienatione transfertur *And. in §. sed, & tres col. 1. per quos fiat inuestit Anna. in repet. rub. & c. 1. de v assall. decrep. ætat. ver. qui feudum num.* 103. sed hoc quatuor concurrentibus, de quibus per *Ricc. coll.* 1621. & in primis assensus Principis, vt per *Ozas decis* 166. *D. de Franch. decis.* 603. alie-
6 nationes † .n. feudorum tū de iure cōmuni, tùm Constit Reg. nō possunt fieri sine
7 Reg. assensu, qui assensus † de iure cōmuni sufficiebat tacitus, de iure verò Cōstit. Reg. requiritur expressus, dū dicitur in Constit. diuæ mem. NISI DE SPECIALI LICENTIA NOSTRAE CELSITVDINIS. *Capy. decis.* 100. *ante nu.* 6. & *decis.* 156. *nu.* 25. *Lipacul. ad Isern. in c.* 1. *§. hac adictali de prohib feud. alien per Lotha. Anna. in d. Const. n.* 48. quos adducit *Petr. ad d. Cap. decis.* 100. *ver. debet etiam expressus* nouiss. *Theodo. alleg.* 96. *nu.* 18. vbi adducit *D. de Pont. de pot. proreg. tit. de assen, §.* 1 & 9. & *Maurit. Apicel. alleg.* 13. *n.* 26. licet multi teneant etiam de iure communi requiri assensum expressū quos allegat *Anna ibi nu.* 105. *vbi nu.* 103.
8 vtrum præsentia † Principis hodiè in actu sufficiat pro assensu, quod nō sufficiat *Capy. d. dec.* 100. *n.* 16. cuius contrarium refert decisum *Gallupp. in recenti prax.* S.C. In causa Eligij de Marra *p.* 4. *c.* 25. *n.* 15. & 16. *fo.* 189
9 & in quo feudo sufficiat † tacitus in quo expressus, & à quo debeat iste assensus impetrari *Camill. de Curt. diuers. iur. feud. fol.* 11. *nu.* 20. & 21.

10 Et quid quando Vassallus † contrahit cū Principe, vel cum Reg. Cam. an requiratur in alienatione Rei feudalis assensus, quod non Princeps. n. specie sibi authoratur *Theodor. alleg.* 81. *n.* 27. *Gram. decis.* 65. *num.* 47. & alij citati per *R. Consil. Pascal. de vi. pa. pot. p.* 1. *c.* 6. *nu.* 61 *fo.* 96. quem vide *nu. seq.* dixi supra *dec.* 3. *nu.* 21. vide *Maurit. Apicell alleg.* 13. *nu.* 25. & *seq.*

11 Sine assensu igitur nulla † fit translatio feudi d. Const. diuæ mem. ad cuius exornationem vide multa vltra per *Ann. in suis Commen. Ric. collect.* 863 & 1818. Quin imò
12 emptor † pretium amittit *c.* 1. *§. si quos de probib. feud. alien. per Lotbar. et in c. imperialem §. scriba. Anna vbi sup. num.* 112. Quid si quis ignoranter sine assensu emerit rem feudalem an poterit emptor iste venditorem conuenire pro interesse, quod sic vide *D. Rouit. in prag.* 1. *tit. abusu in scrib. subl. nu.* 171. & 172.

13 Et an habeat locum † in feudo plano, & de tabula, quod nos subfeudū appellamus in cuius alienatione sufficit consensus Baronis, *Gram. decis.* 77 *Frecc. de subfeud. lib.* 2. *§. pluribus nu.* 38. *Affl. decis.* 2 2. *Ricc. collect.* 1621. vbi multas alias habes limitationes, & quod d. Cōstitutio habeat locum in omni feudo, *Affl. ibi nu.* 86. *Apicell. d. alleg.* 14. *num.* 15.

14 Et quid in adiudicatione † feudi exequuti, an requiratur assensus, vel quando in vim iudicati, vel quando venditur sub hasta quod non *Ann. in d Constit. diua mem.* quē refert *Petr. ad d. decis. Capy.* 100. *lit. A.* quod intelligit si præcessit obligatio cum assensu *Dec. in l. singularia n.* 10. *ff. si cer. pet. Gallupp. in prax. S.C. p.* 3. *c.* 3. *n.* 11. secus si in obligatione non esset assensus, quia debet peti à Rege, qui tenetur assentire, quando nō habet iustam causam contradicendi, & ita seruari in praxi, vt ibi per *Gallup.* apud quem vide quo pacto possint exequi feudalia *n.* 9. & *seq. fo.* 242. in premissis autē si assensus super contractu obligationis possit extendi super adiudicatione, de qua in assensu nihil apponit expressum latè *Surd. dec.* 183. *à nu.* 32. & nouissime *Maurit. Apicell.* qui alios adducit *alleg.* 14. *num.* 17. & *seq.* & si in in-
15 strumento † debiti data est potestas capiendi bona propria authoritate, vendendi, & alienandi, & Rex simpliciter assentit *Capy. decis.* 51. *n.* 10. vbi *nu.* 10. an assensus Reg. requiratur quo ad assistentiam, vel quo ad adiudicationem, & quid si fuit interpositus post conclusionem in causa. Et quid si fuerit datus assensus cū potestate capiendi, an extendatur ad cessionem, & dationem in solutum *Apicell. d. alleg.* 14 *nu.* 24.

16 Et an requiratur assensus † si fiscus cessit alicui iura etiam super feudalibus, quod nō refert fuisse iudicatum *Gallupp. in cit. prax. p.* 1. *c.* 21. *nu.* 15.

17 Et quod assensus † requiratur etiā qn̄ feuda dantur in dotem *Affl. dec.* 111. *Cacberan. dec.* 162. *Milanen. dec. Sicil.* 5. *et* 7. *lib.* 1. quod quomodo procedat, & in quibus casibus locum habeat adeas *Ricc collect.* 2149.

18 Verum quod assensus † non requiratur quādo feuda cōcessa sunt cū potestate alienādi multos allegat *Molfes.* ad id probandū *in* 2. *tom. ad consue. Neap. p.* 2. *tit. de bon. ad q.* 8 *nu.* 6. *fo.* 84.

19 Impetrato verò assensu, qn̄ requiritur † feudum non differt ab allodio *Frecc. de subfeud. lib.* 3. *sub rub. differen. in feud. ex pacto q.* 6. *in fin. de Pont. de pot. proreg sub rub. de refutat. feud. §.* 8. *nu.* 16. & 18. *Amat. cons.* 9. *num.* 2.

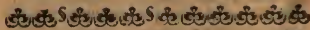
N.41.ibi ¶ proreges absq; difficultate nomine Regis assentiunt.¶

30 Quando Prorex possit † præstare assensũ, & quando est impetrandus à Catholica maiestate vide *D. de ponte loco cit. Rouit. prag 4.de feud.nu.34. & in prag.1. de abusu in scriben.subl.n.10 1.& in prag.10. de feud. eundem cons.31.n.14. Borrell. in summa decis.tit.36.n.33.& seq p t.*Et quod proreges
21 † in hoc Regno passim concedunt assensũ in alienatione feudorum, idem Author noster testatur *sup.decis.36. nu.41.* nou ssimè *Consil.Theodor.alleg.52.*vbi ad saturitatem,
22 & ibi *nu.4.& seq.*quid circa assensus † forẽ siũ,qui seruata forma R. Prag.debet à Rege obtineri;dic quod si fuerit à Prorege super obligatione feudorum per feudatarios exteros præstitus nulla facta mentione exteritatis est nullus *Thor.in 2.p.Compẽ. ver. assensus præstitus per Proregem*, de quo etiã per *Gallupp.in prax.S.C.c.3.n.66.fo.67.*vbi quærit, an si forensis agat ex illo validetur iuditium si lite pendente efficiatur ciuis, & se remictit *ad Rouit.prag.27.n 6. de feud.* & alios casus in quib.assensus est impetrãdus
23 † à Rege enumerat *Camill. de Curt. in di- in diuers.iur.feud.cap.sed vnde digressi n.18. & seq.*omninò circa prædicta etiam videndus,quia antè *Consil.Theodor.* tractauit de intelligentia d.R.Pragm.
24 Sed an Regentes † R.Cancellariã valeãt mortuo,vel absente Prorege prẹstare assensũ,& ea facere,quæ viuo Prorege faciebat vide *Camerar.in c.imperialem fo. 79. lit. N. D.de pont de pot.proreg.tit.de assen. §.5. Lypar.ad Isern.in d.c.Imperialem n 12.de prohib.feud alien. per Federic.* quem citat *Petr. ad Capy dec.114.vers.alia collegia fo.281.& ad dec.100.lit A.in fin.fo.252. nouiss. Theodor.alleg.93.nu.5.dixi sup.ad decis.2. nu. 9.*
25 Et in casibus in quibus † prorex potest assentire,an si non cẹpit, adhuc possessionẽ possit assensũ præstare credo,quod nõ,quia
26 eius potestas,& iurisditio incipit à tempore quo per cũ actualis possessio capitur, & præstitit iuramentũ de bene administrando iuxta morem in maiori Ecclesia,& interim prorex prædecessor administrat omnia, & facit gratias *D.de pont.de pot.proreg.tit de assen.reg.§.6 n.15.et requiritur,*ꝙ commissio sit publicata ex *l.1.C.de offit.præfect. august.l.pridie ff.de fer. Paris de Sind. ver. electio in cap.incip.in offitijs* quorum meminit *Theodor.alleg.56. n.8.* vbi infert ad multa, qui non meminit *de Regen de pont.*;*& de D. de Franch.decis.393.*quam adducit ibi *D. de Pont.qui n seq* tractat à quo tẽpore Proregi debeatur salariũ. Quod idẽ in cẹteris offitialib.firmat ex multis *Capibl. pragm.5. nu.101.& seq.de Baron.*

N. 42. ibi ¶ ea quæ pẽdent à potestate Principis non censentur impossibilia.¶
Adde quæ dixi *sup.ad decis.22.sup.nu.6.*

N. 43. ibi ¶ supplicant concedi proregibus liberam in omnibus aliẹnationibus assentiendi facultatem.¶
27 Prorex † præstat assensum authoritate ordinaria omnib.obligationib.& alienationib.rerũ feudalium,quia subditi non debẽt quærere Regem extra Regnũ probat latè *Isern.in c.Imperialem n.12.& 13.de prohib. feud alien.per Feder.* vbi alias sub nectit rationes,quas nouissimè recenset *Theod.d.alleg.52 n.2.*qui *nu. 3.* subdit quod in Regno
28 nulla est dubitatio,quod Prorex † possit præstare assensum in omnibus casibus præter nouem quos declarat Prag.edita de anno 1535.incip. Carolus Quintus.
29 Verũ qñ dicitur quod Princeps † tenetur assentire intelligas de congruo, quia assensus sẽper est gratia probat *Theodo. d.alleg. 52.n.7.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Vita,& militia,an debeatur in linea collaterali,& nu.2.& 3.*
4 *Vita & militia,an successerit in locum portionis hæreditariæ,vel loco legitimæ.*
5 *Vita,et militia taxatur ad instar legitimæ.*
6 *Legitima est quota bonorum, & debetur in proprietate,& 8. & an possit filius eligere vnum corpus bonorum hæreditariorum,& de alijs.*
7 *Paragium est quota bonorum, & debetur in proprietate, & 8.*
9 *Vita,& militia, an præstatur de feudo, vel de fructib. feudi,& 11.& 13.& quid fructibus non recollectis, vel amissis nu.12.*
10 *Vita & militia deducitur à medietate omnium fructuum feudi diuidenda inter filios connumerato primogenito.*
14 *Legitima transmictitur ad hæredes etiam quoad proprietatem.*
15 *Vita & militia, an sit transmisibilis.*
16 *Vitam,& militiam si frater promisit non petere, an fructus ad hæredes transmictat.*
17 *Vita, t militia,an successerit loco alimẽtorũ.*
18 *Vita, et militia,an sit alimẽta,vel legitima, vel neutrum.*

19 *Vita*

AD DECIS. XXXVI.

FVit in hac decis.conclusũ,& decisũ pro D. meo Marchione Cãpaneæ Dño Monaci quod vita, & militia
1 † non debetur in linea Collaterali. Hanc decis.adducit,& de ea meminit *Molfes.cõs.9.n.6.*vbi refert aliam decisionẽ relatam etiã à *Thor.in ver.vita,et militia 1. p.* in causa Principis Hostiliani cũ eius fratre vt ibi,meminit etiam huius decis. & eam fuisse ab authore ei relatam testatur *Viscõ. in addit.ad decis.D.de Franch 73.Consil.de Theodoro,* qui pro D.Marchione allegauit *alleg.20.& Fab.de Anna cons. 6.* qui etiam in dicta causa consuluit. *Marta de iurisd.p. 4.cas.23.n.20.*quorum meminit *Rouit.prag. 24.de feud.n.12.*in nouiss.impress. quem vide etiam *nu.49.*vbi meminit huius decis. & *cons.Camil.de medicis,*qui in hac causa consuluit contra fratrem nouissimè de ea meminit *Thor.in Compen.decis.2.p.ver.vita,& militia* post hæc scripta visus,& *Consil.de*
2 *Georg.in alleg.8.n.21.*vbi tenet, q vita † & militia debeatur, etiam in linea Collaterali sequendo *Capy.*de quo hic in fin. & *cons.1. Minado.*& quod licet hic fuerit decisũ cõtrariũ id fuit, quia frater tertiogenitus habuit vitam, & militiam in feudo paterno à primogenito fratre, quo defuncto successit secundo genitus,à quo quia petebat tertio genitus super eodẽ feudo vitam, & militiã, ideò fuit exclusus, ne idem feudum grauaretur duplici onere;tu vide *Nouar.prag.col*
3 *lect.107.n.17.*& quod vita, & militia † non debeatur in linea transuersali *Amend.ad decis.D.de Franch.20.nu.10.& ibi Viscon.* qui multos allegat.

N.14. ibi ¶ vita,& militia non subrogatur loco legitimæ.¶

Vitam,& militia n successisse loco legitimæ ex plurib.probat *Theodor.alleg.81.n.4.*
4 & vita,& militia † an successit loco portionis hæreditariæ, vel loco legitimæ vide eũdem *d.alleg.20.n.21.& seq.*& DD.per eum cit.quib. adde *Amen.ad decis.D.de Franch. 20.n.9.& ibi Viscon.*qui alios cumulat.[Cãpagn.in c.Reg.261.incip. alienationis nu.10. Rouit.prag.24. de feud.nu.82.Fab.de Anna. cons. 6. & 120. Capy. decis. 2.& 211. & ibi adden.Borrell.in sum.decis. p.1.tit.40.de vit.& milit.n.10.& 11.Mastrill. dec. 85.n. 1.& 165.n.11.*alias cõgerit decis.*Nou.collet.ad pragm.107.nu.3.Molfes.p.5.q.4.n.23. & cons.9 nu. . Tiraq.in tract. primogen.q. 75.n.8.Præses Anell.de Amat.cons.11.n. 30. Minad.in consil.in aliquibus,et in cons.*quem refert. *Viscon.in conclus.incip Primogenitus,*& vide omninò *Merlin.tract.de legitim. lib.2 q.3.num.5 Giurb.*& cit.per eum *decis. 24.nu.23 ver. siuè eorũ deniq;*
5 Et an vita,& militia † taxetur ad instar legitimæ,& quomodo *Rou. prag.4. de feud. n.10.Mago.dec.61.nu.1.Nou.d.collect. 107. nu.21.Mastrill.decis.64.nu.2.& 9.Campag.*

*vbi sup.nu.15.Borell.d.tit.40.nu.18. & 19. & seq.*vide *Theodo.d.alleg.81.num.5.*de quibus omnibus videndus *Petr.Greg.de vita, et milit. Merlin.vbi sup.*

N. 14. ibi ¶ legitima est quota bonorum.

6 Quòd legitima † sit quota bonorum, & non hæreditatis *Boer.decis.24.nu. 12. Ama. dict.cons.11.nu.4.*tu vide D. citatos nouissimè per *Thor.in 2.p.compen. in ver. legitima filiæ fo.331.& Amend. ad de Franch. decis. 133.nu.3.*& quod legitima est ius Agnationis *Apicell.alleg.11.nu.3.*& nouissimè *Merlina in tra de legitima vbi sup.*vbi quod pari-
7 ter, & paragium sit quota † bonorum *Ama.vbi sup.ex And.in Constit.in aliquibus col.8.§.sed hoc paragium.* & propterea, tam
8 paragium † quam legitimam in proprietate deberi dicit *Anna.alleg.70. num.6. And. vbi supra Molfes.d.cons.9. nu.17.*

Et an filius possit eligere vnum corpus bonorum hæreditariorum pro eius legitima vide plures nouissimè cit. per *Apicell. alleg. 11.num.23.*qua actione filius legitimam petat, & an possit propria authoritate capere,& de multis alijs *Petr.ad Gram dec. 90.*

N.14.ibi ¶ quia soluitur de fructibus feudi. ¶

9 Vita,& militia † an præstetur de feudo, vel de fructibus feudi *Molfes.cons 9. num.9. Idem in 2.tom.in addit.ad d.cons.9.* vbi citat *D.de pont.& alios,& D. de Franch.*

Vbi quod præstatur de fructibus feudi, ad hoc,vt feudi proprietas reddatur inutilis ex *Meno.cons.8 2.nu.7.lib.4. Thor.in Compen.decis in ver.liquidatio Campag. d.c. alienationis num.4. Borrell.vbi supra nu.7. Paris.de reint.g.feud.cap.nunc videndum,* vide *Giurb.decis.24.nu.24.ver.nihilominus.*

10 Et quod deducatur † à medietate omniũ fructuum feudalium diuidendo inter omnes filios connumerato primogenito, *Rouit. prag.2 de feud.nu.90.* vide omninò *Merlin. d.q.4. nu.5.*

11 Et si vita, & militia † debeatur habito respectu ad fructus *Amen. ad decis. D. de Franch.121. nu.4.*

12 Et quid si fructus † non sunt re collecti, vel sint amissi,an debeatur vita,& militia, quod sic *Minado. dec.10*

Et quid quando fructus non extant *Amẽ. ad de Franch decis 121.nu.2.Rouit.vbi supra nu.6.*vbi quod soluitur in tribus tertijs.

13 Contrarium, quod imò vita, & militia † debeatur ex corpore feudi tenet *Consil. de Anna,*cui respondet *Molfes.d.cons.9.num.9.* sed tu vide omninò *Giurb.decis.24.num.24. ver. nihilominus*, & quod sit onus feudi,& ius reale ad feudum vide citatos per *Thor. in Cõp.decis.2.p.ver. vita, & militia, el pri.*

N. 14. ibi ¶ legitima transmictitur ad filios. ¶

14 Legitima † transmictitur ad hæredes etiã quoad proprietatem *Surd. decis.25. nu.26. Molfes.cons.9.num.23. Merlin. d.q.4.nu.6. Borrel..in Summ.decis.tit.40.num. 14.* & ad quos hæredes *Affl.decis 252.nu.5. Isern.in Constit. Comitibus vers. item nunquid debet cũ alijs ibi cit.per Merlin.n.7.*sicuti etiam paragium transmictitur *D.de Franch.decis.618 nouiss.Apicel.alleg.11.nu.26*

N.14. ibi ¶ vita,& militia non trãsmictitur, sed transmictitur cum vita secundo geniti. ¶

15 Vita,& militia † an sit transmisibilis *Consil de Georg.allegat.21.nu.43. Consil.Rouit. Pragm.24.de feud.nu.4.* vide *Molfes.d.cons. 9.nu 21.D.de Franch.decis.542.n.3.* vbi dixi,& alios cit.per *Viscon. in addit. ad eund. D.de Franch.dec.61.Merlin.sup cit.*Sed quid
16 si frater promisit † non petere vitam, & militiam,an fructus ad hæredes transmictat *Borrell in summ.decis.1.p.tit.40.n.40.et seq.*

N. 15. ibi ¶ item differt vita,& militia ab alimentis. ¶

17 Sed quod vita, & militia † successit loco alimentorum latè probat *Greg.de vita, & milit.nu.4. Minad.cons.1.nu.56.Amat.cons. 12.nu 5.*& ideò morte finiri sicut alimenta *Molfes.d.cons.9 nu 22.Mastrill. dec.165. n. 6.Nouar.ad pragm.collect.107. nu.3. Rouit.*
18 *prag.4.de feud.nu.12.*& an vita, & militia † sint alimenta, vt putauerunt *Isern. in constit.Comitibus,& ibi Affl.nu.6.& seq. & decis.252.nu.5.Frecc.d.subfeud.lib 3.q. 19.n.2. Intrigl.de feud cent.1.q.57.n.39.& seq. Reg. de pont.in tra.de potest.proreg.rub. de assens. reg.§.4,a nu.28.*& alij relati per *Giurb. dec. 24.nu.24.*vel vita,& militia sit legitima, vt per Doct.sup.cit.supra nu *14.* & alios relatos per *Giurb.d.decis.24.nu.24.uer. siue eorũ,*vel non sit,nec legitima,nec alimẽta,sed ius quodam separatum, & deriuatum à legitima, & alimentis, & portio loco partis hæreditariæ,vel feudalis,in qua iure Longobardorum secundo geniti succedere debeãt æqualiter cum primogenitis *Anna allegat. 23.nu.5.Anna filius cons.4.nu.46.D.de ponte de feud.lect.2.nu.55.Giurb.d. decis.24 nu. 24.vers siue eorum deniq;* & in quo vita, & militia sit magis priuilegiata quam legitima *Rouit.vbi sup.n.14.* Verum

19 Verum quod vita,& militia † debetur filio secundo genito etiam si pater ei legauerit aliquid, vide *Greg. de vit. & milit. q. nu.* .. *Affl. decis.* 138. *Tiraq. de prim.* q. 75. & alij cit. per *add. ad d. Greg.* & ego habui in facto quod cum Io. Donatus gentilis vtilis Dominus Ciuitatis Bitecti legasset secundo genito Michaeli gentili annuos duc. 300. vita durante, non obstante tali legato dixi dicto secundo genito deberi etiam vitam, & militiam ex traditis ibi per *Tiraq.* quicquid dicat *Vrsill. ad d. decis. Affl.* 138. quod idem confirmauit D. Alexãder Palmerius vir eruditissimus D. meus Colendissimus; pendet nunc causa coram integerrimo D. Consiliario Camillo petio in qua causa fuit petita vita, & militia contra tertium possessorem contra quem potest intentare iuditium secundo genitus *D. de Franch. decis.* 119. & *cap. Regn. incip. alienationis*.

Et an debeatur vita, & militia secundo genito habenti allodialia *Affl. d. decis.* 138. *Rou. d. pragm. 24. de feud. num. 9. & 16.* cuius dicta conferunt supradictis cum dicat quod vita, & militia non compensatur cum legato nisi expressè dicatur.

Sed quid in feudo nouo vide *D. Præsid. de Ama. cons. 96. nu.* 31. quòd sic, secus in feudo non ex patris pecunia, sed aliter quæsito *Idem nu. 36.* quem vide etiam *nu.* 47. an debeatur interesse medio tempore.

Sed an vita, & militia debeatur filio naturali, sicut alimenta vide *Mastrill. omninò decis. 85. nu. 1. & Campagn. vbi sup. num.* 17. *Affl. d. decis. 257. & in d. Constit. Comitibus, Borrell. vbi sup. n.* 34. *Isern. & Paris. vbi sup. Merlin. postea visus vbi sup. cit. nu.* 12.

N. 15. ibi ¶ at vita, & militia debetur secundo genito etiam diuiti. ¶

20 Quod vita, & militia † debetur secundo genito etiam diuiti probat *Mastrill.* post alios per eum cit. in *d. decis. 85. n.* 30. vbi ponit rationem *Affl. decis. 138. nu. 4. Borrell. d. tit. 40. nu. 15. & seq.* Merlin. *d. q. 4. n. 9.*

N. 39. ibi ¶ an frater possit priuari vita, & militia ob ingratitudinem. ¶

21 Quicquid sit in fratre, in filio tamen † absolutè verum est, quod si est ingratus potest priuari vita, & militia ob ingratitudinem ad instar legitimæ, vt testatur *D. Rouit. d. prag. 24. de feud. n.* 13. multa adduxi circa ingratitudinem eiusq; effectus supra *ad decis.* 4.

N. 43. ibi ¶ quid sit ista vita, & militia. ¶

22 Quid sit † vita, & militia vide *Petr. Greg. tra. de vita, & milit. in prin.* Molfes. *cons.* 9. & quod sit tertia illius quam habiturus esset ab intestato *Borell. vbi sup. nu. 19. & seq.* vide quæ dixi ad *D. de Franch. decis.* 542. *Mastrill. d. decis. 85. nu. 16. Nouar. ad prag. Collect.* 107. & quod hæc vita, & militia in Gallia dicatur appannagium à pane quotidiano et sic prouictu, et vestitu ex multis nouissimè probat *Merlin. lib. 2. tit. 1. q. 4. num. 3. fo.* 85. post hæc omnia scripta visus.

N. 51. ibi ¶ certum est paragium non competere nisi in bonis parẽtis. ¶

23 Hinc paragium non debetur † in linea collaterali, sed solum in linea descendenti, vt per *D. de Franch. decis. 87. R. Consil. Theodor. alleg. 21. num.* 31.

24 Et hoc † paragium quod importet *D. Præsid. Amat. cons. 59. n.* 11. et quòd sit onus feudi, et ex illius visceribus debeatur *Idem Præsid. Ama. cons. 42. num.* 10. & 11. et quòd
25 competat super burgensaticis, et feudalibus remansis in hæreditate patris *D. Rouit.*
26 *vbi sup. nu.* 56. et an sit † ius personale, idẽ *D. Rouit. ibi num. 65. Thor. in Compen. decis. ver. Paragium non tantum, Ama. cons. 11. n.*
27 23. et an sit † idem quod legitima *D. de Franch. decis. 559. & 618. vbi addidi, Affl. decis. 162. Theodor. alleg. 81. nu. 2.* et an pater
28 possit † imponere onus in paragio *Loffr. cons. 26. D. de pont. cons. 55. vide D. de Frãch. decis.* 196. alios cumulat *Viscon. in conclus. paragium*, quem vide in materia. et quid si
29 fęmina † possit aliundè dotem consequi, an ei debeatur *Ama. cons. 75. num.* 30. et quid si fuisset dotata à viro, vel ab extraneo, *Molfes. ad consue. Neap. p. 4 q. 24. num. 2. & seq. Thor. vbi sup. ver. paragium à fratre*, et quid si fuit dotata à patre minus legitima *Thor.*
30 *ibi in ver. paragium, an possit*, et an possit † peti à tertio possessore *Ama. cons. 71. nu. 17. Gram. decis. 90. Affl. decis. 162. D. de Franch.*
31 *decis.* 374. et an possessores à muliere † petente paragium possint insolidum conueniri *Thor. in 2. p. Compen. ver. tertij possessores D. Rouit. d. pragm. 24. n. 58. & 65. Thor. ver. paragium, an petatur, Theodor. d. alleg. 81. n. 29. vbi nu.* 30. quid de interesse, & *alleg. 7. n. 8. & 12.* et an pro illius consequutione possit agere mulier contra fratrem, uel alium patris successorem actione personali, et cogere illum ad feudi venditionem pro integrali satisfatione *Rouit. vbi sup. nu.* 65.

Sed quod pro vita, et militia possit agi contra tertium *Theodor. alleg. 7. nu. 3. & 81. num.* 28.

32 Et quid si fęmina † fuisset nuptui tradita *Ama. d. cons. 75. nu. 31. Thor. ver. paragium.*

Et

33 Et an præstandum † à corpore feudi, vel à fructibus feudi, & in pecunia idem *Ama. conf.42.nu.25. Molfes.p.4.q.8.nu.7.*

34 Et quod præfertur filia † creditoribus cum assensu decisum refert *Ama. d.conf.42. nu.9. Thor. in ver. paragium debitum forori, an concurrentibus.*

35 Quomodo liquidandum † *Rouit vbi sup. nu.57. Molfes.p.3.q.7.nu. . & p.4.q. 16.* & quomodo taxandum in maritata *Thor. in ver. paragium quomodo 1.p.*

36 Et quantum sit paragium † à fratre sorori debitum *Affl.decis.160. Riccius collect. 13.& 746.& 1803. Gramat.dec.101. Thor. in ver. paragium Compet. 1.p.*

37 Et an possit ascendere ad totam portionem ab intestato competentem *Mastrill. decis.48.* & an ad virilem, *idem decis.1. Thor. in ver. paragium regulariter 1.p.*

38 Et an possit esse minus legitima *Gram. d.decis.101. D.de Franch. decis.61. Pascal.de vir.pa.pot.p.2.c.4 nu.180. Thor. in ver. paragium, an aliquando 1.p.*

39 Et in monaca † paragium quomodo liquidetur, *Molfes.p.4.q.8.nu.15 & q. 16.nu. 11. Rouit.vbi sup.nu.17. D.de Franch. decis. 44. Affl.decis.348. Balb.decis.22. Ricc.collect. 2246. ver. paragium. Thor. in Compend. 1. p. ver. paragium debitum fo.377. & in ver. dos monialium.*

40 Et an istud paragium † transmictatur ad hæredes *Gram.decis.57. D.de Franch. d. decis.618. Apicell.d.alleg.11. n.26.*

41 Et quid si mulier † moritur antè nubilē ætatem, quod sic *D.de Frãch.d.dec.618. Consil. de Georg.alleg.11. Vrsill.ad Affl.dec.160. in fin.* alios refert *Viscon.in d.concl. paragiũ*
42 *fo.218.* quos vide, an interim donec † ad nubilem ætatem peruenerit debeantur alimenta, vel interesse paragij, *Thor. in Compend. decis. in ver. paragium debitum per fratres sororibus.*

Et de prædictis omnibus, & satis abundè de alijs in materia paragij, vide *Petr. Greg. in tra. de dot. de paragio per tot.* qui ad manus per venit post hæc scripta.

N.88. ibi ¶ Quoad adhoam respondet Affl.d.decis.252. Quod illa soluitur à primogenito tantum. ¶

43 Quod primogenitus † teneatur soluere adoham, non autem secundo genitus, vide eundem *Affl. vltra cit. decis. in const. comitibus, D.de Franch. decis.20.* alios adducit *Rouit.prag.24.n.10.* & an secundo genitus teneatur contribuere in debitis hæreditarijs, *D.de Franch.decis.1.nu. 24.* cuius meminit *Viscon.in concl.incip. Primogenitus* addens
44 alios ad d.decis. & an minuat † adoha paragium *Theodo.alleg.81.nu.39.*

N. 89. ibi ¶ Et quod detur clerico. ¶

45 Clericus licet † feudum retinere, nec in feudo succedere possit, vt per DD. nouissimè cumulatos per *Theodor. allegat.* 58.
46 tamen, quod vita, & militia, etiam † debeatur clerico *D. de pont. in tra. de pot. proreg in tit. de assen. Reg §.4.n.28. Campag. vbi sup.nu.16. D.de Franch.d.decis.20.* Sicuti etiam debetur Cardinalibus, & alijs prælatis *Amend. ad D.de Franch.d.decis. 20.nu. 7. Borrell.vbi sup.num.25. Thor.in Compen. decis. 1.p. in ver. vita, & militia,* vbi testatur decisum, & tunc quomodo taxetur *D. de Franch.d.decis.61.nu.8.* & quid in Monaco. *Affl. Constit. Comitibus nu.6.7.& 11.* Prout etiam Clericis, & religiosis debetur legitima, sicuti laicis, vt *per Affl.dec.348 Borrell. ad Bellug. ad specu.prin. rub. 14. ver. nunc videamus lit.R. Thor. in Comp ver. maritagium nouissimè M. Apicell.alleg.11. n.5.* vbi de paragio pro dote *Thor. ver. dos monialium.*

N. 93. ibi ¶ Iure actionis competere. ¶

47 Quod vita, & militia † debeatur iure actionis vide *D.de Frãch.dec.114.& 714. est cap. reg. ante cit. incip. alienationis. Molfes. d.conf. 9.nu.12 D.de pont conf.1.nu.19. Campag.d. c. alienationis nu.15.*

De alijs materiam vitæ, & militiæ concernentibus, vide supra cit. doct. in casibus occurrentibus, multa etiam scribit *Masull. ad Capyidecis.211. cit per Authorem hic, & Thor. in Compend. decis. ver. vita, & militia.* multa adduxi *ad d.D.de Franch.decis.542.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Vendere quis cogi potest rem cohærentem Ecclesiæ, non tamen pro construenda, sed pro amplianda, & n. 12.19. & an pro amplianda Cappella nu.13.*

2 *Nemo cogitur inuitus emere, vel vendere, etiam iusto prætio, quæ regula procedit in locatione num.3. & de ratione nu.4. fallit dicta regula ex causa necessitatis, vel publicæ vtilitatis n.5. etiam viliori prætio nu. 7. fallit in alys casibus nu.33. & seq.*

6 Pauper

6 *Pauper cogitur vendere Palatium destru-ctum diuiti volenti illud ædificare.*
8 *Vendere quando quis cogitur intelligitur regulariter iusto pratio, & quid sit iustũ pratium num.14. sed non tenetur de eo fidem habere nu.15.*
9 *Victualia cogitur quis vendere viliori pretio tempore carestia, quando habet vltra vsum proprium nu.10 dummodo compulsio sit generalis, & nu.11.*
16 *Vendere, an possit cogi priuatus domum pro ampliando palatio Regio.*
17 *Vendere quis cogitur domum pro ampliatione mænium, sed si postea mænia non sint ampliata debet restitui domus.*
18 *Vendere an quis cogatur prædium pro erectione furcarum.*
20 *Vendere an possit quis cogi domum pro ampliatione hospitij religiosorum, & an pro ampliatione chori, & nouitiatus nu. 21. & an pro ampliatione seminarij nu. 22.*
23 *Vendere, an quis cogi possit pro erigendis domibus.*
24 *Ampliationis necessitas remittitur Iudicis arbitrio.*
25 *Immunitas concessa Ecclesiæ censetur atrijs concessa.*
26 *Porticus, & domus promiscuè ponuntur.*
27 *Atrium, & de atrio remiss,*
28 *Ecclesia si vult ampliare, & petit partem domus, et non vult totam, an ei concedẽda.*
29 *Ecclesia si petit domum pro ampliatione, quæ non est contigua ob viam inter mediam, an concedenda inuito domino.*
30 *Vicinus, an possit cogi ad tollendum parietẽ, ne habeat prospectum ad Monasterium si adest via intermedia.*
31 *Religiosorum secreta non debent scrutari, vbi multa circa hoc.*
32 *Ecclesia an possit aliam Ecclesiam cogere ad vendendum pro ampliatione.*
34 *Vassallus cogitur domino vendere res venales.*
35 *Regia Curia cogit sibi vendi sal, & aurum.*
36 *Vendere quis potest prohiberi, donec vendũtur res Curiæ.*

AD DECIS. XXXVII.

HVius decis. meminit nouissimè *D. Reg. Costan. in leg. 1. C. de venden. reb. fis. lib. 10. nu. 89. fo. 42.* vbi innumeros congerit Authores ad probandum, quod non modo pro construẽ
1 da † sed pro amplianda Ecclesia quis cogi potest ad vendendum; de quo videndus est *D. Reg. de Tapp.* qui in ista decis. interuenit tempore quo erat Regius Consiliarius, & de ea meminit *in lib. 1. iur. reg. in Commen. ad prag. 3. sub tit. de monialibus fo. 51.* Sicuti etiã de ea nouissimè meminit *Thor. in Compend. decis. Reg. 2. p. ver. vicinus fo. 731.* & de materia huius decis. vide *Merl. nouissimè lib. 1. controuers. iur. c. 30.* omninò *Couar. lib. 3. var. resol. c. vlt. & Mastrill.* qui in proprijs terminis huius decis. loquitur *decis. 280. Carabb. sing. 248. & D. de Franch. decis. 675. cum alijs inf. cit. Nouar. ad pragm. coll. 78. & 138. & vide inf. decis. 87. 2. p.*

N. 1. ibi ¶ posse vicinum compelli ad vendendum domus suas. ¶

2 Regula † est vulgata desumpta ex *l. dudũ ex l. nec emere C. contrah. emp. & l. nec emere C. de iur. delib.* quod nemo inuitus cogitur vendere, quod suum est, neq; cogitur inuitus emere etiam iusto prætio. Quam regulam exornat *Carabb. & Couar. locis cit. Socc. reg. 530. incip. vendere, & Duen. regul. quæ incip. vendere. Reg. de pon. tra. de po. pro-re. tit. 4. §. 1. nu. 66. & ibi Thor. Affl. in prælud. constit. q. 3.* quem vide *in const. iustitiarius nomen, & normam num. 9.* vbi de lim. regulæ, *Tiraq. de retra. in præfat. nu. 15. Nouar. collect. 28. nu. 16. & 138. nu. Capibl. de Baronib. pragm. 1. nu. 115. n. 182. & seq. & in sing. 182. Rouit. in d. pragm. prima de Baron. in prin.* & de ea vide *Boer. decis. 312. D. de Franch. dec. 6. Franc. Marc. dec. 511. Giurb.*
3 *decis. 86.* eamq; procedere † etiam in locatione probat tex. *in l. inuitos C. loca. l. neq; ab initio C. de nupt. latè Caroc de loca. tit. de*
4 *mercede coacta fo. 12.* ratio est quia omnes † contractus debent esse liberi *l. sicut C. de actio. & obligatio. l. 1. §. si conuenerit ff. depos.* & præsertim hic contractus emptionis, & venditionis, qui est de iure gentium; vndè non potest Princeps cogere quempiam ad emendum, & vendendum, vt probat *Capibl. ibi. Qui n. 169. fo. 48.* iuxta materiam præsentis decisionis limitat dict. regulam,
5 quòd non procedat quando adest † causa necessitatis, vel vtilitatis publicæ, quia potest quis cogi ad vendendum, & emendum à Principe *Petra de pot. Prin. q 4. nu. 39.* & sufficit, quod sit fauor publicus illius loci ex *Alex. cons. 101. vol. 1.* quo publico fauore inspecto, quis cogitur fundum proprium vendere *l. vendidit §. si constet ff. comm. præd. Gomes. decis. 5. q. 7. Farin. dec. 353.* vbi quod
6 pauper † habens palatium destructum cogitur vendere diuiti volenti illud ædificare *Nouar. d. collect. 28 nu. 22. Suarez. in §. diui.*
7 *nu. 18.* & fauore publicæ vtilitatis † posse quem cogi ad vendẽdum etiam viliori pretio probat *Consil. Rou. vbi sup n. 2.* adhibito tempe-

temperamento, de quo per *Couarru.d.c.14*
8 nam regulariter quando † quis cogitur vẽdere intelligitur iusto prætio, & non aliter; nam etiam Princeps, si mandauit aliquid destrui pro communi bono, tenebitur iustum prætium domino præstare *Lauren. decis. Auen.127.* de quo per *Mastril. d. decis. 280.nu.20.& seq.* omnino viden. & *tex. in l. si quis sepulchro in prin.ff. de relig. & sũp. funer. Tiraq de retra.lign.§.1 glo 18. nu. 1. & seq.* cum alijs alleg. per *Viscon. conclus. quæ incip. Vendere quando quis cogitur fo.*
9 *281.* apud quem de vendendis victualibus † viliori prætio tempore carestiæ pro annona latè, & per *D. de Franch. decis. 9.* per ipsum ibi cita. & *Capibl. vbi sup. diffusè, & D. Reg. Tapp. lib. 1. iur. reg. tit. de epis. & Cler. n. 10. fo. 31. Viscon. in add. ad d. D. de Franch. decis. 9. & ibi Amen.* apud quem de priuilegijs penuriæ *Mastrill. dec. 14. Thor. in Compen. decis. 1. p. ver. Ecclesia, & Clerici,* & de
10 cogendis † personis circa victualia habentibus vltra vsum proprium ad vendendum vniuersitati indigenti. *Capibl. sing. 119 in fin.* vbi quod compulsio debet esse genera-
11 lis, vt ipse ibi dicit *in fin.*

Sed descendamus ad materiam huius decis.

N.1. ibi ¶ pro construenda, vel amplianda Ecclesia posse compelli vicinum ad vendendum. ¶

Adde *Amen. ad de Franch. dec. 222. Socc. in reg. 530. q. Fallen.* vbi quod in ædificatione, vel
12 ampliatione † Ecclesiæ Domini inuiti tenentur domus vicinas, & loca vicina vendere, vt per eum cit. quibus adde *Gram. decis. 75. Valasch. decis. 22. D. de Franch. decis. 223. n. 5.* hic cit. per authorem & alios quos citat *Nouar. d. collect. 28. nu. 18.* vbi *nu. 19.*
13 id extendit etiam in ampliatione † Cappellæ referendo *Ricc. decis. 147. lib. 1.* vltra quem vide *D. Reg. Tapp in pragm. 3. de monialib. nu. 6. Valenzuol. cons. 18. Petr. ad Capy decis. 75. Thor. in Compen. decis. ver. Ecclesia, & ver. vicinus, & in add. ad D. de ponte de pot. proreg. tit. 2. §. 4. nu. 18.*

Idq; tamen, vt sup. diximus iusto prætio
14 quodam considerari habeat † habita consideratione ad rei qualitatẽ, an verò ad prętium factum habito respectu ad valorem fabricæ vide *Thor. in Comp. dtcis. ver. prætium soluendum fo. 411.* vbi refert decis. S.C. iunctis aulis.
15 Sed quod † qui cogitur vendere, quod nõ teneatur habere fidem de prætio *Mastrill. d. decis. 280. nu. 24. Tiraq. de retra. lignag. §. 3. glos. 3. nu. 1. & seq. fo. mihi 403. Valas. de 22. Giurb. decis. 86.* vbi limitat, *Ricc. collect. 2611. 7. p.* Et non modo pro Ecclesia, sed pro decore, & ornatu Ciuitatis pro ampliandis vijs possunt dirui domus priuatorum; & prohiberi ædifitia, & pro hoc imponi collectæ *Lanar. cons. 4. Reg. de pont. de pot. proreg. tit. de regal. imposit. §. 1. num. 66. fo. 101. & ibi Thor. add. fo. 56.* vbi alios adducit, & fuisse practicatum Neap. in ampliatione Plateę S. Luciæ Maris testatur.

N.3. ibi ¶ extendens etiam ad ampliationem scholarum. ¶

16 Sed quid pro ampliando † palatio regio, an domus priuatorum capi possint, & domini cogi possint ad vendendum iusto prętio, quod sic probat nouissimè *D. Reg. Constan. in l. vn. C. de palat. lib. 11. nu. 40. fo. 243.* quod ex *Auil. & alijs ibi cit.* extendit ad ædificia publica.
17 Vndè pro ampliatione † mænium etiam potest quis cogi ad vendendum rem cohęrentem, sed quid si fuit capta domus pro ampliatione mænium, an si postea non fuerunt mænia ampliata, sit restituenda, quod sic *Anna. sing. 84. incip. Ciuitas, Thor. in Cõpend. decis. in ver. domus priuatorum*, sed an
18 pro erectione furcarum, quis possit cogi vendere prædium *Socc. in l. 1. num. 62. ff. sol. matr.* & pro carcere construendo domus aliena capi potest *Auiles c. 18. prætor. glo. carcel. Fari. pract. crim. q. 27. vsq; ad 35. Rouit. prag. 20. de Baron. nu. 3.*

N.4. ibi ¶ siue pro Ecclesia ædificata, siuè pro ædificanda. ¶

19 Ecclesia si non est constructa † sed est construenda, an possint vicini cogi ad vendendum agros *D. de pont. de pot. proreg. tit. 2. §. 4. nu. 18. fo. 46. & ibi Thor. adden. & in locis cit. sup. Ias. in l. 2. nu. 4. ff. sol. matr.* qui alios cumulat *Paul. de Cittad. tra. de iur. patro. q. 33. Capol. tit. de seruit. num. 4. Gram. d. decis. 75. hic cit. num. 6. Borrell. in cons. 26. & vide inf. cit. per Autho. nu. 6.* vltra quos *Caroc. decis. 26. nu. 15.* quibus adde quod quando quis cogitur vendere non tenetur rem tradere, antequam incipiatur ædifitium si ædificium differtur illius rei, cuius causa vendere cogitur *Ricc. d. coll. 2611. Nouarr. lib. 1. qq. foren. q. 31.*

N.5. ibi ¶ ampliat ẽt pro claustro. ¶

20 Adde *Amen. ad de Franch. dec. 222 num. 2. & D. Tapp. per ipsum cit.* Sed quid pro ampliatione hospitij religiosorum negatiuè *Nouar. d. coll. 28. nu. 19. Gram. decis. 75.* relata à *Ricc. collect. 130. Ricc. decis. 138. p. 1. & decis.*

decis.x.ead.p.1. quæ decis. videntur aduersari octauæ fallen.positæ per *Socc. in supra cit.regul.*

21 Et quid pro ampliatione Chori † & nouitiatus, *Thor.in Compend.dec.2.p.ver.ampliatio.* vbi de pulchro casu.

22 Sed an pro ampliatione † seminarij affirmatiuè *Carocc.d.decis.26. Nouar.vbi sup. nu.20.Ricc.collect.76.* vbi de supradictis omnibus,& alias decis.eiusdem Ricc. & aliorũ cumulat *Thor.vbi sup.in Compen.decis.Cur. Archiep.Neap.ver.vicinus* quem vide etiam in *2.p.d.ver.ampliatio.Ricc.d.collect.130.* vbi de supradictis omnibus,& alijs, & infraponendis.

N.5.ibi ¶ Et domibus de nouo faciendis.¶

23 Quod pro domibus † erigendis quis possit cogi ad vendendum vide *D.Regen.Tapp. loco cit.* vbi refert decisionem *Ricc. d. decis. 138.& 147. Valenz.d.cons.18.Thor.d. ver. Ecclesia,& ver.vicinus.Amen.ad de Franch. dec.222. nu.2.*

N.5. ibi ¶ aut alijs necessarijs agendis pro Monasterio virorum, & monialium. ¶

24 Necessitas † ampliationis remittitur arbitrio Iudicis *Gramat.d. decis. 75.* vbi latè *Didac de mari in add. D.de Franch. d.decis. 223.D.de pont.vbi sup.n.18.* vbi refert alias fuisse denegatam ampliationem petitam refert *Thor.in d.ver.ampliatio.*

N.7.ibi ¶ num pro atrio conficiendo antè fores Ecclesiæ, competat idẽ priuilegium &c.

Adde *Amen.d.dec.222. nu.2.* Hinc immu-
25 nitas † Ecclesiæ datur Atrijs, vt participibus *D.Reg.Costan.in l.vn. C.de priu.lib.11. nu.19 fo.239.col.2.* vbi ad id citat tex. *in l.si*
26 *quando C.de oper.publ.* vbi porticus † & domus promiscuè ponuntur.

27 Et de atrio † vide *D.Reg.Tapp.vbi sup. Schard.in suo lexi.iur.in ver.Atrium.*

N. 18. ibi ¶ Ecclesia poterit compellere vicinos ad vendendum domos &c. ¶

28 Sed quid si Ecclesia † non vult integram domum cohærentem,sed illius partem *Gaspar.Thesar.q.forens.64.* quem adducit *Ricc. d.collect.76.*

29 Sed quid si domus † non sit contigua Ecclesiæ,sed adsit via intermedia , an cogatur pro ampliatione Ecclesiæ quis vendere illam domum,quod sic, vt decisum in Rot. Rom.die 29.Feb.1608. testatur *Farin.decis.213.p.3.tom.1.* refert *Nouar.collect.138. num.5.*

30 Et existente via intermedia † an possit vicinus cogi ad tollendum parietem,nè habeat prospectum ad Monasterium *D. de Franch.d.decis.223.Nouar.d.collect.138.n. 1.Capibl.prag.1.de Baron.nu.176. D.Tapp. loco cit.Thor.in ver.vicinus 1.p.qui 2.p.in d.ver.ampliatio col.3.* ad hoc propositum
31 obiter dicit, quod debet † euitari vt religiosorum secreta scrutentur obuicinitatẽ loci ex *Calcan.cons.125.nu.22.*& ideò,quod domus contiguæ Ecclesiæ, & habitationes Monacorum non possunt Laicis locari, nõ tantum,quia sunt religiosæ,& diuino cultui deputatę,vt dicit *Calcan.ibi,*sed nè ex vicinitate locorum,& facili aditu ad habitationes religiosorum percipi possint eorum secreta, quæ secularibus debent esse aliena, si .n. eorum secreta scrutarentur de facili forsan scandalizarentur seculares ob vicinitatem, vicinus .n. præsumitur scire facta vicini *l.si vicinis C.de nup. Guid. Pap. sing. 917.* maximè quia prohibitum est negotia religiosorũ perscrutari arg. *§. si vero Auth. de Monach.*ibi nequaquã .n.damus licentiã nulli penitus perscrutari,quę eius sunt &c.

Et quid si bona sunt fideicommisso subiecta vide *Thor. in 2.p. Comp. ver. Bona fideicom.subiecta l'vltimo fo.52.*

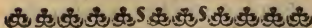
32 Sed an Ecclesia † possit cogere aliam Ecclesiam ad vendendum aliquid suum pro ampliatione ipsius, quod non *Nouar.* qui testatur decisum in Cur. Archiep. Neap. *collect.138.nu.7.* contra quam extat *d.decis. Mastrill.* omnino videnda *280 p.3.* quam ipse antequam ad manus peruenissent collect.Nouar.notaueram ad *Affl.de iur. Prothom.Commen.in præfat. ad nu.4. fo.19.*

Et pro complemento sciendum,quod suprapposita regula ex *d.ll.nec emere,& l.dudũ*
33 non modo fallit † in casibus expressis per Authorem hic pro ampliandis scholis, vijs, Ecclesijs earum atrijs &c. Verum etiam in multis alijs casibus,de quibus *Socc.in d.reg. Affl.in prælud.Constit.q.7.nu.7.& seq.Mysing.cent.5 obser.27 Rom.& alij in l.2. ff.sol. matr. Fely.in c.quæ in Ecclesiarum de constit.& c.1.de re iud.Fabia.de monte in tract. de emp.& vend.nu.38.glos. in l. Iulianus §. Celsus ff.de act.empt.Dact.in c.1. de emp. & vendit.Plate.in l.1.C.de Cupres.lib.10.* alios cumulaui *in d.Commen. ad Afflict.* & inter
34 alias ibi notaui, quod Vassallus † cogitur domino vendere res venales.

35 Item Reg.Cur.cogit sibi vendi sal,& aurum, *Luc.de penn.l.1.C. de metal. lib.11.* & cum

cum sal sit de regalibus potest Princeps cogere subditos ad emendum ab eo. *Tapp.in rub.de Const.prin.Capibl.prag.*10.*de Baron. num.*14. & è contra cogitur quis non ven-
36 dere, donec vendantur res Curiæ, vt *in Constit.Regn.magistri Procur. §.illud.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Contribuere tenetur etiam priuilegiatus pro reparandis, & reficiendis muris Ciuitatis, & in alijs concernen. commune bonum, et publicam vtilitatem etiam patres onusti.*
2 *Princeps, qui concessit priuilegium non dicitur contrauenire, si omnes cogit æqualiter ad onera, & præstationes pro communi bono.*
Priuilegium immunitatis extenditur ad nouam oneris impositionem.
3 *Impositiones fiunt in regno pro turribus ędificandis, & conseruandis, ne à piratis damnificetur; item pro pontibus stratis, salubritate aeris &c. in quibus omnes contribuunt.*
4 *Priuilegij concessio non consideratur, vbi imminet casus publicæ necessitatis, & vtilitatis, & quid in veteranis, an viæ sternendæ habeant immunitatem.*
Immunitas concessa simpliciter intelligitur à muneribus ordinarijs tantum, non ab extraordinarijs traditur intell. ad l.4. de veteran.
5 *Immunitas non comprehendit casum belli, & quid in patre onusto 12. filiorum.*
6 *Militaribus ab oneribus nemo exemptus etiam domus Augusta, etiam pater duodecim filiorum.*
Offitiales Regij an sint exempti à muneribus collectis, & functionibus.
7 *Puteus si reficitur, & vicinus non contribuit, & est contumax dominium perdit.*
8 *Socius tenetur ad expen. refectionis communis parietis per alterum socium refecti, & quæ sit pęna renitenti nu.*10. *& quid de socio reficiente partem superiorem domus an possit cogere socium partis inferioris ad reficiendum.*
9 *Socius tenetur pro rata contribuere in remissione obtenta à R.C promissione debiti.*
11 *Clerici, & Ecclesiast. personæ, an sint exẽpti à contributione expen. prædictarum quid de eorum familiaribus; de militibus, & baronibus.*
Laici an teneantur contribuere si tractatur de reparanda, vel de construenda Ecclesia.
12 *Offitialis, vel deputatus ad construenda, vel reficienda opera publica, an possit in illis eius arma, & insignia apponere.*

AD DECIS. XXXVIII.

Decis. huiusce meminit nouissimè *Thor.in 2.p. Compend. decis.Reg. in ver. vicini*, quod ad meas manus peruenit tempore quo illam transcribere volebam.

N.1.ibi ¶ qui sentit commodum debet sentire, & onus. ¶

Hanc regulam perbellè explanat *Cagno. in l.secundum naturam ff.de reg.iur.* vbi adducit id quod vulgo aiunt.

Commoda qui sentis iugas onus emolumentis de quo per *Castr. in l. ad instructiones C.de sacr.san. Eccl.*

N.4.ibi ¶ murorum instaurationẽ, siue extructionem, omnes, nemine immune, certatim tenentur conferre. ¶

1 Quod pro reparandis † muris Ciuitatis, vel illis reficiendis ob communem vtilitatem priuilegiatus non potest ab hoc solutionis, & contributionis onere se excusare est tex. *in l.fin.C.de his qui mun se excus.lib.* 10. & an vniuersitates possint molestari, pro noua constructione, vel reparatione veterum ædificiorum, vide *Rouit.in prag. 1. de salar.eo. qui mictit num* 12 *& seq.* & quod supradictũ est amplia in cęteris oneribus importantib. commune bonum commoditatem, & necessitatem *l. ad opus C.de oper.publ.* & ab illa contributione non excipi patres onustos decidit R.Camera *Ric. collect.*1950.*ver. mixtum Capibl. sing.*118. de quo meminit nouissimè *Thor.in Compẽ. decis.reg.2.p.ver.immunes fo.*262. ad manus post hæc scripta peruentum, qui nullam de *Ricc.* mentionem facit, & pro dicta decisione faciunt allata per eundem *Capibl. in*
2 *sing.*121. vbi princeps † qui concessit priuilegium non dicitur contrauenire si concessum priuilegium non seruat cogendo æqualiter personas ad onera, & præstationes immunitate circumscripta, sed si quis habet priuilegium immunitatis, quod extendatur ad nouam oneris impositionem post concessionem immunitatis superuenientem ex *Alex cons.*195.*nu.*8.*vol.*2.*decis. Pedam.*136.*n.*1. *in fin.* & alijs probat *Consiliar. Ann.cons.*61.*nu.*17. quod intelligo nisi sit impositio pro communi vtilitate, nam quod

quod pro communi vtilitate exponitur omnium contributione explendum est *l. 1. ff. ad l. Rhod. de iact. Hiero. de Lauren. dec. Auenio. 140.* vbi *n.* 1. quid in oneribus personalibus. Vndè pro Turribus
3 † ædificandis, & conseruandis, nè Regnum à Piratis, & Saracenis damnificetur fit impositio, similiter pro stratis, & pontibus Regni, & pro salubritate aeris fit impositio, quæ tanquā continens publicum beneficium obligat omnes ad contribuendum, cum omnes de vtilitate participent *Auenda. de exeq. mand. lib. 2. c. 1. D. de ponte in tra. de pot. proreg. tit. de regal. imposit. §. 1. à num. 61.* apud quem multa de prædictis, & alijs, & *in §. 8. nu. 58.* & ibi *Thor. add.* vide *Maran. cons. 80. Tesaur. decis. 257. & 149. Capibl. prag. 8. de Baro. p. 1. nu. 267.* vbi de commoditatibus pascuorum, medicorum, & concionatorum.
4 nulla .n. concessio † eximit aliquem ab oneribus in casu concernente publicam vtilitatem, & necessitatem, vbicunq; .n. superuenit necessitas valdè insolita, concessio immunitatis locum non habet, vndè immunitas concessa simpliciter intelligitur à muneribus ordinarijs tantum, non autem extraordinarijs *D. Regens Tapp. in rub. de Cōst. prin. c. 4. n. 104.* de quo meminit *Thor. in 1. p. Compend. ver. immunitas concessa simpliciter fo 262. 2. col.* vbi testatur super hoc duas Regias declarationes emanatas alteram Regis Federici, alteram Phil. II. felic. mem. registratas in R.C. propterea veterani viæ sternendæ, immunitatem non habent *l. 4. de de veteran. nec ob. l. 1. ff. de munerib.* quia ille tex. loquitur de eo, qui electus est, vt cōpellat eos, qui propè viam publicam possidēt sternere viam, vt declarat optimè *Schard. lexi. iur. ver. munus publicum.* Hinc est quod
5 immunitas † non comprehendit casū belli insolitum, & casum concernentem necessariam Reip. defensionem *Ozas. decis. 38. n. 14. DD. in l. si ex toto ff. de leg. primo, Petr. ad Gram, dec. 4. nu. 3.* quid si immunitas concedatur cum aliquo verbo vniuersali. regulariter .n. nullus quouis priuilegio suffultus etiam si pater onustus 12. fil. esset *Tesaur. dec. 267. n. 15. Maran. cons. 81. n. 14. Viscō. in concl. incip. immunitas 3. col. 3. ver. hinc ratione oneris,* & quidem optima ratione, nam si
6 domus † ipsa augusta ab oneribus militaribus immunis non est *l. sunt mune. ra ff. de mun. & hon. l. vacuatis C. de decurio. lib. x. l. 1. & tot. tit. C. de mun. patr. & tot. tit. C. de qui mun. seu præstat. li. se excus. lib. 10.* quantò minus alij priuilegiati. sed quid in Regijs officialib. an sint exempti, & à quib. munerib. collectis, & functionibus vide latè *Thor. in Comp. dec. 1. p. ver. immunitate collectarum fo. 264. vide Petr. ad Capy. dec. 148. ver. pedagium Rou. in rub. de appretio nu. 18. dixi ad dec. D. de Franc. 532.*

N. 5. ibi ¶ Vicinus Ciuitatis, vel loci teneri ad contribuendū ad puteū. ¶

7 Vicinus † si non contribuit, & est contumax dominium perdit *Cremen sing 97.* adde *Cott. in mem. ver. puteus fo. 573. Ludo concl. 53, ver. & ideò fo. 128.* alios citat *D. Reg. Costan.* post hæc scripta visus *in l. 1. C. de vend. rer. fis. nu. 91. fo. 43.*

N. 7. ibi ¶ quod si quis parietem communem, vel domum reficit. ¶

8 Adde quod socius † etiam inuitus tenetur, & cogitur contribuere in expen. refectionis, seù reparationis muri communis per alterum socium refecti *D. Reg. Costan. d. l. 1. C. de ven. rer. fis. n. 91.* apud quem multa ante, & præsertim *num. 88. & seq. Viscon. in concl. incip socius habens rem communem,* vide *tex. in l. si vt proponis C. de ædif. priu.* cum alijs alleg. *per Tesaur. decis. 41. n. 3.* vbi dicit id multò magis esse verum in structura ędifitiorum pro communi Reip. bono, nè deformetur Ciuitas Ruinis, & quod reficiens partem superiorem domus possit cogere dominum inferioris partis ad reficiēdū expen. si alias erat peritura *Thor. in Compen. decis. Reg. 2. p. in ver. dominus domus, & in ea. 2. p. ver. expensæ factæ per dominū,* vbi
9 refert decis. & quę † sit pęna socij renitentis in facienda contributione expen. *Viscō. d. concl. socius,* & quod socius teneatur ad expen. *Viu. dec. 217. Costan. vbi sup.* & quod socius teneatur ad contributiones pro eius rata in remissione obtenta à Reg. Cur. pro remissione debiti pro rata *Affl. decis. 319 à nu. 10. Tho. in ver socius fo. 54. 1 p.*

N. 8. ibi ¶ quemadmodum ipsa Ecclesia non excusatur. ¶

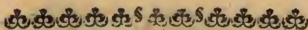
Adde omnino tradita per *Viscon. in concl. quæ incip. Ecclesia. la. 1. & in concl. incip. Gabella,* & à quibus gabellis Clerici sint exempti, etiam mi or. ordin. *Graff decis. cas. conscien cap. 125. & Gratian. lib. 2. discep. foren. cap. 390. à numer. 17.* & an
11 † Clerici sint exempti à contributionibus, de quibus hic, vide *Abb. consil. 3. p. 1 & cons. 37. Gail. lib. 2. obs. 52. numer. 15. D. de Tappia tit. de Epis. & Cleric. numer. 3. & seq. lib. 1. in v. Reg fo, 31. vsque ad num. 10.* vbi *num. 6.* distinguit si sit aliquod ex prædictis ex necessitate, vel ad ornatū, & ex volūtate, & an pro custodia Ciuitatis, & de alijs ad ornatū

l.ad instructiones C.de sacros.Eccl. vide *Luc. de Penn in l.7.C.de aquae duct. lib.11. Nig. in clem.de vit.& honest.cler.nu.115. & seq. Tesaur.decis.149 nu.10.& 11.Pascal. p.4.c.5.n.30.Borrell.cons.74.latè Bal. cons.312.si de iure p.5.Nouar.collect.17.nu.14.vers.tertio*, sed clerici quando tenerentur, ad contributionem, quod cogendi sunt à Iudice Ecclesiastico *Guid.Pap.dec.78.Nig.vbi sup. D.de pont.de regal.imposit.§.1.nu.62.Bened. Capr.cõm.opi.tit.de foro cõp.n.6.*& alij,quos adducunt *Thor.add.ad d.D.de pont. d.n.62. Viscon.in d.concl.Ecclesia, & Gabella.*

Sed quid de familiarib.domesticis,seruiẽtib.& Vassallis clericorum vide *D.Rouit. in rub.de appret.n.16.*Quid de militib. an etiã ipsi sint exempti, vide si faciunt dicta per *Thor.in 2.p.comp.ver.milites fo.352.circa med.* & an Barones,vide *Capibl.de Baron. pragm.19.n.37.*& an forenses *Gail. vbi sup.* Et quid si tractatur de constructione, vel reparatione Ecclesiarum,an vniuersitates, vel Ciues Laici possint cogi ad contribuendum *Velasc.consul 172.tom.2.Villadieg.in Polit.c.5.§.23.nu.14.& 27.*quorũ meminit *D.Rouit.in pragm.1.de salar.eo.qui mitt.pro seru.Reg.Cur.nu.17.*

Et quando aliquid reparatur,vel cõstrui-
12 tur,an officialis†vel deputatus possit in illis ędificijs apponere propria arma, & insignia,vide *D.de Franch.dec.443.vbi latè Ric. D.de Pont.cons.4.vol.1.Auend.de exeq.mãd. Reg.p.1.c.3.nu 4.Molin.c.14.num.5. & seq. vol.1.* Vide quæ copiosissimè circa appositionem insignium,armorum siuè Glifarum scribit nouissimè *Maurit. Apicell.alleg.23.* vbi de probando iurepatr. per Glifam in mœnibus Ecclesiæ,

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Creditor ex mercium venditione cęteris creditoribus in mercibus traditis non præfertur,etiam si creditor solam personalem anteriorem habeat nu.2.*

3 *Vendens merces quarum transtulit dominium non habet hypotecam super eisdem mercibus,& super illis non præfertur creditoribus,anterioribus ementis.*

4 *Mercatores Veneti,& Bergumen habẽt priuileg. quod non obstante, quod vendunt merces,possunt vendicare à possessoribus.*

5 *Statutum præferens dominum in re propria an procedat in alia re perueniente à prima, vt in farina redacta ex frumento.*

6 *Vendens in re propria vendita, an præferatur in Regno Portugalliæ.*

7 *Mercatores, qui contraxerunt cum aliquo mercatore intuitu alicuius negotiationis, an sint potiores in mercibus d. negotiationis creditoribus, qui extra illam negotiationem contraxerunt.*

8 *Bancherij,an præferantur.*

9 *Vendens herbam pastoribus pro pastura animalium præfertur anterioribus.*

10 *Res empta ex pecunia mea, an possit à me vendicari.*

11 *Venditor præfertur in re vendita si reseruauit sibi dominium.*

12 *Pactum reseruationis dominij facit,vt venditor remaneat dominus,non creditor, vndè præferendus in re vendita stante dicto pacto, & non debet in concursu graduari.*

13 *Venditio sumit vires à solutione pretij non à traditione.*

14 *Venditor cum dicto pacto reseruationis dominij præfertur non modo super ipsa re,sed super meliorationibus in ea factis,et 16.*

15 *Vendita si fuit res cum dicto pacto reseruationis dominij, an si emptor fuit pupillus, & emit absque decreto, an pactum opituletur venditori, vt præferatur omnibus creditoribus hypotecarijs pupilli effecti maioris.*

17 *Pacti reseruationis dominij, & de illius validitate.*

18 *Pactum reseruationis dominij, an faciat contractum conditionalem & an sint plures contractus nu. 19. & interim cuius sit periculum.*

20 *Venditor vendens cum dicto pacto reseruationis dominij potest petere associationem familiæ curiæ.*

21 *Associatio Curiæ, quæ petebatur à creditoribus iuxta l. creditoris de pigno. recessit ab aula.*

22 *Obigatio specialis, an operetur idem quod pactum prædictum reseruationis dominij.*

23 *Debitor antè solutum debitum non est dominus rei emptæ.*

24 *Venditor an habeat fidem de pretio,vel non, interest,nam si non habet fidem de pretio potest vendicare rem, si habet fidem agit ex vendito actione personali ad pretium,et nu.25.& nu.27.*

26 *Fidem de pretio dupliciter dicitur venditor habere.*

28 *Fidem de pretio quando quis dicatur habere.*

29 Fides

29 *Fides de pretio non habetur, nec haberi præsumitur in venditione rei fiscalis.*
30 *Procurator constitutus ad vendendum, an possit fidem habere de pretio, & an factor, & institor procurator fiscalis.*
31 *Fidem de pretio non tenetur habere coactus vendere à l. vel à statuto.*
32 *Baro, an possit cogere vassallum ad habendum fidem de pretio.*

AD DECIS. XXXIX.

MEminit huius decis. *Viscon. in addit. ad D. de Franch. 506.* & nouissimè *Thor. in Compen. decis. Regni 2. p. ver. venditor animalium*, & ad huius materiam vide tradita per eundem Authorem *inf. decis. 62.* cuius etiã meminit *Viscon. vbi sup.* vide *Tesaur. q. foren. 74. p. 1. Rip. in l. si venditor §. 1. ff. de priu. cred.* & nouissimè *D. Gait. in tract. de credit. c. 4. quæsit. 11. num. 1216. fo. 379.* vbi etiam meminit huius decis.

N. 1. ibi ¶ iam perfectam fuisse venditionem, factam fuisse consignationem, & translatum dominium. ¶

1 Non est dubium, quod creditor † ex mercium venditione cęteris creditoribus in illismet mercibus iam traditis non præfertur per tex. hic cit. & *Bar. in leg. si cum dotem §. fi. ff. sol. matr. Neguf. in tra. de pign. p. 4. prin. num. 34. & seq p. 5. memb. 2. nu. 8. Suarez. inter comm. opin. lib. 2. tit. de reuocan. bis, quæ in fraud. cred. fo. 332. ver. creditor* latè *Barbos. d. §. fin. num. 32. ver. his expeditis fo. 245. Bal. in l. fin. C. commod. Ias. in l. creditor nu. 5. ff. si cer. pet.* Quod ampliat loco cit. *Suarez. ex Neguf p. 2. memb. 1. nu. 13.* ad creditorem mutui per tex. in *l. quidam fundum. ff. de in rem ver. & Ias. loco cit. & Neguf d. num. 34.*
2 id etiam ampliat ad creditorem † solam personalem anteriorem habentem sequi-
3 tur *Surd. decis. 39. n. 4.* non. n. vendens † merces, quarum transtulit dominium, habet hypotecam super eisdem mercib. & per consequens non præfertur creditoribus anterioribus ementis *Viu. & alij com. opinio. tit. credit. ex merci. vend. c. 23. lib. . . . fo. 28. Carrabb sing. 116.* qui supradicta limitat in mer-
4 catoribus † & ciuibus Venetis, & Bergami, qui habent priuilegium ab Inuictiss. Carolo V. & Reg. Philipp. II. & III. quod non obstante, quod vendant merces in Regno possunt vendicare illas à quolibet possessore, ipsumq; vidisse dictum priuilegium testatur de anno 1613. & de simili statuto præferente dominum in re propria loquitur
5 *Surd. d. decis. 39.* vbi discutit † an dictum statutum procedat in farina redacta ex frumento vendito, & sicut creditor præfertur in frumento, vti in re propria, ita etiam in farina ex illo redacta, & quid seruetur in
6 Regno † Portugalliæ si res vendita simpliciter tradatur *Barbos. d § fin. numer. 36. fo. 246.*
7 Et quid in creditoribus † qui contraxerunt cũ aliquo mercatore intuitu alicuius negotiationis, an sint potiores in mercibus dictæ negotiationis quocunq; creditore, qui extra illam negotiationem contraxisset, vide omninò *Magon. decis. Lucen. 1. num. 5.* &
8 quid in bancherijs *D. de pont. cons. 56. Pe-*
9 *guera decis. 37. Ricc. collect. 473.* Et de vendente herbam pastoribus, quod pro pastura animalium præferatur anterioribus *Marchesan. de commiss. 2. tom. fo. 483.* vbi refert decisionẽ corã Mellino de anno 1599. & docet quomodò articulandũ, & dixi *in sing. meo incip. Herbagium, fo. 63. Pascal. par. quarta c. 6. nu. 67.* vbi quid in vendente merces *Thor. in Compen. ver. venditor ex causa. Caualca. decis. 27. sub nu 32. 2. p.*
10 Et quid in re empta † ex pecunia mea, an à me vendicari possit *Maran. sing. incip. res empta*, & vide si faciunt dicta per *Thor. in 2. p. Compen. ver. rem empta fo. 589. & per Viscon. in concl. incip. res empta.*

Sed circumscriptis priuilegijs, & sta-
11 tutis prædictis si venditor † transfert dominium in emptorem non præfertur in re vendita, nisi in venditione reseruauerit dominium, & apposuerit pactum, quod non intelligatur illud translatum pendente so-
12 lutione, quia tunc non dicitur † creditor, sed dominus, adeò quod omnibus creditoribus emptoris in eius re vendita ẽrit præferendus, etiam in concursu creditorum, quo casu non debet graduari, ra-
13 tio est, quia venditio † ipsa sumit vires à solutione pretij, non à traditione probat *Marta. vot. 43. per tot. Viscon. in concl. quæ incip. venditor fo. 283. D. de Franch. d.*
14 *decis. 506.* vbi quod præfertur venditor † super ipsa re, ac etiam super meliorationibus in ea factis refert *Gallupp. in prax. S. C. p. 3. c. 3. num 45. fo 255.* vbi quid si em-
15 ptor † sit pupillus, & emit absque decreto, an tunc dict. pactum opituletur venditori, vt in concursu præferatur super re vendita omnibus creditoribus hypotecarijs contractis à dicto pupillo effecto maiore, ad quod adducit tex. no. *in l. 1. C. de his, qui sub tute.* Et de eo quod dixi-
16 mus † de prælatione in meliorationi-

bus vide *Amen.ad d.D.de Franch.decis.506. num.1.*

17 Et de dicto pacto reseruationis † dominij, & illius validitate vide *Beneu.Stracca. tra.de decocto.3.p.n.7.Affl.decis.238.nobilis. Reg.Consilia.Pascal.tra.de vi.pa.po. p.4.c.6. nu.67,ver.an autem fo.489.*latè *Tiraq. de retra.lign.§.1.glo.2.nu.56.cum seq. Mago. decis.Lucen.31.Apicell.tutam.Paup. tit.4.n. 84.Gail.lib.2 obser.15.D.de pont.de pot.proreg.tit.8.§.3.de dicto pac.in feudalibus n.8.et n.9.*in allodialibus,*& tit.8.§.3.n.15. & seq.*

18 Et an illud pactum † faciat contractum conditionalem *Gratia.decis.13.nu.2.D.de pont.tit.de refut.§.3.n.15.Couar. lib.3.var. resolut.c.11.nu.6.*Et an sint plures contractus,*Idem num.22. Ricc.collect.1636.* quod

19 manus † in actionis appellat, & ideò si fuit

20 alienata res † super qua fuit reseruatum dominium, potest dominus petere assotiationem familiæ Curiæ iux.tex.in *l.creditores C.de pigno.*fundat *Viscon. in supra cit. conclus. incip. creditor publicum instrumentum*

21 quam assotiationem † in alijs recessisse ab aula testatur *D.Consil.Rouit.in pragm.1.de conseruato.*vbi latè, & an stante dicto pacto periculum cedat in damnum emptoris, vel venditoris latè *Thor. in 2.p. Compen.ver. periculum, & vendite fo.449.* & nouissimè de venditione cum dicto pacto reseruationis dominij, vide *Tho.in 2.p.Compen. ver. venditor fo.729.* post hæc scripta visus,vbi nouissimam S.C.decisionem refert.

22 Et an idem,quod † dictum pactum operetur si mercator vendens, res venditas sibi specialiter obligasset *Stracca. loco cit. & D.de Franch.d.decis.506.nu 8 ver.2.*& quid si obligasset res venditas cum generali hypoteca, quæ vim spetialis obtinet *Rip.obser.34.Tesaur.fil.decis.74. Ricc.collect. 473.* & vide omnino *Amen.ad D. de Franch.decis.97.& Gail.& alios* per eum cit.de quib, memini *inf.ad dec.62. & Ceuall.comm. contra comm.q.756.nu.9.*

23 Et quod debitor † antè solutum debitum non est dominus rei emptæ *Gratia. d. decis.13.num.4. D.de Franch. d.decis.506. num.13.& 14.* quia interim dicitur potius locatio, quam venditio *Surd.decis. 157, numer.3 decis 200.num.15.& 305. numer, 39.& 40.Viscon.d.concl. creditor, qui publicum instrumentum habet in fin.fol.44.*vndè venditor non tenetur, ad rei traditionem,nisi integrum pretium soluatur quapropter poterit venditor integram rem retinere donec sibi soluatur vnus numus ad complementum conuenti pretij *Tiraq. de retra.conuent.§.4.glo.6.num.24.* nisi fuerit habita fides de pretio *Rom.sing.310.nu. 1.Tiraq.cit.glo. num.77.* quorum meminit *Thor.id addit.ad D.de pont.in add. ad tit.8. §.3.num.13.fo.130.D.de pont.de pot. proreg. d.tit.8.§.3. num.13.* vbi loquitur de reseruationis dominij pacto.

N.2.ibi ¶ quod non videtur habere fidem de pretio. ¶

24 Non inutile est scire quando venditor † dicatur habere fidem de pretio, nam

25 quando non habet fidem † de pretio,etiã quod tradat rem,dominium non transfertur *§.venditæ instit.de rer.diuis.l. quod vendidi ff.de contrab. empt.* & hoc casu rem suam extantem vendicare poterit venditor,& omnibus præferri *l. si procuratoris §.si planè,& ibi Castr.num.3.ff.de tribut.* secus si habet fidem de pretio,quia tunc agere nequit venditor ad rem ipsam recuperandam rei vendicatione,si res est penes alium, nec in ea habet priuilegium, vt præferatur, nec hypotecam nisi conueniat.vt per *D.in l licet C. qui pot.in pig.* & est commun.opin.de qua per *Viu. & Suarez.sup.cit.Griuel. decis. Dolan. 56.num.1. Ceuall.comm.contr. comm.q.744 numer.3.* Sed debet præcisè agere ad pretium *l.in ciuile C.de rei vend. Maran.sing.ver.venditor,Barbos.d.§.fin.num. 32. Stracc de decoctoribus p.3.numer.5.& seq. Thor. in d.2.p, Compen.ver. venditor ex iuris dispositione fo.729.*

26 Dupliciter autem venditor fidem † de pretio habuisse dicitur;primò quando venditor certum terminum statuit solutioni, nam tunc transfert dominium etiam si dicat confido de te vsq; ad decem dies *l. ea C.de pact.in emp.& vend.glo. vbi Cyn.Bald. & Saly.in d.l.in ciuile C.de rei vendicat.* Secundò fidem de pretio habere dicitur,quando venditor simpliciter rem tradit, nam in dubio videtur sequi fidem emptoris *Barbos.vbi sup.num.6.* maximè constituto pretio *Penna.in l.3.in præsump. 112. C.de apo. pub.lib.10. ex l.si soluturus in fin. ff. de solut.hic alleg.num.3.* quam refert, & sequitur *Meno.de præsump.præsump. 79.num.4,* nisi contrarium appareat fortasse, quia dixit emptor se pecuniam præsentem habere pro satisfatione pretij, vt solitum est in nundinis statim solui merces *glo. in d l.in ciuile,& d.§.venditæ ver.fide,* ideò distingunt in hoc DD. quod aut vẽditor permisit rem asportari non misso nuntio cum re, & videtur sequi fidem emptoris, aut non permisit rem asportari, vel cum ea nuntium misit, & non intelligitur

fidem

27 fidem emptoris sequi, & poterit † rei vendicare, si res est apud alium, quod non potest si habuit fidem de pretio venditor, quia hoc casu, vt supra dictum est venditor habet actionem personalem ex vendito contra emptorem ex iuribus, & doctrinis allegat. quib. adde *tex. in l. quamuis ff. de in rem. ver. l. 1. in fin. ff. de reb. cor. Surd. dec. 220. n. 33. & 344. nu. 33.* vbi extendit hoc idem in mercibus venditis, vt per *Barbat. nouiss. in trade assisten. glo. 12. n. 48. vide Magon. decis. Lucen. 1. & Pasca. d. p. 4. c. 6. nu. 67.*

28 Et quando quis dicatur habere † fidem de pretio optimè explicat *Pōtan. post Doct. per eum cit. in tract. de spol. lib. 2. cap. 14. nu. 89. ver. pariter fo. 52.* omninò vidēdus. *Alex. cons. 92. n. 2. lib. 1. Thor. add. ad D. de pont. d. §. 6. n. 7.* vbi quod per terminū concessum ad soluendum dicitur expresse, & tacite habita fides de pretio, vt per *Alex. d cons. 92. & Suarez. per eum cit.* sicuti per patientiam detinendi non præsumitur habita fides de pretio *Alex. cons. 86. num. 6. lib 6. vide Thor. vbi supr. & omnino Gail. supr. cit.* vbi multa.

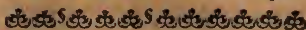
29 Quod scire non prodest in venditione † rei fiscalis, nàm fides de pretio, nec haberi, nec præsumi potest in instrumento venditionis fiscalis per subhastationem, quia talis fides haberi nequit *l. si procurator §. 1. ff. de iur. fisc. l. cum vendente C. vbi ca. fiscal. Pont ā. loc. cit. n. 90. et* nouiss. *D. Reg. Const. in l. 1. C. de ven. re. fisc. n. 69. fo. 35. & D. de pont. tra. de pot. proreg. tit. 4. §. 6. n. 7. et 8.* & ibi *Thor. addens*, alios *Mōtan. prag. 5. §. 13. n. 18. de adm. vniuers.* successiuè per supradicta pretio nō soluto posset statim res vendicari, licet cōtractus diceretur perfectus *Bar. in l. licitatio q. 1. ff. de publican.* cum alijs cumulatis per *Pontan. vbi sup.* & quid in Ecclesia, & minore *D. de pont. vbi sup. nu. 9. & seq. & ibi Thor. add.* qui alios citat *de pont. loco cit. n. 13*

30 Sed an procurator † constitutus ad vendendum possit fidem de pretio habere, an factor, & institor mercatoris vide *Bal. in d. l. in ciuile, Bertach. in ver. procurator ad negotia. Pont. loco proximè cit.* & de procuratore fiscali ibi per *D. de pont. nu. 8.*

31 Et an vendere † coactus à lege, vel à statuto teneatur habere fidem de pretio, *Tiraq. de retra. consang. §. 3. glo. 3. num. 1. fo. 403.*

32 Et an Baro † cogere possit Vassallum ad habendum fidem de pretio vide *Capibl. in pragm. 1. n. 137. de Baron.* ad quem se remittit *Thor. d. §. 6. ad D. de ponte nu. 9. fo. 70.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Tertiorum materiam in iuditio comparentium apud quos tractetur.*

2 *Tertius veniens ad infringendum, an & quando impediat, & an impediat liquidationem instrumenti nu. 3.*

4 *Tertius quando venit ad infringendum, an habeat locum tex. in l. is à quo ff. de rei vend.*

5 *Tertium malitiosè se opponentem iudex non debet audire.*

6 *Tertius comparens debet summariè docere de suo interesse, alias non auditur, & an doceat si per iuramentum nu. 7.*

8 *Tertius pro suo interesse, an possit proponere exceptiones.*

9 *Tertius an possit impedire expeditionem causa inter principales, donec de iure ipsius nō fuerit cognitum.*

10 *Tertius docens de iure suo, an impediat exequutionem sententię.*

11 *Tertius quando comparet quæ praxis seruanda.*

12 *Substitutus si moritur antè institutum cui facta est substitutio, substitutio euanescit.*

13 *Substitutiones ante euentum conditionis non transmittuntur etiam ad descēdentes.*

14 *Tertius auditur in terminis, in quibus causa reperitur.*

15 *Tertius comparens post publicationem, an possit examinari facere testes.*

16 *Electionis fori beneficium, an competat miserabilibus, personis quando vti tertiæ comparent in iuditio.*

17 *Probandi via præclusa principali erit etiam præclusa tertio comparenti pro suo interesse; intellige cum distinctione num. 18. & 19.*

20 *Benefitia competunt personis priuilegiatis etiam si venirent ad adiuuandum alium.*

21 *Beneficia non competunt tertijs venientibus post introductionem causæ, & quid antè introductionem.*

AD DECIS. XL.

AD materiam huius dec. vide DD. citatos per *Thor.* non modo *in ver. benefitia. & in ver. tertius cōparens post conclusum*, vbi meminit huius decis. sed etiam in *subsequenti ver. incip. etiam Tertius comparens*, quorum maiorem partem ego adduxeram antequam ipsum vidissem, nunc non recenseo

habes.n.apud eum cumulatas præcisè multas decis.continentes materiam tertiarum
1 in iuditio comparentium † qui possunt ad iuditium multipliciter venire, vt *ex Imbria. in tract. de primo, & secundo benef. consid. tertia, & Marches. de commissio.p.2 §.vn.per tot.Barbat nouissimè in tra.de assisten. glo.3. num.14.cum seq.* & vltimo loco vide multa tacta remissiuè per *Apicell.filium ad tutam. paup. sui Genitoris tit.1.ad nu.61.à nu.133. vsq;ad nu.37.fo.11.* post hæc scripta visum.

N.1.ibi ¶ ad coadiuuandum iura eius fratris, & infringendum iura sororis. ¶

2 Distingunt DD.an tertius, qui † venit ad infringendum impediat, & quando impediat, de quo latè *Anna alleg.96.* quem citat *Thor.vbi sup.& Amen.ad* D *de Franch. de-*
3 *cis.261.n.2.* vbi quod is, qui venit † ad infringendum impediat liqu dationem instrumēti, si tamen non malitiosè *Frecc. de præsent. instr.p.10.& seq.* quem citat etiam *Viscont.* adhoc *in addit.ad d D.de Franch.decis.261. ver.an tertius comparens*, & vide quia conferunt dicta per *Apicell.tuta.paup. tit.1.nu. 175.* post hæc scripta visum.
4 Et an quando quis † venit ad infringendum habeat locum tex.*in l.is à quo ff. de rei vend. Amen.vbi sup.num.7.* vbi de pluribus circa materiam *d.l. is. à quo* post alios vbi sup. cit. per *Thor.*

Et de tertio comparente ad infringendum *Vrsill.ad Affl.dec.235.*& alij citati per *Amen. ibi*

N.3.ibi ¶ istæ oppositiones multoties fiunt calumniç causa.¶

5 Adde quod Iudex † quando videt tertium malitiosè se opponere, illum nequaquam debet audire *Grauat.ad vestri.in pract. lib. 5.c.fin.nu.25.*

N.7.ibi ¶ sufficit quod de iure tertij constet apparenter.¶

6 Adde quod tertius † comparens debet saltem summariè docere de suo interesse, a' as non debet audiri *Mastrill.decis. 31.n. 13.* multos allegat *Barbat.d.glo 3.nu.15.& 16.& Amen. ad d.decis.261. in prin.* & ibi *Viscon.* quem vide etiam *in d. concl. incip. tertius.*
7 Et an interesse † possit probari per iuramentum *Ludou.decis.Perus. 26.n...*
8 Et quando † comparet tertius pro suo interesse, an possit proponere excommunicationes vide cit.per *Ricc. collect.2284.*
9 *Mastrill.decis.257.nu.7.* & an possit † impedire expeditiones causç inter principales, donec de iure ipsius non fuerit cognitum *Barbat.vbi sup.num.22.Thor.in d.2 p. ver.tertius*, vbi multos cumulat, quibus adde *Pascal.de vi.pa pot.p.1.c.8.n.157.fo.140.*
10 Et an tertius docens † de iure suo impediat exequutionem sententiæ *Viu. dec.291. nu.4.Barbat.vbi sup.num.23.Thor.vbi sup. Amen.ad D.de Franch.decis.83. nu.2.*
11 Et quando † comparet tertius, quæ praxis seruetur, tradit *Gallup.in sua rect. prax. S.C.p.3.c.4.nu.39. Ricc.collect.106.*

N.9.ibi ¶ & erat expectandus casus mortis si sine liberis decederet. ¶

12 Hinc est, quod si substitutus † moritur antè institutum, cui facta est substitutio, substitutio euanescit *Viu.com.opin.843. nu.1. & seq.p.2.Anna sing.487. Lanar.cons.60.n. 88.Pereg.de fideicom.art.31.Dilect.de art.testan.tit.de substit.caut.23.& 26.* alios cumulat *Viscon. concl.incip. substit. vers.fin. fo.266.*

N.10.ibi ¶ ius sustitutionis non transmictitur ad hęredes etiam si liberi sint.¶

Adde omninò dicta per *Morot. respon.5.*
13 *nu.17.* & quòd substitutiones † conditionales, siuè vulgares, siuè pupillares, siuè fideicommissariæ, pariterq; omnia relicta conditionalia antè euentum conditionis, quod non transmictantur ad hæredes etiã descendentes *Boer.decis.354.num.13.Sfort. Odd.in tract.de substit.p.6.art.2.nu 8. et 12.* vbi multos cumulat. Infinitos adducit *Pereg.d.art.31.nu.6.* vbi rationes adducit *nu. 7.& nu.seq.* subiungit multas limitationes, & coniecturas, de quibus ibi per eum, vide quæ infra latè dixi *ad decis.79.nu.16.* & ibi *D.Gizzarell.nu.4.*

N. 14. ibi ¶ Quod etiam extendit fauore reip.¶

Adde *Ludou.decis.26.nu.5.*

N. 15. ibi ¶ in terminis, in quibus causa reperitur. ¶

14 Quod tertius † auditur in terminis, in quibus causa reperitur *Giurb.decis.1. Nouar. prax.elect.for.q.18.sect.2. Ricc.collect.2284. ver.ipsa causa.Affl.decis.235.num.2. Benintend.decis.75.nu.4. Magon.decis.Lucen.96. num.22.Viu decis.291.*& an faciat supersedere in causa *Couar lib.pract.qq. c.14 post nu.4.Ludou.d.decis.26.nu.26. D.de Franch. d.decis.261.post nu.12.& ibi Amen & Viscon. add.* quem vide etiam in d. conclus. tertius,

tertius, *Barbat.dict.glo.3.nu.17.* Sed an pos-
15 sit † examinari facere testes, si post publicationem in causa comparuit *Nouar.ad prag.collect.220.nu.19.& 20.*

N. 16. ibi ¶ censuimus benefitium primum, & secundum successiuè esse concedenda.¶

Hanc decis.refert *Thor.in 2.p. compen.in ver.beneficium*, sed contrarium videtur sentire *Nouar.in prax.elect.for.q.18.sect.2.* vbi
16 firmat benefitium † electionis fori competens miserabilibus personis minimè cõpetere quando comparent, vti tertij, & ita obtinuisse testatur in facti contingentia, & in ea.*q.18.nu.16.* firmat etiam, quod præ-
17 clusa via † principali vlterius probandi erit etiam præclusa via, tertio pro suo interesse comparenti *Gratia.decis.147. Frãc. Marc.decis.161.p.2.* quos refert, & sequitur *Ricc. collect. 2284.* Verum in hoc cum illa
18 distinctione procedendum est, quod aut tertius ignorauit litem, & potest de nouo testes producere etiam, quod veniat post didicita testificata, vt per *Bar.hic cit. in l. si perlusorio ff.de appell. Affl.decis.235.* aut sciuit litem motam, & non poterit audiri nisi super nouis, non autem super iisdem, vel contrarijs per tex.vulg.in *c. fraternitatis de*
19 *testib.* Aliam distinctionem refert *Vrsill. ad d.Affl.decis.235.* ex mente *Affl.* quod aut tertius venit ad coadiuuandum, aut de per se principaliter pro suo interesse. Primo casu, aut sciuit litem motam, & tunc audietur in eo statu, in quo causa reperitur *Grauett.cons.104.nu 3.Gail.lib.1.obser.70.nu.4.*
20 quod limitat in personis † priuilegiatis quibus competunt beneficia etiam si venirent ad adiuuandum alium *Affl. decis. 15. Couarr.d.c.14.nu.3. Ludo.d.decis.26. nu.5.* & fuit decisum in hac decis.& id quod dicit de personis priuilegiatis extendit *Ludo.* ibi vt sit idem etiam si interest Reip. & habetur hic *n.14.* aut ignorauit litem motam, & potest nouos testes inducere, nisi fuisset persona supposita militiosè, vt per *Affl.d. decis.235.nu.5.* de quibus distinctionibus vide *Barba.vbi sup.num.18.& 19. Nouar.d. collect.220.nu.19.*

21 Sed an benefitia † concedenda sint tertio venienti in causa post introductionem causæ pro suo interesse, quod non *Gallupp. in prax.p.2.cap.28. num.15.* refert decisum in S.C.iunctis aulis nouissimè *Thor.in 2.p. Compen.ver. Beneficium*, *an concedi debeat*
22 *tertio fo.45.* qui similiter *in seq.ver.* refert decisum, quod neq; tertio venienti antè introductionem causæ, si de iure suo non cõstet benefitium est concedendum *Gallupp. vbi sup.nu.16.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Scripturæ an possint præsentari post conclusum in causa, & pract. & n..*
2 *Causæ in Regno sunt summariæ, & in eis proceditur sola facti veritate inspecta.*
3 *Conclusio in causa fit cum termino, & reseruatione producendi scripturas etiam quod non exprimatur.*
4 *Scripturæ, quæ sunt præsentandæ post conclusum debent esse publicæ, vel priuatæ, quæ fidem faciant.*
5 *Instrumentum non habens subscriptionem testium in numero opportuno, an fidem faciat.*
6 *Copia scripturæ priuatæ, an fidem faciat.*
7 *Scriptura priuata habens solam fidem, & subscriptionem Notarij, an fidem faciat.*
8 *Clausularum summariè, simpliciter, & de facto sola veritate inspecta materia.*
9 *Testes examinari possunt post publicationem, & conclusionem quando proceditur sola facti veritate inspecta, & de veritate num.10.*
11 *Scriptura priuata si producitur facta conclusione in causa, & producens voluerit testibus comprobare, an probatio admittatur.*
12 *Scriptura priuata non recognita non probat neq; fidem facit.*
13 *Scripturæ priuatæ recognitio qualiter facienda, & quot modis n.14 & an fieri possit per procuratorem nu.15.*
16 *Declaratio principalis post conclusum peti non potest.*
17 *Scripturam priuatam recognoscere, an cogatur, si tantum subscriptio fuerit ostensa, vel sit exhibenda integra;*
18 *Scripturam priuatam Iudex, an cogere possit ad recognoscendum.*
19 *Scripturæ recognitio si fuerit petita, an possit peti remissio causæ.*
20 *Depositio principalis vsq; ad quod tempus peti possit, & an facta conclusione in causa stante nouella prag.*
21 *Depositio principalis, an possit peti in materia litterarum cambij.*
22 *Depositio principalis, an fieri possit per Procuratorem.*
23 *Termini ad concomitandum materia.*

24 *Ter-*

24 *Terminus ad concomitãdum, an concedẽdus, si non fuerit petitus terminus ad impugnandum.*
25 *Terminus ad concomitandum post publicatum & conclusum in causa, an detur in scripturis priuatis.*
26 *Scripturæ, quæ possunt concomitari.*
27 *Termino ad concomitandum concesso, conuentus potest contra scriptores probare.*
28 *Terminus ad impugnandum scripturas, si petitur quando causa est in limine expeditionis, an concedendus.*
29 *Termino concesso ad concomitandum, qui articuli admictendi.*
30 *Termino ad impugnandum concesso, quid articulandum.*
31 *Interrogatio, an admictatur ante, & post litem contestatam.*
32 *Interrogationes in qua parte iuditij fiant, & quid de interrogatione si tenet, & possidet 33.*

AD DECIS. XLI.

DEcis. huius mentionem facit *D. Gait. tra. de cred. c. 2. tit. 8. n. 2974. fo. 186. & nu. 3033. fo. 189. Thor. in Compend. decis. 2. p. in ver. Recognoscere.*

In prin. ibi ¶ post conclusum in causa recipiuntur scripturæ, tàm publicæ, quam priuatæ. ¶

1 An scripturæ post conclusum præsentatæ ponendæ sint in processu *Maran. p. 6. act. 8. nu. 47. cap. 126.* quem adducit *Rouit prag. 2. de iurisd. inui. non turban. nu. 102.* & adde quod non modo scripturæ possunt præsentari post conclusum, sed practicatur etiam præsentari vsq; ad listæ affixionem, ac etiam tempore relationis causæ testatur *D. Regẽs Tapp. in pragm. 14. secundum eius compilationem de ord. iud. lib. 3. iu. reg. fo. 173.* & hoc
2 quia causæ † in regno sunt summariæ, & in illis proceditur sola facti veritate inspecta, vt per *cap. reg. detestantes, & hic num. 2. Viscon. in concl. incip. instrumenta, & aliæ scripturæ fo. 123.* apud quẽ multa, & quod propterea si fiat conclusio non præcluditur via præsentandi scripturas, imò vt innotescit etiã infimis procuratoribus semper Con-
3 clusio † fit cum termino præsentandi scripturas, de qua praxi *Maran. in suo aureo. specul p. . . . . Muscatell. prax. S. C. glo. conclusio. n.* quibus adde *Gallupp. in recen. prax. S. C. p. 2. c. 27. nu. 7. fo. 218.* qui subdit, quod licet non fieret expresè reseruatio in cõclusione præsentandi scripturas ex antiqua practica semper intelligitur facta ex *D. de Francb. decis. 631. ver. an verò.*

Sed descendendo ad hanc decis. dicit *Af-*
4 *flict. decis. 272.* quod scripturæ † quæ præsentantur post conclusum intelliguntur scripturæ publicæ, vel priuatæ, quæ per se aliquã fidem faciunt, vt ibi per *Affl. num. 2. & per Ang. in l. scripturas C. qui pot. in pigno.* prout est scriptura uno teste notata, vt *Vrsil. ibi*, & *Genua de scrip. priua. lib. 1. 3. consid. fo. 67. D. de Francb. d. decis. 631. col. 1. 2. & 3. Viscon. d. concl. Instrumenta*, vbi quid de in-
5 strumento † non subscripto à testibus in numero oportuno seruata forma Constit. Regni. nam alias scriptura priuata regulariter non probat *Genua lib. 1. q. 4.*
6 Et quid de copia † scripturæ priuatæ *Genua in d. tract. fo 59 Rouit. prag. 1. de fid. instrum. nu. 9.* vide *Affl. dec. 282. & l. procurator ff. de edendo*, quæ adducit *Rou. prag. 2. de iurisd. inui. non turban. nu. 103.*
7 Et an scriptura priuata habens solam fidem, vel subscriptionem Notarij plenè probet *glo. in l. 1. ver. inferenti in fin. C. de apo. pub. lib. 10.* vide *D. Consil. Rouit. pragm. 1. de Notar. nu. 22. Gait. in tra. de cred.*

N. 2. ibi ¶ vt procedatur in hoc Regno sola facti veritate inspecta. ¶

Ista pragm. Reginæ Isabellę, de qua mentionem facit author, est *prag. 1. quæ incip dispendia litium sub tit. de ord. iud.* secundum ordinem *Consiliar. Rouit.* ad cuius Commẽ. recurras circa dispositionem illius, & de
8 clausulis summariè † simpliciter, & de plano, sola facti veritate inspecta; de quib. omnibus etiam ad saturitatem videre poteris, *Mising. cent. 2. obser. 44. & cent. 3. obser. 70. Lanfran. de Orta in Clem. sępè de verb. signif. Marcell. Calà in Commen. ad d. prag. dispendia*, cum qua concordat *cap detestantes*, vbi *Marcell. Calà super clausul. sola facti veritate inspecta nu. 57. fo 43.* citat *cons. Bello nu. 63.* plures sunt dubitationes *num. 11. ver. similiter licet post conclusionem*, vbi quod quãdo proceditur sola facti veritate inspecta
9 possunt † nedum facta publicatione in causa, sed etiam post conclusum examinari testes, quia sollemnitas, & rigor, & alia de iure ciuili introducta reijciuntur sequitur *Asin. in sua prax. iudit. §. 3. cap. 18. nu. 1. ver.*
10 *præterea etiam*, sed tu de veritate † huius dicti vide *Ozasch. decis. 1. nu. 26. ver. virtute etiam huius clausulæ.*

N. 3. ibi ¶ si post conclusum in causa præsententur scripturæ priuatæ, & per præsentantem petatur, quod aduersarius illas recognoscat. ¶

Sed

11 Sed facta † conclusione cum termino, vel reseruatione producendi scripturas si producitur scriptura priuata sine testium subscriptione, & producens voluerit illam testibus comprobare, an talis probatio admicti debeat vide *Ricc.in add.ad d.D. de Franch.decis.261* vbi refert decis.S.C. quã prius retulerat *Thor.in Compen. decis.ver. conclusione facta fo.107. col.1.* cuius non meminit *Ricc.*

Et quando testibus non est comprobanda, sed re cognoscenda, quod est necesse
12 adhoc, vt probet scriptura enim priuata † non probat neq; fidem facit, nisi fuerit recognita *Genua.de scrip. priuat. lib.1.q. nu. 3.fo.6. l. instrumenta,& l.rationis iunct. l, exemplo C.de probatio.* Qualiter debeat fie-
13 ri recognitio, docet post alios *Rebuff. de Chirograph.recognit.Genua d.tra.q.14 a nu. 4.fo.15.& fo.55.Io.Noppen.decis.46.nu.27.*
14 Et quot modis † possit fieri recognitio scripturæ priuatæ *Scaccia cit.per Genua. vbi*
15 *sup.num.10.& 11.& nu.seq.* vide si recognitio fieri possit per procuratorē,& si sit præcisè necessaria,vel non,& de supradictis omnibus,& alijs vide nouissimè, & ad saturitatem *D Gait.tract de cred. cap.2. tit.8.à*
16 *nu.2602.fo.158.* & quod fieri † possit post conclusum in causa habetur hic,vide *Gait. vbi sup.nu.30.31.& seq.* Non tamen potest peti declaratio principalis,Scaglio.in prag. cursu dilationum, & sic receptum in prax. testatur *Gallupp.in recen.prax.S.C.p.2.c.27 nu.5.*& maximè hodie ex *Nouell.prag.Ill. Com.de Lemos delli 28.cap.cap.7.* nisi in casu ibi expresso.

17 Et an recognitionem apocæ † compelletur facere si fuerit tantum ostensa subscriptio, vel sit exhibenda integra apoca, dic,quod integra apoca est exhibenda *D. de Franch.decis.304.* quem ad hoc citat *Rou. pragm.8.de falsi.in fin.Gait.vbi sup.*

18 Sed an Iudex possit † cogere ad recognoscendum scripturam priuatam vide omninò *Viscon.in concl.incip. Iudex potest compellere.*

19 Et si fuerit petita † recognitio, an possit peti remissio causæ vide *Rouit.in prag.64. sub tit.de offit.procurat.Cesar. num.49. cum multis seq. Muscatell.in prax.S.C glo. competentes num.99.D.de Franch.decis.192. Viscon,vbi sup.in fin.fo.133.*

N.4. ibi ¶ cum depositio principalis in qualibet parte iuditij peti possit. ¶

20 Depositio † principalis vsq;ad quod tempus peti possit *Thor.post D.per eum cit.2.p. comp. ver.depositio fo.131.* Sed an hodiè depositio principalis peti possit, facta conclusione ob nouellam pragm. supr.mentionatam,vide *Thor.in Compen.decis.2.p.ver. tēpus dicendi de nullitate fo.678.*

21 Et an depositio principalis possit peti in materia litterarum cambij vide *Thor.in Compen.decis.ver.depositio principalis fo.145* quem vide in *d.ver.* de alijs materiam concernent.& in *2.p.in eo.ver.*& de prax.huius depositionis vide post *Muscatell. Maran.et Rouit.per eum relat.Gallupp.in prax. S.C.p. 2.c.18.Maurit.Apicell.alleg.4.*

22 Et de depositione † procuratoris *Thor. in 2.p. ver. depositio specialis fo. 133. Gallup vbi sup.n.27.*videas quoquè in materia *Ricc.collect.141.*

N.4. ibi ¶ & proindè sit dandus nouus terminus ad coadiuuandum. ¶

23 De isto termino † ad concomitandum vide *Viscon.in conclus.incip. terminus ad concomitandum,*de quo etiā vide *D.Reg.Tapp.*
24 *vbi sup.nu.2.*Et an † concedi debeat iste terminus si non fuerit prius petitus terminus ad impugnandum vide *Thor.in 2.p.Cōpen. ver. terminus ad concomitandum fo. 679.*

25 Et an post publicatum, vel conclusum † in causa detur iste terminus in scripturis priuatis *D.de Franch.decis.631.*vide *Thor.in 1.p. Compen.ver. terminus ad concomitandum fo.539.*

26 Et quæ scripturæ † possunt concomitari *D.de Franch.d.decis.631.*vbi dixi *Carau.rit, 238.nu.3.Viscon.vbi sup. Affl.& Vrsill.hic cit.Muscatell.in prax.S.C.p.7.glo, conclusio nu.3.& glo.præsentatas in prin.* vbi etiam quæ dicantur scripturæ priuatæ.

Et quod quando conceditur iste termi-
27 nus † producenti scripturas poterit conuentus probate contra illas scripturas *D. Tapp.vbi sup.nu.4. Marsil sing.168.* quem post *add.fin.in consuet.Neap.incip.instrumētum tit.de iure quart.ver. stante statuto* refert *Gallupp.p.2.c,27.n.11.fo.219.eius prax.*
28 & si petitur terminus † ad impugnandum scripturas præsentatas à parte quando causa est in limine expeditionis, an sit concedendus *Thor.in 2.p.Compen. ver. terminus ad impugnandum fo.688.*

29 Sed dubium est, an articuli † producendi in hoc termino debent respicere concomitantiam,& coadiuuantiam scripturarum tantū, quod sic,alias dicentur articuli impertinentes,& daretur occasio post publicatum articulandi de directo contraria contra tex.in *c.fraternitatis de testib.* faciūt

dicta

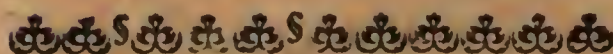
dicta per *D.Reg.Tapp.lib.3.iur.reg.rub.de art.impertinet & reyciend.in prin.fo.173.*& per *D.de Franch.d.decis.631.in fin.*& si cõtrarium diceremus, necessariò esset concludendum, quod id esset probare, & non coadiuuare, concomitare, vel cõprobare.

Et aduerso, quia diximus, quod conuen-
30 to † detur terminus ad impugnandum, an detur circa contenta in eis *Ann.sing.*102. *& seq.Viscon.qui alios refert conclus. incip. terminus. Petr.ad Capy. decis.68. lit.C. fo.* 183.

N.7.ibi ¶ in quacunq; parte iuditij, vel ad partis instantiam, vel ex officio litigatores interrogare ¶

31 An interrogatio † admictatur tam antè, quam post lit.cõtestatam vide *Marsil.sing.* 555.*Capy.decis.*15.*Nostrates Regnico. in Cõstit.partes in iuditio, Meno.de arbitr. cas* 33. *Marã.in aur.spec.4.p.d.q Rou. optimè prag. 6.de ord.iudit. Ann.1.cons.* 58. & in qua par-
32 te iuditij fiant † interrogationes *de Frãch. decis.263.num.10. Meno.de præsump.lib.1. præsump.9.62.* ad quos se remictit *Rou.vbi*
33 *sup.nu.11.*& de interrogationibus † si tenet, & possidet *Rouit.ibi n. 5.* ponit practicam, & *D.Reg Tapp. in d.Constit. partes in iuditio sub tit.de interrog.litig. fo* 121.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Inuentarij tempus conficiendi, incipiendi, & per her.finiendi nu.2. & nu.3. & quid in inuentario tutoris.*

4 *Inuentarium si non confecit hæres infra tempus à iure statutum, confunduntur actiones, quod quomodo intelligatur nu.5. & quid si plures sunt filij, qui se immiscuerunt, et adsunt maiores, et minores, an restitutio minorum prosit maioribus.*

6 *Inuentarium si confecit hæres non tenebitur vltra vires hæreditarias, secus si non confecit.*

7 *An procedat in Fisco.*

8 *An in Ecclesia.*

Inuentarium per Laicum hæredem Clerici in qua Curia conficiendum.

9 *Inuentarij tempore durante hæres neq; conuenire neq; conueniri potest, sed fallit in multis casibus nu.10. De forma inuentarij conficiendi.*

11 *Regnum istud pro vna prouintia accipitur*

12 *Prorex est caput supremorum Tribunaliũ vniuersalem iurisdictionem habent super toto Regno.*

AD DECIS. XLII.

COmpendiat decis.istam nouissimè *Thor in 2.p.Compen.in ver.inuentarium.*

N.1.ibi ¶ non iuuare hæredem tanquam confectum post trimestre tempus.¶

1 De tempore † conficiendi inuentarij vide *Ricc.collect.463.Caual.de tuto.nu.80.Papo.lib.1.arrest.5.Guid.pap. decis.571.* & infra quantum tempus tutor inuentarium conficiat *Meno.de arb.cas.* 174. ad quem se remictit *Amen.ad de Franch. decis.206.num.*10.

2 Et quando incipi, & finiri † debeat inuentarium vide *Vrsill.ad Affl.decis.66.Mago.decis.Lucen.40.nu.3. Crass. in ver inuentarium Bero.q.62.* alios adducit *Viscon.in concl.incip.* hæres post mortem circa med. apud quem de alijs circa inuentarium.

3 Quod debet † incohari per hæredem, vel eius legitimum procuratorem intra 40. dies à die delatæ hæreditatis, vel aditæ, ita quod postquam sciuit eũ, de cuius hęreditate agitur, defunctum, & delatam sibi hæreditatem, & postquam eam adiuit, & in ea se immiscuit vltra id tempus non potest, vt per *glo.in l. is potest ff. de acq.hær.* & perfici potest infra alios 40.dies vt est *glo. in l. fin.*
4 *§.sin autem C.de iur.delib.* Infra quod † tempus si non cõfecit inuentariũ si quas actiones habet contra defunctum aditione confusæ intelliguntur, nec quicquam amplius de hæreditate deducere poterit, quia non potest esse debitor, & creditor hæreditatis *l.si reus ff.de duo.rei.* quod quidẽ cessat cõfecto inuentario, cuius beneficium operatur, quod actiones non confundantur, sed hęres habet similem formam cum alijs creditoribus *d.l.fin.§.si vero, vbi glo.* Sed quid si lõgo interuallo non intereunte moram purgauit conficiendo inuentarium, vide quæ dicit *Plot.in inuen.tuto.in l. si quando §. 9. nu.26.de in lit.iur.fo.129.*

Et quid si pluses sint filij, qui inconsultò se immiscuerunt hæreditati paternæ, quorũ alter erat minor, an si non confecerunt inuentarium infra tempus præfixum, restitutio, quæ competit minori aduersus prædictam immixtionem, ad conficiendum inuentarium prosit maioribus, quod sic *Sforz Odd.in tract.de rest.in in.p.1.q.46.art. 5.per tot.in 4.exemplo.* refert nouiss.*Barbat.*

de

de assisten.glo.12.nu.58.ver. quartum exemplum fo.232.

Sed illud quod diximus,quod cessante in-
5 uentario † confunduntur actiones, & quod hæres nihil deducere poterit procedit quo ad actionem,& obligationem,secus,quoad retentionem,quia potest illud retinere in restitutione fideicommissi,vt *l.si debitor, & l.pater ff.ad l.falc.Castr.in l.ita tamen § si ex Trebell.ff.ad Trebelleian.*

6 Studeat autem semper hæres † conficere inuentarium intra legitima tempora, & cum requisitis sollemnitatibus, quia inuentarij benefitium tribuit hæredi multa commoda præsertim, quod non tenebitur vltra vires hæreditarias, sicuti tenebitur si non conficiat *d.l.fi.§.& si præfatam.* Quod
7 an procedat † in fisco vide *D.Regen.Constã. in l.1.C.de pæn.fiscalib.num.157.& seq. Ceuall.com.cont comm.q.822.* & an in Eccle-
8 sia † *D.de Franch.decis.536 nu.30.* vbi multa dixi,ad hanc materiam,*Viscont. in concl. incip.Ecclesia hæres instituta fo. 64.* dicã inf. *ad decis.58.nu..* vbi dixi de alijs. Et inuentarium per laicum hæredem Clerici in qua Curia debeat fieri Ecclesiast.vel seculari,vide *Guid.pap.dec.267.*cuius meminit *Petr.ad Gram.decis.10, nu.15.*

9 Et an durante † supradicto termino inuentarij hæres possit conueniri, vel conuenire vide *D.Auth.inf.decis.79.D.de Franch. decis.352.vbi add.Surd.in tra. de alimen. tit. 8.priuil.11.nu.1.Viscon.d concl.hæres*, qui
10 ex *Surd.*colligit quinquè † casus,in quibus durante dicto termino potest hæres conueniri in vers.hinc etiam hæres durante dicto tempore,& de vno casu, quod si hæres inuentarium antè trimestre tempus confecerit,quod possit conueniri *Cepoll. caut. 223.* alios cumulat *Merlin.de legitim. lib.5.tit.3. q.5.per tot.Viu.comm.opin. ver. exceptio opposita per hæredem D.Rouit.pragm.26. de feud.nu.18.fo.269.Bocr.decis.41.nu.8.*dixi ad *d.D.de Franch.decis.536.*vbi multa reperies quæ hic nõ repeto,& habes integros trac. in hac materia ad quos recurras. Et de modo, & norma inuentarij conficiendi disertè, & affabre *Dct.cons.633. in 5.p. vol.2.fo.21.à num.2.vsq; ad nu.16.*post illos,qui integros, tract. ediderunt.

N. 12. ibi ¶ Regnum Neapolitanũ pars Italiæ vna prouintia est. ¶

11 Quod Regnum † hoc Neap. accipiatur pro vna prouintia *D.de Franch.dec.622.nu. 2.vbi addidi Affl.*idem dicentem *in Constit. Sancimus de iur.protom.nu.2.M.Ant Surg. de Neap.Illustra.lib.1.c.12.nu.62. Luc.de Penn.in l fin.C.de discuss.lib.10 Affl. decis. 109.D.de pont.in tract.de pot.proreg.tit.de prouis.fieri solit.§.3.num 16. Lucas de Penn,* quem citat *Frecc.de subfeud.lib.1.tit. de off. mag.iust.num.6.Barbat.de assisten.glo. quod nu.36.*& ideò regnum dicitur vna prouin-
12 tia,quia est sub vno prorege † qui est caput supremorum tribunalium iurisdictionẽ vniuersalem habent super toto Regno, vt de M.C.quæ est caput Regni,& illius caput Prorex testatur *Surg. vbi sup.* ad quem recurras,quia multa notab. reperies, & ad prædicta *Viscon.in concl.incip.Regnum*, vbi de laudibus Regni plura.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Surdus, & mutus dicuntur iuris resistentiam habere in feudo.*
2 *Surdus,& mutus, an possint feudum in Regno habere.*
3 *Mutus, & surdus,& quilibet hæres in feudo, pro quo præstatur quid annuum succedit.*
4 *Feudum pecunia emptum, an dicatur propriè feudum.*
5 *Seruitium an sit de substantia,vel de natura feudi.*
6 *Seruitium non est de feudo,sed pro feudo.*
7 *Seruitia sunt incerta,& occasionaliter possunt euenire,vel non euenire.*
8 *Fidelitas feudi est de substantia feudi.*
9 *Seruitium quotuplex est in Regno.*
10 *Adoha quid remis.*
11 *Seruitium personale quando Vassallus teneatur præstare.*

AD DECIS. XLIII.

DE casu huius decis. meminit *D. Reg.de Tapp.in Commen. cap.reg. 35.quod incip. Item quod prædicti offitiales nu.6.lib.2.iu.reg.fo.116.* & iterum *in Constit.offitia,quæ personis nu. 17.d.lib.2.fo.127.*vbi enumerat Reg.Consiliarios,qui in hac decis.interuenerunt,& ibi inserit per extensum omnes allegationes pro vtraq;parte,& de ea nouissimè *Thor.in 2.par.Compen.decis.Regn.ver feudatarius fo.*
1 *210.*Cui adde,quod surdus † mutus, & mancus iuris resistentiam dicitur in feudo habere, vndè docendum est de priuilegio dispensatiuo *Affl.decis.361.nu.15.* vide *Iser, in c,*

in c.imperialem §.illud de prob.feud. alie.per Feder. Luc.de Penn.in l.si coloni q. 30.de
2 *agricol.& censi.lib.11.*& si mutus † & surdus possunt habere feudum in Regno vide *Amen.ad D.de Franch.decis.20.n.5.*vbi meminit huius decis.& *D Tapp.sup.cit.*& vide *Thor.in 1.p.ver.feudum fo.211.* vbi de gibboso Principe Scaleæ. Illud tamen est ve-
3 rum,quod † mutus,& surdus, & quilibet hęres in feudo,pro quo præstatur quid annuum,succedit *Bald. cons.136. vol.1. Socc. cons.167.circa vol.1. Camill. de Curt.diuers. iur.feud.cap.licet autem nu.5.fo.83.* vide si conferunt tradita per *Rouit. pragm.4.de feud.nu. 30.fo.212.* & de materia huius decis.vide aliam *decis.79.infra in 2.p.*quæ de recenti ad manus peruenit,vbi addo.

N.16. ibi ¶ indistinctè feudum potest acquiri per pecuniam. ¶

4 Feudum pecunia † emptum, an dicatur verè,& propriè feudum *Cam.de Curt.in d. cap Reliquum est n.9.& in d.cap.licet autem nu.10.fo.80.*

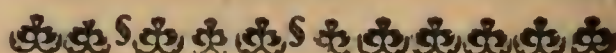
N.23.ibi ¶ seruitium nanq;est de natura,non de substantia feudi.¶

5 Quòd seruitium † non est de substantia sed de natura feudi ex Theorica *And.*tenet *Cam.de Curt.d.cap.reliquum est nu.3.fo.79. à ter* vbi subdit ea,quæ hic habentur *nu.21.* de quo *Rouit.pragm.19.de offit. procur. Cæs. n.3.*& si seruitium est de substātia, vel de natura feudi vide *Capibl.prag.8.p.1.nu.8. de Baro.*
6 Et quod seruitium † non est de feudo,
7 sed pro feudo,& quod seruitia † sunt incerta,& occasionaliter possunt euenire,vel nō euenire *Theodor.alleg.81.nu.20.& seq.* qui
8 *nu.7.*quod fidelitas † est de substantia feudi non seruitium,& *nu. 14.* & an seruitium sit onus feudi idem *nu. 12.* & quotuplex sit
9 seruitiū † in hoc Regno vide *Cam.de Curt. cap.cum igitur num.40. & seq.fo.40.* apud quem vide multa *ver.seruitium.*

N.31.ibi ¶ seruitium personale sublatum est,& subrogatum in pecunia,quam adhoamentum,seù adhoam nuncupant.¶

Idem ad literam dicit *Camill. de Curt. præcit.loco n.47.*& quomodo taxetur adoha *Rouit in prag.de nu 51.fo.284.& prag. 19. de offit.procur.Cęsar.*in qua prag.*nu.2.* dicit
10 quid sit † adoha,& alia multa circa adohā, siuè adohamentum, & *Nouar.collect.166. super pragm.nu 20.& seq.*
11 Quando vero Vassallus † teneatur præstare seruitium personale vide *D.Reg.Tapp. in rub.de constitut.Prin.c.4. n.60.* quem locum ipsemet citat *in constit.off.quæ personis nu.17.in fin.lib.2. iu.reg.fo.127.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Vxori datur retentio mortuo marito in bonis illius donec dotes ei restituantur, idem in filio nu.2.*
3 *Filio an detur retentio dotis matris,donec ei ab illa redditus fuerit computus administrationis.*
4 *Retentio an detur pro legatis in testamento minus sollemni relictis, pro quibus non datur actio, & an detur legatario.*
5 *Possessio in dubio iure familiaritatis præsumitur.*
6 *Vxor cum marito possidens dicitur iure familiaritatis possidere.*
7 *Vxor post mortem viri tenetur declarare animum suum quo titulo possideat,& quo tempore possit hoc declarare.*
8 *Filius an teneatur declarare animum suum circa possessionē rerum personarum, et 11.*
9 *Creditor cum cōstituto,& precario, pactoq; de capiendo, an possit petere associationem fam.*
10 *Hæres potest possessionem vacantem propria authoritate apprehendere.*
11 *Filius præsumitur titulo vtiliori sibi possedisse,& an, & quando præsumatur, vel non præsumatur hæreditatis paternæ aditio.& cautela super hoc.*

AD DECIS. XLIV.

Bis de hac dec. meminit *Thor. in 2. p.Compen.decis.in ver.vxor el.1.& 2.*cui adde, quod mortuo marito
1 mulieri competit † retentio in bonis illius pro dotibus, donec dotes restituantur *Capy.decis.119.nu.3.Gram.decis.58 num 3.& decis.92.nu.19. Bal. nouell. in tra. de dot.priu.6.13.lim. Muscatell.in prax.de appell.glo.adiudicantur nu.61. Ri c.collect. 191.Maxill.ad consue.Bari in consue.marito ad inopiam vergente num.27 fo.73.*& adde ad hanc decis.tradita per *Pascal. in tra. de vi.pa.po.p.4.cap.1.n.28.& seq.& per Cartar.decis.73.exeq. Genuæ & Ioseph Ludou. decis.Perus.109.in prin.* quæ videtur aduersari huic decis.vbi *Ludou.*dicit id non modo

† proce-

procedere in vxore, verũ etiam in filio per alleg. per eum nu. 2. quibus adde *Muscatell. vbi sup. nu. 69.*

3 Sed an è contra † filius possit dotem matris, quæ tutelam ipsius administrauit retinere donec reddiderit computum administrationis vide *decis. D. de Franch. 642. vbi dixi* late *Viscon. in concl. incip. filius, an possit n. 97.* vbi cumulat multos pro negatiua, & in *addit. ad d. D. de Franch. decis. 642.* & vide *Ricc collect. 1917.* vbi adducit *cons. ciu. Gram. 114. nu. 11.* & testatur decisum in S. C. *Pasca. de vi. pa. po. p. 3. c. 10. nu. 43. Thor. ver. retentio, vel compensatio fo. 485. & in seq. incip. retentio dotis Molfes. in add. ad p 7. q. 15. & 16. nu. 5.*

N. 2. ibi ¶ licere mulieri etiam pro legatis à marito relictis. ¶

4 Adde quod datur etiam † retentio quando non datur actio, vt in legatis relictis in testamento minus sollemni *Capyc decis. 89.* quam adducit *Ricc. collect. 191 in fi.* & adde hic *Cartar.* omninò videndũ *sup. cit. decis. 73* & quod legatarius si sine vitio adeptus est possessionem rei legatæ, illius ei datur retẽtio *Thor. in 2. p. Cõp. ver. legatarius fo. 321.*

N. 3. ibi ¶ quod mulier etiam iure familiaritatis possidens. ¶

5 In dubio possessio † iure familiaritatis præsumitur no. *in l. qui iure familiaritatis ff. de acq. poss.* quã exornat more suo decisionibus *Ricc. in collect. 1293.* vbi adducit *decis. Cacheran. 140. decis. Ludo. Perus. 69. & Lu-*

6 *cen. 641.* quod vxor † possidens cum marito præsumitur iure familiaritatis possidere.

N. 4. & 6. ibi ¶ post obitum viri non declarauit animum suum. ¶

7 An mulier † post obitum viri teneatur declarare animum suum habes hanc decis. cũ qua concordat *Achill. de ca posseß. & proprietatis. & Paleot. dec. 422.* vide *Barz. dec. Bonon. 73. n. 31. et seq Pascal vbi sup.* sed cõtra hanc decis. videtur *decis. 305. Ludo. Perus. 109.* qui tenet quod requiritur declaratio omninò, vel saltem tempore turbationis, quod opus est aliqua declaratio prout in *d. decis. Achill. & Paleot.* quibus adde *Caual in tra. de vsufr, mul. relict. n. 201.* & an

8 filius † teneatur animum suum declarare quando possidet bona patris vide *inf. n. 10*

N. 6. ibi ¶ creditor qui habet rẽ hypotecatã debitoris põt si vacua sit possessio illã apprehẽdere propria authoritate pro conseruatione sui iuris. ¶

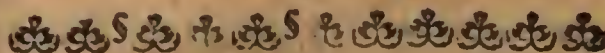
9 Adde quod creditor † cum constituto, & precario pactoq; de capiendo habens instrumentũ contra suũ debitorem põt petere à Iudice associationem super bonis debitoris ipso non citato *Viscon. concl. incip. creditor, qui publicum,* quod impugnat *Rouit prag. 1. de conseruato.* cit. per eundem *Viscon.* qui tandem pro concordan. opin. in fin. distinguit, vt ibi per eum.

10 Sed quod possessio vacans † potest ab hærede propria authoritate occupari *Ludo. d. dec. Perus. 69. n. 4. & 13.* & an à legatario. *Tho. in 2. p. Cõp. in ver. legatarius fo. 321.*

N. 10. ibi ¶ quod filius in domo, vel alia re paterna remansit, quæ specialiter, vel generaliter pro dote materna erat obligata non videtur hæreditatem patris adire, sed pro dote materna insistere. ¶

11 Adde quod filius † non præsumitur hæreditari paternæ se immiscuisse, nisi animũ suũ declarauerit se esse heredẽ *Meno. lib. 4. præsump. 99. n. 4.* filius. n. põt retinere bona ex titulo sibi vtiliori, & non vt hæres iux. no. per *Bar. in l. gerit ff. de acq hæred. Crauett. cõs. 33. n. 11.* quod procedit in præsũpta hæreditatis aditione, secus quando sumus in expressa, nã quando sumus in præsumpta probatio in contrariũ recipitur, quando docetur alio titulo possedisse, & possidere potuisse, quia præsumitur vtiliori titulo possedisse, vt per *Bar. d. l. gerit,* quia vna præsumptio tollit aliã vt optimè declarat *Cornaz. decis. Lucẽ. 112. præsertim nu 16.* dixi *ad D. de Franch. decis. 536. n. 7.* optimè *Consiliar. Pascal. in tract. de virib. patr. pot. p. 1. c. 1 n. 22. fo. 437* & in hoc ad euitandum controuersias tradit cautelam *Altimon. in prax. tutel. p. 2. ver. vtiliter agat, & contrahat n. 52. & seq. fo. 182.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Testes in testamento debent esse rogati, & de ratione nu. 2. & intelligitur in omni testamento nuncupatiuo, & in scriptis nu. 3. & an sufficiat si sint vocati nu. 4.*

5 *Testium rogitus in testamen. an præsumendus, & si probandus quot testes requirantur num. 6.*

7 *Testes an præsumantur rogati si Notarius dicat præsentib. test. vocatis, & rogatis, &*

N quid

quod si dicat vocatis &c.nu.8.

9 *Testium rogitus, an sufficiat si fiat inconti- nenti absoluto testamento.*

10 *Testes in testamento à quo debeantur esse rogati à Notario, vel à testatore, & quid in contractibus.*

11 *Notarius in testamento, an rogandus.*

12 *Testium rogitus in instrumentis, an sit necessarius, & Notarij, & an in matrimonio num.13.*

14 *Testes in solutione debiti in scriptis redacti debent etiam rogari declara, vt nu. 16.*

15 *Testes in probatione confessionis extra iudicialis, an debeant esse rogati.*

17 *Testes septem in testamento de iure ciuili requiruntur secus de iure Cano quia sufficiunt duo nu 18. & quales debeant esse n. 19. & quid in Regno.*

20 *In dubio fauendum opin quæ fauet religioni, & quia contrarium fecit Dynus fuit damnatus.*

21 *Testes quando sunt subscripti non est quærendum si sint rogati.*

22 *Testator an possit mandare, quod credatur vni testi.*

23 *Duo specialia an, & quando possint concurrere.*

24 *Milites & si possint testari quando, & quomodo volunt tamẽ in eorũm testamẽtis requiruntur duo testes rogati, & de rõne n.25*

26 *Milites quot priuilegia habeant in testando.*

27 *Milites qui sint qui gaudeant his priuilegijs, & an milites nostri temporis.*

28 *Clerici gaudent ijsdem priuilegijs quibus, & milites in testando, & quot testes requirantur in illorum testamen. sed quid in Regno Siciliæ nu. 29.*

30 *In ore duorum, vel trium ex leg. diuina, stat omne verbum.*

31 *Sacerdos ex vulgari dicto rusticorum sicut habet septem ordines, ita æquipollet septem testibus.*

32 *Religiosi magis fide digni, quam seculares.*

33 *Testes sex seculares tantum probant quantum quatuor religiosi.*

34 *Testes duo æquipollent personæ Parochi. Testi confessori magna fides adhibetur.*

35 *Testamen conditum Venetijs adhibitis duobus, vel tribus testibus valet. Item in Ciuitate Senarum. In Hispania, & Roma.*

36 *Casus in quibus quis potest testari minori n. 7. testiũ nu. 37. 38. 39. 40. 41. vbi pri. est in Testamen. patris in liberos valet absq; nu. testium à l. requisito, dummodo ipsius manu scribatur.*

37 *Testamentum ad pias causas valet etiam si coram testibus non sit lectum.*

38 *Testamentum factum à rustico in rure non indiget 7. testibus.*

39 *Testamentum factum tempore pestis potest fieri coram duobus testibus.*

40 *Testamentum factum coram Principe valet sine numero testium.*

41 *Testamentum apud acta valet coram 5. testibus, & quid si fiat coram duobus.*

42 *Verbum (requisiti) contentum in c. cum esses quomodo intelligitur.*

43 *Testes duo sufficiunt in relictis ad pias causas, & quid si essent Monaci n.44. vel inhabiles nu.45.*

46 *Testes etiam si rogati non fuerint, sed ibi fortuito casu venerint valet testamentum.*

47 *Testamentum in liberos imperfectum, an valeat, & 49.*

48 *Clausulæ codicillaris virtus est supplere defectum sollemnitatis, non voluntatis, quæ sicut cæteræ substantiales censetur apposita de voluntate testatoris.*

49 *Testamẽtum imperfectum quod morte præuentus testator complere non potuit, an valeat.*

50 *Statutum, vel consuetudo, an possit minuere sollẽnitates testamentorũ, & an consuetudo cuius initij memoria hominum non extat nu. 51.*

52 *Forensis, an possit testari secundum morem, consuetudinem, statutum, & priuilegium Ciuitatis in qua est statur.*

53 *Statutum dictans minorem num. testium in testam. quis condere possit.*

AD DECIS. XLV.

QVæ continentur in hac decis. quã compendiat nouiss. *Io. Bap. Thoro in Compend. decis. reg. 2 p. ver. testamentũ* recẽsentur à *Gugliel. de Bened. in repet cap. Raynutius in ver. testamentũ el 1. à n. 58. vsq; ad n. 69. de testam.* vbi ponendo fundamẽta omnia respõdet nimis accuratè omnib. contrarijs. & demũ disputato articulo ad partes concludit, prout fuit conclusum hic per S.C. non te pigeat illum videre, & miror, quod D. Author de illo nullam faciat mentionem.

In prin. ibi ¶ ẽt si test. nõ sint rogati. ¶

1 In testamento testes † debere esse rogatos aperta sunt iura *l. hæredes palã §. in testã. ff. de testam. auth. rogati C. de testib. l. fi. §. fin. ibi excepto testã. C. de Cod glo. in §. ver. adhibitis instit. de testã. gl. in l. ad fidẽ ff. de testi. Boer. dec. 34 Socc. regul. 420.* estq; cõis opin. de qua per *Viu. in Sylu. cõm. opin. ver. testes in testã. Clar. in § testam. q. 58. Mant. de coniect. lib. 2. tit. 11. num. 1. & 2.* infinitos cumulat vltra prædictos glo. & authoritates *Farin. tract. de testib. tit. de opposit. contra person. testium q. 62. nu. 134. fo. 120.* vltra quos *Meno. lib. 4. præsump.*

2 *præsump.8.nu.13.* & quare † debent esse rogati testes in testamento idem *Farin. ibi nu. 136.* vt ex *Clar. & Mant.* tres affert rationes. Idemq; locum † habere tam in te-
3 stamento in scriptis, & sollemni, quam in nuncupatiuo firmauit *Farin.* ampliando regulam *loco cit. nu.138.* post multos, quos allegat, vltra quos, vide *decis. Delphin. Fran. Marc.193. nu.7.* sed quid in testibus codicillorum *Ricc. collect.3078.7.p.* & an sufficiat
4 † si testes sint vocati adhoc, vt dicantur rogati. Idem *Farin. ibi nu.140.* & in quib. alijs casib. testes debent esse rogati optimè more suo explanat doctissimus *Gait. in tract. de cred. c.3. tit.1. nu.383. & seq.* post hæc scripta visus.
5 Et an rogitus † præsumendus *Meno. lib. 4. præsump. 9. nu.2. Farin. vbi sup. num.143. & nu.159. cum seq. Bened. vbi sup. post num. 89. Socc. vbi sup. reg. testes in testamento 3. Fallen.* qui alios allegat *Clar. in q.58. n.7. Fran. Marc. decis.193. nu.6.*
6 Et si rogitus † probandus per quot testes erit probandus *Farin. vbi sup. nu.159.*
7 Et quid si Notarius † dicat præsentib. talib. testib. vocatis, & rogatis, an præsumēdi erunt rogati *idem Farin. ibi n.144. & 161.*
8 *& seq.* & quid qñ † dicit vocatis &c. idem *Farin vbi sup. n.164. Ang. à Gambaleonib. de testā. ver. et Galuano,* quod talis assertio probet rogitū *Villalob. com. opin. lit. T. n.102.* & quod sufficiat si dicat præsentib. &c. *Mascar. concl.1354. n.15. lib.3. Petra. ad Gram. dec.62. nu.4.*
9 Et quod sufficiat si fiat † rogitus absoluto testam. in continenti *Farin. ibi n.157.* &
10 à quo debent † esse rogati testes à testatore, vel à Not. *Clar. d. q.58. n 6.* dicit vnū verbum *Franc. Marc. d. dec.193. n.7.* multos cumulat *Farin. ibi n.155. cū seq.* & quod sufficit à quocunq; rogari nomine testatoris ex cōmuni *Viu. d. ver. testes Clar. d. q.58. Ludo. dec.63. & Boer. dec.34. Petr. ad Grā. dec.62. n.4.* post hæc scripta completa visus.
11 Sed an Not. † sit rogandus vide *Affl. in in Cōst. Baiulos n.23. Galter. de liq. instr. rub. 2. n.16. Frecc. inf. cit.* cum alijs nouiss. *cit. per Gait. vbi sup. nu.381,* quib. adde *Meno lib.4. præsūp.8. n.15. Ricc. d. collct.3078.* & an præsumendum, quod sit rogatus *Galter. d. rub. 2. n.17. Clar. d q.58. nu.8.* & in contractibus quod sufficiat si Not. sit rogatus ab vna tantum parte v3 ab illa, qua mandante conficitur instrumentū vide *Genua tract. de scrip. priuat. lib.1. fo.67. nu.27.*
12 Et quid in instrumentis, an rogitus † testiū, & Not. sit necessarius *Farin loc. cit. nu. 132.* vide *Bellamer. decis.267. Capp. Tholosa. dec.183. Frec. de præsent. instrū. p.4. n.13. Galt. vbi sup.* quē redarguit *Gait. loc sup. cit.* post hæc scripta visus *nu.384. & seq.*
13 Et an in matrimonio † *Socc. in reg. testes in testā.3. Fallen. circa med* & an in diuortio *Farin. vbi sup. n.148.* qui in solutione debiti
14 † in scriptis redacti testes debere esse rogatos testatur ibi, de quo videndus est *Altimon.* qui idē scripsit *in prax. liqu. instr. 2. p.3. p. ver. aut facta liquidatione n.56.* & ante eū *Rober. de liquid. instr. consid 4. nu.54. & seq.* quod aduertit *D. Rouit. in rub. de liq. instr. n. 30.* omninò vidēdus, de quo etiā *Calà in tra. de mod. arti. n.61. fo. mihi 72. Viscōt. in concl. incip. instrumentum quando est liquidum* de quo meminit nouiss. *Thor. in 2. p. Compend. ver. testes de satisfactione fo.697.*
15 Et quid ad probandam † cōfessionē extraiuditi:lē solutionis *Cartar. dec.90.* Decla-
16 ra prędicta secundū *Farin. d. q.63. n.246. de opposit. cōtra perso. testi.* quod in probatione solutionis debiti, de quo apparet scriptura requirūtur quinq; testes, nō tamē rogati, vel duo q. sint rogati, si verò debitū non est in scriptis redactum, q. sufficit vnicus testis, & iuramētū suppleto iū, vt ibi per eū, q. nota.
17 Prædicta tamen de iure ciuili procedunt, quo iure in testamento requirūtur septem testes, & in Regno vltra 7. testes requiritur Iudex ad contractus, sicut in alijs instrumentis *Petr. ad Grā. dec.62. n.3.* & quod sint rogati, vt in *l. hac cōsultissima C. de testā.* quam exornat *Ric collect.229* adeò quod vno deficiente testamentū est nullū, cū d. num. septenarius sit de forma *Maran in aur. spec p. 1. ver. ind. tel. aggred n.22. Alber. d. l. hac consultiss. § si quis autē, Petr. ad Grā. dec.62. nu. 1.* vbi subdit de caut. quam tradit *Duran. de art. test. tit. de test. ord. caut.* secunda, illi qui vult testari absq; n.7. testiū. Et de supradicto Iudice ad contractus, & à quo creatur in Regno vide latè *Gait vbi sup nu.372.* quem vide etiam circa prędicta *n.401.* Sed quid de iure Canonico, quo vt habetur hic ex dispositione *c. cū esses, & c. relatū de testā.* sufficiūt duo testes tamen idonei, vt per *Clar. omnino viden. in d. § testamentū q.57. n.2. in fi.* an
19 etiā illi duo testes † debent esse rogati, hęc fuit controuersia in hac decis. de qua videndus est *Farin. loc. cit. n.145.* vbi ex *Ferdinā. Vasquez lib.2. § 13. n.56 Crass. in tra. de success. tā ex testā. quam ab intestat q.58. n.2.* ampliando regulā prædictā in quinta ampliat, dicit testes etiam acenta dispositione *d. c. cū esses, & c. relatū* in testam. debere esse rogatos, & hanc opin. cōiter receptā testatur tā in Eccl. quam seculari, & seruandam, vltra quos vide *Lap. alleg.31.* omnino *Ang.*

de Gamballeoni. in tract. de testam. vers. & Galuano, & Mariano tribus testibus circa fin. Contrariam tamen sententiam sequutus est *Ludo.com.opin.concl.63.in 4. fallen,* quem allegat ibi *Farin. in fin.* Sed vltra eum vide *Tomin. decis. 4.* quem allegat *Ricc.collect.229. Bened.vbi supr. numer.58,* vbi allegat *Castr.cons.344.& D.in l.1. C. de sacros. Eccl.vbi Bened. loco cit. ver. ego verò* testatur de communi, de qua etiam testatur *Soccin.in reg.cit. incip. testes in testamento in 2. fall.* & de ratione, & quod
20 in dubio adhærendum † huic opin. quæ fauet religioni, nè damnetur sicuti fuit damnatus Dynus, vt testatus est quidam Eremita, quia non fuit sequutus opinionem religioni fauentem idem *Bened. loco paulò ante cit.*quos non allegat *Farin.*quando sequitur hanc opin. *loco cit.numer.152.* vbi multos de communi testantes cumulat.

21 Cessat autem omnis quęstio † circa rogationem testium quando testes sunt subscripti, quia præsumuntur rogati, & est cōmunis opin. *Viu.Crass.aliorumq; cit. per Farin.vbi sup.nu.165.Viu.com.opin. ver.in testamento Petr.ad Gramat.decis.62.nu.5.* annuit *Meno.lib.1.præsum.9.nu.2.* & de rogitu testium vide *Mago.decis.Lucen.32.n.6.*

22 Sed an testator † possit mandari, quod credatur vni testi, vide *Affl.dec.321. nu.5.*

N. 2. ibi ¶ duo specialia non concurrunt. ¶

23 Duo specialia † an & quando possint cōcurrere vide *Rouit.pragm.1.de off.priui.facien.reg.nu.19.*vide *tex.& ibi D. in l.1. C.de dot.promiss.Bar.& alios in l.si is qui pro emptore ff.de vsucap. Meno.lib.4. presump. 4. numer.7. Maran. de remed. possess. numer. 135. Oinoto. in §. fuerat numer. 52. de actio.*

N.4.ibi ¶ quod de testamento militis dispositum est, in quo quidem ius ciuile relaxauit sollemnitates contentum tamen numero duorum testium. ¶

24 Milites † licet testari possint quando volunt, & quomodo volunt, vt per *Bened. vbi sup.nu.21.*tamen in eorum testamentis debent adhiberi duo testes rogati ad id specialiter dicit *Clar.q.58.nu.5. Natta in rep. l.hac consultiss.§.ex imperfecto n.164.glo.in l.militis C.de testam.mil. Oinoto. in tit.de testam.milit.nu.14.Mascar.Ludou.* & alij citati per *Farin.vbi sup.n.149.Bened.vbi sup. nu.59.*nam vt dicit ibi *Oino.* licet sollemni-
25 tates † iuris ciuilis sint remissę, vt per *Clar. in q. 15.& in d. q. 58. in §. testamentum*
26 non tamen iuris gentium, & quot † priuilegia habeant milites in testando recenset *Oino.ibi nu.15.& seq.& in repert. Meno.de præsump.ver.miles.*

27 Et qui milites † gaudeant his priuilegijs, & quæ requirantur in milite latiss. *Bened. vbi sup.à nu.23.cum seq. Angelus à Gamballeon.loco cit. ver. primo quærendum quis dicatur miles,*vidē *Thor.in 2.p.Comp. ver.milites Amend.ad de Franch.decis.4.nu.14.*vbi quod milites nostri temporis non gaudent priuilegijs, quibus gaudebant antiqui.

28 Quod autem diximus de testamēto † militis idem de testamento Clerici dicas, Clericus .n. pari militis priuilegio vtitur *Abb. in c.in præsentia de probat.c.quia nos de testam.* vbi quod Clerici possunt testari sine sollemnitatib.iuris ciuilis *Dec.in d.c.in præsentia n. 6.Bened.in d.ver.testam.el.1 n.52.Vasquez. de success.creat.lib.3.§.22.lim.17. nu. 37.& 84.Crot.cons.421.n.21.lib.3.* qui dicit, quod propterea Clerici validè testari possunt coram duobus testibus, cuius contrarium tenuit *Sicar.cons.1.n.24.tit.de testam. Crass.in tra.de effect.Cler.effect.19.n.14.*qui *effect.63.* tenet contra *Siccar.* quod in testamentis Clericorum sufficiunt duo testes tantum cum præsentia Parochi per *d. c. cū esses & ibi no.Card.Floren. Valas.decis.74. per tot.* vbi quid in testamento laicorum in terris Ecclesiæ in temporalibus subiectis, licet
29 in *d.effect.19.* in Regno Siciliæ dicat Clericos non solere condere testamenta minori num.quam septem testium, prout laici iux. *l.si vnus C.de testam.l.2.C.de bono.poss.secundū tabul. Clar. in §.testamentum q 56.nu.1. & seq.* cum alijs ibi per eum alleg. *d.effect. 63.in prin.*

N.6.ibi ¶ pro hac opin.facit lex diuina. §

30 Lex diuina † dictat, quod in ore duorum, vel trium stat omne verbum *c.in omni negotio de testi. Mascar. de probatio. quæst. 17.numer.1. Campag. in c reg. vulgaris famæ num. 32.44. & 46.not.in l. vbi numerus ff.de testi.*latè *Farin. vbi supr. numer.232.& seq.* vbi multos cumulat, quibus adde *Viscom.in concl.incip. testis si vnus col.2.*

N. 7. ibi ¶ testimonium Parochi æquipollet quinq; testibus. ¶

Adde quod dicit author *in seq.dec. n. 3.* quod
31 rustici habēt hāc opin.quod sicuti Sacerdos † habet septē ord.ita ęquipollet septem testibus,

bus,& dicta per *Morot.conf.99. nu.4. & 5.*
32 quod magis fide digni † sunt religiosi, &
33 quod tantum probant quatuor testes † religiosi, quantum sex seculares ad quod multos adducit,tu vide *Ricc. collect.* 3084.
34 *7.p.* Sed quod duo testes † æquipolleant personæ Parochi videtur tenere *Abb.in d.c. cum esses.*vbi quod valet testamentum confectum corã quatuor testibus,sequitur *Bened.vbi sup.nu.92.*ergo duo testes æquipollent Parocho *Bened.vbi sup.ver.hodie autẽ. Clar.q.57. nu.3.* vbi de communi testatur. Cumulando multos DD.& quod testi confessori magna fides adhibetur *Seraph. decis. 1177.num.3 Gram.cons.ciu.29.*citat *Viscõ. ad decis.de Franch.*483. vbi an hæres,cui testator mandauit,quod faceret, quod confessarius dixerit, ei teneatur credere ad quod citat *Nauar cons.16.tit. de testam & alios.*

N.8.ibi ¶ varias consuetudines,quę vigent circa testamenti factionem.¶

Vltra relatas cõsuetudines hic per Auth.sciẽ
35 dum,quod Venetijs † quis põt testari adhibitis duob.testib.vel trib.vt in ipsa *l. Veneta in cõsultis authẽticis c.*19. Itẽ in Ciuitate Senarũ in testamentis sufficiunt tres testes, etiam non rogati,vt illius statuto canetur, vt per Socc.*Sen.cons.83.col.1.lib.1.*& de hoc statuto meminit etiam *Ang.de Gãbaleon.in tra.de testam.in ver.& Galuano, & Mariano trib.testib.*& idem l. Regia sancitum in Hispania,vt quis coram trib.testib.& Not. possit testari *Couarr.in d.c.cum esses n.1.* de quib.omnib.videndus est *Meno.lib.4.præsump.4.à n.1.vsq;ad nu.5.vbi in prin.* quod idem est Romæ.

Et vltra consuetudines, & statuta parti-
36 cularia, quæ vigent varijs in locis,de iure † dãtur multi casus in quib.quis potest testari minori nu.testiũ requisitus à d l. hac cõsultiss.primo est in testamẽto inter liberos de quo inf.dicemus ad n.*12.* in quo quando tamen totũ est scriptũ manu testatoris nullus testis requiritur.*Achill.de grass. decis.1. tit.de testam.* & quod sufficit carta scripta manu testatoris,licet non sit corã testibus lecta quãdo testator disponit inter liberos *Rauden.dec.Pisana 28.n.7.*quem vide etiam de testamẽto inter liberos,vt valeat, quid continere debeat *dec.46.n.3.& 4.*vide *Meno.lib 4.præsump.7.à nu.2.* vbi multa.

Secundus est in testamento ad pias cau-
37 sas † vt hic,& *in decis.Tomin.lyps.4.Bened. vbi sup.n.50.Clar.q.6.& 56.nu.5.Ang. de Gamballeo.in ver.suum testamentum in fin.*

Quod testamentum ad pias causas valet etiam si non sit corã testibus lectum, & sic nutu factũ, & alijs potitur priuilegijs *Rauden.decis.46 nu 7.*

38 Tertius in testamento à rustico † facto in rure *Fab.decis.26.tit.de testam.* de quo latè *Clar.d.q.56.nu.6.* Sed requiritur vtrunq; s3.quod sit rusticus, & testamentũ factũ in rure *adden. ad Clar.d.q. 56. lit.F.Bened. vbi sup.n.12.et quot testes requirãtur in testã.rustici Bened.ibi*, vbi optimè declarat,put ẽt *Ang.de Gamball.loco cit.ver. Rusticus autẽ.*

39 Quartus in testamento † facto tempore pestis, quod valet coram duobus testibus *Pute.decis. 372.& 382.lib.7. Mising. cent.1.obser.95.Tesaur.decis.180. Fabr. decis.5.de testam.*de quo vide *Clar. in §.testamentum q.56.numer.3.* vbi latè,vide *Meno. cons. 224.* Sed quid tempore mortalitatis vide *Ang.de Gamballeon.in ver. suum testamentum fo.275.à terg.*

40 Quintus in testamento † facto coram Principe, quia valet sine numero testium, solus enim Princeps sufficit *l. omnium C.de testament. Mascar. de probat. conclusion. 1352. numer.47.* de quo etiam viden. est *Bened.vbi sup.num.17.& seq. Mising.cent. 6.obser.29.Clar.d.q.56.numer.7. Molfes.ad consue.Neap.tit.de renun.q.10.n.2.*qui alios citat.

41 Sextus in testamento † apud acta, quod valet coram quinque testibus *Fab.decision. 23.de testam.* imò duo sufficiunt probat *ex Bar.& alijs in l.omnium C.de testam.et Viu. com.op.ver.testium depositiones Petr.ad Grã. decis.62.num.3.* Idem si coram Iudice *Mising.lib.6.obser 24.Bened.vbi sup.numer.18.* quos casus refert cum sup.cit.decis.*Ricc.collect.229.*quos inserere placuit, vt alios adderem idem tenentes vltra decis.per eum allatas vt què materiam habeas vnitam, & de dictis,& alijs casibus *Bened.vbi supr. & Ang.de Gamballeo.loco cit.*

N. 8. ibi ¶ vbi respõdet ad verbum requisiti. ¶

42 Verbum requisiti † contentum in *d.cap. relatum* quomodo intelligatur explanat discertissime *Gugliel.de Bened.in d.ver.testamentum el.1.n.61.omninò videndus.*

N.9.ibi ¶ sufficiunt duo testes etiam mulieres. ¶

Ex *Bal.in l.1.C.de sacros.Eccles.* dicit Au-
43 thor hic quod in relictis † ad pias causas sufficiunt duo testes ẽt mulieres,quod latius probat& euidentiss.rationib.*Bened vbi sup.omninò viden n.64.Clar.q.55.n.3.*vide *Viu.cõ. opin.ver.testis esse non potest mulier Pet. qui alios citat,ad Grã.d.dec.62.post n.7.*vbi quid in hermaphrodito. N 3 Sed

44 Sed quid si testes † essent Monaci, an valeat testamentum ad pias causas *Farin. de testibus q.61.nu.127.Clar.d.q.55.nu.7.&*
45 *q.56.* an inhabiles † *Clar.d.q.55. nu. 10. Farin in d.tract.ver.inhabiles,* sed supra dictum est, quod testes sint idonei ex *Clar. d. q.57.n.2.in fin.*

N.11.ibi ¶ quod testes non sint rogati, sed fortuito. ¶

46 Quod valeat † testamentum si testes nō sint rogati, sed ibi fortuito casu venerint, ac si rogati, & vocati essent concludunt *Bar. & Bal.& omnes in d.l.1. C. de sacros. Eccl. Spec in tit.de instr. edit. §.nunc vero aliqua Panor.in d.c.relatum Bened.vbi sup. nu.58.* sed quod testiū subscriptio faciat præsumi rogitum, dicit communē *Viu.in com.opin. ver.in testamento,* quem refert, & sequitur *Petr.vbi sup,nu.5.*

N. 12. ibi ¶ ratione sollemnitatis inter liberos. ¶

47 De testamento † inter liberos dixi aliqua sup.ad *num.8.* hic quæro, an testamentum imperfectum inter liberos valeat, dic quod valet ratione sollemnitatis imperfectum, secus ratione voluntatis *Oino.de testam.tit.de sollem.test,nu.13.* etiam si sit apposita clausu
48 la codicillaris, cuius virtus † est supplere defectum sollemnitatis, secus voluntatis *Fab.decis.27.de testam. Viscon. in concl.incip, testamentum circa fin.* qui alios infinitos cumulat omninò viden. de qua clausula vide *Petr.ad d.decis.Gram.62.num.5.* qui dictam clausulam sicut, & cęteras substantiales dicit appositas de voluntate testatoris, & contrahentium, sicut de testamento ad pias causas idem, quod de testamento inter liberos dicit *Mising.cent.5. obser. 28.Bened.vbi sup.nu.71. habetur in l.si quis ff.de testam.* declarat *Ang.de Gamball. in tra. de testam.* in *ver.in Ciuitate Senarum ver. secundo dicit Bar.Ricc.collect.781.* latè *Bened. vbi sup.à nu.81.* vbi quando testamentum
49 minus sollemne substineatur inter liberos de quo etiam viden. est *Morot.* post per eū alleg.*D.cons.34.nu. . . & Molfes. ad consue. Neap.p.4.q.62.nu.19.& 22.* qui optimè declarat. Sed quid de testamento imperfecto puta si Notarius fuit accersitus, & cępit scribere, & non compleuit testamētum, an valeat vide *D.cit per Petr.loco cit.num.7.* tenentes testamentum non valere, quia imperfectum ratione voluntatis, de quo tu po teris videre *Rauden.* quam ipse non adducit *decis.Pisan.& Marilian.decis.47.num.3. & seq. Oino.vbi sup. optimè declar.inst.de testā. tit.de soll.test.à nu.8.vbi vsq;ad nu.21.* prædicta omnia explanat.

N.13.ibi ¶ si statuto caueatur sufficere in testamento duos testes. ¶

50 Statutum † vel consuetudo, an possit minuere sollemnitates testamentorum latè *Ang.Gambaleon.tra.de testam.ver.secundum morem, & statutum nostræ Ciuitatis Regij,* & vide quæ dixi sup.ad *nu. 8.* & an tale statutum valeat vide *Bened d.ver.testamentum el 1.nu.54.& seq no.in l.si non spetiali C. de testam.*
51 Et quod valet consuetudo † cuius initij memoria hominum nō existat *no. in l. si arbiter ff.de probat.& in l.2.in §.pen. ff de aq. pluu.arcen.* quia habetur loco concessionis ab habente anthoritatē concedendi *l. hoc iure §.ductus aquæ ff.de aqua quotid.et æsti. c.super quibusdam §.præterea,& ibi glo de ver.sign.facit l.2.C. quem adm.testam. aper. ibi* (secundum leges moresq; locorum) facit *l.2.ff.de vulg.& pup.vbi D.refert Ang.de Gamballeon.in tract. de testam. in ver. & Galuano, & Mariano tribus testibus,* vbi subdit, an quando statuto permictitur, vt quis possit testari tribus testibus illi testes debeant esse rogati, in quo refert varias *D.opin.* de quib. apud eum, apud quem etiā
52 habes an forensis † possit testari secundum morem, consuetudinem, statutum, vel priuilegium Ciuitatis in qua testatur.
53 Et à quo possint condi † eiusmodi statuta dictantia minorem num.testium in testamentis *Bened.vbi sup.d.nu.54.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Testamentum factum ad pias causas coram Parocho, & duob. testibus valet non modo in terris Eccles. sed imperij, & an duo testes supra numerati loco Parochi sufficiant.*
2 *Notarius Apostolicus, an possit in Regno facere testamentum, & nu.5.& 6.*
3 *Testamentum stipulatum à presbitero etiā Parocho non valet.*
4 *Instrumentum stipulatum à Clerico absq; Iudice ad contractus non valet, vide n.6.*
5 *Instrumentum confectum à Not.Apostolico an valeat, & quid si de re Ecclesia, quod valet num.6.& quid si de re prophana.*
7 *Instrumentum fundationis iuris patronatus potest confici à Not.Apost.*

AD

AD DECIS. XLVI.

1 TEstamētum † ad pias causas, quod iuxta hanc decis. quam compendia: *Thor. in ver. dispositio in 2. p. Compend. decis. regn.* factum corā Parocho, & duobus testibus valeat nō modo in terris Ecclesiæ statuq; Ecclesiastico *iux. c. cum esses, & c. relatum de testam. hic, et in praced. decis. cit.* verum etiam in terris imperij *Alex. cons. 105. vol. 4. latè Tiraq. de priu. piæ causæ Oino. instit. de testam. tit. de testamento sollemni nu 21. fo. 157. vide Mago. decis. Lucen. 32. num. 5. & ibi add. & omninò Clar.* optimè scribentem, & distinguentem in *§. testamentum q. 57 nu. 2.* Cuius miror, quod Author non meminit, sed solum de eo mentionem facit *q. 6 tantum*, vide etiam *Ang. à Gamballeo. in d. tract. de testam. ver.* præsentibus D. Angano Rectore, & Parocho Ecclesiæ S. Mariæ maioris, & in ver. & Galuano, & Mariano tribus testibus in fi. & nouiss. vide *Ambrosin decis. Perus. 13. n. 24.* vbi de testamento in terris Ecclesiæ facto coram Notario, & quinque testibus, & quod duo testes supra numerarij loco Parochi sufficiant ex multis probat.

2 Sed an in hoc Regno Notarius † Apostolicus possit facere telamentū, vide *Affl. post Isern. in Const. instrumentorum robur num. 23. & 24. sequitur Io. de Amic. cōs. 115 num. 8 vide D. Reg. Tapp. lib. 3. iu. reg. fo. 164. Affl. decis. 245. vbi V sill. Beer. decis. 242. Valas. decision. 9. & vide Mascar. de probat.*
3 *concl. 318.* & ideò stipulatum † à presbitero non valet etiam Parocho, & si facit nō obtinet robur, tanquam factum nō à persona publica, sed priuata, quod multis probat *Viscon. in concl. testamentum fo. 270. D. Roui. inf. cit Marant. cons 3.* Id quod latius scripsi antequam eum vidissem *in tract. de Notar. art. 5.*

4 Et de instrumento † confecto à Clerico absq; Iudice ad contractus, an sit nullum *D. Reg. de Tapp. d lib. 3. iur. reg. fo. 159. & n. 11.*
5 habes de instrumento confecto per Notarium Apostolicum, & vide *Ann. in sing. in ver. instrumentum, vbi per 3. sing.* de instrumento confecto à Notario Apostolico, & ibi filium adden. vide etiā alios cit. per *Gallup. in prax. p. 2. c. 21. nu 9. fo. 187.*

Verum de anno 1623. per S. C. fuit repu-
6 tatum validum † instrumentum confectum à Notario Apostolico de re Ecclesiastica refert *Thor. in 2. p. Compen. ver. instrumentū confectum à Not. Apost. fo. 288. 2. col.* vbi citat *Rouit. pragm. 2 de contract. num. 12.* de quibus omnibus vide omninò *D. Gait. in d. tract. de credit. c. 3. tit. 1. nu. 45.* vbi alios adducit, *& n. 472. 482. cum seq.* post hæc scripta completa visum, & quod instrumentum confectum à Notario Apostolico sine iudice ad contractus, & testibus in num. oportuno, non potest liquidari secundum formā *Rit.* si confectum circa temporalia, nec vlla fides ei adhibetur vide *Regnicolas citatos per Viscon. in concl. incip. instrumentum quando col. 6. fo. 127.*

7 Verum quod Notarius Apostolicus possit conficere instrumentum iuris patronatus fundationis etiā in Regno, in quo pro-
8 hibetur conficere instrumenta quoad secularia nouissimè *Ricc. in prax. probatio. iur. pa. seruat. form. concl. Trid. resolut. 32. mox impress.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

18 Ali-

18 *Alimenta spurijs debentur, et n. 24 nu. 25. et quis dicatur spurius n. 19. & ibi de legato annuo facto spurio si ad doctoratum perueniat, an censendum pro alimentis.*

20 *Alimenta quo iure debeantur naturalib. spurijs &c. & num. 24. & 25. & ibi de legato facto spurio si ad doctoratum peruenerit.*

21 *Alimenta coram quo spurij petant.*

22 *Alimenta dum habent spurij, an teneantur operari, vel debeant sine onere habere, et an habeatur respectus ad dignitatem paternam.*

23 *Alimenta spurij, an transmictant ad haeredes, et num. 27. & an haeredes teneantur ad alimenta spurijs.*

25 *Ius Cano. quod dictat spurijs alimenta deberi, an seruetur in terris imperij.*

26 *Alimẽta debita ex consue ud. debentur iure actionis, sed alimenta iuris dispositione petuntur offitio iudicij.*

28 *Dos tradita filiae spuriae, an transmictatur ad haeredes.*

29 *Alimenta quando transmictantur ad haer. an transmictantur pro integro anno, vel pro residuo anni.*

AD DECIS. XLVII.

In prin. ibi ¶ an alimenta praeterita transmictantur ad haeredem. ¶

IVre meritò pro decidenda hac controuersia Author noster distinguit quo iu-
1 re † alimenta petantur, nam si exiguntur iure actionis, poterunt de praesenti alimenta peti, quamuis in praeteritum non essent soluta; quando verò offitio Iudicis, soluuntur in subsidium quando quis aliundè sibi non prouidisset de alimentis, vt explicant *Neap. in consue. si aliquis nu. 34. D. de Frãcb. decis. 605. Surd. tit. 1. de alim. q. 5. num. 11. & tit. 9. q. 32. n. 2. Anna consi. 71. & post eos Molfes. ad consuet. Neap. p. 5. q. 4. num. 12. & seq.*
2 vbi quod actio † transmictatur, etiam ad haeredes ita, vt possit haeres exigere alimenta per testatorem non exacta per tex. *in l. de alimentis C. de transact. Surd.* qui alios cumulat *tit. 5. q. 1. n. 40.* Secus quando per offitium Iudicis, quia non fit alimentorum trasmissio ad haeredes nisi in duobus casib. Primo quando illorum occasione contractum esset aes alienum *Affl. decis. 10. post n. 3. & ibi Vrsill.* Secundo quando esset intentata lis pro alimentis non praestitis, quia tunc alimenta dicuntur debita à die petitionis in futurum, & ita exiguntur, & declarant *D. de Franch. d. decis. 605. & 203. Molfes. p. 5. q. 4. nu. 14. Tesaur. decis. 44. Molfes. cons. 9 nu. 35. & 36. Viscon. in concl. quae incip. alimenta, quae iudicis offitio*, & vide in materia multa nouissimè tradita per *Marchesan. de commissio. in ca. appellat. aliment. p. 1. §. 1.* & de actionibus transeuntibus ad haeredes, & contra haeredes in materia alimentorum vide *Surd. in tract. de alimen. tit. 7. q. 22.*

N. 1. ibi ¶ alimentorum quaedam sunt debita ex dispositione legis, vel statuti. ¶

3 Aduerte quòd alimenta † debita ex statuto debentur, & petuntur iure actionis nempè condictione ex statuto, quae condictio fortior est, & efficacior offitio Iudicis, vt per *Surd. in d. tract. de aliment tit. 3. q. 6. per tot. Maxill. ad consuet. Bari incip. dos à patre profecta nu. 160.* omninò videndus *Molfes. ad consuetud. Neap. p. 5. q. 4.* & quod statutũ, vel consuetudo tollens alimenta tanquam iniquum nnn valet *Marchesan. vbi sup. n. 34*

N. 2. ibi ¶ quae iubet lex praestari à marito vxori. ¶

De alimentis debitis à marito vxori, vide ad saturitatem *Surd. in tract. de aliment. tit. 1. q. 32. Pract. Papiẽ. in form. libell. quo vxor agit ad dot. in ver vxor. quondam Thadaei n. 29.* Sed maritus non tenetur alere vxorem, à qua dotem non habuit vide *decis. relatam à Marchesan. vbi sup. nu. 2. fo. 1173. Surd. d. tit. 1 q....*

4 Et de alimentis † quae debentur vxori infra annum luctus vide multa, quae dixi *ad D. de Franch decis. 605. num. 4.* multa tradit *Medi. decis. Senen. 89. & examin. 54. Marchesan. vbi sup. nu. 53. Pelliccia ad consue. Auers. c. 7. ferè per tot.* & quod debeantur vxori qñ est relicta vsufructuaria, & debeat cum filijs simul habitare in domo testatoris *Caual. de vsufr. mul. relict. nu. 17. Apicell. alleg. 9. nu. 22.* Sed an pro illis habeat vxor hypotecam, & possit illam intentare contra tertios possessores bonorum viri, quod sic *Castr. in l si cum dotem § fin autem in saeuissimo nu 3. sol matr. Ric. collect. 2558 7. p.* vbi infert ad alia vide *Medi. decis. Senen. 38. fo. 296.*

N. 2. ibi ¶ & eius operis vtitur. ¶

Adde *Molfes. p 5. q 2. nu. 3. & 4. & omninò Viscon. in concl. incip. operari, & Molfes. p. 5. q. 6. nu. 17. & p. 6. q. 11. nu. 9. Pascal. de vi. pa. po. p. 2. c. 3. nu. 115.* quorum dicta deseruient pro addit. hic.

N. 2.

N.2.ibi ¶ propter vxoris temeritatem,& culpam.¶

6 Sed an debeantur † vxori alimenta quando accusatur sub nomine viri *Bellam decis.* 88.quam refert *Nouar.collect.154.nu.5.super prag.3.de offit.mag.iust.* vbi multa reperies in materia alimentorum,& in eo, an
7 maritus † possit denegare alimenta vxori adulteræ,vel propter suam culpam, & sine causa recedenti à domo viri *Molfes.d.p.5.q.13.nu.12.* intellige,vt per *Marchesan. de comm.in caus.appell.alim. p.1.§.1. n.183.fo.*
8 *1167.* Et quod alimenta † ex causa denegari possint *Molfes.d.p.5.q.12.& d.q.13.n.26* & causæ iustæ explicantur per eundem *d.q.12.nu.4.7.&* 18.

N.5.ibi ¶ & sunt alimenta debita ex hominis dispositione. ¶

9 Alimenta † præterita,præsentia,& futura quando debeantur ex hominis dispositione,& ab hæredibus hæredum, & per hæredes hæredum peti possint *Ozas. decis. 132. nu.12.13. Caualcan.de vsufr.mulier. relict. nu.169 & in decis.8.incip. D.Ioanna à nu. 11.vsq,ad nu.56.p.3. refert Amend. ad D.de Franch.decis.489.nu.6.*

N. 6. ibi ¶ alimenta debita offitio Iudicis sunt &c. ¶

10 Quod alimenta † præterita non debentur quando officio Iudicis præstantur *DD. in l. de alimentis C. de trans.* probat *Anna cons. 71.nu.2.vol.1.* vbi refert decis. S.C. & quod prædicta non habent priuilegia iuris,vt præsentia *D.de Franch.d.decis.203.* & quod debet agi via ordinaria,& si sunt plures hæredes,omnes conueniri debent,& non agi super vno corpore nouissimè *Apicell.alleg.9. num.26.&* 27. post hæc scripta visus. *Et* quæ sint alimenta debita iudicis officio declarat *Alex.in l.de alimentis in prin. C.de trans.Vrsill.ad Affl.decis.x.sub nu.12. D.de Franch.decis.605.num.8.Viscon. loco cit. & in conclus.incip.operari debet ille,* vbi in fine declarat etiam quę sint alimenta debita iure actionis,& vide *Barz.decis.Bonon.69.nu. 28.& 30.Marchesa inf cit n.22.& Maxill. in d.consue.dos à patre profecta num.160. & seq.* & quod alimenta offitio iudicis petantur licet hominis dispositione debeātur probat nouissimè *Apicell.alleg.9.n.25.post opus completum visus.*
11 Et de vtilitate,quæ resultat in cognoscēdo quo iure alimenta debeantur *Molfes.loco cit.nu.12.Marches.vbi sup.à nu.22.*

N.8.ibi ¶ & hoc casu alimenta pręterita non possunt peti, nisi alendus protestetur.¶

12 Sed si protestetur † ita vt possint peti, an dicta alimenta præterita possint cedi *Molfes.d.p.5.q.10.*
13 Et an alimenta præterita † computētur in legitimam, vt fiat compensatio illorum *Molfes.p.6.q.11.*
14 Et quæ sit differentia inter † alimenta præterita,& futura *Ricc.collect. 548.*
15 Et quod alimenta † præterita non sunt ita fauorabilia prout illa, quæ in futurum debentur *Molfes.d.p.5.q.10. nu.2.* vndè lite pendente non debentur *Affl.decis.10.nu.3.* cum alijs quos recenset *Anna cons.71. n.3. vol.1.*& non debentur nisi quando per illa essent contracta debita tunc .n. debetur alimentorum æstimatio iuxta tex. *in l. cum onus §.1. & l.de alimentis ff.de alim. & cib. leg.Tesaur.decis.44.D.de Franch.d. dec.203. & 605.Molfes.cons.9.nu.35.*
16 Quæ autem sint † alimenta præterita,& quæ futura definit *Giurba decis.4. num.47. Marchesan.vbi sup.nu.14. & seq.*
17 Et an alimentorum † tam pręteritorum quam futurorum causa tractari debeat etiā diebus feriatis *Borrell.in sum. decis.p.2. tit. 38.num.125.& D.de Franch.d.decis.605. n. 4.& 5.Marchesan.in commiss. appellat in caus.alim.p.1.§.1,nu.5.fo.151. & nu.37.*

N. 11. ibi ¶ at vbi alimenta petuntur per filios spurios,& incestuosos, & ipsis debentur dicebam illa iure actionis deberi.¶

10 Quòd alimenta † filijs spurijs debentur *D.de Franch.decis.645.num.5.Cotta in memo.ver.spurijs Duen.reg.366.& 367. Masull.ad Capy.decis.164. Villalobb.com.opin. ver.spurius.Couar.epito.4.§.6.nu.6. Rolan. in tra.de testam.rub.18. de natural. liber.fo. 19.inter tract.de success.ab intest. Marchesan. vbi sup.à nu.65.Molfes.d.p.5.q.3. à nu.3.& omnino Tesaur.decis.211.num.2. Viu.decis. 523.nu.7.& 26.Pasca.de vi.patr.pot. p.2.c. 3.à nu.21.cum seq.Ascia.in quæst. de fil.natural.q.2.nouissimè Ricc. collect. 1212. &*
19 *3077.p.7.*& quis dicatur spurius † & quare ita appelletur *Ascia.ibi,in prin. & per tot.* Et de annuo legato facto spurio si ad doctoratum peruenerit si reputandum legatum pro alimentis, & si debeatur etiam si ad doctoratum non peruenerit *Thor.2.p. Comp.ver. legatum factum filio fo.325.*
20 Et quo iure † naturales filij,& spurij debeant alimenta habere *D. de Franch.d.dec. 605.n.7.Ascia.d.q.2.* Et

21 Et coram quo † debeant spurij alimenta petere,& an teneantur operari,vel debeāt sine onere habere *Pascal.vbi sup. nu.32. &*
22 *seq.*& an debeat † haberi respectus ad dignitatem patris *n.43.& seq.*
23 Et an spurij alimenta † transmictant ad hæredes vide *D.de Franch.dec.283 & Mastrill.decis.121.num.40.* dicam *inf.num.27.* & an è contra hæredes teneantur ad alimenta spurijs vide *D. de Franch.decis.178. Amend.ad d.D.de Franch.dec.283.nu.17.* & ad saturitatem *Pasca.d.c.3.à nu. 25. Franc. filius meus in annot.ad Arnon.soliloq.25.*

N. 11. ibi ¶ quoad alimenta incognita de iure ciuili. ¶

24 An spurius † de iure ciuili debeat alimēta habere à patre latissimè *Ioseph Ludo. in cōclus.* 1.vbi de alimentis,& dote filijs spurijs conferendis.

N.11.ibi ¶ & in terris imperij. ¶

25 Quod ius † Canonicum dictans præstari alimenta seruatur etiam in terris imperij *Marchesan.vbi sup.nu.98.Ascia.d.q. secunda num.2.*vbi testatur de communi *Pascal.d.c. 3.nu.30.*vbi allegat *Surd in tract. de alim. tit.1.q.10.nu.7.Rol.à Valle cons. 54. nu.59. & seq.vol.2.D.de Franch.decis.645. num.5. Marchesan.vbi sup.nu.36.& 52.* & melius *nu 65.cum multis seq.& decis.ibi positam fo. 1176.*

N.12.ibi ¶ nascitur actio ex illo nouo iure,statuto,vel consuetudine. ¶

Adde quæ dicit *Viscon.in d.conclus.* ope-
26 rari,quod ex consuetudine alimenta petuntur iure actionis,sed attenta dispositione iuris regulariter petuntur iudicis offitio probat *Molfes.p.5.q.4.numer.4. & seq. vbi nu.6.ver.dixi* habes casus,in quibus etiam de iure communi petuntur alimenta iure actionis.

N.15. ibi ¶ & ad illa ad suos hæredes transmictunt. ¶

27 An spurij transmictant alimenta ad hæredes dixi *sup.ad nu.11.*vbi adduxi *decis. D. de Franch.283.*de qua meminit *Mastrill. dec. 121.nu.40.* qui id doctissimè more suo explicat,quibus adde eundem *D. de Franch.d.*
28 *decis.645. nu.6.* Et an dos tradita filiæ spuriæ trāsmictatur ad hæredes vide opin.hinc indè relatas per *Pascal.vbi sup. num.40.& seq.fo.199.Ascia.d q.2.nu.5.& 6.*
29 Et quando alimenta transmictuntur ad hæredes,an transmictantur pro integro anno à morte alimentarij,vel pro solo residuo anni,& quid si annus esset conuentus inter partes *Molfes.optimè d.p.5.q.9.num.13. & seq.nu.17.& 19.post D.de Franch.decis.155 186.& 606.Ascia.d.q.2.nu.5.Surd.in tra.de alimen.tit.4.q.17.nu.93.Pasca.d.c.3.nu.117 & seq.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Interrogationis rei si tenet, & possidet practica vndè desumpta,& apud quos tractetur nu.2.*
3 *Interrogari an poterit reus super titulo rei quam possidet.*
4 *Actor & reus,an possit cogi declarare.*
5 *Interrogari,an possint principalis, & testis post conclusum.*
6 *Interrogari quis poterit si est hæres, & de dicta interrogatione.*
7 *Declarans quod est hæres, an præiudicabit cum vno,ad instan. cuius declarauit, vel cum omnibus.*
8 *Hæreditatem si quis repudiauit, deindè alicui soluit creditori hæreditario, an sibi præiudicabit,ita vt cęteris creditoribus hæreditarijs etiam soluere teneatur. Idem est in soluente legatum nu.10.*
9 *Consentiens vno actui iudicij in reliquis non videtur consentire.*
11 *Non respondens ad hoc,vt habeatur pro confitente,quæ requirantur remis.& n.13. & an ipso iure nu.14.*
12 *Verba,alias habeatur pro facta, vel recognita prout sibi deterius, ponuntur in præceptis pro haben. declarationibus, & in recognoscen.apocis.*
15 *Declaratio si non fuerit facta, & debita præcepta nō fuerint emanata,an iudex præiudicabit parti declarationem petēti si processerit ad vlteriora.*
16 *Apocæ quando recognoscuntur fiunt tria præcepta pro recognitione, & in vltimo cominatur,alias habeatur pro recognita prout sibi deterius, & an recognitio ista comprehendatur in R.pragm.*
17 *Recognitione facta,prout sibi deterius,expediuntur literæ exequutoriales realiter, & personaliter, & non admictitur exceptio nisi seruata forma R.Prag. & in qua apoca procedat hæc praxis nu.18.*
19 *Apocæ bancales recognoscuntur mediantib. tribus præceptis, & priuatas etiam potest iudex compellere recognoscere.*
20 *Confessionem erroneam defuncti, an hæres reuocare possit.*

21 Con-

21 *Confessio facta in articulis, & positionibus reuocari nequit nisi de errore doceatur, & quando confessio reuocari possit.*
22 *Positionem partim veram partim falsam, an principalis negare possit.*
23 *Confessio vera à ficta, quæ oritur ex contumatia quatenus differt.*
24 *Confessio ficta perit perempta instantia.*

AD DECIS. XLVIII.

In prin. ibi ¶ potest interrogari conuentus, quod declaret si tenet, & possidet. ¶

1 PRacticam † interrogãdi reum si tenet, & possidet desumptam ex *Dot. in l. fin. ff. de rei vend.* testatur *D Consil. Rouit. in pragm. 6.* de qua fit mentio hic *de ordin. iud.* circa quam adeundam *pract. Pap. in form. interrog. fien. cum reo act. real.* Sed tu pote-
2 ris videre pract † quam ponunt Regnicolæ, vt *Muscatell. in prax. S.C. p. 3. glo. hæreditare Carau rit 300. Maran. p. 6. mem. 7. nouissime Gallupp. prax. S.C p. 2. c. 18. nu. 13. & seq.* vbi an practica procedat etiam in feudalibus *D. Reg. Tapp. ad d. pragm. 6. lib. 3. iu. Reg. fo. 121.* vbi multa practicabilia tangit,
3 & ibi an reus † poterit interrogari super titulo rei, quam possidet, & de alijs vide etiã *Affl. in Const ab offitialibus nostris Couarr. lib. 1. c. 2. num. 5. Carpen ad stat. med. c. 73. cit.*
4 *per D Tapp.* quod actor † sicut reus potest cogi declarare cit. pract.
5 Sed an principalis † & testis post conclusum possint interrogari *Calà ad prag. dispẽdia nu. . . fo. 46.*

N. 1. ibi ¶ si est hæres. ¶

6 De ista interrogatione † si est hæres vide sup. cit. latè *Rouit. d. prag. 6. nu. 9.* Sed quid
7 si quis declarauit, quod est hæres † an ista declaratio præiudicabit quoad omnes, vel respectu petentis tantum ? dic quod respectu petentis, & non alterius *D. de Franch. decis. 694. Consil. Rouit. loco paulò ante cit. Gallupp. vbi sup. nu. 15.* & adde omnino per me adducta ad *d. D de Franch. decis 694. & ibi Viscon.* hinc ibi dixi, quod si quis repu-
8 diauit † hæreditatem, & postea soluat aliquod debitum hæreditarium, tanquam hæres sibi non præiudicat quo ad alios creditores *Bar. in l. fin. ff. de inter. act. Alex. cons. 31. nu 13. vol. 7. Caual. de tuto. nu. 76. ver. faciunt adducta. Pasca. de vi. pa. po. p. 7. c. 1. nu.*
9 *26.* & de consentiente † in vno actu iudicij quod in reliquis non videatur consentire *glo in clem. sæpe ver. partib. de ver. sig. Surd. in tra. de alim. tit. 4. q. 16. n. 32. Viscon. concl. consensus.*
10 Hinc hæres † qui agnouit legatum cum vno potest aliorum solutionem recusare *Phanut. de inuent. p. 6. nu 20. & 121.*

N. 1. ibi ¶ & quantum ad interrogationes prædictas habeatur pro confitente, vel negante prout deterius. ¶

11 Adhoc vt † quis non respondens habeatur pro confitente, quæ requirantur *D. Reg. Tapp. rit. 70. lib. 3. iu reg. nu. 7. & seq. fo. 151.*
12 Sed aduerte, quod circa hæc verba posita per Authorem hic versatur praxis in istis declarationibus, & etiam in recognoscendis apocis in quibus factis præceptis per Cur. vel quod declaret, vel quod recognoscat in vltimo præcepto ponuntur verba posita hic per Authorem, quod intelligatur facta prout sibi deterius, vt in *d. prag. 6 vbi Trois. & Gallupp. vbi sup. nu. 14. Musca. vbi sup. nu. 8. D. Reg. Tapp. d. prag. 6. in ver. pro confitente, vel negante M. Ant. Curt. in tract. de mentien. n 378.* quem citat *Rou. d. prag. 6. n 6. et Carpen. cit. per D. Reg. Tapp. Ioseph. Ludo. decis. Lucen. 41.* vbi habes quan-
13 do habeatur † pro confesso, & in materia idem *decis. Perus. 8. Nouar. ad pragm. collect. 180. nu. 9. super prag. 8. de ord. iud.*
14 Et an tales † non respondentes habeantur pro confessis ipso iure, vel sit opus sententia declarat optimè *Rouit. d. pragm. 8. de ord. iud. nu. 45* quem vide in materia *nu. 42. & seq. cum decis. per ipsum cit.*
15 Quid si non fuerit facta declaratio, † & debita præcepta, vt hic non fuerint facta, an Iudex præiudicabit parti declarationem petenti si processerit ad vlteriora, quod sic *Meno de præsump. lib. 2. q. 1. nu. 31.*
16 In apocis, quoq; recognoscendis † expediuntur eiusmodi præcepta cum comminatione in tertio, & vltimo præcepto alias habeatur pro recognita prout sibi deterius, de quo per *D. de Franch. decis. 502.* vbi an hæc recognito comprehendatur in *prag. 63. §. item si supplica de off. procur. Cæsar & D. Reg. Tapp. super d. §. nu. 2 lib 3. iu. reg. fo.*
17 *249. vbi num. 5.* facta recognitione † iuxta dict. pragmaticam prout sibi deterius expediuntur literæ exequutoriales realiter, & personaliter, & non admictitur exceptio
18 nisi seruata forma d. R. prag. quæ praxis † procedit in apoca scripta, vel subscripta à debitore secus in subscripta à testibus, quia eo casu recognitio sit per testes iux. *Affl. decis. 272. & Strace. de mercat. tit. n. fo. 314. Gramat. decis. 84. Carrabb. sing. 126. incip.*

incip.nolens, & alios quos cumulaui ad decis. *D.de Franch.694.* vbi materiam latè tractaui circa recognitionem apocarum, vide tamen *Masull.ad Capy.decis.139.n.12.* vbi
19 loquitur de dictis tribus mandatis, & praeceptis loquendo in apocis bancalibus, vbi dicit obtinuisse contra decis. *D.de Franch.502.* de quo vide etiam *D.Rouit.d.prag.62. à nu.2. Muscatell.in prax.de appellat glo.vĕduntur n.29.Thor.in Compen.decis.ver.apoca.* tu videas nouissimè ad materiā, & prax. *Apicell.tutam paup.tit.1.nu.14.& seq.* & ibi filium addentem, & optimè tradentem praxim circa praedicta D.meus *Gait. in tra.de credi.c.2.tit.8.nu.29.39.& seq.* vbi adducit *D.Reg.Tapp.* & alios post hęc omnia scripta visos, & quod Iudex potest cogere ad recognoscendum priuatam scripturam. *Viscon.in concl.Iudex potest compellere fo.132.*

N. 3. ibi ¶ potest probare contrarium, & etiam haeres eius. ¶

An haeres † possit reuocare confessionem defuncti erroneam, quod sic *l. idcirco, vbi Padill.ŋ.1.C.de iur.& fact.igno. Affl. & ibi Vrsill.decis.232. Thor.in Compend.decis.fo.110.Viscon in concl.incip.* Confessio verbalis ab aliquo facta. *Surd decis 130.Mascard. de probat.concl.confessio erronea* alios cumulat *Maurit.apicell.ad patris tutā.paup.tit.de quinqu.dilat.ad nu.16.nu.28.fo.3. & alleg.14.nu.54.& seq.*

N. 6. ibi ¶ etiam non allegato, & probato errore. ¶

21 Cōfessio † facta in articulis, vel positionib. ad positiones praeiudicat, & reuocari neque nisi de errore doceatur *Caputaq. decis. 151.* quē adducit *Ricc.collect.2347.* vbi an, & qn̄ confessio renocari possit docto, vel non docto de errore, multa congerit *Viscon. in d. concl confessio verbalis.*

N. 9. ibi ¶ an quis teneatur respondere positioni negatiuae. ¶

22 Quid si principalis † negauerit positionē partim veram, partim falsam *Ioseph. Ludo. decis.Perus.51.nu.6.Surd.decis.58.* quos refert *Rouit.d.prag.6.nu.4.*

N. 10. ibi ¶ fictè confesso D. dederunt facultatem reuocandi confessionem. ¶

23 Confessio † vera à ficta quae oritur ex cōtumatia quatenus differt *Tesau. lib.1. q.foren.6.* quem citat *Pasca.de in tra. de vir. pa. pot.p.3.c.1.nu.71.fo.369.* & an ficta confes-
24 sio pereat perempta instantia, quod sic *Rouitus vbi supra numero 44.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Confirmare quid sit.*
2 *Confirmatio operatur supplementum defectus*
3 *Confirmatio superioris validat cōcessionem nulliter obtentam.*
4 *Confirmatio reddit actum maioris authoritatis, etiam si fiat à Iudice inferiore.*
5 *Confirmatio priuilegij in forma communi, vel in forma specifica.*
6 *Confirmari sententia nulla in quibus casibus possit, & quid parte opponente.*
7 *Confirmari, an possit peti à Iudice possessio nulliter capta.*
8 *Confirmabile si est nullum confirmatio, quoquè erit nulla.*

AD DECIS. XLIX.

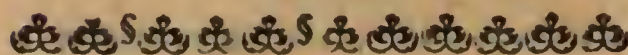
IN hac decis. in qua agitur de confirmatione contractus, de qua nouissimè per *Thor.in 2.p.Compen.ver.confirma-*
1 *tio*, sciendum quod confirmare † nihil aliud est, nisi rem firmam facere *c. inter dilectos de fid.instrum.Rouit.prag.4.de poss.nō*
2 *turba.nu.23.* Hinc est quod confirmatio † operatur supplementum defectus *no. in l. adoptio non iure facta ff.de adop.*
3 Et per confirmationem † superioris validatur concessio nulliter obtenta *Capp.Tolosa.decis.432.* & per confirmationē actus
4 † maioris authoritatis redditur *Frā.Marc. decis.330.* Quod procedit etiam si confirmatio fieret à Iudice inferiore *Gail. lib. 2. obser.1.* quos refert *Ricc.collect.894.* vbi de effectibus confirmationis latè, & ibi multa reperies.
5 Et de confirmatione † priuilegij in forma communi, & in forma specifica vide *Rouit.ver.confirmatio Pascal.de vi.pa pot.p.1.c.1.num.58.fo.9.* ex quo multa *Nouar. ad pragm.collect.194 & Capibl.prag.11.n. Schard.in suo lexi.iur.ver.confirmatio.*
6 Et quod assensus † vim confirmationis habeat *Affl.decis.398.sub nu.2.*

N. 4. ibi ¶ quod in omnibus casibus in quibus dubitatur, an quis possit cōtractum petere infringi, quod pars potest petere confirmari sicut dicimus de sententia. ¶

In

6 in quibus casib. sententia † nulla possit peti confirmari, & quid parte opponente latè *Ricc. ad exornationem l. si expressim de appel-*
7 *latio. hic cit. collect.* 1235. Et an possessio † nulliter capta absq; partis citatione possit peti confirmari à Iudice citata parte *no. per Ang. 1 mo. & alios in l. si finita in prin. ff. de dam. inf. & alibi per alios cit. per Ponta in tract. de spol. lib. 1. num. 45. fo. mihi* 8. *à ter. & lib. 3 nu. 143. & seq. fo. 117.*
8 Et an si confirmabile † est nullum confirmatio sit nulla *D. Reg. de pont. de potest. proreg. tit. de diuers. prouis. & licentijs tit. x. nu.* 18 *& 19.* & ad prædicta vide *decis. 38. D. de pont. R. Collater. Cons.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Hæres non tenetur nisi pro hæreditarijs portionibus ratio nu. 2. in soluendo, & exigendo nu. 7. fallit n. 13. & seq.*
3 *Creditor licet non cogatur recipere solutiones particulares, tamen intelligitur in particulari debitore soluente, secus in eius hæred.*
4 *Hæredum quilibet poterit soluere debitum pro rata.*
5 *Hæredum si aliquis efficitur non soluendo, alij cohæredes non tenebuntur.*
6 *Legitima, an petatur pro rata ab hæredibus, & à legatarijs.*
8 *Hæres exigens pro sua rata illam cohæredi communicare non tenetur, quid in socijs num. 10.*
9 *Hæres pro ea parte, qua est hæres poterit instrumentum liquidare.*
11 *Creditores, an possint conuenire vnum ex hæredibus, quem testator grauauit, vt solueret solus ipse debitum.*
12 *Filius hæres, an possit pro parte sua integram rem alienatam vendicare.*
13 *Hæres pro dote in solidum conueniri potest. Item in legato piæ causæ nu. 14. & nu. 16 & quid in alijs legatis nu. 18.*
15 *Loca pia quæ dicantur.*
17 *Hæres pro alimentis, an conueniatur in solidum, & pro quibus alimentis.*
18 *Hæres in solidum in actione reali poterit cõueniri. & quando intercessit pignus, vel hypoteca nu. 19.*
20 *Hæres vnus emphiteuta si defecerit à solutione, an omnes cadãt à iure, vel ipse solus.*
21 *Hæres, an teneatur in solidum in actionibus indiuiduis.*

AD DECIS. L.

TRita est regula, & satis nota etiam Tironibus desumpta *ex l. 2. cit. hic per Auth. C. de hæred. actio.* quod
1 hæredes † non tenentur nisi pro hæreditarijs portionibus prout etiam *no. in l. 1. C. si cer. pet. & in l. in exequutione in prin. ver. prima species ff. de ver. obli. Boer. decis. 66. Viu. dec. 333.* Mastrill. *dec. 234. n. 11. Gomes. tom. 2. c. 12. de contra. tit. de indiuiduis D. de Franch. decis.* 581. vbi dixi multos congerit nouiss. *Viscon. qui dictam regulã exornat in conclus. quæ incip. Hæres,* quæ procedit etiã si fiscus sit creditor *Author supr. dec. 12. n. 6.*
2 ratio est quia quilibet † hæres representat defũcti personam pro illa parte, pro qua est hæres, in alia dicitur extraneus, & tanquam extraneus censetur in alios hæredes *l. cum à matre in fi. C. de rei vend Bar. post glo. in l. 2. §. fi. col. pen. vers. ad hoc respondet nu. 3 ff. de prato stip. Bõbin. in l. 4. §. cato n. 97. ff de verb. oblig. apud quem multa ad exornationem d. regulæ à num. 75. Gomes. vbi supr.* vbi subdit
3 quod † licet creditor non cogatur recipere particulares solutiones tamen intelligitur in particulari debitore soluente, secus autẽ
4 in eius hæredibus, quorũ † quilibet poterit soluere debitum pro rata, & erit liberatus inuito creditore, quod est no. *Gratia. decis. Rot. March.* 146. *n. 4.* vbi aliud magis memo-
5 ria dignum dicit, nempè, quòd si aliquis † ex hæredibus efficiatur non soluendo alij cohæredes non tenebuntur pro illo.
6 Sed an id procedat † in legitima, vt etiam pro rata ab hærede, & legatarijs petatur *Gratia. decis.* 181. *nu. 16.*
7 Et aduerte quia d. regula † procedit non modo in soluendo, sed etiam in exigendo
8 vndè quando hæres † exigit, si pro rata, ad eum spectante exegerit non tenebitur illam suo cohęredi communicare *Anna alleg. 4. Meno. cons. 46. vol. 1.* quem allegat *Anna filius in add. ad d. alleg. patris 4.*
9 Et similiter si sumus † in liquidatione instrumenti, nam hæres pro ea parte pro qua est hæres liquidare poterit *Alex. Socc. et alij in l. 2. §. 1. ff. de ver. obli. Altim. qui alios refert in prax. liquid. instrum. ver. aduertat creditor ad personam suam num. 14.* nisi dicto cohæredi accreuisset cohæredum portio, vt ibi per eum.
Et in quantũ ad illud quod diximus, quod
10 hęres † exigendo ratam non tenetur illam cõmunicare alijs cohęredibus quid in socijs

O compa-

comparantibus rem ex bonis] communibus vide *tex.aureum in l.si patruus tuus C. cõm. vtriusq; iud. qui tex. in vna causa mihi fecit magnum honorem.*

11 Sed quid si testator † grauaret vnum ex hæredibus, vt ipse solus solueret totũ, & integrum debitum creditorib.? dic ꝗ adhuc creditores non possent agere contra ipsum solum, sed pro rata contra omnes cùm iam per legẽ fuerit diuisa obligatio, licet tali casu cohæredes possent agere contra grauatũ, vt soluat, de quo per *Gratian. in d.dec. 146. D.de Franch.d.dec. 581.& vide Viscon. add. ad decis.483.D.de Franch.*

12 An autem filius † hæres pro parte possit vendicare integram rem alienatam refusa emptori illa parte pretij pro qua est hæres *Pinell.concludit quod sic in l.1.3.p.ver. ex his autem sub nu.8.C.de bon.mat.* sed contrariũ tenet *Valas.decis.Lusit.69. nu.17.* quem adducit *Pascal.in tra.de vi.patr.pot.c.2.nu. 79. fo.27.*

13 Prædicta verò regula † locum non habet in dote, vt in præsenti decis. de qua nouissime meminit *Thor.in 2.p.Comp.in ver. Dos,* vide vltra conflictus *D. adductorum hic d. D.de Franch.decis.581.Castla de ratio. rat.q. 23.* vbi plenè *Viscon.in addit.ad D.de Frãch. decis.203.vbi allegat multos, & in d.concl. hæres dicitur eadem persona Molses. p. 6.q.9. nu.10.* qui adducit *Affl.decis.334.& ibi Vrsile.Cornaz.decis.Lucen.35 nu.6. Thor.in Compen.ver.legatum, Gomes.& sup.cit. D. de dicta regula tractantes.*

14 Et quia valet argumentum † de dote ad piam causam *Euerar.in loco de dote ad piam causam.* An si fiat legatum piæ causæ ab vno possint omnes cõueniri *D.Consil.Rou.prag. 1.de legat.pijs nu.6.* vbi quod cohæredes tenentur ad præstationem, cuius contrarium adducit *D.de Franch.decis.483.* vbi vide *Viscon.adden.* sed existente vera *opin. Det. & Rom.ibi alleg.* credit ipse Ecclesiam teneri facere cessionem, & cedere iura contra illũ cohæredem, à quo nominatim relictum est legatum, vt alius cohæres, qui soluit possit illud insolidum recuperare, vt ibi per eum, quod .n. tibi non nocet, & alij prodest facilè concedendum *l.2. §. item verus ff.de aq. pluu.arcen.cum alijs vulg.*

15 Quę autem dicantur † loca pia *Nouar. ad prag.collect.93.*

Sed quomodo procedat principalis re-
16 gula † quando non ab vno relictum est legatum pium, an possint hæredes insolidum conueniri *Gui.pap.decis.576.*

17 Quid si legatum † respiciat fauorem alimentorum vide *D.de Franch. in decis.203. Thor.in Comp.decis.ver.alimentorum fauore* vbi citat *Pellicc.consue.Auers.c.17. nu. 160.* de quibus nouissimè meminit *Ricc. post hæc scripta visus in add.ad d.decis.203.* & nouisl. *Apicel.alleg 9.nu.27.* post hæc scripta etiam visus, & vide *Viscon.d.concl. hæres* distinguẽtem inter alimenta præterita, & futura *Ioseph.Ludo.decis.Perus.92.n.1.14.& 15.Surd. in tra.de alim.tit.9.q.14.nu.5.*

18 Et q.d in alijs legatis, an hęredes † possint conueniri insolidum, *Ludou.decis.Lucen.30. num.12.vsq;ad num.21.Amen.ad decis.237. in fin.*

In fin.ibi ¶ vbi quis agit actione reali potest conuenire vnum ex hæredibus insolidum.¶

19 Quod in actione reali † possit vnus ex hęredibus insolidum conueniri, vide *Ricc.collect.1544.* circa medium.

19 Et quod vbi intercessit † pignus, vel hypoteca, tunc potest rei obligatæ possessor conueniri *D.Author sup.decis.12.num.6.& seq.* vbi quod actio realis datur cõtra vnum ex hæredibus insolidum.

20 Sed quid in emphiteusi †, an si vnus defecerit à solutione cadãt omnes à iure suo, an pro parte non soluentis vide *Clar. in §. emphiteusis ver.quæro quid si emphiteuta, & Mising.cent.3.obser.66. num.3. Viscon.in d. concl.hæres.*

21 Quid in obligationibus indiuiduis, *Ricc. collect.528.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Præsenti & tacenti si aliquid promicto, si illud quod promicto, est illi vtile dicor pactum cum illo inire.*
2 *Pactum duorum consensu perficitur.*
3 *Consensus tacitus probari sufficit.*
4 *Consensus inducit mandatum quando actus pertinet ad vtilitatem illius, qui consensum adhibet.*
5 *Consensus colligitur ex præsentia, et taciturnitate illius, qui tacet eum de illius commodo agitur, secus si agitur de incommodo, & præiuditio nu.6.*
Et quid quando tractatur de bono honorabili nu.7.
Et quid si de modico præiuditio nu.7.& in illis, quæ exigunt scripturam.
8 *Præsẽs, et tacẽs quãdo videatur, et præsumatur*

tur consentire, & de creditore præsente venditioni rei sibi obligat.e.

9 *Consensus præstitus alicui actui quando facit ei perdere iura & actiones.*

10 *Scientiæ præsumpta probatio, an sufficiat quando tractatur de lucro, seu amissione iuris.*

11 *Consensus vbi requiritur sufficit præsumptus, etiam si debuit probari per instrumentum.*

12 *Coniunctus quando præsumatur habere scientiam à coniuncto gestorum.*

13 *Coniuncti quando præsumantur scire facta coniuncti, & quis dicatur coniunctus.*

14 *Scientia inter coniunctus sanguine præsumitur quoad iura sanguinis.*

15 *Testis, qui deponit de contractu, & dicit scire, quia coniunctus, vel vicinus, an dicatur reddere bonam causam scientiæ, & nu.17.*

16 *Scientia non præsumitur in his, quæ continent tractum momentaneum, sed successiuum.*

18 *Duo specialia quando concurrere possint.*

19 *Absenti an requiratur ius irreuocabiliter Notario stipulante pro eo, & quid in constituto.*

Actio absenti quando quæratur per Notarium pro eo stipulantem.

20 *Donatio si fiat pio loco, an acquiratur ius irreuocabiliter Notario stipulante pro illo.*

21 *Donatio facta pauperi absenti, an valeat.*

AD DECIS. LI.

N. 1. ibi ¶ sufficit .n. præsentia, & scientia donatarij, & promissio, seù donatio expræssa donatoris, vt actus validus sit. ¶

ADde omninò tradita per *Meno. lib.3 præsump. præsumpt.42. à nu.4.* vbi di-
1 cit, quod si præsenti † & tacēti aliquid promiſto, & illud quod promiſto sit vtile, & proficuum ei, qui est præsens, & tacens dicor cum illo pactum inire, & dicit esse communem, & magis receptam *opin. ex Rip. in rub. de pact. nu.5. Alcia n.6. Terniell. in rub. de ver. oblig. n.60.* quos ipse sequitur eo præ-
2 cipue argumento, quia pactum † duorum consensu perficitur *l.1.§.1. ff. de pact. & l.*
3 *pactum ff. de pollicitat.* & sufficere † consensum tacitum probari ex *l.2. ff. de pact. & Meno. ibi qui respondet contrarijs.* Et consen
4 sus † inducit mandatum quando actus pertinet ad vtilitatem illius, qui consensum adhibet *Barb. in l. n.18. solut. matr. fo.417*
5 Et quod ex præsentia † & taciturnitate cum de tacentis commodo agitur consensus colligatur habetur *in l. qui patitur ff. mand. & l. semper ff. de reg. iur. vbi Det. nu.2. Ioseph Ludo. decis. Perus. 9. nu.23. in fin. Peregr. in tract. de fideicom. art. 52. n.11. fo.300.* verum in exigentibus scripturam consensus ex sola præsentia, sicuti ex sola patientia nō inducitur, & quæ talia sint *Mars. sing.330. Petr ab Gram. decis. 59. nu.8.* Sicuti ex aduer
6 so † non præsumitur consentire si actus ille tendit in præiuditium præsentis, & tacentis probat *Meno. vbi sup nu.10. & 24. Mascar. de probat. concl.1210. & 1218. nu.30. vol.3. Viu. decis.17. nu.15. & decis.23. col. fin. Surd. decis.302. nu.5. Camer. cons. vn. nu.24. inter consil. Card. Zabarel. Morot. cons.78. n.3. nouissimè Viscon. concl. decis. incip. præsens in aliquo actu, & in concl. Tacens,* qui alios al-
7 legat, secus si de modico † præiuditio agitur *Med. reg.5. incip. præsens habetur 2. tom. regul. fo.22.* & quod quando agitur de bono honorabili præsens præsumatur consentire *Gait. de cred. c.2. tit.3. nu.742. Escobar. de ratiocin. c.27. nu.49.*
8 Et quando præsens † & tacens præsumatur consentire latè *Meno. lib.6. præsump.99.* vbi multos ad hoc citat, quibus adde alios cit. per *Petr. ad Gram. decis.59. à nu.9.* & vide nonnulla posita per *Gait. in tra. de cred. c.2. tit.3. nu.741. & seq. fo.46. Caroce. de loca. ver. præsens.*
9 Sed an consensus † præstitus alicui actui faciat consentienti perdere iura, & actiones. *Viscon. in concl. incip. consensus, Peregr. vbi sup. Gait. vbi sup n.760. & seq.* & quid si creditor fuit præsens, & adhibitus testis in contractu venditionis rei sibi obligatę, & se subscripserit in dicto contractu, an sibi præiudicauerit, & in quo vide *tex. in l. cauis ff. de pig. act. & l. sicut §. voluntate ff. qui mo. pig. vel hypo & ibi D.* & alios nouiss. adductos per *Thor. in 2.p Comp. decis. Reg. ver. contractus emptionis 3 col. ver. sed uidens Isabella vsq; in fin. fo.10.* & an talis consentiens repellatur exceptione cedendarum *Gratia. decis.215. nu.15.*

N. 3. ibi ¶ qui postmodum scientiam, & notitiam habuerit, nam sola scientia sufficit. ¶

10 Adde quod quando tractatur † de lucro, seù amissione iuris sufficit etiam probatio præsumpta scientiæ *Mohed. decis.160 de probatic. in fi. Pute decis 6 de probat.* & ita decisum in *Rot. Rom. in vna Curgen. Abbatis de Fencea die 7. Februarij 1569.* Coram Cantuccio testatur. *Ricc. collect. 1959.*

N.4. ibi ¶ præsumitur sciētia, & acceptatio, ita vt amplius reuocari nō possit ¶

11 Adde quod consensus † vbi requiritur sufficit præsumptus *Barbos. in l. nu. 29. ff. sol. matr fo* 373. et si debuit probari per instrumẽ.

N. 5. ibi ¶ quia ex coniunctione sanguinis præsumitur scientia. ¶

12 Coniunctus † qñ præsumatur habere sciẽtiam à coniuncto gestorũ, vide *Meno. hic alleg. n. 9.* licet falsò qa nõ debuit allegari *lib. 6. præsump. 23. sed lib. 6. præsump. 24 per tot.*

N. 10. ibi ¶ coniunctus prçsumitur scire facta coniuncti. ¶

Adde vltra *Dec.* † *reg. 225. incip. coniũctus & Socc reg. 98. hic cit. Meno. d. præsump. 24. & melius lib. 2. præsump. 51. nu. 43. & 44. et lib. 3. præsump. 124. nu. 27.* vbi habes dilucidè quando coniuncti præsumantur scire facta coniuncti *Cachera. dec* 71. *nu.* 43. & quis

13 † dicatur coniunctus *d. præsump. 124. n.* 28.

N. 11. ibi ¶ regula prædicta procedit quoad mores, iura sanguinis, & diuitias. ¶

14 Quod sciẽtia † inter coniunctos sanguine præsumatur quo ad iura sanguinis processuq; naturæ, seù ordine agnationis optimè explicat *Paul. Leon. in sollemni rep. l. qui Romæ §. duo fratres nu. 470. ff. de ver. oblig.* procedit etiam in alijs casib. enarratis per *Farin. in tract. de testib. q. 70. à n. 164.* qui prædictos etiam cumulat.

N. 11. ibi ¶ in contractu facto ab aliquo ex vicinis. ¶

15 Sed an testis † qui deponit de cõtractu, & dicit scire, quia coniunctus, vel vicinus, dicatur reddere bonam rationem sui dicti *Farin. de testib. q. 70. nu. 181. fo. 136. Meno. de præsum. d. lib 6. d. præsump. 24. nu. 5. & 6.* qui alios cumulat: & vide *inf. nu. 17.*

N. 12. ibi ¶ in his quæ continẽt tractum momentaneum, vt est tractus, qui momento expeditur non præsumitur scientia, secus in his quç continent tractum successiuum. ¶

Adde omninò † *Meno. d. præsump. 24. n. 18. Cacheran. d. decis. 71. n. 43.* & alios per eum alleg. alios cumulat *Farin. d. q. 70. n. 197. fo. 237.* qui nullam fecit mentionem de d. *Caber. decis.*

N. 13. ibi ¶ depositio testium dicentium contractum non esse factum per coniunctos, quia scit, vt coniunctus, vel vicinus. ¶

17 Testis † reddens hanc causam scientiæ, quia coniunctus. vel vicinus, in quib. casibus dicitur reddere bonam rationẽ causæ scientiæ vide *Farin. d. q 70. n. 164. fo. 235. & Meno. d. præsump. 24. nu. 7. dixi sup. nu. 15.*

N. 15. ibi ¶ in vno eodemq; subiecto concurrere duæ specialitates. ¶

18 Duo † specialia qñ possint concurrere vide *Maran. de rem. poss. n. 135. & 143.* & alios quos citaui *sup. ad decis. 46. nu. 23.*

N. 20. ibi ¶ quia Notarius stipulatus fuit, & acceptauit pro absente. ¶

19 An Notario † stipulante, & acceptante pro absente donatario, acquiratur donatario ius irreuocabiliter antè suam retihabitionem vide decisiones inter se repugnantes, alteram *Cacher.* 32. alteram *Tesaur.* 70. & quæ sit verior. *Ricc. collect. 43. qui in fin. ex decis. Guid. pap. 49.* dicit dominium rei donatæ absenti, Notario stipulante pro eo in donatarium transit, ex quo tantò magis procedit decisio ista. Tu vide nouissimè *Apicell. alleg. 9. n. 28.* quando quæratur actio absenti per Notarium pro eo stipulantem, & ibi, quid si antè ratificationem contraxit alius cum hypoteca *n. seq.* post hæc scripta completa visus, & nouissimè *Gait. in tra. de cred. c. 4. quæsit. 7. nu. 819. fo. 350.* vbi cumulando omnes decis. & D ex magis communi tenet donationem esse irreuocabilẽ, & ibidem *n. seq.* concludit contra *Neguſ. & Barba.* & alios ex Notarij stipulatione etiã in constituto suppleri præsentiam partis *n.* 823. post hæc scripta visus, & vide eundem *Gait. eo. c. 4. quæsit. 11. num.* 1235. in illa quæstione si donatarius præferatur creditorib. posterioribus, quamuis hypotecarijs post *Capibl. sing. 1. Pasca. de vi. pa potesta. p. 2. c. 9. n. 45.* quorum dicta ipse longo sermone examinat.

20 Sed quid dicendum in donatione facta pio loco vide *Ioseph Ludo. decis. Perus. 29. Capibl. pragm. 5 nu. 95. de Baron. fo. 122. in vltim. impress.* & nouissimè decisionem relatam cum allegationibus insertis per *Io. Bap. de Thor. in 2. p. Compen in ver. donatio irreuocabiliter fo. 158.* qui ad manus peruenit tempore quo describebam hoc opus.

21 Et an donatio † facta pauperi absenti valeat *Amen. ad de Franch. decis. 339. n. 5.*

Ioseph Mele.

SVM-

SUMMARIUM.

AD DECIS. LII.

AD principalem conclusionẽ huius decis. cuius nouiss. meminit *Ricc. collect.* 3053, & quã *Io. Bap. Thor. registrat in Compen. decis. 1. p.* nunc in lucem edito *in ver. meretrix*, quod potest
1 † meretrix agere in iuditio, & per iudicem cogi facere virum ad sibi soluendam mercedẽ, quam promisit, vel solitam, quæ concurrere debeãt, breuib. explicat post *Isern. in c. vni. quib. mo. feud. amit. n. 11. fo. 31. Graff. lib. 2 aurear. dec. cas. consci. hic cit. per Autho.*
2 *n. 3.* vbi quid in foro conscientiæ, an confessarius possit cogere ad soluendũ meretrici promissum, de quo etiam per *Nauar. in manual. cap. 17. ver. quinto. & quartò.*

N. 1. ibi ¶ huic opin. accedit Isern. ¶ Adde *D. Conf. Rouit.* qui se remittit in hoc etiã ad *Iser. hic cit. in rub. de meretricib. n. 2.*

N. 2. ibi ¶ licet si soluatur repeti non potest.¶

3 Meretrici † data an repetantur vide *Amē. ad D.de Franch.decis.47.nu.24. Greg.lib.10. Syntagm.iu.Syntagm.10.c.2.nu.17.*quo loci
4 explicat an datum † meretrici ob turpem causam ipsam repeti possit citat *Menoch. de arbitrar.cas.535. nu.24.*

N. 3. ibi ¶ facit differentiam inter meretricem publicam,& occultam. ¶
Istam differentiam † comprobat *Sot.lib.4 de iustit.& iur.q.7.art.1.*ad secundum quē citat,& sequitur *Graff.vbi sup. nu.6.*

N. 4. ibi ¶ meretrix domina est sui corporis,& materia vendibilis.¶
6 Intellige de muliere † soluta, nam mulier nupta vsum sui corporis vendere non potest *Megal.instit.Pereg.lib.1.c.3.nu.13.* sed si de facto illud vendat à restitutione excusatur,vt ibi,& inf.post nu.20.

N. 7. ibi ¶ quia non turpiter accipit.¶
7 An meretrix † licitè accipiat suæ turpitudinis quæstum vide iura.& *D.cumulatos per Pasca.in tra.de uir.patr.potest.p.2. c.10. nu. 39.fo.358.*& an de illo quęstu elemosinam faciens sibi prosit *Fusc.sing.23. Bonacoss. ver.meretrix Amen. ad D. de Franch. decis. 47. nu.25.*

N.13.ibi ¶ vbi fraude, & dolo meretrix à fornicario extorserit tunc .n. tenetur ad restitutionem. ¶
8 Regulariter meretrices † non tenentur restituere ea,quæ ex meretritio acquisierũt l3. nonnulli contrarium sentiant,de quibus per *Megal.in Compen.instit.Peregr.ver.meretrices,& ver. mulieres*. Fallit tamen hæc
9 regula primo quando † notabile prætium acceperunt ab eis, qui alienare non possunt. Secundo quando dolo, vi, fraude ex cessiuam quantitatem extorserunt. Tertio non modo quando vi,dolo,& fraude extorserunt,verum etiam quando blanditijs, & illecebris extorserunt de quibus per *Megal.vbi sup.* vbi an teneantur restituere ea quæ à militibus receperunt. Idem quando falsis, & importunis persuasionibus meretrices extorserunt, eiusmodi enim persua-
10 dere † plus est,quam cogere, & compellere *l.1.§ persuadere ff.de seru.corrup. l.3.§.si quis ff. de liber.hom. exhib.* hinc est quod quicquid concurrit in metu reuerentiali,& minis concurrit in eiusmodi præcibus *Tesaur.decis.32.num.11.* Hinc etiam est quod
11 † stuprans virginem blanditijs, & amatorijs verbis perindè punitur, ac si per vim illam cognouisset *Scobar.de ratiocin.c.19.n. 60.*cuius contrariũ videtur dicere *Author. hic post nu.14.& vide inf.num.17.*
Quarto si receperit animo fraudādi *Megal.vbi sup.ver.mulier in Compen.*
Quinto si acceperunt à non habentibus ius dādi,quod quomodo intelligatur *Graff. vbi sup.nu.3 & 10.*

N.14.ibi ¶ vbi se virginem vendidisset,& asseruisset,cùm non esset, à nemine alio cognosci se patiatur, quam ab ipso solo, vel aliquo Magnate tantum. ¶
Hoc idem exemplum affert *Megala, vbi sup.ver.mulieres in Compen.instit.Pereg.22. lib.1.c.3.nu.17.*

N. 20. ibi ¶ quia meretrix occulta verè meretrix est. ¶
De meretricibus occultis,& publicis solutis,vel maritatis,vide *Megala ver.meretrices Graff.vbi sup.nu.6.*
12 Sed an mulier † quæ accepta pecunia se immiscuit dicatur meretrix, ita vt dicatur
13 publica,& in eadem Iudex meretricum,qui est in Ciuitate Neap.habeat iurisdictionem vide D.*de Franch.decis.68. ver. quid autem sit*,vide quoq; *Nouar.ad prag.collect.131.n.*
14 *9.* Et quid de illa † quæ habet vnum amasium *Triuisan.decis.Venet. 33. col.3.* tenet quod non contra *Affl. refert Gallup. p.2. c. 6.nu.206.nu.58.fo.91.*vide *Pasca.p.2. c.12. num.2.*vide *Ricc collect.3053.7.p.* vide *Caroce.decis.124.*cuius meminit idem *Nouar. vbi sup.num.7.*& quæ dicatur meretrix *inf. decis.56.nu.7.vbi dixi.*
15 Et quod meretrix † dicatur,quę vni prębuit corpus *Affl.in constit.*quæpassim, & in Constit. pateranorum, cuius contrarium sentit *Petr. ad Capy. decision. 44. & ad Gram.decis.11. numer. 6. Amen. in add. ad d.D.de Franch.decis.68.nu.13.ex Meno.de arbitr.cas.328.& ex Caball. cas.4. 123. & 171.quib.adde alios cita.per Viscon. in d.decis.68.ad nu.2.fo.14.& per Baiard.ad Clar. q.24.nu.97.fo.mihi 149.Nouar.ad prag.collect.132.*qui adducit *decis.Ric.63.p 1. & Peguer.decis.30. nonnulla alia dixi sup. ad decis.5.& dicam inf.ad decis.56.* & an sit me-
16 retrix † mulier nupta,quę adulterium commisit.*Meno.de arb.cas.535.nu.6.*

N.21.

N. 21. ibi ¶ condemnamus stupratores ad dotandum,& dotem arbitramur ex qualitate vtriusq; personæ. ¶

17 De pęnis stupri, vide *Menoch. latiss. de arb. cas. 294. Tesaur. decis. 148. Add. ad Gui. pap. decis. 555. D. de Franch. decis. 333.* multa dixi ad eundem *D. de Franch. decis.* 534. qui ibi distinguit *nu.* 1. prout etiam distinguit *Marta. in suis Digestis decis. 2. tom. ver. stuprum cap. 2.* vbi quod aut stuprum est commissum sine vi, & in tali casu pęna est dimidiæ partis bonorum fisco applicandorum, & relegationis iudicis arbitrio si stuprans vir honestus sit, vilis autem, vel infamis fustigatur, vel in exilium mittitur, quod etiam in fęmina stuprata locum habere dicit. Aut stuprum est violentum, & punitur pęna mortis, quod extendit, vt eadem pęna puniatur stuprum, si non fuerit violentum, & interuenit Lenocinium, precium, blanda verba, suasiones promissiones, & similia adducit *Viu. decis. 299.* & quidem iure merito, stuprans .n. virginem, blanditijs, & amatorijs verbis perinde punitur, ac si illam per vim cognouisset, vt dixi *inf. ad decis. 81. nu. 5. per Munoz. Scobar. in tract. de ratiocin. cap. 19. n. 60. Detian. lib. 8. c. 7. numer. 6. & seq. Petra ad Gram. decis. 22. num.* 1. qui de prædictis non meminit, sed vide *Capibl. prag. 8. p. 1. n. 331. de Baron.* Et supradictā distinctionē approbat, quoq; *Oino. in §. in duplum n. 12. Institut. de actio.* vbi subdit de pęnis legis *Mosaica ex exod. c. 22. & iuris Canon. contra stuprantes,* quæ pęnæ de consuetudine non seruari dicit *Clar. in §. stuprum Tesaur. in dec. 3.* Sed stuprans tenetur, vel dotare, vel in vxorem ducere attenta qualitate stuprantis, & stupratæ, de quo etiam nouissimè per *Petr. in add. ad Gram. 22. n. 1.* & quando stuprator teneatur in foro interiori, & exteriori ad dotandum vide *inf. nu. 25.* & quando debetur dos stupratæ, an statim sit soluenda, vel expectādum sit tempus nuptiarum, vide multas decisio. nouiss. cumulatas per *Ricc. 7. p. collect.* 2710. & quid sit stuprū *D. Thom. 1. 2. q. 154. art. 6.* & quomodo probetur *Meno. cas. 288. Viu. decis. 299.* & quomodo probetur virginitas *glo. in c. hæc imago. 24. q. 5.* & quomodo fiat recognitio in probatione stupri *Tiraq. de præscrip. fo. 100.* in praxi seruatur, quod obstetrices adhibentur, quæ examinātur, & cum iuramento deponunt si puella est virgo, vel stuprata, standum est enim in arte peritis *vulg. l. 7. mense ff. de stat. hom.* vide *inf. nu.* 41.

18 Sed quid si stuprum † fuerit de nocte cōmissum cum scalis cum consensu mulieris, & sine vi, recurrendum est ad decis. *D. de Franch. 333.*

19 Regulariter igitur stuprum † non punitur pęna mortis licet contrarium dixerit *Dona. fina. lib. 4. regular. prout est tex. in l. si quis aliquid §. qui nō dum ff. de pęn.* etiam

20 si tractaretur de stupro † commisso in personam virginis immaturæ *Balb. dec. 22.* dum

21 modo cesset uis, quia intercedente † vi; vt supra, dictum est, & habetur in *d. decis. D. de Franch. 534.* stuprum mortis pęna punitur, & vltra *alleg. ibi per D. Præsiden.* vide *Affl. per eum ommissum in hanc opin. inclinantē in Constit. si quis rapere num. 16. ver. septimò quæro. Boss. in tit. de Coit. dam. & pun. nu. 67.*

22 *& 68.* & hoc quia violentia † omne aggrauat delictum, & in spetie coitū, vt per *Bar. in l. 1. ff. de extraord. crim. Gram. cons. 45. Clar. in §. fornicatio. in vlt. ver. Detian. lib. 8. tract. crim. tit. de stupr. & coit. viol. num. 2.*

23 quod tantò magis † procedit in puella im matura in qua nullus consensus considerari potest, & de crimine violentiæ *Borrell. in sum decis. p. 2. tit. de appell. nu. 414. fo. 412.* sed quod stuprum non præsumitur violentum quando mulier reperitur prægnans *Boer. decis. 241. Petr. vbi sup. nu. 4.*

24 Et de stuprantis † virginem immaturam pęna, vide *Thor. in Compen. decis. ver. stuprās virginem, immaturā, Molf. ad consue. Neap. p. 7. q. 2. nu. 23. 2. tom. Meno. de arbitr. cas. 294*

21 *Ricc. collect.* 119. vbi de pęna † inflicta minori, qui stuprauit puellam 2. annorum, vbi adducit *decis. Rot. Lucen. 7.* Quando autem stuprator teneatur, & ad quam pęnam, & quando ad dotandum, & in foro interiori, & exteriori latè explanat *Nouar. ad d. D. de Franch. decis.* 534. post hæc omnia completa scripta visus.

Et non mirum si stuprantes per vim puniuntur pęna mortis, nam si in Regno nostro per *cap. Reg. Rober. incip. vt fine, & per pragm. sub tit. de osculan. mulier. disponitur,*

26 quod deosculātes † virgines mulieres per vim pęna mortis naturalis puniuntur *Viu. decis. 117.* quem citat *Ricc. collect. 1514.* ergo multò magis stuprantes per vim, ita argumentatur, *Muscatell. in prax. delict. in gener. tit. de adulte. stupr. &c. nu. 35. & seq.* de quo etiam *Detian. vbi sup. nu. 8.* vbi adducit *Affl. decis. 270. & Gram. cons. 48.* qui dicit, quod

27 dicta pęna † habet locū in Ciuitate Neap. contra ibi deosculantes, non autem in villis, & eius territorio, refertq; *Detiā. vbi supr.* alios casus decisos alibi, & alias pęnas quibus puniuntur osculantes per vim. Tu autē

28 dicas quod eiusmodi osculantes † mulieres non possunt componi, *ut in c. ut fine mortali*

circa

circa fin. ver. super his cuius meminit Rou. in prag. 1. de Compos. nu. 2. & quod potest tempus foriudicationis abbreuiari, vide quia dixi *sup. ad decis. 17. nu. 11.* pęnaq; triremiũ afficiuntur *Ricc. collect. 2185.* vbi quid in am
29 plexante † mulierem causa cognoscendi
30 per vim, & quid in deosculantibus † pue-
31 ros *Meno. cas. 287. de arbitr.* Stuprans † .n. pueros per vim sicuti fęminas incidit in pęnam *l. Iul. de vi. publ. l. 3. §. praeterea punitur ff. ad l. Iul. de vi. publ. Detia. d. lib. 8. c. 5. n.*
32 *6. & c. 15. nu. 16.* qui extendit, vt d pęna † locum habeat contra eum, qui puerum rapuit conclusit, & tormentis afflixit, vt probatur *in l. eum, qui ff. eo.* puer autem stupra-
33 tus † per vim nulla affligitur pęna *Mastrill. decis. 295. nu. 41.*
34 Quod autem dicatur osculum † luxuriosum *Rou. prag. 1. de osculan. mul. nu. 3. Triuisan. decis. 47. lib. 1. Ricc collect. 17. vbi de materia.*
35 Et an mulier † propter tale osculum, vel tactum mammillarum amictat dotem, quod sic *Bal. in c. tuae de procur.* de quo latius vide *Diaz. reg. 216. incip. dotem sicut per-*
36 *dit. in 1 tom. regul. fo. 444. 2. col.* & multo † magis propter adulterium *in 1. tom. reg. fo. 442. 2 col.*

Si tamen mulier osculetur à consanguineo non perdit dotem, quam amicteretur, quia praesumitur cor sanguinitatis, & non libidinis causa oscul tam fuisse *Affl. & Vrsill. decis 236.* & an sit licitum osculum inter Vassallum, & consanguineas domini *Rouit. vbi sup. nu. 9.*
37 Et quid si quis † amplexatur mulierem tentando illam per vim cognoscere, sed nõ osculatur, qua pęna plectetur *Rouit. prag. 1. sub tit. de oscul. mulier. nu 1. fo. 512.*
38 Et de eo qui puellam † aliquam amplectitur inuitam, & acclamantem illius pudicitiam actentando in strata publica qua pęna sit affligendus *Peguer. decis. 7.*
39 Et qua pęna puniatur † is, qui habuit accessum ad aliam commictendo plures actus venereos non per vas exterius, sed inter crura, vel alia parte corporis, vel manibus abutendo, & semen mictendo *Peguer. decis. 75.* vbi in Sodomia quando emictitur semen inter crura.
40 Plura autem stupra † commictentẽ etiam sine vi puniendum pęna mortis dicit *Thõ. Gram. vot. 17. per tot. vbi latè.*
41 Sed an viripotens † stuprata possit cognosci mediante copula carnali stupratam, dic quod non, quia potest virgo deflorari absq; eo quod ab homine carnaliter cognoscatur, vt impetuoso menstrui profluuio, & alijs quae testantur Medici, & ita in casu notabili testatur peritissimos medicos consuluisse *Marilia. in l quoties num. 507. C. de rei vend. post suas decis.*
42 Et an stupratae † mulieris confessioni stetur *Peguer. decis. 71. Boer. decis. 119. Alex. cõs. 229. vol. 6.* vide si faciunt dicta per *Farin. pract. crim. tit. de iudit. & tort. q. 43 num. 87. cum seq.* vbi tractat vtrum dictum adulteratae faciat inditium contra adulterantem, sed quod debent in proposito concurrere alia adminicula *Mars. cons 28.* & quid si fuit visus exire, & fugere *Meno. lib. 1. praesu. 89. n. 119.* Sed in proposito nostro vide *Ricc. col-*
48 *lect. 137.* vbi an stuprator possit † sub fideiussoribus relaxari, & quis sit Iudex cõpetens in causa stupri.

Et quid de confessione pueri dicentis ab alio stupratum, an talis confessio faciat inditium ad torturam *Nouar. ad prag. collect. 163. nu. 14.*
49 Si autem stuprator † neget commisisse stuprum, & stuprata asserat, cui incumbat onus? dic neganti *Oino. qui alia in materia cumulat in §. in duplum n. 14. & antè instit. de actio. fo. 453.* Stuprum autem quãdo pręsumatur coactum, & an credatur mulieri dicenti eam per vim stupratam *Mascar. de probat. concl. 181. nu 34. Farin. q. 43. nu. 94.* omninò *Capibl. in prag. 8. p. 1. n. 329. & seq. de Baro. fo. 246.*
50 Et quid si mulier † cognita diceret se violenter cognitam, sed simulasse violentiam pro honore conseruando, an ei sit creden-
51 dum. *Detia. lib. 8. cap. 15 nu. 18.* Et quid sit † violenter cognoscere *Detia. lib. 8. c. 7. n. 31. & d. c. 15. in prin.* vbi distinguit inter violẽ-
52 ter † rapere, & violẽter cognoscere, & an acclamatio mulieris probet violentiam, & quomodo probetur acclamatio, & de alijs in materia stupri vide *Petr. ad Gram. decis. 22.* In qua vt redeamus ad dicta per nostrũ Authorem hic qui testatur in S.C. condemnari stupratores ad dotandum, Adde *Molf. cons. 30. per tot. tom. 2 Ricc. collect. 23.* tu vide *Gram. vot. 17 Clar. d. §. stuprum, Tesaur. d. dec. 3. Viu. decis. 290. Capibl. vbi sup.*
53 Sed tãm dictam † pęnam, quam aliàs euitabunt stupratores si mulier stuprata se deindè publicè prostituit, quia non tenebũtur dotare, neq; in vxorem ducere, quod probat *Carocc. decis. 58. per tot. Cancer. lib. 3. var. resolut. c. 11. nu. 251.* quos refert, & sequitur *Pascal. in tra. de vi. pa. pot. p. 1. c. 5. nu. 40.* vbi de ratione, & *Farin. cons. 90. per tot. lib. 1.* vide *Meno. de arbitr. cas. 288 num. 14. & seq.*
54 Et pręd ctis sub necte, quod vetus stuprũ † facit

facit præsumere concubitum *Gram.vot.4.* sequitur *Petr.vbi supr.num.5. qui num.6.* subdit, quod potest meretricia vita probari per testes singulares, & per vnum testem nobilem, qui dicat pecuniam dedisse ob copulam ex *cons.Gram. 58. & alijs per eum cit.ibi.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Testes an, & quando repeti possint, tam in ciuilibus, quam in criminalibus, & an post publicationem, vel post conclusionem nu.2.*
3 *Testes examinati in vna causa, an possint repeti in alia.*
4 *Testes examinati in iuditio summario, an possint repeti in plenario.*
5 *Testes in iudicio momentaneo faciunt fidem in ordinario.*
6 *Testes examinati in vno iuditio ad vnum finem non probibentur in quocunq; alio iuditio repeti.*
7 *Testis examinatus in iuditio ciuili potest repeti in criminali.*
8 *Testes etiam mille non probant absq; citatione, vbi traditur praxis; repetuntur etiam facta publicatione ne delicta remaneant impunita.*
9 *Testes confrontati absq; alia repetitione probant, & ponitur pract.nu.10.*
11 *Testes legitime examinati inter eosdem in iuditio retinendæ non faciunt fidem in iuditio recuperandæ nisi de nouo repetiti.*
12 *Testes inter alios deponentes non recipiuntur ad probandum primum extremum in rem.c.reintegrandę.*
13 *Testes non citata, & audita parte examinati non probant, & vsq; ad quod tempus possint repeti num.14. & quid si fuerant mortui, an probent nu.15.*
16 *Exceptiones multæ possunt opponi contra intētantem remed. c.reintegrandæ de quib. nu.20 & 21.*
17 *Testis, vt probet debet esse iuratus, & in quibus casibus exigatur, vel non exigatur iuramentum nu. 18.*
19 *Iudex potest summariam capere informationem ad hoc, vt possit discernere quis lite pendente manutenendus.*
22 *Probationes exactissimæ, & concludentes requiruntur in iuditio summario c. reintegrandæ.*
23 *Cardinalium depositio absq; iuramento non probat, & quomodo iurent.*
24 *Religiosi iurant in pectore.*
25 *Iudex circa restitutionem possessionis debet partem audire, & citare, & non procedere de facto, aliàs dicitur spoliare, & incidit in pęnam l.si meminerint C. vndè vi.*
26 *Iudex, qui non ritè processit non procedit, vt Iudex, sed vt priuatus.*
27 *Spoliatus de facto de facto debet restitui. Idē qn̄ deficit citatio, quando etiam sine citatio ne restituitur num. 32. & spoliatus ante omnia restituendus.*
28 *Citatio partis requiritur in rem.c.reintegrā dæ, adeo, quod si non interuenit, & pars ingreditur possessionem non incurrit in pęnā l. si meminerint C.vn.vi et quomodo debet esse citatio, an sufficiat per edictum nu.29. & quid in dominio* Mediolan.*31.*
30 *Missio in possessionem nulla prauia citatione nullum operatur effectum, & in quib, casibus non requiratur citatio n.32. & 33.*
34 *Citationis defectus in decreto pontificio, an operetur pęnā d.l.meminerint, & quid in concessione Principis ex certa scientia n.35*

AD DECIS. LIII.

N. 1. ibi ¶ in causa criminali, sed non repetiti. ¶

1 Testes † an & quando repeti possint, tàm in ciuilibus, quam in criminalib. *Ricc.collect.234. & 1768. & vide decis. D. de Franch.716.* vide latè *Farin.de testib.q.66.à nu.255.fo.188.Viscon.in concl. incip.testes,*
2 & an testes † repetantur post publicationem, vel conclusionem *D. de Fran.dec.668.* & quæ ibi adduxi, *& decis. 716. numer.4.*
3 & quod testes † examinati in vna causa possunt repeti in alia inter diuersas personas, vide *Anto.de Butr.in c.per tuas num.9.vers. tertius casus quando testes sunt recepti, & Io. de Imo.ibi, & Feli.Farin.vbi sup.n.297. qui*
4 *à nu.299.*loquitur de testibus † examinatis in iuditio summario, quod possunt quoquè repeti in iuditio plenario, ex quo dicit *Gail.decis.103. p.1.* quem citat *Nouar. ad*
5 *prag.collect.219.nu.37.* quod testes † in iuditio momentaneo faciunt fidem in iuditio ordinario. Sed magis propè ad hanc decis.
6 *Farin.ibi nu.301.* dicit quod testes † examinati in vno iuditio ad vnum finem non prohibentur quādocunq; in alio iuditio repeti ad alium finem adducit *tex.in c. cum in tua.ver.quāquā, & ibi glo. in ver. ad aliud, & in ver.ob aliud, ver. & ita propter diuersum modum agendi ext.de testi.*ex quo infert
7 quod testis † examinatus in iuditio ciuili potest

poteſt repeti in iuditio criminali, vt ibi per eum, qui ad hoc citat *Monticell. in repet. teſti. rub. repetitio teſtium quibus caſibus fiat fo.176.col.1.ver.5.*

N. 2. ibi ¶ teſtes nullam probationem facere tanquam receptos ad informationem curiæ &c. ¶

8 Quòd in criminalibus † etiam ſi eſſent mille teſtes abſq; citatione non probent, nec aliquam fidem faciunt *D. Conſil. Rouit. prag. 1. nu. 14. de bon. prodi. latè adden. ad D. de Franch decıſ. 716. Gallupp. in recenti prax. S. C. p. 2. c. 23. num. 3.* & ideò teſtes repetuntur etiam facta publicatione, nè delicta remaneant impunita *Carau. rit. 69. Affl. in Conſt. terminum vitæ Gabr. de teſti. concl 21. nu. 25. Teſau. deciſ. 262.* Sed an fiſcus poterit repetere teſtes in limine expeditionis cauſæ pro reparanda nullitate teſtium, quod non *Petr. ad Gram. deciſ. 28 nu. 5.* vndè ad euitandam repetitionem ſolet procurari, quod pars habeat teſtes pro legitimè citatis, & repetitis, quam aduertat Iudex, vt formiter fiat antequam concedat copias repertorũ reo iux. *deciſ. Capy. 74.* de qua declaratione multa apud *Petr. vbi ſup. à nu. 3. vſq; ad nu. 21.* & quod quando habentur teſtes pro repetitis illa dicatur ficta repetitio, vide *Rouit. pragm. 3. de ord. iud. nu. 9 cum ſeq. dixi ad deciſ. D. de Franch. 716.* vbi de materia.

9 Sed quid ſi teſtes † examinati pro informatione Curiæ fuerint cum reo delinquente confrontati, & confirmauerunt eorum depoſitiones, an fidem faciant abſq; alia repetitione *Clar. q. 45. ver. ſed in hoc propoſito, vbi Baiard nu. 60 vſq; in fin. Farin. de teſtib. q. 72. nu. 139. Bertaz. conſ. 70. vo 2. Honden.*

10 qui ponit practicam † vt deferatur iuramẽtum teſti in confrontatione facienda in faciem inquiſiti, & legi depoſitiones in ſui præſentia de verbo ad verbum, *Caball. reſol. 269. Ricc. deciſ. 84. & 243 p. 2. Viſcon. in cõcl. incip. teſtes parte non citata.* de quo videndus eſt etiam *Farin. d. q. 70. n. 39. & ſeq. Ambroſ. Proceſs. informat lib. 3. c. 1. n. 49. & ſeq. Ricc. deciſ. 243. p. 2. Thor. in Comp. deciſ. Archiep. Neap. ver intorrogatoria fo. 24. & ver. teſtes viri fo. 44. col. 2.*

N. 2. ibi ¶ & ad alium finem. ¶

11 Hinc teſtes † etiam legitimè examinati inter eoſdem in iuditio retinendæ non faciunt fidem in iuditio recuperandæ niſi denuò ſint repetiti *Mohedan. dec. 174. AEgid. deciſ. 3. 254. Pute. deciſ. 2 de iudit.* quos refert & ſequitur *Ponta in tract. de ſpolio. lib. 2. nu.*

12 *99. fo. 53.* & teſtes inter alios deponentes non recipiuntur ad probandum primum extremum *in c. reintegrandæ, Mobed. deciſ. 178. Pute. deciſ. 25. de reſtit. ſpol. Pont d. tract. de ſpol. lib. 2. nu. 96. fo. 54.*

N. 2. ibi ¶ & parte non citata, & non audita. ¶

13 Teſtes † parte non citata, & audita regulariter non probant, probat ſexcentis authoritatibus vltra *tex. in l. ſi quando hic alleg. & c in nomine domini de teſtib. Viſcon. in concl. incip. Teſtes parte non citata, nouiſſimè Gallupp. in recen. prax S. C. p. 2. c. 23. nu. 4. fo. 202.* & in teſtib. examinatis parte non citata in ciuilibus, & criminalibus latè *Farin. in tract de teſti. q. 72. vſq; ad nu. 160.* & in quib. caſibus probat *Ricc. collect 378. Foller. in prax. crim. ver. & repetantur nu. 4. & ver. & ſi confitebuntur nu. 42. Clar. & Baiard. in*

14 *quæſt. 45.* & vſq; ad quod † tempus poſſint eiuſmodi teſtes examinati parte non citata repeti *Gram. deciſ. 28. nu 6. Carau. rit. 75. nu. .. Baiard. ad Clar q. 45. n. 21. vide D. de Frãc. cit. deciſ. 668. & 716. Viſcon. vbi ſup.* vbi quid

15 ſi teſtes † examinati parte non citata mortui ſint, an probent ponit opin. pro, & cõtra, & quando repetuntur, quod requiratur citatio partis *Teſaur. deciſ. 28.* alios adducit *Petr. ad d. Gram. deciſ. 28.* apud quem multa reperiės circa repetionem teſtium faciendam in criminalibus, quem poſt hæc ſcripta completa vidi. Et an ſufficiat ſi teſtes parte præſente fuerint examinati, ita quod citatio non requiratur *Viſcon. vbi ſup. Rouit. in rub. de perſeq. maleſact. num. 8.* vbi citat *Peguer. deciſ. 5. nu. 35. Cauen. pragm. inoleuit num. 26.*

N. 4. ibi ¶ multæ poſſunt eſſe cauſæ, quibus d. remedium non competat. ¶

16 Adde quod multæ † poſſunt exceptiones opponi contra intentantem hoc remedium c. reintegranda, quas longa ſerie, & nimis accuratè recenſet *Pontan. in tract. de ſpol. lib. 3. c. 2. à num 2 vſq; ad nu. 112.* quas apud eum videre poteris, ex quibus non nonnullas nos tangemus, de quibus apud *Authorem inf. ad n. 5. & 6.* ea occaſione, quia illas author tangit.

N. 4. ibi ¶ Iudex poteſt procedere receptis probationibus ad ſui informationem, & inſtructionem. ¶

17 Adde quod teſtis † adhoc, vt probet, & fidem faciat debet eſſe iuratus *vulg. eſt tex in l. iuris iurandi C. de teſti. cap. tuis ex. eo.* vndè non iuratus non probat latè *Ricc. collect.*

18 *263. 919. & 1532.* quod intelligitur in ijs † quæ

quæ plenam causæ cognitionem requirunt, secus quando examen fit ad instructionem iudicis, putà quia iudex vult se informare de possessione litigantium, nam tunc testiũ iuramentũ non requiritur *Alcia.respon.386. nu.1.Bologn.in l.naturaliter §. nihil commune ff.de acq.poss.p.2.Meno.de remed. retin.nu. 39.Gallupp.p.2.c.23.num.8.fo.203.*Et quod
19 Iudex † possit ex offitio capi facere informationem summariam ad hoc, vt possit discernere quis lite pendente manutenendus *Ludo.decis.Perus.59.Capy.decis.13.Plot.in l. si quando §.3.nu.27.cum seq.C.vnde vi.Menoch.in remed.retin.fo.*288. ponit practicam nouissimè *Gallupp.p.2.c.3.nu 43.fo.65.* qui nullam facit mentionem de *Plot.nec de Anna alleg.*60.qui ante eum id docuerunt, & *Maran.cons.105.num.7.& in tract. de multipl.alienat.nu.*328. apud quos vide etiam si parte citata debet Iudex procedere, vel nõ.

N.5.ibi ¶ vbi iusta causa quis cecidisset à possessione. ¶

20 Adde quod hæc exceptio †, vt dicit *Pont. loco cit.num.*19. insurgit ex ventre canonis reintegranda, & adimit vires eiusdem constitutionis si agens spolio iusta de causa cecidisset à possessione, & sic proprio facto ratio est in promptu, quia d. Canon. prouidet ijs, qui ex iniustis causis ceciderũt à possessione, vt dicunt ibi *D.Alex. & Socc. in l. rem, quæ nobis ff.de acq.poss.Paris.cons.1.nu. 164.Affl.decis.392.nu.27.Cassad.decis.4.sub tit.de rest.spol.vt ibi per eũ, Ric.collect.2236. lim.5.*Hinc nõ restituitur spoliatus si de dominio spoliatoris constet ex publico instrumẽto *Meno.de recup.poss.rem.1.n.224.La p. alleg.24.Petr.ad Gram.decis.45.n.5.*

N. 6. ibi ¶ idem vbi quis cecidisset ex proprio contractu. ¶

21 Hæc est altera exceptio † contra intentantem *rem.d.c reintegranda,* quam etiam ponit *Pont.vbi s.p. num.20.* quæ exceptio quando, & quomodo procedat, & habeat locum vide eundem *Ponta. latè super illa tractantem. Ricc. vbi supr.* apud quem multas exceptiones reperies positis prius ampliationibus; ad eos in occurrentibus casibus recurras, & vide *Morot.cons.96.n...*

N. 7. ibi ¶ quod hoc iuditium sit summarium. ¶

22 Adde quod licet hoc iuditium sit † summariũ adhuc requiruntur exactissimę probationes, & concludentes, dicitur enim iuditium possessorij plenarij, adeò quod non sufficit probare possessionem per vnicum testem quando actor intentat remedium cap.reintegranda, vt dicit *Affl. decis.364. n. 6.Capy.decis.55.nu.11.* latè probant *Pontã. d.tract.de spol.lib.2.nu.81. & seq.* vbi cumulando multa demum ita dicit seruari in *Rota.& Plot.in d.l.si quando §.3.nu.45. Ludo. d.decis.59.*

N.9.ibi ¶ nam etiam si Cardinales deponerent absq; iuramento non probant. ¶

Adde *Gallupp.in recen.prax. S.C. p.2.c.23.*
23 *nu.6.*qui subdit, quod à iuramento † tactis scripturis releuantur Cardinales, qui tenentur iurare supra pectus, quod quidem seruatur in omnibus personis religiosis *Vestr. in prax.Cur.Rom.cap.2.nu.7. lib.6.* vnde dicunt Notarij iurauit tacto pectore more
24 religiosorum, sed an Cardinali deponenti magis credatur, & aliquid asserenti, quam vni testi, vide latè *Farin. in tract. de testi.q. 63.à nu.55.fo.136.*

N.10,ibi ¶ restitutionem possessionis parte non audita, & sic de facto &c. ¶

25 Adde quod Iudex †, vt dixit *Author. sup.n 6.*debet in hoc partem citare, & audire nã alias dicetur procedere ex inordinato processu, & iudex ipse spoliaret quos fortè spoliare nõ posset *iux. tradita in l.meminerint C.vn.vi.*in cuius, pęnã incideret, & decretum reintegrationis esset nullum, & ex decreto nullo dicetur Iudex illum contra quem tulit decretum, spoliare, & ante Authorem id dixit *Old.cons.227.Põt. quinimis diffuse tractat de materia d. l. meminerint in*
26 *d.tract.de spol.lib.1.c.8.nu.37.*Iudex enim † qui non ritè, & rectè processit, nõ vt Iudex, sed vt priuatus processit, quod ex multis probat *Visc.in concl.incip.spoliatus,* & ideò spoliatus per Iudicem debet restitui probat multis decisionibus *Ricc.collect. 2030.am-*
27 *plia.*13.& si de facto † fuit spoliatus de facto etiam restitui, vt per *D.Cons. Rou.prag. 1.de conserua.nu.10.in prima impressione,* spoliatus enim, vt in omnium ore est antè omnia restituendus *c.reintegrãda 3.q.1.Anto.Gabr.libr.com.opin.tit.de rest.spolia.concl. 1.& in cap.Reg.incip.Grauamina, vbi Nig. vẽr.23.Men.de recup.rem.1.nu.324.*
28 Et quod requiratur omninò citatio † partis in hoc *remed.latè Ponta in d.tract.lib.1.c. 8.*Adeò quod si licentia ingrediendi possessionem fuisset tributa ex alio defectu, quam citationis pars possessionem ingrediens, sine tamen vi, & excusaretur ab incursu pęnę *d.l.meminerint Ponta. d.lib.3.c.8.n.42.*Idem si spoliatus in continenti recuperet non incidit

incidit in pęnam *l.si quis in tantam C. vnde vi.Meno.de recup.poss.rem.9.num.*170.est.n. permissum spoliato in continenti recuperare,& spoliare,vt per eundem *Meno. rem.*1. *num.*384.

Et non modo citatio requiritur, sed re-
29 quiritur † specifica adeò quod non sufficiat citatio per edictum *Bar.in d.l. meminerint,& cons.*91.*Rip.in c.sępe de rest. spol.nu.* 86.*Pont.d.lib.*1 *c.*8.*nu.*41 *& d.lib.*3.*c.*8. *nu.* 142.*fo.*117.& quod nullum operatur effectū
30 † missio in possessionem nulla præuia citatione *Ponta.d.lib.*3. *nu.*144.

Et de misso in possessionem nulliter si habet rem illam obligatam,an manutenendus in possessione, vel de illa eijciendus, vide *Thor.Comp.decis.*2.*p.ver. missus in possessionem,& Viscon.concl. incip. tenuta.*

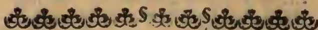
31 Et quid seruetur in dominio Mediolani, *Plot.vbi sup.nu.*26. *& antè fo.*22.

32 Fallit id quod supra diximus si is, qui primo possessionem recepisset absq; partis citatione recepisset, & ęq; nulliter fuisset ingressus, quia isto casu nullitatis compensatio succederet *Inno.in c. quęrelam de elect. Bal.in l si pacto C.de pact.Rip.loco cit.Roma. sing.*766.*Ponta.qui id declarat loco cit.n.* 44.

33 Secundò fallit si Iudici, qui fine ordine processit notoriè prius constitisset de non iure reiecti ex cuius notitia res non egeret alia cognitione sui iuris *Alber in l.si de vi.in fin.ff.de Iud.Dec.latè cons.*191.*in fin.Rom.d. sing.*766.*ver possessio Pont.d.c.*8.*lib.*3.*n.*141. faciunt dicta per *Ricc.collect.*2036. *lim.*11. Item quando citandus nullam posset opponere exceptionem,aut defensionem, non .n. citandus est is cui nulla competit defensio,vel exceptio *Bar.in l.*3.*§.si causa cognita ver.sed hodie ff.de bon poss.Surd.qui alios cumulat decis.*39. *nu.*20. *& de communi Gabr. conclus* 1.*de citat.nu.*348.

34 Sed an in decreto Pontificio † citationis defectus operetur incursum pęnæ *d.l.meminerint* vide *Mobeda.decis.*86.*in fin.*& quid in
35 concessione † Principis ex certa scientia *Ponta d.c.*8.*lib.*7.*nu.*145.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Meretrices non possunt in vicinijs honestis cohabitare,& recensentur iura Regni, & de quibus meretricibus loquantur nu.*6.
2 *Persona expellenda à Ciuitate remiss.*
3 *Meretrix expellenda à vicinia,an possit expelli à terra,& nu.*4.
5 *Meretrix si conducit domum, & expellitur quis debet perdere pensionem.*
7 *Meretrices probibentur in bigis, & quadrigis ferri, quod erat etiam tempore Deocletiani,& possunt eis probiberi vestes honeste,vt cognoscatur ab alijs.*
8 *Scholares exteri, qui babitant sine mulieribus non possunt Neap.babitare in vicinijs, vbi babitant mulieres honestæ ex cap.Regis Catho.quod quando babeat locum,& in quibus nu* 9. *& an in licentiato n.* 10.
11 *Scholaris babitans cum Doctore,an expellendus. Viuens,& aliquid committens contra scholasticam disciplinam amittit priuilegium etiam fori.*
12 *Dicta in meretrice procedunt in Lenone. Lenones expelluntur in Ciuitatib.& quare.*
13 *Meretrix,an dicatur,quæ babet vnum amasium,& quæ dicitur meretrix nu* 14.
15 *Vicinos malos babere malum est, & multa de malis vicinis, qui non sunt celandi à venditore emptori.*
16 *Meretrices nuptæ, an expellantur à vicinia bonesta.*
17 *Raptus pęnam an excludat vita meretricia. pęna quæ sit,& quæ concurrere debeant,& quid in Regno remiss. & de conatu raptoris.*
18 *Meretrices si babitant proprias domus,an ab illis sint expellendæ.*
19 *Meretrices si babitent domus Ecclesiæ, an ab illis expellendæ.*
20 *Mulier regulariter carcerari non potest, & ex quibus causis possit carcerari, & an dicto benefitio renuntiare potest.*

AD DECIS. LIV.

TRactatur in præsenti decis. si mulieres nuptæ possunt expelli à vicis, & locis honestis etiam si habeāt alibi domos,de qua per *Tho. in* 2.*p.Comp. ver.mulieres inhonesta fo.* 367.

N. 1.ibi ¶ qua cauetur nè mulieres meretrices cohabitent inter bonas, quæ Constitutio postmodum confirmata,& aucta fuit ex priuilegio particulari huic fidelissimæ Ciuitati concesso per Reg. Ferdin.I. inter eius Capitula 59.¶

Adde etiam *prag.*4. *sub tit.de meretricib.*
1 qua mandatum est † vt meretrices exfractent à Ruua Catalana, idem est in Regno Cathalognæ,vt testatur *Peguer. decis.* 12. & de

de iure communi testatur *Affl.in Const. hic cit.per Auth.incip quæ passim Rouit. d. prag. 4.nu.1.vide Meno.cas.323. nu.14.* vbi alios adducit *Viscon. in concl incip.meretrices,& in addit.ad D.de Franch decis.316.* vbi enu-
3 merat alias † personas expellendas à Ciuitate,quas etiam ibi enumerat *Amend.nu.4. Capibl.sing.73.incip. Homines.Amen. ad decis.D.de Franch.68.& ibi Viscon. Luc. de Penn.in l.4. C.de specta.lib.11.fo.145.col.2. D.de Franch.d.decis.316.Anna sing.338. incip.meretrices*,vbi de quibus meretricib. intelligendum,*Thor.in Compen.decis.ver.mulieres,Pasca.in tra.de vi.pa.pot.p.2.c.10. nu. 35.37.&* 38.& de meretrice, quæ rapuit iuuenem loquitur *D. de Pont.de pot.proreg. tit.de diuers.proui fier.solit.nu.16. Auend.de exeq.mand. lib.2. nu.6.*

Et an meretrix † paupercula, quæ expellenda est à vicinia honesta possit etiam expelli à terra,quod nõ *Amen.ad d.D.de Frãc. decis.316.ex Rebuff.priu.2. de priuil. Schola.*
4 meretrices .n. † non sunt à Ciuitate expellendæ ad euitandum maius malum *Affl.in d. Const.quæ passim n.3.* & circa materiam expulsionis meretricum apud quos tractetur, vide cit.per *Amen.ad d.decis.316.et Thor.in add.ad D.de Pont.tra.de pot proreg.tit.de diuers.prouis.n.16.fo.3.*post hæc scripta visus, vbi multos cumulat.

5 Et si meretrices † conduxissent domos, & fuissent expulsæ quis debet perdere pensionem, dic quod locans *Ricc.resolut.133. vol.2.*Idem sentit in locantibus scholaribus *Rouit.d.prag.4.nu.5.& seq.*ex *Nauarr. in manual.confess.c.17.num.194.& seq.* sed *Molin.Theologus in tract.de contract.* distinguit *in disput.499.*quem refert *Capiblan.in sing. 105.incip. meretrices* nulla facta mentione, nec de *Rouit.nec de Nauarr.*

6 Et de quibus meretricibus † sunt intelligendæ *Constit Pragm.& cap.Reg.Anna loco cit.*

7 Prohibentur etiam meretrices † in bigis, & quadrigis ferri, vt est cautum per *pragm. 5. sub tit.de meretricibus*, quod antiquitus fuisse Sancitum etiam tempore Deocletiani Imp.probat ibi *D.Consil.Rouit.* qui de materia meretricum se remittit ad *Meno. cas. 535.*quem etiam vide *d.cas. 328. hic cit.& Grego.Syntagm.iur.lib.10.c.2.*Posset insuper habitus honestus meretrici prohiberi,vt cognoscantur à mulieribus honestis *Bened. in cap.Raynutius nu.61.1.p. Foller.in prag.& quia perfidorum de Iudæis Amen. ad D.de Franch.decis.68.nu.38.*

N. 2. ibi ¶ scholares, seù studentes non possunt cohabitare in vicinijs in quibus nobiles,& ciues cum eorũ vxoribus.& familijs viuunt. ¶

8 Quod scholares † exteri qui habitant sine mulieribus non possunt Neap.habitare in vicinijs, vbi habitant mulieres honestæ est Regis Cathol.*cap.66* cuius Author non meminit,sed vide *D. Consil. Rouit. in rub.de Scholar.doctor.num.2. & seq.* apud quem in
9 quibus locum † habeat *d.cap.* & quando habeat locum *Pasca.in tra.de vi.pa.pot. d.c. 10.num.36.*& quod non habeat locum in studentibus Neapolitanis,& Casalium, *D. de Franch. d. decis.316.* neq; in Doctore,& Clerico,*Nouar.ad Pragm.collect.4.in fi.* sed
10 an in licentiato † tangit *Amen.ad d.D. de Franch.decis.316.nu 7.*

Sed an possit à d.vicinijs expelli scholaris
11 habitans cum Doctore,vide *Thor.in Compen.decis.ver.Doctor,aut Clericus.Anna sing. 338.incip.meretrices, Rouit.vbi sup. Viscon. ad d.decis.316 & Ricc. collect.423.* Circumscriptis autem iuribus Regni, scholares inhonestè viuentes, & aliquid contra scholasticam disciplinam committentes amittunt priuilegium etiam fori *Gonzal.ad reg.8. Cancell. glo.56.nu.14.*

N.3.ibi ¶ meretrices,& Lenones. ¶

12 Idem quod in meretrice † dicit in Lenone *D.de Franch.d.decis.316.Affl.in d.Const.quæ passim nu.1.* Lenones enim mulieres ad luxuriam alliciunt, ideò pelluntur à Ciuitatibus, vti castitatis corruptores *§. Sancimus Auth.de Leno.Ric nouiss.7.p.collec.2725*

N.4.ibi ¶ declarat meretricem esse ad quam multi habent accessum. ¶

13 Sed an dicatur meretrix † quæ habet vnũ amasium dixi sup.*ad decis.54.nu.14.& 15.*&
14 quæ dicatur meretrix,vide *D.cit.hic in prin. Maran.cons.1.Affl.d.Constit.quæ passim n.2. Nouar.ad prag.collect.131.num.5.& seq.& collect.132.Rouit in d.rub.de meretri.n.1.*

N. 9. ibi ¶ quod malum sit malos habere vicinos.¶

15 Adde *Affl.in commen* † ad *Const.Sancimus de iure Prothom.§.3.n.3.vbi addidi multa*,& in adagio est. Aliquid mali propriè malũ vicinũ *Duarẽ.tit.de pact.c.4 Gail lib.2. obser.69. 19.& seq.*vbi multa de vicinis, & refert multos,q de ea re scripserũt, vnde res dicitur minus valere ob malum vicinũ *Alex. in add.ad Bar.in l.3.C.de præd.& omn.reb.nau.lib.11.* Hinc tenetur vẽditor malũ vicinũ nõ celere quẽ si sciuisset ẽptor ẽpturus nõ fuisset *tex.*

in l. quod sępè §. fin. vbi glo. ff. de contr. emp. Hinc Temistocles venditurus prædiū præconi adde iussit, quod vicinos etiam haberet bonos, quasi vicini commendatione futurum esset longè vendibilius.

N. 10. ibi ¶ in muliere nupta luxuriosè viuente cum scandalo, & malo exemplo vicinorum. ¶

An meretrices nuptæ possint, vt cęteræ expelli à vicinia honesta *Amen. ad d. dec. 316.* & quod non possint expelli iuxta hanc decis. *Consil. Pascal. in tra. de vi. patr. pot. d. c. 10 nu. 35. vsq; ad nu. 38.* qui inter alios adducit *Capy. decis. 44.* nouissimè *Ricc. ad d. decis. D. de Franch 316. post hæc scripta visus.*

N. 16. ibi ¶ in meretrice raptus non est punibilis secundum magis communem opin. ¶

17 An raptus pęnam vita † meretricia excludat, vide *Cons. Burs. 386. & 415. vol. 4.* quæ consilia aurea appellat *Petr. ad Gram. decis. 36. num 4.* vbi quid in illis, qui cum schalis ascendunt domus meretricum de quo *D. de Franch. dec. 333.*

Et raptus pęna quęsit, & quæ concurrere debeāt, vt locum habeat, & quid in Regno an habeat locum pęna ordinaria raptus, & multa in materia vide D. cumulatos per *Viscon. in concl. incip. raptus fo. 243. Meno. cas. 261. Ric. collec. 82. et 539.* & de conatu raptoris si sit punibilis latè *Meno. de arb. cas. 360. à nu. 30. vbi nu. 35.* declarat nostram Regni *Const. sub rub. de rap. & violen. man. illata.*

N. 26. ibi ¶ mulier nupta expelli pōt etiam si in domo propria habitet. ¶

18 An meretrices † à proprijs domibus possint expelli vide *Tesaur. q. foren. 33. Pascal. vbi sup. nu. 38. Bouit. d. prag. 4. nu. 2. Ricc. vbi sup Nouar. d. collect. 131.* vbi quid si mere-
19 trices † habitent domos alicuius Ecclesiæ, an etiam ab illis expelli possint.

N. 29. ¶ mulieres honestas pro debito ciuili nō posse capi, nec carcerari. ¶

Regulariter de iure communi mulier ho-
20 nesta carcerari † non potest iux. tex. *in l. 1. C. de off. diuers. iud. Auth sed nouo iure C. de custod. reor. Carol. de Grass. in tra. de excep. in prælud. à n. 110. vsq; ad n. 112. Papon. lib. arrestorum lib. 24. arest. 3. Farin. in tit. de carcere n. . . Meno. de arbitr. q. 88. Iul. Clar. §. fi. q. 28. Carpan. ad stat. Mediolan. cap. 243.* apud quos vide ex quib. casis potest etiam carcerari *Amend. ad dec. D. de Franch. 229. n. 4. & 518. nu. 8.* apud quem vide, an mulier possit dicto beneficio ne carceretur renuntiare.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Renuntiatum ad ius non datur regressus.*
2 *Renuntiatione si quis fuit lęsus non potest dari cautela ex qua impediatur recursus ad arbitrium boni viri.*
4 *Voluntati alicuius se commictens, an liberum arbitrium censentur collatum.*
4 *Arbitrium liberum, quæ verba importēt, & quæ verba arbitrium nu. 6. & nu. 10.*
5 *Arbitrium quid importet.*
7 *Arbitrium offitialis ad quid se extendat.*
8 *Remictens se gratijs Curię, & clementię Principis quid intendat.*
9 *Arbitrium boni viri, & absolutam potestatē quæ verba importēt, & quid importent ista verba (dammi quello che vuoi tu)*
10 *Arbitrandi potestas data secundum liberam voluntatem, vel secundum voluntatem simpliciter quid importet.*
11 *Reductio ad arbitrium boni viri nullo modo potest euitari.*
12 *Reductio ad arbitr. boni viri datur à laudo arbitrorum.*
13 *Appellatio quod sit interposita, vel habitus recursus interest.*
14 *Reductio ad arbitrium boni viri petitur quando adest lęsio, & quanta debet esse.*
15 *Reductio nō impeditur etiam si cū iuramēto fuerit enormissimæ lęsioni renuntiatum, et an eo casu petenda absolutio nu. 16.*
17 *Reductio peti non pōt si arbitris data est potestas procedēdi secūdum liberā voluntatē.*
18 *Reductio an possit peti i si in cōpromisso fuerit apposita clau. ꝗ possint arbitri lędere vnā partē in totū, et vni auferri, et alteri dare.*
19 *Vir bonus quis sit. & nu. 20.*
21 *Reductio infra quod tempus peti possit.*
22 *Reductio coram quo iudice petenda sit.*
23 *Reductionis Iudex, an possit cognoscere nō solū de iniquitate sed etiā de nullitate laudi.*
24 *Reductio an pluries peti possit.*
25 *Appellatio nō datur à Iudice adito, vti bono viro confirmante, vel infirmante laudum, & quid de iure Regni nu. 26.*
27 *Reductio si petitur, an pęna exigatur.*
28 *Barones debent imitari pastores qui tondent non excoriant oues.*
29 *Barones sicut honorantur à subditis, ita debent reddere vices suas amando Vassallos, vt filios.*
30 *Barones maletractantes vassallos possunt feudo priuari, vel possunt cogi ad vendendum nu. 31. in quo feudo intelligatur.*

32 Pater

32 *Pater male tractans filium potest cogi ad emancipandum.*
33 *Dominus male tractans seruum potest cogi ad vendendum* 34.*& an requiratur monitio nu.*35.*& an priuentur iurisdictione Vassallorum non procedente monitione comminatiua nu.*38.
36 *Barones quomodo possint castigare Vassallos.*
37 *Baronum excessus remis.*

AD DECIS. LV.

REfert decisionem istam *Io. Bap. Thor.in Compen. decis.2.p. ver. Appellare*,& in vltima impressione *D.Cons.Rou.in rub.de compositio.num.*11.*in fin.*

N. 1. ibi ¶ quia Vassallus renuntiauit omni iuri suo.¶

1 Licet regula sit quod ad ius † renũtiatum non datur regressus *l.Harennius in prin C. de euict.cum alijs* cumulatis per *Barz. dec. 94.n.13.*tamen quando quis per renuntia-
2 tionem†fuit enormissimè lęsus non poterit dari cautela,ex qua impediatur recursus ad arbitrium boni viri,de quo dicemus infra. Interim vide *Pascal.in tra.de vi. patr.potest.* dicta,quæ adhoc conferunt, & ad dicta per *Authbor.in fin.p.1.c.8.nu.38.*

N.2.ibi ¶ subijciendo se quis misericordiæ alterius,ita demum censetur renuntiare iuri suo si ille tanquam bonus vir se habuerit,&

N. 3. ibi ¶ qui submisit se alterius voluntati,his casibus gratia,misericordia, & voluntas debet ad arbitrium boni viri referri.¶

3 Adde quod commictens † se in sui aduersarij voluntatẽ tunc non liberũ arbitriũ censetur collatum, sed à iure regulatũ *glo.in l. pen.in fi.ff.de arb.& ibi Bar.Bal.& l.3.C.de dot.prom. Ias.in l.sic legatũ n 30.ff.de leg.1. hic a leg. per Authbor.Bar in l.sed & si vnius §. prętor ait in fi.ff.de iudi sed glo.Bar et Ias. supra allegati per Authorẽ fuerũt prius relati à Meno.tra.de arbitr.q.7.nu.6.* vbi declarat quomodo id procedat omninò vidẽ.ad materiã huius *dec.in tot.illa quæst.*vbi multa ad
4 propositũ reperies circa verba q̃n liberũ † arbitriũ conferãt quẽ vide ẽt omninò *in q. seq.8.pręsertim n.10.et seq.& q.9.*& quid im
5 portet † arbitrium,& quæ verba † arbitriũ
6 importẽt *Paris.de Put.in tra.synd.ver. arbi-*
7 *triũ per tot.fo.170.*vbi multa de arbitrio†officialis,& ad quid se extendat.Et quod remictens se gratiæ,& clemẽtiæ Principis nõ videtur,iuri suo renũtiare *Bonacos.tom.2.cõm. opin.tit.de cõfess.n.38.fo.289.et n.154.fo 294*
8 Et de eo qui se † remictit gratijs Curiæ vide omninò *Campag.in cap. reg. quod incip. multorum n.14 fo.165.Rou.loc.cit.*vbi quod inquisitus,qui se remictit gratijs Curiæ, ꝙ in eo misericorditer est agẽdũ,ne illi inferatur grauamen ex *tex.in c.sane,& in c.veniẽs de renun.Baiard.ad Clar.q.48.num 63.And. in c.imperialem §.in super nu.56. de probib. feud. alie per fed.tetigit idem Rou. vt ipse met ibi testatur prag.8.nu.8.de compos.*

N. 5. ibi ¶ verba importantia liberam,& absolutam potestatem, & quæ arbitrium boni viri.¶

9 De verbis,quæ † important absolutam potestatem, & arbitrium boni viri tractat ad saturitatem,eaq; colligit accuratè *Meno. d.q.7.& 8.& nonnulla q.9. quib.adde dicta per Paris de Put.loco cit.in d.ver. Arbitrium & per Carocc.in tract.de loca.tit.de socio personam exercente num.14. & 15.* vbi de eo, qui se remictit ad aliquem,& de colono,qui dixit hæc verba (dammi quello che vuoi che lo rimetto in te,& in tua mano, che io mi contento di tutto quello che vuoi tu,) quod intelligitur arbitrio boni viri.

Et non desinas videre *D.Consil. Rouit.in pragm.2.num 6.& seq.sub tit.de arbitr. vbi dicit vnum no.*quod quando est data pote-
10 stas † arbitrandi secundam liberam voluntatem, vel secundam voluntatem simpliciter,illa clausula importat propriam,& liberam voluntatem non regulatam ratione, vnde qui habet liberam voluntatem potest iniquum æquo præferre,& quãdo,& in quibus hoc procedat explanat *num.8.& seq.*& ad eum in occurrenti casu recurras.

N.6.ibi ¶ reduci debet ad arbitrium boni viri. ¶

11 Reductio † ad arbitrium boni viri nullo modo potest euitari *Rou.d.prag.2.n.4.et* 10 adeò quod dixit *Meno. de arb.cas.73.n.1.* ꝙ nulla cautela tradi põt ad euitandũ eiusmodi reductionem *Det.cõs.30.n.6.col.3.Gallup. qui de Meno.non meminit in prax.S.C.p.1.c. 4.n.39.fo.15.Barz.dec.86.nu.3.Pascal.de vi.*
12 *pa.po.p.1.c.8.n.38.*& hęc reductio † ad arbitrium boni viri datur à sẽtentia arbitri quã laudum appellamus,de qua vide latè nouiss. *Visc.in conclus.dec.ver.arbiter. ver. compropromissum,& ver.laudũ,*est.n.species defensionis *Tesaur.dec.14.Ricc.collect.2379.Bella*
13 *mer.dec.299.*& quod interest † an sit appellatio,vel recursus *Barz.decis.87. nu.23.*

14 Et ista reductio † conceditur quando adest lęsio,& quanta debeat esse lęsio *Meno d.cas.73.Idē eo,tra.q.70.* alios citat *Barz. d.decis.86 nu.3.4.5.Dct.cons.11.col.5. vers. 4.principaliter,& cons 60.Cappell. Tholosa. dec.277.Viu.dec.58.Pascal.loco cit nu.41.*

15 Et quod non impeditur reductio † etiam si cum iuramento fuerit renuntiatum enormissimę lęsioni occasione reductionis ad arbitrium boni viri *Balb.dec.168.Fran.Marc. decis 111.vol.2.Papo.lib.6.arrest.1.Cappell. Tholosa.decis.267. Cassiad.decis 1.de emp.& vend.* quos collegit *Nouar.ad pragm.collect. 20 nu.23.*

16 Sed quid si fuit rennntiatum † cum iuramento an absolutio petenda *Ricc. collect. 2379.ver.& hanc cōmunem,Rouit.d prag.2, num.16.* vbi dicit quod petenda est absolutio iuramenti,de quo videndus est,vltra eum *Pasca.d c.8.n.38.& seq.Gallupp.* qui ad eos se remictit *vbi sup.n.42.* qui *n.43. ex Abb.in c.dilectus num.4.ver.nota benè de seq.poss.&*
17 *fruct.* dicit quod si est data † potestas arbitris procedendi secundū liberam voluntatem,quod tunc reductio ad arbitrium boni viri peti nō potest,de quo videndus est *Rou, d.prag 2.nu.8.& 9.* quia recte distinguit,vt supra dixi.

18 Sed quid si in cōpromisso † adest clausula,de qua per Authorē paulò sup.quod possit arbiter vni auferre,& dare alteri, vel lędere vnam partem in totum,vel in partem, an poterit peti reductio ad arbitrium boni viri,vide *Socc.Cōsil.220.in 2.difficultate vsq; in fin.vol.2.* vbi de materia *Gallupp.vbi sup. nu.44.* optimè *Barz d.decis.86.* vbi alios citet quorum non meminit *Gallupp.*

19 Et iste bonus † vir quis sit *Sebard. in lexi.iur.ver. arbitrium,& ver. bonus vir. & ver vir bonus.*

20 Et quod dictus bonus † vir sit Iudex ordinarius locorum, vbi fertur laudum habetur *in d pragm.2.* etiam quod causa delegetur à Principe cum conditione,quod in causa grauaminis ad ipsum appellaretur refert decisum *Thor.in ver.recursus siuè appellatio* quem refert *Gallupp.vbi supr.nu.45. & 46.* quē vide de reductione facienda à laudo lato a Clerico compromissario, infra quod
21 tempus † eiusmodi reductio peti possit, & de alijs ad materiam *n.seq.* & *Viscon.loc.cit.*

22 Sed coram quo Iudice † petenda sit ista reductio vide *Affl.decis.51.Tesau. decis.14. Borrell.in sum.decis.tit.63. de compromiss. n. 301.& seq.Gallupp,vbi sup.nu.47.* & an coram Iudice rei,vel actoris *Rouit.d.pragm.2. nu.11.Pascal.d.c.8.nu.44. Tesaur. d.dec.14.*

23 Et an iste † iudex reductionis possit cognoscere non solum de iniquitate sed de nullitate laudi *Barz.decis.31.nu.86.nu.1.*

24 Ista tamē reductio † nō potest nisi semel peti *Caual.decis.14.Boer.decis.284. Ricc.collect.2379.ver.& hanc communem in fi.* Hinc
25 est,vt subdit idem *Ricc.* ibi quod à Iudice † adito,vti bono viro confirmante, vel infirmante laudum non appellatur, sed sentētia exequutioni mictitur ex *Pragm. 2. de arbit.* cùm à Iudice bono viro non detur in iure appellatio *Guid.pap.decis.436. Benintend.decis.15.Pasca.d.c.8.nu. 46.* vbi alios cumulat licet contradixerit *Barz.* mendosè cita.per *d,Ricc.* ibi sub *decis.6.* cùm debuerit illum allegare *decis.86.nu.16.* tu tamen vide *Rou. d. prag.2.n.19.* vndè ipse pro concordia distinguit ex *Magon.decis.Lucen.37. & ex Rebuff. ad Constit. Gall.tom.1.de arbi.& arbitrato.*
26 *art.1, glo 11.* De iure tamen Regni † vt ipse testatur ex *Capy.decis.53.* datur appellatio, sed non retardatur exequutio, quæ exequutio quando pendente reuisione laudi impediatur *Ludo.decis. Lucen.27.nu.39. Anna sing 299. cum alijs cita.per Rouit. vbi supr.numer.13. & seq.* & quid in exactio-
27 ne † pęnæ appositæ in compromisso,*Rouit. vbi sup,nu.21.*

In fin.ibi ¶ discant Barones conseruare,non excoriare Vassallos. ¶

Adde *Capibl.ad prag.3.num.49.de Baro.*
28 Barones † debent imitari pastores, qui tondent,non autem excoriant, oues, quinimò dominus est loco patris Vassallorum *D. de*
29 *Franch.dec.541.n.12.*& sicut Barones † honorantur à subditis,ita debēt reddere vices suas amando Vassallos,vti filios eorū cōmoda procurando *l.nam salutem ff.de offit.præfect. vigil.* & nō eis detrahere, alias nomen dominorum non merentur habere *Bal. cōs. 439.Crauett.cons.238.Affl.decis.265.Capibl. vbi sup.nu.50.*

30 Quod si Barones † cōtrariū fecerint malè tractādo Vassallos poterūt feudo priuari *§.sed et maior asperitas dominorū instit.de his qui sunt sui, vel alien.iur. D. de Pōt.in tra. de pot.proreg.tit.de electio.offitial.§.1.n.1. & in fin.Frecc.de subfeud q.10.& 35.Authorit. Petr.ad Capy.decis.18.ver.licet regulariter,et decis.9.Masull.ad d.Capy.decis.18.nu.13. & ad d.dec.9.n.4.* vel possunt cogi ad vēdendū
31 *Gram.cons.10.& dec.104.Boer.dec.304.Cāpag.in c.grauamina n.33.Thor.in Comp.dec. ver.Baro malè tractans Vassallos fo.63.* alios cōgerit *D.Cons.Rou.in prag.16.n.8.sub tit. de salar.eor.qui mictun per ser.Reg. Cur.nu. 53.Gonzal.ad regul.8. Cancell.glo.56.num. 22.& sequen. Camill.de Cur. in diuers.iur. feud.*

feud.in c.quod incipit.licet autem verissima nu.45.fo.8.¦& in cap.quod incip. licet autem mihi diffinitio.num.8.fo.83.Mastrill.in cons. vni.quod edidit post volum.decis.num.18. & ibi Borrell.se subscribens nu.9.Consil. Pascal. in tra.de iu.pa.pot.p.3.c.4. nu.34. vbi infert
32 ad patrem † abutentem patria potestate de qua per eundem *p.1.c.2.num.100.* & ad
33 dominum † malè tractantem seruum,quod potest cogi pater ad emancipandũ filium dominus ad vendendum seruum,*vt in d.c.4. num. 11.*
34 Sed quo feudo † in tali casu Baro priuan
35 dus veniat,& an requiratur † monitio *Pascal.d.c.4.num.35.&seq.* apud quem vide
36 quomodo † Barones possint castigare vas-
37 sallum,& de excessibus Baronum, vide *Paris.de Put.in tra.synd.in tit.de excessib. Baronum fo.117.*
38 Et an possit † priuari iurisditione Vassallorum non præcedente monitione comminatiua. *Gail.lib.1.pract.obser.obser.17. nu.4. de Pont.decis.16.n.34.Gramm.decis.104.Mastrill.de magistr.lib.4.2.p. cap.16. num.238. Vrsill.decis.265.nu.15.& 16.Thor.in Comp. decis.ver. Baro male tractans Vassallos el. 2. fo.64.*

Ioseph Melc.

SVMMARIVM.

1 *Hæres inuentarium debet conficere, vt non teneatur vltra vires hæreditarias. fallit quando maior est impensa, quam vtilitas num.2.*
3 *Tutor tenetur inuentarium facere. Fallit quando bona pupilli sunt modici valoris ita quod plus impenderet in confectione inuentarij,quam sit valor bonorum n.4.idem quando expedit ne paupertas pupilli detegatur n.5.& ne secreta hæreditatis pandantur num.6.*
7 *Inuentarij à confectione, quæ causæ excusēt.*
8 *Inuentarij à confectione excipitur Ecclesia. An fiscus num.9. an pia causa,hospitale,& sim.nu.10.*
11 *Inuentarium si non confecit mulier, an inducat separationem bonorum, et quid si est paupercula nu. 12.*
13 *Expensas si important plus, quam importet valor rei,an teneatur erogare, quod non exempla traduntur in prælatis,& alijs administratoribus, quod in illis casibus non possunt de negligentia imputari.*
18 *Tutor si ostendit non remansisse in hæreditate,nisi talia, & talia bona ex quibus tantum,& non vltra percepit si inuentarium non confecit,non potest contra ipsum iurari in litem,& Iudex poterit se ex offitio informare.*
15 *Hęredi an sufficiat dicere non adfuisse in hęreditate nisi tot bona, & qui dicit contrarium probet.*

AD DECIS. LVI.

NVlli dubium est in iure cautum
1 quòd ad hoc,vt hęres † non teneatur vltra vires hæreditarias debet inuentarium conficere de quo inuētario latè dixi ad decis.*D.de Frãch. 536.& dicemus inf.ad dec.73.* & multa reperies,& collecta nouiss.per *Viscõ.in concl.incip.* Hæres post mortem.Sed in hac decisione habes casũ in quo hęres non conficit inuentarium,& tñ non tenetur vltra vires hę
2 reditarias,vt puta qñ maior † subesset impēsa,quã vtilitas,quæ ex illo resultat ex *tex. in l.mediterraneæ C.de ann. & trib.* ad quod vide omninò *Molf.ad consue. Neap. tit.de*
3 *bon.q.23 in 2.vol.*idq;non modo procedit †
4 in hærede,verum etiam in tutore,qui non † tenetur facere inuentarium,qñ bona minoris sunt modici valoris ita,quòd plus impēderet in inuentarij confectione,quam sit valor bonorum *Abb.in c.de appellationib. de app.Tiraq.in tra.de iud.in re exig. feren.ver. 45.Bar.in d.l.mediterraneæ. Altimõ.in prax. tut.ver.vel acceptans sollēnia n.5.*vide *Graff. cons.1.n.22.vol.2.tit.de trans. Surd.in tract. de alim.tit.8.priu.56.n 101.*vbi quod quãdo
5 pupillo non expedit quia paupertas † in hęreditate detegeretur potest,& debet omitti inuentarij confectio *Alber.in l.de creationib. C.de epis.aud.Vrsill.ad Affl.decis.360.nu.10.*
6 Idem est quando patrimonium non expediret manifestari per *tex.in l.2.§.tractari vers. etiam si mater ff.ad Sen.Cons. Tertul. l.vlt. C.de alimen.pup.præsta.l.2.C.quan.& quib. quarta pars.deb. lib.10. alios D. citat Altim. ibi Surd.cuius ipse nõ meminit in tra de alim. tit.8.priu.56.n.101.fo.271.& Plot.d.l.si quãdo §.9.nu.20.*& de supradictis vide omninò *Escobar.de ratiocin.c.9.cum multis seq.* Sed
7 quæ sint iustæ causæ † excusantes aliquem à confectione inuentarij vide *Plot.in l.si quando §.5.nu.37.fo.mihi 72.& §.9.nu.20.C.vn. vi.& in d.§.9.*
8 Excipitur etiam à d.regula † Eccles. quæ si non confecit inuentarium non tenetur vltra vires hæreditarias *D.de Fran.decis.282.*

& iterum *d.decis.536.num.30.* vbi dixi *Genuen.practicab.Eccl.q.434.incen.16. et Amt. ad d.decis.282.Puté.dec.379.lib.1. Guid.pap. decis.571.Roui.prag.1.de leg.pijs n.9. Viscon. in concl.incip Eccles.hæres instituta fo.64.* di-
9 *xi sup.ad decis.43.nu.7.*vbi quid in fisco † an teneatur inuentarium conficere, & si non
10 conficit,an teneatnr † vltra vires hæreditarias,& quid si pia causa instituta est hæres *Ricc.collect. 1102.* Idem in hospitali, quia hospitale,& communis pia causa æquiparantur Ecclesiæ *l.Orphanotrophos C. de ep.et Cler.*cum alijs cumulatis per *Plot. in d.l.si quando §.5.nu.5.*

Et quid in milite vide *Rober.dec.90.*quem adducit *Ricc.collect.354.*

11 Sed an mulier † non conficiens inuentarium adeundo hæreditatem inducat separationem bonorum *Molfes.ad consue.Neap.2. p.tit.de bon.cit.q 23.q. . vol.2.* quod non vbi citat decis.*D.de Francb.* 518. & in contrarium *D.de pont.cons.143.vol.2.* de cuius articuli veritate idem *Molfes. tit. de pigno.q. 16.tom.2.& p.4.tit.de renunt.q.5. nu.17. &*
12 *seq.*Quid si est paupercula † habes hic *n. 4.* & in prædictis adde *Ricc d. collect.1102.* Et quid si testator remisit tutori confectioné inuentarij,an Iudex hoc non obstante si expedire videtur possit iubere, quod illud côficiat,quod sic vide *Petr.ad Gram.dec.55.n.1.*

N.1. ibi ¶ oportebat plus expendere,quam indè percipere.¶

Adde *Graff.cons.1.numer.22.sub tit. de transact.fo.68. volum 2.* vbi idem dicit in
13 prælato † qui potest debitum etiam liquidum remictere,& non modo id possunt prælati,sed etiam tutores,& sim.administratores partem crediti remictere debitoribus vide *Escobar de ratiocin.c.24.Anna Robert.lib.3.rer.Iud.c. 12.* quos refert nouissimè *Apicell.filius ad tit.3.tutam.paup.lit.I n. 671.fo.45.* si in debito consequendo fierent maiores expen. quam esset debitum principale, & quod non imputatur negligentiæ prælati,nec aliorum administratorum si nô habet recursum ad superiorem si in habendo recursum ad illum expenderent plus quã esset valor causæ, quod idem dicit in refectione domus,vt hic,& subdit, quod Iudex non debet citare testes ad locũ iuditij,quãdo tantum distat, quod plus expenderetur in adeundo,quam sit valor causæ per *d.tex. in l.mediterranea,*sed debet delegare examẽ per iura alleg.per ipsũ qui infert ibi ad alia.

Vnde poterunt multo magis isti administratores côcedere debitoribus ob paupertatem dilationem quinquennalem, de quo nouissimè *Apicell.tutam paup tit.1.n.69.* & ibi Filius adden.

Et quid si sunt plures, & vnus concessit, an possit impedire liquidationem *Thor. in 1.p.Comp.ver.dilatio concessa.*

Et quid de procuratore cum libera *Apicell.ibid.nu.106.*

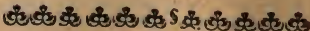
N.4. ibi ¶ non adfuisse alia bona, quam mobilia.¶

14 Adde quod idem est in tutore † contra quem ob inuentarium non confectum potest in litem iurari,vt contra eum iurari nô possit,vbi probarent,quod minores, & eorum principales,vel domini non habebant nisi talia,& talia bona,ex quibus tantum,& non vltra perceperunt, & de quibus recte disposuerunt de quo Iudex debet se ex offitio informare *Calca. cons.93.Ias.cons.3.vol. 1 col.2.Plot.d.§.5.nu 37.ver.primo contra tutores* quem sequitur *Vrsill.ad Affl. decis. 360.in fin.* & ita consului pro Aloisio Clorit de Ciuitate Ruborum, qui fuerat tutor quorundam eius nepotum.Cum inuentariũ non reperiretur,& in hæreditate Patris pupillorum non fuerant reperta, nisi quædam bona stabilia tantum in quibus fraus nulla poterat per tutorem commicti,& per consequens etiam si omisisset inuentarium non poterat contra illum in litem iurari.

N.5.ibi ¶ vbi per confessionem partis constaret Iudici,quod non aderant alia bona.¶

3 An sufficiat † hæredi dicere non ad esse nisi tot bona in hæreditate, & qui vult dicere contrarium probet vide *D.de Francb. d decis.536.nu.5.*vbi multos allegat, quibus adde alios ibi citatos per *Viscon.* quos nô recenseo,quibus adde *Ludo concl.14. Nouar. in tra.de elect.for.q.6.sect.3.*& vide *Pascal.de vi.patr.pot.p.1.c.2.nu.75.* multa autem circa confectionem inuentarij *Escobar. d.c.9. à nu.67.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Diuisio fit pluribus modis, primo quando maior diuidit minor eligit num.2. & quis dicitur maior nu.3.*

4 *Secundo quando maior facit partes, & illæ diuiduntur per sortes, vt in Ciuitate Papiæ.*

5 *Tertio*

5 *Tertio quando fit per sortes, & per bussulas, qui est approbatus à iure nisi concurrat consuetudo loci nu.7.*
6 *Sortis in iuditio habet locum Deus, & sors cecidit super matthiam, & aliqua de sorte.*
8 *Quarto per offitium iudicis.*
9 *Sortis à iuditio non datur appellatio, nisi adsit enormissima læsio, quia potest peti restitutio in int. sed quod in diuisione facta per cartellas à fratre maiore eligente minore nu. 10.*
11 *Diuisio dolosè facta, per Iudicem rescindi, & retractari debet, & ad æqualitatem reduci etiam inter maiores.*
12 *Diuisio æqualitatem continere debet.*
13 *Diuisi si steterint fratres per 10. ann. præsumitur inter eos inita diuisio nisi maxima inæqualitas insurgat.*
14 *Diuisio vt veniat retractanda duo concurrere debent.*
15 *Rem. l. 2. C. de res. venditione, an habeat locum in diuisione.*
16 *Diuisionem si facit Iudex tutius est cũ causę tamen cognitione. & quid si fuit facta cum Iudicis authoritate cũ falsis instrumẽtis, dolo, vel malitia, vel per ignorantiam, vel fecit transitum in rem iudicatam, quid si testator mandauit, vt stetur in communione, an Iudex ex causa possit compellere ad diuidendum.*
17 *Sortis iuditium quando valeat.*
17 *Diuisionem commodam si res non patitur sorte dirimenda, & quando dicitur res non pati commodã diuisionem n. 19. & quomodo arbitrium iudicis circa hoc versetur num. 20.*

AD DECIS. LVII.

AD materiam huius decis. cuius compendium fecit *Thor. in 2 p. in ver. Appellatio*, dum in ea fuit dubitatum, an à diuisione facta per sortes detur appellatio, addẽdum, ꝙ diuisio
1 fit pluribus modis maximè inter fratres, vt per *Ricc collect. 201. no. in l. si quæ sunt cautionis ff. fam. ercis.* primus modus est, vt per
2 maiorẽ fiat diuisio, & per minorem fiat electio, de quo *in c. 1. de parocch. Couar. pract. q. 40 nu. 3. & per eum cit. Mising. cent. 4. obser. 37. alios refert Petr. ad Gram. decis. 7. n. 11* quibus adde dicta per *Affl. 1. in l. imperialẽ §. præterea 3. no de prob feud. alie. per Feder. Vbal. de duob fra. p. 11. nu. 78. & 79. Viu. cõ. opin. opin. 339. nu. 1. Neap. in consuet. si fratres nu. 4. sub tit. de com. diuid. ver. vnus Villalobl. & Vezi. comm. opin. lib. 3. comm. opin. sub tit. fam ercis. nu. 4. Muta decis. Sicil. 53. n. 15. Gratia. discep. foren. c. 160. n. 14. & seq. Benedel. ad Const. Sancimus de iur. protom. nu° 80. fo. 21. à terg.* de quo etiam videndus est *Meno. de arb. cas. 123. num. 4.* quem vide *cas.*
3 *124.* ad sciendum quis dicatur † frater maior in diuisione *Viscon. in concl. incip. diuisio*, vbi alios refert.
4 Secundus modus est, vt fieri † consueuit in Papien. de quo meminit *Meno. d. cas. 124.* Qui modus est, vt frater maior partes constituat, & deindè sorte dirimantur cui vna, & cui altera pars adiudicanda sit, Hic modus participat de primo in eo, quod frater maior diuidat, & participat de iuditio sortis de quo inf. & de alijs consue. *Gisoni, Rauelli, & Neap. Viscon. d. concl. incip. diuisio.*
5 Tertius modus est, vt fiat sorte † siuè per bussulas, qui modus est communiter approbatus à nostratibus, vt per *Couar. d. c 40. per tex. in l. non amplius §. vlt. cum seq. ff. de leg. 1. & l. 2. C. quan. & qui. Quarta pars lib. x. Benedell. loco cit. Gratia. vbi sup. nu. 18. Caual. decis. 11. num. 33. Villalobl. Vezz. & Viu. loc. cit. Idem Viu. decis. 437. nu. 1. Affl. d. l. imperialem, Caroc. dec. 135. Viscon. qui alios re-*
6 *fert loco cit.* & in hoc iuditio † vt aiunt, habet locum Deus, qui est dux fortunæ *iux. Psal.* 30. in manibus tuis sortes meæ, Hinc *August. in psal. sors*, inquit, res indubitata humana diuinam indicãs voluntatem *c. sors non est 26. q. 2.* vnde Apostoli sortes miserãt, & electis duobus sors cecidit super mathiã iuditio diuino, & vide multa cumulata ex diuina scriptura ex l. Canonica, & ciuili circa sortis Iuditium per *Mandos. regul. Cãcellar. 33. q. 15 n. 14. & seq.* omninò videndum, & *Alcia. in l. quæret aliquis ff. de ver. sig.* dicit, quod fataliter accidere pro diuinæ voluntatis serie accidere dixit, & hunc modũ
7 magis vsitatum, vti † de iure ciuili approbatum esse fatentur præcitati D. magis quã primum de iure Cano. licet concurrant semper seruandam consuetudinem loci. Vide nouissimè *Thor. in 2. p. Comp. ver. diuisio.* vbi multa de primo, & hoc tertio modo, post hæc scripta visus.
8 Quartus modus est per Iudicis † offitiũ de quo in *§. quædam inst. de act. & no. in §. eadem inst. de off. iud. & per Meno. sup. cit. Ric. & Bend. loc. cit.*

N. 1. ibi ¶ fuit dubitatum, an à iuditio sortis daretur appellatio. ¶

9 A diuisione † quæ fit sorte non posse appellari vlt. *Bal. hic cit.* vide *Bertach. in reper. ver. diuisio fo. 88.* nisi sit in ea lęsio enormissima secundum *Bal. in l. maiorib. hic n. 5. cit. C. com. vtr. iud.* quia tunc potest peti rest. in inte-

integrum *Bal.in l.ait prætor §. planè ff.de minor.* sed quod facta † diuisione per cartellas à fratre maiore eligen.per minorem, & per illum electis amplius à contractu non possit recedi etiam prætextu lęsionis stante perfectione contractus *Fabr. in tit. comm. vtriusq; iud.diffin.4. No.in l.si inter vos C. com.vtriusq;iud.Bal.in l.si diuisionem n.3.C. fam.ercis.& in l.fin ff.eo.*& nouissimè refert *decis.Thor post hæc scripta visus in 2. p. in ver.diuisio bonorum fo.145.*

N. 5. ibi ¶ talis lęsio per offitium Iudicis poterit reformari.¶

11 Diuisio dolosè † facta per Iudicem rescindi,& retractari debet,& ad ęqualitatem reducì etiam inter maiores *Io. de Ami. cons. 33.nu.5.Plot.in l.si quando §.15.nu.2. Cornaz.decis. Lucen.135.* vt .n. dixit idem *Cor-*
12 *naz.decis.178.nu.3.* diuisio † æqualitatem continere debet *Tiraq.de primoge.q.60.nu. 14.Viscon cõcl.diuisio in prin.* Hinc est quod
13 licet præsumatur diuisio † inter fratres si steterint inter se diuisi per x.annos, vt per alleg.per *Benedell.vbi sup.num.75.quib.adde alios alleg.per Viscon in concl. incip. Diuisio. ver.Hinc posset inferri,& per Petr.ad Gram. dec.7.nu.12.* tamen secus est quando maxima inæqualitas diuisionis insurgit,vt per *Bened.ibi num.76.Maran.cons.66.nu.2.Meno. lib.3.præsump.60.nu.6.Vrsill.decis.23.nu.3. Viscon.d.concl.diuisio.ver.limitãt multi,* qui
14 paulò infra subdit, quod duo † concurrere debent quando tractatur de retractanda diuisione.Primum quod res probetur aliter se habere.Secundum quod volens diuisionẽ retractare,tractet de damno vitando *Gama decis.320.* quem ego citaui antequam vidissẽ *Ric.add.D.de Franch.decis 675.* qui ipsum citat,& ex *Det.cons.408.nu.7.* dicit dicta duo requisita debere concurrere pro retractanda diuisione,tu dic idem si probat se in diui-
15 sione † deceptum vltra dimidiam cum in diuisione habeat locũ *remed.l.2. C.de rescin. vend.Tesaur.dec 239. & alij cit.per eum* licet nihil in hoc concludat *D.de Franch. d.decis. 675.* vide *Plot.in l.si quando §.15. de in lit. iur.nu.4.* cuius non meminit *Viscon.* vbi *nu. 5.* ponit formam libelli, & *Escobar.tra.de ratiocin.c.41.nu.6.*

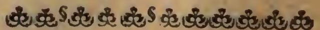
16 Hinc tutius est, vt in diuisione † Iudex partes æquales faciat,& vni vnam, alteri alteram assignet,vt aduertit *Meno.d.casu.123 nu.3.* sed, & hæc diuisio etiam cum iudicis authoritate facta si adest lęsio, vel fuit facta per instrumenta falsa,vel dolo, fraude, vel malitia,etiam iurata,& transacta in rem iudicatam,vel per ignorantiam potest infringi,rescindi,& annullari, nisi fuisset per Iudicem facta causa cognita in iuditio contradictorio *Plot.d.§.15.à nu.1.vsq; ad num.8.* Quid si testator mandauit, quod hæredes eius stent in communione, an hoc non obstante Iudex possit inter hos hæredes bona diuidere,quod sic si Iudici ita expedire videbitur *Det.cons.349. Petr.ad Gram. decis.55. num.2.*

N. 9. ibi ¶ iuditium sortis licet non teneat nisi in casibus à iure expre s.¶

Adde *tex.in l.sed cum ambo ff.de iud.* vbi
17 quod res † sorte discerni solet, & multos casus recenset *Mando.vbi sup.* quibus adde
18 etiam,quod iuditium sortis † valet quando res communis commodam diuisionem non patitur,& si diuideretur deformaretur,tunc .n.sorte dirimenda esset quis sociorum deberet accipere, *Affl.in Const.sancimus in prin.post nu.44.de iur. protomis.* vide *Cassã. ad consuet.Burgun.tit.de retract. §.1.in tex. lesprochais fo.334.& Maxill. ad consue.Baren in tit.de iur.protom.§ si duo inter se nu. 8.ver.sed quid dicendum Bessian. in consue. aluern.de retra.art.17.eo.tit. Anna latè cons.*
19 *47.*& dicitur res † non pati commodam diuisionem,quando res per diuisionem deterioraretur *Bal.in l. sancimus C.de dona.* vel si diuisio esset alteri iniuriosa *Bal. in l.1. C.comm.diu.* quod remictitur arbitrio iudicis sicut fit in iuditijs diuisorijs *d.§. quædam instit.de actio.& d.§.eadem de off.iud. instit. Maricon.ad consue. Neap. vbi domus lit.A.* vbi refert decisionem Collateralis Cõs. *Meno.d.cas.123.nu.6.& seq.* vbi docet quomo-
20 do arbitrium † Iudicis versari debeat in casibus in quibus res commodam diuisionem non recipit,& vide decis.relatam per *Thor. in Compen.decis.in ver.diuisio domus fo. 150.* post *Masull.ad Cap. dec.63.* vbi citat *Rõdell. in tra.de iur.protom.ver.vnusquisq; secundũ suam portio.nu.5.*& aliam per eundẽ *Thor. in ver.diuisionem,& fo.16.*

Dicitur commodam non pati diuisionem res siuè de facto,siue de iure *l.filij, vbi glo. ff.de cond.instit.Rouit.prag.24.de feud.n.35.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Feriarum varia genera apud antiquos Rõ.*
2 *Feriæ quæ seruentur in Regno, & vnde dicta 3.*

4 Festi-

4 *Festiuorum dierum obseruandorum Calendarium.*
5 *Feriarum tempore, qui actus possunt fieri, & qui non.*
6 *Feriarum tempore nullus actus iuditialis exerceri potest.*
7 *Feriæ in actis sindicatus offitialium non seruantur.*
8 *Feriarum tempore potest tutela decerni.*
9 *Feriarum tempore potest appellatio interponi.*
10 *Feriarum tempore, an possit carceratus relaxari sub fideiussoribus, quod non, sed fit consignatio pro clamidem, & quæ sic hæc consignatio nu. 11.*
Testes possunt die feriato examinari si fuerint iurati de die non feriato.
12 *Feriarum tempore in Nundinis, an possit actitari, & fieri electiones offit. vniuersitatis.*
13 *Feriarum tempore si fiat remissio, an valeat.*
14 *Feriato die si fiat contractus, & obligatio penes acta, an valeat.*
Empara, an fieri possit die feriato.
15 *Ferijs non obstantibus cum Regia decretatione potest procedi, & quibus noceat dicta decretatio.*
16 *Feriatis diebus, an legitimè procedi possit si partes consenserint.*
17 *Feriato die sententia lata est nulla, ita quod non meretur exequutionem, & an possit dicta sententia partium consensu ratificari, & nu. 19.*
18 *Ferijs an possint partes renuntiare, & n. 20 & 21. & 25.*
22 *Feriarum duo genera.*
23 *Feriæ messium, & vindemiarum non sunt in vsu in Regno. Sed vbi sunt in vsu pro sunt etiam illis, qui in vindemijs, & messibus non sunt occupati.*
26 *Feriato die si imminet necessitas agricultura exerceri potest, & causa ad fructus pertinens de breui perituros, & causa alimentorum.*
27 *Feriatis diebus, quæ possint exerceri remis.*
28 *Feriæ in honorem Dei, quod non seruentur, an per statutum, vel per consuetudinem induci possit.*
29 *Feriatis diebus publici latrones torqueri, an possint, & an testes nu. 33.*
30 *Latro famosus quis, & quid interest inter publicum furem, & publicum latronem n. 31. & inter latrones, & foruscitos n 33.*
32 *Latro publicus, vt dicatur, an sufficiat si vnica vice in strata publica furtum fecit.*
34 *L. prouintialium C. de fer. corrigit l. quadraginta C. eo.*

AD DECIS. LVIII.

IN præsenti decision. de qua nouissimè per *Thor. in Compen. decision. 2. p. ver. Acta.* tractatur, an acta facta tempore feriarum absq; Regia dispēsatione sint valida, ad cuius ornatum vide eruditè tradita per *Borrell. in Commen. ad pragm. odia*
1 *glo. 4. nu. 66.* vbi de varijs † feriarum generibus, quæ tempore Rom. Imper. vigebant,
2 quæ feriæ † vnde dictæ sint *Guid. pap. decis. 215.* quem non desinas videre, ibi .n. congerit nonnulla iuditialia, quæ explentur dieb. feriatis, *Meno. de arbit. q. 30. nu. 9. Tesaurus decis. 39. in fin.* ad quem etiam se remictit, *D. Reg. Rouit. in rub. de ferijs in prin. & Petr. ad Gram. decis. 58. n. 24.* Et de tribus speciebus feriarum, vide *Cauen. rit. 116.* Et quæ fe-
3 riæ † seruentur in Regno *Afflict. in Const.*
4 *Baiulus 4. 5. 6. col.* & de Calendario † dierū festiuorum obseruādorum in Curijs Regni, vide *Prag. 1. sub tit. de ferijs*, & à quibus festiuis diebus sit abstinendum, *Luc. de Penn. in l. vnic. C. de op. à Coll. exig. lib. 10. Nauarr. man. c. 13.*

In prin. ¶ tempore feriarum fuerunt facta nonnulla acta. ¶

5 In *l. 2. ff. de ferijs,* enumerantur † nonnulli casus, in quibus potest procedi etiam tempore feriarum, vide *Maran. in specul. p. 4. distin. 16. nu. 91. & 92. Carauit. rit. 80. nu. 3. Milis. reper. verb. feriatis diebus Gratia. decis. Marchiæ 5. nu. 16.* de quibus nouissimè meminit *Petra ad d. decis. Gram. 58. num. 22. & seq.* Et nonnullos casus decisos, in quibus etiā tempore feriarū potest procedi reperies, apud *Ricc. collect. 124. & 840.* ad exornationem *l. dies festos de ferijs*, per quem tex. dispo-
6 nitur, quod nullus actus † iuditiarius regulariter in die feriato exerceri potest, imò citatus die feriato non tenetur etiam die sequenti non feriata comparere *Carauit rit. 116.* vbi de communi testatur; alios casus etiam decisos congerit *Nouar collect. 95. ad pragm. 1. de fer. num. 4. & 5. & in prin. dicta collect.* vide alios casus, in quibus procedi potest etiam die feriato, quos recensere superfluum esse duxi, & vide *Maran. in specul. p. 6. ver. Iudicium validum, vel inualidū, Meno. de arbitr. q. 30. num. 10.* & alios D. ad quos se remictit *D. Consiliar. Rouit in rub. de ferijs,* quibus adde *Ricc. collect. 717.* & casibus positis per supradictos in quibus etiā de die feriato procedi potest adde sequen-
7 tes † .s, quod in sindicatu offit. non seruantur feriæ etiam in honorem Dei *Auil. de Iud. sind. c. 2. nu. 14. Rouit prag. 1. de sind. offit. n. 8,*

Graui-

8 *Grauinen.de sindicat.q.38.* Secundò potest † tutela decerni de die feriato, *Altimon.in prax.tutel.fo.32. post nu.31. in ver.*

9 Tertiò potest interponi † appellatio *Grauin.d.q.18.*

Quartò quando periculum est in mora, vt in capiendo debitorē suspectum *Maran. vbi sup Rouit.vbi sup nu.10. Carau.rit.80. & 170.nu.12.* & quando imminet necessitas in colendis agris,& recolligendis fructibus, *vt inf.nu.26.* & sic in omnibus causis, & iuditijs,quæ exigunt celeritatem, vt in causis ad fructus pertinentibus, & in causa alimentorum,de quibus *etiam inf. d.n. 26.*

10 Sed an diebus festiuis possit † relaxari carceratus sub fideiussoribus, vide *Fran. Marc.decis.409.p.1. Nouar. collect. 156.ad pragm.8.sub tit.de offit.mag.iustit.nu.3.* Tu dic quod non potest sub fideiussoribus rela-

11 xari,vndè,inoleuit † praxis quod in diebus feriatis fit consignatio per clamidem, quæ est in viridi obseruantia de qua cōsignatione vide *Muscatell.in prax.fideiuss.et est rit.M. C.44.vbi Carau.& 162.& Carau.rit.161.n. 3.* & quod hæc consignatio possit fieri die feriato *præcit.D.& rit.& Apicell. filius add. ad patris tutam.pauper.tit.1.num. 437.* post hæc omnia scripta completa Visus.Sicuti etiam die feriato possunt testes examinari si fuerint iurati de die non feriato,& ita seruatur,estq;cōmunis praxis,de qua per *Viu. opin.992.nu.2. Guazzin.* qui alios citat,& declarat in quib.ferijs id procedat in *tract. ad defens.defens.14.c.11.*

12 Sed an tempore feriarum possint fieri nūdinæ,vide *D.de Pont.de pot.proreg.tit de,mercat.seù Nundin. nu.10.*& ibi *Thor.adden.& Viscon.in ver.Nundina,& dicam inf.ad dec. 73.ad nu.4.Petr.vbi sup.nu.12.*& nundinis fieri acta iuditiaria, & electio offitialium vniuersitatis, & quod valeat consuetudo, quæ introduxit in nundinis acta fieri,& nos videmus quotidiè in nundinis fabricari processus,& indistinctè fieri acta iuditiaria diebus feriatis. Tu vide *Pascal.in tra. de vir. patr.pot.p.2.c.1.num.104 Viscon.concl.incip. Nundinarum,Nouar.d.collect.195. n.5.Viscon d.concl.nundinę Maran.vbi sup.Carau. rit.80.*& nouissimè *Apicell.filius vbi sup.n. 434.fo.32.Petr. vbi sup.*

13 Et an remissio † si fiat die feriato valeat *Pascal.d.c.1.nu.103.*apud quem vide de con-

14 tractu † facto de die feriato, an sit validus, & quid de iuramento in eo apposito, & de obligatione pęnes acta similiter facta die feriato post *d.n.103.*de quo latius vide,quę dixi *sup.ad decis.24.*& nouissimè tradita per *Gait.tra.de cred.c.3.tit.2.nu.28.* cum multis seq.& D.per eum cit post hęc scripta visus. Et an empara seù recomendatio carcerati, quod non *Brun.de cess.bon.q.11.4.9. prin.n. 28.*vbi *n. 31.*dat cautelam, quam nouissimè recenset *Apicell.filius loco cit.n.429.*& quid de exequtione *Tesaur. decis. 95.*

In prin. ibi ¶ absq; Regia dispensatione.¶

15 Quotidie vtimur † in Regijs Tribun.hac Regia dispensatione,quod ferijs non obstantibus procedatur, de qua meminit *D.Consiliar. Rouit.in d.rub.de fer. nu.6.in fin.*vbi quod dicta decretatio non præiudicat Iudici,& testibus, quod non possunt cogi tempore feriarum ad veniendum ad iuditium.

In prin.ibi ¶ & consequenter acta fuerunt facta de tacito consensu partium.¶

16 Feriatis diebus † an legitimè procedi possit si partes consenserint est tex. *in l. si feriatis ff.de fer.*qui limitandus est, vt per *Tesaur.decis.39.nu.2.D.Consil. Rouit. d.rub.de fer.nu.6.* vbi limitat quoad Iudicem, & testes,vt ibi,& inf. *nu.8.*

17 Sed quid de sententia † lata de die feriato?dic quod nulla est *l. 2. l.omnes Iudices l. omnes dies l.dies festos C.de fer. glo.in l.1. C. eo.*cum alijs alleg.per *Borrell.d.prag.odia §. 3.glo.4.nu.66. fo. 132.* ita quod nullam meretur exequutionem *Nouar. d.coll.95.nu.1. Iaffr. per eum cit.decis.253.* & an possit dicta sententia nulla partium consensu ratificari, quod non *Iaff.d.dec.253.* cum sit defectus iurisditionis,vide *Gratia.dec.144. Guid. pap.decis.215. Francb.decision. 258.* de quo per *Ricc.in collect.2635.* & de sententia lata die Veneris Sancto.eiusq;nullitate loquitur *Tesaur.decis.95.Grat.d.decis.144.Milan.dec. 10.lib.1.Papon. arrest.9.tit.10. lib.7.*

18 Et quod per partes † non possit ferijs renuntiari est tex.*in l.si feriatis ff.de arb.& ibi Bar.Borell.d.prag.odia §.2.glo.6.nu. 24. fo. 112.vbi nu. 25.* dicit id procedere coram arbitris, quod partes renuntiare non possunt ferijs,secus coram arbitrantibus licet ipse non sequatur hanc opin. vide inf.*n.1.*

19 Sed quod neq; sententia lata † tempore feriarum inductarum in vtilitatem hominū, quæ est nulla ratificari valeat, nec tacitè, nec expræssè, *Iaffr.d.decis.253.Nouar.dict. coll.91. n.1.*

N.1.ibi ¶ vbi partes tacitè, vel expressè renuntiant exceptioni feriarum rocedendo.¶

20 An partes † de eorum consensu possunt ferijs

ferijs renuntiare vide *Maran.* distinguẽtem inter ferias in honorem Dei,& hominum *d.p.6.ver.validum,vel inualidum à n.82. fo.*
21 *233.& inf.nu.3.& 4.*vbi an ferijs † repentinis partes renuntiare possint,de quo vide *Tesaur.decis.39.nu.1.& 7.Borrell. d.pragm. odia §.3.glo.4.nu.68.*vbi distinguit.Et quando possit renuntiari ferijs inductis ad fauorem hominum,vide *Carau.rit.92.nu.3.& 4 Cauen.in rit.116.& in prag.9.num.8.ver.in tex.*quorum meminit *Apicell.filius ad tutã. pau.tit.1.nu.425.*post hæc scripta visus, *& Petr.vbi sup.nu,24.*

N.2.ibi ¶ quædam sunt sollemnes, quædam repentinæ, quædam verò ordinariæ.¶

22 Feriæ secundum *Maran.loco cit.* sunt † in duplici differentia quædam .n. sunt inductæ in honorẽ Dei,quædam hominum,vt ibi per eum,sed plura genera feriarum vltra *Borrell.supr.adductum in prin.* enumerat *Thesaur.d.decis.39.nu.4.Schard.in lex.iur. ver. feria,& ver.feriæ vulgò vacantię, aliæ sunt repentinæ,& in ver. feriarum publicarum, & Summ.Rolan.fo.506.2.col.* vbi de plurib. feriarum generibus.

N.5.ibi ¶ feriæ messium,& vindemiarum.¶

23 Ferias messium, † & vindemiarum hodie non esse in vsu in hoc Regno dixit *glo. in Cõstit.Baiulos,*& testatur *Marant. vbi sup. nu.85.*verum vbi sunt in vsu non seruantur in causis vniuersitatum *Losæ in tract. de iure vniuers.c.1.nu.47.* vbi quando ad id cogi possunt per secularem,vel Ecclesiasticum,&
24 in illis partibus in quibus huiusmodi feriæ† sunt in vsu prodessent etiam illis,qui in vindemijs,& messibus non sunt occupati, vt per Marcell.*Calà ad prag.dispendia glo.3. n. 28.*De istis ferijs si libet, vide *Schard.lexi. iur.ver.feriati dies fo.387.*

N.8.ibi ¶ vbi proceditur de consensu partium omnia acta valent, sed testes non possunt cogi venire ad iudicem.¶

25 Adde *Rouit.* † *in d.rub.de fer. num.6.* vbi vt supra diximus,idem dicit in Iudice *n.2. & Nouar.d.collect.95.nu.2.*

N.9. ibi ¶ sed verum est, quod vbi res esset tempore peritura,& periculum esset in mora non obstaret exceptio feriarum.¶

26 Adde *Tesaur.decis.95.in fin. Consiliar.Rouit.vbi sup.nu.10.Grat.decis.5.nu.6. Milis. rep.ver.feriatis diebus Petr. vbi sup. nu.23.* vndè agricultura quando necessitas imminet potest etiam die feriato exerceri *tex. in l.3.C.de ferijs c.licet, vbi Abb.eo.tit.Lup.in c. per vestras de donat.in.vi. & vxor. Carocc.de loca.tit.Colonorum priuilegia q.4.nu.2.fo.3.* & per *Nig.in cap.pridem n.21.fo.13.* vbi de
27 his,quę diebus † feriatis exerceri possunt, *Nauar.vbi sup.& Penn.d.l.vn.*& quod die feriato potest etiam in iuditio tractari causa ad fructus pertinens breui tempore perituros *Carocc.de loca. d.tit. colonorum priuilegia n.5.* vbi dicit de hoc esse statutum Tudertinum,& ibi *nu.6.*quod causa alimentorum die feriato agi potest.

N.10. ibi ¶ posse per statutum tolli ferias.¶

28 An per statutum †, vel per consuetudinẽ possit induci, quod feriæ in honorem Dei non seruentur discutit *Maran. loco citat.à num.85.*

N.11.ibi ¶ vbicunq; datur facultas procedendi in iudicio simpliciter, & de plano absq; strepitu, & figura iuditij poterit procedi diebus feriatis.¶

29 Adde no. † *in clem.sępe de verbo.sign.*& tradita per *Maran.vbi sup.nu.85.*

N.13. ibi ¶ quod in criminalibus proceditur etiam diebus feriatis.¶

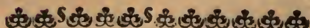
Hinc publici latrones possunt diebus feriatis torqueri, vide *Carau.rit.80.n.4.Brit. de cess. bon. q.14.prin.* & nouissimè *Guazzin.in tract.ad defens.defens.14.c.11.* & per *Feller.in fragm.prax.crimin.nu. 322.* & habetur *in cap.regn.quod incip. prouisa, & in alio quod incip.iur.censura, Nig.omninò in d.c.prouisa.*Et licet exequutio sententiæ die feriato in honorẽ Dei fieri non possit quãdoq;aliter fuit practicatum cum aliquo insigni,& famoso latrone *l.pen.C. de fer. Clar. q.97.ver.quæro etiam D.de Franch.dec. 259. Marc.decis.419.Io.Grand.de bell.exul.prædicam.quando q.2.per Petr.ad Gram. decis. 32. nu.2.*verum de exequutione sententiæ ciuilis omninò,vide *Guid.pap.d.dec. 215.* Regulariter tamen feriato die, tam in honorem Dei,quam in vtilitatẽ hominum exequutio pęnæ capitalis fieri non potest *l.si feriatis ff. de fer.l.custodias C.de publ. iudit. Clar.q.97. nu.6.Boer.dec.259.nu.8.* vbi ampliat etiam in crimine lęsæ maiestatis *Baiar.d. q.97.nu. 8.Caball.cas.227.nu.1.& seq. cent.3.* & quis
30 sit latro famosus *Isern.de pac.tenẽ. §.publici latrones Mastrill.dec.147.Viscen.in concl. incip. latrones Mangrell. in l.capitalium §. famo-*

famosos ff.de pœn.Farin.in tit.de iudit.et tortur.q.39.nu.107.& in 3.tom. q.101. nu.54. Ricc ad de Franch.decis.577. circa med. Nig. d.c.iuris censura num.6. & in c. ad hoc num.
31 *5.& n.55.*vbi de differentia inter famosũ † furem,& famosum latronem, vide omninò *Iser.in d.§.publici latrones tit. de pace tenen.* optimè *Mastrill.d.decis.147. & Giurb. cons. crim.cons.30.nu.28.* & an sufficiat si vnica
32 vice † in strata publica furtum fecit, vt dicatur latro publicus *Peguer. & ibi adden. decis.40.*quæ nota,nam deseruiunt ad bullã GREG.XIV. dictantem quod latro publicus non gaudeat immunitate Ecclesiæ;vltra quos vide *Farin.cons. . . . D.Reg.Tapp.in d. cap.& D.cit.per Viscon.in concl. incip.latrones fo.151.et concl.furtum Ambros.ad d.Bullam R.P.Megala tra.de censur. lib 4.c.1.nu. 10.et seq.& Capibl.in prag.8.de Baron.n. . . .*
33 vbi de differentia inter foruscitos, & latrones, *& de Franch.decis.158.*quod latrones publici dicantur etiam, qui furantur in mari, & quid in testibus,an die feriato torqueri possint *Caball.cas.227.n.16.cent.3.*

N.14.ibi ¶ quia tex.in l. prouintialium in quo se fundat loquitur in casu speciali. ¶

34 Hæc *l.Prouintialium* † derogat *l. quadraginta C.eo.tit.* vbi Imp. Valent. valens, & Gratianus inhibent tempore Quadragesimæ omnem cognitionem causarum criminalium,de quo latè per *Scbard.in lexi.iur.in ver.feria circa med.*vbi de ratione, & de *d.l. prouintialium* vide *d.D.Reg.Tapp.* qui de ea meminit *in d.cap.iuris censura.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Venditor tradens rem constituto prætio, censetur fidem de illo habere.*
2 *Creditor in rebus extantibus,vel comparatis ex rebus suis,an præferatur alijs creditoribus,& nu. 9.*
3 *Venditor mercium quando præferatur in illis,alijs creditoribus,& in illis competat hypoteca.*
4 *Merces quando venduntur habita fide de prætio nulla competit hypoteca in eis nisi illud expresse actum sit in limine venditionis,& quomodo sibi venditores cauere debeant nu. 5.*
6 *Creditores non debent inter se diuidere bona debitorum decoctorum, sed iuris forma seruata bona illa sunt distrahenda,quod etiã in cessione bonorum habet locum, & quomodo cõsulendum creditoribus nu. 7.*
8 *Venditor si antequam prætium sibi soluatur non tradidit bona poterit illa sibi retinere quasi loco pignoris.*
10 *Dominium non transfertur si fuerint merces venditæ habita fide de prætio succedente fuga debitoris cum mercibus, & venditor cæteris præfertur.*
11 *Mercatores fugitiui,an possint torqueri, vt indicẽt pecunias sibi datas ad mercandum, & quod tales mercatores habentur pro confessis.*
12 *Creditores mercatoris fugitiui, vel decocti si dies non cesserit,an possint recursum habere super bonis illius,& de captura illorum.*
13 *Mercatori fugã consulens,an possit puniri.*
14 *Venditor assignans tempus emptori, an censeatur habere fidem de prætio.*

AD DECIS. LIX.

SVpra in decis.40. vbi Author tractauit materiam concernen.hanc decis. cuius meminerunt *Viscon. in addit. ad D.de Franch.dec.506.*& nouissimè *Thor in 2.p.Compend.dec. Reg.in ver. Creditor,*& omninò nouissimè *D.Gait. tract.de credit.c.4.quæsit.11.nu.1215.* apud quem multa ad propositum reperies, quæ post completum hoc opus vidi,diximus, quod
1 regulariter venditor † tradens rem constituto prætio censetur fidem de illo habuisse ex *Luc.de Penn.in l.3. præsump. 112. C.de apo.pub.& Meno.lib.3.præsump.79. num.4.* cuius contrariũ collegisse videtur *Anchar. cons.378.nu.1.per tex in l.si cum dotem §.si.* quẽ tex.ibi sępius adduximus *ff. solut.matr.*
2 *§3.*quòd in rebus † extantibus, vel comparatis ex rebus meis ego præferor alijs creditorib.ꝑ quo facit tex.in *l.si ventri §.in bonis vers.si tamen ff.de priu.cred.hic alleg. Bal. in l.si pro debito C.de bon.auth.iud.poss.similiter hic alleg.nu.5.& in cons.400. n.8 lib.5.* tamẽ contrarium esse verius firmat ex multis *Barbos.in d.§ fin.nu.32. vbi nu. 36.* quid seruatur in Regno Portugalliæ,& vide multos cit per *Barbos.ibi.& Stracc.de decoct.p.3 nu.5.*
3 Et quando venditor † mercium præferatur in illis alijs creditoribus, & in illis competat hypoteca,vide quæ adduxi in *d. decis. 40.& Amen.* citat multos adhoc *ad D. de Franch.decis.97.Thor.in Compen.in ver.Creditor ex causa venditionis mercium fo.130.et in 2.p.in ver. creditor.*

Et

4 Et aduerte, quod merces † quando venduntur habita fide de prætio nulla competit hypoteca in eis nisi illud expresse actum sit in limine venditionis, vt est communis opin. de qua per *Cæuall. com. con. comm.q.*
5 *744.num.3.* vndè venditores † sibi caueant cum reseruatione dominij, illarumq; obligationis, quæ an sufficiat, quod sit generalis dixi ad saturitatem *d. decis.40.*

In prin. ibi ¶ & pretium inter ipsos distribui seruata forma iuris. ¶

6 Ex his colligitur, quod creditores † non debent tanquam domini inter se diuidere bona debitorū, sed iuris forma seruata erūt illorum bona distrahēda tex. est in *l. pro debito C. de bon. auth iud. poss. Stracca. de decoctorib. p.1.n.3.* & quomodo consulendū cre-
7 ditorib. † sequuta decoctione *Stracca vbi sup. n.15.* tradit practicam *Nouar. ccli. 53. ad prag. n.17.* & quomodo concurrere debeāt *Pascal. de vi. pa. pot. p.1.c.8.n.80. & 81. Magon. decis. Lucen.1.* Et quod etiam facta cessione bonorum per debitorem creditores non possunt illius bona propria authoritate occupare, nec inter eos diuidere, & sibi appropiare *Brun. de cess. bon. q.18.n.1.* etiam quod existat pactum, quod possit propria authoritate inuadi, & occupari, vt per *D. in l. creditores C. de pig. Meno. de adipij. rem. 5. per tot. Gail. lib.2. pract. obser. obser.45 Rouit. prag.1. de conseruator.* sed debet Iudicis authoritate exponi venalia *Cran. cons.213.n.1. Peguer. decis.99.nu.33.*

N. 1. ibi ¶ Quòd si simpliciter res traditur erit translatum dominium. ¶

8 Adde quod venditor † si antequam prætium sibi soluatur non tradidit bona, poterit illa sibi retinere quasi loco pignoris *l. Iulianus § offerri ff. de act. emp. l. hæreditatis ff. de hær. vel act. vend.* secus si fuit peruentum ad traditionem *l. paulus §. quæsitū ff. de lib.*
9 *ca.* vndè venditor † in mercib. etiam extantibus in hoc casu nullam habebit prærogatiuā, sed insimul cum alijs creditorib. veniet *l. procuratoris hic sub n.6. cit. §. si plures, ver. planè ff. de trib.* & hanc sententiam receptā testatur *Alex. in supradicta l. si cū dotē §. fi. n. 5. Cepoll. caut.124. Negus. in tra. de pign.4.p. prin. n.35. & 2. memb.5.p. nu.9. Couar. lib.1. var. resol. c. septimo nu.3.* cum infinitis alleg. per *Barbos. loco cit.*

N. 2. ibi ¶ Quod si emptor cogitauerat fugam. ¶

10 Adde quod dominium † non transfertur si fuerunt vēditæ merces habita fide de prętio succedente fuga debitoris cū mercib. ita quod veniens pręfertur cęteris, vt bis iudicatum testatur in S.C. *Apicell. in addit. ad genitorem in tutam. pauper. tit. de remiss. debit. n.485. nu.679 & 680.* post hæc scripta visus refert nouiss. *Tbor. in 2.p. Compen. decis. ver. dominium, vt transferatur fo.147.*

11 Et de mercatorib. fugitiuis † an possint torqueri, vt indicent sibi pecunias datas ad mercandum, quas negant, quod sic *Mars. in l. eos n.2. ff. de fals. Boer. dec.215.* vbi ēt quod pro confessis mercatores fugitiui habentur *Stracca. p.1. de decoctori. nu.11. & nu.2.*

12 Et quid si dies nō cesserit † an possint creditores mercatoris fugitiui, vel decocti recursum habere super illius bonis dic, quòd possunt pignori incumbere *l. quæsitum, vbi Bar. ff. de pign. Bal. in l. vbi n.10. C. de iur. dot. Strace. vbi sup. n.12.* vbi de captura talis debitoris, [redacted] cū habeatur, vti publicus grassator, vide *Farin. q.28.n.33. & q.42.n.35. Gratia. discc. forēs. c.380. lib.2. Diā de immū. Eccl. resol.32.*

13 Quid de eo qui fugam † mercatori consuluit in damnum, & interesse creditorum, & ad quid teneatur *Beneu. Strace. d.p 1. de decoctor. & p.2. fere per tot.*

N. 4. ibi ¶ assignato die. ¶

Vide *Barbos. in d. §. fi. n.37. ver.2. limitāda.*

14 Et quando per assignationem † temporis factam à venditore emptori dicatur fides habita de pretio, vide quæ dixi, *ad d. dec.40. supra.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Consensum si nollēt præstare propinqui, qui consentire tenentur, & hoc sine iusta causa, quid facere debeat Iudex, & quid facere debeat si non adsunt propinqui nu.2.*
Consensus habetur pro præstito quando non adest iusta causa contradicendi.
3 *Consensus propinquorum quando requiritur, quorū propinquorum intelligendum.*
4 *Consensus quando requiritur, an sufficiat præstari per Epistolam.*
5 *Interuentus alicuius, an operetur præsentiā tantum, vel præsentiam, & consensum refertur decis.*
6 *Consensus, authoritas, licentia, vel consilium requisitum de substantia, an præsumatur, & an post longum tempus nu.22.*
7 *Propinquorū appellatione, qui contineātur.*
8 *Proximiorum appellatione, qui veniant.*
9 *Consanguineorū appellatione qui veniāt, & qui suorū.*

10 *Mulier si contraxit cum consensu duorum propinquorum asserens cum iuramento, quod non erant alij proximiores si constiterit deinde adesse alios, an possit dici de nullitate contractus.*

11 *Statutum requirens consensum propinquorum in contractibus mulierum debet intelligi de proximioribus, & illis deficientibus de alijs proximioribus.*

12 *Consensus proximiorum quando requiritur an debeat interuenire in omnibus contractibus, vel solum in damnosis.*

13 *Consensus propinquorũ requisitus in cõtractib. an requiratur quando contrahitur cũ alia persona coniuncta, & quid quando contrahitur cum patre nu. 14. & quando contrahitur cum Ecclesia, vel extra territorium statuentium nu. 15.*

16 *Mulier contrahens, sine consensu requisito propinquorum si iurat, an ob iuramentum sustinendus est contractus.*

17 *Mulier contrahens de iure longobardo sufficit si mundualdus interueniat, & an sufficiat Iudicis præsentia.*

18 *Consensus requisitus, an sufficiat si interueniat post contractum.*

19 *Statutum prohibens contractum, an extendatur ad quasi contractum.*

20 *Statuta dictantia consensum propinquorũ in contractibus mulierum sunt æquissima.*

21 *Dominium non transfertur per contractum nullum.*

AD DECIS. LX.

De materia huius decis. de qua *Thor. in 2. p. Compen. decis. Reg. in ver. consensus, & in ver. interuentus*, tractat Author iterum *inf. decision. 65.*

In prin. ibi ¶ alij renuebant dicentes ad ipsos non spectare talem consen suu præstare. ¶

1 Adde quod si propinqui † nollent sine iusta causa consentire, quod tali casu Iudex poterit permictere sine tali consensu contrahere, vel alios loco illorũ subrogare *Bar. & Alex. in l. si cum dotem §. eo autem tempore sol. matr.* citat Maxill. *in consuet. incip. Cũ mandualdum n. 1. fo. 120. à ter.* consensus .n. qui necessario, & eo inuito præstandus est habetur pro præstito, qñ nõ adest iusta causa contradicendi, si ille consentire non põt, vel nolit *Soccin. reg. 8. Bar. in l. 2. §. fin. sol. matr. Neguſ. de pigno p. 4. mem. 2. à n. 36. vsq; ad 46. Apicell. filius ad tit. 3. tutam. paup. lit. F. n. 662. fo. 46.* post hęc scripta visus, & quid

2 si non adsint propinqui, vide *inf. nu. 7.* quod seruabitur ius commune.

N. 1. ibi ¶ sed proximiorum, & propinquorum tantum. quibus de iure ab intestato esset deferenda successio. ¶

Ratione huius dicti quare quando requiri

3 tur præsentia † vel consensus propinquorũ requiritur illorum, quibus successio defertur *Bar. & Bal. in l. transactionem C. de trãs:* quia illi cũm debeant succedere diligenter aduertunt, quod de consuetudine ibi *Ias. dicit non seruari. & habetur per Bal. hic inf. cit. sub n. 2. in l. fi. C. de verb. signif.* tu vide *Barz. dec. Bonon. 94. n. 18. & 19. qui de Ias.* meminit adducendo aliam rationem, sicuti etiam de eo meminit Maxill. *ad consuetudin. Baren. in consue. qua incip. mulieri sub tit. qualiter mulier. alië. permiss. sit n. 7. fo. 96. sed S.C. vt hic in fi.* d. consuetudinẽ nõ fuit sequutus.

4 Et an quando requiritur † consensus, an sufficiat si præstetur per epistolam *Barz. d. dec. 94. n. 24. Medi. dec. Senen. 93.* & si requiritur in aliquo actu interuentus alicuius, an operetur præsentiam tantum, vel præsentiã & cõsensum, vide decis. factam per S.C. in causa illorum de indelli de Monop. referẽte Reg. Cons. Io. Gap. meliore, de qua per *Thor. in 2. p. Comp. ver. interuentus Medi. vbi sup.*

6 Et an quando requiritur, cõsensus, authoritas, licentia, vel consilium alicuius de substãtia actus, qui geri debet præsumatur *Meno. lib. 6. præsump. 34. nu. 1.*

N. 2. ibi ¶ ille dicitur propinquus, quem nemo antecedit. ¶

7 Propinquorum † appellatione, qui contineantur *Pereg. de fideicõ. art. 22. n. 36.* & proximiores, qui dicãtur *Molf. ad cõsuet. Neap. p. 4. q. 56. n. 1. Barz. d. dec. 94. n. 25. et 26. Cons. Rou. in q. in mate. iur. cõsuet. n. 56. fo. 670. Ric. coll. 659. & Maxill. ad cõsue. Bar. in cõsuet.* q

8 *incip. mulieri n.* 4. vbi eos † proximiores ẽe dici quos vulgò (parẽti) vocamus, cognatos nẽpè, & agnatos, vide *Pract. papien. in form. libell. quo agitur ex subst. fo 410. & D. citat* p *Visc. in cõcl. incip. proximior Tho in Cõp. ver. nepot. fo. 349. Fab. de Ann. cõs. 22. n. 5. cũ seq.* Et in feudis, q ꝓximiores dicãtur, vide *Gail.*

9 *lib. 2. obser. 154. n. 3.* Sed qui veniat † consanguineorũ *Pereg. d. art. 22. n. 34. omninò vidẽ. Ann. d. cõs. 21. n. 4.* & qui suorũ appellatione *Nouar. coll. 3. n. 5. Felyn. in c. cũ P. Mangonella de accusatiõ. Bal. in l. 1. C. qui accus. nõ poss.*

10 Et quid si cõtraxit mulier † cũ cõsensu duorũ ꝓpinquorũ asserẽs cũ iuramẽto, quod nõ erãt alij ꝓximiores, si cõstiterit deindè adesse alios, an possit dici de nullitate cõtractus vide *Gratia. dec. 234. Ric. coll. 377. ver. amplia secũdò*, vbi aduertit reqsita, apud quẽ alia in materia, & *coll. 659.*

N. 5.

N.5.ibi ¶ quod non valeat consensus mulierum sine consensu duorum consanguineorum, quod debet intelligi de proximioribus. ¶

11 Quòd statutum † requirens consensum propinquorum in contractib. mulierum intelligi debet de proximiorib. & illis deficientib. de alijs proximiorib. *Ang. Saly. & Alex. in l. fi. C. de test. mil. Iaf. in l. Sugestiori C. de verb. sig. col. fi.* Maxill. *in d. consuet. cum mundualdus nu. 6.* & de huius modi statuto, vide
12 *Cartar. dec. 74. & 123.* Sed an iste † consensus debeat interuenire in omnibus contractibus, vel tantum in damnosis *Maxill. ibi n. 5.* vide dicta per *Meno. lib. 3. præsump. 6. n.*
13 *15.* & an requiratur † quando contrahitur cum alia persona coniuncta *Barz. d. decis.*
14 *94. nu. 16.* Et an requiratur † quando contrahit cum patre, & quid si contrahit cum
15 Ecclesia, vel extra statuentium territorium *Ricc. d. collect. 377. & 659.*
16 Sed si mulier contrahit sine cõsensu propinquorum, tamen cum iuramento, an ob iuramentũ sustinendus erit contractus. *Maxill. loco cit. n. 3. distinguit.* Tu vide *Ama. dec. Macer. 7. nu. 15 Verall. decis. 190. p. 3. Ricc. d. collect. 659. ver. amplia. quarto.* apud quem multas ampliat. & limitat reperies in mate-
17 ria similis statuti, sed quod de iure † Lõgobardo sufficiat si interueniat Mandualdus, *Maxill. d. consue. mulier n. 5. fo. mihi 96.* vbi quid si interueniat Iudicis præsentia, & an
18 ille † consensus prosit si interveniat post contractum *n. 10.* & vide *Apicell. fil. vbi sup. n. 663. cum D. per eum cit. & eundem alleg. 24*
19 & an statutum † prohibens contractum extendatur ad quasi contractum *Gratia. dec. 45.* & similia statuta requirentia, & præci-
20 pientia consensum propinquorum in contractibus mulierum, & minorum sint æquissima *Maxill. iai nu. 7. Cartar vbi sup.*

N.5.ibi ¶ contractum factum à muliere cũ consensu duorum, qui nõ erãt proximiores esse nullum. ¶

Adde adducta per *Pract. Papien. in form. libell. actio. real. post num. 16. & seq. fo. 28. &*
21 *nu. 21.* & an † per contractum factum nullum transferatur dominium ibi *nu. 17.*
22 Et an consensus siue † sollemnitas statuti præsumatur interuenisse post longum tempus à die obligationis, quod sic *Lambert. in tra. de iur. patr. lib. 1. 7 art. 2. q. prin. 1. p. nu. 6. fo. 32. reliqua vide inf. decis. 65.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Anni tempus in omnibus rebus peragendis est aptum, & sufficiens.*
2 *Tempus absolute positum intelligitur de anno.*
3 *Annus pro tempore in scriptura accipitur.*
4 *In pœnis tempus determinatum attenditur.*
5 *Exulatus, vel relegatus finito tempore exilij, vel relegationis potest ad Ciuitatem redire absq; superioris licentia. fallit in excommunicato nu. 6.*
7 *Pœnæ tempus si Iudex non expressit, an intelligenda erit pœna temporalis, vel 10. annorum.*

AD DECIS. LXI.

N.1.ibi ¶ obligatus aliquid facere in tribus terminis debet intelligi de tribus annis. ¶

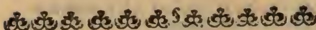
1 ADde, quod tempus † anni est tempus omnibus rebus peragendis aptum, & sufficiens, & Iurisconf. appellatione competentis de anno interpretari solent *l. fortissimi C. de erogat. milit. anno. lib. 12. ita vt Bal. in l. vsuræ per glo. ibi C. de vsur.* dixerit, quod
2 tempus † absolutè positum intelligitur de
3 anno, & in sacra scriptura annus † pro tempore ponitur *Hieron. 23. refert Capibl. in pragmat. 5. de Baron. à nu. 3.* vbi multa de anno *nu. seq.*

N.4.ibi ¶ transacto triennio decreui illum esse liberandum. ¶

4 Adde quod in pœnis tempus † determinatum attenditur, & ideò finito tempore pœna quoq; finitur *l. imperator ff. de post. cum alijs alleg. per D. & ibi per Det in c. ex literis nu. 33 de Constit.* qui infert, quod si quis fuit
5 † relegatus, vel exulatus ad tempus extra Ciuitatẽ finito tẽpore determinato absq; superioris licẽtia poterit redire ad Ciuitatẽ, ad quod probandum multos allegat, sed quam plurimos cumulat *Viscon. in concl. incip. relegatus. siue exulatus dixi sup. decis. 43. n. 42.*
6 Quod in excommunicato † ad certum tempus fallere dixit *Det. vbi sup. nu. 35.* vbi dixit amplius, & hoc facit ad materiam huius de-
7 cis. quod si Iudex † non expressit tempus pœnæ, quod intelligitur pro x. annis, & idem quñ Iudex dixit, quod talis pœna sit temporalis, vt ibi per eum *nu 36. & 37.* & quod aliquando intelligatur imposita pœna per-

petua si non fuit expressa, vide eundem *Det. ibi nu.38.& seq.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Consanguineorum appellatione, an veniat mulier.*
2 *Statutum prohibens puellam contrahere matrimonium sine consensu agnatorum inducit congruentiam non necessitatem.*
3 *Statutum requirens consensum propinquorum in contractu, an requirat in contractu dotis, & an in dotis aumento nu.4.*
5 *Matrimonijs in contrahendis, an requiratur consensus parentum.*
6 *Filij contrahentes matrim. absq; consensu parētum, an possint ab illis exhaeredari, & an filia nubens absq; consensu patris possit petere dotem, & quis sit maritus dignus, vel indignus, & quid de filio Iudei.*
7 *Pater an possit sponsalia filij contracta contra eius voluntatem impedire.*
8 *Statutum, quod mulier non possit contrahere matrim. absq; consensu patris, an valeat.*
9 *Statuta prohiben. mulieres matrim. contrahi cum forenbbus, priuans eas haereditate certa pęna adiecta, an valeat.*
10 *Matrim. an probiberi possit nè certo loco contrahatur.*
11 *Matrim. cum certo genere personarum prohiberi nō potest, et an cū certa persona n.12*
12 *Pater an prohibere possit filiae nè cum indigno nubat, & idem filio.*
13 *De statutis impeditiuis matrimo.*
14 *Princeps an possit subditos pro bono publico compellere contrahere matrimonium, & quid in Pontifice nu. 15.*
16 *Pater an possit cogere filium ad contrahendum matrimoniū, & ad tale matrimoniū.*
17 *Puellae sequestrationis materia.*

AD DECIS. LXII.

HAec decisio erat collocanda in ordine post decis. 63. in qua de eadem materia Author tractauit ibi nos etiam aliqua in materia addidimus, quae deseruient etiam hic.

N.1.ibi ¶ vel mulier &c. ¶

1 An appellatione consanguineorum † veniat mulier, vide omninò *Pereg.*[?] *art.22. de fideicom.nu.33.& 34.* vide si faciunt dicta per *Tesaur.dec.65.in fin.*

N.5.ibi ¶ statutum quo prohibetur puella contrahere matrimonium sine consensu duorum agnatorum. ¶

2 Adde quod simile statutum † inducit congruentiam non necessitatem *D. Reg. Tapp. lib.4.iur reg.in const.Sancimus sub rub.de matr.pub.contrah.fo.53.& seq. vsq; ad fo.59.* vbi multa notatu digna reperies à tanto viro tradita.

3 Et si statutum † requirit consensum propinquorum, an habeat locum in contractu dotis, vide *Meno.lib.3.praesump.6.nu. 17.fo. 275.& n.19.Pute.decis.161.lib.3. Surd.dec. 164.praesertim n.3.Ricc.d.collect.377. ver.li-*
4 *mita. secundò*, & an ad aumentum dotis *Ama.decis.March.34.* & de huius modi statut. vide *Cartar.decis.exeq.Genuae.74.& 123.*

N.7.ibi ¶ quae requirebant etiam patrium consensum in nuptijs. ¶

5 An † in matrimonijs contrahendis requiratur consensus patris, vel matris, vide latè de materia *Sanchez de matr.lib.4.disp.22.23 24.25.26.*& nouiss. *Medi.decis.Senen.23.n.8 fo.197.Morot.cons.99.num.59.& seq.* vbi an
6 possit exheredari † filius, vel filia, qui contrahit matrimonium contra voluntatē patris *Surd.de alimen.tit.7.q.1.n.10. Pascal. de vir.patr.pot.p.2.c.5 n.15.& seq.Merlin.de legitim.lib.4.tit.1.q.6.* Et an filia nubēs absq; consensu patris possit petere dotem, vide *Campeg.de dot.p.1.q.13.post glo.in c.fi.33.q. 1.*& quis dicatur maritus dignus, vel indignus statur Iudicis arbitrio actenta qualitate personarum *Bar.in l. si quis rogatus ff. de Man.vind.Lopez in c.per vestras §.7.de don. in.vi.& vxor.Petr.ad Gram.decis.60.nu.26.* qui de praedictis meminit.

Verum quod filius Iudei non potest matrimonium contrahere absq; licentia patris vide *Hiero.de Lauren.dec. Auenio.57.n.1.* &
7 an pater possit sponsalia filij contra eius voluntatem inita impedire, vide *Sanchez. de matr.lib.1.disp.14.nu.4.fo.81.*

8 Et an valeat † statutum laicorū disponēs quod mulier non contrahat matrimonium absq; consensu patris, vide *D. citat. per Morot.in cons.97.n.8.* verū quod omnia rescripta impeditiua matrimonij sint nulla est *tex. in l.10.c.si nup.ex.rescrip.pet.Capibl.prag. 9. nu.3.de Baro.*

N. 7. ibi ¶ libertatem matrimonij impedientes.¶

His potest inferri, quod non valet statu-
9 tum † prohibens mulierem contrahere matrimonium cum forensibus, & priuans eam haereditate, aut certa pęna adiecta, & sim.statuta, de quibus latè *Morot.d.cons. 97. num.9.*

10 Sed an matrim. † prohiberi possit ne certo in

in loco contrahetur, quod non, cum hæ pactiones inducant viduitatem *l. cum ita legatum, & l.hoc modo ff. de cond. & dem. And.in constit. honorem*, de quo latè per *Reg.de pont.in tra de potest.proreg.tit.6.in prin.num.6. Ricc.prax.var.resol. resol.107. Thor.in Compend. decis. ver. matrimonium*
11 *probibet fo.333.col. 2.* ficuti pacto † prohiberi non poteſt nè matrimon. contrahatur cum certo genere perſonarum, vt per *Vrsill.ad Affl.decis.350.Ricc.collect.1568. circa med. ver.sed quæritur primo circa ornamentum*, qui refert vna cum dicto *Thor.* decis. S.C.emanatam de anno 1599. in cauſa filiæ Regen.Marthos, vt per *Thor. in ver.matrimonium contrabi*, de quo idem *Ricc. collect. 1853.ver.secundo notandum, & Viscon.* qui alios adducit *in concl. incip. matrimonium col.5. vers.an autem possit filia*, & vide *Pascal.de vir.patr pot.p.3.c.2.nu.*.
12 Et de matrimonio prohibito † contrahi cum certa perſona, vide *Ricc.dict.collect. 1568.ver.infertur sexto*, apud quem multa reperies, & an pater poſſit filiæ prohiberi ne cum indigno contrahet, vel filio ne cum indigna *Meno.cons.69. Nauar. man.c. 14 nu.15.Graff.decis.aur.ca.cons.56. nu.19. Petr.vbi sup.ad prædictos se remictens.*
13 Et de eiuſmodi ſtatutis † impeditiuis matrimonij, vide *Morot.d. cons.97.* qui refert multa ſtatuta diuerſarum partium Italiæ *d. num. 9.* & an illa ſtatuta ſint impeditiua matrimonij, vide omnino *Meno.lib.3.pres. 6.num.20.ver. quinto suam banc opinionem vsq; ad nu.24.*
14 Sed an Princeps † poteſt aliquos compellere, vt pro bono publico contrahant matrimonium, vide *Sanchez de matr.lib.2. disput.27.fo.315.Capibl.vbi supr.nu.2.*
15 Et de Pontifice †, & Principe ſeculari, an poſſint ſubditos cogere ad matrimonium, *Idem Sanchez lib.4. de matr. disp.22.*
16 vbi etiam, an pater † poſſit cogere filium ad matrimonium, & ad tale matrimonium *latè à numer. 4.* & ibi an poſſit abſq; cauſa impedire matrimonium, & poſſit minari exheredationem, & de alijs, vide *Ca-*
17 *pibl.vbi supr.* vbi de materia ſequeſtrationis puellæ quando, & in quo loco debet fieri, latè tractat, & de puella educanda, & in quo loco, & cuius expen. *Nouar. ad pragm. collect. 79. vide Marchesan. de commiss.appellat.in caus.alim.p.1.§.1.num. 61. & 63. fo.1148.*

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Depositionis principalis materia apud quos tractetur.*
2 *Depositio principalis potest peti in qualibet parte iuditij, & an post conclusum nu.3.*
4 *Depositio principalis est inuenta, vt reus releuetur ab onere probandi.*
5 *Positionib. in multis casibus principalis respondere non tenetur.*
6 *Depositio principalis quando præsumatur calumniosè petita.*
7 *Calumnia quando præsumatur.*
8 *Principali existen.in regione remota quando procurator interrogetur, & an super scriptura.*
9 *Depositio principalis absentis cuius expensis petatur.*
10 *Clausula, quod si quid plus valet donat, quid operetur in contractu venditionis, & an tollat remed.l.2.C.de res.vend.*
11 *Depositio principalis quousq; non fiat, terminus non currit. Idem in causis summarijs, & exfractionis.*

AD DECIS. LXIII.

1 DE principalis depoſitionis materia, de qua in præſenti decis. vide *D.Rou.super pragm.8.de ord.iud. Muscatell.in prax.S.C.p. . . . Gal lupp.in recen.prax.p.2.c.18.per tot.Ludo.dec. Perus.8.Ricc.collect.141.D.Reg.de Tapp.super rit.70.lib.3.iu.Reg.fo.131.*

N.1.ibi ¶ quia depoſitio principalis in qualibet parte iuditij peti põt. ¶
2 Quod principalis † examinatur in qualibet parte iuditij *D.Reg.Tapp.d rit.70. n.1. Calà ad prag.dispendia n.44.D.de Frãc.in dec.220 n.4.hic cit.et Amen.add.n.3.* vbi de prag.edita de anno *1613.* & ſimiliter *Visc. add.ad d. dec 220.* vbi refert deciſionem Fab.Marcheſij, & vide *Muscatell.in d.prax. glo. impertinentes.& inf.nu.11. & seq.*
3 Et an depoſitio principalis † poſſit peti poſt concluſum in cauſa, quod ſic in ſummarijs, & etiam vbi proceditur ſola facti veritate inſpecta *D.de Frãc.d.dec.220.n.5.Ozas. dec.10.* cuius meminit *Ric.d.collect.141.Borrell.cõs.53.Vrsill.ad Affl.dec.85. Ozas.dec.1. Viu.decis.235.& opin.comm.996.p.3.nu.23. Maran.in specul.p.6.actu. 15. nu.7.*

N.2.ibi ¶ quia inuenta eſt interrogatio principalis, vt reus releuetur ab onere probandi.¶
4 Adde *Specul.† in tit.de deposit.§.2. Rolan.*

 à Val-

à Valle conſ.90.nu.6.lib.3.Gallupp. vbi ſup. num.3.

N.2.ibi ¶ tamẽ vbi detegitur, quod calumniosè petatur. ¶

5 Adde multos eſſe † caſus in quibus principalis non tenetur reſpondere poſitionibus de quibus per *Carauit. rit.79.* ad quem ſe remičtit etiam *D.Reg.Tapp.ibi lib.3. iu reg. fol.132.& ad Carpan.ad ſtat. Mediol. ibi alleg.*

Et quando præſumatur calumniosè pe-
6 tita † vide *Amen d.deciſ.220.poſt n.3. Marta vot.70.n.13.Gram.conſ.ciu 148.*& quan-
7 do præſumatur † calumnia, *Meno.lib.5.præſump.25.& aliqua lib.2.præſump.91.*

N.3.ibi ¶ nam D.Io.de Taſſis degit in Inſula Angliæ Regis legatus, & ſic in remotiſſimis partibus. ¶

8 Adde quod principali exiſtente † in regione remota, quod tunc procurator habens generale mandatum interrogatur *Teſaur. deciſ 17.*quem refert, & ſequitur *D.Reg.de Tapp.vbi ſupr.* & quid quando principalis eſt abſens, & petitur, quod deponat ſuper aliqua ſcriptura *Gallupp.vbi ſupr.refert dec. S.C.nu.22.*

9 Et ſi depoſitio petitur, principalis, qui eſt abſens cuius expenſis facienda erit depoſitio, & de alijs circa dičtam diſpoſitionem *D.Rouit.vbi ſup.nu.24.& ſeq. Gallupp.loco cit.nu.17.& ſeq.Thor.in Compen. deciſ. ver. expenſis cuius depoſitio Dom. Reg. Tapp.vbi ſup.nu.2.D.de Franch.deciſ. 332.* cum alijs cit.per *Gallupp.vbi ſup.*

N.6.ibi ¶ clauſula poſita in contraču affičtus, quod illud, quod plus valet donat. ¶

10 De huiuſmodi clauſula † quod ſi plus valet donat cuius ſit effečtus, vide *Tiraq.poſt Bal.in §.1.glo.18.num.11.in fin. cum ſeq. & Bal.in fin.Conſtit.Sancimus, & ibi Affl.de iur.protom.* & quid operetur hæc clauſula appoſita in contraču venditionis, vt tollat *rem.l.2.C.de reſ vend.Caſſan.in conſue.Burg. tit.de retra.§.1.ver. le plus Io.Beſſia.conſue. Aluer.de retra.art.35. Boer. dec.143.*

N.8. ibi ¶ eo ipſo, quod depoſitio principalis conceditur terminus non poteſt concurrere. ¶

11 Quod terminus † impeditur quotieſcunq; non ſit depoſitio principalis cum effečtu ſuper articulis præſentatis in ačtis *glo. in clem.ſæpe, ver.poſt dationem de ver ſig.Gallupp.loco cit.nu.1.*& ante eum *D.Conſil.Rouit. d.pragm. 8. num. 27.* qui idem dicunt procedere in cauſis ſummarijs, puta extračtationis ex *ſing. Ann. 405.* qui teſtatur in S.C.deciſum.

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Relictum in diem incertum, & conditionale idem quia paria ſunt 2.*
3 *Dies incertus in vltimis voluntatibus facit conditionem.*
4 *Fideicommiſſario prædecedente ante euentum diei, vel conditionis ad hæredes fideicommiſum non tranſmičtitur.*
5 *Subſtitutio, quæ non dum competit extra bona noſtra eſt.*

AD DECIS. LXIV.

N.1. ibi ¶ fideicommiſſum conditionale nõ tranſmičtitur ad hæredes. ¶

1 IDem eſt quando relictum † eſt in diem
2 incertum paria .n. ſunt † eſſe conditionale, & in diem relictum, in vltimis nanq;
3 voluntatibus dies † incertus facit conditionem *l.dies incertus ff de condit.& dem.l ſi cũ hæres ff.quan.de leg.ced.* Medi.*deciſ. Senen.4. n.24.*de quo optimè, & latè *conſ.39. per tot.*
4 vndè prædecedente † fideicommiſſario ante euentum diei, vel conditionis ad hæredes non tranſmičtitur etiam, quod filij ſint, & deſcendẽtes *l.hæredes mei §.cũ ita ff.ad Trebell.cum alijs alleg.copiosè per Pereg.in tra.de fideico.art.31.nu.6* cuius dičta conferũt adductis in hac deciſ.rationem ipſe adducit *n.*
5 *7.*quia ſubſtitutio † quæ non dum competit extra bona noſtra eſt *l.ſubſtitutio ff. de acq.rer.dom.vt ibi per eum.vbi n.ſeq.* limitat multis modis, & poſt eum reperies multa ad propoſitum tradita per Morot.*conſ.2.& 3.& per Gratian.dec.153.* & apud alios cit. per *Caual.in tra de vſufr. mul.rel.nu.71.fo. mihi 237.* omninò viden.multa .n. ad propoſitum reperies, & quæ dixi *ſupr.ad deciſ. 40.nu.4.& ibi Author, & inf.deciſ.79. n.16.*

Ioſeph Mele.

SVM-

SVMMARIVM.

1 Census currunt pendente lite super instrumenti censualis rescissione.
2 Instrumentum an possit reassumi pendente lite super rescissione.
3 Pactum rescissorium, an sit validum, et n.4.
5 Pactum rescissorium, an si non apponatur in instrumento possit illud rescindi.
6 Ius superueniens pendente iuditio validat actionem, & 14. 17.
Acta facta per religiosos sine licentia conualidantur per superuenientiam licentiæ.
7 Priuilegium superueniens, an tollat ius quæsitum, & ibi de statuto superueniente.
8 Iurisdictio superueniens, an validet gesta.
9 Priuilegium fori superueniens lite pendente, an illum exhimat à Iudice, coram quo erat lis incohata.
10 Mulier lite pendente effecta vidua, an poterit forum declinare, & quid in pupillo effecto maiore num. 11. & quid in milite effecto post debitum contractum n. 12.
13 Iudex potest repellere agentem sine actione, & iuditium motum sine actione pendente iuditio si actio superuenerit, an validetur, et quomodo fiat petitio.
15 Ius superueniens, an habeat locum in feudis.
16 Alienatio feudi, an validatur ex noui dominij superuenientia.
17 Ius superueniens validat actionem.
18 Exceptio superueniens post conclusum in causa, an possit opponi.
19 Iuris superuenientis in iuditijs materia.
20 Suspitionis causa si superuenit post conclusum, an possit opponi.
21 Agens hypotecaria super feudo si pendente iuditio impetrauit assensum, an validetur illud.
22 Creditores in maiori summa non sibi praeiudicant petendo partem ita, quod residuum petere non possint.
23 Fructus percepti pendente iuditio veniunt offitio Iudicis non iure actionis.
24 Clausula sola facti veritate inspecta virtus.
25 Nullitates an, & quando impediant sententiam S.C.
26 S.C. nunquam pronuntiat sententias nullas, sed tantum dicit non esse exequendas.
27 Nullitates quomodo hodie proponantur per R.nouell.prag.
28 Nullitates, an possint proponi post lapsum 30. dierum appositũ in prag. detta delli 28. capi.c.25. affertur nouissima decis..
29 Actor si vnam causam in libello deduxit aliam probauit, an obtinebit.

AD DECIS. LXV.

ARticulum principalem huius decis. disputat ad partes *D. Consilia. Scip. Rouit. in prag. 1. de censib. à n. 40. vsq. ad n. 44.* vbi meminit huius decisionis factæ referente Fabio Riccardo die 23. Martij 1605. iunctis Consiliarijs duarum aularum nulla facta mentione Authoris, cuius dicta, & scripta deseruiunt pro additione hic ad eum recurre, quia non tran-
1 scribo. Quibus adde quod lite † pendente super instrumenti censualis rescissione census currunt, & debentur *D. de Franch. decis. 373. Afft decis. 93. Surd. decis. 262. nu. 7. Viscon. in concl. quæ incip. interesse debetur 3. col. idem in add. ad d. decis. D. de Franch. 373.*
2 Sed an dicta † lite pendente super rescissione possit instrumentum in publicam formam reassumi, quod sic *Anna sing. 252. Costa de ratio. ratæ q. 60. nu. 5 in fin.* super quo Anna refert ibi decisionem quamuis contrarium sit de iure, vt per *Amen. ad d. dec. D. de Franch. 373.*

In prin. ibi ¶ ex pacto quod ordine, & passim ponitur in huiusmodi cõtractibus, quod si debitor defecerit à solutione per duas tertias continuas possit contractus rescindi. ¶

3 Hoc pactum † pactum rescissorium vulgò vocant, quod an validum sit disputat *Felicia. in tract. de censib. lib. 1 c. 7. nu. 15.* de quo etiam nouissimè *Apicell. in tutam. paup. tit. 2. nu. 41. fo. 89.* post hæc scripta visus *Viscon. in concl. incip. instrumentum quando est illiquidum 3. col. vide D. Reg. Tapp. lib. 4. iu. reg. fo. 19. nu. 116.* Vbi de alio pacto rescissorio, & de pacto ex capite falsæ assertionis, de quo per *Viscon. d. conclus. instrumentũ col. 4. fo. 126.* apud quem de pluribus decisionibus, *Thor. in Compen. dec. ver. contractus fo. 120. & nouissimè in 2. p. in ver. contractus censualis fo. 102. & ver. contractus emptionis fo. 103.* vbi de resciss. ob alienationẽ corporis obligat *Rou. prag. 1. de cens. n. 34. Ric. collect. 1419. Molfes. cons. 8. nu. 16. 17. & seq.* vbi refert *decis. Apicell. vbi sup. nu. 48.*

Et quia nonnulli sustinent supradictum
4 pactum † rescissorium nõ esse validum præsertim *Felicia. præcit. loco* videmus quotidie eiusmodi pactum apponi in contractib. censualibus, & eius vigore instrumenta rescin-
5 di *Rouit. vbi sup. nu. 35.* Quin imò etiam † si in d. contractibus non esset illud pactũ appositum, adhuc deficiẽte debitore per duas annatas poterit instrumentũ rescindi, *Barz.*

decis.

decis.8.Rouit.vbi sup.num.36. quod optimè comprobari potest ex tex.no. cuius ipsi nõ meminerunt in *l. . . . . . ff.locat.*idq; optimis etiam rationibus nouissimè confirmat *Thor.in 2.p.Compen.in ver.pactum rescissorium* post hæc scripta visus, vbi alios referendo id tenentes, refert nouissimam S.C. decisionem factam de anno 1620.

N. 2. ibi ¶ si ex causa de preterito superuenit ius &c.¶

6 Ius superueniens † pendente iuditio validat actionem *Cappella.Tolosa.decis.30.Cornaz.decis.54.nu.6.Surd.decis.44.nu.22. Pereg.de fideico.art.41.nu.6.& art.36.n.20.Lanar.cons.70.nu.2.Molfes.cons.9.nu.15.Pute. decis.33.lib.1.*quos adducit *Ricc.collect.1634* ampliando hanc regulam multis modis ad exornationem tex. *in l.si mandauero tibi ff. mandat.*Hinc acta nulliter facta per Religiosum ex defectu licentiæ non obtentę per superuenientiam licentiæ conualidantur *Ricc. decis.6.p.1.Vant.de null.rub. qual. sent. & process.qui dicuntur null.nu.90.*de quib.meminit *Thor in Comp.decis. Arch ip. Cur.ver. acta nulliter facta fo.2.*

7 Sed quid si priuilegium superueniat, an tollat ius antiquum *Bal.in auth.habita C. ne fil.pro patr.& in l.receptitia C. de Constit. pecunia.* Et de priuilegio superueniente,vide *Borrell.in summ.dec.tit.43.de foro competẽti* Et de statuto superueniẽte, q in dubio non tollat ius alteri quæsitum,seu obligationem alteri quæsitam *Innoc.in cap.statuimus ver. item no.quod priuilegium de maior. & obed.* Rolan.*de lucr.dot.q.93.nu.2.*

N.5.ibi ¶ & in qualibet iurisditione delegata ius superueniens.¶

8 Iurisditio † superueniẽs lite pendente,an
9 gesta validet,& quid si lite † pendente quis efficiatur alterius fori *Gallupp.in recẽ.prax. S.C.c.3.nu.63.& 68.* & quod priuilegium fori lite pendente superueniens reo citra eius factum voluntarium illum eximat à Iudice,corã quo lis erat incohata decisum refert *D.de Franch. decis.541.* quem refert *Ricc.d.collect.1634.circa med.* & ego multa ibi ad materiam addidi.

10 Et de muliere,quæ lite † pẽdẽte efficitur vidua,an poterit ex hoc iure superueniente forum declinare, quod non *Giurb.decis.82.*
11 *nu.11.*Idem in pupillo † effecto maiore lite pendente *Tesaur.dec.177.n.4. Pasca.in tra. de vi.pa.pot.p.2.c.2.nu.100.& 101. Calà ad pragm.dispendia num.83.& seq.vide Capibl. prag.8.de Baron.p.1.nu.316.& seq. fo.244.*
12 Et de milite † effecto causa non soluendi debiti vide *D.Reg.Tapp.ad pragm. 2. de cess. bonor.ver.personæ lib.4.iu.reg.fo.108.*

N. 5. ibi ¶ licet agat sine actione nihilominus procedit iuditium parte non opponente &c. ¶

Adde quod etiam parte non opponente Iudex potest repellere agentem sine actione firmat ex pluribus per eum cit. *Meno.de arbitr.q.16. nu.3.* vbi ad propositum dicit, quod licet actione carens experiri non potest,tamen admictitur agens sine actione,si modo spes subest,quod ex facto de præterito actio orietur,vt ibi latè per eum *n. 2. &*
13 *5.*Et iuditium † motũ sine actione, actione superueniente,an validetur,& qualiter formetur petitio *Gallupp.in prax. tit. de actore c.6.num.5.& seq.fo.29.*& quod ius superue-
14 niens † valider actionem *Cappell. Tolos. in decis.hic cit.30.vide Surd.decis.6.& 44.n.23.*
15 Sed an ius superueniens † habeat locum in feudis,quod non *D.de Franch. decis. 540. nu.14.D.Rouit.cons.31.nu.1.*
16 Verum quod ex noui † dominij superuenientia validetur alienatio feudi alieni multis iuribus id probat *Georg. Consiliarius alleg.3.nu.3.& 4.*
17 Et quod ius † superueniens validet venditionem factam, quando à principio nulla *D.de pont.de pot.proreg.tit.de regal. impos.§. 7.nu.5.*
18 Et quid de exceptione † superueniente post conclusum in causa *Rouit.prag.13.n.4. sub tit.de ord.iudit.fo. 510.*
19 Et de iure † superueniente in iuditijs,vide *Gabriel.comm.concl.conclus.5.de iudit.* vide de hoc iure multa apud *Giurb.decis.17.*&
20 de causa † suspitionis superueniente post cõclusum,an possit allegari *Nouar. ad prag. 2.de suspit.offit.nu.1.* & de suspitione superueniente *D.Tappia.lib.3.iu. reg.fo.185.& 188.nu.11.*& de pluribus circa ius superueniens non desinas videre *Nouar. in quibusdam allegationibus insertis post collect. Ricc. 2606.7.p.*
31 Quid si agens † hypotecaria super feudo lite pendente impetrauit assensum, an conualidabitur iuditium?relinquit cogitandum *Capy.in inuest.ver. feudorum exequutiones, & ver.& si quid actum* licet S. C. habuerit assensum pro valido,vt ibi refert *Gallupp.c. 3.nu.64.fo 67.*quem vsq;ad *nu.69.* vide de alijs quæstionibus circa ius superueniens.

N.7.ibi ¶ Qui minus petijt, potest in eodem iuditio,& instantia petere plus. ¶

Adde *dec.Ioseph Ludo.Lucẽ.46.*vbi habes mate-

22 materiam rectè explanatam creditorum † petentium partem debiti, cum essent creditores in maiori summa, & an sibi præiudicent, vel possint residuum petere.

N,8. ibi ¶ in fructibus pendentibus tempore litis motæ maturatis lite pendente. ¶

23 Hinc fructus † percepti pendente iuditio veniunt officio Iudicis, nō autem iure actionis *Capy. decis. 177. nu. 2. Affl. decis. 278. n. 5. Ricc. resol. 322. Farin. decis. 794. & D. de Franch.* qui declarat *decis. 613. nu. 17. & 19.* quos adducit *Viscon. in concl. fructus futuri, & pendentes*, apud quem alia ad materiam accuratè congesta reperies.

N. 10. ibi ¶ sunt sublatæ iuris ciuilis sollemnitates, & subtilitates, & proceditur sola facti veritate inspecta. ¶

24 Poteris † addere multa hic ex *Calà ad d. Prag. dispendia. glo. 3. §. 1. & seq. & glo. 4. & ibi Nouar. collect. 175.* vbi multas ad propositum cumulat decis. quas non refero, & ad propositum huius decis. *Meno. de arb. q. 31. n. 5. & seq. Rouit. ad d. pragm. dispendia n. 30. & 31. ex Nig. ad cap. detestantes, vide D. Reg. Tapp. ad d. pragm.*

N. 11. ibi ¶ non esse admictendas nullitates ob defectum iuris positiui aduersus sententias S. C. ¶

25 Nullitates † an & quando impediant sententias S.C. *Gallupp. in recen. prax. p. 3. c. 7. nu. 6.* vide *Rouit. prag. 9. de off. S.C. nu. 21. fo. 468.*

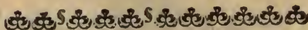
26 Et quid si obstarent † nullitates contra sententiam S.C. vel alterius Tribunalis, an S.C. declaret sententiam nullam, quod non, sed tantum pronuntiat non esse exequendā *Ann. in c. 1. de Vass. decrep. ętat. num. 245. & 246. Gallupp. vbi sup. nu. 3.* in quo loco tra-
27 dit quomodo † proponendæ sint hodie nullitates iux. pragm. Com. de Lemos delli 28. capite 25. editam de anno 1612. & Eminen. Card. Borgiæ.

28 Quæ pragm. † an habeat locum in exceptionibus, vel in nullitatibus, vide *Thor. in 2. p. Compend. decis. Reg. ver. nullitatis remediū fo. 389.* vbi refert decisionem per quam nullitates fuerunt receptæ post lapsum 30. dierum.

N. 11. ibi ¶ si pars vnam causam deduxit in libello, aliam probauit, obtinebit, & poterit pro ea ferri sentētia. ¶

29 Adde † *Gallupp. in prax. p. 2. c. 1. n. 31. Meno. in tract. de arbitr. q. 31.* vbi disputat latè hanc quęst. qn̄ causa vna proposita altera probata possit contra reum sequi condemnatio, vbi ponit regulam negatiuam, ponendo deindè declarationes ad propositum nostrum *à nu. 4.* ibi. omnino viden. vide *Benin. decis. 44. & Rouit. loco cit.* & non desinas videre *Marcell. Calà ad prag. dispendia glo. 4. facti veritate inspecta à nu. 25. vsq; ad nu. 35.* vbi ad multa infert adducendo varias S. C. decisiones.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Pragm. 9. de susp. dictans fieri depositum pro pęna, an habeat locum quando allegaretur suspectus Iudex primarum secundarum, et tertiarum causarum Fab. Apostolicæ.*
2 *Iudices R. fabricæ Apostolicæ eliguntur R. Consiliarij ab Excellentiss. Regni Prorege ex conuentione inter Sedem Apostolicam, et Cathol. Maiestatem.*
3 *In statutis, vt sunt pragmaticæ sit stricta interpretatio, & in illis verba propriè sunt intelligenda.*
4 *Recusatio an sit fauorabilis, vel odiosa.*
5 *Statuta pęnalia non extendantur.*

AD DECIS. LXVI.

Similis decisio huic fuit per idem S.C. facta referente eodem Areualo sede no de anno 1602. quæ est penes secretarium, vbi fuit dictū, quod prag.
1 9. de susp. dictans fieri † depositum pro pęna non habet locum quando allegaretur suspectus Iudex primarum, secundarum, & tertiarum causarum Reu. fabricæ Apostolicæ de Vrbe quamuis sint Regij Cōsiliarij, quia eliguntur nomine œconomi S. Petri, & sic sumus in Tribunali Ecclesiastico in quo nō habet locum pragm. dictamq; decisionem nouissimè refert *Gallupp. prax. S.C. p. 1. c. 5. nu. 12. fo. 20.* alias consimiles decisiones addit *Nouar. lib. 1. q. foren. q. 160. de quo per Thor. in 2. p. Comp. decis. ver. suspitio proposita fo. 676.* vbi meminit huius decis. & de dicta per *Gallupp. relata decis. meminit post Nouar. vbi sup. idem Thor. in d. 2. p. in ver. suspitio allegata fo. 674. post Gallupp. visus.*
2 Et quod dicti Regij † Consiliarij, qui eliguntur Iudices Trib. Reu. fab. eliguntur ab Excellentiss. Reg. Prorege, & quod hoc Tribunal fuit introductum ex conuentione inter

inter Sedem Apostolicam,& Catholicam Maiestatem *Rouit.prag.1.de legat.pijs nu.2.*

N.2.ibi ¶ & ideò fuit dictum, quod statuta pęnalia non extenduntur. ¶

3 Quod in statutis † vt sunt prag. fit stricta interpretatio est commuuis *D.sententia in vulg.c.odia de reg.iur. in 6.* & in illis verba propriè intelligenda *l.3.§.hæc verba ff. de negot.gest.Gram.decis.92.nu.3.Crauett.cons. 271.nu.3.*

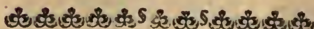
4 Sed an recusatio † sit fauorabilis,vel odiosa *Nouar.ad prag. collect.214. nu.16.*

5 Materiam autem prædictam,an statuta † pęnalia extendantur latè explicat *Mathesil. de interp.extens.c.1. per totum, & præsertim nu.50.& seq.post tracta Cępoll. de interpetr. extens.vide eundem ver.statutum,& ver.extensio.*

N.5.ibi ¶ quod si statutum excludat matrem existente patruo defuncti non extenditur tale statutum ad patruum magnum. ¶

6 Adde quæ † in simili dicit *Matthesil. de interpetr.extens.n.5.& 6. post Cępoll.fo.60.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Locatio potest fieri venditori eiusdem rei.*
2 *Assensus est mera gratia.*
3 *Assensus materia est stricta ideo non extenditur de tempore ad tempus, de persona ad personam,de contractu ad contractum de casu ad casum.*
Cessionarius non potest iuribus ei cessis agere super feudo etiam quod cedens habuisset assensum.
4 *Assensus non extenditur ad simile, nec ad minus.*
5 *Assensus non extenditur super contractu faciendo si impetratur super facto,& è cõtra.*
6 *Assensus generalis impetratus restringitur ad petita.*
7 *Assensus simpliciter præstitus à Rege,an videatur quo ad omnia in instrumento contenta.*
8 *Assensus præstitus super venditione non extenditur ad pactum de retrouendendo etiã venditor vellet dicto pacto renuntiare n.9.*
10 *Assensus impetratus super venditione cum pacto de retrouendendo, an quando fit retrouenditio debeat alius assensus impetrari.*
11 *Assensus,& sit validus si non fuit facta mentio specialis hypotecæ, & pacti reseruationis dominij.*
12 *Assensus,vt sit validus in memoriali debent narrari omnia pacta substantialia.*
13 *Assensus quando dicatur subreptitius.*
14 *Assensus extenditur ad consequentia contractus ad accessoria,ad ea,quæ sunt de natura contractus,& connexa.*
15 *Assensus præstitus super sorte principali, an extendatur ad interesse.*
16 *Assensur præstitus super obligatione feudalium ad extendatur ad tacitam hypotecam, & an ad casũ asecurationis ad subfeuda.*
17 *Clausula quoad expressa tantum extenditur ad bona feudalia de futuro.*
18 *Connexorum idem est iuditium,& multa de connexis.*

AD DECIS. LXVII.

In prin.ibi ¶ idem emptor affictauit eidem venditori.¶

1 QVod locatio † possit fieri venditori eiusdem rei,vide *Gama decis. Lusitan. 39.Nouar.ad pragm.1.de loca.collect.127.n. 8.*& de materia huius decis.præter *Thor. in ver.assensus Reg.vbi hanc decis.compendiat 2. p.vide eundem in ver. instrumentum annuorum introituum,& 2.p.fo.289.* verum ille contractus nempè quando emptor affictat eidem venditori rem, quam emit quando censeatur simulatus, vide omninò *Crauett. cons.156.tot.*

Ante n.1.ibi ¶ quia assensus est mera gratia.¶

2 Assensus etiam quod sit mera † gratia, vt per *Cam.in c.imperialem lit.X.Affl in c.1.de prob.feu.alien.per* Lothar.*nu.57. & dec.398. nu.4.Surd.decis.189.nu.12. Frecc.de subfeu. q.4.nu.10.lib.2.*tamen non extenditur *Anna.in Constit.diuæ memoria nu.28.& alleg. 39.Ricc.collect. 50. Pascal.de vi pa.pot.p.2.c. 7.nu.36.Viscon.in concl. assensus 3.col.D.de Franch.decis.695.nu.3. Nouar.collect.102. nu.2.Lanar cons.17. nu.6.* alias adducit nouissimè *Consil.Theodor.alleg.54.n.9. & inf. post.nu.2.*

N. 1. ibi ¶ non extenditur de contractu ad contractum, nec de tempore ad tempus,nec de re ad rem.¶

3 Assensus † materia adeò stricta est, vt de tempore ad tempus, de persona ad personam,vel de contractu ad contractum extẽdi non possit etiam minoris præiuditij, vt decla-

declarat *And.In c.imperialem n.4.& 5.et ibi Aluar. Affl.& alij cit. per Theodor. alleg.* 80. *nu.47.D.de pont.tra.de pot. proreg.tit.de assen.sup.dot.nu.42.fo.252.& tit.de regal. impositio.§.7.nu.26.fo.213.D.de Franch. decis.* 591.*num.9.Masull.ad Capy. decis.156.Surd. decis.220 nu.4.D.de pont.cons.75.n. Apicell. alleg.14.*neq; extenditur de casu ad casum *D.de pont.cons.45.nu.22.& cons.60.nu. 22, & cons.71.nu.8.& cons.1.num.41.vol.2.& 150.num.20.& seq.eo.vol. Anna. Camer.& And.vbi sup.D.Consil.Rouit.pragm.1.de fid. mem.nu. Viscon.d.concl.assensus*, & ad *D.de Franch.dec.105.Lanar.cons.36.Maur. Iun.alleg.47.nu.6.Georg.alleg.5.n.64. Thor. in Comp.ver.assensus fo.* 50. Hinc cessionarius non potest iuribus ei cessis agere super feudo, nisi ad sit super cessione assensus *D. de Franch.decis.593.n.9.Thor.in 2. p. Comp. decis. Reg.2.tom.ver.assensus Regius, an erit necessarius fo.28.& 29.*

N.2.ibi ¶ nec ad contractum similem.¶

4 Quod assensus † non extenditur ad simile, nec ad minus dicitur esse *tex. pulcher. in l: si pupillorum § si pretor ff.de reb.cor.Theodo. d.alleg.80.post nu.49.ver.neq; enim nouissimè Apicell.alleg.14.nu.19.* in qua allegat multa circa prædicta, & subseq.

N.3.ibi ¶ assensus super venditione facta non extenditur ad faciendam.¶

5 Adde quod sicut assensus † præstitus super contractu facto non extenditur ad faciendũ sic è contra assensus præstitus super contractu faciendo non extẽditur ad factum *Affl. in Constit.diuæ memoriæ q.5.Gram.dec.103. nu.188.198.& 203.* alios adducit *Theodor, d.alleg.80.nu.47.Capibl.pragm. 1. de Baron. nu.294.D.de Franch.decis.105.vbi Viscon.et dec.649.Georg.loco cit. D.de pont. d. cons.25. nu.11.Nouar.coll.103.Anna sing.30. Thor. ver.assensus præstitus super venditione facien da fo.51.Garzia.dec.37.*& hoc quia assensus est stricti iuris, vt latè per *Borrell. in summ. decis.p.1.tit.36.nu.6.Pasca.d.tra.de vi.pa.potest.p.2.c.7.n.36.Viscon.d.concl.assensus Nouar.collect.104.nu.3.& hic sup. nu.2.*

6 Ideò etiam generalis † impetratus restringitur ad petita *D.Reg.Tapp.lib.2. iur.Reg. fo.111.*& de supradictis omnibus *Apicell.d. alleg.14.*

7 Quid quando † assensus simpliciter est præstitus à Rege, an videatur quo ad omnia in instrumento contenta assentire *Ama.cõs. 9.nu.21. post D. per eum cit.*

N.4.ibi ¶ nõ extenditur ad pactum de retrouendendo.¶

8 Assensus † præstitus super venditione nõ extenditur ad pactum de retrouendendo *Gram.decis.76.post num.22.& 30. relatus à Thoro.in Comp.decisio.ver.assensus præstitus fo.50.*& in aliis locis ibi *Cam. in c. imperialẽ pag.58.& 59.Masull.d.decis.156.n.1.Frecc. de subfeud.lib.2.q.26.D.de Franch.d.dec.105 nu.7.De pont.vlt.cons.21.hic cit. cons.69.nu. 27.& cons.10.nu.12.latè Apicell.d. alleg.14. vbi tradita;& D.cita per Rouit.prag.1.de fid.memor. nu.45. Surd.d.decis.220.num.5.*

9 quod extende etiam si venditor † vellet renuntiare pacto de retrouendendo, quod latè prosequitur *Author.supra decis.3.nu.9.et seq. Viscon. d.concl.assensus*, qui alios citat *Nouar.d.collect.103.nu.6.* & quod assensus difformis à venditione non valeat *Georg. d. alleg.5. nu.63.*

10 Et quid si fuit impetratus † assensus in venditione cum pacto de retrouendendo, an quando fit retrouenditio debeat de nouo impetrari alius assensus *Borrell. in sum. decis tit.36.nu.38.1.p.latè Apicell. d.alleg.14. in prin.à nu.6.*vbi multa cumulat.

11 Et in memoriali † si non est facta mentio specialis hypotecę, an corruat assẽsus, quod non *D.de Franch.decis.540.vide Surd.decis. 182.num.4.Meno.de arb.cas.171.Velas.cons. 77.*alios cumulat *Apicell.d alleg.14.nu.23.* vbi etiam quid si non est facta mentio pacti reseruationis dominij ex dicta *D.de Frã. decis.540.* Benè verum debent in memoriali

12 enarrari † omnia pacta substantialia contractus, alias assensus impetratus est nullus *Anna Allegat.36.n.12.Paris.de reinteg.feud. & in c.quod incip. An rusticus nu.3.* si.n. assensus non continet omnia in cõtractũ expressa est nullus ratione indiuiduitatis, *Ama. d.cons.9.nu.23.Capy.decis.32.Affl.in d. Cõst.*

13 *cõstitutionẽ diuæ memoriæ n.61.*Et assẽsus † quando dicatur subreptitius *Frecc. de subfeud.q.26.Lanar.cõns.17.Fab.de Anna. cons. 113. Viscon.d.concl.assensus in 3. col.& alij ex præcit.D.*

N.5.ibi ¶ Quod in connexis assensus loquẽs de vno extẽditur ad aliud.¶

14 Licet assensus † sit stricti iuris, vt latè probauimus per *D sup.cit.ad nu.3.*tamen extẽditur ad consequentia contractus *Borrell. ibi cit.tit.36.nu.7.ex Affl.decis.335. n.9. vbi Vrsill.nu.14.*sicuti etiam extenditur ad accessoria, & ad ea, quæ sunt de natura contractus, & ad connexa, vt ibi per eum *nu. 8. 9.& 10.*& vide *Thor.in Compend. decis. 1.p.*

ver.

ver. assensu super capitulis matrimonialib. fo. 51. & in ver. assensus impetratus super obligatione bonorum eo. fo. 2. col. sicut etiam extenditur in æquipollenti, & casu verisimili, quia quando in effectu idem significat hoc Principi parum prodest *Camer. d. c. Imperialem in 13. conclus. D. de Franch. decis. 105. nu. 6. D. de pont. consf. 5. nu. 76. vol. 1.* quorũ meminit *Apicell. d. alleg. 14. nu. 16.*

15 Sed an assensus † præstitus super obligatione feudalium pro sorte principali extendatur ad interesse *Pasca. de vi. pa. po. p. 2. c. 7 nu. 36. Viscon. d. concl. assensus*, vbi alios citat *Marin. Frecc. de subfeud. ... auth. 20.*

16 Et an assensus † feudaliũ obligationi pro dote extẽdatur ad tacitam hypotecã *Ama. cons. 35. per tot.* & an extendatur ad casum assecurationis ad subfeuda. *Viscon. vbi sup.* apud quem multa.

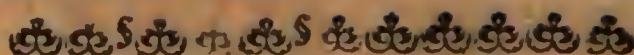
N. 6. ibi ¶ Quod clausula quoad expressa tantum, non excludit ea, quæ insunt, & connexa. ¶

17 Hæc clausula † quo ad expressa tantũ extenditur, vt comprehendat, & extendatur ad bona feudalia de futuro si fuit assensus præstitus super obligatione bonorum feudalium iuxta tenorem instrumenti doralis, cum hac clausula *Frecc. de subfeud. lib. 2. in 3. q.* vbi refert ita decisum *Molfes. cons. 3. nu. 39. Garzi. decis. 21. Thor. in Compen. ver. as-*

18 *sensus*. Non mirum si includit † eiusmodi clausula connexa, quia connexorum idem est iudicium, atq; eadem determinatio, ideò connexa communicant sibi actiones, iura, consuetudines, priuilegia, & immunitates de quo latè *Pacian. lib. 1. de prob. c. 26 nu. 15. vsq; in fin. & c. 27. per tot. Gail. lib. 1. obser. 35 num. 10. Card. Tusch. concl. 626. lit. C. & 625 & 677. Genua de scrip. priu. tit. de connex. fo. 196.* vbi de materia ad saturitatem *nu. seq.*

Et connexitatis causa plura sequuntur de quibus vide *Petr. ad Capy. decis. 162. & 173. Marz. sing. 180. 251. & 501. Cott. in memo. ver. connexorum Affl. & Vrsill. decis. 213.* quorum meminit etiam idem *Petr. ad Gram. decis. 49. nu. 1. in fin.* & plura reperies in materia connexorum apud *Gait. in tract. de cred. c. 2. tit. 3. nu. 305. 312. & seq. et c. 2. tit. 5. nu. 966. & 967. & seq. & c. 4. in append. nu. 46. & Ricc. ad decis. D. de Fradeb. 269.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Reconductio requirit scripturam, & maximè quando in locatione interuenit scriptura n. 2. vbi referuntur decisiones hinc inde.*
3 *Scriptura requiritur in renouatione tacita emphiteusis.*
4 *Scriptura in multis casibus requiritur.*
5 *Conductio in quibus casibus vnico teste potest probari.*
6 *L. ne cui. C. loca. quib. casibus habeat locum.*

AD DECIS. LXVIII.

Huius decis. meminit *Viscon. in addit. ad D. de Franch decis. 278.* quã reassumit nouissimè *Thor. in Cõpen decis. Reg. 2. p. ver. Recõductio*, qui antè etiam meminerat etiam *in 1. p. Cõpen eo. ver. Reconductio.* meminit etiam nouissimè *Nouar. in allegatio. insertis post collect. Ricc. 2627. 7. p.*

N. 1. ibi ¶ nisi per scripturam in prõptu doceat de relocatione. ¶

Adde *D. de pont. cos. 23.* vbi quod reconductio † non apparente scriptura fuit reiecta per S. C. de quo per *D. Reg. T app. lib. 4. tit. de locat. & cond.* vbi idem, quod hic tradit Author, ipse tradit, & de obseruantia S. C. contra dispositionem *l. ne cui C. loca. licet nullã de hac decis. mentionem faciat Battaglin. ad Cyn. d. l. ne cui. Marta vot 35. nu. 15. Pasca. de vi. patr. pot. p. 4. c. 6 nu. 34. Viscon. d. dec. 278. Thor. in Comp. decis.* Reg 1. p. *ver. conductor primus, & in ver. reconductio*, vbi declarat prout declarat hic *Author. & in 2. p. in ver. reconductio si non potuit probari per scripturas fo. 511.* post hæc scripta visus, vbi examinat materiam exactissimè referendo more suo decisionem, Addas quoq; *Mart. vot. 35. & 104. Tesau. Iun. ad decis. Genit. 260. Cartar. decis. 125. D. Consil. Rou. pragm. 1. de loca. nu. 16. Viscon. in concl. incip. reconductio,*
2 *qui alias decis. illi. cumulat.* Quæ scriptura † in redonductione maximè requiritur quando in locatione interfuit scriptura *Rub. dec. 91.* quod mihi placet, & vide *Magon. decis. Lucen. 47. & 119.* & aliquid per *D. de Frãch. decis. 367. & decis. 510. Ricc. collect. 1543. & 1725. ver. item notandum, ver. fin & vltra Thor. declarantem in locis citat. vide Gallup. in recen. prax. S. C. p. 2. c. 21. num. 17. fo. 189.* Mangrel. *ad Bar. in l. item quærit §. qui impleto ff. loca. & habes decis nouiss. Rot. penes Blanchett. p. 1.* vbi ex quibus probetur relocatio

catio ad effectum designandi bona.

Sed contra istam decis. refert decisum *Nouar.coll.127.num.4. per Cur. Archiepis. Neap.& per idem S.C.et tenet Carocc. relatus per Rouit.d.prag.1.num.15.* vbi alios refert, qui tenent contrarium quem vide etiam *n. seq.*in materia quibus adde *Ricc. decis.12.in omiss.& d.collect.1725.Giurb.decis.59. num. 16.Thor.d.ver.conductor. & ver. Reconductio*,vbi refert decis.in causa illorum de mari relatam per *Nouar.vbi sup.sed tu vide Petr. qui refert aliam decis. ad decis. Gram. 89.numer.*8. & distingue in casu occurrenti prout distinguit Author hic, & non errabis.

Idem quod dicunt præcita. D.in recon-
3 ductione, vt in ea † requiratur scriptura dicunt in renouatione tacita emphiteusis, cùm hæc non, sine scriptura probari possit *Bal.in l.1.numer.32.vers.sed nunquid emphiteusis reuersa C. quan. non pet. par.*Marcell.*Calà de mod.art. numer.1563. fo.* 260. vbi ante, & post ponit multos
4 casus in quibus probatio † requiritur fieri per scripturam;de quo per *Ricc collect.* 240.
5 Sed causā conductionis † posse vnico teste probari dicit idem *Calà in d.tra.nu.*107.
6 & in quibus casibus habeat locum dispositio *d.l.ne cui Ricc.collect.*18.

N.1.ibi ¶ & non possit vetus conductor prælationem prætendere. ¶
7 Conductor † vetus an possit prælationem prætendere dixi *sup. ad saturitatem in decis. 3.in prin.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Liquidari si petitur instrumentum,& debitor comparet cum Regia decretatione pendente relatione supersedetur, & quæ decretatio operetur supersessionem nu.2.& traditur pract.à D.Reg.Tapp.& an illa decretatio impetrata ab vno iuuet correos n.4.*
5 *Appellatio an detur à citatione instrumenti in alijs tribunalibus inferioribus traditur pract.& ponuntur prouisiones fieri solitæ.*
6 *Scripturę non præsentantur in aula S. C.sed in* M.C.*V.tempore quo regitur quod procedit non in debito re,sed in creditore.*
7 *Actor, & reus non debent ad imparia iudicari,& multę sim.maxima traduntur.*
8 *Decreti extra bancam prouidebitur pract.et qui Iudex cognoscat de oppositis ob quod d. decretum fuit latum.*
9 *Liquidatio instrumenti quomodo fiat, & perficiatur.*
10 *Interrogatio si fuit omissa in liquidatione instrumenti,an reddat nullam liquidationem,refertur decis.*

AD DECIS. LXIX.

VIde decis.istam relatam vltra *Thor. in Compen.decis.Reg 2.p.ver. debitor per D. Gait.in tra. de cred. c.3. tit.1.nu.1147.fo.277.*

In prin. ibi ¶ citati comparuerunt cum supplicatione, & scripturis. ¶
1 Adde quod debitor † citatus super tenore instrumenti si præsentat supplicationem cum Regia decretatione,quod Mag.C.verbum faciat simpliciter *iux pragm.9.§. item vogliamo el.2. de offit.mag.iust.* & præstat cautionem de comparendo personaliter tempore relationis,& parendo mandatis S.C.& Regia decretatio est expedita eodem die,vel die præcedenti,quod producitur debet supersederi in liquidatione pendente relatione,& verbo faciendo ita *Rober. de liq.instrum.consid.4.num.7.Carauit.rit.167. num.11.Altim.in prax.liq.instrum.p.2. 3.p. ver.verum debitor de persona num.7.fo.* 382.
2 vbi secus dicit quando † Regia decretatio dictat quod M.C.prouideat,& referat, quia tunc erit in eius potestate alterutrum exequi,& ibi ponit formam supplicationis,quæ porrigitur *Præsidi S.C num.*8. *de qua etiam Tartaglia in prax.ciuil.c.1.n.26. & D.Reg. Tapp.ad rit.M.C.lib.3.iu.reg.nu.1.& 2. fo.*
3 *238.*vbi tradit practicam † hodiernam iux. hanc decis.de quo nouissimè meminit *Tho. 2.p.ver.interrogatio.* Huiusmodi autem re-
4 scripti † præsentatio, an iuuet non modo præsentantem,sed etiam correos, vide *Rober.vbi sup.n.37.& Altim loc cit.nu.9.*

Sed quid in alijs tribunalibus,an à citatio
5 ne † instrumenti admictatur appellatio, & possint à Tribunalibus superioribus puta à R.A.& M.C.V.expediri litteræ inhibitoriales? habes *pragm.9.sub tit.de offit.mag. iust.* dictantē,quod appellationes ab huiusmodi citationib.admictuntur, & prouisiones expediuntur,quod comparente debitore personaliter,& præstante cautionē de parendo mandatis Tribunalis,ad quod Appellatur supersedeatur per dies, & sic expediuntur supersessoriales in hāc formam iux.d. prag.de qua cautione,& quid importet,vide *Carau. rit.166.4.no. Musca. in prax.fideius. mod.* 13.ad

13.ad quos se remictit *D.Consil. Rouit.dict. prag.9 n.1.* Sed quod quando cessit dies solutionis non possunt Iudices M.C.V. & alij superiores facere decreta, & prouisiones oretenus,vel in scriptis, quod præstita dicta cautione supersedeatur in accusando obligationes sub pęna vntiarum centum magistris actorum irroganda dicit *Altimon. vbi sup.nu.16.ex pragm.1.Com.de Lemos.*

Hodie verò videmus indistinctè expediri prouisiones à R.Aud. & à M.C.q̃n appellatur à citationib.super tenore,quod cōparēte personaliter.& præstante cautionem de parendo mādatis R.A.vel M.C.à qua expediuntur prouisiones,& de se prēsētando corā Iudice declarando trans. acta, & Iudex à quo supersedeat per dies dixi *sup.ad dec.20. num.22.*

In prin.ibi ¶ & scripturis &c. ¶

6 Adde quod scripturæ † non præsentantur in aula S.C in quo de iustitia , & iniustitia liquidationis cognoscitur,sed in M.C.tempore quo regitur,vt *in prag.4.de instr.liqu. vbi Rou.in prin.& n.14.* vbi quòd nec etiam ipse creditor admictitur ad præsentandū scripturas,seù alia instrumenta necessaria pro faciendo instrumentum,quod ipse præsentauit liquidum,quod de per se erat illiquidum, nec etiam ad præsentandum scripturas excludentes scripturas præsentatas per debitorem Curia pro Tribunali sedente per regulam,quod actor † & reus nō debēt adim paria iudicari *l.fi.C. de fruct.lib. & lit.expen.* & in iuditijs non est facienda differentia inter litigantes *c. nouit.de Iud. D.de Franch. decis.136.n.3. Musca.in prax glos.comparentes nu.53.* cum ęqualitas in iuditijs attendatur *l.non tantum ff de re.iud.Trois.rit. 46.n. 13.D.de Franch.decis.420.* & ad supradicta vide *Altimon.loco cit.nu.12.*

In prin. ibi ¶ extra bancam prouidebitur.¶

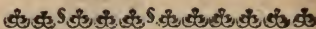
8 De hoc decreto † quod fit extra bancam prouidebitur,vide *Altim.in prax. cit. d.ver. aut facta liquidatione*, vbi quod discussio,& liquidatio debet fieri omnino die sequ. per *d.prag.9.§.itē vogliamo.* & quod Iudex hebdomadarius cognoscere habet de causis ob quas latum est supradictum decretum *Gallupp.in prax.p.2.c.21.n.42.* & post eū *Thor. in 2.p. Compend.in vers. Iudex hebdomadarius.*

N.4.ibi ¶ si liquidatio erat iam legitimè facta,& actus perfectus. ¶

6 Liquidatio † instrumenti quomodo fiat,& perficiatur *Alim.post Carau. & alios in dict. prax.ver.aut facta liquidatione nu. 1.& seq. Viscon.in concl.incip.instrum.quando, & D. Reg.Tapp.loco cit.omninò videndus.* Sed quia

10 omnes iuxta rit.dicunt , quod debet † fieri interrogatio,an si fuit omissa interrogatio, & processum ad carcerationem debitoris in Curia se præsentantis omissio interrogationis operetur inualiditatem liquidationis ita,vt impediri non possit debitor carceratus quo minus attento grauamine superiorem adire pro eius excarceratione vna cū causæ deuolutione, dicit fuisse disceptatum in Sacr.Cons. & decisum pro excarceratione debitoris *Io. Bap.de Thor. in 2. p. Compen.decis.reg.ver.interrogatio post hac scripta visus.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Concurrentia creditorum materia,& nu. 9.*
2 *Moratoria,quæ conceditur à principe differt à concurrentia creditorum.*
3 *Debitoris,vel creditoris in electione sit cedere bonis , vel dilationem quinquennalem concedere.*
4 *Brundusini priuilegij materia,ubi tractetur.*
5 *An habeat locum contra Neapolitanos , & contra Venetos c.14.& 15.*
6 *Creditorum maior pars , vt possit dici quæ requirantur.*
7 *Creditorum maior pars quando possit cogere minorem ad remictendum debitum,vel partem,& an creditor in maiori summa possit cogere creditorem in minori summa ad recipiendum bona debitoris non reperto iusto emptore.*
8 *Quinquennalis dilatio, an concedenda vniuersitati.*
10 *Venetorum priuilegium non loquitur de cessione bonorum , sed tantum de dilatione quinquennali , & an extendatur ad cessionem bonorum nu.11.opin. Auth.nu. 13.*
12 *Neap.priu.concessum.vt contra eos nō possit ex causa pēsionum domorū cedere bonis, an extendatur ad dilationem quinquennalem.*
13 *Venetorum debitores,an possint cedere bonis opin.authoris.*
14 *Venetorum priuilegium comprehendit priuilegium brundusinum.*
16 *Venetis priuilegium cōcessum,an comprehendat omnes status Ven.subditos nu.18.*

17 Pri-

AD DECIS. LXX.

HVius decis.nouiss.meminit *Ricc.collec. 2693.7.p. in fin.* ad quam vide *Mastrill.decis.Sicil.96.*

In prin.ibi ¶ condemnauit creditores minoris summæ ad concurrendum cum creditoribus maioris summæ.¶

1 Creditorum concurrentia † materiam latè tractat *Ricc.in collect.decis.866.*393.decisionantes per eum rela:i *Nouar. collect.51. ad pragm.à nu.31.Consil.Rouit.in prag.1. de cessio.bonor.Pascal.in tract.de vi patr. potest. p. c. . . . Altimon.in prax.de liq. instru. ver.aut facta liquidatione nu.13. & seq.* vbi distinguit inter moratoriam, quæ fundatur
2 in iustitia,vt est hæc,quæ concurrentia † appellatur,& inter moratoriam, quæ fundatur in sola gratia, quæ à Principe conceditur,de quibus tractant etiam præcitati D. præter quos adeas *D Reg. Tapp.lib. 4.iur. reg.ad pragm 5.de cessio bono.nu.3.*vbi an sit
3 in electione † creditoris, vel debitoris cedere bonis,vel dilationem quinquennalem recipere, adeas quoq;*Capibl.prag. de Baronib nouiss. Apicell.in suo tutam. paup. tit.1.de dil.tio quinquen.Thor.in Compen.1. & 2.p.ver.dilatio quinquennalis Maxill.ad consuet. Baren.in consuet. incip.licet cedendo sub tit.de cessio. bon. num. 35.* vbi infert ad
4 priuilegium † Brundusinum, de quo priuilegio loquitur *Gram. consil. Ciu.16. Grauin p.5.declarat.33. numer.51. Galter.dict. ver.aut facta liquidatione numer.38. Capiblanc. loco supra citato*, ad eos te remicto, & nouissimè de eo. *Thor. 2.p. ver.priuilegium brundusinum*, vbi quod id priuile-
5 gium locum habet etiam contra Neap.non contra Venetos dicam infra, & quæ re-
6 quirantur adhoc,vt † possit dici maiorẽ partem creditorum concurrere *Michell.patro. 66.* vbi vt subsistat dilatio quinquennalis

quid probandum *Calà de mod. articul. nu. 1278.fo.733.& nouissimè Thor.in 2 p.Compen.decis.ver. dilatio quinquennalis, an concedenda sit debitori*, nouissimè etiam *Apicell.in tutam.paupe.tit.de dilat.quinquen.*vbi latissimè nunc visus post *Affl.& Vrsill. dec.*
7 288.vbi etiam habes quando † maior pars creditorum possit cogere minorem ad remittendum debitum,siuè illius partem. Et an creditor in maiori summa possit cogere creditorem in minori summa,vt bona debitoris accipiat, non reperto emptore iusto, quod non *D de Franch. decis.85. Thor.in Compen.decis.fo.133.Viscon.in conclus.incip. creditor, vt possit cogi,*declarat *Apicella, vbi sup.latissimè,& fil add.*Sed an sit dilatio sup. d. concedenda vniuersitati *Apicell. d tutã. paup.tit.de Quinquen.dilat.n 118.*vbi refert decisum,quem refert nouiss. *Thor. in 2. p. ver.dilatio quinquennalis, an concedenda sit alicui vniuersitati.*
9 De alijs quæstionibus † concernentibus materiam huius dilationis quinquennalis secundum facti contingentiam remitto te ad præcitatos Doctores.

In prin.ibi ¶ priuilegiũ per retro Reges huius Regni cõcessũ Venetis,& ab immortalis mem.Imper.Carolo V.¶

10 Hoc priuilegiũ † concessum Venetis secũdũ verba authoris,prouisiones quas,vidi super hoc expeditas nõ videtur loqui de cessione bonorũ,sed dũtaxat de cõcurrẽtia, & dilatione,ad quas nõ possint cogi per alios creditores.Hoc stãte quæro,an id priuilegiũ
11 extendatur ad cessionem bonorũ hanc q. à nemine tactã reperij, bene verũ contraria tangitur à multis præsertim in *prag.1.de cessio.bono.vbi D.Cons.Rou.n.1.Nouar coll.51*
12 *nu.2. Ricc.coll.1736.*quærunt an † priuilegium concessum Neapolitanis, quod debitores ex causa pensionũ domorũ,& censuũ non possint cedere bonis,& impetrare moratorias dilationes,de quo meminit *D.Rou. prag.1.de Cessio.bonor.in fi.fo.133.*extendatur ad dilationem quinquennalem,& cõmuniter ex decis.*D.de Franch.179.* respondent affirmatiuè,quos sequitur *Altim.vbi supr.n. 16.Musca pra.de app.glo. detinebitur n.107. fo.240.*
13 Sed si è conuerso idem potest dici in proposita q͠. cogita Ego .n. existimo,quod debitores Venetorum neq; possunt cedere bonis,nam si id priuilegium, fuit impartitũ ne læderentur in suis mercimonijs, & per dilationes eiusmodi in modico læduntur tantum, quia quod differtur non aufertur, tum etiam quia in d.dilationib. requiritur satisdatio,& currunt vsuræ secundum præcit. D. distinctionem, ergo censendum est voluisse illos à maiori damno præseruare, quod eis inferreretur per cessionem bonorum, per quam penitus eorum creditis venirent priuandi,cogita,nisi dicas, quod priuilegium non extenditur de casu ad casum per cumulata per *Giurb.cons.67.n.29. & cons.39. n.41.*quæ vide,& *Ricc coll. 1625.* Bene verũ id priuilegium Venetis concessum extenditur etiam ad priuilegium Brundusinum,de quo sup.diximus,vt contra eos,& eorum subditos eiusmodi priuilegium pro rebus pertinentib.ad mercaturas locũ nõ habeat prout practicatum vidisse testatur *Io. Bap. de Thor.nouiss.in 2.p.Compen.decis. Reg.ver. priuilegium Brundusinum, vbi in fin.refert decis.R C.S.referente Didaco Salinas,*vbi etiã
15 habes an † d.priuilegium Brundusinum locum habeat contra Neapolitanos, de quorum priuilegio mentionem facit *D.de Frãc. decis.179.nu.10.& seq.* reliqua de dicto Priuilegio Brundusino, vide apud supr. cit.*D. præsertim apud Maxill.*
16 Sed an d.priuilegium † concernat Venetos tantum, vel omnes subditos eius status inspicienda sunt verba priuilegij, prout faciunt *Rou.Nouar.D.de Franch. & alij præcita.D.* quando tractant de dicto priuilegio
17 concesso Neapolitanis † si extenditur ad Casalia,vel ne,priuilegij .n. verbis inhærendum,vt ne vltra extẽdatur,quam expressim disponat ex multis probat *Giurb.cons.39.n. 41.Ricc.coll 1625* ego autem vidi obseruari
18 dictum † priuilegium omnib.subditis domi nio Veneto,& sic etiã videtur dicere *Thor. vbi sup.dum dicit ibi*, non procedere cõtra Venetos, & eorum subditos,tantò magis, quod id priuilegium fuit concessum est *Resp. Venetorum,vt per Authorem inf. in fin.* de quo vide latè *Losæ.in tra.de iur. vniuer.p.3. c.13.*sicuti etiam vidi obseruari aliud priui-
19 legium † de quo alias dixi concessum mercatorib.Venetis,quod vendentes bona sint sibi hypotecata,etiam in subitis dominio de quo priuilegio similiter à recolendæ mem. Imper. Carol.V. concesso Venetis meminit
20 *Carabb.sing.116.dixi supr.ad decision.* Sed an priuilegium datum Ciuibus extendatur ad Comitatenses,vide *Authorem infr.in seq. decis.nu.2.*

N.1.ibi ¶ Quia per non vsum amittitur.¶

21 Et si priuilegium † per non vsum amittatur, vt per *Verall.decis.379.lib.2.Gama.decis.Lusitan.281.D.de Franch. decis. 125.nu. 3. Nouar. collect.157.num.9. Ricc. collect. 681.*

681.*Gail.lib.2.obser.60.*& alij quos videre poteris apud *Viscon. in concl.incip. priuilegium ver. quando vero priuilegium fo.* 233. quibus adde nouissimè *Apicell.alleg* 8.*nu.1. & tom.1.com.opin.fo.264.nu.3.Seraph.decis.* 1410 *nu.27.Capibl.prag.8.p.3.num.203.de Baron.Oinot.§.possidere inst. de interdict. nu.* 161.vbi optimè declarat quando priuilegiū per non vsum amittatur omninò viden.cum *tex.per eum alleg.*Sed an iurisdictio per non vsum amittatur *Apicell.alleg.*1.*n.*10. *& seq.*

22 tamen secus est quando priuilegium † est concessum in remunerationem *Mastrill. decis.96 Nouar.collect.139.nu.6.*

23 Hinc inferunt quod si priuilegia † fuerūt concessa in remunerationem laborum sunt inreuocabilia, vt per *Roma.cons.436.incip. Quod indultum nu.* 14.*ver. septima ratio*, & habetur per *Gonzal. ad reg.*8. *Cancell.glo.9. §.2.nu.49.& glo.*28.*nu.23.* vbi adducit *Rebuff.in præfat.ad rub.de collatio. ante fi.vers.*

24 Item quando priuilegium † concessum est ob remunerationem *D.Reg.Tapp.in l fin c.* 1.*nu.8.de Const.prin.Mastrill.decis.96.nu.8.* cum alijs cita.per nouiss.per *Giurb.cons.59. nu.43.& cons.94.n.1.&* 12.*& cons.19.n 88*

25 Et si priuilegiatus habuit occasionem † vtendi priuilegio,& eo non fuit vsus,an possit ad illud vlterius redire,vide *glo. in c. Abbate sane de ver.sig.& ibi Abb.num.*18, *Oinot.d.§.possidere nu.* 161. *de interdict. vide tex,in c.vt priuilegia extr.de priuileg. in §.illud Nouar.q.foren.*8.*n. 6.lib.*1.*Ricc.vbi sup. Consil.de Anna cons.59.nu.26. & 27. vol.1. & cons.*105.*num.*17.*vol.2. Consil. Theodor.* qui alios adducit negatiuè respondendo, & conclusionem firmando *alleg.30. nu.14. qui*

26 *nu.seq.*tractat an per vnicum † actum contrarium præiudicetur tali priuilegio de quo

27 *inf.ad nu.*2.verum † quod priuilegium de faciendo non vsu spatio decem annorum amittitur probat *Viscon.vbi sup.ver.verum priuilegium.*

28 Et sicuti per non vsum † amittitur priuilegium ita pariter amittitur per delictum *Franc.Marc.decis.*818 *p.2.* similiter, & per renuntiationem,*Ama.cons.*81.*Nouar.d.coll.* 157.*nu.9.* & quando fuit data occasio *Anna sing.400.Nouar.vbi supr in fin. Thor. in add.ad D.de pont.de pot.pror.tit.de mercat.ad nu.13.fo.166.*vbi alios adducit,& alios modos videas apud *Ricc.d coll.*681.*Viscon.dict. concl.priuilegium in fin.* inter quos ille non

29 est ignorandus s3.quod priuilegium † amittitur per abusū *l.§qui sine ff.de neg.gest.c.vt priuilegia c.tuarum de priu.c. vbi ista 24. distin.*cum alijs cumulatis per *Nouar. d. coll.* 157.*nu.9.Capib.d.prag.8.p.3.n.206.& prag.* 6.*nu.291.*

30 Hinc infero, quod si vniuersitas † habet ius imponendi assitiam,& priuilegium,si eo priuilegio abutitur deuoluitur ad superiorē, vt per *D.de Pont.cons.*105.*vol.2.* priuilegiū .n. amittere debet, qui abutitur potestate sibi concessa *Rouit.in prag.1. de priuil. vniuer.concess.& in prag.14. nu.1. de offit.iustit. siue M.Cur.Vic fo.*418.de qua materia latè *Gonzal.ad reg.oct.nu. Cancel.glo.56.ferè per tot.omninò viden.* vbi infert ad multa circa amissionem priuilegiorum ob abusum.

31 Sed an priuatio † priuilegiorum succedat ipso iure,vel requiratur sententia declaratoria,vide eundem *Gonzal.vbi supr.num.* 30.*Capibl.dict.pragm.6.nu.*191.*fo.* 184.*Rouit.dict.pragm.1.de priu.vniuers.concess. nu.* 10. vide *D.* citatos,licet ad aliud propositum per *Giurb.cons.75.num.* . An autem lex tollatur per non vsum, vide nouissimè *Apicella.alleg.*1.*nu.*12.post D.per eum citatos post hæc scripta cōpleta visum, quibus adde *Rolan.de lucr.dot.q.99.per tot.* vbi loquitur,tam de lege,quam etiam de statuto, an tollatur per non vsum.

N.1.ibi ¶ nisi probet possessionē.¶

32 Sed an quando quis † est in possessione alicuius priuilegij de quo non ostendit titulum,an ex diuturnitate temporis præsumatur titulus,vide *Nouar.collect.*194.*nu.* 3.

N.2.ibi ¶ per contrarios actus.¶

34 An per contrarios † actus præiudicetur priuilegio,vide *Meno.lib.6.præsump.46.nu.* 14. in qua præsumptione multa reperies ad propositum *Rouit.pragmat.1. num.12. de pri.uniu.concess.vbi citat And.* latèq; id expli-

34 cantē,& an preiudicetur † priuilegio per vnicum actum contrarium vide *glo. & D.in c.cum accessissent de Constit. Borrell. cons.* 1. *Gail.lib.1.de pa e pub.c.2.numer.22.& lib.2. obs.60. Anna alleg* 11. explicat optimè *D. Reg.Tapp.in l.fin.p 2.c.1. num.1 ff.de Constit.prin.num.22.& 27. & seq.* & nouissimè *Giurb.cons.29.num.49.76.& seq.& cons.59 num.8.9.43.vsq;ad num. 52.* omninò viden. cum *D.per eum cit.& cons.79.nu.2. & eandem glo.distinguentem cum Abb. ibi num.7.*

35 inter personas particulares †, & vniuersitatem,vel Ecclesiam,vt in primis perdatur priuilegium per vnicum actum, non autem in secundis,vt etiam probat *Consil.Theodo. d.alleg.30.nu.15.*

N.4.ibi ¶ priuilegium faciendi nundinas.¶

36 Nundinarum † concessio ad solū Principem spectat, aut ad eum, qui iura imperij habet; cum de reseruatis supremæ

potestati existat *Tesaur. decis. 264. Franc. Marc. decis. 53. vol. 1. Campag. in c. reg. 51. & 137. Mastrill. de Magistr. lib. 3. c. 10. D. de pôt. de pot. proreg. tit. de mercat. seù Nundinis, vbi Thor. add. Capibl. pragm. 8. p 2. nu. 52. de Baron. Viscon. in concl. incip. Nundinarum concessio Nouar. ad pragm. 2. de priu. vn. concess.* qui alios cumulant.

37 Hinc est quod Mercata † fieri non possunt absq; Reg. assensu, vt *D. de pont. ibi in prin. & pracit. D.* sed vide *Capiblàn. d. prag. 8 p. 2. nu. 53.* & hinc etiam est quod à senten-
38 tijs, quæ † feruntur in Nundinis appellatur ad R. A. & M. C. V. non autem ad Baronem, siuè eius Iudicem secundarum causarum ea ratione, quia ad *Principem* spectat Nundinarum concessio, & sic à Principe videntur illarum offitiales dependere, ita *Borrell. cōs. 85. Minad. cons. 24. Franch. decis. 511. nu. 2. & ibi Viscon. idem Viscon. d. conclus. Nundinarum Capiblanc. d. prag. 8. p. 1. nu. 187.* sequitur *Thor. add. d. D. de pont. tit. de mercat. seù Nundin. ad num. 1.* quod ampliat ibi *Capibl.* etiam si priuilegium esset Nundinarum, vel mercati cum potestate iurisditionis, vt tibi
39 per eum, licet possint Barones eligere offitiales Nundinarum, & hoc est indubitatum & in dies videmus.

40 Sed an † priuilegium faciendi Nundinas amictatur per non vsum decennij, vel præscribatur spatio 30. vel 40. annor. vide tex. *in l. 1. ff. de Nundin.* quem adducit *D. de Pōt. de pot. proreg. tit. de mercat. siuè Nundin. n. 13.* quē vide ad hoc, & nouissimè *Apicell. alleg. 8. nu. 1. & seq. Gail. d. obseru. 60.*

41 Quæ Nundinæ secundum d. prag. secundā debent statutis diebus celebrari. Sed an pos-
42 sint per Episcopum † prohiberi nè fiant diebus feriatis, vide *Nouar. d. prag. 2. nu. 5. qui non meminit decis. Gratia. 21.* qui refert super hoc decisionem, tantum meminit de eo quod factum est per *Card. Iesualdum tēp. Clem. 8.* quod antè eum prædixerat *D. de pōt. d. tit. de mercat. seù Nundin. nu. 10.* vbi multos cumulat *Io. Bap. de Thor. ibi addens.*

43 Sed quod † in nundinis possunt acta fieri etiam diebus feriatis in honorem Dei dixi *sup. ad decis. 61.* probat *Viscon. d. conclus. Nūdina* idq; ex antiqua consuetudine, quæ non
44 habet memoriam in contrarium, quæ † habet vim priuilegij, vt per *Viscon. ibi, & per Giurb. cons. 39. nu. 54. & cons. 69. nu. 12.* per quam consuetudinem, & si Nundinarum
45 magister † de iure non possit iurisditionem exercere, nisi inter mercatores, *vt in l. 1. & tot. de Nundin.* tamen potest etiam exercere inter ciues, & ita seruari vidēmus, & testatur *Carabb. in tra. de Sind. offit. p. 2. n. 164. vsq; ad fi.*

46 Nundinas † autē concessas, an princeps possit reuocare, quod non *Tesaur. d. dec. 264* licet alias priuilegium concessum per Principem possit ad nutum reuocari *Camill. de Curt. post alios in diuers. iur. feud. fo. 80. 2. 28*

47 Et an possit † Princeps de vno loco in alium nundinas transferre *Nouar. coll. 195. num. 4.*

48 Et de potestate † Baronum circa nundinas, seù mercata post *D. de pont. loco cit. & cit. per Thor. ibi add. vide Capibl. in prag. 8. p. 2. nu. 53. de Baron.*

In fin. ibi ¶ priuilegium prædictum concessum collegio, seù Rei P. & non singularibus personis. ¶

49 Adde quod refert, an priuilegia, † & immunitates sint concessa Reip. Ciuitatibus, & vniuersitatibus, vel particularibus ciuibus, & personis, nam priuilegia concessa Reip. Ciuitatibus, & vniuersitatibus fauorabiliora sunt illis, quæ particularibus ciuibus conceduntur, quia sunt realia *l. forma §. quāquàm de censib. ibi,* tamen generaliter, *Dyn. in c. priuilegium nu. 7. de reg. iur. in 6.* eadem .n. semper est Resp. & Ciuitas *l. proponebatur ff. de iud. l. quod in rerum §. 1. ff. de leg. 1. Menoch. lib. 3. præsump. 103. nu. 44. Ama. cons. 81. nu. 10.* & proderunt personis etiam si extra locum existerent *Socc. cons. 35. nu. 10. vol. 1. ex l. si non spetiali C. de testam.* ea vero, quæ ciuibus, vti singulis competunt priuilegia personalia sunt, & cum persona extinguntur *D. Reg. Tapp. d. l. fin. p. 2. c. 3. nu. 19. de constit. prin. Meno. d. præsump. 103.*

50 Benè verum est quod quando priuilegia † conceduntur ciuibus in vniuerso idem robur obtinent, ac si fuissent vniuersitati concessa *l. 2. ff. de reb. dub Caldas foren. q. 15. nu. 16.* de quibus per *Giurb. cons. 94. n. 14. & seq.* Hinc est quod dicit idem *Giurb. cons. 59.*
51 *nu. 47.* quod si † priuilegia fuerint concessa vniuersitati, vel Ciuitati, ciues contrauenīēdo non præiudicant priuilegio Ciuitati con-
52 cesso, sicuti clerici † non possunt præiudicare Ecclesiæ *D. in cap. accedentibus de priuil. Mago. decis. Floren. 67. nu. 39. D. Reg. Tapp. d. l. fin. p. 2. c. 2. nu. 17.* cum alijs ibi per eum cumulatis, quibus adde *Apicell. d. alleg. 8. à n. 32. Gail. d. obser. 60. n. 14.* Et an maior pars capituli, vel Ciuitatis possit illi renuntiare *num. 42.*

53 Et an hæc priuilegia † concessa Rei P. vel vniuersitati reuocari possint à Principe, vide *Losa in tra. de iur vni. p. 3. c. 13. nu. 23.* in
54 quo capite videas, an priuilegium † concessum Ciuitati extendatur ad villas, Castra, & sim. & an amictantur per non vsum, vel pre-

scri-

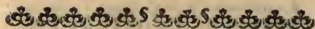
ſcribantur *D. de pont. in d. tit. de mercat. ſeu nundin. nu. 13.*

Et quid ſi fuerint deſtructa, *Gail. lib. 2. obſer. 61.*

55 Et an priuilegium † conceſſum ciuibus competat his, qui à Ciuitate, & loco originis receſſerunt *Meno. lib. 6. præſu. 42. num. 7. vide Viſcon. in concl. incip. Ciuis, Surd. in tra. de alim tit. 9 q. nu. cit. per Viſcont.* & omninò *Affl. deciſ. 384.*

56 Et an priuilegio † renuntiari poſſit *Apicell. d. alleg. 1. nu. 29.*

Ioſeph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Caſalia an teneantur contribuere in expen. publicis, quæ facit Ciuitas.*

2 *Natus in villa, Caſtro, vel vico, an ſortiatur originē illius Ciuitatis cui Villa, Caſtrum, & Vicus ſubſunt.*

3 *Vicus, oppidum, Burgus quid ſint.*

4 *Caſalia Neap. an gaudeant priuilegijs, quibus gaudet Ciuitas.*

5 *Frumenta, an poſſint Ciues cogi, vt re emant pretio empto, licet maiori æſtimatione currenti.*

6 *Frumentum vetus poteſt Ciuitas miſcere cū nouo tempore careſtiæ, & per Ciues diſtribuere.*

7 *Frumenta, vt emant poſſunt cogi ciues, & ad præſtanda animalia pro illis aſportādis.*

8 *Frumenta ad vendenda poteſt Prorex tempore Careſtiæ cogere dominos iuſto pretio taxato.*

9 *Abundantia, quæ bona operetur in Ciuitate.*

10 *Frumenta ſuper abundantia prouintiæ Ciu. an poſſint diſtribui per focularia tempore abundantiæ.*

11 *Ciues poſſunt cogi, ac etiam Clerici in contribuendo in expen. pro refectione murorū.*

Et an in expen. pontium viarum, & ſim. n. 12 ad quas an teneantur forenſes.

13 *Expēſæ ſi reſpiciunt commodum totius prouintiæ, an peti poſſit, vt tota prouintia taxetur.*

AD DECIS. LXXI.

1 AD q. iſtam ſi caſalia † tenentur contribuere in expenſis publicis, quæ facit Ciuitas, adde tradita per *Molfeſ. ad conſue. Neapol. p. 2. tit. de perſon. q. 9. per tot. &* per *Loſæ. in tra. de iur. vniuerſ. p. 1. c. 2. n. 25. & p. 3. c. 13. nu. 1. Gratia. deciſ. 154. Nouar. collect. 225. num. 14. & collect. 48. nu. 8. Capib. prag. 8. de Baron. p. 1. nu. 35. & 58. Conſiliar. de Georg. alleg. 15. Benedell. in Conſtit. Sancimus de iur. protom. nu. 20. Graff. conſ. 5. de regul. tom. 2. & per me tradita ſup. ad deciſ. 23 & ad deciſ. D. de Franch. 604. Ricc. coll. 1387.*

N. 2. ibi ¶ tamen natus in villa, vel caſtro non dicitur ciuis illius Ciuitatis &c. ¶

2 Quod natus † in villa, Caſtro, vel Vico ſortiatur originem illius Ciuitatis, cui villa, Vicus, & Caſtrum ſubeſt, & debeat tractari, vt ciuis illius Ciuitatis, licet ſoleat eſſe in aliquo deterioris conditionis eſt tex. *in l. ſi quis C. de nat. lib. cit. hic poſt nu. 4.* vbi quod gaudet iiſdem priuilegijs, ac gaudent nati in Ciuitate cui ſubſunt, vt tenet *glo. ibi in ver. cenſeātur, & habetur in l. qui ex Vico hic cit. ante nu. 1. vbi etiā glo. ff. ad municipal. Frāc. Marc. deciſ. 366. nu. 9. 10. 11. & 38. vol. 1. Bar. in l. 3. nu. 1. & 2. C. de nat. lib. Cagno. in l. imperium num. 174. & 176. ff. de iuriſd. om. iud. Caſtr. in l. 76 §. primo nu. 2. ff. de leg. 1 Loſæ. in tra. de iu. vniuerſ. qui prædictos congerit p.*

3 *1. c. 2. nu. 42. vbi n. 43.* quid ſit Vicus † oppi-

4 dum, & burgus: Et quod caſalia † Neap. gaudent omnibus priuilegijs quibus gaudet Ciuitas Neap. *D. de Franch. deciſ. 316. Molfeſ. vbi ſup. Nouar. collect. 46 nu. 8. & 9. & coll. 225. nu. 14.*

N. 4. ibi ¶ vbi Ciuitati ſuperabundat frumentum, & marceſcit, & expedit illud vendere, quod ſi non reperiuntur emptores poteſt cogere ciues ad emendum. ¶

5 Non eſt dubium, quod ciues † poſſunt cogi, vt ipſi reemant frumenta pretio empto, licet maiori currenti ęſtimatione *Franc. Marc deciſ. 290. 2. p. Capibl. prag. 1. nu. 308.* vbi multa ad propoſitum nu. præced. & ſubſeq. & eſt tex. *in l. vn C. vt nem. licet in emp. ſpec. lib. 11. Bouadilla lib 3. polit. c. 3. num. 40.* quos adducit *Capiblan. in ſing. 71. incip. fructus ſiue victualia fo. 466. D. de Ponte in tra. de pot. proreg. tit. de abundant. Ciuit. num. 12. vbi num. 17 Thor. in 2. p. Compen. ver. emere, vbi vltra D. de Pont.* alios cogerit poſt hæc ſcripta viſus, & quod tempore careſtiæ po-

6 teſt Ciuitas † miſcere vetus frumentum corruptum cum nouo, & per Ciues diſtribuere per tex. *quem no. dicit in l. 1. C. de cōd. in pub. horr. lib. 10. vbi Bar. & glo & Cenedo qq. Cano. q. 33. tot. præſertim nu. 21. cum ſeq.* omninò videndus, vbi ante, & poſt ponit alios

caſus

7 casus, in quibus ciues possunt cogi ad emenda frumenta, & quod possint cogi ad præstanda animalia pro asportando frumenta, & sic naues, & alia, vt per *Bal in l. iubemus nullum C. de sacros. Eccl. per tex. in l. 2. C. de naui. non excus. lib. 10, & l. 1, C. de naut. Tiberied. lib. 11. vbi Pennen. Montan. in prag. 2. num 70. de adm. vniuers.* de quibus nouissimè meminit *Thor. in 2. p. Comp. ver. captus 3. col. fo. 56.* & de alijs ad materiam *Cened. vbi sup.*

8 Et quod tempore carestiæ prorex † potest cogere dominos ad vendenda frumenta, & alia necessaria iusto prætio, quod taxatur, dixi *supr. in decis. 28. num. 11. Cened. vbi sup. num. 22.* & habetur per *Nouar. ad*
9 *pragm. collect. 11.* vbi quæ bona † operetur abundantia in Ciuitate, & quod possint cogi ad mutuandas pecunias ad emendum triticum tempore carestiæ deficientibus facultatibus publici ærarij vniuersitatis, etiam illius nobiles *Auend. de exeq. mand c. 14. n. 9. Mess. concl. 1. nu. 58, Cenedo vbi sup. nu. 22.*

10 Sed an è contra vniuersitates cogi † possint emere frumenta distribuenda per focularia existente abundantia in aliqua prouintia, quod non decisum refert in R.C.S. referente D. Iacobo salucio nostro viro integerrimo de anno 1613. *Io. Bap. de Thor. in 2. p. Compen. d. decis. reg. in ver. emere, an cogi possint,*

In fin. ibi ¶ fuerunt condemnati in expen. erogatis, ¶

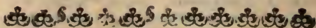
Sed quid si prẹter expensas hic memora-
11 tas essent ius in expen. † respicientibus refectionem murorum Ciuitatis dic, quod istẹ expensæ pertinent ad Ciuitatē, & ciues possunt cogi ad contribuendum secundum eorum facultates *l. ne splendidissime l. omnes l. turres C. de oper. pub. quorum meminit D. de pont. in tra. de pot. proreg. tit. de elect. offit. §. 1. nu. 35. & seq.* Sed an forenses teneantur, vide *Gail. lib. 2. obser. 52. nu. 15.*

12 Et quid de expen. † pontium, viarum, & similium, an si ex illis vicini sentiant commoda, & vtilitatem debeant in illis contribuere est *tex. in l. 2. C. de imm. nem. conced. vbi D.*

13 Et quid si illa † quæ accomodantur respiciant commodum totius prouinciæ, an possit pẹti, vt taxetur tota prouintia ad cōtribuendum, vide *Luc. de Penn. in l. ad reparationem C de aqued. lib. 11.* ad quem se remittit *Capibl. sing. 83. incip. impositionem.*

14 Et an vniuersitas † quæ se cōposuit possit cogere ciues, qui rebellioni non consenserunt ad contribuendum, vide *Petr. ad Gram. decision. 46. numer. 12.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Quod tibi non nocet, & alteri prodest facilè concedendum.*
2 *Debitor an possit cogi ad conficiendum instrumentum ad hoc, vt probatio haberi possit.*
3 *Et an ad conficiendum instrumentum cum clausula guarentigiæ.*
4 *Debitor, an possit cogi ad conficiendum instrumentum in forma Cameræ.*
5 *Debitor an possit cogi ad faciendum instrumentum, quod sit liquidum seruata forma rit. M.C.V.*
6 *Debitor an possit cogi ad faciendum instrumentum, quod habeat exequutionem paratam.*
7 *Quid si promisit cautionem.*
8 *Debitor an possit cogi mutare creditorem.*
9 *Creditor, an possit cogi mutare debitorem.*
10 *Creditor, an possit cogi mutare fideiussorem etiam oblato æq; idoneo.*
11 *Instrumentum, & contractus debent confici secundum, quod consuetum est, nam cōtractus ex consuetudine recipiunt interpretationem.*
12 *Debitor si non submisit se ritui M. C.V. an instrumentum poterit liquidari seruata forma d. rit.*
13 *Contractus semper censetur celebratus iuxta consuetudinem loci, in quo celebratur. Constitutio quando apponit formam locus contractus inspicitur.*
14 *Guarintigia quid sit.*
15 *Guarentigiata instrumenta, quæ dicantur.*
16 *Instrumenta, quæ habent suo requisita in Regno habent exeq. paratam.*

AD DECIS. LXXII.

HVic decis. adde tradita per *Tesaur. decis. 197. Fab. decis. 14. in tit. C. de fide instrum.* ad quos se refert *Ricc. collect. 907.* & omninò *Morot. cons. 96 præsertim nu. 10. & seq.* meminit de ea *Thor. in 2. p. Comp. decis. reg. mox impress. in ver. contractus pro absoluto.*

N. 6. ibi ¶ per regulam, quod tibi non nocet, & alteri prodest. ¶

1 Hanc reg. † exornat *Bar. in l. sicut ff. de seruit. Socc. cons. 76. n. 15. lib. 2. Crauett. cons. 226 nu. 3.*

*num.3.in fin.Meno.de arbitr.cas.*168.*nu.*13. *& cas.237.nu.19.vide Molfes.conf.7. num.8. Barbos.in l.diuortio §.interdum num.* 21. *& seq.ff.sol.matr.*

N.7.ibi ¶ pars condemnata non tenetur se obligare cum clausula guarentigię. ¶

2 An debitor † cogi possit ad conficiendum instrumentum ad hoc, vt probatio haberi possit, quod sic *Bar.in l.si finita §. eleganter ff.de dam.infect.vide sup.nu.6.* & apud eundem *Bar.ibi vide lim.* & plures distinctiones, & *in l.*1.3.*oppos.sol.matr.*

3 Sed an cogi possit † ad faciendum instrumentum cum clausula guarentigiæ, vide *D. de Franch.decis 615.post nu.2.ver.comprobatur,* vbi addidi, & ipse multos allegat, post quos, vide *Gallupp.in prax S.C.p.2.c.* 21.*nu.* 23.*& seq.fo.*191.*Gales.in tract.de oblig.in form.cam.p.*3.*q.*3. vbi dicit posse debitorem

4 † cogi ad faciendum instrumentum in for-

5 ma Cameræ, sic etiam ad † faciendum instrumentum liquidum iuxta formam ritus M. C.V.*Rou.pragm.*1.*de liquid.instr.n.*39. Contrarium videtur tenere *Viu. lib.*1.*com.opin. opin.*169. quos refert *Altim.de liq.instr.inst. in ver Curet creditor habere instrumentum nu.*24 *vide Borrell.in p.*1.*sum.decis tit.*33.*de emphiteusi nu.*410.*fo.*110

6 Et quod debitor † non compellitur se obligare per publicum instrumentum quando illud habet exequutionem para â *Barbos.in l.diuortio §.interdum num.*35. *ff.sol. matr.fo.*537. multos allegat *Viscon.ad d.decis.*615.

7 Quid si debitor † promisit cautionem vide eundem *Barbos.* ibi apud quem, vide multa alia materiam concernentia.

8 Sed an debitor † cogatur mutare creditorem *D.de Franch.d.decis.*615 *nu.*6.

9 Et an è contra † creditor cogatur mutare debitorem *D.de Franch. ibi paulo ante.*

10 Et an possit † creditor compelli mutare fideiussorem etiam oblato alio ęque idoneo *Castill.assertio* 255 *post tra.de vsufr. fo.*359. *incip. creditor*, vbi an cogatur accipere vnum pignus pro alio.

N.7 ibi ¶ censentur partes desiderasse scripturas secundum morem regionis.

Adde *Alex.cons.*105.*nu.fin.vol.*2. vbi dicit

11 quod † instrumentum, & contractus debēt confici secundum, quod consuetum est, vt per *Tiraq.alleg.per D. de Franch.decis.*615. *Caual. decis.*27.*num.*90.*p.*2. & ita decisum refert *Viscon.in add.ad D. de Franch.decis.* 615.*in fin.* vbi prędictos allegat, ac etiam *Burg.de Laudem.p.*3.*inspect.*26. *à nu.*2. *vsq; in fin.* ex consuetudine .n. contractus recipit interpretationem celebris est tex. *in l.quod si nolit §.quia assidua ff.de edil edict.l.semper in stipulationib ff.de reg iur.* latè prosequitur *Gabriel.comm.concl.tit de consuetudine* 3.*tom.com.op.fo.*365.

12 Sed quid si debitor † fecit instrumentum sed expresse non submisit se ritui, an possit instrumentum contra ipsum liquidari via ritus videtur prima fronte dicendum, quod non, tamen dicendum, quod sic ex traditis per *D.de Franch.decis.*366.*in fin. & per Altim.de liq.instr.ver.aduertat insuper nu.*2.

13 Et quod semper, quod fit † instrumentū, & contractus non apposito secundum consuetudinem semper, censetur initus secundum consuetudinem illius loci, in quo celebratur *l.quod si nolit.§.qui assidua ff.de edil. edict.l.in stipulationib.ff.de reg.iur. vbi Det. & Cagno.concord.allegat, vide Affl.dec.*226. & contractus semper regulatur secundum ll.loci in qua conficitur prout etiam distractus latè probat *Anna cons.* 54.*à nu.*1.

Et quando constitutio apponit formā, & sollemnitatem locus contractus inspicitur est tex.*in l.si fundus ff de euict.Cyn.in l.*1. *in fin.C.quæ sit longa consuet. Ias.in rub.de cōsuet.in fin.* nam cum sollemnitas concernat contractum, locus contractus, attenditur iuxta tradita per *Bar.in l.cunctos populos ff. de iust.& iur.& per D.Consil.Rouit. hodie Regen.R.Cancel. in pragm.*1. *de Senat.Cons. Macedon.nu.*17.*&* 20. Sed quod prius inspiciatur ipsius contrahentis, quam loci consuetudo, vide tex.*in l.vt vniuersorum ff de pig.actio.Det.qui alios tex.adducit, & ad pulcrum casum infert in d.l. stipulationibus n.*7. *ff.de reg.iur.*

N.7.ibi ¶ censerem scripturam esse faciendam secundum morem regionis cum clausulis guarentigiæ. ¶

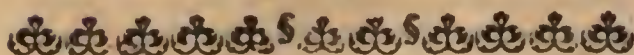
14 Quid sit Guarentigia †, & vnde dicatur *Altim.d.prax.de liq. instr.in ver. curet creditor nu.*6.*&* 8. vbi de pluribus formulis guarentigiæ, & *Barz.in tra de instrum. guarentig.*

15 Guarentigiata † autem dicuntur instrumenta confessionata ob præceptum de soluendo, quod dicunt facere Notarium quæ apud Perusinos, ita appellari dicit *Bar.in l.*1. *numer.*3. *C. de confess.* & ita esse omnia instrumenta publica confessionata *Couar.var.resol.lib.*2.*c.*11.*nu.*3.*ver.illud sane,* & alios quos sequitur, *Carau.rit.*166. *num.*1.*& seq.* verum illud quod dicunt de

16 præcepto † Notarij non obseruatur in Regno,

Regno, in quo instrumenta, quæ habent sua requisita habent exequutionem pararam *Anto.de Cana.de exequut.instr.q.4.num.8.9. Valas.decis.Lusit.170.nu.2.* Sed quod guarentigiæ loco successit iuramentum dicit *Bar.in l.2.in fin.ff.de iur.iur.Paris.de Pute. de reassum.instr.rub.19.nu.20.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Magnus Admiratus, quis dicatur, & vndè dicatur, & quod habeat iurisdictionem in illos, qui viuunt ex arte maris nu.2.& n. 16. & qui comprehendantur sub illorum nomine nu. 3.*

4 *Magni Admirati iurisdictioni, an subsint illi, qui continuo exercent artem maris, vel illi, qui aliquando nu.14.*

5 *Artis exercitium requiritur ad hoc, vt quis gaudeat priuilegijs concessis illius intuitu, quid si pro maiori parte artem exercent num.7.*

6 *Miles non militans non remittitur ad Iudicem militum.*

8 *Artis priuilegiatæ exercitium, an sufficiat si exerceatur per substitutum.*

9 *Artis vltra exercitium requiritur matricula.*

10 *Artista gaudens ob artem priuilegio, an possit illi renuntiare.*

11 *Delicti in mari commissi, quis erit Iudex competens.*

12 *Imperator habet iurisdictionē in alto mari. Vit. Mag.Adm. Portulan. & secretorum differentia, & nu.20.*

15 *Portulani, qui dicantur, & nu. 19. & de eorum offitio.*

16 *Mag.Admiratus quos offitiales creat, & ad quos eius iurisdictio se extendat.*

17 *Mag. Admirat. habet cognitionem de naufragijs.*

18 *Naufragata bona ad quos spectent.*

22 *M.C.V. an habeat iurisd in Tribunal Mag. Adm.*

23 *R.C.S.& M.C.V. procedunt cum Tribun. Mag.Adm.per literas hortatoriales.*

24 *Banna probiben. asportationem armorum, an comprehendant seruientes Cur. Admiratię.*

25 *Vsurpatę iurisditionis crimen, vt comictatur, quid sit opus, & quomodo punitur, & quot actus requirantur, & si requiritur dolus scientia, vel ne offitialis.*

26 *An carcerans offitialem non subditum teneatur pena vsurpatæ iurisdictionis.*

27 *Iurisditione aliena vtens peccat.*

AD DECIS. LXXIII.

HVius decis. meminit nouissimè, *Ricc.7. p.coll.2550.*

In prin.ibi ¶ magnus Regni Admiratus habet vniuersalem iurisditionem in nostra Ciuitate super his, qui viuūt ex arte maris. ¶

1 Magnus Admiratus † quis dicatur, & vndè dicatur, vide nouissimè, *D.Regen.Costan. in l.vn.de Class.lib.10.nu.65.& seq.*

2 Et quod habet iurisditionem † in omnes qui viuunt ex arte maris, vt hic adde *D.Rouit.in pragm.1.de abusu in scrib. sublat.nu. 20.Frecc.per ipsum cit.de subfeud lib 1.tit.de offit Admirat.nu.1.D.de Franch.decis.142.in prin.& decis.722.in prin.D.Reg.Tapp.lib.2. iur.reg.fo.383.Rub.de offit. Mag. admir. vbi*

3 *nu.2.* dicit sub illorum nomine † qui viuunt ex arte maris comprehendi multos ibi per eum explicatos nouissimè *D. Reg. Costan. in d.l.vni.C.de class.lib.10. nu. 7.*

4 Et an sint † d.iurisditioni subiecti illi, qui continuò exercent artem maris, vel illi, qui aliquando exercent, vide *D.de Franch. d.decis.142.& 175.& 481.*

5 Et quod requiratur † exercitium artis adhoc, vt gaudeant priuilegijs illius intuitu concessis, *Fab.de Anna cons.42.nu.136. Masull.ad Capy.decis.129.nu. 5. D.de Pont. qui ad multa infert in tra. de pot. proreg tit. de diuer.prou.fier.solit.n.9.& in tit. de abūd. ciu.§.1.nu.17.* vbi increpat fidatos R.Dohanæ.*Capibl.in pragm.8.p.2.nu.165.& seq. de*

6 *Baron.* Hinc miles † non militans, non remictitur ad Iudicem militum *Viu decis.254. p.1.*

7 Et quid si pro maiori † parte temporis illam artem exercent, an gaudebunt priuilegijs *D.de Franch.d. decis.175.*

8 Et an exercitium † artis sufficiat si exerceatur per substitutum *Thor. in Comp. dec. ver.remissio causæ, an sit facienda*, vbi quod sic, dummodo sit continuum *D. de Franch. d.decis.175. Gallupp.in prax.p.1.c.6.nu.65.*

9 vbi an † requiratur vltra exercitium matricula, quod sic, nam vtrunq; requiritur matricula, & exercitium *D.de Franch.d.decis.481 de qua matricula Ricc.collect. 181.1829.& 2968.7.p.& Capibl.d.prag.8.p.2.nu.163. D. de pont.in d.tit.de diuers.prou. fieri solit. post nu.9.Castill.dec.39.n.4.* & nouissimè *Thor.* id explicat quomodo, & quãdo id procedat

2.p.

2.p.*Compend.decis. Reg. ver. Iudex spetialis 2.col.*

10 Sed an quis † viuens ex illa arte possit renuntiare priuilegio, quod habet, quod non possit conueniri nisi coram offic. Mag. Admirati in sui præiuditium, quod sic secus in præiuditium aliorum *Masull.ad Capy decis.9.nu.*1.

11 Et si aliquod † delictum fuerit commissum in mari quis erit Iudex *Iacob. de Beluis. in c.Romana §. contrahentes de foro compet. in 6.nu.*23.ad quem se remictit *Rouit. in prag.1.nu.*38.*vbi de delict.* vide tradita per *D Reg.Constan.in l.vn.de Classic.nu.*11. *cum*
12 *multis seq.fo.*173. Et quod Imperator † dicitur iurisditionem habere in alto mari *Franc.Marc.decis.Delphin.* 110.refert *Ricc. collect.*2450.*circa med.*

Et de Iudicibus marinariorum, vide *Nig. in c.reg.*181 *fo.*105.*& cap.reg.*180. *Frecc.de subfeud tit.de off.mag.admir quem citat de pont in tra.de pot proreg.dict.tit.de diu.prou. fier.solit.nu.4 fo.*469.apud quem *Frecc.* vi-
13 deas de differētia † vice admiratorum, portulanorum, & secretorum † qui omnes habēt iurisditionem priuatiuam in eos, qui
14 viuunt ex arte maris, secus si aliquando † exercent vt sup. diximus, quia tūc non gaudent ob præsumptionem fraudis, vt per *sup. cit.decis.D de Franch.& Capibl.loco cit.* quē vide etiam *sing.*151.vbi explicat, qui dican-
15 tur portulani.

In prin.ibi ¶ & in toto Regno circa naufragia, pro quibus destinat in terris maritimis suos offitiales.¶

16 Magnus admiratus † quos offitiales creet & ad quos eius iurisditio se extendat, vide *D.Reg.Tapp. perbellè explicantem in Rub.de off.mag.Admir.&* Patino *in pragm.* 15. *de mi.itib.nu.* 25.

In prin.ibi ¶ quidam ex offitialibus Magni admirati cępit quantitatem olei naufragatam, ex aduerso Magister Portulanus illius Prouintiæ &c. ¶

17 Quod magnus † Admiratus habeat cognitionem naufragiorum *D.Reg.Costā.vbi sup.*
18 *num.*73.vbi explicat bona † naufragata ad quem spectent ad magnum Admiratum, vel ad fiscum referendo *decis. R. C. de verbo ad verbum.*

19 Et dum hic fit mentio † de Portulano, qui dicātur Portulani *Capibl.d.sing* 151. *in-*
20 *cip.Portulani*, & quæ differentia sit portulanorum, & Vice admiratorum, & secretorum *De pont.d.tit.de diuers.prouis.fier.sol.n.* 4.*Frecc.de off.mag.admirati.*

21 Et de offitio † portulani *Rouit. pragm.*3 *ne quid in loco publ fo.*411.*nu.*1.

N.1.ibi ¶ nullam R.C.iurisditionē habere in M.Admiratum, debetq; procedere in occurrentibus casibus per litteras hortatoriales.¶

22 Sed quid † de Tribunali M. C. an habeat iurisditionem in Tribunal Magni Admirati, vide *Gram.cons.*108.*D.de pont.tit.de assen.§.* 7.*nu.*6.& omninò *D.Consil. Rouit.pragm.*1. *de abus.inscrib subl.nu.*2. Vbi allegat contra Principem Conchæ, qui tanquam magnus Admiratus prætendebat non esse subditum M.C.V.& liquidationem contra ipsum factam fuisse nulliter factam.

23 Verum quod vtrunq; Tribunal † procedit per viam literarum hortatorialium *D.de pont.decis.*13.*Idem in tra. de pot.proreg.tit.*
24 *de arm.num* 10 *fo.*503.*vbi nu.*9.an banna † prohibentia asportationem armorum comprehendat seruientes Cur.Admiratiæ, & ibi de alijs &c Est enim M. Admiratus æqualis cum Magistro iustitiario, & M. C. V. quod intelligit dignitate non autem administratione *D.Rouit.in dict.pragmat.*1.*numer.*18. *& seq.*

N.4.ibi ¶ ad finem puniendi quem de turbata iurisditione oportet turbationem fieri de facto extra iuditium non autem de iure per viam iuditij. ¶

25 Ad idem † vide omninò *D.de pont. d.decis.* 13.*num.*6.*D.Consil.Rouit in pragm.*1.*de iurisd.inui.non turb.num.*9.*vbi num.*6. *& seq.* quomodo punitur hoc crimen vsurpatæ iurisditionis, vide *Vrsill.dec.*265.*nu.*105.*Capy. decis.*130.*Marant.cons.*114 *&* 121.*Affl.coll. diram.Mastrill de Magistr.lit.*4.*c.*17. & vide *Const.ea quæ ad decus, & Const. cum latis & c.Regni contra effrenatas, Capibl.prag.*8. *p.*3.*n.*211. *de Baro.* & quot actus requirantur *Rot.apud Farin.decis.*180.*p.*2.*tom.*1. & si requiritur dolus, & scientia, vel ne, & vide tradita per *Giurb.cons.crim.*74. *præsertim à num.*24.*& seq.* Quando iurisditio vsurpari dicatur, & latè de vsurpante iurisditionem *Farin.q.*114 *inspect.*1.*&* 2.*nu.*21.*& seq.nu.* 58.*&* 60.vbi etiam habes, an incurrant crimen lęsę Maiestatis, & *Giurb.cons* 24. *n.*20. *& seq.Guid.pap.dec.*423.*Capp.Tolos.dec.*402 *Ricc.d.collect.*2550.& iurisditionem vsurpare quid sit *Giurb.ibi num.*14.25.*&* 26.& de omnibus supradictis, & alijs vide latè *Viscō. in concl.qua incip.iurisditio* 2.*col. vers. hinc potest inferri quomodo iurisditio dicatur vsurpata fo.*136.

26 Et an offitialis carcerans offitialem non subdi-

subditum teneatur pęna vsurpatæ iurisditionis, quod non *D.Reg.Tapp.in Constit.incip.discordias*, quem refert *Petr.ad Gram.decis 61.nu.3.*

27 Qui autem aliena iurisditione vtitur peccat *Capyc.decis.130.3. dub. Mastrill. decis. 130.nu.2.Nauar* & alij quos citat *Nouar. in allegat.post Ricc.collect. 2685.in fin.vers. imò.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Alienatione probibita censetur probibita omnis trāslatio siuè iuris directi, siuè vtilis.*
2 *Alienatione probibita, qui actus probibeantur.*
3 *Alienatione probibita probibetur pignoratio quomodo intelligitur, & quando procedat.*
4 *Statutum loquens de alienatione non comprehendit contractum pignoris, nec concessionem vsufr.*
5 *Emphiteuta, qui probibetur, sine consensu domini alienare, an probibeatur pignorare, & hypotecare absq; illius consensu sine pena commissi, & nu.6.*
7 *Alienare probibitus, an possit dare sub pacto l.commissoriæ.*
8 *Alienare prohibitus, an probibeatur se personaliter obligare.*
9 *Alienare probibitus, an probibeatur in emphiteusim dare.*
10 *Probibitus alienare, an possit se ad alienandum obligare.*
11 *Alienationis probibitio, an se extendat ad res modici præiuditij.*
12 *Alienationis verbum generale est.*
13 *Alienatio quid sit, & quid propriè alienare propriissime, & improprie.*

AD DECIS. LXXIV.

In prin.ibi ¶ prohibita alienatione est etiam prohibita pignoratio, seù hypotecatio.¶

1 ADde quod alienatione † prohibita intelligitur prohibita omnis translatio, siue iuris directi, siue vtilis, siue alterius cuiuslibet iuris *Ias.in §.item si quis in fraudem instit.de actio.num.23. Apicell. alleg.8. nu.45.* & omnis eius species prohibita censetur *Masca.de proba.concl. 1242. nu. 94.*

2 Et prohibita † alienatione, qui actus prohibeantur, vide *Ricc collect.466. Amen.ad decis.1.D.de Franch.nu.76.* Matthesila.*intra.de interpetr.extens.nu.4.fo.60.à ter. Maran.de multipl.alie.nu.298.*

Sed in quantum hic dicit *Author.* quòd
3 prohibita † alienatione prohibetur pignoratio realis, non autem verbalis tantum .i. hypoteca sine traditione, per eà, quæ dixit *Bal.in c.1.§.rursus in add.qui mo.feu.amict. in vsib feud.facit tex.in l.si maritus la.1.C.de don.in.vi.& vxo.* intellige quando res pignorata, vel hypotecata esset obligata, & pignorata, vel hypotecata pro tāto, quod nō esset verisimile debitorem pignorantem debere reluere per id, quod dicit idem *Bal. in l.rem legatam ff.de adim.leg.in fin.l.antepen. in prin.ff.de leg.3.& l.legata in fin.C.de supp. leg. clarius idem Bal.in l.fin. C.de reb.alien. non alie. l.qui babebat, vbi Bar. ff. de leg.3. Alex.in l.1.§.per seruum corporaliter ff.de acq.poss. Maran.cons.17.nu.3.Ricc.inf.cit. & Maran.in d tract nu.298.fo.34.* Hinc dicit *Ang.in l.benignius ff.de legib.* quod statutum
4 loquens de alienatione non habet locum in contractu pignoris, nec in concessione vsusfructus, & hoc quia ibi non transfertur dominium, & in alienatione semper requiritur translatio dominij *l.1.C.de fun.dot.& l.fi.C.de reb.alie.Sed tu videas omninò Cened. quæst.Cano 11.nu.11.* qui articulum disputat ad partes vsq; ad finem.

5 Sed an emphiteuta † qui prohibetur sine consensu domini alienare possit pignorare, vel hypotecare absq; illius consensu sine pęna commissi, & caducitatis *Gama.decis. 28. & 108.Surd.decis.160.col.1.& 173.nu.12.* & ad supradicta si prohibita alienatione prohibetur pignoratio, vide *D.Reg.de pont.in tra.de pot.proreg.tit.de refut.feud.§.6.nu.11. & 19.fo.280.* & ad proximè dicta vide *Ricc. decis. 202.p. 2.* cum alijs cumulatis per *Viscon.nouissime in concl.incip.emphiteuta, qui probibetur.*

6 Et an, & quando emphiteuta † possit hypotecare, & pignori dare rem emphiteoticam, vide decis.cumulatas per *Ricc. collect. 2325.* vbi declarat, & limitat *Clar.q.18.in §. emphiteusis.*

7 Et an prohibitus † alienare possit dare sub pacto *l.commissoria, vide Ricc. loquentem in emphiteuta collect. 2417.*

8 Sed an possit prohibitus † alienare se personaliter obligare, quod non *Bal.in l.fi.§.fi. nu.7.C.com.de leg Barbos.in 3.p.l.1.nu.57.ff. sol.matr.fo. 148.*

9 Et an prohibitus † alienare possit in emphiteusim dare *Ricc.decis.32.1.p.*

Et

10 Et an possit se ad alienandum † obligare & non cadit à feudo *D. de Ponte cons. 85. incip.* In hoc puncto, quem refert *Amend. ad d. D. de Franch decis. 1. n. 77.*

11 Sed an prohibitio † alinationis se extendat ad res modici preiudicij qp non. *De Curt. diuers. iur. feud. in c. quod incip. liceat autem num. 12. & seq fol. 6.*

N. 6. ibi ¶ proportione, & stricte alienationis verbo.

12 Alienationis † verbum generale est, *vt no. in Auth. de nō alienan. §. alienationis.* Et alie-
13 natio † est omnis pactio per quam transfertur dominiū *c. nulli de reb. Eccl. nō alien. l. 1. C. de fund. dot.* Proprie enim alienare est rem aliquam in alterius dominium transferre. *Hinc Vlp. in l. alien. ff. de ver. sig.* Dixit quod alienatum non proprie dicitur, quod adhuc in dominio venditoris manet, venditum tamen recte dicitur, & propria non est alienatio nisi transferatur dominium. *Paul. de Castr. in l. ambigua ff. de ll.* Vnde dicunt D. quod alien. proprijssima dicitur, quando transfertur plenum, & directum dominiū *iux. d. l. 1.* Sed quando transfertur vtile, vt in feudo, & emphiteusi tunc nō propriissima, sed propria dicitur alien. *Vt no. in d §. alienationis.* Et improprie dicitur alien. quando transferre vsusfructus, & improprijs supra secundum aliquos dicetur alienat. quando solum ius pignoris transfertur, ita vt sit verisimile dominum non luiturum, quod iure non probatur.

N. 6. ibi ¶ hoc verbum profertur à lege ¶.

Adde quod alienatio, quādoque prohibetur à l. quandoque ab homine, vt late discurrit *Maran. in d. tract. de multipl. alien. à n. 1.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Receptator inquisiti crimin. læsæ Maiest. non gaudet indultu, & pęna receptationis, vnde originem sumpserunt.*
2 *Receptatores non possunt à Præsidib. Prouinciarum componi, absq. Principis licentia.*
3 *Receptare, & auxilium dare quis dicatur.*
4 *Receptare, & conuersare, an sit idem.*
5 *Receptare an dicatur, qui præstat cibum, & potum, & quid si quis præstat victum in extrema necessitate num. 7. & quid si præstat multitudini bannitorum n. 8.*
6 *Receptatorum pęnæ remiss. & num. 26.*
9 *Receptationis pęna, vt habeat locum requiritur scientia in receptante, & quomodo scientia probetur, & num. 33. & seq.*
10 *Receptans ignorans bannitum non punitur, & quid in dubitante num. 11. & an qualibet causa excuset.*
12 *Receptans sed non ad malum, an punitur pęna receptationis.*
13 *Receptans coacte, an puniatur, & quid in caupone.*
14 *Receptatores si fuerint parentes, an puniantur, & ibi de affinib. consanguineis vxoribus, agnatis, amicis, & alijs.*
15 *Receptatores quib. casibus excusentur à pęnis remiss. & an Procuratores, & Aduocati incidant in pęnas statuti, & receptatores.*
16 *Receptatorum defensiones.*
17 *Baro publice receptans bānitos an puniatur, & qua pęna, & an teneatur capere vassallum bannitum, & tradere Regi.*
18 *Vniuersitas an de receptatione teneatur.*
19 *Receptans semel an teneatur.*
20 *Delinquentem occultans ne veniat ad manus Iudicis tenetur pari pęna, eum ipso delinquente.*
21 *Receptantis delinquentem in crim. læsæ maiestatis pęna.*
22 *Receptatores hæreticorum grauissimè puniuntur.*
Monens aliquem ne capiatur à Curia, qua pæna punitur.
23 *Receptatoribus duæ pęnæ si fuerint à statuto impositæ, an vna, vel duabus erunt afficiendi.*
24 *Rebellis vti hostis publicus non modo non receptandus, sed impunè potest occidi.*
25 *Receptatoris proditoris Regis pęna.*
26 *Receptatorum domus destruuntur prædia amictuntur.*
27 *Receptans clericum proditorem Regis, quam pęnam incurrat.*
28 *Clericus inquisitus de crim. læsæ maiestatis non potest à Iudice laico puniri, & à quo puniendus.*
32 *Receptationis crimen, an cognoscetur à Barone, & an Baronibus remictatur.*
36 *Cardinalem offendens incurrit pęnam læsæ maiestatis, & quid in offendente Episcopū, & eius Vicarium.*
37 *Cardinalem occidens si est benefitiatus ipso iure priuatur benefitijs.*
38 *Sententia declaratoria requiritur in delicto læsæ maiest. & in quibus casibus talis sententia est opus, & an retrotrahatur num. 39.*
40 *Officialem Regium offendens an incurrat crimen læsæ maiestatis, quid si officiales erūt Baronales num. 41.*
42 *Carceris priuati pęnā quando quis incurrat & qui-*

& quibus probationibus possit se ab illo exhimere.

43 *Careeris priuati pena quæ de iure communi, & de iure Regni.*

44 *Carceris priuati in pænam, an* & *quando incidant patres & domini.*
Clericum inuitum retinens domi an incidat in excommunicationem.

45 *Læsæ maiest. plura capita remis.*

46 *Læsæ maiestatis. crimen quando propriè commißi dicatur, & in quos commiЀlari n. 47.*

AD DECIS. LXXV.

Concordat cum hac decis. *decisio D. de Pont. 22.* vbi idem deciditur
1 nempe quod receptator † inquisiti de crimine læsæ maiestatis nō gaudeat indulto, & dictam decis. sequitur *Nouar. collect. 1. ad pragm 5. de abolitio. nu.*
2 *12. & collect. 198. n* 12. Hinc Pręsides † Prouintiarum non possunt componere huiusmodi receptatores, sed est necessaria licentia Principis *D. Reg. Tapp. in pragm. 5. de compos. lib. 4. Iur Reg. f. 40.* & pęna receptationis vnde originem sumpserit *Gail. lib. 2.*
3 *c. 10. n. 5. f. 329.* Quis autem dicatur † receptare, vel auxilium præstare *Mastrill. decis. 216. Beneuen. stracca ver. receptator Giurb. cons. crim. 28. n. 21. post alios ibi cit. vide D. Rouit. & D. per eum cit. in rub. de recepta. malefact. n. 8. Farin. vol. 5. q. 113. inspect. 1. Viscon. in concl. incip. receptare post D. per eum adductos. Baiard. & alij moderni ad Clar. q. 90. n. 32.* apud quos multa in materia, notatu digna reperies post hæc scripta
4 visos. & an idem sit † receptare, & conuersare, vide *Giurb. d. cons. 78. n. 5.* & an qui præstat † cibum, & potum *Giurb. tam d. cons. 28. quam etiam in tribus alijs cons. praeced.* vbi de materia receptationis, & de pænis
6 † receptatorum. Idem *Giurb. cons. 25. & vide Marcell. Calà de mod. art. verb. receptās. Sayr. decis. 57. 58. & 59.* cuius meminit nouissimè *Ricc. collect. 2726. 7. p.* vbi dicit q. Constitutio Sixti V. de non receptandis
7 bannitis non habet locum in ijs qui † quo ad victum adiuuant in extrema necessitate ad cuius constit. ornatum vide multa per *Ricc. loco cit.* & per dictos modernos; abunde de materia loquitur *D. de Pont. in tra. de potest. proreg. tit. de diuers. prouis. fier. solit. §. 3. num. 6. Nouar. collect. 158. num. 3. & Gail. lib. 2 cap. 10. f. 329.*

8 Et quod excusantur dantes † victum & potum multitudini bannitorum *D. de Pont. vbi supra num. 25.* & quid immittente, & scribente literas. *Nig. in c. crescunt n. 23. f. 193.*

9 Verum quod in receptante † vt possit puniri requiritur scientia illum esse bannitum *Mastrill. dict. decis. 216. n. 5. & seq. dict Add. ad Clar. vbi supra,* & quomodo probetur scientia vide optime *Giurb. dict. cons. 28. num. 5. & dicam inf.* Et quod igno-
10 rans † si receptauit bannitum nō erit puniendus pęna receptationis vltra *Giurb. dict. cons. 28. D. de Pont. dict. §. 3. n. 22. & 23. f. 18.* & alii quos citat *Carabb. sing. 29. incip. bannitus Nouar. dict. collect. 198. num. 4. Gail. vbi supra num. 6. & 12.* & quid in
11 dubitante † De *Pont. vbi supra num. 5.* & an quælibet causa excusat. *Gail. loco cit. nu. 14.*

12 Et receptans † sed non ad malum finem, quod non incurrat pęnam *Mastrill. dict. decis. 216. num. 66. Giurb. dict. cons. 28. num.*
13 *15. vbi num. 18* quid in receptante † coacte, de quo etiam per *Menoch. de arbitr. cas. 348 n. 16. Cotta memor. ver. bannitorum receptatores*, quorum dumtaxat meminit *Petra ad Gram. decis. 18. num. 10. Vide Viscon. vbi supra Foller. in prax. crim. ver. banniantur,* alios allegat *D. de Pont. vbi supra num. 24. & seq. Gail vbi supra num. 33. & seq. vbi num. 35. quid in caupones.*

14 Sed an in receptatione † excusentur parentes *Baiard. & alij add. ad dict. quæst. 90. à num. 51. Castill. decis. 161. Viscon. vbi supra* ubi de affine, consanguineo, & uxore loquitur *D de Pont. vbi supra num. 5. Gail. vbi supra num. 16.* qui loquitur in patre *num. 19.* de agnatis, & cognatis *nu. 25.* & de amicis *num. 27. & 59. post Affl. in constit.* Patarenorum, & in constit. pęnam eorum. *Isern. in cap. 1. §. receptatoribus de pac. iuram. firm.* & quod consanguinei, & affines mitius puniendi, uxores uerò nullo modò est *tex. in l. fin. ff. de recept.* Idem in patre, & in matre, qui non puniuntur nisi in crimine lęsę maiest. Et de statuto prohibente receptari bannitos quod non includat consanguineos uide *D. de Franch. decis. 276. Menoch. dict. cas. 348.* alios allegat *Petr. ad dict. Gram. decis. 23. n. 6. Nouar. collect. 200. super pragm. 4. de recept.*

15 Alios casus † in quibus excusantur receptatores uide apud pręcit. Doct. *Afflict. Foller. in constitut. Patarenorum D. Rouit. dict. pragmat. 1. & 3. de receptato.* & inter alios pone de Aduocato, & procuratore, qui si per iustitiam, gratiam, uel caritatem eis opem pręstant non incidant

cidant

cidant in pœnas statuti, contra receptatores de quo per *Nellū in tract. bānit. 3. p. 1. temp. n. 27. Clar. vbi supra f. 326. à ter. nouissimè Guazz. in tra. ad defens. reor. in præfat. n. 21. f. 7.*

16 Et defensiones † receptatorum vide apud *Calà de mod. art. n. 867. cum seq.*

17 An autem Baro † receptans publice in suis feudis bannitos puniatur, & qua pœna vide *Viscon. in conclus. incip. Baro la. 1. col. 1. Giurb. cons. 27 tot. Gram. in constit. prosequētes n. 1. Thor. in cōp. decis. ver. Baro exceptans. f. 64. Affl. in c. 1. §. si Iudex n. 1. de pac. tenen. Scaglion. rit. 46. n. 6.* Sed an Baro teneatur vassallum suum à Rege bannitum capere, & tradere Regi quod non. *Bal. in d. §. si Iudex & ibi Affl. n. 5. & in c. vn. §. receptatores n. 14. eo. tit.* ne sit beccarius, & manigoldus sui subditi, & an idem sit in officiali Baronis vide *Thor. in 2. p. compen. ver. remissio causa inquisitionis f. 597.* qui subdit contrarium dispositum de iure Regni, vt per *Rouit. in d. pragm. 1 de recep. malefact. n. 1. & alios per eū cit.* qui dicunt quod Barones receptantes eiusmodi personas, & vassallos contumaces, & bannitos possunt sua iurisdictione priuari *Reg. de Curt. diuers. iur. feud. §. datur etiam n. 35. & vide Capibl. prag. 19. n. 35. & seq. de Baron.* & de offitiali conuersante cum bannitis vide *Castill. decis. 160. p. 2.*

18 Et an vniuersitas † de receptatione teneatur. *Foller. in prax. crim. in d. ver. banniant. n. 64.* & quod vniuersitates ad persequutionem malefactorum teneātur *Capibl.*

19 *vbi supra*. Et quid si semel tantum † quis receptauit vide *Penn. in l. 1. C. de desertor. Gail. lib. 2. obser. 10. D. de Pont. vbi supra n. 7. Petr. qui de prædictis non meminit ad decis. Gramm. 11. n. 7. nisi de Affl. in d. const. patarenorum & de Cāpag. in c. licet n. 7. de receptat.* vbi tenet quod licet ad denominandum aliquem ab actu sufficiat vnicus actus tamen ad denominandum ab effectu resultante ex actu plures requiruntur.

In princ. ibi ¶ quasi quod ex receptatione idem crimen læsæ maiestatis incurrerit. ¶

20 Adde *Rot. Lucens. decis. 31.* vbi occultans † delinquentem ne ad manus Iudicis perueniat pari pœna cum ipso delinquente punitur de quo videndus est *tex. in l. 1. C. de his, qui latro.* quem declarat *Menoch. de arb. d. cas. 348. n. 2. refert Viscon. in d. concl. receptare* vide *Foller. in dict. constit. Patarenorum n. 20. & seq.* quem cum alijs adducit *D. Rouit. in rub. de receptat. n. 2.* & vide omnino *Baiard. ad Clar. d. quæst. 90. n. 52. cū alijs post eum adden & inf. n. 1. optimè D. de Pont. d. §. 3. n. 10. & 11. & 12. vbi refert decis. R. Collater. Consil. referente Marco Antonio de Ponte Nouar. d. collect. 198. n. 11.*

21 Et de pœna † receptantis delinquentem in crimine læsæ Maiestatis vide *Clar. in §. læsæ Maiestatis n. 5. Nouar. vbi supra.*

22 Et de receptatoribus † hæreticorū quod grauissime puniantur. *Mastrill. decis. 284. n. 4.* apud quem vide *lim. n. 25. & n. 26.* Et quomodo puniatur monens, vel receptans aliquem ne deprehendatur à curia ob aliquod delictum vide *Affl. d. constit. Patarenorum. Marsil. sing. 137.* & quod ad carceres reducatur *Rot. Lucens. decis. 90 vide Meno. de arbitr. cas. 452.* quorum meminit *Petr. ad Gram. decis. 41. n. 5.*

23 Et quid si à statuto † contra receptatores fuerunt duæ pœnæ impositæ an omnibus affici debeant, vel vna *Giurb. cons. 25.*

N. 1. ibi ¶ in receptatione rebellis, qui dicitur hostis publicus de iure cōmuni est pœna deportationis. ¶

Adde quod huius vocabuli Rebellis significatione veniunt omnes Principi in obedienter late *Natt. cons. 580. n 18. & seq. & cons. 596. n. 6. nouissime Ambrosi. post hæc omnia scripta vsus decis. 23. n. 12. & 13.* & quod rebellis vt quis dicatur requiritur sententia *Gail lib. 1. obser. 17. n. 9. qui lib. 2. obser. 18. f. 348.* ponit discrimen inter rebellem imperij

24 & banniti, & quod rebellis † cum sit hostis publicus non modo non debet receptari, verum etiam potest impuni occidi, & postea declarari probat *Clar. in §. iniuria, & §. læsæ maiestatis n. 17. f. 77.* apud quem vide *modernos adden. de rebelli Valenz. in tra stat. & belli p. 2. consid. 2. per tot. Ambrosin. vbi supra Mastrill. dec* 284. vbi an possit cōtrahere & quomodo & quando id crimē dicatur. commicti *Ricc. collect. 1466. & 2208. Baiard. & alij d. §. læsæ maiestatis n. 31.* & quis propriè dicatur rebellis late declarat *Ann cons. 67. n. 9. 10. & 16. & seq. vol 5. Valenz.*

25 *vbi sup.* & de pœna † receptatoris proditoris Regis quod sit deportatio testatur *D. Rouit. d. rub. de receptator. n. 3.* & qua pœna puniantur hodie receptatores per *Reg. Pragm. vide D. Regen de Pont. in d tract. de potest. prog. §. 3. n. 26.* & inter alias quod do-

26 mus † receptatorum destruanturnedum propriæ, sed communes cum alijs *Grand de beel. exul. spec. 33. & 34. Petr. qui alios citat ad Gram. decis. 32 n. 5. & 71 n. 9.* & de iure prædium in quo receptauerunt amictunt

27 *Giurb. d. cons. 25. n. 2.* Sed an receptans † clericum de huiusmodi delicto imputatum in-

currat in eandem pœnam, vide *Clar. §. læsæ*
28 *maiest. q.* 36. licet Clericus † non possit à Iudice Laico puniri, quando incidit in tale crimen, vt per *D. de Franch.decis.691.vbi alios addo. Capibl.pragm.8.p.3.nu.46. de baron.*& alios adducit *Viscon.in concl. cler. de*
29 *crim læs.maiest.* † *& per D. de Pont.decis 9. Ricc.collect.72.collect.1466.& in fi. 3062.*& ante eos *Farin quæst.8.n.30.* quem adducit
30 *Capibl. progm.8.p.3.nu.46.de Baro.fol.307. Clar.q.36.§ fin.vers.quæro nunquid Clericus,*
31 ratio est quia † non incidit Clericus in crimen læsæ maiestatis temporalis, vt per *Far in decis.141.Boss. in tit.de crim.læsæ maiest. num.86.Ricc.collect.2062.D.Paulum Squillante in tract. de Priuilegys Clericorum c. 7. nu.115.* & alios per me adducti ad *d.D.de Franch.decis.691.& vide Clar.in § læsæ maiestatis, d.q.36.*
32 Sed quando hoc delictum † receptationis non cognoscatur à Baron.*Rou. prag. 1.n.13. de recept.& prag.2.nu.15. Foll in pra.crim. ver. audiatur excusatores. n.134.D. de Pont. vbi supra n.27. & seq.* licet habeat amplissima priuilegia, sed vide contra *n.48.* nec Baronibus remittitur, *D. de Franch.decis.470. Capibl.prog.8.par.2 n.130.*

N.1. ibi ¶ semper præsumitur data scientia delicti receptati .¶

Vt su[p]ra dictum est ver. verum, vt quis
33 puniatur pœnis † receptatoris debet scire illum, quem receptat esse delinquentem, & per Fiscum debet probari scientia, *Affl.in constit.patarenorum.Gram.dec. 99.Campag. in cap.Reg.110.n. 10* cum alijs adductis per *Viscon.d.concl receptare Giurb.d.cons 28 Baiard.ad Clar.q.90.à n.36. D. de Pont. vbi su-*
34 *pra n.4.& 15.*ratio est, quia † scientia non præsumitur, vt ipse dixit ex *Bertaz. cons. 66. n.1.vol.1.& 71.n.62.& 63. eo vol.*
35 Sed an requiratur scientia † in contumace, seù bannito M C.V. vide D. *de Pont vbi supra à n.15.vsq;ad n.24.Mastrill.decis.216. n.5. & seq.*

N. 2. ibi ¶ sicut dicimus in receptante offendentem Cardinalem. ¶

36 Offendentes † Cardinalem incurrit in crimen læsæ maiestatis. Idem est in offendente Episcopum, siue eius Vicarium, *Bologn.cons. 75.Viu.lib.1.opin.88 Clar.d.§.læsæ maiestatis n.3 & ibi Baiard.n.12.*& vide *Caball.resol.crim 87.cēt 1. de in iuri ante Vicariũ Generalem Ric.collect.1552.* & quod occidens
37 † Cardinalem, si est beneficiatus priuatur ipso iure beneficiis ex *c. fęlicis de pęn.in 6. Garz. de benef.p.11.c.10.n.55.tit.367.*

N.3. ibi ¶ non dici rebellem ante sententiam condemnatoriam. ¶

38 Quod in hoc delicto † læsæ maiest.requiratur sentētia declaratoria est magis cōis opinio *Ceuall.q.113.Gabr.lib.7 concl.11. Baiard.in §.lęsę maiest.n 16.et 31.*&oio vide *Ric.coll. 303 & 2208.*et est tex.opt. *in c.cũ 2.de hęr.in 6.*
39 Quæ sententia † declaratoria præcedere oportet maxime, vt confiscationi locus sit *Felin.in c. Rodulphus n. 31.& 41.de rescrip. Paguer.dec.90.* multos cumulat *Giurb. cons. 75.vbi n.3* si sententia ista declaratoria retrotrahatur ad tēpus delicti.Et de retrotractione sententiæ declaratoriæ, quæ requiritur etiã si clausula sit ipso iure ipsoq; facto, *Tiraq.in l.si vnquã, n.104. Gonzal.ad reg.8. Cancel.glo.65.n.125.&seq.latè Garz.de benef. de dicta sent.declarator.par.11.c.decim de vacatio.per priuat.per tot.*vbi de retrotract.sent prędic.multa notatu dignã, & prac.reperies.

N.3.ibi ¶ & licet quando secundariò læditur Regia Maiestas. ¶

40 An offendēs † Regium Officialem incidat in hoc crimen lęsę maiestatis, *Nouar.d prag. 11.n.5.vide D.cons.de Anna.cons.67.n.2 vol. 1.Baiard d.§.læsæ maiest.n. 13. Ricc. collect.*
41 *2362.* Quid in Officialibus † Baronis, *Nouar.vbi sup.n.7.Viu.decis. 378.* quem refert *Ricc.collet. 88.* & de aliis Officialibus *Clar. d.§. læsæ maiest à n. 4.* & quid in occidente consiliariũ Principis non assistētē, sed missũ ad magistratũ gerēdũ *Giurba.cons 59. n.81.*

N. 4. ibi ¶ sicut dicimus in cōmittente crimen carceris priuati. ¶

42 Carceris priuati † pœnã quãdo quis incurrat, & quibus probationibus possit se ab illo ex mere, tradit *Calà de mod.articul.n.821.*
43 *& 822.* sed de pęna † priuati carceris de iure cōmuni, & de iure Regni, & quis in eã incidat *Baiard.ad Clar.q.69 n.90.& seq. Meno.de arbitr cas.567.n.2.& 3.Boss de priuat.*
44 *carcer.*Patres autē, & Dñi † qñ carcerãdo filios, & seruos non incidant in illã, *Capibl. prag.19 n 6 de baron.Baiard.vbi sup. & Carabb.sing 190.incip.*pater detinens, & detinens Clericũ inuitũ in aliqua domo, q[n] incidat in excōmunicationē, *est tex.in c.nup.r, de sen.exco.* de quo *Graff.decis.cas.cons.lib.3. p.2.Ricc.collect.2632.7 p.*

N.5.ibi ¶ plura capita criminis læsæ maiestatis. ¶

45 De pluribus † capitibus huius criminis, latè *Farin.5.vol.9.112. per 8 cto inspect. & q. 113 per 9. inspect & 115. per 3. inspect & 116.per 4.inspect.post D.per eum cumulatos.*

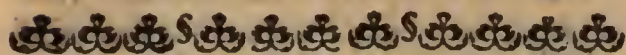
N.5.ibi ¶

N. 5. ibi ¶ dicetur improprie crimen.¶

Crimen læsæ maiestatis † quando dicatur proprie commi,ti *Rouit. pragm. 5. de abolit. nu. 20. Consil. de Anna cons. 6. vol. 1.* 1

Et in quos id crimen læsæ maiestatis com mictatur late declarat *Giurb. d. cons. 59. à n. 69. vsq. ad nu. 89.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Hæres infra trimestre tempus datum ad cõficiendum inuentarium non poterit à creditoribus conueniri, nec à legatarijs. Idem durante confectione inuentarij, quod à tutoribus conficitur nu. 2. & quid si inuentarium perficiatur ante trimestre, an statim conueniri possit à creditoribus.*

3 *Tutor antequam inuentarium compleat poterit explere ea, quæ dilationem non recipiunt, & sunt pupil vtilia.*

4 *Inuentarij tempus ad hærede conficiendi est trimestre, & quando incipiat, & finiat.*

5 *Hæres se immiscens in hæreditate sine protestatione de conficiendo inuentarium, an possit infra tempus nihilominus inuentarium cõficere, & quid si extra tempus cõfecit n. 6.*

7 *Hæres à quibus debet cauere in confectione inuentarij.*

8 *Hæres non debet citare per edictum, & per citationem generalem creditores certos, & de quibus facilè certificari potuit.*

9 *Tutor an gaudebit trimestri tempore ad conficiendum inuentarium.*

10 *Hæres in quib. casib. non gaudebit trimestri tẽpore, an poterit ante illud conueniri, et 11*

AD DECIS. LXXVI.

HVius decis. meminit *Viscon. in addit. ad D. de Franch. decis. 352. & nouiss. Thor. in 2 p. Compend. decis. reg. ver. Hæres infra*, cui adde dicta per *Ricc. collect. 463. vbi id quod dicit Author hic n. 1.*

1 quod hæres † infra tempus datum ad conficiendum inuentarium non potest à creditoribus, vel legatarijs conueniri, limitat multis modis, vt ibi per eum ad exornationem huius *§. donec, de cuius intellect. agit Author* inter quas no. illam quod si hęres ante lapsum, trium mensium compleuit inuentariũ statim poterit à creditoribus conueniri nõ expectato fine totius trimestris, *Cepoll. caut. 223. Monti. de inuent. nu. 6. Phanu. de inuentar. p. 4. nu. 16. sequitur* D. *Roui. pragm. 26. de feud. num.* 18. idem est quando conuenitur à pauperibus, & à pia causa ad quod multos cumulat *Giurb. decis. 14. nu. 46. alias lim. ponit Phanut. in d. tract. de inuent. d. p. 4 per tot.*

2 Idem etiam est in confectione † inuentarij ad quod tutor. de iure tenetur, ante cuius confectionem, nec conuenire, nec cõueniri poterit pupillus, ac tutor. *Corn. cons. 207. nu. 4. lib. 4.*

3 Bene verũ est, quod tutor † poterit explere ea, quæ dilationem non recipiunt, & quę vtilia sunt, vt explicat *Altimõ. prax. tut. p. 1. ver. vel acceptans sollemnia nu. 15.*

N. 5. ibi ¶ velle gaudere dilatione trimestre. ¶

4 Inuentarij † tempus conficiendi ab hærede à S.C. iudicatum est trium mensium, vt testatur Author hic, de quo videdus est *Mago. decis. Lucen. 40. nu. 3. Crass. §. inuentarium. q. Vrsill. ad Affl. decis. 66. alios adducit Visc. in concl. incip. hæres*, vbi quando incipiat, & finiat id tempus, & quod incipiat à die aditę hæreditatis non autem delatæ *Bero. q. 67. Gui. pap dec. 571. Phanut. de inuẽ. loc. cit.* quorũ meminit *Amen. ad dec. D. de Franch. 229. n. 10.* vbi etiã quod minor restituitur ad cõficiendum inuentarium.

Et apud eundẽ *Viscon. habes*, etiã an hęres

5 † se immiscens in hæreditate sine protestatione de conficiẽdo inuentarium possit nihilominus inuentariũ conficere dũmodo illud infra tempus legitimum prędictũ faciat quod sic *Burs. cons. 96. n. 4.* vbi de cõi *Ludo. comm. concl. cõclus. 16 cit. per Viscon.* ibi verũ

6 si illud † post tempus fecit non valet *D. de pont. cons. 33. nu. 8.*

7 Caueat autem hæres † conficiens inuẽtariũ ab illis quatuor defectib. qui nouiss. enumerantur per *Thor. in 2. p. Comp. dec. Reg. in ver. inuẽtariũ cl. 1. fo. 304.* & præsertim, quod

8 nõ † citet per proclama certos creditores, ac illos de quibus facile certificari põt pro quibus non sufficit generalis citatio, alias. n. tenebitur de proprio, vt magis latè per eundem *Thor. in d. 2. p compen. ver. Hæres si non citauit fo. 258.*

9 An autem gaudebit tutor † trimestri dilatione, qua gaudet hęres ad conficiendũ inuentariũ, quod non, quia tutor statim tenetur inuentarium facere non expectato tempore prædicto, vt per *Consiliar. Pascal. in tract. de vi. patr pot. p. e. n.*

N. 6. ibi ¶ sed prędict. opin. & decis. tex. in d. §. donec nõ admictũt, & limitant D. in impẽsa funerũ in relictis pijs & alimẽtis, & vsurarum restitutione. ¶

de hoc vltimo casu, & de alijs vide *Marcell.Calà de mod.art.à n.1012. vsque ad n. 1011.* vide de relictis pijs quod in illis non prodest exceptio fauore piæ causæ *Main. decis.51 lib.3.Tiraq.de priu.pia ca.priu.24. Phanu.in tract.de inuent.p.4.n.8.Giurb. d. decis.4.n.46.* De funeris autē impensa vide omninò *Phanut.d.p.4.n.6.* & de alimentis *eundem ibi n.8.qui in d.4.p.& Giurb.vbi.s. alias lim.* adducit quas per te videre poteris.

N.7. ibi ¶ idem si hæres conueniatur rei vendicatione. ¶

21 Adde † *D.de Franch. d.decis.352.* cuius meminit *Ricc.d.collect.463.in 1.lim. tu videas Phan. d.p.4. n.3.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Resignatarius beneficij Ecclesiastici, cui fuit facta resignatio retentis fructibus per resignātē eius vita durāte an quæsierit possessionem beneficij resignanti.*

2 *Beneficium non vacat per obitum resignatarij decedentis ante verificationem litterarum in forma dignum, refertur decis.*

3 *Resignatio est duplex simplex, & conditionalis.*

4 *Resignatio conditionalis nō fit coram ordinario quia esset simoniaca.*

5 *Resignatio etiam ex causa permutationis publicari debet iuxta bullā Greg. XIII. & intra, quæ tempora.n.6.*

7 *Vacatio ob publicationes non factas cuius sit efficaciæ.*

8 *Beneficium multis modis vacare potest.*

9 *Resignatione beneficij amittitur tit & poss & proprietas. Item fructus n.10. quos si percipit resignās tenetur restituere n.11. quæ an procedant in resignatione conditionali & in forma dignum. n.12.*

13 *Pēsionarius nō tenetur recitare officium, sed officium paruum, quod an procedat solum in clerico, vel in laico. n.14.*

15 *Pensionarij ad quæ onera teneantur.*

16 *Possessio an possit capi ex sola suppositione, & signatura.*

17 *Vnicus actus sufficit in possessorio etiam in iurisdictionalibus.*
Et quando faciat vniuersalē consensum, & quando requiratur binus actus.n.18.

19 *Vnicus actus quando sufficiat ad denominandum aliquem.*

AD DECIS. LXXVII.

1 SVper puncto principali huius decis. An Resignatarius† beneficij Eccles. cui fuit facta resignatio retentis fructibus p Resignātē eius vita durāte q̄sierit possessionē beneficij resignati vide tradita per *Gars. in tract.de benef.2.p.c.1.n. 129.cū multis seq.& vide decis.relatā p eūdē Gars.in addit.ad d.c.1.ad n.147.& 148.fol.*

2 *18.in vna Burgen.de annò 1602.* vbi fuit determinatum † quod beneficium non vacat per obitum resignatarij decedentis ante verificationem literarum in forma dignū, & antequam sit ei plenè ius quæsitum in beneficio cùm à resignante in beneficium alterius non sit abdicatum ius antequam sit perfecte acquisitū resignatario, & quod sic nō erat locus immissioni in possessionem beneficij impetrati per obitum resignatarij vigore breuis cum beneficium esset plenum. Vide aliqua per *Gonzal.ad reg.8. cancell.glo.15.n.55.& per Gratian.discep.forēs. c.117.à n.34.*

In prin.ibi ¶ resignauit in manibus Pontificis in commodum, & fauorē.¶

3 Adde pro Tyronibus quod Resignatio † est duplex simplex quæ fit in manibus ordinarij, & conditionalis, quæ fit in fauorem alterius, vt hæc de qua in præsenti decis. de quib. resignationibus latissimè per *Paris. olim nostrum Episc.in tract.de resig. benefit. lib.1.q.2.Gonzal.ad d.reg.8.glo 14.*

4 Et hæc conditionalis † non potest corā ordinario fieri quia essēt simoniaca vt post *glo.in ver.dimittere in c.ex parte 12. de offit. deleg.Caputaq. decis.192.n.2.p.2. Gomes.in reg.de trienn.q.16.n.3.ver.postremo, & alij quos enumerat Gonzal.d.glo.14.n.21.& habetur hic in vers.4.quia quamuis in fin.*

N.1.ibi ¶ quod si resignans beneficium, & intra sex Menses in Curia Romana si ibi facta est resignatio, & si extra curiam intra mensem resignationem non publicauerit. ¶

5 Adde quod Resignatio † ętiā causa permutationis publicari debet iuxta bullam, & perpetuam constit.Greg.XIII. quæ est in bullario *in ord.87.Paris.in d.tract.de resig. benef.lib.11.in præfat.n.5. Quaran.in sum. bullar. ver. beneficiorum resignatorum publicationem Gars.in d.tract.benef. 11.p.c.3.*

de

de publ. resignation. vbi de tempore infra quod facienda est resignatio, in quo loco, & quo modo *n.273.& 274.290 291. 292. cum multis seq. vsq; ad nu.*301. vbi ad saturitatem de materia publicationis resignationis *iux. d. Constit. Greg. XIII.* circa quam videndus est etiam *Ricc. collect.* 468. *& 617.* vbi multas ampliationes, & lim. materiam

6 amplectentes reperies, quæ publicatio † omnino facienda intra tempora per d. Constit. præstituta alias ipso iure vacat beneficium *Flam. Paris. d. lib. 11. por tot. Gonz. ad d. reg. 8. glo. 15. nu.* 85. *qui nu. seq.*

7 Subiungit quod hæc vacatio † est tantæ efficaciæ, & ita fortis, & potens, vt quamuis reliquæ omnes vacationes comprehendantur sub clausula, vel alio quouis modo per decisiones per ipsum relatas, & *Paris. in d. tract lib.* 8. *q.* 7 *nu.* 127. tamen vacatio ista ob non factam resignationis publicationẽ non cōprehenditur sub quibuscunq; clausulis amplissimis nisi specialiter exprimatur.

N. 1. ibi ¶ benefitium non dicitur vacare per resignationem, sed per obitum. ¶

8 Benefitium multis modis † vacare potest de quibus per *Viscon. in concl. incip. Benefitium. Gonz. d. gl.* 15. sed magis accurate per *Garz. in d. tract. 2. tom. in* 11. *p per tot. per* 10. *capita.*

N. 9. ibi ¶ & resignatio fuit acceptata censetur cecidisse à possessione tituli. ¶

9 Per resignationem † benefitij quod amictatur titulus, & possessio multis decisionibus Rotalibus cōprobat *Ricc. collect.* 2478. *vbi latè prosequitur materiam per Ampliat. & lim.* & in qua resignatione intelligendũ, *Idem collect.* 1603. *ver. & inter vtranq;* & quod per resignationem amictatur possessio, & proprietas *Gratia. qui multos cumulat dec.* 189 *nu.* 10.

10 Et quoad fructus à quo tempore resignans † desinat lucrari *Paris. d. tra. lib. 1. q. 6. à nu.* 10 *& in tra. de confid. q.* 127. *nu.* 129. *Barbos. in l diuortio* 2. *p. num* 45. *sol. ma. Ceuall. cō cōtra com q.* 561. *n.* 38 *Garz. d. tra.* 2. *p. c.* 1. *nu.* 125. *qui nu. seq firmat omissis pluribus opin. per pracita. D.* relatis quod admissa resignatione per superiorem statim resignans amictit fructus *Gratia d. dec* 189. *n.* 11.

11 & si percipiat † tenebitur successori restituere, & hoc quia per resignationem omne ius in beneficio competens amictitur *Sarmien reg. de publ q.* 7. *nu.* 2. *Castad. decis.* 4. *de rest. spol. Garz. d. p.* 12. *c.* 3. *in prin.*

12 Et an prædicta procedant † in resignatione conditionali, & ad fauorem in forma dignum, vide ad Saturitatem *Garz. d. p.* 1. *c.* 1 *à nu.* 129.

N. 10. ibi ¶ sed dicere quod pensionarius teneatur recitare offitium. ¶

13 Quod pensionarius † non tenetur recitare diuinum offitium, *Paris d. tra. de resig. lib. 2. q.* 15. *num.* 18. multos cumulat *Garz. in d. tract p.* 1. *c.* 5. *num.* 66. *Gonz ad d. reg.* 8. *glo.* 5. *§.* 5. *num.* 11. *qui nu. seq. ex Constit. Pij V.* firmant pensionariũ teneri ad offitium paruũ B. Mariæ, alias teneri ad restitutionem fructuum, ad quod probandum, & Cōstit. prædictam vsu receptam in Clericis multos cumulat *Garz. ibi, qui de d. Const. meminit etiã* 3. *p. c* 1. *nu.* 5. *& D. Paulus Squilliante in tra. de Priuilegijs Clericorum c.* 5. *nu.* 51.

14 Sed an d Constit. Pij V. † quæ loquitur in Clerico percipiente pensionem procedat in seculari, quod non *Garz. ibi n.* 68.

N. 13. ibi ¶ pensionarius tenetur soluere charitatiuum subsidium. ¶

15 Adde *Garz.* † *post multos per eum cumula. in d. tra. benef. p.* 1. *c.* 1 *num.* 171. *fo* 35 *& seq.* vbi abunde ad quæ onera teneatur pensionarius, & *Ricc. omnino viden. collect.* 2321. *ver. nota quarto.*

N. 16. ibi ¶ per solam signaturam potest capi possessio. ¶

16 An ex sola suppositione † seu signatura possit capi possessio vide omnino *Garz. post alios per eum cit. in d. tra. benef. p.* 4. *c.* 2. *n* 46. *& seq. fo.* 226. Sed an sola signatura reddat gratiam perfectam vide eundem *Garz. d. c.* 2. *à n.* 20. quod sic, maxime si habet clausulam, quod sola signatura sufficiat, & fidem faciat in iuditio, & extra, regula quacũq; nō obstante prout ego vidi obseruari per Cancellariam, & producta supplicatione cum eiusmodi clausula expedita in personam D. Iulij Primicerij pro cãtoratu terræ Terlitij fuit dubitatum si dicta gratia erat perfecta & si opus erat expeditione litterarum, nã ob non expeditionem litterarum alter, qui obtinuerat d. Cantoratum asserendo vacare certo modo dicebat illum intrusum, & fuit dictum, quod dicta gratia erat perfecta per D. Ioannem Donatum Iannonium Alisum Generalem Vicarium Bitōtinorum Illustrissimi D. F. Carafæ virum, doctrina, & prudentia Eminentissimum, cui dicta causa fuit à S. Sede delegata ex allatis per *Garz. loco cit. presertim num.* 26. *&* 31. Sed quid mortuo PP. nondum Bullis expeditis, an gratia

gratia valeat *Petr.ad Gram.decis.46.nu.3.*

N. 19. ibi ¶ hæc .n. quasi possessio in beneficialibus, &. spiritualibus per vnicum actum acquiritur. ¶

17 Quod in possessorio † sufficiat vnicus actus vndè vnica collatio, quæ effectum habuit constituat aliquem in quasi possessione cōferendi *Rebuff in Constit. Franciæ tit.de mat. poss.præfat.nu.188. And.in c.1.col.fin. num. 12.de controuers.feud apud pac.term. Anna sing.16.* vbi quod per vnicam perceptionē quis constituitur possessor annuæ perceptionis *Guid.pap.sing.980.ver.ad acquirendā possessionem,alios allegat Consil.de Anna. cōs. 80.vol.1.nu.13.& seq.vbi nu.15.* idem dicit in possessorio manutentionis lite pendente, quod sufficit vnicus actus, & quidē vltimus inspicitur,per *tex.in l.item Mela §. sed si alimenta ff.de alim.& cib.legat.Anna alleg.131. nu.1.& sing.584.*

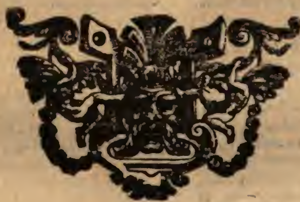
Et quod per vnicum actum quæritur ius possessionis etiam in iurisditionalibus *Lanar.cons.32.* nisi esset actus violētus *Capibl. prag.14.de Baro.nu.32. & nouissimè Apicella post hæc scripta visus alleg.8.num.33. vbi declarat,& ante nu.16.*

18 Et de vnico actu quando faciat vniuersalem consensum, & quādo requiratur binus actus *Mauriti.Apicell alleg.13. post tutam. paup.nu.16.& 17* hodie visus, Et q̀ vnicus

19 actus † non sufficiat ad denominandum aliquem ab effectu resultante ab actu,sed plures;licet vnicus actus sufficiat ad denominādum aliquem ab actu, vt homicida adulter, &c. vide *Petr.ad decis.Gram.11.nu.6.*

D. O. M.

Assumptæ Virgini, laus Honor. & Gloria.

ADDITIONES
PLENISSIMAE
ſeù
ANNOTATIONES
ANALYTICAE.

Ad ſecundam Partem Deciſ. S. R. C.
Regij Conſiliarij:

NICOLAI ANTONII
GIZZARELLI.

AVTHORE

IOSEPHO MELE BITONTINO
I.C. CELEBERRIMO;

NEAPOLI, Apud Vincentium de Francho. M. DC. XXXI.
SVPERIORVM PERMISSV.

SVMMARIVM.

1 *Decisio ista continet idem quod decis.570. D. de Franch.*
2 *Iudex in criminalibus non potest condemnare nisi reus legitime conuictus vel confessus fuerit.*
3 *Appellatio confessi vel conuicti quando admictenda remis,& de differentia in hoc de iure canon.& ciuili.n.4. & quid si sumus in minore confesso,& conuicto.ibid.*
5 *Conuictus tantum an admictatur ad appellandum.& quid in crimine falsæ monetæ. n.6.*
7 *Conuinci quot modis quis dicatur.*
8 *Cōuictus per testes domesticos de homicidio domi commisso in fratrem,& non confessus non fuit per S.C. condemnatus sed dictum quod torqueretur affertur decis. D. de Franch.*
9 *Conuictus an dicatur inquisitus si testes sint minores,& delictum sit atrox.*
10 *Conuinci quomodo possit testis.*
11 *Conuictus testis potest torqueri,sed illi non est danda copia inditiorum ne fisci destruatur intentio.*
12 *Confessus tantum an appellat.*
13 *In confessum nullæ sunt partes Iudicis nisi in condemnando. etiam ex inordinato, & inualido processu,intellige in confessione absq; qualitate. n.14.*
15 *Quid in confessione nullis præcedentibus legitimis inditijs ratificata, & tortus fuisset de mandato Regis, & essemus in atrocissimis n.16.*
17 *Quid de confessione, facta coram Iudice incompetenti.*
18 *Quid de confessione facta coram Iudice, & recepta per scribam cui interdictum erat officium scribæ exercere.*
19 *Quid de cfeōssione facta sub spe immunitatis à Iudice.*
20 *Appellatio admictitur in criminalibus excepțis aliq bus criminibus,& quādo admictitur an si fuerūt plures cōdemnati,& vnus ex pluribus appellauerit appellatio prosit omnibus.& tit.(si vnus ex pluribus)procedat in criminalibus.*
21 *In atrocissimis opus est exemplo & celeritate,& quomodo intelligendum n.22.*
23 *Contra insignes latrones disrobatores stratarum per Commissarios Campaneæ,& R. Prouin. Audientias proceditur leuato velo,admodum belli, manuque militari, & quid importent ista verba.*
24 *Princeps an possit ordinem inditiarium tollere.*
25 *Princeps an possit mandare vt non subsistentibus inditijs homo bonæ vitæ torqueatur.*
26 *Tortura quando vigore præheminentiæ M. C.V. possit inferri ex processu informatiuo,& à quibus.*
27 *Socij criminis dictum regulariter non facit nisi inditium ad inquirendum,nisi adsint alia adminicula,& quādo faciat inditium ad torturam,& quando ad inquirendum, n.29.*
28 *Socij criminis dicto statur in occultis maxime quando est in tortura, & plures essent.*
30 *Socij criminis confitentes de nominato etiam si essent plures non valebunt tantum quantum dictum vnius testis.*
31 *Socij criminis dictū nihil operatur cōtra hominem bonæ famæ etiam in criminibus exceptis,& 32.sed faciet inditium ad inquirendum n.33.*
34 *Sociorum trium confessio quid operetur,& quid iure communi.n.36.*
35 *Confessioni duorum proscriptorum etiam deponē.de diuersis actibus in tortura cōtra receptatores statur ex dispositione R.Prag.*
37 *Socius criminis quando de sociis possit interrogari.*
38 *Socius criminis latro potest interrogari de socio.quod an procedat in simplici fure.*
39 *Socij criminis confitentes seruata forma R. Pragmat. debent repeti citato nominato, alias non probarent, & ex hoc defectu nonnulli euaserunt furcas.*
40 *Sociorum criminis,& sociorum in crimine discrimen.*
41 *Socius criminis qui delicti indulgentiam obtinuit ne possit torqueri an eius dictum faciat inditium.*
42 *Socij criminis dictum valēt in crimine læsæ maiestatis, & fauore fidei.*
43 *Socij criminis dictum vt faciat inditium multa requiruntur.*
44 *Fur commictens furtum cum scalis de nocte qua pæna puniat?*

AD DECIS. LXXVIII.

1 HAec decisio † uidetur continere. Idē quod *decis.570.D.de Franch.* qui uti Pręses S.C.interuenit in hac decis.cum Authore, & aliis ut ipsemet testatur *inf.n.5.* Pro qua pre-
2 micte quod Iudex † in criminalibus nullatenus condemnare potest nisi reus legitimè conuictus,uel confessus fuerit *tex.est in c.nos in quemq; & c.probibetur.11.q.1.probatur in l.1.C.de cōfess.lege raptores C.de epis. & in*

& Cler.in l.qui sententiam C. de pœn. Marf. conf. 28.*Clar.q.66.Foller.* qui multa iura ad
id probandum adducit *in pragm sub tit.de Sodom.num.21.* vbi quis dicatur conuictus.
Et dum in ea tractatur de non admictenda
3 † appellatione confessi, & conuictu vide
*Ricc.Collect.621.& 947.Carrabb.sing.10.incip.appellatio Iaffr.decis.450.Clarum § fin.
q.94.per tot.Boss.tit.de appellatio.Gram.decis.26.num.29.* optime *Foller.in prax.crim.
ver.pœnis debitis feriantur num.6.Borrell.in Summ.decis.tit.de appellatio.num.* 399.400.
& seq.D.de Franch.decis.556. & quæ ibi ad-
4 didi, quibus adde, quod est † differentia inter ius cano. & ius ciuile, nam de iur. cano.
Confessus crimen tantum appellat *c. cum spetiali § porrò de appellatio.* Secus de iure
ciuil. Quia oportet etiam, quod sit conuictus l.obseruare, vbi *Glo.& Azo.C.quor.ap-
pell.non recip.Detian.in tract.crim lib.2. tit. Ius cano.in quo differ.à ciu.cap.22. num.24.
Io Millæus pract.crim.tra. de pœn. mortis §. quantum autem num. 18.* & quid si minor
fuit confessus, & conuictus, an possit ad mortem cōdemnari, quod non *Mastrill.de-
cis.161.num.12.* Quid de conuicto tantum,
5 an possit † appellare, quod sic *Monal.decis.*
6 99. Quod limita non procedere † in crimine falsæ monetæ ex dispositione *R. Nouell.
Pragmat.adit.per Emin.Card.Zapatt.contra monetarios.* Et in crimine Sodomię, quod le-
gitimis probationib. debet Sodomita conuinci, vide *R.Pragm. Ducis Alcalanor. sub
tit.de Sodom.ibi,* aut legitimis probationib. conuictus fuerit, & ibi *Fuller.* Et quot mo-
7 dis † quis dicitur conuinci *Luc.de penn.in l. si ille vers.fin.C de decurio.lib.10. Boss.in tit.
de conuict.num.5. Mascard.de probat.concl.*
8 496. Et de conuicto † per tres testes domesticos, de homicidio commisso domi in fratrem,
& non confesso, quòd non fuit condemnatus, sed per S.C.dictū, quod torque
retur adest decisio *D.de Frāch.538.* Et quid
9 si testes † qui conuincunt inquisitum sint minores, & delictum sit atrox, vt delictum
assassinij, *Sodomia.& sim.vide supra cit.cons. Marsil.28.Thor.in comp.decis.Reg. in 2.p.in
ver conuictus f.110.* Et quoniam non modo inquisitus conuincitur, sed etiam, & testis,
10 quomodo † testis conuincatur dic, quòd testis potest cōuinci etiam per testem vni-
cum digniorem *Boss.vbi supra n.10. Clar.in §.falsum vers conuincitur. Bar.in l.vnius §.*
11 *iudex,ff.de quæstio.* Quo casu † torqueri potest, & illi non est danda copia inditiorum
ne fisci destruatur intentio *Boss. vbi sup. n. 39.Carrabb.in tract.de prabem.M.C.V.n.14
Clar.q.25.vers.torquentur etiam testes.*

12 Quid de confesso tantum † adeundus est *Ricc.collect.1774.Clar.d q.94.* vbi quod nō
appellat, sed est condemnandus *d.l.qui sen-*
13 *tentiam,* quia † in confessum nullæ sunt partes Iudicis nisi in condemnando, etiam ex
inordinato pcessu, inualido, & nullo *Inno. in cap.quale,& quando el 2.de accusat.* cum
reliquis cumulatis per *Barz.dec.Bonon.141*
14 Quæ procedunt † in confessione, absque qualitate vide *D.de Franch.d.dec.556.Barz.
d.decis.141.num. 17.plenè Viscon.* qui alios cumulat *in concl. quæ incip.* Confessio deli-
cti facta per delinquentem fol. 39. Et quod
15 de confessione † nullis præcedentibus legitimis inditijs, tormentorum metu, & terrore facta,
& extorta etiam rata habita, qui confitendi non præiudicat *Glo. in l. pen.&
ibi Bar.ff.de quęstio.Innumeros cumulat Pascal.in tract.de vir.patr.pot.p.3.cap. 1. num.
8.& seq.Foller.vbi sup.num.19. Batan. reg. 43.incip confessio delicti 1.tom.regul.fol.280.*
16 *Ricc.omninò viden.collect.2724. 7.p.* Qui † ampliat etiam si sit millies ratificata, & iu-
rata, etiam si superuenerint ex post facto inditia, vt ex *Castill.decis.179.p.2.* loquendo
in casu nostro etiam si fuisset tortus authoritate Regis, & essemus in atrocissimis, &
exceptis criminibus, & in crimine læsæ maiestatis quicquid in contrarium dicat *Gra-
mat. decis.74.* Contra quam extare magis communem opin.testatur, & vide ad prædicta
eundem *Riec.d.7.p.collect.1602 in fin.* ad quod etiam vide *Carrabb. sing. 245.in-
cip.tortura.*
17 Quid de confessione † facta coram Iudice in competenti, de qua confessione, tàm
in ciuilibus, quàm in criminalibus vide omnino *Gallupp.in recen.prax.S.C.p.2.cap.20.
num.36.fol.180.Batan.vbi sup.* Et quid de
18 confessione † facta coram Iudice, & recepta per scribam, cui interdictum erat offi-
tium scribæ exercere an noceat confitenti, ita quod ex ea condemnari possit, quod nō,
& ita decisum refert per M C.V. *Nouar. lib.1.q.Foren.q.89.* & refert etiam *Thor.in
2.p.Comp.decis.Reg.ver. confessio facta f. 98.*
19 Et de confessione facta † sub spe immunitatis à Iudice an sufficiat ad condemnandum.
Viu.com.opin.415.Farin.3.tom.q.81.à num. 276. Et quia appellatio admictitur in cri-
minalibus præterquam in casibus exceptis enumeratis per *Mi.sing.cent.4.obs.41.*

An in casu, quo admictitur appellatio in
20 criminalibus, si fuerunt plures † condemnati, & vnus ex pluribus appellauerit, appel
latio prosit omnibus, & *tit.C.si vnus ex pluribus appell.* locum habeat in criminalibus.
Thesaur.Iun.ad dec.sui Genitoris 135. quod
sic

sic *D.de Franc.dec.658.Visco.in cocl.quae incip.* appellatio ab vno ex condenatis interposita *fo.9.*& in ciuilibus vide *Ricc.qui dec. cumulat 7.p.collect.* 2733. & omninò *Cartar.decis.exeq.Genua 65.*

N.2.ibi ¶ quia in atrocissimis opus est exemplo,& celeritate.¶

Aduerte quia licet verum sit id quod dicit
21 noster Author, quod in atrocissimis † opus est exemplo, vt in *l.1.C ad l.Iul.rep.* cū alijs cumulatis per *Gail.lib.1.de pace publ.n.19. fo.* 277. & etiā celeritate, vt hic, vnde in his delictis proceditur per horas, vt per *D de Pōt. de potest.Proreg tit.de delegatio.caus.n.1.c.2. fo.534 ad.seq;cap.Reg. quod incip si cū scelleratis rub.de prehem.* M C.V. tamē id intelli-
22 gendū, vt † semper etiam in atrocissimis,& exceptuatis procedi habeat secundū ius,& existentib. legitimis inditijs etiam si procederetur cū praheminentia M.C.& mādaret Princeps,& procedendū esset contra inquisitos de crimine lesę maiestatis contra maleficos insignes latrones, & valde diffamatos *D.Reg.de Pōt ubi sup.Isern in cōsilt.Reg.* Prosequētes de pugna sublata, *Afſl.dec.391. & in constit.si dāna clandestina col.13. vers. aduerte n.31.Grā.cōs.64.Ann alleg.74.n.11 Masull.ad Capy.dec.47.n.11.D.de Frāc.dec. 700.Marā.cons.35.n.1. Gramat.vot.30. nu. 23.late Carrabb.vbi sup.à num.43.*

N. 3. ibi ¶ ordo est ordinem non seruare.¶

23 Adde quod † contra illos delinquentes quia atrocissima cōmictūt delicta,& contra insignes latrones,& distrobatores stratarum per cōmissarios cāpaneę per Regias Prouintiales Audientias ex potestate cōcessa ab Excell.Regni Prorege eiusq;Collaterali Cons. leuato velo, ad modū belli,& manu militari, quae verba quid importāt nēpe (leuato velo vide *tex.in l.de subuersis C.de naufr.lib.11.Marā.in prax.p.6.vers.inquisitio n.146.*& de illis verbis (ad modū belli,& manu militari) *Io.Grād.in trac.de bell exul.ferè per tot.* quorū meminit *Visc.in cōcl incip. furtum 4.col.*
24 Sed an Princeps † possit ordinē iuditiariū tollere *Verall.dec.250.Ric.collec.1108.* verū
25 quod Princeps † nō possit mādare, vt nō subsistentibus iuditijs homo bonę vitę torqueatur, *Grā.vot.32.n.6.et 18.Carrab.d.sing.245 circa fi.* vbi quid ipse circa id sētiat, vbi ēt ha-
26 bes quando † possit vigore praheminentiae M. C. V. procedi ad torturā ex processu informatiuo,& quomodo à quib. iudicib. & ordinarijs,& quando Princeps † facit huiusmodi commissiones cotra tales delinquentes quando censeatur excitare iudicem ordinarium, & quando creare delegatum vide *R.Prag.editam per Excell Com.de Lemos.*

N.4.ibi ¶ erat conuictus ex depositionibus quatuor sociorum.¶

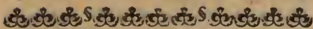
26 Regulariter dictū † socij criminis nō facit nisi inditiū ad inquirendū *Maceraten. lib. 3 resol.7.n.2.* nisi adsint alia adminicula, quia tunc deuenitur ad torturā, vt per *D de Frāc. dec. 577.vbi dixi in prin.* quib. adde, quod etiam
28 in occultis † statur dicto socij criminis *Grā vot.2 n.6.*& maximè quando est in tortura, quando enim veritas aliter haberi nō pōt, socij criminis dicūtur idonei,& integri *Dct. in c. tertio loco n.vlt. de probat. vbi de cōmuni testatur,& cons.342.*& tanto magis si plures essent cōfessiones sociorū *D. de Pōt.in tra. de pot. proreg.tit.de diuers prouis.fier.solit §. 4.n.43.cū seq.fo.30.* vt aūt scias quādo dictū
29 † socij criminis faciat inditiū ad inquirēdū, & quādo faciat inditiū ad torturā consulas *Arno.soliloq.60. & 64* quae ibi addita, & notata, quod *Arno.ibi loquitur cōtra Clar q.21. vers.sed pone D.de Pōt.cōs.96.n.6.& seq.vol. 4 Vin.dec 216.Boer.dec. 319.nu 1. Villalob. cōm.opin.ver.cōfessio socij Ascia.de term.156. n.5.& 10.* Verum aduerte ad id quod dicit
30 *Gram.vbi sup.* quòd etiam si essent † plures socij criminis cōfitentes de nominato non valebunt tantum quantū dictū vnius testis,
31 ideo cōtra † hominē bonae famae nominatio nihil operatur, vt annuit *Author inf.nu. 8 Bal.et Imo.in c.si qui de testib. Grau.cons. crim.35.nu.4.Meno de arbitr.cas.454.n.54. Nig in cil.c frequēs,& effrenata n 55.* qui idē
32 testatur † in criminibus exceptis, bene ta-
33 mē contra illū nominatio † faciet inditium ad inquirendū, vt per *Arno. differen.69.fo. mihi 213.Carabb sing.225. incip. socius.*
34 Sed quod attinet ad confessionē † pluriū sociorū criminis de qua hic, & maxime quando sunt tres vide *Campag.in d.c. frequēs D.Rouit.sup.prag.5.de recept n.ale fact.n.8.fo 548 in vlt impress.vbi meminit de dec.sup.cit.D. de Frāc.540* quae loquitur de dicta cōfessione, cuius etiam meminit *Ricc.d.collec.* 280. *Nouar.collect.* 201. qui multa concernentia ad materiam cumulat,& alia reperies apud *D.Rouit.in pragm.1.de persecq.malef. num.9. & seq.& apud Pascal. in tract de vir. patr. potest.p.4.c 2.nu.41.fo.461.Foller. in pract. crim.1.p.2.p.vers.& si confitebuntur nu 109.* & nouissimè omnium *Viscon.* qui latè materiam prosequitur, & complectitur omnia *in duabus conclusion. altera, quae incip.*

incip.latrones, *altera verò quæ incip. Socius*
35 *criminis*.Et adde quod ftatur † confeffioni duorum pro fcriptorum etiam deponentibus de actibus diuerfis in tortura contra receptatores *iux.Prag.5.de recep. malefact.* *quod no. ad correctionē iuris communis*, que
36 † in criminibus etiam fi effent plures confeffiones plurium fociorum criminis non producunt aliam probationem,quam inditium ad torturam *Peguer.decif.*5.vbi late,&
37 ibi quando focius † criminis pofsit interrogari de focijs, de quo etiam per eundem *decif.37.& per Foller.vbi fup n. 102. & feq.*
38 *fol.mihi* 309.& an interrogatio † permiffa in focio criminis contra latrones poffit ēt fieri contra fimplices fures, vide *Peguer d. decif.37.Caball.refolut.crim.33.* & quod fo-
39 cij † criminis confitentes feruata forma D.R.Pragm.|debent repeti citato nominato per eos elicitur ex *tex.d.Reg. Prag.* aliàs non probarent, & propter hoc quofdam nominatos euafiffe furcas teftatur *Vifcon. d.concl latrones Nouar.d. collect.201.* apud
40 quem de difcrimine † inter focios criminis & focios in crimine.& de prędictis omnib. vide *Ricc.ad d.D.de Franch.decif.570 et 577*
41 Quid autem de focio † criminis,qui indulgentiam obtinuit delicti ne poffit torqueri, an faciat iuditium, vide *D. de Franch. decif.*
42 *459.*Fauore autem fidei †,& quia crimen lęfę maieftatis nimis exceptuatum eft crimen dictum focij crimis valet contra fociū, *Peguer.d.decif.5.Nouar.collect.163.* & quid in crimine Sodomiæ,vide *Foller.qui multos ad id cumulat in d.prag.nu.57.*
43 Quando autē dicitur, quod dictū † focij criminis facit inditium multa requiruntur de quibus per *Meno.d.caf.454. Nig. in d.c. frequens,& Maftrill.decif.295.*

In fin.ibi ¶ qui fcalis appofitis, vel extractis ianuis domos ingrediuntur, & furantur. ¶

44 De iftis † furibus dixi *fup.ad decif.13.in fi.* vbi adduxi *Ricc.de illis loquentē collect.282. ex decif D de Franch 570.fup. cit. de quibus vide etiam Vifcon.d.concl.furtum.Nouar.ad Pragm.collect.205.*

Iofeph Mele.

SVMMARIVM.

1 Mors ciuilis,*an fufficiat, vt fequatur in fubftitutione.*
2 *Mortis appellatione proprie,& ftricte venit mors naturalis,fiue hoc verbum proferatur à l.fiue ab homine.*
3 *Mortis appellatione quandoq;vt actus fubftineatur venit mors ciuilis.*
4 Mors ciuilis *non dicitur mors,neq;cum morte naturali equiparatur nifi in cafibus à iure expreffis,& nifi quando mors ciuilis operaretur eundem effectum, quem mors naturalis.*
5 *Mors ciuilis non reperitur in iure,fed eft verbum compofitum à iuris præceptoribus.*
6 *Mors ciuilis in quibus confideratur exemplificatur in foriudicato deportato, damnato ad perpetuos carceres.in monaco,et alijs.*
7 *Triremium pęna fucceffit in locum deportationis,& damnationis in metallum.*
8 *Monachi mors ciuilis dicitur voluntaria meritoria.*
9 *Mors ciuilis monachorum fequuta profeffione æquiparatur naturali quando monafterium eft incapax fucceffionis.*
10 *Vocatus in cafu mortis alicuius illo ingrediente monafterium quando admictatur, an fequuta profeffione, vel poft mortem naturalem.*
11 *Monafterium,an habeatur loco filij, & excludat fubftitutum.*
12 *Subftitutus fi monitur viuente ipfo inftituto, qui ingreffus eft Monafterium fideicommiffum efficitur caducum.*
13 *Subftitutus fuccedit poft profeffionē ingreffi quando monafterium eft incapax.*
14 *Probandi onus cui incumbat quem deceffiffe abfq;liberis,vel in pupillari ætate.*
15 *Ius fubftitutionis non tranfmictitur ad heredes etiam liberos, fallit in cafibus nu.16.* 16 *Idem in legato conditionali.*
17 *Fideicommiffum vniuerfale non poteft cedi.*
18 *Tranfmiffibilia, quæ non funt ad heredes per ceffiones ad alium transferri nequeūt.*
19 *Tranfmiffibile quod eft,ceffibile eft, an hæc regula procedat affirmatiue,& negatiue,et an è cōtra,quod eft ceffibile fit trāfmiffibile.*
20 *Ceffibilia per contractum tranfmictuntur ad heredes.*
21 *In fubftitutionibus quando fiat extenfio de perfona ad perfonam,et quando de cafu ad cafum,& de tempore ad tempus.*
22 *In fubftitutionib. ad euitandum abfurda, & ex maioritate rationis fit extenfio de perfona ad perfonam quæ extenfio dicitur comprehenfio,& declaratio.*
23 *Inftitutio heredis quando extendatur de cafu ad cafum.*
24 *Nuptiarum cafus non extenditur ad cafum mortis,& an è contra cafus mortis extendatur ad cafum fecundarum nuptiarum.*

Obfte-

25 *Obstetricum iuditio standum est in eo, quod partus possit naturaliter viuere, vel non.*
26 *Peritis in arte quando standum est.*
27 *Partus natus quibus casibus si nascitur mõstruosus prodigiosus, vel defectiuus sit capax, vel non.*
28 *Partus immaturus, & imperfectus quibus signis, & coniecturis cognosci possit.*
29 *Testibus in minori numero deponentibus de sana mente magis creditur, quam alijs in maiori deponentibus de non sana.*
30 *Quilibet præsumitur sana mentis.*
Notario an credatur si dicat testatorẽ inuenisse sana mentis, sed corpore languentẽ n. 32.
31 *Testibus affirmantibus plus creditur, quam negantibus, & si negantes essent mille, & affirmantes pauci, & de ratione n. 32.*
Actore non probante reus absoluitur reg. quando procedat.
33 *Præcedentia magis influunt in sequentia quam è contra.*

AD DECIS. LXXIX.

Articulus huius decis. fuit plenè discussus *sup. decis. 43.* ad ibi tradita te remitto, quibus adde dicta per *Camer. in tit. de successio. feud. nu. 16.*

N. 4. ibi ¶ substitutio requirit mortem naturalem. ¶

1 Et sic non sufficit † mors ciuilis, vt potè si quis esset deportatus, vt apertè dicit *tex. in l. cum pater §. hæreditatem corruptè hic alleg. ab Authore sub tit. de leg. 1. cũ sit sub tit. ff. de leg. 2. cũ alijs per eum alleg.* Et hoc quia
2 appellatione † mortis proprie, & stricte venit mors naturalis *Rui. in l. gallus §. & quid si tantum ff. de lib. & posth. Meno. lib. 6. præsump. 4. num. 19.* siue hoc verbum proferatur à lege, siue à testatore, vt per *D. de Pont. cons. 159. nu. 9. & seq. vol. 2. & D. de Franch. decis. 562. nu. 9. & decis. 689. Viscon. in concl. incip. mora.*
3 Et licet quandoq; vt actus † substineatur appellatione mortis venit etiam mortis ciuilis, vt per *Ann. alleg. 135. num. 4. D. Rouit. sup. prag. 2. de iurisd. inui. non turb. n. 51. 52. Bal. Nouell. tract. de dot. p. 7. priuil. 11. post nu. 8. vers. quando autem* nõ tamen propriè,
4 & stricte dicitur mors † nisi in casibus à iure expressis *glo. in c. placuit el. 1. 16. q. 1.* quã esse communiter receptam ex multis probat *Castill. de vsufr. lib. 1. c. 64. nu. 2.* ac etiam vbi operaretur mors ciuilis eundem effectũ quem, & mors naturalis *D. in d. §. & quid si tantũ, & in c. suspectũ de rescrip. in 6. & in l. ex parte § insulã ff. de ver. obl. Cõsiliar. de Anna. cõs. 14. n. 8. vol. 1. D. de Frãch. d. dec. 689. n. 12. & tot. omninò videnda in hac materia cũ addit. Ric. Frãcisc. Mele filius meus in anno t. ad Arnõ. soliloq. 1. Vezzn. cõ. opin. tit. de verb. sign. ver. mortis in 2. tõ. fo. 568. n. 19.* quib. casib. mortẽ naturalẽ, & ciuilẽ æquiparari dixit *Mastrill. dec. 283. D. de Frãc. dec. 689. n. 10*
5 *& 12.* mortẽ † .n. ciuilẽ de iure nõ fuisse cognitã, sed esse quodã magistrale verbũ à iuris pceptorib. cõpositũ testatur *D. de Frãc. d. dec. 562. n. 10. Viscon. in concl. mors.*
6 Quæ mors ciuilis nõ modo cõsideratur in deportato, de quo loquitur *d. §. hæreditatẽ, et in foriudicato. de quo per D. de Frãc sup. cit. dec.* & in dãnato ad perpetuas triremes de quo per *Mastril. dec. 167. Pasc. in tra. de uir.*
7 *patr. pot. p. 1. c. 5. n. 103.* q̃ triremiũ † pęna fuit subrogata in locũ deportationis *Mastrill. dec. 295. n. 27.* vel in locũ dãnationis in metallũ *D. Rouit. vbi sup. n. 63.* q citat *Capy. dec. 153.* de qua pęna loquitur *Ricc. coll. 262. & 531. ver. infertur 4.* & in dãnato ad ppetuos carceres de quo p *Inno. in c. qualiter el. 2. de accusat. et per Abb. in c. tuæ discretioni de pęn. Bar. in l. 2. ff. de pub. iud et Bal. in l. reos C. de accusat. refert Iodoc. Enchirid. par. aut simil. iur in ver. mors ciuilis perpetui carceris in 3. tõ. cõ opi. fo. 622. n. 25. et per Ric. d. coll. et coll. 722.* & p alios relatos p *Molf. p. 4 q. 47. n. 6*
8 Verũ ẽt in monaco, cuius † mors ciuilis dicitur volũtaria, siue meritoria, vt nõnulli dicũt *in l. Deo nobis C. de Epis. et cler.* sicuti p̃dictorũ respectu pęnalitatis, & eorũ q capiũ
9 tur ab hostib. dicitur casualis, & hęc † mors ciuilis illorũ q religionẽ ingrediũtur sequuta ꝓfessione ęquiparatur naturali qñ Monasteriũ nõ esset capax succesionis *Sessa dec. Arag. 44. qui vidẽdus est ẽt in seq. dec. 45.* vbi
10 vocatus † in casu mortis alicuius illo ingrediẽte Monasteriũ admictitur, sed ppt mortẽ naturalẽ Monachi refert *Ric. d. coll. 531.* vbi de alijs, quę vide ẽt de dicta morte ciuili Monacorũ latè *coll. 1624. Mayn. dec. 39. D. de Põt. d. cõs. 159.* vbi de peremptione vsusfructus, *Pereg. in tra. de fideicom. latè art. 28.* vbi an existẽte monaco hærede grauato in casu substitutionis si sine liberis requiratur ꝙ sequatur mors naturalis monachi, vel sufficiat, ꝙ in religione emanauerit ꝓfessionem ad hoc, vt fideicõmissũ cõmictatur, & quã-
11 do Monasteriũ † excludet substitutũ, de quo ẽt p *D. de Frãc. dec. 29. Ozas. dec. 126. Meno: lib. 4 præsũp. 83. per tot. Ric: coll. 3074. p. 7.* & alij relati per *Amen. ad D. de Frãc. dec. 40. & 469.* & p *Ric. ad eũdẽ D. ad dec. 29.* & p *Molf. ad consue. Neap. p. 4. q. 65. tot. vbi latè refert opin.* hinc inde super isto articulo, an Monasterium habeatur loco filij, & excludat substitutum, & demum in omni opin. con-

cludit in substitutione esse etiam expectandam mortem naturalem ipsius ingressi ad quod vide *Mantient.lib.5.recollect.tit.4.l.3. glo. 2.nu.3.Spino.in specul.testam. glo 12.nu. 32. ver. maior tamen quorum meminit Riec. ad d.D.de Franch decis.29.in fi.*idq; eatenus
13 verum esse, quod si substitutus † moriatur viuente ipso instituto ingresso fideicommissum efficeretur caducũ, vt per *D.de Franch. dec.14.n.14.Pereg.d.art.28.n.83. Guttierez. lib 1.Cano.qq c 32. n 25.* q dicit quod tunc
13 substitutus † succedit post professionẽ. qñ Monasteriũ esset incapax bonorum in cõi.
14 Cui autẽ incumbat † onus probandi quẽ decessisse sine liberis, vel in pupillari ætate, an fundanti se in negatiua, vel in affirmatiua, vide *Pereg post D.per eum cit latè art.43. à n.45.vbi contrarias refert opin.*

N.4.ibi ¶ ius substitutionis ad hæredes non trãsmicti etiam ad liberos. ¶

Ad hoc probãdũm Author corrupte citat *tex.in l.toties ff.de hered.inst.stante quod tex.ille est sub tit.ff.de aeq.hered.qui tex.* per
15 belle probat id, quod dicitur hic quod ius † substitutionis non transmictitur ad hæredes etiam, quod liberi sint, de quo *D.Gizzarell. sup.dec.40 nu.4.vbi dixi, & adduxi Morot. resp.5.nu.17.& alios latè Pereg in art 31 de fideicom.n.6.& seq.Curt.Iun.cõs.96 Castrẽs. cõs.403.dixit alias nunc Author sup. dec. 40. n.13.*vbi nõnulla etiã adduxi quib.adde nouiss.*Ambrosin.dec Perus.7.nu.11. Amend ad decis.D.de Frãch.153.n.3.*vbi dicit, ꝙ substitutus predecedens non transmictit ad hęredem spẽ cuiuscunq; speciei substitutionis, ni-
16 si hęres † ille testatoris iuditio, & opinione veniret, *Det.cons.480.& 574. Guid.pap.dec. 162.Benin.dec.88.Franc.Marc.decis.78. 2.p. Boer.dec.38.n.22.& dec.88.Mago. dec.Luc. 82.n.11.*cum alijs per eum ibi cumulatis, vbi dicit sex alias limitationes ad hanc regulam poni per *Crauett. cons.258 & per Meno.cons.325.vol.4* Idem in legatario, qui si conditione pendente decedat quamuis postea conditio extiterit hęres legatarij legati lucrum non habebit, quia conditionale legatum non trãsmictitur ad heredes nisi testator aliud disposuerit *Duran. de art. test. caut.32.*vbi dicit quod trãsmissibile fiet legatum si dixerit hoc modo lego Titio, &
17 hæredib.eius. Hinc est quod † fideicommissum vniuersale non potest cedi, regula.n.est
18 quod ea, quæ non sunt † transmissibilia ad hæredes, eadem per cessiones in alium trãsferri non possunt *l.ex plurib.vbi Bar.ff.de adm.tuto.*latè probat *Pereg d.art. 31.n.28.*
19 quod .n. est transmissibile est † cessibile *Fran.Curt.cõs.57.incip.Summa.Calcã.cons. 18.*quos citat *Gomes.in §.fuerat n.26.de actio fo.219 & n.seq.*quę regula, an procedat affirmatiue, vel negatiue optimè declarat *Apicell.in suo tutam.paup.tit.4.nu.92.vbi filius add.& vide Barbos.in l.quia tale n.20.ff.sol. matr.*An autem ẽ contra, ꝙ est cessibile sit transmissibile vide *D.de Franch.dec.593.n.3.* & quomodo intelligatur regula ista, quod id quod est cessibile est transmissibile vide *Molfes.ad consue.Neap.p.5.q.10.n.3.Bened. in c.Raynutius, ver.si absq;liberis el. 2.n.69. fo.mihi 342.*Et de cessibilib. per cõtractũ ꝙ
20 trãsmictantur ad hęredes *Gratia.decis.153. n.10.Mising.cent.3.obser.23.n.6* & de transmissione legati, seu fideicõmissi conditionalis, vide latè *Viscõ.cõcl.legatarius D.de Frãc. dec.525.Medi post D.per eum allatos exam.* & de plurib.coniecturis quib. fideicõmissũ conditionale transmictitur ad filios primi gradus eundem *Medi.decis.3.tot.*

N.5. ibi ¶ & in substitutionib. non fit extensio de persona ad personam. ¶

21 Quãdo in substitutionib. fiat extensio de persona ad personam, & de casu ad casũ, & quãdo nõ perbellè explicat more suo *Pereg. in tra.de fideicõ.art.29.n.32 et seq.Meno.lib. 4.pręsũp.36.n.9.*vbi ꝙ ex cõiecturata mẽte testatoris qñq; extẽsio fit qñq; nõ, & vide eũ dẽ *Meno.eo.lib.4 pręsũp.65.tot.*vbi qñ substitutio directa ex p̃sũpta mẽte testatoris extẽdatur de casu ad casũ, de p̃sona ad perso-
22 nã, & de tẽpore ad tẽpus, & ꝙ in † substitutionib.ad euitandũ absurda, & ex maioritate rationis fiat extensio de persona ad personã v.g.ne minus dilectus præferatur magis dilecto, quia in tali casu nõ dicitur propriè extẽsio, sed cõprehensio, & declaratio. *Mascard.de probat vol.3.cõcl.1136.n.10.Paris.cons.50.n.60.vol.3.* cũ alijs allegatis per *Thor.in 2.p.cõp.dec.Reg.ver.fideicõmissũ col. 5.fo.212.quib.addo* Medi.*dec.Senen.2.n.4.* &
23 institutio heredis qñ extendatur de casu ad casũ *Meno.lib.4.præsũp.26.* & quoad tradita hic per Authorẽ vide *Consiliar.de Anna. cõs.53.n.70.et seq.Det.cõs 594.*Meno.*cõs.243 Bursa.cõs.63.ambo.vol.3.* vbi ꝙ in substitu-
24 tionib. † casus nuptiarũ nõ extẽditur ad casũ mortis *Anna cõs.84.n.43.*& de cõtrario casu ꝙ casus mortis extendatur ad casũ secundarũ nuptiarũ *Meno.dict pręsũp.65 nu. 10.et Mastril.dec.6.n.29 post Io.And.per ipsũ cit.*Et quod in fideicommissis non fiat extensio *Medi.decis.Senen.1.num.5.*

N.9.ibi ¶ stante iuditio peritorum quib.standum est in similibus. ¶

Adde

25 Adde quod etiã obstetricum † iuditio stãdum est in eo quod partus possit naturaliter viuere, vel non *Clar. in §. testamentum q. 45. vers. fin.* vbi de communi, de qua cõmuni *Ficbara. 2. tom. cõm. opin. tit. de posth. hgr in-*
26 *stit. n. 6. fo.* 122. & quando peritis † in arte standum, & credendum sit *Mascar. de probatio. concl.* 1169. *vol.* 3. *Gratian. discep. forens. lib. 2. c. 233. Honde. cons. 31. nu. 4. vol.* 1. quorum meminit *Viscon. in concl. incip. periti. Ricc. collect.* 136.

N. 9. ibi ¶ iudicandus sit fatuus, mutus, & imperfectus à natura, & natiuitate. ¶

27 Partus natus † quib. casib. si nascitur mõstruosus, prodigiosus, vel delectiuus sit capax, vel non explicat *Pereg. post D. per eum cit. de fideicõ. art. 43. à n. 24.* & de partu † immaturo, & imperfecte nato, quib. signis, ac coniecturis cognosci possit *Meno. lib. 6. prę-sump. 52. tot.*

N. 10. ibi ¶ magis creditur duobus testibus deponentibus de sana mente, quam mille de non sana. ¶

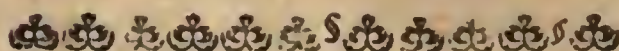
29 Quod testib. etiam in minori numero deponentibus de sana mente magis credatur, quam alijs in maiori deponentibus de non sana vltra *Boer. hic cit. vide Gama. dec. Lusit. 303. n. 1. Valasc. decis. 145. nu. 12. Ricc. collect.*
30 *3084. in fin. 7. p.* vbi rationem † affert, quia de iure quilibet præsumitur sanæ mentis recti q; iuditij latè *Ricc collect. 1557. Ludou. dec. Perusin. 1. nu. 10.* & posset etiam addi, quod
31 creditur plus testibus affirmantibus † quã negantibus *Rubin. dec. 183.* etiam si pauciores essẽt affirmantes, & mille negãtes *Frãc. Marc. decis. Delph. 266. n. 3. & 485. n. 4. vol. 1 Mago. decis. Florent. 17. num. 6. Boer decis. 23.*
32 *Medi. exam. 6.* ratio † est propter reditionẽ causæ credibilioris *arg. l. diem proferre §. si plures ff. de arb. Ludo. decis. Lucen. 3. n. 19. Ric. coll. 3083.* quo loci cumulauit casus in quib. aliqui testes alij præferãtur, de quo latè per *Farin. qui alios more suo congerit in tract. de testib. tit. de oppos. contra dicta testium q. 65. n. 200. & seq* & quod credatur potius duob. testib. affirmantib. validitatem instrumenti, quam plurib. alijs negantib. & improbantib. vide *Gait. tract de credit. cap. 3. tit. n. 611 et sequent.* & quod sana mens, vel furor probandus ab eo qui in eo se fundat *Mising. cent. 2. obser. 77.* Et quid si Notarius attestetur testatorem sanæ mentis, an probata insania testamentum erit nullũ, quod sic *Boer. vbi sup. cum alys cumulatis per Medi. d. exã. 9. num. 23. quem vide nu. 25. & seq.*

N. 12. ibi ¶ actore non probante reus venit absoluendus. ¶

33 De hac Regula vide *Ricc. collect. 459. D. in l. qui accusare hic cit omniũ latiss. Franciscũ Mele filiũ meũ in Anno ad Arno. soliloq. 7. Sed an dispositio d. l.* qui accusare procedat quando non fuit datus terminus ad probandũ vide *Zeuall. com. contra comm. q. 816.*

N. 20. ibi ¶ præcedentia recipiunt interpretationem, & restrictionem à sequentibus. ¶

Adde quod præcedentia magis influunt in sequentia, quam è contra *Fab. de Anna. cons. 53. nu. 106. & 129. Medi. exam. 24. n. 29.*
Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Mercat. varias commictunt fraudes ad decipiendũ creditores dũ se decocturos vident.*
2 *Mercatores quando efficiuntur non soluendo faciliores sunt ad mentiendum.*
3 *In decoctis præsumitur dolus.*
6 *Mercatura Christianis dissuadetur.*
7 *D. IESVS eiecit emẽtes, & vendẽtes de tẽplo.*
9 *In bonis mercatoribus bona fides, & bona lingua exigitur.*
10 *Falsitas commissa in libris mercatorum punitur pena vltimi supplicij. Idem si magna non sit, sed reiterata nu. 11.*
12 *Subtrahens, & occultans libros mercatorum punitur tanquam falsarius.*
13 *Libri subtracti, & occultati, vt indicentur potest ad torturam procedi. quando procedat n. 15. et de quib. libris intelligatur n. 16*
14 *Cõtra fallitos omnis mala cõiectura crescit.*
17 *Mercat. habẽtur per publicis personis, et n. 19*
18 *Libri mercatoris quomodo confici debeant de illorum fide, & quid si conficiuntur à mercatore suspectæ vitæ.*
20 *Mercatores an teneantur exhibere librum rationis quẽ ipsi faciũt pro eorũ instructione, & an quinternũ, seù librum quẽ vocãt (squarcia foglio) et an extra locũ domicilij.*
21 *Mercator mutans signũ punitur pęna falsi.*
22 *Mercatura licet vilis ars sit, tamen non ita reputatur apud aliquas nationes.*
23 *Mercat. an nobilitati deroget 24. 29. et seq.*
25 *Mercatura offitialibus probibita.*
26 *Mercat. exercere Barones Neap. dedignãtur.*
27 Mercatura *Baronibus probibita.*
28 *Merc. an possint Barones exercere cũ vassallis*
29 Mercatura *an nobilitati deroget, si exerceatur per intermediam personam.*
30 Mercat. *an nobilitati deroget si mercatura sit magna.*

 31 Mer-

31 *Mercatura clericis prohibita fallit in aliquibus casibus n. 32. & seq.*
33 *Clericis semel mercaturam exercens non dicitur mercator.*
34 *Clerici negotiatores puniuntur per R.Cam. Apostolicam, Nuntios, & collectores Apostolicos quod in prouintijs, & Regnis resident.*
35 *Mercatura militibus probibita.*
Mercatura, & negotiatio deuiat animum ab exercitio proprij muneris.

AD DECIS. LXXX.

De mercatoribus decoctis nonnulla *dixi supra ad decis. 59. Nūc quia in prin. huius decis. dicit* Au-
1 thor quod Mercatores † varias committunt fraudes ad decipiendum creditores, dum foro se cessuros, & decocturos se vident. Adde quod quando mercato-
2 rum deficit fides † quia effecti sint sunt nō soluēdo, faciliores quoquè sunt ad mētiendum, & ad creditores fraudandum *Stracc. de decoct. f. 177. cuius meminit D. meus Gait. in tra. de cred c. 2. q. 8 n. 3069. f. 194.* & in
3 huiusmodi decoctis † dolum præsumi adnotauit *Natt. cons. 361. n 7. Brun. de cess. bon. q. 9. n. 35. Plot. de in lit. iur. §. 4 n. 64. Giurb. de-*
4 *cis. 41. n. 12. & ideo Bal. in c. cum causam in fin. de test. Purpur. in l. 1. n. 18. C. de eden. & Saly. in Auth. adhæc de vsur.* dissuadet chri-
5 stianis † mercaturam ad quod plura ponit *Luc de Penn. in l. 1. C. neg. ne mil. lib. 12. D. Rouit. pragm. 1. n. 2. de mercatura. Viscon. in*
6 *conclus. quæ incip mercatoris vbi multa*, &
7 D. IESVS † eiecit ementes & vendentes de templo. de quo est *tex. in c. eyciens 88. d.*
8 Quod intellige de malis † & perfidis mercatoribus, & qui conscientiæ non studenc secus de legalibus, & cōscientiatis, in quorum domibus reperitur æquitas & veritas,
9 vt per *Affl. loco cit.* & in quibus † est bona fides, quæ in bona lingua etiam exigitur in bonis mercatoribus *arg. l. presbiteri C. de episc. & cler Castren. cons. 82. in fin. lib. 2. quo arg. vtitur Ambrosin. decis. perus 15. n. 22.* quia horum mercatorum exercitium vtile est *Reip. vt testatur Petr. Vbal. in sua epist. ante tract. de duob. socijs Fortu. de fi. iur. col. 83. allegando Cic. in offit. Anchar. cons. 156. incip. Summa Prudentiæ in prin.*

N. 3. ibi ¶ Mercatores decoctores, qui rationes perturbauerint falsificauerint, librosueratiōnum adulterauerint, aut abrasêrint, vel occultauerint. ¶

10 Adde quod falsitas † in libris mercatorum commissa punitur pœna vltimi supplicij si magna sit *l. vbi C. ad l. Corn. de fals. vbi Ang. n. 2. Capy. decis 130. 3. dub. & alij relati per Farin q. 150. n. 24. quibus adde Mastrill. decis. 225. n. 15.* vbi subdit quod eadem pœna
11 † locum habet quando falsitas est iterata, & si magna non sit, & apud eundem *Mastrill. ibi.* vide multa circa occultationem † libro-
12 rum mercatoris, & subtractionem illorum quod illos subtrahens, vel occultans punitur tanquam falsarius per *tex. in l. qui testamentum ff. ad l. Corn. de fals. & l. eum qui C. eo. Farin. d. q. 150. n. 154. 158 & 160. Nouar. ad pragm. collect. 128. n. 4.* & quod potest
13 procedi † ad torturam vt indicentur libri subtracti, & occultati *Farin. d. q. 150. n. 162.* & ita decisum testatur *Mastrill. vbi supra n. 16.* qui non nullos ad hoc citat quibus adde *Paris de Put. tra. sindicatus ver. tortus est vers. an causa pecuniaria Mart. in l. diuus n. 7. ff. de quæstio. & in prax. §. expedita n. 62. Purpur. in l. singularia num. 94. ff. si cert pet. Boer. decis. 215. n. 5. Carrer. pra. crim. in tra. de indit. & tortura §. circa secundum post n. 24. ver. & ideo Mascar. de probat. concl. 819. n. 38.* quorum meminit *Escobar de ratiocin. c. 20. n. 10.* vbi tradit rationem quia omnis
14 mala † coniectura crescit contra fallitos qui ad mentiendum faciles sunt, qui ideo ex illa mala præsumptione possūt torqueri *Farin. de indit. & tort. q. 32. n. 35.* qui dicit
15 quod prædicta procedunt † quando criminaliter agitur secus si ciuiliter, ad quod vide *D. de Francb. decis 276. n. 12. & Escobar d. c. 20. per tot.* vbi discutit quando locus est torturæ pro veritate eruenda contra eum qui dolose intricauit, & conturbauit rationes ita vt veritas apparere non possit, vbi distinguit quando agitur ciuiliter & quando criminaliter, & quando miste. Et prædicta maxime locum habent quando perturbantur falsificantur & occultantur libri prædicti mercatoris falliti ad veritatem occultādam per quem maximum damnū paratur Reip. & interesse creditorum ad *tex. in l. Paulus respondit vbi Bal. ff. de fals.* cum mercatores habeantur pro publicis personis, & sub fide publica negotiantur, & consequenter eorum libri vti publici reputantur, & propterea tenentur edere eorum libros ut per *Stracch. de mercat. p. 2. n. 70. Ias. in l. 1. n. 3. Det. n. 18. Cagno. n. 78. C de edēn. alios ad id*
18 *citat Mastrill vbi supra n. 20.* qui libri † quo modo confici debeant à mercatoribus tradit *Gait d. tra. de cred. c 2 tit. 2. n. 84 & seq.* & de eorum fide, & si libri mercatoris infamis, & suspectæ uitæ probent eundem *Gait. ibid. n. 135.*

nu. 135.*& seq.*& si mercatores dicātur pub
19 lici † vel nō,sicuti Bancherij, & campsores
prout habentur in Regno Siciliç,& pro ab-
soluto tenet *Mastrill.loco cit.vide Meno. de*
*arbitr.cas.*91.*nu.*9.*lib.*2.*& Escobar.de ratio-*
20 *cin.c.*11.*nu.*10.*& seq.*Sed an mercatores †
teneantur exhibere librum rationis quem
ipsi faciunt pro ipsorum instructione quem
ipsi quinternum seù (squarcio) appellant,
vide *Borrell.cons.*66.*nu.*10. & quod non te-
neantur *Meno.de arb.cas.*499. *nu* 65. *&* 66.
*Genua.de priu script.lib.*4.*fo.*196. *Cartar.de-*
*cis.*112.*Farin.decis.*235.237.*&* 241.*Borrell.*
*cons.*82.*Viscon.d.concl.incip.*Mercatoris sta-
tus circa med. vbi quando mercator tene-
tur exhibere,an cogatur etiam extra locum
21 domicilij,ac etiam de mercatore † mutan-
te signum quod puniatur pęna falsi, & de
alijs.

N. 3. ibi ¶ licet de per se in aliqui-
bus nationibus sola mercatura non in-
ficiat nobilitati.¶

22 Mercatura licet vilis † ars sit quod pro-
bat ex multis *Gait.d. tract.de credit. c.*2. *tit.*
7.*q.*5.*num.* 2084. *& seq.* quibus adde *Ricc.*
*collect.*2177.*Guid.Pap.dec.*196.*D.de Frāch.*
*decis.*128.*Pascal.de vir.patr.pot.p.*4.*c.*2. *nu.*
41. secus tamen reputatur in aliquibus na-
tionibus,vt Ianuæ,Florētiæ,Venetijs,*Stracc.*
*de mercat.p.*2.*nu.*18.*Tiraq.de nobil.c.* 10. de
quo etiam vide eundem *Tiraq.c.*27. *nu.* 13.
23 *& c.*33.vbi explicat,an mercatura † nobi-
litati derogat vltra *Mising cent.*6. *obser.* 54.
ad quos in hoc se remittit *D. Rouit. in rub.*
*de Mercatura offit.probib.nu.*2. *& dixi sup.*
*ad decis.*10.*num.*7.*Gait.vbi sup.nu.* 2078. *&*
24 *seq* & quod † reuera extra illas nationes
mercatura non conuenit nobilibus *Capibl.*
*in prag.*1 *de Baron.num.*350. *& est tex in l.*
*nobiliores C.de commerc Tiraq.de nobil. c.*7.
*Surg.de Neap.Illustr.fo.*429. *D. Rouit. vbi*
25 *sup.nu.*7 prout † non conuenit offitialibus
quibus omninò prohibita est mercatura,vt
per *Capibl.pragm.*4.*nu.*39 *de Baron. Gait.d.*
*q.*5.*nu.*2025.*vsq;ad num.*2076.& adsunt *R.*
Prag.de Mercat offit.prob.
26 Hinc Barones † Neapolitani dedignan-
tur mercaturam exercere, vt testatur *Gait.*
*de credito c.*2.*tit.*3.*nu.* 632. de quo vide per
eundem *Gait.eo.c.*2.*tit.*7.*q.*5 *num.*2103. &
27 quod † Baronibus sic prohibita mercatu-
ra adducit tex. *D.Rouit.loco cit.nu.*7.*in l.*3.
*C.de commerc.& mercator.& Bomb. cons.*89.
28 *num.*8.& de mercatura † quam exercent
Barones cum Vassallis idem *Gait.* 16. *num.*
2074.
29 Sed an nobilitati derogetur si † nobiles
negotiantur per intermediam personam;
quod non *Stracca Pascal.& Gait. vbi sup.n.*
2096.*& seq.*qui alios cumulat. Verū si ma-
30 gnam † & eximij valoris mercaturam mer
catores exercent,quod non amictunt nobi-
litatē tenet *Affl.in c.*1.*tit. quis dicatur dux.*
*col.*2 *ver.sed hoc fallit Tiraq.d. c.*33. *Stracc.*
*loco cit.Gait.vbi sup.num.*2079 *&* 2080. *&*
2129.

N. 7. ibi ¶ tale exercitium prohibe-
ri clericis.¶

31 Quòd Clerici † non possint negotiari, &
mercari satis notum est in iure, & multi sūt
Sacri Cano.id dictantes,vt c.fi.de vit.& hon.
*cler.c.*1.*c.prædicator* 16.*q.*1.*c.*1.14.*q.*4.*c.nego*
tiator 88.*dist.*S *C.Triden. sess.*22. *c.*1. *de re-*
*form.Graff.decis.aur.cas conscien.p.*2.*lib.*3.*c.*
2. qui recenset pęnas clerici negotiatoris,
*Stracc.de Mercat.p.*3.*num.* 4. *& alij cit. per*
*Gait.d.q.*5.*nu.*2132. quibus adde *Nouar.d.*
*pragm.*1. *num.*4. qui dicit dispositiones di-
32 ctorum iurium non procedere in Clerico,
qui rem emit causa proprij vsus, & postea
emergente causa,vel ratione eandem rem
vendidit etiam si rem ipsam carius vendat,
33 quod per prius emerat.Item quando † Cle
ricus semel negotiationem exercuit, quia
ex vnico actu non potest quis dici merca-
tor,*Gait.* qui multos recenset casus in qui-
bus clericus potest negotiari *d.q.*5. *n.*2132.
*vsq;ad nu.*2154.*& Borrell.cons.*74. *n.*24. *&*
34 25.*lib.*1. extra quos semper Clericos † ne-
gotiatores puniri per Reg. Cam. Apostoli-
cam,& per Nuntios,seù Collectores Apo-
stolicos, qui in prouintijs, seù Regnis resi-
dent,vt idem *Gait.nu.*2135.*testatur ex Mol-*
*fes.de contract.c.*4.*num.*128.*& Graff. d. c.*2.
*num.*23.
Et non modo clericis,qui sunt milites cę
35 lestis militiæ prohibita est mercatura,† sed
etiam militibus armatæ militiæ, *vt c.negot.*
*ne milit.lib.*12.*Rouit.d.pragm.*1.*n.*3. qui ra-
36 tionem assignat quia † mercatura, & quæ-
libet negotiatio deuiat animum ab exerci-
tio proprij muneris,& similem rationem
assignat *Nouar.ea.prag.*1.*collect.* 130. *nu.* 2.
quæ rationes militant præsertim in Cleri-
cis,& offitialibus.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Legatum quando dicatur factum causa de-*
monstrationis,vel taxationis.

2 Dolus

2 *Dolus ex proposito quid.*
3 *Dolus re ipsa quid.*
4 *Dolus ex proposito, & dolus re ipsa æquiparantur.*
5 *Blanditiæ, & persuasiones operantur eundem effectum, quem operatur vis.*
6 *Seruum, qui persuasit ingredi irreligiosam sectam blanditijs, & vi pariter punitur.*
7 *Persuadere est plus quam compelli.*
8 *Stuprans virginem blanditijs, & amatorijs verbis pariter punitur, ac si vi.*
9 *Praces importunæ æquiparantur metui quoad contractus rescissionem.*
10 *Dolus ex persuasionibus interueniße præsumitur.*
11 *Abbas, vel alius superior persuadens aliquẽ, vt ingrediatur suam religionem si ille ingreditur, Monasterium non habetur loco filij.*
12 *Licitum est contrahentibus se inuicem decipere, quando regula ista habeat locum, & quando non remiss.*
13 *Sanguinis cõiunctio facit abesse omnem fraudis suspitionem.*
14 *Causa finalit regulat dispositionem, & actũ cum sit substantia dispositionis, & actus.*
15 *Est fons causarum, & principium intentionis.*
16 *Causa finalis, quæ sit*
Contractus *est nullus ex defectu consensus.*
17 *Causa finalis colligitur ex probemialibus, siue simus in contractibus, siue statutis, siue legibus rescriptis, priuilegijs, & sententijs.*
18 *Dispositio à probemiali ratione regulatur sicut corpus ab anima.*
19 *Causa falsa vitiat contractum, & an vitiet rescriptum, gratiam libellum, cõfessionem, cessionem donationem excommunicationem & alia.*
20 *Sententia lata ex falsa causa, an valeat, & quid si causa non est in totum falsa, sed in parte nu.* 21.
22 *Iudex an teneatur in sententia exprimere causam sua sententiæ.*
23 *Institutio nulla ob errorem testatoris an valeat saltem in vim fideicommissi.*
24 *Causa falsa, an vitiet legatum si causa legãdi aliàs erat obligatoria Demonstratio falsa an vitiat legatum.*
25 Contractus, *& iuramentum habent in se tacitam conditionem si dolus absit.*
26 *Dolus si dedit causam contractui facit contractum ipso iure nullum.*
27 *Contractus quando præsumatur dolosus, & in dubio non præsumitur dolosus.*

AD DECIS. LXXXI.

1 Legatum quando dicatur factum causa demonstrationis, vel taxationis vid *D de Franch. decis.* 721. vbi multa addidi quibus adde *Det. cons.* 323 *vol.* 1. *Surd. de alim. tit.* 2. *q.* 26. *à num.* 2. alios citat *Viscon in concl. quæ incip legatum quando dicatur*, cuius non meminere moderni adden. qui ferè de verbo ad verbum illam conclus. exemplarunt, & *adde decis. de anno* 1622. referente D. *Rouit.* nouissimè relatam per *Thor. in Comp. decis Reg.* 2. *p. ver. legatum annuum in causa Ven. Monasterij S. Francisci Agropoli*, & de legato obscuro, quod multis modis potest contingere, vide *Ricc. collect.* 695.

N. 5. ibi ¶ non posse considerari dolum, neq; ex proposito, neq; re ipsa. ¶

2 Adde quod dolus † ex proposito est cùm aliquis præmeditate, & studio proponit quibuscunq; technis velle alterum decipere.
3 Dolus † autem re ipsa quando aliquis in facto suo quod intendit fraudem nullam præmeditatur, sed ipsius tamen factum interim tale est, vt propter enormem læsionem dolum in se contineat, & dolo commisso accusari merito debeat, veluti quando in contractu interuenit læsio vltra dimidiã, vterq;
4 dolus † æquiparantur, *vt in l. si quis cum aliter ff. de ver. obl. in l.* 2. *ff. de dol. mali excep. Anchar. cons.* 82. *incip. visis diligenter cons.* 230. *incip. visa facti narratione, et Boer. cons.* 54. *num.* 4 *Gail. lib.* 3. *obser.* 77. *nu.* 13. *et eo. lib. obser.* 247. *nu.* 11. & ideo non obligat iurantem per *tex. vulg. in c quamuis de pact. in* 6. de quibus magis exacte loquitur *Mastrill. omninò viden. decis.* 247. *in iustificationib. nu.* 29. *cum multis seq.*

N. 6. ibi ¶ per persuasiones, & blandimenta fiunt conuentiones. ¶

5 Adde quod blanditiæ † & persuasiones aliquando operantur effectum quem operantur vis *l. eum qui C de apostat.* vbi æqualiter
6 punitur, qui vi, vel blanditijs seruum persuasit ad irreligiosam sectam apostasiæ, & aliquando plus damni afferre solet persuasio, quàm Coactio *l.* 1. *§. quod autẽ ff. de ser. cor-*
7 *rup. ibi* (persuadere est plus, quam compelli, eum cogi sibi parere) Hinc est quod si
8 quis virginem stuprauit † blanditijs, & amatorijs verbis perinde punitur, ac si per vim stuprasset *l.* 1. *C. de rap. virg. dixi sup. ad dec.* 52. *nu.* 11. *& de prædictis vide Escobar. de ratiocin. qui illa refert c.* 19. *num.* 60. *& seq. vbi*
9 *num.* 63. quod præces † importunæ æquiparantur

ratur metui quoad actus rescissionem *Socc. cons.263.ver.confirmatur permissa Afft.decis.69.n.6.Aym. cons.192.n.12.* vbi ad pro-
10 positum nostrum ex persuasionibus † dolum re ipsa interuenisse profitetur. & vide *Mastrill.vbi supra n.32.* Ad quod facit id
11 quod dicunt D.quod quando Abbas † vel alius superior suasionibus facit, vt aliquis ingrediatur monasterium, non habetur loco filij,nec monasterium succedit ingresso. de quo per *Molfes.ad consue:Neapol.p.4.q.65.n.43.Pereg.de fideico.art.28.n.95.*

N.7. ibi ¶ licitum est contrahentibus se inuicem decipere. ¶

12 De hac regula † quod licitum est contrahentibus se inuicem decipere vide omninò *Mastrill.d.decis.247. in iustificationib.n.18. & 33.* vbi declarat, & multas declarationes, & fallentias ad *d. regulam vide apud Emanuel.Suarez. & Dona.Fina.com.opin. 1.tom.f.626.n.127. Capr.reg.87. Pedemon. decis.95.n.1.Mozz.de cõtract tit. de emp.& vend.C.de substantial.emp.& vend.n.21. f. 27.*& in qua quantitate dicta regula procedat,& quare leges tollerent eiusmodi deceptionem *Mising.cent.4. obser.73. Cepoll.de simul.contra præsump.2. & 6.casu principali.*

N.8.ibi ¶ causa sanguinis, coniunctionis, & affectionis reciprocæ, quæ causa excludit omnem dolum, & culpam.

13 Quod sanguinis † coniunctio omnem fraudis suspitionẽ abesse arguere solet est *tex. in l.non solum in prin.ff.de rit.nup.l.pen.C. quod fals.tuto autho. Meno.lib.5.præsump. 40 n.17.*multum.n.valet communio sanguinis,vt ait Cic.in oratio. pro Sexto Roscio Amerino.cuius verba adducit.Idem *Meno. loco paulò ante cit.n.16.*

N. 9. ibi ¶ quia semper in contractibus attenditur causa, quæ est regina voluntatis,& consensus. ¶

14 Quod causa † finalis de qua hic regat dispositionem ipsam, & actum cùm sit substantia ipsius dispositionis, & actus est *glo. in l.iurisgentium §.quod fere ff.de pact. Surd.cons.196.n.15. Mastrill.decis.301. n. 11. & 12. 3.p.* & hæc causa appellatur forma à *glo.in §.si quis postulante inst.de actio. & dicebat Bal in l.eam quam C. de fideicom. vers.venio ad notata*,quod hæc causa est fons
15 † causarum,& primum principium intentionis,& propterea in omnibus inspicienda *Tiraq.in proæm.de retra. lign.n.77. Ce-ned.q.cano.21.n.33.f.199.*& idem *Bal.in l. avia C.de iur.dot.Tiraq.Cessant caus. lim.n.*
16 *6.* & quod causa finalis est † illa,sine qua quis non erat facturus actum *D.de Franch. decis. 369.n.5.Bal.cons.340.col.2.vol.3. Mastrill. decis.266.n.24.Barz. cons.vnico. post decis. Bonon.29.& 32.*& quæ generaliter respicit totam dispositionem,cum ad illam generaliter influat. *Rubin. decis.16. Ricc.collect. 2569.7.p Rouit.pragm 1.ae offitial. & quæ eis probib.n.24. & pragm.4. de possess. non turb.n.39.*quæ causa an ampliet dispositionem testatoris *Mastrill.vbi supra*, & quæ sit causa finalis, & quæ impulsiua *Cartar. decis.exeq.Genuæ 67.n.67.& seq.*

N.10.ibi ¶ consensus,quo cessante cessat voluntas.¶

Adde quod cessat etiam contractus.& de contractu,quod sit nullus ex defectu consensus vt Author dicit hic, & quod per illum non transfertur possessio etiam per constitutum vel præcarium aut alium actum fictũ *Afft.decis.331.n.3.Rot.Perus decis.29.n.27. & seq.D.de Pont.cons.96.D.de Franch.decis. 163.n.3.Gratian.decis.211.nu.4.Viscon. qui alios refert in concl.quæ incip.* Possessio ex contractu nullo,& quod vbi deficiat consensus deficit emptio, & consensum multis modis posse deficere.vide late *Mozzi.de contract.tit.de emp.& vend.cap.de substantialib.n.52.& seq.*

N.14. ibi ¶ narratio mentem, animumq; contrahentium indicat, & ex narratione facta in principio instrumẽti, & prohæmio colligitur causa contractus.¶

17 Quod † causa finalis colligitur ex prohæmialibus probatur in *l.fin.ff.de hæred.instit.& in l.1.ff.ad Maced. Rot.apud Farin. decis. 185.1.tom.p.1.& decis.491.tom.2.p.1. Ric. & Rouit.vbi supra Meno.lib.6.præsump.2. vbi latissime* de præfatione, & prohæmio contractus,statuti,legis rescripti priuilegij, & sententiæ,*Viscon.in conclus.incip. Prohæm.cum D per eum alleg. quib.adde Apostill.ad Lanfran.de Oria. in c.quoniam contra falsam in prin.de probat. Curt.Iun.cons. 166.n.1.& cons.78. & de communi Bonacoss. & Fichard 1.tom.com.opin.f.224.n.148.& seq.Anto.decis.Maceraten.43.lib.2.*vbi sub-
18 dit quod sicuti † corpus ab anima, ita dispositio à prohemiali ratione regulatur.

N.16. ibi ¶ quod contractus factus ex falsa causa,siue in facto,siue in iure sit erratum,non tenet. ¶

19 Quod causa † falsa vitiet contractum *Peregr.cons.8.incip.prosequendo.n.5. Det.cons. 317.in*

317.in causa istorum nobilium nu.2. & an falsa causa vitiet rescriptum, gratiam, libellum, confessionem, cessionem, donationem, excommunicationem, & alia. vide late *Amend.in add.ad decis.1.D.de Franch.*

20 Et quid de sententia lata † ex falsa causa vide *D.de Franch decis.664.Masull.& Petr. ad Capy decis.51. Duen. regul. Decretum ex falsa causa Alex.cons.69.nu.3.vol.3.* & adde quod falsa causa expressa in sententia non vitiat sententiam nisi per appellationē, vel alio modo rescindatur *glo. in l. is ad quem ff.de acq hared.Ang.in l.qui Roma §.duo fratres ff de ver.obl.* nam sententia lata ex falsa causa valet mero iure *Bart. in d.l. is ad quē, vbi Ias.nu.13.Socc.Iun.in d.§.duo fratres 68 fallen.* de quo latius in sententia lata cum expressione falsæ causę, quod sit nulla *Paul. Leon. in repet.d.§.duo fratres nu.278. Thor.*

21 *in Comp decis.1.p.vers.5.fo.498.* & quid si † falsa causa non est in totum falsa, sed in parte dic, quod est idem *Bal. in l.si non sortem §.si centum ver.idem dico in decretis iudicum n.2 ff.de cond.indeb. Brunor. à sole in comp.*

22 *iuris in ver.falsa causa.* Sed an Iudex † teneatur assignare in sententia causam siuè rationem, quod non *l.in summa ff. de iud. latè Socc.reg.251.incip.Iudex 1.tō. regul.fo. 749.Nouel.reg.42.incip.Iudex eo.tom.regul. fo.758.* quod fallit in multis casibus de quibus per *Felyn.in c.sicut de re iud.& per Soccin.in reg.196.in 2.tom.regul.fo.336.*

Et Quot sint causæ, quæ nullam possunt reddere stipulationem vide latè Mozzi.*de contract.tit.de stipulat.cap. venio ad septimā, & vltimam columnam per tot.fo.66.*

N.16.ibi ¶ testator instituēdo personam, quam de iure putabat posse adoptare, & non potuit, quòd non valet institutio. ¶

23 An institutio † nulla ob errorem testatoris valeat saltem in vim fideicommissi *Pereg.in tract.de fideicom art.2.num.19.& 20. Surd.decis.104 incip.impugnando n.31. vsq; in fin.quem vide in tract.de alim.in tit.6.q.6 num.4.fo.173.Rolan.cons.12.num.78.vol.4. Amend.vbi sup.* qui prædictorum meminit, quibus adde *Menoch. omninò viden. lib.4.*

24 *præsump.24. tot.* Sed an falsa † causa vitiet legatum, vide *tot.tit.in C. de falsa ca. adiect. tex.in l si sic §.1.cum alijs iurib.infr.cit.ff.de leg.1.* & an falsa demonstratio vitiet legatū. *Surd.dec.161.* Et quid si causa legandi alias est obligatoria *Cartar.decis.exeq.Genuæ 133 num.12. Bar.in l.1.§.adeo ff. de dot præleg. Amen.vbi sup.nu.25.& 30.* & quid intersit inter falsam causam, & falsam demonstrationem, vide *tex.cum glo.in l. si sic legatum 78.§.1.ff.leg.1.§.huic inst.de lega.& §.longe magis inst.eo.*

N.19.ibi ¶ dolum malum abesse venditor præstare debet. ¶

25 Contractus, & iuramentum habent in se tacitam conditionem si dolus absit *l. si libertus ff.de oper lib.Escobar de ratiocin.c.10.*

26 *num.18.* Hinc si dolus † dedit causam contractui facit contractum ipso iure nullum secundum magis communem *opin.de qua per glo.in c.cum dilecti de emp.& vend. Bar. in l.sub prætextu.C.de transact.Bened. Capr. reg.87.vide latè* Mozzi.*de cōtract.tit.de emp. & vendit.cap.quib. casibus annulletur emp. & vend.à nu.6.vsq;ad 9.Gail.lib.2. obser.15 num.6.& lib.2 obs.2.nu 6.Dona.fin. comm. opin.tit.de dolo malo n.9.1 tom. comm opin.*

27 *fo.634.* & contractus † quando præsumatur dolosus *Mastrill.decis.13.nu.26.* & in dubio, quod non præsumatur dolosus, nec simulatus multis iuribus probat *Tiraq. de retra.lign.§.26.glo.1.num. 32.& de retract. conuent.in fin nu.125.fo.1008.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Suspectus de fuga, vt possit capi, carcerari, et duci ante præsentiam plura requiruntur.*

2 *Mercator qui aufugit cum pecunia creditoris, an possit ab eo capi, & ad Iudicem duci, & quid in clerico fugiente similiter nu. 3.*

4 *Mercator qui ictu oculi alienat omnes merces dicitur suspectus de fuga.*

5 *Suspectus de fuga, an possit capi à Iudice incompetenti.*

6 *Et an die feriato.*

7 *Suspectus de fuga captus, an possit cedere bonis.*

8 *Suspectum de fuga receptans qua pena puniatur.*

9 *Debitor qui præstitit fideiussorem idoneum, vel pignus, an possit capi.*

10 *Creditori an, & quando liceat, & in quibus casibus capere debitorem fugitiuum.*

11 *Administrator obligatus ad reddendum computa si est suspectus de fuga, an possit capi.*

12 *Cautio de stando iuri, an sola sufficiat in debitore suspecto, vel requiratur etiam cautio de iudicatum soluendo, & quid in administratore, an ambas cautiones præstare teneatur, & n.13 & an post rem iudicatā.*

14 Fi-

14 *Fideiussores quando quis non inuenit solet admitti ad iuratoriam cautionem.*
15 *& an ad hanc cautionem admittatur suspectus de fuga.*
16 *Cautio de iudicatum soluendo est nimis vtilis creditori, qui obtinendo sententiam potest illam exequutioni mittere contra fideiussorem.*
17 *Fideiussor de iudicatum soluendo poterit opponere omnes exceptiones exequutiuas in exequutione sententiæ opponi solitas per viam tamen summæ cognitionis, quod non est in fideiussore de iuditio sisti num. 18. & an possit appellare.*
18 *Fideiussio de iuditio sisti lata sententia expirat, & finitur fideiussore mortuo ita quod eius hæres non tenetur secus si cum illa fuerit cumulata fideiussio de iudicatum soluendo.*
20 *Fideiussor de iuditio sisti, & iudicatum soluendo, an teneatur in causa appellationis.*

AD DECIS. LXXXII.

In prin. ibi ¶ capto quodam mercatore ob suspitionem fugæ. ¶

1 SVspectus † de fuga vt possit capi, carcerari, & duci ante præsentiam plura requiruntur nempè, quod creditor habeat instrumentum liquidum cõtra debitorem, quod suspitio fugæ superuenerit post contractum, & debitor deteriorauit conditionem suam, quod debitor non possideat immobilia, & quod suspitio fugę probetur per duos testes *Gram. consi. ciu. 17. nu. 13. & seq. Villalob. in vers. fugæ suspitio comm. opin.* probat *Rit. M.C.V. 170. & ibi Carau. qui quotidiè seruari ait Viscon. qui innumeros adducit, & ex Tartagl. & alijs tradit practicam in concl. incip. debitor suspectus de fuga fo. 47.* qui id extendit etiam si dies solutionis non cesserit per *cons. Paris. 101. num. 8. Suarez. in l. post rem iudicatam 7. lim. nu. 2. ff. de reiud. Carauit. d. rit. 170 nu. 3. vers. amplia cum multis alijs ibi per eum cumulatis* quibus adde *Ama decis. Ferra. 13.* apud quẽ plura de dictis requisitis *Ricc. collect. 2499.*
2 Et de mercatore † qui aufugit cum pecunia creditoris, an possit ab eo capi, & ad Iudicem duci vide *tex. in l. ait prætor § si debet ff. de his quæ in fraud. cred. Mising. obser.*
3 *69. cent. 4. in fin.* & quid si esset † clericus dic vt *no. in c. cum non ab homine de iudit.* & sic communiter teneri testatur *Bened. Capra.*
4 *reg. 75 nu. 7.* Quid autem † si mercator alienaret omnes merces ictu oculi, an dicatur de fuga suspectus, tenerẽ, quod sic per *tex. in l. omnes § Lutius ff. de his, quæ in fraud. cred. Gomes. in § item si quis in fraudem instit. de actio. Stracch. de decoct. p 3. nu. 20. & seq. Gait. de credit. c 4 quæst. 5. n. 181 fo 301.* videtur. n. se parasse ad fugam, vnde potest capi, vti suspectus *Gomez. Leo. decis 22.* Sed
5 an debitor † suspectus de fuga possit capi à Iudice incompetenti *Mising. obser. 65. cet. 2, Vilialob. comm. opin. ver. fugæ suspi-*
6 *tio.* & an † die feriata *Mising. vbi supr. numer. 4. D. Reg. Rouit. super pragm. de fer. numer. 10. Carauit. rit. 80. numer 3. & rit. 170 nu. 13. Apicell. filius in addit. ad tutam. paup. patris ad nu. 213. nu. 427. fo. 31 Rubin. decis. 23. glo. in l. dies festos C. de fer. ver. fideiussionis D. in l. 2. ff. de fer. Surd de alim. tit. 8. priu. 2. nu. 12* & quid si fuerit debitor in diem. Idem *Surd. eo. tit priu. 77. nu. 8.* & quid de cler. de fuga suspecto vide *Mising vbi*
7 *sup. num. 3.* Et an captus † possit cedere bonis, quod non *Boer. decis. 215. Amen. ad D. de Franch. decis. 79. nu. 2. plene Giurb. decis. 41.*
8 & qua † pęna puniatur receptans debitorem fugitiuum *Amen. ad D. de Franch. decis.*
9 *442. nu. 13.* & quid si debitor † præstiterit fideiussorem idoneum, vel pignus, an possit capi, quod non *Valas. decis. 11. Fab. decis. 1. C. de fideiuss. Galter. in s. cit. n 25. optimè Cartar. decis. 117. omninò videndus*, & an credi-
10 tori † & in quibus casibus liceat suum debitorem fugitiuum capere propria authoritate *Mising. vbi sup. nu. 2. vide 2. tom com. opin. fo. 333. à nu. 24.* & de supradictis omnibus, vide omnino *Galter. in prax. liquid. instr.* qui multa practicabilia tradit in *ver. expediatur citatio à num. 14. fo. 121. vlt im-*
11 *press.* & de administratore † obligato ad reddendum computa si est suspectus de fuga, an capi possit *Escobar. de ratiocin. c. 4 nu. 19. & seq.*

N. 2. ibi ¶ sufficere illam de stando iuri. ¶

12 Eiusdem opin. vt sufficiat cautio de iuditio sisti fuerunt *Carau. vbi sup. num. 11.* qui testatur ita seruari, & *Tartaglia in prax. ciu. c. 1. num. 53.* sed contraria opinio *in cit. hic decis. Aff. 170.* pręualuit nempe, quod requiratur etiam vltra cautionem de stando iuri, cautio de iudicatum soluendo cui accedunt *Maxill. in consuet. Bar. fo. 117. num. 11. in nouis Mangrell. ad Bar. in l. ait prætor § si debitorem ff. de his quæ in fraud. cred. Muscatell. in prax. S.C. in glo. expensis nu. 20. & 28. & in prax fideiuss mod. 12. nu. 18. Ricc. decis. 51. p. 1.* quorum meminit *Viscon. sup. cit.* cuius miror, quod moderni adden. non meminere maxime, quia omnia in

illa

illa contenta ferè transcripserunt, & adde *Gail. de arrest. Imper. c. 11. num. 8.* vbi quod eiusmodi cautiones post rem iudicatam, &
13 an ambas † cautiones præstare teneatur administrator suspectus de fuga, qui tenetur reddere rationē, vide *Escobar. de ratiocin. c. 4. nu. 19.* quem in pulchro casu vide *n. 20.*
14 Et quia quando quis † non habet fideiussores solet admitti ad iuratoriam cautionē
15 an si † eiusmodi debitor nequeat fideiussores inuenire ad illā esset admittendus, quod non *Cornazz decis. Lucen. 59.* cuius meminit *Ricc. 7 p collect. 2499. in fi.* de quo videndus est omninò *Giurb. qui multa ad propositum dicit decis. 4. præsertim nu. 14. & 35.*

N. 3. ibi ¶ deberet cauere de iudicatum soluendo.

De hac cautione plura dixi *sup. ad decis. 14.* ad ibi tradita te remitto quib. adde, q
16 cautio ista † nimis vtilis est creditori, nam obtinendo sententiam contra principalem debitorem potest illam exequi contra fideiussorem de iudicatum soluendo ad *tex. in l fin. C. de vsur. rei iud. Bar. in l. 1. ff. iud. sol. alios congerit D. de Franch decis. 400. & nouiss. D Gait in tra. de credit. c. 2 tit. 3 nu. 545. vbi num seq. ex Morot. cons. 21. num. 4.* rationem reddit etiā si appellauerit, quod
17 declarat ibi *Gait. num. 5 9.* bene poterit † omnes exceptiones exequutiuas in exequutione sententiæ opponi solitas, *vt no. in l. à d. uo pio § si super rebus ff. de re. Iud.* per viam tamen summariæ cognitionis, vt ibi explicant *Morot. & Gait. loc. sup. cit. n. 550.* & quod talis fideiussor non poterit appellare *Matrill. decis. 302. 4. p. omnino viden.*
18 Quod tamē non esset in fideiussore † de
19 iuditio Sisti, quæ lata † sententia expirat *l. græce, §. & post litem ff. de fideiuss. Ias. in l. fideiussor §. in fideiussorem ff. qui satisd. cog.* licet fallat, vt nonnullis casibus positis per *Ias. ibi,* & per *Affl. in constit rub. 177.* sicut finitur eo mortuo ita quod eius hęres non teneatur sistere *Ias. in l. si decesserit ff. qui satisd. cog.* secus si cum cautione de iuditio sisti fuerit cumulata cautio de iudicatum soluendo, quia per mortem quamuis liberetur à iuditio sisti tamen tenetur soluere iudicatum *Bellacom. comm. opin. ver. fideiussor de iuditio Sisti nu. 175. in 2. tom. comm opin. fo. 385.* & ideo sectanda est dicta decis. *Affl.*
20 *170.* prout hic. Sed an † fideiussor de iuditio Sisti, & iudicatum soluendo teneatur in casu appellationis, quod non nisi aliter actum sit *Bar. in l. cum apud ff. iud sol. l. 2. cū glo. ordin. C. de procur. & §. si verò aliquis Instit. de satisd.* dixi de hoc casu, & de alijs *ad d. decis. 14.* vbi vide quibus adde tradita per *Gail. de arrest. Imper. c. 3. nu. 12.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Interdictum vnde vi datur solum possessori vel ei, qui possidet nomine proprio non alterius.*
2 *In interdicto vti possidetis quid probare habeat agens.*
3 *De claudendo ostio domus praxis à locatore.*
4 *Inquilinus, an possit propria authoritate expelli à locatore, & quando.*

AD DECIS. LXXXIII.

N. 1. ibi ¶ si quidem colono, & inquilino non datur interdictum vnde vi, & interdictum recuperandæ si per vim expellatur, & deijciatur, quia prędicta interdicta dantur possidenti. ¶

1 Quòd interdictum † vnde vi datur solum possessori, vel ei qui possidet nomine proprio non alterius *Surd. cons. 166. nu. 23. Gratia. discep 174. nu. 15. Giurb. omnino videndus decis. 12.* cuius dicta multum deseruiunt huic decis. nàm tractat eundem articulum, an colono à re conducta deiecto concedatur spolium priuilegiatum de recenti, adde tradita per *Ricc. collect. 1026. & Maran. de remed possess. nu. ...*

N. 3. ibi ¶ interdictum vti possidetis. ¶

De hoc interdicto vide *Giurb. Marant et et alios sup. cit.* & quid probare habeat agēs
2 hoc interdicto vltima *Giurb vbi sup. ept... Amen. ad D de Franch decis. 199.* vbi etiam an detur hæredi, & pro quibus causis.

N. 7. ibi ¶ inquilino cessante à solutione pensionis possit dominus claudere ostium domus, & ipsum consequenter expellere propria authoritate vel iudicem adire. ¶

3 De claudendo ostio domus à locatore ob pensionem non solutam, vide *Foller. ad pragm. de censib. fo. vlt.*
4 Et quando inquilinus possit propria authoritate expelli à locatore abunde dixi *sup. ad decis. 6. à nu. 27.*

Ioseph Mele.

SVM.

SVMMARIVM.

1 *Sportulæ non debentur actuario examinanti testes pupilli, vel aliarum miserabilium personarum.*
2 *Prouisiones solent fieri pro pauperibus quod acta gratis actuary transmittant stante notoria paupertate.*
3 *Aduocatus potest cogi gratis patrocinari pro paupere.*
4 *Medicus tenetur gratis pauperem curare.*
5 *Pauperibus datur aduocatus pauperum, & à quo illi soluatur salarium, & 6.*
7 *Paupertas excusat ab appellando, & à persequutione appellationis.*
8 *Paupertas excusat à literis non expeditis, & ab alijs remiss.*
9 *Paupertas probanda est ab eo, qui in ea se fundat.*
10 *Pauper quis dicatur, quis inops, & quomodo differant inter se.*

AD DECIS. LXXXIV.

Habetur in hac decis quod pauper allegans suspectum officialem non tenetur facere depositum seruata forma R. Pragm.

N. 3. ibi ¶ pauper non tenetur soluere aduocato nec procuratori salariū neq; mercedē actuario pro actis. ¶

1 Adde quod sportulæ † nō debentur actuario examinanti testes pupilli, vel aliarū miserabilium personarum *Nig. in clem. de vit. et*
2 *hon. fl. cler. n. 33.* & pro pauperib † solent fieri prouisiones directæ actuarijs stante notoria paupertate vt transmittant acta gratis. *Gail. lib. 1. obser. 43.*
3 Et aduocatus † potest cogi gratis patrocinari pro paupere *Alb. in cap. 1. de Iud l. 2. vbi glo. in ver. consensum C. de proxim. sacr. scrin. lib. 12. Ant. in c. si pro debilitate de offi. deleg. Cappell. Tholosan decis. 441. Ricc. collect. 2207. Graff. consi. 1. sub tit. de transact.*
4 *vol. 2. n 21.* vbi idem in medico † qui pauperem ægrotātem gratis medicare cogitur, &
5 de aduocato † pauperum *Ricc vbi sup.* & à
6 quo soluitur † salarium Aduocato pauperum. *Escobar. de ratiocin. c 27. nu. 42. optime Sur. de alim. tit. 1. q 20. n. 16. in qua qu.* vide de alimentis subministrandis à diuite pauperi litiganti.

N. 7. ibi ¶ paupertas excusat à desertione. ¶

7 Adde quod Paupertas † excusat etiam ab appellando, & prosequendo appellationes *Carpan. ad statut. mediol. 131. num. 64. Mising cent. 4. obser. 97. Gail. lib. 1. obser. 142.* declarat optime *Gratian. decis. 34* operatur etiam paupertas multos alios effectus hic cumulatos per *med. adden.* vltra quos dic,
8 quod excusat † à literis non expeditis *Rot. decis. 676. 1. p. Ricc. collect. 2197.* & vide de alijs *Gratia. d decis 34.* quæ omicto, & vide *Tiraq pe pæn. temp. caus. 33.* & alios quos adducit *Surd. de alim. tit. 1. q. 48. nu 55.* apud quem vide alios casus in quib. paupertas excusat *Nouar. ad prag collect. 125. n 11. Vin. decis 454.* vide alios casus per *Apicell. alleg. 6. & per filium adden. ad tutam pauper. num.*
9 *558. & 612.* solum adde, quod paupertas † probanda est ab eo qui in ea se fundat *Nouar. collect. 134. n. 3. Giurb decis. 18. n. 4 Sur. in d trac. in tit. 1. q. 24. n. 7. alios allegat Afl. dec. 377. Visc. in concl. incip. Probare,* & quis dicatur pauper *Gratian vbi sup. n. 13. et seq.*
10 quis inops, & quomodo differant inter se pauper, & inops *Menoc. de arb. cas. 65 quē vide cas. seq.* quæ sit persona miserabilis nemini nit *D. Rou. prag. 19 de off. S. C n. 4.*

Ioseph Mele.

AD DECIS. LXXXV.

De materia huius decis. dixi multa sup. ad *dec. 31. ad n. 8, & 12.* longe antequam hæc decis. 2. p. ad manus meas peruenissent ad ibi tradita te remicto.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Instrumenti pars si fuerit falsa in totum instrumentum reputatur falsum intellige, vt nu. 2.*
3 *Cancellatura an reddat instrumentum suspectum.*
4 *Notary solent facere mentionem de cancellatura facta in instrumento, quod fuit facta non vitio falsitatis, sed ad euitandum errorem, & quo casu notary debeant facere mentionem de cancellatura n 5.*
6 *Notarius si commisit falsum in vno instrumento, an alia instrumenta reddantur suspecta.*
7 *Testis in vno periurus nihil probat in reliquis.*
8 *Testium falsorum productio solum non sufficit ad pœnam infligendam, ideo in oleuit praxis, vt producens declaret si vult vti testib.*
9 *Declaratio circa vsum si petitur statuitur*

tuitur super ea terminus etiam de Iure cōmuni num.2.

10 *Declaratio circa vsum infra quem terminum petenda de Iure nouiss.*

11 *Testes si fuerunt examinati super diuersis articulis, & deposuerunt falsum in vno, an si pars declaret nolle, vti test. super d. articulo possit id facere asseritur nouissima decis. S.C. contra D. de Franch. decis. 173.*

12 *Testes si fuerunt examinati vltra numerum prafixum in R. Pragm. de rejren. testi. an omnes erunt reyciendi, vel illi, qui sunt supra numerum.*

13 *Liber continens diuersas partitas, an si fuerit reprobatus in vna partita censeatur reprobatus in reliquis, & n.16. & 17. quid de libro rationum n.21.*

14 *Libri fides augetur quando verificantur aliquæ partitæ illius, nisi confitiens librum sit infamis, & suspectæ vitæ num. 15.*

18 *Libri fides pendet à fide, & persona scribentis prout fides instrumenti à fide notarij.*

19 *Falsitas quando attribuatur scribenti, & quando non*

20 *Liber quando dicatur continere connexa.*

22 *Oratio quando pro parte valeat, & quando non, & sic legatum, & substitutio.*

Sententia in parte appellabilis, an in totum reddatur appellabilis.

23 *Fideicommissi alienatio facta partim ex causa necessaria partim voluntaria, an corruat in totum.*

24 *Instrumentum censuale si continet excessum rationis decem per centum, an vitietur in totum, vel tantum in illo excessu.*

25 *Confitens plura delicta, an si verificetur vnum ex illis non commississ. censeatur cōfessio erronea in omnibus.*

Confessio partim vera partim falsa, reputatur in totum falsa.

26 *Acta facta in vno Iuditio quando fidem faciant in alio.*

AD DECIS. LXXXVI.

De eo, quod dicit Author hic, quod si
1 pars † instrumenti sit falsa, totum instrumentum reputatur falsum vide, quod cōtrariū tenet *Bal. cons. 96 & 264. 1. p.* Sed pro opin. Authoris vide *Alex.* qui infinita allegat in *l. si ex falsis 4. & 5. col. C. de trans. & ibi Ias. 3. col. idem Alex. cons. 45. col. 4. Felin. in cap. fraternitatis 3. col. de hæret. & ibi Panor. idem Felin. in cap. cum Ioannes 17 col. de fid. instrum. & in cap. 1. 5. colum. de re Iud. Bal. sibi contrarius cons. 28. 3. p. Barba. cons. 43 2. colum. de re Iud.* Quæ opinio li-
2 mitatur, vt † non procedat nisi in falso vero, secus in præsumpto, vel quasi falso puta in rasura in vna parte instrumenti *Alex. vbi sup. & Felin d. cap fraternitatis.* Sed an can-
3 cellatura † reddat instrumentum suspectum vide *D. in l. fin. C. de edict. dict. Ad r. Tellen. Ias. & alios in l. si vnus C. de testam.* vbi concludūt, quod nō, maxime si, vt assolet, á no-
4 tario fiat mentio † de rasura, siue cancellatura, & asserat non fuisse factam vitio falsitatis, sed vt emendaretur error, de qua can-
5 cellatura † non necesse est, vt fiat mentio, nisi quando in parte substantiali instrumenti facta fuisset *Felin. in cap. quoniam contraria 21. col. ver. limita. 6. de præsumptionibus.*

6 Quod si Notarius † confecit falsum instrumentum, an propter falsitatem commissam in vno instrumento alia instrumenta eiusdē Notarij reddantur, quam saltem suspecta vide *glo. no. in §. pen. Auth. de tabellio. Bal. in l. 2. §. miles ff. de infam. & in l. iubemus §. sane C. de Sacros. Eccles. & in l. militibus, vbi Alex. C. de testam milit.*

N. 8. ibi ¶ Idem in teste, qui si deposuisset multa, & probaretur falsitas in vno non crederetur ei in aliquo ¶.

7 Quòd testis † in vno periurus nihil probat in reliquis adde *Alex. & Ias. in l. pen. in fin. C. de transf. Alex. cons. 133. col. 5. vers. & tamen est probatum vol. 1. vbi de cōmuni Dec. cons. 105. colum. 3. & pen.* vbi pariter testatur de communi *Ias. cons. 134. num. 25. vol. 4. Cott. in memo. incip. testis fides*, & in alio incip. iuramētum est indiuiduum. *Cravett. cons. 201. nu. 17. Gram. cons. 124. in fin. vide Clar. in § falsum num. 38. & ibi adden. & q. 53. vers. sed quæro*, & ibi similiter adden. materiam latissime more suo tractat *Farin. de testib. q. 67. §. 4. fol. 199. & seq.* Verum quia te-
8 stium falsorum productio † non sufficit ad pœnam infligendam, ideo inoleuit praxis, quod producens interrogetur, & declarat, an velit vti testibus ad eius instantiam examinatis, quæ declaratio, circa vsum appellatur, de qua per *Muscatell. in praxi*
9 *glo. num.* super qua † declaratione datur terminus etiam à Iure in quo declaratio si velit vti, debeat fieri *Viu. decis. 71. Ric. col-*
10 *lect. 298.* Et intra † quem terminum peti ad sunt Regiæ nouellæ Pragm.

Hinc ad propositū huius decius solet du-
11 bitari, an si testes † fuerint examinati super diuersis articulis, & deposuerūt falsū in vno si pars producens potest depositione testiū vti in parte dicendo nolle vti depositionib. testiū super tali, & tali articulo *D. de Franch* fuit in opinione negatiua *decis. 173.* cuius contrarium sentit *Surd. decis. 16.* secundum quam nouissimè de anno 1625. In S. C. fuit

deci-

decisum iunctis aulis in causa D. Violantæ Scaraggio,& Marci Antonii Calò coniugũ cum illis de Brancia de Foggia referente D.Camillo Petio Actuario Carbone patrocinante D. Alexandro Palmerio Viro eru-
12 ditissimo. Sed quæro extat † *Regia Pragm.* quæ refrenat numerum testium sub *tit. de refrenat. testi.* an si fuerint testes aliqui recepti vltra numerum in *dicta Reg. Pragm.* taxatum,omnes erint reiiciendi, vel possint aliqui in numero statuto eligi, & reliqui reiici vide *D.Rouit.in Pragm. 1.num. 2.sub dict.tit.de refren.testi.*

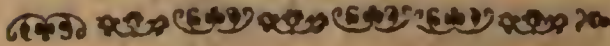
N. 14.ibi ¶ propter vnam cartam falsam totus,& integer liber existimatur falsus,& nihilominus liber non solum continet diuersa capita,sed diuersas materias ¶.

13 Quid autem de libro, qui † continet diuersas partitas, an si fuerit reprobatus in vna partita cẽseatur reprobatus in reliquis, & vt de falso suspectus fidẽ nõ faciat, quod sic *Mascar de probat.concl.742.tot.Escob de ratiocin.ca.11.num.22.Baiard.ad Clar. d.§. falsum num.90.Farin.cons.108. latè Scaccia. de iud cauf.ciu,cap.11.num 183. Inno in cap. fraternitatis de haret.& habetur Iacob.cap.2* Qui in vno deliquit factus est omnium reus, & *Virg.2.Aeneidos crimine ab vno disce omnes Borrell.cons.82.num.21.& seq.*nam si fi-
14 des † libri augetur eo, quod verificantur aliquæ partitæ illius taliter, ꝙ in omnibus partitis non verificatis liber probat, prout communiter asserunt *D.cit.per Gabriel.cõm. conclus.tit.de præsumpt.concl.5.num.1. Mascard.concl.975.num.75.Surd.decis.199.nu. 12.Menoch.lib.3.præsump.63.Farin. cons.13 num.6.Cartar decis.127 num.5 Borrell. vbi*
15 *supra*,ita,& è conuerso, nisi tamen † mercator, qui librum confecit esset infamis, & suspectæ vitæ, quia tunc eius liber non probaret *Mascar.qui alios allegat d.concl. 975. num.30 Genua.in tra.de scrip.priuat.tit.*
16 *fol.242.*& quæ supra diximus, ꝙ liber † reprobatus in vna partita censetur reprobatus in alijs in eodem libro descriptis procedũt etiam si partitæ non essent connexæ, sed penitus diuersæ,& separatæ, vt no.per *D.in d.l.si ex falsis, & d. communi Gabriel. lib.7.comm.concl.conclus.3. num. 19.* quod
17 † intellige,quando falsitas attribuitur scribenti, & licet nonnulli contrarium tenuerunt,tamen eorum opinio procedit, quando falsitas non attribuitur scribenti ea ra-
18 tione,quia fides † libri pẽdet à fide,& persona scribentis, prout fides instrumenti pẽdet à fide Notarii,cũ ipsorũ fides,& probitas sit,quid indiuiduum,quo fit, vt liber ex parte falsus totus præsumatur falsus ad *tex. in l.aliquid.C.de suscep.& arcan. lib.10.Mascar.concl.742.num.5. & seq.* quam rationẽ considerauit Author noster hic *num. 11.* & de ea,& de supradictis aliis vide omninò latè *D meum Gait.d. tract.de cred. cap.2.tit.5. à num.903.& seq.*vbi multas ampliationes, & restrictiones vtiles reperies, & ibi *num.*
19 *910.* reperies quando † falsitas non attribuitur scribẽti ex *Meno.Mascar.& alijs sup. cit.*nempè quando mendaciũ adest in assertione facta per partes,& in verbis enunciatiuis partium absque dolo scribentis, qui dolus scribentis si abesset,& falsitas esset in substantialibus libri, etiã quod appareat de ignorantia, & errore totus liber redditur suspectus,vt per *Gait.ibi num. 915.* & liber
20 † quando continere dicatur *connexa videndus Escobar.de ratiocin.cap.13.n.15.& seq.*
21 Quid de libro rationum † in quo diuersæ sunt partitæ,an si adsit aliqua erronea partita,tota ratio retractari debeat,vel illa dũtaxat de cuius errore constat? dic quod dumtaxat retractanda venit illa partita *Escobar.in d.tract.de ratio. cap.41. num.30. Nouar.ad pragm.collect 9.num. 13.* vbi adducit *Lauren.decis. Auenio. 53.* Et quando
22 oratio † pro parte valeat,& pro parte non & sic legatum,& substitutio. *Surd decis.7. num 33.& seq.*& de aliis vide D. *cit.per Viscon.in concl.incip.*vtile per inutile, & cumulata per *Ricc.collect.1246. Giurb. decis. 85. num.3.& 21.Cartar dec.39.num.11.Molin. in tract.de primogen.Hispan lib.1.cap.21.n. 28.& lib.4.cap.7.num. 6. vide Giurb. decis.*
23 101.vbi de sententia † in parte appellabili an reddatur in totum appellabilis, & *decis. 31.num.12.*de alienatione fideicommissi facta partim ex causa necessaria, partim voluntaria,an corruat in totum, vel pro parte,& de falsa causa nõ in totum, sed in parte,an vitiet sententiam dixi sup. ad *decis.81.*
24 & de instrumento censuali † in quo est excessus rationis decem per centum, an vitietur in totum, vel in illo excessu tantum *D. Rouit.Pragm.1.de censib.num.15.* Et de cõ-
25 fitente plura † delicta, si probatur aliquod non commisisse,an præsumendus confessionis error in omnibus,vide *Viscon. in cõclus. incipit confessio delicti facta circa med.* Et de confessione si reperitur partim falsa,partim vera,quod in totum reputetur falsa *tex. in cap.si ad sacras 9. dist.in. cum alijs alleg. per Borrell.cons.56.n.18.1.p.* Et de indulgentia Episcopi concessa vltra 40.dies,quod indulgentia corruat etiã quoad 40. dies *Apicell. tutam.paup.tit.primo.num 39.*apud quem

vide de alijs circa materiam, quando ob excessum res corruat in totum, & vtile per inutile vitietur.

Num.17.ibi: ¶ An acta facta in foro Ecclesiastico coram Summ. Pontif. & Congregatione Card. Sanctissimi Officij Inquisitionis fidem faciant in foro
26 seculari. ¶ Acta † facta in vno iudicio quando fidem faciunt in alio, not. DD *in l.2.C.de eden. vide latè in 1.tom. comm. opin. f.505. Capyc. dec.110.*

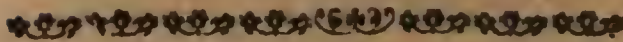
Ioseph Mele.

AD DECIS. LXXXVII.

ARrticulum huius decis. tetigi supra, ad decis.37. antequam hæc decis. ad manus meas peruenisset, vbi nu.20. ad hoc adduxi *Ricc. dec.138.p.1.& dec 10.ead.p.1. Nouar. collect,* 28.*num.19.* vbi quid in ampliatione Chori, & Seminarij, & multa alia concernentia materiam.

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Assensus Regius præstitus pro restitutione dotium, & antefati in casu dissoluti matrimonij, & in omnem euentum soluti matrimonij, an cõprehendat etiam casum assecurationis dotium constante matrimonio.*
2 *Feudalia an veniant in generali obligatione tacita legis, quæ pro legato inducitur.*
3 *In generali obligatione quæ veniant.*

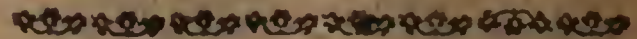
AD DECIS. LXXXVIII.

NVm.1.ibi: ¶ Præstatur generalis assensus super bonis feudalib. mariti pro dotiũ cõseruatione, & restitutione. De hoc assensu vide latè *D. de Pont. in tract. de pot. præreg. tit. de assen. super dot. D. Franch. dec.260. Ricc. collect.* 2049.& de Regio assen
1 su † pro restitutione dotium, & antefati in casu soluti matrimonij, & in omnem euentum restitutionis dotium, quod comprehendat etiã casum assecurationis constante matrimonio ob inopiam viri, vide *Viscon. post DD. per eum cit. in concl. incip. assensus enim Regis 2.col.*

Num.2. ibi: ¶ Quod in generali obligatione bonorum, feuda minime comprehenduntur. ¶ Feuda non venire in generali obligatione nisi fuerit à domino data potestas in concessione illa alienandi, *vide Gratian. lib.2. disceptation. foren. post DD. per ipsum cit. c.580. nu.2. vide omnino Mozz. de contract. in tit. de pigno. & hypot. num.24. fol.47. & num. seq. & in tit. de empt. & vend. num.37. f.74. à terg.* & de communi, quod in generali obligatione non veniant feuda, *Gayl. lib.2. obseru.154. nu.6. & ibi de ratione.* Sed quod feudalia veniant
2 † in generali obligatione bonorũ per vassallum facta sine consensu domini tenet, *Alex. cons.2. nu.1. vol.4 vbi alleg. concord. & cons. 41. vol.6. Negus. de pignor. 2. mem. 2. p. n.43. Affl. in const. diuæ memoriæ num.12. & in constit. fratribus nu.21. & in constit hac edictali num.9 Gram. dec.103. num.110. Foller. in prax. censual. fol.194. num.12. Mastril. decis.86. nu.1. Moises. cons.3. num.9. & seq. multos more suo cumulat Viscon. in concl. incip. feudum non venit in generali fol.86.* vbi quid si in obligatione interuenit Regius assensus & quod conclusio procedit in feudo tit. decorato cum assensu, & multa alia quæ non recenseo apud eum videre poteris, & quod feudum non veniat in tacita obligatione legis, quæ pro legato inducitur, *Surd. post DD. per eum cit. decis.220. nu.6.* & publicatis bonis, quod non veniant feuda, dixi supra ad decis. *1.*

Et an feudum possit locari ad tẽpus modicum, quod fic, *Clar. in § feudũ q.33. Moz. de contract. tit. de loca. & condu. cap. venio ad secundam columnam nu.8 f.91.* Quæ autem
3 bona † veniãt in generali obligatione bonorum abundè habes apud *Mozz. de contract. tit. de pign. & hypo. cap. venio ad alium ordinem à nu.13. & apud Gait. d tract. de credit. cap.4. q.5. num.89. cum multis seqq.* & quod bona prohibita alienari non veniãt in generali obligatione, vide *Gratian. discept. foren. c.855. lib.3. nu.10. & seq.* & an possint hypothecari, *vide supra decis.74 & abundè Cened. quæst. canon. q.11. n.11. vsque ad fin.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Furtiua res si reperitur penès aliquem malæ conditionis facit inditium.*
2 *In Regno is penès quem reperitur res furtiua tenetur ostendere authorem.*

3 Con

3 *Contra vicinos oritur præsumptio, & inditium quando fuit commissum furtũ, quod nescitur à quo fuit commissum, quando sunt malæ conditionis, & fama, secus si essent bonæ conditionis.*

4 *Idem in domesticis seruis, & familiaribus.*

5 *Qualitas bonæ famæ, & conditionis multum operatur.*

6 *Furtiua res si emitur scienter emens grauiter punitur.*

7 *Furtiuam rem emens bona fide etiam tenetur illam domino restituere, si extat, si non extat quatenus factus est locupletior.*

8 *Emptor rei furtiuæ tenetur restituere rem, & amictit pretium etiã si protestetur emere pro vero domino. & quid in Regno.*

9 *Emptor rei furtiuæ si fuit absolutus, quia non cõstitit quod emit scienter, an teneatur ad restitutionem rei, si rem, quæ prætendebatur furtiua, alienauit.*

10 *Emens res depreaatas ab hostibus, an teneatur illas restituere.*

11 *Iudæi, & Mercatores qui continuò emunt res à diuersis, an si penès eos reperiãtur res furtiuę, tenenantur.*

12 *Furi apprehenso cum re furtiua in fraganti crimine nõ sunt dãdæ defensiones, sed cõtra eum procedendum ad pęnæ exequutionem.*

AD DECIS. LXXXIX.

DEcisio ista videtur concordari cum *decis. Peguer.* 77. cuius meminit *Ricc. collect.* 2331. dum in ea habe-
1 tur, quod si res † furtiua reperiatur penès aliquem malæ conditionis, quod facit inditium, secus si non fuit probatum illum esse malæ conditionis, vt probat Author noster hic, & habetur apud *Fab. dec. 4 tit. de furt.* in
2 Regno † verò tenetur ostendere Authorem alias habetur pro conuicto, & dum dicit Author, quod necesse est vt probetur, quod ille penès quem reperitur res furtiua sit malæ conditionis, vitæ, & famæ, dic quod
3 idem est in vicinis † aduersus quos oritur præsumptio furti, quod fuit commissum, & nescitur a quo, *l. Dominus horreorum ff. loca. Paris. de Put. de sind. verb. tortura el. 3. §. mandauit Rex, Farinac. de indi. & tort. q. 52. nu. 127.* vbi post Doctores, quos citat contra vicinos oriri inditium ad torturam, quod nu. 131. dicit, procedere in vicinis malæ conditionis, & famæ, *Vlpell. cons. 65. nu. 2. alleg. Menoch & Mascard.* secus si essent bonæ opinionis, conditionis, & famæ, quia talis præsumptio nihil operatur, *Affl. in const. in quæstionibus nu. 19. in fi. Foller. in verb, capiat informationem nu. 35.* quod idem
4 † dicit in domesticis, seruis, & familiaribus, *Farinac. d. tit. q. 37. nu. 158. & 160.* & idem de furto commisso in domo, quod præsumitur commissum ab vxore, domesticis, & cõuersantibus in ea, *secundum Blanc. cum alijs alleg. per Farin. d. q. 37. n. 139. Viscon. verb.*
5 *fructum 5. col.* qualitas enim bonæ † famæ, & cõditionis multum operatur, & omnem doli suspitionem excludit *Ambrosin. decis. vlt. nu. 23. & seq.*

Sed dum hic agitur de emptore rei furtiuæ penes quem fuit reperta, adde quod
6 res furtiua † potest emi scienter, & potest emi bona fide. si sciẽter emitur, grauiter puniendus est ẽptor, vt censuit *Senat. Sabaud. teste Fab. decis. 3. de furt.* & pęna furti teneri voluit *Bar. in l. cum vir ff. de vsucap. & in l. alienum C. de furt. Mozz. de contract. tit. de empt. & vend. nu. 31. fol. 74.* si verò bona
7 fide † tenetur illam vero domino restituere, si extat, & si non extat quatenus est factus locupletior, *Clar. §. furtum num. 26. vide Mozz. vbi supra, Franc. Marc. dec. 7. par. 2.* & quid si est in aliam speciem transformata *Marc. dec. 7. p. 2. Nouar. collect. 81. ad pragm. num. 3. Mozz. vbi supra,* & non modo em-
8 ptor rei furtiuæ tenetur restituere † rem, sed etiam amictit pretium, *ex vulg. tex. l. in ciuilem C. de furt. Laurent. decis. 30.* etiam quod sit protestatus, quod emeret pro vero domino, *Lud. decis. Perus. 42. Benin dec. 34. Nouar. qui alias decis. collegit ad prag. infra cit. num. 1. & 2. collect. 81.* & de dicta cautela si prosit, vel noceat ementi vide *Mozzi. & Doct. per eum cit. vbi supra nu. 32. Clar. vbi supra, & in Regno adest Reg. Prag. 1. sub tit. de emp. & vend.* quam concordare cum iure communi probat *D. Roui. ibi nu. 2. Nouar. vbi supra, quem vide ibi nu. 5.* quando emptor emit rem furtiuam nomine dñi illiusq. vtile negotium gerit emendo pro modico pretio. & quando emptor emit a prædonibus a quibus dominus nullo modo recuperare potuisset, vel difficile recuperasset, vide *Natt. cons. 439. quem ad hoc citat* Mozzi. *vbi supra nu. 32. vers. sed animaduertendum f. 74. quę vide num. seq. circa dicta per Nouar. supra nu. 5. ad quod citat Gram. cõsil. ciuil. 20 & Couar reg. peccatum p. 2. §. 12. nu. 5.* & si
9 emptor † fuit absolutus a pęna furti, q̃a forsan non constitit, ꝙ emerit scienter, an teneatur ad rei restitutionem, si rem quæ prætendebatur furtiua alienauit, dic quod tenetur ad restitutionem pretij si alienauit postquam sciuit rem furtiuam, *Rot. Luc. diuers. dec. 151.* sed an clericus emens res furtiuas teneatur pęna dictæ Pragm. *Caual. dec. 21. p. 5. Ric. coll. 2331. in fi.*

10 Quid in emēte res depredatas ab hostib. an teneatur illas restituere veris dominis nō soluto pretio *tex.est no.in d.l.mulier ff.de capt.et post lim.reuers.Rot. Auenion.d.decis.* 30. *& 127.Nouar.vbi sup.num.4. Ricc.vbi sup. D.Rouit.d.pragm.1.num.9.*

Et an dicta in emptoribus rerum furtiua-
11 rum procedant † in Iudeis, & mercatorib. qui continuò emunt res à diuersis palam vide *Alba.cons.84. Boss.tit.de furt. num: 50. Farin.decis.120.nu;1.& 2. Baiard.* qui alios cumulat ad *Clar.§.furtum num.* 112. *Mozzi,vbi sup.num.32.in fin.*vbi citat *Abb. in c. Clericus col.8.de for.comp.& Alcia. in l.seruus cuiusdam n.9.ff.de condict. indeb. et quomodo procedat n.115.* de reliquis in hac materia vide *Meno.lib.5.præsump.29.*vbi repe-
12 ries multa,& de fure † apprehenso cum re furtiua in fraganti crimine,quod nulla est ei danda defensio, sed statim procedendum ad pœnæ exequutionem *Nig.in c. ad hoc nu. 60.de furt.Affl.in constit. iustitiarij nu. 11, Carrabb.sing.88.incip.fur.*

Ioseph Mele.

SVMMARIVM.

1 *Pœna an tot dicantur, quot delicta.*
2 *De sententia continente plura capita remis.*

AD DECIS. LXXXX.

N. 1. ibi ¶ non seruatis ab eo relegationis limitibus per eandem M. C. in anno 1595. vita durante ad eandem insulam custodiendam dānatus fuit. ¶

Vide de materia,quæ dixi *sup. ad decis 23. à nu.43.*vbi de pœna frangentis exilium relegationem, fugientis à Regijs tryremib. & alijs,& ibi quid si relegatus, vel exulatus iurasset in casu fractionis relegationis triremes,& in quibus frangens relegationem, & exilium excusetur.

N. 2. ibi ¶ an tot dicantur pœnæ quot delicta. ¶

1 Adde † tradita per *Clar. q.84. vers sciat etiam num.2.& ibi Baiard. post D.per eum cit. & Farin.vol.1.q.20.n.30.Boer. decis.82. Couar.lib.2.var.resol.c.10.num.* 8. *Fbicard. comm.opin.2.tom.ver. plura delicta fo. 437. num.64.vide Foller.in prax. crim.ver. pœnis debitis feriantur nu.9.fo.334.*vbi dicit quod si quis congregauerit armatos non potest puniri pœna portationis armorum, & de congregatione armorum, quia ista duo tendunt ad eundem finem secundum *Bar in l.1.ff.ad l.Iul.de vi pub.& alios ibi cit.*vbi infert ad alia.

N. 3. ibi ¶ non vnicum, sed plura dicuntur capita.¶ & ibi ¶ plures erunt libelli plures erunt sportulæ, ac sententiæ.¶

2 De sententia † continente plura capita vide,quæ dicit *Viscon.in concl. quæ incip.sententia Iudicis post D. per eum cit.*

Ioseph Mele.

FINIS.

Laus DEO Beatissimæ Virgini Matri.

EXCELLENTISSIMO DOMINO D.

EMANVELI A ZVNICA, ET FONZECA MONTIS REGIS COMITI, &c.

in Regno Neapolitano Proregi, &c.

FRANCISCI MELE BITONTINI

vtriusque Iuris Professoris

IOSEPHI MELE I. C. PRAESTANTISSIMI, Filij non immeriti,

RESPONSVM SINGVLARE

Dicatum.

Et in Neapolitano Gymnasio ab eodem Authore disputatum.

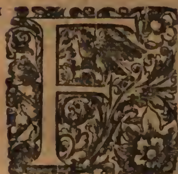

SVMMARIVM.

1 *Factum narratur.*
2 *Fideicommissum quando censetur inductum in casu alienationis tantum, & quando etiam in casu mortis, nu. 3.*
4 *Fideicommissarij testatori, & non grauato succedere dicuntur.*
5 *Monachus religionis capacis suitatis iura retinet.*
6 *Statutum ne Monachus succedat, & vt nec iura suitatis retineat non valet, & quare, nu. 69*
7 *Probitus alienare an poterit testari.*
8 *Bona propria heredis in prohibitione de nõ alienando à testatore facta, non comprehenduntur.*
9 *Regula l. ius nostrum ff. de regul. iur. quãdo procedat.*
10 *Probibitus testari videtur erga venientes ab intestato fideicommisso grauatus, & quãdo num. 63.*
11 *Clerici in familia bona cõseruare dicuntur.*
12 *Clericus an excludatur à maioratu.*
13 *Clericus an comprehendatur in statuto excludente feminas extantibus masculis, prout est in Regno nostro.*
14 *Clericorum appellatione veniunt monaci cuiuscunque religionis, & quando nu. 65. & an sicut professi ita Nouitij nu. 15. & quid si essemus in materia odiosa num. 16.*
17 *Statutum plus potest quam testator.*
18 *Dispositio impeditiua religionis, & diuini cultus inualida.*
18 *Testator si expressè exclusit monasteriam, casu quo grauatus si sine liberis decesserit illud ingreditur non rectè disponit, ita quod eius dispositio nõ est seruãda. Contrarium nu. 72. & de ratione nu. 78.*
19 *Testator si filiæ legat mille si nupserit, & 500. si monasterium ingrediatur, illa filia ingrediens monasterium debet consequi mille, etiam si nõ monasterium claustratũ ingrediatur, sed tertiaria, puta S. Francisci efficiatur nu. 20. Contrarium n. 73. & quæ sit ratio num. 74.*

21 *Conditio, si monasterium non intrauerit an habeatur pro non adiecta, & quando n.22 sed vide nu.77.*
23 *Conditio, si non nupserit, habetur pro non adiecta.*
24 *Argumentum de matrimonio carnali ad spirituale, valet.*
25 *Legatum alimentorum sub conditione, vt alimentarius recipiat ea in tali loco, si alimentarius nollet eo loco recipere non debentur, sed quid si ingrediatur religionem, n.26.*
27 *Tutor excusans se à tutela legatum amittit, sed quid si ideo se excusat, quia vult se clericari, aut monachari.*
28 *Voluntatis mutatio in testatore non præsumenda, etiam si diuersa sequatur dispositio.*
29 *Fideicommissa in dubio non censentur reuocata, & quando n.80.*
30 *Moriens dicitur potius velle, quam nolle.*
31 *Donatio causa mortis non censetur reuocata per fideicommissum in testamento à donante relictum, & quando, n. 82.*
32 *Ius reuocandi an transeat ad hæredes.*
33 *Pater æqualiter filios præsumitur diligere, & nepotes, & quos nepotes n 34.*
35 *Nepotum appellatione, qui nepotes veniant.*
36 *Fructus non probibentur alienari, re probibita alienari.*
37 *Monachus etiam religionis capacis non potest petere portionem fideicommissi relicti, ea lege, vt vadat per descendentes de familia gradatim, & ordine successiuo, & vt ppetuò in familia conseruetur, & an etiam Equites Hierosolymitani, & an possit petere vsumfructum.*
38 *Monachi capacitas à monasterij capacitate regulatur.*
39 *Monasterium incapax bonorum, &c. an poterit consequi relictum librorum causa studij, siue vestium, siue alimentorum modicorum, & an illud quilibet frater minor poterit petere, & n.40.*
41 *Monachus retinet iura familiæ, & agnationis, sed non conseruat bona in familia, & agnatione.*
42 *Probitus alienare bona, ea ratione, vt ea in familia conseruarentur, si habens substitutum de familia, si sine liberis decesserit, ingrediatur monasterium, an statim illis bonis deberet priuari professione emanata, & quid si clericus effectus esset n.46.*
43 *Casus in quibus monasterium per ingressum grauati si sine liberis, excluditur à substituto, remissiuè.*
44 *Monasterium quãdo à substituto excluditur per ingressum grauati si sine liberis retinet bona vsq; ad mortem naturalem grauati, & ingressi; & quid si substitutus antè illã mortem decedat, an transmittit ad hæredes, n.45.*
47 *Probibitus alienare per fideicommisso inducto in casu mortis, & alienationis, an poterit aliquid in vita restituere.*
48 Renuntiare quando quis possit fauori suo.
49 *Hæres grauatus distribuere bona inter pauperes post eius mortẽ, an possit illam distributionem in vita facere.*
50 *Hæres ita grauatus .s. bona distribuere inter pauperes potest eligere seipsum.*
51 *Tempus in testamento fauore hæredis præsumitur adiectum.*
52 *Non entis nullæ sunt qualitates.*
53 *Proximitas in fideicommissis quo tempore attenditur.*
54 *Tex. in l. filiusfamil. §. cum pater, vers. sed si omnes ff. de legat. 1. perpenditur.*
55 *Grauatus restituere bona pauperibus post mortem an possit vni pauperi relinquere.*
56 *Numerus pluralis in singularem conuertitur.*
57 *Res indiuisa melius conseruatur quam diuisa.*
58 *L. cum filius §. pater ff. de legat: 2. intelligitur.*
59 *Quantitas babita ex fructibus fideicommissi babetur loco portionis fideicommissariæ.*
60 *Legata re videntur relicti etiam fructus qui ex illa percipiuntur; & quid si illis alter frueretur*
61 *Verba testatoris cum effectu intelligenda.*
62 *Verba conseruationis bonorum in familia monasterio non adaptantur.*
64 *Mater non succedit in fideicommisso conseruãdo penès eos de familia, nec in eo institui potest.*
66 *Monasterium an veniat contra testamentum ingressi, si iste nihil ei reliquit.*
67 *Emphyteusis accepta pro se, & filijs si accipiẽs sine filijs ingressus sit monasterium, an transeat ad monasterium.*
68 *Monasterium baberi loco filii non semper verum.*
70 *Statutum laicale non ligat personas religiosas.*
71 *Benefacere nemo cogitur.*
75 *Mulier ingrediens religionem, an videatur nubere, ita quod excludatur à legato relicto si in viduitate remanserit.*
76 *Intellectus l. Titiæ si non nupserit de condit. & demon. remissiuè.*
79 *Mens potius quam verba attendenda.*
81 *Dictio, etiam, stat sæpè copulatiuè.*
83 *Grauatus restituere totam hæreditatem, an* po

poterit detrahere trebellianicam.
84 *Annus inceptus non habetur pro completo, limitatur fauore filij, nu.85.*
86 *Conditionibus alternatiuè positis à testatore sufficit vni obtemperare, limitatur fauore filii.*
87 *Specialia non sunt multiplicanda.*
88 *Trebellianica in filiis primi gradus probiberi potest etiam per verba generalia, & aequi pollentia.*

1
Acti species breuiter ita se habet. Quidã Titius duos filios habens, eos instituit hæredes vniuersales, s. Ioan. Antonium, & Petrum Iacobum, quos adinuicem substituit, vt alter alteri moreretur, eisq. bona sub tali fideicommisso reliquit, vt nullo modo alienare, hypothecare, donare, seu de eis etiam ad pias causas testari valeãt, seu quouis modo etiam si legis auxilio hypothecanda venirent, siue ꝓ dote, siue pro lucro matrimonij, quia vult, vt in perpetuũ ea bona in familia conseruentur pro descẽdentibus suorum filiorum, & descendentiũ hæredibus de familia testatoris de linea masculina ordine successiuo, qua deficiente, vt ad filias fęminas eiusdem familiæ proximiores bona illa ita vinculata; & fideicommisso subiecta venirent; & his pęnitus deficientibus, vt deuenirent, ad Franciscum, & Sempronium.

Decessit ipse Titius testator, & adita fuit hæreditas per dictos duos fratres, scilicet Petrum Iacobum, & Ioannem Antonium, quorum alter. s. Ioa. Antonius post aliquod tempus ab hac vita ad superos migrauit clericus in sacris, cui iuxta disposita per testatorem successit dictus Petrus Iacobus eius frater, qui procreauit quinque filios. s. Frãciscum Andream, Nicolaum Angelum, Ioa. Mariam, Ioa. Donatum, & Ioa. Baptistam, qui Ioa. Baptista cum adhuc viuente Patre. s. dicto Petro Iacobo sibi fecisset reseruationem quãdam annuorum ducatorũ tot consequendorum pro eius rata super fructibus dicti fideicommissi per eius auum Titium relicti, & possessi per dictum eius patrem Petrum Iacobum; Ingressus est Religionem S. Dominici, ibique professus est, qua professione emanata, dictus communis pater Petrus Iacobus in vltimis constitutus dictos quatuor filios, scilicet Franciscũ Andream, Nicolaum Angelum, Ioa. Mariam, & Ioa. Donatum in omnibus eius bonis hæredes instituit, etiam fidecõmissarijs, dictoq; filio Monacho Io. Baptistæ id totum per ipsum patrem in suam vtilitatem in vita erogatum loco legitimæ reliquit, factaq; bonorum diuisione inter dictos quatuor fratres, patre testatore defuncto; insurgit pręfatus Monachus, & a dictis eius fratribus dictos ducatos annuos sibi reseruatos super dicto fideicommisso intendit consequi. Quid iuris?

PRO MONACHO.

Satis pro Monacho prima fronte videtur respondendum, nempè ipsum benè posse admitti ad petitionem dictorum annuorũ ducatorum super bonis dicti fideicommissi non obstante quod a dicto patre Petro Iacobo sit exclusus, & solùm in legitima institutus; cum ipse pater hoc non possit, quia videtur grauatus post mortem restituere bona ipsis filijs a dicto Titio patre suo, & Auo dictorum filiorũ habita, & consequenter ipse Monachus videtur ab eodem Titio uocatus in illis bonis. Et quod in præsenti dictus Petrus Iacobus pater videatur grauatus restituere bona post eius mortem ipsis filijs proximioribus. Probatur, quia fi-
2 deicommissum† licet censeatur inductum in casu alienationis tantum, & non mortis quando fuit facta prohibitio de non alienãdo, vt bona remanerent in familia, vel in descendentibus, vel in agnatione, *vt per tex. in l. pater filium 36. §. filiam ff. de leg. 3. Bart. ibi in prin. l. Pater filium 54 ff. ad leg. Falc. l. peto 69. §. fratre il 3. ff. de leg. 2. cũ sexcentum Doctoribus adductis per D. Vinc. Fusar. de subst. q. 688. nu. 1. & 9.* tamen censetur indu-
3 ctum† etiam in casu mortis, quando diceretur per testatorem, vt bona conseruarentur in familia, & nullo modo alienari possint; sed vadant ad descendentes de familia ordine successiuo, & gradatim, vt in casu nostro, prout senserunt *Paris. cons. 88. colum. 4 vers. nam prædicta lib. 2. Ruin. cons. 101. nu. 15. lib. 2. Decian. cons. 31. num. 109. & seqq. lib. 1. Eugen. in cons. 81. num. 40. Odd. consil. 65. num. 10. Anton. Gabr. de fideicommiss. conclus. 9. num. 19.* sic etiam quando fuisset expressa in prohibitione dictio *in perpetuum*, vt etiam in casu nostro ex verbis testamenti

patet, quia tunc etiam cẽseretur inductum fideicommissum in casu mortis *Dec. cons. 23. col. 2. vers. ex his enim verbis cons. 38. col. 1 vers. nam primo*, & alibi *Francisc. de Pont. cons. 46. num. 13. Mantic. de coniectur. vltim. lib. 6. tit. 14. in fin. & lib. 8. tit. 2. num. 18.* optimè *Petra de fideicom. quaest. 5. num. 11. & seqq. Menoch. cõs. 197. num. 11. lib. 2.* cum innumeris aliis cõcordantibus, quos refert, & sequitur *D. Fusar. d. quest. 688. num. 17. vers. limitatur primo, & n. 21. vers. non erit igitur, qui num. 24.* idem cẽset si verba prohibitionis essent multum generalia, vt sunt etiam in casu nostro, vel essent geminata, vt etiam in presenti ex verbis testamẽti, vbi sæpius repetitur alienationis prohibitio. Cum ergo omnes istæ coniecturæ, & qualitates concurrant in casu nostro, & consequenter cum sit inductum fideicommissum etiam in casu mortis, dicendũ videtur, quod illi quinque filij dicantur potius succedere eorum auo Titio, quam Petro Iacobo eo-
4 rum patri, nam fideicommissarij † primo testatori, & non grauato succedere dicuntur *l. cohæredi 41. §. cum filiæ vers. nec in fideicommisso ff. de vulgar. D. Peregrin. de fideicom. art. 20. num. 1. Petra eod. tract. quæst. 11. num. 63. D. de Franch. decis. 153. num. 19. p. 1* & receptissimam esse sententiam testatur *Menoch. cons. 124. num. 13. & seqq. & cons. 357. num. 4 Pret. de interpret. vltim. vol. fol. 329. num. 73. alios citat Fusar. de subtilit. quæst. 484. num. 6.* Si ergo iste Monachus ab auo Titio non ex exclusus imò vocatus poterit succedere in isto fideicommisso, & suam petere portionem, cum ipse successio-
5 nis non reperiatur incapax, imò iura † suitatis retineat, vt per *Ias. in l. patre furioso num. 47. de his, qui sui, vel alien. iur. Fusar. quæst. 429. num. 25. de communi testatur Villalob. comm. opin. verb. filius num. 113. Hieronym. Ceuall. comm. contra comm. quæst. 423*
6 qui ampliat statutum † in contrarium non valere, *Illustris. Carol. Tap. in repetit. auth. ingressi fol. 520. D. Molin. de primogen. Hyspan. lib. 1. cap. 13. num. 75.* & antè eos *Bart. in auth. si qua mulier num. 5. C. de Sacros. Eccles. Alex. in l. sub conditione num. 2. ff. de liber. & posthum.* & maximè fratres Dominicani, qui eam successionis retinent capacitatem, quam, si in sæculo essent, retinerent, vt ex Priuilegio Summi Pontificis relato ab *Eminentiss. Card. Mantic. de coniectur. vltim. lib. 8. tit. 12. circa num. . . .*

Confirmatur quia dictus Petrus Iacobus eius pater non poterat de illis bonis testa-
7 ri, nam, vltra quod erat prohibitus † alienare, quod esset sufficiens ad impediendum suum testamentum, iuxta ea, quæ *Angel. cons. 57. Bart. in l. filiusfam. §. Diui il secõdo num. 17. ff. de legat. 1.* erat prohibitus expressè à Titio primo testatore, testari de bonis illis fideicommisso subiectis, & consequenter concludendum videtur dictum Petrum Iacobum decessisse ab intestato in illis fideicommissariis bonis tantum, quamuis testa-
8 tum in suis propriis bonis, quæ † in illa prohibitione non comprehenduntur *d. l. cohæredi 41. § filiæ ff. de vulgari.* Et poterit benè eo casu decedere pro parte intestatus, & pro
9 parte testatus cum regula † *l. ius nostrum 7. ff. de regul. iur.* procedit quando quis de omnibus bonis testari potest, vt benè declarãt ibi *Dec. & Cagnol.* hinc filiusfam. decedit testatus in bonis castrensibus, vel quasi, sed intestatus in profectitiis, & aduentitiis, vt in *§. 1. instit. quib. non est permiss. facer. testam.* Sed posito, quod Pater decessisset ab intestato, & de illis bonis non desposuisset, iste Monachus non fuisset exclusus ab eius fideicommissaria portione, ergo quia inualidè disposuit, & testatus videtur dictus Petrus Iacobus, non poterit exclusio illa ipsi monacho nocere, cum ipse ab intestato suc-
10 cedat ex eo, quod prohibitus testari † videtur erga venientes ab intestato fideicommisso grauatus *l. qui filium 74. in prin. ff. ad Trebell. ibi Bart. Paul. de Castr. & cęteri D. Surd. cons. 77. à num. 29. lib. 1. Peregr. cons. 61. num. 1 lib. 4. Menoch. cons. 454. num. 6. & seq. Aleiat. cons. 169. num. 5. lib. 9 Hieronym. Gabr. cons. 132. primo dub. lib. 1.*

Secundum fundamentum huius partis illud esse potest, quia non est impedimẽtum, quod iste Monachus in presenti familiam conseruare non dicatur, & consequenter in ea bona fideicommissaria, cum imò con-
11 trarium dici possit, nam Clerici † in familia bona dicuntur cõseruare, prout ferè duo fratres Clerici in sacris ipsius Monachi retinent ista bona fideicommissaria in parte, & per Clericos, sicut per laicos familiam conseruari probarunt *Lapp. allegat. 100 Soccin. sen. cons. 128. num. 6. lib. 4 Io. le Cerier de primogen. lib. 1. quæst. 24. num 16. & seq. refert, & sequitur D Carol. de Grass. de effect. lib cleric. effect. 4. num. 77. fol mihi 317. quibus adde Dec. cons. 114. Paris. cons. 100 lib. 1.*
12 *Io. de Amic. cons. 14.* Hinc Clericum † non excludi à maioratu, qui solet institui pro conseruanda familiæ dignitate concludit *D. de Crass. loc. cit. num. 75.* per multos, & *in effectu 2. num. 277.* per infinitos Doctores
13 asserit illum comprehendi in statuto † excludente à successione fęminas masculis extantibus, vt in Regno nostro ex constit. in

aliquibus

aliquibus,quod sanè statutum censetur etiā inductum pro conseruatione bonorum in familia, & agnatione, vt sensiunt optimè *Bald.de statut.verb. masculus Hunded. cons. 57.num.16 lib.1 Craß d num.277.* qui alios refert,quibus addo *Ambrosin. decis Perus. 10.& Paul Leon.in l. qui Romæ §. duo fratres num.64 & ibi etiam aly ff.de verb.oblig. repetentes omnes in Constit. Regni nostri*
14 *in aliquibus*. Ergo si appellatione † Clericorum veniunt monaci cuiuscumque religionis *Abb.in cap.1.num.7.ne cleric.vel monac.& in cap.1.num.9.de iuram.Vital. in Clem.si verò num.12.de sepultur*,quem cum Vulteio citat D.*de Craß. in d. tract in præ-*
15 *lud.num.248.* siue professi † siuè nouitii,vt per *Canon. in cap. Ecclesia S. M. de constit. Episc. Zerol. in prax. Episc. ver. clericus. Decian.in tract.crim. tom. 1. lib. 4.cap. 9.num. 24.D.Ambrosin.de Immun.Eccles cap.22.n. 11.Pater Azor in summ tom.1 lib.12.cap.3. quæst.2.& indicant.tex.in cap. illorum in cap.Monaci 2.& in cap.de monialibus 33. de senten.excomm.* maximè cum hic non sumus
16 in materia † odiosa, qua stante fortè non venirent,vt per *Zerol.d.ver. Clericus §. 1.in fin.per cap.quia periculosum de sētēn. excōm. in 6.* & alios, quos sectatur de *Craß. in d. præl.ud.num 249.* deberet iste monacus admitti ad portionem istius fideicommissi, & sic ad illos annuos ducatos ex fructibus ipsius fideicommissi percipiendos, cum in familia dicatur conseruare.

Tertium est fundamentum, quia dato, quod ipse,vt monachus bona in familia nō dicatur conseruare,& consequenter videatur exclusus ex dispositione etiam dicti Titii eius aui, tamen videtur dispositio illa, seu exclusio non potuisse subsistere, quoad hoc, vt ipse, vt monachus excludatur. primo, quia hoc, ne monachus succedat,non potest fieri per statutum, vt per *Cuall.& Fusar.locis cit.* ergo à fortiori nō poterit fieri per quemlibet testatorem, cū
17 maior sit statuti potestas,quam testatoris. Secundo quia dispositio fuisset impeditiua
18 diuini cultus,& consequenter non recipiēda,cum inualida esset *cap.ex parte de constit.* imò à vita contemplatiua amoueret, quæ actiuæ anteponitur *cap. infinitas de penit & remiss.* notant *Fusar.de substit quæst. 429.n. 20.Carol.de Graß. de effect.lib. Cleric. in prælud.n.402.*

A qua vita contemplatiua nè homines auferantur plura specialia lex induxit.
18 Primò quia si testator expresè † Monasterium exclusisset, quando à se grauatus si sine liberis decesserit illud ingrederetur,ēt potest ingredi grauatus liberè Monasteriū, absque pęna amissionis bonorum, nec eo casu bona substituto deferrentur, vt concludunt *Riccard. Malum in auth. nisi rogati C.ad Trebell.Bald.in cap. in præsentia n. 18 Abb.n.43.Aretin.n.64 Felin n 33 Bero.nu. 486.de probat.* & videtur esse *tex. in § sed & hoc præsenti auth.de Sanctißi Episc.*

Secundò ideò inductum est,vt licet testa-
19 tor † legasset filiæ suæ mille si nupserit, & 500.si monasterium intrauerit, si tamen illa filia monasterium intraret deberet habere mille,& nō 500.ne spe lucri maioris ab hac vita contemplatiua remoueretur *Bald in d. cap.in præsentia num.18. Anto. de Butr.nu. 27.Felin.nu.37.Abb.n.48.Paris. nu. 144.& Bero.n.494.de probat.Boer. decis.3. n. 14.D. Matthesil.sing.52.cum alÿs,quos citāt Fusar. d.quæst.429.n.23.& Carol. de Graß. in prælud.n.404.* quibus addo *Benedict. Pinell.select.interpr lib.1.cap.20.n.40.* qui eleganter loquitur,& alios citat. Quod ampliat *d.de Graß.loco* memorato,vt procedat non solū si dicta filia monasterium claustratū ingre-
20 deretur,sed etiā si Tertiaria † puta S.Francisci efficeretur per *Intrigliol.decis. 30.n.5. qui allegat Gabr.tit.de legat.conclus. 2.nu.2. lib.4.Caual.decis 1.nu.10.lib.3. Lancell. Polit.de subslit.p.6.n.3.*

Tertio quia si relicta essent filio, vel filiæ
21 mille † si monasterium non intrauerit ista conditio reiicitur,& filius, vel filia petit relictum,Quod primo probatur authoritate *Bald.in l.cum ita de condit. & demonstr. Illustr.Tapia in auth.ingreß verb.ingreßi c.1*
22 *n.11.* licet declarat quando prohibitio† esset generalis,secus si particularis, vt puta si dictum esset,si tale,vel illud Monasterium non ingrediatur,quia tunc valeret,nec reijceretur conditio,& est de mente DD. paulò ante cit. Secundo probatur ratione,quia
23 conditio si non nupserit † reiicitur cum sit impeditiua matrimonii carnalis *l. cum tale §.si arbitratu,§.rescriptum,& § meuia ff.de cōdit.& demonstr.* sic decretum refert *Balb. dec.70.* ergo conditio si monasterium non intrauerit, cum sit impeditiua matrimonii spiritualis erit etiam à fortiori reiicienda,
24 eò fortius, quia de vno † matrimonio ad aliud valet argumentum *cap. inter corporalia de translat.Episc.cap.quoniā frequenter §. Porrò,vt lit.non contest.latè Euerar.loc.33.*

Quarto tandem hinc est, quod legatum
25 † alimentorum relictum sub conditione,vt alimentarius recipiat illa in tali loco, vel domo,si alimentarius nollet eo loco alimētari,illud amittit,cum extra illum locū non debeantur alimenta *Bart.in l.Caio §. Impe-*

rator

ratör.ff.de alim.& cibar. legat. Menoch.de arbitr.cas.167.num.13. & in præsumpt.157. lib.5.num.5. Turrett.cons.88.num.12.lib.1 Galganet.de condit. & demonstr. p.p.cap.11. nu.18 tamen si alimentarius vellet religio-
26 nem † ingredi poterit etiam extra locum constitutum eo casu alimentorum relictum consequi, vt optimè tuetur Carol. de Graff. in d.prælud.nu.407. qui etiam subdit, quod licet tutor, qui se à tutela excusat, legatum
27 amittit per multos, quos citat, & est tex. in l. amicissimos 36.ff.de excusat.tutor. tamen si tutor ideò se à tutela excusaret, quia se clericari, aut monachari vellet, legatum minimè, amitteret argumento l. ab administratione C.de legat. Caroc.decis.17.num. 18.& 19.

Si ergo in tot, & alijs casibus contra testatoris voluntatem fit, ne quis à vita contemplatiua auferatur, non immeritò concludendum videtur dispositionem dicti Titij, non obstante, & non esse interpretandam contra filium hunc, qui religionem ingressus est vnde ab eius petitione non est excludendus.

Quartum fundamentum est, quia non videtur ab eius Patre Petro Iacobo in vltimo suo testaméto exclusus, & si ipsũ in legitima instituit, nam non videtur ipsi auferre, quod in vita ei dedit, & permisit. s. reseruationem illam annuorum ducatorum, quam ipse in præsenti prætendit, cum illam in testamento dictus Pater visus est non reuocasse, &
28 præsumendum est testatorem† non mutasse à se ante disposita l.3.ff.de probat.l.lucius in fin.ff.de legat.2.argumento cap. fin.de donat.l.cum seruus 81.vers.nam quod ff. de cōdit.& demonstr.Cartar.decis Genuæ 73. nu. 9.& seq.Card. Mantic de coniectur vltim. lib.12.tit.1.Menoch lib.4.præsumpt. 165. & lib.6.præsumpt.37.Præt. de interpret. vltim. fol.32.solut.8.qui ampliant, etiam si diuersa sequeretur dispositio. Hinc dici solet in du-
29 bio fideicommissa † non præsumi reuocata Hieron.Gabr.cons.105.num.4.li 1. Menoch. cons.254 num.5 Mascard.de probat. conclus.
30 1280. imò quis moriens † potius dicitur velle, quam nolle l.fideicommissa 11. §. sic fideicommissum ff.de legat. 3. l. vxorem 39.§. pen.ff.eod.tit.notat. in l. cum de in rem verso ff.de vsur.Bart.& Ias.in l.centesimis §. ita stipulatus ff.de verb. oblig. quod etiam procedit si testator in vita fecisset actum natura sua reuocabilem, vnde si prius fecisset
31 donationem † causa mortis, & deindè cōstitutus in vltimis fideicommissum de suis bonis alicui reliquisset, non videbitur in eo contēta illa donatio causa mortis, nec ideò reuocata, vt est tex. in l.sequens quæstio 68, ff.de legat.2.Decian.respons.3.num.10. lib.1. Peregrin.qui plures citat de fideicom. art. 6. num.1.ad medium Didac.Spin. in suo specul. testam tit.de fideicomm.subst.it.num.58.Fräcisc. Mantic de coniectur. vltim.lib.7.tit. 8.n. 26. Cum ergo reuocatio illius præstationis annuæ quantitatis à dicto Petro Iacobo non appareat in testamento facta; consequens est, vt nec ab eius hæredibus fieri debeat, & ideò ad eam præstandā et nunc cōpellendi, ad reg.tex in l. cum à matre C. de rei uindic. Molfes.ad consuet. Neap. tit. de renunciat.quæst.5 num.2. Illustris. Tapia decis.2.num.158. Sapiens Io. Bapt. Thor. in addit.ad Reg.Saler.decis.vlt.num.4. & ius reuocandi, quod in vita habebat defunctus, non
32 transit † ad hæredes Afflict.decis. 111. alias 101.num.8 Illustr. Tapia vbi supra per Castal.tract.de Imper.quæst. 114 n.3.
33 Confirmatur quia Pater† æqualiter filios præsumitur diligere, iuxta ea, quæ tex.in l. cum pater 79 alias 77.§.euictis ff. de legat.2. imò præsumitur nepotes, & filios æquo prosequi amore iuxta l cum auus, vbi not. ff.de condit.& demonstr.l.cum acutissimi C. de fideicomm. aduertunt, & si in alio casu Castill. Sotom.lib.3.controuer.cap.19.n. 215. Hondéd.cons.70.num.25.lib.1.Ruin.cons.79.nu. 15.lib.3.Roland.à Valle cons.68.nu.50.lib.1 Andr.Tiraq.de iur.primogen quæst.40.num. 91.Menoch.cons.124.num. 83.lib. 2. intelli-
34 gendo semper de nepotibus ex filijs, & non ex fratre, qui essent transuersales, vt post Gratian.Rebuff.Soccin & Bald. quos refert admonet Mealc.inter decis. Senenses exam.1. antè num.39 nam de illis nepotibus in dubio in omni ferè materia, quæ de nepotibus
35 † loquitur, est intelligendum, vt per Mart. in summ success.legal p.1.quæst.3 art.2.n.6.

Quintum fundamentum est, quia ipse Monachus non petit proprietatem fideicómissi, sed tantum annuam petit quātitatem sibi à Patre Petro Iacobo in vita tributam, ergo etiam dato, quod per se bona in familia non conseruarentur, quia proprietas eius fideicommissi conseruatur in familia, poterit ipse iuridicè petere eam annuam quantitatem ducatorum, & poterat eam ipsi prædictus Pater concedere, nam eius præstatio, morte ipsius monaci ad instar vsufructus extingueretur, & alias regulare
36 est, quod prohibita † re alienari, non vidētur prohibiti alienari fructus, seu pecuniæ, quæ ex ipsa re percipiuntur l.codicillis 91.§. ab instituto ff.de legat.2.l.lucius vbi Bart. & Salycet.ff.de contrah.empt.Boer.decis.66.n.4. Menoch.cons.777.num.8.Peregrin art. 40.n. 117.Petra de fideicom.q.8.n. 103.& 104.

Pro

PRO FRATRIBVS.

EXpositis his, quæ pars aduersaria fortiter opponere posset; mihi tamen his minimè refragrantibus contraria sententia iuri magis consentanea videtur, sc. monachum in casu isto nihil penitus ex dicto fideicōmisso
37 † pro familiæ conseruatione relicto petere posse, quam ex nostris in specie tenent *Episc.*Ricc.*collect.decis.436.per Fab.decis.25* qui testatur sic decisum, & loquitur satis in terminis nostris nempè, vt Monachus, nec vsumfructuum petere valeat, & idem extēdit ad Equites Hierosolymitanos *Menoch. lib,4.præsumpt.88.à num.5.* Francisc. *Card. Mantic.de coniectur.vltim.tit.12.lib. 8.à n. 15.* vbi inquit secundum opinionem istam ex multis votis iudicatum fuisse, & eam tueri videtur *D.Fusar.de substit.quæst.355. num.2.vbi citat Rip.in l ex facto §.si quis rogatus il primo num.41.ff.ad Trebell. Padill. in l.cum acutissimi num.43.C. de fideicomm. Barbat.cons.13.col.2. & 3. lib.1.* Dec. *cons. 259.num.2.vers.& hoc efficaciter.Paris.cons. 22.num.9.lib.3.Aemilian.cons.109.num.14. vers.tunc autem Didac. Couar. lib.1.variar. cap.19.num.11.Odd.de compend.substit. p.6. art.vlt.Card.Put.decis.55.num.4.p.1.D.de Franch.decis.29.num.7.* qui licent teneant in specie hoc fideicommisso pro conseruatione familiæ esse incapax monasterium, idem tamen dicendum est in ipso monacho ingresso, nam dum iste recipit capacitatem à monasterio, consequens est, vt eius capa-
38 citas † à monasterii capacitate reguletur *arg.tex.optimi in l.si mihi,& tibi 12.§. regula 2.ff.de legat. 1.* tenent in specie *Philipp. Port.cons.23.à num.9. & 30. latè Molin.de Hyspanorum primog.cap.13.à num.68.& sequitur* D.*Pinell.lib.2.selectar.cap.19.nu.10. fol.350.* Quod etiam ratione probatur, quia videmus, quod si monasterium bonorum est incapax, vt sunt fratres minores Capuccini, &c. vt in *Clem.exiui de Paradiso §. cūq; annui de verb.signif.cap.vnico de religios.domi. in 6 & in cap.vnic. de excessib. Prælat. Dec.cons.499.per tot.Aluar.Pelarg. lib. 2.de Planct.Eccles.art. 55. & 56. & 64. & seq. Boer.tract.de vita,& statu Eremit. num. 9. Sayr.decis.69.de regular. & Card. Zabarell. cons.102.nu.2.* certissimum etiam est, quod quilibet frater minor erit etiā incapax bonorum, vt per DD. *cit. & tenent Andr.de Besut.in l.1.num.11.& seq.de Sacros. Eccles. Bertran.cons.178.num 1.volum.2.primæ impressionis Federic.de Senis cons.26.n.1.* Mar*ta in summ.success.legal p.3.quæst.13. art.1.*
39 *num.9.* Et è contra sicut Monasteriū † fratrum minorum incapax bonorum, feudorū, &c. nihilominus est capax, & poterit consequi relictum librorum causa studii, & vestrū pro fratribus vestiendis, item & alimentorum, dummodo non esset annuum, & perpetuum, vt bene *Bart.& Bald. in l.legatum ff.de capit.diminut. & in l.si in metallum ff. de his, quæ pro non script.Surd.de aliment.tit. 8.priuileg.7.num.4.& 11.Mart. in d. art.1. num.13.*& antè eos *Domin.de S.Gem. cons. 40.num.* 8. ita etiam quilibet frater minor
40 † poterit recipere minimam elemosinam, & legatum vestis pro se, & librorū sibi causa studii relictum *Abb.in cap.cum ad Monasterium de stat.*Monach.*& ita idem Abb.consuluit in cons.63. incip. Quadam* Domina *vol.2.post Federic.de Sen.cons.12. & sequitur post Felin.in cap. cum dilecta col. 27.in 6.fallen.ad fin.de rescript.D.Arno. Soliloq.6. vbi addidi Surd.d.tit.8.priuileg.7.n.11.*

Secundum fundamentum est, quia certis-
41 simum videtur, quod iste monacus † licet retineat iura agnationis, & familiæ (vndè familia, seu agnatione vocata poterit succedere monacus, & monasterium capax bonorum, vt per multos, quos citat, *Fusar.de substit.quæst. 355.num.1.*) non tamen conseruare dicitur bona in agnatione, & familia: probatur quia si ita conseruaret, sequeretur, quod si antequam ingrederetur religionem, ei fuissent relicta bona, & prohibi-
42 tus † esset alienare, sed vt illa in familia cōseruarentur, & datus ei fuisset substitutus etiam de familia si sine liberis decesserit, & postea monachatus fuisset, vtique si per istū Monachum conseruarentur bona in familia, posset iste effectus monachus possidere bona illa fideicommissaria saltem, vsque ad suam mortem, & post eius mortem (dummodo nullis relictis liberis ingressus sit) venire ad substitutū, sed magis communis, & receptissima est DD. sententia eo casu monachum, & professum statim desinere possidere bona illa fideicommissaria, vt conseruanda in familia relicta cum statim ad substitutum deuoluantur, vt senserunt, & rectè probarunt. *Paris.cons.100.lib. 1. Tyber.Decian.cons.61.lib.5.*M.*A. Peregrin. de fideicō. art.28.num.82.*D.*Hieron.Ceuall. comm cōtra comm.quæst.193.à num.10. Gall. de excep.success.tit.4.except 27.num.259. p 2.Couarr.lib 1.variar.cap.19.Intrigliol.de substit. centur.3.quæst.63.nu.42.Molin. de Hyspan. primogen.cap.13.num.91 & aliјs multis omissis.*Didac.*Spin.in specul.testam. tit de fideicomm.substit.num.28.* ergo securè concludi potest per monachum istū bona in familia non conseruari. Hinc etiā est, quod licet in

 casi-

casibus in quibus monasterium capax excluditur à substituto per ingressum grauati si sine liberis decesserit (quos enumerant
43 † *Molfes.ad Consuet. Neapol.p.4. quæst.65. à num.23. & Fusar.de substit. quæst.429. Dilect.de art.testan. caut.18.tit.5.*)nihilominus ipsum,vt vsufructuarium possidet bona
44 vsque ad mortem naturalem ipsius ingressi *Surd.cõs.239.li 2.Illustris.Carol. Tap.in auth.ingressi cap.13.num.43. Mastrill.decis. Siciliæ 65.nu.5.*Franc.*Mantica de coniectur. vltim.lib.11.tit.7.num.4.et 23.Peregr. d.art. 28.num.81* & alii quos prosequuntur *Fusar. quæst.430.n.1.&Carol.de Graff.de effectibus clericat. in præl ud. num.411.antè quos Bald. conf.407.vol.*1.adeò quod si substitutus an-
45 te mortem naturalem ipsius ingressi decedit,nihil ad suos hæredes transmittit, vt per *Couarr.d.lib.1.variar.cap.19. Peregr. d.num. 81.l.toties 70 ff.de acquir.hæred.*& rationem dat *tex.in l.statius florus 48.§. Cornelio Felici,in illis verbis ibi(quia posset prius ipse mori ff.de iure fisci* Fab.*de Anna conf.39.num.15. & faciunt tex in l. dies incertus 73.l.hæres meus 78.vers hæres meus ff. de condit. & demonstr.l.si pecunia 12 §.1.ff.de legat.1.*tamen si fuisset adiecta ratio conseruationis bonorum in familia, ista mors naturalis non est expectanda,quia statim ad substitutum de familia,seu fideicommissarium bona fuissent deuoluenda,vt per DD. citatos, ratio est, quia verba conseruationis familiæ sicut nõ conueniunt monasterio,ità nec ipsi monacho,vt per DD. de quibus infra in respon. ad primum principale fundamentum partis aduersariæ. Quod sanè hoc casu proposito
46 non esset si clericus effectus esset,quia non statim efficeretur bonorum incapax,quia tunc saltem eius vita durante poterit possidere bona illa fideicõmissaria alienari prohibita,& vt in familia conseruentur, vt benè concludũt *D.Peregrin.d art.28 num.82. in fin.Intriglio l d.quæst.63 à num.33.* ratio illa est, quia clericus retinet iura agnationis,& familiæ actiuè,& passiuè,vt per *Lapp. Soccin.le ebier.Dec.Paris. & Io. de Amicis, quos supra adduxi in secundo fundam. princ. pro monacho,quib. addè Peregrin. paulò antè cit.*quod sanè non est in monacho.

Tertium est fundamentum,quia reseruatio,quam sibi fecit præfatus monachus ducatorum tot consequendorum ex fructibus istius fideicommissi viuẽte adhuc dicto eius
47 Patre Petro Iacobo nullius erat momenti, primo quia hoc fideicommissum relictum erat gradatim,& ordine successiuo, si ergo tũc dictus Petrus Iacobus viuebat, qui erat in primo gradu respectu Titii primi testatoris,qui tale fideicommissum induxit, non poterat tunc iste monachus aliquid prætẽdere super isto fideicommisso cum in secũdo gradu reperiatur.Accedat secũdo, quod eo tunc militabat preiudicium cæterorum filiorum eodem in gradu existẽtium, & cõsequenter certè non poterat dictus Petrus Iacobus permittere reseruationem supradictã super illis bonis vinculatis eo casu, quo fideicommissum inductum est nõ tantum in casu alienationis, sed etiam in casu mortis, & sic cum bona illa essent peruẽtura ad proximiores in gradu de familia post eius mortem,vt in casu nostro,nam vltra, quod certè versaretur reseruatio illa in præiudicium filiorum,prçiudicare etiam posset cçteris de familia,qui essent successuri iuxta ordinem successiuum,si præfatus monachus cum cæteris suis quatuor fratribus nõ extarent, & sic illa bona,vel plenius fuissent peruentura ad cæteros fratres,vel ad sequentes,& proximiores in familia, & certè versaretur in præiudicium filiorum nasciturorum, qui si fortè extarent tanta reseruatio, illa ab ipso Petro Iacobo licet permissa,non fuisset,vndè meritò ipse Petrus Iacobus illam, quasi restitutionem fideicommissi in vita sua,antequam tempus mortis veniret,ipsi monacho facere non potest,cum in alienum tendat præiudicium,iuxta *tex. in l. vxorem 30. §.seium ff.de legat.3.l cum pater 79. §. à filia 20 ff.de legat.2.l sed si ante ff.ad Trebell.* vbi docẽt *Bart.& alij idem Bart.& Ias.in l.post mortẽ n.3.C.de fideicom.Peregr.art.2. num. 51.Rota Romana in nouissimis decis. 468.& 469.p.4.*nam licet quis possit proprio fauo-
48 ri †renunciare non tamen potest in præiudicium filiorum, vel aliorum iuxta doctrinã *Bal.in l.si quis in conscribendo pen.C. de pact.* aduertũt in pulchro casu ferè simili cõcordanter *Mysinger centur.5.obseruat.63.Clar. in §.donatio,post alios,quæst.23.nu. 1. Eminentiss.Card Seraphin.decis.837 Gayll.lib.1. obseruat.40.num.15.Cçuall.comm. contra*
49 *comm.quæst.105.*hinc hæres † grauatus restituere bona pauperibus post eius mortẽ nõ potest hoc facere in vita in præiudicium Egenorum futurorũ post eius mortem *Roman.conf.452.Bald in conf 77. de quo etiam Præs.de* Franch.*decis.706. Padill. in l. vnum ex familia col. 5. 4.not.fol.289. ff.de legat.2. optimè Cçned.lib.1.canonicarum quæstionum quæst.35.num.15 vers.Ego nihilominus*(nisi forte hæres cum esset pauper eligeret seipsum,quod posset,vt per *V iu.decis.305.Maurit.Apicell.alleg.6.num.36.* cum testator eo casu non habeat talis, vel talis personæ rationem) Vndè in casu nostro cessat secure

regula

regula *tex. in l. post mortem* 12. *C. de fideicom. l. eum qui ff. de annuis legat.* cum similibus adductis per E*scub. de ratiocin. cap.* 23. *num.* 54. *& seq.* sicque hæredem posse antè tempus legatariis, seu fideicommissariis relicta soluere, cum semper in dubio in eius fauorē tempus præsumatur adiectum *l. cum tempus* 17. *ff. de regul. iur.*

52 Confirmatur, quia non entis nullæ sunt qualitates *l. si seruum §. si modus ff. de action. empt. cum similib. cit. nouissimè à Io. Petr. à Mangrell. allegat.* 26. *num.* 53. *fol. mihi* 126. *post decis. Reg. Salernit.* ergo si in vita dicti Petri Iacobi non extabat fideicommissum, cum sit in casu alienationis, & mortis inductum, non potest super eo fieri reseruatio ista per monachum prędictum. Adde etiam, quod talis monachus non poterat se eo tūc fateri proximiorem, cum p̄ximitas in mor-
53 te dicti Petri Iacobi esset inspiciēda, vt benè *Iul. Cęs. Minad. allegat.* 3. *num.* 53. *post decis. Reg. Salernit.* Et dato valuisse reseruationem prædictam, clarè tamen cōstabit infra fuisse per eundem Petrum Iacobum reuocatam, cū dictos quatuor filios in omnibus bonis fideicommissariis instituit.

Quartum fundamentum est, quia casus
54 noster videtur expresse decisus† in *l. filiusfam.* 117. *§. cum pater* 15. *vers. sed si omnes ff. de legat.* 1. *vbi cum I. C. in principio dicti §.* proposuisset casum, quod si Pater, qu habebat filium, & ex eo tres nepotes, filium instituit, & eius fideicommisit ne fundum alienaret, sed in familia relinqueret: post multos casus, quos ibi super ea facti specie resoluit, dubitat in *d vers. sed si omnes*, an si filius ille sic grauatus ne alienaret fundum, sed in familia cōseruaret, instituit dictos tres nepotes in disparibus eius fundi partibus, puta si vni maiorem partem, aliis verò reliquam minorē, poterunt isti in minori parte scripti petere fideicōmissum? & resp. ibi non posse per eam rationem, quia satis videtur in familia reliquisse, licet vni reliquisset. Sic in casu nostro videtur. Quod prædictus Petrus Iacobus, qui habēs bona à prædicto Titio eius patre grauatus est ne illa alienaret, sed vt perpetuò in familia conseruaret, cū haberet eos quinque filios supradictos; nō solum poterat monachum ex dictis bonis vinculatis excludere, sed etiā cæteros alios tres, & vni relinquere, ergo benè in casu nostro dictus Petrus Iacobus exclusit ipsum monachum, & quatuor filios in illis omnibus bonis fideicommissariis instituit, quia sic satis seruat voluntatē dicti Titij eius Patris cum ab eo seruetur ordo successiuus cum illi sint proximiores in gradu, & seruatur prohibitio, cum bona ita in familia satis conseruari dicuntur, per *tex. in prafato vers. sed si omnes*, vbi notant pręceptor *Bart. in prin. & Bened. Pinell. lib.* 2. *selectar. cap.* 8. *num.* 43. & est clarior, & similis *tex. in l. vnum ex familia* 67. *§.* 1. *ff. de legat.* 2. ibi; (si cum forte tres essent ex familia eius, qui fideicommissum reliquit eodem, siuè dispari gradu, satis erit vni reliquisse, nam post quam voluntati paritum est, cæteri conditione deficiunt) idem probat *tex. in l. pater filium* 54. *ff. ad l. Falcid.* Ex quo inferre videtur *Bart. in d. l. vnum ex familia §. si duo num.* 2. quod grauatus restituere bona pauperibus post mortē, potest vni pauperi dare
55 illum instituendo, quia sic videtur eligere. & alias facit, quod numerus pluralis in sin-
56 gularem facilè conuertitur *l. non est sine liberis* 148 *ff. de verb. signif. l. pater seuerinam* 100. *§. ita fideicōmissa ff. de cōdit. & demon. l. hæred. mei* 57. *§. cū ita ff. ad Trebel. l. iubemus* 6. *§. sin autē C. eod. tit. Ambrosin. decis.* 10. *n* 9 *Molfes. ad consuet. Neap p.* 4. *q.* 56. *n.* 2. *Marta decis. Pisana* 94. *Ricc. collect.* 493. ergo ex hoc satis sæcurè cōcludi potest monachum hoc casu esse ab eius prætensione excludendum dato, & nunquam concesso, quod per eum bona in familia conseruarētur, cum pro eo nullum sit ius, & nulla DD. authoritas, prout potius contra eum dicunt, vt supra.

Cōfirmatur quia præfatus Petrus Iacobus in tali exclusione nihil facit contra mentem primi disponentis s3. Titij, vt supra ostensū est. Secundo quia iste monachus, sicut nec cæteri fratres non possunt dici vocati à dicto Titio auo primo testatore, nam tempore constituti fideicommissi adhuc in rerum natura non erant, vt colligitur ex *l. si duobus* 16. *ff. de legat.* 1. & facit regula de qua supra .s. non entis, &c. in *d. l. si seruum §. si modus ff. de act. empt.* Nec hoc præsumitur cogitasse testator, & mandasse, sed solum, vt bona sua perpetuò in familia conseruarētur. Accedat quod bona melius conseruātur quā-
57 do minus diuisa sunt, quam cum pęnes plures diuisa reperiuntur, vt colligitur ex *l. cum pater* 79 *§. dulcissimis ff. de legat.* 2.

Nec huic quarto fundamento obstābit
58 *tex. in l. cum filius* 76. *§. pater cum filia ff. de legat.* 2. qui probare videtur, quod quando fideicommissum est in casu mortis inductū, sit æqualiter facienda restitutio; tamen nihil facit, quia ibi nepotes extabāt tempore facti fideicōmissi, at in casu nostro non sic, nā tēpore quo supradictus Titius fideicōmissū instituit, solū extabāt, d Petrus Iac. & Io. Donatus Antonius fratres, imo in *d. §. Pater filia* sūt expresse vocati illi nepotes extantes ab auo in æqualibus portionib. patet hoc, quia dixit testator, Sempronio nepoti meo

plus tribuas in honorem nominis mei,ergo claré præcedebat necessitas instituendi omnes æqualiter in viriles partes,vt etiam monet ibi Iureconf.& benè sentit ibidem *Bart. in princ.* Nō sic est in casu nostro,in quo intentio testatoris Titii non illa fuit,vt existētes omnes in pari gradu, omnes simul veniant admittendi,nec hoc dixit, sed solum, vt bona sua non alienarētur,& perpetuo in familia conseruarētur,& vt gradatim,& ordine successiuo ad descendentes de familia deuoluerentur. Vndè cum illud non expressit,an plures de familia descendētes eodem in gradu existentes,omnes simul forent admittendi videtur illud relinquere in arbitriū hæredis argumento eiusdem *tex.in d.§.pater filia*,ibi(arbitrium filię datum)& sic tex.iste potius retorquetur, & pro nostra parte facit,vt clare,etiam faciūt iura multa, de quibus supra.

Quinctum tandem fundamētum est,quia iste monachus licet petat tantum annuam quantitatē ex fructibus ipsius fideicōmissi, cuius pstatio,sicut vsusfructus morte ipsius monachi extingueretur vndè, nō militaret ita fortiter ratio illa, quo minus bona in familia conseruentur, tamen negari nō potest
59 dictam annuam quantitatē continere emolumentum ipsius rei,& succedere loco portionis suæ,quoad ipsum fideicōmissum,iuxta *l.Mæuius 66.§ fundo,& melius in l. cū filius 76.§.Dominus ff.de legat. 2. Fab.d. decis.25.* sed ab isto emolumento,& ab ista portione petenda monachus iste est, tum ex mente aui sui Titii,tum etiā expressè à dicto Petro Iacobo patre suo exclusus, cū illud debeat esse pęnes eos, qui bona in familia propriè hoc est actiuè,& passiuè conseruare dicūtur iuxta dispositionem dicti Titii,& dispositionem dicti Petri Iacobi,qui ipso monacho in legitima instituto,cęteris quatuor fratribus
60 omnia bona propria, & fideicōmissaria reliquit,& consequenter omnes fructus illorum reliquit,etiam si alius illis frueretur, vt est *tex.in d.l.Manius §.fundo not. in l. si alÿ 19.vbi Bart.multa cumulat ff. de vsuf.legat.* & facit,quod verba testatoris debent cum
61 effectu intelligi *adnot.in l.si quando ff. de legat.2.in specie Fab.d.decis.25.*

Quibus fundamētis sic irresolubiliter positis non erit difficile ad cōtraria partis aduersariæ fundamenta respondere.

Ad primū ergo respōdeo concedēdo eo casu esse fideicōmissum inductū in casu mortis,sicut etiā in casu alienationis,tamē censetur eo casu inductum pro illis,qui eo tempore reperiuntur capaces,hoc est,qui dicūtur bona in familia cōseruare,cum hæc fuit voluntas dicti Titii testatoris, vnde cū iste monachus bona in familia malè conseruat, cum ipso decedente necessario monasterium bona illa fideicommissaria occuparet, & nō amplius deuentura fuissent ad illos de familia , cum de ea exirent , meritò dici potest censeri potius ipsum monachum exclusum(dato & non cōcesso posse hoc casu cēseri vocatos tales nepotes tempore instituti fideicommissi,& si non extantes)quam vocatum, cum in eo nullo modo adimpleri
62 possit voluntas præfati Titij, sicuti nec in monasterio,vt per DD.de quibus *supra in primo fundam.prin.* nostræ partis, quibus adde *Molfes.ad consuet.Neap.p.4.quæst.65.n. 23.Alex.Trent.acinq.de subst. §.4. cap.7.n. 26.Petra de fideicom.quæst.8 n.516. Peregr. eod.tract.art.28.n.76. optimè Dec cons. 259. n.2.Paris.cons.22 nu.9.lib.3. Menoch.cons. 722.n 32.& lib 4.præsumpt 83 n.45 de communi testatur Ceuall.comm. contra comm q. 193.n 4.Card.Mantic.lib.11.tit.7.n. 21.de coniectur.Rustic.ad l.cum auus lib.5.c.2.n.80*

Ad cuius confirmationem respondeo , quod ibi dicta vera sunt quando testator simplici-
63 ter hæredem institutum testari prohibuit, prout loquūtur DD.ibi citati,secus tamen si prohibuisset testari ratione conseruationis bonorum in familia, vt in casu nostro,quia tunc sanè non videtur inductum fideicōmissum ex prohibitione testandi fauore tātum venientium ab intestato,sed fauore illorum, qui proximiores existunt,& de familia reperiuntur,vt benè perpēdit *Prat. de interpret. vltim.vol fol.284.n.14.*nam si illud esset verum,sequeretur,quod mater , quæ succedit ab intestato filio,vel alij coniuncto, in casu nostro etiam succedere posset,quam tamen
64 † absolutum est,in fideicommisso tali fauore familiæ relicto non succedere,nec aliquid prætendere posse,vt est *tex.in l codicillis 91 §.matre ff.de legat.2.Mart. in Summ.success. legal.p.2.q.3 art.1.n.5.*vbi etiam , quod nec potest institui,sicut quilibet alius, etiam successurus ab intestato,qui de familia testatoris nō esset,vt per *Sim Prat.vbi sup.fol.283 col.1,vers.quod sanè.D.Petra de fideicom.q.8. n.270.vers nihilominus,quos sequatur Fusar. de subst q.722.n 12.*

Ad secundum respondeo concedendo,quod clerici dicuntur bona in familia conseruare,
65 verum quod in casu nostro clericorum appellatione monaci cōtineātur negatur,quia illud procedit quando eadem militat ratio, & quod hoc casu diuersa sit ratio probatur, quia clerici actiuè,& passiuè bona in familia conseruare dicūtur,cum post eorū mortem succedāt illis agnati de familia *c.1.de success. ab intest.*non sic est in monacho, cui necessario monasterium succedit cū illud loco fi-

lij respectu sui habeatur, vt notãt Doctores per illum *tex.in c.in præsentia de probat.in auth.nisi rogati C.ad Trebell. Dilect.de arte testan.caut.18.n.5.Cęned q canonica 35.n.10 & q.6.n.20.*Maxill.*ad cõsuet.Bari §. mulier religionis n.17.fol.243.*D.*Cosm.Nepita in consuet.Cataniæ 13.num.20. Vinc.de Frãch. decis.460. Gama decis. 306. Triuisan. decis.*
66 *Veneta 47.n.7.lib.*1. hinc venit contra testamentum ingressi si ingressus nihil ei reliquisset *Molfes.ad consuet.Neap.p.4.q.65.n.53.*& decisũ testatur *Mart.in summ succesf. legal. p.1.q.26.art.1.num.29. optimè declarat Iul. Clar. in tract. de testam q. 28 per tot. inter*
67 *tract.success.ab intest.*hinc etiam est, quod si quis accepisset emphiteusim pro se,& filijs, & postea ingredetur monasterium, monasterium potest illam retinere etiã post mortem ingressi,vt arbitratur *Specul.tit.de locato §.nunc aliqua vers.*153.Sed contrarium melius faterer cum *Marta in summ.success. p.3.q.13.art.3.n.6.post Butr.* quem citat ex ea potissimum ratione,quia verba in cõtractibus in casu vero, & nõ ficto sunt accipienda *l.3 ff.de negoc.gest.not in l.quicquid astrin*
68 *gende ff.de verb.oblig.*licet illud haberi † loco filij monasterium non semper procedat, vt per *Cęned.q.canon.6.n.20.lib.*1.*Mart. d art. 3.n.6.& 7.*

Ad tertium fundamentum respondeo,ꝙ
69 benè per statutũ † non poteſt induci,quod monachus non succedat,quia inferretur religioso statuti præiudicium generale,secũdo
70 quia statutum † illud laicale nõ potest præiudicare, & ligare personas Ecclesiasticas, siuè religiosas *c.Eccl S.*M.*de constit.*secus verò si excludatur ab aliqua particulari perso-
71 na,prima est ratio,quia quis † non cogitur benefacere *cap.de Iudæis 25.distin.*secundo, quia testator potest rebus suis legem imponere *l.quoties C.de bon.quæ sub modo c. verũ de cõdit.apposit arg.auth.excipitur C. de bon. quæ liber.& ita Dec.cons.259.col.*3.

Nec in se primum exemplum verum est,
72 quia imò contrarium s3. quod monasteriũ potest excludi à testatore casu, quo grauatus si sine liberis decesserit illud ingrediatur tenent *Bald.Corn.Salycet.& Paul. de Castro in l. Deo nobis* C.*de Episc.& cleric.*Dec.*in d. c.in præsentia n.*58.*& ibi Bero.n.485. de probat.Illustr.Carol.Tap.in auth. ingressi c.3.n.*18.*fol.*470.Molfes.*ad consuet.Neap.p.4.q.65 n.23.de communi testatur* Molin.*in addit.ad Alex.cons.*121.*ver.contrariam.Sancez.in sua summ to.2.lib.7.c.16.n.12.D. Mastrill. decis. Siciliæ 65.n.4 Cauale.decis.77.n.4.& n. 28. p.3.Osasch.decis.126.n.11.& 24.Card.* Man*tic.d. coniectur.vltim.lib.11.tit.7.nu.*18.*Cęuall.comm.contra comm.q.193.n* 2.cum alijs infinitis quos in consulendo, & in tract.cõgerit more suo *Fusar.d.q.429.n.* 18. qui dicit receptam sententiam, & iudicatũ refert apud *d.Franch.decis.29.n.3.4.& 7.*

Nec verũ est secundum exemplũ,quo dicebatur,ꝙ si relicta essent filię mille si nube-
73 ret,& 500.si monasteriũ ingrederetur, filia ista ingrediens monasteriũ posset consequi mille,nam cõtrariũ verũ est,& cõmunis,sic ꝙ potius 500.secũdũ testatoris mãdata petere posset,vt benè *Napodan. ad consuet.si moriatur fol.*101.*lit.* C. vbi dicit receptiorẽ sententiã *Prat.de interpr.vltim.fol. 382.n.15 Card* Mant.*de coniect. vltim.lib.11.tit.18.n. 27.Anto.Gabr.tit de legat.concl.2. Cęned.qui benè loquitur q.canon.*35.*n.6.lib. 1. Menoch. cons.*169.Rubie.*ad l.cũ auus lib. 5.c.1. n.27. & seq.Intrigl.de substit.centur.3.q. 62.n 3.et 4.Illustris.Tap.in d.auth ingressi ver. ingressi c.1.seq.Fusar.de substit.q.424 nu. 26.*ad ꝙ ego talẽ adducerẽ rationẽ,quia quod illa nubat respicit publicã vtilitatẽ,quæ cõsistit in procreatione liberorũ,vt in *l.1 solut.matr.* ꝙ autem ille ingrediatur religionem est priuata vtilitas,cum pro se, & se solam saluam faciat,sed publica vtilitas priuatæ præferẽda,merito.Nec obiici potest,quia mulier ingrediẽs religionẽ videtur nubere,quia si hoc verũ esset,sequeretur ꝙ legatũ relictũ vxori
75 si vidua remanserit nõ deberetur vxori religionẽ intranti,cũ ex hoc nubere diceretur consequens est falsum,quia debetur, vt per *Bald.in d.l.Deo nobis col.3 .Arno.Solloq.33. Crem.sing.*142.quicquid contra veritatẽ loquatur *Raynald.Cors.lib.2.indagat.c.23.meritò,& ad tex.qui in contrariũ faceret in l.Ti*
76 *tia si non nupserit ff.de condit. & demonstr.* optimè respondet *Cęned.d q 35.n.16.*

77 Nec etiam absq contradictore pertrãsit illud,ꝙ si relicta essent centũ filio,vel filiæ si monasteriũ nõ intrauerit, relictũ debetur ẽt si monasteriũ alter ingrederetur, quia contrariũ firmãt *Sancez de matrim.lib 1.disp.34 Didac.Couarr.lib.*1.*variar.c.19.n.*10.

In quibus casibus, & in casu nostro præsertim,testator nõ videtur facere dispositio-
78 nẽ illã ad exclusionẽ monasterii, cũ sua intentio primaria est,vt bona in familia cõseruentur,vel vt remaneãt pęnes filios,quibus ipse potius debet dare,quã monasterio,vel suadendo matrimoniũ carnale ea intẽtione vt sua familia protẽdatur,& durat, & sic nõ ad illũ finem,vt hæres, vel filius à religionis proposito retrotrahatur, cũ hoc nõ cõsiderare videatur,& ideò non est allegãdũ, siue in consideratione habãdũ *arg.l.non omne ff. de statulib.l.si verbĩna §.1 ff.ad l.Rod de iact.* notat in terminis nostris *Ruin.cons.98.n.21 lib.2.*quẽ probat *Fusar.de subst.q.429.n.25.*

afferent

afferés etiã *Rustic.in l.cum auus c.1.lib.5.n.26 quibus addo Cened d.q.35.n.7.vers.nec in congruũ,Dec.*qui latè ꝑsequitur *d.cons.*259. *Bapt à Villalob.cõm.opin.lit.S.n.118.arg.boni tex.in l.qui exceptionẽ ff.de condict.indebit. l.si quis nec causam ff.si cert.petat.l.nõ intelligitur 3.§.1.ff.de iure fisci,*faciunt multũ dicta per *Roman.cons.*39.*Crauett.cons.*118. *Nell. à S.Gemin.tract.de bannit.p.3.2.temp. q.82. n.3.fol.mihi 146.Paul.Leon.in l.qui Romæ §. duo fratres n.65.de verb.oblig.*& regula est,
79 quod potius mens † quam verba sunt attẽdenda *l cũ virũ C.de fideicõ c. intelligẽtia 6. & c.propterea 8.de verb.signif. l. 4. l.1.C.plus valer.quod agitur l.sẽper in stipulationib. 35. ff.de regul.iur.l.Celsus §.si fũdus ff.de cõtrab. empt Verall.dec.23.n.6. p.2.* maximè cum mens haberi potest, ex coniecturata ipsius testatoris voluntate.

Ad quartum respondeo, ꝙ benè ꝓcedũt
80 ibi dicta † in dubio, prout loquuntur iura,& DD.de quibus ibi,at in casu nostro non sic est,qui à prolata fuerũt verba generalia,cũ dictus Petrus Iacobus instituit filios illos quatuor in omnibus eius bonis ẽt fideicõmissariis (quæ dictio etiã stat ibi copulatiuè
81 † cũ sæpè in iure soleat ista stare,vt *ex l.Paulus respondit vers.Paulus ff.de solut.doces Pinell.lib.1 select.c.16.n.19.fol.168.*)& videtur reuocata illa ꝓmissio per illa verba generalia,*iux.reg.l.Iulianus ff.de legat.3.*& donatio
82 † facta in vita cẽsetur reuocata per fideicõmissum verbis generalibus factũ.*Bald.in l.fi. liũ quẽ habentẽ C. famil.bercisc. Angel.cons. 331.n.3.Paris.cons.2.n.47.& seq.cons. 33.n. 78.lib.3.Francisc.Mantic.de cõiect.vltim.lib. 7.tit.8.n.22.Menoch.lib.4 præsumpt.196.n.8 Intrigl.de subst.centur.3.q.74.n.8.* nam cũ oĩa bona fideicõmissaria dictis quatuor filijs reliquit,nihil ex dictis bonis excludit, *arg. d.l.Iulianus. l.si seruit. ff.seruitut. vrban.et babetur in alleg.25.n.10.post dec. Reg.Salern.*

Hinc est,ꝙ licet grauatus restituere hęreditatẽ,non videtur exclusus à detractione Trebellianicæ,vt in *tit.ff.& C.ad Trebell.*ta-
83 men si erit grauatus restituere tõtã hæreditatem,censebitur exclusus à detractione Trebellianicæ,vt per iura de quibus *Anton. Corset.in tract.de Trebell.§.2.n.4.Alex.cons. 5.vol.3.Gozzadin.cons.97.n.6.idẽ Alex.cons. 67.n.1.vol.1.*qui dicit id etiã esse per dictionem integrè.pleno iure *Bellon.cons. 64 n.1. Mynard.decis 32.p.5.iũctis traditis per Surd. de alim.tit.4.q.15 n fin.& in cons.143.n.19 Guid.Pap.dec. 537. Carol. de Crass. qui alios citat.de effect.Cleric.effect.7.n.27 f.mibi 354.*

Nec dices,ꝙ dictio illa,totam,in his casibus posset operari suam generalitatẽ; quãdo extraneus deberet restituere; & sic respectu extranei,non autẽ respectu filij, quia videmus in iure multa cõcessa filijs, quæ extraneis denegantur teste *glos.in §.emphiteusim ver.filys autb.de reb.Eccl.non alien.*
84 Hinc licet annus inceptus regulariter non habeatur pro cõpleto *l.nõ putabam 47. l.in annos 48.ff.de condit & demon.l.si cui legetur 51.ff.de legat.1.*id tamen in extraneo ꝓcedit, cui si est relictũ aliquid cũ *16.*anni erit, & ipse attigisset 16.annũ, nec cõpleuisset nõ poterit illud relictũ petere,secus tameꝗ fauore
85 filij *l.qui filium 74 §.sabinus, el primo ff.ad Trebell.*sic etiam licèt pluribus cõditionibus disiunctè,vel alternatiuè positis à testatore,
86 sufficit vni obtẽperare, & vt sola verificetur,vt relictũ peti possit *§.impossibilis,instit. de bæred.instit.cũ similib.cit.ibi per glos. ver. si separatim,*quandoq;tamen fauore filij omnibus obtẽperare,& vt omnes simul verificentur necesse est,vt in casu *not. l. generaliter 6.C.de instit & subst.l.si is qui ducenta 14.§.item si ff.de reb.dub.*

Respõdetur.n.quod hæc specialia in filio
87 non in omni casu ꝓcedere debent, cũ non sint multiplicanda *arg.l. in fraudẽ §.fin.ff.de milit.testam.*faciunt quæ in simili docẽt *Paris.cons.74.n.22.vol. 3. Ioseph* Mele *Genitor meus in suis add.ad Gizzarell.dec.1.n.95.f.11.*
88 & alias sicut Trebellianica † intelligitur ꝓhibita extraneo, cũ totã hæreditatẽ grauatus fuit restituere,ita etiã filio primi gradus *Corset.vbi sup §.1.n.3.Berẽgar.in l in quartã n.316 & ibi Paul.de Mõte Pico n.3.4.ff.ad l. Falcid.Farinac.dec.505.n.2.Dec cõs 480.Molin.de primogen. li.1.c.17 n.12.Merlin.de legitim.lib.1.tit.3.q.1 n.25.D. Reg.Scipio Rouit.cons.95.n.12.vol.1.Vasq.de success. creat. §.8.n.12.Grat.cons.17 n.27.Anto. Gabr.lib. com.concl.1 n.16. Honded. qui plures refert cons.59.n.37.vol.1.& alibi sæpè Cõsiliar. Paschal.de virib.patr.potest.p.2.c.4.n. 144.Mol fes.alios cumulãs cons.14.n.24 to.2. & ad cõsuet.Neap.p.2.tit.de person.in addit. ad q.10. n.10.tom.2.*& ideò per eam dictionem, totã,inducitur prohibitio,quia æquipollet expressæ prohibitioni,& æquipollentia verba eundem operantur effectum *Ossasch.decis.12. Rot diuer.decis.267.Gomes.ad Reg.cancell.q. 11.*vndè secure cõcludi põt ex illa generalitate,qua fideicõmissaria bona dictus Petrus Iacobus filiis suis reliquit, videtur ab illis monachum in legitima institutũ excludere.

Ad quintum deniq. fundamentũ poteris bene respondere ex dictis in nostro quinto fundamento pro fratribus adducto.

LAVS DEO, Beatęq; Virgini Mariæ,ac Diuo Francisco Protectori meo.

ADDITIONES RECONDITAE, SELECTAE, PRACTICAE:

AD DECISIONES

REG. CONSIL. NICOLAI ANTONII GIZZARELLI,

AVTHORE.

DIDACO DE MARI V.I.D.

PATRITIO RHEGINO.

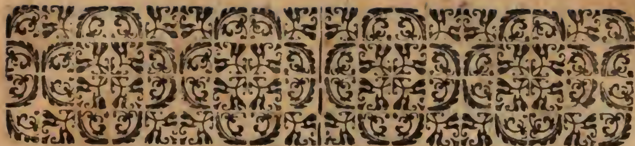
HAC SECVNDA, ET NOVISSIMA EDITIONE AB EODEM in quàm pluribus locis, quæ hoc signo [ ] continentur, auctæ, & Locupletatæ, cum Summarijs, & Indice, ita dispositis, vt nil vltra possit desiderari.

SVPERIORVM PERMISSV.

Neap. Ex Typographia Francisci Sauij, Impressoris Curię Archiepisc. MDCXXXII.

Expensis Dominici Vecchi Bibliopolæ sub Signo Sanctiss. Nominis IESV.

ILLVSTRISS. ET EXCELLENTISS. D.

D. HECTORI RAVASCHERIO

Ex Comitibus Lauaniæ, Principi Satriani, Duci Cardinaris, vtili Domino Status Vadolati, Siberis, Cropani, Roccæ Beamont. Ciuitatum vici, Tabernæ, tribuno militum, Consiliar. Status, & Belli.

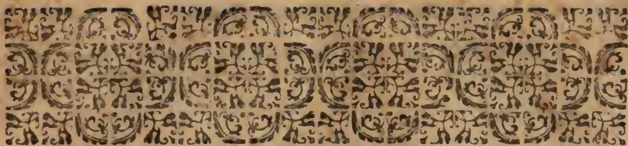
DIDACVS DE MARI I. C. FOELICITATEM PRAECATVR.

AVD sanè mihi diutius Princeps præstantissime, deliberandum fuit cuinam lucubrationes, qualescunque has meas recepta iam consuetudine nuncuparem. Debebat hoc tibi mea in te obseruantia; id ipsum tua in me officia, quibus me, meaque tibi deuinxisti in perpetuum vniuersa vindicabant. Postremo res loquebatur ipsa, vt sub illius fide ac clientela specimen istbuc ingenij prodiret, qui, vel obtrectantes procul habere, vel genuinum meditantes possit auctoritate nominis amoliri, & sanè, quid nam ab illo præsidij non accersam, quem auita virtus, quem maiorum facinora præclarissima, quem heroicæ stirpis tradux ingenium, Columini illi, ac troianorum propugnaculo HECTORI tum nomine cum virtute parem præstitit, ac plane germanum, nisi vtriusque inter Herois insignia illud omnino discriminis intercederet: quod noxia illi olim fuerit, tibi fore Græcia, & quidem Magna semper obnoxiam glorietur. Ec quis porrò tanti Principis patrocinium, fidemque non ambiat? quis tanti sub Ducis Imperio non triumphet? Repete veterum ætates, consule rerum memoriam, adi monumenta vetustatis: enim vero testator historia, vel ab Henrici Secundi Cæsaris

§ 2 ducta

temporibus Rauascherij peruetustam generis claritatem. Tuorumque maiorum amplissimos magistratus, Fasces, Trabeas, Sacras insulas summumque Vaticani Apicem Sacerdotij tabulæ profitentur ipsos denique latinos fastos, ipsos Cælites auctos tuæ gentis Indigete annales tradunt memoriæ hominum sempiternæ. Nam quid ego dijnastas, ac proceres, quid copiarum ductores, quid æquitum Magistros, quid Castrorum præfectos enumerem. E tui ciet generis stirpe antiquissimos Louanij Comites opiZones fliscbios, quorum decora, ac nomina immortalitati iam gloria consecrauit. Age iam munusculum isthuc ad te delegatum æqui boni consulas, ac tuearis. Enim vero, vt literas amplecteris ac tegeres, datum est tibi feliciori iam omine, iam inde cum sagræ populos summa cum imperij moderatione regendos accepisti, quos si quæris ab Atheniensibus, vnde litteræ, vnde profectæ dicuntur artes, ac disciplinæ, deduxisse coloniam, non obscuris monumenta veterum indicant argumentis. Ego interea satis habuero, si tuum, quod mihi alte hæret animo hærebitque perpetuo in ipso operis aditu. Nomen inscribam, Argumentum patrocinij tui pariter, atque autoramentum obseruantiæ meæ. Nihil veritus scilicet, ne mihi minus à tuo nomine splendoris, quam à meis Additamentis Gizzarello amplificationis accesserit. Vale.

AVTHOR LECTORI.

N tibi offerro (candide lector) in hac cumulatiori, & emendatiori secunda editione has meas Additiones ad Gizzarelli Decisiones de nouo elaboratas pluribus decisionibus causarum Supremorum Tribunalium, quas ad communem omnium vtilitatem in lucem emitto, & vt apis ex varijs floribus hinc inde delibatis mel exugit humano generi gratissimum liquorem, ita ego sum conatus quidquid à iuris peritis fuerit pronunciatum huc conferre; verum obsecro te amice Lector, quod si aliquid incultum, vel non ita digestum, vt decet, videris, æqui bonique consulas, & quod reprehensione dignum est corrige tuo purgato iudicio, & tandem, si quid boni cognoscas Omnipotenti, ac immortali Deo tribuas, à quo omne bonum. Vale.

Adm Illustris. & Reuerendiss. Domine.

VIdi hunc librum,& censeo typis committi posse, cum nihil contineat Sanctæ Fidei dissonum,vel bonis moribus contrarium. Dat. Neap. vltimo Maij 1631

Imprimatur.

Alexander Russus Can.Dep.vidit.

Fęlix Tamburellus Vic.Gen.

Illustrissime, & Excellentissime Domine.

IVxta ordinem Vestre Excellentie percuntaui postremas Additiones editas per V. I.D. Didacum de Mari Reginense ad Secundam Partem Decisionum S.C. Nicolai Antonii Gizzarelli olim Regii Consiliarii vna cum aliis apostillis manuscriptis super additis prioribus Additionibus iam impressis in aliis Decisionibus eiusdem Auctoris, quæ mihi vise sunt impressione digne dum nil sinistrum contineant,quin redargutione aliqua opus sint, sed verius comendatione debita pro communi studiosorum legalis disciplinæ vtilitate,sed nō meum, verum tuum amplitudinis erit iudidjum prosequendum,cui me subiicio. Datum in edibus nostris Neap. die vltimo Maii 1631.

Vestræ Excellentiæ.

Humillimus seruulus

Ioannes Baptista de Thoro I.C. Neapolitanus.

Imprimatur.

Tapia Regens. Enriquez Regens. Lopez Regens. Rouitus Regens.

ADDITIONES RECONDITAE
AD DECISIONES
REG. CONSIL. NICOLAI ANTONII GIZZARELLI
AVTHORE
DIDACO DE MARE I.C.
PATRITIO RHEGINO.

SVMMARIVM.

1 *Mulier in repetitione dotis praefertur creditoribus habentibus tacitas hypothecas, non vero habentibus anteriores expressas, & num.9.*
2 *Huiusmodi praelationis priuilegium transit ad filios tantum, nō verò ad haeredes extraneos mulieris.*
3 *Imò vigore eiusdem priuilegij possunt filij in bonis viri, uti iure retentionis donec dos restituatur.*
4 *An mulier possit hoc priuilegium viro renūciare remissiuè.*
5 *Vbi eadem ratio militat, non dicitur extensio, sed comprehensio.*
6 *Extensio permittitur etiam in pœnalibus fauore Reipublicae.*
7 *Fauore animae fit extensio in exorbitantibus, & correctorijs, ex maioritate, vel identitate rationis.*
8 *Communis opinio non est sequenda, quando contraria melioribus rationibus fundatur, aut fauet piae causae.*
10 *Fiscus habens expressam hypothecam posteriorem praefertur habenti tacitam anteriorem.*
11 *Quid si vterque concurrat aduersus communem debitorem, cum expressa hypotheca.*
12 *Quid in bonis quaesitis post fiscalem obligationem, & num.14.*
13 *Quid si priuatus creditor potiretur priuilegio temporis, & aetatis.*
15 *Lex loquens de praelatione fisci, an ad dotem sit extendenda, & num.16.*
17 *Bona aestimata, ab vxore in dotem tradita, transeunt in dominium viri, cuius est periculum deteriorationis.*
Quid si maritus ad inopiam vergat. 21.
Quid si tradantur non aestimata. n.19.
18 *Bona aestimata ab vxore in dotem tradita, si à marito legentur vxori, debentur iure legati, & praeterea debetur pecunia iure dotis.*
20 *Ob vsufructum potest quis Dominus appellari.*
22 *Aestimatio in dotalibus an, & quando faciat emptionem.*
23 *An dos praeferatur reficienti rem, vel conseruanti.*
24 *Dos vbi non est expressè priuilegiata, remanet sub regulis iuris communis.*
25 *Priuilegiatus quilibet in dubio praesumitur.*
26 *Creditor causa dotis cogitur concurrere cum alijs creditoribus ad concedendam dilationē quinquennalem.*
27 *Creditor causa dotis tenetur priùs agere ad rem specialiter obligatam.*

AD DECIS. I.

NVm.1.Couar.) concordantes refert *Cardin. Mantic. in tract. de tacit. & ambig. conuen. lib.11. tit.26. num.24. cum sequ. Matien l 7. tit 16. lib. 5. ordinamen glos. nu.4. Petr Gregor in Syntagm. Iur. lib.9. cap. 24. num. 4. Borrell. in summ. decis. tit. de priuileg. Dotal. num.436. tom.3.*
1 Mulier virtute tacitae hypothecae est praeferenda in sua dotis repetitione creditoribus tacitas hypothecas obtinentibus, non vero expressas anteriores habentibus *Ioan. de Castill. tom.3. controuer. quaest. cap.40.* com

munē, & veriorem opinionēm dicit *Burg. de Paz.in prax.tom.3. cap.6.§.12.num.*10.
2 priuilegium mulieris tacitæ hypothecæ, & prælationis à iure concessum, non transit ad hæredes extraneos mulieris, sed ad filios transferri verius dicit *Amat. Rodriq.de priuil.credit.par.prima art.primo num.*17.& nō
3 solum mulier, sed etiam illius liberi virtute suæ hypothecæ, & priuilegij possunt bonis mariti incumbere, & in illis iure retentionis vti, donec dos integra restituatur *Meirer.in tract.de pignor. & hypothec. lib.2.tit.*
4 *16.num.27.*mulier an hoc suæ tacitæ hypothecæ, & prælationis priuilegium marito remittere, aut renunciare valeat vide *Gutier.de iura.confirm.cap.46.num.13.Villadie in sua polit.in form. libellan. vers.de tertio opposit.n.5.*
5 *Num.14.glos.*) quando militat eadem ratio prope non dicitur extensio, sed com-
6 prehensio *Surd.cons.302.num.22.* vbi agitur de fauore Reipublicæ permissa est extēsio etiā in pœnalibus *Rot.decis.* 298. *ad fin. par.*2.diuers. in pœnalibus, & correctorijs aliquando fit extēsio maxime si causa sit expressa *Farin. cons.229.num.18.lib.3.late in fragm.crim.par.1.à num.166.vsque ad num.*
7 179.animæ fauore in exorbitātibus, & correctorijs fit extensio ex maioritate, vel idētitate rationis *Genuen.practic.Eccles.q.772.*

Num.18.Io.Andr.) Adde *Neuiz.Syl.nupt. lib.5.limit.3.num.67.Franc.Marc decis.692.*
8 & vbi contraria opinio melioribus rationibus fundatur præualet communi *Surd cons.* 294.*num.29.vol.2. Amat.cons.51.num.33.* communis opinio non est quando legibus, & rationibus detegitur falsa *Honded. cons.* 39.*num.37.vol.1.*& quando contraria opinio subtiliori, & meliori ratione fundatur omittitur communis *Amat.decis.11.num.2.* & licet communior sit tamen contraria si meliori, & æquiori ratione nitatur ipsi præualet *Honded.cons.65. num.* 27. & non est attendenda communis opinio, vbi altera fauet piæ causæ *Mart.in tract. de iurisdict.c.* 164 *num.2.*

Num.33 fatentur) Adde *Barbos. in l.1.*
9 *par.6.num.4.ff.sol.matrim.*Mantic.*in præcit. tit 26.num.23.in princ. & Latius num.32.* vbi frequentissimo Iudiciorum vsu receptā opinionem tēstatur, nouissimè *Io.Domin. Gait.in tract.de credit.cap. 4.quæst.11. num.* 1645.& 1964.vbi singularem declarationē refert, & de hypotheca dotis cum prælatione vide *Fontanell.de pact.nuptial.claus.7 glos.2 par.1.to.2.Molin.de contract.disp* 438
10 *Num.34.ex supradictis*) fiscus habēs expressam hypothecam posteriorē præfertur anteriori creditori habenti tacitam, & hoc
11 idē est determinatū in dote; secus si vterq; concurrat aduersus communem debitorē, & hypotheca sit pariter expressa, siue generalis, siue specialis, nam hoc euentu præualebit prærogatiua temporis, præterquam si
12 versemur in bonis quæsitis, post fiscalem obligationem, siquidem in his fiscus venit prærēdus anterioribus creditoribus sub-
13 declara nisi priuatus creditor potiretur dupplici priuilegio nempe temporis, & ætatis, vt pote si minor esset creditor ex causa tutelæ, quæ alia simili, nam tunc fiscus postponeretur in bonis quæsitis post suā obligationem *Mantic.de tacit. & ambig. lib.11. tit.25.n.10.& 11.D.Franc. de Alfar. de offic. fiscal.eiusq; priuileg.priuil 22.& 23.* cui in-
14 cumbat onus probandi aquisitionem esse factam ante, vel post fiscalem obligationem post *Bart.in l.si is, qui ff.de iure fisci* concludit *Neguf.in tract.de pignor.2. memb.5 par. n.43.*ei incumbere, qui actionem proposuit,
15 siue sit priuatus, siue fiscus; & an lex illa quemadmodum fisco fauet sit etiam ad fauorem dotis extendēda, & omissis disputationibus quidquid in cōtrariū dicat *Turom. in l non puto c.3.n.25. & 26.ff eod.tit.* dicas legem prædictā solum ad casum de quo loquimur non autem ad fauorem dotis esse extendendam, vt nouissime refert *Constant. in l.1.num.21.C.de iure fisci lib. 10. & vide Castill.lib.3 controuers.c.4.*
16 *Num 35.Euerar.*) verum argumēta, quæ passim ducuntur à fisco ad Ecclesiam, doté, cęterasq.causas, sic temperanda sunt, vt quod fisco concessum legitur, id ipsum à maioritate rationis his quoq. concessum esse admittatur, si tamē ratio, quæ militat in fisco, extensionem non abhorreat *Barbos.in l.filiusfam.5.si vir.in quinquenn. à n.40 ff.sol. matr.Fachin.controu.iur.lib.8.c. 3.* tamen quædam priuilegia, quæ cū alijs priuilegiatis directo competant fisco communicata videntur, vti de remedio restitutionis in integrum loquuntur *Peregr. de iur.fisc. lib.5. tit.2.n.10.de Pōnt, de potest Proreg. tit.de regal.imposit.§.5.n.17.*quid in pęnarum petitione, ac consecutione vide *Reg.Constan.in l.1.n.85.C.de pęn.fiscal.lib.10.*

Num.40 Doct.)adde *Castill.de vsufr. c.4. n.7.Montier.dec.13.n.42.Card.Tusc.pract. concl.lit.D.concl.758.n.1.Surd. cōs.413 n.13*
17 *Caualc.decis.16.à n.2.par.1.* nec bona æstimata viro tradita dicuntur dotalia, sed dos in pretio tantum consistit *Bec.cons. 42.n.6. vol.1.* censentur ei vendita per vxorem, & fingitur statim per vxorem pretium numeratum viro in dotem *Surd.decis.99.nu. 9.*&

pericu-

periculum deteriorationis,& peremptionis dotis æstimatæ pertinebit ad maritū tamquam illius tacitum emptorem *Menoch.de præsumpt.lib.3,præsumpt.74. Verall. decis. 333 lib.3.Morot.cons.44.num.13. de Pont. cons.71.* cuius rei dominium,seu res ipsa in maritum transit cum omnibus oneribus,& obligationibus suis *Bal.in l.ex conuentione n.3.C.de pact.* hinc si dotis facienda collatio sit de pecunijs non de rebus facienda erit
18 *Honded.cons.14.dub.2.vol.1.* & vbi res data æstimata vxori à marito legata fuerit,tūc res iure legati est ei debita,& inde pecunia iure dotis *Felic.alleg.31.n.15.par.3.* dotaliū vero rerum, quæ inæstimatæ in dotem datæ sunt dominium mariti est *l.dotale §.dotale ff.de fund dotal.* non absolute, sed propter rei fructus,& sic ciuiliter *Viu. decis 518.nu. 15.Quesad iur q.15.n.18.Menoch.cōs.1140*
20 *n.21.* nec mirum cum propter commodum fructuū in iure quis dominus vocetur *Gregor.Syntag.iur.lib.1.c.12.num.7.par.1.* imo possessionem virum habere *dixit tex.l.sciendum § si fundus in dotem ff.qui satisd.cogan.* & soluto matrimonio dominium continuat in vxorem *Schenar cons.11.n.4.par.2.*
21 *Num.42.Gomes.*) Adde *Bapt de San.Blas. de priuil.dotal cent.2.n.13. Pinell.in l.1 C. de bon mater.par.3.n.15 Mascar.de probat. concl.619.* contrariū voluit *Castill. in tract. de vsufr.lib.1.c.4.n.8.* & vide declarationes relatas per *Gait.in precit.q.11.n.1600 cum plur.sequ. Ant.de Amat.resol.49. Amat.Rodriq.de priuil.credit par.1.ar.1.n.18.* & quoties mariti inopia perseuerat vsq; ad tempus restitutionis dotis, tunc fundum dotalem etsi æstimatum traditum,potest vxor in subsidium vendicare, ac si non fuisset datus æstimatus *Cost. remed.subsid.63. nu.1 Ant. Fab,in suo Codic.li.5.tit.7 de Iure dot. defin. 43 doctiss ac numquam satis laudatus Mar. Giurb.in consuet.Messan.c.15 glos.1.par.1.à n.21.* discussis tamē prius mariti bonis *Morot.cons.44.n.14.Polid.Rip.obser.46.* æstima
22 tio in dotalibus qualiter, & quando faciat emptionem vide *Gratian.discept.Forens.to. 5.cap 826 num.73.& seq. Castill. decis.Sicil. 21.Alex.Trentac.var.resol.vol.1 lib.3.tit.de iure dot.resol.1.Ricc.collect.dec.3187.par.7. Ludouis.decis.573.*
Num.49.Bal.) quem sequuntur *Gregor. Lopez l.36.tit.13.p.5 ver.il postriero Matien. l.7 tit.16 lib.5.ordin.glos.5.nu.18.Gratian. discept.foren.730.to.4.* sed contrariam opinionem vti communiorem sequūtur *Mantic de tacit.et ambig.lib.11.tit.26 n.17.& seq. Couar.var.resol.lib.1.c.7.num.2.& 3.* & vide modificationem,quam refert *Gait. d.q.11. n.1946.1961.cum plur sequ.Morot. cons.54.*
23 vbi an dos præferatur reficienti rem, vel conseruanti *Mantic in precit.lib.11.tit 23. Barbos.in l.1.par 6.nu. 8.& 12.ff.sol.matr. Reg.de Pont.decis 34.n.6.*
24 *Num.53.Visitar.*) & vbi dos non est expresse priuilegiata ea remanet sub regulis iuris communis *Soc.Iun.cons.12.n.4.lib.3.*
25 priuilegiatus quilibet in dubio iure communi censendus est *Crot.in l.si constante n. 84.ff sol.matr.* dotis causa creditor cogitur ex maiori parte creditorum ad concurrendum in concedenda dilatione quinquenna-
27 li *de Franch.decis.219.* & dispositio *l. 2.C.de pignor.* habet locum etiam in primo creditore ex causa dotis,vt prius ad rem specialiter obligatam agere debeat *Couar.var.resolut.lib.3.c.12.n.3 Soc.cons.198.n.2.& 3.li. 2.* nec in eo priuilegiata est, vt omittere possit excussionem de qua in *Authen.* hoc si debitor *C.de pignor.& hypothec.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Successor præsumitur ignorare factum sui antecessoris.*
2 *Hæres quando præsumatur habere scientiā testamenti,& contentorum in eo.*
3 *Assensus in obligatione pro dote, an valeat, si sit post mortem præstitus. remissiuè*
4 *Constit.Constitutionem diu.mem. habet locum in emptore in promissione de vendendo,& in pacto de non petendo.*
5 *Assensus post mortem contrahentium expeditus,querit hæredum ratificationem, super qua nouus assensus est impetrandus.*
6 *Assensus tacitus in Regno non satis est.*
7 *Assensus præstitus post reuocationem reuocationis non validat venditionem primo loco factam.*
8 *Assensus non potest expediri post mortem alienantis feudum, etiam hæreditarium in præiudicium hæredis, sine ipsius consensu.*
9 *Assensus expeditus post mortem testatoris, valet in ipsius præiudicium, non verò respectu successorum non consentientium.*
10 *Consensus hæredis nouus, an censeatur interpositus si fuerit supplicatum pro assensu super testamento nullo, pro parte hæredum remissiuè.*
11 *Assensus an sit præstandus quando est legatum feudum in præiudicium Regis. remissiuè.*

AD DECIS. II.

NVm.6.de regul. Iur.) successor præsumitur ignorare factum sui antecessoris, *Cardin.Tusc pract.concl.in verb ignorant.concl.* 18. *Farinac in*
1 *Fragm.p.2.verb.ignorare.nu.*126. vbi quid in successore singulari; successor, vel hæres præsumitur ignorare facta sui antecessoris, & defuncti quando conuenitur, & est reus, secus si agit, & est actor *Costa in tract.de*
2 *fact.scien.& ignor.inspect.*90.hæres quando præsumitur habere scientiam testamenti, & contentorum in eo vide *Tusc.in verb.hæres concl.*73 *Meuoch.de præsumpt.lib.6.præs.*23.
3 *Num.8.Aluar.*) vide pro veritate D.*de Franch.decis.*620.*n.*9.*& seq.Anna.alleg.*66. *n.*5.*&* 115.*n.*2.
4 *Num.*12.*Cumi.*) tradit verum intellectũ dictæ *Constit.diuæ.memor. D. Reg.de Pont.in tract.de potest proreg.tit.de assens.*Reg.*super dot.§.*1.*n.*31.*&* 32.quæ locum habet etiam in emptore in promissione de vendendo, & in pacto de non petendo *De Pont.in pracit. tract tit de refutat.feud.§.*11 *n.*12.*&* 13.
5 *Num.*14. *Anna.*) vide eundem *in Sing.* 105.*de Pont de potest proreg.tit de assens.reg. sup.dot.§.*1.*à num.*13.*cons.*146.*n.*26.*& seq. cons.*157.*& cons.*52.*num.*8.*vol.*2.vbi asserit assensum post mortem contrahentium expeditum requirere hæredum ratificationẽ, & super illam alium assensum impetrari debere, & sic nouus requiritur super nouo cõsensu hæredis idem *cons.*75. *num.* 41. *vol.*2. *Consil.Georg.in repet feud.cap.* 43.*nu.*46.*&*
6 *seq.*assensus tacitus in Regno non satis est, sed requiritur expressus *de Pont. decis.* 134.
7 *num.* 14. & si est præstitus post reuocationem reuocationis non validat venditionem primò loco factam *Lanar. cons.* 96.*num.*9.
8 *de Pont.cons.*36.*num.*1.*&* 2. nec quod assẽsus possit expediri post mortem alienantis in præiudicium hæredis in quem est trãslatum dominium feudi etiam hæreditarium sine nouo cõsensu hęredis dispositiuo *idem cons.*150.*num.*58. & assensum impetratum post mortem disponentis non valere absq; consensu hæredis etiam in feudo hæredita-
9 rio limitat *idem cons.*75.*num.*38. non procedere fauore dotis, & sic quatenus valeret assensus expeditus super testamẽto post mortem testatoris in eius præiudicium valeret, secus verò respectu successorum non consentientium *Thor.in Compen. decis. p.*1. *verb.assensus*, eo quod assensus in dispositione facta in beneficium hæredis, successori in feudo hæreditario non requiritur respectu ipsius hæredis, secus autem respectu tertij, qui emit subhasta, & super emptione habet assensum *de Franch.decis.*48.*num.*28.
10 an autem consensus nouus hæredis censeatur interpositus si fuerit supplicatum pro assensu super testamento nullo pro parte hæredum *vide Frecc.de subfeud.lib.2.q.24.in fin.Thor.in comp. decis.par.*1. *in verb.consensus*, vbi refert nouissimam decis. si consensus dispositiuus hæredis requiratur ad hoc, vt assensus post mortem expeditus te-
11 neat; Quid autem si præiudicium Regis tantum versaretur an denegandus sit assẽsus, quando feudum esset legatum in testamento *vide Thor.in compend. verb.assensus an sit.*

[Adde ad ornatum huius decis. *Flam. monac.in addit.ad decis.Minad.*43.*num.*11. *Fulu.Lanar.in addit.ad repet. Reg. Lanar.in cap.primo si vaßallus feudo priuetur num.*8

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 Datio in solutum voluntaria est vera venditio.
2 *Datio rei alienæ in solutum est valida, potest tamen* Dominus *agere pro ipsius vendicatione, si extet.*
3 *Feudatarius cui fuit concessa licentia vendendi feudum, an possit illud dare insolutum creditoribus.*
4 *Hæres extraneus non dicitur successor nisi post apprehensam possessionem: secus in hærede suo.*
5 *Assensus regulatur ab actu, super quo interponitur, nec inducit quid contra, aut præter voluntatem contrahentium.*
6 *Assensus non validat contractum, aliàs inualidum, quàm ob ipsius defectum.*
7 *Assensus expeditus super contractu reuocato, est nullus.*
8 *Assensus* Regis *operatur, vt contractus de re feudali valeat quantum valere potest, & quid operetur in alienatione feudi.*
9 In *assensu obtinendo sunt exprimenda omnia, quæ possent Principem à concessione retardare, aliàs est subreptitius.*
10 *Assensus censetur præstitus saluis iuribus tertij.*
11 *Clausula, feudi natura in aliquo non mutata, in assensu super feudi alienatione apposita, quomodo intelligenda.*
12 *Assensus an extendatur ad prorogationem pacti de retrouendendo, & quid apparente læsione remissiuè.*

Assensus

13 *Assensus super venditione facienda non extenditur ad iam factam, & super venditione pura, non extenditur ad conditionalem.*
14 *Assensus impetratus super donatione, & non super pacto de retrouendendo, corruit in totum.*
15 *Assensus præstitus super sorte principali, nõ extenditur ad interesse.*
16 *Assensus in Regno, non admittit probationes per testes.*
17 *Assensus in Regno debet registrari in Regia Camera intra statutum tempus, aliàs non valet, & quodnam sit statutum tempus.*
18 *Assensus, an præsumatur concessus ex lapsu centum annorum, vel temporis immemorabilis.*
19 *Quid ex lapsu octuaginta annorum.*
20 *Assensus semel concessus, reuocari non potest.*
21 *Assensus super venditione per verbum fiat, transfert dominium reiuendita in emptorem, licet sit reuocabile donec registretur.*
22 *Ratihabitio quando operatur ex nunc, & quando ex tunc.*
23 *Assensus retrotrahitur ad tempus contractus in præiudicium consentientis, non autem alterius.*
24 *Assensus quando retrahatur ad diem contractus, in concursu creditorum prætendentiũ anterioritatem.*
25 *Clausula ex certa scientia, non purgat subreptionem, aut obreptionem.*
26 *Non operatur in facto, quod Princeps ignorat, nec in ijs, quæ in iure non consistunt.*
27 *Quid significet, & quos pariat effectus remissiuè.*

AD DECIS. III.

1 NVm.2.*Affl.*) datio insolutum voluntaria est vera venditio *Ludouic.decis.Perus.*60.*num.*10.*& seq.*
2 sicuti venditio rei alienæ est valida ita, & datio insolutum, quamuis non præiudicet domino, quin possit agere, & vendicare res ipsas, quando extarent *Nouarr. in*
3 *prax.Dation.in solut.par.*1.*q.*7.*n.*7. datio in solutum procedit si fuerit licentia concessa feudatario, vt possit vendere feudum, ita quod illud potest dare in solutum suo creditori, vt decisum refert *Frecc. de subfeud. lib* 2.*quæst.*18.*Garf.decis.*50.feudum non datur in solutum creditori cum assensu absque nouo assensu super datione in solutum *Rouit.cons.*31.*n.*11.*&* 12.

*Num.*4.*Bart.*) Adde *Dom. de* Pont. *in tract.de potest.proreg.tit.de decret. Collat.cõs.* §.1.*num.*24.*& seq.sed* Rouit.*cons.*6.*num.*11. refert *ex Andr.in cap.*1. *post num.* 1. *versic. hoc tamen dicimus quib.mod.feud. const.pot.*
4 quod id quod dicitur hæredem in feudo non succedere, nisi apprehenderit possessionem procedit in hærede extraneo non autem in hærede suo in quo continuatur,

*Num.*6.*pragm. ad cuius pragm.* ornatum vide, quæ cumulant Rou. *sub tit. de fide memor.de* Pont.*de potest.proreg.tit.de assens.Regijs* §.9.

*Num.*9.*Camerar.*) Adde Co*nsil.Theodor.*
5 *alleg.*86.*num.*3.hinc est, quòd assensus regulatur ab actu super quo interponitur *Anna alleg.*67.*num.*4.*de* Pont.*cons.*56.*num.*1.*vol.*2.& roborat, id quod faciunt contrahentes non autem inducit, quid contra, vel præter eorum voluntatem M*aur.Iun.alleg.*8.*num.*
6 4.& non validat contractum alias inualidũ præterquam ex defectu Regij assensus *de*
7 *Franch.decis.*302.*num.*11. & sic assensus expeditus reuocato contractu nullus reputatur ex eo, quia non inueniet quid confirmet
8 *de* Pont.*cons.*150 *num.*18.*vol.*2.Assensus Regis operatur, vt contractus de re feudali valeat quando valere potest *de Franch. decis.* 540. *num.* 12. [in alienatione feudi, quid operetur *Reg.Lanar.in repet.*§. *huius autem generis num.*90 *in quib.caus.feud. amitt.*petitus pro feudi alienatione non comprehẽdit dispẽsationem pro eius diuisione *D.Reg. Tap.in dec.S.C.*4,*num.*29.]
9 *Num.*10.*Paris.*) Assensus si propter plura petitur singula sunt exprimenda, & si ex pluribus vnum omittatur subreptitius redditur *Loffred.in cap.*1.§.4. *qui success.tenean.* & in ipso obtinendo debent omnia exprimi, quæ possent ipsum Principem concedentem mouere ad non concedendum, vel difficilius concedendum *Capic.late decis* 32.*Vi-*
10 *scont.in suis conclus.legal.fol.*14. *col.*1. censeturque præstitus per Regem, seu eius Vicarium saluis iuribus tertij *Maran. cons.*79. *num.*31.*& cons.*105.*num.*17. & quid operetur *vide D.de Pont. cons.*65 *num.*5.*vol.*2. aut cum clausula iuribus nostris, & alienis
11 semper saluis *Anna in sing.*122 vel cũ clausula feudi natura in aliquo non mutata, de qua *per Loffred.cons.*11. *& Lanar. cons.*17. *num.*19.& quomodo intelligenda sit *vide* D.*de* Pont.*cons.*72.*num.*17. *vol.*2. *Larath. cons.*33.*num.*15. [*Frec.de subf. lib.* 2.*vers. duodecimo quæro num.*13 *Io.Thom. de Marin.de Gener.& qualit.feud.tit.*19.*num.*15.]

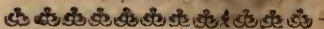
*Num.*11.*de* Pont.) adde *eundem in tract. de potest.proreg.tit.de refutat.feudor.* §.3.*nu.*23.*& seq. & in repet. feud.lect.*6. *num.*26. *Borrell.in summ decis.tit.* 34. *num.* 510.*& seq.par.*1.Marcell.*Maur.alleg.*8.*nu.*5 *&* 33.

Consil.Georg in repet.feud. 12.num.19. & 21.
12 an assensus extendatur ad prorogationem pacti de retrouendendo, & quid apparente læsione *vide Staiban.cons.75. num. 27.*as-
13 sensus super venditione facienda non extēditur ad iam factam *de Franch. decis. 659.* si concedatur venditioni pure non extēditur ad conditionalem *de Pont.cons. 136. nu.107.*
14 *vol. 2.*impetratus super donatione, & non super pacto de retrouendendo in totum
15 corruit *de Franch.decis.105. à num. 7.*& præstitus super sorte, & obligatione principali non extenditur ad interesse, quod ex mora resultat *de Franch decis.613.num. 11. Mart. vot.156.n.1.*

Num.15.de Pont) Pragmaticæ statuerūt, quod omnia memorialia expedita per verbum fiat redigātur in formam priuilegij infra certum tempus alias nullius sint momēti,& loquuntur pragmaticæ,cum clausula decreti annullatiua;latè *de Pont. cons.6. vol. 2,*& quoad formam decretationis obseruari solitam in Regia Cancellaria vltra illud verbū fiat subnectatur in forma hoc est seruata forma *Regiæ Prag. Hinc Frec. in tract.*
16 *de subfeud.lib.2.q.28.num 4.*ait, quod assēsus in Regno habet certam formam priuilegij cum appositione sigilli, & aliarum sollemnitatum, qui non admittit probationes per testes,vt latiùs testificatur *Muur.Iun. alleg.71.num 1.* vltra quod assensus debet ex-
17 pediri in forma Regiæ Cancellariæ debet registrari in Regia Camera *de Franc. decis. 663.num.3.*& debet executoriari infra annum per *D.Proregem Georg.alleg.3.num 11* intellige tamen secundum *D. Rouit in prag. 11.tit.de feud.& in pragm.1 num.5. de fide memor.*Dilatio concessa ad expediendum priuilegium super assensu præstito antiquitus erat annalis, quæ hodie protracta est, vsque ad biennium, quæ siquidem dilatio, future,non autem præterita respicit negotia *Rouit.in Pragm.1.nu. 14. de fide memor.* & ob id assensus intra tempora *Reg. Prag.* debet registrari alias non valet *de Pont. cōs. 157.num.14.vol.2.* an autem Rex, seu eius Vicarius elapso biennio registrandi possit facere gratiam emptori,seu creditori,vt tēporis lapsu non obstante registratione admittatur *vide Franc.de Amic in cap. 1,§. hæc*
18 *decisio de his, qui feud.dar.poss fol. 12.20* assensus præsumatur concessus ex lapsu centum annorum,vel temporis cuius memoria hominis non extat in contrarium *Reg. Lanar.in cons.94 in fin.*tenet, quod ita, & sequitur *Rou.in pragm.1.num.20.tit. de priui-*
19 *leg. Affl.in decis.254 sub num.4.* licet per octuaginta annos non præsumatur, vt in casu *dictæ decis.*meminit *Camp.in cap. regnādus 271.num.4 & vide Frec.de subfeud. lib. 2.q.28.Georg alleg.3.num.11.& alleg. 14.n.*
20 *13.* & semel concessus reuocari non potest *Fab.Anna.in cons.86 num. 4.* [*Frec.de sub-*
21 *feud. lib.2.vers.superest.* Assensus super venditione per verbum fiat expeditus trāsfert in emptorem dominium rei vēdite, licet reuocabile per tractum temporis *infra*, quod registrari debeat *Reg. Tap. in decis. S.C.8. num.2.*]

Num.17 Bart.) *vide D.de Pont.in cons.17*
22 *num.32 33.& 34.vol.2.*ratihabitio, & cōfirmatio quando operetur ex nunc, & quā-
23 do ex tunc *vide ibidem n.38. Assensus* præstitus retrotrahitur ad tempus contractus in præiudicium consentientis, non autem in præiudicium alterius *Costa de retrotract.cap. 8.cas.10.num.5.& 9 de Franch.decis.86.n.2.*
24 An autem, & quando assensus retrahi debet ad diem contractus in concursu creditorum prætendentium anterioritatem *vide Thor.in compen. decis. par.1. verb. assensus quamuis.*
25 *Num.22.Molin.*) clausula *ex certa scientia* nō purgat subreptionem, aut obreptionem
26 *Burg.de Paz cons.25 num. 45.* & non operatur in rebus facti, quod Princeps ignorat *Valenz.cons.69.num.137. Camill. de Medic. cons.84.num.6.de Pont.cons.132.nu. 13.vol. 2.*vbi ait hanc clausulam non operari,nisi in his, quæ apparent rescribentem certò sciuisse,vel quæ in iure consistunt *Fab. Anna. cons.44.num.70.D.Reg.Tapia decis.5. num.*
27 *113.* [apposita in confirmatione, quid significet,vide *Reg.Lanar.in cons.15.nu.19.*] de vi,& effectibus dictæ clausulæ, vide *Soar. de legib lib.8.cap.18.à n.8. Barbos in tract.de Claus.claus.25.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Mulier potest fideiubere fauore piæ causæ dotis,& libertatis miserabilium personarum, nec gauaet Velleiano.*
2 *Contra mulierem obligatam ex fideiussione cum dispensatione, non potest liquidari, nisi fiat mentio de dispensatione.*
3 *Mulier,cum iuramento renuntians iuri hypothecarum in venditione per virum facta non iuuatur Velleiano.*
4 *Nec si intercessit pro negotio suo.*
5 *Quid si se obligauit proprio nomine pro debito hæreditario.*

Des

6 Dos à matre tradita, imputatur filiæ in legitimam.
7 Mater non tenetur dotare filiam nisi quando non habet vnde se dotet.
8 Quid si sit nupta, & inops.
9 Filius est pars viscerum patris.
10 Nullus amor vincit paternum.
11 Parentes magis amant filios, quam è conuerso.
12 Pater in filio torquetur, & confessio extorta à patre, metu torturæ filio inferendæ, non nocet.
13 Carceratorum liberatio est causa maximè pia.
14 Carceratus quando debeat fideiussoribus relaxari.
15 Stuprans viduam honeste viuentem, non est remittendus fideiussoribus.
16 Carceratus, de cuius innocentia constat per publicationem processus, potest liberari sub fideiussione, non expectata sententia.
17 Quid de inquisito, cui fuerunt datæ defensione faciendæ extra carceres.
18 Aegrotis non imputantur ad culpam, aut pœnam ea, quæ faciunt turbatione morbi.
19 Filij à parentibus alendi sunt, etiam si propria culpa infirmi, aut pauperes euaserint.
20 Miserabiles personæ propria culpa in miseriam lapsæ, habent priuilegium eligendi forum Principis.
21 Bona subiecta restitutioni, an possint alienari pro liberando carcerato ob delictum, vel debitum propria culpa contractum.
22 Emphyteuta non excusatur à pœna caducitatis ob paupertatem, in quam sua culpa incidit.
23 Baro ex propria culpa carceratus, non potest petere adiutorium à vassallis.
24 Cessione bonorum non gaudet, qui culpa, aut dolo effectus est inops, sic & dilatione moratoria, & beneficio quod cum eo.
25 Remissiones pro accusatis à quibus obtineri debeant, & ad quem dicatur spectare successio.
26 Fœmina excluditur à successione iuris vindictæ, vel remittendi.
27 Pretium sanguinis, quod prouenit ex remissione, an acquiratur creditoribus.
28 Filiusfamilias potest, absque consensu patris ad ipsius sororem se obligare.
29 Filiusfamilias in quibus casibus obligetur, tam de iure communi, quam ex Reg. Pragmatica.
30 Filiusfamilias pro parte fideiubens, non est carcerandus, sed conueniendus quantum facere potest, dummodo non adiuerit paternam hereditatem affertur decisio S.C.
31 Filiusfamilias effectus debitor ob contractam societatem, tenetur quantum facere potest, nec molestatur de persona.
32 Filiusfamilias se obligans cum patre, & renuncians beneficio legis quod cum eo, an iuuetur beneficio illius legis.
33 Filiusfamilias minor 14. annis alteri obligatus cum consensu patris, an facta liquidatione instrumenti possit carcerari, non obstante læsione, aut restitutionis exceptione.
34 Filiusfamilias obligatus cum patre in causa, quæ non nisi in vinculis est audienda, an possit audiri extra carceres.
35 Filiusfamilias pro paterno debito cum patre obligatus, maior effectus non amittit beneficium l. quod cum eo, etiam si instrumentum prius factum ratificet, & quid si renunciauerit dicto beneficio.
36 Mulier, quæ habet maritum captiuum, aut exulem, aut damnatum ad triremes, vel ad carceres, aut absentem dicitur vidua, & habet priuilegium electionis fori.
37 Priuilegia concessa viduis, extenduntur ad mulieres habentes viros inutiles.
38 Mulier habens virum inutilem, aut damnatum ad triremes, potest repetere dotem.
39 Vidua, etiam diues, dicitur miserabilis, & quando habeat priuilegium variationis.
40 Donatio inter virum, & vxorem reuocari potest, licet iuramento firmata, nec morte firmatur, vbi apparet reuocata, etiam tacitè.
41 Donatio facta à viro vxori, censetur reuocata per obligationem rei donatæ alteri factæ post donationem, secus in obligatione generali bonorum, facta à viro.
42 Donatio inter virum, & vxorē, an, & quādo valeat.
43 Quid si fiat in testamento.

AD DECIS. IV.

NVm 2. illius tit.) latè Rouit. & Nouar. in collect. sup. Pragm. 1. de S.C. Vell. Ant. Fab. in suis decis. Subaud. eod. tit. Maur. Aret. de fideiuss. cap. 3. sect. 8. Griuell. decis. sen. Dolan. 19. Borrell. in summ. decis tit. de fideiuss. à num. 105. vsque
1 ad num. 145. par. 3. Fauore miserabiliū personarum piæ causæ dotis, & libertatis potest mulier fideiubere, & non gaudet Velleiano Valent. Franch. in tract. de fideiuss. cap. 2 num. 169. 162. & 174. Genuen. in suis pract. ab Eccles. q. 510. quid si accesserit Regia dispensatio liceat, quia vidua vide D. de Pont. in tract. de potest. Proreg de decret. Collat. cōs. à num. 7. vsque ad nu. 15. & in cons. 40. vol. 2
2 dum mulier fideiubendo obligatur ex dispē-

latione,

ſatione,cum citatur ſuper liquidatione debet fieri mentio de diſpenſatione, alias non poteſt fieri liquidatio *de Franch. deciſ. 623. num.1. Palm.in diuerſ. iur.gloſ.20. num.8.*
3 mulier quæ ceſſit,& renuntiauit iuri hypothecarum cum Iuramento in venditione facta per virum, non iuuatur Velleiano *de*
4 *Franch.deciſ.84.* & intercedendo pro negotio ſuo non poteſt mulier opponere exceptionem Velleiani *Conſiliar. Georg.alleg.32.* vt exemplificando oſtendit *Maur.Iun.alleg. 1.num.23.*& mulier non dicitur intercedere quando principaliter contrahit, & tunc ceſſat Velleianum maxime quando ſe cautam reddit *Reg.de Pont.conſ.28.num.1. & 2*
5 *tom* 1.mulier ſe obligans proprio nomine pro debito hæreditario videtur fideiubere, & ideo iuuatur Velleiano *Conſiliar. Theodor.alleg 7.n.12.*

Num.15.Surd.) adde *Didac.Spin. in ſpec. teſtam.gloſ.*1.*princ.de lega.pro dote num.36. Coſt.de Remed ſubſid.remed.65.*mater dotãdo filiam videtur proprium debitum exoluere, & ratione naturali ad id ſtimulatur *Caſtren.in l.quoniam nouella num.3.C.de*
6 *inoff.teſtam.* & dos habita à matre imputatur filiæ in legitimam *Menoch. de præſump.*
7 *lib.4.præſ.189.num.28.* non tenetur dotare filiam niſi cum aliunde non habet, vnde ſe dotet *Fontanell. de pact. Nuptial. clauſ.5.*
8 *gloſ.2.num.10.& ſeq.tom.2.* filiam nuptam etſi inopem dotare tenetur mater,vel congruæ dotis ſupplementum præſtare nõ quidem habita ratione alimentorum,ſed competenter ad ratam legitimæ voluit *Bardell. conſ.164.num.28.& 29.vol.2.*

Num 27.Curat.fur.) adde *Amat.deciſ.44 num.10.Surd.de alim.tit.1.quæſt.106.num.4*
9 quia viſcerum patris pars eſt filius *Caball. conſ.129.nu.29.vol 2.* & de vi paterni amoris infinita cumulat *Tiraquell. in l.ſi vnquã*
10 *nu.4.C.de reuoc.donat.* ſic nullus amor vincit paternum *Anne. Rober. lib.1. rer iudic. cap.8.verſ.patres,*quorum amor in filios inextimabilis eſt,& enixus *Pariſ. conſ. 106 nu. 49.volum.4.*imo vehementius amat mater, quam pater *Mart.vot.236.num.8.*parentes
11 magis diligunt filios, quam è conuerſo *Io. de Lign in tract.de amicit.§. exurgit notabile dubium vbi rationes refert*, & præſumptio, quod parentes vehementer filios diligant iuris eſt,ſed à natura procedit *Menoch. de*
12 *præſump.lib.6. præſ.56.* vnde ſi filius torqueretur pater quoque torqueri præſumitur *gloſ.in cap.afferte de præſumpt.* & cõfeſſio extorta à patre metu torturæ filio inferendæ non nocet *Felin.in d. cap. afferte ſub num.1.verſ.nota ſecundo.*

13 *Num.30.Addentes*) liberatio carceratorum dicitur cauſa maxime pia *l. ſi quis pro redemptione C.de donat. Rot. diuerſ.in deciſ. 68.num.5.par.2.*carcerati poſſunt relaxari, & cogi ad dandam fideiuſſionem de ſe præſentando ſerijs quibuſcumque non obſtantibus *Iaſ.in l.1.§.excipiuntur num. 10. C.de ferijs Ricc.in addit.ad rit.19.Cur.Archiepiſc.*
14 *Neap.fol.mihi 38.*quando carceratur debet fideiuſſoribus relaxari,*vide Franc.Marc.deciſ.902.Ricc.deciſ 181 par.2.* [*& in collect.*
15 *2215.par.6.*] ſtuprans viduam honeſte viuentem non eſt remittendus fideiuſſoribus *Lauren.in decis.Auen.72.*nec qui rapuit vir-
16 ginem *Nouar.in collect. ſup.prag.156.*Carceratus an ſit liberandus datis fideiuſſori-
16 bus,quando de innocentia cõſtaſſet per publicationem proceſſus non expectata ſententia,fuit deciſum,quòd ſic, & pluries practicatum *in M.C.V.Gramm.in rit.M.C.21. incip.*item quod ſi procedatur per dictam
17 *Curiam fol.155 ater.*carcerati an poſſit inquiſitus cui fuerunt cõceſſæ defenſiones faciendæ extra carceres,non expectata publicatione ſi aliqua adeſſent indicia fuit deciſũ quod ſic in S.C.vt refert *Iac.Anell. de Bottis in addit.in cap.ab illo* inchoandum incip. nota,quod ex hoc.

Num.32.Doct.) & facit *tex.in cap. illud*
18 *§.veriſimiliter 15.quæſt 1.*vbi dicitur non imputari ad pęnam ægrotis, ea quæ perturbatione morbi fiunt, & eos excuſari etiam ſi culpa morbus proceſſerit ample docet *Dec.conſ.104.num.6.*tradidit, *& Surd.de*
19 *alim.quæſt.5 tit.17.num.11.* probans filios à parẽtibus alendos eſſe etiam ſi propria culpa infirmi,& pauperes euaſerint, *& vide*
20 *Actiu.in tract.de infirm.par.1.ca.36.*& priuilegium eligẽdi forum principis ſpectat ad miſerabiles perſonas eorum culpa in miſerabilitate lapſas,vt fuiſſe deciſum,& practicatum in S.C.& alijſque tribunalibus Ciuitatis Neap.teſtatur *Viu. deciſ.268. num.8.* ſed vide contrarium in caſu relato *per No-*
21 *uar.quæſt.Foren.167.*bona ſubiecta reſtitutioni an poſſint alienari pro redimendo carcerato pro delicto,& debito eius culpa *vide Menoch.de arbitr.iudic.lib.2 caſ 182. nu. 45. cum ſequ.Peregr.de fideicomm. art.42.nu.91. Melch.Pelaez in tract.de maior.in 4. par.q.1. limit.4.nu.10.Ant.de Padill.in auth. res quæ.*
22 *num.102.C.comm.Deleg.* qui omnes negatiuam partem tenent, nec emphiteutam excuſari à pœna caducitatis,qui propter paupertatem canonem ſoluere non valuit,quãdo ſua culpa in paupertatem incidiſſet, vt refert *Corbul.de Iure Emphit.in tit. de cauſ. priuat.ob non ſol.can.limit.29. num. 2.Merlin.*

23 *lin.decis.23.num.*10.dominus pro sua culpa carceratus non potest petere adiutorium à Vassallis *Affl.in Constit.*Reg.*quamplurimis*
24 *sub num.4 vers.idem dicendum*,& quis non gaudet cessione bonorum,quando sua culpa,& dolo est effectus inops *Brun. de cession.bonor.q.28.quæst.4.princ.*sic in dilatione,moratoria sic de beneficio, quod cum eo,*& cap.Odoardus de solut. Apicell. de morator.num.33.& de cession.bonor.n.48.*
25 *Num.38.Angel.*) remissiones, & paces pro accusatis à quibus obtineri oportet,de iure communi,& de iure Regni,& ad quem dicatur spectare successio, & quis vere sit hæres *vide* D.*de Ponte in tract.de potest. proreg.tit.1.§.4.num.16.& seq.Oter.in suis* Roman.*lucubr.disput.*27.*Molfes.cons.* 10. *num.* 17.*& sequ.*Ricc.*decis.*107.*par.* 3. *Consiliar. Theodor.alleg.*9.*præsid.* Amat. *in cons. decis.*
26 18.vbi refert decisum, tam per M. C.V. quam per S.C. fœminam exclusam per statutum, vel renunciationem à successione ius vindictæ,vel remittendi nō habere *Nouar.in collect.sup.pragm.8.sub rubr.de composit.* [*& in singular.*Canon.*conclus.* 41.*n.*
27 4.*Regen.Tap.in decis.S.*C. 28] remissione de morte occisi, an inducatur aditio hæreditatis,& pretium sanguinis, quod inde ꝓuenit acquiratur creditoribus late Rouit. *in pracit.pragm.n.59.& sequ.*
28 *Num.42. Cassan.*) immo filiusfamilias probitus à *Pragm.*Regni *incip.*per excellētem se obligare absque cōsensu patris potest ad patris fauorem se obligare, & ipse pater consentire valet in tali cōtractu *Nonar.quæst foren.* 117. *& in collect.sup. dict. pragm.num.16.de* S.C.*Vell.vbi ex decis.* Rot. *Patauin.& Rot.*Rom. *resoluit filium famil.*
29 *exceptionem dictæ pragm.*opponere nō posse,& in quibus casibus obligetur filiusfam. tam de iure communi,quam attenta dispositione *Reg.pragm. vide Paschal. in tract. de vir.pat.potest.par.*1. *cap.6. Gratian.discept.*
30 *foren.cap.576.*filiusfam,qui in simul cum patre se obligauit,cum eius sit fideiussor in id,quod facere potest est cōueniendus, nec carceretur *l.* 2. *& toto tit.ff. quod cum eo* dummodo sui iuris effectus paternam hæreditatem non adierit *vide D. Giurb. decis.* 43.adeo,quod cum dubitaretur si filiusfam. qui per multos annos steterat non soluere,iuuaretur beneficio *l.quod cum eo*, vt nō teneretur vltra quam facere posset fuit decisum per M.C.V.esse liberandum,& interposita appellatione in S.C. quia pars in facto multa probabat fuit mandatum M.C. quod liberet ipsum cum cautione de stando iuri *de Franch.decis.*221.Ric.*in collect.decis.*152.*Maur.Apicell.de cession. bonor.tit.4.*
31 *num.*20.hinc filiusfam. existens in patria potestate,contrahens societatem,ob quod fuit debitor effectus teneatur ex dicto contractu continuato,in quantū facere potest, fuit decisum non esse molestandum de persona,& successiuè teneri in quantum facere posset *Rouit.in d.pragm.* 1.*à nu.*15.*cum sequ.& sub num.21. vers. ex his ego decidi,*
32 sed an filiusfam.insimul cum patre obligatus, si expresse renunciauerit beneficio legis, quod cum eo possit opponere exceptionem talis beneficij in liquidatione instrumenti fuit pluries practicatum obstare exceptionem periurij, & mox carcerati filijfam.excarcerati fuere non obstante tali renunciatione,imò etiam existente inualida absolutione iuramenti, vt tradit *Vrsill. ad Affl.decis.*308.*num.*21.*Capiblanc.in pragm.* 6.*num.67.de Baron.* licet hodie per nouellam pragm.fuerit relaxata pęna periurii,in materia *vide* Mut.*decis Sicil. 94.* & quid di-
33 cendum de filio fam. minore 14.annorum, qui cum consensu patris alicui se obligauit, an facta liquidatione instrumenti non obstante læsione, seu restitutionis exceptione detrudi debeat in vinculis fuit iudicatum, quod sic in causa *D. Ioannis de montibus* obligati cum patre *Incert. Author de præsent.Instrum.ad form.rit.fol.* 613. *Galter.in prax.instrum.2.p.2.par.princ. num.* 23.f. fi-
34 liusfam.obligatus cum patre insimul ob, ꝙ iuxta formam rit.M.C.V. causam eius in vinculis,aut facto deposito dicere debet,an sit audiendus extra carceres in multis casibus fuit decisum esse audiendum extra carceres, & ad summum teneri præstari cautionem de parendo mandatis curiæ, & se præsentando temp.expeditionis Molfes.*cōs.*
35 43.*num.* 30.*& seq.*filiusfam. si postquam effectus fuerit sui iuris ratificauerit instrumentum alias à se factum simul cum patre pro debito spectante ad patrem per huiusmodi ratificationem nō perdit beneficium *l.quod cum eo*,vt fuit decisum in S.C.in causa Philippi Saracha sub die 11.Ianuarij 1591. referente Consiliar.Olignano,quid si filiusfam.renunciauerit huic beneficio *l.quod cū eo,an deinde possit vti vide* Molfes. *in cons.4. vbi multas refert decis. Ricc. in collect.decis.* 1754 *& Decis.* 354.*par.4.*. *præsid.de Amat. cons.41.*
36 *Num.45.palat.*) & vidua dicitur mulier, quæ habet maritum captiuum exulem, vel ad triremes,aut carceres condemnatum, vt retuli *ad Franc. decis.*100.*num.*18. & est cōcessum frui priuilegio electionis fori *Nouar.in prax.elect.& varia:.sect.*1.*sub num.*2

& idem

& idem est si habet maritum absentem, tanquam inutiliter nupte *Viu.decis.157.num.3* & priuilegia concessa viduis extenduntur ad mulieres habētes viros inutiles *Nouar.*
38 *quæst.forens.167.num.4.* & mulier, quæ habet virum inutilem, & ad triremes damnatum potest repetere dotem *ex l. si constante ff.sol.matr.voluit Lup.in cap. per vestras §.18.nu.12.fol.105.de donat.int. vir.& vxor.*
39 vidua diues, miserabilis dicitur cum viro sit orbata, & habet priuilegiũ variationis *Capiblanc in pragm.8.num.310.de Baron.* quando variandi non habeat facultatem *vide Imbrian.in tract.de 1.& 2. benefic. considerat.5.num.5.Paschal.de vir.pat.pot par.2.c.2.n.99.& 100.*
40 *Num.46.Mandos*) donatio inter virum, & vxorem, licet iuramēto firmetur tamen reuocari potest *Couar. in rubr. de testam. par.2.num.11.Paul.Staib.cons.70 num.3.& 8.* & quando apparet expressa, vel tacita reuocatio morte non confirmatur *Gail.obser.91.lib.2.Artam.decis.4 de donat.* & dotio facta à viro vxori, quæ cōfirmatur morte mariti censetur reuocata per specialem obligationem rei donatæ factam per virum post donationem; quod secus in obligatione generali bonorum facta per eum *Negusan.in tract.de pignor.in 2.par.princ.num.4*
42 Donatio inter virum, & vxorē an, & quando valeat *vide Molfes.in 2.par. summ. de contract.in quæst.de donat.int. vir.& vxor. Mantic.de tacit.& ambig.conu.lib. 21.tit.3. 4.& 7.Borrell in summ. decis.tit. de donat. propt.nup.à num.45 vsque ad num.61.par.*
43 *3.* facta in testamento valet *Tiraquell. in l. si vnquam ver.libertis num.119. & 120.C. de reuoc.donat.* vt in donatione facta marito in testamento censuit S. C. referente quon. Consiliario Lanario in causa inter Loisium Fenoglianum cessionarium Io. Petri Sanctori cum Io.Thoma, & Io.Iacobo de Motta die 3.Octobris 1581. in banca tunc Io.Andreæ de Caro.

In fin decis.S.C.testatur *D.de Franch.decis.578*, sed cōtra illam decis. respondit *Reg. de Pont.in tract.de potest. proreg.tit.de diuers.prouis.num.25. & seq. dicens tex. in §. causas autem Auth.vt cum de appell. cognos.* nihil commune habere cum hoc articulo, cum ille loquatur in diuerso casu, & latè prosequitur *Thor.in suo compend. verb. fideiubere p.1.& in addit ad eundem de Pont. vbi citat, Molfes.in consuet.Neap.p.8.q.5. num. 2.& vide Paschal in tract.de vir.patr.potest. par.3.cap.5.num.13.& seq. Surd.cons. 367. vol.3.Gratian.discept.foren tom. 1.cap. 108.*
44 *& recipias decis.* D.*de Franch.* quando enim mulier remanet pœnitus indotata, vel non habet saluam dimidiam partem suæ dotis, & tunc obligatio hæc non tenet etiam pro excarceratione viri *Gratian. discept Forens. 723.n.12.& 18.tom.4.Seraph. decis. 1187.n. 2.Maresc.variar.resol.lib.2.c.5.n.21.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *In locatione prædiorum fiscalium antiquus conductor præfertur nouo pro æquali pensione, secus in prædijs priuatis.*
2 *Quid in conductione rei Ecclesiæ, & communitatis, & in miserabilibus personis remissiuè.*
3 *Res conducta, ob continuatam reconductionem censetur tacitè reconducta, & pro quo tempore.*
4 *Instrumentum pro tacita reconductione, an habeat executionem paratam remissiue.*
5 *Hypotheca expressa in locatione, censetur repetita in sequentibus tacitis reconductionibus.*
6 *An locator cum hypotheca tacitè repetita in reconductione, præferatur alijs creditoribus, qui ante reconductionem contraxerũt. remissiuè.*
7 *Reconductio ex quibus probetur ad effectum designandi bona remissiuè.*
8 *Reconductio tacita ex quibus causis inducatur remissiuè.*
9 *Reconductio non probatur per testes aduersus nouũ conductorem, sed requiritur scriptura.*
10 *Reconductio quando intelligatur facta in triremibus.remissiuè.*
11 *Renouatio locationis quando censeatur facta, & quid de emptione fructuum, et quid si promiserit rem vacuam restituere.*
12 *Oblatio transcendens sextam in licitatione rei fiscalis, seu arrēdamentorum, an sit admutenda, si res vendita remansit vltimo licitatori ad extinctum candelæ, & fuerunt expeditæ prouisiones, & interpositum decretum liberationis.*
13 *An in locationibus perpetuis rerum fiscaliũ excedentibus sextã, admittatur noua oblatio, & an admissa maiore oblatione, pro eadem præferendus sit primus emptor.*
14 *Oblatio melior, an sit admittenda extincta candela, quando tractatur de interesse creditorum.*

AD

AD DECIS. V.

1 NVm.2 decis) tex l congruit procedit in locatione prædiorum fiscalium, in quibus speciale est, vt antiquus conductor nouo præferatur, si eandem offerat pensionem *Cartar in decis 97 nu. 5. Cardin. Tusc pract. concl lit L. concl 422 num. 6. Cost. subsid remed 76. num 3.* Mantic. *de tacit. & ambig. conuen lib 5 tit. 3 num 27* [*D. Regen. Tap. decis S.C. 59*] *Camill Lerath cons 18 nu. 3* in priuatis vero, si prædium est vrbanum, tunc veterem conductorem nouus expellit, & si tantundem se soluturum offerat *ad tex. in l ne cui C locat.* vbi Doctor. & ita iudicatum ait *Affl in pract decis.* quem sequūtur *Benedell de iure protom in princ. num 288. Maran cons 96 num. 7.* & alij antiquum conductorem nouo præferri, velint si tantundem offerat, verius est tamen illum non esse præferendum, vt decisum testatur *Fab. Anna cons 77 num. 7. Ricc decis 181. par 1. de Pont cons. 23 num. 24 Foller in constitut. Regn* sicut accepimus *num. 37 de Franch. decis. 406 nam Affl* decisio loquitur tantum stante consuetudine Neap. quam allegat, ideo nouum antiquo præferri cōcludit, imò *Affl.* rectius loquens *in Const. Sancimus in princ num. 2.* affirmat cōtrarium eius, quod dixerat *in dict decis vt per Viscont in addit. ad D de Franch in dict decis. & vide Castil. decis Sicil 114 p. 2. Gratian discept. Foren c.*
2 357. *lib.* 2. quid in conductore rei Ecclesiæ *Mastrill decis 309 in fin par 4* & communitatis *Genuen in suis practicab. eccles q 421.* & quid si erint miserabiles personæ *Nouar in prax priuileg. miserab. person priuileg. 42.*

Num. 8. *Grammat.*) adde *Gregor. Lopez par 6 l. 5 tit 19 Azeued. in l. 2 tit. 1 l. 2 noua recopilat. n. 15.*

3 *Num.* 14 *ff. locat.*) conducta res ob continuatam reconductionem censetur tacite reconducta *Gait. de cred. cap 3 tit. 1 nu 989.* & pro quo tempore *vide Caualc. decis. 44. num 91 par. 1 Menoch de præsumpt. lib. 3. c.*
4 85 *num* 7. an instrumentū habebit exequutionem paratam pro re conductione tacita *vide Auend de exequut.* Mand *par 2 cap. 30 num. 10 Barz decis 60 Merlin. decis. 64.*
5 *num 7* hypotheca expressa in locatione cēsetur repetita in sequentibus tacitis reconductionibus *Ant. Fab in eius Cod. tit. de locat defin 45. Polid. Rip. obser. 154. Carnaz.*
6 *decis Lucen 177.* an locator cum hypotheca tacite repetita in reconductione præferatur alijs creditoribus, qui ante recōductionem contraxerunt *vide Barbat. in tract. de assisten gloss fin num. 70 Cardin Mantic de*
7 *tacit. & ambig. tom. 1 lib 5 tit. 15.* reconductio ex quibus probetur ad effectum designandi bona, habes penès *Blanchett in de-*
8 *cis 494 in nouis par. 1.* & de reconductione tacita ex pluribus causis inducta *vide Mart.*
9 *vot 35.* reconductio requirit scripturam, & non potest per testes probari aduersus nouum conductorem *de Frāch decis. 278. Tap. in iur Regn par 4. tit. de locat. domor in prag. 1. de locat num 3. Paschal de vir. patr. potest. par. 4 cap. 6 num 34 sed* Ricc. *in prax. resol. 625 par. 1.* refert fuisse in curia Archiepisc. Neap. datum terminum in causa, & admissam probationem per testes, & idem fuisse decisum in S.C. de anno *1615.* in causa Cesarei de Mari cum Camillo Lamberto in
10 banca de Scacciauento; Quando reconductio intelligatur facta in triremibus *vide*
11 *Castill. decis. 11.* renouatio locationis quādo facta cēseatur, & an sit idem in emptione fructuum, & quid si promiserit vacuam rem restituere *Gratian decis. 119.*

12 *Num. 27. practic. tur*) oblatio noua superueniens maior, & transcendens sextam in licitatione rei fiscalis, seu arrendamentorum, an sit admittenda, si res illa vendita remanserit vltimo licitatori ad extintum candelæ pro qua fuerunt expeditæ, necessariæ prouisiones, & desuper interpositum decretum liberationis elapsis tandem temporibus offerendi fuit decisum per *R. C. S.* facta relatione in Collat. Consilio esse admittendam, & de nouo arrendamentum esse licitandum *de Pont in tract de potest proreg. tit. 4 de regal. imposit. §. 5. num. 61.* An in
13 locationibus perpetuis rerum fiscalium excedentibus sextam admittatur noua oblatio, & an admissa maiori oblatione præferendus sit primus emptor offerendo idem pretium plena manu scripsit *D. Vinc. Corcion. ad præsens Meritiss Præsid* Reg. *Cam in quadam allegat & per* Reg. *Cam de an. 1623 ad relationem præsid.* Pappacoda fuit decisū Didacum Strozzi emptorem officij Regij Secreti, & Magistri Portulani Prouin. Calabr. vltr. esse præferendum nouæ oblationi factæ per V. I. D. Gregorium Musitano, & si facta relatione in Collat. Consil. cum fuerit per dict. de Musitano nouum oblatorem facta alia longe maior oblatio Didacus de-
14 stitit: Oblatio melior, an sit admittenda candela extinta, & oblatione inde sequuta, quando tractatur de interesse creditorum decisum fuit affirmatiue. Ita *Masul. ad Capic. decis. 36. n. 6.* quem sequitur *Ricc. collect. decis. 1726.*

[In

[In fine. Adde videndum ad ornatum *Fulu. Lanar. in addit, ad repet. D. Regen. Lanar. in §. sed etiam res. num. 25. 26. & 27. per quos fiat inuestitura.*]

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Descendentes seu hæredes emphyteutæ, possunt petere confirmationem emphyteusis finitæ per generationem finitam, & quid in emphyteusi Ecclesiæ, & n. 6.*

2 *Quid si hæredes essent extranei, & res non esset integra.*

3 *Quid si agnati fuerunt negligentes.*

4 *Quid si emphyteusis finiret ob canonem non solutum.*

5 *An possint repetere agnati non instituti hæredes concurrentibus extraneis hæredibus.*

7 *Quid in emphyteusi noua & quid in feudis.*

8 *Renouationem emphyteusis Ecclesiasticæ, vt possit quis repetere, quanam debeant concurrere.*

9 *Quæ sit differentia inter emphyteusim Ecclesiasticam, & laicalem.*

10 *Emphyteusis Ecclesiæ concessa pro se, & hæredibus, an transeat ad extraneos.*

11 *Emphyteusis, etiam Ecclesiastica, quando ad Dominum deuoluitur, deuoluitur cum omnibus meliorationibus, si ex culpa emphyteutæ deuoluitur.*

12 *Quid si emphyteusis Ecclesiæ finiatur ob lineam non finitam, cui debeantur meliora menta.*

13 *Emphyteusis Ecclesiastica, an inter coniuges, & filios communicetur. remissiuè.*

14 *Dominus directus licèt, secundum multos, possit finito tempore emphyteutam expellere, tutius tamen est implorare iudicis auctoritatem.*

15 *Pensionarius non potest propria auctoritate beneficij possessionem capere ob nō solutam pensionem.*

16 *Praxis circa præstationem familiæ creditori habenti publicum instrumentum cum potestate capiendi, constituto, & precario pro capienda possessione bonorum obligatorum absque citatione, in quibus casibus limitatur.*

17 *Emphyteuta spoliatus re emphyteotica à Domino directo auctoritate propria, an sit ante omnia restituendus, & quid si petierit Dominus possessionem captam confirmari.*

18 *Dominus potest conductorem in re conducta male versantem, expellere.*

19 *Conductor vtens re conducta in alium vsum, quam fuit conducta, cadit à locatione.*

20 *Antiquus conductor non potest in vltimo anno restipulare terram in præiudicium Domini.*

21 *Conductor, & emphyteuta ex quibus causis possint expelli à re conducta.*

22 *Emphyteuta, qui singulis annis canonem soluere iurauit, si non soluit an possit statim pelli ob periurium, non expectato biennio, &c.*

23 *A solutione canonis non excusatur emphyteuta, nisi in totum res perierit.*

24 *Emphyteusis dicitur quando pensio, quantumuis magna . soluitur in recognitionem directi dominij.*

25 *Consanguineus , aut vicinus admittitur ad retrahendum pro se , non autem in beneficium alterius.*

26 *Prælatio datur Domino directo , si velit vti pro se, secus si pro alijs.*

27 *Renouatio emphyteusis quando facienda sit descendentibus, etiam ab Ecclesia volente pro se retinere.*

AD DECIS. VI.

1 N*Vm. 2. Bart*) communis est opinio emphyteusim per generationem finitam, & reuersam ad dominum, descendentes, seu hæredes emphyteutæ, seu generationis finitæ petere posse confirmationem, & implorari officium iudicis pro renouatione *Horat. Mandos. ad Roman. cons. 22. lit. H. Verall. decis. 230. lib. 1. Ludouic. decis. Lucen. 63. num. 20. Rot. Rom. decis. 195. par. 2. vol. 2* & Ecclesia quando vult rem ipsam emphyteuticam alteri locare , tunc agnati admittuntur ad renouationem, sed si nollet alteri concedere, & pro se retinere vti posset *Benint. decis. 19. Gamm. decis. 41. num. 2. Maresc. var. resol. lib. 1. cap. 3. num. 11* signanter si Ecclesia hoc ageret ex causa *Bero. cons. 98. sub n.*
2 *16. vol. 1.* Ampliatur communis, quando essent extranei hæredes instituti , etiam si res non esset integra, & renouatio emphyteusis facta foret in extraneo, proximiores ad-
3 mittantur *Paris. cons. 8. num. 4 vol. 2.* Intellige si agnati non fuerint negligentes, secus si fuerint negligentes, quia tunc proculdubio illa valeret renouatio *Gozad. cons. 86.*
4 Declara communem opinionem habere locum quādo emphyteusis expiraret per generationem finitam , secus si per canonem non solutum *Dec. cons. 329. circa fin.* sorti-
5 turque locum dicta communis , vbicunque petentes renouationem reperirentur instituti

tuti hæredes, secus vero si extranei essent instituti, quia tunc illi deberent præferri *Bero.cons.98.num.9.10.& 27. vol. 1.* interpretatur quoque dicta communis opinio, quod tam descendentes,& agnati, quam collaterales, & cognati dummodo sint hæredes instituti renouationem petere possint
6 *Hieron.Gabr.cons.30.sub nu 10.vol. 1.* emphyteusis rènouari debet agnatis etiam si Ecclesiastica sit *Bero.cons.98 num.3. & 45.*
7 *vol.1* vel etiam noua Ruin *cons 151.nu.16. vol.1.*quid in feudis *vide D.de Pont.de potest. proreg.tit de elect.official.§.3.nu.36.& seq.*Is
8 qui renouationẽ emphiteusis Ecclesiasticę petit duas debet habere qualitates,quarum altera est, vt de descendentibus sit vltimi possessoris,vel saltim de agnatis, & cognatis *Peregr cons.44.n.13.vol.4. Ceuall. comm. contra comm q.194.Barz.decis.115. num.6.* altera est,quod sit hęres prædicti vltimi morientis *Gamm.decis.326 num.5.*Quæ sit dif-
9 ferentia inter emphyteusim Ecclesiasticam & laicalem,*vide Ricc. in collect.decis.1290.*
10 Emphyteusis Ecclesiæ concessa pro se, & hæredibus an transeat ad extraneos *vide Ricc.in prax.resol.117.par 1. Maresc var.resol tomo 2.resol.76.num 32. & seq.* Mantic. *de tacit.& ambig.lib.22.tit.9.num.2. & tit. 19.per tot* vbi late, & præcipuus est si Ecclesia passa sit semel apud primum hęredem extraneum transire ab eo exigendo canonem,nam transibit etiam,quoad alios *n.32* Emphyteusis Ecclesię legitime facta cõcessio,tunc ad hæredes extraneos trãsit, si tẽpore cõcessionis constaret de vtilitate Ecclesiæ, & de sollemnitatibus adhibitis alias secus Magon *decis.Lucen 12. Viu.decis.496. Valasc.de iure emphyt.q.43 Caldas de nomin. q. 22.* Emphyteusis etiam Ecclesiastica deuoluitur ad dominum directum cum omnibus meliorationibus,& augumentis, quando deuoluitur ex culpa emphyteutæ, secus si absque culpa *dt Franch.decis.191.* Rot.di-
12 *uers.186.par 2. vol 2.* Melioramenta emphyteusis Ecclesiæ finitæ ob lineam finitã debentur non Ecclesiæ,sed liberis,& descẽdentibus emphiteutæ, vel hæredibus etiam
13 extraneis *Menoch.cons.111.vol. 2.* Emphyteusis Ecclesiastica,an inter coniuges, & filios communicatur *vide Valasc. de partit.c. 26.n.13 eruditiss.Giurb. in consuet. Messan. cap.1.glos 2 n.21.& 23.*

Num.6.Gozad.) vide *Corbul. de iur.em-*
14 *phyt.tit de caus.priuat.* ob tempus finitum *& tit.de caus priuat.ob non solut.canon.q.13 Menoch.de adipisc possess.remed.5.à num.77.* sed tutior est via implorare iudiciariam authoritatem *Viscont. in suis conclus. iur.fol.*

15 35.Pensionarius, qui resignauit beneficium cum pensione non potest propria authoritate possessionem beneficii capere ob non solutam pẽsionem,licet verba regressus sint
16 amplissima *Ricc.in decis.247.par. 3.* Praxis circa præstationem familiæ creditori habẽti publicum instrumentum contra suum debitorem cum potestate capiendi constituto,& præcario in forma pro capienda possessione bonorum obligatorum absque citatione in quibus casibus limitatur *vide* Rouit.*in pragm. de conseru.*
17 *Num.7.Corn.*)Emphyteuta si fuerit propria authoritate à domino directo spoliatus re emphyteuta, vel ob alienationem factam irrequisito domino, vel ob census nõ solutos, an sit ante omnia restituendus, & quid si dominus pętierit possessionem captam confirmari, & in hac ambiguitate distinguitur,vt intelligantur omnes decisiones hinc,inde adductæ, nam si emphyteuta patiatur terminũ dari in causa respectu petitionis factæ per dominum de cõfirmatione eius possessionis,tunc si appareret in termino de veritate reddituum nõ solutorum alienationisq. factæ irrequisito domino restitutio fieri non debet,& proinde spolium cessare, vt multoties fuisse decisum in pluribus causis tradit *Vrsill.decis. 392.sub nu. 20.*alias secus, at si pars emphyteutæ efflagitet prius possessionem restitui obstando non dari terminum, tum quia spoliatus ante omnia sit de iure restituẽdus, debet possessio restitui, & spolium locum habebit, & ita in similibus causis decisum fuisse congerit *Vrsill.loc.cit.in fin num. 20.*
18 *Num 9.notat.*)dominus potest cõductorem male in re conducta versantem expellere, cum aliquibus considerationibus, vt tradit *Ludou.decis.Perus.22.Paschal. de vir. patr potest.par.4.cap.6.num 50. & sequ* Me-
19 *noch.cons.372.vol.4.* & vtens conductor re conducta in alium vsum, quam fuit cõducta
20 cadit à locatione *Merlin.decis.73.* & antiquus conductor in vltimo anno non potest restipulare terram in præiudicium domini
21 M*art.decis. 149.* conductor ex quibus causis possit expelli à re conducta *vide* Magon. *dec. Lucen.75.* Maran. *in tract. de remed.possess.à num. 169.* & quid emphyteuta *vide Castill.de vsufr.cap.25 Valasc.decis 50.Gra*
22 *tian.decis.174.*Emphyteuta qui singulis annis canonem soluere iurauit, si non soluit statim ob periurium potest expelli non expectato biennio,vel triennio Caualc. *in dec. 43.num.18.par.1.& decis.29.num.47.par.2* contrariam opinionem tenet Couar.*in cap. quamuis par.1.num.5.de pact.in 6.* nam iuramen-

ramentum non potest alterare naturam contractus, ac legis dispositionem, vnde in S.C. post sententiam celeri satisfactione euitatur commissum, & ita fuit obseruatum in
23 contingenti casu *Anna.in sing 286.* A solutione canonis non excusatur, nisi in totũ res perierit etiam si canon sit magnus *Surd.*
24 *decis.198* Emphyteusis proprię dicitur, quãuis pensio magna, & correspondens fructibus soluatur dummodo solutio fiat in recognitionem directi dominij, & constet de emphyteusi actum fuisse *Maresc.var. resol. lib.2 resol.76.num 11.13.14.16 24.*
25 *Num 12.Boer.*) Consanguineus aut vicinus pro se, & in sui vtilitatem admittitur ad retrahendum, sed non in alterius beneficium *Cost.de rat.port.q.100.num.3* Gail *obseru.19.num.10..ib.2 Giurb.decis.59.nu.12.*
26 *Peregr.decis.19.à num.14.cum seq.* Prælatio domino directo datur, si pro se vult vti, at secus si in alterius commodũ *Vrsil. ad Affl. decis.238.num.6. de* Pont. *decis.28.num.12.* fieret enim fraus legi de persona ad personam; quod iure prohibetur *Menoch. cons. 756.num.10.*

*Num.*14.*Gozad.* vide *Ricc. in prax.Ar-*
27 *chiep Neap resol. 116.* Renouatio emphyteusis descendentibus est facienda, etiam si Ecclesia vult pro se retinere, dummodo adsit cõsuetudo immemorabilis *Bal.in Auth. si quas ruinas C.de Sac.Sanct.Eccles & in* Rot. Rom. *in vna Nonantulan.bonorum 19.* Martij 1591.coram Mantica, fuit conclusũ Illustr. Cardin, commendatarium non posse pro Ecclesia retinere bona finita emphyteusi per tertiam generationem, sed teneri ad renouandum ipsis descendentibus, sicuti ab immemorabili tempore fieri consueuit.

Num.17.Tiraquell.) & hanc sententiam amplexa fuit Rot.*in vna Brixien.feudi. 29. Aprilis 1587.*coram Bubalo, & in causa *Ceruien.bonorum 25. Martij 1583. coram Cardin.Seraphino.*

Num 23.degunt) vt tangit *Ann. in sing. 338.vbi Fab.Ann. in addit. & sic decisum per Sac.Consil.in causa Io. Angeli Muscatelli cum Detio Campanile*, qui studijs vacabat cum alio clerico in platea S Mariæ à Cancello, vbi fuerunt producta decreta antiqua similia pœnes *Burrell.* A*ctor.magistr. & dispositio dicto cap. non procedit contra Neapolitanos*, & per consequens, nec Casalium Ciuitatis *l.qui ex vico ff.ad municip.* & etiã Casalium Ciuitatis Neapolis diuisorũ, quo ad iurisdictionem à Ciuitate *Nouar. in collect.sup.Pragm.de meretr.* & expelli nõ possunt scolares à domo conducta, etiã ob nouam necessitatem locatori superuenientem *Cosm.Nepit.in consuet.* Catin.*vn. sub tit.29. de locat.Apotec.num 6 Pascal. de vir. patr. potest.par 4 cap.6.num. 22.* & à doctoribus reponuntur inter miserabiles personas, vt est videre *apud Viu.decis.65.num. 5. Capiblanc.de Baron.pragm.8.n.102.* [an habeãt beneficium ne conueniantur vltra quam facere possunt, vide *Baez in tract. de inop. deb.cap.27. num. 26.* non possunt capi pro represaliis *Auth.habita C.ne filius pro patre*, & eodem priuilegio gaudet pater, dum, it ad videndum filium *Rebuff.in tract.de priuileg.schol.priu.77.num primo*, qui scholares priuilegio scholariũ gaudeant declarat Oy*notom.in §.item Romæ num 6. instit de excus.tutor.*quando præferatur scholaris Doctori declarat *Boer.in tract.de Auctor.mag. cons.num.99.& 911.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Debitor quando possit vti beneficio Auth. Hoc, & an valeat renunciatio huius beneficij, absque iuramento, & an habeat locũ, quando fuit renunciatum omni legum auxilio.*

2 *Hæres cum beneficio inuentarij, an possit tradere bona in solutum creditoribus, ita, vt hi teneantur ea acceptare mediante appretio.*

3 *Priuilegium inuentarij. quod præseruet hæredem immunem ab omni damno, de quo damno intelligendum.* Explicatur *tex.in l. fin.§.& si præfatam, C.de iur. delib.*

4 *Aliud pro alio, inuito creditore, solui non potest.*

5 *Filius adeundo paternam hæreditatem, an possit bonorum aduentitiorum alienationem à patre factam, impugnare.*

6 *Hæres cum beneficio legis, & inuentarij tenetur habere ratum factum defuncti, quatenus est in hæreditate Et quando admittatur contra factum defuncti.*

7 *Inuentarium quando prosit in feudis.*

8 *Hæredes volentes agere rescissionem contractus, non egent absolutione iuramenti. Et reatus periurij non tenet hæredem.*

9 *Contra hæredem debitoris non potest in Regno procedi via executiua, nisi pro censibus super bonorum hæreditarijs.*

10 *Hæredes defuncti delinquentis quando teneantur ad pœnam pecuniariam.*

11 *Officiali mortuo an transeat in hæredẽ actio criminalis pro malis per eum gestis.*

AD

AD DECIS. VII.

NVm.1.limitari.) & plures refert limitationes *Ricc.in collect. 207. Thes.decis.153.* Debitor non potest vti beneficio *Auth.* hoc nisi quoties ei renunciauerit, sed non valet renunciatio simplex sine iuramento, vt voluerunt *Lopez glos.3 in l.1.tit.14.par.5.Caroc.in tract.de obiat 2.par.q.10. num.66.* cōtrarium tamen, quod valeat talis renunciatio absque iuramento, & simplex dixerunt *Baez.de inop debit capit.1.num 99. Gutier.de iuram.confirm.cap.29 num. 3.* & ibi cōmunem dicit, an beneficium dictę *Auth.* habeat locum quoties fuerit renunciatum omni legū auxilio vide *Nouar.in prax. dat. insolut. par.2 q.4* limitatur dispositio dictæ *Auth.* quando solutio est promissa à debitore creditori specifice in pecunia cum iuramento *Gutier.dict.cap.29 num.5. Bertaz. in tract. claus.instrum claus.41 glos.5. num.2.* declara non procedere, quando succedit casus insolitus, & inopinatus *Trentacinq var resol.lib.3.resol.36 sub num.5. Paschal.de vir. patr.potest par.2.c.9.n.90.*

1

Num. 10 *de Castr.) Marcabrun. ab Anguil.cons.3.& Anchar. Regien quæst.famil. 64.par.2.* præmittunt conclusionem tanquā indubitatam, & communem, quod hæres cum beneficio inuentarii habeat hoc priuilegium tradendi bona insolutum creditoribus hæreditarijs etiam inuitis, & illi teneātur accipere mediante appretio, & mouentur *per tex.in l fin.§ & si præfatam. C. de iure deliber.ponderando illum tex. in tribus locis,primo dum in principio § dicitur,* quod hæres non debet esse in damno dicunt ipsi, quòd si creditores non tenerentur in solutum accipere sequeretur damnum hæredi, qui vendendo bona hæreditaria de euictione obligaretur, & in tali obligatione vertitur damnum. Secundò ibi in vers. sed & si legatarij, dum dicitur in tex. quod eis satisfaciant ex hæreditate defuncti, vel ex ipsis rebus, quasi satisfactio ex ipsis rebus fiat ex illarum in solutum datione. Tertio ex vers. sin verò hæredes, ibi (res hęreditarias creditoribus, & legatarijs pro debito dederint in solutum) quasi per talia verba videatur expressum, quod creditores teneantur recipere in solutum: Sed si verba dicti tex. vel ad corticem inspiciantur, tantum abest, vt potius apareat totum contrarium, & primò dum in eo tex. dicitur, quòd hæres non debet esse in damno, non propterea sequitur, quòd creditores debeant esse in damno per receptionem bonorum in solutum, sed pro indemnitate hæredis sufficit ei, quòd ipse vendere nō cogatur, & in hoc bene verum est, quòd cōsistit eius priuilegium, nam nec cogitur vendere, si non reperit emptorem absque propria ipsius obligatione de euictione, nec tenetur esse sollicitus de vendēdo, vt concludunt *Doct. omnes in d.§. & si præfatam*, sed non ob id tenentur creditores accipere bona in solutum, præsertim quia hæredi consultum esse potest, & creditoribus etiam absque tali datione in solutum, est consultum hæredi, quia ipse non cogitur vendere, & sufficit, quod relinquat bona vendenda à creditoribus iuxta consilium *Bal.in d.§. & si præfatam num.1.* est consultum creditoribus, quia procurabunt subhastationem bonorum, vt ex illorū pretio satisfiat ipsis creditoribus, & sic non tenentur accipere aliud pro alio. Nec dicatur quod si vendantur bona ad instantiam creditorum non reperietur emptor pro iusto pretio, & in hoc vertitur damnum ipsius hæredis, qui ex priuilegio inuentarij debet esse pęnitus sine damno, nam hæc est maxima æquiuocatio siquidem priuilegium inuentarii, per quod hæres præseruatur indēnis ab omni damno, non respicit damnum, quod imminet hæredi in bonis hęreditarijs, sed illud, quod imminet in propia substantia ipsius hæredis, vt sunt expressa verba *tex.in d.§.& si præfatam in princ.* ibi (nihil ex sua substantia pęnitus hęredes amittant) vnde licet hæredes ex tali venditione faciēda ad instantiam creditorum patiantur dānum in minoritate pretii bonorum hæreditariorum, tale damnum in consideratione esse non debet, vt præpōderet damno, quod patiuntur creditores si tenerētur aliud pro alio recipere, qui etiam debent esse in hoc magis priuilegiati ex quō creditores tractāt de damno propiæ substantiæ hæredes vero tractant de lucro, quod sperant facere ex bonis hæreditariis, vt probat *idem tex.in §. & si præfatam* ibi hedum lucrum sperāt facere. Secūdo neque probatur in vers. sed & si legatarii, nam in eo tex. datur hæredi facultas satisfaciendi creditori, vel legatario primo venienti, vel de ipsis rebus, vel de earū pretio, ita vt per huiusmodi satisfactionē non possit à creditoribus anterioribus molestari, & hoc est priuilegiū de quo proprie in eo tex. satisfaciendi de ipsis rebus est intelligendum ciuili modo, & ne inducatur correctio legum, scilicet, vel quando sunt creditores, aut legatarii speciei, qui propterea omnino tenētur recipere ipsas species, vel quando ipsi sua sponte cōtentantur recipere res in solutum, licet sint creditores

2

3

in pecunia, & non quod inuiti teneantur recipere in solutum, quod in eo tex. nō fuit cogitatum. Ita pariter respondetur ad versic. (in verò hæredes imò ex eo patet clarissimus intellectus totius §. *vt scilicet*, licet hæredes dederint res hæreditarias in solutum creditoribus, quod intelligitur volentibus si sunt in pecunia, vel etiam inuitis si sunt creditores in specie, aut in pecunia satisfecerint, non propterea hęredes ipsi possint molestari à creditoribus anterioribus, sed his anterioribus sint salua iura contra posteriores quibus satisfactum fuit, & ex his colligitur verba *§. & si præfatam* esse aliena à dicta opinione, & proinde non recedendum à regula *tex. l. 2. §. mutui datio in*
4 *fin. ff si cert. petat.* quod aliud pro alio inuito creditore solui non potest nec *Marcabr. & Anchar.* opinio, quæ communis reputatur, & fuit recepta à *Surd. in decis. 318.* communis vere dicitur cū imò potius resultat communis opinio in contrarium ex numero doctorum relato *per Phanuc. in tract. de inuēt. par. 5. num. 149. Rol. cons. 14. num. 19. & seq. lib. 1.* qui nullam præsupponunt necessitatē in creditoribus recipiēdi bona in solutum, sed dant simplicem facultatem hæredi dandi bona in solutum creditoribus, & id est, quod propie continetur *in dict. §. & si præfatam*, sed ex tali facultate hæredi concessa tradendi bona in solutum creditoribus inferre necessitatem in creditoribus recipiēdi huiusmodi bona in solutum in hoc est maxima æquiuocatio, & talis, vt æquitas inducta pro hærede ex priuilegio inuentarii resultaret in maximam iniquitatem contra creditores, quod imperator in eo tex. nunquam cogitauit, & in tribunalibus huius Regni quotidie ad instantiam creditorum bona exponūtur venalia, & ex pretio, quod reperitur satisfit creditoribus [vt dicit post alios *Flam. Monac. in addit. ad decis. minad. 2 sub num. 14.*

Num. 23. Doct.) adde *Barz. decis. 63. Castill. decis. 64 num. 29. & 30. Ricc. collect. de-*
5 *cis. 469* Filius paternam hæreditatem adeūdo, an possit bonorum aduentitiorum alienationem à patre factam impugnare *vide Paschal. de vir. patr. potest. par. 1. cap. 2. à nu. 44. vsque ad n. 65. de Franch. decis. 665.* quando actus est absolutè, & ex omni parte nullus non prohibetur hæres contrahentis illum impugnare si nullum ius nullaq. obligatio pęnitus fundari ex eo potest in persona defūcti alias secus, vt plene tradit *Phanuc. in tract. de inuent. par. 7. num. 149. 162.* & ad regulam *tex. l. cum à matre vide 11. limitationes*, quas refert *Ludou. in comm. cōcl. 16. à fol. 52. vsque ad 54. & vide Dom. de Pont. in repet. feud. lect. 19. n. 7. Valenz. cons. 69 n. 156.*

Num. 26. Lanar.) adde *D. Reg. Tap. in decis. 2 num 202. Molin. de primogen. Hispan. lib. 4. cap. 1. num. 17. Rosentall de feud. cap. 6.*
6 *concl. 69. num. 37. lit. V.* Et hæres cum beneficio legis, & inuentarii tenetur habere ratum factum defuncti, quatenus est in hæreditate *Loffred. cons. 1. num. 169 Theodor. alleg 20. num. 13.* Non admittitur contra factum defuncti à quo tantundem recepit aliquibus tamen concurrentibus, vt refert *D. Tap. dict decis. 2. num 405. & 421.* & quādo
7 inuentarium prosit in feudis *vide Anna. cōs. 5 Reg. de Curt. in diuers feud §. multoties cōcedere num. 25 Reg de Pont. de potest. proreg. tit. de assens. Reg. §. 3. & in tit. de refutat feud. §. 8 num. 20.* [*Frec. de subfe. lib. 3 fol mihi 442. Io. Thom. de Marin de generib. et qualit. feud fol. 71. num. 18. & fol. 87 num. 39 Fulu. Lanar. in addit. ad repet. Reg. Lanar. in c. primo de success feud. n 29 & sequ.*]
8 *Num. 35 de Iur. Iur.*) proinde hæredes volentes agere resciſſionem contractus nō egent absolutione iuramenti, cum reatus periurii teneat iurantem non autem hæredem *Andr. Gail pract. obser. lib. 1. obser. 27. Carol. de Graff in tract de except. except. 12.*
9 *num. 27. & 28.* Nec contra hæredem debitoris, in Regno procedi potest via rit. executiua, vt legitur *in rit. 178 Bernard. P... de execut. Instrum par 2. declar. 3. num. 2* nec illud, quod statuitur per *Reg. Prag. P in tit. de censib.* quod contra hæredes, & vniuersales successores illorum, qui censualia vendiderunt detur prompta, & parata executio realiter, & personaliter seruatur in M.C.V. sed tantum contra hæredes exequitur realiter pro censibus super bonis hæreditariis emanatis prius contra ipsos aliquibus præceptis, vel contra ipsos expeditur citatio ad dicendum causam quare non debet contra ipsos exequi pactum executiuum in instrumento adiectum pro solutione tertiarum, per quos ad impediendum solutionem tertiarum potest opponi, & dici de nullitate *D. Tap in 4 tom. Iur. Regn. fol. 22. num. 137. & 138.* vbi reperies, quid fuit decisum ad
10 relationem D. Ferdinandi Quadra: Hæredes defuncti delinquentis quando teneantur ad pœnam pecuniariam *vide Farinac. q.*
11 *10. Thes. decis. 144.* [an mortuo officiali trāseat in eius hæredem actio criminalis pro malis per eum gestis vide *D Reg. Moles in decis. Reg. Cam sub tit. de offic. q. 3.*]

Didac. de Mari.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Releuium quid sit & à quo,& quare soluatur,& an in illo contribuant secundo geniti.*
2 *Releuium duplicatum debetur, nisi fuerit denunciata mors feudatarij. Et quid si fuerit venditum feudum,& mortuo venditore hæredes eius mortem non denunciauerint, an debeatur duplicatum releuium ab emptore.*
3 *Quid si ex iusta causa mors non fuerit denunciata.*
4 *Releuium quinam teneantur soluere, & n. 5.6.7 & 9.*
8 *Releuium an sit minuendum propter onus vitæ militiæ.*
9 *Releuium debetur per mortem Comitis nedum pro suis castris, sed etiam pro subfeudatarijs quibus aliqua castra fuerunt alienata.*
10 *Releuium non debetur ex feudo donato alteri cum assensu, reseruato vsufructu donati, [illegible].*
11 *Releuium non debetur ex bonis feudalibus, [illegible] matrimonij.*
12 *Quid si [illegible] reseruatio in donatione alicuius quantitatis, an debeatur releuium.*
13 *Feudatarius non tenetur soluere releuium, si eodem anno fuerit imposita adhoa,& ipsi soluerit.*
14 *Releuium non debetur per mortem illius, cui concessa fuerat annua prouisio super fructibus feudi.*
15 *Releuium non debetur à vassallo refutante [illegible] feuda non in fraudem, debetur tamen per mortem eius, cui facta est refutatio.*
16 *Releuium an debeatur deductis oneribus.*
17 *Feudo vendito cum pacto de retrouendendo, si venditor redimat ad hærede emptoris, debetur releuium.*
18 *Decisio S.C. asseritur, quod actio exigendi releuium [illegible] mere personalis, nec datur contra tertium possessorem.*
19 *Feudo refutato quando, & qualiter debeatur releuium. remissiuè.*
20 *Ex feudo rustico non acquiritur nobilitas: secus ex feudo nobili, & quodnam dicatur feudum nobile.*
21 *Baro nobilitatur ex multitudine,& nobilitate vassallorum.*
22 *Feudum nobile, vt nobilitet, debet esse quaternatum.*
23 *Habens feudum nobile quaternatum annuis [illegible] vnciarum 20. habet vocem in parlamento.*
24 *Baronalis dignitas quando dicatur Regalis.*
25 *Barones quibus fauoribus decorẽtur. remissiue.*
26 *Barones, & officiales maiores non possunt carcerari inconsulto Prorege.*
27 *Offendens baronem non potest gaudere indultu.*

AD DECIS. VIII.

1 N*Vm.2, pro releuio*) Adde *Ricc. in collect. decis. 2515. vers. sed pro ornatu par. 7.*

Num.3. Loffred.] Releuium est moribus inductum, illiusque solutio fit Regi, vel domino per succedentem in feudo *de Franchis decis.121.* subdens, releuij quantitatẽ esse moderatam fructuum feudi illius anni, quo moritur feudatarius,& sequitur *Consiliar. Georg. alleg.18. num.23.* [Est onus primogeniti releuium *Mastrill. decis.112. n.13.* nec vnquam fuisse practicatum secundo genitos contribuere in releuio testatur *Reg. Tap. in decis. S.C.14. nu.21.*] soluitur releuium domino à successore in feudo ob renouationem,& confirmationem inuestituræ,& in signum deuotionis, ac reuerentiæ
2 *Borrell in summ. decis. tit. 38 n 7 par. 1.* releuium dupplicatum debetur fisco nisi fuerit denunciata mors feudatarij, vt fuit decisum annis elapsis in Regia Camera, & si feudatario vendente feudum cum assensu Regio per verbum fiat in memoriali expressum tradente possessionem, nec curante mortẽ patris denũciare dummodo tempore mortis feudum non sit in eius dominio, emptor non teneatur ad dupplicatum releuium, cũ sit onus hæredis denunciare mortẽ, & hæc in facto dictæ decisionis cernebantur, vnde fuit absolutus emptor à solutione releuij, & quando venditor non denunciat benè tenetur ad dupplicatum releuium, vt dixit *Vrsill. in addit. ad Afflit. decis.129. num.2.* & si
3 ex iusta causa non denunciaretur [illegible], cessabit omnis pœna,& demum vbi nõ est culpa, nec pœna esse debet venditor ad simplex releuium tenetur, & emptor ad restituendum venditori quidquid fuerit solutum curiæ in casu, quo voluerit feudum retinere
4 *Ann. alleg. 95.* Releuium tenetur soluere etiam hæres, qui redemit feudum post mortem feudatarij per eum in vita alienatum cum pacto retrouendendi, vt bis fuisse decisum in Reg. Cam. refert *Frecc. de subfeud. lib.*
5 *2. Author. 3. num. 114.* Releuium debet etiam solui per pupillum, vt pluries fuisse decisum testatur *Præs. Mormil. in suis singular. in constit.*

constit.post mortem sub num 8.fol. mihi 93.
*Ricc.col.coll.decis.*2041.alias citat decisiones
& Consiliar.Rou.in pragm.2. §. item volu-
mus,& mandamus nu.4 de offic procur. Ca-
*sar.*vbi aliam refert decisionem . Releuium
debetur etiam à patre refutante feudum
filio,cui ipse pater succedit iure reuersionis
per mortem filij, vt fuisse decisum testatur
Bambacar.in cap.si minori si de feud defun.
cont.&c.num.21.& sequ. in causa Principis
Bisiniani refutante feuda eius filio præmor-
tuo cui successerat. Debetur pariter rele-
7 uium Regiæ Cameræ ob donationem feudi
inter viuos facta à patre filio ex aliqua cau-
sa,cum clausula ex nunc tantum, vt refert
fuisse decisum D. *de Pont. in prælud. feud.*
lect.2.num.53.& præcipue in Reg.Cam.sum.
in causa Federici Tomacelli cum fisco sub-
dēs secus esse si donatio facta fuerit ex clau
sula ex nunc pro tunc, nam secuta morte
non debetur releuium *Thor. in Compen.de-*
cis.par.1.fol. 452. Releuium an sit minuen-
8 dum propter onus vitæ,& militiæ,ita quod
ab ipso releuio sit deducendum, quod sol-
uitur pro ipsa vita,& militia, fuit decisum,
quod non *Iacob.de Ayell. in tract. de iure*
Adhoa num.48.in fin.Reg.de Pont de potest.
proreg.tit.de assensus Reg.§.4.nu 30. [& ita
decisum fuit pluries in Reg.Cam.vt videbis
decreta in lib.notam.die 26.Iunij 1565.in
releuio Ducis Andriæ,vbi idem fuit iudica-
tum,& de vita militiæ,quæ debetur patruo
feudatarij,& ita iudicatum in releuio prin-
cipis Sulmonis referente Io.Fran.de Armi-
nio rationale die 6 Octobris 1569. & ita
fuit sæpius iudicatum,quoad alias expensas,
quæ fiunt pro custodia Castri.*Reg.Moles in*
9 *rubr.de iur.releu.q.x.*]Debetur et per mor
tem Comitis nedum pro suis Castris , sed
etiam pro subfeudatariis suis,quibus fuerūt
alienata multa Castra, vt in causa Principis
Salerni refert *Ayell. in dict. tract. de iure*
10 *adhoæ num. 85.* non debetur ex feudo do-
nato alteri cum assensu reseruato vsufructu
donati morte concedentis sequuta,cū feu-
datarius veniret ad feudum ex contractu,
& non ex successione, vt fuisse decisum in
Regia Cam.in occurrenti casu refert *Frec.*
de subfeud.lib.2.Author.3.num.17. de Pont.
*de potest proreg.tit 8 §.4.num.3,*vbi in fine
refert fuisse decisum, & tradit aliam limita-
11 tionem, ex bonis feudalibus donatis con-
templatione matrimonii, & hoc in causa
Principis Melfiæ , & in causa Comitissino-
12 polis: Sed quando inesset reseruatio in do-
natione alicuius quantitatis, fuit decisum
in Regia Camera in causa Ducis Magdalo-
ni,qui post refutationem ducatorum centū
mille,quos donauerat Ecclesiæ Sanctæ Ma-
riæ Annunciatæ , esse soluendum releuium
pro medietate , idest quarta parte introi-
tuum,teste *Molfes in consuet Neap. par. 3.q.*
13 8.*num. 7.* Feudatarius non tenetur soluere
releuium,si eodē anno fuit imposita adhoa,
& ipse soluerit adhoam,vt fuisse decisum in
Regia Cam.summ. refert *Frec. de subfeud.*
lib.2. author.3.num.26.P[illegible] de [illegible] potr.
14 *potest. par.4.cap.1 num.14* Nec debetur de
annua prouisione fructuum feudi per mor-
tem illius,cui erat facta concessio prouisio-
nis,vt fuisse decisum refert *Ayell. in tract. de*
15 *iur.adhoæ num.16* [illegible] quia erat facta [illegible]
de feudo,nec est soluendum releuium à Vas-
sallo refutante omnia feuda non in fraudē,
sed ob matrimonium contrahendū, sed be-
ne debet solui per mortem filiæ , cui facta
est refutatio,vt fuisse decisum in Collatera-
li Consilio facto verbo per Regiam Came-
16 ram refert *Ann. [illegible]* An debeatur rele-
uium deductis oneribus vide *Maffrill. decis.*
17 112. Releuium debetur à mortuo feudata-
rio , qui tenebat feudum emptum cum pa-
cto retrouendendi venditor virtute pacti
recepit feudum ab hærede *Nouar. in q. Fo-*
rens. 71.num. 5

Num.9 contrarium] vide decisiones re-
latas super hoc per *Ann. [illegible] in suo*
tract.manuscripto de Regal. Reg. Neap. in
Rubr. de iure releuij q.6. sed secundum deci-
18 *sionem fuit iudicatum in S.C. referente*
Reg. Consiliar. [illegible] in causa Illust. Mar-
chionis Casani cum [illegible] de Paulo die
14. Maij 1606 in banca de Ferrariis [illegible]
Sanctore. [Feudo refutato quando, & qua-
liter debeatur releuium vide quidem D. Mo-
les in q.13.

Num.10. Andr) Animaduertendum est,
19 si sit feudum rusticum aut nobile, ex feudo
enim rustico non acquiritur nobilitas,& sic
dignitas,& ita quendam fuisse condemnatū
ad Regias triremes non obstante conces-
sione feudi rustici concessa [illegible] Prin-
cipe Bisiniani,& fuisse decisum refert *Regi. [illegible]*
de Curt.in suo diuers. feud.par.1.n.4. ex feu-
do vero nobili omnes dicunt acquiri nobi-
litatē,& hoc ex tenore inuestituræ cognos-
scitur si dominus dicit,quod inuestit vassallū
in feudum nobile,& gentile , sed hæc verba
videntur apposita ad fauorem Vasalli , non
rei feudalis , cum res propter personam di-
cantur , & hoc modo dicitur nobilis *Tira-*
21 *quell.de nobilit.cap.7.num. 4.* [illegible]
baro nobilitatur si habet vassallos vna si-
mul cum iurisdictione annexa, imo si vasal-
li sunt nobiles, & nobiliores,& nō sint mo-
dici, sed numero multo baro vocatur no-
bilior

bilior *Capic.decis.27.num.21.* feudum nobi-
22 le quaternatum debet esse, vt quis nobilitetur *Consiliar.Georg.in lect.feud.ca.7.* Ha-
23 bēs feudum nobile quaternatum annui valoris vnc.20.assistit in parlamento procerū, & Magnatum, & dat vocem cum aliis Baronibus Regni *Paschal. de vir. patr. potest.*
24 *par.4 cap.2.num.42.* Baronalis dignitas regalis est quotiescūque baro habuit terram sub titulo baroniæ *Cabed. decis. Lusit. 104.*
25 *Capiblanc.in rubr.de Baron.num 13* Fauores,& beneficia quibus decorantur tam in iudiciis,quam extra barones, & alii titulati recenset *Mastrill. in tract. de magistr.lib.4.*
26 *cap.13.* Licet M.C. sit iudex competens baronum, non tamen possunt carcerari, nisi consulto Prorege, quod obseruatur etiam cum officialibus maioribus vti præsidibus prouinciarum, & auditoribus, nam prius referri debet Proregi, antequam M.C. procedat ad carcerationem *de Pont. de potest. Proreg.tit. de assens.§.7.* dicuntur barones officiales Regii perpetui magistratus, & ordinarii, ita quod offendēs eos dicitur offen-
27 dere Regium ministrum,& non potest gaudere indultu *Mastrill.dict. lib 4 cap.15 Capiblanc.in rubr.de baron.num. 56.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Morti proximus habetur pro mortuo.*
2 *Sententia ad fauorem mortui est nulla.*
3 *Valet sententia contra mortuum,fauore Ecclesiæ,aut libertatis,& generaliter quando valida sit sententia contra mortuum.*
4 *Sententia lata contra Prælatum Ecclesiæ mortuum,non dicitur nulla.*
5 *Mortuo eo,cum quo incepta fuit lis, transfertur iudicium in hæredem,vbi qualiter exequatur sententia contra hæredes, mortuo reo condemnato.*
6 *Citato debitore absente,aut infirmo,quid seruetur in M.C.V.*
7 *Instrumentum non liquidatur existente creditore infirmo.*
8 *Instrumentum qualiter liquidetur per creditorem carceratum.*
9 *Instrumentum,vt liquidetur à cessionario, an requiratur etiam præsentia cedentis.*
10 *Instrumentum non potest cōtra prodigum liquidari via ritus,*
11 *Instrumentum an possit liquidari per infātem cum eius tutore.*
12 *Instrumentum cuiusuis non recipientis iuramentum de facie ad faciem (excepto hærede) non liquidatur.*
13 *Liquidatio instrumenti facta contra eum, qui eodem die decessit,est nulla.*
14 *Contumax non dicitur,qui non tenetur cōparere, & contra eum non currit peremptorium.*
15 *Ritus 266 & 267.declaratur.*
16 *Infirmus non potens comparere, quando teneatur mittere excusatorem, ad impediendam liquidationem.*
17 *Sententia lata contra mortuum, aut grauiter febricitantem est ipso iure nulla, etiam Iudice ignorante.*
18 *Morbo epileptico laborans est inhabilis ad sacros ordines,& ad beneficia.*
19 *Restitutio in integrum,nisi sit petita,non est considerabilis.*
20 *Hæres annullans sententiam latam contra defunctum,an petat beneficia.*
21 *Quænam exceptiones possint in promptu, Curia sedente, apponi, ad impediendam liquidationem,& quæ dicatur probatio prompta.*
22 *Testes per debitorem producti ad probandā satisfactionem,possint in banca recipi post præsentationem instrumenti.*
23 *Creditor repliçans aduersus promptuariam probationem debitoris, non est audiendus nisi dato termino.*
24 *Liquidatio instrumenti, an impediatur exceptione compensationis, & quid in exceptione non numeratæ pecuniæ, & in exceptione rei non traditæ.*
25 *Exceptio falsitatis quomodo probetur,& an impediat liquidationem instrumenti, vbi latè de aliis exceptionibus.*
26 *Exceptiones ad impediendam instrumenti liquidationem quando debeāt fieri à principalibus,& quando à procuratoribus.*

AD DECIS. IX.

1 NVm.3.Doct.) In extremis laborās aut de proximo moriēs pro mortuo iudicatur *Gratian.discept.Foren.711 n.4.tom.4.*

Ibidem concordat) adde *D. de Franc.decis 245.num.2.Cornaz.decis.Lucen.145 n.4.*
2 etiam si esset ad fauorem mortui sententia est nulla *Polid Rip.sing.obser.23. Verall de-*
3 *cis.140.lib 3.* valet sententia contra mortuū fauore libertatis,& Ecclesiæ fauore, & vtilitate *Verall in dict.decis.* contra mortuum lata,quando valida sit *vide Castill. decis.60.*
4 *Mastrill.decis 137.* Lata contra Prælatum Ecclesiæ mortuum non dicitur nulla *Rouit. in pragm.5.num 31. de offic. Sacr Reg Cons.*

Quan-

5 Quando lis est cepta cum defuncto, qui, ea
nondum finita, moritur, tunc proceditur
translato iuditio in hæredem *Barz dec. Bo-*
non 48 num. 23. & qualiter concipiatur sē-
tentia lite contexata cum defuncto *vide*
Borrell. in summ decis. tit 30. nu 386. & seq.
tom. 2. & qualiter exequatur sententia con-
tra hæredes mortuo reo condemnato *vide*
D. *de Franch. decis. 199 & 405. Borrell. cōns.*
90 cent. 1.
6 *Num. 6. imputari*) Quid seruetur in pra-
ctica, quando citatur super tenore instrū-
menti in M.C.V. debitor absens, qui repe-
ritur infirmus, & quid in Ciuitate *vide Bor-*
rell. in summ. decis. tit. de Instrum. liquidat.
num. 65 par. 2. Galter *in prax.* *Instrum in 3.*
7 *par. princ. rubr. 6. num. 4.* Non liquidabitur
instrumentum existente creditore infirmo
Franc. Ant de Iudic. Robert in prax. liquidat.
Instr. consider 4. num 6. de Franch decis 676.
vbi ait fuisse conclusum in S.C. quod ob in-
firmitatem creditoris non debet iudex ac-
cedere ad domum eius pro facienda liqui-
datione, ea ratione, quia domus creditoris
non est locus iudicii assignatus, in quo fuit
citatus, & ad illius domum non tenetur ire
ad opponendum suas exceptiones *Verall.*
8 *decis 174 num 4 lib 3.* Qualiter liquidetur
per creditorem carceratum *vide* Robert *in*
pracit. consider 4 num 25 Thor. in compend.
9 *decis. par. 1. fol 323* Et quomodo liquidatur
instrumentum per cessionarium, & si requi-
ratur præsentia amborum videlicet ceden-
tis, & cessionarii *vide Viscon ad decis. de*
10 *Franc. 353.* Contra prodigum non potest
liquidari instrumentum via rit. etiam quod
instrumētum fuerit celebratum ante inter-
dictam administrationem *de Franch. decis.*
672. Camill de Medic. cons 39. Paul. Staib.
cons 30 & si contrarium voluerit Rouit. *in*
11 *pragm. 4. num 17 de instrum. liquid.* An pos-
sit instrumentum per infantem cum eius tu-
tore liquidari *vide Puluer. in addit. ad dict.*
12 *Rit. in 3 tomo D. Tap fol. 239.* instrumētum
ad instantiam creditoris legatarii, vel cu-
iuslis non recipientis iuramentum de facie
ad faciem (excepto hærede) non liquidabi-
tur *Cara rit. 178. num 11.*
13 *Num. 5 condemnatio*) liquidatio instru-
menti, etiam si facta fuisset in illa die in qua
moribundus decessit vti nulla reuocatur nō
obstantibus fundamentis adductis per Au-
ctorem. primum non infringit conclusionē,
licet cōcurrat iustitia liquidationis, eo quia
deficit persona citati, quæ vti infirma mor-
bo graui, non tenetur comparere, vt in sū-
mario *dicta l. quæsitum notat Bart. ibidem,*
14 & qui comparere nō tenetur nequaquam
efficitur contumax si non comparuit, cum
ille, qui non arctatur comparere non pote-
rit dici contumax *Surd decis. 2[illegible] num 7* &
contra illum, qui contumax fieri nequit nō
currit peremptorium, & sine peremptorio,
citatio nulla iudicatur *Robert in [illegible] q. 4.*
num. 30. & 31. [illegible] procedens ad
liquidationem contra non citatum aut ci-
tatum, & comparere non [illegible]
bite, nulliter, & iniuste agit, & sic [illegible] ad
hanc partem liquidatio est nulla, & pro
15 non facta iudicaretur, Secundum *fundam.*
non obstat, quia rit. 266. & 267. [illegible]
dicunt requiri excusatorem [illegible] sed
tantum dicunt posse mitti excusatorem
per absentem, vel infirmum, idcirco dispo-
sitio *d. l. quæsitum* non infringitur per rit.
16 missio autem excusatoris requiritur quan-
do causa liquidationis esset incepta, *vt Ias.*
& cæteri DD. probant in l. 2. § si quis in iu-
dicio [illegible] & post inceptam super-
ueuisset infirmitas, nam tunc requireretur
excusatio, & infirmitatis allegatio. Tertium
fundam. etiam tollitur, nam DD. citati per
auctorem admittunt sententiam dici nullam
etiam ignorāte iudice, sed non ipso iure, se-
17 cundo, & fortius, nam sententia lata contra
mortuum dicitur ipso iure nulla, etiam iu-
dice ignorante *de Franc. decis. 245 & [illegible]*
ac alij in dicta l. quæsitum dicunt [illegible]
impeditum, non teneri mittere excusatorem,
ideo si excusator in allegatione [illegible]
dimenti de iure non requiritur, [illegible]
tiam iudicis de impedimento non [illegible]
firmandum, quia si hoc in casu esset neces-
saria scientia, frustra daretur [illegible]
infirmo, vt non teneatur allegare infirmita-
tem argumento eorum, quæ [illegible]
docet *Io. Andr. ad specul tit [illegible]*
tione quoque in fin. imò magis grauaretur si
oporteret iudicis sciētiam deducere de suo
impedimento, ad quam inducendam fuit in-
uenta allegatio impedimenti; [illegible] vbi quis
allegatione immunis fit, [illegible] repu-
tari debet super probatione eius, quod al-
legare non tenebatur. Quartum, & vltimū
fundamentum tollitur [illegible] resolo-
lutione, nam si verum sit in [illegible]
di, & sic in promissione certæ quātitatis [illegible]
committi moram, non per hoc contra im-
peditum hoc iusto impedimento [illegible]
rorium dari poterit sententia, aut decretum,
eo quod nulliter [illegible] sententia contra fe-
bricitantem grauiter, licet mora commit-
tatur, quia actio non denegatur, sed [illegible]
natio, aut quolibet [illegible], per mo-
dum decreti durante impedimento *vide l.*
quæsitum, tex. enim ille annullat pronuntia

iudicia

iudicis,non autem impedit commiſſionem moræ.

18 *Num.7.de elect.)* Morbus epilepticus eſt nimis turpis,& flagitioſus atque illo laborans eſt inhabilis ad ordines ſacros *Verall. deciſ.Rot 48.num.3.& 238.num.3 par.2.*& nec eligi,nec poſtulari poteſt,quia eſt inhabilis ad beneficia *Pariſ.lib de reſignat beneſ-cap.6.num.*105. & ſaltim per annum curatum eſſe requiritur,vt non repellatur *Mandoſ.in tract.de caſib.Annal.num.*87.*cap.*1.7. *quaeſt.*2.

19 *Num.* 18. *Abb.)* niſi ſit petita non eſt conſiderabilis *Couar.var.reſol.lib.*1. *cap.*3.

20 *num.5.*hæres ſententiam cõtra defunctum latam annullans, an beneficia petat *vide Imbrian.in tract.de 1.& 2.beneſ.conſider.9. n.104.& ſequ.*

21 *Num.21.probantur)* exceptiones, quæ poſſint in promptu curia ſedente opponi, & probari ad impediendam liquidationem reaſſumit *Frecc de præſent.inſtrum par. 9.q. 7.*Rouit.*in rubr.de inſtrum. liquidat. num. 30.& ſequ.*Robert.*in prax.liquid.conſider.4. à num.52.Galter.in prax.inſtrum. 2. par.3. & vltim.par princ.num.27.* & quæ dicatur probatio proptuaria *vide Frecc, in d.tract.*

22 *par.16.q.1.*hinc teſtes, qui per debitorem ad probandum ſatisfactionem producũtur poſſunt recipi etiam poſt inſtrumenti præſæntationẽ,ſed in banca tantum *D.de Boct. in addit ad rit.166.fol.241,in opere D. Tap.* & recipiuntur,quoad ſatisfactionem tantũ & iſti teſtes,qui de ſatisfactione deponunt requiritur,vt ad illum actum ſint rogati,nec ſufficit,vt propter aliud opus ſecundum *D.Boct. loco cit.num.*30. vbi quotidianum reputat,licet aliæ exceptiones opponantur in promptu,& ita fuit iudicatum per M.C. V.de anno *1612.*& confirmatum in S.C.videatur in pulcro caſu *Thor.in compen.deciſ.*

23 *par.1.fol.*275. Verùm creditor, qui vult replicare aduerſus probationẽ promptuariam debitoris non eſt audiendus,ſed ordinariè dato termino audiri, & agere debet, quia *dict.rit.166.* non cõcedit illam niſi debitori ad tollendum illius rigorem,vt euitet carceres,ita oſtendit Rober.*in dict.conſider. 4.num.54.Gait.in tract.de credit cap.3.tit.1.*

24 *num.1166.* an inſtrumenti liquidationem compenſationis exceptio impediat *vide Viſcont.in concluſ.iur.verb debitor,*quid de exceptione non numeratæ pecuniæ *late Paſchal.de vir.patr.poteſt.cap.8.num.82.& ſeq.* quid in exceptione rei non traditæ,vel non liberæ *Dec conſ.* 119. & an tunc non operẽtur clauſulæ conſtituti,& præcarij,vt poſſit

25 liquidari *Gam.deciſ.Luſit.*239.an petita depoſitio principalis impediat liquidationem quid in exceptione falſitatis,& de modo illam probandi *Bal.in l.in exercendis C.de ſide inſtrum.pugnat.in pragm.4 num.40. de falſ.*quid ſi opponatur exceptio pluralitatis perſonarum,& producitur fides, vel alia probatio in promptu ex qua conſtat reperiri alium maxime in eodem loco eiuſdem nominis,& cognominis,dicas,quod non ſolum impeditur liquidatio, ſed executio, vt fuit obtentum facto verbo in S. C. pro Saluatore Vallone, quod capiatur informatio circa identitatẽ perſonæ, & interim ſuperſedeatur in exequendo ad relationem *Conſiliar.Io.Bapt. Melior.* de anno *1640.* quid in exceptione litis pendentiæ ſuper ceſſione bonorum *Brun.in tract.de ceſſ.bon.q.12. princ.* vel ſuper reſciſſione eiuſdem inſtrumenti,puta coram Epiſcopo de vſura *Angel.in l.4.§.condemnatum ff. de re iudic.* vel coram arbitris vigore cõpromiſſi facti ſeruata forma ſtatuti circa contenta in inſtrumento,quod liquidari petitur, quod tunc impediri poſſit liquidatio, refert deciſum *Thor.in comp.dec.verſ.inſtrumentum liqui-*

26 *dari an poſſit par.1.* & oppoſitio dictarum exceptionum debet fieri à principalibus,& quando à procuratoribus,*Muſtat.in prax. S.C.gloſ.exceptiones par.2.verſ. an exceptiones.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Doctor ſola dignitate Doctoratus dicitur nobilis accidentaliter.*

2 *Quando præferatur nobili genere nato.*

3 *An ſit immunis ab onere guardiæ, & hoſpitationis militum in ſua domo.*

4 *Non poteſt renunciare priuilegijs Doctoratus.*

5 *Popularibus diuitibus,& perſonis honeſtioribus non infliguntur pœnæ ignominioſæ.*

6 *Nobiles tam in impoſitione, quàm in executione pœnæ mitius puniuntur.*

7 *In crimine falſi non habetur ratio nobilitatis.*

8 *Nobiles dicuntur eſſe in dignitate, & qui ſint effectus nobilitatis remiſſiuè.*

9 *Nobilitas ſanguinis non amittitur pro contrarios actus: ſecus eſt de nobilitate accidentali.*

10 *Nobilitas fratris an tranſeat in fratrem.*

11 *Nobilis in vno loco non eſt nobilis in alio.*

Nobilis

12 *Nobilis vnius sedilis non debet habere suffragia in alio.*
13 *Nobilitas quibus modis probetur.*
14 *Lite pendente super nobilitate, an qui se nobilem esse contendit, sit manutenendus in possessione.*
15 *Filiorum nobilitate parentes honestantur.*
16 *Mulieris nobilitas obumbratur si nubat viro ignobili, nisi sit in maxima nobilitate constituta.*
17 *Quid quoad ea, quæ sunt præiudicialia suo honori.*
18 *Quid si maritus sit diues.*
19 *Agricultura non est ars mechanica, ideo nobilis illam exercens non amittit nobilitatem.*

AD DECIS. X.

NVm.2.vulgatissimis) Adde *Viu.in Sylu.com.opin.*197. *de Franc. decis.*504.*nu* 3. *Maxill. in consuet. Bar.fol* 54.*num.*17. *Maran.cons.* 25.*num* 20.& ex doctorum scientia mũdus illuminatur, & nisi essent in tenebris essemus *Gramm.vot.*1 *num* 9.*&* 10. doctor sola ratione dignitatis doctoratus nobilis accidentalis dicitur *DD.in l.*1.*C. de dignit.lib.* 12.quando præfertur nobili genere nato *vide Zappull in præfat pragm.*5.*nu.*67. *& seq.*
3 *de administr.vniuer.*Doctor non tenetur ad guardiam, siue custodiam *Mut.in cap.Regn. Sicil.cap* 474 *num.*2.*tom.*5.non tenetur hospitari milites in domo sua *Mangrell. ad Bart.in l rescripto § sciendum ff. de muner. & honor.* [tamen *D.Reg. Moles in tit de reg.fiscal. q.*7. *decis.*7. testatur pro maiori parte Dominorum de Camera fuisse cõclusum Doctores Regni non debere gaudere hac immunitate hospitij, & ita alias fuisse obseruatum referente D. Berardino Sãcta
4 Cruce] non potest renunciare priuilegijs Doctoratus cum sint inducta fauore publico, vt talis dignitas in honore habeatur *Merlin.decis lucen.*10 *num.* 4. & de prærogatiuis talis dignitatis vide, quę scribit *Ricc. in collect.*1848.*Gratian.discept.*Forens. 186. *tom.*1,

5 *Num.*15.*Bart.*) popularibus diuitibus, & personis honestioribus non infliguntur pœnæ ignominiosę *Fab.An cons.*34.*num.*2. nec etiam filijs natis ex parẽtibus honestis, & diuitibus, donec nõ peruenerint ad ægestatem, vel exerceant artes viles *Ricc. dec.* 366.*p* 2.nobiles à plebeis differunt in pœnis imponendis *Pheb.decis.*18.*num.*2. *&* 3.
6 Nobiles, tam in impositione, quam in executione pœnæ mitius puniuntur *Ioseph. de Sesse decis. Arag.*11.*num.*9. [*Pheb.decis Lusit.*18.*nu.*2.*&* 3.] verum aliquando ob criminis immanitatem practicatum fuit, vt et nobiles suspenderentur, & ad Regias triremes condemnarentur, vt refert *de Pont.in tract, de potest.proreg.tit.de prouis. fieri solit.*
7 *§.*2.*nu.*1.*& sequ.*& in crimine falsi ob eius immanitatem nobilitatis ratio habenda non est *Ricc.decis.*279.*par.*2. nobiles clerici etsi non condemnentur ad pœnas ignominiosas, & viles pro delictis patratis, secus si pro delictis Sanctæ fidei *Ricc.decis.*232.*par.* 9. [nobiles dicuntur esse in dignitate *Mastrill.in tract.de magistr.lib.*2.*cap.*8.*num.*4.]
8 nobilitatis effectus, qui sint refert *Caput in tract.de regim.Reipub.cap.*1.*§.* 1. *Paschal.de vir.patr.potest.par.*4.*cap.*2.*num.*79. *& sequ.* nobilitas sanguinis non amittitur, nec præ-
9 iudicat filijs per contrarios actus gestos à patre, & nec pręiudicat patri si ad nobilium actus redierit *Fab.Ann.consil.*17.*num.* 17.*et sequ.*accidentalis idest ex priuilegio in totũ amittitur, & his relictis non reuiuiscit *Caput.in pracit.cap.*1.*num.* 21. nobilitas naturalis dicitur illa, quæ prouenit à maioribus, & dicitur ius sanguinis, & consequenter incommutabile *l.ius agnationis ff.de pact.* maiorum nobilitas æque principaliter, & eodem tempore omnibus competit de eodẽ genere *Ann.in eod cons.num.*46. an autem
10 nobilitas fratris transeat in fratrem *vide Bombin.cons.*71.*Tiraquell. in tract de nobilit cap.*17.*& cap.*37.*num.*14. qui affirmant, quod si vnus frater probat antiquam sui generis nobilitatem, & tanquam à nobili stipite descendens nobilis declaratur, tunc sententia in eius fauorem lata prodest etiã alteri fratri consanguineo ab eodem stipite descendenti, si vero aliquis esset nouiter allectus inter nobiles alicuius Ciuitatis, tunc eius nobilitas non porrigitur ad alium fratrem, nam priuilegium personale non egreditur personam *l.*1.*ff.de constit.princ.*nec sequitur consequentia frater fuit aggregatus inter nobiles de sedili, ergo etiam alij fratres gaudere debent *Ottauor.in tract de nobil.*2.*par.*3.*princ.cap.*8.*num.*5.*& sequ.* nam
11 nobilis in vno loco non est nobilis in alio *Bart.in l.*1.*C.de dignit.lib.*10. & ita est intelligenda conclusio relata per *Io. Vinc. Ann. in sing.*468.quod sententia lata in fauorem vnius fratris in sedilibus prodest alteri fratri consanguineo, qui testatur ita decisum fuisse in causa delli Pandoni, cum sedili Capuano per S.C.Doctores enim, quos allegat cum hac distinctione loquuntur, cui cõclusioni alia quoque declaratio adiicienda est, quod si quis petit se declarari nobilem tanquam

tanquam vnus de aliqua notoria familia Neapolitana, tunc eo ipso, quod constat eũ esse de eadem familia admitti debet ad eosdem honores, quibus gaudent cæteri omnes de eadem familia, si vero illa familia, nõ est originarie Neapolitana, sed per allectionem reperitur ad aliquod Sedile aggregata, tunc licet aliquis probet, se esse de eadem familia, & tanquam nobilem gaudere in aliquibus huius Regni partibus, non tamen admittendus est ad honores illius Ciuitatis, nisi specificè probet se esse descendentem ab eodem stipite illius, qui fuit primus aggregatus, quod in dubio non præsumitur, vt plene probat, ac pluries fuisse decisum refert *D. de Ponte in cons.* 107. *lib.* 2. [*Gait. de credit. cap.* 2. *tit* 3. *num.* 630.] *Thor. in compen. decis in vtr. nobilis probans fol.* 357. imò etiam nobilem vnius sedilis non debere habere suffragia in alio pleniſſime affirmat idem *de Pont. in cons.* 108. *eodem lib.* 2. maior pars nobilium sufficit in reintegrando, vel aggregando aliquem in sedili, prout fuit decisum iunctis aulis in *Coll. cons. in causa Mag.* Fabritij *Villani cum sedili Montanea anno* 1570 licet hodie quando agitur de aggregando requiratur etiam consensus suæ Maiestatis, & quando agitur de reintegrando est prouisum, vt determinetur corã quinque Iudicibus Hispanis, vt est videre in literis productis in processu placidi de Sangro, ac illorum de Capano cum Sedili Nidi. Qui sint nobiles gaudentes, seu de Sedili, & nobiles non gaudentes, seu extra Sedile recurrendum est consuetudinibus lo-
13 corum *Gars. de nobil glos.* 7. *nu.* 12. Quibus modis probetur nobilitas vide *Viu. decis.* 225. *Marcell. Cala de modo artic. à num.* 265 *cum seq fol.* 94 *Alphan in Auth. si quis in*
14 *aliquo num.* 110. *C. de eden.* an autem lite pendente super nobilitate, interim is qui se nobilem esse contendit sit in possessione manutenendus *vide Gutier pract. quæst. cap.* 25. communis est resolutio, quod si is, qui se nobilem esse prætendit in promptu præsentat nobilitatis priuilegium in ea debet lite pendente manuteneri alias non *Didac. perez. lib.* 4. *ordinam. tit.* 2. *lib* 6 *in glos. in verno embargante, que tuuiera pleytes fo.* 798 *col* 1. *in princ.* & ita facta relatione *per Sac. Cons. in Collat Cons.* iudicatum fuit in causa Io. Leonardi Ripa cum nobilibus Ciuitatis Brundusij in banca Scacciaueuti de mense Ianuarij 1614. & de anno 1617. fuit pariter iudicatum per S. C. ad relationem Cõsiliar. Morra in causa Io. Vincentij Foti cum nobilibus huius fidelissimæ Ciuitatis Rhegij, & vide notata per *Auend. de exequen. mand. par.* 1. *cap.* 19. *num.* 23. *vers.* 13. debet inspici, qui dicit, quod si aduersus personas, quæ ad officia nobilium nominantur, opponatur, quod non sunt nobiles, inspiciendum est an illa persona ante huiusmodi oppositionem reperiatur in possessione nobilitatis, & tũc ea oppositione non obstante valet nominatio, & etiam lite pendente super quæstione nobilitatis manuteneri debet in possessione, in qua reperitur, & ad officia nobiliũ admitti, si vero non reperitur in aliqua possessione, tunc admitti non debet, donec pbet se nobilem, quam conclusionem plene confirmat *Fab. Anna cons.* 94. *lib.* 2. *qui n.* 1. *&* 6. affirmat, quoad constituendum aliquẽ in quasi possessione nobilitatis sufficit, quod reperiatur descriptus in bussula, seu matricula, in qua alij nobiles describi consueuerunt, [& vide, quæ scribit *Cabed. in dec.* 73. *par.* 2.]

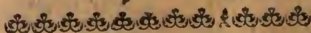
Num. 14. *Io. Raina.* ex nobilitate filiorũ aliquantulum parentes cohonestari pluri-
15 bus iuribus, & rationibus approbat *Ant. Gamm. decis. Iusit.* 112 *Paschal. de vir. patr. potest. par.* 4 *cap.* 2. *ñ.* 29.

16 *Num.* 16 *nobilitatem*) si mulier nobilis, nubit viro ignobili eius nobilitas obumbratur *Io. Lopez in rubr. de donat. int vir & vxor.* §. 31. *num.* 6. *& in* §. 32. *nu.* 1. *Ant. Fab. in suo Cod. lib.* 9 *tit.* 28. *de digni defin.* 17 quã ignobilitatem retinet mulier etiã post obitum viri, donec permanet in viduitate, vt testatur *Guid. Pap. decis.* 349. *&* 380. verum si vxor esset in maxima dignitate, vel nobilitate constituta, vt pote Comitissa, Ducissa, &c. ex quibus, quis nobilis efficitur, tunc non solum vxor non amittit nobilitatem si plebeio nubat, sed ex eius splendore nobilis efficitur, maxime si ea dignitas fuerit data in dotem, quia tunc maritus ex radijs vxoris corruscat *Tiraquell. in tract. de nobil. cap.* 18. *num.* 19. *& seq. vide Mastrill. in tract. de* Magistr. *lib.* 4. *cap.* 13. *num.* 20. *cum plur. sequen. D. de Pont. in cons.* 16. *num.* 23. *& seq. lib.* 2 & fœmina titulata nupta priuato facit ipsum titulatum, vt de consuetudine seruari testatur *Reg. de Cart. in diuers. feud.* §. *sed vnde digressi num* 24. *& seq.* & fuit seruatum in personam D. Tiberij Carraphia viri Marchionissæ Fusualdi, quæ in constantia dicti matrimonij fuit effecta Principissa Bisiniani, & successiuè eius vir sic declaratus, & habitus etiam post mortẽ *dict. Marchionissæ per Collat Cons. Thor. in Compend. decis. par.* 1. *ver. titulatus*, & sic in dies videtur, quod respectu feudorum vxori deuoluturum fœminæ quandoque nobilitant viros *Capiblanc. in rubr. de Baron. num.* 32.

late

lat. de Pont. de potest proreg. tit. de decret. Col
17 *lat. Cons. §. 1. a num. 16. cum sequ.* mulier nobilis si nubat viro ignobili non amittit suā nobilitatem, quoad ea, quæ sūt præiudicialia suo honori, vt declarat *Azeued. in l. 9. lib. 2. tit. 11. num. 7. noua recopil. Gart. de Giron. de priuil. & exempt. explic. q. 63. num. 320.*
18 mulier nobilis non amittit nobilitatem ex eo, quod nubat inferiori, si est ille diues, & viuat opulenter *Fontanel. de pact. nupt. claus. 7. glos. 3. par. 15. num. 55. tom. 2.* si mulier contrahat cum viro rustico, & cultore agrorum amittat propiam nobilitatem, tāquam
19 nubens plebeio. Resoluere poteris ex his, quæ DD. tradunt circa quæstionem, si nobilis per illud exercitium agriculturæ amittit nobilitatem, in qua communiter tenetur, & receptum est, quod non, quia hæc ars non connumeratur, inter artes mechanicas *Collat. in prag. frumen. cap. 2. num. 2. lib. 2.* [etiam si mercede conductus agricola alienos agros colat *Garci. in tract. de nobil. glos. prima §. primo num. 57 & 58.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Accusatore desistente ab accusatione, potest Curia ex officio procedere.*
2 *Accusator desistens ab accusatione, an condemnetur ad expensas.*
3 *Pactum in remissione appositum, quod inquisitus non accedat ad patriam offensi, an valeat. Et an ex contrauentione huius pacti delictum per gratiam extinctum, reuiuiscat. num. 5.*
4 *Modus quid differat à conditione.*
6 *Guidatus sub conditione, quod non accedat ad locum delicti, si contrauenerit, qualiter excusetur.*
7 *Guidati delinquentes sub guidatico, an, & quando priuentur guidatico.*
8 *Guidatus, guidatico non obstante captus, reponendus est in pristinam libertatem, etiā si Iudex potestatem guidandi non habuerit.*
9 *Guidatum occidens, quia ignorabat saluoconductum, punitur extraordinariè.*
10 *Frangens saluoconductum, punitur las. Maiestatis.*
11 *Guidatus repertus cum forascitis non guidatis, potest occidi.*
12 *Baro an habeat facultatem faciendi guidaticum, vel etiam aggratiandi forjudicatum.*
13 *Baro habens primas, & secundas causas, potest, pendente appellatione coram Iudice secundarum causarum, facere gratiam vassallo.*
14 *Facultas aggratiandi est de regalibus, ideoq. illā non habent Barones, nisi specialiter sit concessa in inuestitura.*
15 *Gratiæ, & compositiones sunt prohibitæ absque partis remissione, nec possunt fieri saluo iure partis, aut sub cōditione, quod obtineatur remissio intra certum tempus. Limitatur in indultibus generalibus num. 16.*
17 *Abolitio generalis sit non potest habere effectum extinguendi delictum, saltem habebit effectum guidatici.*
18 *Indultus debet verificari reo in vinculis cōstituto.*
19 *Indultu non gaudet delinquens post promulgationem legis.*
20 *Indulgendi facultate concessa, quæ delicta non includantur.*

AD DECIS. XI.

1 NVm. 3. *Bal.*) sed & si accusator desistat ab accusatione, potest Curia ipsa ex officio in causa ad vlteriora procedere *l. monente C. de dilat. lib. 10. vbi Io. de Plat. num 2.* ampliat istud procedere, siue desistat voluntarie, vt quia moriatur, vel absens sit *Carau. rict. 233. num. 14.* si sumus in eo delicto, in quo alias absque querela ex officio procedi non posset *Camp. in cap. ad consultationem*
2 *num. 20.* an desistens condemnetur ad expensas *vide Baiard. ad Clar. q. 58 num. 15. Caualc. de Brach. Reg. par. 5. sub num 48. de accusat. vide, quę scribit D. Reg. Tap. sup. Iur. regn. tom. 5. ad constit.* præsenti lege sancimus.
3 *Num. 12. Sacrum*) an valeat pactum in remissione appositum, quod inquisitus per tot annos non accedat ad patriam offensi sub certa pœna, hunc articulum plenę explicant *Viu. in comm. opin. 574. lib. 2. Farin. in tit. de var. & diuers crim q. 107. in 2. par. art. 20. num. 162. cum sequ. Octau. Vulpell in tract. de pace q. 55. Amesc in tract de potest in seips. lib. 2. cap. 18. num. 19. & sequ. Mastrill. in tract. de indul. cap. 24. num. 18. & seq. Rouit. meritis. Præs. & Consiliar. in Pragm. 8. num. 8. & 16. de composit. Thor. in Compen. decis. ver. remissio delicti Ricc. collect. decis. 2080. Viscont in suis conclus. iur. ver. remissio, siue pax.* Quorum magis communis resolutio est validum esse hoc pactum ad tempus, non autem in perpetuum, licet *Amesc. in cit.*

in cit.loco, contra omnium opinionem fuerit ausus affirmare, quod etiam si perpetuũ sit debeat obseruari, sed eius argumentis optime respondet *Doctiss. Rouit.in pracit. loco*, qui non solum fundamẽtis solidissimis, sed copioso numero doctorum hanc cõclusionem plene cõfirmat. An in casu, quo huiusmodi pactum esset ad certum tempus limitatum, & apposita pœna in casu contrauentionis, vel dati fideiussores, si contigat postea reperiri cadauer ipsius inquisiti in loco, ad quem erat prohibitus accessus cẽseatur pœna stipulatio commissa, dicas pœnam non deberi, nisi constet, quod ipse viuus, & volens illuc accesserit *Argum tex.in l.2.§ si quis.& §.fin.ff.si quis caut.* nam non sequitur necessaria consequentia fuit inuẽtum corpus in loco prohibito, ergo ibidem fuit homo ille occisus, potuit enim alibi occidi, & illuc ab inimicis asportari, *vt ex notat per Affl.in Constit Regn. si damna clandestina num.21. refert Salern. ad Napod. in probem.consuet.num.332.in addit.incip.nota etiam vers.& pone fol.mihi 42.*

Num.22.Bart.) adde *Gratian. decis.*153.
4 *num.*18.modus, quid differat à conditione *vide Decian.resp.*8.*num.* 56.*vol.*1. *Rou.cons.* 64.*num.*11.& qualiter agnoscantur inter se *Maur.alleg.*71.*nu.*3 *par.*2.in eggressu æquiparantur, sed differunt in principio *Camill. de Medic.cons.*120.*num* 2. *Fab. Anna.cons.* 81.*num.*15.& 16. & in contractibus innominatis æquiparantur *addit.ad Salic. in l.1. C.de his,qui sub modo.*
5 *Num.23.quare ex his, vide D.Rouit.in Prag.1 de Guidat.sub num.* 18. clausula apposita in remissione partis offensę, dummodo non accedat ad locum habitationis partis aduersæ de iure non potest operari, vt in casu contrauentionis delictum illud semel extintum per gratiam, iterum reuiuiscat, non hoc non sit permissum nondum priuatis, sed nec etiam Iudici Principe inferiori *Gamm.decis.*63.& 368.*Cancer.lib.*2 *var.resol.* quod erit secus in gratia facta à Principe *Rouit.in pred.pragm.num.*48.an concessa reo gratia, ita quod non accederet ad Ciuitatem Neapol.per triginta miliaria, si in Ciuitatis eiusdem littore captus ille fuerit vltimi supplicii pœnam pro modo culpæ pati deberet *vide Rou.in pracit.pragm.1.à num.* 10. *Paschal. de vir.patr.potest.par.4.cap.*3.
6 *num.*21.*& sequ.* Guidatus sub conditione, ita quod non accedat ad locum delicti, & miliaria tria circum circa si contrauenerit, quibus ex causis excusetur *vide Giurb.cons.* 81 *Nouar.quæst.Forens.*28. Guidaticus cõcessus delinquenti per certum tempus, vt non possit capi, vel offendi cum conditione ne in Ciuitate moretur, nec accederet ad locum partium offensarum, vt fieri solet, an si fuerit captus in Castro Ciuitatis gaudere debeat guidatico; relata causa in Regia audientia Calabr fuit communi voto decisum non posse gaudere, nec possę dari locum restitutioni pristinæ libertatis, quam delinquens petierat, quoniam bannitus à Castro censetur pariter bannitus à Ciuitate ei adiacenti *Thor.in Comp.decis ver. guidaticus*
7 *par.1.* Guidati delinquentes sub guidatico, an, & quando priuentur guidatico *vide Ca-*
8 *piblanc.in prag.6.num.165.de Baron.* [Guidatus si guidatico non obstante fuerit captus in pristinam libertatem reponendus est *Franc.decis.*258.415.& 673. Licet guidandi potestatem non habuerit iudex *Caualc. de brach.Reg.par 2. num.* 317. vt difficilis sit persecutio *Caualc.decis.prima num 45. par. prima.* Et vide, quæ nouiss. scribit *D.Reg.*
9 *Tap in decis.Sac cons.*21] Guidatus si occidatur, quia erat foriudicatus, & vere ignorabatur saluus conductus, punietur occidẽs extraordinarie *Mastrill.de indul. quæst.* 43. sed si dolose fiat punietur de homicidio,
10 quia stat sub protectione Regia, & frangens saluum cõductum superioris læsæ Maiestatis crimine punitur *Farin quæst.* 29.
11 guidatus repertus cum forasceitis non guidatis, potest occidi *Io Grand. de bello exul.*
12 *fol.*155. Baro an saluiconductus, & guidatici faciendi facultatem habeat *vide D. de Pont de potest proreg.tit.de prouis.fier. solit.* §.4.*num.*53.*& sequ.* & quid in exiliatis, & confinatis *Nouar.quæst.forens.*137.*num.*12 an possit gratiare foriudicatum *vide Rouit.*
13 *in pragm.*5.*num* 9 *tit.de abolit* Baro habẽs primas, & secundas causas pendente appellatione coram iudice secũdarum causarum potest facere gratiam Vasallo, prauia tamen partis remissione præcedente, *de Frãc. decis.*370.*Catalan.de indul.quæst.4 num.*15. *Mastrill.de Magistr tom.2.lib.4.cap.16.nu.*
14 100.& hanc facultatem aggratiandi non habent barones, nisi in inuestitura specialiter talis facultas esset concessa *Menoch de arbitr.iudic.quæst.*92.*num.*7. quia cum talis facultas sit de reseruatis Principi non venit in generali concessione regalium *decis. Pe-*
15 *dem.*101 *num.* 3. gratiæ, & compositiones sunt prohibitæ non pręcedẽte partis remissione *de Pont.in pracit.§.4.n.9. late sesse dec. Aragon.*178.nec fieri possunt saluo iure partis, & per S.C. fuit reuocata, quædam compositio sic facta saluo iure partis, vt refert *Thor.in Compen decis.par.1.ver. compositio*, Prorex gratiam indulgere non potest non

præcedente partis remissione obtinenda tamen infra certum tempus nulla existente publica causa, & eam concedendo male agit, nec Rex consueuit remittere, & indulgentiam facere, nisi parte cõcordata, vel facta pace *Paris. de Put. in tract. de sind ic. verbo compositio sub num 6. vers. nam*
16 *etiam.* Est tamen verum, quod in generalibus indultis expressum reperitur, quod si infra sex mẽses inquisiti obtinuerint remissiones à partibus offensis, gaudere debeant generali indultu, vt demonstratur *in prag, 11. & 12. de abolit.* ita & taliter, quod indultus esse eatenus sortitur effectum, quatenus à parte offensa remissio facta fuerit in tempore, sed hoc factum apparet à Rege legitima subsistente causa, & ante omnia, vt de delicto constet *Larath. cons. 109. num. 49.* vigore cuius generalis indultus, & abolitionis, quoad pęnas pecuniarias debitas fisco, constitutum, & per Regem facta moderatio est respectu vasallorum demanialium, dummodo pęna multa, vel condemnatio realiter exacta, incorporata assignata, acceptata, vel composita non sit, vel aliter ꝓ ea cautum: & quo ad barones dictum est indulgentiam comprehendere eorum vasallos, exceptis casibus, in quibus de pena pecuniaria tractari contigerit, & vide *D. Reg. Constan. in l. 1. à num. 87. C. de pen. fiscal. lib.*
17 10. abolitio generalis si non potest habere effectum extinguendi delictum, saltem habebit effectum guidatici *Peguer. decis. 39.* in-
18 dultus debet verificari reo in vinculis con-
19 stituto *Laurent. decis. Auen. 47.* indultu non gaudet delinquens post promulgationem
20 legis *Mart. decis. 143.* [indulgendi facultate concessa, quæ delicta non includãtur declarat *Giurb. cons. 40. num. 4.* hinc est, quod Excell. huius Regni Prorex pro vrgenti, & publica causa, vt puta belli non indulget nisi prius habuerit relationem de qualitate delicti, & an sit de exceptis, & postmodum mandat, quod inquisitus seruiat Suæ Maiestati in illa occasione per annos tot, & deficiente bello stet ordinibus ipsius Excell. Domini, quo tempore completo gaudet indulto, promictit insuper inquisitus pęnes acta officij scribæ portionis, & se obligare sub pęna vltimi supplicii continuare dictum seruitium militare per dictum tempus, nec accedere etiam finito dicto seruitio ad loca, vbi degũt partes offensæ, donec, & quousque partium remissiones obtinuerit.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Quæ solemnia sint adimplenda per tutores.*
2 *Quibus pęnis puniatur tutor, vel curator ob non confectionem inuentarij, vel libri rationum.*
3 *Tutor pecuniam pupillarem in libro non apponẽs, est in dolo, & præsumitur cum ea locupletatus.*
4 *Processus factus cum matre tutrice ante confectionem inuentarij, an valeat.*
5 *Mater tutrix, an, & quando rectè administret, & an sufficiat si admittatur ad iuratoriam cautionem.*
6 *Sententia indiuidua, an pro parte valeat, vel sit nulla.*
7 *Nullitas respectu nõn citatorum, an procedat etiam respectu citatorum.*
8 *Causæ indiuiduæ quænam sint.*
9 *Vtile per inutile, an, & quando vitietur in contractibus.*
10 *Appellatio interposita, quoad vnum caput sententiæ deuoluitur, quoad alia capita separata.*
11 *Laudum non potest in quibusdam capitibus acceptari, & in alijs recusari, & est vltro citroque obligatorium ex vtraque parte.*
12 *Hæredes, an teneatur insolidum pro debito defuncti.*
13 *Hæredes plures vnius emphyteutæ, an possint diuidere emphyteusim inter se.*
14 *Actio hypothecaria, an sit diuidua, vel indiuidua.*
15 *Hypothecaria, an competat insolidum cõtra vnum ex hæredibus, apud quem pars rei censualis reperitur, an verò contra omnes cohæredes pro suis portionibus.*

AD DECIS. XII.

1 NVm. 1 *de admin. tut.*) vide *Ricc. in collect.* 1211. & quæ sollemnia sint adimplenda per tutores referunt *Mancin. in tract. de tutel. 3. quæst. 3. q. princ. Gutier par. 2. cap. 1 Gal-*
2 *ter. in prax. tutel. par. 1. rubr. 4.* quibus pęnis multetur tutor, vel curator ob non confectionem inuentarii, vel libri rationem vide
3 *Staiban. consil. 89. num. 9* tutor pecuniam pupillarem in inuentario non apponens est
4 in dolo, & præsumitur cum ea locupletatus, & male versatus *Borrell. cons. 31. num. 59.*
4 an processus factus cum matre tutrice ante confectionem inuentarij valeat *vide Gratian. discept. Forens. cap. 28.* an sufficiat si mater tutrix admittatur ad iuratoriam cautionem *Thesaur. iuu quæst. 21. par. 1.* mater filijs tutrix relicta, an recte, & quando

quando adminiſtret *vide Borrell.conſ 95.*
6 *Num.2.Doctor.*) vide, quæ plena manu ſcribit *Camill larath.conſ.17.*ſententia indiuidua, an pro parte valeat, vel nulla ſit *Borrell in ſumm deciſ.tit 30. à num.318 vſque*
7 *ad num 321.par.2.* nullitas reſpectu non citatorum, an procedat etiam reſpectu citatorum *vide Ric.in collect.deciſ. 314 par.7.*
8 cauſæ indiuiduæ, quæ dicantur refert *Capiblanc in prag.8.par.2.à num. 198. de Baron.*

Ibidem Bart.) adde *Ricc in collect. 1246.*
9 *par.4 Iallong.racemat 73.*vtile per inutile in contractibus, an vitietur, & quando *Gratian.diſcept. Forenſ.162 Loffred conſ.3.*& quid in feudalibus *Mart.vot 81.n.12.& 16*

Ibidem Boer.)*adde Cartar deciſ. 28. Coſta de rat port.q.138.Cardin Tuſc. pract concl. lit.O concl.32.à num.15.*& procedit *tex.d.l. 1.in indiuiduis Afſl.deciſ.218.Peguer. deciſ. 181.Gomez.var.reſol.tom.2.cap.12.de duob. reis.*

Num.4.Doct.vide Camill.Larath.conſ 16 Galiup.in prax S.C.par.3.cap. 5 num. 8 &
10 *9.*vnde nec appellatio interpoſita, quo ad vnum caput ſententiæ deuoluitur, quoad alia capitula ſeparata *Ricc deciſ. Archiep. Neap. 375.par.4.* iudex iniuſte agit ſi cognoſcat in gradu appellationis de meritis ſententiæ vltra capitulum à quo appellatio eſt interpoſita, quia in tantum eſt iudex in quantum eſt appellatum, & non vlterius, *vt ex Cornaz deciſ.lucen.63.*vbi ait procedere, quando capitula non ſunt connexa, ſed ſeparata, quoniam continent diuerſum factum, coniuncta capitula, quæ dicantur, quæ ex conſequentia factorum ſeparationem non recipiunt, & in hoc caſu licita eſt cognitio, cum annexio procedat ſemper ab eadem cauſa, & ab eadem radice, & ſic, ſi vna pars eſt appellabilis trahit ad ſe aliam *vide Gratian. deciſ.60.*

11 *Num 4.Menoch.*)ſecus in laudo, quod non poteſt ſuper quibuſdam capitibus acceptari, & ſuper quibuſdam recuſari *de Franch. deciſ.173. Muſcat in prax S. C.lib.1.par.7. gloſ.periurij in addit.lit.A* quia cum laudum ſit indiuiduum, non poteſt ex compromiſſo etiam indiuiduo dici, quod partim exequatur partim vero non exequatur, quia, vt tranſactio, compromiſſum eſt ex vtraque parte vltrocitroq. obligatorium *Barz.deciſ.Bonon.87.num 7.*

Num.6.de hæred. act.) *vide Ricc collect.*
12 *528.*hæredes an teneantur pro debito defuncti inſolidum, vel pro ea tantum parte pro qua fuerunt inſtituti *late Oter. in Roman.lucubrat.diſp.23* hæredes plures vnius
13 emphyteutæ, an poſſint diuidere emphyteuſim inter ſe *vide Io Vinc. Anna. alleg.3. Fab.Anna conſ.83.num. 12.13. 14.& 15.*& an poſſint ſoluere canonem pro parte *ibidem num 16.17 & 18.*

Ibidem ſi vnus ex plur.) adde *Crau.conſ. 47 num.15.Cancer.lib.3.reſol cap.17. de ſet.*
14 *nu.296.*actio hypothecaria, an ſit diuidua, vel indiuidua *late Borrell.in 2 p. comp deciſ. tit.39 à num.138.vſque ad nu.245. Gutier.*
15 *q.67.lib.1.*hypothecaria an competat inſolidum contra vnum ex pluribus hæredibus, apud quem pars rei cenſualis reperitur, an vero ſint omnes cohæredes, & poſſeſſores inſimul conueniendi pro hæreditarijs portionibus ad ſolutionẽ cenſus *Theſaur. iun. quæſt.*Foren.85.*lib.2.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Foriudicatio pro quibus criminibus poſſit fieri.*
2 *Ad foriudicationem non poteſt deueniri niſi conſtet de delicto ſaltem per indicia ſufficientia ad torturam.*
3 *Foriudicatus habetur pro mortuo etiam, quoad alimenta, & poteſt impune occidi, non tamen ab vxore.*
4 *Foriudicati ſucceſſio quibus ſpectet*
5 *Foriudicatus non priuatur iure eligẽdi, vel nominandi aliquem in Officialem.*
6 *Foriudicatus ſi poſt 13. annos dicat de nullitate ſententiæ, an ſit audiendus.*
7 *Sententia foriudicationis lata contra minorem, annullatur.*
8 *Foriudicatus poteſt contra ſententiam foriudicationis nullitates proponere, ſi ſint euidentes.*
9 *Fugiens è carceribus, an habeatur pro confeſſo.*
10 *Carceres frangere, qui dicatur, & quænam ſit pœna tentantis carceres frangere, effectu non ſequuto. Et quid ſi vaſſallus Baronis fugiat è carceribus animo confugiendi ad ipſum Baronem, vel ad Magnam Curiam.*
11 *Pro furto, quæ pœna veniat imponenda de iure Regni.*
12 *Furti corpus quomodo probetur.*
13 *Furti actio ad pœnam, an detur contra filiũ, bona partis ſurripientem, vel contra eius adiutores.*
14 *Contrectatio de loco ad locum eſt de ſubſtantia furti: Et quid ſi res ab eo contrectata fuerit, cui fuit in cuſtodiam data.*
15 *Ille, penes quem furtum reperitur, quando præſumatur fur.*

16 *Furtum an sit si res inuenta in via, non restituatur.*
17 *Vendentes res falsas, committunt furtum.*
18 *De furto commisso in caupona, vel in naui, qua actione agatur contra cauponem, vel nauclerum.*
19 *Furti pena non tollitur per restitutionem.*
20 *Iudex non faciens restituere rem furatam, tenetur parti ob negligentiam.*
21 *Furtum comestibilium, an licitum sit ob necessitatem famis.*
22 *Furti pena, an teneatur, qui subtrahit, quātum sibi debetur.*

AD DECIS. XIII.

1 NVm.1 *sed contrarium*) Foriudicatio non ex omni crimine fieri debet, sed pro illis tantum, vbi venit imponenda pena mortis naturalis, aut ciuilis, vel deportationis, ita fuisse declaratum per sententiam Regiam iunctis tribunalibus refert *de Pont. de potest. proreg. rubr. de prouis. fier. solit. §. 4. num 47. D. Giur. cons. 83. num. 5. sed* Rou. *in prag. n. 1. num. 36. tit. de sent. foriudic.* tenet cum domino auctore sententiam foriudicationis non habere locum, nisi vbi venit imponēda pena mortis naturalis tantum, & merita causæ prius ventilari debere, si pro delicto penam mortis mereatur inquisitus *Tbor in addit. ad eundem* D. *Reg. de Pont. sub præcit. num. 47.* [*D. Regen Tap. in decis. S.C. 49.*]
2 *Capibl sing 48.* hinc est, vt possit deueniri ad sententiam foriudicationis constare debet delictum saltim per indicia sufficientia ad torturam *Paul. Staiban. Iun. in addit. ad cōs. 63.* eius patrui, dempta contumacia *Foller. sup pragm. de duello num 19 Viscon. in suis*
3 *concl. iur fol.* 102. Foriudicatus legitime habetur pro mortuo in Regno *de Franc. decis.* 102. *de Pont. cons. 69.* etiam quoad alimenta *de Franch. decis 689. num. 6.* licet impune occidi posset non tamen ab vxore *de Franch.*
4 *decis.* 276. & illius successio quibus spectet *vide Molfes. ad consuet Neap. par. 4. tit. de success. ab intes. q 47. Anna cons. 13. Mormil. in constit. penam eorum, de Pont. cons. 69.* &
5 non priuatur iure eligendi, vel nominandi aliquem in officialem *Molfes. in præcit q. 47. num. 28 & 29.* foriudicatus ab vno iudice, an possit morti tradi ab alio vide *Capiblan. in prag. 8. par. 2. num. 116. & 127. de Baron.*
6 foriudicatus si post latam sententiam foriudicationis per spatium 13 annorum dixerit de nullitate sententiæ, & actorum, an sit audiendus *vide Tbor. in compen dec. par. 1. ver-*
7 *sic. foriudicatus.* [Sententia foriudicationis lata contra minorem annullatur, si tempore publicationis ipse minor erat, & sic inde probatum, licet eo tempore non fuisset oppositum de minore ætate *Tbor. in comp. decis. fol. 632. tom. 2.* quæ sententia crudelis est *Ant. de Ball. in prag.* Regn *Sicil. tit. 12. §. primo,* vbi subdit, quod benignior pars est, quod declaretur nulla, quia remanet ius parti læsum, nec improbatum est ante eius executionem de odore causæ, & eius iustitia cognoscere ad tradita per *Viu. in dec. 439.*
8 *n. 36.* foriudicatus potest aduersus sententiam foriudicationis nullitates proponere, si sint notoriæ, & euidētes *Intrigl. sing. 246. lib primo Mar muta in prag. Regni Sicil. tit. 12. n. 17. tom. primo.*]

Num. 4. notat.) adde *Farinacc. in tit. de carcer. q. 30.* Ricc. *in decis. 65. par. 3. Oter. in suis Roman. Lucubrat. disp. 9. Salced. in addit. Ad*
9 *Diaz reg. 305.* fugiens à carceribus, an habeatur pro confesso *vide* Baiard. *ad Clar in*
10 *§ fin. q. 21. à n. 80.* carceres frangere, qui dicantur *vide Ant. Scap. in tract. Iur. nō script. lib. 5. c. 54 n 6.* carcerati pro furtis, & homicidio, si insimul cum alijs carceratis conspirauerint carceres frangere, & demū fractis illis non aufugerunt impediti ex concursu gentium, & carcererij, qua pœna sint plectendi fuit per M.C. V. ipsis illata tortura, & attentis eorum confessionibus delictorum condemnati ad vltimum supplicium *Gramm. vot. 37.* quod quidem votū reprehenditur *ab Vrsill. in dec. 404. sub n 16.* quod non sit pena mortis fractura carceris, & vide *Tbor. in compen. decis. Cur. Archiep. ver. frangere* tentantes, vbi refert, quod attenta qualitate delictorum atrocium sæpissimè in M.C.V. processum fuit ad penam capitalē mortis contra istos effractores sin autē secus esset. Carceris effractor vassallus Baronis animo confugiendi ad baronem, vel ad M.C.V. qua pena debet puniri, fuit in contingenti casu vnius vasalli Federici Carrafæ per S C. remissus vassallus prædictus, qui fracto carcere accesserat ad M.C.V. vt in causa de Iustitia procederet citra penā fracti carceris. *Anna in repet. c. p. de vassal. decrep. ætat. et vide quæ cumulat Capibl. in prag. 3. nu. 163. et seq. de Baron. Mut. in c.* Regn. *Sicil. 160. to. 4.*

Nu 7. adulterinis) *vide Reg. Prag. editam de anno 1605. tēpore Illustr. Comit. Beneuēt.* quæ secundum nouissimā recopilationē est
11 in ordine 7. sub tit. de furt. quæ pena pro furto veniat imponēda de iure regni late *Oter. diuers. q. Iur. par. 3. q. 17. Palm in diuers. iur. glos. 1. à n. 20. Māgrel. ad Bart. in l. capitaliū §. famos. de pen.* de furto nō dicitur cōstare, nisi probetur, quod res fuerit in illo loco, de

quo dicitur sublata *Mart.vot.58. num.5.6. & 7. Manen.decis.54.nu.72.* furti facti cum fractura corpus non censetur probatum, nisi etiã probetur res furto subtractas, alias in loco fracturæ extitisse etiam, quod probata sit fractura *Farin.cons.227.num. 2.lib. 3.* vbi declarat hoc procedere ad condemnandum non quo ad torquendum, ad probationem delicti in genere in materia furtiua *vide* Muscat.*in prax.crim. rubr. de furt.*
13 *& c.num.1.cum sequ.* Furti actio ad pœnam an detur contra filiũ patris bona surripientem, & contra eum, qui furto, illi opem de-
14 dit *Giurb.consil.68.* contrectatio de loco ad locum est de substantia furti *Anton. decis. Maecr.20.lib. 3.* si animo furandi fiat alias secus, furtum an præsumatur si bona in custodiam alicuius tradita, & per eundem alibi contracta reperiantur, ita quod tertius ille de furto molestari possit decisum fuit
15 negatiue *Ricc.decis.62.par. 1.* si furtiua res reperitur in domo alicuius, non tamen ille præsumitur fur. nisi, & aliæ concurrant coniecturæ *Nouell in prax.crim.§.furtum nu.8 & 9.* furatas res occultans, qua pœna sit puniendus *vide Campanil.in diuers.iur.canon.*
16 *rubr.11 cap.25.num.22.* Furtum an dicatur, si quis inuenerit, quid instrata, & non restituit *vide Mar. Mut. in cap. Regn.Sicil.*
17 *471.nu.31.& seq.tom. 5.* vendentes res falsas committunt furtum, & quomodo pu-
18 niendi *Caball resol.177.* pro furto commisso in Caupona, qua actione agatur contra Cauponas *Peguer decis.45.* & de furto in na-
19 ui commisso *vide Mart.decis.58.* furti pœna non tollitur per restitutionem *Viu.decis. 146.* absolutus à pœna furti non censetur absolutus à restitutione ablatorum *Rot.Lu*-
20 *cen.diuers.decis.62.* Iudex non faciens parti rem furatam restitui tenetur parti ob negligentiam in syndicatu *Borrell cons.80.nu.*
21 *10.* Furari num permittatur comestibilium, aut cibariorum quantitatem ob necessitatem famis *Iallong:racem.46 à num.3. vsque*
22 *ad num.31.* Furti pœna, an teneatur famulus, vel creditor subtrahendo quantum sibi debetur *vide Baiard.ad Clar. in §. furtum num.86.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Fideiussor de iudicatum soluendo, in prima instantia acceptus, an teneatur in causa appellationis.*
2 *Quid de fideiussore accepto in vno Tribunali, an teneatur in alio.*
3 *Fideiussor de iudicatum soluendo ab arbitris, non tenetur de eo, quod est iudicatum à Iudicibus.*
4 *Fideiussor de sistendo reum, an liberetur, si semel fecit eum sistere. Quid si fugientem præsentauit. num.6.*
5 *Fideiussor liberatus ob rei carcerationem, an teneatur si ille fugiat.*
7 *Fideiussio quando tollatur præsentatione principalis.*
8 *Per dationem fideiussoris de iudicatum soluendo non dicitur, quis in iudicem consentire.*
9 *Quid distet inter fideiussorem iudicij, & cõtractus.*
10 *Fideiussor de iudicio sisti, an reo non obtemperante, vltra pœnam, teneatur etiam ad interesse.*
11 *Fideiussor de iudicatum soluendo in causa principali criminaliter intentata, liberatur instantia perempta.*

AD DECIS. XIV.

1 NVm.2. *Iud.solu.*) fideiussor de iudicatum soluendo, in prima instantia acceptus non tenetur in in causa appellationis, sed hoc ita si ille fideiussisset de soluendo quidquid fuerit iudicatum per illum iudicem primæ instantiæ nominando eum nomine propio, alioquin si simpliciter acceptus, teneretur *Boer.decis.315.de Franch.decis.320. Baiard. ad Clar in §.fin.quæst.46.num.92.* quidquid dicat Franc. *Marc.decis.357.par.2. & de veritate vide eundem D.de Franc. decis. 208. Caball.resol.crim.cas.109.Ludou.Morot.cõs. 49.Gratian.discept Forens.c.348.lib.2.* [*Ma*-
2 *strill.decis.302.num.5.par. 4.*] Fideiussor acceptus in M.C. tenetur in S. C. quia illud tribunal est subordinatum ad istud *de Frãc. decis.344. Muscat. in prax.S C.lib.2.par.3. glos.instantia num.14.* Fideiussor de soluendo iudicatum si esset datus in causa vertẽte in S.C. postea remissa ad R. C. pro interesse fisci, & R.C. iudicauerit, an teneatur ad iudicatum per Reg.C. fuit decisum, quod non, *de Franch.decis.601.Molfes.ad consuet. Neap par.4.quæst.63.num.26. Gallup.in*
3 *prax.S.C.par.2.capit.3.num.38.* Fideiussor de iudicatum soluendo ab arbitris non tenetur de eo, quod est iudicatum à iudicibus *Ant.Fab.decis.5.sub aud.Cod.de fideiussor.* qui
4 fideiusserit reum sistere, si semel fecerit reũ sistere liberatur *Fab.decis.24.eod.tit.* & talis fideiussor liberatus, etiam si principalis cap-

tus ex curia ex illa causa postea fugiat, quia per istam incarcerationem liberatur *Affl.*
6 *decis.130.Honded.cons.111.vol.1.* Fideiussor promittens iudicatum soluere, si principalis fugit, & post fugam debitorem præsẽtat liberatur à pęna *Gomez.Leo decis.91.tom.2*
7 *decis.diuers.* Fideiussio quando tollatur præsentatione rei principalis *vide Ant.Hering. de fideiuss.cap.20.§.9.Muscat. in pract.de fideiuss.par.1 modo 1.Mangrell.ad Bart.in l si*
8 *quis reum ff.de custod.& exibit.reor.* per dationem fideiussoris de iudicatum soluendo, quis non dicitur in iudicem consentire, nec expelli ab opponendo declinatoriam *Amẽ-*
9 *dol.ad D.de Franch.decis.344.num.5.* Fideiussor iudicij, & contractus, quæ sit differentia *vide Campanil.in rit.Archiep.Neap.4. num.*
10 *16.* fideiussor de iudicio sisti, si per principalem non fuerit obtemperatum, an vltra pęnam teneatur ad interesse, fuit decisũ, quod sic maxime in causa criminali in qua non tantum ad pęnam debitam fisco, sed etiam ad interesse partis tenetur *Affl. decis.234. vbi Vrsil.* optime exornat, licet ibi *Gram. in addit.* dicat contrarium fuisse seruatum in M.C.V. in alia causa in qua tantũ ad pęnam fuit condemnatus, & fuit ab alijs absolutus, multi sequuti sunt *Affl.decis. quos recenset Thor.in comp.decis. in ver. fideiussor. par.1.* Fideiussio facta de stando iuri, & iudicatum soluendo pro aliquo ex litis consortibus, si nulli adsint litis consortes, tota ꝓmissio pro illo nominato facta censetur, & in eius persona retinet, & contra eum potest fieri liquidatio absque alio processu, ꝙ procedit etiam si fideiussor met efficiatur postea ipse litis consors *Seraphin.decis.304.*
11 *num.1.& 2.* [Fideiussor de iudicatum soluendo in causa principali criminaliter intẽtata liberatur instantia perempta, nec pro interesse partis læsæ molestari valet *Nact. cons.202.vol.primo late Menoch.cons.212.*]

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio suspendit sententiam, & appellãs remanet in officio.*
2 *Clericus priuatus beneficio, potest, appellatione pendente, ei renunciare.*
3 *Bannitus pendente appellatione à sententia banni, non potest occidi.*
4 *Sententia S.C. licet habeat executionem paratam non obstante reclamatione, tamen ea pendente, non potest executioni demandari.*
5 *Tempus appellandi suspendit executionem sententiæ.*
6 *Mortem sibi inferens, an aliqua pęna puniatur.*
7 *Mortem sibi inferens, non præsumitur id fecisse conscientia perpetrati sceleris, ideoque non priuatur Ecclesiastica sepultura, nisi alia concurrant.*
8 *Inuentus laqueo suspensus, non præsumitur seipsum suspendisse, & ad fiscum spectat probare contrarium.*
9 *Condemnatus ad duas pęnas, si ab vna appellat, an per hoc suspendatur executio alterius.*
10 *Si reus ante sententiam moriatur, an pęnalis sententia possit fieri in hæredem.*
11 *Quando liceat suspendere cadauera, & in mortuos sæuire.*

AD DECIS. XV.

1 NVm.2.*vulgatis*) condemnatus nõ dicitur, qui appellat *l.2.§.fin.ff. de pęn.* & idem est nõ esse latam sentẽtiam, & per appellationem esse suspensam *glos.in l.2. C. vt lit.pend.& ait glos.in cap.sæpe de appellat.* quod prælatus depositus appellans remanet in officio, & inquit *Gutier.pract.quæst.39.* quod officio priuatus per sententiam pendente ap-
2 pellatione exercebit illud: Et clericus ꝓpter homicidium priuatus beneficio per sẽtentiam, si appellauit, poterit appellatione pendente ei renũciare *Gutier.Canon.quæst. lib.2 cap.5.num.38. Farin.de homic.q.119. num.82.cum sequen.* vbi plene declarat. Bã-
3 nitus pendente appellatione à sententia banni occidi non potest *Farin.de var. et di-*
4 *uer.quæst.9.103.num.305* & sententia S.C. licet habeat paratam exequutionem non obstante reclamatione *Auth. quæ supplicatio C.de precib.Imper.offer.Borrell in summ. decis.tit.32.nu.3.par.2.* non tamen exequitur ea pendente, quando exequutio est inretractabilis, & quando quis est condemnatus ad mortem, vel ad remigãdum, quod retractari non potest reuocata sententia, vel si esset foriudicatus per sententiam S.C. cum interim reclamatione pendente occidi non potest, vt decisum testatur *de Franc. decis.139.Boss.in sua prax. tit. de nullit.ad-*
5 *uers.sent.in fin.* Et sicuti appellatio suspẽdit sententiæ exequutionem, ità tempus appellandi *Bal in rubr.C.de appell.* tempus appellandi à sententia est mera suspensio, & interim quodam silentium inducitur, & ait *l.addictos C.eod.* quod quantum ad iuris resistentiam, idem est esse appellatum, vel esse

infra

infra tempus appellandi, vt pulcre declarat *Farin.in tract.de inquis.q.*10.*à n.46.* & plura congerit *Gutier.pract.quaest.lib.3. quaest.* 37.

Num.10. Decian.) *vide Bonacoss. in suis*
6 *comm.opin.crim ver.mortem par.2.* nixus sibi consciscere mortem, bona non amittit, communem dicit *Emanu.Soar.in suo thes.recept.sent.lit.M.num.235.& sequ.* nec aliqua pœna punitur, si non ductus sceleris cõsciẽtia, id faciat, vt est communis opinio, sed do
7 loris impatientia *Viu.decis.244.* in dubio nõ præsumitur conscientia perpetrati sceleris sibi mortem consciuisse *Dec.cons.438. Mãgrell.ad Bart.in l.qui rei §.de ilio ff. de bon.cor.* vnde si reperiatur aliquis mortuus in puteo, vel laqueo suspensus non debet priuari Ecclesiastica sepultura, si indiciis, & cõiecturis liqueret cum furore, aut mẽtis alienatione se ipsum occidisse *Genuen.in prax.Archiep.Neapol.cap.61.num.20.* & in materia *vide Petr.Caball.cas.137. Mastrill decis. 123. Amesc.de potest.in se ipsum lib.1.cap 23.* qualiter puniatur miles se ipsum percutiẽs *vide Castill.decis.169.Ricc.collect.decis.2942*
8 *par.7.* si aliquis reperitur laqueo suspensus, non præsumitur, quod se ipsum occiderit, sed fiscus tenetur probare, quod sibi mortẽ consciuerit *Socin.Iun.cons.51.vol.1.* & requiruntur probationes clariores, & fortiores cum resistat verisimilitudo *Vulpell.cons.1.Addent.ad Ambros.in tract.de mod.formãd.process.inform.lib.1.cap.1.sub num.14.*

Num.19.Gomes.) adde Maur. *Burg de modo proced.ex abru.quaest.*8 *num.*7. quãdo à pęna licet appellare *vide Breder.de appell.*
9 *tit.20.col.490.& seq.* si aliquis condemnantur in duabus pęnis, & ab vna condemnatus appellat, an ista appellatio sufficiat ad impediendam exequutionem alterius pęnę, super qua vox appellationis emissa non est *vide Ruginell.de appell.§ 2.cap.3.num. 636.*
10 si reus ante sententiam moriatur, an pęnalis sententia ferri possit in hæredẽm, aut fideiussorem defuncti *vide Griuell. decis. Sen. Dolan.6.*

In fin.) adde Mangrell. *ad Bart. in rubr.*
11 *de cadau.punit.* vbi ad plenum, quando cadauera possint suspendi *Pappon. lib. 24 tit. 14.arrest.1.* & quando in mortuos sæuire liceat *vide Menoch.de arbitr.Iudic. cas. 285. Baiard.ad Clar.in §.fin.q.51.num. 42.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Precipua proditorij criminis qualitas est amicitia.*

2 *Ideoque proditor non est, qui per insidias, & retro suum occidit inimicum.*

3 *Inimicum reconciliatum occidens proditor est, nec gaudet indultu Regio, aut Ecclesiastica immunitate*

4 *Pax et reconciliatio inter inimicos non præsumitur, sed debet probari.*

AD DECIS. XVI.

NVm 5.Bertachin.Adde) *Mastrill. de Indul cap 29 num. 2. Ambros. de immun Eccles.cap 6 n 5 Crass. de effect.amic.num* 243. *Gambacur de immun.Eccles lib.3 cap 28 num.6 Bobadill.lib 2.polit cap 14.num.36. Villadieg. in polit cap.3 nu 210. Cauale. de Brach.Reg. p.1 num* 80.*Camill Larath cons* 102. *num 6 & 17 Farin cons 76.num.7.cons 168. num. 72.& ibi Scholiast.lit A. & de immunit.Eccles num.137 sibi contrarium q.18 num. 76. Tusc pract concl.lit P concl. 869. num.8.D. de Franc.decis 713.num.14. Gratian discept.* Forens.380.*num.40 41 & discept 619.à nu.* 27 *Ball.tract.var.lib 5 tit.de insul in Eccles. pragm* 1.*num* 10.*Burg.de Paz.cons* 22 *num.* 5.*& 16.Consil Rou.in prag.11. à num 56. tit de abolit Guazz.reor.defens.1. cap 38 nu.* 40.*Mar.Ital de immun. Eccles lib.1. cap.5.§. 4.Gutier.lib 1 pract.quaest.2.num.2. & 9.Vi-*
1 *scent in suis conclus.iur. ver. indultus* præcipua proditorij criminis qualitas est amicitia *Muscat. in prax. crim. rubr.de homic. med.mand.num 66.Tusc.dict.concl. 869 nu. 11.de Franch.decis.713 num.15 & 22. Rou. dict.pragm.11.num.58.59. Gratian.discept. 619.num.29.Larath.cons.102.num.28. Ricc. decis.168.num.1.& 6.par 1.* qua cessante cessat proditorium *Couar.lib.2 resol cap.20 num.7.* proinde si socium, quis occidat, aut pater filium, vel filius patrem, aut vxor virum, vel vir vxorem, aut fratẽr fratrem proditores dixit *Paz.in prax.tom.1.par. 5.cap. 3.§.3 num.123.Farin.de immunit.num.138. & seq.Heuya in Cur.Philipp.par.3.§.12.retraidos num.33.* nisi inimicitiæ intercesserit
2 causa *Rou.dict pragm.11.num 58.* proditor non est, qui per insidias, vel retro, & incautẽ suum occidit inimicum, à quo præcaueri debebat *Catalan. de indul. cap.31 limit 4. num.6: Baiard.ad Clar. §. homicidium num. 22.Farin.cons.132.consil.136 num.4. & cõsil.168.à num.68. Caball. de omni genere homicid.num.389.Genuen.in prax.Archiepisc.*

Neap.

*Neap cap.76.Guazz.reor.defens.1.cap.38.n. 40.late Campanil.in diuers.Iur.canon. rubr. 11.cap.31.*licet aliter,& male opinetur *Caualc.de Brach.Reg.par.1.num.81* quia inimicus semper mala cogitat de inimico *Mace-*
3 *rat.lib.3.resol.37 num.4.* amicum reconciliatum si quis occidat proditor dicitur *Cardin.Tusc.lit P.concl.869.num.11.* nec regis indultu gaudet *Catalan. de indult. cap.31 à num.1.Mastrill.de indult.cap.29.nu 4 Thor. Compen.dec lit. D.ver.delictum par 1 Mar. Ital.de immun.Eccles.lib.1 cap.5.§.4.nu 14. Larath cons.102.num 26.de Franch.dec.713 à num.14.*nec generali criminum abolitione continetur *Schrader.de feud.par 9.cap.3. num.68.*nec Ecclesiæ etiam potitur immunitate *Caball.de omni genere homic.nu.411. & num.436.*atque,ita iuris esse pronunciauit Sacra Consulta *teste Farin.cons.168.in Scholijs lit.D.*quicquid dixerit *Ricc.decis.167 par. 1.* si vno saltim teste pacis fidem reci-
4 piente probata sit reconciliatio,& alijs adminiculis, cum non præsumatur pax *Mascar.de probat.cõclus.1156.à num. 1.* nec reconciliatio *Decian.tract.crim.lib 3. cap. 25. num.86.Testaij allegat.7.n.103.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Sententia foriudicationis quando reddatur nulla ex defectu legitimæ citationis ad informandum.*
2 *Ante sententiam foriudicationis debent citari non solùm ipse contumax,sed etiã eius consanguinei ad ipsum defendendum, & quæ possint opponere.*
3 *Nullitates ab eius opposita, possunt discuti non præsentatis inquisitis.*
4 *Tempus foriudicationis in grauioribus delictis potest breuiari à Prorege.*
5 *Foriudicationis tempus currit etiam durãte tempore guidatici.*
6 *Foriudicatus captui à ministris Curiæ, an possit impune occidi.*
7 *Occidens foriudicatum proditoriè, aut priuato odio,an debeat puniri.*
8 *Absoluta potestas cur tradita Principibus superiorem non cognoscentibus.*
9 *Posse malum agere,non est posse,sed à potentia deficere.*
10 *Princeps ob bonum publicum potest dispensare contra leges.*
11 *Princeps non præsumitur velle nisi quod iuris est.*
12 *Et præsumitur circumuentus cum disponit contra ius,vel in præiudicium alterius.*
13 *Princeps non præsumitur commisisse potestatem tollendi ius alterius,& quando possit illud tollere.*
14 *Princeps potest tollere defensiones alicui cõpetentes de iure ciuili,non autem de iure naturali.*
15 *Princeps non potest statuere contra immunitatem Ecclesiasticam.*
16 *Princeps ordinem iudiciarium seruare non tenetur.*

AD DECIS. XVII.

1 N*Vm.12.valida citatio*)Sententia foriudicationis, quãdo reddatur nulla ex defectu legitimæ citationis ad informãdum, *vide Oter.*
2 *in suis Roman.Lucubrat.disput.26.* ante quã procedatur ad sententiam foriudicationis, non solum principalis cõtumax in eius domo est citandus,imo, & eius consanguinei specialiter ad ipsum defendendum *Isern & Affl.in constit.pœnam eorum de Franch decis. 516.Rouit.in prãg 1.num.6.de sent.foriudic.* si tamen citatio coniunctorum esset nulla non reconualesceret ipsorum comparitione *de Franch.decis.514 num.9.* qui coniuncti citati comparentes, possunt opponere aliquas exceptiones,ac nullitates, puta citationis,vel contumaciæ, aut quia citatus est clericus,& præsentare bullas clericatus *de Franch. decis.329.*non tamen allegare poterunt innocentiã inquisiti,sed ea, quę sunt extra delictum,tanquam habilitati per citationem *de Franch.decis.673.Giurb. cons.95.*
3 *num.12.*quæ nullitates allegatæ, si ex eisdẽ actis apparent,poterunt discuti,etiam non præsentatis inquisitis,& ita seruari ait *de Frãc decis.688.sed vide Mastrill.decis. 161 n. 18.* & quæ ipsis carceratis obijci possunt aduersus sententiam foriudicationis adno-
4 tat *Farin.de inquisit.q.11.* Tempus foriudicationis in atrocioribus delictis ab Excellentissimo Prorege potest breuiari *de Frãc. decis.589.Staiban.cons.6.num.14.* & habui in facto anno proxime pręterito *1628.*dum officium Regii Consultoris,& Locumtenẽtis Ciuitatis Rhegii exercui, & *Rouit.in præcit prag.1.*enumerat aliquos casus, in quibus in Regno tempus foriudicationis, est specialiter breuiatum,& per *pragm.aditam sub die 26.Iunij 1624* offendendi consanguineum illius,à quo iniuriam habuit, si delictũ tale est,quod possit procedi ad sententiam foriudicationis, tempus breuiatur ad trigintà dies anni circulo non expecta-
to,&

to,& per aliam pragmaticam æditam ab Excellentiss. Ducæ Albæ sub die 8. Iulij 1627. mandantes per interpositas personas, literas, seu bollectina, & vt vulgo dicitur inbasciatas pro compositionibus, & recattis faciendis, & minantes illos, qui componere volunt comburere velle eorum victualia, fruges, & similia, si casus euenerit, tam ipsi, quam scienter mediatores intelliguntur incursi, non solum in pœnam mortis naturalis, sed habentur pro vere foriudicatis non obstante anni circulo, [quæ pragmat. emanata contra incendiarios fuit ampliata per Excell Ducem Alcalanorum sub die 27. Octobris 1629. cōtra occisores bobum, pecudum, & aliorum animantium] & vide quæ cumulat *Baiard. ad Clar. in q. 94. num.* 8

5 *Vjscont. in suis conclus. iur. fol.* 102. Foriudicationis tempus currit etiam durante tempore guidatici, vt in pragm. ædita sub die

6 21. mensis Martij 1612. An foriudicatus si est captus à birruariis, atque ligatus, & per ipsos ducitur carceratus possit impune occidi, & occidens teneatur *vide Io. Grand. de bell. exull. special.* 18 *num.* 2. *& special.* 21. *n.*

7 2. an occidens foriudicatum proditorie, vel odio priuato auferendo vestes debeat puniri *vide Mastrill. decis.* 104.

8 *Num.* 16. *Isern.*) absoluta potestas Principi attribuitur superiorem non recognoscenti, vt ea vtatur ad iustitiā æquo, & bono temperandam *Reusn. decis.* 21. *num.* 19. *par.* 4. *Surg. de Neap. Illustr. lib.* 1. *cap.* 18. *nu.* 18. & non vt abutatur *Ramir. de legib. reg.* §. 32. *num.* 17. Deus licet dederit Principi amplitudinem potestatis, de qua dixerunt copiose *Soar. lib* 1. *de leg cap.* 8. *Vasq. lib.* 1. *Illustr. controu. cap.* 4. *num.* 11. ea tamen cōcessione non veniunt illicita *Monter. decis.* 8. *num.* 19. de iure non potest Princeps inique agere, etiā de potestate absoluta *Mart. vot.* 166. *num.* 20. neque hoc est detrahere

9 eius potestati, quia posse malum agere, non est posse, sed à potentia deficere *Reusn decis.* 21. *num.* 19. *par.* 4. potestatem sibi demādatam profiteri debet Princeps, vt se tanquam Principem, tutorem, defensorem, & patrem cum subditis gerat loco; & vice Dei *Borrell. de reg. præst. cap.* 62. *num.* 117.

10 potest tamen ob bonum publicum dispensare contra leges *Facchin lib.* 8. *iur. controu.* 63. *de Pont. cons.* 152. *vol.* 2. [si vult rescribere contra legem requiritur necessario in rescripto appositio clausulæ non obstante

11 lege *Lanar. cons.* 12. *num.* 5.] Princeps non præsumitur velle, id, quod non potest, & talis præsumi debet eius voluntas, qualis esse debet, nec quod aliud velit, nisi id quod iuris est *Reg. Constan. in l.* 1. *num.* 48. *C. de pœn. fiscal. lib.* 10. *Reg. Reuert. decis.* 14. *num.* 22.

12 *tom.* 5. *in manuscr.* Præsumitur circumuentus dum disponit contra ius, vel in præiudicium alterius *Capiblan. in pragm.* 16. *num.* 3. *de Baron.* nec solet gratiam facere in præiudicium tertij *de Pont. de potest. proreg. tit. de*

13 *Mercat. num.* 3. Princeps quantumuis generaliter commiserit, non intelligitur potestatem ius alterius tollendi commisisse *Camill. Larath. cons.* 5. *num.* 20. quando potest ex causa tollere ius tertij *vide Cardin. Tusc. pract. concl.* 680. *tom.* 6. [Princeps potest

14 tollere defensiones alicui competentes de iure ciuili, non autem naturali *Mastrill. in tract. de Magistr. lib.* 3. *cap.* 4. *num.* 25. 28. *&* 29. *& num.* 31. *&* 32. declarat, & limitat,

15 Princeps quantumcunque summus nō potest statuere contra immunitatem Ecclesiasticam *Fulu. Lanar. in addit. ad repet.* D. *Regen. Lanar. in cap primo de his, qui feud. dare poss. n.* 5.]

16 *Num.* 18. *Ambar.*) Princeps ordinem iudiciarium seruare non tenetur *Mastrill. de Magistr. lib.* 3. *cap.* 4. *num.* 3 *&* 4 potest dilationes iuris abbreuiare *num.* 39. & defensiones alicui competentes de iure ciuili tollere potest non autem naturali *num.* 25. 28. *&* 29. *Larath. cons.* 88. & ex iusta causa potest citationem tollere *num* 460. ob terribiles casus, licet ei iura transgredi *Affl. in constit. post mundi, &c. num.* 44. *de Pont. de potest. proreg. tit. de prouis. fier. solit.* §. 1. *num.* 29. & sic mandare officialibus, vt procedāt vt in cap. iuris censura, vbi *Campan. Io. Gramm. de bello exul. in prædic. quant. q.* 1 *n.* 8. & in dies videmus obseruari in casibus exemplaribus per Proreges mandari, vt procedatur ad modum belli, cum potestate extraordinaria, vt audiui rescriptum *Reg. Aud. Calabr citr. ab Illustr. Proreg. Lemen.* Comite, vt contra matricidam sic procederetur, & vide Ioan. Grād *in præcit. tract. prædicam. agere quæst.* 3. vbi qui possint delegari.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *De iniuria verbali quando liceat sumere vindictam.*

2 *Patris macula influit in filium.*

3 *Vxor sciens fieri tractatum contra maritū, si non reuelat, præsumitur complex delicti.*

4 *Frater fratri, & consanguineus consanguineo rixanti opem non ferens, excusatur à pœna.* Pro

5 *Pro rerum defensione quando liceat hominem occidere.*
6 *An, & quando mortis pęna liberetur, qui pro honoris defensione altum occidit.*
7 *Clausula incontinenti quomodo intelligenda in materia vindictæ, quæ incontinenti fieri permittitur.*

AD DECIS. XVIII.

1 NVm.2.C.*vnde vi*) vide *Gram. cons.* 29. *Bertaz.cons.* 111. *vol.* 1. licet aliquando vindictam sumere de iniuria verbali, quando pro ea nō liceret sine derisu, & ignominia iudicem adire, & querelam exponere *Gramm decis.* 98. *num.*2. *Boer decis.* 169. *Carrer. in pract. crim.* §. *circa num.* 102. *Ferdin. Vasq. lib.* 1. *Illustr controu. cap.* 18. *num.* 13. quod non solum procedit, quando quis iniuria afficitur in persona propria, sed etiam in persona parentum, *Camill. de Meatc. cons.* 95. cum vnica censeatur persona, & communis sit
2 iniuria *Gramm. decis.* 23. nam partis macula influit in filium *Bal. in l. fin: C. de libert. & eor. libr.* & coniunctionis ratio, quæ arctat filium ad obuiandum delicto committendo
3 in personam patris; rocedit etiam in vxore respectu viri, quæ si scit fieri tractatum contra eum, & non reuelat præsumitur cō plex delicti, & punitur eadem pęna *Menoch. de arbitr. Iudic lib.* 2. *cas.* 355 *num.* 18. frater
4 si rixanti fratri auxilium pręstat à delicti pęna excusatur late *Farin in tit. de homicid. q.* 125. *num.* 282 *& seq. & cons* 2 *per tot. vbi ad dent.* quid in consanguineis, amicis, & socijs *vide Plaz. in Epith. delict. cap.* 28. *sub num.* 24 *& seq. Carrer. in præcit* §. *circa à num.* 45. *Gramm cons.* 56. *nu* 22. *late Carol. de Grass.*
5 *in tract de effect. amicit.* 174. *& seq.* an, & quādo pro defensione rerum licet hominem occidere *vide Iul. Clar. in* §. *homicidiū vers. vltima est defensio, & ibi Baiard. num.* 165.
6 *Num.* 4 *iudicauimus*) mortis pęnam non patitur, qui pro honoris sui tutela alium occidit *Honded. cons.* 105 *à num.* 42. *vol.* 1. si in continenti sequuta iniuria, alias secus *Blanc in prax. par.* 3. *defensionis num.* 3. Sed
7 hoc incontinēti cum in singulis casibus determinatum non reperiatur ad tradita per *Menoch de arbitr. iudic. cas.* 7. *num* 8. *&* 9 in subiecta materia arbitrabitur iudex *Cauale. decis.* 36. *num.* 4 *par.* 2 licet post aliquos annos, quis se vendicet, vt dicatur in continēti se defendisse D. *Giurb. cons* 86 & quod ex interuallo sit homicidium ad actum tamen, defensionis necessario incontinenti cōmissum ex multis probat *Negusan. cons.* 344. *num.* 15. maritus vxori, & adultero pepercisse non pręsumitur, si cum primum potuit illum occidit, quia incontinenti, occidisse videtur *Cathed decis.* 172 *num.* 5 *par* 1. & à pęna ordinaria excusandus est *Mart. decis.* 206. *num.* 7. dum lex vindictam in continenti permittit intelligitur, quām primum potuit *Farinac. q.* 125 *num.* 211. *Bellon. de his bis, quæ fiunt incontin cap.* 7 *num* 6. qui loquuntur si realis sit iniuria, sed ego ex adductis per auctorem extendo etiam si personalis sit.

Num. 5. *Menoch.*) adde *Cened sing* 56 *nu.* 4. *Valasc. decis* 88 *num.* 6. *& de Partit. cap* 3. *num* 11. *Azeued. l.* 11 *num* 3 *tit.* 7. *lib.* 3. *recopilat. Card. Tusc. pract. concl. lit.* I. *concl.* 80. *num.* 12.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Pactum inter virum, & vxorem, de tenendo vxorem in certo loco, an valeat.*
2 *Promissio de non nubendo, seu probibitio de non nubendo in certo loco, aut cum certo genere personarum, non tenet.*
3 *Conditio de nubendo cum aliquo de certa familia, tenet, & habetur pro impleta, quando per eum non stetit, &c.*
4 *Conditio vt nubat de consensu, aut licentia alicuius, an. & quando valeat, & n* 6.
5 *Mulier an amittat legatū sibi relictum sub conditione si tali nupserit, si pater nō vult, vt illas nuptias contrahat.*
6 *Legatum relictum sub conditione, quod quis nubat cum consensu aut cum consilio alterius, an teneat consensu, aut consilio non petito.*
7 *Legatum dotis, an sit purum, vel conditionale, & quando debeatur, & an sit transmissibile.*
8 *Legatarius cum conditione, vt tali nubat, an habeat legatum, si illam duxerat in vita testatoris*
9 *Legatum relictum pro maritanda, an debeatur maritatæ.*
10 *Legatarius, cui fuit relictum sub conditione si nubat consanguineæ, an teneatur procurare dispensationem, & nuptias adimplere.*
11 *Conditio si nupserit cum vna ex filiabus Titij, iniuncta legatario an dicatur impleta, si vnam tantum ex illius filijs requisiuerit, quæ matrimonium recusauit.*
12 *Mulier, cui relictum est aliquid sub conditione*

tione si Titio nupserit, perdit legatum cum primo requisita, recusat illi nubere, etiam si postea pęnitentia ducta, velit matrimonium contrahere.

AD DECIS. XIX.

1 NVm.7. Nauar.) pactum initum inter virum, & vxorem detenendo vxorem in certo loco, an valeat, & quid si causa non existeret DD. vnanimiter concludunt valere pactum initum inter virum, & vxorem, quod vir teneatur perpetuo commorare in domo, seu domicilio vxoris, nisi ex causa excusaretur, vt puta ob inimicitiam aeris intemperiem, vel huiusmodi *Intrigl. sing 62. lib 1. Pellic. in consuet. Auers. cap. 6. num. 62. Vrsill. ad Affl. decis 307. num 4 Lup. in repet. rubr. de donat. int. vir. & vxor §. 1 num 3.* sed discrepat tādem, *& vide Amesc in tract. de potest. in se ipsum par. 2. cap. 18. num. 21. & seq. Azeued. lib. 7 recopilat. tit. 6. l. 11. Capiblanc. in prag. 9. num. 51. de Baron. Apicell. in alleg. 6. num.* 11. vbi in contingenti casu D. Victorię Gallucciæ, & N. Marantæ cum Hospitali Sanct. Annunciatæ, de tenendo vxorem in certo loco ait per S. C. fuisse virum absolutū etiā non existente noua causa pœnes Chiaiesem alias Turinum *Actor.* Mag. sed eadem decisio refertur per auctorem hic *num.* 20. vbi refert de mense Septembris *1593.* decisum fuisse pactum valere, & vltra allegatam decisionem sic alias decisum fuit non valere in causa D. Annæ de Mendozza Comitissæ Sancti Angeli cum Principe Casertæ eius genero, & in dicto processu fuerunt producta alia decreta similia, & prædicta causa fuit relata in Collaterale Consilio in anno 1593. die 29. Martii pęnes de felice *Actor. Magistr.*

2 *Num. 21 cum alijs) vide Anna consil. 141. Rice. in collect. decis.* 1368. promittens sub certa pęna non nubere non tenetur adimplere promissionem *Fontanell. de pact. nupt. clauf. 12 glos vnic. num. 16 tom. 2.* & matrimonium prohiberi non potest, nè contrahatur in certo loco, cum hæ pactiones inducant viduitatem *l. cum ita legatum ff. de condit. & demonstr.* quare in anno *1599.* referente, Consiliario de Ianuario in causa D. Sances de Bastida fuit decisum licere matrimoniū contrahere cum filia Regen. Mathos. sicut cum effectu fuit contractum, nō obstante prohibitione patris, nè contraheret matrimonium eius filius in Italia, licèt postea se in in Hispaniā contulisset, & deinde in Italiam reuersus, de hac quæstione late per *Reg de Pont. in tract. de potest. proreg. tit. 6.* nec potest pacto prohiberi matrimonium cum certo genere personarum *Rice.*

3 *in prax var. resol. 407. in fin tom 2.* Conditio denubendo cum aliquo de certa familia, licet teneat, nec reiiciatur, nihilominus habetur pro impleta, vbi per eum non steterit, quin nubat cum aliquo de dicta familia, qui nubilis sit, vt tenuit Rot R*om. in vna Mediol. indul. 27. Octobris 1591. coram Pam*

4 *philio.* Conditio vt nubat de consensu, aut licentia talis, an, & quando valeat *vide Cancer. var. resol par. 3. cap 7. de pact. num. 279. 295. & 305. Addit. ad* Gamm. *decis 316. & 317.* Molin. *de rit. nupt lib. 3. cap 29 num 24.* quando mulier nubit digno non est necesse, quod pareat conditioni, nec pęnam incurrit à testatore iniunctam *Barz. decis 29.*

5 *Cancer. dict. cap. 7. num.* 298 mulier an amittit legatum sub conditione, si tali nupserit, si pater non vult eas nuptias contrahendas *vide* Mier. *de maiorat par. 1 q. 50 num 57.* le-

6 gatarius cum conditione, quod nubat de consensu, & licentia alterius potest impune nubere, consensu, & licentia non obtentis, nec petitis F*ontanel. de pact nuptial. clauf 6. glos 3. par. 5 num. 3 tom 2* conditio vt nubat de cōsilio alicuius apposita in legato tenet, & valet, & si ei non paruerit legatarius priuabitur legato, & ratio est, quia ista conditio non est impeditiua matrimonii, cū consilium, licet sit petendū non tamen sequendum *Mart. vot 50. Maresc. var. resol lib. 1. c. 73 num. 3. Molin. de rit. nupt. par. 3 cap 29.* vbi latius per ampliationes, limitationes, &

7 declarationes rem hanc declarat, quando legatum dotis dicatur purum, vel conditionale, & sic debeatur statim, vel tempore matrimonii, & sit transmissibile, vel ne *vide Gratian. discept. Forens 542. à num 43. ad 53.* Mant*ic de coniect. vltim. volunt lib. 11. tit. 23 Borgn. decis. 5. num. 95 & seq par. 3.* Legata-

8 rius cum conditione, vt tali nubat, an habeat legatū si erant iam vxorati in vita testatoris *vide Caball. cons 61. Casanat. cons. 35. à num. 10. Lara de Anni vers. lib. 1. cap. 21*

9 *num 30.* Legatum relictum pro maritanda non debetur maritatæ, si testator sciebat esse maritatam pro illo matrimonio, secus pro alio F*ontan. de pact. nupt. clauf 6. glos. 3. par. 4. num. 51 tom. 2.* vbi secus si ignorat, nā tunc debetur legatum relictum pro filia maritanda, per patrem, vel matrem factum debetur iam maritatæ, siue pater sciret, siue etiam ignoraret *addit ad Gamm. decis. 125:* sed si legatum est factum in genere pro maritandis virginibus, non comprehendit iam maritatas *Cancer. par. 3 variar. cap 20. de legat. à*

10 gat. à num. 175. Legatarius cui relictum fuit sub conditione si nuberet tali, quam cōstat esse consanguineam illius, & dispensatione opus esse, an teneatur eā procurare, & nuptias adimplere, *vide Sanch. de sponsal. lib 5. disput. 5 Gutier. consf. 18. Io del Castill. Soto-*
11 *maior. controu iur. lib. 3. cap 7.* Conditio si contraxerit matrimonium cum vna ex filiabus N. iniuncta legatario, vt dicatur impleta, an sufficit vnam tātum fuisse requisitam ex dictis filiabus, quæ recusauit nubere, nec esse obligatum aliam requirere, vt cum illo velit nuptias contrahere *vide Marescot. var.*
12 *resol. lib. 1. cap. 44* mulier, cui relictum est aliquod sub cōditione si Titio nupserit priuatur legato cum primum interpellata recusat illi nubere, quamuis postea pœnitentia ducta offerat separatam nuptias cum eo contrahere *Gratian discept Foren. 137. lib. 1*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Creditor plus suo credito petens, excusatur à pęna si ignoranter id faciat; secus si dolosè Limitatur multis modis.*
2 *Ex pluribus reis debendi vno soluente, cæteri liberantur, & crediar ab alijs petens, incidit in pęnam.*
3 *Debitor obligatus per iuramentum ad soluendum certa die, adueniente illa die, statim constituitur in mora irregulari sine monitione.*
4 *Mora irregularis quando contrahatur in solutione dotis ab vxore, vel ab eius patre, vel ab alio extraneo dotis promissore.*

AD DECIS. XX.

1 NVm. 6. de plus petit.) vide quæ scribit ad ornatum *Ricc. collect. decis. 437.* & à pœna contra plus petētes inflicta excusatur, qui ignoranter hoc fecit *Bella. decis. 22. Petr. Caball. resol. crim. cas. 169. num. 5 binc Viu. in decis. 340.* refert fuisse decisū per *Reg. Aud. Apul.* quod pœna debito plus petentis, vt sit cōmissa attenditur, atque requiritur, quod dolose, plus petierit *Rou. & Nouar. in pragm. 7 rubr. de fals. qui decisionem Viu. ad limitationem dict. pragm. adducunt,* quæ nec procedit in eo, qui tantum petiisset, sed nō exigisset cum effectu etiam si ad actum executionis deuenisset, & sic fuit decisum per M. C. V. ad relationem in S. C. in Aula Regij Consiliarii Sanchez de Luna in causa Marsilij Marioni, nec locum habet si in libello esset apposita clausula saluo iure superflui *Ludou. decis. Pertis. 51. qui in decis. 117.* sic pariter dicit pcedere, vbi erat apposita clausula omni modo meliori, quæ facit cessare pœnam petentis plus debito, & operatur, vt actus valeat omni modo, quo valere potest, quid si est apposita clausula petens ius, & iustitiam administrari vide *Ant. Hering. in tract. de fideiuss. cap. 24 num. 17 & 18.*

Num. 9 l vn.) vide *Ant. Gabr. commi. cōcl. tit. de expensis concl. 2. Paris. cons. 114 num. 16. lib. 3. Carrab sing. 191.*

Num. 20. Alex) vide *Couar var. resol. lib. 1. ca. 2. num. 5. & seq. Menoch d. arbitr. Iudic. lib 2. cas 177. num. 15. Farin. in Fragmen. par. 1. ver. creditor sub num 751. Asin. in pract. §. 32. in 10. limit.*

Nu. 30 ff mandati,) & voluit Rot. Rom. coram Coccino in vna Interanen. pecuniaria luna 23. Iunij 1603. dispositionem prædicti §. in omnibus, declarat Gennarell. in pracit. pragm. 7 Rubr de fals num. 11 & 27.

2 *Num. 32 sanctionem)* cuius pragm. dispositio ampliatur, vt procedat etiam in pluribus reis deben i, quia si debitum ab altero ipsorum solutum, a t fuerit satisfactum, nō licet à Correo petere idem debitum, & petendo incidit creditor in pœnam pragmat. cum vnius solutione cæteri liberati fuerint *l. 3. §. fin ff. de duob. reis* Ampliatur etiam, vt nec ab alio, qui causam à debitore habet vel contra eum potest habere regressum debitum satisfactum petere liceat *glos. in l. bona fides in fin. ff. de reg. iur.* & ideo ab hærede, vel alio successore vniuersali, aut particulari petens, non euitabit pęnam pragm. sicut nec is, qui agit actione hypothecaria aduersus eum, qui pro euictione ad ipsum debitorem potest habere regressum.

3 *Num. 33 per doct.)* adde *Viu. comm. opin. 523. num. 5. lib 2.* debitor obligatus per iuramentum ad soluendum certa die adueniente tempore solutionis sine monitione, & interpellatione vigore iuramenti in mora irregulari constituitur *Rol cons. 57. num. 45. vol. 1. Gratian. lib. 2 discept. foren. ca. 307.*
4 *num 20.* mora irregularis committitur in obligatione dotis secundum DD. communiter, si mulier, vel eius pater, qui marito dotem promisit absque vlla dilatione soluere, non soluit, cum vir onera matrimonii incipit sustinere statim committitur mora ipsa irregularis *iuxta l. curabit C de act. emp.* Si autem extraneus dotē promisit post lapsum biennij à die, quo vir cepit onera matrimonii portare incidit in moram irregularem,

rem,& ad intereſſe compellitur *l fin.§.praterea C.de iur.dot.Velaſc.deciſ 8.nu 2. Tuſc. pract.concl.lit. M.concl 96.num.8. & diſpoſitio dicti* § prætereà procedit aduerſus extraneum dotis promiſſorem, vbi nulla mariti ante biennium præceſſit interpellatio, alias à die interpellationis dotale intereſſe deberi ait *Rebell de oblig iuſt par.2. lib.5.q. 10.num.22.* ſicut nec biennium labi neceſſe eſt, vbi dos certa die ab extraneo ſoluenda ſit *Farin.Rot.deciſ.252.& 253.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia, an ſint concedenda cauſa relata, et introducta.*
2 *Binæ reſtitutiones in integrum, quo ordine peti debeant in Regno*
3 *Beneficia quot in vna cauſa poſſint concedi.*
4 *Beneficia a quibus decernenda.*
5 *Vniuerſitati, an, & quando competant beneficia.*
6 *Beneficia, an concedenda ſint prodigis, itaut in iudicijs reputentur, vt minores.*
7 *Beneficia conceduntur in cauſa attentatorũ ſuper liquidatione fructuum.*
8 *Conceduntur mulieri, quæ prætendit paragium in bonis fratris, ſi compareat, vt perſona tertia in lite ab alio mota fratri.*
9 *Et minori litiganti per procuratorem apud acta cum iuramento conſtitutum.*
10 *Beneficium ſecundum ſi detur non dato primo, an debeat dari aliud priuilegium.*
11 *Beneficium primum, vel ſecundum, an detur minori obijcienti crimen adulterij contra mulierem, verificandum in termino, pro dotis, & antefati amiſſione.*
12 *Beneficia an competant in prima, & in ſecunda inſtantia.*
13 *Beneficia an competant in cauſis criminalibus.*

AD DECIS. XXI.

NVm 2 Minad) vide *Muſcat in prax.S.C.lib 1.par.6.gloſ priuilegiata num.12.de Pont.conſ. 62.n. 12.vol.2. Giurb.deciſ.36. num.9.*
1 beneficium, an ſit concedendum cauſa relata, & introducta in pluribus cauſis fuit deciſum, quod non ſit concedendum *Fab. Ann.conſ.115.n.2.Tap. in conſtit. minorum iura n.12.& Maſull.in addit.ad Capic deciſ. 109.n.12.*inquit vidiſſe pluries in S.C.obſeruari pupillis petentibus beneficia poſt cauſæ introductionem concedi *Rou. in pragm. 53.de offic.S.C.& prag.11.n.28.de oratn.Iuaie vbi ponit aliam deciſ. Viſcon ad deciſ.D. de Franc.261.*& nouiſſimè *per Reg. Pragm. aditam ab Illuſtriſs.Card.Borgia ſub die 27.*
2 *Maij 1621.*ſtatutum eſt, vt binæ reſtitutiones in integrum ad pinguius probandum, quæ de iure communi perſonis priuilegiatis competunt, & in Regno primum, & ſecundum beneficium vocantur, debeant peti hoc ordine, & præciſo tempore ad fugiẽdum calumnioſas dilationes inuentas à partibus, & procuratoribus, nempe in illis cauſis, in quibus in termino ordinario ſunt productiteſtes, & ſucceſſiuè fit illorum atteſtationum publicatio, primum beneficium peti debet infra triginta dies ab ipſa publicatione fact., & intimata numerandos, & ſimiliter ſecũdum beneficium peti debet infra alios dies triginta numerandos à die lapſus illorum triginta dierum, vt ſupra cõceſſorum ad petendum primum beneficium, in illis vero cauſis in quibus non ſunt producti teſtes in primo beneficio, & proinde nõ requiritur actus publicationis, ſed actus cõcluſionis tantum, primum beneficium peti debet infra triginta dies à concluſione facta, & intimata numerandos, & poſt hos triginta dies debet peti ſecundum beneficium infra alios triginta dies numerandos ab illorum lapſu quibus elapſis ſit præcluſa omnis via vlterius petendi *Galup. in prax.*
3 *S.C.par 2.cap 29.n 18.* Beneficia, quot in vna cauſa poſſint concedi, & qualiter ſeruanda praxis ad ſubterfugiendum plurium beneficiorum delationem vide *Lel. Caput. ad conſuet.Neap.ad proam Carol § 3 nu.21. & 22.*
4 *Num.10. Odd)* Beneficia vti corporibus repreſentatis per æconomos, rectores, ſindicos, ſeu alios quouis nomine nuncupatos decernenda veniunt, vt accurate explicat *Imbrian in tract de 1 & 2.benef. conſidar. 4.*
5 vniuerſitas habet beneficia, etiam ſi ſit triginta focularium *Affl.in pralud conſtit q.5. n.4.*ſed vniuerſitati non competunt, quando cauſa eſſet cum aliquo prætendente eſſe de nobilibus, & multominus nobilibus ex vno quinque ſedilium Ciuitatis Neap. *Gallup.in prax.S.C par.2 cap.28.nu. 9. Auguſt. cap.de regim reipubl § 1.cap.1.num.37.* nec conceduntur, quando agitur de remedijs capitulorum Regni *Anna. alleg 84. in fin. Petra.ad Gramm.deciſ 58.num. 21.* idem quando agitur de cauſa ſummariiſſima poſſeſſorij, videlicet, quis lite pendente poſſidere debeat, vt deciſum refert *Capic. deciſ.13.*

cis. 13. quem sequitur *Molin in cap.* 13 *lib.* 3 *num.* 63. quid in alijs causis summarijs possessorijs latè *Affl. in const. minorum col.* 3. *vers. & an in iudicio*, & in causa reassumptionis instrumenti, licet sit summaria; fuit decisum in S.C. concedenda esse beneficia *Anna alleg* 84 *num.* 12. *Morm* ... *in* ... *instrumentorum rubr in fin.* quid in causa repulsę aduersus obiectus testium *Affl in co-*
6 *stit obscuritatem col.* 4. beneficia, an concedenda sint prodigis, ita vt in iudicijs reputentur, vt minores fuit decisum, quod sic *de Franc. decis* 598. *Octau. Bambacar. in eius alleg. impressa post repet rubr* 5. *si de feud. de-*
7 *funct. contr.* conceduntur in causa accensatorum super liquidatione fructuum *Muscat. in prax. S.C. lib* 2. *par.* 3 *gl. si fuerint num.* 65
8 fuit concedenda mulieri, quæ prætēdit paragium in bonis fratris comparens, vt persona tertia in lite fratris mota ab alio *Vr-*
9 *sil. decis* 235. conceduntur minori litiganti per procuratorem apud acta cum iuramēto constitutum *Rouit. in pragm.* 9. *num.* 20.
10 *de ordin Iudic.* beneficium secūdum in causa si reperiatur datum non autem datum primum, an debeat dari aliud priuilegium fuit per S.C in causa monasterii Sancti Martini, & Violæ Causæ iudicatum, quod sic *Iacob* ... *inell de Bottis in addit ad prag. cursu*
11 *dilationum fol* 455. beneficium primum, vel secundum, an detur minori obiicienti crimen adulterii contra mulierem verificādum in termino pro dotis, & antefati amissione fuit decisum, quod respectu dotis procederetur ad expeditionem causæ, ad ea, quæ incumbunt, quo vero ad antefactum, fuit prouisum, quod terminus alias datus in primo beneficio currat *de Franc decis.* 421. *Imbrian. in tract. de repuls par.* 1. *con-*
12 *fider.* 1 *num* 128. beneficia, an in prima, & in secunda instantia competant vide *Imbrian in tract de* 1. & 2 *benef. consid.* 8 *num.*
13 39. num in causis criminalibus, & remissionum earundem vide *Tap. in constit mulieribus num.* 6. *Petra. ad Capic. decis* 62.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Clausula Non aliter nec alio modo, importat conditionem, imò inducit formam, & habet naturam præcisam.*
2 *Promittens factum alienum, an teneatur ad interesse si non adimpleuerit.*
3 *Promittens factum alienum sub pœna soluēdi de proprio, ad quid teneatur, & an teneatur de iure canonico.*
4 *Promittens factum Ecclesiæ, an compellatur, vel ... interesse ...*
5 *Promittens se curaturum quod alius det certam dotem, tenetur ad interesse si dos ... non detur.*
6 *Donatio contemplatione matrimonij reuocari non potest per ingratitudinem.*
7 *Donatio facta contemplatione proprij matrimonij non reuocatur ob superuenientiam liberorum, & est irreuocabilis respectu filiorum eiusdem matrimonij, & in præiudicium omnium, qui in ipso contractu interuenerunt.*
8 *Donatio facta à patre filio contemplatione matrimonij acquiritur ipsi filio, non autem vxori non tamen reuocari potest absque consensu ipsius vxoris, quæ agere potest pro ipsius obseruantia.*
9 *Donatio facta filio contemplatione matrimonij, an reuocetur si filius præmoriatur donanti absque liberis.*
10 *Donatio contemplatione matrimonij, an dicatur habere titulum lucratiuum vel onerosum.*
11 *Donans in quibus casibus teneatur de euictione.*
12 *Donatio, et remuneratoria dicatur, qualia debent esse seruitia.*
13 *Euictio quādo procedat ex concessione feudi*
14 *An habeat locum in dote.*
15 *An possit per pactum effici, vt non sit locus euictioni.*
16 *Euictio promissa pro factis, & contractibus proprijs tantum, quid operetur*
17 *Euicta re in solutum datam, an detur actio primeua, vel sit extincta.*

AD DECIS. XXII.

NVm 4. *Minad.*) & ita fuit dictum in causa ... bonor 21. Iunij 1599 corā ... , & in vna Senogallien. bonor. 2 Iunij 1597. coram Orano declarata procedere, quando res tradita esset ... recuperationis; secus si esset ..., vt putà Castrum esset alienatum, & traditum, quia hoc casu, cum traditio sit domino captiosa, clausula hæc non aliter, nec alio modo non operatur *Ricc. in collect. decis* 868.

1 *Num.* 5 *Bar*) clausula non aliter, nec alio modo important conditionem *Rim. Iun. cons.* 111 *n.* 193. *vol* 2. *Caputaqu. dec.* 2. *par.* 3 *Surd cons.* 484. *n.* .. imò inducunt formam *Tiraquell. de retract conuen* § 4 *glos.* 7 *n.* 14. & habent naturam præcisam *Gozad. cons.* 3 *num.* 22. vbi etiam ait, quod sint verba con-

conditionalia,& limitatiua,& *num.23.* subdit,quod important,vt aliter nihil censeatur dispositum *Menoch.conf.38.num. 22.& 23.volum.1.* vbi concludit, quod tali forma non adimpleta,actus fit irritus,& omnino resoluitur.

2 *Num.6.Affl.*) imo, quod promittens factum alienum,& se facturum,& curaturum etiam faciendo suum posse atque adhibendo eius diligentiam,teneatur ad interesse, si non adimpleuerit, iudicauit nouissimè S. C contra *Affl.* vt refert *D. de Franch.decis. 624.& vide Farin.in tract. de carcer. quaest. 34 nu.18.Viscont.in suis concl. in vers. promittens,* vbi concordat decisiones *Ricc.dec. 325.par.3.Muta.in cap.Regn.Sicil.193.nu.1*
3 *tom.4.* promittens factum alienum sub pœna soluendi de proprio,vel aliò,an teneatur de iure canonico, & ad quid teneatur *vide Genuen in suis practicab Eccles.tricen. 23.q.*
4 *684.* promittens factum Ecclesiæ, an compellatur præcisè,vel præstando interesse li-
5 beretur *vide eun.triten.11.quaest.316.* promittens se curaturum,quod alius certam dotem daret,tenetur ad interesse si dos illa nō datur *Fontanell.de pact.nuptial.claus.8.glos. vnic.par.vnic.num.20.tom.2.*
6 *Num.14.Guid Pap.*) donatio contēplatione matrimonii reuocari non potest per ingratitudinem *Ant.Fab.in decis.1. C. de reuoc.donat.sed declara, vt per Cancer.par.3. var.resol.cap.2.de inuent.num.221. Fontanell.de pact.nupt claus 4 glos.1.*
7 *Num 36.tom.1.*) facta contemplatione proprii matrimonii non reuocatur ob superuenientiam liberorum *idem Fab.decis.2. C.eod.tit.* est irreuocabilis,quo ad filios eiusdem matrimonii *Viu.decis.157.* præfata donatio,est similiter irreuocabilis in præiudicium omnium, qui in ipso contractu inter-
8 uenerunt *Guid.Pap.decis 145.* donatio facta à patre filio acquiritur ipsi filio solum non autem vxori filii, quamuis contemplatione matrimonii facta fuerit *de Pont conf.25.nu. 12.* habet autem vxor filii aliquod interesse in donatione facta filio causa matrimonii, ita vt agere possit ad illius obseruantiam, nec reuocari poterit etiam de consensu filii donatarii absque consensu vxoris *D. de Franch.decis.205. Mattien. lib 5. recopil.leg. Hisp.tit 6 glos.8.Mastrill.decis.301.num.8. par.4.* & super dictis bonis donatis est consultum vxori pro dotibus, & iuribus dotalibus *Angul.de melior.siue ad l.6. glos.4.nu, 8.& 10.tit.6.li.5 eiusd.recopil.li Hisp.* quod intelligitur durante matrimonio,sed eo dissoluto per mortem alterius cessat interesse,
9 vxoris *Oldrad conf.151.* an donatio facta filio contemplatione matrimonii reuocetur si filius præmoriatur donanti nullis relictis
10 liberis *vide Molfes conf.4.* donatio contemplatione matrimonii,an dicatur habere titulum lucratiuum,vel onerosum *vide D. de Pont.de potest.proreg.tit.de Assens. Reg.sup. dot.§.2.num.22.Camill.de Medic. conf.107. n.10.& 15.*
11 *Num.22.Aret.*) in quibus casibus donās teneatur de euictione *vide Ricc. in collect. dec.1030.Caballin.in tract.de euict.§.4.Viu. comm.opin.214.lib.1.Coler.decis.German.24* si donatio fuerit remuneratoria tenetur *Cabed.decis.119.num.12.& 13.par 2.* donatio ob seruitia ratione officii præstita non parit euictionem, & non dicitur remuneratoria,sed mera liberalitas *de Pont. conf.59.*
12 *num.15.& 22.* donatio,vt remuneratoria dicatur qualia debent esse seruitia *vide D. Tap.decis.6.num.27.28.& 29. Cabed.decis.*
13 *36.par.2.* quando euictio procedat ex concessione feudi *vide Georg.in repet. feud.cap.*
14 *33.* in dote an habeat locum euictio *vide Cancer.lib.3.var.resol.cap.4. de seruit Hieron.Portol.de consort.cap.11. Surd. in tract.*
15 *de alimen.tit.7.q.20 num.25.& seq.* euictioni ne sit locus, an possit per pactum effici
16 *vide Thes.Iun.quaest.foren.77.lib. 1.* euictio promissa pro factis, & contractibus propiis tantum,quid operetur *Papon.lib.11. tit. 4.arrest.4.* venditor,qui dolo,& fraude solū voluit promittere euictionem pro factis,& contractibus propiis nihilominus tenetur ad dotalem euictionem *Fontanell. de pact. nupt.glos 8.claus.5.par.14. num.96.tom.2.*
17 euicta re insolutum data, an detur actio primæua,vel sit extinta *de Pont.conf.63.nu. 24.& 25.tom.2.* [vide, quæ nouissimè ad ornatū huius decisionis referunt *D.Reg. Tap. in dec 5.Sacr.conf.Fulu Lanar. in addit.ad repet.D.Reg.Lanar. in cap. primo de success. feud.num.42.*]

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *An Iudex possit exulare delinquentē extra suam iurisdictionē. Et quid si locus extra iurisdictionem sit patria delinquentis. Et an possit in decreto apponere clausulā,quod exulet à toto districtu Proregis.*
2 *Relegatio,aut exiliū, an sit pęna corporalis.*
3 *Frangens fines qualiter puniatur.*
4 *Relegatus si noluerit accedere ad insulam assignatam,non dicitur rebellis.*
5 *Exulatus à Ciuitate,an possit cōmorari in villa exempta à iurisdictione Ciuitatis.*

6 *Exulatus si fiat clericus, vel è contra, si frãgat fines, quis sit Iudex competens huius fractionis.*

7 *Relegatus si durante confinio moriatur, nõ potest eius cadauer inconsulto Principe ferri in locum, à quo relegatus fuit.*

8 *Corpora delinquentium cur dicantur de alta iurisdictione, & sine consensu Principis tolli non possint.*

9 *Relegatus à Ciuitate non intelligitur relegatus à districtu, secus è contra.*

10 *Ciuitatis nomen quando comprehendat districtum.*

11 *Districtus plus se extendit, quàm territoriũ, & quid importet.*

12 *Territorium quid sit, & an comprehendat mare.*

13 *Barones, an habeant iurisdictionem in mare adiacente eorum territorio.*

14 *Vassallus, qui tenetur seruire domino in bello in eius Regno, an teneatur etiam in bello, quod fit in mare adiacente.*

15 *Extensio, an, & quando facienda sit in pœnalibus, & quia in pœnalibus, & correctorijs simul.*

AD DECIS. XXIII.

NVm. 1. *residentiæ*) *vide* D. *de Franc. decis* 129. *num* 2. *Capiblanc in prag.* 7. *num.* 20. *de baron. Rouit. in pragm.* 1. *num.* 13. *tit. de contu-*
1 *mac.* vbi scribit, quod nedum tribunalia suprema, quæ resident in Ciuitate Neapolit. hoc faciunt, quia habẽt iurisdictionem vniuersalem in toto Regno, sed etiam tribunalia inferiora, prout sunt Regiæ Audientiæ Prouinciales, quę habent iurisdictionem restrictam intra fines decretæ prouinciæ, nam ipse licet non possint interdicere, nisi in ea prouincia, quam officiales ipsi regunt *l. relegatorum* §. *interdicere. ff de interdict. & releg.* tamen possunt clausulam, de qua hic, in decreto apponere, & non dicuntur excedere fines eorum iurisdictionis, quia est sequela pęnæ exilij intra prouinciam. An iudex possit exulare aliquem delinquentem eius subditum extra prouinciam, seu eius iurisdictionem, vel propiam patriam, communis est opinio, quod non, de qua *Clar. in* §. *fin. q.* 71. *vers. vidi ego*, licet de consuetudine opinio ista non seruatur, vt testatur *ibid. Clar.* quem refert, & sequitur *Farin. in fragmen. crim. par.* 1. *vèr bannire n.* 69. & 70 & *n.* 72. subdit, quod licet iudex nõ possit delinquẽtem relegare, siue exulare à loco sibi non subdito, tamen fallit, quando locus nõ subditus iudici exulanti esset locus originis, vel domicilij eius delinquentis, tunc potest hoc facere, & post *Gomez. de delict. c.* 8. *rubr. de exil. & relegat. n.* 3. *ad fin. sequ. Rouit. loc. cit.*
2 *n.* 10. relegatio aut exilium, an sit pęna corporalis *vide Bellon. cons.* 99. *Rou. in pragm.* 2. *n.* 57. *de iurisd inuic. non turb. relegati* Fran-
3 gentes fines qualiter puniantur *Capiblanc.*
4 *in prag.* 7. *in fin. de baron.* relegatus si noluerit accedere ad insulam sibi assignatam non propterea dicetur rebellis *Muta in c. Regn.*
5 *Sicil.* 18. *in fin. tom.* 1 exulatus à Ciuitate, an possit morari in villa exempta à iurisdictione Ciuitatis late *Bouadill lib.* 5. *c.* 10. *n.* 32.
6 exulatus, vel relegatus efficiatur clericus, vel è contra, & frangat fines exilij, quis erit iudex competens huius fractionis *vide D. de Franc. decis.* 395. *Gratian. discept. forens.* 226.
7 *Mart. de iurisd. par.* 4. *cas.* 176. confinatus aliquo in loco ad certum tempus si durante confinio moriatur, cadauer nõ potest ante finitum exilium inconsulto principe ad locũ transferri à quo relegatus est, vt ibi sepelliatur, secus vero est in eius ossibus *Guazzor. defens* 33. *ca.* 27. *n.* 21. *Caball. crim. resol.*
8 *cas.* 83. & *cas.* 265, corpora delinquentium cur dicantur de alta iurisdictione, & sine assensu principis tolli non possunt *vide Capiblan. in prag.* 8 *par.* 1 *num.* 72.
9 *Num.* 8. *Bart.*) verum si exuletur à Ciuitate non intelligitur exulatus à districtu, secus è contra *l. cui pacto de seru. aspor. c. si Ci-*
10 *uitas de sent. excom.* vbi videtur contr. Ciuitatis nomen, quando comprehendat districtum *vide Ric. in collect. dec.* 2680. *par.* 7. *Lel. Caput. in comm. ad consuet. Neap.* §. 4 pręlud.
11 quid importet districtus *vide Alex. cons.* 54 *vol* 4. & plus se extendit, quam territorium *Camill. Salern. ad Neapod. in proam. consuet. n.* 332. *in addit. incip. nota etiam fol.* 42. terri-
12 torium, quid sit, & quæ comprehendantur sub hac voce *Decian. resp.* 123. *n* 17. *vol.* 3. & venit mare *Mangrell. ad Bart. in l pupillus* §. *territorium ff. de censib.* intellige illi adiacens, & proinde statuta, quæ seruantur in territorio, debent etiam seruari in illo mari coherenti, quia dicitur esse pars illius territorij *Gars de expens. & melior. c.* 21 *nu.* 34.
13 *Cabed decis.* 56. *num.* 2. Barones an habeant iurisdictionem in mari territorio adiacenti *Mastrill. de Magistrat. lib.* 4. *cap.* 56. *nu.* 162. *Reg. Constant. in l. vnic. n.* 37. *C. de Classic. lib.*
14 11. *Muta in c. Regn. Sicil* 491. *tom.* 5. Vasallus, qui tenetur seruire domino in bello in eius Regno tenetur seruire etiam in bello, quod geritur in mari adiacenti *Aluarot. in cap.* 1. *col.* 2. *quib. mod feud. amitt.*
15 *Num.* 12. *Bart.*) extensio an, & quando facienda sit in pœnalibus, & quid in pœnalibus,

libus,& correctorijs simul *vide Villagut. in tract. de extens. legum rubr. de extens. l. pęnalis respectu mere pęne Farinac. in fragmen. p.1. ver. extensio num. 144. & sequ.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *De delictis actuariorum,& aliorum seruitium,in exercitio officij commissis, sola Magna Curia cognoscit. Et quid de vulnerante actuarium extra eius officium.*
2 *An idem procedat in familia Officialis.*
3 *Actuariatus officium debet esse annale, & absolutus in syndicatu, poterit continuare ad alium annum, & sic singulis annis reddita ratione.*
4 *Vbi actuariatus capitur ad officiū per triennium,non tenetur Actuarius stare syndicatui nisi in fine triennij.*
5 *Actuarius syndicandus, non potest discedere à loco,in quo geritur syndicatus, aliàs terminus non currit.*
6 *Actuarius non potest esse quis in propria patria,quod duplici ratione limitatur.*
7 *Actuarius non tenetur stare syndicatui, quando non est solitum ibi syndicari.*
8 *Actuarius potest solo iuramento suspectus allegari.*
9 *Actuarius debet actitare etiam quando suus officialis procedit vti delegatus.*
10 *Facultas cognoscendi de delictis Officialium Regiorum,& Baronalium, propria Mag. Curiæ,communicatur etiam Regijs Audientijs.*
11 *Idem procedit etiam contra eos,qui offendūt dictos officiales intuitu officij.*
12 *Offendens grauiter Officiales,non potest gaudere indultu.*

AD DECIS. XXIV.

1 NVm. 1. *Barone reluctante* (vide *Ricc. in decis. 292. in fin. par. 4. & Rouit. in rubr. de official.* & quæ ijs prohibea, vbi testatur M.C. cognoscere de delictis actuariorum,& aliorum seruientium intuitu,& officij exercitio commissis,& esse opinionem receptam in tribunalibus,& vide *Anna in sing. 48. Tap. sup. Ius Regn. lib. 2. tit. de offic. mag. iust. fol. 266 Sempron. Ascia. determ. 107.* & tam actiuè,quam passiuè *Rou. in dict. rubr. num. 6.* & in vulnerarente actuariū extra eius officium baro cognoscit de delicto prædicto

2 *Ascia. vbi supra* ciues associati cum familia officialis,an gaudent beneficio dicti ritus in delictis per eos commissis in illo actu vide *Auil. in cap. 4. prætor in glossea obligando nu. 26.* actuariatus officium debet esse annale
3 *Anna. alleg. 15. num. 6. vt fuit decisum in S. C. de anno 1599 in actuario oliueti referente Regio Consiliar. Vespulo Carrab. in prax sindic. par. 2. num. 142.* Actuarius si fuerit à syndicatu absolutus pro eo anno, quo exercuit,poterit de nouo exercere idem officiū pro anno sequenti, & sic in futurum reddita ratione in singulis annis,vt ait *Rou. fuisse decisum per Reg. Collat. Consil. in Pragm.*
3 *5. num. 10. de offic. iudic.* & in Regia Audientia Prouinciali, & Curia Rhegina Capitaniali,quia per triennium actuaria capitur in affictum statur syndicatui in fine triennij,& præstatur cautio de parendo syndicatui in fine dicti temporis medio tempore nō molestatur Actuarius, & in dies expediuntur prouisiones per M.C.V. prout obtinuit de præsenti anno solertis iuuenis Antonius
4 Morelli Actuarius eiusdem Curiæ. Et Actuarius syndicandus à loco, in quo geritur syndicatus discedere non potest, alias terminus non curret *Campag. in cap. Regn. item*
6 *statuimus rubr. de sindic. num. 7.* Actuarius, quis nō potest esse in propria patria, vt decisum refert *de Franch. decis. 98* dupplici ratione,prima quia ipsi dicuntur vere officiales *Gratian. Rot. Marc. decis 182.* etsi cōtrarium dicat *Carau. in rit. 295. num. 19.* secunda,quia illæ rationes, quæ procedūt in alijs officialibus procedunt etiam in istis,quia vt plurimum informationes capiuntur per Actuarios absque præsentia iudicis, & valde lędi possunt partes,& delicta possunt remanere impunita *Viu. decis. 49.* limita,vt nō procedat si consuetudo in contrarium est, vt in hac Ciuitate Rhegij,& vide *Thes dec. 267.* limita etiam si propia patria sit terra parua *Petra ad gram. decis 34 num. 28.* nec
7 tenetur stare syndicatui,quando non est solitum ibi syndicari *Capiblan. in pragm. 5. n.*
8 *148. de Baron.* potest solo iuramento suspectus allegari *Mart. Vot. 131. num. 2. Thor. in Compen. decis par. 1. vers. suspecti,* vbi quid in actuario S.C. & vide *Ann. sing. 489.* & debet
9 actitare acta non solùm coram eius officiali occurrentia,sed etiam, quando officialis suus procedit, vti Commissarius delegatus per aliquod tribunal *Anna sing. 4.* & hodie sic est prouisum *per Reg. pragm. delli 89. capi* & acta debent scribi per Actuarium, & nō per officialem,seu Iudicem *Carau. rit. 159. Viv. decis. 48. ita, & sententia.*
10 *Num. 10. ritu)* licet Magna Curia cogno-

 scat

scat de delictis officialium Regiorum,& baronalium ad tradita per D. de *Franch.decis.* 274.& 407.*Audit.Petra ad Capic decis* 27. *num.6.in nouis addit.* tamen hæc authoritas fuit communicata Regijs Audientijs *Tap.*
11 *in constit.Reg. Magister iustitiarius*, & extenditur talis authoritas non solum contra officiales, sed etiam contra offendentes officiales,& sic actiuè, & passiuè interpetratus fuit *rit.de Franch.decis.* 274. dummodo offensio sit facta intuitu officij, secus si odio particulari *de Franch.decis* 326. licet idem dubitauerit *in decis* 407 si actiuè, & passiuè dictus ritus debuisset interpetrari, sed in *decis.*105. punctum decidit cum *Carau.* dummodo ex causa officij offendatur, & quãdo offensio dicatur facta ad officium vide *Farinac quæst* 19 *à num.41.* & an quælibet offensio verbalis, vel personalis etiam sit sub hac cognitione remictenda ad Magnam Curiam, quod nõ *Caball cas crim.46. Rouit.*
12 *sub tit.de abolit.in rubr num* 26. vbi disputando si offendens officiales gaudere possit indultu concludit cum Pragm. quod nõ, nisi offensio non esset grauis, quia tũc ab indultu non exciperetur, quia de minimis delictis non præsumitur Principem fecisse existimationem *Tiraquell.tract.de exiguis*, & dum per dictum rit. datur præeminentia M. C. V. cognoscẽdi de delictis officialium, etiam passiuè, & sic de delictis officialium in personas commissis intuitu officij videtur cessare dispositio iuris communis, per quam ipsimet officiales habent cognitionem de offensionibus iniurijs, & delictis commissis contra ipsos,& eorum familiam intuitu officii, vt late probat *Bouadill.lib.3.cap.1.nu.* 33.*qui num.44* subdit posse in hoc casu iudices tanquam suspectos recusari.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Foriudicationis tempus breuiari potest ad dies quindecim, quando ad illam proceditur pro delictis commissis cum scopettis,& pistoiis.*
2 *Ampliatur in delictis commissis etiam in rixa cum sclopis paruis infra tres menses.*
3 *Ampliatur etiam, quoad assistentes in his delictis.*
4 *Affectus quando puniatur non sequuto effectu.*
5 *Regia Pragmatica contra emittentes ictum scopittæ, non habet locum in emissione ob necessariam defensionem.*
6 *Ampliatur etiam si fiat cum animo deliberato ad nocendum. Et deliberatus animus, vnde probetur.*
7 *Rixæ auctor non præsumitur occidisse ad defensam.*
8 *Delictum in genere de emissione ictus scopittæ contra aliquem, cui non nocuit, vnde probetur. Et an inquisitus, ad hoc sciendum possit torqueri.*
9 *Homicidium in rixa non præsumitur appensatum, nisi rixa fuerit affectata.*

AD DECIS. XXV.

NVm.1.*Pragm.*) cuius Pragmaticæ dispositionem obseruari mandauit,& renouauit *Illustr. Prorex Comes Lemens sub die* 14. *Aprilis* 1614.*vt in nouissima recopilat pragmat.sub*
1 *rubr.de arm.*& in casibus in quibus pro delictis commissis cum scopettis, & pistolis posset procedi ad sententiam foriudicationis, abbreuietur terminus foriudicationis ad dies quindecim non expectato anni circulo,*et in pragm edita per eundem Ill.Com.*
2 *Lemen sub die* 31.*Martij* 1612. quæ ampliatur contra appensatè delinquentes cum armis quibuslibet vulgo dictis à foco,& delinquentes cũ sclopis paruis infra tres palmos, etiam si ictus, aut delictum sit in rixa, & non ex inimicitia, nec erit locus excusationi ex qualibet causa, quin non abbreuietur tempus foriudicationis, vt supra,& delinquens sit verus proditor, & prænarratæ Regiæ Pragmaticæ fuerunt nouissimè confirmatæ *ab Illustr.Duca Ossunæ sub die* 31. *Ianuarij* 1619.*& Excellent.Duc. Aluæ sub die* 27.*Decembris* 1623.§.*volemo ancora el* 2 *in qua Pragm.& in alia ædita sub diè* 30.*Iunij* eiusdem anni multa statuuntur, vt omnino tollatur vsus (*dell'archibuscetti piccioli,& scopetti à focile minori di tre palmi*) & prædicta Regia Pragm. disponens contra committentes delicta cum scopictis, vt pos-
3 sit procedi cũ abbreuiatione foriudicationis comprehendit assistentes in delictis sic commissis non tamen sclopo explorato, sed per alios socios patratis, vt nouissimè decisum refert *in Collat.Consil.Thor.in* 2.*compen.decis.ver.pragmat.*

Num.7 Angel.) adde *Cardin.Tusc pract. concl.lit.C.concl* 543. *Thes.quæst.forens.*24.
4 *lib.2.Mastrill.decis.* 155. quando puniatur affectus non sequuto effectu late *Ricc. in collect.decis.*326.*Gutier.libr.3 pract. q.7.nu.* 34 *Mastrill.decis.*293.*Genuen. in suis pract. Eccl.* *q.*383.

Num.

5 *Num.10.doctor.*) & pęnam *Regiæ* Pragmat.contra emittentes ictum scopittæ nō habere locum, quando quis ictum emisit pro necessaria sua defensione, voluerunt *Caball. resol.crim.cas.88. Mar.Burg de mod. proced. ex abrup q.23 num:184 & sequ.. Ricc.in*
6 *prax. Archiep resol.589.nu. 6*, quæ pragmatica locum habet, quando ictus emissus est animo deliberato ad nocendum *Paschal. in addit.nouiss ad tract de patr.potest.par.3.c.6. in fin* & deliberatus occidendi animus pręsumptionibus, & coniecturis probatur *Fa-*
7 *rin.cons.138 num.1.* rixæ auctor ad defensā ex ictu scopittæ occidisse nō cēsetur *Giurb.*
8 *cons.63.num.33.* quibus modis possit fundari probatio delicti in genere de emissione ictus scopittæ contra aliquem, cui aliter non nocuit *vide Muscat.in prax.crim.rubr. de ictu scopicti.* [An ad sciendum hoc factū potest inquisitus torqueri, negatiuè resoluit *D Thor.in Con p.decis.ver. pęna mortis col 3 tom.2.* Sed contrariam opinionem, ego sum sequutus in *commen. ad pragm.53. sub rubr.de armis.*]
9 *Num.11.rixa*) homicidium in rixa appēsatum non præsumitur *Menoch.de arbitr.iudic cas 361 num.8.17.& 33.* dummodo nō fuerit rixa affectata *Boss. in pract. tit de homic.num.56.* & dolus à principio alias non sufficit, vt inde superueniat *Guaz.de caut §. 3.quæst.37.num 15.p.2.* prouocantis tamen verba consideranda esse voluit *Surd. cons. 40.num.6 Guaz.reor.defens.4.cap.14. num. 21.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Cecus vtroque oculo est miserabilis persona, & habet electionem fori.*
2 Non *potest fideiubere.* Fallit *pro tutore num 9.*
3 *Nec Societatem contrahere.*
4 *Potest donare causa mortis non adhibitis solemnitatibus, dummodo sit præsens donatarius, aut alius qui pro eo stipulet.*
5 *Mutaster, & surdaster, & qui nō est mutus, & surdus à natura, sed accidentaliter, habet vocem actiuam, & passiuam ad regimen, Item potest testari, secus si sit à natura.*
6 *Potest matrimonium contrahere.*
7 *An, & quomodo possit esse testis.*
8 *Mutus scriptura recte obligatur.*
10 *Mutus an, & quos contractus facere possit.*

AD DECIS. XXVI.

1 *NVm.1. æquiparati*) cęcus dicitur miserabilis persona *Mart. de iurisdict par 2 cap.21.num 5. Caball.quotidian.controu.iur. lib.3. cap.21.* habet electionem fori, vt aliæ miserabiles personæ *Thes decis 177. Rebuff. in constit.Gall.in tit.de sent.prouis.glos. fin.col. 4 vers.11.* intellige si sit vtroque lumine orbatus secus si sit monocolus *Nouar. in*
2 *prax.elect.& var.for.quæst.9.sect.1.* cęcus à fideiussione non excluditur *Ant. Hering. de*
3 *fideiuss.cap.7.num.156.* & societatem contrahere potest *Sebast.Medic.in tract.de for-*
4 *tuit casib.par.2.quæst.6.num. 13.* potest donare causa mortis, etiam non adhibitis solemnitatibus, *l.hac cōsultiss.na C qui testam. facere possunt,* vt est communis opinio, sed hoc intelligitur procedere si præsēs sit donatarius, vel alius, qui pro eo stipuletur, alias resoluitur in fideicommissum, & requiruntur solemnitates *§ ex imperfecto Seraphin. decis.966 num.5.* [iudex cęcus effectus dignitatem retinet non administrationē *Mastrill de Magistrat.lib. 3 cap. 9. num. 23.D. Reg.Tap.dec.6.n.27.*
5 *Num.4.de Plat.*) & qui non est mutus, & surdus à natura, sed mutaster, vel surdaster tantum, vel vitio accidentali habere dicitur vocem actiuam, & passiuam, & eligi potest ad regimen, sicut, & testari *August Caput.de regim.Reipubl.cap.3.nu.69. Galter.in prax. tutel p p.rubr.2 num.25.* mutus, & surdus à natura caret vtraque voce, licet intelligat
6 ad modum labiorum, quia debet audire, quę fiunt, & licet matrimonium possit contrahere in hoc est melioris conditionis pupillo, qui non potest contrahere *Cost.in 1.par. prax.conuen.num. 289* & declarat *Borrell. in summ.decis tit.1.à num.270. vsque ad nu.*
7 *273.tom.3.* mutus an, & quando possit esse testis, & quomodo eius depositio sit recipienda vide *Baiard.ad Clar.in §. fin quæst. 24 nu.2.& 3.Mascar.de probat.concl. 1358.*
8 *vol.3.* mutus hodie scriptura recte obligatur *Ioan.Saxon.in consuet. Turon. tit. 1.§.*
9 *24.glos 2.& 3.* pro tutore fideiubere potest si sit locuples, ac scribere possit, atque ita animū suum declarare possit *Valent.Franc.*
10 *de fideiussor cap.2 n.26.* mutus, qui, & quos possit contractus gerere, qui vero mutus nullus contractus facere possit vide *Gomez. var.resol.tit.de testam.c.6 n. 5.& de cōtract. cap.14.n.29.& de delict cap.1.num. 69.*

Didac.de Mari.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Iudex quando committat audientiam testiū in partibus.*
2 *In criminalibus non committitur auditiā testium.*
3 *Testium ad instantiam fisci receptorum repetitio, an committatur, & cuius sumptibus.*
4 *Quid in causa pecuniaria ardua, vel in causa feudali.*
5 *Audientia testium, an concedatur in repulsa.*
6 *Quid in causa syndicatus, & suspictionis officialium.*
7 *Quid in causis minimis, vel pauperum.*
8 *Audientia testium commissa ordinario loci, an possit per ipsum alteri committi.*
9 *Officium examinatoris in quibus consistat, & quid præsumatur ei commissum.*
10 *Eius commissio non expirat, licet mutetur Iudex, qui commissionem fecit.*
11 *Ad instantiam Neapolitanorum non depretatur examinator extra Ciuitatem exceptis causis criminalibus, & feudalibus.*
12 In *receptione testium per examinatores citari debet aduersarius, ad illorum iuramenta videndum, aliàs non probant.*
13 *Fallit in multis casibus.*
14 *Et stylus in contrarium non excusat.*
15 *Quid si citetur eius procurator? an, & quādo possit substituere suum principalem.*
16 *An debeat citari vnica citatione cū testibus, an diuersa.*
17 *Examinator non debet permittere testibus, vt se referant ad priorem depositionem, sed eos interrogare, & illorum dicta extendere*

AD DECIS. XXVII.

1 NVm.4.*Afft.*) quando Iudex committat audientiam testium in partibus, vide *Ant. Gabr. comm. concl tit. de malef. Viu. in comm. opin* 927 & 928 quando est infra dietam non committitur *l. 1. ff. si quis caut.* ratio, quia reperiuntur de propinquo, & possunt venire, & cessat dispositio *l. 3. §. fin. ff de test.* per quam expresse prohibetur testes longo
2 itinere detineri. In criminalibus non committitur audientia testium, nec infra dietam *Auth apud eloquentissimū C. de fide instrum. Const Reg. in pecuniarijs, & Camp. in ca. Reg. si cum sceleratis num. 27.* & quid seruetur in praxi refert *D. Rouit in pragm. 7. num. 31.*
3 *de ordin. iudic* testium ad instantiam fisci receptorum repetitio, an cōmittatur, & cuius sumptibus fisci, aut inquisiti vide *Borrell. consil. 21. Ricc. decis 109 par. 2.* licet in causis ciuilibus committatur *l. iudices C. de fide*
4 *instr. & d conslit* in pecuniarijs fallit in causa ardua, vel vbi testes essent suspecti *Capic. decis.* 90 vel tractaretur de causa feudali *Carau. in rit. 158. num. 3 Petr. Gregor. sicul. in tract. de vit. & milit q. 27. in tit. de iudic. caus. feud.* vbi ait attendi mores, & consuetudinem loci *glos in cap. illud 12. distinct.*
5 Audientia testium, an concedatur in repulsa *Borrell. in summ decis. tit. 15 num. 89 par. 2. Imbrian. in tract. de repuls consider. 1. nu. 159 & 163. Muscat. in prax. S.C. lib. 1. par.*
6 *6. glos. terminus* Carrab *in sing. 20.* vbi quid in causa syndicatus, an in causa suspitionū officialium deferatur nominationi, & sic committatur audientia vide *Rou. in prag. 9.*
7 *num. 5. de suspic official.* quid in causis minimis, vel pauperum *D. Reg. Tap. in ius Reg. in pragm 75 num. 1. & sequ. sub tit. de offic. examin. test. lib. 2.* an in causa spolij *Menoch. de recuper possess. remed. 15. num. 327. & seq.*
8 Audientia testium commissa ordinario loci, an possit alteri committi per dictum ordinarium vide *Hector. Felic alleg. 103.* & ad materiam nominationis, & audientiæ testium vide, quæ scribit *Gallup. in prax S C. par. 2. cap. 23 Vestr in pract. Cur. Rom. capite vlt lib 6.*
9 *Num 15. pragm*) officium examinatoris in quibus consistat, & quid præsumatur ei
10 commissum vide *Io. de Amic cōs. 94.* & illius commissio non expirat, licet Iudex, qui fecit commissionem pro examinandis testibus decedat, vel mutetur *Farin. decis eiu 16.*
11 *num 4.* & extra Ciuitatem ad instantiam Neapolitanorum non deputatur examinator, sed committitur audientia testium ordinario loci, seu viciniori non suspecto exceptis causis criminalibus, & feudalibus, vt inter *priuil. Neapol. cap 36. fol. 36 & cap. 69.*
12 *fol. 47.* & in receptione testium faciēda per examinatores debet citari aduersarius ad illorum iuramenta videndum *per tex. in l. si quando C. de testib.* alias illorum depositiones nullam fidem facerēt etiam si iudicium
13 sit summarium *Mantic. decis 206* quod fallit in multis casibus collectis *per Farin. de*
14 *testib. lib. 3 tit. 8 q. 72. cap. 1. & 2.* non tamen excusat stylus in contrariū *Gratian discept. forens. 69. num. 48. & sequ.* & cautela est, vt producens hoc testes faciat illos repeti ante conclusionem in causa parte citata, vt
15 per *Capic. decis. 35. in fin.* in receptione testium est citandus aduersarius, seu illius procurator ad videndum iuramenta illorum, & si citatur procurator potest respectu testium recipiendorum in partibus nominatis substi-

substituere suum principalem ad videndum iuramenta testium, & hæc citatio fit simul, & semel cum citatione ad testes in qua describuntur testes per nomina, & cognomi-
16 na, potest tamen aduersarius citari ad vidēdum iuramenta testium per citationem separatam à citatione testium, ita vt ipse non possit habere notitiam testium nisi in actu receptionis, & procul dubio stante aliqua suspitione subornationis potest citari aduersarius absque nominibus testium *Alber.*
17 *Oliu.in rit. Archiep.* 30 *num.* 2. non debet examinator permittere testibus, vt se referant ad priorem depositionem in alia, vel in eadem causa facta, vel ad reuelationem excommunicationis, sed tenetur eos interrogare, & illorum dicta per extensum redigere, & non per viam simplicis repititionis Bouadill *lib.2.cap.21.num.*53. poterit testis ad sui cautelam post factam depositionem per extensum se referre priori depositioni à se factæ, quatenus tamen illa differret in aliquo à posteriori *Menoch.de arbitr. iudic. cas.*109 *in fin.vers.* & talis depositio eatenus erit valida quatenus appareat prima depositio ad quam se referat, & non aliter *Seraphin.decis.*1069. 1076. nisi in eo de quo explicite deposuerit in secūdo examine *Seraphin.decis.*2083.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Hæredes in feudo hæreditario vocatus à lege contra voluntatem defuncti, an teneatur ad debita sine assensu per ipsum contracta.*
2 *Hæres in feudo hæreditario ad quæ onera teneatur.*
3 *Tenetur ad solutionem omnium legatorum pro concurrenti valore feudi, & si renuat ipsum vendere, potest carcerari.*
4 *Qualitas sanguinis, & hæredis, quid operetur in feudi hæreditarij successore.*
5 *Feudum hæreditarium, quid sit, & qua ratione constituatur. Quid de feudo ex pacto.*
6 *Feuda communiter in Regno sunt ex pacto, & prouidentia hæreditaria.*
7 *Feudi hæreditarij qualitas quem effectū producat.*
8 *Feudum hæreditarium, dum adest assensus, quoad dispositionem, nil differt ab allodio.*
9 *Tex.in l.fin.C.de edict.Diu.Adr.toll.habet locum in feudis hæreditarijs.*
10 *Feuda hæreditaria imputantur in legitimā, secus ex pacto, & prouidentia.*
11 *Feudum in Regno in dubio præsumitur hæreditarium.*
12 *Feudum nouum ex pacto, & prouidentiā, quid differat ab hæreditario.*

AD DECIS. XXVIII.

Vide *ad ornatum huius decis. D de Pont.in tract.de potest. prorog. tit. de assens.Reg.super dot.§.3. Consiliar.Georg. alleg.* 19. *& in repet. feud.cap.*46. *Hartam.Pist.tom.2.quæst.feud. par.1.q.1.Mastrill.ad Petr.de Gregor. de concess.feud.par.2.q.10.Reg. de Curt. in diuers. feud.§:multoties* de materia feudi hæreditarij, & ex pacto, & prouidentia late *Intrigl. de feud.q.*47. *Cannet. in extrauag. volentes vers.sed magna* Fab. *Ann.consl.*4.5.18.*&* 39.
1 hæres in feudo hæreditario vocatus à lege contra volūtatem defuncti, an teneatur ad debita sine assensu per ipsum contracta vide *Menoch.consl.*464.*num.*30.*& sequ. vel* 5.
2 hæres in feudo hæreditario ad quæ onera teneatur, & quando late *Anna. alleg.* 96.*&* 126.*Scrader.de feud.par.2.cap.5. num.* 42.*de*
3 *Franch.decis.* 704. vbi decisum refert feudatarium succedentem in feudo hæreditario teneri ad solutionem omnium legatorum pro concurrenti valore feudi, & hæredem renuentem ipsum vendere posse carcerari *vide Georg.in præcit.cap.*47.*nu.*15. [*Fulu. Lanar.in addit.ad repet.D.Reg. Lanar.in ca.*
4 *primo de success.feud.num.*27.*&* 28.] Feudi hæreditarii successori, quid operetur qualitas sanguinis, & hæredis *de Pont.in præcit.§.*
5 3 *num.*17. feudum hæreditarium, quod dicatur *vide D.de Pont.in lect.feud.*1.*nu.*113. *& lect.*19.*num.*12.*& lect.*20.*consil.Theodor. alleg.*22. vbi refert diuersas formulas concessionum, ex quibus constituitur feudum hæreditarium, vel ex pacto *Cancer. in c. imperialem* feudum ex pacto est veluti res restitutioni subiecti *de Pont.consl.*75. *num.*11. *vol.*2.& defertur absque qualitate hæreditaria *de Pont.cit.consl.num.*65. in quo vnusquique succedit, vt filius, & non vt hæres, nisi respectu primi acquirentis *de Pont.lect.*
6 1.*num.*14. feuda communiter in Regno sunt ex pacto, & prouidentiā hæreditaria *de Pōt.*
7 *decis.*11.*num.*74. feudi hæreditaria qualitas, quem producit effectum *vide Rou. consl.*79.
8 *num.* 43. feudum hæreditarium dum adest assensus, quo ad dispositionem nil differt ab allodio *Frecc.de subfeud.lib.*3. *in* 3. *formul. inuest.ante num.* 4. quo casu cessat dispositio *cap.*1.*de success.feud.* testamentum in feudo hæreditario validum est, dum est institu-

tus

tus immediatus successor *Anna in repet.cõ-stit.diuæ memoriæ num.*134.*& tex. in l.fin.*
9 *C.de edict diu.* *Adr.*habet locum in feudis hæreditariis *de Pont.de potest.proreg.tit.de*
10 *refut feud.§.2.num. 16.* feuda hæreditaria imputantur in legitimam *de Franch. decis.* *368.& 387 Rou in cons.41.num.* 18. *& 24.* secus ex pacto,& prouidentia *Reg. Tap.de-*
11 *cis.2 num* 417. in Regno feudum in dubio præsumitur hæreditarium, & non ex pacto, & prouidentia *Minad. in constit. vt de successionibus num.*34.*Maresc.var.resol cap.27.*
12 *lib.*1 feudum nouum ex pacto, & prouidẽtia in quo differat à feudo hæreditario præcipue circa vtilitatem inuentarii *Lal.Caput. in consuet.Neapol si moriatur par.* 2. *à num.* *21.vsque ad num.28.*vbi opinionem nouam adducit contra *Ann.Iun & Frecc.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Creditor quando possit contra bona generaliter,& specialiter obligata se dirigere.*
2 *Exceptio non numeratæ pecuniæ quando locum non habeat.*
3 *An ei possit renunciari, & impediat liquidationem instrumenti penes acta.*
4 *Opponitur aduersus executionem litterarum cambij etiam si præsentans illas, in dorso earum fateatur se recepisse pecuniam.*
5 *An possit opponi per mandatarium acceptãtem.*
6 *Pretium quando succedat loco rei.*
7 *Quid in dotalibus ad prælationem contra creditores obtinendam.*
8 *Pecunia peruenta ex bonis dotalibus, etiam extra districtum existentibus, subiacet consuetudini, si Neapoli reperiatur.*
9 *An pretium peruentum ex bonis antiquis, sit subiectum consuetudini.*
10 *Pretium an succedat loco rei in actione hypothecaria.*
11 *Feudi pretium non est feudale, nec succedit loco rei.*
12 *Res empta ex pecunia restitutioni subiecta, an sit subiecta fideicommisso.*
13 *An fructus peruenti ex substantia paterna, dicantur bona paterna, & subiaceant dispositioni Auth.ex testamento C. de secun. nupt.*
14 *Res permutata cum re fideicommisso subiecta, fideicommissaria est.*
15 *In re permutata cum antiqua, succeditur, vt in antiqua.*
16 *Feudum nouum cum antiquo permutatum de consensu Regis, antiqui naturam assumit,& antiquum noui.*

AD DECIS. XXIX.

N*Vm.4.Cacher.)vide ad ornatum l. 2.C.de pignor. Ricc. in addit.ad decis Franch.5 Surd. cons.* 495.*n.* *9.vol.4.Pacif. de Saluian. interd. cap.3.inspect.3.Cenc de censib.par.2. cap.2.q.*
1 *5.*creditor, quando possit contra bona generaliter,& specialiter obligata se dirigere *vide Castill.decis.97.p.1.*

*Num.*8 Doct.)adde *Polid.Rip.sing. obseru.*
2 28 exceptio non numeratæ pecuniæ, quãdo locum non habeat *vide Facbin. controu. iur.lib.1.cap 81.Mantic. de tacit. & ambig, tom.2 lib.18.tit 2 Carol. de Graff. de except. except.43. Adrian.Neguf.resp.50.num.*10.*& sequ. Paschal.de vir.patr.potest par.* 1. *cap.8.*
3 *num.83.& sequ.* & an ei possit renunciari, & impediat liquidationem instrumenti,& obligationem penes acta *Galter.in prax.liquidat.instr. .part.3.& vlt par.princ. num.*
4 10.*& 11.* opponitur aduersus exequutionẽ literarum cambii *Scacc.de commer.§. 2. glos.* 8.*q* 1.etiam si præsentans literas mercatori fateatur recepisse in dorso literarum presẽtatarum pecuniam cambiatam *Rot genu.*
5 *decis.26.num.27.* poterit opponi etiam per mandatarium acceptantem *Vrsill. ad Affl. decis.110.num.6.* sed contrarium decisum in Rot *Rom.testatur de Amat.decis.Ferrar.45. in princ.& vide pro veritate Gait. de credito. cap.2.tit.7.num.2058.cum plur.sequ.*

Num.18.controuertitur) vide Ricc.in col-
6 *lect.* 740. pretium succedit loco rei in vniuersalibus,vt res empta ex illo pretio etiam loco prioris rei succedat *l. Imperator §. cũ autem ff.de legat.* 2. *Surd.decis.15. num.*18.
7 quando pecunia loco rei resque loco pecuniæ succedat in dotalibus ad prælationem contra creditores obtinendam *vide Mantic.de tacit.& ambig.lib* 12.*tit.27. Barb par. 3.ff.sol.matr.num.76.& sequ. Gait. de cred. cap.4.à num.1451.vsque ad num* 1510. pe-
8 cunia peruenta ex bonis dotalibus etiam extra districtum existentibus subiacet consuetudini si Neapoli reperiatur, vt decisum refert *Scipio Santin.in consuet. Neap.si quamoriens sub num.2.fol.*196.*lit.*F. *& declarat* Felix *de Rubeis in addit. ad Napod. fol.4.in*
9 *addit.incip.*adde quod longa, an pretium succedat loco rei, ita vt pretium peruẽtum ex bonis antiquis sit subiectum cõsuetudini

vide

de Ricc.in collect.1850 & quod bona empta ex pretio rei antiquæ subiaceat dispositioni consuetudinum decisum per S. C. sub die 18.Ianuarij 1604.refert *Molfes.in addit. ad eius comment.consuet.Neap.par 2.tit de bon. q.5.Giurb decis.111.num.21.Peregr.decis.2. num.10* imo fuit etiam decisum tẽpe,quod si agnati,vel cognati vẽdant bona subiecta cõsuetudini,& pretium dictorum bonorum converteretur in emptionem tot annuorũ introituum isti annui introitus remanent subiecti eidem dispositioni consuetudinum *Georg.alleg.4.Thor in comp.decis ver. pretiũ*
10 *peruentum par.1.* pretium an succedat loco rei in actione hypothecaria *vide Molfes. in præcit addit.num.6.Reg.Reuert. in decis.ma-*
11 *nuscr.10 tom.1.* feudum, quia non est, quid vniuersale pretiũ non succedit loco rei feudalis,& nec est feudale *Andr. in cap 1. §. si vasallu de feud suo col.fin.si de feud.milit* & in contrarium videtur facere idem in *cap 1. § si alienaui de controu.int dom.* tamen in S C.fuit decisum pretium peruentũ ex venditione rerum feudalium debere consignari creditoribus feudatarii, cum assensu in causa Martinisecuræ, & multis casibus,& ratio,quod pretium rei feudalis nõ sit feudale,neque res ex pretio feudi comparatæ feudales sunt,nisi id expresse actum sit *Losfred in cons.11 num 10 cum sequ. Molin. de*
12 *primogen Hisp.in 2.par.lib. 4.num.28.* res empta ex pecunia restitutioni subiecta,an sit fideicommisso subiecta *vide Masull. ad*
13 *Capic.decis 194.* an fructus peruenti ex substantia paterna dicantur bona paterna, ita quod subiaceant dispositioni *Auth ex testamento C.de secun.Nupt quod nõ D. de Frãc.*
14 *decis.18 Valasc decis.Lusit.15.* res permutata cum re fideicommisso subiecta fideicommissaria est *Morot.cons 20 num.8. & cons. 37.num.2.Cost.subsid.remed.61.num.12.* res
15 permutata cum antiqua re, eius loco subrogatur,& in ea succeditur, vt in antiqua *Mantic.de tacit.& ambig lib 25.tit.1.nu.14.*
16 *Grauet.cons.973* feudum nouum cum antiquo permutatum de consensu Regis, antiqui naturam assumit,& antiquum naturam noui *Schrad de feud par.2.cap.3. num. 55.de Pont.de potest proreg.tit 1.§ 2 num.10.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Officialis sine licentia discedens ab officio, qua pœna puniendus.*
2 *Qua pœna puniatur miles desertor militiæ.*
3 *Quia si ex iusta causa absens fuerit. an amittat stipendium.*
4 *Vassallus deserens Dominum in bello, amittit feudum*
5 *Deserens Ciuitatem, priuatur ciuilitate.*
6 *Si fuerint plures ad excubias, an alter pro altero teneatur.*
7 *Castellanus tradens Castrum inimicis,etiam cum causa,an pœna mortis puniatur.*
8 *Officialis finito tempore sui officij si discedat non expectato successore, punitur pœna perpetuæ inhabilitationis ad similia officia.*
9 *Fallit in Iudice Ciuitatis Regij, qui finito anno tenetur deponere officium.*

AD DECIS. XXX.

NVm.4.licentia) vide adornatum *Rouitan pragm.2. de offic Iudic. Capibl. in pragm.5.num.105.*
1 *de Baron Carau.in rit 7 num.7.* vbi ait non aliter esse pœnam expressam à iure qua puniendus veniret officialis sine licentia discedens ab officio, attamen succederet pœna amissionis salarii *per tex in l.3.§.qui militiæ ff de re milit* & hoc pro tempore,quo steterit absens, & pro dietis eundi,& redeundi,si redierit cæterum si nõ redierit,etiam toto salario priuabitur, *lato Paris.de sindic ver.licentia,* & vidi in multis commissionalibus literis Regiorum officialium esse adiectam pœnam priuationis officij, & inhabilitationis ad similia officia si discesserit sine licentia Proregis à loco administrationis officij [& expediuntur dictæ literæ per Reg. Cancell. sub hac forma,volentes,& decernentes expresse, quod vos personaliter,& non per substitutum continuo, & non interpellatim in dicto officio, & administratione illius vacare, & intendere debeatis,& si à dicto officio fortasse absens fueritis sine nostra expressa licentia volumus,quod per illos dies, quibus in administratione dicti officij non vacaueritis salarium vobis non exoluatur, sed Vniuersitas sibi detineat dupplum in beneficium ipsius Vniuersitatis conuertendum, mandamus propterea per præsentes, quod Magister Actorum,& Sindici dictæ Ciuitatis debeãt annotare dies quibus absens fueritis ab administratione prædicta, & veritas semper elucescat, & Vniuersitas ipsa non defraudetur,volumus tamen,& expresse declaramus,quod si dictum officium,& illius administrationem ipsius officij vllo pacto infra annum destitueritis,aut à dicta Ciuitate,sine no-

ne nostra expressa licentia discesseritis ipso facto ipsoque iuris sitis priuatus eodem officio absque aliqua declaratione, prout harum serie priuamus nunc pro tunc, & priuatum declaramus,& secus non agatur sub pęna Regiæ indignationis, & pęna ducatorum mille] sed præsides Prouinciarum, & alij Capitanei ad bellum destinati in parantijs,si discesserint sine licentia Proregis tempore suspicionis,vel inuasionis inimicorum non euadent pœnam mortis naturalis.

Num.12.Gregor.)vide Gail.de Pac. publ. cap 4 Thor.in addit.ad tract Reg de Pont.de
2 *potest.proreg tit.de milit num.*5.vbi late de pęnis inflictis contra milites desertores militiæ ex dispositione *Pragm.2 §. che il soldato prag.7 de milit.& vide Ayal. de iure bell. lib.3 Gregor. Acact.de priuil.milit. lib.2.Capibl.sing.*109 miles desertor pariter, nec stipēdia,nec donatiua pro tempore desertio-
3 nis consequitur,at si fuerit accusatus de huiusmodi crimine,& desertorem non esse apparet,sed iustam fuisse absentiæ causam,tūc medij temporis stipendia deberi statutum est idque hodiernis temporibus approbatum ait *Reg.Constan.in l.1 num 18. C. de re milit.* desertor domini amittit feudum *§.si dominus,qua fit prim.caus benef amitt.* Va-
4 sallus deserens dominum in bello amittit feudum,etiam si non nocuerit domino *Ti-*
5 *raquell.de retra.fol.175.nu.14.* deserens Ciuitatem priuatur ciuilitate *Boer. decis.260. in fin.*& quomodo intelligatur *vide Bal. in Auth.sed omnino C.ne vxor pro marito Dec.*
6 *cons.283.* quomodo teneatur negligens,& deferens facere excubias, & quid si fuerint plures,& dimiserint custodias, nunquid alter pro altero teneatur ad excubias *Boer. decis.282.Mangrell.ad Bart. in l.desertorum*
7 *§.in bello ff.de re milit.* Castellanus propter deditionem factam Castri inimicis, an debeat puniri pœna mortis,etiam si causam habuerit illud tradendi *vide D. Reg. Tap.in decis.13.*

Num.13.successore)quamuis vigore prag.
8 *2.sub tit.de offic Iudic.*officialis punietur pęna inhabilitationis perpetuæ exercendi similia officia, etiam si finitum esset tempus sui officij,quia tenetur aduētum sui successoris expectare; tamen Regius iudex huius
9 Ciuitatis non tenetur expectare aduentum sui successoris, ex quo vigore prouisionum Regij Collat.Consil. expeditarum sub die 10.Iulij 1615 finito anno à die captæ possessionis tenetur deponere officium, & per Magnificum Gubernatorem, præcedente nominatione sindicorum, fit electio Cōsultoris,prout fit electio Iudicis à sua Excellē-tia ex sex personis nominatis per Ciuitatē singulis annis,vigore priuilegij, qui Regius Iudex,vel pro tempore consultor, & si teneatur facere depositum tertiæ partis prouentuum in locū salarij, tamen semper fuit seruatum,quod citra præiudicium primæ fideiussionis præstitæ in Reg. Cam. Summar. & in ingressu officii præstet cautionem de soluendo quidquid fuerit iudicatum respectu expensarum in casu succumbētiæ iuxta dispositionem Reg.Pragm.& in causa sindicatus V.I.D.Francisci Aliprandi cum particularibus huius Ciuitatis ad relationem Iudicis Corcioni de mense Settembr. 1628. fuit prouisum in S. C. quod faciat depositū pro nunc ducatorum nonaginta in partem prouentuum, & fuit fortasse motum S.C. quia sindicandus parebat, sindicatui in Ciuitate Neap.& ad finem prosequendi querelas in termino,oportebat accedere commissarium in partes cui soluendæ erant dietæ,acta sunt in banca de Pisacano.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Vasalli non tenentur ad operas, & seruitia Baroni,nisi sint ligij,& quis dicatur ligius angarius,burgensis,& villanus.*
2 *Baro an possit compellere vassallos ad portandum litteras.Et ad quæ possit illos compellere.*
3 *Baro an possit cogere vassallos ad emendam batulationem,gabellam, & tabernam curiæ.*
4 *Non potest exigere seruitia à vassallo, qui litem defendit.*
5 *Baro potest mandare vassallis, vt faciant excubias.*
6 *Vassalli,quando teneantur seruire* Domino *cum proprijs animalibus,& quo salario.*
7 *Baro in nouis seruitijs iniungendis, habet possessionem contra se.*
8 *Baroni de facto agenti, quando possit resisti.*
9 *Baro pessime tractans vassallos, cogi potest ad vendendum feudum.*
10 *Nec potest cogere vassallos, etiam angarios, & perangarios ad reuertendum in patria.*
11 *Baro potest cogere suū Aerarium remedijs torijs,quibus coguntur tutores.*
12 *Et an possit cogere pro mercimonijs, quæ facit Baro,& alijs fructibus non feudalibus. Et an teneatur seruire extra tenimentum feudi.*

13 *Aera-*

13 *Aerarius Baronis, an teneatur de suo pro eo quod non exigit, & an ex mora teneatur ad interesse.*

14 *Officialis, qui alium substituit in officio, an teneatur de culpis substituti.*

15 *Officialis tenetur de delicto sui familiaris, ad officium pertinente. Et quid de delicto extra officium. Et an exhibendo delinquentem, liberetur.*

16 *Baro an teneatur de culpis sui officialis.*

17 *Baro an possit inquirere, & suspendere officialem. Et quid si in priuilegio habet clausulam, vt possit cognoscere de delictis, de quibus Magn. Cur. cognoscit.*

AD DECIS. XXXI.

1 NVm.1. *Franch.*) vasalli non tenētur ad operas, & seruitia Baroni, nisi sint ligij, & quis dicatur ligius, angarius, burgensis, & villanus, & quid lite pendente *Maur. alleg 99.*
2 *par.2.* Baro an possit compellere vassallos ad portandum literas *Campagn. in cap. reg. incip. grauamina num. 59.* vbi refert ad quæ Baro possit compellere vassallos *Lanar cōs. 98. Adden. ad Napod. in consuet. si cui militi rubr. in quib reb. hab. loc. quarta fol. mihi 314.*
3 & an possit Baro compellere vassallos ad emendam baiulationem, gabellam, seu tabernam Curiæ *Camp. in dict cap. grauamina*
4 *num 7.* non potest exigere seruitia à vasallo, qui litem defendit *de Franch. decis. 301. n. 8.*
5 potest tamen Baro mandare vassallis, quod
6 faciant excubias *Anna sing. 63.* quando, & quibus casibus teneantur seruire domino, cum propiis animalibus soluto tamen ijs salario *de Franch decis. 526. Calà de mod. artic nu 877* & Baro habens propria animalia non potest cogere vasallos ad seruiendum cum propijs *de Franch. decis. 211. Capibl. in pragm. 6. num. 26. de Baron.* & si eo casu vult, vti animalibus vassallorum non tantum debet salarium soluere in principio seruitij, sed etiam, prout inter ciues *Rou. in pragm. 1. de Salar. eor. qui mict. pro seru. Reg. Cur.* & quantum debet esse hoc salarium
7 *vide pragm. Comit. Lemen.* æditam de anno 1600. Baro habet præsumptionem contra se in nouis seruitiis iniungendis, & in possessorio debet decerni contra eum *late Capibl. in pragm 1. num 190. cum sequ. de Baron.*
8 quando possit baroni de facto agenti resisti *vide eund. in pragm. 14. num. 69.* eximitur vasallus à iurisdictione baronis eum male tractantis *de Pont de potest. proreg. tit. de elect.*
9 *offic. §. 1. num 8.* Baro pessimè tractans vassallos sæuiendo, cum maxima asperitate potest cogi per suum superiorem ad vendendum *Reg. de Curt. in diuers. feud. §. licet autē num. 45.* prout fuit ordinatum per Regium Collat. Consil. de anno 1606. contra Antonium Sersali Baronem Terræ Cropani, [&
10 talis Baro non potest compellere eius vasallos angarios, & perangarios ad redeundum in propiam patriam, nec illos vendicare, prout decisum refert in *Reg. Cam. D. Reg. Moles in decis. 17. q. 17.*] & forensis rixosus, & inimicus Baronis possidens bona stabilia in illius terra, & ibidem incolatum habens, constito tamen, poterit cogi ad exfractandum soluto prius pretio à Barone bonorū appretiandorum, prout fuit prouisum contra Carolum, & fratres de Caualcanti nobiles Ciuitatis Consentiæ de anno 1608. per Reg. Collat. Consil. ad instantiam Baronis Cropani, & commissum Regio fisci patrono Prouinc. Calabr. vltr. appretium, & æstimatio bonorum stabilium, quæ in dicta terra possidebant.

Num. 3. Frecc.) adde *Masull. ad Capic. decis. 168.* vbi refert, quod ad relationem M.C.V. in S.C. fuit decisum, quod baronibus dentur ærarij mediante salario pro consequutione fructuum feudi, immo etiam fructuum, quos barones ex industria percipiunt *vide Capi-*
11 *blan. in pragm. 16. num. 18. de baron.* & possunt eos cōpellere prætorijs remedijs, quibus coguntur tutores *Mastrill. de magistr.*
12 *lib. 4. cap. 7.* non possunt cogi, nisi pro feudalibus fructibus exigendis intra territoriū, verum etsi mercetur fructus baro, si erunt collecti de feudo, ærarius tenebitur curam habere *Mastrill dict. cap. 17. num. 70.* vnde si Baro aliunde victualia, & alias mercātias emeret, pro mercimonijs non tenetur ærarius administrationem suscipere *de Franch. decis. 228.* & vltra feudi tenimentum inseruire non tenetur, vt fuit iudicatum inter vniuersitatem Biccari, & Marcellum Caracciolum actuar. figliola. Baro si eligit vasallū, vt subeat onus ærarii, & patria ei demandat munus, & officium electi non habet locum præoccupatio, & potius patriæ, quam Baroni vasallus, & ciuis seruire debet *Rou cōs. 73.* ærarius baronis, an teneatur de suo pro eo, quod non exegit vide *D. Reg. Lanar. in cons. 99.* æn, & quando ex mora teneatur ad interesse vide *Alex. cons. 32. lib. 5. Vrsill. ad Affl decis. 205.*

Nu. 4 peric. nomin.) sed vbi Baro habet facultatem eligendi tunc mala electio est in culpa, & vniuersitas ad nihilum obligatur *Camp. s. reg. 15.* & tenetur eligere habilē iuxta munus, & cōsiderare qualitatē personarum, nam non potest eligere contra solitum veluti doctorem, vel nobilem, nam of-

ficium debet iniungi attenta regionis consuetudine, & ita decisum pro Vniuersitate Controni, cum barone, à Guar. de Ferrariis: ærarios creare spectat ad Barones iurisdictionis ciuilis *Caput. de regim. reipubl. num. 16. in rubr.*

14 *Num. 7. omnes*) an officialis, qui alium substituit in officio teneatur de culpis, & defectibus substituti *vide* Rouit. *cons.* 87. *Ludouis. decis* Rot. 233. [*D. Reg. Molss. in decis.* 10. *q.* 10. *sub tit de official.*] officialis, pro eo, quem ipse non elegit, sed à superiore datus fuit non tenetur *Guaz. reor. defens.* 33. *cap.* 2.
15 *num* 6. *Seraphin. decis.* 527. officialis pro delicto à suo familiari in officio commisso, vel in re ad illud pertinente, tenetur secus si extra officium *Sbroz. lib.* 3. *de vicar. Episc. q* 30. *num.* 4. & 5. *Ricc. collect.* 1816. & 1849 nisi ex delicto extra officium commodum aliquod assequutus ille sit *Cardin. Tusc. lit. P. concl.* 212. *num.* 11. immo si dominus consentiens est delicto, aut particeps pro eo tenetur *Cavalc de Brach. Reg. par.* 5. *num.* 154. idem si sciens, nec prohibuit cũ posset *Bellam cons.* 4. aut si illum non corripuit, quem reperit deliquisse *Tusc. lit. O. concl.* 99. *num.* 13. an exhibendo delinquentem liberetur officialis *vide Maur. alleg.* 93. *par.* 1. *Auil. l.*
16 *prator.* 4. *glos. entregare* Baro non tenetur de culpis officialis, veluti si Capitaneus expleto officio sindicatui nequaquam paruerit, sed aufugerit, quia Baronis electio non est voluntaria, sed necessaria; tenetur nihilominus diligentiam adhibere ad illum exhibendum, sed illo non reperto ad nihilum tenetur *Reg. Constan. in l. nullus num.* 66. *C. de Decurion. lib.* 10 [an possit inquirere, & suspendere officialem vide *Cancer. var. resol. ca.* 12 *num.* 137. Baro, qui habet iurisdictionem causarum ciuilium, & criminalium, & in priuilegio clausulam, quod possit cognoscere de delictis de quibus M C. cognoscit, an possit cognoscere de delictis commissis per suum Capitaneum stãte ritu M.C. quod de delictis officialium M. C. cognoscit *Reg. Tap decis. S.C.* 11.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Castrum quando comprehendat terram, & è contra, ita vt capta possessione vnius, intelligatur, & alterius.*
2 *Castrum à barone ædificatum in solo non feudali non efficitur feudale, & n.* 6.
3 *Castrum inter duas Ciuitates existens, præsumitur de iurisdictione illius, cui est propinquius.*
4 *Castri concessio, an præsumatur in feudum*
5 *Castra omnia in Regno sunt quaternata saltem præsumptiuè.*
6 *Castrum burgensaticum ex habitatione burgensicum, nunquam fit feudale.*
7 *Castro concesso, veniunt omnia, quæ ad illius defensionem reperiebantur.*
8 *Castri concessio cum iuribus, & pertinentijs, ad quæ se extendat.*
9 *Castri concessio, an intelligatur facta cum mero, & mixto Imperio.*
10 *Concesso castro non veniunt spiritualia, & exempta.*
11 *Castrum si vniatur Ciuitati, an reguletur à Ciuitate.*
12 *Castro diruto, non tenetur Dominus præstare seruitium.*

AD DECIS. XXXII.

1 NV. 7. *corpus*) castrum, quando cõprehendat terrã, & quando terra castrum, & quando capta possessione vnius intelligatur præhensa possessio alterius *vide D. de Pont. dec.*
2 40. *n.* 34. *Camill. de Medic. cons.* 57. castrum, siue palatium ædificatum à barone infra fines feudi, non tamen efficitur feudale, nisi ædificetur in solo feudali *Paris. de reintegr. feud. c. incipien. & circa istas culturas nu.* 20.
3 *fol.* 10. castrum inter duas Ciuitates existens præsumitur de illius iurisdictione, cui est propinquius *Anna. cons.* 59. *n.* 21. *Staiban. cõs.* 17.
4 *n.* 25 [Castri cõcessio, an præsumatur in feu-
5 dum *Paris. de reintegr. feud. fol.* 10. castra omnia in Regno sunt quaternata saltim præsumptiuè *de Franch. dec.* 131. *Ann. alleg.* 105.
6 Castrum burgensaticũ ex habitatione burgensium nunquam fit feudale *Rou cons.* 67. *n.* 10. & à quocunq. fiat ædificiũ in solo burgensatico semper est burgensaticum idem
7 *Rou. n.* 11. Castrum si fuerit concessum censentur concessa, & omnia, quæ ad munitionem, & defensionem dicti castri reperiebã-
8 tur *Decian. resp.* 35. *n* 30. *vol.* 2. castro cõcesso cum iuribus, & pertinentijs, quidquid est infra fines concessum præsumitur *de Pont. cons.* 52. *n.* 4. *vol.* 2. & *vide Surd. cons.* 127. *n.*
9 51. 65. & 70. Castro concesso cũ mero mistoq. imperio si territorium adijciatur eadẽ competit iurisdictio *Præs. Amat cons.* 39 *nu.* 12. concessio castri, an, & quando facta intelligatur cum mero, & mixto imperio *vide Ricc. in collect. decis.* 2841. *par.* 7. *Rou. in prag.* 2. *de iurisd. inuic. non turb. nu.* 101. & 105.
10 concesso castro non veniunt exempta *Cephal. cõs.* 418. *n.* 28. *vol.* 3. nec iura spiritualia *Borrell. cõs.* 70. *n* 44. [Castrũ si vniatur Ciuitati, an reguletur à Ciuitate *Lanar. cõs.* 40. *n.*

10. Ca-

to castro diruto possessor nõ tenetur præstare seruitiũ domino sicut de feudo habitato cum vasallis Fulu. *Lanar. in addit.ad cap.prim. de his,qui feud dare poss. inter opera,& repet.* Regen.Lanar.*fol.* 136. vbi affert decisiones.]

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Mortuo vassallo post Kalendas Martij, an fructus spectantes ad hæredes,extendantur ad pensiones domorum, & an pertineant ad hæredem vniuersalem.*

2 *Releuium an solui debeat si eodem anno cõtingat deberi adobam.*

3 *Quid si eodẽ anno moriatur pater, & filius.*

4 *Quid si nullum fructum successor in feudo percipiat.*

5 *Releuium non soluitur de pęnis pecuniarijs*

AD DECIS. XXXIII.

NVm.5.*vsib*) vide quæ ad ornatũ *dicti §.scribit* D.*de Francb. decis.* 19 *Viscont in suis conclus. vers. fructus de Pont.cons.49.vol.2.& dec.12 Cost.de port.rat.q.114 Consiliar. Theodor.alleg.*21.[*D.Reg.Tap.in decis.S C.* 45.*n.*
1 7.] mortuo vasallo post Kalendas Martij fructus ad hæredes spectantes,an extendantur ad pensiones domorum, vt fructus ciuiles, vel quod feudum deuoluatur ad dominum.vel ad hæredem *vide* D.*de Franch. decis* 572.*Viu.decis.*8.*Anna cons.*20.an autẽ fructus bonorum feudalium ad vniuersalem hæredem pertineant, quando vasallus moritur post Kalendas Martii,vsque ad Kalendas Augusti,siue feudũ deuoluatur, siue feudum aperiatur agnato ex morte vasalli late *Morot.cons.*12 *Koppen.decis.sasson.*7.*Facbin. contru.iur.lib.7.c.95.de distinctione fructuũ vide Capic.in sua inuest.ver.feudorũ fructus. fol.*204.& quid in feudo ex pacto *Capic. loc. cit.fol.*205.& quid in emphiteusi *vide Tbor. in cõp.dec.ver.fructus feud.Honded cõs* 8.*n.*2 *Nu.9.iudicauimus,*vide D.Reg.*Tap.in 3.*
2 *to.iur reg.fol.*106.Releuium an solui debeat à successore in feudo,si eod.anno, quo mortuus est feudatarius contingat etiam deberi adhoam *vide Paschal.de vir.pat pot.par.4*
3 *c.1.n.*14.& an si eod. anno moriatur pater,
4 & filius *vide Nouar.q.foren.*10. & an debeatur etiam si nullum fructuum successor in feudo percipiat *Loffred.in parafr feud.sup.c.*
5 1.*§ sed,& res vers.contingit dubitari*. Releuium,quod de consuetudine nouus successor tenetur præstare domino de medietate fructuum illius anni,quo feudatarius decedit,non soluitur de pęnis pecuniarijs *Reg. Constan.in l* 1.*n* 69.*C.de pęn.fiscal. lib.*10.& id ampliatur etiam si non baro, sed vniuersitas soluat salarium potestati,aliasq. impẽsas eroget pro administratione iustitiæ, veluti pro custodia carcerum, vel salario seruientiũ curiæ,& ita per *Reg.Cam.& collat. Cons.decisum refert Reg.Moles in suo libello,* quem de iuribus regalibus huius Regni cõscripsit *in tit.de iure Releuij cap.*10.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Appellatione fructuum quænam veniant.*

2 *Frondes arborum sicomororum veniunt appellatione fructuum.*

3 *Fructus immaturi propriè nõ dicuntur fructus.*

4 *Palea,& fęnum sunt in fructu.*

5 *Quid de spicis.*

AD DECIS. XXXIV.

1 APpellatione fructuum non solum veniunt,ea quæ generaliter ex re, & propter rẽ perueniunt,sed specialiter quoduis lucrum, quoduis emolumentum, omnesque denique cõmoditates, quæ ex re percipiuntur fructuum appellatione venire docet Io.*Copus tract.de*
2 *fruct.lib.1. cap.* 2. frondes arborum sicomorum veniũt,quoque appellatione fructuum *Bologn.cons.*29.*n.*27.an veniat interesse *vide D.de Franch. decis.* 642.*num.*7. 13.& 14.
3 fructus,qui sunt immaturi proprie nõ possunt dici fructus *Seraphin.decis.*177.*num.*5.
4 palea est in fructu *Anna sing.* 142. idem est
5 in fęno *adden.ad Rom.sing.* 156. an spica est in fructu *vide Anna alleg.*108.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Feudi alienatio sine assensu inualida est, etiã si in alienatione adiecta fuerit clausula saluo assensu.*

2 *Limitatur quando emptor vsque ad sententiam litigaret.*

3 *Feudatarius licèt possit in vita de feudi fructibus disponere, non tamen potest sine assensu in eo vsusfructum constituere.*
4 *Assensus semper est gratia, etiã quando Rex tenetur assentire.*
5 *Quænam sit iusta causa illum denegandi.* Et *in quibus casibus præstari debeat.*
6 *Furiosus habens dilucida interualla, potest testari & donare in causam piam.*
7 *Furiosus, quid differat a mente capto.*
8 *Furioso competunt omnia beneficia, quæ cõpetunt minoribus.*
9 *Assensus potest expediri à Prorege, & Collaterali Consilio.*
10 *Aestimatio feudi, an debeatur, instituto berede extraneo.*
11 *Aestimatio feudi, siue excambium, an debeatur donatario, cui fuit promissa donatio contemplatione matrimonij.*
12 *Quid si donetur feudum in remuneratione seruitiorum, & an tali casu teneatur hæres in burgensaticis ad æstimationem.*

AD DECIS. XXXV.

1 NVm.13 *Isern.*) Adde *D. de Pont. in tit. de refut. feud. § 2. num. 11.* & cum consensu domini alienatio feudi valida est alias *ex constit. constit. diuæ memoriæ improbatur, & est nulla Apicell. in alleg. 14. num. 65. de Pont. cons 14 num 23. & cons. 22. num. 20. vol. 2. Ann. in rubr. de vasall decrep. ætat. nu. 112. & sequ.* sed si esset in alienatione adiecta clausula saluo assensu domini, nec etiam valet si fuerit traditio subsequuta *Borrel. in summ. decis. tit de feud num. 46. tom. 1. Frecc. de subf. lib. 2. author 1. num 9 & 23.* & ꝓpterea non operatur reseruatio assensus tradita possessione, etiam si esset dictum non aliter, nec alio modo *de Franch. decis. 267.*
2 *num. 1. vbi num. 2.* id limitat nõ procedere, quando emptor, vsque ad sententiam litigaret, propterea si feudum venderetur reseruato assensu impetrando, cum iam assẽsus esset impetratus, valeret si assensus validus esset, ne actus pereat, aut ille assensus impetratus esset nullus, & tunc si alias non impetretur, contractus non valeret vltra *Fusc sing. 26. lit* F. *vide Consiliar. Georg. al-*
3 *leg. 5. num. 58* Feudatarius potest sine assensu de fructibus feudi, disponere in vita, non tamen potest sine eo in feudo constituere vsumfructũ *de Pont. cons. 136. n 94 95. et 99*
4 *Num.* 28 *Camer.*) Assensus semper est gratia, & etiam in quibusdam casibus in quibus Rex tenetur assentire intelligitur de congruo, & non de rigore iustitiæ, quare assensum denegare non est in iustitiam facere *Consiliar. Theodor. alleg. 52 num. 7.* qua nam ratione gratia nuncupatur *vide* D. *de Pont.*
5 *decis. 5. num. 4.* & vasallo denegatur ex causa iusta *de Pont. de potest. proreg. tit. de assens. Reg. §. 2. num. 12.* quę est consideranda, vt sit iusta, & probabilis in assensu *Maur. alleg. 16 & 18.* [in quibus casibus præstandus sit Assensus per Regem vide *D. Reg. Lanar. cons. 17. num. 11.*
6 *Num.* 38. *Cura. fur.*) sed si habet dilucida interualla potest testari tempore, quo furor deficit, & quando testatur prudenter, præsumitur testamentum factum tempore dilucidi interualli *de Pont. cons 149. num. 6. tom. 2. vide* Cabed. *decis. Rot. Lusit. 97. p. 1. Magon. decis. Lucen. 97.* & quatenus congruit eius dignitati potest furiosus donare in causam piam *de Pont. cons. 146. num. 26. tom. 2.* fu-
7 riosus, & mente captus quomodo differant *vide Monach. decis Bonon 68. num. 21.* & an exequatur ad formam ritus *Galter. in prax.*
8 *instrum. 1. par. 2 par. num. 20.* furioso omnia competunt beneficia, quæ competunt minoribus *Massin. in l infantis num. 44. C. qui admitti.*
9 *Num.* 41. *assentiunt*) & in Regno est expeditum *per pragm. 9 cap. vt talis proregi*, & Collaterali Consilio sit concessa, nam in assensu concedendo possunt oriri multæ difficultates in iure, quas Prorex sine præiudicio Regis, vel partium decidere non posset, absque voto Collateralis Consilij, ad hoc, vt fraudes præiudicia, & læsiones euitentur & licet assensus perficiatur per verbũ. Fiat *de Franch decis 663. num. 2.* adhuc tamen non probaret, nisi fuerit reductus in forma Regiæ Cancellariæ, vt ait *Maur. Iun. alleg. 71.* hoc est firmatum manu Proregis, & Regentium sigillatus, & registratus, & ex priuilegio fœlicis memoriæ Caroli V. inter capitula Neapolis anni 1554. in cap. 7 fol. 153 prouisum est, vt Regentes Regiam Cancellariam circa assensus, & res pertinentes ad iustitiam prouidere possint absque interuẽtu Proregis.

In fine de hac eadem materia, & decisionibus desuper factis *vide Reg. de Pont. de potest proreg. tit. de assens. Reg. sup. dot §. 2. nu. 9 & cons. 73. volum. 2. Anell de amat. cons. 7. n. 34. Rou. in pragm. 1. de titul. Abus num. 36. Viscon. in addit. ad Mormil. in constit. constitutionem diuæ memor. n. 29. Borrell. in sum. decis tit de feud n 690 par. 1. Thor in comp. dec. ver. æstimatio feudi, & in ver. æstimatio feudi legati* [*Fulu. Lanar in addit. ad repet. D. Reg. Lanar. in cap p de success. feud. num. 40. D Reg. Tap. dec S. C. 5. n. 9. Iacob. Gall. cõs. 96*

An

10 An autem debeatur æstimatio feudi instituto hærede extraneo, decisum fuit negatiuè in causa illorum de Suriano, cum Sororibus de venato, vt ait *de Pont. in præcit. §.2. num.9.* Reg *de Curt. in diuers. feud. §. multoties concedens num.103. Consiliar. Theodor.* 11 *alleg.80.num.51.* an autem æstimatio feudi, siue ex cambium debeatur donatario, cui fuit promissa donatio contemplatione matrimonij, & quid inde decisum fuit *Thor. in* 12 *dict. compend. vers. æstimatio feudi.* Feudo donato in remunerationem seruitiorum, licet non valeat donatio quòad feudum, valebit, tamen quòad æstimationem, inspecto valore mercedis seruitiorum *Rou. in præcit. prag. num.16.* an autem hæres in burgensaticis teneatur ad æstimationem feudi, *vide Anna alleg.126.num.16.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Vita, & militia à quo, & quibus debeatur. Pro ea datur actio hypothecaria.*
2 *Vita militia, an comparetur legitimæ, an alimentis, vel præstetur loco partis hæreditariæ rei feudalis.*
3 *An iudicetur sicut dos de paragio, & quid differat inter vtramque.*
4 *In liquidatione vitæ militiæ habenda est ratio fructuum corporum reintegratorum, et quodnam tempus inspiciatur, & n.8.*
5 *Vita militia debetur secundogenito, etiamsi pater illi aliquod feudum reliquerit, vel aliunde sit diues, & n.10.*
6 *Vitæ, & militiæ quantitas, an determinata sit*
7 *Debetur spurijs, Clericis, & Monacis.*
9 *Secundogenitus non tenetur contribuere in solutione adobæ, vel alterius seruitij à primogenito præstandi.*
11 *Compromissum, an possit fieri de vita, & militia.*
12 *Secundogenitus in feudo per patrem empto habet electionem consequendi partem pretij, vel vitam, & militiam.*
13 *Sententia declaratoria, an requiratur in crimine rebellionis respectu vitæ, & militiæ.*
14 *Vita militia potest filius priuari propter ingratitudinem contra patrem, non autem contra fratrem.*
15 *An in liquidatione vitæ militiæ fœminæ faciant partem.*

AD DECIS. XXXVI.

1 VIta, & militia à primogenito debetur secundo genito, & alijs fratribus *Minad. cons.1. Petr. Gregor. de vit. & milit. q.1. Mastrill. decis.85. num.14.* debetur primogenito, qui se inhabilem reddit ad feudi successionem *de Frãc. decis.20.* & pro ea datur actio hypothecaria *de Franch. decis.714. Ricc. collect 26.* debetur filio nato ex secundogenito, quando pater prior mortuus est in vita aui *de Franch. decis.542. Georg. alleg.9.num.24. Mastrill. decis.165.* sed quando secundogenitus in vita habet vitam, & militiam, ad suos etiam hæredes eo mortuo non transmittit D. *de Franch. decis.525.num.24. Molfes. cons.9. nu.* 2 *22.* cui comparetur vita militia, legitimæ an alimentis, vel præstetur loco partis hæreditariæ rei feudalis, in qua ex iure longobardorũ secundogeniti, cũ primogenitis æqualiter succedunt *vide Giurb. decis.24.num.24* vbi concludit, quod quomodocunque accipiatur est onus feudi *vide Borrell. in sũm.* 3 *decis. tit.40.num.11.12. & 13. par.1.* an iudicetur sicuti dos de paragio, quoad alienationem feudi *vide* Franc. *Milan. decis. Sicil.5 num.37. lib.1. Mastrill. decis.238. num.20.44 55. & 63.* [differentias inter vitam, & militiam, & dotem de paragio enumerãt *Petr. de Gregor. tract. de vita, & milit q. prima, & 11. Anton. de Amato. resol.2. à num.42. ad 45 D. Reg. Tap. in decis. S.C.14 nu.29.30. 31. &* 4 *32.*] quale tempus inspiciatur in liquidatione vitæ, & militiæ *vide D. de Franch. decis.61* & in liquidatione vitæ, & militiæ est habẽda ratio fructuum corporum reintegratorum idem *de Franch. decis.61. Ricc. collect. decis.* 5 *2265. par.6.* & debetur secundogenito, licet pater reliquerit aliquod illi feudum *Affl. decis.138. sub num 2. & 6.* & debetur secũdogenito posito, quod sit diues *Intrig. de feud. cent.1. q 57. num.20. Staiban. cons.2. num.4.* semel data amplius non debetur *Georg. al-* 6 *leg.8. num.21. & 23.* vitæ, & militiæ quantitas, an determinata sit *vide* Intrigl. *in dict.* 7 *quæst.57. num.16. & 17.* deberi filio spurio, fuit iudicatum in Senato Siculo *Mastrill. decis.85.* debetur etiam in Regno clericis in sacris constitutis *de Pont de potest. proreg. tit. de Assens. Reg. §.4. num. 28.* & monacho religionem capacem ingresso *Molfes. cons.9 n.4.* non debetur in linea Collaterali Consi- 8 liar. *Theodor. alleg 20. n.8. & 20.* quoad vitam, & militiam taxandam considerantur fructus tempore mortis feudatarii *de Pont.* 9 *cons.79. num.2.* Secundogenitus non tene-

tur contribuere in solutione adhoæ, vel alterius seruitij à primogenito prestandi *Rou.*
10 *in pragm.24.num.4.de feud.* debetur secundo genito in aliis feudis esto, quod à patre fuerit ei legatum vnũ feudum *Maur. alleg.*
11 *28.num.11.part.2.* compromissum de vita, & militia, an fieri possit *vide Minad.decis.3. Anna in repetit. constit. constitutionem diuæ*
12 *memoriæ num.248.& 285.* secundo genitus in feudo empto per patrem habet electionem consequendi partem pretii, vel vitam, & militiam *Andr. in §. præterea ducatus in addit.de probib feud.alien.per feder.* & rationem, ob quam debeatur ista pars pretii refert *Camill.de Medic.cons.124.num. 8.9.&* 10.& pars pretii non debetur secundo genito pro quãtitate, qua fuit feudum emptũ, sed æstimatio, seu valor ipsius attentò tem-
13 pore mortis *Anna.cons.26.* sententia declaratoria, an requiratur in crimine rebellionis respectu vitæ, & militiæ *vide Reuert. de-*
14 *cis 5.tom.2.in manuscrip.* vita militia potest filius per ingratitudinem commissam contra patrem, vel alium, cui succedit priuari, licet non per ingratitudinem cõtra fratrem *Lel. Caput.ad consuet.Neap.si moriatur par. 2.§.3.num.16* [an in liquidatione vitæ militiæ fęminę faciant partem *Tap. decis. S. C 45.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Ecclesia potest cogere vicinum ad vendendã domum pro ampliatione, non tamen potest cogere alteram Ecclesiam. Et quid si domus esset subiecta fideicommisso, vel antiqua in familia.*
2 *Claustrum, atrium, porticus, ambitus, dormitorium, septa, & tota fabrica gaudent immunitate Ecclesiæ.*
3 *Et oratorium auctoritate Episcopi constructum.*
4 *Delinquentes spe gaudendi immunitate Ecclesiæ, an, si ad eam confugiant, inde extrahi possint, et quibus coniecturis hic animus probetur.*

AD DECIS. XXXVII.

1 Ecclesia etsi possit cogere vicinum ad vendendam domum pro eius ampliatione *Mart. de iurisdict.p. 4.cas.171.Genuen.in practicab. Eccles.quæst.241.* Rot. *in vna pratens. demolitionis domus* Veneris *29.Februarij* 1608. corã Manzanedo, vbi quod etiam si non sit contingua Ecclesiæ, sed adsit via intermedia tamen si ageretur pro erigenda Ecclesia de nouo nõ potest cogere alteram Ecclesiam, vt vẽdat ei partem prædii pro eius ampliatione *Valen.cons.18.* & fuit decisum in Curia Archiepiscopali Neap. licet contrarium decisum dicat *Mastrill.decis.280.par.3* Ecclesia potest cogere possessorem domus subiectæ fideicommisso, vt illam sibi vendat pro eius ampliatione, & si possessor non tenetur illam tradere nisi in tempore, quo est proprie erigenda Ecclesia, vel ampliãda *Nouar.quæst.foren.18.cent.1.& in prax priuileg.miser.person.priu.64.num.4. & 6.* nec poterit Ecclesia cogere vicinum ad sibi vẽdendum domum suam antiquam in familia vt decidit *Rot.* Rom. in causa Palatii de Comit.Lunæ 16.Ianuarii 1612 coram R.P.Damasceno [vendere quando quis rem propriam cogi possit, & quid obseruandum, tũc sit vide *Giurb.decis.86.Carot.dec.26.*] pro ampliatione circuitus Monasterii, seu Ecclesiæ cogitur, quis vendere domum suam *Cabed. decis.105.n.10.Ricc.decis.68 par.4.*

Num.11.vt ibi) adde Farinac. *de immun.*
2 *Eccles.num.268.* claustrum atrium porticus ambitus, dormitorium, septa, & tota fabrica, Ecclesiæ gaudet immunitate *Cardinal. Tusc.pract.concl.in ver.Ecclesia quæst.9.nu. 3.& 7.concl.20.per tot.Franc Suar. de stat.*
3 *relig.lib.3.cap.9.num 7. & 9.* oratoriũ gaudet immunitate Ecclesiæ, si authoritate Episcopi constructum fuerit, secus si priuatum, & priuata authoritate fabricatũ *Mar. Ital. de Immun.Eccles cap.4.§ 4 per tot.* ad quæ loca Ecclesiarum immunitas, quo ad cõfugientes ad eam extendatur *vide Farin.in*
4 *pracit.tract cap.17.* delinquens spe gaudendi immunitate Ecclesiæ, si ad eam confugiat an extrahi inde possit, & quibus coniecturis probetur eius animus *vide Giurb. cons. 90.Gratian.discept for.n.619.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Priuatorum domus dirui, & noua ædificia probiberi possunt pro ampliandis vijs, aut etiam pro alio ornatu Ciuitatis, & collectæ imponi, soluendæ ab ijs, qui inde commodum sentiunt.*
2 *Vicinus pro tuitione suæ domus potest diruere domum vicini ob incendium. Et an vicinus*

cinus vicino de incendio teneatur.

3 *Clerici à suis Iudicibus compellendi sunt ad refectionem pontium, & viarum.*

4 *Quando teneantur ad solutionem gabellæ impositæ ob publicam necessitatem, vel vtilitatem.*

5 *An sine auctoritate Summi Pontificis possint contribuere in oneribus concernentibus pietatem communem.*

AD DECIS. XXXVIII.

1 EXtende etiam, vt pro viis amplian-dis, noua porticu extruenda ad ornatum Ciuitatis domus priuatorum dirui possunt prohiberi ædificia, collectæ imponi, & sunt soluẽdæ ab omnibus, qui commodum in ea re sentiunt *Lanar.cons.4. Auendan.de exequen. mand. p.1. cap.19.num.29.* ea ratione, quia attenditur publica vtilitas, vt fuit practicatum in anno *1620.* in Ciuitate Neap. in ampliatione plateæ S. Luciæ Maris, vbi dirutæ fuerunt nonnullæ domus priuatorum pro ampliatione illius ad ornatum Ciuitatis, soluto tamen pretio dominis a complatearius tempore Gubernii Illustrifs. Cardinalis Borgia Generalis Locumtenentis Regni, & idem practicatum fuit de anno 1624. in noua ædificatione ianuæ, quæ vulgo dicitur Porta Alba.

2 *Num.6.Bart.*) vicinus, an vicino de incendio teneatur *vide Gail. obser. 22. par.2.* vicinus pro tuitione suæ domus potest diruere domum vicini ob incendium *Viu. decis.150.* de incendio, quando quis teneatur ciuiliter, vel criminaliter *vide Mart. in compen decis.tom.2.cap.11.late post* Farin. *cumulauit Petra ad Gram.decis 3.* Reg. *Reuert.in decis.26.tom.1.in manuscript.*

3 *Num.8.Cæpol.*) ad refectionem viarum, & pontium clerici sunt quoque compellendi à suis iudicibus *de Pont.tit.de regal.imposs.§. 1.num.62.* & quando tenentur ad solutio-
4 nem gabellæ, vel collectæ, quæ imponitur pro necessitate, vel vtilitate communi *vide Carol.de Graff.in tract.de effect. cleric. effe.3.*
6 *num 200.cum plur.sequ.* in oneribus Ciuitatis concernentibus pietatem communẽ, an possint contribuere sine authoritate Summi Pontificis *Genuen. in practicab. Eccles.q.646.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Venditor rei sibi specialiter obligatæ, in venditione, quando præferatur creditoribus anterioribus.*

2 *Quot modis censeatur inducta specialis hypotheca, licet de ea nulla fuerit facta mentio.*

AD DECIS. XXXIX.

NVm.4.Vital.*adde Io.Dom.Gait.in tract.de credit cap. 4. q.11. num. 1218.& sequ. Thor. in compend. decis.ver.creditor fol.130.* vbi de-
1 cisionem nouissimam refert *par.1.* Venditor rei super ipsa præfertur etiam creditoribus anterioribus, quando specialiter rem venditam obligauit in venditione durante tempore satisfactionis, alias secus *de Pont. dec. 4.num.46. Morl in emptor. iur. par. 1.tit 9. ff.de contrahen.empt.in princ.nu.100. & seq. Morot.resp.54.nu.4. Griuell.decis senat. Dolan 56.num.4. Dom.praes.de* Franch.*dec. 506. num.4.& 5.* vbi dicit valere pactum, quod solutione pendente non transferatur dominium rei venditæ, quando venditor præferatur in re vendita anterioribus creditoribus pro pretio ipsius recuperando, *vide Gail.obser.15.lib. 2.* vbi refert plures casus *Hartam.lib.2.ca.16.tit.de credit.Gomez.Leo decis 61.in decis.diuers.* & ad hoc, vt creditor in mercibus emptis sua pecunia aliis pręferatur, debet specialiter ad hoc ementi pecuniam dare, & ipse specialiter obligationẽ & hypothecam super emptis procurare *Gail.obser.12.lib.2.*Franch.*Marc. decis. 919. num.3.par.2.Gratian.discept.Foren. 670. & vide Mantic. de tacit. & ambig.conuent lib. 11.tit.23.Barbos.in l.si cum dotem § fin. nu.*
2 *34.ff.sol.matr.* quot modis censetur inducta specialis hipotheca licet de ea nulla mentio facta fuerit *vide Ricc.in collect.decis.680.*

[In fin. Adde videndum ad ornatum huius *decis. Fontanell in tract. de pact. nuptial. claus.7.glos.2.num.38.cum seq.tom 2.*]

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Tertius comparens in iudicio ad eradiuuandum, vel infrigendum, qualiter audiatur, & quãdo ei beneficia concedantur, et quãdo impediat causæ expeditionem, & n.8.*

2 Ter-

2 *Tertius veniens ad causam, an pro suo interesse possit dicere de nullitate sententiæ.*
3 *Tertius de dominio, & possessione se opponēs aduersus agentem creditorem, an impediat instrumenti executionem.*
4 *Tertio quando noceat sententia.*
5 *Tertius quando omnino actor in iudicio efficiatur.*
6 *Tertius in causa comparens, an possit inter litigantes petere, vt supersedeatur in causa.*
7 *Tertius, an possit opponere declinatoriam fori, aut dilatoriam.*
9 *Tertij comparentis, & principalis eadem est instantia.*
10 *Tertius in causa, an citari debeat ad omnes actus.*
11 *Tertius potest, inuito principali, declarare ab eo ignorata, & iudicem pro suo interesse recusare.*
12 *Termini ad petendum beneficium post publicationem, aut conclusionem in causa, sunt obseruandi, etiam à tertio oppositore.*

AD DECIS. XXXX.

1 TErtius cōparēs in iudicio ad coadiuuandum, vel infringendum qualiter audiatur *vide* D. *de Pont. cons.* 156. *num.* 3 *&* 4. *vol.* 2. *Cancer var. resol. par* 2. *cap.* 16. *de cert. opposit. Cost. de re integr. dist.* 95. *Camil. Larath. cons.* 113. *Gratian. discept foren. cap.* 439. *Imbrian. de* 1. *&* 2 *benef. consider* 6. *& consid.* 9 *num.* 94. *cum sequ. Giurd decis.* 1. tertio in causa comparenti quando beneficia concedantur *Fab. Ann. cons* 97 *num.* 10. quādo impediat causæ expeditionem præcipue dum ius suum excludit prætensionem aduersarii *vide D. de Pont. in pract. cons.* 156. *nu.* 5. *&* 15. vbi declarat *tex. in l. is à quo ff. de reiuendic. & decisionem* D. *de Franch.* 261. *late* Menoch. *cons.* 488. *vol.* 5. *Ricc. collect.* 619. *Apicell. alleg.* 9. *n.*
2 37. *&* 38 *Castill. decis.* 89. An tertius veniēs ad causam possit pro eius interesse dicere de nullitate sententiæ *vide Vin. decis.* 495. *in*
3 *fin. Castill. decis.* 78. *Georg. alleg.* 26. Tertius de dominio, & possessione aduersus agentē creditorem se opponens, an instrumenti exequutionem impediat *vide Scacc. de appell. lat. lib.* 3. *cap.* 2 *q.* 17. *limit.* 6. *memb.* 4. *num.* 51 *cum sequ. Cartar. decis.* 47. *Cancer. par.* 3. *resol. cap.* 17. *de sent. & exeq. num.* 436. *Giurb.*
4 *decis.* 62. *Couar. pract.* 99. *cap.* 16. tertio quādo noceat sententia *vide Borrel. in summ. decis. tit.* 30. *à num.* 275. *vsque ad num.* 291. *par.* 2. *Rugin ell de appell.* §. 2. *cap* 1. *Seraphin.*
5 *decis.* 1422. *num.* 6. tertius quando omnino actor in iudicio efficiatur *Polid.* Rip. *sing. obser.* 101. *num.* 6. Tertius comparens in causa, an possit inter partes litigantes petere, vt supersedeatur in causa, distinguitur, quod si tertius comparens prætenderet eodem iure, sicut collitigator, tūc erit in causa supersedendū, & ita in Reg. Cam. Summ. decisum fuisse tradit *Anna alleg* 76. *num.* 6. *&* 7. & si postea facta relatione in Collat. Cons. in causa in qua subintrauit fiscus fuerit decisum, quod procederetur ad expeditionem causæ inter partes saluis iuribus Regii Fisci *de Franch. decis* 261. *sub num.* 14. & forte, quia diuerso iure fiscus subintrauerat in illa causa, & sic concordantur decisiones ipse *Fab. Anna cons.* 97 *num.* 14. *Muscat. in prax. S.* C. *lib.* 1. *par.* 3. *glos mentionatarum n.*
7 12. Tertius, an possit opponere declinatoriam fori, aut dilatoriam fuit per M.C.V. decisum negatiue *Anna. alleg.* 76. *num.* 3.
8 Tertio non concedit S.C beneficia, quando constat de iure non suo *Gallup. in prax. S.C. par.* 2 *cap.* 29 *num.* 16. vbi decisionem refert præclusa via principali præclusa intelligatur tertio ad causam venienti *Honded. cons.* 25. *num.* 12. 17. *vol.* 1. *Cabellin. milleloq.*
9 983. & eadem est principalis, & tertii in causa comparentis instantia *Cardin. Tusc.*
10 *pract. concl. tom.* 4 *lit.* I. *concl.* 211. Tertius comparens in causa, & liti assistens ad iudiciales actus omnes, an citari debet *Cartar.*
11 *decis.* 56. *nu.* 6. *cum seq.* Tertius inuito principali ab eo ignorata declarare potest *Caualc. decis.* 54. *num.* 25 *&* 2. *part.* 4. & potest pro suo interesse iudicem recusare *Masul. ad Capic decis.* 107. *num* 4.

Num. 15. *concedenda*) & in terminis nouellæ Regiæ Pragmaticæ loquentis de termino petendi primum, & secundum beneficium est aduertendum, quod illi termini præcisi ad petendum beneficium post pu-
12 blicationem, aut conclusionem in causa sūt obseruandi non solum inter partes principales, quæ sunt principaliter in iudicio, sed etiam respectu tertii oppositoris, qui ꝓ suo interesse postea in iudicio comparuisset, nā hic tertius non potest habere maius priuilegium, vti minor, quam haberent ipsimet principales litigantes minores, ita pulcre in consimili lege tradit *Gutier li.* 1. *q.* 86 *in fin. faciunt tradita per Fab. Anna cons.* 97 *nu.* 7. *& cons.* 98. *Giurb decis.* 1. quidquid in cōtrarium hic decisum referat auctor, vbi apparet non fuisse digestas rationes ab Anna adductas, conuenit etiam *Andr. Gail. obser.* 71. *in fin. lib.* 1.

Didac. de Mari.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Conclusione facta, an possit aliquid à partibus prod. ci.*
2 *Terminus ad examinandum testes pro verificatione scripturarum priuatarum, an fit concedendus post conclusum in causa.*
3 *Conclusio facta cum reseruatione, quid operetur, & an in dubio censeatur facta reseruatio.*
4 *Terminus ad impugnandum scripturas præsentatas, & contenta in eis ante conclusionem causæ, an sit concedendus.*
5 *Terminus ad cõcomitantiam scripturarum & apodixarum trino teste notatarum, an sit concedendus post conclusum in causa.*
6 *Depositio principalis, quando peti possit post conclusionem in causa*
7 *Responsurus positioni in Regno quando habeatur pro confesso.*
8 *An detur appellatio à decreto, quo quis declaratur pro confesso.*
9 *Positiones notoriè impertinentes, sunt reijciendæ quid de dubijs.*
10 *Positioni, qua detegeretur propria turpitudo, item positioni negatiuæ, & positioni cõtinenti factum alienum, an teneatur, quis respondere.*
11 *Principalis interrogatus super positionibus alterius partis, qualiter debeat respondere.*
12 *Si citatus ad recognoscendum, recognitionẽ impediat, aut se opponat, an stetur scripturæ non recognitæ.*
13 *Debitor citatus ad recognoscendum, potest debitè se opponere, etiam post sententiam.*
14 *Scriptura priuata recognita, quomodo exequatur contra debitorem.*
15 *Cognitio scripturæ priuatæ per confessionẽ inducit plenam probationem etiam contra hæredes, & singulares successores.*

AD DECIS. XXXXI.

1 NVm. 1. *de fide instrum.*) conclusio regulariter os claudit partibus, vt nihil aliud producere valeant *Nat cons.* 151. *in fin. vol.* 1. & effectus conclusionis refert *Borrell. in summ. decis. tit.* 26 *num.* 98 *& sequ. tom.* 2. in causis summarijs sine dubio potest fieri interrogatio conclusione facta, nõ solum ad ipsius iudicis informationem, sed etiam ad partis petitionem, & instantiam, & etiam repetere testes *Andr. Gail. obser.* 107. *num.* 6. *lib.* 1. *Borrell. cons.* 53 *Coler. decis. German.* 119. *Osasc decis.* 10 *num.* 6.

Num. 5. *Affl. in decis.*) *adde Ricc. in collect. decis.* 85. *&* 1034. *Campanil. ad Oliu. in rit.*
2 *Cur. Archiep. Neap.* 33. *num.* 10. terminus ad examinãdum testes pro verificatione scripturarum priuatarum, an sit concedendus post conclusum in causa in qua fuit reserua ta productio scripturarũ, fuit decisum, quod non ex quo erit intelligendum de scripturis publicis non priuatis nullam fidem facientibus *Affl. dec.* 272. *de Franch. decis.* 631. *Reg. Tap. in pragm.* 14. incipiente post cõclusionem de ordine iudiciorum *Muscat. in prax.*
3 *S. C. lib.* 1. *par.* 7 *glos. præsentatas num.* 8. conclusio facta cum reseruatione, quid operetur, & in dubio, an intelligatur facta reseruatio *vide Galup. in prax. S. C. par.* 2. *cap.* 27
4 *num.* 8. terminus ad impugnandum scripturas præsentatas ante conclusionem in causa, an sit concedendus, fuit decisum, quod ex causa poterit iudex illum concedere, pro vt in occurrentibus casibus fuisse obseruatum annuit *Vrsill. ad Affl. decis.* 115. *num.* 2. *Viu. in Sylu. comm. opin.* 896 *num.* 13. terminus ad impugnandum scripturam circa cõtenta, an concedi debeat, distinguitur, aut contentum in scriptura fuerit enunciatum in libello, & reus poterit se defendere, tunc post præsentationem scripturæ non datur alius terminus, sed quando non esset enunciatum, & scriptura adduceret aliquid noui dabitur terminus ad defendendum, & ita fuit decisum in S. C. *Anna sing* 502. *Castill.*
5 *decis. Sicil.* 57. *num.* 10. terminus ad cõcomitantiam scripturarum, an sit concedendus fuit bis in S. C. & R. C. decisum, quod sic, licet postea in R. C. contrarium fuerit decisum *Anna sing.* 503. *Muscat. in præcit. glos. præsentatas num.* 15. terminus ad concomitãtiam apodixarum trino teste notatarum, an sit concedendus post conclusum in causa *Vrsill. decis.* 272. tenet, quod sic, & in fine tradit in facto propio fuisse per S. C. post conclusum in causa in apodixis præsentatis datum terminum quatuor dierum, vt præsententur articuli, quod si ipsi fuissent parti releuantes circa probationem probatio ipsa admitteretur, quod postea non fuit necessarium, nam apodixæ vere non negabantur, cum citat *de Franch. decis.* 631. improbando decisionem ipsam annuens vidisse processum in fonte, & S. C. inclinasse in dationem termini, quia in scripturis priuatis præsentatis aderãt aliquæ publicæ, quę egebant concomitantia.
6 *Num.* 6 *interrogari*) depositio principalis non potest peti, nec concedi post conclusionem in causa, nisi super actis gestis post conclusionem, si calumniose petitam esse iudici non videbitur, *vt in pragm.* 77. *§.* 7. *de offic.*

offic.S.C secundum nouissim. recopilat. anni
7 *1623*.responsurus positioni in Regno, quã-
do habeatur pro cõfesso *vide* Carau. *in rit.*
8 *119*.an detur appellatio à decreto,quo quis
declaratur pro confesso *vide Borrell. in summ.decis.tit.1.num 97.102.& 103 tom.2.*
9 positiones notoriæ impertinẽte, sunt reijciendæ,sed si sunt dubiæ admittuntur saluo iure impertinentium, & non admittendorũ
10 *Triuis.decis.4.num 3.lib.1* positioni in qua detegeretur turpitudo sua,quis respondere non cogitur Magon *decis.lucen.25.num.30.* positioni negatiuæ,quando, quis respondere cogatur *vide* Franch. *Hercul.in tract. de negat.num 209.*positioni continenti factum alienum, quando, quis respondere tenebitur *Nact.cons 59.num 2.& cons. 121.num.*
11 *11.vol.1.* principalis tanquam melius sciẽs veritatem interrogatus à Iudice super positionibus alterius partis non tenetur respõdere per verbum veritatis affirmatiuum, vel negatiuum, sed respõsio fit per verbum credo, vel non credo, & ita practicatur in palatiis Regn. Neap. in ciuilibus per prag. incipien.quinta die de ordin. Iudic. sed in criminalibus, reus tenetur respondere per verbum veritatis assertiuum *Baiar.ad Clar. q 6 num 14.*

Num.12.recognoscere)adde Rouit.*in prag.*
12 *13 sub num.6.de ordin Iudic* citatus ad recognoscendum, si indebite recognitionem impediat,& iniuste se opponat, in sui odiũ, stabitur scripturæ non recognitæ; secus vero si debite se opponat,quæ oppositio fit in omni parte iudicij *Gratian discept.*Foren.*to.2.cap.330 num* 18. *& 19 & cas.551.num.*
13 *37 tom.3.* debitor citatus ad recognoscendum,poterit debite se opponere etiam in allegationibus iuris, & post sententiam *Gratian discept.*Foren.*tom. 4. cap.677 num.*
14 *10.11. & 12.* scriptura priuata recognita quomodo exequatur contra debitorem *vide Nicol.genu.de script.priu.lib. 1.concl.1. Gait.in tract.de credit.cap.2.tit.8 nu. 3036.*
15 *cum plur sequ* recognitio scripturæ priuatæ per confessionem, plenam inducit probationem,etiam contra hæredes, & singulares successores *Mascar.de probat.conclus. 109.num.3.1301.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Tempus inuentarij conficiendi quando currat.*
2 *An sit de forma inuentarij, vt inchoetur intra triginta dies.*
3 *Dies ad conficiendum inuentarium, an sint vtiles,vel continui.*
4 *Interrogatus an sit hæres alicuius, intra tempora conficiendi,inuentarium, non potest conueniri, nec cogi ad respondendum.*
5 *Inuentarium, an sit conficiendum sumptibus totius hæreditatis quando plures, sunt instituti hæredes.*
6 *Quibus modis fiat citatio in Regno.*
7 *Citatio facta marito in domo, vbi habitat eius vxor,an valeat, vel e conuerso.*
8 *Quid in feudatario in loco, vbi habet feudum.*
9 *Citatio quæ fit Neapoli, quando exigat solemnitates.*
10 *Citatio extra Regnum contra rebelles, quomodo fiat.*
11 *Exterus an possit citari per edictum.*
12 *Citatio per edictum,quando, & qualiter debeat fieri.*
13 *Citatio generalis, an sufficiens sit pro cursu causæ.*
14 *Citatio pupilli, quomodo sit facienda.*
15 *An requiratur citatio, quando experti referunt*
16 *An,& quando debeat, quis citari in præambulo.*
17 *Citatio an requiratur in interdictione bonorum, & in agnitione bonorum possessionis.*
18 *Non principales,an sint citandi.*
19 *Citatio an,& quando, & in quibus requiratur.*
20 *Hæres absens,quo pacto iudicetur,vt habeat tempus anni ad inuentarium.*
21 *Tempus ad faciendum inuentarium non potest à Iudice minui,vel alterari.*

AD DECIS. XXXXII.

1 NVm.6.*Doct*) tempus inuentarij conficiendi currit ab ãdita hæreditate Gratian.*discept.*Foren.*cap. 563.num.27 & 28. limita* si aditio dilata sit dolo malo hæredis *Ant. Fab. decis. 9.C.de iure delib. & in decis.* 10 *hoc sublimitat & vide Crass.in tract. de hæred. inuent.q 251 limita.in actione reali de Franch. decis. 352. limita fauore piæ causæ Maynar. decis 51.lib.4. Cauall. pract quæst.814.*vbi pro rebus male ablatis posse conueniri, ait infra dictum tempus. Limita pariter fauore alimentorum *Surd.de alim.priuil.11 num 4*
2 *Coler.de alim.lib.1 cap.15.num 99.* non est de forma inuentarii, vt inchoetur intra triginta dies dummodo finiatur intra tempus datum

datum à lege Papon. *lib.21.tit.10.arrest.S. Cancer.var.resol par.2.cap 2.num.19.& 10.*
3 dies ad conficiendum inuentarium, an sint vtiles, vel continui *vide Phanuc. de hared.*
4 *inuent.q.238.num 17.& 18.* si quis interrogatur, an sit hæres alicuius, & est intra tem pora conficiendi inuentarium non potest, nec conueniri, nec cogi ad respondendum *Rol.à Vall.in tract.de inuent.cap.71.Cauale.*
5 *decis.7 nu.27.par. 1.* inuentarium an sit cõficiendũ sumptibus totius hæreditatis, quãdo pluribus hæredibus institutis vnus adit, sub beneficio inuentarij, alij vero pure, & simpliciter *vide Griuell.decis 17.*

Num.16.constit.) late *Affl.num.13.& vide Didac.Perez.ad leg part.tit.2. lib.3.ordin.*
6 *q 3.* quibus modis fiat citatio in Regno *vide Gallup in prax.S.C.p.2.cap. 2.* citatio ad domum debet fieri in Regno in loco solitæ habitationis, & quando sic intelligatur facta de consuetudine *vide D.de Francb.decis.*
7 *322.num 3.& 4.* citatio facta à marito in domo, vbi habitat eius vxor, an valeat, vel è conuerso, *vide Menoch.lib.2.præsumpt 27.*
8 & quid in feudatario in loco, vbi habet feu-
9 dum *Rou in rubr de citat.nu.19.* citatio, quæ sit intra Ciuitatem Neap. non exigit sollem nitatem testium, nisi in citatione, quę fit cõtra inquisitum ad capitula *de Franch. decis.*
10 *560.* citatio extra Regnum contra rebelles quomodo fiat *vide Mormil. in constit. edi-*
11 *ctorum*, an exterus possit citari per edictũ,
12 *vide Rice in decis.199.par.3* citatio per edictum ad hoc, vt liget debet fieri ex causa necessitas *Rice decis.405.par.4.* citatio edictalis ob incertitudinem loci poni debet in Ecclesia, idẽque procedit si in longinquis partibus esset citandus conuentus *Ricc. in collect.828.* vbi sic decisum refert. Citatio edictalis quoties ageretur de iure ad rem, vt in præsentato ex vi iuris patronatus aliquorum ad aliquod sacerdotium altare, sufficit fieri ad Ecclesiam *Ricc. in præd.collect.*
13 *vbi sic decisum refert* Citatio generalis, an sufficiens sit pro cursu causæ decisum fuit
14 affirmatiuè *Rice decis.3.par 1.* Citatio pupilli quomodo sit facienda *Ann.in sing.394*
15 an requiratur citatio, quando experti refe-
16 runt *Anna in sing.78.* citari non debet, quis de consuetudine in præambulo *Anna in alleg.19 num 13.* fallit tamen in casu, *vt not.*
17 *num.15.vide D.de Franch.decis. 204.* an requiratur in agnitione bonorum possessionis *vide D.de Pont cons.20.* citatio an requiratur in interdictione bonorum, & quid in notorio *vide D.de Pont.cons.42 num 35.36*
18 *& 44.* citandi non sunt hi, qui nõ sunt principales, licet in consequentia litis definitio attingere potest *Fab.de Anna.in cons.18.n.*
19 *23.* citatio an, & quando, & in quibus requiratur *vide Ricc.in decis.289.par 4*

In fin. hãc decisionem sequitur *Thesaur.*
20 *quæst.Foren.82.lib.4.* hæres absens, quo pacto iudicetur, vt habeat tempus anni ad inuentarium *vide Sebastian. Montic. de hæred.*
21 *inuent.q 234.num.67.* tempus ad perficiendum inuentarium ita est pro forma traditũ quod non potest à iudice minui, vel alterari *Rip.in l.2.n 23.C.de rei vendic.* & an currat minori *vide Graff de hæred inuent q 251.n. 3 Dida.Spino in eod.tract.q 275.num.30.& 31.Fontanell.de pact.nupt.to.1.clauf.4 glos 5 num 45.tom.2.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Mutus, vel alius imperfectus, quando excluditur à feudo, tunc ei debentur alimenta.*
2 *Feuda obtenta pecunia, non conferũt dignitatem.*
3 *Delictum vassalli an noceat agnatis, itaut feudum reuertatur ad Dominum.*
4 *Delictum partis an noceat filijs in feudo.*
5 *Vassallus in Regno non tenetur præstare seruitium personale, nisi requiratur.*
6 *An, & quando teneatur adiuuare Dominũ in bello.*
7 *Vassallus an dicatur rebellis si protestatus fuit cum Domino de mora commissa in remunerando seruitia.*
8 *Rebelles in quas pęnas incurrant.*
9 *Iuramentum fidelitatis si remittatur, adhuc debetur fidelitas.*
10 *Feudo concesso, an veniat seruitium.*
11 *Fidelitas est de substantia feudi, & non seruitium.*
12 *Pactum, quod vassallus non cadat à feudo ob felloniam, est nullum.*
13 *Pactum contra substantiam feudi facit, vt contractus non sit feudalis.*
14 *Adoha non diminuit liquidationem paragij nec vitam militiam.*
15 *An sit onus feudi, & ad quem spectet eius solutio, & an si remittatur per Regem Baroni, eius subfeudatarij per hoc sint exempti.*
16 *Onus soluendi adoham inest contractui, & est onus reale ipsius feudi.*
17 *Adoha diuersimode soluitur, iuxta diuersas feudorum qualitates.*
18 *An soluatur per proprietarium, an per vsufructuarium.*

19 Cle-

19 *Clerici, & milites Hierosolymitani, an succedant in feudis.*

20 *Feudum pro annua præstatione concessum ad Monasterium capax in communi spectat, quoad commoditatem viuente Monaco.*

21 *Vita militia relicta secundogenito Monaco acquiritur Monasterio.*

AD DECIS. XXXXIII.

1 Vide quæ in eademmet facti cõtingentia scripsit *Camill. de Medic. cons.30. Reg. Tap. in 2.par.Iur. Reg.rubr. de offic. Staiban. cons. 39.Martin.de Silim.de feud.num.205 tom.2 par.1 tract.Mantic.de tacit.& ambig.lib.23 tit 10 num.29.33 & sequ.* & quãdo mutus, vel alius imperfectus excluditur à feudo, tunc ei debentur alimenta *Mastrill. decis. 85 n.10 & 34.*

2 *Num.16.Seisell.*)feuda, & dignitates sunt venales hodie, licet de iure gratiose, & ob merita concedi debeant *Capiblan.in rub.de Baron num.*11.& pecunia obtenta non cõferunt veram dignitatem, nec propie feudi concessio dici poterit *Bal.in proœm.de feud.* & vide pro veritate *Consiliar.Georg. in repet.feud.cap.34.*

3 *Num.18.Glos.*)delictũ enim vassali agnatis nocere non debet, ita quod propter delictum feudum nõ reuertatur ad dominum, nisi delictum vassalli directum sit commissũ cõtra dominum, nam tunc eis noceret etiã in feudo paterno, nam in feudo nouo nullus dubitat, quia non nocet, ita *Cardin. Paris.*
4 *cons.21 à num.51 ad 54.vol.5.*an autem delictum patris noceat filijs in feudo late *Dec. cons.445.num 68.vol.3.*sed melius omnibus loquitur etiam respectu agnatorum, tum ob delicta commissa in dominum, vel in alios, tum etiam in feudo hæreditario, vel ex pacto *Reg.de Curt.in diuers.feud. §. nunc altera num.39.cum seq.*Rou.*in pragm.1.de bon.prodit.num.97.cum sequ. Reg. Valenz. pro Roman.Pontif contra Venet.par.5.num. 86.& sequ.*

Num.24.Inuest.vide Consil.*Georg. in re-*
5 *pet feud.cap.56 num.*19. vassallus in præsenti Regno tenetur personale seruitium præstare, si specialiter de hoc requiritur alias sufficit præstare adoham, & ita semper fuisse obseruatum testatur *Theodor. alleg.51.n. 25 late* Reg.*de Curt.in diuers.feud. §. cũ igi-*
6 *tur* tenetur adiuuare dominum pro bello extra Regnum *de Pont.decis.3.n.10.* quãdo bellum est susceptum, pro tuitione, & defẽsione ipsius Regni, vel aliorum Regnorum eiusdem Principis *Reg.Constan.in l. vnic n. 160.C.de Classic.lib.11.num* 161.declarat, & vide Reg.*de Pont.de potest. proreg. rubr.de regal.impofit.* licet tenetur domino seruire, non tamen tenetur vitam domini præferre suæ *Reg Tap decis.23.num.87.* an feudo priuandus sit dum tenetur etiam consilio dominum iuuari, & inimicum Regis litteris exhortatorialibus iuuare, fuit in Collaterale Consilio decisum, quod sic in contingenti casu in personam Antonij Grisoni *Minad. in constit.in aliquibus ver.Comitum, & Ba-*
7 *ronum num.46.*an dicatur periurus, & rebellis, vt puniri possit, si protestatus fuisset cum domino de mora commissa nõ remunerandi eius seruitia, & conuersatione habita cum inimicis Regis, concluditur, quod circa quærimoniam eius detrahendo Regi nolenti remunerare eius seruitia, attentis seruitiis præteritis, paupertate vasalli, animaduerti debeat Regis arbitrio aliqualiter ita quòd non ei afficere debeat amicitia inimicorum, nisi inde resultaret damnum domini, ob quod vere rebellis, & infidelis iudicetur *Affl. decis.307 num 26. & sequ.*
8 rebelles, quæ amittant, & in quas pęnas incurrant diuino, & humano iure, refert *D. Reg.Valenz.in discurs. stat. & bell par.2. consid 2.*

9 *Num.28.de firm fidel*) iuramentum fidelitatis si remittatur non fluit inde, quin sit debita fidelitas, & quoad hoc feudum erit impropium in cęteris vero retinebit illius naturam *de Pont.in repet feud.lect.2. nu.22.* vnde si concessum sit feudum frãcum, quod non præstet iuramentum fidelitatis, nõ per hoc non tenetur ad fidelitatem faciendam *Frec.de subf.lib.2.aubor.4. num. 8 Reg.de Curt.in diuers feud. ver. tenor ergo num.21.*
10 feudo concesso non venit seruitiũ, nisi fuerit expressum, vel promissum, quod intelligatũr de seruitio, quod non coheret rei, & fidelitati; & optime explicat *Camer. in re-*
11 *pet cap imperialem cart.75.*à tergo, & fidelitas dicitur de substantia feudi, & non seruitium *Camill.de Medic cons 6 num.33* pa-
12 ctum, quod vassallus non cadat à feudo ob felloniam nullius est effectus *Loffred. cons.*
13 *11.num.31.*si apponatur pactum inter dominum, & vassallum contra substantialia feudi non erit contractus feudalis *de Curt. in præcit.ver num.27.*

Num 31.Iac.de Gell.)vide *D. de Pont.de-*
14 *cis.3.num.*11. adhoa non diminuit liquidationem paragii, vt decisum refert *Theodor. alleg.81.in fin.Anell.de Amat.cons.11.& 12*
15 multo magis non diminuit vitam, & militiam *de Franch. decis.20.* an autem sit onus feudi

feudi *Theodor.in pracit.alleg.81.num.* 7.12. *&* 14.adohæ solutio spectat ad emptorem cum pacto de retrouendendo, cum assensu *Maur alleg.81.par.2.* si fuerit per Regem remissa baroni, non per hoc eius subfeudatarij erunt exempti *de Franch.decis.76. n.8.* num sit præstanda ab eo, qui super feudo habet annuam perceptionem *vide Camill. Biloct alleg.2.* Adhoa,an solui debeat per dominum feudi,vel per conductorem feudi ad decem annos fuit decisum in Regia Camera spectare ad conductorem *Thor. in*
16 *Compend decis par.1.fol.18.* onus soluendi adhoam inest contractui, cum sit onus reale ipsius feudi *Paul.Staiban.cons 83 num.2.*
17 *& 6.*adhoa soluitur diuersimode iuxta diuersas feudorum qualitates de consuetudine huius Regni *Camill de Medic.cons.6.n.2.* [adhoa per quem soluatur per propietariũ, vel per vsufructuarium vide *Amend ad Frãc. dec.20.num.12*]
19 *Num.32.Abb.*) clerici an succedant in feudis *vide Carol de Graß.de effect. cleric.effect.4.de Pont.decis.4 & in repet feud.lect.1. num.122 & 123 lect 4 num.34 & lect.10. num 33.cum sequ & de potest. Proreg tit.de Assers.Reg.§.4 num.13 Consiu tr.Theod alleg.58.Ricc.in collect decis.2725 par. 7. Reg. Lanar in suis memorab.ver.clitic.in manuscrip Lel Caput.ad Consuet.Neap. ad proem. Carol.§ 7.num.11.* an milites hyerosolimitani succedant *Molfes.in Cõsuet. Neap.par.*
20 *2 q.7.num.7.*feudum pro annua præstatione concessum ad monasterium capax in cõmuni spectat,quoad commoditatem viuẽte monacho *de Pont.cons.159.nu. 17. Caldas.de nomin.Empbit.q.6.nu.2.13.*nisi tenor inuestituræ repugnet *de Pont.d.num.* 17.vel seruitium sit personale *Nact. cons.* 600.sic
21 vita militia secundo genito monacho à primogenito debita monasterio in communi saltim capaci acquiritur *Bammacar. cap si clericus n 170 si de feud.defun.conten.quamuis seruata Sacr. Conc. Trid forma sess.25. cap.16.*Successioni feudalium sibi deferendæ renunciauerit, & iuri primogenituræ *Mart.de iurisdict. par.4 cent.1. cas.23 num. 12.*durãte tamen vita ipsius monachi *Tap. in repet.auth.ingress.si cap.14. glos.sua num. 46.& 47.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Vxor quando res suæ dotis, & viri mortui bona,vsque ad integram dotis restitutionẽ sibi retinere possit.*
2 *Quid si maritus vergat ad inopiam.*
3 *An pro dotibus retinere possit bona vinculata.*
4 *Vxor pro dote retinens bona viri, debet declarare animum suum, quod pro dote velit possidere, & an hic animus præsumatur.*

AD DECIS. XXXXIV.

1 VXor res suæ dotis, & viri mortui bona vsque ad integram dotis restitutionem sibi retinere potest *Caualc.de vsufr.num.201. Milan. decis.13.nu.1.p.1.Intrigl.sing.2 lib. 2. Trentacinq lib.3.var.tit.de pignor.resol.1.Fontanell de pact nuptial claus.7 glos.3 par 3.to.2* si possessio sit vacua, & eo tempore à nemine apprehensa *Ludou. decis. 109 num 3. Cornaz.decis.3.nu.12 Cartar.decis 73.n.11.* adeo,vt si viro mortuo,mulier pro sua dote retentioni eodem tempore insistat, quo hæres possessionem accipit in dubio ipsam in retentione præcessisse ait *Caroc. decis.21. nu.35* vt sua dos conseruetur *Menoch.lib.6. præsumpt.50.nu 6.& 7.* non tamen poterit retinere bona omnia,sed pro rata dotis suę quantitate,ne eligendo omnia bona creditores eludantur *Giurb decis.16. Negus. de pignor.par.5.mem.4.nu.5.Borrell. in summ.*
2 *decis.tit.de priu.dotal.nu 168.par.3.*idem est si maritus vergeret ad inopiam *Card.Tusc.*
3 *lit.D.conclus.744.nu.29.30 & 31.* an ꝑ dotibus retinere possit bona vinculata vide *Cancer.in 1.par.var.resol cap 9 de dot.& do nat.num.104.Molin.de rit nupt lib.3.quæst. 28.num.10.& sequ Oliban in 2.relect.§ fue-*
4 *rat nu.10.& sequ. Inst.de Act* requiritur pariter,vt vxor animum suum declaret, quod ratione dotalis hypothecæ in bonis mariti velit sistere,quæ eo viuo possidebat, mutata suæ possessionis causa *l. qua ratione §. interdum ff.de acquir.rer.dom.Cartar.decis.73. nu.3.& 7. Magon. decis. lucen.64.num.14. Surd.cons.221.num.50.* quia mutatio non præsumitur *Carot.decis.21 num 31.*nec simplex hæredis patientia in videndo eam post viri mortem possidere satis est *Crau.de antiquit.temp.par.4.vers.materia ista nu. 112.* verbis declaratio fit si in scriptis protestetur se velle pro dote possidere *Carot dec 21 n.29.*vel si actum gerat,qui non nisi propio eius nomine,& vt dominus fieri posset *Ca-*

ualc.decis.30.num.17.par 2. facto claudēdo domum ne ingrediatur hæres, sub qua clausura mobilia illic etiam existentia continētur *Ludou in præcit decis* 109.*num.*8. secus si ex causa dotis nolit possidere *Cornaz.decis.3.num.*19.vxor si animum suum non declaret, an possessionis causam mutasse præsumatur *vide Tusc.dict concl.*744.*nu.* 4 *Carot.decis.*23.31.*&* 32.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Testes in testamento ad pias causas, & in testamento patris inter liberos, & in codicillis, non debent esse rogati.*
2 *Quid in testamento militis. Et an in eo possit mulier esse testis num.* 3.
4 Mulier *tempore pestis non est testis idonea in testamento.*
5 *Fœmina non potest esse testis in scriptura priuata, & in quibus casibus possit esse testis.*
6 Conditio *fœminarum in quibus casibus fit deterior masculorum.*
7 Mulieres *, an possint habere iurisdictionē in officium, & iudicandi munus exercere, præsertim vti tutrices filiorum, seu procuratrices virorum absentium.*

AD DECIS. XXXXV.

1 N*Vm.6.Hostien.*) quod in testamēto condito ad pias causas testes non debeant esse rogati, veram, & communem opinionem perhibet *Couar.in cap.relatum nu* 4. *de testam.* & magis communem *Horat.Mandos. in addit.ad* Rom.*consil.*306.*lit.* A. *Viu comm. opin.*891.*num.*3 *lib.*3. *Gratian. discept.Forens.cap.*93.*num.*8 multa priuilegia pijs causis conceduntur, & in eis sola subscriptio manu testatoris sine testibus facta vim testamenti obtinet *Cabed.decis.* 129. *num.*11. *par.*1 *Valas.cons.*67.*num* 8.*Azeued l.* 1. *nu.* 31.*tit.*4 *lib.*5.*nou. recop.* nec in testamento patris inter liberos requiritur, quod testes adhibiti sint rogati *Crass. de success.* §.*testamentum quæst.*11.*num.*6.*Loffred cons.* 8 *nu.* 16.nec in codicillis *Surd.cons.*158. *num.*10.
2 quid in testamento militis *vide Ferd.Vasq. de success.creat.*§.12 *n.*44.

*Num.*13 *glos.*) adde Mantic de *coniect. vltim.volun.lib.*6 *tit.*3.*nu* 5.*Viui. comm.opin.*
3 968 *num.*7.*lib.* 3. an in testamento militis mulier admittatur *vide Crass.in* §.*testamen-*
4 *tum q.* 8. tempore pestis mulier testis idonea in testamento esse nō potest *Ant.Gabr. comm.concl.lib.*4.*de testam.concl.*8.*n.* 5.

*Num.*14.*Doct.*) adde *Ricc. in decis.* 114 *n.*
5 3.*par.*4 in quibus casibus fœmina potest esse testis *vide Farinac de testib.q.*59. non potest esse testis in scriptura priuata in terminis *l. scripturas C.qui pot. in pign. habe.de*
6 *Franch.dec.*644.*in fin.*in multis casibus cōditio fœminarum, seu mulierum est deterior masculorum, quos cōgerit *Petr. de Gregor.*
7 *in tract.de concess.feud par.* 4.*q.* 2. mulieres iurisdictionem in officium habere non possunt nec iudicandi munus exercere *Gutier. de tutel.& cur.par.*1.*cap.*18.*n.*2.*& seq.* verū si habent iurisdictionem, non in officium, sed in dominium, & propietatem, tunc iurisdictionem exercere possunt, vt in fœminis in Regno, quæ ex Const.in aliquibus, & vt de successionibus, deficientibus masculis succedunt in feudo baronia, & comitatu, & factæ sunt capaces, ex inuestitura, & successione exercitij iurisdictionis *Palm.in diuers. iur.glos.*15.*n.*32.& possunt exercere iurisdictionem, vti tutrices, & baliæ filiorum, & nepotum habentium baronias, & feuda cum vasallis, & vti Vicariæ, & procuratrices filiorum, & virorum absētium, quæ habent eandem potestatem, quam habet eius vir, aut filius *Carau.in rit.*1.*in fin.*& possūt iurisdictionem mādare, componere delicta, facere gratias, & omnia alia quamuis feuda non habeant in dominium, *& vide* D. *Reg. de Pont.cons.*36.*num.*34.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Dispositio c.cum esset, & c.relatū, de testam. seruatur solum in Terris subiectis Summo Pontifici.*
2 *Procedit in proprio Paroco, & non in alio Sacerdote, etiam si sit proprius confessarius*
3 Non *procedit si testes patiantur plures defectus.*
4 *Nec si infirmus non sit in extremis.*

AD DECIS. XXXXVI.

1 IN Regno seruatur dispositio *cap. cum esset*, *& cap. relatum de testam.* quo ad legata facta in Ecclesijs, & pijs locis, & pro Missis, & funeralibus in pro-

in profanis testamentum valebit in terris Summo Pontifici subditis, non autem in terris imperii,& foro seculari *Borrell. in summ decis. tit. de num. test. num. 11. tom. 2.*
2 *Mantuan dialog. iur lib. 3. dialog. 60.* & dispositio dictorum canonum procedit dummodo sit propius parrochus, non autem alius presbyter, nam ista authoritas alteri demandari non potest *Renat. Choppin. de de sacra foren poli. lib. 3. tit. 1. num. 13 Cened. collect. 159 num. 2. Aug Barbos. collect. DD. lib. 3 tit. de testam. fol. 895. tom. 1.* secus si esset sacerdos, qui loco parochi omnis cura,& Sacramentorum administratio commissa foret, quia tunc coram parocho factum diceretur *Guid. Pap. decis. 543. nu. 11.* nec procedit, si illud conficeret propius Confessor *Aluar. Valasc. consul. 74. num. 9. Borrell. in summ. decis. tit. de testam. num 209 par.* 3. di-
3 spositio dictorum Canonum non procedit si testes patiuntur plures defectus *Ricc. de-*
4 *cis 114 par. 4* testamentum factum secundũ dispositionem dicti c. cum esses, cum parocho, & duobus testibus non procedet nisi infirmus, qui eo modo testamentum condiderit, fuisset a leo grauatus infirmitate, ꝙ esset in extremis vitæ terminis *Guid. Pap. decis. 543.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Alimenta in præteritum non soluta, quãdo possint peti de præsenti.*
2 *Actio ad petendum alimenta non exacta, transmittitur ad hæredes.*
3 *Quid si alimenta debeantur per officium Iudicis.*
4 *Mulieri non possunt denegari alimenta ob dotem non solutam.*
5 *Imo debet ei vir sumptus pro lite ministrare quando disputatur, an dos sit constituta, vel an soluta, vel an restituta.*
6 *Alimenta debentur vxori seorsum habitanti ex culpa viri.*
7 *Filia spuria debet habere dotem, quæ, ea mortua sine filijs, reuertitur ad dotantem.*
8 *Quid de filijs incestuosis, & nefarijs.*
9 *Pater quo iure teneatur dotare filiam, & quando possit officio Iudicis cogi, vt illam viro tradat.*
10 *Paragium an sit idem, quod legitima, & ad quam summam ascendat.*
11 *Paragium debetur filiæ nubilis ætatis, & interim ei debentur alimenta.*
12 *An pro paragio filia possit agere contra tertium possessorem. Et quæ actio illi cõpetat.*
13 *Pro paragio constituendo, quod tempus attẽdatur.*
14 *An auctis facultatibus patris post matrimonium, filia maritata possit petere supplementum.*
15 *Mulier dotata à viro, vel ab alio extraneo, an debeat habere paragium.*
16 *Soror consanguinea, an excludatur à successione fratris vtrinque coniuncti, & an ei competat paragium in bonis fraternis de nouo quæsitis.*
17 *Filia quando pro paragio super bonis maternis præferatur creditoribus, etiam paternis.*

AD DECIS. XXXXVII.

1 ALimenta si iure actionis petãtur, licet in præteritum non essent soluta, possent de præsenti peti quod secus est, quando petũtur officio iudicis, hæc enim in subsidiũ soluuntur, quando quis aliunde non sibi prouidisset de alimentis *de Franch. dec 605 Neapod. in consuet. quod si aliquis num 34. Surd. tit. de alimen quæst 5. num. 11. & seq. tit 9. Anna*
2 *cons. 71. num. 1.* quæ quidem actio transmittitur etiam ad hæredes, vt possint exigere alimenta non exacta per testatorem *l. de alimentis C. de transact. vbi Bal. Surd tit. 5. de*
3 *alim. q. 1. num. 40.* qui omnes dicunt nõ habere locum, quando alimenta debentur per officium iudicis hæc enim ad hæredes non transmittuntur nisi in duobus casibus, primo quando illorum occasione contractum esset æs alienum,& secundo, quando intentata esset lis pro alimentis non præstitis, nã à die petitionis alimenta sunt debita in futurum,& ita exiguntur, vt probat *de Franc. decis. 605. vbi num. 2.* sic refert fuisse decisum *Cardin. Tusc. pract. concl lit. A. concl. 302 n. 29 & 56. Mascard. lib. 2. resol. 83. num. 3. Mol fes. cons. 9. n. 35. & 36. Michael. Ferrer. in 3. par. obseru c. 15 Gratian decis 53 n 11.*
4 *Num. 3 Surd.*) vxor non potest expelli, nec ei denegari alimenta ob dotem nõ solutam, etiam si ipsa sit, quæ illam promisit *Molin. de rit. nupt. & pact in matrim. cõuen. lib. 3. q. 41 nu. 33 & seq.* multo magis si nulla constituta dote ducta sit *Fontan. de pact. nupt. clausul. 6. glos. 2. par. 3. num. 28. tom. 2.*
5 alenda est vxor per virum, & sumptus pro lite ei ministrandi, dum disputatur, an constituenda sit dos, vel non, an soluta, vel non vel restituta *Ant. Fab. in suo Codic. lib. 5. tit. 8. de fin. 26. C. de rei vxor. act.* alimenta sunt vxori danda interim dum pendet lis super validitate, aut inualiditate matrimon. *Sãch.*

de matrim lib.2 disp 51.n. 51. quotiescũque mulier litigat, cum viro subministrantur ei alimenta *Trentacinq.var.resol.lib.1. tit.de alimen num 37.Genuen.in prax.Archiep.ca.*
6 *27.* alimenta semper debentur à viro vxori seorsum habitanti, si id contingit culpa viri *Sanch. de matrim.lib.9.de deb.coniug. disp.4. num.23.Matien.l.2.glos.1.num.52. tit.9.lib.5.nou.recopil.*

Num.11.Gabr.)adde Surd. de alim.tit.1. q.10 Thes.decis.211.August. Barbos. in collect.Doctor.lib.4 c.per venerabilem, qui filij sint legitimi *de Franc.decis.605.n.7. & 645. n.5.Azor.p 3. Moral.lib.1.cap.2.§ ex his intelligitur Molfes.in Consuet.Neap.p.5 tit. de*
7 *alim.q.3.* & etiam filia spuria debet habere dotem, quæ succedit loco alimentorum, vt notant prædicti DD. verũ si illa spuria moriatur sine filijs dos illa reuerteretur ad dotantem, & eius hæredes *de Franch.dec.283. Minad.decis 21.Ioan.Bapt Lup.in tract.de illegit.commen.2.§.1.num 48* latissimè *Surd. in præcit.tract.tit.5.q.7.qui num. 11. & seq.* hoc explicat, *& vide Peregr de iur fisc.lib.3. tit.18.nu.80.Carot. de patr.fili.dotan. quæst.*
8 *11.* pater tenetur dotare filias incestuosas, & nefarias *Mastrill.decis.144 nu. 18. Fontanell.de pact nupt.claus.5 glos.1.p.1.num.117. tom.2.*
9 *Num.12.Iudicis)* iure ciuili attento tenetur pater, filiam maritare, & dotare officio iudicis nobili, licet alij putẽt iure actionis, vt tradunt *Fachin lib.13.contron.78 Bard.ll.consf.164.num 9 & seq.Dida. Spin.de testam glos.11.n.11.* si pater differt dotare filiam nubilem ætatem excedentem, inuitus (iudicis officio) cogitur illam viro tradere, & dotare *Molin.disput 424.num.1.* vel dare
10 paragium *de Franch decis.616. Molfes.in consuet. Neap.par.4 tit.de succeff.ab intest.q. 24 num.4.* licet non sit idem, quod legitima ad tradita *per D.de Franch. dec. 559.col fin.* erit tamen loco successionis legitimæ idem *decis 6.8.Affl.vero in decis 162.nu.2.* scribit paragium esse legitimam, & DD. Regnicoli, qui dicunt paragium posse ascendere, vsq. ad virilem loquuntur in fratre non autem in patre *de Franch decis.612.nu. 2.* & quandoque vsque ad legitimam *Rou. in pragm. 24 num.17. de feud.* & debetur sororibus, quæ si moriuntur ante nubilem ætatem ad earum hæredes illud transmittunt *Minad in Constit.in aliquibus in 7 notab. num. 14 fol. 144.Camill.Larath.cons.69.n.20. de Franc.*
11 *decis.618.Georg.alleg 11.* & debetur filię tẽpore nubilis ætatis, sed interim debentur ei alimenta, & non fructus, siue interesse para-
12 gũ *Anna alleg.70.* an pro paragio possit per filiam agi contra tertium possessorem *de Franch.decis.374 Giurb.in cons. Mess.cap.4. glos.4.num.11.* & super paragio nulla competit actio filiæ, seu sorori personalis, nec in rem scripta, siue hypothecaria super corpore feudi, sed tantum super fructibus ipsius
13 *Rouit.in loc.cit.* filia vt dicatur competenter dotata, & secundum paragium debet attendi tempus matrimonij, & non mortis patris dotantis *Mormil. in Constit. in aliquibus num.30. Manent.cons.120.Consta de*
14 *port.rat.q.164.* an auctis facultatibus patris post matrimonium contractum possit filia maritata petere supplementum *Fusc. in sing.102 lit.F.Viscon.in suis concl.legal. ver. filia dotata.Camil.Larath.cons.26 nu. 57.& seq.Reg.Reuert.decis 84.tom.3. in manuscr.*

Nu.13.Gregor.) adde *Paul. Staiban. iun.*
15 *ad cons.16.eius patrui* mulier dotata à viro, vel ab alio extraneo, num debeat habere paragium seruata forma *Consuet.Neap.vide Molfes in consuet.par.4. de success. ab intes.q. 24.num.2. & 6.* paragium à quibus debeatur *vide Lel.Caput.ad Consuet. Neap.si mo-*
16 *riatur p.2 §.4.* soror consanguinea vtrum excludatur à successione fratris vtrinque coniuncti vigore consuetudinis Neap. & an saltim ei competat paragium in bonis fraternis de nouo quæsitis *vide Camil. de Me-*
17 *dic.cons.11.* filia pro paragio, super bonis maternis præfertur creditoribus, etiam paternis, si mater super bonis viri prior existat *Amat.cons.42* de paragio, multa in causa Thomasinæ de Afflicto scribit *Reuert. in decis.49.tom.1.in manuscr.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Actor ante litis cõtestationem, seu dationem termini, potest interrogari, an veniat, vt hæres ex testamento, an ab intestato.*
2 *Quid in feudalibus.*
3 *Recognitio scripturæ, quot requirat præcepta.*
4 *Scriptura recognita per contumaciam, an habeat executionem paratam, & an in illa admittatur mora purgatio.*
5 *Non nocet hæredibus, & fideiussoribus contumacis.*
6 *Recognitionis preceptum non suspenditur per appellationem.*
7 *Confessio ficta, à lege recepta, idem operatur, quod vera, & leges de vera loquentes procedunt in ficta.*

8 *Reus*

8 *Reus, qui torquetur ex processu informatiuo, an teneatur in foro conscientiæ fateri delictum.*

AD DECIS. XXXXVIII.

1 NVm.1.Pragm.) poterit ante litis contestationem, seu dationem termini actor interrogari si venit, vt hæres ex testamento, vel ab intestato, vt ab hoc onere probandi releuetur conuentus, & indifferéter seruatur in praxi, dummodo lis v rsetur in burgensaticis, vt ait *Capic. decis. 97. sub num. 3.* nam
2 in feudalibus sufficit, quod quis declaret venire ad feudũ de iure successorio feudorũ vt explicat *Frecc. de subfeud. q. 20. fol. 265.* dicens hoc procedere, quãdo quis venit ad feudum ex pacto, & prouidentia, quia si ad hæreditarium, tunc tenebitur declarare, vt supra Sic è conuerso reus tenebitur facere dictas, & similes declarationes, videlicet si est hæres, si tenet, & possidet, de quibus per *Regentem* Rou. *in pragm. 6 de ordin. Iudic.* verum dicta declaratio de hærede præiudicat respectu petentis tantum, & non alterius *de Franch decis. 694.* & si non facta dicta declaratione petita, vel non factis præceptis, *vt in pragm 6. superius citata* iudex procederet ad vlteriora satis præiudicat parti illam petenti Menoch. *de præsumpt. lib. 2. q. 1. num* 31. in iudicio, quando quis interrogatur, an sit hæres Petri, & respondeat se hæredem mediante persona Francisci non sufficit, sed debet respõdere, quoad personam *Petri Nact. cons. 128 vol. 2.*

Ibidem comminatum late Muscat. *in prax. S.C. par. 3. glos. hæreditaria Borrell. in summ. decis lib. 1 tit. de articul à num. 89. vsque ad num. 105.* prout in recognitione apocæ, aut alterius scripturæ priuatæ in contumacia refert *Scacc de commerc & camb §. 7 glos. 2. Tap. ad ius Regn. tit. de Apoc. sup. pragm. 64.*
3 *de offic. proc. Cæsar.* recognitio scripturæ, quot requirat præcepta vide *Luc. Matth. Apicell in suo tract tutam. paup tit. 1 nu. 15.*
4 & recognita per contumaciam executioné paratam non habebit, & in illa admittitur moræ purgatio, si contumax comparendo, velit per contrarias probationes contrarium demostrare, vt probant *Ludou. decis. luc 44 num. 48.* Gratian. *discept. foren. cap. 119.* si iura, quæ produceret promptuariam probationem haberét, at secus si prõptuariam non haberent *Gait. in tract de cred. c. 2*
5 *tit 9 num. 3262 cum sequ.* recognitio facta ob contumaciam hæredibus, & fideiussoribus non nocet, quia personam contumacis non egreditur Rou. *in pragm. 8. num. 44 de*
6 *ordin. Iudic.* recognitionis præceptum per appellationem non suspenditur, nec præceptum scribendi coram iudice, quia non grauatur cum de facto suo interrogetur *Maur. Burg. de laudem. par 3 inspect. 38. num. 23. & 24. Nicol. Genu. de script. priu. lib. 2 tit. 1. num. 32.*

7 *Num. 3. Alex.*) idemque operatur ficta confessio à lege recepta, quod vera *Menoc. de præsumpt. lib. 1. q. 61. num 10.* in eadẽ non diuersa causa *Mancin. de confess. cap 6. num. 30. & 31.* leges de vera loquentes confessione procedunt in ficta *Cartar. de execut. sent. cap. ban. cap. 1. num. 34.* cum liquidissima probatione sit ficta ipsa confessio, vt ex ea notorium resultet *Farinac. cons 85. num. 28.*

8 *Num. 8. Archid.*) reus, qui torquetur ex processu informatiuo, an teneatur fateri delictum in foro conscientiæ, vide *Molfes. in addit. ad comm. sup. Consuet. Neap. in proœm. q. 5. num. 21. Glorit. in cap. super literis num. 26. de rescript.* reus, vt teneatur fateri delictum, qualiter interrogari debeat vide *DD. relatos per Savr lib. 12. Clau. Reg. c. 16. & 17*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Contractus an possit reuocari.*
2 *Quid si sint contra iura, aut à iure improbati.*
3 *Contractus nullus nullam parit obligationem.*
4 *Contractus dolo factus, qua ratione sit nullus.*
5 *Contractus contra prohibitionem legis, an indigeat absolutione.*

AD DECIS. XXXXIX.

VIde eundem Bart in sing 129. Alex. cons. 64.) vbi infinitos DD. allegat ad id, quod dictum est de transactione
1 *Nu. 9. obseruari*) hinc est, quod reuocari non possunt *Decian resp. 43. num. 33 vol. 5.* & licet aliquando contrahentes possint venire contra contractum, secus tamen est, si post factum illum approbarunt, saltem semel *Decian. resp. 35. num. 10 vol. 2.* cõtrahentes mutuo cõsensu resoluunt cõtractũ ipso iure re integra *Maur alleg. 21. n.*
2 *2. par. 2.* cõtractus à iure improbatus potest ab eodemet contrahente reuocari *Maur.*

alleg.50.num.4.par.1. & cótra iura celebratus pro infecto habetur *Cartar. decis. 85.n.*
3 16 contractus nullus nullam parit obligationem, nec principalem, nec fideiussoriam *Polid Rip sing. obseru. 158.num.7.* si totaliter est nullus, secus si causatiue *Molfes. cons.*
4 *42.num 35.* vbi explicat dolo factus non est ipso iure nullus, sed ope exceptionis *Larath.*
5 *cons 14.num. 15.* contractus contra prohibitionem legis, an indigeat absolutione vide *Camill.Biloct.in tract.de absol.iuram.ca. 11.lib.1.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Pro legato dotis tenentur omnes hæredes insolidum, etiam hæres in feudalibus.*
2 *An testator possit grauare vnum ex hæredibus ad soluendam totam dotem, vel omnia debita.*
3 *An de feudo, de quo primogenitus habet pretium, debeat deduci aliquid pro soluendis debitis hæreditarijs.*

AD DECIS. L.

AD ornatum huius decis. *vide Horat.Rouat.in decis.lucen.140 Borrell in suum.decis.tit.de priuil.dotal.num.490 491.492 & 493 p 3*
1 pro legato dotis hæredes tenentur insolidū *de Francb.decis.581.* & *vide Did.Couar.var. res.lib.3.ca.7.fol.231.* & adeò hoc procedit, vt etiam hæres in feudalibus teneatur ad dotis exonerationem *de Francb. decis. 159.* & contribuit cum hærede in burgensaticis *Capic.decis.198.Tiraq.de primog.q.30 num.*
2 *27.* an autem testator possit grauare vnum ex hæredibus ad soluendum totam dotem,
3 vel omnia debita *Crau.cons 147.* an de feudo pe quo primogenitus habet pretium debeat deduci aliquid pro soluendis debitis hæreditarijs, an vero est deducendū de portione burgensatica *Capic.decis. 198.* quid in canone emphyteutico *Affl. decis. 153.* vbi additio dicit, quod etiam instantia transit pro hæreditarijs portionibus *l. si petitor ff. de iudic.* quid autē in indiuiduis *vide Diaz. regul.15.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *In consanguineo & vicino in quibus præsumatur scientia, & in quibus ignorantia respectu alterius consanguinei, & vicini.*
2 *Donatio facta sponso, quando sit valida, absque acceptatione aut scientia donatarij.*
3 *An pro donatario absente acquiratur ex stipulatione Notarij, ius reuocabiliter, vel irreuocabiliter.*
4 *Possessio de sui natura, non acquiritur sine animo eius, cui quæri debet.*
5 *Donatio acceptata per tertium, qui non sit Iudex, nec Notarius, non perficitur non sequuta acceptatione absentis.*
6 *Quid si donatio non fuerit acceptata, sed donator dixerit Promitto, donationem, & omnia, & singula in ea contenta habere rata, an possit illam reuocare.*
7 *In donatione facta Ecclesiæ, aut alijs locis pijs sufficit sola acceptatio Notarij.*
8 *Notarius non potest obligare absentem sine eius consensu.*
9 *Constitutum, an transferat possessionem in absentem.*
10 *Constitutarius an propria auctoritate possit ingredi possessionem, possessoribus non citatis.*
11 *Agens vigore constituti debet probare, quod debitor cōstituens possidebat tempore obligationis.*
12 *Constitutum, vel precarium non sufficit, quando requiritur corporalis traditio.*
13 *Constitutum in re promissa post mortē collatum, an aliquid operetur.*

AD DECIS. LI.

1 NVm.13.*Felin*) ignorantia, licet in consanguineo, seu vicino nō præsumatur, sed scientia in his, quæ respiciunt iura sanguinis, quo ad coniunctos, & quæ non clam, sed palam geri, vel alias cadere solent in vicinorum, & coniunctorum cognitionem, non tamen sic est in his, quæ iura sanguinis non respiciunt, quæ clam geruntur, & quæ in cognitionem coniunctorum, seu vicinorum cadere non solent *Mascar.de probat.concl.1406 num.6. & seq.* & sicut in coniunctis, & vicinis præsumitur scientia in actibus successiuis, ita, & pariter præsumitur ignoratia in actibus momentaneis *Cardin.Tusc.pract.conclus.vers. consanguin.concl 471 num.3. & 15: & in ver.vicinus conclus 201.num. 5.* nisi de actu momētaneo esset publica vox, & fama, quia tunc de eo præsumitur scientia, etiam in nō

vicino,

vicino, & cõsanguineo *Menoch. de præsump. lib 6. præsumpt 24 num. 9.* non præsumitur scire, an suus coniunctus, vel vicinus testamentum fecerit, vel aliquem contractum celebrauerit *Card. Tusc. in ver. scientia cõcl. 62. num. 6. & 7* sed non procedit, quãdo testis consanguineus, vel vicinus deponeret super negatiua contractus, seu testamenti, vt puta si diceret Titius tali die testamentum non fecit, nec talem contractum celebrauit, quia non testari, nec cõtrahere poterat, nec aliter esse, quin ipse vidisset *Menoch. dict. præs. 24. num. 33.* ignorantia præsumitur, & non scientia in coniuncto, seu vicino, qui non conuersatur, cum cõiuncto, vel vicino, *Menoch. de recup poss. ss remed. 16. nu. 54.* & idem est in coniũcto, & vicino nouo *Cost de fact. scient & ignor. inspect. 73 num. 7 & sequ.* consanguineum putari scire facta consanguinei in quibus consanguineis verũ sit *vide Firr. Alsan. in l prima num. 83. ff. si cert. petat.*

2 *Num. 19. Angel.*) an donatio facta sponso præsenti est valida, absque acceptatione *Theodor. alleg. 43 num 13.* facta sponso cõtemplatione matrimonij est valida, absque scientia donatarij, dummodo sequatur matrimonium *Tell. Fernand. ad ll taur. par. 1. sub l. 17. num. 71. & 72. vide Molfes. in addit. ad Commen sup. cons. Neap. par. 9. quæst. 1. num. 9.*

3 *Num. 20. Doct*) pro donatario absente, an acquiratur ex stipulatione Notarii ante acceptationem ius reuocabiliter, vel irreuocabiliter; communis opinio est, q acquisitus ius irreuocabiliter *Osasc. decis 33.* cui adheret *Ricc. in collect. dec. 43. & vide Thes. decis. 60. Milan. decis 4. num. 39. & sequ lib. lib. 2 Caualc. decis. 42. à num. 13. Mantic de tacit & ambig. lib 13. tit. 8 num. 19. cum seq. Paschal. de vir. patr potest. par. 1. cap. 8. num. 158. Intrigl. decis. 20 num. 2.* vbi etiam si tacite fuerit acceptata *num. 4. & 5.* sed vt materia dilucidetur, distingue, aut donatio est facta speciei, & tunc vera est opinio, quod per stipulationem Notarij pro absente ante eius acceptationem non sit translatum dominium, nec possessio irreuocabiliter, & sic poterit reuocari per donatorem, vel si eandẽ hypothecauerit in ea creditores præferentur iuxta *tex. in l. fin §. huius ff. de do-*

4 *nat.* & ratio est, quia possessio de sui natura, sine animo eius, cui quæri debet non acquiritur *l 1. §. adipiscimur, & ibi* DD. *ff. de aquir. possess.* & quamuis per notarium acquiratur actio absenti, sine cessione, nõ tamen potest acquiri dominium, siue possessio cũ requiratur animus volẽtis, acquirere, & ita procedunt DD. ill gati per *Thes. decis. 70. num. 3. & post num. 5. vers. aut vero, & per Milan. num. 39. cum sequ.* aut vero donatio consistit in quantitate, vt quia est donata certa summa pecuniarum, & tũc verior est opinio, quod ante acceptationem donatarij sit acquisita vtilis actio absenti per stipulationem Notarii, etiã sine cessione, vt per *Mantic. dict. tit. 8. num. 4 10. & sequ.* & irreuocabiliter, quoad donantem, non requiritur ratificatio, cum lex ex stipulatione Notarii de per se operetur, sine ministerio hominis, secus quoad donatarium, cum in sua potestate sit nolle acquirere, adeo quòd euanescet facta renunciatione, ac si per legẽ non fuisset facta prædicta acquisitio, & ad hoc habes *tex. in l. legatarius §. 1. ff. de legat. 1.* & conferunt tradita per *Surd. cons. 305. num. 15. lib. 3. Ric. in collect decis. 3059. par. 7. de Pont cons. 120. vol. 1. Menoch. cons. 1153. vol 12. Fontaneli de pact. nupt. claus. 4 nu. 14.*

5 *tom. 1 Fab. Turret. cons. 60. vol. 2.* acceptata per tertium, qui non sit iudex, vel Notarius non perficitur non sequuta acceptatione absentis *Surd. cons. 351. num. 32.* vbi quid in patre acceptante pro filio, *& num. sequen.*

6 *lib. 3.* & si non fuerit acceptata à patre, vel Notario expresse, sed donator dixerit, promitto donationem, & omnia, & singula in ea contenta habere rata non poterit tunc

7 reuocari *Peguer. decis. 154.* quando donatio facta est Ecclesiæ, vel alijs locis pijs sufficit sola acceptatio Notarii in foro exteriori, quia præsumitur in foro interiori acceptata per Ecclesiam, & per Deum, qui omnem nostrum bonum actum acceptat *Ludouic. decis. Perus 29. et vide tradita per D de Frãc.*

8 *decis. 168* ex contractu vltro citroque obligatorio non nascitur obligatio respectu absentis ex sola stipulatione Notarii ante illius absentis ratificationem, quia Notarius non potest obligare absentem sine eius cõsẽsu, quamuis possit absenti acquirere, quia hoc respicit illius commodum, quod si velit potest respuere *Surd. decis. 111. nu. 4. & 10. Gratian. decis. 88. num. 4. Testai. alleg. 12. nu. 68.*

9 *Ibidem Tiraq.*) constitutum nec trãsferre possessionem in absentem, etiam cum Notarii stipulatione voluit nouissime *Negusan in cons. 395. n 18. & 19. quod ex Rol. Borgn. & Osasc.* declarat non procedere si cum constituto iungatur iuramentum, quo in casu suppletur constitutarii præsentia, & vide *Io. Dom. Gait. in tract. de cred. c. 4. quæst 7. num 822. & seq.* vbi receptiorem, ait opinionem, vt ex Notarii stipulatione, etiam in constituto suppleatur partis præsentia, & pos-

& possessio absenti transferatur, *vide Bar-*
10 *bat.in tract de assist.praet. glos.7.* Constitutarius propia authoritate, an possit ingredi possessionem possessoribus non citatis *vide Cardin.Tusc.pract.conclus.lit.C.concl. 786. num.16 & 18.Giurb.decis.121 nu 12.Gratian.discept.foren.tom.2.cap.378.num.25.&*
11 *26.*agens vigore constituti debet probare, quod debitor constituens possidebat tempore obligationis, & constituti *Viu. opin. 626 num.3.par.2.Caualc.decis.23. num.44. p.2.Mascard.de probat concl. 1212.à num.2.*
12 *cum sequ.vol 3.* quãdo requiritur corporalis traditio, non sufficit præcarium, vel constitutum *Gratian.decis.238 col fin. & addit. ad Napod.in consuet.instrumenta fol.305.in*
13 *nou.*constitutum in re promissa post mortem collatum, an aliquid operetur *Fontanell.de pact nupt claus.4.glos.3.nu 18.& 20. tom.1.Lanar.in memorab.manuscr.*

Didac. de Mari.

SUMMARIUM.

1 *Meretrix licitè accipit lucrum de meretricio, & de eo potest liberè disponere, & testari.*
2 *Donatio meretrici facta ex causa libidinis, & donatio à meretrice facta suo amasio, an valeat.*
3 *Meretrix an possit agere ad sibi promissa ex turpi causa.*
4 *Tenetur soluere decimas.*
5 *Meretrices cogi possunt ad ferendum aliquod signum, vt ab honestis discernantur.*
7 *Meretrices, quæ verè dicantur.*
8 *Pater non potest filium exhæredare ex eo, quod meretricem duxit in vxorem.*
9 *Meretrix potest acquirere iuspatronatus, non tamen illud exercere durante meretricio.*

AD DECIS. LII.

1 Meretrix, licet turpiter faciat lucrum, tamen, quod meretricando facit, non turpiter accipit, nec turpiter retinet, nec propterea restituere tenetur, sed de illo potest disponere ad libitum magis communem Doctorum sententiã dicit *Card.Tusc.pract. concl.in ver.meretrix num.8.* & vide, quæ plene cumulat *Amesc.in tract.de potest in se ipss.lib.2.cap.15.per tot.* potest facere elemosinam, & ei prodest de acquisitis ex meretricio *Fusc.in sing.suo ver.meretrix nu. 23. Bonacoss.comm.opin.crim par.2.fol.49.* meretricis testamentum deturpiter acquisitis valet, & tenet *Aymon.cons.203 num.25. declara, vt per Ludou.comm concl 64.* & habet testamenti factionem non solum actiuam, sed etiam passiuam *Tusc. in vers. meretrix*
2 *concl 221.num.7 & 8.* vbi an meretrici facta donatio ex causa libidinis valeat late *Farinac.in fragm.par.1.ver.concubina,* nunquid autem è contra donatio facta per meretricem suo amasio valeat, vide *Tusc.in præcit. concl.num.17.Petr.Gregor.lib.48 Syntagm.*
4 *iur.cap.13.num 16.* an mulier meretrix, & inhonesta agere possit ad sibi promissa ex turpi causa *vide Farin.in fragm. ver mulier. num.391.par.2.Neuiz in silu. nupt.ver.di-*
5 *uiti non est nubendum num 55.*tenetur sol-
6 uere decimas *Ricc.decis 143.par.1.*cogi possunt meretrices ad deferendum aliquod signum, vt ab honestis discernantur *Pell. ad consuet.Auers ca 7 num 19.* & prohibentur deferre habitum monialiũ *Genuen. in prax.*
7 *Archiep cap.46 num 5.* meretrices, quæ vere dicantur vide *Borrell. in summ. decis.tit. 56 num.13 & sequ.tom.1 Caroc. decis 128. Cabal.resol.crim.123. Apicell.de dilat quinquen.tit.1 num.167.* meretrix non appellatur, quæ amoris causa suo amanti copiam facit *Pheb.post decis.Rot.Lusit arrest.145.* & occulte peccatum committit *Ioseph.Sesse de-*
8 *cis.95.num.10.* pater nullo modo potest filium exheredare ex eo, quod meretricem, & inhonestam mulierem in vxorem duxerit *Oter in suis Roman.lucubrat.disput 25.in*
9 *fin.*meretrix potest acquirere ius patronatus, sed non habet illius exercitium durante meretricio *Viuian.in prax. iur. patr lib. 2.cap.7 num.7.& vide Lup. in tract. de illegit.comment 1 §.3 num.30.*

Didac.de Mari.

SUMMARIUM.

1 *Testes examinati, aut repetiti parte non citata, non probant.*
2 *Testes examinati parte non citata, vsque ad quod tempus possint repeti.*
3 *Testes examinati parte non citata, si moriãtur reo existente contumaci, habentur pro repetitis.*
4 *Testes quando non debeant repeti.*
5 *Testis repetitio, an debeat fieri per extensum.*
6 *Testium confrontatio, quando habeatur loco*

to repetitionis,& num.8.
7 *In testium repetitione, quæ solemnitates requiruntur.*
8 *Remedium cap. reintegranda, contra quos competat, & pro quibus rebus detur,& à quo tempore veniant fructus, & quam requirat probationem,& num.10 12.13.*
9 *An agens dicto remedio, teneatur declarare tempus.*
11 *Remedium prædictum præscribitur 30. annis.*
14 *Non infamat.*
15 *Remedia capitulorum Regni, quando locum habeant contra personas Ecclesiasticas.*

AD DECIS. LIII.

1 NVm.2.C.de testib.) testes examinati parte non citata, quando probent vide Farinac.de testib. q.72. Petr. Caball. resol.crim.cas.269. Ricc.decis.134.part 4 & in collect.dec.2491. part 7.Paul.Fusc.in sing.32.lit.T. Scacc.de Iudic.lib.2.cap.8.à num.63.ad num.119.repetiti parte non citata non probant Borrell.cons.97 num.18.Barz.decis. Bonon.137.
2 Tartagl.in Margar.fisc.cap. 9. & vsque ad quod tempus, possint testes in causa recepti,& examinati parte non citata repeti vide
3 D.de Franch.decis. 716. & testes examinati absque partis citatione, si moriantur reo existente contumaci, habentur, ac si fuissēt repetiti in damnum rei, vt in pragm.ædita
4 de anno 1616.delli 89.capi §.83.testes repeti debent per audientiæ præsides procedētes ad modum belli, nisi inquisiti illos dent pro repetitis, vel ex legitima cōfessione rei de delicto constaret, quo casu datur terminus aduersus confessionem, vt in dict. prag.
5 §.51.testis in repetitione, datis interrogatoris per reum, an teneatur deponere per extensum, an vero sufficiat se referre ad primam depositionem vide Ricc.decis.271.par.
6 3.testium confrontatio habetur loco repetitionis, quando testes iurant in præsentia rei in actu confrontationis Ricc. decis. 294. num.19.part.4. Ambrosin de modo forman. process. inform.lib 2.cap 9 num. 5. Chartar. in prax. interrog. reor. lib.3 cap.1.num.84.
7 testium repetitio, quibus sollemnitatibus perficienda vide Caball resol. crim.cas.33.
7 Ricc.in collect 2996 par.7. testes, qui fecerunt confrontationem in faciem inquisiti, an sint repetendi, cum eius interrogatorijs, & quid Neap.seruetur vide Genuens.in prac. Archiep.Neap.cap.27.n.13.
8 Num.5.Alex. adde Cardin. Tusc. pract. concl tom.1.concl.45.n.51.Reg. Valenz cons. 71.num.14.quādo competat dictum remedium c.reintegranda, & cōtra quos, & pro quibus rebus detur, & à quo tempore veniant fructus Camp.in ca. Regni subditorum tit. de violent.num.69 cum sequ.Osasc.dec.29. Ant.Fab.de error.pragm. deci. ad 4. error.5. quam requirat probationem Affl. dec 361.
9 364.num.15. & 39. an agens remedio reintegrandæ, teneatur declarare tempus, quod non Anna sing.498.& alleg.111. & quæ sit
10 ratio vide Masull.ad Capic.decis. 79. an detur contra tertium titulo,& bona fide possidentem Honded.cons.17.nu.83.vol.1.Gait. in tract.de cred.cap.4.quæs.7.num. 923.præ-
11 scribitur triginta annis Camil.de Medic.cōs. 17 num.17. Aug. Barbos. collect.doct.lib.2.
12 tit.13.cap.2.num.7.an hoc remedium detur clericis non solum pro rebus Ecclesiæ, sed etiam pro rebus laicorum, siue mobilibus, siue immobilibus,& an datur pro rebus lai-
13 corum late Viu.in opin.734.num. 2. & datur pro feudis, & iuribus corporalibus idē
14 num.3 hoc remedium non infamat Dels.q.
15 704. remedia capitulorum Regni contra personas Ecclesiasticas quando locum habeant Maur. alleg. 90.par.2.late ostendit, quomodo habeant locum, etiam incorporalibus De Pont.cons.145.num.5.tom.2.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Meretrix debet remoueri à quarterio honorato, etiam à propria domo num.3. Et potest expelli etiam ex vnico actu meretricio num.4.*
2 *Locans meretrici domum, an peccet.*
5 *Pensio, si mulier à domo expellatur, à quo debeat solui.*
6 *Ius expellendi mulierem inhonestam, competit vicinis, non autem domino domus alibi habitanti.*
7 *Meretrix, vti miserabilis persona, gaudet beneficio electionis fori.*
8 *Mulier nobilis meretricando, non amittit priuilegia nobilibus concessa.*
9 *Adulterium cum meretrice maritata, an sit punibile.*
10 *Meretrix an possit cogi ad peccandum.*
11 *Adulterij actio datur etiam agnatis, fratribus mariti adulteræ.*
12 *Maritus sciens & non accusans adulterium vxoris, pœnam lenocinij incurrit.*
13 *Ius accusandi de adulterio transit ad hæredes extraneos, nē soluant dotem.*

14 Ex-

14 *Expressa remissio adulterij, an possit fieri per maritum, itaut prosit mulieri, nec possint illud hæredes obijcere.*
15 *Mulier accusata à marito de adulterio, potest excipere de adulterio ipsius mariti, etiam post litem contestatam.*
16 *Quid si maritus agat contra vxorem criminaliter ad pœnam.*
17 *Adulterij pœnas an effugiat vxor propter viri sæuitiam, aut famis necessitatem.*
18 *Maritus potest accusare vxorem ob violentã adulterij suspicionem.*
19 *Coniux notoriè adultera, expelli potest propria auctoritate. Et quando adulterium dicatur esse nototium.*
20 *Confessio mulieris raptæ, an faciat indicium contra raptorem.*
21 *Raptus crimen ad sui essentiam, non requirit copulam carnalem. Et non interueniente copula, non punitur pœna ordinaria.*
22 *Raptor an dicatur, qui rapuit mulierem à principio consentientem, & inscijs parentibus de matrimonio tractantem.*
23 *Raptus non est, qñ sponsus sponsam rapuit*
24 *Mater debitrix ex causa malè administratæ tutela, non potest carcerari, nec conueniri vltra vires, deducto nè egeat.*

AD DECIS. LIV.

1 MEretrices, & aliæ inhonestæ mulieres debent remoueri à quarterio honorato, & eis assignari certum quarterium *Anna. sing.* 338. *Oter. in Rom. Lucubr. disput.* 35 *num.* 5. *Bouadill in Polit prator lib.* 2. *cap.* 13. *nu.* 40. *Bellet. disquisit cleric par.* 1. *tit. de fauore clericorum reali §.* 4 *num.* 54. *Cened collect.* 140. *num.* 4. *Bened. Aegid. in tract de iure, & priuil. honest. art* 9 *à num.* 4. *August. Caput de*
2 *regim. Reipubl. cap.* 7. *§.* 2. *num* 14. non peccat autem mortaliter, qui facit, vel locat domũ meretrici, dummodo nec principaliter, nec etiam minus principaliter meretriciũ vsum in domo conducta exercendum, intẽdãt, sed solius habitationis vsum *Molin. disput* 500. *num.* 3. *Azor. inst. moral. p.* 2. *lib.* 12. *c.* 18. *q.* 3. *Rebell de oblig. iust. lib.* 14. *q.* 17. *nu* 8. *in fin.* Amplia etiam in muliere maritata, quæ parũ prodest esse maritata, & inhonesta *Affl. sup. Const. lib.* 3. *tit de prohib. habit. honest* si maritus sit vilis, & læno vxoris, quæ quæstũ publicè faceret *Menoch. de arbitr. iudic. cas.* 535 *num.* 19. *Viscont. ad Franc. decis* 316. *Ca*
3 *ball. cas.* 179. *num.* 9. Amplia etiam, si mulier habitaret in sua propria domo, & inhonesta esset, nam non potest habitare in quarterio honorato *Gasp. Thes. q. Foren.* 33. *Rou. in prag.* 4. *num.* 1. & 2 *de meretr. auendan de*
4 *exequen. mand p.* 2 *cap* 6 *n* 5 & *sequ.* ex vnico actu meretricio potest expelli à quarterio *Ricc decis.* 61 *num.* 6 *par.* 1. mulier, quæ non quæstus causa, sed capta alicuius amore, illi sui copiam facit potest è vicinia expelli cum inhonesta dicatur *Bened. Aegid. dict. art.* 9. *num* 6. *in fin.* & *num.* 7. etsi hanc mulierem non posse à vicinia expelli resoluant *Mascar. de probat concl.* 1066. *n.* 8. *Farin.*
5 *in prax. crim par.* 3 *q.* 98 *num* 6. si habitationem conduxerit, quis soluere debebit salarium domino, vicini, vel meretrix, vel culpa sit tribuenda locatori, qui debuit scire conditionem illius, cui locauit *vide Ricc. in sua prax. resol.* 133. *vol.* 2. qui contra locantem tenet, quando scienter inhonestæ, locauit, & bene distinguit *Molin de contract. disp.* 499.
6 Ius expellendi mulierem inhonestam competit vicinis tantum, & nõ domino domus alibi habitanti *Ricc. decis.* 129 *par.* 4. Mere-
7 trix vti miserabilis persona gaudet beneficio electionis fori *Nouar in prax elect.* & *var q.* 6. *num.* 5. *sect* 1 ac pariter vidua inhonestam vitam ducens *Borrell. in summ decis.*
8 *tit.* 56. *num.* 12. & 13. *par* 1. mulier nobilis meretricando nõ amittit generis nobilitatem, & priuilegia nobilibus concessa *Frãc. Aul.*
9 *in proœm prætor sub num.* 27. *in fin.* meretrice maritata committitur adulterium, & si sit punibile *vide Sempron. Ascia determ* 92.
10 [meretrix an possit cogi ad peccandum vide *Caball. in cas* 179. *num.* 5. & 8. *Amend ad Franc. decis* 47.
11 *Num.* 12. *Roman.*) adulterij actio datur etiam agnatis fratribusq̃; mariti adulteræ *de Franc. decis.* 94. *num.* 1. eo magis si adulterium cum incestu concurrat *ead decis. num.* 3. *Mormil. in Constitut. legum asperitate nu.* 2 quicunque habet actionẽ accusandi de adulterio debet cauere, ne ad probandum istud crimen intentet publicam vocem, & famam contra vxorem, quia proba et propiã sciẽtiam, & lænocinium argumento *l crimen C. de adulter.* & *sic veniret reyciend. vs Bal in cons.* 310 *n.* 5. *vol.* 1. qui loquitur in marito
12 de quo *Franc Marc. in decis.* 514. *nu.* 2. dixit maritum scientem, & non accusantem vxorem de adulterio dici lænonem, & pœnam lænocinij incurrit, quod intellige secundum
13 *Soc. in cap. de his num.* 45. *de accus.* an exceptio adulterij possit opponi per hæredes mariti, quando maritus viuens conquæstus nõ fuit *vide Gabr. comm. concl. lib.* 7. *concl.* 35. *n.* 8. *de Franc. decis.* 240. vbi tenet, quod ius accusandi de adulterio transit ad hæredes extraneos, stante conquestu in eius vita ne soluant ei dotem *Farinac. de delict. carn q.* 142. *n.* 121.

num.121.& 130.Paschal.de vir.patr potest.
14 *par.1 cap.5.num.52.* sed permittitur mulieri replicare de reconciliatione, si eam probare poterit, cum enim per eam remissum censeatur delictum, siue tacite, siue expresse dicta reconciliatio facta sic prodest mulieri *Gratian.discept. Foren. 591.à num.26. par.3.* & de expressa remissione adulterij, quę possit per maritum fieri docet *late Gamm. decis.63.* non poterunt hæredes illud mulieri iterum obijcere *Peguer.decis.95. num.8.* huius reconciliationis exemplũ refert *Fontanell. de pact.nuptial.clauf.7.glos.3.par.12.*
15 *num.7.tom.* 2. vxor à marito de adulterio accusata, potest etiam excipere de adulterio ipsius mariti, vbi agitur ad thori separationem, vel ad dotis amissionem *Sanch.de matrim.lib.10.disput.8.num.29. Cened.collect.166.num.3.Barbos.in l.4.in princ.par.1 num.97 cum sequ.ff.sol. matr.* quæ exceptio ab vxore proposita contra virum agentem ad separationem thori, & dotis amissionẽ potest etiam post litem contestatam dedu-
16 ci *Cened.dict.collect.166.num.4.* maritus si contra vxorem agit criminaliter ad pęnam non potest vxor excipere contra illum de simili adulterio *Petr.de ledesm.de matrim.q.*
17 *62.art.1.dub.3.* an adulterij pœnas effugere possit vxor propter viri sæuitiã, aut propter famis necessitatem *August.Barbos.lib.4 collect.Doct.tit.de diuort.tom.2.fol.mihi 121*
18 maritus potest accusare vxorem ob violẽtam adulterij suspicionem *Morl. in Empor.*
19 *iur par.1.tit.1 quæst.9. num.51.* adultera coniux notorie potest expelli propria auctoritate *Gratian.discept.Foren.cap. 102.nu. 25.Basil.Ponci. de impedim. matrim.cap.30. §.2.vers.secunda,* & vide, quæ inde testationẽ criminis adulterij cumularunt *Petr. Caball.resol.crim.cas.200.Perez.l. 2. verbo esziere adulterio vers.quæritur tit.15 lib. 8.ordin.Ceuall.comm.contr.comm.q.734.num.8. & 9.* adulterium quando dicatur esse notorium *Reusner.decis.8.num.17 par.2.*

Num.14.Auil.)adde Griuell.decis.sen. dol. 116.num.11.& 12.

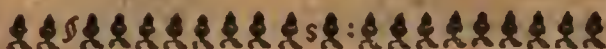
Num.17.Doct.)adde Viscont.in suis cõcl. ver.raptus Mastrill.decis.207.num.10.& 11 & pœna, de qua in Constit.Regni(capitalẽ quando cesset *vide Mormil in eius comment.*
20 *Mart vot.19 Viu.comm.opin.679.* an cõfessio mulieris raptæ, atque eius inculpatio faciat inditium contra raptorem *vide Farin.1. in tit de Iudic.& tort.q.43.nu.90.94.& 99.* raptor potest vbique puniri *Peguer.decis.43 num.13.Rou in pragm.5.num.5. tit. vbi de delict.* de obligatione raptoris circa dotationem mulieris raptæ *vide Cancer. in 3. par.var.cap.11.de spons.& matrim.Ant. Mo-*
21 *nach.decis.Bonon.41.& 42.* raptus crimen non requirit ad sui essentiam copulam carnalem. *Ioseph.Sesse decis.94 num. 10.* & raptor, qui non cognouit raptam non punitur pęna ordinaria, sed arbitrio iudicis *Farin.de delict.carn.q.145 §. conatus num. 198. Lup. de illegit.& natur.comment.1.§.5.num. 128. & vide Ceual.comm cont.cõmm.q.596.à nu.*
22 *22.*raptor an dicatur, ac proinde puniri debeat, qui mulierem rapuit à principio cõnsentientem, ac cum raptore tractantem insimul de contrahendo matrimoniũ nescientibus parentibus attento iure *nouiss. conc. Trid. Aug.Barb.lib.5.decret. collect. doct.tit. tit.17.cap cum causam num.2.* quid si inuitis parentibus abducitur puella *vide Gutier.de matrim.cap.86.num.17.Petr.de Ledesm.in summ par.1.de Sacram.matrim.cap.26. cõcl. 2.dub.1.Henriq.in summ.lib.12. cap.14.nu. 4.Rebell.de oblig.iust par.2.lib.3.q. 11.num. 6.Lessi.de iust.lib.4 cap.3.dub.90. num.70.Reginal.in prax fori pęnit. lib. 22.num.31.& lib.31.n.165.* sponsam capere licet. *& Conc.*
23 *Trident.* non comprehendit raptum, quo sponsus rapuit propiam sponsam *Sanch. de matrim.lib.7.disputat.13.num. 15. Genuen. in practic.Eccles.q.691.Bonacin. de matrim. q.4.punct.18.num.11.Sesse decis. 96. num.4.* de raptu virginum vide quæ scribit *Borrell. in summ.decis tit.de spons.& matrim. à nu. 567.ad n. 579.par.3 Cardin. Tusc. practic. concl.tom.ver.raptor.*

Num.13.Bart.)vide Galter.in prax.instr. secun.secun.part princ.n.17.

Nu.17.constit.) vide ad ornatum Baiard. ad Clar.§.raptus num.25.

In fin.) vide Nouar. in prax. variat.&
24 *elect.fori q.46.num.13.& 14.sect. 2.* verior est opinio, quod etiam si mater est debitrix ex causa malæ administratæ tutelę, & renũciauerit omni legum auxilio non potest carcerari, neque conueniri vltra quam eius vires patiuntur deducto ne egeat *Bouadill.in sua polit.lib.3.cap.15.num.31. Escubar.de ratiocin.cap.33.num.3.& sequ.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Carceratus se submittens gratiæ, aut misericordiæ Iudicis, non per hoc fatetur delictum.*

2 *Carceratus remittens se gratijs Curiæ, an possit appellare à compositione per Curiam facta.*

3 *Po-*

3 *Potestas, quantumuis ampla, tradita arbitris, non tollit reductionem.*

4 *Quid si in compromisso est data potestas arbitrandi secundum liberam voluntatem.*

AD DECIS. LV.

1 NVm. 2. *Innocen.*) se submictēs gratiæ, & misericordiæ curiæ, seu iudicis, prout sæpe faciunt carcerati in Regno, vbi iudices regulariter habent potestatem componēdi delicta ante sententiam præcedente tamen remissione partis non fatetur delictum saltem, vt possit condemnari, & si iudex non vult facere gratiam, vel misericordiam in pristino statu illum reponere debet; quia illa submissio intelligitur facta sub conditione si fiat gratia arbitrio boni viri, alias non nocet *Camp in cap. Regn. 297. incipien. multorum ad aures nostras nu.* 14. *Menoch. de arbitr.* 2 *Iudic q. 8. n. 37.* & quid si remittat se gratijs curiæ, & Iudex, vel Baro eum nimis cōponat, an possit appellare vide *Io. Vinc. Anna. in repet. cap. 1. de vasall. decrept. ætat. num. 57. & in sing. 226. Paschal. de vir. patr. potest par. 2 c. 1. n. 128.*

3 *Num 6. boni viri*) nec reductionem tollit qualibet ampla potestas arbitris data, existente præsertim læsione *Borrell. de cōprom.* 4 *§. 8. glos 1 nu.* 8. quid si est data potestas in compromisso arbitrandi secundum liberam voluntatem, an peti possit reductio ad arbitrium boni viri *Rou. in pragm. 2. n. 6. et seq. de arbitr.* *Gallup. in prax. S. C. tit. de arbitr. num. 43.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Inuentarium fieri non debet si nihil est in hæreditate.*

2 *Hæres non conficiens inuentarium, non tenetur vltra vires si certò constet de valore hæreditatis.*

3 *Quænam vtilitates resultent ex confectione inuentarij.*

4 *Inuentarium sine solemnitatibus factum, non releuat.*

5 *Inuentario non facto, præsumitur mala fides.*

6 *Inuentarium conficiens, & aliquid omittēs, quando sibi præiudicet.*

7 *Inuentario creditur in præiudicium conficientis, & successorum.*

8 *Inuentarium, quam vim habeat circa rem feudi, vel Ecclesiæ.*

9 *Quando pupillus nihil habet immobile, vel incorporale, tunc tutor debet protestari coram Iudice nihil esse in bonis pupilli, & huiusmodi protestatio habet locum inuentary.*

AD DECIS. LVI.

1 ADde *Fiarucc. in tract. de inuent. & eius confict. quest. 244. num. 271.* inuentarium fieri non debet si nihil est in hæreditate *Molfes. in addit. ad consuet. Neap. par. 2. tit. de bon. quest.* 2 *23. num. 7.* [hæres non conficiens inuentarium, si certo constet de hæreditatis valore non tenetur vltra vires *Fulu. Lanar. in addit. ad repet. Reg. Lanar. in cap. primo de suc-* 3 *cess feudi n.* 37] vtilitates, quæ ex cōfectione inuentarij resultant hæredi numerat *Didac. Spino. in tract de inuent. q* 273. *Aluar. Valas. consul.* 12 *Borrell. in summ. decis. tit.* 4 *29 par.* 3. inuentarium sine debitis solemnitatibus factum non releuat *Ludou. decis. Lu-* 5 *cen 64 n.* 28. præsumitur mala fides inuen- 6 tario non facto *Guid. Pap. consi. 42. num.* 7. inuentarium conficiens, si omittit aliquid in eo scribere, quando sibi præiudicet *Gam.* 7 *decis. 148. num. 2. & 3.* inuentario publice confecto creditur de bonis ibi descriptis in præiudicium tamen conficientis, & successorum *Camill. de Medic. cons. 66. nu. 4. & 8.* 8 inuentarium, quam vim habeat circa rem feudi, vel Ecclesiæ, & quid si est antiquum *Mangrell. ad Bart. in l censualis vers. non præiudicat C. de donat.*

Num. 3 Boer.) adde *Bacca. de decim. tutor. cap. 2. nu 48. Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. cent. 1. cas. 72 nu.* 8. *Surd. de alimen. tit. 8. priuil. 56. nu. 101. Guttier. de tutel. par. 2. cap. 1. nu.* 47. quando pupillus est adeo pauper, quod non habeat mobilia, quid faciendum *vide Bal. in l fin C. qui bon. ced. poss* & quando nihil habet immobile, vel incorporale, tunc ipse tutor coram iudice debet protestari illud, nempe nihil in bonis pupilli esse, & huiusmodi protestatio habebitur loco inuentarij *Manzin. de tutel. & cur. 3, q. 3. q. princ. nu. 7. in fin.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio an detur à sortis, & fortunæ iudicio.*

2 Sortes

2 *Sortes apponere in diuisionibus, an sit peccatum, & quando sortibus locus sit.*
3 *Sortis vsus in beneficijs Ecclesiasticis est omnino prohibitus, & quando sit prohibitus inter laicos.*
4 *Sortes non debent se extendere ad facti dubij probationem.*
5 *Enumerantur plures casus, in quibus ad iudicium sortis est recurrendum.*

AD DECIS. LVII.

1 APpellatio an detur à sortis, & fortunæ iudicio *vide Borrell. in tit. de appellat à num. 189. ad num. 223. tom. 2. Scacc de appellat. q. 2. quæst. 16. limit. 6. Ruginell. de appellat. §. 2. cap. 3. n. 452 & 867.* an succurratur ei, qui fuerit læsus vltra dimidiam *Pinell in l. 2. p 2. cap 1. n. 6. C. de rescin. vendit. Cald. Pereira in l. si curatorem verbo, vel aduersarij dolo nu. 13 &*
2 *14* sortes apponere in diuisionibus, an sit peccatū *Alex. ad Bart. in l meminimus vers. posses. col 2. C quando, & quib quar. pars. lib. 10.* & quando sortibus locus sit, *vide Bart. in l si duas num 3 ff de excusat. tutor.* sorte tunc aliquid dirimitur inter discordes, cum incertum est de iure, secus si sit incertum de facto *Alex. in addit. ad Bart. l. si duobus vers. aduertas tamen C. comm. de legat* sortis
3 vsus in beneficijs Ecclesiasticis est perpetuo prohibitus *Ias. in l. huiusmodi §. si is, cui nu. 21. ff de legat. 1.* sorte dirimi, quando sit prohibitum etiam inter laicos *Abba. in cap. fin.*
4 *num 6. de sortileg.* sortes non debent se extendere ad facti alicuius dubij probationē *Mar. Soc in cap. Ecclesia vestra num. 30 eod.*
5 *tit.* sorte decidi potest quæstio in interdicto vti possidetis, vbi est paritas probationum *Rip. in l quominus num. 57 de flumin.* si duo canonici pari numero discordarent in eligendo, superior compellet eos ad concordandum sorte *Borrell. in §. 2. glos. 1 nu. 343. de comprom.* vbi humanorum ingenium non sufficit sors dirimit altercationem, *Affl. de iure Protom. car. 9 col. 3. vers. item quod pluribus*, vnde si duo æquales gradus concurrant ad retractum ambo sunt æqualiter admittendi, secus si res sint indiuiduæ, quæ duobus competere non possunt, & hi simul eodem momento ad iudicium prouocauerint, & sint omnia paria, sorte tunc dirimēdum est, verum eorum præferatur *l si qua. ff. famil. Hercisc Tiraquell. de retract. tit. 1. §. 2. glos. 10 num. 4.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Diebus festis nequeunt fieri acta, etiam si Iudex habeat potestatem procedendi summariè.*
2 *Ferijs ab hominibus inductis possunt partes renunciare, non autem diuinis.*
3 *In ferijs hominum admittitur renanciatio, etiam tacita.*
4 *Citatio in die in honorem Dei feriata exequi non potest.*
5 *Citatio facta in die non feriata, inualida est, si mandatum de citando fiat die feriata.*
6 *Actus extraiudiciales, & voluntariæ iurisdictionis, fieri possunt die feriata in honorem Dei.*
7 *Quænam causæ piæ tractari possint die feriata.*
8 *Inquisitores contra hæreticam prauitatem possunt acta facere in die feriata.*
9 *Sententia in die feriato prolata, & eius executio inualida est.*
10 *Fallit in sententia excommunicationis.*
11 *Dies in honorem Dei feriati, qui dicantur.*
12 *Diebus ab honorē Dei feriatis, an possit procedi ad modum belli contra forasciitos, & publicos latrones, & facinorosos.*
13 *Diebus festiuis quænam opera fieri possint.*
14 *Iudices laici, an possint statuere super obseruantia festorum.*

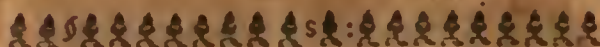
AD DECIS. LVIII.

1 ETsi acta diebus festis fieri nequeāt, & facta nulla sint, intellige, de diebus, & festis diuinis *Carau. rit. 80. Soar. de Relig. tom. 1. tract 2 lib 2. de dieb. fest. cap. 3 num. 1. Magon. decis. Lucen. 25. num. 36. Gratian. decis. 144. num. 41. Intrigl. sing. 80. num. 67. lib 3. Quaran in summ. Bullar. vers dies festus Carraf. super aliquas leges recopil cap. 2 §. 2. nu. 1.* qui omnes aiunt feriarum in tempore in Dei honorem inductarum iudicium conquiescere *P guer. decis. 53 nu. 3.* etiam si iudex habeat potestatem procedendi summariæ *Caualc.*
2 *de Brach. Reg. par. 4. num. 293.* renunciare possunt partes ferijs inductis pro necessitate, & fauore hominum, secus vero ferijs ad honorem Dei, & Sanctorum *Petr. Cened. collect. Iur. canon. 142. par. 2. Christoph de pace in schol ad leg. Styli l. 1 r6. à num. 10. Cardos in prax Iudic. & Aduoc ver. feria num. 2 Franch. Leo. in Thesaur fori Eccles. par. 1. cap 1. num. 27.* etiam si cum iuramento renunciatum esset adhuc renunciatio non va

G leret

leret feriarum introductarum ad honorem Dei *Rimin.sen.consf.*595 *nu.*1.2.3 *&* 18.*vol.* 3.non modo expresse.nec etiam tacite partes renunciare possunt *Azor. inst. moral. par.*2 *lib.*1 *cap.*27 *q* 18.*Perez.l.*1.*glos.*1.*pag.* 582 *vers.sunt praeterea tit.*7 *li* 3.*ordin.Cald. Pereir.de resol.emphit.cap.*17. *num* 10.*col.*5.
3 ferijs ad fauorem, & necessitatem hominũ inductis admittitur renunciatio tacita, vt si pertranseat in ius vocatus,& acta valida erunt *Borrell.in summ.decis.tit.*30.*nu.* 142.
4 *tom.*2.citatio in die in honorem Dei feriato exequi non potest *Parlador. rer. quotit.lib.* 2 *cap.fin.par.*5 *§.*4 *num* 3. *Caualc. decis.*4. *num.*41.*par.*2. *Muscat. in prax. S C.par.*1. *glos.intimata num.*20.nec potest fieri,vt cadat in die dominico *Mari.Ant.var. resolut.*
5 *lib.*3.*resolut.*48 *num.*15. sic etiam inualida est citatio facta die non feriata,si mãdatum de citando fiat die feriata *Azeued l.* 4.*num.* 6.*tit.*1.*lib.*1.*noua recopil.* quia neque citatio facta die feriata in honorem Dei potest fieri pro die non feriata *Vant. de nullit. ex defec citat.num.* 46. in die festo in honorem Dei introducto, nec citatio ad videndum iuramenta testium potest valide fieri *Viu.*
6 *decis.*274 *num.*18.dispensationes, collationes beneficiorum,scripturæ,& actus extraiudiciales,& voluntariæ iurisdictionis die in honorem Dei feriato fieri possunt *Cardos. in prax.Iudic.ver.feria num.*3 *Ceuall.de cognit.per viam violen.par.*2 *q.*107.*n.*4. causæ
7 piæ die in honorem Dei feriato, licet apud Iudicem tractari possunt *Fr.Emman quæst. regul.to.*2.*q.*70.*art.*2.*Valer Reginal in prax. for pœnit lib.*19.*num.*44.verum cum causa pia dicatur multipliciter, vt ostendit *Tiraquell de pia causa in præfat* intellige de causa pietatis,quæ respicit opera misericordiæ *Mar.Ant.lib.*3.*var resol.*48.*num* 1.*tollet in*
8 *summ.lib.*4.*cap.*15.*num.*7.Inquisitores contra hæreticam prauitatem possunt cõficere acta in die feriato in honorem Dei *Mar.*
9 *Ant.dict resol.*48.*num.*8 sententia die feriato in honorem Dei prolata inualida est,sicut executio ex illa proueniens *Barbos.Collect. Doct.tom.*2.*tit. de ferijs cap. conquestus num* 32 *& vide Ceuall comm.contra comm.*
10 *quæst.*760 *num.*3.sententia excommunicationis lata in diebus feriatis in honorem Dei valida est *Fr.Emman quæst.regul.tom.*
11 2.*q.*59.*art.*2. feriati dies in honorem Dei, qui dicantur refert *Tusc in concl.*96.*sub lit.*
12 *F.*in diebus feriatis in honorem Dei, an possit procedi ad modum belli contra forascitos *vide Ioan. Gram. de bello exul.prædic. quando quæs.* 2. & an contra publicos latrones,& similes facinorosos *Marchesa in tract.de commis. par.*1.*cap.* 10 *num* 23. *Scacc.de Iudic.lib.*2.*cap.*6 *numer.* 16.*Maur. Burg.de modo proced.ex abrup.cent.*1. *quæst.*
13 25,diebus festiuis,an instante necessitate possint fieri opera,& quę *vide Gratian.dec. Marcb.*21.*num* 6. *Modit. §.prudentum re-*
14 *sponsa dubit.*9 & num Iudices laici, & decuriones Ciuitatum possint statuere super obseruantia dictorum festorum adeas *Gabed.decis.lusit.*87.*p.*1.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *In mercatore decocto semper præsumitur præcedentẽ dolum dedisse causam fidei habendæ de pretio,ideoque mercium dominiũ non intelligitur translatum.*

2 *Venditor, quando præferatur extantibus mercibus,si sine hypotheca traditæ fuerint emptori.*

AD DECIS. LIX.

Dornatum vide *Gait, in tract.de credit.cap.*4.*quæst.*11. *num.*1216. *Griuell.dec.Sen Dolan.* 56. *Maur. Apicell. in addit. ad tutam pa. p.*
1 *num.* 679. in mercatore decocto semper præsumitur præcedentem dolum causam dedisse fidei habendæ de pretio, & perinde habetur,ac si fides non esset habita,& consequenter mercium dominium non intelligitur translatum *Stracc. in tract. de Mer-*
2 *cat.tit.de Decoctor p.*3 *num.*31 venditor nõ præferetur extantibus mercibus, si sine hypotheca traditæ fuerint emptori, dummodo emptor statim traditis mercibus fugam non arripuisset, aut fides de pretio iuris præsumptionibus non esset habita, & proinde his non concurrentibus firmat *Barbos.in l si cum dotem §. fin. num* 32 *ff sol. matr* venditorem super mercibus venditis, & extantibus non præferendum, sed simul cum alijs similiter personalem habentibus concurrere,& cauendum erit *à Surdo in decis* 22. *num.*33.*& à Barbato sup. pragm.* 1.*de assist glos.*12.*num.*49.*Surd.in dicto loco sequuto* dicentibus creditores in personali anteriores præferri venditori super mercibus venditis, tanquam loquentibus contra receptas sententias, & vide, quæ refert *Franc. Carrab. in sing.* 116. *Ciues Venet. &, Bergam. habent priuilegium*

ab in-

*ab inuictiss.Carol.Quin. & à Rege Philipp. II.*quod non obstante,quod vendant merces in Regno possunt vendicare à quolibet possessore.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Statutum quòd in contractibus minorum, & mulierum interueniat consensus duorum propinquorum intelligitur de propinquioribus,& de non suspectis num 3.*

2 *Statutum,quod contractus mulierum non valeant sine præsentia propinquorum, intelligitur de contractibus damnosis.*

4 *An possit hic consensus præstari per nunciū, vel per epistolam.Et an si statutum loquatur in plurali de consensu consanguineorū sufficiat consensus vnius,quando plures nō habet consanguineos.*

5 *Statutum,quod mulier non possit contrahere sine consensu propinquorum, quomodo intelligatur.Et quid dicta clausula operetur.*

6 *Statutum,quod vxor non possit testari sine consensu propinquorum,an valeat, & an stante hoc statuto possit donare causa mortis.*

7 *Statutum requirens consensum propinquorum,an verificetur in fœmina.*

AD DECIS. LX.

1 NVm.4.Paul.de Castr.) statutum si dicat, quod contractus minorū, ac mulierum non valeant,nisi interueniat consensus duorū propinquorum debet intelligi gradatim, ita q̃ non sufficit adhibere duos remotos ante propinquiores *Ias.in l.suggest num.27.C.de*
2 *verb.signif.Marsil.in sing.678.* statutum disponens,quod contractus mulierum non valeant sine præsentia propinquorum intelligitur de contractibus damnosis *Ias. in*
3 *l.non eo minus num.4.C.de procur.* statutum requirens in contractibus minorū, vel mulierum consensum propinquorum intelligitur de propinquis non suspectis, qui non procurant propria commoda,potius,quam commoda minorum *Ias. in l. prima §. fuit*
4 *quæsitum num 5 ad S.C.treb* statutū loquēs in plurali sine consensu propinquorum, & non habet nisi vnum sufficit consensus illius *Castr.in l.1.num.3.C.vnde vir, & vxor,* statutum,quod mulier,vel minor, non possit agere,vel contrahere sine consensu consanguineorum,an illi possint præstare consensum per nuntium,vel epistolam *Castren. in l.si quis mihi §. iussum num.5. de acquir. hared.*

5 *Num.5.Tiraq.*)statutum, quod mulier nō possit contrahere sine cōsensu propinquorum,quomodo intelligatur *addit.ad Bart.in l.sticbum vers.vnde Ang.col.4.ff.de l.1.*quod intelligitur si propinqui velint consentire, nam eis sine iusta causa recusantibus valet contractus *Bart.in l si cum dotem §. eo autē tempore num.2.ff.sol. matr.* & operatur dictum statutum,quod mulier, nec hæreditatem adire possit sine consensu propinquorum nisi sit lucrosa *Bart. in l. Barbarius in princ.ff.de offic.prætor* operatur etiā, vt nec in iudicio interesse, aut aliquid cōfiteri possit sine illorum consensu *Bart.in l. apud §.si pupillus num.3.ff.quib.ex caus.in possess.eat.*
6 statutum,quod vxor non possit testari sine cōsensu propinquorū,an valeat *vide Barb. ad Bart in l.si quæramus vers secunda regula col.4 ff.de testam.* an poterit donationem facere causa mortis *Ias.in l. sciendum num.*
7 *8.ff.de leg.1.*statutum requirens consensum propinquorum, an verificetur in fœmina *Alex.ad Bart.in l.1.vers.si quis, & vers.si statutum col.2.ff.de verb signific.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Damnati in perpetuum ad triremes, amittunt testamenti factionem, & successionē. Possunt tamen testari cum licentia Principis.*

2 *Damnatus ad triremes, si se percutiat, & inutilem reddat qua pœna puniatur.*

3 *Quæsit pœna fugientium à triremibus.*

4 *Pœna triremium est ignominiosa.*

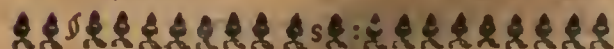
5 *Damnatus simpliciter ad seruiendum in triremibus,non tenetur seruire remigando sed militando.*

AD DECIS. LXI.

IN fin.adde Rou.in prag.1. de condemn.* damnatorum ad triremes vitæ miserias, & calamitates referunt *Lancel. Conrad.de offic præt.cap. de contum.& Bannit.n.13.& seq.Borrell.in summ. dec.tit. de capit sent.execut.n.179.par.2.*damnati ad triremes æquiparantur damnatis ad metallum *Mastrill.decis.167.n.6.& decis.283 n 8 par.3.etiam ad tempus Card. Tusc.practic. concl.*

concl.223.num.4.& seq.lit. P. Petr.Caball. var.resol.par.1.cas.8.num. 60. Merlin.decis.
1 6.num.9.& condemnati in perpetuum amittunt testamenti factionem actiuam, & passiuam,& successionem ab intestato, & admittũtur alij successores Ricc.decis.169.par. 4.poterunt tamen testari cũ licentia Principis Castill.decis.37.nu 21. Trentacinq.var. resol.lib.1.tit.de morte natur.resol.1.sub nu. 7.Mut.in cap.Regn.Sicil 16.nu.18.& 59.lib.
2 3.cõdemnatus ad regias triremes si se percutiat,& inutilem se reddat puniendus est, ac si alium vulnerasset Gramm.decis.44.Decian.in tract.crim.tom.2.tit.9.cap. 2.num.5.
3 quæ pęna imponenda veniat damnatis ad triremes ab illis aufugiẽtibus vide Cõstant. in l.vnic.num.45.& sequ.C de clas.fic. Alex. turom.in l.non puto à num.62.ad 74. ff.de iure fisci,triremium pęna successit in locum damnationis in metallum Capic. decis.153. num.3. Petra ad Gramm. decis.32.num.13. intellige quoad ignobiles, vt declarat Ca-
4 pibl.in prag.7.num.3. de baron. pęna triremium inter ignominiosas pęnas connumeratur Aug.Caput.de regim.Reipubl. cap.1.n. 15. an indifferenter potest infligi laicis, & clericis Bonacoss.in suis comm.opin. crim.to-
5 mo 1.fol.180.col. 2. si quis simpliciter condęmnatur ad seruiendum in Regijs triremibus,non tenetur seruire remigando,sed militando Peguer.decis.256.forma condemnationis ad nobiliter seruiendum in regijs triremibus fuit abrogata de ordine Illustr.Comit.Beneuent. mediante schedula ab eo emanata sub die 21.Augu.1603.executoriata per M.C.V.remigationis pęna nõ poterat olim dari minor triennio, sed non hodie Capibl. in pragm.7.n.15.de Baron.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Stante statuto,quòd non possit contrahi sine consensu consanguineorum, quid agendũ, si nolint consentire.*
2 *Statuto disponente, quod mulier nõ contrahat sine consensu duorum consanguineorum,requiritur consensus expressus.*
3 *Impugnans contractum, ob non interuentum consanguineorum,quid probare debeat.*
4 *Prohibitus alienare sine alicuius consensu, an eo mortuo possit alienare.*
5 *Pęna exhæredationis, à iure ciuili inducta contra filios, & filias, indignas nuptias, spreto patris consensu contrahentes, non est contra matrimonij libertatem, & quãdo procedat dicta pęna.*
6 *Pater ex iustis causis potest impedire filiorũ sponsalia.*
7 *Filiusfamilias consensum patris in matrimonio,sine causa spernens, non est immunis à culpa.*
8 *Puella vbi debeat sequestrari pro exploranda eius voluntate circa matrimonium cõtrahendum.*
9 *Mandatum superiorum, vt non nubat ipsis inconsultis,an de iure subsistat.*
10 *Quis sit Iudex competens ad explorandam puellæ voluntatem,& quid facere debeat si puella nolit suam voluntatem aperire.*

AD DECIS. LXII.

1 VIde quæ ad ornatum scribit Franc. Viu.in Sylu.comm. opin. 796.par. 2.quando ex forma statuti cõsanguineorum exposceretur consensus,qui consentire nolunt si libere sine cõsensu illo contrahere possent, vel habetur pro præstito, vel iudex causa cognita cognoscat causam recusationis in consentiendo,vel coget ad consentiendum, vide Menoch.de arbitr.Iudic.cas.182 nu. 112. & cas. 211.num.6.& sequ.Gonzal. ad Reg.3.Cancell.glos.47.à num.37.Fontanell.de pact.nup tial claus 6.glos 3.part.5.num.5.& 7.tom.2.
2 statuto disponente mulierem non posse cõtrahere sine consensu duorũ consanguineorum,non sufficit illos esse præsentes, & non contradicẽtes, sed requiritur expressus cõsensus de Pont.cons. 160.num.13.vol.2.mi-
3 nor,seu mulier contractum impugnans, ob non interuentum consanguineorum nõ sufficit,quod probent, quod illi extarent, sed debet etiam probare, quod illi potuerint contractui interuenire Ludouis. decis.459.
4 num 10.& late adden.num.12. prohibitus alienare sine consilio alicuius, an eo mortuo possit libere alienare Seraphin.dec.1244. num.7.

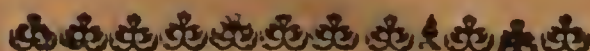
Num.7 concilium) matrimonij libertas, & si nec directè, nec indirectè impediri de-
5 beat,vt in eadem sess. 24. cap. 1. & consequenter omnis pęna cessare debeat,ex qua per indirectum matrimoniorum libertas impediri potest Sanch. in tract. de matrim. lib.4.disput.25 n.2 vers secunda sententia veruntamen contra matrimonij libertatem nõ est,quod pęna exhęredationis à iure ciuili inducta contra filios, & filias turpes,& indignas nuptias spreto consensu paterno

infra

infra vigesimum quintum annũ ætatis suæ, remaneat in suo robore, etiam attenta dispositione iuris canonici, vt plene probat *Paris.cons.29.num.36.& sequ.vol.3 vide Pereir.decis.10 num.2. Barbos.in l.1.par.4. num.40.ff.sol.matr. Ludou. Molin.in tract. de iust.in 1.tomo tract.2.disput.176 fol.667. vers contrariam sententiam Fern.* Rebell. *de oblig.iust.in 2.par.lib.2.q.14 sect.2.num.16. & sequ.* libertas non impeditur per hanc exhæredationis pœnam late *Paschal. de vir. patr.potest.par.2 ca 5 num.28.29.& 30.* nec consensus paternus nullo modo matrimonij libertatem offendit directè, vel indirectè & consensus paternus requiritur ex præcepto, verum si adhibitus non sit, matrimonium non esset dirimendum *Cardin.* Paleot. *in tract.de Notb.& spur.cap.8.nu.5.& seq.* filia nubens indigno infra 25.annum, quod possit exheredari, quando procedat *vide*
6 *Fern.* Rebell.*in præcit.loco* Pater ex iustis causis potest impedire filiorum sponsalia, præsertim si timetur ex eo matrimonio aliquod scandalum oriri posse *Menoch.cons.69. nu. 44 & 66.Gutier lib.1.Canon.quæst.cap.20. num.20 & sequ.Sanch.de matrim.lib.4.disp.*
7 15 *num.3.* filiusfamilias absque causa rationabili paternum consensum in matrimonio prætermittens à culpa immunis non est, vt ex Nauarro, & alijs refert Rebel. *in dict.q. 14 sect.1.vers.sit quinta conclusio; & in sect. vlt sub num.29 vers quod vero,* nec etiam obstat præsertim si imminet timor scandali *Fontan.in tract de pact.nupt claus.4 glos.2 num.6.cum seq.tom.1.& claus 6 glos. 3.par. 5 n.50.tom.2.& vide Cancer.in 3.par.var.c. 7.de pact.*

Num 9.de nupt.) ex quo tex. infert Andr. in cap.1.§.porro num 30 vers.item iura, quæ
8 *sit prima caus.benef.amict.* quod is cui debetur successio mulieris non debet esse in cõsilio matrimonij illius, quia suspicio est, vt impediat iustas nuptias, *vide D. Rouit.in Pragm.9.de Baron* puella poterit sequestrari si adest suspicio metus, vel malæ suasionis vel consanguinei discordent in ea maritanda late *Vrsil.ad Afff.decis.113. Frãc. Marc. dec.306 par.2.* locus vbi sequestrari debeat puella est eligendus per superiorem, vt possit explorari voluntas, & *Anna sing.395.* dicit apud commissarium causæ posse educari, seu explorari voluntatem puellę *Thor.*
9 *in Compen.decis.ver.puella par.1.* mandata superiorum ne puella mariteтur eis inconsultis sub pęna, an de iure subsistant, *vide D. de Pont.in tract de potest.proreg tit.de asiens.*
10 *num 48.& sequ.* si in actu explorationis liberæ voluntatis puellæ circa electionem vnius ex pluribus competitoribus nolit ipsa voluntatem suam depromere ob verecundiam, tunc poterit Iudex eligere cui melius adulta societur *l.in coniunctione C. de nupt* pro hac tamen exploratione facienda erit iudex competens etiam secularis, vt declarat *Bellet. disquis clerical.par 1.tit.de fauor.cleric.real §.2.à nu 36 ad 40.* matrimonium contrahendi cum turpi persona suspitione existente respectu parentum, quid sit seruandum docet *Pacian.cons 120.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Depositio principalis debet offerri in calce termini, & si petatur, & non fiat, impedit litis cursum etiam in causis summarijs.*
2 *Petita ante conclusionem, concedi debet.*
3 *Scribens litteras cambij, an teneatur deponere, vt principalis.*
4 *Terminus ad respondendum positionibus non currit, si quid occurrat, quod impedit.*
5 *Depositio principalis ab actore, & à reo facienda, & quænam sit facienda prius.*
6 *Semel interrogatus, an teneatur iterum deponere*
7 *Principali absente à loco iudicij, mittitur eius sumptibus examinator, vel committitur officiali loci.*
8 *Quid si principalis non tenetur venire ad locum iudicij, an ipsius sumptibus mittatur examinator.*
9 *Absens causa Reipublicæ præsumitur præsens.*
10 *Cedens an teneatur deponere, vt principalis in causa cessionarij.*
11 *Tutor, Curator, & alij administratores, an teneantur deponere, vt principales.*
12 *Positionibus an responderi possit per procuratorem.*
13 *Depositio facta à procuratore, an noceat principali.*
14 *Procurator an teneatur deponere, vt principalis.*

AD DECIS. LXIII.

V*Ide Gallup.in prax.S.C.par.2.cap. 18.Apicel.alleg.4.Muscat in prax. S.C.lib.1.p.5.glos.legaliores.* Depo-
1 sitio principalis debet offerri in calce termini, & si petatur, & non fiat, impedit litis cursum, etiã in causis summariis exfractationis, vt decisum in S.C. testatur

2 *Anna sing.405.* petita ante conclusionē nō obstante Regia Prag. Illust. Comit. Lemens. 28.cap.§.7.cōcedi debet, vt decisum refert *Tbor.in compen.decis.vers.tēpus dicendi par.*
3 2.deponere, vt principalis, an teneatur scribens literas cambii, quamuis concludatur, quod sic, tamen contrarium fuit decisum in S.C.ad relationē M.C.V. vt refert *Masull.*
4 *ad Capic.in decis.15.sub nu.3.* terminus ad respondendum positionibus non currit, si si quid occurrat, quod impediat *Mangrell. in addit.ad* Bart.*in l quādiu in princ. C. qui*
5 *admitti.* depositio principalis, tam ab actore, quam à reo si petatur est facienda *Maran.in repet.l.si actor sub num.64.ff. de procur.* dummodo proprio nomine litigetur *Gallup in præcit.cap.*18.*nu.9.* depositio principalis vicissim petita eodem contextu ab actore, & reo, quænam antea sit facienda
6 *Benint.decis.Bonon.*32.*nu.4.&* 10. an semel interrogatus teneatur iterū deponere *Anna sing.407.Cornaz decis.80.num.6.* depositio fit super positionibus præsentandis à parte petente, quæ successerunt loco interrogationum, quæ olim fiebant *Ludou. decis.*
7 *perus.8.num.26.* quando principalis est absens à loco iudicii debet suis sumptibus mitti examinator ad recipiendam eius depositionem, vel committi officialibus locorum *Afflic.decis.177.* quæ seruatur in praxi, quoad expensas faciendas pro salario competenti dicto examinatori, vel officiali, cui cōmittitur examen, secus vero, quoad expensas competentes actuario pro expeditione literarum commissionalium, & pro exēplo articulorum, super quibus est recipiēda depositio, vt testatur *de Franch decis. 232. sub num. 3.* ratio quare principalis tenetur ad sumptus est, quia debet respondere in loco iudicii, & si est absens, & cum effectu eius præsentia requiritur ex qua forsitan haberetur melius notitia veritatis, tenetur venire suis sumptibus *Benint. decis. Bonon.14.*
8 hinc est, quod si ista ratio deficit, & principalis nō tenetur venire puta ratione dignitatis, infirmitatis, vel sexus, certe quod prædicta de sumptibus non procederent, *vt ex Gutier.pract.q.lib.1.quæst.63. tenet de* Frāc. *in d.decis. num.7.* & quando principalis est absens ex causa reipublicæ, tunc multo minus tenebitur ad expensas pro facienda de-
9 positione, ex quo non tenetur venire, tunc quia præsens præsumitur *D.de Pont.cons.93 lib.1.Glorit.in cap super literis num.51.de*
10 *rescript.* an cedens teneatur deponere, vt principalis in causa cessionarii *vide Rouit in*
11 *pragm.8.num.30.de ordin.iudic.* tutor an teneatur, vt principalis deponere, & quid in curatore, & aliis administratoribus *vide*
12 *Gabed decis. Lusit.137.par.1.* positionibus responderi, an possit per procuratorem *vi-*
13 *de Lauren.decis.Auen.79.* & depositio facta à procuratore deponente non nocet principali domino, nisi fiat, præcedente mandato speciali ad deponendum *Vrsill. ad Affl. decis.148.in fin.* & ideo practici mediante decreto iudicis prius mandari faciunt procuratori, vt procuret speciale mādatum ad deponendū, an sufficiat, quod in instrumento mandati detur procuratori potestas respondendi super articulis præsentatis, aut præsentandis loco principalis, vel necesse sit, vt in eo dicatur responsio affirmatiua, vel negatiua, & instrumentum debeat esse confectum ad sic respondendum, *vt in Rit. 93.vide allegat. & decis. nouissimas relatas per Tbor.in Comp.decis.Regn.par.2 fol.135.*
14 *Ludouis.dec.Rot.* Rom.282. *&* 289. an procurator ipse teneatur deponere, vt principalis, *vide Ann sing.*144.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Legatum, aut fideicommissum conditionale an transmittatur mortuo fideicommissario ante euentum conditionis.*

AD DECIS. LXIV.

1 NVm.1. Doct.) *vide Ricc.in collect.decis.*359. legatum, aut fideicōmissum conditionale, an transmittatur mortuo fideicommissario ante euentum conditionis *vide Seraph.decis.*1013.*Ricc. collect.* 3150. vbi adducit plures coniecturas trāsmissionis, *late Gamm decis. Lusit.*160. legata conditionalia non transmittuntur, si ante purificatam cōditionem legatarius moriatur, quando esset conditio momentanea secus si esset successiua, puta si habitauerit cum tali vsquequo matrimonium contraxerit, vel mortuus fuerit, nam si legatarius cœperit habitare, licet postea moriatur ante tempus limitatum in conditione, habeat legatum integrum *Paris. in addit.ad* Bart. *in l.1.§ sin autem col.2. C.de cadu c.tollen.*

Num.5. Bar.) vide Peregrin.in tract. de fideicomm.artic.32.n.78.& seq.

Didac.de Mari.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Actor sine actione agens, quando admittatur.*
2 *Condemnatio semper sequitur, siue in primo siue in appellationis iudicio ex causa de praeterito ius superueniat.*
3 *Quando ius superueniens ex causa de praeterito, non conualidet iudicium.*
4 *Sententia quando debeat esse conformis libello, & quando possit fieri in causa in ipso nõ deducta, sed in processu probata.*
5 *In Regno causae ciuiles sunt summariae, & in eis proceditur sola facti veritate inspecta.*

AD DECIS. LXV.

1 NVm 1. Bart) actor admittitur sine actione agens, si modo spes subest, quod ex facto de praeterito actio orietur *Cardin. Tusc. pract. concl tom. 5. lit. I. concl 630. cost. de re-*
2 *trotract. cas. 2. cap. 8. num. 14.* siue in primo, siue in appellationis iudicio, ex causa de praeterito ius superueniat, sequitur condẽnatio, & quidem ex eadem instantia absque alio libello *Cornaz. decis. 54. num. 21. 24. & 25. Barz. decis. 70. num 43.* & idem iudicatur de iure superuenienti ex causa de praeterito, quod de iure ipso praeterito si sit validũ *Peregr. cons. 115. nu. 23. & 24. vol. 3.* siue reali actum sit actione, siue personali, & in vniuersali etiam iudicio *Cancer. lib. 2. resol. cap. 16. de test. oppos num. 28.* non posset tamen post conclusum in causa allegari *Cost de rat. port. quaest. 209 num. 9 Nizol. alleg. 32. n. 18.* cum probatio aliqua ad iustificationem iuris superuenientis requireretur, secus si nulla probatio esset necessaria, sed ex sola productione alicuius instrumenti ius superueniens probatum esset *Cancer. dict. num. 28.*
3 quando ius superueniens ex causa de praeterito non conualidet iudicium referunt *Gabr. comm. concl. tit. de Iudic. concl. 3. Pereg. in tract. var. lib. 2. tit, de Iudic. cap. fin. nu. 52. Fall. 3.*

Num. 9. de Mondellis) vide *Rou. in prag. 1. n. 40. 41. 42. & 43. de censib.*

4 *Num. 10. Dec.)* quamuis in causis ordinariis debet sententia esse conformis libello, nec obtinet actor, qui aliam probauit causam, quàm in libello deduxit, tamen in causis, in quibus proceditur sola facti veritate inspecta, potest ferri sententiam super causa non deducta in libello, sed in processu probata *Ludouis decis. 176. Castill. decis. 57. Anna alleg 48. num. 14. & sing. 312. Caroc. de excep. except. 129 num. 28.* facit quod decisum est in S.R.C. vt refert *Affl. in decis. 23 83. & 372.* in quibus patet fuisse latas sententias super probatis causis, non tamen in libello deductis, sed contrarium apparet in facto decisum in eodem S C. vt refert idẽ *Affl. decis. 60 Gramm. decis. 15. 19. 62 et 103.* sed pro concordia, est videndus *Vrsillus ad Affl in d. decis 372.* quod clarius prosequitur *Muscat. in prax. S.C. par. 1. in vers. petitur. num 52. & sequ.* [*Vius. in decis. 340.* vbi refert posse iudicem super probatis, & non petitis sententiam ferre, vbi error, siuè diuersitas esset in causa, vt si petita fuerint centum ex causa mutui, & fuerit probatum deberi ex causa depositi, hoc enim vsu iudex potest iudicare super causa probata, licet non petita, at si petatur equus, & probetur de boue, eo casu iudex non potest super boue pronunciare, qui non extitit alitor petitus *Hieron. Gabr cons. 33 num. 3.*] modus procedẽdi in Regno in causis ciuilibus
5 est modus aequitatis, & in aequitate iuris naturalis fundatus ex quo in Regno causae ciuiles sunt summariae, & in eis proceditur sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, *vt in cap. regni detestãtes, prag. 1. de ordin. Iudic.* & ille rigor in causis ciuilibus in Regno nõ seruatur *Maran. in prax. 10 membr. in 6. par. princ. late explicat Muscat in prax. S.C. par. 1 glos. libellus Gallup. in prax. S.C. p. 2. c. 1. Borrell cons. 13.* hae clausulae tollũt sollemnitates iuris ciuilis, vt fuit decisum per *Rot Rom. in vna Roman pecun. 15. Octobris 1601. coram Illustr.* Mellino circa solemnitates in ferendis sententiis per illum pragm. non est derogatum *de Franch. decis. 245.* [& praedictae clausulę non operãtur, nisi circa ordinem iudicii non autẽ circa substantialia, quae ex ea sublata non dicuntur.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Extensio de persona ad personam, quando admittatur in statutis pęnalibus.*
2 *Quibus ex causis possit Iudex allegari suspectus, & à quo.*
3 *Suspicio generalis non potest subsistere.*
4 *Procurator fiscalis non potest recusari etiam ex capite inimicitiae.*
5 *Iudex suspectus potest causam alteri delegare.*

6 Su-

6 *Suspicio semel admissa, non cessat, etiam cessante causa.*
7 *Suspicio debet formiter allegari.*
8 *Suspecto barone an sint suspecti eius officiales.*
9 *Suspicio officialis baronalis, an possit cognosci per alios officiales eiusdem Baronis.*
10 *Iudex an possit appellare à decreto, quo declaratur suspectus.*

AD DECIS. LXVI.

NVm.2.glos.)adde Villag.de extens. leg.correct. & pœnal. Mascar.de gener.stat.interp.concl.4.num.87. Reg.Constan. in l. vnic num.19.
1 C.de palat & dom.Dominic.lib.11. extensio de persona ad personam, quando admittitur in statutis pœnalibus late *Giurb.cons.41 num.20.& 22.Camill.de* Medic.*cons.43 nu.* 27.quid in consuetudinibus *Theodor. alleg.* 73.

In fin.)adde D.Rouit.*in prag.3. de suspic.*
2 *official.*causas propter quas iudex potest legitimæ allegari suspectus refert *Nouar. in collect.ad pragm.p sup.ead rubr. de suspic.offitial.Mastrill.decis.*151.*Farin. in frag.par.2.ver.Iudex suspect.Cardin.Tusc. lit.S. conclus.*908.*Ricc.in decis.*233 *par.* 2. vbi refert modum recusandi consultores in Curia Archiep. Neap. suspicio iudicis potest allegari à tertio pro suo interesse *Ann sing.500*
3 suspicio generalis non potest subsistere *Capic.dec.*138.*Ricc.in dec.*318.*par.*3. *per prag. aditam sub die 3 Nouemb. 1611.ab Illustr.* Comit. *Lemen. qua postea sub die 8. Martij* 1613. fuit confirmata à sua Catholica Maiestate reformantur suspiciones officialium, & declarantur nonnulla circa modum pro-
4 ponendi dictas suspiciones Aduocatus Fiscalis an possit recusari, *vide Gallup. in prax.S.C.par.1.cap.5.num.42.& 43.* Procurator fiscalis nullo casu potest recusari etiã ex capite inimicitiæ *Cabed.decis. Lusit.*114.
5 *num.9.par.*1.Iudex suspectus, qui nequit in causa votare potest eandem causam alteri committere,& delegare, vt contingit in personam cuiusdam Regentis Regiam Cancellariam,vt decisum refert *Larath.cons.*32
6 Suspicio iudicis semel admissa non cessat,& si cessat causa *Rou.cons.*10.*num.*7.& de materia *vide Apicell.in tract. de suspic. Iudic.*
7 Iudices adiuncti alijs iudicibus, an possint recusari solo tamen iuramento fuit decisum in S.C.quod sic *Anna.in sing.*15.sed hodie secus est existente *nouella prag. 77. de offic. S.C.in princ.* nam debet suspicio formiter allegari *iuxt.formam pragm.*11.*de suspic.of-*
8 *fic.adde Ricc in collect.decis.* 1526. suspecto Barone, an dicantur suspecti eius officiales *Capiblan.in pragm.3.de baron.num.* 165 & *sequ.*vbi recensetur.practica,qua superiores vtuntur, Barone suspecto, *& vide* D.*Tap. sup.Constit.*Regn.*statuimus,& sup.rit.*265.
9 suspicio officialium Baronum, an possit cognosci per officiales eiusdem Baronis, *vide Iacob. Anell.de Bott.in addit. ad pracit.Rit. Thor.in compen.decis.p.1.fol.*532. suspectus iudex,an recusari possit,eo quia fuerat lis in causa dignitatis cum litigante in alijs causis, *de Pont.decis.*3. *Ricc in collect.* 1823. iudex
10 à decreto, quo declaratur suspectus, an possit appellare *vide Rou.in pragm. P.num.* 37.*de suspic.offic.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Assensus in æquipollentibus extenditur, ex causa, vbi verba non repugnant.*
2 *Assensus super venditione, tacito pacto de retrouendendo, quando valeat.*
3 *Assensus recipit omnes conditiones, extensiones, & limitationes, quas recipit contractus.*
4 *Assensus in donatione an extendatur ad donationem causa mortis.*
5 *Assensus pro filio naturali, an extendatur ad spurium.*
6 *Assensus præstitus doti, an extendatur ad donationem propter nuptias.*
7 *Assensus pro contractu emphyteotico non extenditur ad censualem.*
8 *Assensus præstitus super restitutione dotium & antefati, an extendatur ad assecurationem propter vrgentiam viri ad inopiam.*
9 *Assensus præstitus super vno contractu, an operetur in alio.*
10 *Assensus, quando extendatur de casu ad casum.*
11 *Assensus præstitus super principali contractu, extenditur etiam ad executiua.*
12 *Assensus super possessione non operatur sine proprietate.*
13 *Assensus per cap.Neap. dotibus pro obligatione feudalium concessus, an trahatur ad tacitam hypothecam.*
14 *Assensus* Regis,*an requiratur quando in feudo instituitur proximè successurus.*

DE-

AD DECIS. LXVII.

1 NVm 5 *Parif. de Put.*) *Camill. de Medic. conf.* 135. *num.* 9. aſſenſus in materia in æquipollẽtibus etiam fit extenſio *Staiban. conſ.* 5. *num.* 9. & extenditur ad conſecutiua, & dependentia *Maur. alleg.* 48. *par.* 1. 46. & 47 *par.* 2 extenditur ex cauſa, non ex ſimilitudine *de Pont. conſ.* 75. *nu.* 45. *tom.* 2. & quia eſt gratia extenditur vbi verba non repugnãt *Cõ-*
2 *ſiliar. Theodor. alleg.* 93. *num.* 13. aſſenſus ſuper venditione tacito pacto de retrouendendo, quando valet *Conſiliar. Georg. in re-*
3 *pet. feud. cap.* 12 *num.* 19. aſſenſus regulatur à contractu, & recipit omnes qualitates conditionales, extẽſiones, & limitationes, quas recipit, & continet contractus *Mormill. in*
4 *cap.* 1 *qui ſucceſſ. ten. nu.* 60. an aſſenſus præſtitus donationi intelligatur, & extendatur ad donationem cauſa mortis, & an in alienatione extendatur ad faciendam, *Loffred.*
5 *conſ* 9. & quid ſi eſt narratum de filio naturali, an extendatur ad ſpurium, vel vitietur
6 aſſenſus *Capic. dec.* 32. aſſenſus præſtitus doti, an extendatur ad donationem propter nuptias *Loffred in cap.* 1. *qui ſucc. ten. verſ. ad principale dict.* aſſenſus conceſſus pro con-
7 tractu emphyteutico non extẽditur ad cõtractum cenſualem, & ſic pluries fuiſſe Romæ deciſum probat *Farinacc. deciſ.* 224 *Molfeſ. in addit. ad Conſuet. Neap. par* 2. *tit. de bo-*
8 *nis quæſt.* 9. aſſenſus præſtitus ſuper reſtitutione dotium, & antefati, an extendatur ad aſſecurationem ob vergentiam viri ad inopiam *Frecc lib.* 2. *de ſubfeud. verſ. ſecũdo quæ-*
9 *ro.* aſſenſus præſtitus in vno contractu, an operetur in alio *vide Lanar. conſ.* 28 *num.* 2.
10 *Anna cons.* 84 *num.* 12. quando aſſenſus extendatur de caſu ad caſum *vide eundem La-*
11 *nar. conſ.* 36. aſſenſus præſtitus ſuper principali contractu extenditur etiam de executiua *Pariſ. de Put de feudi reintegr. fol.* 236.
12 aſſenſus ſuper poſſeſſione non operatur ſuper proprietate *Staiban. conſ.* 70 *num.* 24.
13 aſſenſus per Capitulum Neapolitanum dotibus pro obligatione feudalium conceſſus, an trahitur ad tacitam hypothecam
14 *Præſ. Amat. conſ* 35. [Aſſenſus Regis, an requiratur, quando in feudo inſtituitur ille, qui eſt proxime ſucceſſurus *Lanar. in c. primo de ſucceſſ feud. num.* 59. an probari poſſit teſtibus in hoc Regno *Reg. Tap. in deciſ. S. C.* 4. *n* 27.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Locatio an, & quando poſſit probari per teſtes ſine ſcriptura.*
2 *Fideiuſſor pro re conducta ad certum tempus, non tenetur in reconductione, expirato dicto tempore.*
3 *Conductor denegans reſtituere rem conductam finito tempore, an teneatur ad damna, & intereſſe.*
4 *Conductor quando, finita conductione, poſſit inferre quæſtionem dominij, rei conductæ.*
5 *Conductor quando poſſit retinere rem conductam ratione expenſarum in illa factarum.*
6 *Primus conductor domus, quando expelli poſſit à ſecundo.*
7 *Conductor domus non ſoluens penſionem, poteſt expelli ad ſimplicem petitionem locatoris*
8 *Locator non poteſt expellere conductorem egentem re locata pro vſu ſuo, ſi ſimpliciter promiſit non expellere.*
9 *Conductor impeditus vti re locata, an habeat remiſſionem mercedis.*

AD DECIS. LXVIII.

1 NVm. 1. *de Franch.*) quæ deciſio procẽdit, quando eſſet elapſum tempus primæ reconductionis cæterum ſi non eſſet elapſum tempus recõductionis admitteretur, inquilinus, abſque ſcriptura in promptu producta, & ſic iudicatum refert *Rouit. in pragm* 1 *num.* 12. *cum ſequ. de locat. Giurb. deciſ.* 59. *num.* 16. *vide Ricc. in collect. deciſ* 2627. *par.* 7. limitatur eadem deciſio non procedere ſi primus conductor oppoſuiſſet de reconductione multo ante tempus ingreſſus poſſeſſionis, eo enim caſu poteſt probari per teſtes *Tap. in Iur. Reg par.* 4. *tit de locat domor ſup. pragmat.* 1. *de locat num.* 4 & fuit deciſum in cauſa illorum de Mari, vt refert *Ricc. in prax. Eccleſ. deciſ. omiſſ dec.* 19 *ſub num.* 3. *Petra ad Gramm deciſ* 89 *num* 8 & hoc caſu, quo poteſt probari per teſtes, quo numero teſtium erit probanda, fuit iudicatum in S.C. ad relationem M.C.V. non minori numero quinque teſtium, vt nouiſſime tradit *Thor in cõ-*
2 *pen. deciſ. ver. recõductio par* 1. fideiuſſor principalis obligatus pro recõducta ad certum tempus non tenetur pro tacita reconductione inducta per perſeuerantiam conductoris in re locata patiente locatore expirato dicto tempore *Merlin. deciſ. Lucen.* 24.
3 conductor denegans reſtituere rem conductam

ctam finito tempore locationis, an teneatur ad damna, & intercsse *Mastrill dec. 307 par.*
4 4. conductor quando possit inferre quæstionem dominij finita conductione rei condu-
5 cta *Cardin Tusc. concl. 608. to. 2.* conductor, quando potest retinere rem conductam ratione expensarum in re locata factarum *Caualc decis. 44 num 36. & 49 p. 1. Ruginell. de appellat. §. 2 cap 3. num 559. & sequ. late Giurb. decis. 63.* conductor facere, quid teneatur cum sit vti procurator, & habeat ius in re *Mangrell. ad Bart. in l. videamus §.*
6 *si hoc in princ. ff. locat.* conductor domus primus an, & quando à secundo possit expelli, & qui *Mangr. ad Bart. in rubr. C. locat. in*
7 *prin.* conductor non soluens pensionem domus expellitur ad simplicem petitionem locatoris, & domus clauditur *Petra ad Grā. decis. 58. num. 10. late Mastrill. in decis. 229.*
8 *par. 3.* locator non poterit expellere conductorem, si egeat re locata pro vsu suo, quādo promisit simpliciter nō expellere *Surd.*
9 *cons. 34. num. 29.* cōductor impeditus vti re locata, an, & quādo possit habere remissionem mercedis *Camill de Medic. cons. 23.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Appellatio super liquidatione instrumenti operatur, quoad effectum deuolutiuum, nō quoad suspensiuum. Ampliatur multis modis*
2 *Instrumenti liquidatione impedita, causa fit appellabilis.*
3 *Restitutio in integrum, an detur in causa liquidationis instrumentorum.*

AD DECIS. LXIX.

AD ornatum *vide Io. Dom. Gait in tract de cred. cap. 3. tit. 1. n. 1146. Thor. in compen. decis. vers. debitor citatus par. 2.*
1 instrumenti liquidatio habebit exequutionem paratam etiam appellatione interposita, quæ operabitur effectum deuolutiuum tantum, non autem, quoad suspensiuum *Galter. in prax. instrum. rubr. vlt. num. 13.* extenditur etiam si fuerit liquidatum instrumentum illiquidū *Tap. sup. Iur. Reg. lib. 3. tit. de instrum. liquid. sup. rit. 166. num. 35.* ac etiam si fuerit dictū de nullitate *Gratian. discept foren. cap. 667. num. 18 tom. 4. Honded. cons. 17 num. 45. lib. 2.* etiam si in iudicio appellationis deuoluto superior reuocasset interlocutoriam liquidationis instrumenti, quia adhuc non impeditur executio vsque ad sententiam inappellabilem *Gratian. cit cap. 667. num. 21.* &
2 quando fuisset pronunciatum, per primum, aut secundum iudicem instrumentum esse illiquidum, aut nullum, vel aliquo alio modo vulnerata fuisset instrumenti liquidatio contra actorem, tunc in beneficiū rei facta esset causa appellabilis, & ita nouissime fuisse decisum in Rota Roman. *per duas decis. testatur Gratian. in præcit cap. n. 19* & vide,
3 quæ cumulat *cap. 968. tom. 5.* restitutio in integrum denegatur in causa liquidationis instrumentorum *Robert. de liquidat. instrument. consider. 4. num 5.* & cautelam ad obtinendum refert *Galter. in vers. quibus demum probatis n. 4.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

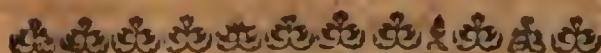
1 *Priuilegium, quando amittatur per non vsum.*
2 *Priuilegium ob seruitia præstita concessum, non amittitur per non vsum.*
3 *Priuilegia momentanea vnico vsu contrario amittuntur.*
4 *Faciens actum priuilegio contrarium, quando dicatur ei renunciasse.*
5 *Lex, seu statutum, quando tollatur per non vsum.*
6 *Locus pius non amittit priuilegium non vtendo, nisi spatio 40. annorum.*
7 *Priuilegium non amittitur per non vsum, quando habet verba denotantia perpetuitatem.*
8 *Priuilegium ædificandi Monasterium alicui Religioni concessum, an amittatur, & non vsu per decennium.*

AD DECIS. LXX.

VIde *Carol Tap. meritiss. Reg. in l fi. ff. de constit princ. ca. 1. par. 2. Alex. Treptacinq var resol. lib. 1. resol. 10 Cons. Theod. alleg 30. num. 14. & sequ. Iacob. Gall. cons. 104. Camill. de Medic.*
1 *cons. 63.* priuilegium per non vsum amittitur quando voluntarie eo vsus non fuerit, secus si per ipsum non steterit, quo minus vteretur *Anna cons. 59. nu. 74 & 75. Decian. resp.*
2 *66. num. 65. & seq. vol. 3.* concessum per seruitia præstita per non vsum non amittitur *Mastrill. decis. 96. in fin. Bardell. con. 22. n 38*
priui

3 priuilegia, quæ momentanea sunt, contrario vsu, licet vnico amittuntur, secus si successiua sint *Fontanell. de pact. nupt. clauf. 4. glos. 10 num. 132 par. 1. Garz. de nobil glos. 6 num. 29.* vt priuilegium per non vsum fuerit amissum requiritur, quod priuilegiatus in nulla re sit vsus, secus si in aliqua, quia in alijs censetur perseuera um *Seraphin de-*
4 *cis. 1043. num. 4* priuilegio actum contrariũ faciens, an, & quando ei renunciasse dicatur *Mangrell. ad Bart. in l. voluntarie in princ.*
5 *ff. de excus. tut* lex statutum, seu constitutio an, & quando tollatur per non vsum *vide Farin. fragm par 2 ver lex Tusc pract concl. ver. lex concl. 257 & in ver statutum, concl.*
6 *454. & ver. vsus concl. 371.* locus plus non amittit priuilegium decennio non vtendo, nisi cum spatio 40. annorum *Fab. de Anna*
7 *cons. 129 num. 10.* priuilegium studij generalis, vel nundinarum, licèt amittatur per non vsum infra decennium, limitatur quando priuilegium habet verba denotãtia perpetuitatem *de Pont. de potest. Proreg. tit. de*
8 *mercat. num. 13.* [priuilegium concessum alicui religioni ædificandi monasteriũ, absq. licentia ordinarij ex non vsu per decenniũ, an amittatur vide *Nouar. in suis singul. iur. Canon concl. 10. à n. 11. vsq. ad n. 17.*]

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Collecta imposita à Ciuitate, debet solui etiã à Villis & Castris adiacentibus.*
2 *Vniuersitates an possint sibi collectas imponere, aut se obligare sine Regis assensu.*
3 *Venditiones annuorum introituum per administratores Vniuersitatis cum obligatione particularium, sine Regio assensu, quem effectum pariat contra obligatos.*
4 *Ciuitas, & Casalia regulariter sunt vnicum corpus, possunt tamen separari. Et in dubio præsumptio est, quod sint vnita.*
5 *Baro contradicente Ciuitate, non potest separare ab illa casale.*
6 *Priuilegium Ciuitati concessum, extenditur ad villas, & casalia.*
7 *Casalia vtuntur ijsdem Constitutionibus, et priuilegijs, quibus, & Ciuitates.*
8 *Ciues Casalium Ciuitatis Neapolis, nõ gaudent priuilegio fori vti Neapolitani.*
9 *Dispositio pœnalis pro aliquo crimine in specie contra aliquam Ciuitatem, non extenditur ad casalia.*
10 *Immunitas concessa Clericis Neapolitanis, an extendatur ad Clericos casalium eiusdem Ciuitatis.*
11 *Ciuitas an possit prohibere hominibus casalis nè ducant panem in Ciuitatem.*
12 *Ciues quando possint cogi ad emendum frumentum Ciuitatis.*
13 *Vniuersitates an possint cogere particulares, vt victualia superflua vendant, vel prohiberè ne extrahant.*
14 *Ciues tempore penuriæ possunt cogi ad proficiscendum in regiones longinquas pro emendo frumento.*

AD DECIS. LXXI.

1 N*Vm. 1. glos.*) collecta imposita à Ciuitate debet etiam solui à villis, Castris, & terris eidem Ciuitati adiacentibus *Losa de iure*
2 *vniuers par. 3 cap. 3 num. 11.* Ciuitates, Castra, Oppida, & Villæ, quæ habẽt dominos, & superiores, an imponant sibi collectas necessarias, & quomodo vide *Borrell. in summ decis. tit. 15. num. 45. 46. & 47. par. 3.* non possunt imponi nisi cum Regio Assensu *Augu caput de regim. Reipubl. cap. 7. § 27. num. 40.* nec sine eo vniuersitates possunt obligari *Capiblan in pragm 8 nu. 199. par 3*
3 venditiones annuorum introituum per administratores vniuersitatum, cum obligatione particularium sine Regio assensu fieri prohibentur, & nullum sortiuntur effectũ nec directè, nec indirectè contra obligatos, vt in *pragm. 12. de admin. vniuers ad cuius ornatum plura scribit Thor. in addit. ad D. de Pont. in tract. de potest. proreg. tit de alienat. fier. solit. bonor.*
4 *Num. 2. insulæ*) Ciuitates, & casalia sunt vnicum corpus *Consil. Georg alleg. 15. in princ.* [licet possint esse casalia separata de per se non subiecta Ciuitati, onus tamen probandi separationem ei incumbit, qui allegat, præsumptio tamen est, vt Casalia Ciuitati subsint *D. Reg. Tap. decis. S. C. 4. num.*
5 6.] Baro contradicente Ciuitate, vel oppido in cuius loco situm est Casale nõ potest constituere officialem in casali, & separationem facere iurisdictionis *Staiban. cons.*
6 *17.* priuilegium Ciuitati concessum extenditur ad villas, & casalia *Anna alleg. 27. nu. 27 Maur alleg. 36.* sicuti ciues non possunt esse magistratus in eorum Ciuitate, ita prohibentur etiam, qui ex suburbijs sunt Ciues officium gerere in Ciuitate *Borrell. de Ma-*
7 *gistr. ædit. lib. 1. cap 5. num. 3* Casalia, siue villæ iudicantur, sicut de ipsa Ciuitate, & ex eisdem constitutionibus reguntur, & etiam priuilegijs eisdem vtuntur *Lanar. cons. 41. nu. 14.* vide, quæ in proposito refert *Augus. Caput.*

*Caput.de Regim.*Reipubl.*cap.*1.*§.2. nu.*109. *&* 111.Casalia Ciuitatis Neap.vtuntur priuilegijs, quibus gaudet illa fidelissima Ciuitas *Capiblan.in pragm.*8 *par* 1.*num.*58.*de Franch.decis.*316 *n.*1.4.consuetudines Neapolitanæ ligant etiam casalia *Molfes in consuet.Neap quæst.* 9.*par.*2.*de Franch.dec.*604. Constitutiones Ciuitatum regulariter in Casalibus seruari debent,quando Casalia non habent consuetudines in contrarium *Menoch de arbitr.Iudic.lib* 2.*quæst.*99.*n.*25.
8 Ciues casalium dictæ Ciuitatis non gaudent fori priuilegio, vti Neapolitani *Pisanell.in*
9 *addit.ad Afflict.decis.*74. dispositio pœnalis pro aliquo crimine in specie contra aliquam Ciuitatem,& eius Ciues non extenditur ad Villas,seu Casalia eiusdem Ciuitatis, sed solum contra ipsam Ciuitatem, & ibi existentes *Gramm cons crim* 48.*num.*4.*Scipio Buccin.ad Napod.in proem sub num.*288 *fol.*23.
10 immunitas concessa Clericis Ciuit. Neap. an extendatur ad Clericos Casalium eiusdē
11 *Ricc.in prax.resolut.*203.*tom.* 3. Ciuitas an possit prohibere hominibus Casalis, ne ducant panem in Ciuitatem, ex quo nolūt accipere granum partiti Ciuitatis fuit decisū, quod sic in fauorem Ciuitatis *Montanar.in prag* 2.*num.*72.*& seq.de administ. vniuers.*
12 *Nu.*4.*Mexia*) Ciues possūt cogi ad emēdum frumentum Ciuitatis, quod habet paratum ad vendēdum, vt minorem iacturam patiatur,vel quia corruptū, nec aliquis excusatur,licet ei necessarium nō sit,vt sæpius practicatum in Ciuitate Neap. per quam inter eius Ciues aliquando,& per eius Casalia fuit frumentum distributum pro certo pretio, vt Ciuitas minus sit in damno *de Pont.de potest.proreg.tit.de abbund. Ciuit.n.* 13. pariter si esset frumentum Ciuitatis superfluum Ciues compelluntur emere *Ant. Burg.in rubr.de empt & vendit.num* 19 Vni
13 uersitates pro necessitate Ciuium poterūt cogere particulares victualia superflua habentes ad vendendum, vel ea non extrahēda *Capiblan.in pragm.*1.*num.*248.*de Baron.* Ciues tenentur reuelare frumenta,quę collegerunt pro publica vtilitate præcedentibus bannis,vt videatur si ea sufficiāt *Franc. March.decis.*230.& possunt Ciues compelli,vt vendant victualia in communi foro,& non in priuato *Petr.de potest.princ. num.*17.
14 *fol.*65.Ciues penuriæ tempore cogi possūt ad proficiscendum in regiones longinquas pro frumento emendo,idque sæpius practicatum fuisse sub præsidatu Comitis Mirandæ fatetur *Reg.de Pont.relatus à Thoro in compend.decis.par.*1.*fol.*85.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *An,& quando scriptura sit de substantia contractus.*

AD DECIS. LXXII.

1 Vide *Thesaur.decis.* 197. vbi distinguit,quod aut de substantia contractus est,vt sit scriptura, vel inter partes conuenitur, quod aliter non valeat,quod conuentum est, & tūc necessario sequitur ad firmandam conuentionem,vt fiat instrumentum, & scriptura intercedat,& semper interim locus erit pęnitentiæ,aut vero dictum est, quod de conuentione,& pacto firmato conficiatur instrumentum,& non est de substantia cōtractus,vt redigatur in scriptis,& tunc, quia tale instrumentum ob solam probationem requirit scripturam,& non perficiet cōtractum,sed erit ante scripturam perfectum,& licet instrumentum non sit factum non licebit contrahenti pęnitere,hanc distinctionem sequitur *Morot. cons.*97.*num.*10.*Polidor Rip.sing.obser.*265 *vide Adrian. Negus. in resp.& disput q.*13.*num.*43. *Febum decis. lusit.*99.*Camill.de Medic. cons.* 31.*num.*15. *&* 16.contrahentes, qui voluerunt contractum(qui poterat,& cum scriptis ,& sine scriptura valere) in scriptis redigi, & de eo instrumentum confici,non pręsumuntur ob id voluisse in scriptis contrahere,nisi id expresse dixerint *Decian.resp.*64 *num.* 4.*vol.*3 contractus si scripturam requirat pro sua substantia,an eiusdem notarij exemplo manuscripto credatur *Iallon.Racem.*89. *num.* 13.14 *&* 17.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Officium magni admirati in quo consistat,et quæ sit eius iurisdictio.*
2 *Qualiter credatur eius literis dum ad remissiones petendas scribit.*
3 *Vice admirato,quam iurisdictionem,prærogatiuas, & exemptiones concedat* Magnus Admiratus. *Affertur decretum Collateralis Consilij per extensum.*

DE-

AD DECIS. LXXIII.

ADde ad ornatum *D. de Pont. decis.* 13. *num.* 2. *Mastrill. de Magistr. lib.* 5. *par.* 2. *cap* 13. *num.* 20. Magni admirati officium in quo consistat qualis sit eius iurisdictio in viuentes de arte maris *de Franch. decis.* 142. *Tap. sup. Iur. Regn. lib.* 2. *rubr.* 31. *& in decis. S.C.*
2 13. & quomodo illius tantum literis credatur, dum ad remissiones petendas scribit Mag. Cur. Vic. qualiter inquisiti sunt eius iurisdictioni suppositi, & quæ sit praxis petendi remissiones D. *de Franch. decis.* 722. de quibus bonis naufragatis cognitionem habeat *vide Constan. in l. vnica num.* 73. *C. de Classic. lib.* 11. [*Reg Moles in tit. de nau-*
3 *frag. quæst* 2 *decis.* 2.] Viceadmiratis, quam iurisdictionem, prærogatiuas, & exemptiones concedat magnus Admiratus, declarauit Regium Collateral. Consil. sub die 23. Decembris 1602. cuius decreti tenor est super facto creationis Viceadmiratorum, & commissionum faciendorum eiusdem per Ill. Mag. Regni Admiratum pro perceptione, cura, & custodia naufragiorum, visis consultationibus factis per Reg. Cam. Summ. in Anno 1572. 1591. & 1596. visis prouisionibus per eandem Reg. Consil. expeditis, ac visa prouisione Collaterale Consilio expedita sub die vltimo Aprilis 1592. pro executione, declaratione, & limitatione consultationum prædictarum Anni 1572 & 1591. seruata forma cuius prouisionis fuit expedita consultatio per prædictam Regiam Cameram in prædicto Anno 1596. visis memorialibus oblatis pro parte prædicti Mag. Admirati, ac instantijs voce, & in scriptis pluries factis, & de omnibus facta relatione in Collater. Consil. per Illustr. Marchionem Morconis Regent. Regiam Cancellariam coram Illustrissimo D. Francisco de Castro Locumtenente, & Capitaneo Generali præsentis Regni, Sua Excellentia mandat, decernit, atque declarat, quod lite pendente, & donec illa fuerit debito fine per sententiam determinata iuxta prouisiones alias factas, liceat prædicto Illustr. Magno Admirato deputare in omnibus terris habitatis huius Regni, habentibus tamen territoria, vsque ad mare, vnum tantum Viceadmiratum pro qualibet terra, cum vno tantum famulo, qui cum Magistro Actorum per ipsum magnum Admiratum eligendo curam habere debeat naufragiorum occurrentium in maritimis prædictis, nullamque aliam exercere iurisdictionem dicta lite pendente, qui Viceadmiratus vna cum prædicto Magistro Actorum per ipsum Magnum Admiratum eligendo curam habere debeat naufragiorum occurrentium in maritimis prædictis nullamque aliam posse exercere iurisdictionem dicta lite pendente, qui Viceadmiratus vna cum prædicto Magistro Actorum, & famulo gaudere debeant immunitate hospitandi seruitiorum personalium, verum contribuere teneantur in pecunia, nec non exemptionis fori, itemque à nemine valeant recognosci in omnibus ipsarum causis, tam ciuilibus, quam criminalibus, nisi à prædicto Magno Admirato, seu eius Locumtenente, & quoad asportationem armorum liceat prædictis Viceadmiratis asportare omnia, & quælibet arma offensiua, & defensiua etiam prohibita per Regia banna quæcunque voluerint pro exercitio prædictæ commissionis, verum prædictis famulo, & Magistris Actorum liceat asportare arma, vt supra, sed non prohibita per Regia Banna, & ne in deputatione famulorum eligendorum per prædictos Viceadmiratos fraus alique fieri possit, decernitur, & declaratur, quod famuli nominandi debeant describi, & registrari in officio prædicti Magni Admirati, vel protontini, itaque si contingerit mutatio aliqua illorum subrogandus, & eligendus, seu subrogandi, & eligendi nõ gaudeant immunitate aliqua si non reperiuntur descripti, & registrati, vt supra, pro quorum omnium executione Sua Excellentia mandat prouisiones debitas expediri hoc suum Gorostiola Reg. de Pont. Reg de Castellet. Reg. & subinde prouisiones fuerunt expeditæ sub die vltimo Decembris eiusdẽ anni 1602. in part. 20 fol. 76. & illas per scriptorium obseruari mãdauit Illustr Dux Ossunæ sub die 20. Ianuarij 1620. vt in diuers. 8. fol. 279. quas habui à Iacinto Storniola Secretario ordinario præfectorũ belli huius Ciuitatatis Rhegij, & parantiæ, sed quod ad asportationem scloporum paruorum infra tres palmos est hodie facta prohibitio, vt in pragm. edita sub die 27. Decẽbris 1623.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Alienatione permissa in successores ab intestato, potest eis relinqui etiam ex testamento, & è contra.*
2 *Alienatio concessa, licet videatur intelligi de alienatione inter viuos tantum; intelligitur tamen etiam per vltimam voluntatem.*
3 *Alienatio permissa vno modo, videtur permissa omni simili modo.*

AD DECIS. LXXIV.

AD ornatum huius decis. *vide D. de Pont de potest. Proreg. tit. 8. §. 6. Rosentall de feud cap 8. conclus. 14. Menoch cons. 1089. Giurb. in Consuet. Mess cap 15 glos. 4. num 19. 20. & 21.*
1 *Maur. Iun. alleg 8. num. 10. & sequ.* Alienatio permissa si sit in successores ab intestato potest eis relinqui etiam ex testamento, & è contra *Decian resp 31 num. 135. volum. 1.*
2 alienatio concessa licet videatur intelligi de alienatione inter viuos tantum, intelligitur tamen etiam per vltimam voluntatem *Decian. resp. 58. num. 65. volum. 2.* quid si res feudalis esset *Fab. Anna cons. 129. Peregr. de*
3 *fideicom. art.* 40 alienatio permissa vno modo videtur permissa omni simili modo *Bart. in leg. sicut §. sed si permiserit. nu. 2. ff. quibus mod. pign. vel hypoth. sol.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Receptator inquisiti de crimine læsæ* Maie*statis, punitur eadem pœna, qua principalis: Nec gaudet indultu, quando ab illo excluduntur inquisiti de dicto crimine.*
2 *Læsæ Maiestatis crimen quibus modis committatur, & quomodo puniatur.*
3 *Crimen læsæ Maiestatis* Diuinæ, *& humanæ, & falsæ monetæ non recipit remissionem.*
4 *Eius cognitio est de reseruatis Principi.*
5 *Contra illud committentes, potest inauditis defensionibus procedi.*
6 *Quibus modis probetur.*
7 *Conscius criminis læsæ* Maie*statis, qua pœna sit puniendus.*
8 *Vtens insignibus Regis, crimen læsę* Maiesta*tis incurrit.*
9 *In crimine læsæ Maiestatis non fit extensio de casu ad casum.*
10 *Fidem datam Principi frangens, an incurrat crimen læsæ* Maie*statis.*
11 *Carenti dolo non potest imputari crimen læsæ Maiestatis.*
12 *In crimen læsæ* Maie*statis nullius attenditur priuilegium.*
13 *Bellum priuata auctoritate excitans, incidit in crimen læsæ* Maie*statis.*
14 *Pœna l. quisquis C ad leg.* Iul. *Maiest. quando locum habeat.*
15 *Bona subiecta fideicommisso non deuoluuntur ob crimen læs.* Maie*stat.*
16 *Filij rebellis sunt incapaces, & habentur pro non natis.*

AD DECIS. LXXV.

1 REceptator inquisiti de crimine læsæ Maiestatis punitur eadem pœna, quæ principalis, vt fuit decisum in contingenti casu per Collat. Consil. vt refert *de Pont. in tract. de potest. Proreg. tit. de prouis. fieri solit. §. 3. num* 10. & receptator inquisiti de crimine læsæ Maiestatis generali indultu non gaudet, quoties in indultu excipiuntur hi, qui de crimine læsæ Maiestatis imputantur, vt fuit decisum in eodem Collat. Consil. *teste eod. de Pont. decis. 22.*
2 *Num. 5. Gramm.*) læsæ Maiestatis crimen quibus modis committatur, & quomodo puniatur *vide Oter. diuers. quæst iur. par. 3. quæst. 1 Reusn. decis 16. lib. 4 Ricc collect decis. 2362. par 6. Cabed. decis Lusit. 82. par. 2. Mangrell. ad Bart in rubr. ff. ad l.* Iul. *Maiest Muscat. in prax. crim. rubr de crim. læs. Maiest. hum. Rou. in pragm. 5. num. 20. de Abol. Valenz. in disc. stat. & belli cap. 2. consider. 18. num. 50.* [*Cabed. decis Lusit. decis. 82. par. 2.*] an æquiparetur in omnibus crimini læsę Maiestatis diuinæ *Rou. in pragm.*
3 *1. de bon prodit num. 31. & 43.* crimen læsæ Maiestatis diuinæ, & humanæ, & falsæ monetæ non recipit remissionem *Tap. sup.* Iur. *Regn. lib. 3 tit. vvi de crim. agi oport. num. 39.*
4 cognitio, & punitio talis criminis est de reseruatis principi *Farin. quæst 118. num. 15. Mar. Mut. in cap. Regn. Sicil. 456. num. 96.*
5 *tom. 5.* contra illud committentes potest ex abrupto inauditis defensionibus procedi *Ball. de quæst. quæst. 100. num. 52. Burg. de modo proced. ex Abr. quæst. 19 num 40.* de
6 probationibus in crimine læsæ Maiestatis

vide

vide Decian. in tract. crim. tom. 2. lib. 7. capit.
7 *45* conscius criminis læsæ Maiestatis, qua pœna sit puniendus *Reuert. decis.* 40. *in manuscript. tom. 1.* vbi discutit doctrinam *Bart. in l. vtrum. ff. ad l. Pomp. de Parric.*
8 vtens insignibus Regis crimen læsæ Maiestatis incurrit. *Camill. de Medic. cons.* 170.
9 in crimine læsæ Maiestatis non fit extensio de vno casu ad alium, sed fit stricta interpre-
10 tio *Gram. cons.* 31. *num.* 41. qui fidem datam principi frangit, an incidat in crimen læsæ
11 Maiestatis *Bero. cons.* 165. *vol.* 3. carenti dolo non potest imputari crimen læsæ Maiestatis *Campagn. in cap. nuper ad vindictam*
12 *num.* 53. *Reg. Tap. in decis.* 13. *num.* 6. in crimine læsæ Maiestatis nullius attenditur priuilegium, omnesque pares sunt *Mangr in addit ad Bart. in l nullus in princ. C ad leg.*
13 *Iul. Maiest* Bellum priuata authoritate excitans, incidit in crimen læsæ Maiestatis *Reg. Constan. in l. vnica num.* 13. *C. vt armo-*
14 *rum vsus lib.* 11. læsæ Maiestatis, seu pœna *l. quisquis C. ad l. Iul. Maiest.* quando non habeat locum *Seraph. decis.* 830. *num.* 7. *&* 8. *de Pont. cons.* 50. *num.* 9. *& sequ. tom.* 2.
15 Bona subiecta fideicommisso non deuoluuntur commisso crimine læsæ Maiestatis *D. Reg. Moles decis.* 30. *quæst.* 30. & quod restituantur omnia bona fideicommissario, qui de iure debet præferri fisco, fuit decisum in Reg. Cam. referente D. Alfonso de Salazar sub die 28. Octobris *1567.* & si fideicommissum factum sit sine bona restituuntur fideicommissario, etiam quod existent filij rebellis, quia cum ipsi sint incapaces habentur pro non natis *Guid.*
16 *Pap. decis.* 612. & refert D. *Moles* fuisse decisum, quod Frater Io. Francisci de Albis, qui fuerat decapitatus ob crimen læsæ Maiestatis diuinæ, veniret ad eius bona ex fideicommisso Patris communis, excluso fisco, & filijs, accedente etiam voto Dominorum Regent. die 28. Octobris *1567.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Hæres finito inuentario potest conueniri non transacto tempore trium mensium.*
2 *Infra tempora inuentarij potest hæres lites contra defunctum incohoatas, prosequi, non tamen exequi sententiam.*
3 *Potest etiam intra idem tempus debitores hæreditarios conuenire.*
4 *Inuentarij non confecti exceptio, an possit opponi post sententiam.*
5 *Hæres cum beneficio legis, & inuentarij, obligatus pro debito defuncti etiam proprio, & principali nomine in solidum, quando teneatur vltra vires hæreditarias.*
6 *Hæres verus non dicitur, qui adit cum beneficio legis, & inuentarij.*
7 *Si hæres non confecit inuentarium, an fideicommissarius possit petere iuramentum in litem.*
8 *Iudices Regiam potestatem habentes, possint, omissione inuentarij non obstante, hæredem non compellere nisi vsque ad vires hæreditatis.*

AD DECIS. LXXVI.

1 POterit tamen hæres conueniri completo inuentario à creditoribus antequam tempus trium mensium nõ fuerit transactum *Ricc. decis.* 168. *par.* 3. *Roder. de exec. cap.* 4. *num.* 6. *Cornaz.*
2 *decis.* 9. infra tempora conficiendi inuentarium non impeditur hæres quominus inchoatas contra defunctum lites expedire interim possit *Fab. decis.* 8. *C. de iur delib.* sententiam vero non exequi durante inuentarij tempore voluerunt *Phanuc. de inuent. par.* 4. *num.* 15. *Cancer.* 2. *resol. cap.* 3. *num.* 98.
3 *& lib.* 3. *resol cap.* 2. *num.* 156. poterit hæres durante dicto tempore hæreditarios debitores conuenire *Crau. cons.* 593. *num.* 18. & vide, quæ plena manu scribit *Giurb. in con-*
4 *suet. Mess. cap.* 9 *glos.* 5. *par.* 1. inuentarij non confecti exceptio, an sit dilatoria, & post sententiam opponi possit *Velasc. de partit. ca.* 8. *Crass. in §. inuentarium quæst.* 26. *Dida.*
5 *Spino. de testament. glos.* 35. *num.* 42. hæres cum beneficio legis, & inuentarij obligatus pro debito defuncti etiam proprio principali nomine, & insolidum sub quibusuis alijs clausulis non tenetur vltra vires hæreditarias, nisi expressa, & specialis renunciatio beneficij inuentarij prædicti interueniat, & obligatio satisfaciendi etiam vltra vires hæreditarias, verum facta discussione inuentarii executio fiat etiam in bonis propriis, & de persona, quatenus ad eum peruenit de bonis hæreditariis, prout decisum fuit in S. C. iunctis omnibus aulis die 16. Martii 1623
6 hæres verus non dicitur, qui adit cum beneficio legis, & inuentarii *Gratian. discept Forens.* 799. *num.* 44. per aditionem hæreditatis non confecto inuentario actiones hære-

ditariæ confunduntur, licet adita sit cum beneficio legis, & inuentarii *Seraphin decis.*
7 40.*num* 3 si hæres non confecit muẽtarium an fideicommissarius possit petere iuramẽtum in litem *Gratian.discept Foren cap.*215. *num* 26.*cum sequ. Ant. de Virgil in tract de legitimat.pers.cap.*12.*num.*18. iudices Reg. iam potestatem habentes, vt est Sacr. Cons. possunt omissione inuentarii non obstante hæredem non compellere, nisi vsque ad vires hæreditatis *Fulu.Lanar. in addit ad repet.Regen.Lanar.in ca primo de success.feud. num.*38.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Resignatio beneficij non potest recipi ab habente ius præsentandi.*
2 *Significatio personæ in resignatione facta in manibus Episcopi, an sit simonia.*
3 *Resignatio Simoniaca est nulla etiam quoad præiudicium resignantis.*
4 *Beneficium purè potest resignari consanguineo sine vitio Simoniæ.*
5 *Resignans quando amittat possessionem.*
6 *Quando possit agere pro spolio contra tertiũ*
7 *Resignatio benefitij dolo facta, quando sit nulla.*
8 *Criminosi qui veniunt priuandi beneficio, possunt illud renunciare in fauorem pendente iudicio super criminibus commissis.*
9 *Resignans per procuratorem potest reuocare renunciationem quandiu res est integra.*
10 *Resignatio quando non tenuit, cedens reuertitur ad suum beneficium absque noua collatione.*
11 *Resignatio beneficij, ab excommunicato vitando facta, est nulla.*

AD DECIS. LXXVII.

IN materia resignationis, vide, quæ cumulat *Borrell.in summ.decis.tit. de benef.resignat.tom.*1.Ricc.*in collect.decis.* 1478.& 1479.*par.*6. *Marescot.var.resol.lib.*1.*cap.*41.[*D.Reg* Moles *in decis.*3.*q.*3. *sub tit de deuolut.*] resignatio beneficii non poterit recipi ab habente ius præsentandi, quamuis laico *Ricc.dec.*178.*par.*2.nam fieri debet coram superiore, quia ei interest ne beneficium dimittatur sine ipsius licentia *idem in prax.var resol* 482.resignatio beneficii, vt valeat debet fieri cum causa *Ricc.*
2 *decis* 53.*par.*3.significatio personæ in manibus in resignatione facta in manibus Episcopi, an sit simonia *vide eundem Ricc.decis.*
3 207.resignatio simoniaca est nulla, etiam quoad præiudicium ipsius resignantis simoniace *Flamin.de resignat lib.*14.*q.*1. *num.*12. data pecunia pro resignatione committitur simonia *Couar var lib.*1.*cap.*5. *sub num.* 4.
4 beneficium pure potest resignari consanguineo sine vitio simoniæ *Valenz. cons.* 98.
5 *n.*41.& 42.resignans non amittit possessionem, nisi postquam resignatario est perfecte quæsita *Ludouis.decis* Rot.Rom. 138.*num.*5.
6 potest agere pro spolio cõtra tertiũ *Achill. decis.*10.*n.*4.*de restit. spol.* sed si spolietur à resignatario non potest agere spolio *Ludo-*
7 *uis.decis.*364.*n.*4. resignatio beneficii dolo facta est nulla *Azor.inst.moral. par* 2. *lib.*7. *c.*26 *q.*3.*Flamin.de resignat.benef.lib.*13.*q* 3 *per tot.vbi n.*13.declarat, vt non omnis dolus sufficiat, sed qui cadat in constantem vi-
8 rum, & prudentem; Criminosi, qui non sunt priuati ipso iure, sed veniunt priuandi, possunt resignare sua beneficia in fauorem pẽdente iudicio super criminibus commissis *Petr.Gregor.de benef cap* 26.*n.*15. *Gutier.canon.lib* 2.*cap* 5.*nu.*29 *Gonzal.ad reg.*8.*Cancell.glos.*15 *nu.*147.Nicol.*Garc. de benef par.*
9 11.*cap* 3.*à num.*62. resignans per procuratorem potest reuocare eam renũciationem quandiu res est integra *Valer. Reginald in prax.fori pœnit.lib.*30.*tract* 3.*num* 328.resi-
10 gnatio quando non tenuit, tunc sine noua collatione ad suum beneficium cedens re-
11 dit *Rebuff de pacif.possess.n.*154. Resignatio beneficii ab excommunicato vitando facta, est nulla *Soar.de censur.tom.*5.*disp.*14 *sect.*2 *num.*28.

Didac. de Mari.

FINIS PRIMA PARS.

ADDITIONES RECONDITAE AD DECISIONES REG. CONSIL. NICOLAI ANTONII GIZZARELLI

AVTHORE

DIDACO DE MARI I. C. PATRITIO RHEGINO.

PARS SECVNDA.

SVMMARIVM.

1 *Fur à quo Iudice, & quibus legibus puniri debeat.*

2 *Dispositio pragm. 1. de furt. an procedat etiã contra exteros.*

3 *Furtum si plures simul committant, omnes tenentur insolidum eadem pęna.*

4 *Latrones stratarum regulariter puniuntur pęna vltimi supplicij.*

5 *Depositiones trium latronum, seu confessiones in tormentis factæ singillatim, & occulte, & postea ratificatæ, probant contra consocios latrones stratarum publicarum.*

6 *Cap. Regni frequens, & cap. Constitutionem, an procedant in terminis* Regiæ *Pragmaticæ æditæ anno 1581. contra furantes de nocte.*

7 *Latro nominans socium in tortura de furto strata publicæ, an faciat indicium ad torturam.*

8 *Socius nominatus, & tortus, & non confessus: atque adeo liberatus in forma, si postea superuenerint contra ipsum duæ aliæ depositiones sociorum latronum, an debeat puniri pęna vltimi supplicij.*

9 *Duæ, vel tres confessiones sociorum de iure communi non faciunt nisi indicium ad torturam.*

10 *Socijs criminis etiam cum tormentis, non creditur ad condemnandum.*

11 *Duo, aut tres latrones deponentes contra aliquem bonæ vitæ, & famæ, quam probationem faciant.*

12 *Socij criminis confessio quando faciant indicium ad torturam, & quæ dicantur indicia sufficientia ad torturam.*

13 *Socius criminis an probet sine tortura in causis sanctæ fidei.*

AD DECIS. LXXVIII.

VIde ad ornatũ huius decis. D. *Præsid. de Franch. in dec. 570. Viscont. in suis concl. Iur. ver. latrones fol. mihi* 151.
1 Fur à quo iudice, & quibus legibus puniri debeat *Bart. in cons. nouiss. 5. num. 25.* & qua pęna puniri debeat de iure communi, & Regni *Campag. in cap ad hoc de Franch decis. 315. & 521.* & qualiter dicitur furtum de nocte, vide *Mar. Anton.*
2 *Nacta in cons. 469. vol. 3.* An dispositio *pragmat. primæ sub rubr. de furt.* procedat etiam
3 contra exteros *D. de Franch. decis. 521.* Furtum si plures insimul committant omnes insolidum tenentur vna eademquè pęna *Rou. in pragm. 3. ead. rubr.* in quo differat latro à fure declarat *Iac. Anell. de Bott. in Au-*
4 *th sed nouo in princ de seru. fug* Latrones publicarum stratarum puniuntur regulariter pęna vltimi supplicii *Mastrill. de indul cap. 33.* Et per cap. Regni frequens, & ineffrenata, cum furtum in strata publica sit reputatum delictum maximum, & atrox, fuit di-
5 spositum, vt depositiones trium latronum, seù confessiones in tormentis factę sigilla-

 tim

tim,& occulte,& postea ratificatæ, probēt contra consocios participes, & fautores, tantamque fidem faciunt, quantam facerēt testimonia duorum virorum, quod capit fuit declaratum per aliud cap. incip. constitutionem, dummodo consocii, & participes nominati, & confessi, sint personæ leues, & infamatæ, ac malæ qualitatis personæ, vt refert post *Foller. & Muscat. Caball. cas.* 185.
6 *num.* 3. An dispositio dd. cap. procedat in terminis Regiæ Pragm. æditę in anno 1581. contra furantes de nocte per Ciuitatē Neapolitanam, & vulg. dicatur cappiando cum discassatione domorum, & apothecarum Ciuium, & habitantium in dicta Ciuitate, & suburbiis ipsius existentibus tribus confessionibus sociorum modo, quo supra S.C. de mense Septembris 1595. iudicauit, quod sic, & confirmauit sententiam M.C.V. quę cōdemnauerat ad pęnam vltimi supplicii sociū contra quem aderant depositiones, & confessiones sociorum, vt refert *D. de Franch.*
7 *in decis.* 570. Quid autem si socius latro nominat alium socium in tortura de furto in strata publica commisso, quę nominatio cū sit facta in delictis exceptis de quibus potest socius interrogari concurrentibus, absque adminiculis facit indicium ad torturam *Alex. cons.* 89. *num.* 20. *vol.* 3. si socius nominatus fuit tortus, & non confessus adeo, quod fuit mediante decreto liberatus in forma, si postea contra ipsum superuenerunt duę alię depositiones, ex confessiones aliorum sociorum latronum eodem furto, an debet puniri pęna vltimi supplic. M.C.V. in istis terminis condemnauit ipsum ad dictam pęnam, qui cum à sententia prędicta appellasset ad S.C. plene discusso articulo fuit per idem S.C. sententia M.C. confirmata, vt dicit *D. de Franch. in decis.* 577 & intellexit dictum ca. Reg. quod dispositiones dictorum sociorum essent integre, & non elisę per torturam illatam, & probatur vigore dicti cap. Regni, & priuilegii, & non procedit nisi in
9 casu suo, nam duę, vel tres confessiones sociorum de iure communi non faciunt nisi indicium ad torturā *Io. Grand. de bello exul.*
10 *num. primo fol.* 211. Sociis criminis etiam cum tormentis non creditur ad condēnandum etiam, quod sint plures, vt aiunt DD. allegati per *D. de Franch. in decis.* 570. quos intelligebat procedere aduocatus pauperū, quoad pęnam ordinariam delictorum, secus
11 quoad extraordinariam, & quid si tres latrones deponerent contra aliquem bonę conditionis, & famę, quam probationem faciunt *Camp. in dict. cap. ait*, quod faciunt solum iudicium ad torturā de quo memin. *Musc. in prax. crim. fol.* 171. *num.* 28. *Giurb. cons.* 50. *num.* 42. & si essēt duę depositiones seu confessiones tantum, inquit, quod vix contra nominatum facerent inditium ad inquirendum, cum essent bonæ vitę, & famę, quia debent esse tres, ergo duę non sufficeret sine aliis adminiculis etiam ad inquirendum, secus dicit ipse contra nominatum malę vocis, & famę, tamen *Muscat loco cit. num.* 29. putat opinionem *Camp.* nō verām, & refert hunc casum sibi in facto accidisse in Reg. Aud. per quam fuit processum contra nominatum ad torturam, qui aliter non fuit confestus, tandem datis sibi defensionibus, & probato pro eius parte de bona vita, & fama tollendo qualitatem requisitam per dict. cap. quod incipit constitutionem fuit nihilominus condemnatus in *Regijs* triremibus per annos, & cum fuisset pro ipsius nominati, & inquisiti parte appellatum ad M.C.V. fuit per ipsam iterum tortus, & non confessus, & tandem per eandem M.C. libe-
12 ratus in forma. Socij criminis cōfessio quādo faciat inditium ad torturam, & quæ dicantur indicia sufficientia ad torturam vide
13 D. *Reg. Reuert. in decis.* 42. *tom. primo.* Socius criminis, an probet sine tortura in causis Sāctæ fidei *Genuen. in prax. Arch Neap cap.* 68. *num.* 11. & vide tradita per *Ricc. in decis.* 299. *par.* 3.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Mutus, surdus, & fatuus, an sit inbabilis ad successionem bonorum feudalium, & an possit seruire per substitutum.*
2 *Mutum, vel surdum, vel cæcum esse aliquem qualiter probetur. Et an præsumatur, quis esse bodie mutus, &c. quia iam fuit.*
3 *Mutus qui non potest testari, nec etiam codicillos facere potest.*
4 *Mutus, & surdus, quando ligentur statuto, aut lege.*
5 *Mutus an priuetur administrationet utelæ susceptæ antequam esset mutus.*
6 *Mutum, & surdum babuisse intellectum ad contrabendum, qualiter probetur.*

AD DECIS. LXXIX.

Vide ad materiam huius decis. *Zas. in tract. feudorum par.* 8 *num.* 18. *Guer. Pison in tract. feud. in c. qui sint feudorum incapaces ver. si in antiquo*

*antiquo fol.164. Glos. Paris.in §.8 glos.prima num.25.*Reg. *Tap. in decis.nouiss.S C.in ordine 6.Intrigl.de feud.cent prima quæst.9. num.290.& sequ.Mantic. de tacit.& ambig. conu.lib.23.tit.10.num.29.& sequ.* Marti.de *Silima de feud.num.205. tom. 10.par.prima tract.*Reg.*de Curt in diuers. feud. num.5.fol. mihi 83 Hartam.Pistor.quæst.iur.lib.2.par. 2.q.29.Thesaur.Iun.quæst* Foren.62.*num.2*
1 *par.2.*Mutus,surdus,& fatuus,an sit inhabilis ad successionem bonorũ feudalium, quia seruire non potest, & an possit per substitutum seruire in Regno, in quo soluitur pro seruitio pecunia,& de intellectu *tex. in cap. prim.§.mutus,*an mutus,vel al.imperfect.vide *Paul.Staiban.in cõs. 39.*mutus,qui tarde loquitur,& surdus, qui al quid audit succedunt in feudis *Io. Thom.de Marin.in tract.*
2 *de gener.& qualit. feud. tit.2.num.137.*Mutum,& surdum,vel cęcum esse aliquem qualiter probetur *Bart in l.mutus num. 2.ff.de bon.possess.furio.infan.*Mutus,& surdus, vel cęcus,quia quis fueris, non ob id præsumitur,quod hodie sit *Bart. in l.prima num.4.*
3 *ff.de verb.oblig* Mutus,qui testari nõ potest, nec codicillos facere potest M*antic. de coniect.vltim.vol.lib 6.tit.4.num.2.* mutus, &
4 surdus,quando obligatur lege, vel statuto Rouit.*in pragm.*8. *num. 26. de extract.animal.*Cęcitas,mutitas; & surditas,an sint ad tutelam exercẽdam inhabilitatio, vel excusatio Galter.*in prax tutel par.prima num 4.*
5 *fol.mihi 47.* mutus si quis non erat tempore,quo tutelam acceptauit,an si postea obmutescat priuetur administratione *Escobar.*
6 *de ratiocin.cap.6.num.11.*mutum,& surdum habuisse intellectum ad contrahendum,& adeundum qualiter probetur Calà *de modo articul glos.vni.n 1107.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Mercatores falliti notantur infamia, & priuantur ipso iure administratione suorum bonorum.*
2 *Præsumitur contra eorum libros.*
3 *Non admittuntur ad cessionem bonorum, & num 6.*
4 *Torqueri possunt, vt indicent pecunias credentium.*
5 *Omni beneficio priuantur.*
7 *Mercatores,& campsores,an regulariter admittantur ad oblationem.*
8 *Mercator non liberatur si creditores capiãt omnia eius bona.*
9 *Mercatores exercent officium publicum.*
10 *Mercator,qui mercaturam deseruit,an comprehendatur ijs iuribus, quæ de mercatoribus statuunt.*
11 *Mercatoris listæ,manuale, & bilancili probant inter mercatores.*
12 *In mercatorum causis debet seruari communis obseruantia, quidquid sit de iure communi, & quomodo in ijs sit procedendum secundùm æquitatem.*
13 *Inter eos non est necessaria stipulatio,& pactum nudum habet vim stipulationis.*
14 *Mercatores,qui in itinere gabellis grauantur,habent fori electionem, & est eis summariè succurrendum.*
15 *An possint conueniri in omni loco.*
16 *Quibus personis sit probibitum mercari.*
17 *Mercatura an deroget nobilitati.*

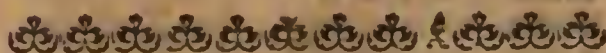
AD DECIS. LXXX.

1 AD ornatum decis.vide *Stracc tit.de decoctor.par.3. Dectan resp.81.nu. 56 vol.3* Tales mercatores decocti, seu falliti notantur infamia *Menoch.cons.410.num. 19. & sequ lib.5.*& sunt ipso iure priuati administratione suorũ bonorum,& sunt inhabiles ad velle,& nol-
2 le *Camill.de Medic.cons.98. num.27.*& quia solent sua negotia intricare, ideo præsumitur cõtra eorum libros *Petr.Gregor.lib.22. syntag.Iur.cap.9.num.11.Neuizan.cons.59.*
3 *num.11.* Et non admittuntur ad cessionem bonorum *Mangrell.ad Bart. in l.is, qui bonis in princ.ff.de cess.bonor. Costa subs reme. 27.num.12 Cabal.res.crim.cas. 105. Cancer. in 2 resol.cap.8.de cess.bono num.44.Viu de-*
4 *cis.529.num.8.& 9.lib.4.*& torqueri possũt vt indicent pecunias credentium *Maxill. ad Consuet.Ciuit.Bari tit.de cess bon.nu.34. D.Ioseph Mele sup.ad Gizzar.decis.59.n.11.*
5 Decoctores omni beneficio priuantur, vt illo excussionis *Paris.cons 94.n.11.lib.primo* ratione doli, quem in eis præsumi adnotauit *Nact.cons.461.num.2.vol.2.Plot.de in lit.Iur.§.4.num.64. Trentacinq. vol.primo var.lib primo tit de solut. resol.27. num.28.* intellige prædicta de decoctoribus illis, qui non fortuito, sed sua culpa decoxerunt *Bude.in annot.ad* Pand.*ad l.si hominem § quoties ff.depos.*& qui partim sua culpa, partim
6 fortunæ vitio decoxerint ad cessionis beneficium non admittendos censent F*arin. q. 26.num.26.Boer.decis.349. num. 8. Brun.de cess.bono.5 quæst.4.quæs.princ. & quæst.28.* non valet statutum, quo fortunæ vitio lapsis bonorum cessio interdicitur *Roder.Suar.*

tit.de

7 *tit.de cess.bono.§ primo circa fin.* Mercatores & campsores, an admittantur regulariter ad oblationem *Ludou.decis. Perus.64.num.*
8 *24.& 26.par.2.* Contra mercatores speciale est, quod si omnia eorum bona caperent creditores non propterea liberarentur *Ca-*
9 *pic.decis.46.n.9.* Mercatores videntur exercere officium, quasi publicum *Adrian. Ne-*
10 *gus.resp.423.nu.27.* Mercator, qui mercaturam deseruit, an ijs comprehendatur iuribus, quæ de mercatoribus statuunt *Polid.*
11 *Rip.obser 57.Cæsar.Manent.cons.113.* Mercatoris listæ, manuale, vel bilancium inter mercatores probant *Escobar.de ratiocin.ca.10.num.70.cum sequ.* vt videtur mandata potestas conficiendi librum per contrahẽtes cum alio *Scacc.de iudic.caus.ciuil.cap.11.*
12 *num.202.* In mercatorum causis debet obseruari communis, & sequuta obseruantia, quicquid sit de iure communi *Ludou comm. concl.38 vers.inf.69.* In mercatorum causis, quod dicitur esse procedendum secundum æquitatem, quomodo intelligatur *Cacher. decis.2.num.2.* non curant apices iuris, nec stipulatio inter eos est necessaria *Hering.de fideiussor.cap.11.num.84* inter mercatores pactum nudum habet vim stipulationis *Bel-*
13 *lon.decis.90.num 3.* Mercatores vendentes res cõmestibiles, & alia necessaria, non possunt condemnari ad occurrendum *Apicell.*
14 *de dilat.quinq.tit.primo num.120.* Mercatores, qui in itinere gabellis grauantur habent fori electionem, *Marta de iurisd par.2 cap 21.num 5.* & est summarie succurrendũ vbi grauantur in vectigalibus *Perez. in l.*
15 *Regn. Castell lib.3.tit. primo.* An possint conueniri in omni loco *Capibl. in pragm 8. par.2.num.159.* Quibus personis sit prohibitum mercari vide *Lanar cons.43. Mattien. Dial.relat par.3.ca.37 de Pont. cons.49 tom. primo D.Ioseph Mele in addit. ibi à num. 25.*
16 *& 31* mercatura exerceri potest per minores absque sollemnibus *Gratian. discept. Fo-*
17 *ren.279.nùm.46.& sequ.tom.2.* Et non solũ est vtilis, sed etiam necessaria *Scacc. de commer.§.primo q.6.num.14.* an sit ars, Et causet ignobilitatem vide *Paschal.de vir. patr.pot. par.4.cap 2.num 44.& sequ. Mexia de taxa panis concl.5.* & quid de mercatura Venetorum, & Ianuensium, & de alijs mercaturis *Caput in tract.de regim Reipubl.cap.4.n.33.* Eam exercentes apud dominos Venetos nobiles dicuntur, *Tiraquell.de nobil cap.10. Alciat.in l.mercis ff.de verb signif* Nobiles exercentes mercaturam in locó, vbi viget consuetudo mercandi per nobiles, eorum nobilitati non derogant *Gait. de credit.cap. 2.tit.7.num.2101.& vide Affl.in cap. primo tit.quis dicatur Dux col. 7. vers.sed hoc fallit,* vbi probat in Regno nequaquam derogare nobilitati mercaturam.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Legatum quando dicatur factum gratia demonstrationis, vel taxationis.*
2 *Legatum factum gratia taxationis, si non existat res legata, non debetur*
3 *Falsa causa vitiat institutionem, legatum, contractum, rescriptum, decretum cui originem dat.*
4 *An reddat sententiam, rescriptum, & alias dispositiones nullas.*
5 *Falsa demonstratio rei demonstratæ adiecta, an destruat legatum, vel contractum, vel rescriptum.*

AD DECIS. LXXXI.

1 LEgatum quando dicatur factum gratia demonstrationis, vel taxationis vide lò *Fab. in l si quis argentum vers.si quis C.de donat.* *Felin in cap.super literis num.10.de rescr. Roman.in sing.430.Bal cons.51.lib.5. Dec.in cons 323. col.prima post Castren. in cons. 338.num.3.* quem allegat, tenet, quod si testator dicit lego titio decem, quæ volo dari sibi ex redditu talis rei, tunc ille reditus videtur appositus gratia demonstrationis, & licet ille reditus non sit, tamen hæres cogitur illum soluere *l.quidam testamento ff. de leg primo Præs.de Amato in cons 32.& in cons.37 Reg. de Curt in diuers.feud. ver. redeundo igitur num 39.fol.26.par.prima.* Sed si testator dicat vnica oratione volo, vt ex fructibus talis fundi soluantur Titio decem, tunc fructus dicantur appositi gratia taxationis, &
2 illis non existentibus, hæres compelli non debet ad soluendum *Marc.Ant.n. Eugen.in cons 94.num.23.& 24* vbi allegat *tex.in l. nomen §.vni ff.de legat 2.* refert, & sequitur *D.de Franch.decis 483.num.6.* & satis pulcre *in dec.721.* vbi reperies, quid fuit iudicatum per Sac.Cons & multa ad hanc materiam spectantia congerit *Surd.in tract.de alimẽt. tit.4.q.26.à num.2.& sequ.* & de supradictis & alijs multis *Francisc.Mele iunior controu. vtriusque iur.centur.1.controuer. 46 à. n.8.*
3 *Num.12 Grat.* Non solum falsa causa vitiat institutionem, sed etiam vitiat legatum si causa legandi alias est obligatoria *Cartar.*

in decis.

in decis. 133 *num.* 12. viciat pariter contractum *Dec.cons.* 3. 7 *num* 2. *Peregr cons* 8.*n.* 5 viciat rescr ptum, & gratiam *Peregr cons.* 2. *num.* 31 viciat decretum, si decreto tacite, vel expresse originem dat, *Alex.cons.* 69 *n.* 3 *vol* 3. & nedum si falsa causa in totum est falsa, sed etiam in parte *Brun. à Sole in libr. propos. Iur fol. mihi* 28. alia de falsa causa.

4 An reddat sententiam, confirmationem, rescriptum, & alias dispositiones nullas doctissime scripserunt *Rimin. Iun. cons.* 355 *n.* 24. *vol.* 4. *Cauale. decis fuiuiz* 46. *num.* 34. 35. *&* 40. *par prima Staiban. cons.* 14 *n.* 11. *Ricc. in collect decis.* 3164 *par.* 7 & quod viciet falsa causa, sententiam libellum, confessionem, cessionem, & contractum etiam si fiat ex certa scientia, voluit *Bal in l. fin. C. de edic.*

5 *diu Adr tollen.* Sed an falsa demonstratio rei demonstratæ adiecta destruat legatum, vel contractum *Anchar quæst famil.* 7 *num.* 6. *lib* 3 *Surd. decis.* 104. *num.* 32 non viciat rescriptum si de corpore constat *Glorit. in repet. cap. super literis n.* 230 *de rescript.*

Didac de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Vt debitor suspectus de fuga possit capi, & carcerari, aut duci ante præsentiam Iudicis, quot, & quæ requirantur.*

2 *Debitor de fuga suspectus debet cauere non solum de stando iuri, sed etiam de soluendo iudicatum.*

3 *Debitor vt propter suspicionem fugæ carcerationem effugiat, quid probare debeat.*

AD DECIS. LXXXII.

1 Vide *Caccialup in tract. de debit. susp. & fugit. q* 4 *Gallup. in prax. Sacr. Cons. par* 2. *cap* 30. *num.* 30. Debitor suspectus de fuga, vt possit capi, carcerari, & duci ante præsentiam iudicis requiritur. Primo, quod creditor habeat instrumentum, & liquidum cõtra suum debitorem. Secundo, quod suspiciò fugæ superuenit post factum instrumentum, & contractum debitum, deteriorando suam substantiam. Tertio, quod suspicio fugæ probetur per duos testes, & quod debitor non possideat immobilia *Gram. cons. ciuil.* 17 *num* 13. *& sequ.* & probat rit. M.C.V. 170. quem rit. seruari quotidie in pract. testatur ibi *Carau. Ricc. in collect. decis.* 2499. *par.* 7. *Franc Viu. in Sylu. com. opin.* 177. *lib. primo* licet teneat contra eum *Vrsill. de Affl decis.* 170. *num* 4. Multi enim DD cum Carau. reprehendunt imperitos assessores, qui, ostensto instrumẽto debiti, & præstito iuramẽto de suspicione fugæ, concedunt immediate capturam, non probatis priùs prædictis requisitis, & ideo in M.C. seruatur, quod porrecta comparitione modo, quo supra, fit decretum, quòd capiatur Summaria informatio, & cõstito de credito, & suspicione fuge, vt supra, expediuntur literæ exequutoriales, quod debitor fugitiuus capiatur de persona, & ducatur ante præsentiam Iudicis, eoque ducto, si habet fideiussores de stando iuri pro quantitate debiti, liberatur, sin autem mancipatur in carceribus *Nic. Tartagl in prax. rer Ciu. ca primo num* 13. vel alio modo interponitur decretum, quod dictus debitor carceretur ad finem assecurandi iudicium, & ita alias fuit seruatum in M.C. licet *Viu. in dict. opin. num. primo* referat iudicasse cõcessisse capturam debitoris ob solum iuramentum creditoris, posset tamen procedere illius opinio, atque iudex posset capturã concedere debitoris fugitiui, absque Summaria cognitione, quando adeo periculum immineret, quod si fierent probationes fugam debitor arriperet secundum *Carau. in dict. rit. num.* 14 *Galter. in pract instrum.* 3. *par. princ. ver. expediatur citatio n.* 16. dummodo appareant signa aliqua imminentis periculi, vt notaui in *addit. ad Carau. in præcit. rit. num.* 17. & assecuratio iudicii non debet impediri per debitorem, ex scriptura priuata recognoscenda *Mart. in vot.* 182. *n.* 3. vbi allegat *Affl. in decis* 109 debitor de fuga suspectus concurrentibus prædictis potest capi, & carcerari etiam si dies solutionis non venit adhuc *Surd. in trac. de alimen. tit.* 8. *priuil* 77. *num.* 8 *Carau in præcit rit. n.* 3. Et quatenus dixi supra, quòd debitor suspectus de fuga carceratus dando fideiussorem de stando iuri liberatur iuxta dictum rit. vbi *Carau. num* 11. ait ita seruari, vt etiã testatur *Tartagl.* tamen *Affl. in decis.* 170.

2 *num.* 4. refert decisum in Sac. Cons. debitorem de fuga suspectum, non solum debere cauere de stando iuri, sed etiam de iudicatũ soluendo, & sequitur *Vrsill. in addit. Maxilla in consuet Bari rubr. de dilat.* §. *reus conuentus num.* 11. *Muscat. in prax.* § *C in glos. expensis num.* 20. *&* 28. *Galter. in præcit ver. num.* 14 *fol.* 164. & ita obtinui in M C.V. de mense Decembris 1627. cõtra Annibalem galasi, & facto verbo in S.C. per iudicẽ Borrello, fuit confirmatum decretum, ac nouissime de mense Octobris 1630. pronunciauit S.C. referente Consiliariò Angulo, contra

Lutium

3 Lucium Oneglia Actuar.figliola.Debitor,vt propter suspicionem fugæ carcerationem effugiat, quod probare necesse erit refert Marcell.*Calà in tract.de modo articul.et proban.glos.vnic.n.607.608.& 609.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Conseruatoria qualiter in Regno practicentur.*
2 *Non sunt concedenda parte non citata, & si reperiantur concessa, non praeiudicant tertio.*
3 *Non habent locum contra tertios possessores, qui non spoliauerunt, nec fuerunt in dolo.*
4 *Remedium capitulorum Regni competit etiã Clericis.*
5 *Conseruatorium pro laico contra clericum non procedit,nisi agatur de spolio violento.*
6 *Clerico si post edictum generale comparendo dicat se iustè possidere, & remitti petat ad Iudicem Ecclesiasticum, an concedatur remissio.*
7 *Violenta turbatio fuit causa inductiua capitulorum Regni.*
8 *Remedium capitulorum Regni, an competat etiam quando post mortem possidentis,nondum capta per hæredes possessione, bona per colonum possidentur.*
9 *An locum habeat in detentore, vel possessore iniusto,data inualiditate contractus.*

AD DECIS. LXXXIIII.

1 AD materiam huiusmodi conseruatoriorũ,& qualiter in Regno practicentur vide *cap. Regni ad* Regale *fastigium cap ad præsidentis, cap. caritatis affectus cap.finis præcepti,& cap omnis prædatio*,ac latissimè declarat *Fulu. Lanar.in alleg.6.*pro bailo San. Eufemiæ. *Valasc.conf.93.Ioseph Sesé decis.rot.Arag 2.vol.*
2 2.Et non sunt concedenda nisi parte citata; *Prag.prima de conseruat.* si reperiuntur cõcessa parte non citata non præiudicant ter-
3 tio *Intrigl.decis.6.*Et non habent locũ contra tertios possessores,qui non spoliauerint nec fuerint in dolo *Puluer. in addit. ad præcit cap Regn ad* Regale *fastigium in fin.* com
4 petit remedium capitulorum Regni etiam clerico contra laicum, quia clerici sunt sub protectione Regis Catholici *Reg.Tap.in iur.Reg.iun. Reg sub rubr. quan.* Rex *inter Eccles.person.cognos.iposs. à num.8. ad 11.*

5 Conseruatorium, vt rite procedat requiritur,vt agatur de spolio violento, secus si non esset violentia *de Franch.decis 701.*& quando non adest vis vide *Anna in alleg. 7. Ricc.in collect.decis.1556 par.5.*& notaui *ad Gram.in decis.78.nu.6.*& iudicium hoc,neq. possessorium ordinarium, neque summariissimum *Couar.pract.quæst.cap.35.num.primo vers.primum etenim D.Valenz in discur.pro Roman.Pontif.par.prima nu.11. Maia consult.20.num.11.* ideo tertiam firmat speciẽ *de Franch.decis.163.num. 10.* quam opinionem sequitur *Affl. in Constit de Burgensat. num.11.tit.de Sacram.præst. Baiul.* vbi animaduertia, nisi procederetur virtute capi-
6 tulorum Regni,ea ratione,quia illud nõ est iudicium neq. lis, sed extraordinaria cognitio *c.administratores 23 q.2.Menoch.de retin. possess.rem.3.num.356 Anna cons.7 num.26 de Franch.decis.163 num.10.& 18.Reg.Tap.*
7 *in decis.S.C.24 num 19.*Et violenta turbatio fuit capitulorum Regni causa inductiua *Camp.in cap.ad regale fastigium nu. 15. Affl. decis 2.& 24* quæ quidem turbatio,seu violentia,cum sit facti probari debet *Cardin. Paris.cons.10.num.38.vol.primo,*& tempus quo fuit illata,& qualis fuerit *Menoch.in causa Ferrariensi resp.2.art.4.nu.90. & seq.*
8 Remedium prædictorum capitulorum, an competat etiam quando post mortem possidentis, non dum capta per hæredes possessione bona per colonum possiderentur, per ea,quæ refert *Affl.in decis.325.* siue vacaret possessio, quia Rex voluit omnẽ violentiam expellere,concluditur, quod sic,& ita decisum fuit in causa Martæ de Athanasio cum Monasterio San. Mariæ Aparetæ die 25.Februarii 1603. an locum etiam ha-
9 beat in detemtore, vel possessore iniusto, data inualiditate contractus,fuit decisum in Collat.Cons non esse locum remedio capitulorum Regni *Reg.de Pont.cons.96 nu.35. vol.primo.*

Num.4.Paul.de Castr adde *Maran. de remed possess.num.33.tepat.lib.2.var.tit. locat. in princ. Schrad.cons 48 num.118.vol 2.* Colono,quæ actio competat contra dominum spoliantem vide *Tusc.concl.373. nu.16.Cornali decis.146.num.8.*Colono expulso competit remedium recuperandæ contra tertiũ spoliatorem *Gozad.cons.99.num.4.Pontan. de spol.lib.primo cap.3 num.11 Gom.in reg. de annal.quæst.57.num.2.*intellige tamen de colono,qui pecunia rem conduxit,non autẽ de simplici colono, qui potius custos est. *Giurb.decis.12 nu.16.* & qui conducit fundum pecunia videtur quodammodo emere fructus *Surd.cons.150.num.128.Morla.in empor.*

empor.iur.tit.locat.quæst.prima num. 3. Sesse.decis.Aragon.29.n.46.

Num 5.Guid.Pap. adde Valasc. de iure emphit.q.18.num.9.& quæst.21. Tusc.concl. 191 lit.E,late materiam prosequitur Nouar. quæst.Foren.75.par.2.

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Paupertatis priuilegia remissiuè.*
2 *Pauper an sit iudicandus aliquis, spectat ad arbitrium Iudicis.*
3 *Alleganti paupertatem incumbit onus probandi.*
4 *Pauper est miserabilis persona, & gaudet electione fori, etiam si sua culpa sit lapsus in paupertatem, & n. 6.*
5 *Fruitur priuilegijs piæ causæ.*
7 *Pauperes excipiuntur à pęna pragm. 1. de fals.*
8 *Pauper, habens in Ciuitate palatium dirutum, quod non potest restaurare, cogitur illud vendere.*
9 *Pauper excusatur à contumacia.*
10 *An excusetur à peccato, & à restitutione de rebus paruis furatis à multis.*
11 *Quando excusetur à muneribus patrimonialibus, & personalibus.*
12 *Pauperi relictum, an videatur ad piam causam.*
13 *Paupertas, & difficultas an, & quando excusent à periurio.*
14 *Paupertas quando à testimonio repellat.*
15 *Excusat à seruitio, & à mora.*
16 *Paupertas appellantis excusat nè appellatio deseratur.*
17 *Priuilegium, paupertatis causa concessum, ea cessante cessat.*
18 *Paupertas affectata non prodest.*
19 *Pauper potest petere expensas à creditore, et excarceratur si ille negat.*
20 *Pauper, lite pendente, potest se alere ex fructibus rei sequestratæ per creditorem.*
21 *Pauper potest ab Episcopo absolui ob violentam manuum iniectionem in Clericum.*
22 *Pauperi appellanti debet dari copia processus absque salario.*
23 *Pauperi litiganti cum diuite, debet diues subministrare expensas.*
24 *Pauper quando grauius puniatur, quàm diues.*
25 *Pauper non tenetur ad interesse lucri cessantis.*
26 *Fideiussor propter paupertatem potest vendere bona debitoris eo inconsulto, & satisfacere creditoribus.*
27 *Pauperes non tenentur ad hospitalitatē, nec ad contributionem refectionis Ecclesiæ.*
28 *Legatum, aut fideicommissum relictum pauperibus, de quibus intelligatur.*
29 *Pauper reus ad iuratoriam cautionem admittitur.*

AD DECIS. LXXXIV.

ET iuxta tradita per authorem obtinui in Sac.Cons. ad fauorē Bradamantis Morano de mense Februarij an. 1621. præuio rescripto, seu viglietto Illustrissimi Cardinalis Zapata, tunc Generalis Regni Locumtenen-
1 tis, Paupertatis priuilegia plurima refert
2 *Maurit. de apicell.alleg.6.* Pauper an aliquis iudicandus sit, spectat ad arbitrium iudicis, *Barz.decis.bonon.69.num.51.Borrell.de magistr.edict lib.primo cap.15 num.10.& seq. Gratian.discept.Foren lib 5.cap.907.Galter. in prax.tutel par.prima nu.5.fol.47. Giurb. in commen.ad consuet. Messan. cap. 16.glos.*
3 *prima num.10.* Alleganti paupertatem incumbit probatio *Montan. in tract. de iure tutel.cap.25.num.140. Menoch. cons.1162.*
4 *nu.8.vol.12.* Pauper dicitur miserabilis persona, & ideo gaudet fori electione *Vin. dec. 222.Nacta cons.590.num.7.lib.3.* & fruitur
5 priuilegijs piæ causæ concessis, & elargitis *Nouar.in prax.elect.& variat.q.16 num.2.*
6 Lapsus in paupertate sua culpa, etiam gaudet electione fori *Act de infirm. par. prima*
7 *cap.36.num.5.* Pauperes excipiuntur à pęna inflicta per *pragm. prima sub rubr. de fals. Nouar.in collect.89 num.8.* Lænocinium committentes ob paupertatem excusātur
8 *Vin decis.454.* Pauper si habet palatium in Ciuitate, sed dirutum, nec præ i opia illud instaurandi potestatem, aut facultatem habet, cogitur illud vendere *Baldas. Benedell. in rubr.de iure protom.§.scriptum nu. 6.fol. mihi 392.* Pauper, an sit potius pręsentandus à patrono, quam diues *Lamber. de iure*
9 *patron.par.2.3.art.5.q.prin.* Pauper excusatur à contumacia *Maran.in spec.aur.par.6. vers.& aduertatur circa contumacias num.5*
10 quando non excusetur à peccato, & à restitutione de rebus paruis à multis personis furatis *Cordub.tract.de casib.consc.q.70. punct primo Lazar. tract.canon. & pract.*
11 *quæst.q.2.num.10.* quando excusatur à muneribus patrimonialibus, & personalibus *Caput.de regim.Reipubl.cap.3 num. 50.* an carcerandus ad formam rit. *Berard. Pand.*
12 *in prax.præsent.instrum.declar.27.* Pauperi relictum

relictum an videatur ad piam causam relictum, licet testator hāc qualitatem pię causę non exposuerit *Brunor. à Sole in compen. propos. iur. fol mihi* 150. *Genuen. in practic.*
13 *Eccles q.* 447 *&* 574. Paupertas, & difficultas, an, & quando excusent à periurio *Decian. tract. crim. tom.* 2. *cap.* 11. *nu.* 16. *& seq. Fontanell. de pact nupt. par.* 4 *glos.* 9. *nu.* 546.
14 Paupertas, an, & quando a testimonio repellat *Baiard. ad Clar. in § fin. q.* 24. *num* 53
15 & nimia excusat à seruitio *Laratha cons.* 5. *num.* 149. & excusat à mora *Menoch. cons.*
16 1027. *num* 11. *vol.* 11. Paupertas appellantis excusat ne appellatio deseratur *Pellicc. ad*
17 *consuet. Auers. cap.* 9. *num.* 103. Paupertatis causa si priuilegium aliquod est concessum, ea cessante debet cessare priuilegium *Apicell. de dilat quinquenn. tit. primo num.* 156.
18 paupertas affectata sicut affectata ignorantia non prodest *Fontanell. de pact. nupt. par.*
19 2. *claus* 5. *glos.* 8. *num.* 4. Pauper potest petere à creditore, vt expensas ei subministret *Paschal de vir patr. potest. par.* 2. *cap.* 9. *num.* 81. *Coler. de alimen. lib. primo cap.* 14. *num.* 67. Vbi quando negantur potest excarcerari, & si danda sunt custodibus, & quid si potest aliunde alere *num.* 71. ibique etiam, quando valeat pactum de locando operas suas, & si tenetur, vt per *Vrsill. decis.* 307. *nu.* 3. & per *Ricc. in* 2. *par. prax. resol.* in sacerdote loquens, & per *Anne. Rober. in lib.* 2. *rer iudic.*
20 *cap.* 6 *car.* 367. sicut etiam potest se alere, quando est pauper ex fructibus rei sequestratę per creditorem impune lite pendente *Cauale. decis* 3. *num.* 41 *par prima*, neque ad restitutionem, vel pretium tenetur *Carot. de sequstr,* 2. *par q.* 2. 2. *par. princ. num* 12. etiā si pro ex ensis litis vsus fuit *Curt Sen. de seques.* 3 *fallen.* Pauper ob violentam manus iniectionem in clericum, potest ab Episcopo absolui *Ricc. in decis.* 190. *num.* 13 *par.* 4. acta transmittuntur gratis ad iudicem ad quem propter paupertatem *Aloys. de Leo.*
21 *in l.* 2. *num.* 57. *C. de edendo*, & pauperi appellanti debet dari copia processus absque salario *Cum. in rit* M. C. *Sicil cap.* 46. *nu.* 36. *Troys. in rit.* M. C. V. 290. *num.* 10. ita quod iudex appellationis potest mandare actuario, vt gratis acta consignet pauperi appellanti, quin imo illum cogere sub pęna priuationis officij *Annot ad stat. Parm. in tit. de ration. Summariæ reddend. miserab. person. fol.* 62. *à tergo*, & vide *Nouar. in tract. de pri-*
23 *uil miser. pers. priu* 77. Pauper, si litigat cum diuite, debet sibi diues expensas subministrare, & executor, si est pauper, potest ipse loco ipsorum se eligere *Mangrell. in addit. ad Bart. in l. illicitas §. præses ff. de offic. præ-*
sid. Pauperibus non est adeo fauendum, vt discedamus à tramite iuris *Paris. in addit: ad Bart. in l. id quod pauperibus C de Episc.*
24 *& cleric.* Pauper, an, & quando grauius puniatur, quam diues *Oynotom. in §. pęnales*
25 *quoque num.* 62 *instit. de action.* Pauper, qui per impotentiam soluere non potest non tenetur ad interesse lucri cessantis *Rolan. cons* 88. *num.* 44 *vol* 2. potest iudex remittere mulctam pauperi *Marsil. cons.* 10. *num.*
26 40 Fideiussor propter paupertatem vēdere potest bona debitoris eo inconsulto, & satisfacere creditori *Felin. in cap. hi, qui de*
27 *de testi.* Pauperes non tenentur ad hospitalitatem *cap. de monachis de præben.* minusq; ad cōtributionem refectionis Ecclesiarum *Petr de Antibo in tract. de mune. nu.* 51 *Pet.*
28 *de Vbal. in tract. de collect. num.* 9 Legatum vel fideicommissum relictum pauperibus, de quibus intelligatur *Mantic. de coniect. vl-*
29 *tim volunt. lib.* 8 *tit* 5. Pauper reus citra suum dolum ad cautionem iuratoriam admittitur *Hering. de fideiuss cap.* 18. *num.* 89. & in quibus causis *nu.* 91 Paupertas quando excuset à periurio *Bartolo. de Capua in Constit. Regni eos, qui tit de periur.* Paupertas renunciantis personæ adiuuat restitutionem, aduersus renunciationem *Castill. lib.* 3. *controuer cap.* 2. *nu.* 69. & quando *Lgl. Caput. ad consuet. Neap. si moriatur par.* 3 *§.* 10. *num.* 21.

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium restitutionis in integrum, concessum vni ex litigantibus, prodest alteri.*
2 *Duo priuilegiati litigantes habent quatuor beneficia.*
3 *Quid si sint tertij interuenientes priuilegiati? distinguitur, & declaratur decisio Sac. Consilij.*
4 *Huiusmodi beneficia, quo tempore petantur, & concedantur.*

AD DECIS. LXXXV.

1 HOC priuilegium restitutionis in integrum concessum vni, ex litigantibus prodest alteri *Din. in cap. in iudicijs de reg. iur. in 6 n.* 4
2 & adeo verum est, vt si duo sint priuilegiati litigantes ex quo in Regno cōceduntur primum, & secundum beneficium quatuor esse beneficia in causa concedenda bina ad vniuſ-

vniuscuiusque partis petitionem *Isern. in consilit. obscuritatem circa fin. vers. item posset cōcedi plusquam bis*, & sic sequitur *Affl. ibidem*, est verum, quod Sacr. Cons consueuit, quando plures sunt litigantes priuilegiati in eadem causa, seruare praxim, vt in concessione, & decreto beneficiorum, quæ praxis
3 seruatur, quando sunt tertij interuenientes priuilegiati, vt tunc beneficium cōcessum reo, vel actori intelligatur concessum respectu omnium priuilegiatorum, non autem quando esset actor, & reus priuilegiatus, quia tunc esset praxis directo contraria dispositioni iuris supra relatę de quatuor beneficijs concedendis ex prædictis posset limitari decisio relata per *Consiliar. Anna cons. 98 num.* 10. secundum quam per Sacr. Cons. etiam fuit concessum beneficium tertio interuenienti referente tunc pro Regio Consiliario Golino de mense Iulij 1618. in causa inter Petrum Spinola, & Marchionē Sancti Stephani Actuario de Amico, quod licet ex prædicto Consilio, quando processus est etiam in primo, & secundo beneficio compilatus, & tertius interuenit licet priuilegiatus, ex quo auditur in terminis in quibus reperitur, & termini omnes sunt cōpilati, non potest petere ille tertius beneficia, idem esse dicendum, quando actor, & reus erant personæ priuilegiatæ, & erat cōpilatus processus tantū in primo, & secundo beneficio actoris, vel rei, non autem in quatuor beneficijs, & tunc tertius interueniens, ex quo in terminis in quibus causa reperitur, potest concedi aliud primum, & secundum beneficium, vt tunc debeat admitti, quod cum occurrerit cogitandum. Nec possum subterfugere argumēta *Isern. & Affl* concludentium in reo, & auctore priuilegiato quatuor beneficia competere, quare si tres æque principaliter ligāt super aliqua re, ita vt omnes inter se fungantur actoris, & rei personis, nō omnibus tribus singulis beneficja duo sint concedenda supposita terminorum paritate, quod omnes æque principaliter litigent, & inclusio vnius sit aliorum exclusio, & non possit, nisi vnus ex tribus admitti, talia beneficia,
4 quo tempore petantur, & concedantur statuit Illustriss. Cardin. Zapata per pragm. sub die 27. Maii 1621. quæ secundum nouissimam compilationem, est posita sub tit. de ordin. iudic num 16. quam copiosè ornauit *D. Reg. Rouit. in suis comment.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *An, & quando testis falsus in vno, sit falsus in omnibus.*
2 *Instrumentum an, & quando sit totū falsū, si aliquid Notarius omiserit.*
3 *Acta nulla falsificans, quomodo puniatur.*
4 *Falsitas suspicio, quando oriatur contra Notarium ex insolito modo, & varietate scribendi.*
5 *Vt falsitas euitetur, omnis sumenda est interpretatio, etiam verba impropriando.*
6 *Falsitas non præsumitur, quando ex actu nullum sequitur commodum, & num.* 10.
7 *Falsitas potius præsumitur dicta per ignorantiam, quàm dolosè, ideo nō punitur falsitas, nisi probetur dolus.*
8 *Falsi pęna locum non habet, nisi falsitas sit alteri nociua, nō tamen requiritur, vt actu noceat.*
9 *Falsitas quibus coniecturis præsumatur.*
11 *Falsitatis præsumptio quomodo inducatur, vel excludatur.*
12 *Falsitas instrumenti, an faciat supersederi in causa ciuili.*
13 *Falsorum testium, vel scripturæ sola productio non sufficit, vt quis puniatur pęna pragm. de fals.*
14 *Falsitas quomodo probetur.*
15 *In materia falsitatis, an sit locus torturæ, & quæ probationes requirantur.*
16 *Falsificans prouisiones Reg. Cam. qua pęna puniendus.*

AD DECIS. LXXXVI.

1 AD ornatum decis. vide *Gabr. tit. de crim concl* 8. testis falsus in vno est falsus in omnibus, & eius dictū corruit in totum *Paris cons.* 74. *vol primo Anna in alleg.* 52. *num.* 37 etiam si testis depositio capita separata *Menoch. de arbitr. iud. cas* 308. *Tiraquell. in tract. de pęn temper. caus.* 44 *num* 42. qui prædicta declarat procedere, quando testis est falsus in vno articulo per commissionem non per omissionem, quem sequitur *Viu. opin. q.* 35. *num. primo*, & refert Baiard. ad *Clar. in q.* 53 *num.* 19. & vide *Mascar. de probat. concl.* 743. *vol.* 2 Falsus in vno ex substantialibus dicitur falsus in omnibus, nisi ignoranter fecerit *Mangrell. ad Bart. in l. si ex falsis ver.*
2 *huius glos.* C. *de transact.* Instrumentum, an, & quando sit totum falsum si aliquid notarius omiserit, vide *Glorit. in cap super lite-*
3 *ris num.* 46. *de rescript.* si fecit instrumētum falsum, quod erat nullum punitur extraordinarie

dinarie *Mangrell.ad Bart.in l. si quis legatū de falsa* acta nulla falsificans, quomodo puniatur *Mangrell. in addit.l. p.in princ ff.de*
4 *fide instrum.* Falsitatis suspicio, quādo oriatur contra notarium ex insolito modo, & varietate scribendi refert *Mastrill.dec. 310.*
5 *nu.26.par.4.* Falsitas, vt euitetur omnis est sumenda interpetratio *Merlin.decis Lucen. 99.num. 20.* & omnis nimia subtilitas est adhibenda *Surd decis.282 nu 2.* etiam verba impropriando *Bertazi cons. crim. 8. nu.*
6 *13.in fin.* Falsitas ab aliquo commissa non præsumitur, quando ex actu nullum poterat consequi commodum *Menoch.cons. 98.nu. 26 lib.primo, & de præsumpt.lib.5.præsump. 20.num 43* & in testibus verba impropriāda sunt, vt euitetur falsitas *Passet. cons. 188. num.14* Falsitatis pœnæ non est locus posita verisimili veritate in contrarium *Boss.tit.de*
7 *falsit.nu.133.* Falsitas præsumitur potius per errorem, & ignorantiam dicta, quam dolosè, & ideo magis præsumitur ignorantia, & error, vt euitetur falsitas *Gram.cons.23.n.4 & cons 41. Paris.cons.69.num.55. lib.4.* de falso, vt quis puniri possit, non solum requiritur probari falsitatem, sed etiam dolus vere probandus est *Alex.cons 74. num. 4.lib.*
8 *primo Crau.cons.75.num 17.* Falsitas debet esse alteri nociua, vt falsi pœna locum habeat *Oter.diuers quæst.iur.par.3.q.24. n.2.* Falsitas quotiescunque est talis, quæ potest esse nociua, & apta ad nocēdum, licet cum effectu non fuerit nociua tamen est punibilis *Farinac.in tract.de falsit.& simul.q.150. num.355.* & licet aliquorum opinio sit, vt hoc casu non ordinaria, sed extraordinaria tantum pœna puniatur, vt voluit *Peguer.decis.86.num. 16* veruntamen eadem opinio limitatur, vt non procedat in fabricante falsitatem, qui ex parte sua fecit quicquid potuit, vt falsitas ad effectum perduceretur sed non nocuit, quia fuit detecta, vt optime declarat *Farin in dict.quæst.150.num 358.*
9 Falsitas, quibus coniecturis præsumatur, *Giurb.cons. 96 num.21.* ex impossibilitate causatur *Felic.alleg.134 num 7.& 10.par.2.* non potest committi sine aliqua causa *Ro-*
10 *lan.cons.38 num.39.vol.primo.* Falsum non præsumitur sine spe lucri *Menoch.cōs.1004.*
11 *num.19.vol.11.* Falsitatis præsumptio quādo inducatur, vel excludatur declarat *Gait. in tract.de credit.cap.2.tit. 8 num.3074.& sequen.Ricc.in collect.decis. 2.176. par.6.* de indicijs falsitatis instrumenti; vide *Franc. Marc.decis.151 par.prima Triuis. decis. Ve-*
12 *net.4.par.2.* Falsitatis instrumenti causa, an faciat supersederi in causa ciuili *Ricc in collect.1361.par.7.* Falsitas, vt sit punibilis requirit vsum, & quando *Giurb.cons.5.* Falso-
13 rum testium, vel scriptura sola productio non sufficit, vt quis pœna *Pragm. p. de fals.* castigetur, sed requiritur expressa declaratio, quod vult illis vti præcedente partis aduersæ instantia *Reg.Rouit.in pracit.prag. num.4.* Falsitas testium, an possit probari per alios testes *Ricc decis.284.par.3.* Si quis in aliquo loco fabricauit falsitatem in altero vero vsus est, vter iudex cognoscet de crimine, & delinquentem castigabit *Campanil.in diuersor.Iur.canon rubr.11.cap.28*
14 *num.13.& 14.* Falsitas, quomodo probetur vide *Mart in compen.decis.tom.2.ca.28.* & vt probetur requiruntur probationes magis vrgentes, quam in cæteris delictis *Felic.alleg.92.num.13.Ceuall. in tract. de*
15 *cognit.per viam violent.q.12.* in materia falsitatis, an sit locus torturæ, quæ sit criminis falsi pœna, quæ probationes requirantur, tā quando est actum ciuiliter, quam criminaliter declarat *D.Reg.Reuerter.in decis.6.tom. primo in manuscr.* Falsificans prouisiones Reg.Cam.qua pœna puniēdus veniat idem
16 *Reuert.decis.3.to.3* Falsitatis criminis priuilegia explicat *Ricc.decis.132.n. 8 par.4.*

Didac.de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Pro ædificatione, vel ampliatione Ecclesiæ, seu Monasterij, & pro omni eo, quod attinet ad monasterium, cogitur vicinus vendere domum suam, etiam subiectum fideicommisso num 4.*
2 *Domus priuatorum pretio iusto capi possūt ipsis inuitis, pro construendo palatio Regio*
3 *Quid pro constructione carceris.*
5 *Priuilegium concessum Ecclesiæ, vt possit cogere ad vendendum, extenditur ad locā dum.*
6 *Extenditur etiam pro ampliatione viæ publicæ tendentis ad portam Ecclesiæ.*
7 *Ecclesia quando teneatur vendere alteri Ecclesiæ.*

AD DECIS. LXXXVII.

IN hanc negatiuam descendi sententiā
1 in addit ad *Gramm.decis.76.sub num. primo*, etsi religionis fauore, nedum ob alicuius Ecclesiæ, vel Monasterij constructionem rem suam, quis cogitur vēdere, sed ad iam constructi ampliationem, ob frequentem religiosorum claustralium nume-

numerum *Reg. de Pont. in tract. de potest. proreg. tit. de abbundan. ciuit.* § *4 num. 18 de Franch. dec 223 num. 5.* Cancer. *in primo resol. cap. 13. num. 78.* siue ad destructionem reedificationem *Franc Marc decis. 534. n. 5. par. prima Ricc. in decis 68. num 5 par. 4.* aut pro claustro, vel scholis fabricandis *Molin. disput. 341. num. 1.* siue pro dormitorio extendendo *Socc reg. 435. Fallen. 8.* siue pro Monasterii viridario, & eiusdem viridarij ampliatione *Anton Macer lib. primo resol. 112. cas 29.* siue pro ampliatione hospitalis *Nouar in tract de priuil. miser. person. priu. 6. num. primo, & 3* imo cogi potest vicinus ad vendendum seruitutem, altius non tollendi, etiam via publica intermedia *de Franc. decis. 223. num. 4.* cui pro necessaria viridarij sui clausura palmum terræ vicinæ, licet capere, ne viridariũ ipsum profit omnibus, aut in eo inspiciantur mo achi, vel quod tuti sint *Scot cons. 3. num. 20.* atque pro omni eo, quod connexum est monasterio *Macer. dict cas. 29.* quicquid sit in cappella, vel oratorio *de Franch. decis. 223. nu. 5* vbi declarat *Couarr in 3. resol. cap. 14. vers est, & tertius,* requisita, vt vendere, quis cogatur inuitus refert *Gasp Ant. Thesaur. quæst. Foren 64. num. 9. vsque ad num. 11. lib primo* Reg. *Valenz. cons. 18. num. 132. Castill decis. 134* & vide, quæ nouissimè cumulat *D. Reg. Tap. in decis. Sac. Cons. 7. Menoch. cons. 1206. num. 19 & sequ. D. Franc. Ant. Costa cons.*
2 *28. vol primo,* domus priuatorum pretio iusto capi etiam possunt ipsis inuitis pro cõstruendo Palatio Regio *Auil cap prætor lib. primo cap. 18. in vers se haga col. 2. Regen. Constan. in l vnica C de Palat. & dom. Domi*
3 *nic. num. 40 lib. 11.* an pro constructione carceris, quis cogatur vendere domum suã
4 *Nouar. quæst. Foren. 34.* an bona fideicommisso subiecta non obstante expressa testatoris prohibitione possint vendi pro ampliatione Ecclesiæ affirmatiuam tenet *Nouar quæst. 56* quem refert, & sequitur *Thor. in compen decis par. 2. fol. 12.* & ita decisum
5 refert in Senat. Valen *Leo. decis. 90.* priuilegium concessum Ecclesiæ, vt possit cogere ad vendendum, an extendatur ad locandum tenet, quod non *Ricc. decis. Archiep. Neap. 10.* verum contrariam tuetur sententiam
6 *Nouar quæst 92.* extenditur prędictum priuilegium, etiam pro ampliatione viæ publicę tendentis ad portam lateralem Ecclesię, cum vltra decorem adsit etiam maior commoditas pro ingressu ad Ecclesiã *Rot Rom.*
7 *decis. 212. par. prima in recentiorib.* Ecclesia quando teneatur vẽdere alteri Ecclesiæ declarat *Gratian. discept. Foren. 896.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Feuda non veniunt in generali dispositione.*
2 *Nec comprehenduntur, nisi exprimantur.*
3 *Titulata non veniunt in obligatione bonorum feudalium, nec in assensu præstito super dicta obligatione.*
4 *In generali alienatione non veniunt bona feudalia.*
5 *Feuda includuntur in dictionibus vniuersalibus geminatis.*
6 *Appellatione bonorum simpliciter non veniunt feuda. Fallit in literis Regis n. 8.*
7 *An in obligatione generali bonorum veniat feudum, & quid Neapoli in beneficium mulierum quæ habent Regis assensum.*

AD DECIS. LXXXVIII.

1 Feuda in generali dispositione non veniunt *Mastrill. decis. 86. num primo,* quod limitat notabiliter *num. 3 6. & 10 Menoch. cons. 1005. nu 47. & 48. vol. 11. Regen. Lanar in repet cap pri-*
2 *mo de success. feud. nu 119.* nec comprehenduntur nisi exprimantur *Mastrill. decis. 200.*
3 *num. 55* & titulata non veniunt in obligatione bonorum feudalium, nec in assensu præstito super dicti obligatione idem *Mastrill. in tract de Magistr lib. 4 cap. 13. n. 203.*
4 *& sequ* In generali alienatione non veniũt bona feudalia *Gail lib. 2. obs. ru. 154. Bar-*
5 *bat in tract. de assist. glos 5 num. 26.* Feuda includuntur in dictionibus vniuersalibus geminatis *Camill de Medic. cons 20. num. 15.*
6 Appellatione bonorum simpliciter nõ veniunt feuda, & fit differentia inter verba generalia, vel vniuersalia *Reg de Pont. decis. 23. num 4* an feuda ad instar allodiorum veniant in generali appellatione bonorum sine expressione speciali *Consil. Theodor.*
7 *alleg. 25 num. 14.* an in obligatione vniuersali, & generali bonorum veniat feudum, & quid in Ciuitate Neap. in beneficium mulierum, quæ habent assensum legis *Molfes. cons. 3. & in comment. ad consuet. par 2. tit. de bonis q. 11* bonorum appellatione veniũt feudalia in literis Regis, quia in eo non cadit prohibitio alienationis feudorum *de Pont. cons. 131. n. 89. vol. 2.*

SVMMARIVM.

1 *Ille, pęnes quem reperitur res furata, debet eam exhibere, & deponere penes tertium, non obstante fideiussione de restituendo in fine litis.*
2 *An sit in culpa, & possit poni ad torturam.*
3 *An furtum ab eo præsumatur commissum, & an teneatur docere à quo habuerit.*
4 *Bona furis sunt tacitè hypothecata pro restitutione rerum ablatarum.*
5 *In quibus casib. quis furti teneatur, & quomodo probetur furtum.*
6 *Fur si dixerit accepisse rem, credens dominū permissurum, an puniatur pęna ordinaria & an possit torqueri.*
7 *Furatas res occultans, qua pęna sit puniendus.*
8 *Rem alienam contrectans, & postea relinquens, an furti teneatur.*
9 *Furtum vt inueniatur, an liceat inquirere domum alterius.*
10 *Furto rem suam consequi quando liceat, & an liceat furari rem alienam, rei sue æquiualentem.*
11 *A furti pęna an excuset iusta causa credulitatis, quod res sit sua.*
12 *Furti actio quibus competat, & aduersus quos.*
13 *Furtum, an contrahat filius in bonis patris.*
14 *Inquiri de furto, an possit ex officio.*
15 *Fur, vt excusetur à pęna furti, quid probare debeat.*
16 *Furtum committitur à creditore si per eum obligatur pignus pro maiori quantitate.*
17 *Furtum est vti re pignorata, licèt non inhonestum, & pro ea agitur tantum ciuiliter.*

AD DECIS. LXXXIX.

1 VIde ad ornatum decis. *Nouell. in prax. crim. § furtum num. 8. & 9. Thor. in comp decis.* Cur. Archiep. *Neap. fol. 19.* ille penes, quem reperitur res furata tenetur eam exhibere, & facta exhibitione debet deponi pęnes tertium lite pendente non obstante oblatione fideiussionis de ea re restituenda in fine litis *Iustin. Bonden. conf. 104. tom. 2. conf crim.*
2 *diuers.* & an si res furtiua fuerit in domo alicuius reperta dominus illius domus dicatur in culpa, & conscius furti, an quod ibi reperta sit credatur vnico testi, & an dominus possit poni ad torturam, & condemnari *Cardin. Tusc. pract. concl 555. to. 4. Muta. decis 40. num. 7. & 9. Soarez. in Thesau. recept. senten lit. F. num. 408. Farinac q. 37. num. 48. Maran. in suis singul fol. mihi 41.* & an Aduocatus Consilio iuuans furem secreto, & retinens rem furatam pęnes se depositatam teneatur saltem ad propolandum furtum, vel reum, vide *Tiber. Decian.*
3 *in resp 93. vol. 2.* & an furtum præsumatur commissum ab illo pęnes, quem res furata inuenta fuerit, & an teneatur docere à quo rem habuerit, vide etiam *Menoch. de præsumpt. lib 9 præsumpt. 29. Viu. decis 146. lib. primo* furata apud quemcunque inueniuntur proprijs dominis redduntur *Laratha. cons 59 num. 12.* Fur si rem abstulerit condemnabitur ad rei restitutionem *Gait. in tract. de credit. cap 2. tit. 7 num. 1549.* sunt enim bona furis tacite hypotecata pro restitutione rerum ablatarum *Rim. cons. 219. num. 34.* licet aliter senserit *Costa si ubsid. rem. 56. à num. 4.* verum pro furtis, non datur prioritas hypotecæ aduersus furem, sed omnes in eius bonis concurrunt *Viu. decis. 451.* & vno integrum soluente liberantur
5 reliqui *Intrigl. consc cas. 49. nu. 3.* in quibus casibus, quis furti tenetur *Viscon. in concl. iur fol 108. & 109.* furtum quomodo probetur *Fęlic. alleg. 162.* an connumeretur inter fortuitos casus *Rendin. in pront. recept. sent. tit de furto num. 2. Brun à Sole in com-*
6 *pen. propos. iur fol. mihi 100.* Fur si dixerit accepisse rem credens dominum permissurū, si potest puniri pęna ordinaria, & an in tali causa possit torqueri *Maxill. in consuet. Bari rubr. si paries sit in confinio num. 14.*
7 Furatas res occultans, qua pęna sit puniendus *Campanil in diuers. iur. canon. rubr. 11.*
8 *cap. 25. num. 22.* rem alienam contrectans, ea postea relicta, an furti teneatur, & quatenus *Reusner. decis. 21. lib. 3.* de furti, & rapinæ grauitate eorumque pęnis latè *Sayr. Clau. Regi lib. 9 cap. 15 Farinac. in fragmen.*
9 *par. prima lit.* F. furtum, vt inueniatur, an liceat inquirere domum alterius *Mangr. ad Bart in l fur est manifestus ff. de furt.* bona sua furata si quis cognouerit per eum, qui per Ciuitatem transit, pòtest fur impediri, si non præstat idoneam cautionem, & si sūt animata, vel alia, quæ non possunt seruari, & dubitetur de morte possunt capi propia authoritate *Mangrell. ad Bart. in l. furtum*
10 *vers. vtrum ex sola de furt. in princ.* Furto rem suam consequi quando licet, declarat *Lazar. canon. & practic. quæst. sect 3. quæst. 6. num. 38. Ludouic. decis. Lucen. prima*, furari rem alienam rei suæ æquiualentem, quando licet, & quomodo id fieri possit *Viu. decis.*
11 *223. num. 4.* furti à pęna, an iusta causa credulitatis, quod res sit sua excuset *Boss. in pract.*

*pract.crim.tit.de furt num.*12. furti tenetur creditor accipiendo aliquid, simulans creditorem, cum non sit *Strach. in tract. de*
12 *mercat fol.26 num.*31. furti actio, quibus competat, & aduersus, quos *Tartagl. in prax crim.cap.* 5. furtum factum à fratre, an dicatur domesticum *Ricc. decis 162 par.3.*
13 furtum an contrahat filius in bonis patris, vt in eum detur patri actio ad pęnā *Caroc. tract, variar. tit de re furtiua q.* 33. *Molin.*
14 *disput* 686. inquiri de furto, an ex officio potiir *adden. in cap.* Regni *incipien. in gene-*
15 *ralibus rubr. de inquisit* fur. vt excusetur à pęna furti, quid probabit *Marcell Calà de modo articul. & prob glos. vnic. à num.* 315. *vsque ad* 318. à pęna furti, qui excusentur declarat *Tartagl in tit. de defens. reor. cap.* 3.
16 furtum committitur per creditorē, si obligetur per eum pignus pro maiori quantitate *Molfes. in summ. de contract. tit de pignor. & hipoth. tract.* 12. *cap.* 18. *num.* 53 fur-
17 tum, quod committitur ob vsum pignoris, videtur commissum pro æstimatione illius vsus tantum *Molin. de contract disput.* 535. *num.* 2. tale furtum non est ita inhonestum, vt alia furta, nec infamiæ pęnam irrogat, ideo ciuiliter tantum punitur *Cardin. Tusc. pract. concl. ver. furtum concl.* 553. *num.* 22. & 23. *Farinac. de furt. quæst.* 199 *nu.* 11. *par. prima.*

Didac. de Mari.

SVMMARIVM.

1 *Si ex vno facto plura oriantur delicta, vna ne an plures imponendæ sunt pęnæ? Distinguuntur plures casus.*

AD DECIS. LXXXX.

1 PAenæ multiplicandæ, an sint, si plura ex vno facto oriantur delicta, vel vna pro omnibus irroganda sit, & an minus delictum cum maiore cōfundatur (Distingue plures casus) primus est si plura eiusdem generis delicta ad eundem finem, quis cōmittat, quia plures percussiones, vel plura vulnera alicui intulit, tunc si id faciat ex interuallo fatentur omnes pluribus pęnis eum esse plectēdum pro numero vulnerum *Boer. decis.* 81. *nu.* 10 *Decian. resp.* 95. *num.* 14. *vol.* 2. *Clar. § fin. q.* 84. *num.* 3. & 4. Secundus est casus, si quis plura facta committet, quorum singula contineat in se crimen, & facta illa ad eundem finem tendereat, vnicum delictum, & crimen dicitur committere, si quis nēpe pluries aliquem eodem animi impetu, & iterato etiam interuallo percusserit, vnicum erit delictum, & non plura, cum multæ, & iteratæ illæ percussiones ad vnum eundemque effectum ad occidendum, scilicet illatæ fuerint *Caualc. de brach. Reg. par.* 4 *num.* 147. & 154 *Cardin. Tusc. practic concl.* 210. *nu.* 12. *et* 13 verum si vno eodemq; tempore, ac vno ictu, quis pluribus vulneribus alium percutit, vt potè cum bidente, foruice, tūc addit *Clar dict. q.* 84. *num.* 3. seruatam semper vidisse *Bart. opin. in l. numquam plura ff de priuat. delict.* quod pro solo vulnere puniatur *Caball. crim. resol. cas.* 155. *num.* 16. 17. & 18. de obseruantia itaque se informabit iudex, & eam seruari iuret *Tusc. dict. concl.* 210. *num.* 16. secus si plura sint separata delicta, & ad diuersum finem *Bolognet. cons.* 30. *n.* 10. & *seq.* Tertius casus est, si plura diuersi generis delicta ad eundem quoque finem ex interuallo committuntur, tunc etsi vnum sit ad aliud ordinatum, diuersis pęnis plectenda sunt omnia *Farinac. quæst.* 22. *n.* 28. *Ludouic. dec Lucen.* 61. *num.* 5. si diuersæ sint species delictorum *Cardin. Tusc. lit. P. concl.* 209. *n.* 11. Quartus casus est in pluribus diuersi generis delictis, quæ non ad eūdem, sed ad diuersum finem tenderent, tunc de omnibus separatim puniri is debet, etsi eodem tempore commissa essent *Farinac. cons.* 47. *n.* 10 *in fin. Couar. lib.* 2 *resol. c.* 10. *n.* 8. confunduntur solum, quando ad eundem finem tendunt *Bolognett. cons.* 33. *n.* 19. quintus casus est, si plura diuersi generis delicta eodem tempore, & ad eundem finem committantur, tunc confunduntur omnia, sed maior delicti pęna irroganda est reo, quia vnū delictum trahit ad se aliud, & vna pęna includitur in alia *Molin. de iust. & iure tract.* 3. *disp* 41. *num.* 7. & 8. *Adrian. Negusan. cons.* 397. *n.* 9. *Monach. decis. Floren. prima n.* 47. nisi pęna primi, sit maior secūdi delicti, tunc non confunduntur delicta *Bolognett. cons.* 33. *num.* 5. & 6. nec si eadem lege diuersæ pęnæ pro eodem delicto sint impositæ, secus si ex diuersis legibus, quia maior cum minori non confunditur *Bal. in l. si placet num.* 5 *C. de Sacrosan. Eccles.*

FINIS SECVNDA PARS.

INDEX ALPHABETICVS RERVM, ET VERBORVM, QVAE IN OPERE CONTINENTVR.

Datio

Instru-

Mag.

 electi,

Pater.

locum

FINIS.

